न ४१६४

नाम मेरु तन्त्रम्

कर्ता –

पत्र सं ४५८

तन्त्रम्.

4964

428

II 320-50

संलनलगौ पाल ३६
गोपाल मुंशी

मेरु० १

ॐश्रीगणेशायनमः ययासत्त्वदिवाभातिनचभातिकदापिसत् यस्मिन्स्तानेनसाभातितस्मैतस्मैन
मोनमः १ जलंधरेणविजितेसुरासुरनरेखिले स्वस्वरूपेणतेसर्वेमहेशशरणंगताः २ दिव्यान्य
ब्दसहस्राणिसमाधिस्थंविलोक्यतं प्रार्थितोचार्चितोनैस्तुवामदक्षिणमार्गिभिः ३ एवंवातदादेवो
यथुतानतातंसंव्युत्थितपत् ध्यायन्तिविधिहर्याद्या स्त्वांतंध्यायसिकंप्रभुः ४ मांवदन्तिपरां
शक्तिंत्वांवदंतिपरंशिवं आवयोरपिकिंध्येयंतत्वमेकृपयावद ५ इतिश्रुत्वावचस्तस्याः ।
स्मित्वाकिंचिन्महेश्वरः उपदेशविधीन्सर्वान्वाक्यमेतदुवाचह ६ नराणांपरमंबुद्धेरायुः घ
मैराःशैवसमाः तदहंवेदयोनीनांदिनमायुश्चतत्कृतं विधातेपरमंतस्यमानंकलियुगस्य
तत् धर्माद्धसार्द्धसंधर्षेणधर्माणांनैमित्तिकः ८ इदंभूशैलनिहतमेव्नायुर्मानवंपरं कृतप्र
माणमेहंतुसेमयेःकायप्रवकः ९ एवमिंद्रादिनुसंख्यैर्ब्रह्मणोदिनमुच्यते याध्यायते
महामायामयातत्वासनिर्गमः १० प्रपंचोब्रह्मदिवसःकुंभकोरात्रिरस्यत् एवंतस्याब्दिकयावर्ष
मेकंविधेःस्मृतं ११ चतीशतेमितंतस्याब्रह्माजीवतिकीस्वत् पत्नमेकंसमीरूपाम्भःकेकुंसमनपार्वति १२
श्रुतमात्रेहरिर्जीवेदर्षमात्रमहेशिवः एवंसाशतवर्षावैमहाकालस्यगेहिनी १२ सर्वकंचुकवेदेह

त्यक्तात्यक्ता पुनर्युवा सस्सदेवयुवातिश्रेष्ठस्समयाविषयीकृतः १४ एवं श्रुत्वा वचस्तस्य देवी ब्रह्मा हरिः सुराः
अहंकारस्य विलयं कृत्वा भीतो नताः पुनः १५ देवा ऊचुः त्राहि त्राहि महादेव शरणागतवत्सल साहंकारा
वयं मूढा ईश्वरा इति वादिनः १६ निर्जिता अपि निर्लज्जा जलंधरवधैषिणः मशकाश्च वयं देव न च त्वं मशकाय
सा यस्याग्रे सापि यस्य पद्मां हि शोभनेनो समा महाकालः कथं तेयः कथं मुक्तिर्भवेच्छिव १८ मुक्तयः कति
धा देव श्रेष्ठा का किं च साधनं वदास्माकं यदि कृपा देव्यां विश्वेश्वरेषु च १९ ईश्वर उवाच ज्ञायते तत्स्वभावे
नस्सकले देवदाक्यतः पुनर्मोदयते बुद्धिं तस्य माया दुरत्यया २० मयाकृतानि तन्त्राणि संख्यया शोभनं रेशाते ये
न येन प्रार्थितो हं देवी संप्रार्थिता मया २१ देवीभिः प्रमथैश्चार्द्दैवैस्तन्त्रमन्त्रात्मकं प्रवर्तितविधः येन मार्गेण भवति स
सन्मार्गप्रकाशिनः २२ तत्रापि तांत्रिका देवा अहंकारेण मोहिताः अन्यान्देवान्हि निन्दन्ति षट्कर्मनिरताः
सदा २३ कलिना हतसौभाग्याः खाने पाने च मैथुने जायन्ते निरतास्तेन निर्द्वन्द्वा प्रेतरूपिणः २४ दृश्यन्ते ते
कलौ तस्माद्भवद्भिः सम्यग्गीतिं वेदसारं धर्मसारं तन्त्राणां हृदयं परं २५ महाकाले यथास्माकं पंचमी भक्तिसा त
धनं सर्वेषामेतत्तोयानेन तन्त्रमेतत्संज्ञितं २६ मयैवं तत्प्रहृष्यमाणं मनो दत्वा पृथक् पृथक् प्रकृत्या निजस
देहे हरीकुर्वंतु शंकिताः २७ यथा तोयं जलनिधेर्गृहीत्वा ब्धाः स्वधारया वर्धन्ते देवता चास्तु सर्विहत्तं पकरोति च २८

मे॰ तं॰ तद्वन्महालक्ष्मीवान्महामायाप्रकर्षति कर्मणानेनसंभिन्नास्ते देवाः कोटिशोभवन् १९ यथानैकत्रगुणतो
२ विंदवोयान्तिचोयतां तथैवोपासनामार्गगुणावायुश्च देवता २० यदासरित्प्रोगमनीयांपतिताद् द्रुयांब्रजेत् वा
प्यादौवतत्तलेस्यात्तद्वद्देवोपिमोहितः २१ पुनर्नरः पुनस्तिर्यक्कृशोषयद्वज्जलाशयः पुनः सूर्यकरैर्नीतः
ना॰ पुनर्वृष्टिः पुनर्जलं २२ तद्वद्दुष्कर्मजीवोनानायोनिषुजायते यथाजलौघः सन्मार्गान्नदिनीतोमहानदी
^ प्रविष्टस्तोयधिंपश्चात्पुनर्भवतोव्रजेत् वादेवोदरसंवेशात्तद्वज्जीवोपिदेवता २४ विस्तृतोशिवतांलब्धाम
हाकालोभिजायते समुद्रादास्तुताकश्चिद्देवाख्यस्तत्रवत् २५ यथासमुद्रोभवतितद्वद्दुस्तरताप्रपि त्र
स्तात्तानाद्विनिर्मुक्ताहित्वाचोपासनाक्रमं २६ देव्युवाच वामदक्षिणभेदेनपंचपंचक्रमेणच उपासना
वामदक्षातत्रतत्रप्रशस्तिता २७ तत्रभोगक्रियामोक्षक्रियायुग्मक्रियापिच लभ्यतेदेवताकाचसर्वाभ्य
स्ततमोत्तम शिवउवाच देवासुरैःपुराकल्पमथ्यमानेमहोदधौ तत्रप्रपामासमुत्पन्नासुराकलशधा
रिणी २९ गौरांगयरुणचेलाचभास्वद्धारितकंचुका मेतोत्तरवदादेवित्रैलोक्यस्यापिमोहिनी ३० दृष्ट्वातां
दानवाः सर्वेपुत्राश्चार्थवलात्सुराः जित्वातांजगृहुस्तस्याः कलशाच्चपपुः सुरा ३१ देवान्पलायितान्दृष्ट्वा
शक्रायस्तत्रसंस्थिताः पपुश्चात्प्रपितांमुण्यामसुरांदेवतमातरं ३२ वरानपिवहूनदयुः सरापाःसुरमातरः॥ २

त ३ नि

अनयास्मात्तर्पयन्तिः शेषं गृह्णन्ति ये नराः ४३ ते स्मृताः पालसन्देहो भुक्तिमुक्त्यैकभाजनं तथा गंगा तथा सिंधुः
तथा देवी सरस्वती ४४ तथा गोदावरी रेवा सैव परमं पदं तथा निन्दकि ये मूर्खा मूर्खास्ते जन्मजन्मनि ४५
गंधर्वैः स्तूयमानास्ताः शक्रयक्षैश्च दानवाः पुनर्मर्मं प्रजपति वलिहीनैः सुरैः सह धन्वन्तरिः समायातः
सुधाकलशहस्तवान् सुरा मन्त्रास्ते प्रोचुः किमिदं पुरुषाहृतं ४७ उवाच मधुरं विलसं सात्वयश्च प्रतारयेत्
सर्वदेवाः संतु यूयमप्यपाणस्य पानतः ४८ अग्रे यदि व मुसन्त्वं पीयूषं तन्म कीर्तितं अग्रे ध्येतन्न देवार्थिनिः
सारं पुरुषाहृतं ४९ ततो हरिर्मोहिनिरूपधारी वामेन तान् पाययेत्सर्वदेवान् शक्तिः सर्वास्तरुणान् भैरवा
दीपतन्मंत्रान् हरेदप्यवर्षम् ५० दक्षेण देवानमृतं पाययं स्तेन तन्मंत्राः सर्वदेवान् वापान् हाहाभूतं
समरे समस्तं शुक्राचार्यो ज्ञातवान्तत्समस्तं ५१ ततः सक्रोधतां प्राप्तः जलं कृत्वा करे शपत् धिग्धिग्
ज्ञाने सुरारीणामनया हरया हृतं ५२ तस्मादिमां ये पिबन्ति सर्वे पातकिनस्तु ते प्रयान्तु निरयं घोरं तिष्ठं
तु हि पिशाचवत् ५३ श्रुत्वा तद्दारुणं शापं प्रजज्वाल तदा सुरा निर्दहन्ति विलोकांस्त्रीन् नाकपतसुरासुराः ५४
ततो मया स्तवा देवी बीजगर्भैः स्तवोत्तमैः पादयोः पातितः शुक्रः पुत्रो धन्यो भयान्वितो ४५ मायया रम
या वाचा स बुध्यं वा त्रिवर्णिका शुक्रशापं विमोचय पुनस्त्वं हर्षिका ५६ यस्य उपासनात्तस्या वीजेन पुटि
त्रिका

मे॰ तं॰ तोमन्तः षोडशासिन्सिवाख्यातो मंत्रिताष्टोत्तरं शतं ४० निशापंकजहृते साध्यं भुक्तिमुक्तिकभाजनं इति दीक्षा
२ क्रमो यथा वैशे देवीसमागतः ५८ स कौलो लोडहृद्भोटे देवी दाता भोक्ता च पावकः यस्मिन्मार्गे प्रधानो यं तंत्रे वाम
पथः स्मृतः मद्यं मांसं च मत्स्यं च मुद्रा मैथुनमेव च कुलमार्गप्रविष्टेन सदा सेव्यं महर्षिणा ६० कौलिकाद्
3 घृतो प्राप्तो वामः स्यात् तर्जनीसमः चीनक्रमो मध्यमः स्यात् सिद्धांती योऽवरो भवेत् ५१ कनिष्ठः स्यात् वैरामार्ग इति
वामस्तु पंचधा यैः पीतममृतं तेन ते सोमपाः बलदर्पिता ५२ लक्ष्मात् सहस्रमध्वतः शतयज्ञाश्च सोमपाः ते
षामुपासना प्रोक्ता दक्षमार्गे सा सा हि द्विजैः ५३ कर्मवैदिकां श्रेष्ठां स्मार्ती सममध्यमोत्तमा पौराणी मध्यमा
ख्याता तांत्रिकी त्ववरा स्मृता ५४ देशी च कालीजातीया कनिष्ठा स्यादुपासना वाममार्गीय यदा दक्षे प्र
विशेत्तत्स्वरैः सत्त्व विघ्नानेपीडने चापि न सिद्धिमधिगच्छति दक्षमार्गीय यदा वामं प्रविशेत्तत्स्वरात्तदा लोकद्व
याद्भ्रापयंति तेन यशं सति च वाविनं तस्मात्स्वकुलमार्गं तु ज्ञात्वा कुर्यादुपासनां भक्तिश्रद्धान्वितो शिष्यो गुरुः सं
पूर्णलक्षणे सर्वोपि मार्गस्तत्काले भुक्तिमुक्तिप्रदायकः धनार्थिनस्तु गुरवः शिष्याः सिद्ध्यार्थिनः कलौ ॥
तस्मान्नवो भवोः सिद्धिर्देवतानां विदेवनं द्विजानामनुपेतानां स्वकर्माध्ययनादिषु यथाधिकारो नास्तीह स्या
च्चोपनयनादिषु ६० तथा चादीक्षितानां च मंत्रदेवार्चनादिषु नाधिकारोस्त्यतः कुर्यादात्मानं मंत्रसंस्कृतं ६१ २

दीयते ज्ञानविज्ञाने क्षीयन्ते पापराशयः तेन दीक्षा इति प्रोक्ता प्राप्ता चेत्सद्गुरोर्मुखात् ६२ असद्गुरुः स्वयं नष्टः कथं तार
यते परं विशादि शोधकगुणैर्युक्तो गुरुर्भवेन्नयत् ६३ यस्तु त्वक्शेयय्योक्तांगः स्तुद्धवेषो मनोहरः सर्वागमार्थतत्वज्ञः स
र्वमंत्रविधानवित् ६४ इंगिताकारचेष्टादिविदूरतः कृतदुर्जनः अन्तर्मुखो वहिर्दृष्टिः सर्वज्ञो देशकालवित् ६५ आज्ञासि
द्धो दयायुक्तः शान्तो वेदाङ्ग वेदवित् नित्ये नैमित्तिके काम्ये रतः कर्मण्यनिंदिते ६६ अलोलूपो हिंसकश्चापदत्पाती
गुरुर्मतः अनीदृशगुरोर्मंत्रो मरणायासदुःखकृत् ६७ विप्रप्रवेशः कार्यो गुरुर्नीचेन्नदेहशः क्षत्रविड्जा
तीयः प्रातिलोम्यं न दीक्षयत् ६८ दत्तणाश्चेन निर्वीर्याः पितुर्मातामहस्य च सोदरस्याग्रजस्य स्यवाममार्गे नि
वीर्यवान् पतिदेत गुरुः शिष्यविद्वद्भिर्लक्षणैर्युतं द्वादशाब्दं तदर्द्धं वा तदर्द्धं वाथ दीक्षयेत् ७० गुरुवाक्यप्रमाण
ज्ञं गुरुशुश्रूषणे रतं लज्जाभिमानगर्वादिवर्जितं कुलनायकं ७१ निरपेक्षं शक्तद्रव्यं तत्प्रसादाभिकांक्षिणं जपध्या
नादिनिरतं मोक्षमार्गाभिगामिनं ७२ समाधिसाधनोपेतं शुद्धदेहं च धार्मिकं दृढव्रतं सदाचारं श्रद्धाभक्तिसमन्वितं ७३
दीनसत्वमितस्निग्धभाषिणं साधुसंमतं अनुकूलप्रियायुक्तं धीरं सर्वोपकारणं ७४ सदैव सत्समं त्वकुर्याच्छिष्य
दैवतत्तद्धये दत्वा दीक्षां तु याभावे दैवनाशापमाप्नुयात् ७५ परशिष्येत्तु दृष्टवेशाद्भृन्नेपराज्ञमानिनि स्त्रीद्विष्टेस
मयेभ्रष्टे त्वगे दीक्षा तु निस्फला ७६ न वेदप्रणवं त्यक्त्वा मंत्रवेदसमुत्थितः । तस्माद्वेदपरो मंत्रो न मंत्रो वेदई इति तः ७८
न मंत्रे चाधिकारोस्ति शूद्राणां नियमतः परः यावंत्यर्णानि मंत्राणां शूद्रायप्रतिपादयेत् ८० तावन्त्यो ब्रह्महत्याः स्यु

तस्माद्वेदपरो मंत्रो वेदांगागमसम्मतः ॥७७॥ व्रतपूजादिकं कर्म दृष्टादृष्टफलप्रदं ॥ वेदेन साध्यते सर्वं ग्रहय
ज्ञादिभिः किल ॥७८॥ न वेदेन विना यज्ञा न वेदा यज्ञवर्जिता ॥२

मे॰ त॰ तस्मात्संस्कारयेद्यत्नं स्वाहोंकारेण रहितं दद्यात्पश्चाद्यतो विकं ८१ स्वागमोक्तेन मार्गेण स्त्रीशूद्रैरपि पूजनं कर्त्तव्यं
सम्यक्तेनैव तन्त्रागमोक्तेन वर्त्मना ८२ विधवायाः सुतादेशात्कन्यायाः पितुराज्ञया भर्तृवर्ती त्वते भार्याया तेना
४ सौ सर्वदा गुरुः ८३ तयापि पूज्यो देवस्य बुद्ध्या सौ सर्वसाधने शैवो वा वैष्णवो वापि स्त्रीशूद्राणां नमोन्तकः ८४
नाममंत्र इति ज्ञात्वा चाण्डालानपि दीक्षयेत् ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रो वा लस्त्यज्ञानयः पंचधा मनवः
ख्याताः प्रदेयाश्चानुलोमतः मायावीजं ब्राह्मणः स्यात् श्रीवीजं क्षत्रियः स्मृतः ८६ कामवीजं भवेद्वैश्ये पोवा
गभवं शूद्र ईरितः चतुर्वीजपरित्यक्तो मंत्रः पौलस्त्यसंज्ञकः ८७ हीनवर्णाय नोदद्यान्मंत्रं त्वधिकवर्णकं आनुष्टुभं
चेयशक्तिमंत्रानीलसरस्वती ८८ कल्याकीवैदिका विप्रे देया विंध्यनिवासिनी ब्राह्मणे क्षत्रिये चापि देयाः पा
शुपतादिभिः ८९ सौदर्शना नारसिंहाः कार्त्तवीर्यस्य नान्यतः वर्णत्रयेपि दातव्यं दक्षिणामूर्त्ति घोरकं ९०
अष्टाक्षरं हयग्रीवं मामाहेश्वरं तथा लक्ष्मीनारायणं वासुदेवं तारं वराहकं ९१ अग्रः सूर्यस्य चूर्णयस्तारा
याश्च गणेश्वराः सर्ववर्णेषु दातव्याः कालिका श्यामला तथा ९२ छिन्नमस्ता च वाला च मातंगी त्रिपुरा तारि
का योगिनी नायक्षणीनां त्रैपुरावटुकादयः ९३ शावलास्त्रयुलस्यानि निजप्याहि जजन्मनि उपासना द्विधा
प्रोक्ता प्रत्यक्षा तत्र सात्विकी ९४ जैसांच मानसी पूजा जपो मध्यतमो स्मृतो राजसो दक्षिणामार्गः प्रतिमायां
द्वो च पूजनं ९५ वाक्योपचारैः पूर्णाद्यैस्तदायानां विशिष्यते तामसोपासनं प्रोक्तं पीठादौ वलिदानतः ९६ ४

प

वाममार्गेण तन्त्राद्यवर्णैर्हित्वा प्रशस्यते एषा व्यवस्था संप्रोक्ता वामदक्षिणयोः परा ९७ गोपिता सर्वतन्त्रेषु कि
मन्यच्छ्रोतुमिच्छथ इति श्रीमाहामायाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते व्यवस्थाप्रकाशः प्रथमः १॥
श्रीदेव्युवाच श्रुतपोत्र जनादेव तन्त्रमार्गे व्यवस्थिता ९८ सिद्धिर्न दृश्यते क्वापि किं परत्र भविष्यति यदि कर्म
प्रधानं च देवताराधनेन किं ९९ देवताराधनं सत्यं साधकाड्ःखिनः कथं एतन्मे संशयं छिंधि किंचक्रे स्त्रापि
मात्रिके १०० संस्काराश्च कथं कार्य्यास्तांत्रिकाणां वदस्व तत् ईश्वर उवाच गर्भे कर्मत्रयं कुर्याज्जातमात्रे तथा
दश १ ततः कर्मत्रयं चेति संस्काराः षोडश स्मृताः द्विजातीनां तथा मन्त्रे कुर्यात्कर्मत्रयं गुरुः २ दशाशिष्य
स्ततः कुर्यात् सिद्धे मन्त्रेऽनन्तरं षडेव जन्मसंस्काराः प्रोक्ताः स्त्रीशूद्रयोरपि ३ तथैव मन्त्रसंस्काराः षोडश परि
कीर्तिताः चाण्डालादिषु चत्वारो मन्त्रेनवत्तपवहि ४ त्रयस्त्रयवर्दीनां तन्मंत्रे षपिने त्रयः वामदक्षिणभेदेन तेषां
कर्त्तव्यतां स्मरणं ५ आज्यस्थाने सुरा वामे होमार्थं प्रकल्पयेत् पाकादिषु च मांसस्यात्स्रक्कादौ नियमाः स्मृताः
मैथुनं ब्रह्मचर्ये च मद्यदानं कर्मकालतः गर्भाधानं स्वकल्पोक्तं वर्मनाप्रथमं भवेत् ७ दक्षिणानामथो वामे
तृतीयाङ्गं समाचरेत् संतर्पयेद्गुरुं देवं मन्त्रैर्योनिं च तीर्थतः ८ अस्याग्रे देवतानाम मन्त्रन्यासं समाचरेत् स
वीर्यांसां स्वस्य देहे भावयन्तां च भैरवीं ९ स्वयं च भैरवो भूत्वा रतिकर्म समाचरेत् सुखासनस्थो भगगधगज
कृत्वा जपेदमुं १० मंत्रं पंचसहस्रं तत्र यच्चेष्टं लभते स्रुतं लक्ष्मी प्राणेश्वरी चेति मम पाहि नवाक्षरः ११ तस्याः सोमे

ना
६

मे॰त॰ तस्य तुर्ये गर्भस्थिते ऽङ्कुरालले अथ द्वितीयसंस्कारः कार्यः पुंसवनाभिधः १२ तृतीये मासि कुर्वीत अथ पुंसवनं बु
५ धः वेदोक्तप्रोक्तदिवसे स्वकल्पोक्तेन वर्त्मना १३ तत्र वैदिकमुख्यस्य लोमस्थाने स्वदेवता तत्क्रियात्कारणेनैव च
तत्राकृतिसंख्येया १४ तदावरणदेवानां पुरुषाणां हृदयहृदयं पकान्स्त्रीणां वाममार्गे शेषं पूर्ववदीरितं १५ स
तीर्थसपञ्चपात्रनिशायां भैरवो बलिः अथ तृतीयसंस्कारः सीमन्ताख्यः प्रकीर्तितः १६ चतुर्थषष्ठाष्टमेषु मासेषु स
5 न्तथमाथमः ज्योतिःशास्त्रोक्तदिवसे स्वकल्पोक्तेन वर्त्मना १७ वामीतु देवता मंत्रैः सीमंते तस्य चालिखेत् न्यासं कु
र्यान्तदंगेषु सतिरुग्रोहहस्तादिणे १८ ततो नगक्षेत्रो भार्या देवताशापभीतितः कामेन वाथ मोहेन तु कोलेवा
विधानतः १९ अथ नवोक्ततः संगः सीमन्तस्तद्यथा वहः अथ तुर्यं तु संस्कारं कुर्यादस्त्रीशूद्रयोरपि २० जातक
र्माभिधं विप्रः स्वकल्पोक्तेन वर्त्मना कन्याजन्मनि विप्राणां शूद्रस्य तु जन्मनि २१ तूष्णीमेव क्रियां कुर्याद्वि
ज्ञस्मरणपूर्वकं वामाचारी न कुर्वीत मेथाजनन संस्कृतिं २२ किं तु स्वर्णस्य लेखन्याविलिखेत्कारणाग्रया
तालुदेशे मूलबीजं रसनायां तथा मंत्रं २३ देवतां तर्पयेत्तस्मादन्यत्कर्म तदन्तवत् अथ पंचमसंस्कारं नामकर्माह्व
यं शृणु २४ सर्वेषामेव निर्दिष्टः सूतकान्ते शुभे दिने स्वकल्पोक्तविधानेन नामकर्म समारभेत् २५ तत्रेष्टयाति
चोक्तानि मात्राचक्राणि षोडश विचार्य तानि कुर्वीत नाम यत्स फलं भवेत् २६ न कुर्वन्नेव दत्त्व नाम तादृश श्रेयु
रुत्तदा पूर्णाभिषेके कुर्वीत तत्स्वबीजं निरूप्यते २७ यस्मादद्वगुणे सिद्धिः विप्राणां संप्रजायते तारा चक्रं प्रव ५

द्गामिवालानां मंत्रसिद्धये २८ अआ ह्यर्थमेव इईउऊ वह्निभे मता ऋॠऌॡ चैव रोहिण्यां पम्रगोशिवभेचये २९
श्रौअंओ धुनर्वे सौ पुष्येक ककारः सर्पभे खगौ पित्र्ये मेघ ङौ भाग्येच आर्यम्णे छजौ मतौ ३० हस्ते झञटयौ त्वाष्ट्रे स्वा
त्यां ठो द्वीशभे डढौ तथ्यदा अनुराधायां ज्येष्ठायां धाथमूलभे ३१ नन्पफा पूर्वषाढायां वकारो भस्तु वैश्वभे मःक
र्णे य्पयनिष्ठायां यरौलः शततारके ३२ वशोऽन पूर्वभद्रायां षसहाः स्फरुपान्तिमे लंळंक्षंअंअः रेवत्यां गणपा
न्मत्रादवर्त्तनः ३३ साध्य नामादिवर्णसिद्धेविराहत्यानफलानि तु स्थाननाशः सतां हिगोवज्रमेत्रीमतेः सम ३४
आर्थिक्याथि समाप्नोति साथकान्कार्थसिद्धये वज्रभिः शत्रुनाद्देयो विपत्तिः संपदाभय: ३५ एव
न्नताराचक्रस्य फलं ज्ञात्वाचरेदिदं ताराक्रमात्काभिर्मंत्रात्वा साधकसाध्ययोः ३६ स्त्रीर्भसंवावस्तयोर्भ्रग
णचक्रं विचारयेत् स्थिराणि विमयोग्राणि रौद्रं नरगणस्मृतः ३७ हर्यत्समिद्वाउत्तीऊर्वानेयकरद्योटकाः देवाः
शेषाराक्षसास्युः साध्यसाधयोः फलं नरदेवयोः फलं शीघ्रं व्याघ्रयोः कष्टतः फलं नरदैत्ययोर्मत्र्युग्राहाद्वाय
योर्मरणं भवेत् ३९ देवदानवयोर्द्वन्द्वस्तयोर्निफलं भवेत् ग्रहोपग्रहमंत्रेषु राशिचक्रं विचारयेत् ४०
वेदाराम्मात्र युग्मं युग्मं वेद्वंतिमौ शाषट षड्गुणिस्त्र ततः षट्सुनामवर्णस्य लाग्नेनोः ४१ मेषयन्नादिमा
वर्णाः फलं तत्र भवेदिदं इष्टोदासः पोषस्त्ररोगकृत्सत्वदः शुभः ४२ स्त्रीसौख्यकृद्दानकारी मार्गदः कार्य्य
सिद्धकृत् लाभकृद्यशकृद्दैवतिप्रोक्तं राशिमातृका ४३ स्त्रीशूद्रश्लोमानानाममंत्रैरुपासना पूर्वोक्तराश

मे॰ तं
६
6

योऽतेयामीनाद्यांश्च द्विजादितः ४४ वर्णात्मको मन्त्रः ग्राह्यो वैदिकोऽत्र विशेषतः वेदोक्तः कौलिको मार्गे सिद्धिकृत्तं च भौति
कं ४५ वाय्वग्निभूजलाकाशपंचतत्त्वानि विन्यसेत् द्वौ द्वौ स्वरौ तले लेख्यौ यकाराद्यास्ततः पुनः ४६ कादिकाश्चापि
षड्वर्गाः षड्दलास्सस्वरहस्तथा पुनः पुनर्नाम लेख्यं मंत्राद्यक्षरसंमोऽमनः ४७ तस्मात्पुनर्मंत्रलेख्यो गुणपत्स्यात्समाप
ने यावन्नावल्लिखित्वाथ वर्णतत्त्वं विचारयेत् ४८ स्याप्यं रूपं नेक तत्त्वं मित्रं तत्त्वे तु तद्दलं उदासीने पादमेकं तत्यो
गः पंक्तिभाजितः ४९ उष्टं स्याद्यथकष्टं तु शत्रो रूपं समे दलं पादो मित्रे च तद्वत्तत्कष्टं स्यात्कलात्मकं ५० इष्टे
धिके ल्पकष्टं तु मंत्रस्पधनमाचरेत् कुर्वन्ति भूतवेतालाः पिशाचं चान्यथानलं ५१ महीशरीरयोर्मैत्रमनलानि
लयोरपि सामान्यमग्निभूम्योस्तु सलिलानिलयोस्तथा ५२ शात्रवं वैपरीत्येन चक्रं स्यात्पांचभौतिकं सिद्धादि
चक्रं वक्ष्येऽहमथ तत्त्वानामकारयेत् ५३ दक्षिणोपासनामार्गे स्वमंत्रस्य स्वदेवतां द्वादशारे तथा चक्रं कृत्वा व
ण विवर्जितान् ५४ आदिहान्ता लिखेद्वर्णान् पूर्वतो यावदीश्वरं स्वनामाक्षरमारभ्य तेयां मंत्राक्षरावधि ५५
सिद्धः साध्यः सुसिद्धोऽरिरिति नित्यं पुनः पुनः सिद्धः सिद्धेति कालेन साध्यः सिध्यति वा न वा ५६ सुसिद्धो ग्रहणा
देव अरिर्मूलं निकृन्तति अथ वक्ष्ये महाविद्यासाधने सिद्धमातृकां ५७ मूलक्रमेण तेयानि तत्र कोष्ठानि षोडशः
क्रमाद्देतेषु कोष्ठेषु मातृकार्णान्विविन्यसेत् ५८ कुञ्जीशांकद्यष्विस्तथ्यादिक्षडष्टन्यापाहृषा पंचांगतिथि
विसेच कोष्ठकास्तत्र कीर्तिताः ५९ आदौ तेषं च तष्केतु सिद्धाद्यं विदिशास्वच तत स्थानसत्कोष्ठा नवपुनर्गणयेद्गुरू ६

ज्जितः ६० सिद्धसिद्धो जपात्सिद्ध्येन्सिद्धसाध्यो द्विसंगुणात् सिद्धसुसिद्धः संप्राप्तेः सिद्धारिर्हन्ति गोत्रजान् ६१ साध्य
सिद्धोऽतिसंक्लेशात्साध्यसाध्योऽतिदुःखकृत् साध्यसुसिद्धो भजनात्साध्यारिः स्वत्तियं हरेत् ६२ सुसिद्धसिद्धो ह्यर्द्धजपा
द्वक्रप्याद्दनन्यरः अतिद्रुतं द्विः सुसिद्धः सुसिद्धारिः कुलापहः ६३ अरिसिद्धः सुतं हन्यादरिसाध्यस्तु कन्यकां
अरिसुसिद्धः पत्नीघ्नो ह्यर्यरिः साधकापहः ६४ अत्र प्रसिद्धं नामस्यान्त्रक्रमोऽयेन जागृवान् यस्तु बीजात्मको
मन्त्रस्तत्र षट्दलमातृका ६५ विन्यसेत्तत्र पद्मन्तु रचयेत् षट्दलं शुभं तत्र न्यसेन्मातृकार्णान्कूटद्वयं फ विवर्जि
तान् स्वनामाद्यक्षरं यत्र तदारभ्य विचारयेत् संपद्धारिप्रियैर्ध्याणिवं धुवि ग्रहसंशयो ६७ सर्वनाशः क्रमा
देतत्नामाद्यर्णस्य कोष्ठतः कथं मन्त्रस्य सिद्धिः स्यादेतदर्थमहं ब्रुवे ६८ धनर्णमातृकां तत्र षट्त्रिंशद्वा
गषट्कजा वस्वश्वाग्निभुवो लेख्या अकाद्यकाद्दशस्वराः ६९ तन्त्रेवाब्धठान्तवाद्य लेख्यावर्णहरोन्मिताः
नदयो द्विकुसप्ताश्विवेदत्रिसप्तसागराः ७० षट्पंच साधकस्याकामन्त्रांकाः पूर्वमीरिताः स्वर्गव्यञ्जनभि
न्नानां मन्त्राणां नाम पृथक् पृथक् ७१ अंकयोगस्तथा कार्यः साधकस्य तु नामजः नागशेषात्तु भौ स्याप्यो याव
न्नामांकतो मनुः ७२ अधिकस्तु साधकस्य देयं मन्त्रेण साधितः तावत्संख्या न्यायायोगान साध्यान विसाध
येत् ७३ हीनो यत्र ग्रहयोगेन तथा ऋद्धोपपत्तितः ऋणस्वं ध्यापुनः कुर्यात् मन्त्रसंदीप्तये पुनः ७४ ऋणीत
साधको ज्ञेयः साधको यदाधिकः यावत्स्याद्धिकस्तावत्संख्याका नियदाचरेत् ७५ ऋणस्थानसंज्ञानित

मे॰ तं
७

दास्येसमतामभवेत् ७रवर्ण्णाःपुनः कृत्वा तदास्यात्कार्यसाधकः ७६ एकस्मिन्साधितेकार्येपुनर्यातिसकृल्लतो नाव
जपेत्पुनः कृत्वाचैककार्येस्मामभवेत् ७७ तत्वमंत्रप्रकटितं सर्वतंत्रेषुगोपितं योधयोर्विजयार्थन्तुप्रवसंतगान्नाल्
मातृका ७८ वक्ष्यामितस्याश्चक्रंतु रचयेदेवमेवहि पंचपंचाग्निरामाग्निरसचन्द्रमनामरेव ७९ भूस्वाप्यपंक्तौस
लेषाक्तदयः षडवर्ज्जिताः एकादशस्वराश्चात्रहीनालेख्याश्चतत्तले ८० कष्ठमायाल्लिखेद्वर्णानङभणाद
रवर्ज्जितान् नामाद्यराङ्कसंयोगाद्यामोजेतासशेषकः ८१ तत्स्वतायांद्वयोर्योगः कार्यश्चास्ताबशेषितः ए
वेदन्नेशराणाग्निभूद्वयषगिनोजयी ८२ समयोरुभयोरप्यत्रमंत्रयंत्रंविनाकलिः चौरमात्राप्रवक्ष्यामिवित्तया
धनिचौरयोः ८३ एद्वेदहीषुसमाखिनगाद्रिरसवेधरा रुद्रांकाः पूर्ववच्छेषमेकयोगोष्टशेषितः ८४ हीन
स्याहानिरधिकेजयोगोप्यमिदंस्मृताः राजमात्राप्रवक्ष्यामिभूपयोर्विजयप्रदां ८५ वर्गाष्टकांकावक्षौषुषट्द्वेदोभ्रे
ड्वक्रयः द्वयंतभाजयेद्दस्मान्समनष्टेधिकेजयः ८६ तत्वशेषवर्गवलाद्वर्गकोष्टाणवीर्यहीनः मातृकाक
लंहावद्वेकतेविजयप्रदा ८७ वक्षौङवेंङघुडुगेभ्रङरन्ने पचस्वराल्लिखेत् कक्षेदधभवमुखोदग्घशोणाश्चतद्धि
तो ८८ पंचमक्षेधिकेशेषजयोहीनेपराजयः वामेरणेवाह्मोषुसोजयदामातृकामणा ८९ भूषषट्पंचभे
दाग्निद्विभूरवशराः कृताः त्रिद्विभूस्तद्योवर्ण्णानङशनेत्यक्तरेविताम् ९० संग्रह्यनामवर्ण्णाकान्मात्राभेदेन
भेदितान् समनष्टेधिकेशेषजयोहीनेपराजयः ९१ समशेषविवेकस्तुकुर्यात्प्राणाश्चवर्गिनः सेनापतिज ७

यार्थं तमात्रं मे एवं तद्देवता: ९२ रसाग्निलोचनयुगनागषड्गोत्रिवक्त्रयः त्वं भूस्रुतदयोलेखो: करणाम्बरेरिता: ९३
आद्यास्तदेकयोगार्क्कहीनाष्टाकीयकेजयः कादिहान्तालिखेद्वर्णान् षंढान पवविवर्जितान् रसाग्नियुग्मवेदांगषट्
क्रमाग्निनुस्मम्भूः विलिख्याकानयोहतगतिनो रेक संमितिः ९५ तत्राष्टमिष्टेदधिकागतितोजीवितं भवेत् सा
ध्येयाप्यस्यमित्रक्रापताषोडशमातृका: ९६ वि[illegible]येतद्रुरुमुखोत्रामकर्मसमाचरेत् अन्नप्राशनसंस्कार: षष्ट
सार्वजनीनक: ९७ स्वकल्पोक्तविधानेन मूद्राधीनामनेत्रक: पितरस्तत्र संतृप्ता वाममार्गेन भैरवा: ९८ स्वेष्टदेवाश्च
चक्रस्यपूजान्तेह्यवशेषितं सतीर्थसफलं दद्यात् मूलमंत्रमुदीरयन् ९९ एवं कृतविधानस्य वृद्धिपत्तिर्नजायते अथ
सप्तमसंस्कारं चौलं त्वं मे एतत्पार्वती २०० सर्वेषामेव दुष्टानां बालघातकनाशनं चोद्घाटनायवनानां च शिखोत्रस्था
प्यतेन च १ स्त्रीणामपि च कर्तव्यं सौभाग्यरोगपहृद्दये वामे चूडास्तु कर्तव्यामंत्रबीजसमा: कचा: २ तीर्थे द्विलिख्य वने
ऽस्मो विशेषो वामिनामिति अथाष्टमं तु संस्कारं मोञ्जीवंधमहं ब्रुवे ३ गुरो: समीपे नयनं तच्चापनयनं स्मृतं स्वक
ल्पोक्तविधानेन तत्कुर्याद्ब्रह्मवर्च्चसे ४ वामाचारे द्विजै: पूर्वं कर्तव्यं कुलदीक्षणं पश्चाद्दीक्षा तु सावित्र्यां व्यक्ता
सा त्वति तो भवेत् ५ दीक्षानलघुदैवत्याभाक् पश्चान्महतस्तथा ब्रह्मदैवतमंत्रेषु सिद्धेद्वाद्वा: स्वयं वशा: ६ तेषां
ग्राह्याय च दीक्षापुरश्चर्यां समारभेत् प्रयोगेष्वपि कृत्वीतनस्नेहस्य कदाचन ७ सद्धि देवासुरवं वा विनेष्टदापय
न्तं च लोमाद्याहाकामाद्यो स्थान्निहिमंत्रकं ८ शिष्यस्य जायते सिद्धि: गुरो: शाप: प्रजायते यस्मायस्मादेवताया:

मे०तं० प्रशस्तिर्यत्रयत्रच ९ तत्तन्मार्गैःप्रशस्तास्तास्स्वराज्येराजवद्भवेत् तंत्राण्यष्टोत्तरशतंमयाप्रोक्तानिपार्वति १० येनयेनतुय
८ त्संस्कृतंतस्याधिकंतद्वर्णितं निःपक्षपातंवक्ष्यामिमेरुतंत्रेयथार्थतः ११ सर्वेभ्योवैदिकंश्रेष्ठंतन्मूलंस्मार्त्तंततःस्मृतं तत
स्तांत्रंततत्रापिसंहिताआगमोवास्ततः १२ यामलाःसंगमास्तत्रमुड्डीशानिचनारणवं इंद्रजालंकक्षपुटीवौद्धंजैनंचशा
वरं १३ क्रमादपवित्रंतत्तेयंयथायोग्येनमुख्यथा नीचेऽच्चस्यपातनस्यान्नीचऽच्चात्पतनेध्रुवं १४ जातिदार्ढ्यायसर्वेपिस्वा
चारात्कर्मकुर्वते संस्कारंनवमंविंद्यात्प्रजापत्यव्रताभिधं १५ स्वकल्पोक्तेनमार्गेणवैदिकःतांत्रिकःपुनः एतद्व्रत
स्यसंस्कारेगाणपत्योमनुस्मृतः १६ वक्रतुण्डादिकादद्वेउच्छिष्टाद्यास्तुवामके संस्कारेदशमेसौम्यव्रतेवैदिकमाचरे
त् १७ स्वकल्पोक्तेनमार्गेणतत्स्थानेतांत्रिकःपुनः गृह्णीयाद्भैरवंमंत्रंवटुकाख्यंस्यवामके १८ कालभैरवमेदस्यय
स्यकस्यापिदक्षिणे पुरश्चर्योपासकानांनाशकोभैरवोयतः १९ दरिद्रैःसाधकैर्ग्राह्यंस्वर्णाकर्षणभैरवः एकादशं
तुसंस्कारमाग्नेयाख्यव्रतेद्विज २० कुर्याद्गृह्योक्तमार्गेणतस्मिन्स्थानेतुतांत्रिकः गृह्णीयादग्निदेवानांमंत्रानादौगु
रोर्मुखात् २१ पूजादिमंत्रास्तच्छिक्षांतद्द्रव्यनियमास्तथा द्वादशंवापिसंस्कारंवैश्वदेवव्रताभिधं २२ तस्मिन्स्थाने
भवेद्दीक्षास्वेष्टमंत्रस्यतांत्रिके त्रयोदशंतुसंस्कारंगोदानाख्यंप्रकीर्त्तितं २३ तत्स्थानेतांत्रिकःकुर्यात्सर्वपापवि
मोचनं सत्पत्रेतुसमासीनःआदर्शीवाघटोदकं २४ स्थाप्याग्रेसत्ययावाचाततःसंप्रार्थयेदिति पुरश्चरणकामो
हंपापंत्यजितन्मयतः २५ आपराह्णेजपंकुर्वेदेवताःसंतुसाक्षिणः पृथिव्यग्निजलाकाशवायुसूर्येन्दुभानिच २६ या ८

वज्रोरीरे पापानि निहंति मम देवता: तावद्व्रतिबिंबो मे मलिना भाद्व्रपातके २७ शांते पाददमध्ये च यथा संदृश्यते तथा
शुद्ध: सच्चिन्मयो भूत्वा चिन्तयेत्पापपूरुषं २८ दक्षकुक्षिस्थितं कृष्णं अंगुष्ठपरिमाणकं विप्रहत्याशिरोयुक्तं कनक
स्तेयबाहुकं २९ मदिरापानहृदयं गुरुतल्पकटीयुतं पापसंयोगपदद्वंद्व उपपातकरोमकं ३० खड्गचर्मधरं क्रुष्टम
धोवक्त्रं सुदुःसहं एवं संचिन्तयित्वा पश्चात् जपं कुर्वन् विचिन्तयेत् ३१ दीयमानं पापनरं जपान्ते प्रेरयेत्ततः आदर्शा
दि यदा स्वच्छा सर्वच्छाया प्रदृश्यते ३२ तदा तन्निर्गतं पापं पुरश्चरणयोग्यता चतुर्दश तु संस्कारं समावर्तनमुच्य
ते ३३ तस्य स्थाने पुरश्चर्याकर्म व्याख्यातं विकीर्तितैः आदौ संदेपश्चात् दिने कृत्वा तु कौलिकः ३४ आसाद्य तु जपं कु
र्याच्चक्रश्मशाने तथा निशि शक्तिभि: सहित: पंचमकारादिसमन्वित: ३५ एवं सिद्धिमवाप्नोति नान्यथा जपकोटिभि:
विवाह: पंचदशम: सर्वेषां संविधीयते ३६ विधवाया विवाहस्तु पिप्पले नैव जायते सर्वपापविनिर्मुक्ता सा तु वि
ष्णुपदं व्रजेत् ३७ अब्राह्मणी वै द्विजर्षीर्दृश्यमेकं तथा पतिं षोडश: पितृमेधाख्य: स्वगृह्योक्तेन वर्त्मना ३८ वैदि
कस्तांत्रिकस्तत्र देवस्थाने स्वदेवतां स्थापयित्वा वरेच्छाद्ब्राह्मणान् मतपस्थित: ३९ अथवा जजमानस्य मार्गस्य
सद्भावत: आमश्राद्धं प्रकुर्वीत वामी तु पललैपैत्रकं ४० शक्तियुक्ता द्विजा: कौलेभ्यो यास्तु कार्याच्चनेयथा वर्जयेत्तु
लसीं तत्र भृंगराजैस्तु पूजयेत् ४१ पाक: कौलिकवस्तूनां पिण्डाश्च रुधिरोद्भवा: एतै: षोडशसंस्कारै: संस्कृत:
साधकोत्तम: ४२ जीवन्मुक्तस्तदा सोऽयं सामर्थ्ये देवतासम: अथ षोडशावदे पदं संस्कारान्मंत्रसंस्थितान् ४३ शा

मे॰तं॰ पैर्मंत्राविद्यन्तेयान्कृत्वादेवनिर्मितैः अथादौसर्वमंत्राणांजाशृतिः प्रोच्यतेमया ४४ गुरुणास्याप्रकर्त्तव्यासिष्यस्यसि
द्धिहेतवे नारीत्याग्निविजनफट्स्वेयस्मिन्नाग्नेयकः स्मृतः ४५ अन्यसौम्यः स्वापकालः इडयामग्निरूपिणः सौम्यस्यपिंग
९ लायांस्यात्रयोरन्यत्रयाशृतिः ४६ प्रबोधकालेसंजप्तोजाग्रतोजायतेमनुः अथवासंपुटीकृत्यलालान्तानाद्यान्तविंदुकान् ४७
ध्नन्मुख्यसविसर्गान्तानन्तकारंकेवलपदेन् एवंजप्तोप्रदिष्टश्रेप्रबुद्धः शीघ्रसिद्धिदः ४८ अथशावरमंत्राणांजाशृतिंशृ
णुपार्वती कांस्यभाजनमानीयमृन्मस्मादिभिःकृतं ४९ पूजयेद्भविराज्ञेतयामेयामेशताष्टकं स्वादियाताडयेद्य
ष्ठ्याकांस्यपात्रेवदेदिति जाग्रतोभवमंत्रत्वंभाषयाप्रतरीयके यामेदद्याद्बलिंकाल्यामण्णजंभैरवस्यतु कुक्कुट
ज्यो॰ वासुदेवस्यस्फोटयेन्नारिकेरकं सरयास्तथयासर्वेदेवदेवाविमोहिताः यदातदातुभगवान्प्रावाचमधुसूदनः कः
प्रष्ठोभवतांमध्येकः श्रेष्ठस्तन्निगद्यतां उन्मत्तास्तुतदादेवाः श्रेष्ठोहमितिवाब्रुवन् किंचित्स्मित्वासभगवान्मोह
यन्नात्ममायया इत्येवोवाचदस्त्वाकां शापेयवानुग्रहेहत्वं सएवदेवः श्रेष्ठोत्र शर्वीवाप्यपरोपिवा इतिश्रुत्वातवचो
विष्णुः सशापञ्चपरस्परं मंत्ररूपाण्यतोदेविसंस्कारैः शापमोक्षणं विनातुशापमोक्षेणकः सिद्धिंप्राप्नुयाज्जनः ॥
देव्युवाच शापः केनकथंदत्तः शप्तेजप्तेवाकिंफलं निःशापत्वंकथंतेषांसिद्धिः स्यादितिमेवद श्रीशिवउवाच आ
दिमध्यावसानेषुवायुर्यस्यव्यवस्थितः चन्द्रराधोगवेवीजोनिधायैकत्रसंगमः केनापिचसमाक्रान्तः समंत्रःछे
दितोसिता कार्त्तिकेयेनतु जीयान्तविघ्नन्तेस्यमनोरथाः आदौमध्यावसानेवाम्भूवीजयुगलंभवेत् आदौयद्वाद्विधा ९

वह्निर्विद्यामध्येंततोद्विधा रुद्रोशाक्तस्यशापेनभुक्तिमुक्तिविवर्जितैः जातोमंत्रोवामदक्षमार्गयोरपिसेविनो क्लींसों
फेंश्रींखेंकतमंयत्रबीजंनहश्यते ङकारोवासमंत्रस्तुशक्तिहीनकृतःस्मृतः यत्नाहश्यशक्षेसंजमः सामर्थ्यंहन्तिमंत्रिणः
शक्तिहीनस्यवामस्यमरणंनात्रसंशयः नादौक्लीनवमध्येक्लींक्रोंन्तेवानैवहश्यते असैापराङ्मुखोमंत्रोजातःस्र
र्व्यस्यशापतः पराङ्मुखंभजंमंत्रदेवतास्यापराङ्मुखी दैवात्कार्य्यपिसंसिद्धिलाःकःस्याच्चपराङ्मुखेः आदावन्ते
नथ्यामध्येहंवासंवानहश्यते वधिरास्तेनकृतामंत्रादेवावार्य्येणशापिताः जमेत्तवधिरेमंत्रेविसृतिस्तस्यजायते
जायतेवधिरान्तेनमहाकालेनभाषिते सूर्य्यबीजंहकारःस्याद्वह्निबीजंतसःस्मृतः रेफोग्निबीजमुद्दिष्टंयतेनेत्र
त्रयंमम पंचाक्षरेयत्रमंत्रेयत्रैकमपिनास्तिचेत् ममशापान्तोत्रहीनोङ्गःखेशाकामयप्रदः नादौमध्येनचान्तेवा
क्रौंवाहंसवाथहें पैंयास्तेवाथवाकृवानमोवाह्लामन्त्रः सतशापेनकीलितोमंत्रोराजदेवेनपार्वति जप्तस्तुकीलितो
मंत्रोनसिद्धिमधिगच्छति मध्येयकोलकानिरोवाफद्वान्तेलहृयंयदि फट्हृयंवालत्रयंवानवेत्सस्तंभितामन्त्रः शापे
नभैरवाणासिद्धिंमवतिशोभने कदापिनैवङ्गःखेचप्रायशोवकृलंभवेत् आदौतयस्यमंत्रस्यक्रमात्समाक्षरा
णिचेत् रेफेनवायकाग्नणांसंयुक्तानिमन्त्रःसत वाय्वग्निशापसंदग्धसाधकंपरितापयेत् तस्मात्संस्कारयेद्दिव
सिद्धेयसाधकोत्तमः द्वाभ्यांत्रिभिरथोषड्भिरष्टभिर्वायुहश्यते यदद्वैरन्तरितःषट्कारःसनिगद्यते नारसिंह
स्यशापेनत्रस्तःसंत्रासयेत्सदा स्वप्नादौसाधकंनैवसिद्धिःसंदृश्यतेक्वचित् ॐवाहंवासकारोवानादौभीतोम

मे॰ तं॰ नुः सत्र ब्रह्मशापादिहीनसिद्धिः भवेदत्वं तत्कष्टदः आदिमध्यावशानेषु मिलित्वा मचतुष्टयं समंत्रो मलिनो मायाः
१० प्रापात्मालिन्यकारकः हूं वादौ वा मंत्रमध्ये वान्ते फट्युगलं भवेत् तिरस्कृतो रुद्रशापात् साध्यं कुर्यात्तिरस्कृतं आदौ
म्रे तारहृदयं वान्ते वषट् वास्त्रमादेन कुट्टमवकलहं कुर्याद्धालाशापेन भेदिताः हकारेण सकारेण रहितस्त्रान्तरस्तयः
स्तम्भः सिंहशापेन प्रोक्तो भीष्टफलापहः अष्टादशाक्षरादिर्यः पंचषट्कारपूर्वकः वामनशापतो जातो मदोन्म
त्तो न शोभनः मध्ये वेत्यं च फट्कारा: कालिकाशापतः सतः मूर्छितो मूर्छितं कुर्याद्धामिनं तु विशेषतः एवमं
त्रे च फट्कारपंचकं सतरंभया हतवीर्यस्तु शापेन हतवीर्यत्वकारकः चत्वारो यत्र फट्काराः आदिमध्यावसा
निकाः अष्टादशाक्षरो हीनो हानिं भैरवशापतः एकोनविंशत्वर्णस्थश्चेत् क्रीं क्रौं मांकारसंयुतः मध्यस्तः कामशा
पेन [illegible]ध्वंसयेत्कामकारणात् सप्तवर्णो मनुर्वालः कुमारोष्टाक्षरः स्मृतः षोडशार्णस्तु तरुणः प्रौढो व्योमाद्वि
वर्णिकः त्रिंशत्कलाः शतं वेदकाष्टावर्णास्तु यत्र तु सकृद्विपने कालेन प्राप्नाडुःखानि कुर्वते नवार्णोङ्कारयुतस्वा
मुण्डीशापतो मनुः निस्त्रिंशः साकंद्धियान्निस्त्रिंशेन न संशयः अन्तेन वा — स्वाहा वा नास्ति वा यस्य मध्यतः वष
ट्वौषट्सहूंफट्एतद्दानास्यसोमनुः निर्वीज इति संभाषो भवनस्यास्य साधकः सेवां कुर्वन्भ्रमेद्देशनाशं वषेत्र
यादितः आदिमध्यावसानेषु षट् फट्कारास्तु यस्य तु कौमार्यास्तु सशापेन सिद्धिहीनो न सिद्धिकृत् दशाक्षरो
यस्तु मंत्रः सगणेशास्य शापतः मंदो जनस्तु मूर्खं त्वं कुर्याज्जन्मनि जन्मनि आदिवंजनसंयोगएक एव स्वरो भवेत् १०

10

तत्कृते कृतनो हानिमातंगणाः शापतः स्मृतः द्विवर्णः सत्वहीनः स्यादास्त्रियस्य शापतः नाशयत्साधकबलं राज्ञः
सैन्यविनाशयेत् चतुर्वर्णः केकरस्तु ज्ञातः सर्पादिशापतः जपित्वा केकरं मंत्रं चतुर्लक्षाणि नैव पश्यति षडक्षरावी
जह्रीनाजाता रावणशापतः वशाद्द्विनर्जापादन्यथास्त्रीसर्वं न हि सार्द्धत्रिसप्तसूर्याणां धूमावत्याः शापतः
(जपित्वा केकरं मंत्रं चतुर्लक्षाणि नैव पश्यति षडक्षरावीजह्रीनाजाता रावणशापतः वशाद्) धूमितात्व्याकुलं वित्तं
जायते साधकस्य तु विंशत्यैकविंशाद्द्वाविंशाद्वर्णस्तु तारयः सप्तश्रागिलितवायजपात्स्मरनो स्मृतिः द्वाविं
शत्यक्षरो मंत्रः सरस्वत्यास्तु शापतः मोहितः साधकं कुर्यात्पानादिव्यसनाकुलं चतुर्विंशतिवर्णोयः सप्त
विंशतिवर्णकः तथाग्नेराजमातंगणाः शापाद्दारिद्र्यकारकः त्रयोविंशच्चयारुद्रावर्णाः कौलिकशापतः मं
त्रोहप्रस्तज्ज्ञयेन छोदसोज्ञायतेजन षड्विंशाकोनत्रिंशात्त्रिंशात् षट्त्रिंशादक्षरः प्रस्तः शापादंगहीनः कामना
पूरको न हि अष्टाविंशादेकत्रिंशद्वर्णानदीघशापतः अतिक्रूरः शाप्यनाशं कृत्वा न स्वपेच्च साधकः अष्टत्रिं
शाक्षरो मंत्रो मातृकाणां तु शापतः अतिक्रूयस्तु जपेन स्वकृते स्वस्य मत्रयः चत्वारिंशत्समारभ्य त्रिषष्टियाच
दक्षरं सब्रीडमालिकाशापात्सब्रीडाह्लस्य साधकाः पंचषष्ठ्यक्षरायेषु मंत्रास्ते शांतमानसाः कामशापे
न तज्जापाद्योगस्य फलं न हि षट्षष्टितो नवनवतिपर्यंतं कुजस्य तु स्यानष्टास्तु शापेन जातास्ताहक्च साध
कः यातिर्धृतिर्धीतिष्टृतिः कंकयुग्मं हि गोचराः शतत्रयं यत्र वर्णाः शापिताः छिन्नमस्तया स्वयं भवन्ति ते:

मेरु० तं० ११

स्नेहाः साधकानां भयावहाः निःकाः मेर्यतिभिर्जप्ताः संसारस्नेहनाशनाः चतुःशतान्यथारम्भ यावद्वर्णसहस्रकं अतिहृद्धा
यन्त्रशापाः स्फोटिकादिषु वर्जिताः सहस्राशीतिका मंत्रा दण्डपाणेस्तु शापतः दण्डकाख्याः पीडिताश्च तज्जापात् कष्टमाप्नुयात्
द्विसहस्राधिमंत्राः भार्गवस्य तु शापतः खण्डीकृताः सम्प्रपाते सिद्धिविखण्डकराः स्मृताः अन्यच्च एवं तु भो देवा मुनिर्नाजापितं
यदा सिद्धिर्न जाता तु तदा दत्तः शापस्तदारुणः आस्वासने देवतानां जातं सिद्धेरकारणात् उपदेशे गुरुः कुर्यात् तस्मात्तन्म
त्रशोधनं तत्प्रकारं प्रवक्ष्यामि शृणु एवं तु सकलास्तु ताः गुरुः सिद्धासनेनस्थो गुदमेढ्रान्तरं हठं वामेन पार्ष्णिना पीड्य तु
स्योपरि तु विन्यसेत् पादं तु दक्षिणं गुल्फं ग्रथ्योरन्योन्यमर्दनं यथा स्यात्तत्र कर्तव्यं ततो दक्षिणपार्ष्णिना लिंगमूलं
विनिःपीड्य स्थिरकाय उपाविशेत् गुदमाकुंच्य पवनं प्राणाख्यं तदा गुरुः उत्थापयेत् ततः प्राणवायुसंमिश्रं निरोधयेत् आपा
नः प्राणयोः कुर्यात् सघट्टं चैकहृष्टनाः मूलाधारे विन्यस्तरूपकुण्डल्यां परमात्मनि ज्ञातदोषस्य स्वस्य मंत्रं वियेत्तत्र सद्गुरुः
तस्य मंत्रस्याक्षराणि क्रमादेकैकशस्ततः सुषुम्नायाः तु मार्गेण मूलाधारे प्रवेशयेत् स्वाधिस्थाने ततश्चक्रे मणिपूरे ह्य
नाहते विशुद्धाज्ञाचक्रे च भित्वा भित्वा प्रवेशयेत् एवं नीत्वा ब्रह्मरंध्रं तत्र वर्णान् सोममण्डलात् निर्गतामृतसंसिक्तमंत्राक्ष
रान् विभावयेत् पुनः ततस्तं मंत्रं स्वख्यादिन्यासपूर्वं जपेत् ततः अष्टोत्तरसहस्रं तु तेन स्युर्दोषभवेत्मन्त्रः उत्कृष्टापादितिर्मुक्तः प
श्चादुपदिश्यते अल्पपुण्यतयापापाधिक्यात्पापः कलौ युगे आशीर्वादफलं स्तोकं सर्वपापादिजं फलं वा वैकानां तु
पापानां नाशाय पश्चमयोच्यते श्रीपर्णीवाचंदनस्य पीठे चूतादिकस्य वा कस्तूरीकुंकुमाद्यैश्च विलिखेत् पंचभौतिकं चक्र ११

श्री

मावाहयेत्तत्रमातृकाख्यांसरस्वतीं यथोक्तविधिनापूजांकृत्वाचाष्टोत्तरशतं जपित्वामातृकांतस्यामध्यात्त्वाभीष्टमंत्रकं स्व
रव्यंजनबिंदुस्वसर्गयोगपादक्षराणिव पृथक्पृथग्गथोद्धृत्यचैकीकृत्यगुरूक्षितः गृहीतंजनयन्मंत्रप्रोक्तंसंजननंवि
दं आद्यंतेप्रणवंकृत्वाप्रणवान्तरितान्जपेत् अष्टोत्तरशतंमंत्रंवर्णानेतंतज्जीवनं रोचनाकुंकुमाभ्यांतद्भूर्जपत्रेलिखे
न्मंत्रं प्रत्यक्षरंशतवारंताडयेच्चंदनाम्भसा समुच्चरत्वायुबीजमेतन्नादतमुच्यते कुणिताःशावरामंत्राःताडिताःसिद्धि
कारकाः पूर्वोक्तपीठेसंलिख्यतन्मंत्राक्षरसंख्यया आहृत्यकरवीरस्यपुष्पाण्यथसमुच्चरन् प्रत्यक्षरंचतैःपुष्पैः प्रात
वारंहतेदिति उद्धरेद्वह्निबीजंचबोधनंत्वेतदुच्यते प्राग्वत्पीठेवनैर्द्रव्यैःपद्ममष्टदलंलिखेत् तत्कर्णिकायांमालयालि
खेत्कलिकयैकया एकैकार्णंतुमंत्रस्यतन्मंत्राक्षरसंख्यया बोधितुपल्लवान्गृह्यतमेवमंत्रमुच्चरन् अभिषिंचाम्यमुंमं
त्रनमेइत्यभिषिंचयेत् नानागंधान्वितायेनपल्लवैकेनकाक्षरं एकमष्टोत्तरशतमभिषेकस्त्वयंमतः अभिषेकोमंत्रशुद्धिं
कुर्यात्तृणंयथाजलं ज्योतिर्मंत्रस्त्रिनलनीयोमलाधारेग्निमण्डले संस्कर्त्तव्यमंत्रंतस्यदग्धमेवंविभावयेत् आनवा
ख्यःसाहजिकःआगंतुःकार्मणःस्मृतः योगाख्योमायिकःप्रोक्तःसोमन्त्रमलत्रयं ज्योतिर्मंत्रेणनिर्दह्यमेकमे
विचिंतयेत् एवंतुविमलोजातःस्वमंत्रइतिचिंतयेत् ज्योतिर्मंत्रस्तुवेदादिर्ह्रांमितिह्यक्षरोमतः विमलीकरणंत्वेतत्
प्रयोगान्तेपिकारयेत् प्राग्वत्पीठेकुंकुमादिद्रव्यैर्मंत्रंविलेखयेत् ताम्रादिपात्रेकर्पूरवासितेनजलेनच सुवेनापूर्य

मे॰ लिखितमंत्रेणाष्टोत्तरंशतं अभिमंत्र्यजलंतेनमंत्रेणकुशविंदुभिः प्रत्येकंप्रोक्षयेन्निरेतदाप्यायनंमतं उरस्त्र्यर्णाक्षेशि
तं॰ तानांसमावर्त्तनवत्विदं कस्तूर्यादियेताम्रपात्रेमध्येमंत्रंविलेखयेत् पात्रान्तरेचकर्पूरादिकवासितसज्जलं गृहीत्वा
१२ चार्घ्यपात्रेनपरान्मंत्रमिमंमतं तर्प्पयामिनमोन्तेनतर्प्पयेदितितर्प्पणं ॐ ह्रीं श्रीं पूर्वकं मंत्रं जपेदष्टोत्तरंशतं जप
देतद्दीपनंस्यात्सर्वमंत्रेष्वपीष्यते जप्यमानस्यमंत्रस्यगोपनंतत्प्रकाशनं संस्कारादशसंप्रोक्ताः सर्वतंत्रेषुगोपिताः
एवमेकादशप्रोक्ताः संस्कारादशपंचच प्रतिमंत्रंच[ध्या]नोजपोहोमस्तर्प्पणं मार्जनंभोजनंवापिद्विजानामि ध्या
स॰ षोडश प्रोक्ताः मंत्रस्यसंस्काराः किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतंत्रेशिवप्रणीतेसं
स्कारप्रकाशोद्वितीयः २ श्रीदेव्युवाच वाममार्गेकथंदीक्षादक्षिणेचकथंभवेत् किंतत्रावश्यकंकेषामितितिमेनि
र्णयंवद ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामिसर्वतंत्रेषुगोपितं दीक्षाविधिंपंचविधंतद्दशाज्ञात्मनुत्तमोत्तमं उत्तमंमहदा
घानांसामान्यानांतुमध्यमं ब्राह्मणानामल्पमुक्तं यतीनामपिवाल्पकं तस्मादादौप्रवक्ष्यामितुभ्यंयच्छ्रोत्तमोत्तमं यस्मि
न्ज्ञातेचोत्तमादिभेदानोविषयोभवेत् तत्रादौमण्डपंकुर्यादुत्तमोत्तमंकर्मणि स्थलादर्क्कोणुरोक्तायमण्डपस्थलमी
रितं भूमिंतत्खननात्क्षोध्यास्वशक्तुणाहितस्यधः अस्थिकीटांगारमलादिकहीनंशुभावहं अन्यथांतामृदंत
ताप्रयेत्कुंभयामृदा यामाद्बहिःस्थयात्रविप्राद्यैःसर्वरासया तत्रतांसुसमांकृत्वाविस्तीर्णेभाजनेजलं अष्टोश १२

ख

ततरेः ख्यातं स्थापयित्वा प्रचारयेत् तस्मात्रयं यत्र लेखा याजलमूर्द्धसमागतं तत्स्थापयेद्धायत्रोनं नितम्नयेत्ततस्थलं बुधः
एवं समीकृतानां तत्र भूमौ दिक्साधनं चरेत् सूत्रकर्कटकीलानि गृहीत्वा वेनिशान्तरे अग्यन्तरं च संयुक्तान -
काश्च वेदिका याम्योत्तराशान्तमध्ये केंद्राद्वृत्तं समालिखेत् लेखान्ततोहृत्तमध्ये तेन कर्कटकेन तत यत्नः कुर्या
त्ततश्चायं तत कुर्याच्चतः पुनः एवं चापानि षट् तत्र पश्चं भवति षट्चलं सौम्ययाम्येत्रयं कृत्वा दलानां मध्यदे
शतः दीर्घा लेखा कृतासा तु भवेत्पूर्वापराभिधा याम्यपश्चिमयोः सौम्यपूर्वयोरुपरिस्थयोः चापयोरर्द्धगं सूत्र
मैशानी राक्षसी भवेत् अन्ययोश्चापयोरेवमाग्नेयीवायवी भवेत् विदिक्संस्थानि सूत्राणि समान्येव हि यत्नतः
यथेष्टं वहिरानीय निखनेत्तत्र कीलकान् वर्द्धचतस्त्रो कीलानां मस्तके रफसूत्रकं समेकं स्त्रदिगंकं तच्छ्रु
त्वा चतुरस्रकं गणेशं पूजयित्वा दौ पुण्याहं वाचयेत्सुधीः ततः पंचनिनादेश्च मण्डपं रचयेत्कृभं मण्डपं कुलदीक्षा
यां कुर्याद्विंशतिहस्तकं मध्यमांसपुरंध्रीणां समावेशो यथा भवेत् मण्डपोष्टादशाकरः सिद्धान्ते वाममार्गक अल्प
त्वात्तत्र कुण्डानामधिके पिसपंचके वैदिके वह्निसामग्र्यानवकुण्डेतुषोडश कुण्डाल्पतायां सामग्न्यामल्पायां
वेदहस्तकः दक्षिणे वह्निसामग्र्यां सूर्यहस्तस्तु मण्डपः अल्पायां दशहस्तः स्यात्तः वहस्तः सदा विशा मू
द्राणां सप्तहस्तस्यात् शंकराणां तु पंच च प्रोक्ता मानं मण्डपानां सर्वतन्त्रेषु गोपितं प्रोक्ता नानाविधा

मेरु· तं· १३
13

हस्तात्तद्विसर्ज्यमध्यमस्थ एण यस्मिन्देशे च काले च समस्तत्रायथायवाः तेषामष्टौ प्रमाणं स्यादंगुलं तद्द्विजन्मनां सप्तो
दरैस्तु शूद्राणां संकरादीनथा रसैः अदैविकस्य विप्रादेरेतत्संख्याकशालिभिः यत्र कर्त्री स्वयं तत्र मानमेतदतोऽन्यथा
आचार्यदक्षिणकरे मध्यमांगुलिमध्यगं पर्वणोरंतरदीर्घमात्रांगुलमदाहृतं उक्रायः प्रतिमायाश्च प्रासादादेस्तु
निर्मितः वेदिकापीठशिविकारथाद्येतत्प्रमाणतः विनांगुष्ठेन शेषाभिर्मुष्टिरंगुलिभिः कृतः चतुर्हा विभजेद्
कोभागो मुष्ट्यंगुलं तु जतः होमांगानि स्रुवादीनि कुण्डस्थण्डिलवेदिका यज्ञोपवीतमज्ञाप्यः कुर्यान्मुष्ट्यंगुलेन तु
येकं चितेर्यो रुष्यायामं विभज्य हरशाधा पुनः एवं द्वाविंशोर्त्ते कोनाम्नितावेतेषे कमंगुलं देहलब्धांगुलं नाम सज्ञानी
याज्ञस्य तत्पुनः एभिश्चतुर्विंशतिभिः हस्तः स्यादंगुलैः पुनः अनेन प्रतिमां तानि मानमन्मानमेव च नराणां चा
पिनारीणां कुर्य्याद्योगेष्यप्रकाशिते चतुर्दशकरं कोटिः होमेषु सम्यग्ज्ञिसंयुते अन्यथा द्वादशकरे लक्षहोमे षड्दिकरं
मण्डपं नवधा कृत्वा मध्ये भागः स्यवेदिका संभास्तु वेदिकाकोणे मण्डपाद्द्वादिक्षितावहिः पंचमांसं न्यसेन्भूमौ षुष्ट
ताशांशसत्त्वतः मस्तके कलशाकारं तद्दशांशेन कारयेत् स्वायामाद्वाभवेद्देवी नवकोष्ठोऽस्य संधिषु मण्डपस्य
तृतीयांशदीर्घास्तंभाः न्यस्तु विन्यसेत् द्वादशैवन्तपंचांशो भूमौ हृतं दशांशतः मध्यस्थ भस्थितं हृतं मरंगाभप्र
कल्पयेत् वायुस्तंभोर्द्धून्नतो देया वलयो द्वादशैव हि यत्तदीक्षाविधौः पद्मनिभं हृतं तत्कारयेत् त्रिधारं वाम दीक्षा १३
ह्य

यांशं वा भवैस्म वेमुखे चरस्रा चः कोणवेदी सर्वफलप्रदा तडागादिप्रतिष्ठायां पद्मिनी पद्मसंनिभा राज्ञां स्यात्सर्व
तोभद्रा चतुर्भद्राभिषेचने विवाहे श्रीधरा देवी विंशत्यस्रसमन्विता वाममार्गेण दीक्षायां शुभा त्र्यस्रा तु वेदिका
स्तम्भानामुपरि व्योम्याम्यस्ववनानि प्रज्ञनिर पकजातीनि काष्ठानि विधास्तम्भगलन्यसेत् नारिकेरदलैर्वंशकैर्वाच्छा
दयेत्पुनः अंग्राग्रामारुत हस्त्यादिमयं न स्यायथा तथा पूर्वी क्तं संस्थापितयित्न कुर्यात्तद्वाराणि चत्वारि तु मण्डपस्य
पंचांशमानान्य लदेहली स्यात्तद्विद्योकिते तत्र कपातशाखे वाममार्गे द्वारमिदं दक्षिणे त्वेतन्मण्डपे कुर्यादि
ह्यालंकारमंत्रमाष्टांगुलकरद्वयं मध्यमे मण्डपे कुर्यात्सार्धांगुलकरद्वयं हीने करद्वयं तस्योच्चता नाह द्विगुणा मता
पूर्वद्वाराद्दक्षिणे हस्तमात्रं तत्कार्यं तन्त्रतः श्रेष्ठमकनिष्ठे तु समषट्पंचहस्तकं उछ्रितं फलकं कुर्याद्विस्तृतद्व्यंशा
गुलं तथा पंचाङ्गुलं स्थूलं विषमं चतुरस्रकं वितस्त्या चोन्नतं शिखा द्वारस्योभयपार्श्वयोः स्थापयेत्फलकौ द्वा
तु श्रेष्ठमध्यकनिष्ठेके मण्डपे तौ दीर्घतया क्रमात्सार्धकरद्वयं सपादद्वितयं युग्महस्तं पंचाङ्गकं भुवि निखने
दग्निमीड इति गायत्र्या पार्श्वयोर्द्वयोः तत्सजातीयकाष्ठेन तावद्विस्तारगर्भकं चतुरस्रं तु विषमं द्वयोरुपरि कील
येत् दर्भमालां च बध्नीयात्सर्वद्वारे विधिस्त्वयं एवं तु दक्षिणद्वारे तद्वारं स्वस्तिकाष्ठजं छेषे तेतिमसेन्नालां वध्य
येत्सर्वं वत्तथा औदुम्बरमयं कुर्यात्पश्चिमद्वारनत्स्विदं अग्निर्आयाहि मंत्रेण स्वस्ति वेदिके मखे प्राग्वदेवं प्रकुर्वी

मे॰ त १४ 14

नवहस्तमयं तथा शन्नो देवीति मंत्रेण सौम्यदिग्द्वारतो न्यसेत् तेषामुपरि तिर्यक्स्थकाष्ठानां मध्यतो विलं कृत्वा
तोरणजातीयकाष्ठेन रचयेत्कुंभं श्रेष्ठमजवमेणशैवज्ञागे त्रिशूलकं विश्वेशांगुलं दीर्घं तत्त्र्यं तत्र्यंशविस्तृतं
वैष्णवे द्वादशांशेन शंखचक्रगदांबुजं भागादिक्रमयोगेन न्यसेत्सोरोपि वैष्णवः अजवैमध्यमं संगं किंचिद्
कृतपार्श्वयोः एवं शूलो गणपतिः शिवाद्याः शिववन्मताः ततस्तु मण्डपस्याग्रे भूमुर्द्धदशहस्तकः भूमौ करद
यवंशः स्वच्छवस्त्रावगुण्ठितः विस्तृतश्चैकहस्तेन दीर्घः पंचकरैर्ध्वजः मंत्रदेवं लिखेत्तत्र सायुधं चसवाहनं
घंटाचामरसंयुक्तं देवतावर्णवर्णकं स्थापयित्वा ध्वजं पश्चाद्दशदिक्षु प्रकल्पयेत् दिगीशानां पताकाश्च ध्वज
स्यार्द्धप्रमाणतः वेदोक्ततत्तन्मंत्रेण तत्तद्वर्णाश्च तद्दिशि त्रातारमितिंद्रमिति च पीतवर्णा हरेर्दिशि आग्नेय्यापि
उं.लात्वग्नेऽग्नेर्वरुणमंत्रतः स्वग्नेः पंथाम्मनुनाहृष्ट्वर्णा तया स्मृता असत्वं तेतिमनुना नैर्ऋत्यां धूम्रव
र्णिका तत्वायामि वरुणेति वरुणे सितवर्णिका आनो नियुद्भिरिति च वायव्यां हरिता भवेत् वयं सोम व्रतर
ति सौम्यायां चंद्रवर्णिका तमीशानमितीशान्यामतिश्वेतपताकिका ईशानपूर्वयोर्मध्ये शेषं रक्तपताकि
नः लोपः नैऋत्यमध्ये तु विधिं रक्तपताकिनं वाममार्गे वेदमंत्रो वज्रपातसमः स्मृतः ब्राह्मणानां वाममा
र्गे नरकायैव जायते मंत्राभावे नाममंत्रान्प्रणवाद्यान्नमोन्तकान् पठेद्दक्षिणमार्गे तु वामे प्रणववर्जितान् १४

मण्डपोपरिविभीयादतिश्वेतंवितानकं अलंकुर्यात्पुष्पमालादिभिरेनंतुवेष्टयेत् आम्राश्वत्थदलोत्पन्नाशुष्कयादी
र्घमालया स्तंभान्दुकूलैः संवेष्ट्यमध्येकुर्याच्चवेदिकां इष्टिकाभिरपक्वाभिर्हस्तविस्तृतपिण्डिकां मण्डपायामरुद्रा
शानवसमेभ्रामकैः अंशैस्सम्यक्ततोवापितारतम्यविलोक्यच सामर्थ्यादेःसमावेशोयथास्यादितिमण्डपः अयुताहु
तिहोमेतुविधेयः स्थण्डिलोपरि एकहस्तमितंकुण्डंदशलक्षावधिस्मृतं लक्षाणांदशकेनैकंहस्तंहस्तंविवर्धयेत्
दशहस्तंकोटिहोमेवेदिकानामितीरितं मध्यमासादिहोमस्तुकुण्डएवविधीयते पंचाशत्सम्मितेहोमेप्रकोष्ठकृत
मुष्टिकं कुण्डस्यमानंभवतिशतेशतत्रिसमंभवेत् सहस्रंहस्तमात्रंस्याद्द्विहस्तमयुतेमतं चतुर्हस्तमितंलक्षेषड्ढं
दशलक्षके कोटिहोमेचाष्टहस्तंकुण्डंवामेविधीयते एककुण्डविधानेतुचतुरस्रंविधीयते ब्राह्मणानांविशेषेणस्तं
भनेचापिसर्वगं नवकुण्डविधानेतुवह्निभागेभगाकृति भोगार्थंचापिपुत्रार्थंवामिनेचतुरस्रवत् अर्धचंद्रनिभंयाम्ये
वैश्यानांसर्वकर्मेति अन्येषांमारणेप्रोक्तंचतत्कुण्डंषपीष्यते त्रिकोणकुण्डंनैऋत्येदिगुच्चानकरंस्मृतं विद्वेषाकार
वंतैनंशूद्राणांचविशिष्यते वृत्तंमुख्यंतुविप्राणांसर्वेषांशांतिकर्मणि पश्चिमायांतुतत्कार्य्यंवैश्यादीनांचसि
द्धिदं षट्कोणमुच्चाटयतिक्षेदेषुचविशिष्यते वायव्यांकारयेत्तत्रसंकराणांविशेषतः उदीच्यांपौष्टिकेपद्मंवृष्टि
दंतुष्टिदंतथा सर्वप्रयोगेषुवनयापरप्रीतिकरंमतं अष्टकोणंमुक्तिकरमैशान्यांतद्विधीयते कारागृहात्तथा

मेरु॰ तं॰ रोगाच्चिंतादेर्मोक्षमाप्नुयात् अष्टकुण्डीविधानेन क्रमोयं नवकुण्डके नवमं चतुरस्रं स्यात्पूर्वैशानदिगंतरे विधानेयं
चक्रकुंडी नामीशाने पंचमं भवेत् समकुण्डविधानेन खातो वेदिके बहिः अन्येकं पंचकोणमभिचारविनाशने त
१५ थान्यत्सप्तकोणं चक्रकुण्डं भूतनिकृन्तने अथादौ चतुरस्रस्य कुण्डस्य विधिरुच्यते नाभियोनिसमायुक्तं क्षेत्रं कुण्डं
त्रिमेखलं द्विमेखलं तत्र्यश्राणां शंकराणां कुमेखरं यावान्कुण्डस्य विस्तारः खननं तावदेव हि यावत्कुण्डमिहे
15 ष्टं स्यात्तावद्धि कसाधने कृते चतुरस्रं समं कुर्यात् समकर्णं च शिल्पयेत् एकहस्तस्य यः कर्णो भुजास्ते तु करस्य
ये द्विहस्तस्य तत्कर्णः स्याद्द्विहस्तभुजसंमितिः चतुर्हस्तादिकेप्येवं कंठः सर्वत्र भूसमः जिनभागसमास्तस्य
बहिः कार्यास्तु मेखलाः द्वादशांगुलविस्ताराद्योत्सेधाच्चतुरंगुला तदर्द्धमपरा दीर्घाष्टांगुला तावदुच्चता
चतुर्भिरंगुलैर्दीर्घा तावदुच्चा तदर्द्धतः दैर्घ्यात्त्र्यंगुलो योनिस्त्र्यंशोना विस्तरेण तु एकांगुलोच्छ्रिता स्यात्तत्प्र
विष्टाभ्यंतरे तथा कुंभद्वयसमायुक्ताचाश्वत्थदलवन्मता अग्रष्टमेखलायुक्ता मध्ये वायुपूरितमा योन्यास्तु
पश्चिमे भागे मेखलात्रितयाद्बहिः चतुरस्रं भवेत्पीठं कुण्डषष्ठांशविस्तृतं तावद्दीर्घं तथोच्चं च नाभिं तन्मध्यतो
मयेत् योनिमध्येप्यतद्वत्कुण्डषष्ठांशमानतः प्रागग्निर्याम्यकुण्डानां प्रोक्ता योनिरुदङ्मुखी शेषाः पूर्वमु
खा योनिकुण्डे योनिं च वर्जयेत् कुण्डमध्ये ष्टकेंद्रात्तु कुर्यात्कर्कटकेन तु प्रसारितेन व्यासार्द्धभागतुल्येन तत्परं १५

षष्ठांशेनतुहस्तंस्यात्सर्वहस्तंतुकर्णिका कर्णिकाग्रेवाष्टहस्तानामध्यन्तेषोडशदलानितु एवंषडंगुलोच्चःस्यान्नाभिर्वेदास्र
मीरितं इष्टस्यचतुरस्रस्यजिनांशोभागउच्यते सपादैःपंचभिर्भागैर्मध्यस्तत्रैवविवर्द्धयेत् प्राच्यामथप्रकुर्य्यात्तु
चतुर्द्धाविततुरस्रकं मध्यात्तेनाभ्रामयेत्कर्कटकंपश्चिमसंस्थयोः अर्द्धचापाकृतिस्तद्वद्बहिर्द्दिशपोस्तदग्रतः चिह्नान्त
पातयेत्तत्रैद्वयोरपितदाभवेत् अश्वत्थदलसंकाशंयोनिकुण्डमदःस्मृतं प्रागमानाश्वात्रकर्तव्यायोनिरूपाहमे
खलाः चतुरस्रीकृतेदेवेदशधाविभजेद्बुधः एकमेकंत्यजेद्दशमथचतुर्द्धाचतंत्रवित् ज्यास्तत्रैपातयेदग्रतन्मा
नाद्भ्रामयेत्ततः अर्द्धचंद्रनिभंकुण्डंरमणीयमिदंभवेत् अत्रतयाप्यष्टांशंस्यात्एकेनतन्मात्रणायवै सौम्यपृष्टंततोन्यत्र
योनिःपश्चिमदिग्गता अग्नेःप्राक्त्रिभजेत्कार्थ्यंलंवात्रत्ययोपिच सान्तरंसर्वतंत्रेषुप्राक्तमत्रनिरंतरं एकहस्ते
तुहस्तायाभुजाश्चद्वादशाब्धयः द्विहस्तादौद्वयंपंचत्रिहस्तेषुर्कमयः चतुर्हस्तेत्रयंचंद्रपंचहस्तेत्रिगोशराः ष
ड्हस्तेऽष्टरामाश्चनगोत्याकृतिसागराः अष्टहस्तेकृतानागल्मादेवीविश्वाग्रयोगवि वेदातिधृतियुग्मानिदशह
स्तभुजाइमे व्यासार्द्धचतुरस्रस्याष्टादशभागयुक् तावत्कर्कटकाहस्तेहमकुंडमिहोच्यते रचयेच्चतुरस्रस्यव्यासा
र्द्धनरपभागयुक् तावत्कर्कटकेनापिकुर्य्याद्धस्तंमनोहरं तेनकर्कटमानेनचिह्नषट्कंचपूर्ववत् कृत्वातत्रभुजा
न्दत्वाकुण्डमेवंषडस्रयत् इष्टस्यचतुरस्रस्यचतुर्विंशांशकल्पनां कृत्वातंमध्यतःसूर्य्यभागकर्कटकेनच ॥

मेरु. तं. १९

हस्तंकुर्यात्तु नसार्द्धं इति त्रिभागैर्द्वितीयकं दिग्विदिक्कान्तरालेषु सूत्राण्यष्टौ प्रपातयेत् ततो लग्नहस्ते रेखायाः ईशसूत्रात्स्स
त्रतः रेखां नयेद्वायुहस्तं पूर्वसूत्रस्य मूर्द्धनि ततो दक्षिणरेखायामन्तर्हस्तस्य मूर्द्धनि तां मानयेद् दलेन तस्मादेवमष्टदला
निच अंशव्यासार्द्धकेनापि यद्वृत्तं सा तु कर्णिका ततः षडंगव्यासार्द्धवृत्तेन तु केशराणि च व्यासषष्टांशमानो वा क
र्णिकाकेशराणि च गुरुः क्षुद्राणि खनेयथा पद्माकृतिर्भवेत् पद्माकृतिं प्रकुर्वीत कुण्डं मेखलया सह कार्यं तथा
वा रुकाभिश्चतुरस्रसमं यथा अथेष्टचतुरस्रस्य व्यासः स्वद्वादशांशयुक् तेनैव भ्रमयेद् वृत्तं विज्ञानेत्र दिगष्टके
क्रमान्न्यसेत् त्र्युपरि भजोर्दद्यात्समानिति अष्टाश्रं जायते कुण्डं तद्वत्कण्ठं मेखला इष्टस्य चतुरस्रस्य व्यासा
र्द्धं स्वनंशांशयुक् तद्व्यासार्द्धेन वृत्तं स्यात्तत्र विज्ञानि पंच तु समभागेन देयानि तेषु सूत्राणि दापयेत् ज्यारूपा
णि यन्त्रलोपात् कुण्डं पंचास्रकं भवेत् इष्टस्य चतुरस्रस्य व्यासार्द्धं पंचमांशयुक् भ्रामयेत्तेन वृत्तं तत्सप्तदा साक
लां नयेत् खाता न्येतानि कुण्डानि तानि केस्मार्त्तकर्म्मणि अन्येभिकाम्यकं ठानि वियोनीति स्मृतीरिते आचार्य
कुण्डं नवमं च चतुरस्रं तु वेदिके अष्टाश्रं कोणचत्वारि दिक्षु कुण्डानि तानि के तद्दशांशाविकमेव चतुरस्रं प्रकल्पयेत्
शान्त्याउपासने वामपश्च्यकं योनिकुण्डकं अनेक दोषदं कुण्डं मानन्यूनाधिके यदि तस्मात्सम्यक् परिच्छेदं कर्त्तव्य
म्भमिच्छता खाताधिके भवेद्योगी हीने धेनुधनक्षयः वक्रकुण्डे तु संतापो मरणं छिन्नमेखले मेखलारहिते शो १९

कोप्यधिके चिन्नसंशयः भार्याविनाशकं कुण्डं प्रोक्तं योन्याविनाकृतं अपत्यध्वंसनं प्रोक्तं कुण्डं यत्कंठवर्जितं
शृंगाररहितं यच्च कुण्डं जर्जलमेखलं यजमाने विनाशाय प्रोच्चारः स्फुटितो भवेत् सप्ताधिके स्वल्पदेषः स्वल्पही
नेदरिद्रता अनाहे जठरे रोगः छिद्रे कुण्डे त्ववाच्यता यथोक्तकुण्डे पूज्यास्याद्देवं जाते फलं त्विदं षट्वाणाब्धिर्व
ह्निनेत्रेमिताः स्युः पंचमेखलाः धर्मभेदे जातिभेदे चाचार्ययजमानयोः षष्ठांशेनाष्टमांशेन मेखलाह्नित
यमतं कौलिके वाममार्गे च वौद्धे जैने च शावरे एवंकृते मण्डपे तु वास्तुपूजां समारभेत् नूतनेपि गृहे का
र्येन्यथा महदुपद्रवः स्थानीवनं त्विकी चेति द्विविधा सा निगद्यते वास्तुर्नामा पुरा कश्चिद्दैत्योभून्महाव
रः त्रैलोक्यं निर्जितं तेन त्रिपंचाशच्च देवताः येरणे संमुखे जातास्तेन तेन निपीडिताः पुनः पुनर्जिता युद्धे
सएवासीत्प्रजापतिः दिव्यवर्षसहस्रांते देवाः शरणमागताः विष्णोर्मम च पार्वत्या दैत्यं द्रष्टापि तत्क्रुध म
योद्धुकामः सोभ्यधावन्नारदैश्च चोदितः कृतं युद्धं तेन सार्द्धं मम्माभिर्वर्षपंचकं ततो दैत्यो मदोत्सिक्तो विष्णुमा
याविमोहितः उवाच वचनं तुष्टो व्रियतां व्रियतामिति नेंद्रेण च कुवेरेण मम तोषकरं कृतं सर्वसैन्येनापि तद्युद्धं
त्वया तज्जटिलेन हि कृतं विष्णुसहायेन पार्वत्यर्द्धांगधारिणा ततोहं तत्र विस्मापन्नत्रैलोक्यपरमेश्वरः अद्रेयं
नास्ति मे किंचित्याचयन्त्रयोपि च इत्याकर्ण्य वचस्तस्य शिवयोभ्रमचोदितः हरिराह महाधन्य दैत्येंद्र

च

नेरु॰ नं॰ ८

त्वत्समोत्तिकः सत्यंत्रिवाक्यंकुरुष्व नदावाचोवरोमया शिवेनापिचपार्वत्याएकएवापरोनहि त्रिरुवाचतथादैत्यस्तदा.
विसृज्यजिज्ञपत् यथातेत्वदितंस्मृः सउपायःप्रदर्श्यतां विसोऽञ्छलमितिज्ञात्वादेवेंद्रस्तमभाषत अवश्यमेवगंतव्य
सर्वकालमुवोन्हरे तथापिस्वप्रतिज्ञार्थंयोगच्छतिसजीवति परंत्वेकोऽनेमेवृशोयेष्ट्रमत्स्यवंनकृतं तस्यमार्गदर्शि
यितादेहोयंविनिपात्यतां कालेतस्मिंश्चभोदेवावागुवाचाशरीरिणी दैत्येंद्रकुरुमाशोकंभूमेर्जन्मनवाभवत् न
चैवंतल्लयंयाहित्वत्तोषार्थंवरंस्मृणु येवस्माःस्वसभोगार्थंकरिष्यन्तिनवंगृहं तत्रत्वडंसवसतेनानाउःखेरु
पद्रुताः कालकर्णादिकादास्यापिविनायकमवाप्स्यते सेवकाःपीडयिष्यन्तिइत्याज्ञापारमेश्वरी इत्याकर्ण्यवचः
सोपिगर्तंकृत्वामहाबिलं प्रविवेशततोदेवैर्मत्स्यापाषाणैः प्रशरितं तेनयेनिर्जितादेवाःपुनरुद्रमशंकया तस्यो
र्ध्वंत्रिपंचाशन्निवासंचक्रुरयतः तस्माद्वशंपतेश्चज्याःगृहवासस्यवेकृणु एवंतन्तनहिपिंदेवावामदक्षि प्रभिः
णमार्गतः पाषाणप्रतिमायांवावास्तोष्पतेप्रतिजानि इतिवैदिकमंत्रेणतस्यावाहनंसर्वकं नाममंत्रेणचा
न्येषांपूजांकृत्वाप्रपूरयेत् नैरृत्यकोणेगेहस्यचतरस्याकृतिंशुभां कृत्वासमतलांभूमिंवितस्त्युन्नांचवेदि
कां विस्तारायामतोहस्तमात्रांतत्रलिखेद्बुधः एकाशीतिपदंचक्रंवैदिकंतत्रदेवताः मध्यकोष्ठेपुनर्वैस्तुता
दौब्रह्माणमर्चयेत् आपवत्संतदीशानेप्रागर्य्यम्णंत्रिकोष्ठके आग्नेयेसवितारंचविवस्वन्तमथापिच इंद्रेते ८

र्य्यमिरां

17

या ७

तार

ऋक्षादिग्भागे मित्रं पश्चिमगे विष्णु वायव्ये राजयक्ष्माणं सुमेरुं चोत्तरत्रये वेदकोष्ठेषु चैशान्यामीशकोणाच्च देवताः

रवी शिखी पर्जन्य आपश्चादितिः प्राक्कोष्ठयोः द्वयोः क्रमाद्दैने पंचदेवास्तास्तथा सर्वमार्गगतः जयन्तेन्द्रौ सूर्यसत्यभृशश्चा

ग्नेयकोणके अन्तरीक्षं तथा वातः पूषा सावित्र एव च चत्वस्करीशनो देवास्ततो दक्षिणपंचके युग्मे क्रमाच्च वि

तथो गृहक्षत्र यमो तथा गंधर्वो भृंगराजश्च नैरृती ष्टं चतुष्कके ईशानीतो जयस्तगो पितृदौवारिकौ तथा ततः

पश्चाद्द्विकपंच सुग्रीवः पुष्पदंतकः वरुणो सुरशेषाश्च वायव्ये ईशानस्त्वहिः रुद्रश्च पापयक्ष्मा च रोगश्चो तांत्रि

त्तरपंचसु मुख्यो भल्लाटसोमौ च भुजंगश्चादितिस्तथा देवाः पंचचत्वारिंशद्वर्ज्याश्रिभक्तितः अथ कौतिकमा

मौतचतः षष्ठिपदे तथा कोणयोः स्वत्रयुगलं मध्ये ब्राह्मणमर्चयेत चतः कोष्ठेषु तस्य वायास्य कोष्ठद्विके द्विके

ध्यार्थकं च विवस्वन्तं मित्रं मन्यं महीधरं सावित्राशक्रः इन्द्रजिद्रुद्रतज्जयौ। आपवत्सकौ चेति शेषाः कोण

द्विकोष्ठयोः सर्वगृहवार्यमाणं जृंभकं पिलिपिञ्जकं चरकिं चैव विदारीं च शतनां शर्वतो द्वयोः ईशानश्चाथ पर्ज

न्यो जयन्तः शक्रभास्करौ सत्यो भृशान्तरिक्षश्च पूर्वाशाकोष्ठगाः क्रमात् अग्निः पूषा च वितथो यमो गृहक्षतकः

गंधर्वो भृंगराजश्च मृगो दक्षिणदिग्गताः निरृतिश्च तथा दौवारिकः सुग्रीवकस्तथा वरुणः पुष्पदंतश्चासुरः

शोषाख्यो रोगकौ पश्चाद्ध्यात्ते वायुर्नागो मुख्यस्ततः परं सोमभल्लाटार्गलाख्यादितीनोदितिस्ततरे बलस्यानंर

मेरु० कृष्णवर्णे दिशः पीते विदिक्षु सिते ततो दिशस्तु हरिते विदिशः कृष्णवर्णके अरुणः परिधिः कार्यः सुन्दरं मण्डलं भ
तं० वेत् व्रीहिमन्नद्वयैर्वा द्रोणद्वयं तदर्धपलैः क्रमात् अष्टोत्तरशतं चाष्टोत्तरविंशतिमेव वा प्रत्येकं तैर्जुहुयाद्द्रव्यैर्मन्त्री ततः हव्य
१८ पायसैः बलिं च तेषां कुर्वीत पायसैर्दधिजैर्नानाविधैः सूत्रितैर्गव्यकदलीफलापूपादिसंयुतैः एवं सिद्धिं गते नाथ नो पू
र्णायां प्रतिवत्सरे स्वगेहे वास्तुशान्तिं यो मण्डपे तु समाचरेत् न बालमरणव्याधिर्भूतप्रेतादिकानि च न सर्प
१०६ पीडा नान्योन्यकलहाद्यशुभानि च पुत्रपौत्रधनारोग्यपशुदासीसमृद्धिभाक् अरोगी विजयी ख्यातश्चिरंजीव
ति तद्गृहे राजवेश्मसु सर्वत्र तथा च महिषीगृहे सचिवामात्यसेनानीभवनेषु पुरे तथा विद्यालये प्रतिवर्षान्तं प्रोक्त
सिद्ध्येकदेशिकः न चेत् क्वान्यथारूपफलैः क्लेशो नि संभवेत् भैरवदेवपाराणां योगिनीनां विशेषतः वामाचारैर्ब
लिः कार्यो महिषैर्वा पिशितकुटैः आराधितास्तु वामेन जायन्ते तिबन्धदिताः देवता बलिमिच्छन्ति न हीनं हन्ति सा
धकं मद्यमांसप्रमत्तास्ते प्राकृतेनेन प्रचोदिताः कदाचित् शुभमिच्छन्ति तस्मात्सद्भिर्न वामतः क्रियते भ्यर्चनं तासां पा
नं तु निकटे यतः शुभं भवति वा न वा यथा शास्त्रे तथा जने यावन्न मद्यमांसाशी जनस्तावदलोलुपः भुक्ते तल्लि
तन्मनाः स्नानं जपः क्व च देवताः मद्यमांसादिकत्यागात् स्वस्य वा तिनिषेवनात् दृश्यते तल्पतत्रूपायः ससिद्धो
न स्तु पातकी एवं परीक्ष्य कर्तव्या सिद्धानामपि संगतिः सत्संसर्गी पंचमो यमन्यसंसर्गेण गण्यते कालरूपेण कलिना १८

गीतागाथाविधेश्वरः मर्त्यैर्यैर्महृषो न नश्यन्नस्मयाद्वो विनश्यतः धात्वर्वादान्नयं न नश्यत्सर्वनाशान्न वा मतः इति संचिंत्य
भो देवाः स्वधर्मः श्रेयसे भवेत् बालशांतिविधायैवं सदसज्ज्ञानहेतवे सप्तभिर्नवभिर्वापि दिनैर्दीक्षादिनात्परा
बीजारोपनकर्मेदं कर्तव्यं सर्वकामदं मण्डपोत्तरदिग्भागे सुसंहृततरं परे भवने मण्डलं कुर्याद्धस्ताः प्रागवरु
णायुतं याम्योदीच्यायतं वामदीक्षायां संप्रशस्यते गोमयेनोपलिप्तायां भूमौ दद्देथ वामके सतैलतंडुलेनैव
सतैलविजयाद्रवैः तत्रलेखाः पंचकरदीर्घाः कार्यास्तपंचच वितस्त्यंतरितारुद्ररेखाकार्यास्तथायताः चत्वा
रिंशत्कोष्ठकाः स्युस्तत्र विंशतिकोष्ठकैः वायुरीशान्तवीथीस्यात् प्रश्नस्येद्रक्तचूर्णकैः पश्चात्कोष्ठचतुष्कं पद्म
स्थानं तदीरितं आग्नेयकोष्ठमारभ्य ईशानान्तं प्रपूरयेत् पीतरक्तसितकृष्णरजोभिः सृष्टिमार्गतः कोष्ठद्वयं
ततो वीथीरेखेनैव प्रपूरयेत् विष्णुस्थानं तदग्रे तु तत्र कोष्ठचतुष्टयं प्राग्वद्रजोभिरापूर्य तदग्रेपि च वीथिकाः
प्राक्तस्य कोष्ठचतुष्कं यद्रुद्रस्थानं तदीरितं तत्सर्वं पूर्ववद्गौरारक्तैः सर्ववेदिकाः विस्तारोन्नतिदैर्घ्येण हस्तया
त्राप्तपालिकाः कार्याडमरुकाकाराश्च तेस्युर्विष्णुदेवताः दूर्वाम्रपल्लवाश्वत्थदलोपेताश्च वेष्टिताः सूत्रेण
विष्णुस्थानस्य चतुःकोष्ठे निवेशयेत् वैरंच्यः पंचमुखस्ताः कोष्ठजाः षोडशांगुलैः आयामोच्छ्रायदीर्घा वैषु
क्ताः पश्चान्निवेशयेत् ब्रह्मस्थाने पल्लवादिसूत्रैः प्राग्वच्चयोजिताः शैवाः शरावास्त्वत्वारो भान्तं गलसमुच्छ्रया ॥

ने. प्रक्षाल्य तत्वैः संवेष्ट्य ग्राम्यवदन्यादिशुभ्रन्यसेत् शालिपुंजे शुभगंधादिदर्भकूर्चयुते शुच हरयेन्नाणिपात्राणि वालुकाम्र
तं. त्करीषकैः शंखस्वनेन नादैश्च पंचभिर्ब्राह्मणाशिषा ततः स्वस्मीदिके पात्रे दशवीजानि थापयेत् यवीजप्रजप
१९ न्मंत्रीर्हृदयिपनस्त्वालयेद्धतः तानिप्रियंगुश्यामाक तिलसर्षपशालयः मुद्गान्नकौसुत्तिनिष्पावाः खल्वामाखोः
19 ~~20~~ प्रकीर्तिताः वस्त्रपात्रे तु विकिरेत्प्रथमं वैस्रवेत्ततः ततः शैवे पंचवाघवस्त्रद्योषघुरः सर हरिद्रादैश्च संसिद्धवस्त्रै
राच्छादयेत्ततः संध्ययोरुभयोरर्द्धरात्रौ चापि वलिं हरे गुरुपंक्तिप्रमार्गेण सम्यक्पात्रत्रयात्ततः नवाहं तु व
लिं दद्यात्तत्र दिशपदेवतं शाल्योदनं तिलालाजासक्तवः प्रथमे दिने हरिद्राचूर्णसंयुक्तो भूतेभ्यो यं वलि
र्मतः एवं द्वितीयदिवसे पितृभ्यस्तिलतण्डुलैः तृतीये सक्तवो राजा यक्षेभ्यो दधिसंयुता नागेभ्यः सक्तवस्त्र
यानारिकेलजलस्तुताः दद्यात्पश्यात्ततवलिं पंचमे ब्रह्मणे मदा षष्टे शिवाय चाश्यपुक्के भक्के प्रशस्यते शुद्धोदनेस
प्तमे क्षिविस्त्वेविनिवेदयेत् विस्नोर्दें पाष्टमदिने दुग्धोदनवलिर्मतः कृशरान्नं तु नवमे विस्नारेव प्रशस्यते
वासवाग्रे चतुर्दिक्षु मण्डलस्य वलिं हरेत् ब्रह्मस्थाने तु वेतालामेषस्तस्य वलिः सुराः विष्णुस्थाने भैरवी स्यात्
अजस्तस्या वलिर्मतः भैरवस्तु शिवस्थाने माहिषं वलिमिच्छते गौरीमाधीचपेष्टीचस्तुरास्तात्रक्रमात्मताः
मत्स्यमांसे मध्ययुक्तं भूतेभ्यो वलिरिष्यते पितृभ्यः सासवपलं यक्षेभ्यः कुक्कुटामधु भेकोंडहस्तवलिर्नागेवा १९

ममार्गे वलिस्त्वयं पवंगते षु नवम दिवसे षु विलोकयेत् सम्यक्कृतस्योद्भमो ज्ञातः किं न सम्यथ मंचकिं सम्यगात्मन्गे सि
द्धिः कुशिठे न विघ्नमाप्नुयात् कीटभक्षे न्यस्य फलं स्फाटिते सर्वनाशनं सिद्धिः प्रियंगुभिर्त्ते योशणामाकैः स्त्री सुखं भवेत्
तिलैः शुभ्रजनोह्लासः सर्षपैर्नाभिचारके शालिभिः सर्वमान्यत्वं मुद्गे देवकृपा भवेत् चतः पादस्तयाटकं ज्ञानिष्पा
वादत्रमंदिरे खल्वैः सत्कर्मसिद्धिस्तु माषैः शांतिरवेर्भवेत् सर्वैः समोद्भवैर्वीमे सिद्धिः पानस्त्वेनान्यथा चैत्रादी
क्षाफलं ड्डः स्वप्रतिष्ठार्थ तत्त्वसिद्धये ह्रीनत्तामरणं वधुनाशं डुष्ठत्वतः क्रमात् दारिद्र्यसिज्ज्ञानं च मम्रु भोत्कं सेत्वसावे
ना ज्ञानमेधाविनाशश्च स्वर्णमिष्किं विवर्द्धने समर्द्धिसिद्धिश्रेष्ठत्वं मलमासं दत्य्यत्सजेत् भुक्तिमुक्तिप्रदः सुक्तः
कृसोमो दत्प्रदः स्वर्गः वामाचारखली सुक्तो न सत्कुस्तापि मथ्यगः क्रमादीक्षाफलं भानां समतावतयाविपत् स
सौरवें नस्तापः क्रियासौख्यं मंत्रस्य सिद्धये तत् सिद्धिश्चक्षरमंत्राणां शक्तिमंत्रस्य सिद्धयः सर्वमंत्राः प्रसिध्यंति सर्वसि
स्यसिद्धयेः निधनं राजदण्डश्च वशित्वं सर्वसिद्धयः लुद्रदैवतसे सिद्धिः शीघ्रं सिद्धिश्च भामति देवमैत्री सर्वहा
निः कलहश्च महाभयं संपद्रोगो जयासिद्धिः क्षोभः संतापईशता सर्वसिद्धिफलं भानां क्रमाद्देतथवामके चत
रस्तेतथः पादोदग्यालिङ्गितभूमिते तिथ्यफलं बुद्धिनाशः क्रमात्तेत्तयाः सुसिद्धयः अगौरीमांत्रिकाभ्रष्टावि
गणेशाख्यडुः खिताः सिद्धेति मंत्रा सर्वेपि न सिध्यंति कदाचन समर्द्धिड्डतसिद्धिश्च मूर्खत्वा गुरुनाशनं जडता

मे.
तं
२०

विघ्ननाशश्च सर्वस्मिन्सर्वं भवेत्फलं शुक्लाख्ये हानिर्वह्निल्लाभः शुभा शुभतरा हरेः सिद्धिः स्यात्सर्वमंत्राणामशेषाणां महाभयं
सिद्धिहीनत्वविशेषेण ब्रह्महानिः पितृन्दते क्रमाद्धारफलं बुद्धिर्जडता मरणं तथा नियोगहीनता ब्रजाः धनाप्तिः स्मस
रीरिता विष्कुंभादिकयोगानां नामतुल्यफलं भवेत् आनंदादिकयोगाणां सर्वत्राविकल्पफलं विष्टिं विहाय क
रणे चरेत्सिद्धिर्वर्जितं भवेत् सर्वसिद्धिर्विष्टिश्चेत्स्थिरेतु स्थिरता भवेत् अथ लग्नफलं देवायतनथा मेसमद्वयेः म्रस्त
वीर्यं भवेद्धानिः पश्वपत्यविनाशनं राज्यवादेवता सिद्धिर्दीनिर्मेथाविनाशनं रत्नादिलक्ष्मीलाभश्च धनं थाम्ये
च सिद्धयेः ईर्ष्यासिद्धिः सतापश्च हानिर्वित्तनाशनं पुत्रप्राप्तिर्मंत्रसिद्धिः पशवो विपुलेधनं सदा तुः एवं तथा
हानिर्वासिनो नामिषुनं शुभः वासिनो यवनानां च विरुद्धं वक्ष्यथा शुभं त्रिषडायगताः पापाः शुभाः केंद्रत्रिकोण
गाः रंध्रमस्तप्रदाः सर्वे व्ययमेष्विरिपोवरुक् मेत्रंश्चद्वलेः ग्रहोत्पेथास्पादयिसंभवः ताराबलानुरूपेण देव
तायाः कृपा भवेत् यमदो राज्यदः सिद्धिप्रदो मृत्युप्रणाशकृत् प्रातः संगममध्याह्नाः पराह्नशायमेव च चंद्र
गृहे लग्नदास्त्रिंशेसौ रेसर्वसंस्थयेः गुरावस्तमते हस्ते च सिंहदेते श्वशोभने आगच्छति गुरुर्देवात्यदा दीक्षानदा भ
वेत् दीक्षादिनात्पूर्वदिने प्रातः कृत्यं निवर्त्य च समलंकृत्य देहं स्वस्य गृहे शृंगेनेचरेत गणेशस्य विधानेन पु
ण्याहं वाचयेत्ततः नांदीमुखं समर्पयित्वा पंचवाद्यपुरः सरं यथोक्तकृतसंभारो गच्छेद्गुरुगृहं प्रति आचार्यश्च २०

20

त्रिवर्णसंभारोदशधामनः श्रीपर्णीवृक्षपीठानि हस्तमानानि मानतः अष्टांगुलसमुच्छ्रायसहितासिसमानि च
सप्तविंशतिदर्भाणां वेणुग्रंथिभूषिताः विष्टराः सर्वयज्ञेषु लक्षणे परिकीर्तितं मुखोष्णोदकसंभृताः पाद्यार्थे
ताम्रगडुकाः शंखमर्घ्यप्रदानाय गंधपुष्पजलान्विताः सताम्रस्य कमण्डलुः आचमोदकपूरिताः तेसुधाम
धुपर्कार्थं कांस्यपात्रं दध्यादिपूरिताः महद्दर्भाणि वस्त्राणि मृद्धिकाद्यं स्वभूषणं मयूरपत्रछत्राणि सोष्णीषाणि
समाहरेत् पादुकाश्चाहरेन्मन्त्रचर्माभरणभूषिताः कृत्वैतत्फलमाप्नोति महायज्ञार्हणोपमं अन्यथाम
धुपर्कस्य विप्रेभ्यः पूजनं स्मृतं भक्त्यातद्धि गुणं दद्यादाचार्याय स्वभक्तिमान् अन्येषु द्विजेषु समं यत्रे देशिकस्य प्रपू-
जनं तस्मिन्नपि फलं स्वल्पमनार्हष्टोयथाविधिः एवं गुरुगृहं गत्वा प्रणम्य गुरुपादुकां दत्वा वरणसामग्री
णाकल्पाहरणया गुरुः उच्चार्य मूकमंत्रस्य ग्रहणाय द्विजोत्तम गुरुत्वेनेति संभाष्य त्वामहं च ततोहृषेण स्मक्षा
हणयाच्छिष्योहृतोस्मीति ततो गुरुः यथोचितं गुरोः कर्म कुरुष्वेति वदेच्छिषः करवाणीति चोच्चार्य गुरोर्वे
वाज्ञया ततः ब्राह्मणान्वरणयाद्दृष्टो वेदवेदांगपारगान् तद्देवतोपाशकांश्च क्रमस्त्वेनाथवा यदा चत्वारि कु
ण्डानि तदा चत्वार ऋत्विजः स्मृताः ततः शिष्येण सहितो योगयागगृहं गुरुः उपविश्य च तद्द्वारे परीक्षामारभे
ततः शिष्याय मूलसंजप्तं प्रदद्याद्दन्तधावनं दन्तान् विशोध्य पश्चात्तस्य पतिते हस्तमात्रके चत्वरस्तेभ्यो जयेत्तम

मे॰ तं २१ त्परीक्षेत्ततोगुरुः तदग्रेयदिशासंस्थं तत्रेदं सर्वतः फलं भूतिर्हृद्यसंतापो वंधुनाशस्तथामृतिः शोकस्त्वयमता
मैत्रवं ज्ञानलाभः क्रमात्फलं अमंगलस्यानयानेप्रायश्चित्तं समाचरेत् अष्टाधिकं सहस्रं वाशतं विंशतिरेव वा अस्त्र
संपुटितैर्नैषां नाम्नास्वाहान्तिनेनच दोषान्जहिजहीत्येवं पदंनामावसानकं केवलाज्येनजुहुयात्ततः स्वप्नेप्येवमेव
हि दंतकाष्ठं पुनर्दद्यं पुनर्दृष्टेचतुर्गुणं तृतीयमपिदृष्टेचेत्तगाह्यसात्तदेवता वाममार्गे सकृदपि गुरुःशिष्यो विना
शयेत् ततस्तमपरीक्षाचकुर्य्यान्नदिधिरुच्यते वैदिकानां दक्षिणानां वैष्णवानां च वामिनां यज्ञाग्रतो हरस्तु देति
दैवमाहृत्यमंत्रान्प्रयतस्त्रिदेवान् लब्ध्वैकभुक्तदक्षिणपार्श्वशायी स्वप्नं परीक्षेत्तु यथोपदेशं ॥ भगवद्देवदेवेश न
शूलभृद्वृषवाहन इष्टानिष्टं समाचक्ष्व स्वप्ने मम सांप्रतं एवं स्तुत्वा ततः शास्त्री धीरो एकभक्तो यतमानसः नि
शान्ते पशुपतिः स्वप्नं शुभं वा यदि वाशुभं ॐ ह्रः सकललोकाय विष्णवे प्रभविष्णवे विश्वेशाय विश्वरूपाय स्वप्नाधि
पतये नमः स्वप्नमानवमंत्रोयमुपवासी जितेन्द्रियः दर्भशय्यागतो रात्रौ स्वप्नं पश्येद्यथातथ्यं भुक्त्वाशयीत शा
यने तस्मिन्देवस्तथा तले अर्धरात्रे समुत्थाय पादशौचं विधाय च आचम्य देवं संस्मृत्य संशय्य च स्वपेच्च के शिवदे
वतयोरैक्यं भावयन्प्रजपेदिदं नमो ज्ञाय त्रिनेत्राय पिंगलाय महात्मने वामाय विश्वरूपाय स्वप्नाधिपतये न
मः स्वप्ने कथय मे दिव्यं सर्वकार्यमशेषतः क्रियासिद्धिं विधास्यामि तत्प्रसादान्महेश्वर दीक्षितानां दीक्षिनां नोचय २१

21

घ्यास्वप्नंप्रजायते स्मरणन्तदेवादेव्याप्रसादवशात्नांत्नतद्विधिं पार्थिवेश्वरसजातेनरविरोदंजपेन्मन्त्रं त्र्यक्षरम्
दशांसेनविल्वपत्रैर्हुनस्तैः तर्प्पणंमार्जनेहुत्वाकुर्याद्ब्राह्मणभोजनं सिद्धमन्त्रस्यभवेमंत्रःस्वप्नेवक्तियदीप्सितं ॥
तारोहिलिहृयंस्थलंपानेयेद्विधईरितः स्वप्नमानवमन्त्रोयंद्वादशाक्षरईरितः स्वप्नस्तुप्रथमेयामेसंवत्सरफ
लोभवेत् षड्भिर्मासैर्द्वितीयेमात्स्त्रिभिर्मासैस्तृतीयामकः चतुर्थेमासमात्रेणप्रातःकालेतुसत्वरं स्वप्नान्ती
द्राफलश्रीस्यात्स्वप्नावाच्योनचन्यथा चिंताहृद्दृष्टान्तदीर्घयत्रतत्फलनैवविद्यते तावाधिक्षाभवेत्स्वप्नसारसोऽङ्गी
नपूर्वकं पित्तात्तेजोऽग्निपीतादिरक्तकोधादिकंतथा श्वेतासयेतादिशितशयनाद्यंवलासनः वातेप्रातस्त्वगम
द्रुःपित्तादाहस्तनेत्रयोः कफातप्रसेकतेनित्संहृदेहंदृनकिंविषु सिद्धिंवास्तुगुरुदेवंप्रसन्नंत्रावीकुमारिकां गंगां
गांभारतींभानुलिंगिनंलिंगमैश्वरं वालेद्धचरण्येदीपप्रासादंकमलंनंदी कुंजलंहृषभंमाल्यसमंद्रफलितं
द्रुमं पर्वतंप्रज्वरंवह्निमामंमांसमुरामसवं ग्रहानुभारिविधुंसूर्यरत्नान्याभरणानिच सिंहासनंविमानंच
ध्वजंराज्याभिषेचनं श्वेतंचंदनवस्त्राणिशालयःकुंकुमंमधुः राज्ञासिद्धार्थकंन्याध्यानवभाण्डंचपायसं श्र
स्वफलानिसिद्धान्तदधिवारविलासिनीः दुर्गंवाद्यानिचापंचमश्वंनक्षलंमरगं वहेमेकपद्मंशंखंमहाकांच
नंरंजनं पूर्णकुंभंदर्प्पणंचमीनमांसंचरोचनं शंवरोदनहीनेचशस्त्राणिचपताकिका भारद्वाजन्त्रपातांचेव

मे॰ दशाहंचगायनं कशामांगल्यगीतानिचांकुशंयष्टदः प्रियं स्वप्नेदृष्टानिचैतानिसाधकः सिद्धिमाप्नुयात् व्याध्याध्या
ने॰ मेनाप्तिरुः खेसामान्यः सत्वमाप्नुयात् यदाकर्मसुकर्मेषुस्त्रियंस्वप्नेषुपश्यति कामयंतीनदीसिंधुतरणंचरवे
२२ भास्करोदयनचैवग्रहणंचेन्दुसूर्ययोः हर्म्याप्रासादनागाश्ववृषशैलाग्रिरोहणं भोजनंदधिभक्तस्याः पक्वमां
22 सस्यभक्षणं कृमिविष्टानुलेपश्चरुधिरेणाभिषेचनं ताम्बूलभक्षणंमद्यपानेरथ्याभिवंदनं मचण्डकिरणाः स्व
प्नेः कार्यसिद्धेस्तुलक्षणं कृष्णाम्बरधरानारीकृष्णगंधानुलेपना अवगूहतियंस्वप्नेसारात्रीस्तस्यपश्चिमा
पवंतरकयाव्याधिः शोकोरुणसमानया नीलयाकलहोहत्यापीतयाकरपानयत् श्वेताम्बरधरानारीश्वेत
माल्यानुलेपना अवगूहतियंस्वप्नेतस्यश्रीसर्वतोमुखी आसनेशयनेयानेशरीरेवाहनेगृहे ज्वलमानविबु
ध्येततस्यश्रीसर्वतोमुखी सितोरगस्यदंशश्चजायतेदक्षिणेकरे दशाहोभिभवेल्लाभोरोगीरोगान्विमुच्यते नि
गडैर्वीरुपाशैर्नवध्यतेवास्तनोभवेत प्रतिष्ठावर्द्धतेतस्यपुत्रप्यपानाद्धनात्ययः सर्परक्तेपिवविद्यालभेद्विशेष
नेपरं दधिंहृष्ट्वाभवन्तीतिगोधूमस्त्रपनागमः सिद्धाविष्ठागमेविद्यात्लाभः सिद्धार्थकेस्तथा दधिलाभाद्भवे
दर्थोह्युनलाभाद्भुवंजयः ह्युताशनाधनक्लेशोजयस्तुदधिभक्षणे लिंगाद्यभ्यदृष्ट्वाविवहारेजयोभवेत् य
स्तमध्येनद्वागादेर्भुजीतहृतपायसं निः शुष्करेपात्रंतंविद्यात्पृथिवीपतिं देवतालिंगिनोगावः पितरोब्राह्मणास्तथा ः २२

शंकं

यैवदंतिनरंस्वप्नेतन्नथैवभविष्यति अथैत्रैः सर्वैर्ह्ययघस्तु ग्रामंवानगरंतथा ग्रामेमण्डलराज्यंस्यान्नगरेपार्थि
वोभवेत् चेद्दन्तारांकुशस्नेनपरिमार्गणमेवच भूम्यन्तुर्थीनांग्रसनेशत्रूणांचवधक्रिया जयोविवादयुद्धेषुश
त्रुणांचतथाजयः वडवामहिषीसिंहीगोहस्तिन्यादिदोहनं प्रसादोगुरुविप्रेष्टदेवसिद्धादिकात्क्रमः स्यान्न
राज्याभिषेकस्यस्वशिरश्छेदनेमतिः तीर्थोदकानांतरणंतथाविषमलंघनं गोहस्तिवडवास्तनिवक्त्रिराभ
स्तथैवच परस्माल्लिंगनेतस्माल्लाभोरोदनमेवच विष्ठालेपः अन्दजातीबकुलदेशदर्शनं रणाहतविम
र्देभुजयोनिगडबंधनं पद्मगर्भस्रगाणांचलब्धिलोध्यसनंतथा शिखिलाभःस्वनवस्त्रपुष्पबंदनधारणं मणिना
रत्नवर्णादिपात्रेभोजनंकंयदा पश्येत्तदासाधकस्यस्तेयासिद्धिरुपस्थिता कार्याणांनाकार्यसिद्धिर्विनः रेखायना
गमः बंध्याचर्मतपाश्माहिलवणांगारभिन्ध्यनं विटक्रिवोन्मत्तैलादितिजदिलादिवसोबंधं रोगीत्त्वणंचसन्या
सीनग्नस्यक्षौरस्थाव्वलः विमुक्तकेशपतितोभागास्क्रुसरतद्वतं मार्जारगुह्यकापीसागर्भिणीचरजस्वला गुड
स्तक्रंचकाषायीपंकारण्डाकलिशृङ्ग वस्त्रादिकस्यः स्खलनंस्वलापसमरंतथा अथःक्रुज्जोडुर्वचनोवधिरःख
जवुझले वमनंचद्यटोरिक्तोरजकीमलिनांवरा पतेद्दृष्टेनकार्य्यस्याद्रोगीमरणमवाप्नुयात् अशोककरवीर
चपालासवापिपुष्पितं स्वप्नेपिशालिलंदृष्ट्वानरःशोकमवाप्नुयात् हूपानेप्रवेशश्चदक्षिणस्यागतिस्तथा पंकोत्

मे॰ मार्जनं स्नानं पुत्रभार्याविनाशदं गोहस्तिद्विजविप्रादिवर्ज्यं कस्यं न शोभनं रक्तगंधांबरः स्रग्वी कलिलोवाद दक्षिणामुखः
तं॰ खरोष्ट्रमहिषारूढः स्त्रिमासं न स जीवति स्वप्ने चापि तदा गेहे द्वारं चास्य पिधीयते नरो निष्क्रान्तिर्यस्मात्तदन्तं तस्य जीवि
२३ तं वान्तिमस्वं पुरीषं च संतानजननेच्छतिः शुक्रस्य पश्यपद्यः स्वप्ने तस्य पुर्दशमासिकं वाध्यते विकृतैः कृसैः पुरुषै
23 रुध्यतायुधैः पाषाणैस्ताडनेवापि तस्य मृत्युर्न संशयः महिषोष्ट्रखरारूढः स्तैलाभ्यक्तश्च मुण्डितः दक्षिणा
सां प्रस्थितोयस्तस्य मृत्युर्न संशयः पश्येत्प्रासादपतनं शृहस्य शशिसूर्ययोः पर्वतानां च हस्तानां अधिकाराच्यु
तेर्भवेत् हानिश्चैव स्वगात्राणी व्याधिनाभिवस्तथा गृहसंमार्जने योगोमयेन मृदापिवा तीर्त्वानदीं समायातः तीरे
न्यहसनं ध्रुतं रोगी रोगाद्विमुच्येत हानिः स्वस्थस्य जायते पुन्नामानो मृगाः खगाः पोतकी मूकरी रला पिंगला छुछु
कापल्लीवामागे कोकिला शिवा स्त्रीनामानो मृगाः खगाः श्रीकण्ठो वानरो रुरुः छिक्करेः पिपलो भासः दक्षका
कर्दकुक्कुराः दृष्टाच श्रेष्ठं रोगिनो रोगनाशः साधकसिद्धये स्वस्थस्य चोच्यमाला भोदिग्वा तासांत्र शोभनं त्रिरा
त्रोपोषितो भूत्वा हविष्याशी पुरोहितः मन्त्रीणां हुताकांना मसमिधानां शतंक्रमेन पालासानां तु गायत्र्यामद्भः
स्नात्वा हविष्यभक्तदीपं दद्यात्द्विप्रशस्येविस्तो गेहे शिवालये एवं दृष्ट्वा शुभं स्वप्नं शकीयान्मनुमन्यथा गृहीते हानि
रेवस्याद्यान्यदेवं विचिन्तयेत् एवं विचार्य सततो गुरुः पूजां समाचरेत् विधायाचमनं तत्र सामान्यार्घ्यं विधाय च अ २३

र्घ्योदकेन संप्रोक्ष्य द्वारपूजां समाचरेत् ततश्च देशिको विद्वान् दिव्यानालोकनेन च अन्तरिक्षगतान् तत्त्वोदकेन तु ता
रयेत् क्रमात् पार्थिवान्पार्ष्णिघातैस्तु त्रिभिरुत्सारयेत्ततः अंगं संकोच्य किंचित्तु शाखां वामगतां स्पृशन् उत्ता
रितांगो विद्वान् नादन्नर्मवद् दक्षिणे पादेन दक्षिणेनाथ प्रविशेद्यागमण्डपं वाममार्गेणाथवा शाक्ते वामपादपु
रःसरं ब्रह्माणं वास्तवधीशं च नैरृत्यां दिशि पूजयेत् अर्घ्याम्बुना च गन्धेन यागस्यान्ते हृदि चिंतयेत् वीक्षिताद्ये
स्ततःसिद्धिं चतुर्दिक्षु समाचरेत् सर्वोपद्रवमूलम नवनाराचास्त्रेण प्रोक्षयेत्ततः कुर्यान्माडनमंत्रेण कवचेनावसेचयेत्
श्रीखण्डागरुचंद्रैश्च धूपितैस्त्रेण सर्पथा जपान्चंदनसिद्धार्थदूर्वाभस्माक्षतान् कुशान् सलाजान्विकिरेन्मंत्री
शस्त्रहस्तान् नृसिंहमण्डपे मार्जयेदस्त्रमंत्रेण तन्मंत्रीदर्भमुष्टिना आसनाय नवर्द्धन्य ईशानेस्थापयेद्व्रतान् ऽपणा
ह्वाचयित्वाथ विप्रान्संतोष्य यत्नतः वेदिकायां लिखेत्पश्चात्सर्वतोभद्रमंडलं प्रणतस्य विधिं श्रोतृसमान्रे
यज्ञद्रुमच्छाने पृतिवर्गाः समाः कार्याः कोष्ठकाश्चतुरस्रके रवेणें दु विपदं कोणेष्वेतत्वर्णैर्नश्चयेत् कोणस्थैः
पंचभिः कोष्ठैः संस्थेलाहृस्ववर्णिका सुरवेलाभयेनानीला वल्लीशक्रकोष्ठका प्रदखेलाभयतो भद्रमरुण
नवभिः पदैः वापीजिनपदाः स्थिता पीतान्त्यः परिधिर्भवेत् मध्यषोडशभिः पद्मं रुचिरं चरेच्चदहिः श्वेतारुण
सितैरेवं सर्वतोभद्रमण्डलं अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि कुर्यान्नोत्तिककर्मणि न्यपवर्गाः समाः कार्याः कोष्ठका

मे॰
तं॰
२४

24

अन्तरस्तके मध्यषड्वर्गकोष्टानिमार्जयेत्तत्रसंलिखेत् आयामद्वादशांशंचवहिस्
मध्येसमंकुर्याद्यथाविधिः कर्णिकामध्यवृत्तेनद्वितीयेनतुकेशरान् अग्रवृत्ते
किंजल्काग्रसंस्थाप्याः पार्श्वेतस्त्वर्द्धचंद्रकाः तद्येतत्त्रिभिकोष्टैःपादान्को
गात्राणिपरतःपंक्तियुग्मकं वीथिंकुर्यान्मार्जयित्वाचतद्दिक्चमध्यतः क्रम
चतुष्टये कोष्टत्रयेनचैकेनमस्तकं द्वारपार्श्वयोः शोभाभंवत्ततःकोष्टैः रेकत्रि
कोष्टैः षड्भिःकोणानिकल्पयेत् अङ्क्षंतण्डुलचूर्णस्याङ्गैस्तथाश्यामतस्तथा
रेखादलानिच पीठगात्राणिचद्वारचतुष्कंतेनपूरयेत् अविशैः पूरणीयानि
णिमारक्तंपूरणीयास्तेनेनतु द्वारशोभाःपीठपादाःसर्ववर्णैर्विनिश्चयात् प
चकर्णिकां उपशोभाश्चविप्राग्र्यः पीतगर्भचक्रस्ततः विल्वपत्रस्यचूर्णेन
लफलाकारमणिडताहृदयंगमाः वीथीचतुष्कमध्येतुकल्पवल्लीप्रपूरयेत् सं
नकेशरान् नानावर्णैरजोभिस्तारंजयेत्कुशलीगुरुः कृष्णवर्णेनकोणानिवहिर्ले
लस्त्वरजोभिर्भूषयेत्क्रमात् सर्वतंत्रेषुविद्प्रोक्तंसर्वतोभद्रमण्डलं वदेषथदेवयो

संमुखीकरणीमुद्रासाप्रोक्तामुष्टियुग्मकं उत्तानंस्यात्पुनेयस्याग्रंगुष्ठंद्वयमुन्नतकं २३ सकलीकरणीमुद्रासाप्रोक्ताय:षडं
गके देवानांक्रियतेन्यासोह्यंगानामंगिनेक्रमात् २४ अवगुंठनमुद्रातुदीर्घाधोमुखतर्जनी मुष्टिबद्धस्यसव्यस्य
हस्तस्यभ्रामयेत्ततः २५ महामुद्रासमुद्दिष्टापरमीकरणीतियं अन्योन्यग्रथितांगुष्ठ·प्रसारितकरांगुली २६ संनिधा
पनमुद्रास्यादेवयोगान्मुष्टिद्वयस्यतु सम्यक्करेभयोर्गानस्वंगुष्ठावुच्छ्रितौयदि २७ संरोधिनीतसामुद्रामुष्टयोरन्त:
प्रवेशितौ द्वावंगुष्ठौमुष्टियोगेनिःक्षिद्रस्त्रैरवेद्यदि दशमुद्रागणेशस्यवक्ष्यमाणस्तुहस्तज उत्तानोर्द्धमुखीमध्या
सरलावद्धमुष्टिका पाशाह्वयात्तुवामस्यतर्जन्यादक्षतर्जनी तिस्रावध्वामुष्टियुग्मंतर्जन्यंगुष्ठयोर्युतिः ४९ अन्योन्या
नगितालग्राःकरांगुल्यस्तथोन्मुखा:अंगुष्ठौनोच्छ्रितौलग्नौमुद्रावशकरीमता ५० कनिष्ठाग्रेतुवोन्योन्यसंप्रसारितह
स्तयो:मध्यमाभ्यांहर्फ्रवध्वानामिकाग्रेतुयोजयेत् ५१ तर्जन्यौनामिकाग्रेतुलापयोमध्यमोपरि अन्योन्यांगुष्ठकौल
ग्नौमुद्राचोन्मादिनीमता ५२ मध्यमाभ्यांहर्फ्रवद्धकनिष्ठ:कुलयपरा: संयोज्यानामिकामुखेवासरलौसान्महांकुशा ५३
विघ्नमुद्रादीर्घचूर्णमध्यमाधोमुखायदा तर्जनीमध्यमासंधिनिर्गतांगुष्ठमुष्टिका: परशोस्तुभवेन्मुद्रातिर्यक्संयोगांगु
ली: प्रसरतासंयुतहस्तेनलेलतलतलाञ्चितं लड्डुकाख्याभवेन्मुद्राऽकृष्टोस्यंदक्षिणंकरं अंगुलाविरलानम्रातिम्नाक
रतलेनतथा बीजपूराह्वयावामदृष्टावुत्तानकेसति दंताख्या:षडत्रेशस्याकुशमुद्राचसप्तमी ५८ वराख्यासातुमुद्रासा

मे॰
तं
९९

इति संनिहितांगुली उग्रानंददक्षिणे हस्ते कृत्वाथो नामयेदधः अभयस्य तु मुद्रेषा कथिता चाभयप्रदा वरास्मृत्वं वामह
स्तमुच्छ्रितांगुलिकं यदा खड्गमुद्रांगुष्ठबद्धानामिकासकनिष्ठिका ५० दक्षहस्तस्य मध्या च तर्जनी प्रसृते युते चर्ममु
द्रा वामहस्तस्य तिर्यक् कृत्वा प्रसार्य च ५१ आकुंचितनगतिं कुर्यादिति शक्तिप्रिया मता यत्तु मुद्रा वाममध्याग्रतर्जन्यग्रयो
जिते ५२ वामस्यैककनिष्ठाग्रे दक्षांगुष्ठेन पीडिते मुशलाख्या भवेन्मुद्रा वामस्योपरि दक्षिणे ५३ हस्तयोर्मुष्टियु
गलं कुर्यात्सा विघ्ननाशिनी डमरूमुद्रा करयोर्मुष्टिं कृत्वा नियोजयेत् वामस्योपरि दक्षं च शिरःपार्श्वे स्थापयेदिति बाण
मुद्रा दक्षमुष्टेः तर्जन्या दीर्घया भवेत् ५४ अष्टौ वरायुधाः पाशांकुशाः शक्तेर्दश स्मृताः चक्रमुद्रा करतले विपरीते वि
धाय च अंगुष्ठौ रचयेत् द्वे च कनिष्ठानामिकान्तरे गदा तु सरलौ हस्तौ वेणौ सम्यग्विततांगुली ५५ अंगुलैः मध्यमे स्प
र्शः संलग्नप्रसारिते पद्ममुद्रा करतले लग्नांगुष्ठौ मिलितौ यदा हस्तौ तु सन्मुखौ कुर्यात्स्म हृतादुन्नतांगुली वे
णुमुद्रा वामदक्षकनिष्ठांगुष्ठयोगतः वामांगुष्ठोपरि शेषा वक्राश्चोर्ध्वं कनिष्ठिका श्रीवत्सा मध्यमानामेंगु
ष्ठबद्धे करौ युतौ ६० कनिष्ठयोर्मूलगते तर्जन्यौ भवतो यदि कौस्तुभा मध्यमानामांगुष्ठाश्चेत्सुरवायुतौ कनिष्ठा
तर्जनी तिर्यक्स्थापितौ तिर्यग्मुखौ करौ वनमालाख्यदा मुद्रा तर्जन्यांगुष्ठनिष्ठया करद्वयेन मालावत्स्पृशेदाकंठपादकं
तानवद्धा हृदि न्यस्तौ तर्जन्यंगुष्ठकौ युतौ वामहस्तात्समं वामजानुमूर्ध्नि विन्यसेत् बिल्वाख्या दक्षिणांगुष्ठवेष्टितेन वाममुष्टिकं ६४

अन्योन्यहस्तांगुलयो निःपिष्टा स्थापयेद्धृदि प्रकोष्ठे वेष्टयित्वा च मणिबन्धौ च कूर्परौ ९५ सम्यक्संयोज्य मध्ये च तर्जनी भ्राम्य
वेष्टयेत् योगं मध्यमयोः कृत्वा दद्यादंगुष्ठौ परांगुली अन्योन्यान्तर्गते दत्तकर्णिकामान् त्वेवरीमता आपयर्ह्विणिचान्योन्यं सं
मध्योज्य कनिष्ठिके अनामिके च तदयो मध्यपर्वाणि योजयेत् नासाग्रं मध्यमे च नखाग्रे संनियोजयेत् ९८ शा
न्तरौ करौ भीक्त्वा तर्जन्यंगुष्ठयोर्युतिः पञ्चाननवयोन्याख्यो मुद्रा वीजाकया मता वीजे विद्या विना सर्वं हयास्या
जपादिकं मुशगारुडस्य हस्तौ कौ विपरीतौ ग्रथितैक निष्ठिके १० तार्क्ष्यमपि संयुतान्मिथः परस्त्यात्मुभयांगु
ली प्सरौ नृसिंहमुद्रा चिबुकाधरेत्तु जानोर्वा ह्यमध्ये एकरो कुलहेग्रो ११ चेत्क्रमेतेव्यानमुखो सजिह्वासं लेलि
हानानयनेतिभीमे मुद्रा नरहरेः सर्वाः अंगुल्यो बद्धयो मुखाः १२ अंगुष्ठाभ्यां च कस्योराकुमेन कनिष्ठिके वाराही दद्वमश्ना
नेम्रुञ्जं वामेन हस्तेन: १३ अंगुल्यग्राणि संयोज्याथ स्तौतं नामयेदिति हयग्रीवा वामहस्ते दले गुल्यस्तथो मुखाः १४
ऊर्ध्वं मध्यमया मध्यां नामयेदनिशा भवेत् कामाख्या संप्रदोह हस्तौ मध्यमा पृष्ठगो यदा १५ तर्जन्यौ मध्यमा संस्थे मंगु
ष्ठयुगलं यदि त्रैलोक्यमोहिनी मुद्रा मूर्ध्नि सांगुष्ठमुष्टिके चक्राख्या ग्रथनं वाण परस्पर संहरे रिमाः विम्वमुद्राक
रोपमनिभा ग्लिष्टे च मध्यमौ अंगुल्यो धारयेत्तस्मिन्यद्याग्रं संप्रदर्शयेत् सौरमुद्रा वामहस्तं मध्यमांनामूर्ध्वतः
कमलाकृतिमुद्रा स्यादुभे स्तो भास्करप्रिये लिंगमुद्रा दक्षिणां च वामांगुष्ठेन वेष्टयेत् १६ वामांगुल्यो दक्षिणाभिर्वे

मे० ष्टयस्माङ्किवप्रिया योनिमुद्रा तर्जनीभ्यां कनिष्ठे सम्यग्बद्धे मध्यमानामिके च संश्लिष्टे तेन तर्जनी पृष्ठभागे गुष्ठाग्राभ्यां मर्दिते
तं चैवमदग्रे त्रिशूलाख्या भवेन्मुद्रा संगुष्ठेन कनिष्ठिकां ८० बध्वा प्रसारयेच्छेषमंगुलीनां चयं तदा मालामुद्रांगुष्ठ तर्जन्यग्रेत
९२ ग्रथयेदथ प्रसारयेदंगुलीनां त्रयं कुर्यात्त सिद्धये वरमुद्रा दक्षहस्तप्रसार्याधोमुखं विकृतं तरा भवेदकस्मा च्चेत्साट
ष्ठापनस्याधिका अभयाख्या भवेन्मुद्रा वामहस्तप्रसारिते ऊर्द्धकृते थयेद्दक्ष स्वभावादे भवनाशिनी मृगमुद्रा तर्जनी च कनि
ष्ठा वोऽङ्किता यका अनामिकांगुष्ठमध्याग्रानि निर्यग्गुनानि च खद्वांगमुद्रा षड्वक्त्रा शिवस्यातिप्रिया भवेत् पंचा
102 गुल्यो दक्षिणा श्लिष्टमिलिता ऊर्द्धमुत्क्षिप्ता कपालिनी भवेन्मुद्रा वामांके वामहस्तकं स्थापयित्वा पात्रवच्चकुर्यास्या
द्भैरवप्रिया डमरुशिथिलां मुष्टिं कृत्वा मध्यां समुन्नतां ८५ प्रचालकर्णपार्श्वे दर्शैनाः शूलिनो मताः आसनाख्याप
ग्रमुद्रा स्तपविष्टः स्ववासने स्वस्वजानुस्थितौ हस्तौ कलिकाभावयोमुदौ कुशलाख्या भवेन्मुद्रा करांगुष्ठनामि
तौ यदि अग्रेदोलितौ फणाकारौ स्वस्वदिग्भागसंस्थितौ वाममुष्टिं दक्षवधा तर्जनीं संप्रसारयेत् आनयेद्वामक
र्णान्तं मुद्रा सौभाग्यदंडिनी अंगुष्ठगर्भितं मुष्टिं वध्वीयाद्दक्षपाणिना रिपुजिह्वाग्रहाख्येयं मुद्रा क्रूरा शत्रुनाशिनी
स्यागताख्या भवेन्मुद्रा वितस्त्वनरगौ करौ उत्ताना वृषदेशस्यानैत्रान्तं वत्त थाउमान् अर्द्धमुद्रा न सामान्ये याद्दक्षोनिष्ठि
इपवच ९० अंजलिस्तु यदा बद्धो गुष्ठौ कर्णवदाश्रितौ पाद्यमुद्रा दर्द्धमुद्रा सामान्यं तु विशेषकः अंगुष्ठतर्जनीयोगः

कर्णयोर्हस्तयोर्द्वयोः मुद्राचमनसंज्ञा तु निम्नकरतलेयुता ॥ ९२ हीनाकनिष्ठयानिःसृतांगुष्ठाग्रंतर्जनीयुतं मधुपर्क
स्य मुद्रस्यादिप्रचाराय योमुस्वायदि ॥ ९३ अनामिकांगुष्ठयोःस्पर्शदेशे योगः प्रजायते स्नानमुद्रा दत्तहस्तमुष्टिःस्यात्स्वेदयो
मुखे ॥ ९४ कनिष्ठयापि युक्ता चेत्स्नानेनैव फलप्रदा वस्त्रमुद्रा दत्तहस्तं तन्त्रेणानेन च मध्यमा अंगुष्ठेन स्पृशेदे
षा दानेन वस्त्रस्य धारणे आभूषणस्य मुद्रा तु कीर्तिता चैव यमेव हि अंगुष्ठानामिकायोगः कर्णश्च निशिख्येन
उपवीतस्य मुद्रायां कनिष्ठांगुष्ठयोगतः उपवीतस्य करणादिके सवलिनधारणे गंधस्य मुद्रा विज्ञेयायां स्नानं
हस्तमाचरेत् ज्येष्ठेण कनिष्ठाग्रंस्पर्शेत्स्यात् यथा रणे पुष्पस्यातु भवेन्मुद्रा हस्तं चायोमुखं कुरु तर्जन्याग्रेण
चांगुष्ठाग्रं संयोज्यं तिष्ठने धूपमुद्रा तु देवादिधूपने संप्रकीर्तिता ॥ १० अंगुष्ठाग्रेण तर्जन्या स्पृशेदग्रं च पूर्ववत्
दीपमुद्रा प्रोच्यते यद्दीपे सर्वप्रियंकरी ज्येष्ठाग्रेण स्पृशेदग्रं मध्यमायाश्च पूर्ववत् ॥ १ नैवेद्यमुद्रा देवानां पूर्ववत्परि
कीर्तिताः विशेषनामिकाग्रं तु ज्येष्ठाग्रेण तु योजयेत् ॥ २ ग्रासमुद्रा मध्यहस्तप्रफुल्लकमलाकृतिं दर्शयेत्त
च वा भूतानामुच्यन्ते पंचमुद्रिकाः ॥ ३ प्राणमुद्रा मध्यो वक्त्रे भोजनादौ प्रदर्शयेत् कनिष्ठानामिके सम्यगंगुष्ठाग्रे
ण योजयेत् मुद्रा प्राणस्य विज्ञेया तर्जनीमध्ययोर्युतौ पत्र ह्यर्शनतः पाय रोगाद्रोगी विमुच्यते ॥ ५ व्यानमुद्रा तु सा दे
या मध्यमानामिके युते समस्तदेहगो वायुर्हृष्टानो सुप्रसीदति ॥ ६ उदानवायोर्मुद्रा स्यादंगुष्ठेन समन्विताः तर्जनी

मे. मध्यमानामाकंख्योगायनोदिनी ९ समानवायोर्मुद्रास्याद्यदा पंचांगुलीयुतिः प्रणवादिचतुर्थ्यन्तानमोन्तानासमन्त्रकाः
तं. प्रानजिह्वाख्यमुद्रा तु प्रसृतांगुलिकौ करौ कनिष्ठांगुष्ठयुगलं मणिबंधौ च संयुतौ कनिष्ठांगुष्ठसंयोगे सरलं चांगुलात्र
१०३ यं महायोन्याभिधा मुद्रा सर्वानंददायिनी करौ संचलितौ कृत्वा चान्योन्यासक्तचांगुली अन्तर्वलितमुख्याप्यनर्जन्यौ
सरले कृते १० कुर्यान्नमस्कृतिं पश्चात् कुम्भस्थापनमुद्रिका आनीताशक्तिरनया स्वस्थाने वरदा व्रजेत् सर्पजिह्वा
ख्यमुद्रा तु प्रसृतांगुलिकौ करौ कनिष्ठांगुष्ठयुगलं मणिबंधौ च संयुतौ ११ मुद्रा भूतबलेः प्रोक्ताः सर्वांगुलिस
मागमः अन्तस्थस्तु विरेहस्ते काकतुंडनिभमाव १२ नाराचाख्यौ मस्तके द्वे दण्डं समानयेत् शनैः शनैः प्रसरलेत
र्जन्यौ वंधिताः परा संहाराख्याथ मुखौ वामहस्ताद् दक्षोर्ध्वसंग्रथितांगुल्यपवं पर्यस्तौ चेद्धोऽकौ स्यात् द्विसर्गैव
स्यादीनां देवतानां हितकर्त्री १३ अशनिर्नाम सा मुद्रा बद्धा स्याद् वाम तर्जनी अधोवक्त्रा परा तत्र संयुक्ता दिविनाशि
नी विघ्नघ्नांगुलिभिर्बद्धं मुद्रा वद्धावमुष्टिका तर्जन्यंगुष्ठसंयोगः शर्णिकर्मनियोजयेत् कालकर्णीभवेन्मुष्टौ संयुता
वुत्तानौ यदा पार्श्वयोश्चापि संलग्नौ तौ वेवाभिमुखौ नदा मुद्रा विस्मयसंज्ञा स्याद् विस्मयावेशकारिणी दक्षिणा नि
विडा मुष्टिर्नाशिकार्पिततर्जनी नादमुद्रा तु तर्जन्या मुष्टौ वंगुष्ठकौ यदि निबद्धौ यति तां सैवाव्रलाभिव्यक्तिकारि
णी १८ प्रार्थनाख्या भवेन्मुद्रा हस्तौ कुर्याद् हृदि स्वके प्रसृतांगुलिकौ दक्षे पाणिमिथः श्लिष्टौ च समौ वा १९ लक्ष्मीमुद्रा

पराह्येषा सर्वसंपत्प्रदायिनी हस्तौ संपुटौ कृत्वा प्रसृतांगुलिकौ तथा २ प्रसन्नाख्यमुद्रिका हस्तौ नाभिदेशे प्र
सार्य च अधोमुखं नयेत्स्वकं पतर्जनीभ्यां तदान्वदा दंष्ट्रामुद्रा चक्रमुद्रामादौ कृत्वा प्रपीडयेत् मध्यमे तर्जनी
भ्यां तु सर्वपातकनाशिनी भवेन्मुस्तकमुद्रा तु दक्षहस्तः प्रसारितः माध्यप्रेवान्तरीदे च स्थापितः प्रतिरोहि
तः गजकर्णाख्या मुद्रा तु हस्तयोः पृष्ठमेलनं कृत्वा चोर्ध्वमुखौ हस्तौ ग्रथिरश्च पृष्ठयोर्भवेत् वस्त्रमुखाल
नमुद्रा तु कनिष्ठा वामतर्जनी ४ मध्यमानामयोरग्रे मेलने पृष्ठे च तद्वयं वाधामुद्रा दक्षमध्यानामे ऊर्ध्व वाम
जेनतः ज्येष्ठाकनिष्ठा दक्षा स्याद्वयोरूर्ध्वं तु वामजे शंकरा तत्र भवेन्मुद्रा तर्जनीभ्यां तु नामिके अंगुष्ठे मध्यम
योर्मध्ये पृष्ठान्मध्यापरि निपीडिते गायत्र्याश्चाथ वक्ष्यन्ते चतुर्विंशति मुद्रिकाः जपादौ दर्शयेन्नासां देवताप्रीत
याफलं सम्मुखं संहतौ हस्तौ कुटिलानाकुंचितांगुली प्रह्लादिनी नाम शक्तिः साधकानन्ददायिनी संपुटं प
द्मकोशाभौ करौ वन्योन्यं संहतौ तस्य शक्तिर्निमविम्बा विश्वस्थानप्रियंकरी वितते संहतौ हस्तौ वृत्ताला
वायतांगुली २ हृदया नाम तच्छक्तिः सर्वेषां हृदयंगमा विस्तीर्णं संहतौ पाणी मिथो मुक्तांगुलीद्वयं ३
शक्तिस्तां विमलानस्याः प्रभावादनघो भवेत् द्विमुखौ वा हस्तयोस्तु संमुखे सक्तयोर्द्वयोः कनिष्ठयोरेव योगः
शक्तिस्तत्स्याः सदाभिधा त्रिमुखौ वा हस्तयुग्मे संसक्ते नामिकाद्वयं ४ संयुक्ते शेषमंगुल्यो भिन्नाः शक्तिः प्रभाव

मे॰ तं
२०४
104

नी चतुर्भुखोहस्तयुग्मं संशक्तं मध्यमायुतिः शेषांगुल्यस्तु संभिन्ना लोला शक्तिः प्रकीर्तिता मुद्रा पंचमुखा नद्धकर्जमो
र्ध्वसंयुतिः ४५ अपरांगुलयो भिन्नाः शक्तिः शांतिश्च शांतिकृत भवेत्तत्षण्मुखा मुद्रा सा संपृष्टांगुलिया जनं क
निष्ठाहितयोर्हित्वा शक्तिर्दुर्गा प्रकीर्तिता: अधोमुखं नाम मुद्रा न्युब्जो हस्ता वधोमुखो ४० प्राकुंचितानामे संयुक्तो श
क्तिरस्याः सरस्वती व्यापकांजलिकं नाम मुद्रा हस्तौ नतौ तादृशौ विशेषाच्चतु चोत्तानौ विश्वरूपात्र देवता घाटकं ना
म मुद्रा सा बद्धाग्रांगुलिकौ करौ अधोमुखौ बद्धमुष्टी विष्णुरास्याः शक्तिरत्र तु पद्मपाशं बद्धमुष्ट्योः करयोर्ग्रथि
ते यदा ४८ तर्जन्योर्वनत लग्ना वामौ लेखात्र देवता ग्रथिता व्योमयोन्याः संधिलग्नाः स्वांगुलयो यदि उत्तानौ चोछ्रि
तांगुष्ठा वारुणशक्तिः समीरिता संमुखोन्मुखं मुद्रा तु संबद्धाधो गुलीकरौ ४९ दक्षिणो मुखो वाम ऊर्ध्व माप्याय
नी भवेत् विलंबं नाम मुद्रा सा चोत्तानौ नतिकौटिकौ यस्याः करौ न विमलानस्याः शक्तिः प्रकीर्तिता मुष्टिकं
तु यदा मुष्टी भवतो न्योन्य संयुते उत्तानौ तु करौ न च शक्तिः प्रोक्ता तमोमयी मत्स्यस्तु संमुखी भवेतो युक्ता नाम कनि
ष्ठितौ ५० ऊर्ध्वसंयुक्त वक्त्रा ग्राशेषा शक्तिर्हिरण्मयी कूर्मस्तथोमुखो वाम स्ता हृदस्तेन पृष्ठके समाक्रान्तस्तस्य
शक्तिः स्मृता सूक्ष्मार्थसाधिका वाराहो दक्षिणस्योर्ध्वं वाममध्यानके करे स्थापयित्वाधोमुखं वत न्वाम येद्दिस्य
यो निका सिंहाक्रान्तं नाम मुद्रा हस्तौ वेदाय ताम्रांगुली दंतौ श्रवणयोरूर्ध्वं शक्तिरस्या जयावता महाक्रान्तं नाम

ऊर्द्ध्वाम्नायोक्तदेवानांतेभ्यस्याख्यकृतनाकृताः आवश्यकंमहायंत्रंविनाप्रशंपंतिते ९

मुद्राप्रागवदाकुंचितायैको ४९ कोकर्णस्थितोशक्तिः श्रोकापमालयाभिधा मुद्रांकिंचिंदूर्द्धगतयोर्वीमतर्जनी ५०
धृताद्दक्षिणहस्तेनपराशोभाग्रदेवता पल्लवाख्योभवेन्मुद्रात्वंगुष्ठपल्लवीकृता देव्यग्रेदर्शयेच्छक्तिर्गदाशूपिविकीर्य
ते नजानदर्शयेन्मुद्रांमहाजनसमागमे क्षुभ्यन्तिदेवतास्तस्यविफलंतत्कृतंभवेत् यथाबालस्याभिनयंदृष्ट्वाहृष्यंति
मातरः तथाभक्तकृतांमुद्रांदृष्ट्वाहृष्यंतिदेवताः उत्तराम्नायसंप्रोक्तादेवास्तुष्यंतिपंचभिः कुंत्रःपरार्थ्यपकस्त्वन्त्र
यकेनेशंपतिच पश्चिमाम्नायदेवानांसुरापात्रेकृताकृते मचतसृभ्यमिकेतिनेविनाप्रशंपंतिच पूर्वाम्नायोक्त
देवानांतन्मात्संचक्रताकृतं आवश्यकमत्रपंचंतविनाप्रशंपंतिते दक्षिणाम्नायदेवानांनिषिद्धमचतसृभ्यं मे
नैकेनविनातेपिप्रशंपंतिहिसाधकं तस्मान्मुद्राःशिष्यरीणयाःसंप्रदायानुसारतः सर्वत्रमोदंतंलभतेमुद्राविना
त्रसंशयः इतितेसर्वमाख्यातंसर्वतंत्रेषुगोपितं ९ मुद्राणांपरमंतत्वंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीमहामाया
महाकालानुमतेमहातंत्रेशिवप्रणीतेमुद्रालक्षणंप्रकाशोष्टमः श्रीदेव्युवाच मयोगान्तरलोकोनपरार्थिते
हंसोल्यथाकृ सिद्धार्थीचकलौशिष्योपनार्थीगुरुरेवच । धनार्थीनस्तथादेवाविषयार्थीनथामनः हेस्मादेहि
कौसिद्धिःपरकीयाकथंभवेत् तस्मात्कश्चिदुपायश्चेतरस्वर्ग्यादिकंविना परत्रेहचसिद्धिःस्यात्हिनातिदोवदस्व
तत् ईश्वरउवाच आर्यांतिगच्छेतिपुनर्मयंतेसर्वजन्तुभिः तेमदंशकृतात्रयथाआगमाख्यापकीर्तिताः ४ कलेः स

वि नि=४

मे. हस्तद्वितयंसार्द्धंदेवीयदागतं सर्वदेवगणोपेतंकृतदाचपृथिवीतलं वेदोनारायणःसाक्षात्तस्याःप्रमयुतनाचापि आग
नै. मेष्वंशितेदेशोऽपगमोभविष्यति ८ अदीयायचसाधूनांमहाकालांश्चयामया कथितंविस्तरोविभ्यः पार्थिवंलि
१०५ गपूजनं तद्विधिंसंप्रवक्ष्यामिदेविशृणुष्वसादरं इहलोकेपरत्रापिसिद्धिःकरतलेस्थिता तत्रपार्थिवलिंगानां
पूजनेस्यादयंविधिः स्नात्वा संविधायाद्देगलेकुंडंभवंसुधीः स्थानाष्टकेस्थितायामृत्सामृत्सर्वार्थसिद्धिदा
105 शमीगर्भेश्वत्थमूलेनदीकूलेचनिर्जने १० पर्वताग्रेचतीर्थेचगोष्ठेवानलशीवने वल्मीकस्थानमत्रभूमिमंत्र
येत्प्रार्थयेदपि ह्रांपृथिव्यैनमइतिमंत्रः मोक्षःषडक्षरः अनेनशूलपिनाकपाणिंप्रार्थयेदिति सर्वाधारधरात्वं
हि पाहिमांमृत्तिकामिमां गृह्णामिप्रसन्नात्वंलिंगार्थंभवमेसदा ततोमृदमुपादायसमध्यङ्क्षिःशर्करांचरेत्
पात्रेनिधायतांशुद्धेप्रप्रद्यशूलपाणयेनम मृदितेसङ्गोभ्यश्चयोद्यादेवतानराप्त् शुक्रीयात्समस्तोयात्
मंत्रौचगृह्णीयादित्यर्थः ध्यातुर्हंगणेशेभ्यःमृत्तिकाहरणेतारोहरायनमइत्ययं तारोमहेश्वरायेतिनमःसंघट्टनेभवेत् तारोऽनुतः
शूलपाणिर्नमःप्रस्थापनेचरेत् वज्रायाद्याकादितेपीठेॐपिनाकधृतेनमः स्थापयेदितिमंत्रेणमस्तकादात
लांकिते कामनाभेदतस्तत्रशिवंध्यायेदनेकधा ॐपशुपतयेनमःस्नापयेदितिमंत्रतः ॐशिवायनमइति
पूजाःपंचोपचारकैः ॐमहादेवायनमोमंत्रेणेतिविसर्जयेत् ह्रींगंग्लांगणपतयेस्वाहांगह्रींचभवादरः ११

पूजायामंत्रान्सप्तसंख्याकान्गृह्णीयात् इत्यर्थः

अत्रस्थापनपदेनावाहनंविवक्षि ११
तं मल्लिंगार्च्चाविधिवद्येश्रग्देविमयोदितं महाहररात्संघट्टप्रातिष्ठाह्वानमी
श्वरि स्नपनंपूजनंचैवविसर्जनमतःपरम् हरोमहेश्वरश्चैवशूलपाणिः
पिनाकधृत् शिवःपशुपतिश्चैवमहादेवइतिप्रिये इतिशिवरहस्यदशोमेंशे
पिनाधृतेनमइत्यस्थावाहनविनियोगानुरोधात् =२ +

ऐं ह्रैं स्रैं क्लीं कुमाराय नमोनमः स्वाहा द्वादशाक्षरः इमान्मन्त्रान्गृहीत्वा यो जपेद्दशसहस्रकं दत्त्वा धूपं हविष्यान्नाशु रुतन्मं
त्रसिद्धये अप्यार्चनेत्सु भैवसेवारम्भेत्रेष्टसिद्धये कृतनित्यक्रियः शुद्धः प्रदायार्घ्यं विवस्वते २१ मृदमादायनोयेत
वंबीजेनाभिमन्त्रयेत् आसिच्यापिंड्ये स्वेष्टमानेनापात्रे निधापयेत् ततः कालमनुस्मृत्यकामनानामपि हृद्गतां लि
गानि पार्थिवानीह स्वेयेमकसंख्यया २४ संकल्प्यं वमृदः पिंडान्दायानां मृदं सुधीः गणेशस्य स्मरेत्रेण
कुर्यात्पाणेश्वरं फलाभयलसत्पाणिं लिंगे चोडुरूपिणे निर्माय स्थापयेत्पीठे तेनाविश्वं समाचरेत् न्यासं
हृदस्य विधिवत्संपुटीकरणान्वितं अपि प्राणान्वसत्यान्स्याते कोण्ये पार्थिवसृजने अस्य पार्थिवाख्यस्य विद्याविं
नाशकोमुनिः निग्रहानुग्रहैककृत्ब्रह्मा ऋग्वेदो मुनिः देवतास्य कामदेवश्च गायत्री छंद ईरितं ॐ ह्रौं बीजं ह्रीं
शक्तिः नमः कीलकमुच्यते २० मम भूमिस्तार्थसिद्ध्यर्थे विनियोगो लिंगसृजने ॐ ह्रैं ह्रौं ह्रीं बीजसर्वांगन्यासमं
त्रान्न्यविन्यसेत् शिवायेति पदं चोते ततो गादि समुच्चरेत् सर्वज्ञाय प्रथमतः सर्वेश्वराय चापरं नित्यमलप्रशोक
ये सर्वज्ञानशाक्रये च नित्यानंदशक्ये चानन्तशक्ति शिवाय च कृत्वा चांगुलिविन्यासं विन्यसेत् हृदयादिषु केवलः
श्रोत्रियस्त्वंबसद्योजातेन मृत्तिकां गृहीत्वा वामदेवेन जलं दत्त्वा विमर्दयेत् लिंगं कुर्यात् घोरेण चैव तत्पुरु
षेण च संस्थाप्य रुद्रसूक्तेन ईशानेन विसर्जयेत् आदौ कृत्वा गणेशाने पीठमध्ये निवेशयेत् २६ पश्चाल्लिंगा

मे॰ निर्कुर्वीत यथेष्टानि समानि च ॥ अंगुष्ठमानादधिकं वितस्त्यवधि सुंदरं ॥ पार्थिवं रचयेल्लिंगं न न्यूनं नाधिकं क्वचित् ॥ पंकज
त म्बूफलाकारं सर्वकामसमृद्धिदं ॥ अतिस्थूले तु दारिद्र्यं विधिहे रोगसंभवः ॥ मानाधिके वियोगं स्यात्स्वल्पे सिद्धिर्न जाय
ख ९८ ते ॥ हीने तु भवेन्मृत्युर्वियोगो नाम संभवेत् ॥ अवशिष्टमदा कुर्यात्क्रमात् तन्मन्त्रतः ॥ ४ ॥ स्थापयेल्लिंगपट्टे तु
106 तेषां मंत्रेण ईशाद्यैश्चतं ॥ सद्योजातादिभिर्वैस्तु नाममंत्रैस्तु वैदिकः ॥ अर्चयेत्पार्थिवं लिंगं यथोक्तफलभाग्भवेत् ॥
तारो ह्रौं ह्रीं जूं सः इति पंचबीजादिकैस्तु तैः ॥ तांत्रिको नाममंत्रैस्तु फलार्थी शिवमर्चयेत् ॥ प्रासादबीजपू
नाममंत्रैः र्वैस्तैर्वा मममार्गी समर्चयेत् ॥ पराप्रासादबीजाद्यैः पूजयेत्कौलिकस्तु तैः ॥ आवाहनस्य समये ईदृशं शिवमा
तु गतं ॥ लिंगप्रतिष्ठितं ध्यायेत्कामनाभेदतस्तु तत् ॥ भेदं नाम विध्यानेयो निःकामः प्रपूजयेत् ॥ तत्र ध्यानमिदं ज्ञे
येनोक्तं वा यत्र तत्र वा ॥ अथात्मानं शिवात्मानं पंचास्यं चिंतयेद्बुधः ॥ त्रिलोचनं चंद्रचूडं सर्वाभरणभूषितं ॥ नी
लग्रीवं शशांकाभं कुंदस्फटिकसन्निभं ॥ नागयज्ञोपवीतं च व्याघ्रचर्मोत्तरीयकं ॥ कमण्डलुधरं देवं अक्षमाला
न्वितं प्रभुं ॥ वराभयहस्तं च वन्मजनवरप्रदं ॥ वृषपृष्ठसमारूढं उमादेहार्द्धधारिणं ॥ अमरैर्नस्तुतं दिव्यं दिव्यभोग
समन्वितं ॥ दिग्देवतासमायुक्तं सुरासुरनमस्कृतं ॥ ५ ॥ नित्यं च शाश्वतं शुद्धं ध्रुवमक्षरमव्ययं ॥ एवं ध्यात्वा द्विजः
सम्यक् ततो यजनमारभेत् ॥ आराधितो मनुष्यैस्त्वं सिद्धैर्देवासुरादिभिः ॥ आराधयामि भक्त्या त्वां मां गृहाण महेश्वर ॥ ५२

स्वामिन्सर्वजगन्नाथ यावत्पूजावसानकं तावत्त्वं प्रीतिभावेन लिंगेस्मिन्सन्निधौ भव एकैकं पूजयेल्लिंगमेकैकं च
विसर्जयेत् अन्ते पूज्यः कार्त्तिकेयः शेषेष्वभिरता मता एकादशानामेकत्र पूजनान्मध्यमा भवेत् सर्वेषामेव
अथवा लिंगानां त्वेकैकत्र पूजनात् प्रत्येकमाचरेद्ध्यानं गंधपुष्पं पृथक्पृथक् धूपदीपनिवेद्यां वाथ यथांशेन निवेदयेत् ५९
मार्गादिवामवर्त्मेन दिक्षु शेषे परिपूजयेत् शर्वं भवं रुद्रमुग्रं भीमं पशुपतिं तथा महादेवमथेशानं क्रमात्क्षित्यादिमू
र्त्तिकान् क्षित्यग्नितेजोनिलाकाशयजमानेंदुभास्कराः क्षित्यादयः स्युः शर्वाद्यास्तानिंद्रादिकान्यजेत् धूपदी
पनिवेद्यान्तिनमस्कारप्रदक्षिणाः ततो जपेत्षडक्षरं बीजेनौं क्षौं ह्रौं हूं सद्योजातेन ओं नमश्शिवोऽनः प्रसन्नपरमन्त्रेण ६०
पारिजाताय स्वाहेत्येकविंशतिवर्णकः पूजान्ते ह्यनरशतं जपेन्मन्त्रमनन्यधीः बिल्वं वा बिल्वपत्रं वा घृताक्तं
सतिलं हुनेत् एकादशाहुतीः पश्चात्प्रणमेद्दंडवत्ततो प्रणवादिचतुर्थ्यंतेन देवनमोन्वितैः षष्ठीयुक्तं च तत्
नाम पत्नीङेन्तान नमोन्वितं पुनस्तत्तर्पणं कार्यं नाम्ना ह्येशैरेव नामभिः द्वितीयांते तर्पयामि बिल्वपत्रैर्जलादितैः ६४
भवः शर्वस्तथेशानस्तथोग्रः पशुपतिर्मतः रुद्रोग्रभीममहानस्त्वष्टौ ते परिकीर्तिताः दंपती भोजयत्त्रिंसि पार्वतीश
गौरीशंकरबुध्या मनीषया श्रीशेवं वा भोजयेदेकमभावे वेदवित्तमं एवमर्चयतः पुंसः पार्थिवं लिंगमुत्तमं मासमात्रेण सिद्धिः स्या
दंपती पूजयेदित्यर्थः नात्र कार्या विचारणा अकृत्वा पार्थिवं लिंगं योन्यदेवं प्रपूजयेत् वृथा भवति सा पूजा स्नानदानादिकाः क्रियाः ६८

६

से० काम्यकर्मणएपयंकार्योविधिः स्मरणविशेषकं नंदलोऽप्यपिद्देनविद्यार्थीनरस्वकं वंदेमहेशं सुरसिद्धसेवि
ने० कल्प तंपंकडुमैः पूजितपादपद्मं विद्याप्रदं पुस्तकदमरदृष्टिं ध्यायेत्सदाकामदुघंप्रसन्नं ७ द्वयोः पूजनमेकत्रमा
१०८ समाद्येकरोतिचेत् अवश्यंफलभतेविद्याध्यानमस्यनिरूप्यते अनेनैवविधानेनपूजयेन्नवनीतजं भवेद्विद्याव
संपन्निश्चलद्दिस्ततथाघृशः इत्यंपूजितागुरोर्लिंगपूजितंबुद्धिवृद्धिकृत् एवंकस्मागुरोर्लिंगंपूजितंधारणाप्र
107 दे च गणकोऽप्यपिद्दस्य प्रागवल्लिंगं तद्बुद्धिकृत् प्रागवृद्धिहिमयंलिंगंकृत्वाहन्यात्खलेगिरं विद्याकामै
श्चिंतनीयः परस्मैंहरिणावरं ज्ञानमुद्रादधद्धस्तैर्वटमूलमुपाश्रितः योऽर्चयेत्समहं पवशताम्येकंपृथक्पृथ
क् पार्थिवानिनलिंगानिमासमात्रंसर्वतोमुखो दत्तोकसंगजपतिम्रवेपमस्पृशेद्दत्तदोस्ना वामोरुस्थांग स्यं
णपतिनिनपोकेशहस्वापरेण इष्टाभीतीपरकरयुगेधारयन्निंदुकांति वन्दादस्मात्त्रिभुवननतोनीलकण्ठ
स्त्रिनेत्रः उमेशोर्विकृद्वयोःसयोकुर्यादयुतसंख्यया नदीतीरद्वयानीतमृत्स्नानानिचपूजयेत् तत्रैवयोहरि
हरेशं स्वप्नयान्हिफलमश्नुत् इंद्रनीलशरच्चंद्रनिभोभूषणभूषणवान् ८ दंपत्योरविरोधार्थमर्द्धनारीश्वरः स्मृतः
पीयूषस्पर्शिकलशंदधत्पाशांकुशावपि पुत्रार्थीमाद्दसाहस्रंकुर्यात्तंडुलपिष्टजं पार्थिवात्मधवाकुर्यादर्ध
लक्षमितानिच दत्तोकस्यामितिध्यानेपूजनेचपृथक्पृथक् दंपत्यस्मकल्लेनेवेंघ्रयेषेत्रयेचक्रया आंघकीपि

ना

६ हरहरदास

खे=४

पिष्टसंभूतं कोटार्थीशतपंचकं पृथक्कृत्वयंत्वयंश्रंध्यानमत्र निरूप्यते ८५ कर्पूरगौरं करुणावतारं संसार
सारं भुजगेंद्रहारं सदा रमंतं हृदयारविन्दे भवं भवानीसहितं नमामि मारणार्थे स्मशाने विगं केशास्थिसंभ
वं पृथ्वा लोह लिंगानि लक्षजाप्यथवापि च सहस्रमिंद्रदण्ड्याः लिंगा उच्चाटने भवेत् श्मशानमृत्तिका
याल्लिं विद्वेषे पुत्तमाचरेत् पूजयेत्कार्यवशतो लक्षावधि सहस्रतः उच्चाटे मारणे हेयो ध्यानमत्र पुनरीदृशः
कालीहृल्लाम्बुजालम्बः स्थूलमोतद्विपच्छयः मुंडमालालसत्कंठो रावविद्याभिमाविलः विनाप्तानेन मोदे
शानराणां परिजायते नरा तु कोटिलिंगानि स्रजयेद्ध्यानमुच्यते ८६ योगमायापहं तेच वंसान्तानं विधमो वि यो
लवस्तुनिष्ठ तं विस्पनाथं कलिकी लिषघ्नं ध्यायेत् किं वा लिंगान हृष्टे देह भोगार्थी लक्षमेकं तु कुर्यात् सप्त
मयातितु दिव्यान्भोगान वाप्नोति ध्यानमत्र विरूप्यते वंदे महेशं सुरसिद्धसेवितं कल्पद्रुमारण्यगतं
प्रसन्नं पर्यंकगं शैलसुतासमेतं देवांगनागीतनृत्यसुहृष्टं निर्विघ्नकाशीवासार्थे लोकद्वयजिगीषया धी
लिंगान्यपुत्रसंख्यानि धात्रीफलभवानि तु सहस्रमात्रे पितृलायो लिंगानि प्रपूजयेत् यथेष्टं लभते भूमिं
त्रिसंध्यं तु एकमेव वा सहस्रं विनयं रूपकामो गोरोचनोद्भवं तांस्तु कीर्तिकामः काश्मीरीसंभवं यजेत्
मधुपुष्पोद्भवं वशे तेमर्चनतः प्रसादं हृज्जायते कामी स्त्रीयो ध्यानमवत ८७ ध्यायेत्रिनेत्रं महेशं जलगिरीनि

प्रि लु

मे. भंचारुचंद्रावतंसंरत्नाकल्पोज्ज्वलांगंपरशुमृगवराभीतिहस्तंप्रसन्नं पद्मासीनंसमंतात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिंवसा
तं. नंविश्वाद्यंविश्वबीजंनिखिलभयहरंपंचवक्त्रंत्रिनेत्रं तीर्थार्थीद्विसहस्रंतुसंस्थाप्यलिंगानिपूजयेत् पृथक्पृथक्कुवि
१०८ ल्वदलैस्तत्रध्यानमुदीर्यते विजितमदनदर्पःसर्पयज्ञोपवीती धवलवृषभगामीयामिनीनाथमूर्द्धा विधिहरि
धै: नयनार्थ्यैःपूजितःपूजनीयो दिशतुगिरिसुतायावल्लभोनोविभूतीः १० लक्षंतुगुडलिंगानांपूजनात्पार्थिवोभ
वेत् त्रिसहस्रंपूजयित्वाभर्तुःप्रियतराभवेत् ११ नवनीतस्यलिंगानिसंपूज्येष्टमवाप्नुयात् भस्मनोगोमयस्यापि
वालुकायास्तथापरं त्रिसहस्रंसहस्रंकामीमासिमासिसमर्चयेत् वर्षैकंनिश्चलमनाजन्मिवःसञ्जायते १२ प्रत्यहंय
स्तुपृष्ठशतंमासमात्रंसमर्चयेत् सशास्त्रपठनादेवगुरुतोऽभ्यधिकोभवेत् १४ प्रातर्गोमयलिंगानिनित्यशःस्त्री
णिपूजयेत् हरितीबिल्वयोःपत्रैर्नैवेद्यंगुडमर्पयेत् एवंमासत्रयंकुर्वीत्रनल्पंलभतेधनं एकादशैवलिंगानिगो
मयानिप्रपूजयेत् प्रातर्मध्याह्नयोःसायंनिशीथेप्रतिवासरं सर्वदासंपदांयायात्षण्मासानेवमाचरेत्।
यत्रकुत्रापिमोहार्थंचौराणांवाघस्तूणांकणां दुर्भूपानामष्टशतंत्रिपदंनित्यमर्चयेत् ८ योर्वयेयस्तुमेदात्येयपत्रे
गोमयजंशिवं कुर्वन्महेश्वरंध्यायन्सपराजयतेरिपून् १९ हरिद्रापिष्टजंलिंगंसहस्रंवाप्रपूजयेत् सं भयेत्सहस्रा स
णांपंचकेनमहीपतिं २० नित्यंपंचशतंकुर्यान्मासांस्त्रिगडमोचनं दुर्गानिर्मुक्तिकामस्तुकुर्यात्पंचसहस्रकं २१

कारागृहादिमुक्त्यर्थं मयुतं कारयेत्सुधीः महारोगप्रनिबद्धस्तु षण्मासान्मोक्षमाप्नुयात् १२ स्फाटिकायुतलिंगानां महारा
जभयं हरेत् प्रत्यहं वा पंचशतं पूजयेच्च त्रिपक्षकं शतद्वयं प्रत्यहं यो मासमेकं समर्चयेत् तस्य चौरभयं नास्ति भुवनेना
यातिदेशतः डाकिन्यादिभयेसमस्तसहस्रं वाप्यनिमशः षण्मासं पंचशतं योर्चयेत्स तत्तं ददं तकः सहस्रं वा पंचकं
मासि योर्चयेद्वर्षपंचकं पूर्वजन्मकृतात्तापाद्दारिद्र्यात्परिमुच्यते एकादशशयजेत्त्रिंशल्लिपिष्टमयानि च लिं
च गानि मासमात्रेण तत्कल्मषं दहेत् यः कुर्यात्सम्यक् तिलसम्य लिंगं कृत्वार्चयेन्नरः वर्षत्रयं तस्य सर्वपापनाशः
प्रजायते शिशिरे सर्वपुष्पोत्थं लिंगं योर्च्चयति चेन्नरः निष्पापस्त्रिवर्षं वा पूजयेत्स्फाटिकं यदि बालवैधव्य
योगस्य नाशार्थं त्वयुतत्रयं लिंगानां समयुते नैव कन्यकाम्पतिं लभेत् १९ यत्त्वेकादशलिंगानि रजतोत्थानि पूज
येत् प्रत्यहं ते सर्वगुणा जायन्ते सम्यगर्चिताः लिंगान्ययुतसंख्यानि तिलपिष्टस्य योर्चयेत् प्रत्यहं वा रुद्रसंख्या
वर्षाद्ग्रामपतिर्भवेत् ब्रह्मत्वपरिहारार्थं सौवर्णं लिंगमर्चयेत् त्रिसंध्यं नक्तभोजी च रुद्रसूक्तपरायणः लव
णोद्भवलिंगानि योयुतं च पृथक् पृथक् पूजयेत्तस्य सौभाग्यं नित्यं तस्यापि वर्द्धते यस्यात्र स्पर्शिवं कृत्वा स्कन्धमे
कं प्रपूजयेत् शतमेकं प्रत्यहं तद्दत्ते त्रिभवेद्धरुः अयुतं शर्करालिंगं वर्षाकालेथवा पुनः पद्मरकुसुमोत्थानि
लिंगान्येकादशार्चयेत् यवपिष्टोद्भवलिंगं वा सर्व्यं त्वबलान्यया कृत्वा चायुतलिंगानि वशीकुर्याज्जगत्त्रयं २०

मे. पृथक्कुशध्वजंयस्तुगोमयेयस्यानिसृजयेत् तद्दरोगविनाशस्यात्षण्मासान्महागदाः २८ फलन्नजायतेहव्याद्यस्यक
तं. स्यापिकर्मणः फलेलिंगानिसृज्यानितेनवाप्युतसंख्यया दूर्वायाश्चकृत्वावाप्युतेलिंगानियोर्चयेत् तस्याल्पमृत्युना
१०९ शः स्यात्तथानीवारपिष्टजान् ३० इंद्रनीलस्ययोलिंगमासषट्कंप्रसृजयेत् अथवानाम्रजंलिंगंन स्त्रिहंनियोपि
109 कं स्फटिकस्यतुयल्लिंगंसयोगैश्वरउच्यते लक्षंतुसृजनात्तस्यवक्तव्यामिन्नमाप्नुयात् पितरहादिमोदार्थमथवापि
नमुक्तये रत्नस्यतदालिंगमष्टतंपरिसृजयेत् अयुतंस्वर्णलिंगस्यसृजनंप्रकरोतियः ससप्तलोकमाप्नोतिनंकल्प
वंग नात्रसंशयः नागस्यचात्रयोवायुःकामःकांसस्यकीर्तये देहसौगंध्यलाभायगंधकोन्यःसदार्चयेत् आठाषणोज
तुकाष्टजातमेकंतुनिर्धनः सहस्रंसृजयेद्यस्तुसज्वरान्प्रतिमुच्यते कर्पूरंशांतिकामो गोर्धगोधूमपिष्टजं मुद्गपि
ष्टान्मृदेनित्यंलिंगंसृज्यंत्रयंद्विजैः कस्तूरीसंभवंलिंगंसहस्रंगंधकामुकः माषपिष्टमयंलिंगंनित्यंमिष्टान्नसिद्धि
दं यवधान्यमयंलिंगंयमलोकनिवारणं प्रियंगुपिष्टजंलिंगंप्रियदंसर्वदेहिनां यःकरोतितिलैःश्वेतैःश्वेतस्यहि
पमहीपतिः यस्यपत्रप्रियंतस्यलिंगंकृत्वातदाप्नुयात् ४१ ग्रीष्मेचमल्लिकापुष्पसंभवानिसहस्रशः अयुतानिसृज
येद्यस्तुहादिगुणाकृषिः नीलोत्पलमयंलिंगंकृत्वाशारदिमानवः यस्यैकस्यापिकार्यस्यसिद्धिंप्राप्नोत्यसंशयः हे
मन्तेजातिकुसुमैर्लिंगंकृत्वामनोहरं भक्त्यासमर्च्यमल्लिमान्शिवेनसहमोदते ४२ कोमलेक्षुबलिंगेषुपार्थिवंप्रसृज्यते

बाणलिङ्ग

कठिनेष्वलपाषाणं पाषाणात्स्फाटिकं परं स्फाटिकात्पद्मरागं च काश्मीरं पद्मरागतः ॥ ४४ ॥ काश्मीरान्मुख्यरागोत्थमिन्द्रनी
लाख्यं ततः ॥ ४५ ॥ इन्द्रनीलाच्च गोमेदं गोमेदाद्विद्रुमोद्भवं गोमेदान्मौक्तिकं श्रेष्ठं ततस्तात्कृष्ठं हेमराजतं हैरण्यं राजतात्कृ
ष्टं हैरण्याद्धीरकं परं हीरकात्पारदं श्रेष्ठं बाणलिंगं ततः परं ॥ ४६ ॥ नर्मदाजलमध्यस्थं बाणलिंगमिति स्मृतं बाणासुरार्चि
तं लिंगमिति स्मृतं ॥ ४७ ॥ बाणलिंगे स्वयंभूते चन्द्रकान्तादिते स्थिते चान्द्रायणशतेनैक्यं शम्भोर्नैवेद्यभक्षणात् ॥ ४८ ॥ ग्राह्या
ग्राह्यविभागोऽयं बाणलिंगे न विद्यते तदर्पितं जलं चात्र ग्राह्यं प्रसादसंततया ॥ ४९ ॥ शिवनाभिमयं लिंगं सदा शस्तं महर्षि
भिः यतश्च सर्वलिंगेभ्यस्तद्धि श्रेष्ठतमं मतं ॥ ५० ॥ चतुरंगुलमुच्छ्रायं रम्यं वेदिकया युतं उत्तमं लिंगमाख्यातं पंचसू
त्रैः समन्वितं ॥ ५१ ॥ तदर्धं मध्यमं प्रोक्तं तदर्धमधमं स्मृतं ॥ ५२ ॥ तस्मान्न्यूनं न पूजनीयं न कदाचित्सत्फलं ॥ ५३ ॥ रुद्राक्षं शिवलिंगं च स्थू
लं स्थूलं प्रशस्यते शालिग्रामो नार्मदश्च सूक्ष्मः सूक्ष्मो विशिष्यते ॥ ५४ ॥ ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रो वाप्यनुलोमजः
पूजयेत्सततं लिंगं तन्मन्त्रेण सादरं ॥ ५५ ॥ विप्राणां वैदिकेनैव मंत्रेणाराधनं वरं तंत्रोक्तदीक्षितानां च तंत्रोक्तेन विधा
नतः समाराधनं शम्भोर्नैव वैदिकवर्त्मना दधीचिगौतमादीनां शापनिर्दग्धचेतसां जायते न तथा श्रद्धा
पूजा वैदिककर्मणि यो वैदिकमनादृत्य स्मार्तं कर्म तथैव वा अन्यत्समाचरेन्मर्त्यो न स कर्मफलं लभेत् बहवः
सिद्धिमेष्यन्ति कलौ पार्थिवलिंगतः कृते रत्नमयं लिंगं त्रेतायां हेमसंभवं द्वापरे पारदं श्रेष्ठं पार्थिवं तु कलौ युगे ॥ ५६ ॥

मे॰ यथालब्धोपचारैस्तु भक्तिश्रद्धासमन्वितः पूजयेत्पार्थिवं लिंगं शास्त्रोक्तविधिना नरः पंचसूत्रविचारं च पार्थिवेन
नं विचारयेत् यथाकथंचिद्विधिना रमणीयं प्रकल्पयेत् द्विखंडं तु प्रकुर्वाणो नैव पूजाफलं लभेत् रत्नहेममयरास्तु
११॰ पिष्टस्फटिकसंभवं एकखंडं भवेल्लिंगं मितरेषां यथावरं कुर्यान्मृदेकखंडं तु द्विखंडं तु स्थिरं स्मृतं विप्राणां मृत्तिका
श्वेता देवी त्रियाणां तथारुणा विशां पीता च शूद्राणां कृष्णा वा लभ्यते यथा भवाय भवनाशाय महादेवाय धीमहि
उग्राय चोग्रनाशाय शर्वाय शशिमौलिने विलोमानां पूजनार्थं मंत्रोयं परिकीर्तितः ततः पूजासमाप्तौ तु स्थित्वा तु बद्धा
ञ्जलिं स्वयं जपः पश्चात्तस्यापि कुर्यादष्टोत्तरशतं वक्ष्यमाणां स्तुतिं पश्चात्पठेद्देवस्य तुष्टये नमोंकारस्वरूपाय नमो
रवपुष्टते नमो नादात्मने तुभ्यं नमो बिंदुकलात्मने अलिंगलिंगरूपाय रूपातीताय वै नमः त्वं माता सर्वलोकानां
त्वमेव जगतः पिता ७ त्वं भ्राता त्वं सुहृन्मित्रं त्वं प्रियः शिवरूपधृक् त्वं गुरुस्त्वं गतिः साक्षी त्वं पिता त्वं पितामहः ८
नमस्ते भगवन्रुद्र भास्करामिततेजसे नमो भवाय देवाय धर्मरूपधराय च शिवाय क्षितिपालाय सदा सुर
भितेनमः पशूनां पतये चैव पावकामिततेजसे भीमाय व्योमरूपाय शब्दमात्राय ते नमः महादेवाय सोमाय अ
मृताय नमोस्तु ते उग्राय यजमानाय नमस्ते कर्मयोगिने पार्थिवस्य च लिंगस्य यन्मया पूजनं कृतं अनेन भग
वान्रुद्रो वांछितार्थं प्रयच्छतु इति स्तुत्वा नमस्कृत्वा प्रणिपत्य विसर्जयेत् ९ अथैकादशलिंगानां विधानमभिधी

यते एकलिंगप्रतिदिनं षोडशैरुपचारकैः पुष्पाणि मल्लिकायास्तु नैवेद्यार्थं गुडः स्मृतः ८ दिनानां त्रिंशतं कुर्या
द् पुत्रः पुत्रमाप्नुयात् दिनं प्रति त्र्यंबकं कृत्वा षोडशैरुपचारकैः करंजपुष्पैः कर्पूरं नैवेद्यं संप्रदर्शयेत् दिनानां पं
चशतं कन्या भवति शोभना चतुष्टयं प्रतिदिनं षोडशैरुपचारकैः कुसुंभपुष्पं कदलीफलं नैवेद्यमेवच ८२
दिनानां सप्तशतं कृत्वा धनमवाप्नुयात् पंचपंचप्रतिदिनं षोडशैरुपचारकैः पूजयेद्यवनैवेद्यं पुष्पाणि
चंपकस्य च दिनं पंचशतं कृत्वा विवाहो जायते ध्रुवं षट्षट्वकुलपुष्पैस्तु नैवेद्यं त्वाद्रमेव च महतः कलहा
न्मुक्तिः दिनानां स्पाछतत्रयात् सप्तप्रतिदिनं पुष्पैः शतपत्रैः प्रपूजयेत् दुग्धौदनं च नैवेद्यं दिनपंचशतैर्लभेत् ८७
दि ४ उद्दिष्टं यन्मनसि लक्ष्मीर्थवा देवतानामपि अष्टप्रतिनैविल्वपत्रैर्यस्तु समर्पयेत् नैवेद्यं तत्र चलड्डुकाउपचाराश्च षोडश श चं ४
तत्रयदिनं कृत्वा महाविद्यागमो भवेत् नवप्रतिदिनं दिव्यान्नैवेद्यं पंचमासकं वंधूकपु ष्पैः पूजा स्याद्धरणं मुक्तो
पनीभवेत् ९ दशप्रतिदिनं वर्षमेकं कांचनपुष्पकैः नैवेद्यार्थं घृतपूपाः स्युर्दूरदेशागमो भवेत् एकादशप्रति
दिनं नैवेद्यं पंचखाद्यकं पुष्पाणि करवीरस्य कांचनं रजतादिकं मुक्ताफलप्रवालादि यदिष्टं प्राप्नुयात्ततः उद्या
पनविधिं वक्ष्ये समासात्तत्समाचरेत् लिंगार्चने च संपूर्णे संजाते च मनोरथे कुर्याल्लिंगं तु सौवर्णं रौप्यं ताम्रम
थापि वा विंशत्साठं प्रकुर्वीत प्रमाणेन निर्मितं मंत्राः शिवार्च्चये योगो यमाद्यैसा मस्त्रितद्दृशी ९९ द्वयार्थोगे षोवयोग

मे॰ तं एकस्मिन्नस्तदिने शिवं महायोगेन तत्फलं वक्तुं शिवयोगाके यथोक्तं शिवयोगे तत्फलं प्राप्नोति मानवः उमोद्यापनमे
चार्कसंख्यपरमेश्वरं आचार्यं ब्राह्मणांश्चापि होमार्थं ह्याह्वयान्नतः गणेशमम्बिकां पूज्य शिवं संस्थाप्य पूजयेत् १८
१११ प्राणप्रतिष्ठां सर्वं तत्र वह्निस्थापनमाचरेत् आचार्यं च ततश्चापि वरयेद्दक्षिणादिना यत्संख्याकं यजेल्लिंगं तत्सं
ख्यं होममाचरेत् आयुःकामो घृतैस्तत्र धनार्थी वा सपायसैः १९ तिलाज्याभ्यां चरेद्धोमं पतद्विप्रपदार्थयेत् रा इच्छेत
त्रौ जागरणं कुर्याद्गीतवाद्यपुरःसरं २० तर्पणं मार्जनं कुर्यात्ततो ब्राह्मणभोजनं वटुकानां कुमारीणां गणेशा
म्बिकतुष्टये पुनर्लिंगं पूजयित्वा दद्यात्तद्गुरवे पुनः वस्त्रालंकरणैर्गुरुं यत्नेन तोषयेत् दक्षिणां भूयसीं द
त्वा सुहृद्भिः सह भोजनं पश्चात्कुर्यादिति प्रोक्तं लिंगस्योद्यापनं परं विधिः प्रोक्तः पार्थिवानां सर्वकामप्रदायकः उ
द्यापनेन सहितः किमन्येच्छोत्तुमिच्छसि २१ इति श्रीमहामायायां महाकालानुमते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते पार्थिवपूजा
विधिः प्रकाशो नवमः ॥ देव्युवाच क्वचिद्दत्तं क्वचिद्धोमं क्वचित्तेषां स्वर्गं प्रभवं उद्धाम्नायं क्व हृत्तमुत्तरं पश्चिमं
क्वचित् । अथाम्नायकं चापि गानपत्यं वैष्णवं पारसीकं क्वचिद्बौद्धं पाशुपतं क्वचित् क्वचिन्निर्हवनं मार्गं वेदान्तं वैदिकं
क्वचित् हीनयधर्मान्नं च उधर्मान्कुलधर्मान्क्वचित्क्वचित् देशधर्मान्कालधर्मान् जातिधर्मान्क्वचित्क्वचित् तत्तत्प्र
करणे सैद्धान्तिकं विधिं दर्शितं पुनः तेषां तन्मतसंहितं येषां सत्वं श्रेष्ठं स्तोत्रोपरि तदा तत्तं मम वक्तुमर्हसि सन्देहान्मे गुरो कुरु ५

शिवउवाच अहो कालमाहात्म्यं तं त्वेतेनं त्वेत्वया पुनः पृष्टमेतेन तेनाधिकं तावत्कारं ब्रवीमि तत् ८ वेलेयं सात्त्विकी का
विज्ञाता कालस्य यत्त्वया उपकाराय सर्वेषां पृष्टं तत्त्वं ब्रवीमि तत् यथा वेदे तथा लोके यथा कालं प्रजायते यथात्र
स्नाएउगोलो यं लिख्येते मध्यतः सत्येन त्रच पश्पतं पतितं किं यदतं यथा नरेण कालेन वेदेनेतत्र शास्त्रतः ग्रेन
रपश्पदेवशिम्प्रएउनं तैस्तनानं यथा चान्हतः शेहानरेतत्यः प्रवर्तते ९ सति स्मोपि यजेत्कर्मेण कदापि मू
र्षतः महाउरूपकालस्य तथा वेदध्वनिस्स्मृतः कलेदशसहस्राणि यदा वर्षाणि यांति च वेदो नारायणसाक्षा
त्कालावयवजन्तुभिः नश्यते तदा देवि ज्ञेयः कालः समागमः वाक्यं भावेन पदं दिशत्यास्त्रोनन्तनिस्वनः १२
वेदभिन्नानि शास्त्राणि तथा ज्ञानं तु देवताः यस्य शास्त्रस्य लोकेस्मिन् प्रचारो यावदस्ति हि तावत्तन्मार्गिणां सौ
ख्यं वेदमार्गोप्यसंकुचितः तत्तन्मार्गकर्मा रक्ष्यात्तत्र दयितः नानानयंति स्वमार्गे यतस्तावत्सुखं भवेत् नृणा
ज्ञानं यथा षड्विरिंद्रियैः परिज्ञायते: तथा षडंगैर्वेदार्थज्ञानं भवति निश्चितं कर्मेंद्रियाणि च यथा रत्नां पंचभि
तानि च तद्वत्कालमहेशस्य पंचाम्नाया यामयोदिताः उर्द्ध्वाम्नायसमुद्दिष्टं वाचिकं कर्मतस्य तत् तत्र प्रमाणं वेदाः
स्मृत्तं देशाः स्मृत यस्तत्थाः तदंगानि पुराणानि गाथ्या ग्याथ्यावैदेवताः बलवीर्यं तथा देव संस्काराद्बलसंभवाः
बलं गुणाचरणं बलं विद्याभिर्वा लक्षणो भवेत् १४ यस्याश्रणवेयस्याक्वमर्थानुधावति एकस्मिन् लक्षणे हीने

मे॰ वागर्थमनुधावति हिहीनेलक्षणैर्देवि स्वाचाराद्भ्रष्टलक्षणो भवेत् लक्षणत्रयहीनो यः स्वतंत्रमार्गेन सिध्यति चतुर्लक्षणही
तं नानामार्गास्तु कौलिकादयः एतल्लक्षणभिन्नेन यथादेशं यथाकुलं यथाज्ञाति यथाकालं कर्तव्यो धर्मसंग्रहः मिथ्या
११२ संभावणे स्वयं सर्वमार्गेषु गर्हितं यत्किंचिज्जन्मयत्कर्म न जपो न तपः क्रिया जीवन्मुक्तः सम्यक्कासर्वेसमेप्रतिष्ठ
ते अहिंसापरमो धर्मः स च वक्तायकर्मभिः दृष्टोयन च वारीनजातिः सोपि मुक्तः भवेत् परसन्नायत्रनन्मविष्टावय
स्पर्शं च नास्ति स एव कलौपि जानीहि जीवन्मुक्तो न संशयः षडिंद्रियज्ञानवती स्त्रीहि भवति मैथुनात् स्पर्शं तन्मनसा
येन जीवन्मुक्तोस कोपि हि देवाः पूजनमिच्छंति तस्माद्बद्धाः परिग्रहात् स्त्रकवधौ पतियाही जीवन्मुक्तः स एव हि
शौचं अकुर्वतो नित्यं विष्टाबुद्धिः कलेवरे देहाभिमानो गलिते जीवन्मुक्तः स एव हि २० यदृच्छालाभसंतुष्टः स्तौति
नो न च निंदति नमस्कारे न गुरुं वकर्मणा सान्तस्सूच्यते हित्वा विषयसौख्यं यस्तपस्तपति निर्जने न फले कामयेत् किंचि
जीवन्मुक्तः स एव हि यावद्देहस्य निर्वाहस्तावत्कालं प्रतीक्षयेत् वेदस्याभ्यासतः सर्वयोनयस्तत्मौत्तमान् २१
कोहं किं दृश्यते कर्म कोस्य यति कश्चैन नास्ति इति संभावयन्नित्यं महाकाले लयं व्रजेत् एतेन्द्रियगमोपायो नाथ्यविज्ञ
स्थिरं भवेत् कामक्रोधादिसंनद्धं महामायाविमोहितं दुर्विज्ञेयाड् निचारा महाकालस्य गेहिनी तद्देशाधानात्सत
प्रसन्नावेद्धिमुचति सद्बुद्धिभिः प्रियैः पुत्रैर्यथा माता प्रतार्यते तथा प्रतार्यते चेयं जीवन्मुक्तस्य जायते २२ इति तथा

112

र्थमनयात्वानंपानंचमैथुनं तेनैवंवेदियंह्नास्वयंमन्त्रंतदाभवेत् ४९ वामिकैःकौलिकैस्तस्मादन्तैवगुरुंविना स
मस्तैरथवानानैर्वध्यतेयंनचेतरैः वंध्येयंवधनैःस्वस्पन्नोदयेदयनानिच भावयेच्चमहत्कालंजीवन्मुक्तस्तदा
भवेत् ५० वंधमोक्षप्रकारास्तुतेत्रसंकलितामया येज्ञातागुरुमार्गेणतेर्वहैयंस्तडस्तरा कुपथैरोमुखेत्वा
पितानाभाषाच्चपुस्तकात् स्वधर्मसंपरित्यज्यपेयत्रमग्नास्तुतेहताः तस्माद्धर्मप्रवक्ष्यामिवामिनामधिकारिणं
येषांभोगोपिमोक्षोपिभवेयेषांचदुर्गतिः अवश्यमेवकर्तव्याःशिष्यावैमधिकारिणः गुरोस्तेनभवेन्नजःशि
ष्योपिलभतेसुखं मोहेनचाथलोभेनदीक्षामनधिकारिणे योददात्यत्रदरिद्रस्याच्छिष्यस्यादुर्भाजनं शुवोक्तलक्ष
णेष्वेकंयस्मिन्विप्रेप्रदृश्यते नष्येतेनोयतापेनकिंविद्धाल्लणेनागतः अधिकारोनमेज्ञातः समस्तव्रकर्मणां
इहलोकेपरत्रापिकथंलप्स्याम्यहंसुखं अथश्रयः परद्रव्यपरस्त्रीषुनपुंसकः पराप्यवादेयोमूर्खोनित्यमित्य
विचारयेत् तस्येवब्राह्मणस्याब्राह्मणस्याद्यधिकारत अब्राह्मणस्तुयेकेचिन्तांस्तेमयेरतावयं कथंलभाम
होमोक्षमितिचिन्तापरायणाः शुवोक्तलक्षणेयुक्तास्तेपिशिष्याःप्रकीर्तिता ५१ पंचलक्षणसंयुक्तोब्राह्मणः
कालपवसः अहंब्रह्मातयाविस्तुस्तदाज्ञावशवर्त्तिनः सचेहाप्तपंथमाप्तः पुनःस्तानोभिजायते चतुर्लक्षणसं
युक्तोविप्रोनेयस्तुमध्यमः ताभ्यांदन्तोभाग्यवशान्नेत्रिकःकोपिचेन्नरः सद्यःफलतिचायस्यक्रिययाचापरस्यतु ५२

मे. लक्षणत्रययुक्तो यस्तस्यैवैहिकतांत्रिके यथोक्ताचरणादेव फलदेस्तोनवामके लक्षणद्वयसंयुक्तस्तस्य वामस्य दक्षि
तं. ण समन्तल्पफलो स्यात्तान: कदाचन वैदिक: एकलक्षणसंयुक्तो वामस्तस्य फलप्रद: शूद्रादियवनान्तानां सिद्धि
११३ र्वामपथे स्थिताः वाममार्गस्थिताविप्रास्तत्त्वदर्शीन स्पृशेत्क्वचित् न स्पृशेद्धस्मवं विप्रं ब्राह्मणमन्नचवैदिकं हीनविप्र
द्विजाद्या वाममार्गरताश्चापि नष्टमित्याहुर्नैर्विप्राः श्रुतानि: किल्बिषास्तथा वक्ष्येष्यमटकंधर्मकौलिकानां च
113 वामिनां इहलोके परत्रापि यं कृत्वा स्वर्गमाप्नुयात् आत्मनं एव स्वविप्रस्य विप्रस्तु संध्यागत्वा त्वासमाविशेत् वाममार्गे
प्यवा कौलेन त्वापि च न लङ्घयेत् ६: स्वस्ववर्णाश्रमाचारं न कुर्यात्तु: प्रतिग्रहं परस्त्रीधनकामं च हेदशास्त्रादि
निंदनं प्रतिग्रहं वै द्विषाणां वंधनं गुरुविप्रयोः संगः सर्वात्मना त्याज्यो गुरुस्तिष्ठेद्गुरुं विना सततं संगस्त्र विवेक
स्त्रनिष्ठलेन यत्नद्वयं यस्यनास्ति नरः सोपि योऽकथं वामे स्वं च लभेत् संसारिकसवासं केवलं तत्तोस्मीति वादिनं क
मीव त्वन्भयमस्मैतं त्यजेद्यत्तजेय यथा मद्यं मांसं सुरापानं मत्स्यास्त्रीणां धवास्तथा अनेकाय त्रजायभ्येत तत्र वामो गति
प्रदः स्थित्वा तद्दक्षिणमार्गे गृहं भक्ते पलादिकं स याति नरकं घोरं विष्ठायां जायते क्रिमिः विना वलिं फलं योत्ति
विनाशनं सुरां पिवेत् हनीयश्च विना न्यस्य स्त्रीगोम्यापि नारकी अबुद्धासमयाचारं कुलधर्मं चरेद्यदि सद्गुरुस्त्रैव
शिष्यस्य योगिनीनां भवेत्पशु: वाममार्गमजानन्तोधिकारो मातामिच्छति परावारमपारं सवाह्यं तन्नमिच्छति ४९

सर्वकर्मविहीना ये वर्णाश्रमविवर्जिताः कौलेवा वाममार्गेण भुक्तिमुक्त्योश्च भाजनं ७ निंदंतु बांधवाः सर्वे मजंतु
मांसमद्यादयः जना हसंतु मां दृष्ट्वा राजानो दंडयन्तु यन्तु वा रोगदारिद्र्यदुःखाद्यैः पीडितो ऽपि निशं त्वहं लक्ष्मीस्तिष्ठ
तु वा यातु न मे चास्ति पथ्यं त्विदं एवं यस्य दृढा भक्तिः स वामे सिद्धिमाप्नुयात् धनार्थी लोभान्न च क्रोधान्न द्वेषा
न्न च मत्सरात् न कामान्न भयाद्वापि मार्गमार्गं परित्यजेत् एवमेव हृं नार्च्चयेद्देवी मार्गेस्मिन् विघ्नमाप्नुयात् गुरु
कारुण्यपूतात्मा हेतुनिर्धूतकल्मषः कुलशृंगारतो यस्तु सो ऽयं कौलो न चेतरः परोक्षको न ज्ञानीनेकस्य किं न भवि
ष्यति यद्वा प्रत्यक्षफलदं न देवो न मदर्शनं गुरूपदेशरहिता महामन्त्रस्य निकेचन मोहयंति जनान्केचित्स्वयं दृष्ट्वा वि
मोहिताः येषां मद्यं फलं त्वेषां समालोक्य प्रियामुखं इत्येवाचरणेष्ट्वषं यामराः प्रवदंति च मद्यपानेन मनुजो यदि
सिद्धिं लभेत चेत् मद्यपानरताः सर्वे किं सिद्धा न भवंति भो मांसभक्षणमात्रेण यदि पुण्यागतिर्भवेत् क्र
व्यादानान्नरा ये वा हा मांसादन्यत्र भुज्यते ८ स्त्रीसंभोगेन मोदेत्या यदि मोक्षो भिजायते सदा सर्वेपि मुक्ताः स्यु
कस्य जंतुर्भविष्यति कृपाणधारागमनाद्व्याघ्रकण्ठावलंबनात् भुजगाधारणान्नूनमशक्यं कुलवर्तनं ह्यया
यानं तद्देवेशि सुरापानं मिहोच्यते न मद्यपानकं तत्स्यं वेदादिषु निरूपितं अनाद्येयमनालोक्यमनाश्यं वाप्य
भ येयकं पेयमांसं पञ्चनानं कौलिकानां महत्फले अमेध्यानि द्विजातीनां मद्यायेकादशे वहि द्वादशं तु सुरामद्यं

मे॰ सर्वेषामुत्तमस्स्मृतं ९५ तस्माद्ब्राह्मणराजन्यौ वैश्यश्चनसुरां पिबेत् सुरादर्शनमात्रेण कुर्य्यात्सूर्य्यावलोकनं न
ते॰ संस्पर्शमात्रेण प्राणायामत्रयं चरेत् आजानुभ्यां भवेत्स्नानं नाभ्यामुपवसेद्दह ऊर्द्धं नाभेस्त्रियारात्रेन मद्यस्पर्शि
११४ ने विधिः सुरापानेकर्म्महतेज्वलन्तीं तां प्रवेशयेत् मुखेनतया विनिर्द्दग्धे तत्कुह्निर्मवाप्नुयात् अविधानेन
यो हन्यादात्मार्थं प्राणिनः प्रिये निवसेन्नरके घोरे दिनानि पशुरोमभिः शमिता निङराचारो तिर्य्यग्योनिषुजा
114 यते ९६ अनुमन्ता विशसिता च निहन्ता क्रयविक्रयी संस्कर्त्ता चोपभोक्ता च खादितश्चैव ते समा यनेनाक्र
यतेनाहतिर्वा दिना चोपभोगतः घातको वधवेय्यार्घे रिन्नेक हि विधो मतः भ्रंशोचाप्य विधानेन क्लेदयन्नक
वन विधिवर्ज्जा हिंसेवापि हत्वा पापैर्न लिप्यते सर्वेभ्यः कौलिकश्रेष्ठ दीक्षायी न वामगः अथ कारीभक्ति
युक्तोयश्च सद्गुरुसेवकः सप्तवकौलिकाव्वच्च उनेर्मद्यपमत्ताः स्मरणं कीर्त्तनं तस्य दर्शनं वन्दनं तथा संभाषणं च
गुरुतेराजसूयाधिफलं सप्तचवसनेदेवास्तत्र श्रीर्विजयो भवेत् अनामयस्तु हनिक्षस्सभिर्दिंनिरुपद्रवः दृष्टे
दृष्टा च प्रणमेदन्यो चंन्यो सहूरतः पूर्व्वाम्नायः सृष्टिरूपः स्थितिरूपस्तु दक्षिणः संहारः पश्चिमाम्नाये उत्तरेतु
ग्रहो भवेत् मंत्रयोगं विदुः पूर्व्वं भक्तियोगस्तु दक्षिणे पश्चिमे कर्म्मयोगस्तु ज्ञानयोग तथोत्तरे मातृकान्यासम
स्याने वामे कौलिकवर्म्मणि प्रपंचयोगनामानं न्यासं कुर्य्यान्नसंचयते ९७ श्री प्रपंचदीपमायकमलाजलधीनथा

गिरिविश्ववल्लभेचपद्मनेपथ्यधारिणी १ समुद्रतनयापीठे देवसुरलोकमातृका वनकमलवासिन्येषांइंदिराचाश्रम
स्तथा मार्गशीर्षरमागुह्योपम्याचवत्सरकौतथा नारायणप्रियाद्विज्येषेस्वदजासिद्धिलक्ष्मिका मेरडजस्रमहालक्ष्मीज
राधुजलक्ष्मिका स्वस्थानेषोडशैवयुग्मानिस्पर्शजान्यथा आर्यालक्षैचोत्रुटिर्मायचंडिकावकलान्विता काष्ठा
दुर्गातिमेषाख्येशिवोम्बासोहपणिका चंविकावृतिकैवैवमुहूर्तेश्रष्ठशानीयुतः ईश्वरीप्रहरौचैवशांभवीदिव
सान्विता ईशानीचापिसंध्याचपार्वतीरात्रिसंयुता सर्वमंगलयायुक्तास्तिथिर्विन्यसेत्ततःपरं दाक्षायिण्यान
घावारेहैमवत्यायुतंन्यसेत् नक्षत्रंचमहामायायुक्तेयोगंन्यसेत्ततः माहेश्वर्याचकरणंमडानयापक्षपवरु
द्राणीमाससंयुक्ताशर्वाणीराशिसंयुता अयनंपरमेश्वर्याकालीचायनसंयुता कात्यायनीवत्सरयुग्गौरीयुग
समन्विता १० भवानीप्रलयेचाथयादिस्थानेषुविन्यसेत् पंचभूतयुताब्राह्मीपंचतन्मात्रसंयुता वागीश्वरीत
थावाणीपंचकर्मेन्द्रियान्विता स्वक्तानेंद्रियसावित्रीसानिलाचसरस्वती गायत्रीयुक्तयुक्तावाक्कदंतःकरणान्विता
अवस्थायुक्शारदाचधातुयुक्ताचभारती दोषयुक्ताप्रियाचेतिव्यापकंविन्यसेत् त्रिनारमूलविद्यांतेमातृका
न्तरतःपरं वदेत्पंचरूपायैश्रियैनमः इतिक्रमात् प्रपंचादिभिराडंजेवर्णव्यक्तिर्विजयेत् मातृकान्याससंयुक्तं
स्थानेषुतदनंतरं त्रिनालमूलमकलप्रपंचस्वरूपतः आर्यापरावादेवेचनेमाक्षाव्यापकंन्यसेत् प्रपंचेन्यासएवं

मे॰
ने॰
११५
115

स्याद्भुवनन्यासउच्यते ९ त्रितालमूलमंत्रोतेविभागेनाक्षराणिच मातृकाक्षराणिचोच्चार्य्यवितलादिकंन्यसेच लोकनि
लयशतेतिकोटिगुह्यपदंवदेत् योगिनीमूलदेव्याश्च नामाध्याधारशक्तिंच देव्यैनमइतिप्रोक्ताप्रोक्तांगेषुप्रविन्य
सेत् अक्षराणांविभागस्तु प्रकादित्रयंत्रयं ९ अदेहं पुत्रकः स्थानेस्थानयुगेमदंयंदय कादिकाः सप्तकर्णस्त्रकं
देवापिचतुर्दशे अथनामानिलोकानामतलंवितलंतथा सुतलाद्यंमहातलंतलातलंरसातलं पातालंभूर्भुवः
स्वश्चमहर्जनस्तपस्तथा सत्यंचैवमथगुह्यस्थानेयत्रयदुच्यते गुह्यामरंद्वितीयेयथवातिगुह्यमचिंत्यकं महागुह्यं
स्वतंत्रंचपरमंगुह्यमतः रहस्यंचयोगिनीस्थानेरहस्यज्ञानमथतः रहस्यंचक्रियामुक्ताचाष्टमेविनिगद्यते रह
हस्यशाकिनीचाथमहारहस्यचडाकिनी महागुह्यंकाकिनीचगुह्यतराचशाकिनी गुह्यंश्रीहाकिनीपश्चान्महागुह्यं
चयाकिनी अथांगानिक्रमात्पादौगुल्फौजंघेजानुनी ऊरुगुह्यंचमूलाधारस्थानेचनाभिकं हृत्तालनासमाला
निव्रह्मरंध्रमितिक्रमात् त्रितालमंत्रेणेचतुर्दशभुवंवदेत् नाभिपादयेपरांबायैदेव्यैहव्यापकंन्यसेत् मूर्तिमासम्र
वर्णामितयौरोमणवश्चयं मूलमंत्रंसमुच्चार्यन्यासंकुर्यादुच्यते २ चतुर्थीनमसायुक्ताप्रोक्तांगेषुप्रविन्यसेत्
उमानादौपियावन्तेमलकेकेशवायनये मुखेनारायणायेतिचदक्षस्कंधेचमाधवः ईशान्यांसहितावामेगोविंद
स्त्राग्रयान्वितः विष्णुर्नयनाद्दक्षपार्श्वेथमधुसूदनः अद्भिस्त्रवामपार्श्वेयदक्षकंधेत्रिविक्रमः रूपिणीयुग्वाम

कसांलमधुसूदनवामनः दक्षोरौश्रीधरारव्यनदोषावामोकस्संस्थितौ ४४ पद्मनाभहृषीकेशौदक्षजान्वोर्निसंस्थितौ
पद्मासिनीपद्मनाभौवामेचापवतीभवेत् दमोदरोथदक्षायांजंघायांवासुदेवयुक् प्रकर्षिणीचवामायांजं
घायांभुजनप्रभा संकर्षणयुतादक्षपादेप्रद्युम्नसंयुत अस्थिमालावामपादेह्यनिरुद्धोपरायुतः पतेषोड
शाविन्यसाः सानुसाराश्रकृश्वेकाः विष्णुशक्तिविनानांतन्यासोयंपरिकीर्तितः शोदामासेदक्षपादेकरभद्राभ
वोमतौ वामेवेगवलाशर्वोगलिमाफलप्रदा रुद्रयुक्तादक्षपार्श्वेवामेपशुपतिःस्मृतः चेतापद्मधरायुक्ता
दक्षिणेतथाग्रकः ४५ फालिनीदालिनोवाहोच पराप्रितः महादेवोथकंठेनभीमकेदोमसीयुतः ४६
मुखेषुविन्यसेदेवान्प्राणादिशुचपंचसु ईशानस्त्रजगन्पान्नातत्पुरुषोशकुलभाला अघोरोभाकानननादाचनतंष्टक
परायुतः वामदेवोथसद्योवाजातंशंकरदामरी ब्रह्मारेणोथभवन्यासः पादेब्रह्माचपद्मिनी प्रजापतीरंजिनी
चजंघयोरथजान्वनो वेधालक्ष्मीवाहंगपरमेष्ठीचवज्रिणी गुह्येपितामहःश्रेयांक्षस्तथाचशिष्यधारुणी नाभि
देशेविधानावषडाधारलयानतथा हृदयेविन्यसेतदेहहिर्विरिचिःसर्वनापिका तथैवविम्यकंठेस्रष्टारहहरिताग
तो ललाटेललितानान्यसेत्तथैवचचतुराननं ततमाहिरण्यगर्भंचब्रह्मरंध्रेप्रविन्यसेत् त्रिनालमूलमध्यांतेश्रीमू
र्त्तिकांवदेत् आर्यापरांवादेप्रैवनमसापंकन्यसेत् मूर्त्तिन्यासंविधायेन्यमंत्रन्यासंसमाचरेत् ४७ पवन्यासवि

मे॰ यिं कृत्वा कुर्य्याद्यक्षजपादिकं भूतप्रेतग्रहनाद्येष्वसममीनेवबाध्यते ५॰ वामाचाराङ्गपात्राधारस्य लक्षणं आधारेण
ने॰ विनार्घ्यशोधनं स्वल्पमपि मानवः चतुःपदं त्रिपदं षट्पदं वर्तुलं तथा विप्राणादीनामामवर्णानांवक्ष्यपात्रमपात्रकं ५२
११८ नारिकेलस्वर्णताम्रकांचस्फटिकशिलोद्भवं शंखसद्भाजनं मौन्यकपालालोकमन्मयं उत्तमं मध्यमं हीनं शाद्रीनां
116 प्रकीर्त्तिते नातिस्थूलं नातिसूक्ष्मं छिन्नं भिन्नं विवर्जयेत् नाम्रकांस्यादिभिर्लोहैः पात्रं नैव तु कारयेत् सर्वसि
द्धिस्वर्णेस्यादुत्तमस्तारपात्रतः शान्तिशिलायां स्तम्भं स्तम्भनं नारिकेरजे वश्यं पात्रेर्घ्यकं मज्जेत्तेनभक्तिमुक्ति
प्रदायिनी स्वर्णपात्रे जपात्रे तु पापघ्नं मन्त्रं हन्ति कृत् कपाले वीरसंसिद्धिरलाबौ योगसिद्धयः अनसोद्वाद
शप्रस्थं तु तंडुलाः प्रस्थार्द्धतंडुलक्षारेनावन्मात्रान्वितं कुरान् शीतादिरहिते स्थाने दिवसद्वयमास्थितं पश्चा
दग्नौ समारोप्य नेवालसहशंपचेत् पादप्रस्थं तंडुलांश्च तन्मात्रामकुरान् क्षिपेत् पुनर्दिनद्वयं स्थाप्य पुन
रेवं प्रकल्पयेत् ६॰ अर्कतस्समसमादाय तंडुलेषु वितिः क्षिपेत् पुनरेवं त्रिधा कुर्य्यान्नाडुलीसाम्भामस्ता ग्रय
मेवं भवेत्सोमः सोमयागफलप्रदः इतीयोगो भवेद्योगे सोमपानं व्रतं स्मृतं यागतिः सोमयज्ञेन कौलिका
नामनेनसा भोगः स्वर्गश्च भवति विना कष्टं वामिनां पर्वं तु यवपिष्टो स्याद्यवसोम इति स्मृतः यवतण्डुल
योगेन शक्तिसोमो नियतेस्वित्रकुद्दिनगोधूमाः समकिम्पेन संयुताः ६४ स्यापिताद्वादशाहं स्ववारुण्यापवि

पारिताः तन्मध्ये सूर्यसंतप्तस्य योगिनीमदवर्द्धनं पीतं तत्सुकृश्मान्ते वाजपेयफलप्रदं इदमेव त्रिधा युक्तं दलेम
ध्ये च साधितं अग्निर्भवति तस्य पानाद् अग्निहोत्रफलं लभेत् अग्निर्यदा समवारुणी यंत्रगः कृतः वडेपानलता सो
महापातकनाशनः दशप्रस्थगुडभागस्तावद्वल्कलता त्वचा नेत्रसृग्यातकीपुष्पं नदर्थं नालिकेरजं कुसुम
चतुर्दर्थं चतुर्दर्थं स्यात्तदर्थं च हरीतकी तादिभीतकं धात्री च तत्सुतुर्यांशं कटत्रयं तावच्च चित्रकं तस्यार्द्धं द्वाद
शभागिकः करेण भ्रामयेत्सम्यग् अनुलोमविलोमतः ७० अष्टोत्तरशतनाडीस्या त्रिसंध्यं प्रतिवासरं द्वादशांशे
न पाकः स्याद्वारुणी यंत्रगं पचेत् एषा गौडीति विख्याता महामदकरी मता शिवेन निर्मिता पूर्वं स्वयं पीता च भैरवैः
द्विगुणं मकरंदस्य वारि संयोजयेद्गुडे षोडशांशेन पाकः स्याच्छेषमन्यत्पूर्ववत् सर्वदेवप्रिया चेयं वशीक
रणमद्भुतं देवानां शक्तयो वश्या मानुषीणां तु का कथा हरीतकी चित्रकं च मरिचं धातकी तथा मधूकपुष्पदो
द्वेच भागैकेन विवर्धितं अशीतिगुडसंमिश्रं षेषमन्यत्पूर्ववत् इदं मनोहरं द्रव्यं योगिनीपानमुत्तमं मया
भावेप्रवक्ष्यामि विडमयाधिकं स्मृतः माद्विकं दधि संयाह्य चतुर्दशगुणं स्मृतः मोचफलपक्वस्य मर्दितस्य रस
स्तथा ग्राह्या दधि च तत्पर्यांशतस्तं समर्धयेद्घटे क्षिपेत् चत्वारिंशद्दिनं पश्चात् पंकपंकजसंकुले निधायोद्धृत्य किरणैः
सौरैः सम्यग्विशोषयेत् यदा नत्वाद्विगुणीभावस्तदा कुंडीं पुभां गुंजाभां जलसंपूर्णां तां पात्रे प्रणाधापयेत् ८०

मे॰ ने॰ ११८

इदंसुरातोऽप्यधिकंब्राह्मणानांप्रशस्यते गौडीमाध्वीतथापैष्टीत्रिविधातुसुरास्मृता शूद्राणामुचिताचेयंवैशात्क्ष
त्रियवैश्ययोः ब्रह्मानंदसुरायेस्तुविप्रैःपीतातुकौलिकैः नवोन्मादकरीतेषांस्यादेयंबुद्धिवर्द्धिनी ब्राह्मणस्तुवाम
यवासमप्रभवेयदि चेज्जलवह्निहि:कार्यानासौवामीनकौलिकः वामिनःकौलिकानांचमय्येवतिष्ठतिदेवता नित्यं
तितेनतत्रऊर्ध्वंमनवेधाहरेरपि देवतास्नानमप्येवसादाच्चंडालपवमः सर्वसिद्धिकरापैष्टीगौडीभोगप्रदायिनी
माध्वीमत्किकीरीसेधाइहादीराज्यप्रदामता विद्याप्रदैलकंहालाव्योमेह्रीरिपुनाशिनी तालजास्तंभनेशस्ताप
नसाव्योम्नुभप्रदा नारिकेलोद्भवाश्रीदानित्यंजरारोगनाशिनी मधुकज्ञानकरीचैरेयापापनाशिनी मत्स्यानं
देहरुचिकरंस्यामोदंचमनोहरा मद्येनतुतमंदेवादेवताप्रीतिकारकं मद्यंमांसंचविजयामत्स्यंगंधैर्विमिश्रयेत्
संमर्द्यवटिकाःप्राग्जलेदेवास्तानोर्चयेत् धत्तूरबीजंविजयाजातीपत्रंफलंतथा प्रकारकरभोवत्सनागरं
त्वक्सवल्कलं ९१ मद्यंचभागहद्वादशमर्दयित्वावटीकृते ग्रथंविंडस्याश्टंगंधाभ्यांमोदंदेवताप्रियः गुडमिश्रेण
नक्रेणतथाचमधुभाजिना सौवीरेणयवाकुर्यादेतन्नकर्मनलोपयेत् प्रमादाद्यदिलुप्येतदेवताशापमाप्नुया
त् विजयावाइवैर्वीर्याभावेनर्पणमाचरेत् यथाहिफेनमात्स्यस्यतेविनाकुलनाभवेत् तथाकौलिकरामा
नांमंत्रदेवाश्चमानवाः विनामद्येनमांसेनसाधकंपीडयंतिहि नाम्यांमद्यमात्स्यसंभोगांस्त्रावंछ्रितितंविना ९९

निष्फलापवर्जायेंनेभ्रमयंतिचसाधकं तस्मात्पवंतितेनोवामेष्वपिविचारतः ९७ मांसंतुत्रिविधंप्रोक्तंखेचरंजलच
रोद्भवं यथासंभवमेषुकंतर्पणायप्रयोजयेत् तस्मान्मंत्रेणचानेनह्यभिमंत्र्यपश्चात्तथा गंधपुष्पादिभिःश्रा
वान्यथानरकंव्रजेत् शिवात्मकमिदंपिंडंमतंस्तुशिवतांगतः उद्बुध्यस्वपंत्वंहिनाशिवांस्त्वशिवायसि ९८
ब्राह्मस्यास्सलिलेविसृगंधरुद्रस्यवङ्कवौ परमात्मानदानेदेनस्नात्स्येव्यामिदंप्रिये मांसाभावेनलसुणमार्द्र
कंनागरंवा पलांडुवाथवरकान्मासतूराणीडराणिवा मत्स्यमांसविहीनेनमद्येनापिचतर्पयेत् नकुर्यात्
मांसमत्स्याभ्यांविनाद्रव्येणशूजनं पिपिवंतिलमात्रंवत्तिलार्द्धमपिविंदुना सकृत्तर्पणमात्रेणवामिलांयत्त
जेफले निःशंकोनिर्भयोधीरोनिर्लज्जोनिःकुतूहलः निर्णीतवेदशास्त्रार्थोवरदांवारुणीपिबेत् मंत्रसं
स्कारसंशुद्धः सुरापानेनजायते नराणांदेवताभावात्स्यथाप्येनभावनं ब्राह्मणैःकौलिकैःपेयंसर्वदैवत्र
णागमे वैश्यैर्गोलेभनेपेयंस्मृद्रैर्ममेषकर्मणि देवान्पितृन्समभ्यर्च्यशक्तिशास्त्रोक्तवर्त्मना गुरुंस्मरन्पि
बन्मद्यंखादेन्मांसंनदोषभाक् ब्रह्मध्यानस्यस्थैर्यार्थंदेवतारूपसिद्धेतवे सेवेतमधुमांसानितत्स्वयाचेन्सप
तकी मत्स्यमांसासवादीनोपदार्थानांनिषेवणात् यागकालेविनाम्रत्रसमहापातकीभवेत् ९९ यथ्यक्रतुषु
विप्राणांसोमपानेनहर्षितं मद्यपानेचकौलानांशूजानेनविरार्हितं श्रीगुरोःकुलशास्त्रेभ्यःसम्यग्विज्ञायमवासनां

मे॰ पंचमुद्रानिषेवेतचान्यथापतितोभवेत् १९ आह्वनिंगुरुपंक्तिंचवटुकादीनशेषतः वीरोप्येवंहत्यापानाद्देवताशापमाप्नु
ने॰ यात् इत्युक्त्वैवयदादेविलयामासकलेवरं आदेहगृहीत्वातनस्कंधेचिंताग्रवेष्टमुद्यतः वटुकाग्निशिवेषार्थंयत्रयत्राभव
११८ त्सतु तत्रतत्रतुशोकेनहृष्टोनिर्वापितोजलैः एवंपर्यटतोवर्षप्रमितोदोमहानभूत् नहिंद्रपाननिर्दग्धायरूणीयं
भविष्यति तदास्यपार्श्वितोविष्णुर्धरणीरक्षणायच तदस्यलघुभिर्बाणैस्त्वदंगानिसमाच्छिनत् चतुराशीति
118 रेवशतिकृतानिसोपातयेद्भुवि तातेनवीजितश्चायपीतोऽवर्मोगिवलस्तदा विमुग्धप्रकटीभूयपादयोपतितोऽभ
मउत्तास्यापाचरिपुमर्कोत्तवशोकस्यविस्मृतः तावद्ब्रह्मादिकादेवानारदाद्यामहर्षयः मोनवृष्टुलतदावा
कंविभुःप्रोवाचपार्वति २० ज्ञानदोसिमहेशत्वंकथंमोहमुपागतः सत्याःशरीरेणसहप्रवेष्टुंहव्यवाहने
अनुगच्छन्मतिनारीनवुमानतोचगच्छति इतिप्रास्वमनाहत्यकथंदेवविमोहितः एवंवदतिदेवेशब्रह्मणामा
हृतिनथा प्रेषालंकावाकैस्मनवृष्टुर्वर्थिनासह आवाभ्यांचनदामोक्षंयाचमधुवरंद्विजाः तदानेत्रीसलेणकृते
जातोयंयमविज्ञवः दलपत्राश्रितैःशैवाब्राह्मणांत्र्छिनाद्विजाः यत्रागतास्त्वसर्वेपिशैवोःशमाद्विजातयः ५५
विस्मृताकर्तितैरंगैःसत्पाश्चेदंपतातले स्थलेस्थलेशवस्पर्शात्प्रबलकर्मविवर्जितं तस्मादराया:संस्पृश्यदिवि
प्राणावापिशुद्वंता प्रबलवाकास्परम्यंत्वयथाभवतिमत्कृते २१ ततोध्यानामयाप्रोक्तंसमतीकृत्यविस्मृता यत्रवे

देहक्रियाधस्तास्तेत्र नैव प्रवर्त्तिता १९ येविप्राःशापनिर्दग्धास्तत्कर्मविवर्जिताः तेषांतुकुलधर्मोयंसंस्कृतिःसुमहोस्तस्ता
धनं येविप्राःपीठसंजाताःशापनिर्दग्धविग्रहा तेषांकुलेधिकारोयंमार्गस्यास्यप्रजायते २० तत्कुलेपवहस्त
त्वात्कौलोयंपथउच्यते वाममार्गस्ततोमूतस्तेषांयोगाद्रवेश्यके २१ यजमानेनतपोलत्वाधिकारःसमुदाहृ
तः सिद्धांतीनस्ततोमूनस्तत्रमूद्राधिकारता येपारंपर्यमनाताकौलधर्मेविशंतिते निस्तासंततिहीनाश्चरो
गिणोनात्रसंशयः कौलज्ञानेहासिद्धोयस्तद्भ्रमोक्षमिच्छति समहापातकीदेविसर्वकर्मवहिष्कृतः २४
समयाचारहीनस्यस्वैरहीनेइंद्रात्मनः नसिद्धयःकुलेभ्रंसस्तस्मंसर्गेनकारयेत् यःशास्त्रविधिमुत्सृज्यवर्ततं
कामचारतः सप्तसिद्धिमिहनाप्रोतिपरत्रचपरांगतिं कुलद्रव्याणिसेवंतेयेन्यदर्शनमाश्रिताः तदंगरोम
संख्यानंभूतयोनिषुजायते पदप्रस्फालितान्माचनकिंविदपिवेतिचेत् तथानेनतपश्चर्वीनयंमनचसत्क्रियां
नदेवंनगुरुंनीमविचारोयदिकौलिके केवलेविषयासक्तः पततेवनसंशयः लिंगत्रयविशेषज्ञःषडाधारवि
भेदकः पीठस्थानानिचागत्यमहापद्मवनंव्रजेत् ४ आमूलाधारमाब्रह्मरंध्रंगत्वापुनःपुनः चिच्चंद्रकुंडली
शक्तिःसुद्रयास्वात्मसंवोदयः व्योमपंकजनिस्यंदसुधापानरतोभवेत् मधुपानमिदंप्रोक्तमितरेमद्यपायिनः
पुण्यापुण्यपशुंहत्वाज्ञानखङ्गेनयोगवित् परेलयंनयेच्चित्तंपलाशीसनिगद्यते मनसात्विंद्रियगणंनियम्या।

मे॰ त्वनियोजयेत् मत्स्याशी सजनः प्रोक्तः शेषाधीवरहृन्मयः अप्रबुद्धाय शोशक्तिः प्रबुद्धा कौलिकस्य तु शक्तिं तां सेवये
ने॰ द्यस्तु सम्भवेत् कृमिसेवकः इत्येवं पंचमुद्राणां गुप्तं तत्त्वं मयोदितं ज्ञात्वा गुरुमुखात्सम्यक् सेवेत सडच्चते अथ पूजा
११८ प्रकारस्तु कथ्यते वामिङ्हीभः आत्मस्थानमनुद्रव्यदेवशुद्धीस्तु कल्पयेत् स्नानं संध्या भूतशुद्धिः प्राणायामप्र
तिष्ठितिः प्राणानां मातृकान्यासादिकैः स्यादात्मशोधनं संमार्जनानुलेपाद्यैर्दर्पणोदरवत्स्थलं विना तथूपदीपा
119 द्यैः स्थानशुद्धिरियं मता ग्रथित्वा मातृकावर्णैर्मूलमंत्राक्षराणि च क्रमोत्क्रमात्त्रिरावृत्तिर्मंत्रशुद्धिरियं मता ५०
पूजाद्रव्याणि संप्रोक्ष्य मूलास्त्रेण विधानवित् दर्शयेद्धेनुमुद्रां च द्रव्यशुद्धिरियं मता पीठे देवं प्रतिस्थाप्य सक
लीकृत्य प्रोक्षयेत् अर्घ्योदकेन मूलेन त्रिर्दीपं नीप्रदर्शयेत् देवशुद्धिं विधायेत्थं पश्चाज्जपं समाचरेत् सा पूजा
सफला तेषां त्वन्यथा निःफला भवेत् मण्डलेन विना पूजा विफला परिकीर्तिता तस्मान्मंडलमालिख्य विधि
वत्तत्र पूजयेत् अखण्डमण्डलाकारं विश्वं व्याप्य व्यवस्थितं त्रैलोक्यं मंडितं येन मण्डलं तत्सदाशिवं इंद्रास्ते च त
रस्त्रैस्त्राकामरूपं तत्वर्तुलं ज्ञात्वेत्थं रवाईवेदं शृणु पूर्णगिरिर्मतः अर्धचंद्रं मंडलं पश्चादाधारं स्थापयेत्क्रमा
त् शंखमर्घ्यं भोगपूजा विलिपाग्निपंच च स्वदक्षिणे दिवा मांते स्थाप्य पाभ्यर्च्या सवेन च संपूर्व मंत्रपूतेन क्र
लेषु विधिविधानवित् तत्र माषप्रमाणेन मत्स्यमांसचर्वितैः क्षिपेत् नष्टैः पर्युषितैश्छिद्रैर्दुर्गंधैर्गंधवर्जितैः ५१ ॥

हेतुभिः परपात्रस्थैस्तर्पणं निष्फलं भवेत् ॥ स्वादिष्टैः स्वमदोन्मत्तैः द्रव्यैरमृतसंनिभैः ॥ मनोहरैस्तु देवीनां तर्पणं स
फलं भवेत् ॥ असंस्कृता सुरा पापा कलहव्याधिदुःखदा ॥ आयुः श्रीकीर्त्तिसौभाग्यधर्मविद्याविनाशिनी ॥ तस्मा
त्संस्कृत्य विधिवत्कुलद्रव्यमनन्तोर्च्चयेत् ॥ सुसंस्कृता सुरा रोगदुःखापमृत्युहारिणी ॥ आयुः श्रीकीर्त्तिसौभाग्यधर्म
विद्याविवर्द्धिनी ॥ अन्यथा नरकं याति दाता भोक्ता न संशयः ॥ विना द्रव्याधिवासेन नमस्करेत्तर्पेत्तया ॥ ये स्मरंति महा
न्तस्तेषां दुःखं पदे पदे ॥ नासवेन विना मंत्रं विना मंत्रेण नासवं ॥ वीक्षणस्पर्शनध्यानमंत्रमुद्राविशोधनैः ॥
द्रव्यं तर्पणयोग्यं स्याद्देवताप्रीतिकारकं ॥ आवाहयेदग्निसूर्यचंद्राणि प्रणवोद्भवाः ॥ चतुर्दशवतिसंख्याश्च कला
आवाह्य सम्यक्ता तेष्टदेवतां ध्यायेदाकार्यं प्रविचारयेत् ॥ श्लोकानेहान्येत्र स्वाहादीपन्यमृतेशीमनुः ॥ अत्र
ऐं करसानंदकरे परस्थानमति स्वच्छदस्फुरणाकारे निधेह्यमृतरूपिणी ॥ अकुलस्यामृताकारे सिद्धिज्ञान
करे परे ॥ अमृतत्वं निधेह्यस्मिन् वस्तुनि क्लिन्नरूपिणि ॥ १ ॥ तद्रूपिणौ करस्यं शैकृत्वा ह्येतत्स्वरूपिणि ॥ भूत्वा
परमामृताकारमयि विस्फुरणं कुरु ॥ ऐं क्लीं ह्रीं ज्ञें स्वस्रू ह्रौं अमृते अमृतोद्भवे अमृतेश्वरी अमृतवर्षिणीति
पंच वदेत् ॥ अमृतं स्रावय स्रावय स्वाहान्तोऽयमुद्धृतये अमृतेशीमनुः प्रोक्तः पंचत्रिंशद्भिरक्षरैः ॥ त्रिधाभिमंत्र्य
प्रागुक्तदीपिनीमंत्रतस्त्रिधा ॥ संस्पृश्यार्चनपात्रं तद्धेनुमुद्रया ॥ ७४ ॥ ब्रह्माण्डखण्डसंभूतमशेषरससं

मे॰ तं॰ १२॰

120

मितं आहरितं महामघं स्वसूपरसमावहेत् ७५ सुहृद्रूपेणैतेनापि गंधपुष्पादिनैरपि न्यासोक्तैः सर्वमंत्रैश्च स्वात्मान्यास्नाव
येत्तथा मूःश्रीश्रीगुरुपंक्तिंचमूलाधारेत्तपादुका दिव्योघंतर्पयेदादौ आदिनाथः सदाशिव ईश्वरो रुद्र विष्णुव
ब्रह्मापतीयुताश्चिमे भवन्तिद्वादशततः सिद्धौघसमान्तर्पयेत् सनकाद्याश्चचत्वारः सुजानश्चाप्रभूषितः
सनत्कुमारोव्यासश्चवामदेवः शुकस्तथा दत्तात्रेयोरैवतकोद्वादशैतेथमानवान् तर्पयेत् षट्स्वदसिंहश्चमहे
शभास्करंतथा ७८ महेंद्रमाधवंविष्णुनामानंतस्मयोजयेत् महाशिवंचसिद्धौघमानवौघसदाशिवं शि
वंतत्परमंदिव्योघपीठपूजांततस्वरेत् ततआवाहयेद्देवींमंत्रात्मांपूजयेत्तथा महापद्मवनांतस्थकारणानं
दविग्रहे सर्वभूतहितेमातरेह्येहिपरमेश्वरि देवेशिभक्तिसुलभेसर्वावरणसंयुते यावत्वांपूजयामीहतावं
त्वंसुस्थिराभव ध्यात्वामुद्राप्रदर्श्यपाद्यगंधपुष्पाक्षतादिभिः चिन्मयस्याप्रमेयस्यनिर्गुणस्याशरीरिणः ७८
साधकानांहितार्थायब्रह्मणोरूपकल्पना लिंगस्थंडिलवह्न्यप्सुफलकेमूर्त्तिमण्डले मूर्त्तौकुण्डेचहृदये
पूजादशसुकीर्त्तिता अग्रेपंचपिण्डंकृत्वाकर्मकाण्डरजना गवांसर्वांगगंतीरस्थवेत्स्सन मुरवाद्यथा तथासर्व
गतोदेवः प्रतिमासैविराजते आभिरूप्याच्चबिंबस्यपूजायाश्चविशेषतः साधकस्यविश्वासात्सांनिध्यंदेवताल
भेत् गवांसर्वशरीरस्थनकरोत्यात्मपोषणं स्वकर्मरविनिंदंतेपुनस्तानेवपोषयेत् ८० एवंसर्वशरीरस्थः सर्पिवत्परमे

स्मरः उपासनां विना देवो न ददाति फलं नृणां सलीकृतमनन्याणां त्वदीयानींद्रियाणि च प्रतिष्ठाप्यार्चयेद्देवान् अन्यथा
निष्फलं मतं ॥ ९२ ॥ मंत्रहीनं क्रियाहीनं तंत्रहीनं च यद्भवेत् दत्तः साधयते सर्वं हीनमंगं यथा तथा देवस्य मंत्ररूप
स्य यंत्रस्याग्निमजानतो कृतार्चनादिकं सर्वं व्यर्थं भवति शांभवि वामे कौले मंत्रपीठमूर्त्तिस्थाने च दक्षिणे वैदिके
तु स्वयं जातं शजितं फलदायकं अनादिवैदिकं यस्मात्स्वयं भूस्तत्र देवताः जन्मतत्त्वं च वरता ॥ नाहंकारो विकल्पत्वं
कामक्रोधादिदोषोऽस्य सर्वदुःखविनियंत्रणात् यंत्रमित्याहुरेतस्मिन्देवस्तिष्ठति पूजितः दक्षिणावर्त्तितो लेखयंत्रं द
क्षिणे पूजयेत् वामक्रमेण कौलादौ गुरुक्रमेण तत्प्रकाशिते षोडशैस्तत्पचारैस्तु सांगं सावरणं यजेत् महाषोढादितः
न्सर्वांगं यथा पूर्वोक्तादिभिः प्रणवादिनमोन्तेन तत्तन्नाम्ना समर्चयेत् अथागमोक्तमार्गेण तर्पयेद्बलिविंदुभिः ३०
अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु तत्त्वैर्विनिःशब्दमुत्क्षिपेत् अपानं संदमध्ये च तर्पयेद्देवतामेव सकृत्तर्पणमत्र तु तत्त्वज्जमस्मा
मूलं च पादुकां प्रतः शक्तिमनुस्मरन् तर्पयेद्धृद्देवतां अंगुष्ठाभैरवस्थाने च तुङ्कायास्तु नामिका तस्मात्ताभ्यां तर्प
णीयमनत्पत्नयोः प्रियं अंगुष्ठमध्यमाभ्यां च वश्यकर्मणि तर्पयेत् तर्जन्यंगुष्ठयोगेन तर्पयेदभिचारके कनि
ष्ठाभ्यां गुष्ठयोगे स्तंभकर्मणि तर्पयेत् एवं संतर्प्य देवाग्रे गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत् कराभ्यां विन्यसेद्धाममधुन्द्रकपा
ले च दर्थं नीस्विन स्वर्णपात्रमरुणाकुसुमालेपवसनं रूपाशणापांगी मरुणनयनो वर्वरकुचाग्रपेनासिद्धाघे
कै

मे॰ तं॰ १२१ पूजनीयोगुरुपंक्तिःकृतमतिः पवंसंहस्त्रधूपंचदीपंनैवेद्यमेवच आसवंपिशितोपेतंभक्ष्याणिविविधानिच कदल्यादि
फलाद्येवंताम्बूलंचसमर्पयेत् अवश्यमादौवामादौकुर्याद्बटुकपूजनं मार्गेस्मिन्बटुकोमुख्यःस्वराद्येननिर्मितं
विनानेनतुनश्यन्तिदेवाः तस्मात्तदर्चने अवश्यंबटुकंयत्नमोहाद्देवंप्रपूजयेत् तस्यपूजाफलंनास्तिबटुकस्य
121 प्रकुप्यति ९ मार्गेणपूजनंतस्मात्तत्रैवयथाश्वाशावामिषैः ततस्मैवैर्विधानेनदेवतामभितिमाश्रयात् ततोबलिंदे
द्यपेभ्योदयाहङ्कमंतुमूरुण नारत्रयंततोदेवीपुत्रोक्त्वाबटुकेतिच नाथेतिकपिलजटाभारभास्वरपिंगलः त्रिने
त्राग्निज्वालरुपावटुमोपूज्योबलिंविदेत् गृह्णगृह्णऊंफट्स्वाहाषट्चत्वारिंशदर्णकः मंत्रमेवंसमुच्चार्यततः
श्लोकंपठेदिदं बलिदानेनसंतुष्टोबटुकःसर्वसिद्धिदः शांतिंकरोतुमेनित्यंभूतवेतालसेवितः नारत्रयंसर्वभू
तेभ्यःसतांनिवेदनक्रमात् योगिनीभूतभूताधिपतीनथचडाकिनी शाकिनीत्रैलोक्यवासिनीमांपूज्यावली
गृह्ण गृह्णहूंफट्स्वाहाएकपंचदशाक्षरः याकाश्चिद्योगिनीरौद्रासौम्याघोरतरापरा खेचरीभूचरीव्योमचारी
प्रीतास्तुमेसदा नारत्रयंवदेत्सर्वभूतेभ्यःसर्वपंवच पश्चाद्भूतपतिभ्योहूंडक्रः समदशाक्षरः भूतायेविविधाका
रादिव्याभौमान्तरिक्षगाः पातालतलसंस्थाश्चशिवयोगेनभाविनाः ९ ध्रुवायासमवंथाश्चदृंद्राद्याश्चव्यवस्थिताः
तर्पणंतप्रीतमनसोभूतागृह्णंत्विमंबलिं नारत्रयंततोस्यहिदेवीपुत्रबटुकनाथायक्षिप्रहारिणेहूंहूंहूंहूंवारद्वयंवदेत्

क्षेत्रपालेति सर्वैस्तैर्विघ्ननाशाय युग्मकं २२ सर्वोपचारसहितामिमां पूजां बलिं वदेत् गृह्ण २ कहूं फट् स्वाहा चतुष
ष्टादशो मनुः क्षेत्रपालस्य संप्रोक्तः सर्वसिद्धिप्रदायकः यस्मिन् क्षेत्रनिवासी च क्षेत्रपालस्य किंकरः प्रीतोयं ब
लिदानेन सर्वरक्षां करोतु मे ओंकारचिन्तयं फ्रें स्त्रीं स्फोः स्फां स्फीं वदेत्ततः ग्लूं यं गांत भैरवाधिष्ठिताया क्षेत्रावदेदिति श्री
नेत्रद्वयाची भीषणसिंहये च वरहृदयं क्षेत्रपाल महाक्षेत्रमातः पुत्रपदं वदेत् कलपुत्र सिद्धिपुत्रं स्थानाधिपतये
ततः मेघनादप्रचण्डोग्रकपाली भीमभीषणः सर्वविघ्नाधिपतये चेद्रमां पूजां बलिं गृह्ण गृह्ण कुरु कुरु भुर
भुर चूर्णय चूर्णय ज्वल प्रज्वल युग्मे च सर्वविघ्नान्निनाशय नाशयं ह्रीं ह्रां क्षेत्रपालाय वौषट् हूं इति द्विचत्वा
रिंशदधिकशतैकाक्षरको मनुः १० श्रेष्ठस्य क्षेत्रपालस्य महाप्रीतिकरः स्मृतः नारद्रयं वदेत्पश्चादमुकक्षेत्रपाल
च राजराजेश्वरेद्मां पूजां कलिम ततः पदं गृह्णयुग्मं द्वितीनोर्णैरष्टाविंशतिभिः स्मृतः अनेन बलिदानेन बहुस्वर्ग
समन्वितः राजराजेश्वरो देवो मे प्रसीदतु सर्वदा बटुकाय बलिं पश्चाड्डनरे योगिनी बलिः सर्वभूतबलिं दद्या
त्क्षेत्रपालाय दक्षिणे राजराजेश्वरं मध्ये पूजयित्वा हरेद्बलिं अङ्गुष्ठानामिकाभ्यां तु बटुकस्य भवेद्बलिः तर्जनी
मध्यमानामांगुष्ठैः स्याद्योगिनी बलिः अङ्गुलीभिश्च सर्वाभिर्दद्याद्भूतबलिं द्विजः अङ्गुष्ठतर्जनीभ्यां तु क्षेत्रपाल
बलिर्भवेत् अङ्गुष्ठमध्यमाभ्यां तु राजराजेश्वरस्य च १० बटुकादीन्समभ्यर्च्य जलदीपान्प्रपूजयेत् ईषत्पक्वसपिष्ठ

मे॰ नकुर्याद्देवदंगुलान्नतं दीपान्तं मस्तकाकारं त्रिकोणं न तिशोभनात् कर्षोज्ज्वलात्द्विगुणः कुर्यान्नवसमाप्यपंचवा अंतलेजो
तं॰ वह्निलेनोपकीर्त्तमानामित प्रमान् त्रियादेस्तुपरिभ्राम्य कुलदीपं निवेदयेत् ४९ समस्तचक्रचक्रेशियुते देवितथा
१२२ विके श्रावितकमिदं देवि गृहाणममसिद्धये कुलदीपान्प्रदर्श्याथ शक्तिभिर्गणसमाचरेत् स्वशक्तिवीरश
क्तिंचदीक्षितां गुरुरूपिणीं पाययित्वा पिबेन्मद्यमिति शास्त्रस्य निश्चयः अदीक्षिताः स्त्रियः कुर्यात्तासां संस्कार
मत्र तु मंत्रदीक्षाविधानतः शुद्धा भवंति नान्यथा तस्मात्कुलतत्त्वेन शक्तिं गंधपुष्पादिनादितिः अर्घ्यं चादेव
ताभ्यो भोगपात्रं निवेदयेत् तदंते कन्यकः स्त्रापि प्रमदाश्च मनोहराः संपूज्य देवताबुद्ध्या दद्यात्पात्रं पृथक्पृथक्
अनिवेद्य तु यः शक्तौ फलं द्रव्यं निषेवते पूजनं निष्फलं तस्य देवता न प्रसीदति चाण्डाली चर्मकारी च मातंगी पु
क्कशी तथा श्वपची खट्टकी चैव कैवर्ती विश्वयोनिका कुलाष्टकमिदं प्रोक्तमकुलाष्टकमुच्यते कंदुकी शौण्डिकी
चापि शस्त्राजीवी च रंजकी गायकी रजकी शिल्पी कौशिकी च तथाष्टमी मन्त्रेणैव समायुक्ताः समयाचारपालिका
कुमारी वा व्रतस्था वा योगमुद्राधरापि वा ५० पूजाकाले स्वतः प्राप्ता साक्षात्सा सर्वसिद्धये उक्तास्त्वंगना भावेव
तवर्णगणं यजेत् स्वरूपा तरुणी शांता त्वह्लादिनासुविः शंकाहीना भक्तियुक्ता गूढशास्त्रोपयोगिनी ५२
अलोलुपा हर्षशीला स्मिता नासाप्रियवादिनी गुरुदेवतसद्भक्ता सचिन्ता कौलिकप्रिया विमत्सरा विशेषज्ञा देवताराध

नोन्मुका मनोहरा सदाचारा शक्तिरेषा समुलदलगा ५४ दुष्टोग्रा कर्कशा लम्बा कुत्सिता कलहर्षिता दुराचारा पराधीना भी
ताक्रुद्धा लालसा निद्राशक्ता निद्रर्मेधाहीनांगी व्याधिपीडिता दुर्गंधाढः खिन्ना मूर्खा हहोन्मत्ता रस्यभित् अतः काकु
सिलुब्धा निर्नुनाम मंत्री देव्यै समर्पयेत् शेषं दक्षिणावक्त्रे योनौ उच्छिष्टादिकं तथा) लज्जा कलहप्रिया विरूपोन्मा
र्गगाढ्रुष्टा पंचधा विकृतानना ५७ ईदृशीं मंत्रयुक्तां वा शक्तियोगे विवर्जयेत् ततोऽर्चनादिकं सर्वं मंत्रोदकपूरःसरं
ततः पूर्वादिमनुनाम मंत्री देव्यै समर्पयेत् शेषं दक्षिणवक्त्रे योनौ उच्छिष्टादिकं तथा शेषिका मंत्रतो देयं शेषिका
ये समकथ्यते ये हि उच्छिष्टचाण्डालिमातंगिपदं वदेत् ५८ सर्ववशंकरीस्वाहा चैकविंशतिवर्णकः मंत्रेणानेन निर्मा
ल्यशेषिकायै समर्पयेत् देवीमुच्छिष्टमातंगीं ध्यायेदेकैकमोहिनीं वीणावाद्यविनोदगीतनिरतां नीलांशुकोल्ल
सिनीं बिंबोष्ठीं नवयावकार्द्रचरणामाकर्णकेशाश्रकां श्यामांगीं सितशंखकुंडलधरां माणिक्यभूषोज्ज्वलां मतंगी
प्रणतोस्मि सुस्मितमुखीं देवीं शुकश्यामलां ततः श्रीगुरुरूपाय सादाख्याय शिवाय च करांभोजात्पात्रमुद्धृत्य सहि
तोयं समर्पयेत् ससंप्रदायसंयुक्तैर्वीरैस्तस्सहप्रसृजयेत् अन्योन्यं च रनेकत्वा पिबेत् तन्निवेदनत्तया सर्वेभ्यो हृत्पात्रं
तमुद्दिश्य कृत्वा पश्चात् यथाविधि द्वितीयेन शक्तियान्तं च समुच्चरन् इदं पवित्रममृतं पिबामि भवभेषजं पशुपाशसमु
च्छेदकारणं भैरवोदितं चिन्तयानान्तस्वरूपानंदमयं ततः ५९ तन्मयत्वाच्च भावानां भावस्थानं निरामये स्वस्वात्मा

मे. विकाशाय सत्त्वसत्त्वेन न पीयते तस्मादिमां सुरां देवीं हृष्टो हं तां पिबाम्यहं मंत्रेणानेन भो देवा मूलमंत्रेण मंत्रवित् ७७ अ
ने. नाकुलमनाः कुर्यान्मधुपानं शनैः शनैः पिशितं माषमात्रं तु मद्यं चुलुकसंमितं स्वीकार्यमादौ गुरुणा शिष्येभ्यः शो
१२३ धितो भवेत् आदाय गुरुणा दत्तं सहितीयां सर्वं पिबेत् श्रीगुरुं च भूत्वा नोऽप्रस्रतः पविशपच न कदाचित्पिबेन्म
द्यं निर्मंत्रं न पिबेत्तथा विना मंत्रं पिबेन्मद्यं स सुरापो निगद्यते स्थानं मूलत्रिकोणस्थं कोटिसूर्यसमप्रभं ७४
कुंडल्याकृति विद्रूपे कुलेन्द्रं चैव संमंत्रकं अनेन पात्रमरितमिदं तत्परमामृतं परांहंतामयेवक्त्रो होमः स्वीकारल
क्षणं गुरुदेवतमंत्राणामैक्यं संचिंतयेद्धिया यावच्चलासपर्यंतमपदेशेः पिबेन्मधुः भोजनांते विषं मद्यं मद्यांते भो
जनं विषं अन्नं तन्न हि ज्ञानी याद्यदन्नं सुरयासह चर्वणेन युतं मद्यममृतं कथितं सदा चर्वणं विना पानं केवलं वि
षमक्षणं पानं त्रिविधं प्रोक्तं दिव्यवीरपशुक्रमैः दिव्यं देव्यग्रतः पानं वीरमुद्रासनेन तु स्वेच्छया पशुवत्पानं प
शुपानमितीरितं दिव्यं भुक्तिप्रदं वीरं निरयाय पशोस्तथा ८० एतत्त्रिक्रमयं नादेवाः शांभमार्गपरायणे तत्निर्मानस
वाक्काये यावन्न चलेद्भ्रमः ८१ तावत्पानं प्रकुर्वीत पशुपानमतः परं वदेत्सच्चकौलिकाचारे लोकद्वयफलप्रदं पात्रमेलाप
कं कर्म प्रोच्यते सत्यकारकं न भ्रान्तानां विनामिश्रं पामेलापकादृते अदीक्षितैरनाचारैरमंत्रज्ञैरदेवतैः दुष्टैः समयभ्र
ष्टैः प्रपंचवचनधारिभिः स्त्रीद्विष्टैर्गुरुशास्त्रभक्तिहीनैर्दुरात्मभिः अनभिज्ञैरपानैः पशुभिः क्षुद्रकर्मभिः ८५

पदवाक्यप्रमाणज्ञैः ज्ञातिसत्त्वार्थवेदिभिः कुलोपदेशहीनैश्च वैसवव्रतकारिभिः ८८ व्रततेजोमुखैः पात्रमेलनं नैव का
रयेत् तत्त्वज्ञानविरतैः शान्तैः पद्द्रव्यपराङ्मुखैः कुलोपदेशकुमालैः कुलमार्गप्रवर्तकैः स्त्रीप्रियैः स्त्रीस्तनैर्थतः
स्तुदरैर्मण्डवादिभिः कुलमार्गैनियमैश्च विद्यावद्भिः स्वरूपकैः प्रयोगसिद्धैः द्वाच्छीभोगपवद्भिश्च कामुकैः व्रतभ
ङ्गेराजमान्यैर्मिलितैर्दैवयोगतः कुर्यात्पात्रस्य मेलापं सोऽचिराद्धि हि योगभवेत् ८९ एकपात्रं न कुर्वीत यदि साक्षात्
कुलेश्वरः मन्त्राः पराङ्मुखा यान्ति विघ्नाश्चैव पदे पदे न दद्यात्स्वकपात्रस्थं पात्रस्थितं नैवकं यदद्यात्सु मोहेन देवता
शापमाप्नुयात् आसनं भोजनं पात्रमन्त्रं च शयनादिकं अनभिज्ञैरनर्हैश्च सकलं नैव कारयेत् ज्ञानाभेदेन वा कुर्या
त्कौलिकैः पात्रमेलनं पूर्वदक्षिणयोरेकं मुद्रकं श्रिमयोस्तथा योगिभिर्योगिनीभिश्च प्रदनेषु पात्रकं समन्तपा
दुकामूलमन्त्रजपं पिबेत्ततः ९५ क्वचिद्यदि क्रियाप्रान्तमलिपात्रं तु भक्षितः आदाय पूर्ववज्जप्त्वा पिबेत्तच्च गुरुं स्मरन् ९६
गुरुशक्तियुतानां च गुरुतम्भेष्ठकनिष्ठयोः स्वस्य पुत्रस्यापि चोच्छिष्टं त्वोदनादस्य कर्हिचित् ज्येष्ठैः कनीयसे योज्यं न पुनर्गार
येत्ततः शम्भूच्छिष्टं पिबेन्मन्त्री वीरोच्छिष्टं तु चर्वणं आत्मोच्छिष्टं न दातव्यं परकीयं न भक्षयेत् उच्छिष्टं भक्षयेत्स्त्रीणां ना
न्योन्योच्छिष्टमर्चयेत् स्वस्यमेलापकस्यापि स्थापयेदेकमण्डले पात्रं ततोऽर्चयेद्देवीं तर्पणादि समाचरेत् १०० उत्थाप्या
न्योन्यपात्रे च दद्याद्वेन्योन्यहस्तयोः द्वयोरेकांशमेकेन्य यमितिपात्रस्य मेलनं चक्रस्थं प्रवक्ष्यामि सर्वतन्त्रेषु गोपितं अभी

मे॰
तं॰
१२४

इति सिद्धिदानातः परं किंचन विद्यते सर्वेषामेव देवानां श्रियाप्रोक्तेपि तप्रदा वैदिकैरविकर्त्तव्यामीह सिध्येद्गुरोर्द्दिनं २
कृताद्व कौलिके देवि पूर्णाः स्युस्तन्मनोरथाः लक्ष्मीः कोलासुरं हत्वा रोषान्तद्रुधिरं स्वयं यो पानमत्तान्तदा विप्रैर्यथैवोक्तं ह्यसि
तानुसा ब्रह्मणा विसृता वापि मया विप्रैरमिश्रकृता तदा क्रुद्धा महालक्ष्मीर्भूमावंतर्हिता भवेत् निःश्रीकं सकलं जातं भुव
स्तुतिर्विवर्हस्पते धर्मो न चलते क्वापि नच तृप्यंति देवता एवं वर्षशतं जातं ब्रह्माणं शरणं गता ब्रह्मापि तत्र निःश्री
कोदरिद्रश्च वृहस्पते प्रोक्तवंतस्तुमनयो विधिये निःश्रीकता कुतः तदा विप्रकृतं हास्यं ब्रह्मणा बोधितं प्रिये ब्रह्मस्
तेजो महद्दीप्तिर्विष्णुस्तत्संनिधौ व्यवस्थितः युष्माभिर्मम दत्तावरोपेन हसिता श्रीः शिवेन च तेनेयं कुपिता जाता गता तस्माद्
सा तलं ९ सर्वश्रियाश्रिया विद्या सा च कैश्चन नाश्रिताः तस्माद्विष्णुः शिवो हं च पूर्यं शक्रपुरोगमाः नागाश्च पितरः
सिद्धादिकालायतना तसाः आराधयंतु तां देवीं स्तवैश्च महोत्सवैः ततः संमिलिताः सर्वे गताः श्रीशैलपर्वते
किंचित्कोभाश्रियो दृष्ट्वा चक्रुराराधनं ततः वैदिकैस्ताविकैर्मार्गैर्नानास्तोत्रैः प्रतुष्टुवुः एवं वर्षत्रयाहं ते प्रसन्नाभवाश्री
र्धीजायत अपश्यच्च कृपा दृष्ट्वा सहास्यं वाक्यमब्रवीत् किमर्थं हसितं विप्रैर्देवैश्चाकलितं कृतं उपासना पुनः क
स्माद्दुर्दशायाः कृता धुना ततः साक्षमयो प्राक्ता सर्वं विस्मृतया ततं तत्साम्यर्थ्यं न जानंति हसंति ताश्च कर्मणा एत
द्दृष्ट्वा मया हास्यं कृतं हृदयसाक्षिणी प्रभावस्तव न ज्ञातः सर्वैर्विप्रैः सुरासुरैः अतः परं प्रसीदेशे लोकयात्राचनिर्वह ९

इतिश्रुत्वाममवचस्त्वदाप्नोक्तंप्रियाकिल इयंहरामेभगिनीनत्वथानेनपूजनं १९ येकरिष्यंतिदेवस्यदेवोमोदमे
षन्ति यावन्मायाप्रपंचीयंहृष्याभवतिमांविना २० समस्तलोकस्त्वत्थापूजामकृत्वाकृष्णोविनाहृष्या इहलोकेभोगवा
ञ्छादेवतानांपरत्रचेवत् अपिदिनेनतदाकार्यंमनुजैर्भ्रातृपूजनं सर्वदेवप्रियंगोप्यंनद्विधिंकथयाम्यथ समयञ्च
कृष्णपूजायाश्रुह्यापरिकीर्तितः सहस्रोनपतिनेकार्यंकार्येणपूर्णीतांगते देवतोत्साहदिवसेकौलिकस्यागा
मेपिवा उमामातेश्वरेयोगेयोगेवाशक्तिसंगमे वलिराज्येकामदिनेचकृष्णातिहृदेदा प्रदोषेवाभिजितिवा
निशीथेवाष्टमीयुता नवम्यांचैवयोगेउमामाहेश्वराभिधः भौमाष्टम्यांचतुर्दश्यांयोगोयंशक्तिसंगमः २१
आश्विनस्यासितेपक्षेत्रयोदश्यादिपंचतः वलिराज्यमिदंप्रोक्तंयथेष्टंक्रीडनायत तत्कामदिनमित्याहुः सोम
वारेत्रयोदशी पूर्वस्मिन्दिवसेस्नात्वादेवीमभ्यर्च्यकामतः कृत्वासंकल्पयेच्चकृष्णांदद्याद्बलिंपशोः तद्विधिंसं
प्रवक्ष्यामिवानुकल्पप्रकल्पयेत् वलिस्तुत्रिविधोज्ञेयस्तांत्रिकः स्मार्तएवच वैदिकश्चेतितत्राद्यस्तांत्रिकोष्टवि
धःस्मृतः २२ नरश्चमहिषःकोलःछागोविःसरिसृपस्तथा कपोतःकुक्कुटश्चेतिसामान्याःपूर्वपूर्वतः श्रेष्ठास्तत्र
कलौदेविमहापीठेनरोबलिः कर्तव्यःसाधकेन्द्रेणसचयोगीचसुंदरः धात्वबदः हस्तहृद्वेदाद्यादिरनुलोमजः
मूल्यान्हृतोनावापिदैवतैःस्वयमागतः वर्षपंचाशमथवायथेष्टाचारपालितः सभेवद्धिलियोग्यपशूनामश्चाराहि

मे॰ त काष्ठतः ३४ महिषः पंचमाहर्षदशाधलादनोद्भवः ग्रामजोपि महाकृशोनीरुक्सांगैकवर्णकः आरकात्त्र्योर्द्धस
गोशीर्षपुच्छश्च मांसलः अभारवाहकोभीतोबलियोग्यः परोनसन् ३९ वनपक्षपालितः महाश्च
१२५ रोमा मांसलश्च शूकरो योग्य उच्यते ऋद्धिवर्षान्मार्वीकमणिहीनश्च मांसलः एकवर्णोस्य वनतायावर्णत्र्योगदोरि
तः सारः सम्यग्गाय पृथ्वी शोगंधिमानोषध्यादिभिः विगंधीकृतस्य बलये योग्यः सर्वेन्नमस्त्वयं सर्वेषामेव वर्णानां देवता
125 नां तथैव च अधिकारः प्रीतिदश्चयज्ञेष्वेषो विशिष्यते ४॰ मेषसम्यगस्त्वबन्नछुंगहीनोपिकृशविन् हयेव
हीनः कृष्णो वा लोहितो न शस्यते वषद्वयोर्ध्वगृहेपालितो बलवत्तरः मांसभाराननयोद्गीनेन दम्सः सारमेव
नीलकंठच्छविः कंठेकपोतः शुभ्रकंधरः वर्षाहर्ष्यगृहे शुभ्रो बल्यो योग्य उच्यते सर्वेषामग्रतो योतियः प्रातः श्वेत
वर्णकः मांसलस्त्वेकवर्णो वानाम्रचूडो विशिष्यते नैवोद्वैजेर्नहंतव्यो विप्रेणमहिषस्तथा शूकरः समितादृ
त्यान्कुहूटावथाविलेः कूष्मांडनारिकेलंवाश्रीफलं वा एवमेव च वस्त्रसंवेष्टितं कृत्वाच्छेदयेत् छुरिकादिभिः
एषस्यात्तोबलिः प्रोक्तोधर्मशास्त्रानुगामिना सर्वश्रेष्ठापिचोकोकिशिष्टादेवतोषकः यस्यपद्यार्धिकाभक्तिस्त
त्र्यत्र देवता नियमेष्वयमेर्भक्तः सकालोमन्त्रिमाम्नतः वैदिकं तबलिं दद्यादोरटंनेस्विन्नमाषवत् सरोचनम
तिछूरदैवतेवटकात्रिते बलिंसंग्रहविधिवत् धूपध्यानतादिभिः तारकालियुगन्ते येप्सितेलोहपदंवेदन् ४०

दंष्ट्रायैनमस्तेनमंत्रः षोडशावर्णकः अष्टोत्तरशतं जप्त्वा तेन उत्थाय साधकः ५८ देवीरूपं पशुं ध्यात्वा तोयेन संसिच्य निक्षिपेत्
मंत्रेण मूलमंत्रेण सपुष्पाक्षतचंदनं यदा सचालयेद्गात्रं गृहीत्वा स्तनदेशयोः यावन्न चालयेद्गात्रं पशुस्तावन्न हन्यते उत्त
माभिमुखो भूत्वा बलिं शर्वमुखं तथा निरीक्ष्य साधकः पश्चादिदं मंत्रमुदीरयेत् पशुस्त्वं बलिरूपेण मम भाग्यादुप
स्थितः प्रणमामि ततः सर्वरूपिणं बलिरूपिणं चंडिकाप्रीतिदानेन दातुरापद्विनाशिने चामुंडाबलिरूपा
य बलेभ्यं नमोस्तु ते यज्ञार्थे बलयः सृष्टाः स्वयमेव स्वयंभुवा अतस्त्वां घातयाम्यद्य तस्माद्यज्ञे वधोऽवधः ५९
ऐं ह्रीं श्रीमिति मंत्रेण तं बलिं मनस्वरूपिणं चिंतयित्वा न्यसेत्पुष्पं कुंभके नाम समस्तके रक्तनालं चंडिकायास्त्रलोक
प्रसाधकः ऐं ह्रीं खड्गेति मंत्रेण तं खड्गं परिपूजयेत् मां हूं फडिति मंत्रेण जपन् संछेदयेद्बलिं एकेनैव प्रहारेण छि
न्नो दैवतनमस्ये प्रहारपतितेशाब्दे क्रियते पशुना यदि वर्षस्याभ्यंतरे चैव शंसे राज्यनाशः प्रजायते ६० एवं दत्वा बलिं
सम्यक्त्रिसप्तकृत्स्वे विधायच ततो हं प्रहरेणा मानवाः स्वार्थं निमंत्रयेत् अमुका प्रीतये देव्या मम मनोरथसिद्धये च
कृष्णास्त्वार्थ्यस्मामयामंत्रिताः स्थ इति अष्टाधिकानि मंत्र्यास्त्रियाम्नूनास्तनतत्कृते स्त्रीभ्यश्च पुरुषान्स्तनाद्यपि
कास्तेन हानिदाः सर्वकौलवनस्थावा प्राग्गृहस्था गार्हस्थ्यवर्जिताः भवः हीलानिरतानि मद्यामांसकपूजने न स्पारा
जौलसंपूज्य देवं स्वयमंडितः कुलार्हैहृद्विपापैका कुलजेतिपिशाचिति ६१ त्रयोदशाक्षरा हीनो मष्टोत्तरसहस्र

मे॰ तं॰ १२६

126

के जपेत्त्रिशिनतः पश्चाच्चक्रे विघ्नं तथाप्सुमे विघ्ने दृष्टे न कर्तव्यं कार्यं वा शान्तिपूर्वकं शान्तिं गणेश्वरो होमो यद्वा गणं भैर
वस्य च ततो बहिर्बलिं दद्यात् इदं मंत्रमुदीरयेत् ॐ नमश्च विरूपाक्षाय ह्रस्वकर्क्षेत्रपालक एह्येहि भगवन्सज्जारक्षयु
गं म बलिं तथा भक्षयुगं च चक्रविघ्नं करान्तभयपुगमकं ॐ फट् स्वाहा ह्रां समग्रचतुर्वर्णो मंत्रः प्रकीर्तितः दिनस्य क
त्वं निर्वर्त्य स्नायं चक्रं प्रपूजयेत् ७ अर्चाक्रकस्य विधायास्तन्मध्ये स्थापयेद्वटं मध्यस्थं तत्र देवीमावाह्यार्चनम
चरेत् नानाविधानि मांसानि स्थाने कामस्य जानयः चतुर्विधानि भक्ष्याणि उपदेशापदेशकाः पत्रैः सम्यक्
पूजयित्वा सांगो सावरणां स्फुरी शक्ति यथास्थानं तथा वीरः पुष्पैः पुष्पान्नतान्दिभिः पूजागृहाद्बहिस्तत्र त्रिकोणे भू
गृहान्तरे उच्छिष्टभैरवं तत्र गन्धपुष्पादिभिर्यजेत् उच्छिष्टदोषो भवति चक्रपूजामहोत्सवे तद्दोषपरिहारार्थं
भैरवं पूजयाम्यहं तारत्रयं तथोच्छिष्टभैरवे हृदयं तथा बलिं गृह्ण युग्मं हूं फट् स्वाहा द्वाविंशदक्षरः अनेन बलि
दानेन पूजां तेषां प्रकल्पयेत् पूजागारं समागत्य प्रणमेत्तत्र संस्थितान् गुरुपात्रं समादाय मद्यामृतयुतं
करो परिषिंचेत् सामयिकानि निशांनि स्तवं पठन् जंपति देव्याहरपादपंकजं प्रसन्नवामामृतमोददायकं
अनेन सिद्धं जन्मलिप्रबोधनं नमामि साष्टाष्टकयोगिनीगणं योगिनीचक्रमध्यस्थं मातृमण्डलवेष्टितं नमामि
शिरसा नाथं भैरवं भैरवीप्रियं ८ अनादिघोरसंसारध्वान्तविध्वंसकारिणे नमः श्रीनाथवैद्याय कुलौषधविधा

यिने ८८ आपदोऽशिवं रोगाः समयाचारलंघनात् ये सर्वे नाशमायान्तु दिव्यचक्रस्य मेलनात् आयुरारोग्यमैश्वर्यं कीर्ति
लाभः शुभं जयः कान्तिर्मनोरथं प्राप्तं प्राप्नुयुः सर्वाश्च देवताः संरक्षकानां प्रतिपालकानां यतीनां योगिनां तथाथ
मानां विश्वस्य राष्ट्रस्य पुरस्य राज्ञः करोतु शान्तिं भगवान् कुलेशः नेदं न साधककुलादपि दर्शयेत् स्वाध्यायना
खचन्तरूनमहान्वयाय नेदं न सर्वकुलकौलरताः परायत्नेऽपि विशेषपदभेदकसंभवाय नेदं न सिद्धगुरव
स्तत्स्वनुक्रमैयायास्यानुजाः समयिनो वटुकाः कुमार्यः षट्योगिनीप्रवरवीरकुलैः प्रसन्ना नेदं न भूमिपतिगोहि
जसाधुलोकाः नेदं न नीतिनिपुणानिरवद्यनिष्ठा निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च नित्यं तिरन्तरतागुरवो
निरताः शान्ताः प्रपन्नमनसो हृतशोकशंकाः नेदं न योगनिरताः कुलयोगयुक्ताश्चाचार्यसामयिकसाधक
पुत्रकाश्च गावो द्विजा युवतयो यतयः कुमार्यो धर्मे भवन्तु निरताः गुरुचक्रयुक्ताः नेदं न साधककुलान्यविमा
यनिष्ठाः सन्तापनेन तु समयाकरयोगिनीनां संशोभवी स्फुरतु कापि समाप्यवस्थायसंभागरोऽप्यरणपंकजमेव
लभ्यं याभ्यां कुलाम्बुभूमिकावसतयोनाडीपथा संस्थिता याः कायदुमेरोमहत्पनिलयायाः संस्थितास्ताः पुष्ट ३
कुलास्तामितरूमरंगानिलया निरुद्धाः सर्वास्त्वयास्ताः देव्योऽरितुपदमदनपेतास्तपृष्ठकौलार्चिताः ९० यादि
व्याः कुलसंभवाः क्षितिगतायादेवता लोकगायानिनिलयाः स्थितनभाशिखिगतायामानरः स्वाश्रयाः याश्चामास्तम

मं.
तं.
१२८
127

णुल्लामृतमयाघाः सर्वगाः सर्वदाता सर्वाः कुमार्गपालनपराः शांतिप्रयच्छंतु मे ॐ ईशानाः केचाविगगनतले भूतले निष्कले
वापाताले वानले वा सलिलपवनयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च परापूपदीपादिमांसैः प्रीता देव्यः सदा
नः कृतबलिविधिना पांतु वीरेंद्रवंद्याः ९ ब्रह्माणीशेषाढ्यगुरुवटुकगणा भैरवाः क्षेत्रपालाः वेतालादिग्रहेंद्रा
ग्रहवसुमनवः सिद्धयोगुह्यकाद्याः भूतागंधर्वविद्याधरऋषिपितरः किन्नरा यक्षनागा योगीशाप्सरसः किं
पुरुषमुनिसुराश्चक्रगा ये तु सर्वे ईशस्याखिलदेवतागजमुखाः क्षेत्राधिपा भैरवा योगिन्यो वटुकाश्च पितरो भू
ताः पिशाचाग्रहाः अन्ये भूचरदिक्चराश्च खेचरा वेतालकाश्चेटकाः लक्ष्मास्तु कुलचक्रकस्य पिवतः पानं मदीयं वरं १४
संत्येवं हृष्टदेवपितरो वेतालगमा योगिनी प्रीति श्रमरदेवतापरिभवे क्षुद्राः प्रमाणेदिवेन शान्तेर्यपरिदर्शी
णं भवति वेरांतान्मोद्यास्ति चेन्नस्तेवापि च कौलिकाश्च यदि वैतुष्यान्मे जयः सर्वदा १५ स्वस्थं तु साधकाः सर्वे
समुद्रासगणाधिपाः योगिन्यः क्षेत्रपालाश्च मम देहे व्यवस्थिताः शिवाद्यवनिपर्यंतं ब्रह्मादिस्तंबसंयुतं
कालाग्न्यादिशिवांतं च जगद्यज्ञेन तर्प्यतां पवित्रं चैव तापात्रं समुद्रास्य गुरुस्ततः योगिन्यः क्षेत्रपालाश्च मम दे
हे व्यवस्थिताः शिवाद्यवनिपर्यंतं ब्रह्मादिस्तंबसंयुतं दद्यात् किंचाय ऋभस्य योगिनीभ्यः पृथक्पृथक् १८ पा
त्रं तथैव वीरेभ्यश्च नेरेभ्यः स्वयं पिवेत् स्त्रीणामन्यतमस्याने ऽसामन्यतमं पृथक् अथवा मिथुनं कृत्वा क्रमात्स

न्मुपवेशयेत् पंक्त्याकारेण वा सम्यक्चक्राकारेण वा पुनः ४ शिवशक्तिधिया सर्वान् चक्रमध्ये समर्पयेत् तत्रावेके
श्रुवीरेषु कार्याकार्यं न विद्यते तत्र यद्यत्कृतं तेकर्म शुभं वा यदि वाशुभं तत्सर्वं देवप्रीत्यै जायते नात्र संशयः जल्पोज
ल्पफलं तं द्वास्यमापि रभिधीयते विक्रियापूजनं प्रोक्तं छेदनं भैरवो बलिः भक्तिस्या शक्तिसंयोगस्तोत्रं तत्काल
भाषणं न्यासो वयवं संस्पर्शो भोजनं हवनक्रिया ध्यानं तु वीक्षणं प्रोक्तं शयनं वदनं भवेत् तद्वत्त्रासकृतानां
च याचेष्टा सा चस्तत्क्रिया कार्याकार्यविचारं तु यः करोति सपातकी एतच्चक्रगदावीरा वृत्तेयाः पारयोगिनः
येनामुं वति मन्त्रज्ञीः सादाडेरवधूपनी समोदकोपशमनं पतनोऽङ्गनर्तनं वेणुवीणादिवाद्यचक विनारचना
दिकं रोदनं भाषणं पातः स्मस्त्यानं विजृंभणं गमनं विविधं यादे वियोगश्चाभिधीयते विकृतं मनसो हितायदो
ल्लासः प्रवर्त्तते तदानन्द देवतामावं भजन्ते योगिपुंगवाः कौलिकान्भैरवावेशान्ये वा निंदति मूढधीः तत्रापापं
समं देहाद्योगिन्यो नात्र संशयः यद्यद्भक्तिमदावेशाद्दत्तं कौलिकोजनः ११ तत्तद्द्रव्यं सदिग्धं शुभं वा यदि वाशु
भं तारोन मामगवति मद्यमांसविहारिणि रतिप्रिये चक्रदेवि वद कौलिकवल्लभे सत्यमतो गतो मद्ये हृता
मद्यपलान्विते प्रदद्यात्कौलिकेभ्यस्तन्न मन्त्रज्ञा प्रवर्त्तिते तत्र कश्चिदकौलश्चेत्त्रस्ता स्मृ रतिभारती तत्तिदेव
हेमन्कु ए च्चक्रे मधुमदाकुलान् एतच्चक्रगदावीर्नो वहि नैव प्रकाशयेत् १२ नेष्टोद्वाहनकर्त्तीन नास्तिं तचसमा

मे॰ चरेत् उन्मत्तांसदाध्येनान्वैर्गोपयेत्प्रयत्नतः ॥१९॥ चक्रेमहाकुलानन्दह्वाविन्तयेद्देवताधिया मोदनेवंदनेभक्त्यासगच्छेद्यो
तं॰ गिनीपदं प्रवृत्तेभैरवीचक्रेसर्वेवर्णाद्विजातयः निवृत्तेभैरवीचक्रेसर्वेवर्णाःपृथक्पृथक् स्त्रियोयाश्चगृहस्थाःसंरक्ष
१२८ णंलोकवाह्यिनोनमः चक्रमेध्यनभेदोस्तिसर्वेदेवसमाःस्मृताः चक्रमध्यगताःसर्वेगृहस्थाःशिवरूपिणः स्त्रियः
सर्वाश्चपार्वत्यः तस्मादुद्दंतकारयेत् ॥२०॥ मध्यकुंभसहस्रैश्चमांसभारशतैरपि नतुष्यतिमहामायाभगलिंगा
128 मृतैर्विना कामुकोनस्त्रियंगच्छेदनोच्छिन्नोमदीक्षितां सद्यःसंस्कारसत्कारसंभ्रमाविहीनतांहृजेत्स्त्रियं स
हचक्रपूजांतेराम्प्रश्रेष्ठांन्तरेयोभवेत् पंचाशद्भिश्चपुत्राभिर्निरोगोदशभिर्भवेत् यस्यचक्रस्यपूजायांयावत्त्व
लतिवांगना अवशुष्पस्मार्वभौमोसौवर्षमध्येभविष्यति यद्येस्मिन्प्रियायाप्राप्ते पंचधापूजनेनचरेत् सम
भिःस्यादनप्राप्तिश्चक्रपूजाविधिस्त्वयं भगिनीवासुतांभार्यांयोदद्यात्कुलयोगिने मधुमत्तायचक्रेवा
चक्रेवाशरणभाक्सतु उन्मानितश्पूजास्यान्मध्यमेपूर्वपूजने मासमपूजाथमाषाकामासाह्र्दंपशुर्भवेत्
मासेष्यवाविमासेवाषण्मासेवत्सरेपिवा श्रीगुरुःपूजनयेदुन्मायायामीशानंतस्त्रोहवादिकात् तद्भावेनतुकुली
नंतत्क्षिष्यंवास्ययोगिनं संतोषयेत्कुलद्रव्यैः चक्रपूजाशरःस्मर रोगेष्वायत्स्वदोषघ्नुदुः संगेदुर्निमित्तके पू
जयेद्योगिनीवृंदंदेवीतत्सेषशांतये वदेश्यनवरात्रस्यविधिंसर्वेष्टदायकं आश्विनस्यासितेपक्षेप्रतिपद्य

कवार्षिकी ३ द्विवर्षा च द्वितीयायामेवमग्रे प्रवर्धयेत् नवम्यां नववर्षा च सर्वरूपागदवर्जिता सुहृद्बाला चललितामा
लिनी च वसुंधरा सरस्वती रमा गौरी दुर्गा च नवकीर्तिता प्रातर्निमंत्र्यता भक्त्या देवतार्चां समाप्य च अभ्यंगस्नान
सुहृतां तास्तु जासदनमानयेत् देवतासंनिधौ बालामुपवेश्य समर्चयेत् गंधपुष्पादनैर्धूपदीपैस्त्रकुलदीपकैः २५
भक्ष्यभोज्यान्नपानाद्यैः दीभाज्यमधुमांसकैः करलीनारिकेलादिफलैस्तांयदितोषयेत् सशक्तिकः स्वयं दे
वियोवनोल्लाससंयुतं यथाशक्तिजपेदेकोनरहुध्यास्वकं मन्त्रं बालामलंकृतां पश्चाच्चिंतयेत्स्वेष्टदेवता
तन्नस्तां देवतावुध्यानमस्कृत्य विसर्जयेत् त्रितारा घनमेणं नैश्च देवतापदपश्चिमैः नामभिः सचतुर्थ्यंतैः पूज
येत्ताः पृथक् पृथक् वटुकं पंचवर्षं च नववर्षं गणेश्वरं क्रमाद्दत्तेन थादौ च गणपाद्यैः परिपूजयेत् ४ नवरा
त्रकृतां पूजां ततो देव्यै समर्पयेत् तांबूलं दक्षिणां दत्वा कुमारीस्ता विसर्जयेत् एवं नवकुमारीणां पूजनं प्र
तिवत्सरं यः करोति सर्वो वात्र सत्तो देवो भवेत्सत् अथवा यौवनारूढाः प्रमदा नवसुंदराः मनोज्ञाः पूजये
दस्मान्नवमा विपुमंत्रवित् हृल्लेखा मंगला रक्ता महोक्रुष्णा करालिका इष्ट्वां तां कियाडुर्गा वटुकं च गणेश्व
री शर्ववस्त्रामयाद्यैः पदार्थैः परितोषयेत् सर्वैश्वर्यसमृद्धात्मा सम्भवेद्दावयोः प्रियः भृगुवारे हि नारे दी
कांताभाहृत्य यौवनां सर्वलक्षणसंपन्नामनकुलामनोहरां ४८ कुलाकुलागनेवा विनिमग्नाड्डशोपिणी अ

मे॰
तं
१२९
129

भंगस्नानशुद्धांगीमासनेचोपवेशयेत् ५० गंधपुष्पफलाकारैरलंकृत्यभिधाननतः आत्मानंगंधपुष्पाद्यैरलंकृ
र्यात्साधकः आवाह्यदेवतांतांस्थापयेन्मासक्रमेणच कृत्वाक्रमार्चनंधूपदीपांश्चकुलदीपकान् प्रदर्श्यदेवता
तुष्ट्यापदार्थैःषड्रसान्वितैः मांसादिभक्ष्यभोज्याद्यैस्तोषयेदतिभक्तितः प्रोत्फुल्लनोल्लाससहितांतांपश्यन्मज
पन्मंत्रं यौवनोल्लाससहितः स्वयंतथाननमरः ५१ निर्विकारेणचित्तेनयथेशरससहस्रकं जपादिकंसमर्प्या
थनयासहनिशांनयेत् कृत्वात्रिभृगुवारेषुव्रतंस्वात्विरिमुच्यते दारिद्र्यस्तत्तनाशस्यात्पंचभिर्भृगुवासरैः ५२
संततिश्चाशुजातास्यात्सप्तभिर्भृगुसप्तभिः नवभिर्भृगुवारैस्तुदेवसायुज्यमाप्नुयात् वदेयसर्वकामांनामाप
नेमिथुनार्चने संक्रान्तौविषुवत्यांवापुनेवातत्समाचरेत् गौरीशिवावरमाविस्तुवाणीसरस्वतीन्यासनौ संचीइन्द्रो
रोहिणीचडेप्सभार्गवी भद्रकालीवीरभद्रोभैरवीभैरवावपि मिथुनानिनवाभ्यर्च्यशर्वीक्तेनवर्त्मना चित्तारा
दिनमोंतेननमन्त्रान्त्राविधानवित् गंधपुष्पादिभिःश्च्यमयाद्यैपरितोषयेत् प्रोत्फुल्लोल्लाससयुक्तानिकुर्वीत
मिथुनानिच एवंकृतेननसंदेहस्तुष्टाःस्युर्नवदेवताः वर्षेवर्षेतुयः कुर्यात्तस्यदुःखमवाप्नुयात् पुत्रार्थंपंच
वारंतुधनार्थंप्रतिमासकं ५३ अनयोविष्णुवैचैवकारायद्भविमुक्तये नपुंसकस्पुंस्त्वार्थमष्टवारंसमाचरेत्
अथकौलिकमार्गाणांपापनाशायव्रतंते पापनाशेमहावोत्पत्तिस्तद्देषवदत्तश्रृणु ५४ माघशुक्लप्रतिपद्दिने

चाहारवर्जितः स्नात्वा शुक्लाम्बरधरः सायं संध्यामुपास्य च ६९ सूर्यार्चनं तु मार्गेण सर्वद्रव्यसमन्वितः चक्राब्जमनघं ध्या
त्वा जपेन्मंत्रमनन्यधीः एवं प्रतिदिनं शुक्लचतुर्दश्यन्तमर्चयेत् पौर्णिमास्यां यथाशक्ति पूजयेत्कन्यकां कौलिकान् यौ
वनोल्लाससहितः स्वयं द्रष्टा देवतां स्मरेत् एवं शुक्लेऽर्चनं कृत्वा रात्रिपापैः प्रमुच्यते शुक्लपक्षार्चनं यच्च तत्कृत्वा तेऽसितेत
रे यः कर्मविधानेन सर्वान्कामानवाप्नुते अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदि प्रातः आलिमुक्तैश्चोद्याय स्नानं सं
ध्यामुपास्य च मनोऽन्तर्हृत्स्थिते स्थाने पूर्वाशाभिमुखः स्थितः आत्मानं पुष्पगन्धाद्यैरलंकृत्य च वर्णयेत् संध्यासमु
द्गते सूर्यमण्डले त्विष्टदेवतां ध्यात्वा सावरणां सर्वैरुपचारैः प्रपूजयेत् ७० चक्रपूजां ततः कृत्वा कुलदीपं प्रदर्शयेत्
शिवाय गुरुरूपाय मन्त्रमासादिमन्तकं देव्यै निवेद्य तच्छेषं पिबेच्चान्यान्प्रयुतः स्वयं यौवनोल्लाससहितो निर्विकल्पे
न चेतसा ध्यायेत्तन्मण्डले देवीमष्टोत्तरसहस्रकं जप्त्वा समर्प्य तां पूजां देवतायास्तमद्रसेत् एवं शुक्लप्रतिपदं
समारभ्य दिने दिने कुर्याज्जपार्चनं कृत्स्नं चतुर्दश्यवधि स्थिरः अमावास्यादिने पूज्या स्वाध्याया विषमकौलिकाः
युग्मीभूतास्तु अघ्यस्य कृतं पापं व्यपोहति एवं मध्याह्नवेलायामर्चयित्वा प्रतापवान् सायाह्ने तु समभ्यर्च्य कीर्तिर्धा
ति दिगम्बरे संध्ययोरर्चयेद्यस्तु तस्य श्रीः सर्वतोमुखी पूजयेद्यस्त्रिसंध्यासु योगिन्यस्तस्य वश्यगाः श्रीकण्ठादीनि
पञ्चाशन्मिथुनानि समर्चयेत् पूर्वोक्तेन विधानेन धनलोभविवर्जितः ७८ श्रीकण्ठोल्लाससंयुक्तानि मिथुनान्यत्र कार

मे॰ येन संतुष्टायमयच्छंति साधकायेप्सितं फलं केशवादिगणेशादिकामपीठादिकानि च श्रीकंठादिवदभ्यर्च्यावतन्लोके मरी
तं॰ येन ८॰ खंभूमिदिग्जलाग्नींद्रव्योमसर्वचरास्तथाः सहस्रकोटयोगिण्यस्तावेतो मे स्वाश्रपि नियुक्ताः सर्वपर्वेनेकुलसं
१३॰ रक्षणाय च दिवसेषु विशेषेषु सर्वे मुदितमानसाः साधकानेववीक्षंते स्वसंपूजानुलिप्सया अपूजितास्तविघ्नंति
प्रसीदंत्यपि हि पूजिताः गुरुभक्तान्सदाचारीनुग्रमथमीनमेति हि भक्तिहीनानदुराचारान्नाशयंति प्रकाशकान्
130 अथ वक्ष्ये कुलाचारमार्गं शास्त्रार्थनिर्णयं कौलिकानां कुलज्ञानोज्येष्ठाय दिनदीक्षितः कनिष्ठादीक्षितश्रेष्ठस्या
त्सकुर्यात्कुलपूजनं पूजांते शेषमादाय ज्येष्ठेन तानिवेदयेत् नस्याक्लिष्टं तत् शक्तीयात्कनिष्ठः इति निर्णयः पूजाम
ध्ये गुरौ ज्येष्ठपूज्येवापि समागते नत्वा तत्तयास्थितिं शेषमाचरेन्मदनं तया नित्यार्चनं दिवा कुर्याद्रात्रौ नैमित्तिकार्चनं ९८
काम्यार्चनं प्रोक्तकाले वहवोयत्र संगताः नत्वा स्वस्वगुरुं तत्र स्वस्वमार्गेण तर्पयेत् विनासनं विनास्नानं गंधपुष्पा
दतनात्विना विनामद्यं विनामांसं कुलपूजां न कारयेत् ९॰ नकुर्यात्प्रलये भक्त्या विनामंत्रेण पूजनं शक्त्या विनान
नथ्यापानं मेकहस्तेन नार्चयेत् श्रीचक्रमेकोन कुर्यादेकपात्रेण नार्चयेत् न पिबेदेकहस्तेन चक्रे निष्ठीवनं न च
प्रसाम्प्रविशेच्चक्रं विनिर्गच्छेत्तथाप्यच श्रीचक्रेनाशनेतिष्ठेन्न च वीरासनेन कचित् श्रीचक्रदर्शनं नृणां नेत्रयोः
पापनाशनं नत्रास्तिचेद्ब्राह्मीदंष्ट्रं कौलिकस्यातिदुर्गमकं ९१ अनाचारान्सदाचारान्चक्रस्थान शक्तिकौलिकान्

शिवगौरीधियासर्वान्भावयेन्नावमानयेत् ॥ ९५ ॥ कुलाचार्यगृहं गत्वा भक्त्या पापविशुद्धये याचयेदमृतं चान्नं तदभावे
जलं पिबेत् कुलाचार्येण त्वस्मादत्तं पात्रं तु भक्तितः नमस्कृत्य शक्तीयादन्यथा नरकं व्रजेत् उष्णीषी कंचुकी नग्नाम्
मुक्तकेशश्च भुक्तवान् अस्नातो नाति भक्तश्च विवादी च परान्मुखः नैदयस्य कुले जातो यश्चासंस्कारमान्द्विजः वेदा
ध्यायी कुलद्रव्यसेवनार्थिनी भवेत् यो गामस्तस्य निष्ठीवान्मध्यभागे परिभ्रमान् उर्ध्वं नालेन पानाच्च देवता
शापमाप्नुयात् ॥ ५० ॥ एकासने निविष्टाये ये जंभजानाश्चैकभाजने एकपात्रे पिबन्तोये ते यान्ति नरकं सदा ये सेव
न्ते कुलद्रव्यमेकग्रामे स्थिते गुरौ तत्कुलस्तेच लन्वै स्वस्पेष्टकुलदेशिके विनानुज्ञां सपापात्मा रौरवं नरकं व्रजे
त् उच्छिष्टानस्पृशो चक्रे कुलद्रव्यं तथा गुरुः वहिः प्रदत्तापि चक्रे तु कुलद्रव्याणि दापयेत् मध्यभागे स्वहस्तेन
पात्रं परिपूरयेत् भोगपात्रं स्वरांकं भवति तिपत्रकदाचनः चक्रमध्ये शुचि धिया करास्फालनादिकं ॥ ५ ॥ यः क
रोति हि मूढात्मा स भवेदापदां पदं निष्ठीवनं मलं मूत्रमधोवायुर्विसर्जनं श्रीचक्रमध्ये यः कुर्यात्स भवेद्यातिनीप
शुः चक्रमध्ये च टेभिन्नपात्रे वा स्खलिते तथा दीपनाशे दाष्टूपी ज्ञानत्कोपे च चक्रपूजने परिहासं प्रलापं च वितुंडं वक्रभा
षणं आदासिंन्यभयं क्रोधं चक्रमध्ये विवर्जयेत् पात्रहस्तस्तु चक्रमध्येन भ्रमेत्सुरेपात्रकं विरं न स्थापयेद्धस्तेनालये
त्सात्रपातिकः पादाभ्यां न स्पृशेत्पात्रं न चाभिद्यात्कदाचन ॥ ९० ॥ नैकहस्तेन दातव्यं न विंदुपातयेदधः पात्रं न चालयेत्स्या

मे० तं १३

13

नात्रमुद्राविवर्जितं पिबेत् ॥ स्वपात्रं न पिबेन्मद्यं न कुर्यात्पात्रसंकरं पात्रस्पर्शं हस्तयं मद्यस्पर्शं अंशं तत्तरीयकं नान्योन्यं ताड
येत्पात्रं नाडयेद्रथः साधारं नोद्धरेत्पात्रमनाधारेण निक्षिपेत् रिक्तंपात्रं न कुर्वीत न पात्रं लंघयेत्तथा अवताल्यगोप
येत्पात्रं न मन्त्रो विप्रविनिक्षिपेत् पठनधर्मशास्त्रस्य स्वकुलस्त्रीनिषेवने श्रौतकर्मस्याचरणे श्रोत्रियाणां च संस
गतिं कामार्थायुर्यशोलाभज्ञानसौख्यादिनाशकं श्रीचक्रस्य अलंद्वयं द्राक्षाभावाकुलेजने रिक्तनापि नकर्तं
ऽभावागवादश्चक्रमध्यतः पितृमातृसमं पश्येत्तेनोक्तं परुषं सहेत् श्रीगुरुकुलशास्त्राणि पूज्यस्थानानि यानि
च भक्त्या श्रीशक्तिं विद्वान्ब्राह्मणान्परिकीर्तयेत् पारंपर्यागमाम्नायमन्त्राचारादिकं तथा सर्वं गुरुकुलाच्छ्रवं
सफलं स्यान्नवान्यथा श्रीशास्त्रं शजयेत् निंद्यपश्चगेहेन निःक्षिपेत् स्वदारनिषेवेन कुलशास्त्राणि नान्त्रिकः २८
पशुशास्त्राणि सर्वाणि वर्जयेत्परदारवत् संस्कारार्थक्रिच भिन्नान्यत्र वर्णाश्च वेदिकान् मंत्रान्यावतसंप्रदाया
न्नैः स्यादत्रव्यवस्थितिः धर्मशास्त्रविरुद्धाय आचारस्तत्र कौलिकः चक्रेनाकरयेदेतान्देवान्मामाः प्रपूजयेत्
गमनैव प्रकुर्वीत कृत्वा निरयमाप्नुयात् मातरं गुरुपत्नीं च भगिनीं भगिनीसुतां भ्रातृजायां वीरभार्यां कुमारीं
व्रतधारिणीं व्यंगांगीं विकृतांगीं च वृद्धां धात्रीं तां समाहृतां स्नुषां सकृत्कामगतां हन्ता नैव मनोहरां मनोहरां
यौवनस्थां सुवेषां चारुहासिनीं रक्तां तन्नयनो रूपां मां पूजयेत्कौलिकागता २९ अकुलस्याच्चनसेवेन वलेन कुलयोगिनी

चक्रमध्ये स्वयं तद्धा वा स्वतः प्रार्थनीयमेत् २२ ग्राममंसं सुरां कुंभं मन्त्रं सिद्धदर्शिणं सहकारस्मशोकं च क्रीउलधाः
कुटिकाः एकवृक्षं श्मशानं च समूहं योषितामपि: नारीं च रक्तवसनां दृष्ट्वा वंदेत भक्तितः गुरुशक्तिसशिष्यान
ज्येष्ठकनिष्ठकुलदेशिकान् कुलदर्शनशास्त्राणि कुलद्रव्याणि कौलिकान् भैरवान्क्षेत्रचक्राश्चापि वाचकान्द
र्शकांस्तथा २३ शिष्यकान्बोधकान्मार्गयोगिनीसिद्धपुरुषान् कन्याकुमारिकानग्नाउन्मत्तान्नपि योषितः ३
न निंदेत्तज्जुगुप्सेन वहसेन्नावमानयेत् नाप्रियं नानृतं ब्रूयात्कस्यापि कुलयोगिनः कुरूपपतितकुलं तिनव
देत्कुलयोषितं परीदयेत्र भक्तानां वीराणां च कृतनाशेन नपश्येन्नग्नितान्नग्नामन्नमत्तां प्रकटस्तनीं नदेवासेवये
त्रारीन घातिं न निरीदयेत् स्त्रियं जानाऽपराधा वा पुष्पेणापि न ताडयेत् दोषान्न गणयेत्स्त्रीणां गुणानेव प्रका
शयेत् तिष्ठति कुलयोगिन्यः कुलवृक्षेषु सर्वदा नतस्येषु न भोक्तव्यं न कर्तव्यं विशेषतः नस्वपेत्कुलवृक्षाधो न
चोपद्रवमाचरेत् दृष्ट्वाभक्त्या नमस्कुर्यान्नछेदयेत्कदाचन श्लेष्मांतककरंजाक्षनिंबाश्वत्थकदंबकाः बिल्वोवटो
डुम्बरौ च त्रिंचा चेति दश स्मृताः प्रायश्चित्तमभंगो:पानं संन्यासं व्रतधारणं तीर्थयात्रादिगमनं कौले पंच विवर्ज
येत् एकादशप्रदानाद्योगुरूनाभिमन्यते सम्बयोनिशतं गत्वा चंडालत्वमवाप्नुयात् ४ एकस्यहननात्
मवकृतुनाचेकुभागतिं अन्तः कौलं बहिः शैवं जनमध्ये तु वैष्णवं ४। कौलं न गोपयेद्देवि नारिकेलफलाम्ब

मे· तं· १३२

वत गुरुं प्रकाशयेद्धीमान् मंत्रं यत्नेन गोपयेत् ४२ अप्रकाशप्रकाशाभ्यां तीयते संपदायुषां सर्वाचारपरिभ्रष्टः
कुलाचारं समाश्रयेत् कुलाचारपरिभ्रष्टो रौरवं नरकं व्रजेत् वामाचारं न कथयेदकुलीनाय सद्गुरुः आचा
रान्पातिते शिष्ये पातकी स गुरुर्भवेत् दुष्टः कश्चित्कौलिकस्य महोपद्रवमास्थितः ४५ तस्य दुःखापहारा
य कुर्याद्दूताष्टकजनं एकस्मिन्दिवसे वाष्टदिने वा षोडशाहकं दशाहं वा चतुःषष्टिदिनेकाम्रुत्वतः कार
येद्दास्य यं कुर्याद्द्विजशान्त्यविवर्जितः ४७ तत्रापोष्यविप्रहत्वाभाक्तवा मासामातृरादिनान् प्रसन्नमेजीवला
केन मन्त्रदितात्मा महामना ४८ ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा वाराही च तथैन्द्री चामुण्डा म
हतीरमा ४९ असितांगो रुरुश्चैव क्रोधोन्मत्तकपालिनः भीषणश्चाथ संहाररूपेणैते भैरवा मता ५०
आवाहयेत्सिंधुनेष तांश्च मैः शर्ववयजेत् सोपहारोनो सपर्यनेकार्यसिद्धस्य संशयं कृते चेद्देवतोषा
य तु रक्षयोहि शिष्यते कुलागतस्त्वयं मार्गो गुरुणा संप्रदर्शितः सम्यगाचारनेष्ठस्याष्टकिं मुद्रणाः
प्रसाधने विप्रोपि गुणयुक्तोपि न भक्तश्चेत्प्रशस्यते ५२ म्लेच्छोपि गुणहीनोपि भक्तिमान् शिष्य उच्यते
गुरुभक्तिविहीनस्य तपो विद्याव्रतं कुलं अपेयं सर्वं शवस्येवानालंकारभूषणं गुरौ मनुष्यबुद्धिश्च मंत्रे
चाक्षरसम्मतिः ५५ प्रतिमासु शिलाबुद्धिं कुर्वाणो नरकं व्रजेत् गुरोर्हितं हितं कर्ममेवाङ्मनकायकर्मभिः ५६

132

अहिताचरणाच्छिष्यो विष्ठायां जायते कृमिः गुरुत्यागाद्भवेन्मृत्युर्मन्त्रत्यागाद्दरिद्रता ८५ गुरुमन्त्रपरित्यागाद्रौरवं नर
कं व्रजेत् गुरुकृतमकृपवाक्यमाशिषं चिन्तयेद्धृदि तेन संताडितो वापि प्रसाद इति संस्मरेत् भोगभोज्या
नि वस्त्राणि गुरवे सर्वमर्पयेत् न क्षेषमिति संचिन्त्य ग्राह्यानस्यानुयामुदा ऋणादानं तथादानं वस्तूनां
क्रयविक्रयं ८६ न कुर्याद्गुरुभिः सार्धं नोद्वहेत न कुलाङ्गनां स्वशास्त्रोक्तं रहस्यार्थं न वदेद्यस्य कस्यचित्
यस्मिन्देवो गुरो रुष्टिस्तत्प्राणान्नु भवेच्च न नन् अवश्यं यदि वाक्यं स्यात्तन्नमस्यानुदात्तया अन्तर्ले हि गुरोर्द्वि
ष्यमदन्तं सा करोति यः तिरश्चां योनिमापन्नः कृमादेः सतनुभुक्तये ८७ आज्ञाभङ्गोर्थहरणं गुरोरप्रियवर्ति
नं गुरुद्रोहमिदं प्राज्ञैः कुर्यात्सततपातकी ८८ गुरुमित्रसुहृद्दासदास्यादींश्चावमानयेत् न निन्देदन्यसम
यान्वेदशास्त्रागमादिकान् पादुकासनवस्त्रवाहनं चामरादिकं दृष्ट्वा गुरोर्नमस्कुर्यात्तत्रात्मभोगाय कामये
त् सदस्यद्गुरोस्तस्य यात्रकार्यमविशङ्कया निग्रहेनुग्रहे वापि गुरुः सर्वस्य कारणं निर्गतं यद्गुरोर्वक्त्रात्सर्वं शा
स्त्रं तदुच्यते गुरुकार्यं स्वयं शक्तो नापरं प्रेषयेत्क्वचित् बहुनात्र परैः कृत्यैः सहितोप्यतिभक्तिमान् निष्ठुरा
ग्रत्यंप जक्रमं जनाक्षेप श्रुजयेत् गुर्वाज्ञामवज्ञां वा न द्वेते नातरात्मना अभिमानेन कर्त्तव्यो यातिविद्यावधना
दिभिः ८९ तत्पापं समवाप्नोति गर्वेण त नभाषणात् गोब्राह्मणवधं कृत्वा नानन्तपापमवाप्नुयात् ९० गुरोः

मे॰ शिंद्रासनं देयं ज्येष्ठानामुन्नमासनं विद्यासनं कनिष्ठानामितरेषां समासनं ७२ जातिविद्याधनाढ्योऽपि स्वाद्दूरं हृष्ट्वा गुरुं मु
तं॰ दा दण्डप्रणामं कुर्यादेकं त्रिः प्रदक्षिणमाचरेत् ७३ गुरोरनुरूपयोगेन वंदेन्नत्र स्वयं गुरुं नतो वंदेत् गुरुं समीपतस्ततः
१३३ शिष्यः प्रवादयेत् गुरोः प्रणामत्रितयं ज्येष्ठानामेकमेव च शृण्वानामंजलिस्तद्वदन्येषां वाङ्मयं वंदनं ७४ देवा
न्गुरुकुलाचार्यान्नृत्यानपहृष्टांस्तत्पोषणात् विद्याधिकान् स्वकर्मस्थान् श्रोत्रियान् प्रणमेत् सदा स्त्रीदिष्टं गुरु
शय्यां च पादुके आसने छायां शठं विकर्मिणं कृतघ्नं च नाश्रमस्थं नमेत् च अनिवेद्य गुरुं भुंक्ते यस्त्वेकग्रामसंस्थि
तः तेन भुक्तं मलमेव स्यात् सूतो जायेत सूकरः एकग्रामे स्थितः शिष्यः त्रिसंध्यं प्रणमेद्गुरुं क्रोशमात्रस्थि
तो भक्त्या गुरुं प्रतिदिनं नमेत् अर्धयोजनतः शिष्यः प्रणमेत् पंचपर्वसु एकयोजनमारभ्य योजनद्वादशाव
धि ८० दूरदेशस्थितः शिष्यो भक्त्या तत्संनिधिं गतः तत्र योजनसंख्यातमासेषु प्रणमेद्गुरुं अतिदूरस्थि
तः शिष्यो यदेच्छा स्यात् तदा व्रजेत् रिक्तहस्तो न पश्येत राजानं देवतां गुरुं ८२ फलपुष्पांबरादीनि यथाश
क्ति समर्पयेत् एवं योनार्चयेद्विप्रो व्रजन्राजसमीपतो व्रजेत् गुरुशक्तिसुतं नत्वा ज्येष्ठभ्राता गुरोः समः आ
त्मवच्च कनीयांस्तु तत्र व कुलपालिकाः स्वविद्यानुष्ठानतपोधर्मीणाम प्रकाशकः वर्णाश्रमतानतपो
धर्माणां च प्रकाशकः ८४ षट्कर्मस्थस्सिद्धो योदाता भोक्ता च याचकः स एव कौलिकाचार्यस्तत्सकुलविंद

133

वक्ता ८६ पिंडंपदंतथारूपंरूपातीतंनिरंजनं यस्तुसम्यग्विजानातिसगुरुस्त्रोद्धरेत्परं ८७ पाशस्तंभंवेधदी
क्षांपशुग्रहणमेवच त्रिविधंयोविजानातिसगुरुःकथितःप्रिये पशुपाशपशूनांचरहस्यार्थविधानवित्
योजानातिवरारोहेसगुरुःपरिकीर्तितः घृणाशंकाभयंलज्जाजुगुप्साचेतिपंचमी कुलंशीलंतथाजा
तिरष्टौपाशाःप्रकीर्तिताः ८८ पाशबद्धःपशुःप्रोक्तःपाशमुक्तोमहेश्वरः तस्मात्पाशहरोयोत्रसगुरु
र्नामउच्यते मूलादिब्रह्मरंध्रांतंसम्यग्भोजदलेषुयः जीवचारफलंवेत्तिसगुरुर्नापरःप्रिये संसारभ
यभीतस्यशिष्यस्यगुरुरादरात् व्रतोपवासनियमैर्नियतोसगुरुर्मतः यःक्षणेनात्मसामर्थ्यात्स्वशिष्याय
ददातिहि क्रियापाशादिरहितंसगुरुर्दुर्लभंकलौ गुरोर्यस्येवसंपर्कात्परानंदोभिजायते गुरुंतमेव
वृणुयात्नापरंमतिमान्नरः शंकयाभवितंसर्वंत्रैलोक्यंसचराचरं साशंकाभवितायेनसगुरुर्दुर्ल
भःकलौ मधुलुब्धोयथाभृंगःपुष्पात्पुष्पांतरंव्रजेत् ज्ञानलुब्धस्तथाशिष्योगुरोर्गुर्वंतरंव्रजेत् ८९
गुरुःशिष्याधिकारार्थंविरक्तोपिशिवाज्ञया किंचित्कालंप्रतीक्ष्यैवंपश्चाच्छिष्यंसमर्पयेत् संप्रदाय
मविच्छिन्नंकौलंकुर्यात्तुकुत्रचित् यावच्चसंप्रदायोस्तितावत्स्याद्योगिनीपदं ९० गुरुशिष्यावुभौमोहा
दपरीक्ष्यपरस्परं उपदेशंददत्गृह्णन्प्राप्नुयातांपिशाचतां ९१ असंस्कृतोपदेशंतुयःकरोतिहि

मे·
तं·
१३४ मकथीः विनश्यत्येवतन्मंत्रंसेकृतेशालिबीजवत् यनेच्छाभयलोभाद्यैरयोग्यंयदिदीक्षयेत् देवताशापमाप्नोति
कृतंचविफलंभवेत् कुलद्रव्यैः समभ्यर्च्यकुलचक्रंविधानतः शिष्यायदर्शयेत्सम्यग्दीक्षैषाकौलिकीमता ६२
सिद्धद्रव्यंमृत्त्वेशर्वपंचरत्नामाम्नातान्वितं अभिषिंचेत्त्रियंशिष्यंगणेशाद्येयमीरिता सजीवमीनयुक्तेनसुरया
पूरितेनच पंचामृतैः सुसंपूर्णशंखेनकलशेनवा अभिषेकंततःकुर्यात्कुलद्रव्योत्थपल्लवैः अयंपूर्णा
134 भिषेकोत्रकुलमार्गेप्रकीर्तितः पूर्णाभिषेकहीनाश्चमंत्रीयेनेयदिकौलिकाः प्राप्नुवंतिपिशाचत्वंयावदाहू
तसंप्लवं उपपातककलत्राणिमहापातककोटयः क्षणाद्दहतिदीक्षेयंविधिनागुरुणाकृता रसेंद्रेणयथा
विद्धमयःसौवर्णतांव्रजेत् दीक्षाविद्धस्तथाह्यात्माशिवत्वंलभतेध्रुवं दीक्षाग्निदग्धकर्मासौमायाविच्छिन्न
बंधनः गतःपरांतानकाष्ठानिविणस्तशिवोभवेत् ९ गतंम्लेच्छसम्बद्धत्वेगतविप्रत्वविप्रता दीक्षासंस्कार
संपन्नेजातिभेदोनविद्यते दार्वश्मलोहमृद्रत्नजातिलिंगप्रतिष्ठितं यथोच्यतेमहादेवस्तथावर्णास्तु
दीक्षिताः अप्रसन्नोदीक्षितेशर्वक्षिजः पश्चाद्यदीक्षितः वदाम्येषोत्मजःप्रोक्तःकुलशास्त्रनिश्चये गुरुशक्ति
सुतानांचयोभवेत्स्वयंदीक्षिताः गुरुत्वेनेनतेश्चनानावमान्याःकदाचन कौलिकेवाममार्गेचवेधदीक्षाफ
लप्रदा अन्यास्त्वादत्तिणमार्गेऽस्याश्रान्तपतितोभवेत् १५ दीक्षापूर्वंगुरोःसिद्धपारंपर्यक्रमागतं योग्याज्ञोप

नयत्नश्चांतस्तत्त्वसिध्यत्यसंशयं १६ मासमात्रं जपेन्मंत्रं भूतविघातसंपुटं क्रमोत्क्रमात्सहस्रं तु तस्य सिद्धो भ
वेन्मनु १७ मलक्लेशं जपेन्मंत्रं मातृकाक्षरसंपुटैः अनुलोमविलोमेन षण्मासात्सिध्यते मनु त्रिनवा
क्षरपूर्वं तु मातृकाक्षरपूर्वक क्रमोत्क्रमात्कलं जप्त्वा मासात्सिद्धो भवेन्मनु १८ मातृकाजपमात्रेण
मंत्राणां कोटिकोटयः जपिताः स्युर्न संदेहस्तस्मात्सर्वं तदुत्तमं २० ज्ञानस्नानकर्मादौ स्यादेते च मंत्रस
तके पुरश्चरणतोयस्य समंत्रेणैव सिध्यति २१ यस्मात्त्रपानपुष्पांगः कृतेन धर्मसेचयं अन्नदानैः फ
लं चार्द्रं कल्पस्पर्शं न संशयः २२ स्रग्गंधपुष्पाभरणवस्त्रादिभिरलंकृतः तस्य हस्तगदासिद्धिर्नास्यथा
जपकोटिभिः तद्विष्टः तद्गतप्राणस्तच्चित्तस्तत्परायणः तत्पदार्थानुसंधानं कुर्वन्मंत्रं शनैर्जपेत् २४
जपाक्रान्तः पुनर्ध्यायेद्ध्यानाक्रान्तः पुनर्जपेत् जपध्यानादियुक्तस्य क्षिप्रं मंत्रः प्रसिध्यति अथ मंत्रोप
योगार्थं पुष्पहस्तन्नियमान्वितः श्रीप्रासादपरामंत्रं तत्त्वलक्षमितं जपेत् २६ मधुरत्रयसंयुक्तैः सतिलैः
शालितंडुलैः दशांशं जुहुयात्पश्चात्संस्कृते हव्यवाहने २७ गंधपुष्पाक्षताकल्पवसनवस्त्रादिभिस्तथा
भक्तभोज्यान्नपानाद्यैः कुलद्रव्यैर्मनोहरैः २८ तोषयेद्योगिनीचक्रं यथाविभवविस्तरं एवंन्यास

ने॰ जपध्यानसहोमार्चनतर्पणम् ६१९ कृत्वाप्रयोगान्कुर्वीत ते सिद्धाः स्युर्न संशयः प्रयोगांनेवकुर्व
तं॰ न्तोविधिनैवसमाचरेत् २० एकलक्षंजपेन्मंत्रंध्यानन्याससमन्वितं प्रयोगदोषशान्त्यर्थमाप्यायनार्थ
१३५ मेवच २१ स्वरवर्णपदद्वित्वबिन्दुचैतन्यसूचकं ह्रस्वदीर्घप्लुतादींश्च ज्ञात्वाकर्माणि साधयेत् ६२२
मूलेप्रासादबीजं तत् तरुणादित्यसंनिभं उत्तमांगेपराबीजं चेन्द्रायुतसमप्रभं २३ परस्परकरस्प
135 र्शोज्ज्वलितानंदनिर्भरैः मूलादिब्रह्मरंध्रांतमनवच्छिन्नदीपिभिः २४ परामृततरसासेकैः सि
क्तमापादमस्तकं आत्मानं भावयन्नित्यं सप्रयोगैर्न बाध्यते २५ अथ लोकोपकाराय वक्ष्ये ध्या
नजपादिकं स्वस्य रोगादिके जाते शांतिर्ये[illegible]नाभिजायते २६ स्थित्वा मृद्वासने ध्यायेद्गुरुं वं
दनपूर्वकं मस्तके स्थितसंपूर्णचंद्रमण्डलमध्यगम् २७ श्रीप्रासादपराबीजे षोडशस्वर
संयुते मुक्तास्फटिककर्पूरकुन्देन्दुधवलप्रभम् २८ स चेद्बीजं समजातस्तथा प्लावितविग्रहं ॥
आत्मानं भावयेद्देवं परमात्मानमेव वा ६२९ ॥

ॐ

श्रीप्रासादपरामंत्रमष्टोत्तरसहस्रकं तरुणोल्लाससहितो मासं लक्षं जपेद्यदा ९४० अपमृत्युमहारोगजरामरणजं भयं ग्रहाप-
स्मारवेतालभूतोन्मादादिसंभवं ९४१ जराधिव्याधिरहितः श्रवणोत्रादिसंयुतः जीवेद्वर्षशतं साग्रं पूजितः सर्वमानवैः ९४२
ज्वरोन्मादादिरोगेषु जपेल्लक्षं स्मि विचिंतयेत् मूले वा तत्प्रयोगार्थी तत्तत्स्थाने विचिंतयेत् ९४३ एवंवर्णां महारोगे सर्वगात्रव्यापिनीं
स्मरेत् तल्लग्नांशान्निर्माया यांति सर्वरोगा न संशयः ९४४ दशेंद्रियप्रयोगापाये लभेदिंद्रियसौष्ठवं सदा संचिंतयेत्सम्यग्भिस्समवेद
जरामरः ९४५ षडाधारेषु षड्दीर्घयुतं बीजं विचिंतयेत् षडाधारस्थदेवीभिः पूज्यते नात्र संशयः ९४६ हृत्पद्मकर्णिकाम-
ध्ये सूर्यमंडलसंस्थितं पराप्रासादबीजं तत्तरुणादित्यसन्निभं ९४७ नवावरणकैस्सह षण्मंत्रागप्रभोक्तदले पंचविंशतिभिः स्व-
शक्तैः संवीतमंततः ९४८ तत्पद्मपत्रदलस्थायाह्रीं कृत्वा जगद्वंद्यं ध्यात्वा तं संस्मरेद्दिव्यं यौवनोल्लाससंयुतः ९४९ अष्टोत्तरसह-
स्रं तु मासं लक्षं जपेद्यदा देवदानवगंधर्वसिद्धचारणगुह्यकान् ९५० विद्याधरांश्च नीयत्तान्नागानप्सरसस्त्रियः सिद्धयाज्ञो-
रगोहादीन् मानुषान् पन्नगानपि ९५१ वशीकरोत्यसंदेहं किं पुनर्मानवादिकान् महदैश्वर्यमाप्नोति स्वर्गभोगादिकं तथा ९५२ यस्य
मूर्ध्नि स्मरेन्नित्यं तस्य पापं जायते विराट् मूलाधारसरोजांत वह्निमंडलमध्यगं ९५३ पराप्रासादबीजं तत्कल्पाग्निसदृशं स्मरे- सा
त् अनिलोर्मिभिः संवीतं दशभिर्व्यापकात्मिकैः ९५४ स्वयं कालानलसमः सर्वभूतभयंकरः दहत्याशाभमिम्भवो यौवनोल्ला-
ससंयुतं ९५५ मंत्रं तन्मंडलं जप्याद्दष्टोत्तरसहस्रकं अनिष्टकारिकांक्रूरांस्तथा विद्वेषकारिणः ९५६ भूतोग्रग्रहवेतालपि-

मे॰ र॰ तं॰ १३६ शाचान्तललाटतमान् तद्वह्निमध्यपतितानाग्निदग्धानविचिंतयेत् ६५७ क्रमेणानाशमायांति पालभाउवसर्वतः यस्य मूर्ध्नि स्मरेद्देवी
जेमस्तस्यमपि गच्छति ६५८ खदिराग्निनैतमंदारास्तनाभान्तसमिद्वरैः प्रणासोऽवराग्नयस्तद्वणामारीजेश्चवा ६५९ नेत्रावर्तसनाभो
जहुयाद्विक्रमसैमेश्चवा पकेनवाह्वसोकोकितिलंतहलसयुतैः ६६० मधुत्रययुक्तैर्वीभीत्वेर्वीणापसैरपि सहस्रादयुतांतेचयथाका
136 र्यंतथाचरेत् ६६१ सर्वीकरणजपसाद्रसिद्धयेत्सात्विकसमत शांतिकेपौष्टिकेसपिरूपकारकसात्विके ६६२ कदंबाशोनवकुलपत्रा
गास्तमधूकजैः चंपकहयपालाशपाटलाश्रीकपित्थजैः ६६३ मालतीमल्लिकाजातिबंधूकारुणपंकजैः कल्हारारुणमंदारजातीं
कुंदजपादिभिः ६६४ सनारिकेलकदलीद्राक्षेतलपतुकैरपि चंदनागुरुकर्पूरगोचनाकुंकुमादिभिः ६६५ युक्तैरन्यैःशुभद्रव्यैःशामी
पत्रफलाम्बुना पृथक्समोकार्यसर्वैश्चप्रागवद्धोमंतराजसे ६६६ क्रमकार्यस्यवशान्सहस्राद्युतांतकं तांभोवश्यमोहनंवकोन्तकं
राजसमंते ६६७ निवकारस्करोन्मत्तकर्कटीविषदंडिभिः कटजैः हालवर्गीश्मश्रुग्निकजर्दतेहृदकैः ६६८ गृहधूमचितांगारविषो
पविषसंयुतैः उन्मत्तरसमंपिष्टैःचिताभस्मान्वितैस्तथा ६६९ साध्यपादरजोभिश्चशत्रोःप्रतिकृतिंचरेत् यद्वातज्जन्मनत्त्रवृद्ध
काष्ठभवामपि ६७० समष्ठक्षतिष्टितप्राणांक्षरादस्यापरिक्लवयेत् खदिनक्रससतिंमांमंत्रीकृंडस्याथोयथाविधि ६७१ म्लीमसेनम
नसासाध्यरदृष्टिस्मर्षणाः चितानलेविषतरुन्मत्तकाष्ठसमेधिते ६७२ जहुयान्नामसंकर्मसिध्यमजननसंशयः मारणोच्चाटनेद्वेषस्ता
मंसंस्पाप्यपिशाचवा ६७३ राजीलवणहोमेनस्त्रीनामाकर्षणंभवेत् आत्मारंताधारकनापश्चाक्रमणिसाधयेत् ६७४ लिविद्विको

ण षट्कोणमध्ये च महीपुरे मूलमंत्रं लिखेन्मध्ये साध्यनामसमन्विते ९७५ षडंगानि च षट्कोणे ईशानकोणे रेखच वर्गाष्टकं शुभम्।
गेहे च तत्कोणेषु मंत्रकं ९७६ पंचवर्णरजोभिश्च लिखेद्दृष्टिमनोहरं एकत्रिषट्नवसचतत्कलशान्स्थापयेत्क्रमात् ९७७ मध्यादिव
त्र रवोन्तेहाविंशतिश्चटान्क्रमात् अथवाष्टादशदशसमन्वाचनैकैकं ९७८ अश्विरत्नैर्धान्यैर्नमस्कं मर्कं पंचनिर्जलं चर्मवस्त्रे शिखाकू
र्चैर्नारिकेलफलैः शिरः ९७९ मंत्रप्राणसमायुक्तो यजेत्कलशदेवताः पंचावृतिमूर्तिरीशादिमानवो भैरवास्तिनाः ९८० विदित्वा गुरुवि
न्नेशाङ्गीत्तजयतीनपि कलशेष्वसमग्रास्तु विधिवन्मंत्रवित्तमः ९८१ अभिषिंचेत् शिष्यं शिष्यं सर्वपापप्रशान्तये आयुःश्रीकीर्तिसौभा
ग्यविद्यारोग्यादिकं भवेत् ९८२ राज्याभिषिक्तो लभते वत्सरार्द्धमहीं अकिंचनोभिषिक्तस्तु महदैश्वर्यमाप्नुयात् ९८३ वेश्याभिषि
क्तो लभते पुत्रं सर्वगुणान्विते भूतापस्माररोगाः पापविनश्यन्ति न संशयः ९८४ त्रिलोहे वापि भूर्जे वा लिखित्वा मंत्रमुत्तमं विधृतं वाहु
नादेवि सर्वरक्षाकरं भवेत् ९८५ आयुरारोग्यमैश्वर्यं विद्यालाभयशोजयं यद्यत्कामयते सोपि तत्सर्वं प्राप्नोत्यसंशयं ९८६ अप्रजलेपि
व३त्नकः कलशं क्षिप्रकीर्तिता कुलाकुलान्तमेधान्निवृत्तः कौलिकः प्रिये ९८७ आदिनाथः सर्वमार्गाणामतोलासप्रवर्तनात् यज्ञादि
सर्वहेतुत्वादाम्नाय इति प्रकीर्तितः ९८८ इति कौलिकमार्गस्य प्रपंचोयं प्रदर्शितः इंद्रियाणामसंयमात्कामक्रोधलोभादिसंभवात् ९८९
प्रायः कलौ कौलिको यं पंथानरकहेतवे धर्मनाशः कौलिके नरसेनार्थविनाशने ९९० कामनाशः फिरंगे तु मोहनाशोजने ... भविष्य
ति कलौ देवादेभः पापं गृहे गृहे ९९१ प्रकृत्येषु विना किंचित्स्त्रककर्मा क्रियते न वै हि तथा शक्तिर्विना देवं फलदातृत्वमाप्नुत ९९२ विना।

मे॰ र॰
तं
१३८
137

शक्तिफलं देवोदद्यात्तन्नैव तत्संमोहतः तस्मात्प्रशक्तिसंयोगं कृत्वा मंत्रं प्रसाधयेत् ६९३ कौलिके वाममार्गे च प्रमादेवो न सिध्यति शाक्ताते
च्छशिवं ध्यायेदेवतां शक्तिरूपिणीं ६९४ क्रीडेत्संग्रमकारैश्च स्वशीतां तस्य देवता दक्षमार्गे मात्रबुद्धिः स्त्रीबुद्धिः कौलिके पथि ६९५ यस्या
जातानष्टफलता तस्य नश्यते देवता यतद्रहस्यमाख्यातं गोप्यं मातृजारवत् ६९६ प्रयत्नतस्तमेव देयं सर्वतंत्रेषु गोपितं यस्यादद्यादेवं नैवमत्रे
तत्प्रब्रवीम्यहं ६९७ वर्णानाम्नायपठितान्विद्धि चेशादिवाचकान् शुक्लान्स्वरवतश्चैकगाथायोनयो न संस्कृतकान् ६९८ पूर्वं देवत संकेतो मयायं
सम्प्रदीरितः श्रुतनामाद्याम्नायवर्णा ग्राह्याः संकेपतास्तथा ६९९ शुक्लास्तदन्तिमान्नाये तत्ता माघन्तवर्जिताः द्वौ द्वावेकः पुनर्द्वौ च वर्गो
शेकेन वाचकौ ७०० आम्नायक्रमतो वर्णामाद्यादिक्रमतस्तथा प्रचः स्वराःस्तत्क्रमेणापश्चिमोत्तरदेवयोः ७०१ चतुराम्नायसंकेतादूर्ध्वे वर्णा
कयोजनं ऊर्ध्वाम्नाये प्रकर्तव्यं वैदिके तन्न किंचन ७०२ येन क्रमेण यद्देशे ये ये वर्णाः प्रकीर्तिताः तेन क्रमेण ते ग्राह्या वर्णाः पकारादिसंख्य।
काः ७०३ मंत्रवर्णाकसंयोगस्वनामाकेन संयुतः तस्य मूलं यदा याति तदा स्वस्मः प्रजायते ७०४ मूलाभावे देवतायाः नामांकाद्योजयेत्ततः
ग्राह्यं मूलं तेनैव यदा पीठनामांकयोजनं ७०५ पुनर्मूलं तेनैव यदा तदा स्वस्थो न जायते गुरोरपि गृहीतं स्यात्संमंत्रेण नाशको भवेत् ७०६ याम्या
नवं प्रागपरं मूलांकसमकोष्ठकान् लिखित्वैकादिकान्नेकान्लिखेन्स्याज्ञगानायथा ७०७ सर्वतः समसंख्याकान्तयुक्तिरथ नोच्यते विषमे
प्रथमोलिख्य उदक्चयेत्तथा विषमे ७०८ प्रस्थगमाद्वितीयास्थानं स्थितगमात्ततः परं आदिगं तल्लिखेत्पश्चादस्थगामेव दर्शवत् ७०९ मंत्रिग
माग्यतत्रद्योतपस्थगामं नवरेत् पुनर्मंत्री गतिं कुर्यात्सम्भवदस्थगतिं पुनः ७१० एवं पुनः पुनः कार्यं गुरुदर्शितवर्त्मना अंकानां जायते

मूर्तिः सर्वतः समन्तात्तथा २-११ एवंविधमयंत्राणामुद्धारः परिकीर्तितः इंद्रेशावाणीवेदेन्दुवसुदिक्शिभास्कराः २-१२ विश्वेन्द्रयः
षट्सप्तद्विषोडशाकमिवाक्रमात् चतुर्णांवर्णकोष्ठेषु लिखेदंकान्समाहरति २-१३ एतन्मध्ये प्रकल्प्याथ माहेश्वरी मंत्रिमन्यसेत् उपा
तिमं तथाग्नेय्यां नैरृत्यां प्रथमं न्यसेत् २-१४ वायव्यां तद्द्वितीयं स्यात्तत्संख्या यथा भवेत् सर्वांस्तथैव संचार्य काष्ठयामंत्रिकेकका २-१५
तन्त्रतिस्पर्धिनः स्थाप्यास्तत्स्पर्धिनां तथा दिशि एवं तु समयंत्राणां परिपूर्तिः प्रकीर्तिता २-१६ भोज्यभोजकयंत्राणामथवालेखयेत्क्रमे
न ज्ञायते विनाचार्यं यथा दीपं विना बिले २-१७ आदित्यवासरे स्नानाशाक सूर्योदयतस्ततः सूर्योदये तद्गोणादवानवागदेहे विशेत् २-१८
स्वतो नीचं तु नैवेद्यं तेन शुद्धेनैव प्रयोजयेत् सुमुहूर्ते लिखेद्यंत्रं भूर्जे वाताडपत्रके २-१९ ततो देवाष्टगंधेन स्थले वा मंडले लिखेत् आदौ गणे
शं संपूज्य ततः देवं दीपसद्दिक्पतीन् २-२० एकान्ते च लिखेद्यंत्रं तद्दिने मौनमाचरेत् तपश्चेत्त्रिदिनं देवो ब्रह्मचारी हविष्यभुक् २-२१ यंत्रोर्ध्वे
विलिखेन्मंत्रं तदुद्धरक्तयथयदद्वयं डेन्नेसाध्यं तले दद्याद्वद्वयं विलिखेदिति २-२२ कौसुंभे पीतवसने रक्ते कौसेसिते तथा नीले प्रादेशमात्रे व
प्रागायाम्नायदैवतः २-२३ यंत्रं सर्वेष्टयेन्नस्तेह ऊर्ध्वसंमितः तिलतैलं महिषाज्यमेतयोः स्वास्वं तथा २-२४ गोघृतेन च वसा वेति ए
वीदिषु प्रकल्पयेत् स तैर्विलिखेत्सम्यगौ पंचमस्टदलं तथा २-२५ कर्णिकायामनन्तरो ह्यातिर्ब्रह्मगणपं यजेत् इष्टदेवं तथा मध्ये तेत्र
पालेच दद्दिशौ २-२६ अष्टौ दिगीशानेभेष्यपूजयित्वा विसर्जयेत् ततः पश्चात्कर्णिकायां स्थापयेद्दीपिकां शुभां २-२७ तद्दीपप्रतिस्था
प्यज्वालयेत्पूजयेत्ततः सावधानः स्वपेत्तत्र प्राङ्मायामरदिक्शिराः २-२८ तस्मिन्नहनि निःपापः आम्नयादेवतागणाः तन्मंत्रयेन्नू

मेरु
तं
१३८
138

पेणदेवतासंप्रपद्यति तद्रूपं चतुरोर्थ्यीयेतज्ज्ञातीयांश्च मानयेत् ॥२९ मध्यमायाद्वितीयेंकं तृतीये वह्नुपातकी तृतीयेर्कें मत्स्यगणोनिपापंप्रा
प्नुयान्मतं ॥३० मध्यपापश्चतुर्थेन पंचमे वह्नुपातकी पंचमेण्तमोपापो मध्यः षष्ठे स पापकः ॥३१ अवश्यमेव प्राप्नोति मंत्रं सममभा
स्करे पतत्कृत्तनमं प्रोक्तं सर्वं तंत्रे गुगोपितं ॥३२ स्वेच्छयापि प्रदातव्यं स्वधर्मेतत्परायच विप्रायापि न दातव्यं स्वधर्मत्यागिने सदाः ॥३३
लोभात्कामाद्यः प्रदद्यात्सलोकद्वयतःच्युतः प्रणयत्यनमेवदेवैरहं संपीठसंभवं ॥३४ यत्रावासाधकाः सर्वे सिद्धिं यान्ति न चान्यथा पी
ठानि चैकपंचाशत्पंचाम्नायस्य देवता ॥३५ तत्र तिष्ठन्ति भादैवास्त्वयश्चिशान्मितानि च उपपीठानि ये प्रोक्ताः षडाम्नायेस्य देवताः ॥३६
तत्तेषां स्थानमुद्दिष्टं तत्राथ हृदयोर्हतः तेंगपातो यत्र यातस्तत्र तिष्ठन्ति वैदिकाः ॥३७ तथाद्दिगमार्गस्य सिद्धये न्यत्र वामकः प्र
कारः कामरूपाख्यमादिपीठं तदुच्यते ॥३८ तस्मिन्पीठे मयादेवि कुलमार्गः प्रवर्तितः तत्र ते पतिता योनिस्तोटपात्तस्त्रियं कृते ॥३९
कुलशास्त्रं तु कौलानां ज्ञानिनां मुक्तिदायकं पंचमानां डतं सिद्धिरमानां नैव जायते ॥४० तद्युक्ताद्यादिमारीनां सिद्धिकालोपगम्यतां श्री
विद्यायास्तु मूलं तन्मासि मासि चरेद्व्रजः ॥४१ कुलसिद्धस्य लोपेत रजस्तमं प्रजायते अस्योपपीठं हि तयमसामंतवमूत्रणात् ॥४२
वंगाख्येलोमतो जाते सिद्धिः सापरचेटकी प्राकारः काशिकापीठं यहृदो भेदतां गतं ॥४३ प्रलयेपि न नाशोस्य यत्प्रोक्तं तेमनतोवरं न
पापं पत्र प्रण्यं न देहत्यागात्परं पदं ॥४४ द्वयमेव फलं तत्र भुक्तिः स्यार्हेमकर्मतः यातनाभैरवीपापात्तत्र पीठं पदे पदे ॥४५ मया
तथा कान्ते मा ततत्रते स्तनकुंभतः निस्रतं धारयोर्युग्मं सा सिन्धुवरुणा भवत् ॥४६ काश्यपा वह्निये जिनैकं देवभूमिरितिस्मृता न

त्राचायथिना मंत्रास्तत्काले फलदायकाः १४७ यथास्थानं चतुर्हि तन्नत्राम्नायस्य देवताः तिष्ठन्ति देवास्तत्सिद्धिः प्रस्मरणमात्रतः १४८
गंगयाथरथादेवकाशिभागोपविष्टितः व्यासशापेन तज्ज्ञाने गर्दभह्रेत्रमद्भुते १४९ तत्कालेन त्वमे सिद्धिस्तत्राम्नायस्य जायते
उपपीठम से स्त्री रे सारनाथस्तदक्षिणः १५० तत्र दक्षिणमार्गस्य मंत्राः सिद्धिप्रदायकाः वरुणायाः सौम्यभागे सारनाथस्तथोत्तरे १५१
तत्रोपपीठे वाममार्गस्य स्थानी वसिसिकृत् नेपाले तईकारस्याह्रेत तत्पार्वति १५२ तस्माद्वामस्य मार्गस्य मूलस्थाने तदुच्यते व
हूपे चाष्पाल्लुत्तमितामैरथो भैरवास्तथा १५३ शाकीनां च सहस्रे ह्रे पीठानां च ष्यानत्रये चतुर्दृश श्मशानानि तत्र मे निहितानि च १५ ४
दक्षमार्गे सिद्धिदानि पीठानां मे तत्र च सिद्धिवैदिकमंत्राणां तत्र पीठ चतुष्टये १५५ तत्काले यत्र पतितं जाते ड तदुपपीठमे नेपाला
द्पूर्वदेशेन्तु किराते रूपवेष्टितं १५६ त्रिंशान्न च सहस्राणि देवयोनीनि संति हि ईकारस्य समुत्पत्तिस्थाने स्थाप्यं दुवर्द्धने १५७ प
तितो वामनेत्रे स्तत्र महत्पीठं तदुच्यते यस्य कस्यापि मंत्रस्य जपात्सिद्धिः प्रजायते १५८ वामाचारास्तत्र देवा देवतादर्शनं भवेत् ऊ
कारस्य समुत्पत्तिस्थाने काश्मीरमीरितं १५९ कर्णौ निपतितं तत्र तस्मात्पीठोत्तमं तत् यस्य कस्यापि देवस्य तत्र मंत्रं जपेन्नरः १६०
विधानं पारदर्शी स्यात्तत्त्वज्ञानी भवेत्तथा वैदिका ह्य कौलिका ह्यस्मात्सिद्धाद्ध मार्गतः १६१ स्तुमान्तो तत्र देवेशि प्रायश्चित्तकराणि च
मयाकृतानि तीर्थानि सद्यः प्रत्ययदान्यपि १६२ करिष्याम्यतिरम्यानि कलौ स्वेच्छाहतानि व उकारस्य समुत्पत्तिस्थाने स्याकान्यकुब्जके १६३
तत्र नेत्र दक्षकर्णस्य पतितानी व शोभनं गंगायमुनयोर्मध्ये तदन्तर्वेदिसंज्ञके १६४ तत्सोमपानां देवानां निवासायोपकल्पिते

मेरु
तं०
१३९
139

तत्रब्रह्मादयोदेवाःस्वस्वतीर्थानिचक्रिरे १०६५ तत्रवैदिकमंत्राणांसिद्धिर्देवाःपदेपदे तस्यदेविमलाज्ज्ञातंयमुनातटमाश्रितं १०६६ इ
न्द्रप्रस्थंनामलोकेप्रसिद्धमुपपीठकं ब्रह्मणाविस्मृतावेदायत्पीठस्यप्रभावतः १०६७ पुनर्लब्धास्ततोजातंतीर्थंनिगमबोधकं तत्रका
लीतपस्तेपेपरितोषप्रन्नियेचमां १०६८ पंचमैस्तदुदर्कैस्तुभूयादितिवरेप्सयाः यातत्तत्रवरंप्राप्यमहाकालाज्जगत्प्रदा १०६९ पंच
मेप्रेरयामाससिद्धिंचप्रकटंददौ ऋकाभूत्तस्याणीगिरौपतितातत्रनासिका १०७० अतोयोगस्यसंसिद्धिस्तेत्रत्राणांप्रजायते ऋकारस्य
समुत्पत्तिस्थानेस्यादर्वदाचनः १०७१ वामस्तनोनिपतितस्तेनमेतत्त्ववल्लभे शाक्तिस्तत्राम्बिकानामवामाचारप्रियासदा १०७२
प्रश्वर्यीयदेकापिभोगकालेप्रजायते तत्रप्रत्यक्षतांयातिमंत्रापिस्थानदेवता १०७३ तस्मिन्पीठमवेन्मुक्तिःसहस्रभगसंगमात् दि
व्यस्त्रीणांनतस्थानमवतारस्यपार्वति १०७४ प्रतिज्ञामहतीजातयादेव्यामयासह निर्वाहयेन्ममदेहेब्रह्मचर्यंत्वयःशुमान् १०७५
द्वादशाब्दंतमङ्गत्तोसएवैकोभविष्यति वोद्धोपिसबलिस्तत्रत्रिदिनान्येकवत्सरे १०७६ निर्वाहास्तत्रवामस्यदद्देविद्याभवंतिहि लृ
कारस्यसमुत्पत्तिर्यत्रयामानकेश्वरः १०७७ दक्षोगण्डोनिपतितस्तत्पीठंमहदुत्तमं धनदायास्ततत्रयत्नायद्विण्योधनदायिकाः १० १८
वसतितत्रजपतस्तेषांसिद्धिःप्रजायते लृकारस्यसमुत्पत्तिरेकामेतत्पुराभवत् १०७९ नखास्तेगलितास्तत्रतमविद्याधरैश्चवृ विद्या
धीनांतत्पीठमिष्टविद्याविधायकं १०८० अक्षंतेत्रुध्यतेग्रंथेतत्रसारस्वताज्जपात् एकारजन्मत्रिस्रोतेपतितात्रिवल्लीतव १०८१ त्रि
यातेवसतेजातेशाकपश्चाद्दत्तिणोपतत् श्रीणितास्रुपपीठानिगूहस्यतत्रसिध्यति १०८२ द्विजश्चनेततेवर्णामग्नवःश्रुतकस्थिताः पे

कारोभूत्कामकोटेनाभिल्लत्रत्तनेपेनत् १८३ तत्र सर्वेपि सिद्ध्यन्ति काममंत्रा न संशयः कामिनीनां समाराध्य बाह्निकातीरसंगतं १८ ४
षोडशस्त्रीसहस्राणां भोगे सामर्थ्यमाप्नुयात् चतुर्दिक्षु पपीठानि तेनैजानानि पार्चेति १८५ स्थानमश्वरसांतत्र ये मंत्राः स्त्रीप्रसंगिकाः स
र्वे तेनत्र सिध्यन्ति नमदाम्नायदेवताः १८६ तेषां तद्दर्शनेनापि लभेद्दिष्टां मनोरमां ओंकारो सुत्र कैलासे हिमाचलनगादरे १८७ स
गल्पः पवित्तास्तत्र सर्वे शोलिंगतां गताः करमालिकया तत्र यद्यन्मंत्रं जपेद्दिजः १८८ पुरश्चरणमात्रेण तद्धो भवति देवता ओंकार
स्य समुत्पन्निर्भयपीठे भंवसुरा १८९ तत्र तेपतितादन्त्रा स्नात्वी रंमहद्दद्भुतं समस्त वैदिका मंत्राः कल्पोक्ताश्च स्वरूपतः १९० तत्रगि
रिसेवातः तत्र सिद्धा भवन्ति हि श्रीकेदारसंभूतोदत्तेकरतलं तव १९१ पतिते तत्र पीठे तु सिद्धयः करसंस्थिताः तस्य दक्षे चो
पपीठमगस्त्याश्रमसंज्ञितं १९२ कंकणं पतितं तत्र सर्वसिद्धिविधायकं तत्पश्चात्सिद्धिकापातो जातस्तेपीठमद्भुते १९३ इ
न्द्राक्षीनामयत्रत्वमिन्द्रेणोपासिता पुरा तत्पश्चाद्धवलातीरेवलयानि तवांबिके १९४ पतितान्युत्थिते तत्र राजराजेश्वरीति च वामा
वारेण तत्रापि सिद्धिस्तूर्णं प्रजायते १९५ जपादेव तयपदाणिपसूत्रस्पर्शेदृष्टिगोचराः ग्रः कारोभूद्धनुपुरेपतितोवामगण्डका १९६
तत्र सर्वेपि मनवः सिद्धां त्यत्र न संशयः श्रीपीठे तु ककारो भूत्पल्लकं पतितं तव १९७ प्रायस्तत्र सपापानां दुर्लभं गमनं कलौ स
मस्ताशाक्तयोयत्र भ्रमन्ति निशि चेच्छया १९८ अग्रमतं तनवाथन्ति वियमें भक्तयं ते तिच कर्णाभरणतो जातस्तु पपीठं तदद्भुतः १९९ श्रा
लीतत्रस्थिता शाक्तिः ब्रह्मविद्याप्रकाशिका कर्णेद्वाभरणाद्दक्षिकोणेभूदुपपीठकं २०० माहेश्वरी तत्र शाक्तिः सर्वतः सिद्धिकरी मता

मे॰ यत्रवल्पस्तनहृद्देपतितास्तेनदाभवत् प॰१ उपपीठंतत्रशक्तिःकौमारीजयकारिणी कण्ठमालातुनैऋत्यांपतिताचोपपीठकं प॰ २
तं॰ वैस्तवाधिष्ठितेजातमिन्द्रजालमहासिद्धिदं नासामुक्तातुतत्पश्चात्पतिताचोपपीठकं प॰३ वाराह्यधिष्ठितेजातेशत्रुमर्दनकारकं मल्ल
१८० काभरणंवायौपतितेह्युपपीठकं प॰४ इन्द्राण्यधिष्ठितेजातेतद्राज्यपददायकं श्रोण्याणिकाचोत्तरस्यपतितास्यपीठकं प॰५ चा
140 मुण्डाधिष्ठितेजातेत्वद्रदैवतसिद्धिदं वेणयाभरणंतस्लेभूरीशान्यामुपपीठकं प॰६ ब्रह्माधिष्ठितेमहालक्ष्म्यामुक्तानोतत्रसिद्धयः ख
कारोभूत्तत्र्योंकारेहेत्तेचामरकंटके प॰७ त्वष्टाङ्गपतनात्पीठंतमेदाधिष्ठितंभवेत् तत्रसर्वैर्मुनिवरैःप्रणवोपासकैःकृते प॰८ म
हत्तपस्ततोजाताजीवन्मुक्तामहर्षयः तडत्तरेचोपपीठंकेचुकीपतनाद्भूत् प॰९ जोतिष्मत्यानिवासोसौज्योतिर्मंत्रप्रकाशिकः
तस्माच्चांशोणभद्रस्यतीरेत्वंगविलेपने प॰१० पतितेचोपपीठंतन्नारीणांवश्यकारकं जालंधरंगकारस्यस्थानेतत्रस्तनत्तव प॰११ द
क्षोत्तेपतितस्तत्रजातंपीठंमहाद्भुतं विख्याताज्वालयातत्रवह्निनावनपंक्तते प॰१२ सदेवमुखतोग्रामःस्थितस्तस्योपपीठके ज्वा
लामुखीतिविख्यातेसर्वाह्निर्देवतामुखे प॰१३ पुरश्चर्यायाद्रव्यस्यपुरश्चरणसंख्यया तत्रहोमःप्रकर्तव्योमंत्रसिद्धिःप्रजायते प॰१४
गोरक्षेणतत्रैवग्रामेसिद्धाष्टकेपुरा मालयंतच्चकारस्यवामस्कंधोत्रमेस्थितः प॰१५ उपाश्रितेतगंधर्वैःरागज्ञानमशंकिते कु
लान्तकेऽकारोभूत्कत्तानिपतितानव प॰१६ द्वेषोच्चाटनमस्त्रनांप्रयोगास्तत्रसिद्धिदाः कौहकेतचकारोभूद्वामकक्षाप्रतिष्ठिता प॰१७
लघ्वात्तुरात्तसैस्तत्रसिद्धिर्देवजयाभिया छकारस्यसमुत्पत्तिगोकर्णेपरिकीर्तिता प॰१८ जठरंपतितंतत्रतत्रपीठंमहाद्भुतं ॥

मारुतेश्वरसज्ञंतोजकारस्तत्रतेवलिः द१९ प्रथमापतितापीठंशिवमंत्रप्रकाशकं अट्टहासेऋकारस्यस्थानेतत्रपरावलि द२०
पतितानङ्गगोशस्यमंत्रसिद्धिकरंमतं विरजेतुजकारस्यस्थानेतत्रास्त्रिमावलिः द२१ समस्तविस्त्रमंत्राणांतत्रसिद्धिरहरतः टस्यो
प्तीराजगृहेदवस्थिपातस्तुतत्रते द२२ तदथस्तात्स्तदयंयः पतिताश्चोपपीठकं तद्घंटिकाभिधंप्रोक्तमिदंजालंप्रसिद्ध्यति द२३
उपवेदार्थनिष्पत्तिर्भवेद्राजगृहेडुता महापथेठकारोभून्नितंबपतितस्तव द२४ जातिभ्रंशेहिजैलस्तत्रस्यशरीरंसमर्पितं प्राप्य
जन्मान्तरंतैस्तुवेदमार्गप्रलुंपकाः द२५ अघोरायाः कलौमार्गाश्चालितादेहसौख्यदाः ड्कारोभूत्कोल्लगिरौजंघेनेपतितेनतव द२(६) ९
समस्तवनदेवानांतत्रसिद्धिरहरत्नः एकाम्रेढकारोभूद्वक्षोरुः पतितस्तव द२७ वालायास्तत्पीठमत्रस्थस्त्राणीमनुसिद्धिदं
कालेश्वरेणकारोभूद्वामोरुःपतितस्तवः द२८ सर्वेजयायाः करणामंत्राःसिद्ध्यन्तितत्रत जयन्तीतुनकारस्यस्थानेजानुर्निपातितः द२९
तत्रदत्तोजपात्सिद्धोयतुर्वेदोनसंशयः उज्जयिन्यांथकारोभूद्वामोमानुस्तनतत्रते द३० सिद्धिःकवचमंत्राणांभवतीतिनिगद्यते दस्यो
पतितस्तुयोगिन्यांतत्रजंघानिपातिता द३१ कौलिकावामाकामंत्रास्तत्रसिद्ध्यन्तिनेतरे थकारोभूत्तत्क्षीरिकायांवामजंघातनत्रते द३(२) २
तत्रवैतालिकामंत्राःसिद्धयान्तिवशावराः हस्तिपुरउत्पत्तिर्नकारस्यप्रकीर्तिता द३३ दक्षस्तेपतितस्तत्रगुल्फोनूहरमेवच उपपीठे
तत्तज्ज्ञानेयतत्त्वातेत्पुराणवं द३४ पीठोपपीठयोस्तत्रमंत्रासिद्ध्यन्तिभास्कराः उड्डीशाख्येपकारस्यपीठतत्रत्नवामकः द३५
गुल्फोनिपतितस्तत्रकृतंसाधंसिद्धिकंदं ऊडीशाख्येमहातंत्रेसिद्धंभवतितत्रत द३६ नूपुरंपतितंयत्रउमरंचोपपीठकं प्रयागे

मेरु॰ तं॰ १४१

141

तफकारस्यदेहरसोऽत्रतु॰ द४७ यत्रैवपतितस्तत्रदृश्यतेस्वेतमृत्तिका गंगायमुनयोर्मध्येपारावारेत्यथैवच द४८ पञ्चस्थानेषु
तेस्यौनिपतितानिहिजोन्नमैः कृतानितानिभूम्यन्तस्तत्रपीठानिजज्ञिरे द४९ गंगायाःप्राक्कवगलाख्यपीठंमहाद्भुतं उत्तरेस्या
त्कचामुण्डाख्यपीठंमहाद्भुतं द५० गंगायमुनयोर्मध्येराजराजेश्वरीस्वयं यमुनादक्षिणेकूलेभुवनेशीसमाश्रिता द५१ प्रयागो
नत्तीर्थराजःपीठराजश्चकथ्यते षष्ठीप्राप्तवकारस्यस्थानेपार्श्वेस्तनत्रते द५२ दक्षिणःपतितोदेविपाडकाक्षिहिरत्नत्र मयापु
रेवामयार्क्ष्मिःपतितोभस्थलेततत् द५३ देवदानवगंधर्वीमायाःसिद्धास्तितत्रत्र मलयाख्येमकारोभूत्पीठेस्यग्यत्रतेपतत् द५४
रक्तांम्बरादिवोह्यानांमंत्रसिद्धिःस्थलेततत् श्रीशैलेतुयकारोभूत्तत्रापितंनवाम्बिके द५५ सर्वेमंत्रास्तत्रसिद्धावैसर्वास्तुविशेषतः स्या
नेतुहिमागस्यमेरुनामकश्रृंगके द५६ तस्मिंदःपतितेसिद्धःस्वर्णिकर्षिणोभैरवः लकारस्यसमुत्पन्नोगिरिपीठेतुयत्रते द५७ जि
ह्वाग्रेपतितेतत्रजपाहाकुस्सिध्यतिध्रुवं माहेन्द्रस्तुवकारस्यस्थानेमञ्जायतस्तुव द५८ सर्वेषांशाक्तिमंत्राणांसिद्धिस्तत्रनसंशयः
वामनेत्रशकारस्यस्थानेतेंगुहतोभवत् द५९ जपात्तत्रतुपुरश्चर्णंमंत्रिणःप्राभुवतिहि हिरण्यपुरसंभूतःषकारोवामतोभवत् द६०
श्रेष्ठदेवतत्पीठंवाममार्गाधिकोभवेत् पीठेचापिमहालक्ष्म्याःसकारोऽद्भुतविस्तुव द६१ शरीरात्पतितानात्रसर्वसिद्धिःप्रजायते
हकारश्चोड्डियानेभूद्दमनीनत्रनेपतत् द६२ दृग्गोचरास्तुयावन्तःसिद्धयस्तत्रसंस्थिताः छायापीठेलकारोभूद्दहाछायामयातव द ५२
सतीवेयत्तुलब्धासछायापीठेमतस्ततत् छत्रपीठेसमुत्पन्नःक्षकारःकेशपाशकः द६४ यत्रतेपतितेदेवितत्रसिद्धिर्हरतः एतदे

विमयाप्रोक्तं रहस्यं पीठसंभवं ८५५ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि रहस्यं परमाद्भुतं कलौ लब्ध्वा स्तगुरोः शिष्याः सिद्धिमिलाषिणः ८५६ त
स्मात्त्वमपि हि स्कुर्याद्विनाशयः दिने दिने वक्ष्यामि सिद्ध्येत स्मात्सर्वतन्त्रेषु गोपितं ८५७ सुभक्ताय सुशिष्याय देयं नान्यत्र कुत्रचित् तार
मायारमाकामबीजसर्वतन्त्रनामकं ८५८ विप्राद्येषु चतुर्थ्यन्तं नमोन्तं प्रजपेदिति हृद्याद्विप्राद्यात्मेन देकदान्तं च नोचयेत् ८५९ सि
द्धोयं मंत्र उद्दिष्टो योगेश्यो मातरिजा चेत् षडंगन्यासमप्यायेन बीजेन रवयेत्ततः ८६० षड्दीर्घाद्येन मात्राणां न्यासमादौ समाचरेत् गजा
ननेदेवयोनौ गणेशस्य तु मातृका ८६१ शाक्ते केवलमात्राणां श्रीकण्ठाद्याः शिवादिषु केशवाद्या विष्णुसूर्यग्रहादौ परिकीर्त्तिताः ८६ २
पीठन्यासस्तु सर्वत्र कर्त्तव्यो देहसंहृदये हृन्नादिकं तु प्राग्वत्स्यात्सुरश्रेष्ठ्यानतथैव हि ८६३ षट्कर्माणि तन्त्रलोके भक्तस्थाने स्वयं भवेत्
नाशयस्थाने तथा शान्तं स्वस्थाने देवतां स्मरेत् ८६४ सर्वे प्रयोगाः सिद्ध्यन्ति मोहमन्त्रेन लभेन्नरः नैवमात्रः स्वस्य धर्मः पोष्यवर्गं प्रपूजयेत् ८ ९५
अप्रियेनैव कुर्वीत मातरं पितरं तथा ८६६ देववत्सेवये देवहृहस्यं संप्रकाशितं ८६९ मंत्रप्रदः सदः सदाडः खी मंत्रग्राही च निर्धनः भ
विष्यति कलौ प्रायो विवेकाद्गुरुशिष्ययोः ८६७ ज्ञात्वा शास्त्रं गुरुं कुर्यात्सदा सत्वमवाप्नुयात् इति दीक्षाविधिः प्रोक्तः कुलाचारसमन्वितः ८९८
अर्थवादं विना देवि किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते पुरश्चर्याकौलिकाचारप्रका
क्षिन् शोदमः मेरौ शिवप्रणीते मेरुणा प्रकराकृते मेरुभूते च तन्त्राणां पुरश्चर्यादिनिर्णयः श्रीमहागणपतये नमः देव्युवाच मद्देवम द्वा
हाघोरे केलौ केके च वैदिकाः स्यास्यन्ति मनवः कुत्र कस्मा केष फलप्रदाः १ किं पत्र्चवैदिकं कर्म ब्रह्मत्वाय प्रकल्पते शाक्ताः स्यास्यन्ति का :

मेरु नं. १४२

काश्चउपशास्तयाचकाः २ श्रीईश्वरउवाच वैदिकेकर्मणिकलौनराणांधीःसङ्कल्पभा यथानीचेजलंयातिकलौनीचेतथामनः ३ तेना
ज्ञानात्कलौदेविवामेकौलेकृतोदराः अनत्वज्ञाविनस्यन्तितेनमानुष्यवर्जिताः ४ केचित्स्वभक्तियोगेनउद्दिष्टाःप्रतारकैः लुब्धैरपि
वपुस्पक्षाजायन्तेयवनाधिपाः ५ कलेर्दशसहस्रेषुविसस्यस्यतिमध्यमे देशंसदेवोभगवान्विंध्येहिमवतिक्वचित् ६ यावत्स्म॰
र्णःकलेःसंधिस्तावत्स्थास्यंततःपरं स्त्रीराज्यवापरान्तेचशृंगलेकेरलेपिच ७ सर्वेसप्तशतंमंत्राश्चतदैवदेशेसंस्थिताः स्थास्यन्ति
पृथिवीमध्येयावत्सूर्णःकलिर्भवेत् ८ संध्यांशेतुकलेःसर्वेत्रिंशन्मंत्राश्चसुविस्थिताः तदाकल्कीस्वरूपस्यविस्मोर्जन्मभविष्यति ९ ये
तिष्ठंतिकलौदेविनस्तायनमहंध्रुवे स्वाध्यायाभ्यसनंस्नाणैव्रतान्येतानिषोडश १० केशश्मश्रुवापयित्वाशुचिर्गंबीजत्रयाचरेत् अथ
वाघर्षविधिनानिःपापंसन्ध्यमभ्यसेत् ११ नानध्यायांप्रदोषेषुदेवेंशिष्याःपुरःसरं शुचिस्थलेतथैकान्तेनमोगुर्विह्वयापठेत् १२ अ
हःप्राणस्याहंसायंअहमथादपावितं अहःपरंचनाश्नीयात्प्राजापत्यव्रतंविदं १३ एकैकंग्राससमश्नीयात्त्र्यहाणित्रीणिपूर्ववत् अहे
वोपवसेदन्त्यमतिकृच्छ्रव्रतंविदं १४ गोमूत्रंगोमयंक्षीरंदधिसर्पिःकुशोदकं एकरात्रोपवासश्चकृच्छ्रंसान्तपनंव्रतं १५ अहंत्र्य
हंत्रिगोमूत्रादिकंसेव्यअहंपुनः उपवासस्तदाचोक्तंमहासान्तपनंव्रतं १६ स्नानंसंध्यामुपासीनप्रत्यहंविधिपूर्वकं उपवास
स्त्रसमाहंशिशुशांतपनंव्रतं १७ प्रतित्र्यहंपिबेदुष्णान्जलक्षीरघृतानिलान् समाहितःसकृत्स्नायीनसकृच्छ्रव्रतंविदं १८
एककंह्रासयेत्पिंडंकृष्णेप्रायेणभोजने शुक्लेपिवर्द्धयेत्सैपीलिकेचान्द्रायणंव्रतं १९ पलप्रमाणमन्नेतुग्रासःशुक्लेविवर्द्धयेत् ॥

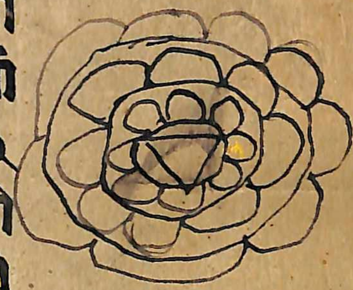
न्यू शां
हृसेत्कृच्छ्रमेव्रते चाशांशयैऽस्मादेवमथ्यमे २० चतुरः प्रातरश्नीयाद्विप्रः पिण्डान्कृताह्निकः चतुरोऽस्तमिते सूर्ये शिशुचान्द्रायणं व्रते २१
अष्टावष्टौ समश्नीयात् पिण्डान्मध्यंगते रवौ नियतात्माहविष्यस्य यदिचान्द्रायणं व्रते २२ स्नाने संध्यादिकं कृत्वा द्वादशाहमभोजने स्थि-
रचित्तोऽप्रमत्तश्च पराकाख्यमिदं व्रते २२ पिण्याकमण्डतक्रोदुसक्तूपोषणकं क्रमात् षड्भिर्दिनैः सौम्यकृच्छ्रनामकं व्रतमुच्यते २३
एषां त्रिरात्रमभ्यासादेकैकस्य यथाविधि तुलापुरुषसंज्ञेन कृतं पंचदशाह्निकं २४ त्रीं स्त्रीन्पिण्डान्समश्नीयान्नियतात्मा दृढव्रतः
हविष्यान्नस्यैव मासमेषचान्द्रायणं व्रते २५ सप्तसप्तदिनं वेदास्त्रिद्व्येगोमूत्रं ततः पिबेत् षडेकावाप्युभुक्तौ गोसोमायनमिदं व्रते २६
पर्णोदुम्बरराजीवबिल्वपत्रकुशोदकैः प्रत्येकं प्रत्यहं पीतैः पर्णकृच्छ्रं व्रते २७ एतैर्व्रतैस्तु शुद्धात्मा गुरुशुश्रूषणे रतः भिक्षाशी त्रिदं
वाहविष्याशी भुञ्जन्मौनेन समास्थितः २८ प्रतिलोमान् पुष्पवतीं यवनान्वोड्कौलिकान् आचारहीनान् शूद्रांश्च दृष्ट्वा नैव पठेत्स्तुतिं २९
रात्रे चतुर्थप्रहरे पादप्रक्षालनादिकं कृत्वासने समविष्टो तेवेदं समुच्चरेत् ३० निंदां स्तुतिं नैकस्यापि कुर्यादन्तभाषणे नारीं
रूपवतीं दृष्ट्वा ध्यायेद्धि स्वं सनातनं ३१ हरिरों पठनारंभे च तस्यान्तेपि समुच्चरेत् साष्टांगं तु नमस्कारमारंभेन्ते गुरोश्चरेत् ३२ प्राय
यामे चतुर्थी चेद्धृणो प्राने सरस्वती प्रयाति रात्रौ तत्तस्मात्स्रजनीयो गणाधिपः ३३ प्रहरस्य तुर्ये प्रहरे स्रजयित्वा विसर्जयेत् सरस्व-
ती तोषयित्वा गणेशं पुनरागता ३४ ममवक्त्रे स्थिता चेति ध्यात्वा यामे च तुर्यके पुनः पठेदनध्याये तदा पाठं न कारयेत् ३५ सार्द्ध
यामे प्रविष्टा चेत्सममीयाति भारती निकटे कार्तिके यस्य गात्रे तस्मात्स्रजयेत् ३६ सरस्वत्याः पुनेस्कन्देत्स्वभावाच्च यथारणा श्लोक

मेरु रात्रौ पुनर्यथान्नाद्यागतान्नं पुनः पचेत् ४७ त्रयोदशी चेत्पूर्वाह्णे रात्रेः स्यात्तदा तु गौः कैलासं याति नित्यं त्वन्नी प्रदोषव्रतकारिणी ४८
तं० शिवस्याराधनार्थं तु तस्मात्तत्र परेऽह्नि हि दृष्टाप्य दुग्नित हियाहृष्यात्वमुपगच्छति ४९ अस्मिन्प्रदोषसमये पूजाध्यानतत्परः प्राणाया
१४३ मपथवामौनी यद्वाञ्छाकस्यसिद्धये ५० संध्यालोपं न कुर्वीत कदाचिदपि कुत्रचित् प्रातःसंध्या सनक्षत्रा ससूर्य्या सायमुच्यते ५१
143 मुहूर्तं पंचकादूर्ध्वं विशान्यद्वीययाघ्या आसन्नाभिजितः कालः श्रेष्ठः श्रेष्ठस्तथा तथा ५२ संध्याकालस्य मुख्यस्य लोपे नाडीत्रयान्तरे
प्रायश्चित्तं त्वेकमर्घ्यमधिकं संप्रदीयते ५३ परसंध्याकालतो हीना नेकाले ततोपि के अष्टोत्तरशतं तु गायत्र्या जप इष्यते ५४ रा
त्रा रुद्दूगतां त्रैवाचातीवावश्यकर्म्माणि प्राणायामत्रयं कृत्वा गायत्र्यष्टोत्तरं शतं ५५ परान्नभोजने चैव मतिर्यन्निःकृतिः स्मृता अ
थवक्ष्यामि मंत्रेशीं गायत्रीं वेदमातरं ५६ यया तु सगुणं ब्रह्म गीयते प्रतिपाद्यते निर्गुणं यां विना मुक्तिर्न कस्यापि प्रजायते ५७
महामायास्वरूपं यन्महाकालः स्वयं जपेत् यत्प्रभावादहं त्वं च जातः कालश्चापरः ५८ गायत्र्यास्तु निवाख्यातो विश्वामित्रोतितापस :
गायत्रीछंद उद्दिष्टं देवता सविता स्मृतः ५९ व्याहृतीः सप्त भूराद्या हृन्नसर्वा सोरुयुग्मके जठरे चक्रमान्नस्य न्यासो यं प्रथमः स्मृतः ५०
पादांगुल्याद्य संधौ च संधौ स्याद्गुल्फपादयोः गुल्फजान्वोस्तथा संधौ तथा जानूरुसंधिषु ६१ लिंगे नाभौ च हृदये कण्ठे वर्णान्न्यसेत्क्रमात्
करांगुलीमूलसंधौ मणिबंधे च कूर्परे ६२ भुजमूले स्वेनासिकायां चापि कपोलयोः नेत्रकर्णभ्रूशिरसि चूडायो वामकर्णके
६३ शिरोदेशे तु गायत्र्याः शिरस्यास तत्तीयकं हृदयं ब्रह्मणा प्रोक्तं विस्नेव शिर ईरिते ६४ शिखा रुद्राय कवचमीश्वराय समीरितम्

अश्वादेलाडनीकरोत्यमरा त्कशा अश्वताडमाथीर ज्ञुः

पाशं नो ते
गु अभीति कपाल गुणः पाशः = ५
विशाल शंख

नेत्रं सदाशिवायोक्तमस्त्रं सर्वात्मने स्मृतं ५५ अयं षडंगन्यासस्तु चतुर्थः परिकीर्तितः पद्मजानुकटिनाभौ च हृदये कण्ठभालयो ः ५६
क्रमाज्ज्ञाहृतयो न्यस्ताः परब्रह्मेति शीर्षकं पुनर्व्याहृतिन्यासोऽयं पंचमः परिकीर्तितः ५७ तत्सवितुर्हृदयाय वरेण्यं शिरसे तथा भ
र्गो देवस्य च शिखायै धीमहि कवचं स्मृतं ५८ धियो यो नो नेत्रमुक्तमस्त्रं शेषेण कीर्तितं अयं न्यासस्तु षष्ठः स्यात् षडेषः पापहारकाः ५९ प्रा
मंदां णायामत्रयं कृत्वा ततो ध्यानं समाचरेत् मुक्ताविद्रुमहेमनीलधवलच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैर्युक्तामिन्दुनिबद्धरत्नमुकुटां तत्त्वात्मवर्णा
त्मिकां गायत्रीं वरदाभयांकुशकशाः शुभ्रं कपालं गुणं शंखं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजे ६० ततस्तु पूजयेद्देवीं दशावरणसंयुतां
आदौ संपूजयेद्देवेशीं कोणाग्रे पूजयेत्ततः ६१ त्रिकोणस्याग्निकोणे तु प्रादक्षिण्येन देवताः ब्राह्मीं माहेश्वरीं वैष्णवीमिति प्रथमावृतिः ६२
तस्याग्रतस्तु षट्दिक्षु क्रमात्त्रष्टौ प्रपूजयेत् आदित्यं सुप्रभां वापि भास्वन्तं भानुं प्रभां तथा ६३ भास्करं चापि संपूर्य च द्वितीयावरणं विदं ततो

जे ष्टदलाग्रेषु कान्तिं दुर्गां सरस्वतीं ६४ विश्वां रूपां विलोचनां ईशानीं व्यापिनीं क्रमात् विमलां च प्रोक्तमिदं पंचमावृतिपूजनं ६५ तदग्रे
मेवाष्टदले पत्राः पूज्यास्तु शक्तयः तमोपहारिणीं सूक्ष्मां विश्वयोनिं जयावहां ६६ पद्मालयां परां शोभां पद्मरूपां तु षष्ठकं भवेदा
वरणं चाग्रे ब्राह्म्याद्याः सप्त मातरः ६७ सप्तमावरणं प्रोक्तं सप्तमावरणं विदं रविः सितः कुजो राहुः शनिश्चन्द्रो बुधो गुरुः ६८ अष्ट
मावरणं चैतत् ततस्तु दिगष्टके दिक्पालान्नवमे प्रोक्तास्तदस्त्राणि च दिक्स्थिते ६९ एवं संपूजयेद्देवीं तस्या मुद्राः प्रदर्शयेत् व्याहृ
तित्रयसंयुक्तां गायत्रीं सर्वदा जपेत् ७० चतुर्विंशतिलक्षाणि पुरश्चरणमुच्यते क्षीरोदनं तिलान् दूर्वाः सिद्धौदनसमिद्वरान् ७१ ए

ख=५

शा
मस्त्वत्सूराः प्रोक्ताः=३

अत्र आवरणद्वयं त्रुटितं लेखकदोषादिति तच्छ्रा
रदातिलकतो लिख्यते
ततः षडङ्गान्यभ्यर्च्येत् केसरेषु यथाविधि।
प्रह्लादिनीं प्रभां पश्चान्नित्यां विश्वंभरां पुनः।
विलासिनीं प्रभावत्यौ जयां शान्तिं यजेत् पुनः

मेरु
तं.
१४४

शक्रसहस्रत्रितयेन जुहुयान्मंत्रसिद्धये तर्पणादि ततः कृत्वा गुरुं संतोषयेत्ततः ७२ प्रयोगानाचरेद्विद्वान्नदन्तत्तापरः सरं ततस्ते
लक्षसहस्राणि मंत्री प्रजप्य यान्निलैः ७३ सर्वपापविनिर्मुक्तो दीर्घमायुः स विंदति आयुषे साज्यहविषा केवलेनाथ सर्पिषा ७४
हुत्वा त्रिकैकमिलैर्मन्त्री जुहुयात्त्रिसहस्रकं प्रतिद्रव्यमथो मासं कृत्वा लक्ष्मैः कुंकुनेर्द्विजः ७५ प्रकृणां ज्ञ्सैस्लिमथा ककैरघृतेनिपतेन्द्रियः ब्रह्म
श्रियेप्रजुहुयात्प्रसूनैर्बिल्वहस्तजैः ७६ जयेन्मृत्युं तु गायत्रीं तुर्यपादेन संयुतां परोरजसे सावदोमिति तुर्यः प्रकीर्तितः ७७ विम
लोऽस्य ऋषिश्छंदो गायत्रं देवता परमात्मा परमात्मा प्रथमतः प्रणवन्यासमाचरेत् ७८ सप्तव्याहृतिगायत्रीन्यासमाये हृदयवत्सरेत् ब्रह्मा
त्मने तु हृदयं शिरो विष्ण्वात्मने तथा ७९ शिखां रुद्रात्मने चेति कवचं चेश्वरात्मने सदाशिवात्मने नेत्रमस्त्रं सर्वात्मने इति ८० नात
परतरो मन्त्रो नातः परतरं तपः त्रयाणां अन्ये महाविद्यादिकाः सर्वा यद्यतः ८१ अथ योगं प्रवक्ष्यामि गोप्यं मातृजारवत् सर्वेषां
देवमन्त्राणां यत्र से सिद्धिकारकं ८२ लोलुपाय कृतघ्नाय नास्तिकाय शठाय च स गर्वाय गुरुद्वेष्ट्रे प्रोक्त्वा पापमवाप्नुयात् ८३ ये
चावैदिकमन्त्राणां जनने कर्म सूचिते तानादिपादसहितां गायत्रीं प्रजपेन्मनून् ८४ शुद्धो सहस्रं सिद्धाः स्युस्तद्वत्तालकमन्त्रकान्
मध्यपादेन संयुक्तानन्तिमेन तु नाशकान् ८५ अवश्यं जायते सिद्धिर्गायत्रीतेजसा इति संक्षेपतः प्रोक्तो गायत्र्या गोपितो विधिः ८६
पद्ममष्टदलं लेख्यं ह्रींकारं कर्णिकास्थिते द्वौ द्वौ स्वरौ दिग्विदिशं प्रतिपत्रं समालिखेत् ८७ किंजल्केषु तदग्रेषु गायत्र्यर्णांस्त्रिशस्त्रिशः त
हहर्हं तु युगलान्तराले तु समालिखेत् ८८ ककाराद्यांस्तथा आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोमिति यंत्रं सर्वार्थसिद्धिदं ८९ ।

स्तोभयंत्न सर्वेषां सर्वदा सर्वकर्मसु तस्मिन्नजितेन देवादिमोहान्नेसाधयेत्ततः ५० तदर्थं संप्रवक्ष्यामि मंत्रन्यासं जपाश्रियं उपास
नान्तस्य तस्माद्द्वैशास्त्रापुरुषोरोगभाक् ५१ ओं त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ५२ वशि
ष्ठस्य मुनिश्छन्दोनुष्टुब्देवस्त्र्यंबकः त्रिचत्वर्वसुगो पंचत्रिभिर्वर्णैः षडंगके ५३ पूर्वपश्चिमयाम्येनु वक्त्रेषु तदनंतरं हृदोगला
स्येषु पुनर्नाभिहृत्पृष्ठकुक्षिषु ५४ लिंगे पायौ तन्ध्याचोर्वोर्मूलयोश्चोरुमध्ययोः जान्वोस्ततो जानुवृत्तगुल्फयोः स्तनयोस्तथा ५५
पार्श्वयोः पादयोः पार्श्वयोः नसोः शीर्षे च विन्यसेत् प्रत्येकमेंत्रवर्णाश्च न्यासोयं तद्द्वितीयकः ५६ पादास्यमेहृच्छिरोभ्रूयुगलाक्षिषु ......
वक्त्रे गले पुनर्भूयो हृदये जठरे पुनः ५७ गुह्योरुजानुपादेषु न्यासमेवं समाचरेत् एवं न्यासत्रयं कुर्यान्मातृकान्यासपूर्वकं ५८ हृ
त्ताभ्यां कलशौ द्वाभ्यामृतरसैराप्लावयन्तं शिरो द्वाभ्यां तौ दधतं मृगाक्षवलये द्वाभ्यां वहन्तं परं अंकन्यस्तकरद्वयामृतघटं कैलासकान्तं शिवं
स्वच्छांभोजगतं नवेन्दुमुकुटं देवं त्रिनेत्रं भजे ५९ पंचावरणदिक्पीठे पूजनं वृषभध्वजे मूर्तिमूलेन संकल्प्यावहमानेन वर्त्मना ६० पूर्वमं
गानि संपूज्य पश्चान्मूर्तिं प्रपूजयेत् पूर्वादिप्रादक्षिण्येन शानाय मूर्त्यमूर्तये ६१ महादेवाय सोमेति मूर्तये नेत्र समुच्चरेत् भवायक्षि
तिमूर्तये सर्वाय जलमूर्तये रुद्राय चाग्निमूर्तये उग्राय वायुमूर्तये भीमायाकाशमूर्तये पशुपतये समुच्चरेत् ६२ जयमानमू
र्तये इति दलाग्रेषु ततो जयेत् रमायकाप्रभाज्योत्स्नापूर्णोषापूरणीस्तथा ६४ तृतीयावरणे चैतास्तु चतुर्थावरणे त्विमाः विद्यावि
भावसिता प्रबुद्धा सारा संध्या शिवा निशा ६५ आर्य्या प्रज्ञा प्रभा मेधा शान्तिः कान्तिर्धृतिर्मतिः पंचमावरणे चैताः षष्ठावरणगास्त्वथ ६६

गतं=५

त्रैं

लये=६

मेरु
तं
१४५

1.45

नक्कु

जडूवि

परामयावनीपन्नाशान्नामोयाजयामला समस्मेलोकपालांश्चतदस्त्राणितथाष्टमे १०७ जपेल्लक्षमिमंमन्त्रमेवंध्यायेजितेन्द्रियः जुहु
याद्दशभिर्दूर्वैर्युतैर्घृतसंप्लुतैः १०८ बिल्वपलाशखदिरैर्वनैश्चतिलसर्षपौ पायसंदधिदूर्वाश्चतथैकेनसहस्रकं १०९ तर्प्पयि
त्वाभिषिञ्चाथब्राह्मणांस्तोषयेद्गुरुं एवंकृतेप्रयोगेहिजायते[illegible]यंमहामन्त्रः ११० घृतयुतंजुहुयाद्बिल्वसमिद्भिःसंपदेसुधीः जुहु
याद्बलहस्तस्यसमिद्भिर्बलतेजसे १११ खादिरैर्युतैर्हुत्वाकान्तिपुष्टिमवाप्नुयात् समिद्भिर्वटवृक्षस्यजुहुयाद्युतावधि ११२ धनधा
न्यसमृद्धःस्यादचिरेणैवसाधकः तिलैस्तन्तैस्तथाहुत्वासर्वपापैःप्रमुच्यते ११३ सिद्धार्थैर्युतैर्हुत्वाशत्रून्विजयतेनृपः अनेनैव
विधानेनस्वन्तस्तुरकाराजः ११४ पायसेनोहुतोहोमोलक्ष्मीश्रीकीर्तिकान्तिदः गोडघेनचसिद्धान्नंहुत्वाकष्टंविनाशयेत् ११५
अयमेवमतोहोमःशान्तिश्रीसंपदावहः दधिहोमेनसेवादंकुर्याद्धिहेषिणोर्मिथः ११६ अपहेञ्जुहुयान्मेधांदूर्वामष्टोत्तरंशतं आ
मयान्निखिलान्जित्वादीर्घमायुरवाप्नुयात् ११७ जुहूयाज्जन्मदिवसेपायसाज्यैर्हुतान्वितैः श्रियंनित्यंदिनोलक्ष्मीमारोग्यमतुलंयशः ११८
गवदुग्धघृताक्ताभिर्दूर्वाभिर्जुहुयाद्वशी सर्विंशतिशतंसम्यक्कुर्यज्जन्मदिवसेसुधीः ११९ ग्रामयेःसकलैर्मर्त्यो जीवेद्वर्षशतंवली क
षमलीसमिधःसर्पिःपयोन्नैस्त्रिशतंपृथक् १२० जुहुयाद्ब्राह्मणानन्नैर्भोजयेन्मधुरान्वितैः प्रीणयेद्धनधान्याद्यैरात्मनोगुरुमादरात् १२१
अनामयंसमवाप्नोतिदीर्घामायुःश्रियासह सहतेनपयोन्नेनहुत्वापर्वणिपर्वणि १२२ राजश्रियमवाप्नोतिषण्मासात्रात्रसंशयः ला
जैर्विशुद्धैर्जुहुयात्कन्याप्स्येसावरामये १२३ क्षीरद्रुमसमिद्धोमाद्ब्राह्मणादीन्वशंनयेत् स्नात्वासहस्रंप्रजपेदादित्याभिमुखोमनुं १२४

आधिव्याधिविनिर्मुक्तो दीर्घमायुरवाप्नुयात् अनेनमनुनासर्वं साधयेदिष्टमात्मनः १२५ अथदारिद्र्यनाशाय वक्ष्ये मंत्रं धनेशितुः मे
धातिथिऋषिः प्रोक्तो छंदो गायत्रमीरितं १२६ अंगन्यासकरन्यासौ देवतासद्यस्मृतिः यथाकथंचिन्मासेन चत्वारिंशत्सहस्रकं १२७
देवताप्रीतयेकार्यः षण्मासेतत्तनरैर्जपः पुरश्चरणमेतस्मात्त्वशक्त्याविप्रभोजनं १२८ अश्वारूढं कुन्तपाणिं कुबेरं चित्रिणीप्रियं नि
धीश्वरं स्वर्णवर्णं वन्देगंधर्वनायकं १२९ सदसस्पतिमद्भुतंप्रियमिन्द्रस्यकाम्यं सनिंमेधामयासिषंस्वाहा १३० चत्वारिंशत्सहस्रं
यः प्रतिमासंजपेन्नरः ममभाण्डारिकः कुर्यात्तस्यदारिद्र्यनाशनं १३१ सर्वार्थसाधकं वक्ष्ये संग्रामविजयप्रदं जलेपरवैयाहे धा
यत्स्मरामि शृणुष्वतत् १३२ जातवेदसेसुनवाम सोममरातीयतो निदहातिवेदः सनः पर्षदतिदुर्गाणि विश्वानावेवसिंधुं दुरि
तात्यग्निः १३३ त्रिष्टुप्छंदोमुनिश्चास्यमरीचिः काश्यपोमतः देवताजातवेदोऽग्निः षडंगानिसमाचरेत् १३४ नवागषट्सप्तनागसप्तभिर्म
न्त्रवर्णकैः अंगुष्ठयोर्गुल्फयोश्च जंघयोर्जानुनोस्तथा १३५ ऊर्वोः कट्योर्लिंगनाभ्योर्हृदये स्तनयोस्तथा पार्श्वयोश्चतथापृष्ठेस्कन्धयोरन्तरेत
योः १३६ बाह्वोश्चैवोपबाह्वोश्च हृदयोः कूर्परयोरपि प्रकोष्ठहस्तयोर्वापिमणिबन्धद्वयेनतथा १३७ करेचतलयोरास्ये नसोर्दृशोश्च कर्णयोः
ललाटेचमस्तके मूर्द्धनीति द्वितीयकः १३८ शिखायांचललाटेचनेत्रयोः कर्णयोस्तथा श्रोष्ठेऽधरेचजिह्वायांकण्ठेबाह्वोस्तथाहृदि १३ ५
कुक्षौकरौचगुह्येचऊर्वोर्जान्वोश्चजंघयोः पादयोश्चपदन्यासः प्रोक्तोऽयंध्यानमुच्यते १४० विद्युद्दामसमप्रभांमृगपतिस्कन्धस्थितांभीषणां
कन्याभिः करवालखेटसहस्ताभिरासेवितां १४१ हस्तैश्चक्रदरासिखेटविशिखान्पाशाङ्कुशौ तर्ज्जनी बिभ्राणामनलात्मिकांशशिधरांड

मेरु
तं०
१४६

गौंत्रिनेत्रोस्मरेत् १४२ कृत्वात्मसर्वतोभद्रं सर्वोकंमण्डलेशुभं तत्कर्णिकायां षट्कोणं मण्डलं कायोत्थमर्चयेत् १४३ सर्वांकोपरतत्वान्नेको·
शरेषु तदग्रतः जयां च विजयां भद्रां भद्रकालीं च सर्वतः १४४ सुमुखीं दुर्मुखीं व्याघ्रमुखीं सिंहमुखीं तथा मध्ये दुर्गां यजेत्सम्यक्षादासने सिं
हमन्त्रतः १४५ तारमुक्त्वा वज्रनखदंष्ट्रायेवमहामतः सिंहाय हुं फट् स्वाहेति मंत्रमष्टदशाक्षरः १४६ मूर्तिं मूलेन संकल्प्य तस्यामावाह्य पू
जयेत् केशरेषु षडंगानि सर्वतो दलेषु ततः १४७ जातवेदः सप्तजिह्व तृतीयो हव्यवाहनः ततोश्वोदरजे वैश्वानरं कौमारतेजसे १४८ वि
श्वमुखं देवमुखं पीठकोष्ठे चतुष्टये यजात्मानं जलात्मानं वह्न्यात्मानमिरात्मकं १४९ निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शान्तिश्च कोणगाः १५०
स्त्यावाप्येनपथोवीथिचतुष्केषु जयेदिमाः एकादशं प्रतिदिशं तत्रप्राग्दिशि कथ्यते १५१ जगत्तापनती वेदगर्भा दहनरूपिणी सेन्दुख
ण्डांशुमहत्त्रीतिनोगगनचारिणी १५२ वागीश्वरी मदवहा सोमरूपा मनोजवा अग्नयद्देशे मरुद्वेगा रात्रिः स्याज्ज्वेपकोत्ता १५३ य
शोवती चतोयात्मीकान्तिमादयावती श्रष्टमी कारिणी प्रोक्ता नवमी च तिरस्क्रिया १५४ देवमाता च दमना प्रिया पश्चाद्विरूप्यते समा
राध्यानन्दिनी च परारिष्टविमर्दिनी १५५ पद्मा तारा दारुणी निरमा दुर्गा गायत्रः परं निरवद्या विशालाक्षी सौम्या मायाऽभिरूप्यते १५६ स्वा
सोहाहानादिनी च वेदना वह्निगर्भिणी सिंहवाहा वक्ष्मा च वर्हिषेहारिरंसका १५७ तापहरा पङ्कदोषा निःसपत्नेति नद्वाहिः लोकपा
लान्सहस्राणि ग्रावत्समायजन् १५८ मन्त्रवर्णसहस्राणि जपेद्धोमं पृथक् पृथक् वेदवेदाग्निसंख्याकं तिलसिद्धार्थविल्वजैः १५९
मूलैश्वस्मिन् यथा मिश्ववदोदुंबरपैप्पलैः प्रर्कस्तत्तोद्भवैष्या‥ हुतेन हविषान्नकैः १६० सर्वैर्हुतं ताक्षैजहुयात्तिलैस्वान्ते हुताकृतीः ततः

संतर्प्य सतिलैः कृत्वा चान्माभिषेचनं १९१ समाराध्य परां देवीं तोषयेद्गुरुमात्मनः इत्थं जपादिभिः सिद्धे मन्त्रेऽस्मिन्सर्वथको न्नमः १९ २
आग्नेयाद्याधिकारि स्यान्नद्विधानमुदीर्यते आग्नेयाद्यमिति प्रोक्तं विलोमप्रतिलोमतः १९३ सर्वांगव्यापकं त्वाद्याः षडंगानि विलोमतः
न्यसेत्तारितुपुंसिंइतिहत। ॥वचेनाम्बाविनिर्गोऽड़ति शिरः इत्यादि ९४ सर्वांगसंख्यकेदौर्गो ह्रीं णोन्यासं तथैव च तथैव च
पदन्यासो जपहृज्जा सर्वं च वत् १९५ पंचगव्यं हृपके नवरूणाद्यस्य विंदये चतः सहस्रं वशांतचत्वारिंशाद्वहुत्सयं १९६ होमये
दर्पणं प्राशवद्वक्रयः प्रतिलोमतः सर्वं वद्देशिकः कुर्याद्गायत्र्या हिरण्यं जपं १९७ क्रूरकर्माणि कुर्वीत प्रतिलोमविधानतः शा
न्तिकं पौष्टिकं कर्म कर्तव्यं मनुलोमतः १९८ आद्यः पंचाक्षरं पादो ज्ञेयो ज्ञानेंद्रियात्मकः प्रमाद्यः पंचवर्णान्यः स्मृतः कर्मेन्द्रियात्मकः १ ८५
आद्यस्तृतीयः पंचार्णः सर्वभूतमयः स्मृतः न्याद्यः समन्तरः पादश्चतुर्थो तरूपकः १७० दसर्वं पंचमः पादस्तन्मीरूपषडुत्तरः तोव
र्णादिः षडर्णोऽन्यः षट्कोशिकेमयो मतः १७१ सोऽहं पंचवर्णोऽन्यः शाह्लादिमयईरितः सेवर्णा हमो ज्ञेयः पंचार्णो वचनादिकः १७२
एवं तस्य मायोगात्पादक्रमिकरित"" तत्रस्यादाद्यारोत्पत्वा सत्ताराध्यावाह्निदेवताः १७३ प्रधानमूर्तिप्रतिमासवस्वर्णादि तप्रभाः प्र
ज्वलकेशावदनाभीमदंष्ट्राभयापहाः १७४ देवताद्वितीयो मन्त्राऊर्ध्वदृष्टिरुदीरिताः देवताभूतपादोत्स्यात्तिर्यग्वक्त्राः प्रकीर्तिताः १७ ५
यातरूपाह्वरोमन्त्रा उभयामतशोभिताः ऊर्ध्विजाऊर्ध्ववदनाः कोणोत्स्यात्तिर्यगाननाः १७६ यतः सर्वाः स्मृताः जीवाइंद्रियार्थो द्ववाह्नि
यः प्रथमस्तिर्यङ्मुखोपेताईरिताः वर्णदेवताः १७७ अभिमुख्यः स्मृताः सौम्येपराङ्मुख्योग्रकर्मणि आभ्योऽसंख्याः समुत्पन्ना देवताज्वलिताननाः १७८

मे॰
तं
१४०
140

याम्यो मन्त्री दहेद् छत्रो राज्यं सगिरिकाननं । अतन्त्रं मनुष्यानं दैत्ये आरभेत विचक्षणः १७९ आसुरेषु प्रयुञ्जीत देवतासु ससंहरेत् । उप
क्रमेत नन्दासु रिक्तासु संहारं विसर्जयेत् १८० भद्रासु चाहरणं कुर्याज्जयासु तेनैव मुनम । उपक्रमो भौमवारे शनिवारे विसर्जनं १८१
प्रतिसंहरणं वारे गुरोः शुक्रस्य वा भवेत् । स्थिरेषु राशिषु आरंभश्चरेषु स्याद्विसर्जनं १८२ अस्त्रसंहरणं कुर्यादुभयेषु विचक्षणः । कृ
त्स्यपक्षे नरेन्द्र मन्त्रस्तु नरात्मनि संहरेत् १८३ भानुना मोक्षसंहारौ कुर्यान्नित्यं विशेषधीः । पश्चिमाभिमुखो भूत्वा सर्वकर्माणि साधयेत् १८४
नदे च हुतसकलान्याथ्याख्याकर्मसु एतान् । तन्मन्त्रात्तरोपेतान्मन्त्रीमन्त्राणि संख्यया १८५ जुहुयादर्धिते वह्नौ मारयेद्रिपुरात्मनः । कृष्ण
अष्टमीं समारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी १८६ यन्त्रं विषहस्तांश्च मूकरहोम्यान्नासमिद्धान् । राजीतैलेन संलिप्तान्मात्स्यकुसुमसहस्रकं १८७
जुहुयात्संयतो भूत्वा रिपुर्यमपुरं व्रजेत् । सप्तरात्रे प्रजुहुयात्सिद्धार्थैः स्नेहसंयुतैः १८८ आर्द्रवस्त्रो ह्यहिकाले मरीचैर्मनुनामुना । निरा
हृतेज्वरेणारिः प्रलयाग्निसमेन सः १८९ नाउपत्रे समालिख्य शत्रुनाम यथाविधि । आग्नेयायां लिखेत्सवेष्टं कुण्डमध्ये निखन्यते १९० स
रिवेश्मदहने कुहो ज्वराक्रान्तः स जायते । तदायपत्रिपेन्नायेशीतले सवशो भवेत् १९१ सामुद्रसलिले हिंग्रविषजीरकलोलिते । कथि
ते पुत्तलीसाधनं तत्र नतु निर्मिता १९२ अधोवक्त्रा विनिःक्षिप्य यत्नाद्विषतरुच्यया । तच्छिरस्त्रा उ नेकुर्याज्जपन्मन्त्रं विलोमतः १९३
सप्ताहान्मरणं याति शत्रुर्ज्वरविमोहितः । आदित्यरथ्यागन्धस्तोत्रितद्विषाहतं १९४ नद्यैतैलेन लिप्तांगो दग्ध्वा भानुमरीचिभिः । अधोमु
खे निजरिपुं ध्यात्वाकथितवारिणा १९५ नश्येज्ज्वरातुमालोका शत्रुस्सप्तप्रियो भवेत् । विषन्तीमपशाले शूले ध्यायेत्कालचनप्रभां १९६

कार्पासबीजैर्निंबस्यपत्रैर्मेषीहृतप्लुतैः हुत्वाविद्वेषयेच्छत्रून्सद्योऽनेनदेशिकः १९७ विधाणांनमग्नांनीमूले ध्यात्वादुर्गांभयंकरीं म
हिषीहृतसंसिक्तैःपल्लवैर्विषवृक्षजैः १९८ हुत्वारिपोःक्षणात्सेनामुच्चाटयतिमंत्रवित् ध्यात्वासर्षपतैलाक्तैर्बीजैर्धत्तूरसंभवैः १९९
हुत्वारिं ध्यात्वादेवीमुग्राग्रोकंचरुभिर्मरिचान्वितैः २०० मूत्राक्तपिष्टसंसिक्तैर्जुहुयाद्विवसत्रयं रिपोःरुच्चाटनंकुर्यात्सेनायानात्रसंशयः २९१
खड्गशूलकरांदुर्गांज्वलन्तीप्रलयाग्निवत् ध्यात्वासर्षपतैलाक्तैर्बीजैर्धत्तूरसंभवैः २०१ हुत्वाविमोहयेच्छत्रून्मरिचैर्वासर्षपैः कालो
ननलनिभांदुर्गांशूलखड्गकरांस्मरेत् २०२ नक्तंचहुतसंभूतैर्व्रणकृत्तैर्हसंयुतैः समिद्वरैःप्रजुहुयाद्रुग्मन्मामेनवैरिणां २०३ सिंहारू
ढांप्रधावन्तींयावमानेरिपुंप्रति शरान्कार्मुकनिर्मुक्तान्वर्षिज्वालामुखाकुलान् २०४ सुवर्णीसंस्मरेद्दुर्गांतर्पयेद्रसवारिणा तुर्वि
वेशमालोक्यरिपोरुच्चाटनंभवेत् २०५ प्रतिदुर्गांमयोयश्चिगदाहस्तांविचिन्तयेत् विप्रहोमसमानाभोमहिषाज्यहुतसंप्लुतैः २०६ पु
रोकैर्जुहुयान्निंबविभीतकसमिद्वरैः कोद्रवैरथशत्रोःस्तुसेनायालंभनंभवेत् २०७ आज्ञापाशांकुशारक्तांगाणिदुर्गांमनुस्मरन् लोनैः
समधुरैःसाज्यहुतकाष्ठेपितेनले २०८ जुहुयान्निशिसस्नाहान्मन्त्रविद्वशयेन्नृपान् पाशांकुशाधरांरक्तांविश्वदुर्गांविचिन्तयेत् २०९
फलिनीकुसुमैःफुल्लैर्मध्वक्तैर्भःसमुद्रितैः जुहुयान्निशियोमन्त्रीनस्पर्विश्वंवशंभवेत् २१० शरच्चन्द्रनिभांदेवींविगलत्स्वरमामृतां पा
शांकुशाधरांध्यात्वासिंधुदुर्गांसमिद्वरैः २११ वेतसैर्मधुराक्तैर्जुहुयाद्धृष्टिसिद्धये जवाकुसुमसंकाशामग्निदुर्गांविचिन्तयेत् २१२
हुतेन्नवणप्रलामधुरत्रयप्लुतया आकर्षयेद्धाविनाम्नाध्यानमन्त्रविन्नात्रसंशयः २१३ प्रतिदुर्गेयमन्यायायाक्षरन्नाविद्वृवीरिता दु

मे०
त
१४८
148

र्वन्नाथगानाग्रागानिदुर्गासमीरिता २१४ विश्वायाशयरान्नास्नादिश्वदुर्गासमीरिता सिद्धायामावकारान्नासिंधुदुर्गाभिगीयते २१५ स
न्नामरव्यारिकामेतामग्निदुर्गाविदुर्बुधाः श्रृंगाणोष्याशिलं कृत्वा सगंधिकुसुमादिभिः २१६ देवीमभ्यर्च्ययन्त्रिस्थंप्रागुक्तेनैववर्त्मना आहरेद्दाडि
मबलिंचरुणासर्वसिद्धिदं २१७ कृत्यारोगभयद्रोहभूतानिनाशयेदयं यथावदग्निमाराध्यगंधैःपुष्पैर्मनोहरैः २१८ स्थित्वातस्या
ग्रतोमन्त्रीजपन्मन्त्रमनन्यधीः जपोयंसर्वसिद्धैस्यात्रात्रकार्याविचारणाः २१९ लवणैर्मधुरासिक्तैर्जुहुयात्पश्चिमामुखः मन्त्राणिस
त्येपामन्त्रीरिपुमात्मवशंनयेत् २२० शालीन्धुतान्संशोध्यग्रहान्कुर्वीततण्डुलान् अपिवापेवगावेणसंस्कृतेहव्यवाहने २२१ चरुं
पचेत्तथेपेमन्त्रमवनार्घ्यपुनःसुधीः अर्चयित्वाविशदधीर्देवीमस्त्रैःयथाविधि २२२ जुहुयाच्चरुणाज्येनसाज्येनाष्टसहस्रकं पात्रेसं
तापनंकुर्वन्साध्यंनाशयेद्ध्रुवः २२३ शिष्टंतेनिषनेद्वारिसंपातेप्रागणान्तरे कृत्यारोगाविनश्यन्तिसहभूतग्रहामयैः २२४ परै
हन्यादिताकृत्यापुनस्तानेवभक्षयेत् ब्रीहिभिर्द्विविधाद्यैर्वैःपयोह्रुतसमिद्वरैः २२५ आज्यैर्मधुत्रयोपेतैरेतैर्दशांशतः
धकृ जुहुयात्संपदोभूमिःसाधकोभवतिध्रुवं २२६ भास्करेमेषरा
शिस्थेमन्त्रज्ञानुत्तमेदिने नद्यांसागरगामिन्यांसनतेपुष्क
लांभसि २२७ उद्धृत्यादायसिकताःसंशोध्याप
विशोषयेत् ॥

न्यस्तनीयं च गव्येषु संस्कृते हव्यवाहने २२८ भर्जयेन्मनुना सिद्धैर्दीर्घैर्ज्वलनकृत्यथा सिंहमेषधनुस्थेऽर्के कृत्तपदेहमीनिधो २९ ४
विशाखाकृत्तिकामूलहस्तोत्तरमघास्वथ रोहिण्यां श्रवणे वारे मंदवाक्योतिदैवते २३० विहायान्येषु कुर्वीत सिकतास्थापनं सुधीः गृ
हर्म्यामादिराज्ञां गारहार्थे सिकताः शुभाः २३१ प्रस्थाढकचटोन्मानानामध्यादिषु वदेद्विमाः नवसुप्रतिपेच्चमास्तेषु संमजयेत्क्रमात् २३२
मध्यादिदेविमस्थाणिकपालान्तानि देशिकः चक्रेशो विमर्त्तिखेटवाणास्थापं त्रिशूलकं २३३ कपालेस्वस्वमंत्रेण संस्थाप्यान्नेवलिं हरेत्
नक्तत्राशीनां लोकेशानां वलिं हरेत् २३४ विहिताय त्ररत्तये वर्द्धनेन त्र संपदः तद्वयहमहारोगचोरभूतमरीरुषाः अमुनावि
लयं यान्ति विधिनानात्र संशयः २३५ सिकतानां विशुद्धानां कुंडवास्थापिधोरशः पंगव्येषु तेपात्रे ब्रह्महस्तेन निर्मिते २३६ निक्षि
पेत् विधिनायत्रस्थापयेत्तत्र संपदः दिने दिने प्रवर्द्धन्ते कालहृद्ग्रादिभिः सह २३७ महोत्पाता विनश्यन्ति कृत्याशोहमहाग्रहाः
चरुगव्यादमनोकूष्मांतस्थापनं विधिनामुना २३८ गोमूत्रं प्रस्थमात्रं स्यात् गोमयं चामलद्रहकं आज्यात्तमगुणं क्षीरं गोमूत्रात् त्रिगुणं दधि २३९
गोमूत्रेण समं सर्पिः सर्वं वा सममस्तु वो गावः स्युः कपिलाश्वेतहिमक्षत्राहणप्रभाः २४० अभावे गदिताः सर्वा सर्वे वा कपिलो ह्यवं प
कोनपंचाशत्कोष्ठकैर्ब्रह्मरेखाविवनः २४१ विहायकोणकोष्ठानि मध्यकोष्ठे लिखेद्बही तदथकोष्ठमारभ्य प्रादक्षिण्येन संलिखेत् २४२
देवीं तत्र समावाह्य पूजयेदुपचारकैः कृत्वा होमं स संपातं निखनेत यथाग्रुरा २४३ दयाहलिं यथा सर्वेंत स्वप्रवीरितेफलं नवको
ष्ठान्विते लेख्यं चतुरस्र सुशोभनं २४४ साध्यनामान्वितां मायां मध्यकोष्ठे तु संलिखेत् तदधः कोष्ठमारभ्य प्रादक्षिण्येन संलिखेत् २४ ५

मे॰
तं॰
१५९

149

मूलमंत्रस्य पूर्वोक्तानन्त्यपादांश्च तद्धृदि: रहस्ययात्स्वरालेन मातृकार्णैः प्रवेशयेत् २४६ तद्धृदि स्मृतसंस्थाद्धारणायत्नमद्भुत सर्व
भूतभयहरं श्रीकीर्त्यायुःप्रदं शुभं २४७ आग्नेयास्त्रस्य ज्ञानातिविसर्गादानकर्मणोः यः शुभान्गुरुणाशिष्टस्तस्याधीनं जगत्त्रयं २४८
प्रतिङ्गामि मन्त्रं वसोयदिनास्त्रमितिस्थिते प्रतिलोमक्रमेणेमं मन्त्रं कृत्वास्त्रपरिवर्तते २४९ प्रतिङ्गामिनि विष्णुनावेदसिंधुं द्वरितान्तपश्चिः जावे
दसेस्तु नवामसोमभरणीयतो निदहाति वेदः २५० मनः परिषत् श्रेयंन्यास्तु पूर्वोक्तौ वर्णसंख्याभिरीरितः क्रमेणानेन वर्णानां परानो
न्यासरक्षाते २५१ ध्यानं चैव पुरो प्रोक्तं कृत्वास्त्रस्य विलोमतः न्यासादिकं तथा ध्याने मुनिश्छंदश्च पूर्ववत् २५२ पुरश्चर्यादिकं सर्वं प्रयोगा
न्कीर्तयाम्यहं भानुबिम्बगतं शत्रुमधोवक्त्रं विभाहतं २५३ मूलाद्रश्म्युत्थितया गलेकुण्डल्या भावयेत्सुधीः मूलाधारे विधेयेत्स्वा
यः प्रस्फुरत्कालपावके २५४ दिनत्रयाज्ज्वराक्रान्तो रिपुः प्राणान्विमुंचति दिनाष्टेन प्रविष्टांगे स्वाधिष्ठानगते रिपुं २५५
पंचवाणमसिहेन वह्निदग्धविग्रहं ध्यायेन्मन्त्रं जपेत्तस्य समभवेद्यमवल्लभः २५६ मणिपूरगतं शत्रुमग्निनादीप्तविग्रहं ध्यायेद्दिया
न्तं प्रजपेत्तस्य वशात्तो व्रजेत् २५७ अनाहताहिताः शत्रून्निर्दयामन्त्रवह्निना पाशेन वरपाशीन्द्रेणानीयते यमकिंकरैः २५८ वि
शुद्धस्थानगो वैरी दिनवाणेन पीडितः अपोमृत्युवः स्वनस्त्वर्णपराहः स्यादिनत्रयात् २५९ आज्ञायां निहितं शत्रुं देहेहाग्निनाधिया पु
त्रमित्रकलत्रादीन्पश्यत्सु मवाप्नुयात् २६० नाभिमात्रे जले स्थित्वा ध्यायन्निवेदनेस्थितः वैरिणां दग्धसर्वांगं मन्त्रमष्टोत्तरं शतं २६१ ज
पेत्तस्य दिनादर्वाग्यमलोकं स गच्छति आलावारं समारभ्य समाहं प्रजपेन्मनुं २६२ सूर्योदयं समारभ्य यावदस्तमयो भवेत् सन्निपा

तज्ज्वराविष्टोयमग्रस्तोभवेदरिः २९३ स्थित्वादुर्गालयेमन्त्रीत्रिरात्रंवर्जिताशनः दिनवाणेनविद्धांगंवैरिणंप्रविचिन्तयेत् २९४ जपेन्म
नुमिमंदाहज्वरितोमरणंव्रजेत् स्मशानेदुर्गांजपन्मन्त्रमजस्रंत्रिदिनेस्मरन् २९५ शूलप्रोतंनिजरिपुंदिनास्त्रेणप्रपीडितं ज्वरेणमहता
महताविष्टोजायतेसौयमातिथिः २९६ रविमण्डलगांश्यामांहृष्टेनद्रष्टव्यपन्नगैः विषाग्निदग्धसर्वांगंध्यायन्नुस्त्रेनवारिणा २९७ तर्पयेद
द्दिनवाणेनस्यादसौयमवल्लभः रविबिंबांतगतयाज्वालयाग्रस्तविग्रहं २९८ रिपुंध्यात्वाजपन्मन्त्रंसप्तरात्रियमान्तिकं ग्रहग्रस्तार्क १
विंवस्थंविद्धंमन्त्र्यथवैःशरैः २९९ प्रतिपद्यानिजंशत्रुंजपेदयुतमन्त्रवित् रिपुंनयतिशीघ्रेणयमहतीयमालयं ३०० प्रलयानल
संकाशांकालरात्रीमिवापरां शूलपाशधरांघोरांसिंहस्कन्धनिषेदुषीं ३०१ सवित्तमंडलान्तस्थांरक्तनेत्रत्रयोज्वलैः विस्फुलिंगै
निर्दहन्तीरिपुमाकुलविग्रहं ३०२ सोहदंष्ट्राधरोत्तमद्भ्रुकुटीभीषणानना तर्जयन्तीनिजंशत्रुंतर्जन्याभीमरूपया ३०३ दंष्ट्रामयू
खजालेनद्योतयन्तीदिगन्तरं शूलेनवैरिणोवक्षोदारयन्तीभयंकरी ३०४ जपेद्दिनत्रयंधीमानमानयादिपुमात्मनः ध्रुवमन्त्रकृ
तन्यासःप्रलयाग्निसमप्रभः ३०५ रक्तवस्त्रधरांक्रुद्धांरक्तनेत्रत्रयाहृतां सिंहापिरूढांधावन्तींधावमानंरिपुंप्रति ३०६ खड्गेनन्नाच्छि
रःकृत्वातत्क्षणाद्धोमस्येलयतोध्यात्वादुर्गांजपेन्मन्त्रंत्रिदिनंवर्जिताशनः ३०७ अनेनैवविधानेनरिपुर्मृत्युप्रियोभवेत् कर्माण्येतानि
कुर्वीतदिवसेनतुरात्रिषु ३०८ तस्मादिनात्सप्तमिन्दुक्तमपराग्रेसुमुखात्ते पश्चिमासुखलिंगस्पसजीवंमहिषंपुरः ३०९ निखात
तस्यसिरसिकुण्डेकृत्वात्रिकोणकं तस्मिन्समेधितेवह्नौयथावद्देशिकोत्तमः ३१०· सत्रिकोणान्समन्त्राणांसाध्यनामसमन्वितान् प्र

मेरु
तं.
१५०
150

जरत्केन संश्लिष्टाङ्गाकारस्करासिहस्तान् २८१ सहस्रं तत्र हृद्याह्वे वीथ्यात्वा समवितमण्डले प्रलयाग्निसमां चोग्रां द्वात्रिंशद्भुजशोभितां २८२ उग्र
दंष्ट्रं पसंदीप्तां तस्यन्तीं सिंहमस्तके महादंष्ट्रां महाभीमां ज्वलत्केशां नटन्मंतीं २८३ रक्ताङ्गीं मांसवदनां घूर्णितोग्रत्रिलोचनां एतेन वि
धिना शत्रुर्महाज्वरनिपीडितः २८४ विमुंचति निजं देहं पुत्रमित्रादिभिः सह ऊर्ध्वमस्यां भसोमन्त्रीं लेखयित्वा भुजंगमं २८५ मा
तृविंशगतां दुर्गां सहस्रादित्यसन्निभां सहस्रपाणिचरणां सहस्रादित्यशिरोमुखीं २८६ सहस्रनामवहां गीतां समयन्तीं जगत्त्रयं ध्यायेत्त
नेन सर्व्वांसेन तर्प्पयेद्रक्तवारिणा २८७ संयतः कालपाशेन वैरि मुंचति जीवितं मथ्याङ्गाक्रान्तपद्मस्थां नदन्तीं नरसिंहवत् २८८ व्यो
मस्थिरां स्मरन्नासीनां महाभीषणदर्शिनां शूलप्रोताहितां ध्यायेत् जपन्मन्त्रमनन्यधीः २८९ तर्प्पयेद्रक्ततोयेन सर्प्पवक्त्रे दिनत्रयं यमस्य भ
वनं गच्छेदरातिर्नात्र संशयः २९० क्रतहृदिः प्रतिकृतिं प्रतिष्ठितसमीरणां उस्मोदके विनिक्षिप्य विषाक्त विधिना ततः २९१ ध्वर्क्के
ह्यनलसंकाशां खड्गखेटकधारिणीं नयनत्रयसंगच्छद्विस्फुलिंगसमाकुलां २९२ सिंहस्थां सर्प्पभूषाढ्यां त्रैलोक्यभयदायिनीं ख
ड्गकृत्ताहितां ध्यायन् जपेदुग्रतमं तं २९३ विधानेनामुना शत्रुयस्त्रो भवति मृत्युना प्रकल्प्य दुर्गायतने त्रिकोणं कुण्डमुत्तमं २९४
तत्र संज्वालितो वह्नौ महिषीसकृता कृता पुत्तलीं मजरक्ताक्तां प्रतिष्ठितसमीरणां २९५ छिन्नाछिन्नाजपङ्क्तिपादजरक्ताक्तां तनितिधि
ध्याना दुर्गां प्रसन्नयन्तीं महिषीरक्तलालने २९६ शूलेन महिष्यांगं भिंदन्तीं घोरदर्शनां अट्टहासैरजस्रोत्थैर्भीषितां सरसेवितां २९७ प्रदी
प्तानलसंकाशां भसमन्नेत्रत्रयान्वितां संहृष्टापरसंभिन्नां दंष्ट्राभीममुखाम्बुजां २९८ खड्गखेटकपुष्पाभिः कन्यकाभिः समाहृतां ॥

श्चनेविधिनाशत्रुःप्रयातियमसंनिधिं २९ दिनासप्तमेवंकथितंराज्ञोकृत्यासमुच्यते प्राधाराद्रुदन्तांदेवींकुण्डलींसर्प्परूपिणीं ३०
तोज्वलरथमार्गेणागतांव्योमस्थलेततः मुखेनशत्रुमादायनिकृन्तांस्वगृहंप्रति ३१ ज्वलत्कालानलोद्दीप्तांविचिन्त्यप्रजपेन्मनुं समभि
चौसरैःशत्रुमस्तमाप्नोतिमोहितः ३२ शृंगाटकेविन्यसेत्सर्षपस्नेहलोलिते सिद्धार्थकुरवंजमेजुहुयात्पदमात्रतः ३३ कृत्या
सप्तमालयादस्योरिपुर्यमपुरंव्रजेत् चतुर्दश्यामर्द्धरात्रेचितास्थोन्यत्रसाधकः ३४ व्रणतैलविलिप्तानिचिताग्नौजुहुयात्ततः स्व
नेनविधिनाशत्रुरस्मैमेघातिकारकः ३५ यान्यसप्ततंषेन्द्राणांमखिन्नाभ्यांविनिर्मितो प्रतिमांव्रणतैलाक्तांकृतःप्राणांश्चनेचिशि ३६ ९
छित्वाछित्वाजरकेनसम्राहान्ध्रीयतेरिपुः श्मशानवालुकांस्पृष्टामासतोनिपुतंजपेत् ३७ विकिरेन्मासलज्जागारेकृत्यासकाथितेजले त
द्रियेपीनमचिराल्लिहन्तिसकलानजनान् ८ कृत्संगारचतुर्द्दश्यांप्रजमेःप्रेतभस्मभिः महिषाज्येनलुलितैस्तन्मन्त्रादारसंख्यया ३९
निर्माययुटिकामेताःसम्यग्जप्तसमीरणाः चितिकाष्ठेपितेवह्नौजुहुद्दमानसः ४० चतुर्द्दशीत्रयादर्वाक्छत्रुमस्तुवशोभवेत् श्मशा
नभस्मसिद्धार्थंपंचगव्यविनिक्षिपेत् ४१ महिषेसंस्मरेद्देवींज्वालाग्निसदृशप्रभां भर्जयेत्प्रजपेन्मन्त्रंविषकोष्ठेपितानले ४२ दुर्गा
गारेप्रजुहुयाद्दनेनाप्रुतमस्त्रवित् पुनरादायतद्भस्मसेनायांवैरिणःक्षिपेत् ४३ सासेनावहुथाभिन्नाज्वररोगादिमोहिता प्राप्नुया
निपरित्यज्यप्रुद्धकालेपलायते ४४ गेहग्रामादिषुक्षिप्तंकुर्याडुच्चाटनेक्षणात् समवारेप्रकुलिकेदुर्गावेश्मसुशांकराः ४५ स
ममाहेचदिवर्ज्जंगरहीत्वाप्रजपेन्मन्त्रं महिषीपंचगव्येनभर्जयेन्नायपाप्रुय ४६ भूयोजपित्वाविकिरेद्गेहेग्रामपुरेष्विमाः सदेशो

मे॰ नश्यति तत्क्षिप्रं दग्धो मन्त्रभवाग्निना २१७ उलूकदाढीमर्कटिकोद्भ्रिकंटककाद्वयं भौमवारस्य कुलिके गृहीत्वा प्रजपेन्मनुं २१८ चातुर्द्दि
ते क्षुणरिपोर्गेहे निखनेत्प्रजपेन्मनुं सार्द्धं पुत्रकलत्राद्यैस्तस्माद्रोजायते रिपोः २१९ एकैकं वा खनेन्मन्त्री मण्डलं तत्फलं भवेत् खट्टिङ्गुष
२५१ द्रुपुत्तल्यां निखनेद्रोदनान्विते २२० स्पृष्ट्वा तां प्रजपेदस्त्रं कृत्वा स्वात्मनिशार्द्धतः शत्रुनामसमायुक्तो श्मशाने निखनेदिमां २२१ प्रणश्ये
15/ त्तरिपुः शीघ्रं सकुटुम्बः सबान्धवः कपालं सकलं मन्त्री कृत्वा स्वाहान्तरं सह तया २२२ स्पृष्ट्वा तां प्रजपेदष्टप्राणस्थापनपूर्वकं कृत्वा तां गा
रचतुर्दश्यां श्मशाने विषकण्टके २२३ जुहुयाद्गजरक्ताक्तां कृत्वा स्वज्वलया हतः रिपुर्यमपुरं गच्छेन्महाज्वरविमोहितः २२४ प्र
जरक्तेन संपूर्णं कलशो निःक्षिपेद्गृहे कपालेन पिधायैनं छादयेद्रक्तवाससा २२५ पूजयेद्रक्तपुष्पाद्यैः स्पृष्ट्वा तं प्रजपेत् भौम
वारे निशामध्ये कारस्करसमेधिते २२६ श्मशानवह्नौ जुहुयाद्गच्छेद्यमपुरं रिपुः साध्यनाम्ना तेन हृतेन कृत्वा कुम्भं प्रपूरयेत् २२७ मा
हिषैः पञ्चगव्यैस्तं विडालेन तत्र निःक्षिपेत् जपपूजादिकं सर्वं यथापूर्वं समाहितः २२८ कारस्करेधिते वह्नौ कृत्वा स्वेन समेधिते प्रपु
ते व्रणतैलेन हुत्वान्ते नेचटेपुनः २२९ श्रामलकं समुत्कृत्य जपेन्मन्त्रमनन्यधीः जुहुयाद्धिपिनाने रन्त्रिदिने म्रियते रिपुः २३० म
न्दं महिषीवत्समेकरात्रमुपोषितं पाययेन्माहिषीसर्पिः प्रस्थं मन्त्रेण मन्त्रितं २३१ कृशैवावत्समर्थांगं स्थापितप्राणतेजसा का
रस्करेधिते वह्नौ व्रणतैलेन मन्त्रवित् २३२ होमं कृत्वा पुत्रवत्सं जुहुयाद्यतमानसः एकेन दिवसेनारिर्गच्छेद्यमपुरं सुधीः २३३ त्रिको
णकुण्डनिहिते वह्नौ मन्त्रेण दीपिते सर्षितं गम्भपुष्पाद्यैः पूते जुहुयात्क्रमात् २३४ राजिभल्लातकतिलतैलैः समदिनत्रतः प्र

हुतिसमयेप्रागंमहिषीस्थापितानिलां ३३५ अर्चितांगन्धपुष्पाद्यैःसहशान्तुर्द्धैनतांजपेत् मन्त्रकार्योनिपर्यंतेपियावन्मन्त्रस्म
रन् ३३६ प्राकृष्यहस्तेपतिनंजुहुयादेपितेनले एवंकृतेमनुष्याणांकृत्यारीम्यहूतानाशनात् ३३७ मन्त्रयेद्विरालुत्रमीश्वरेणांपिरविने
पुनरश्रौविशन्त्येषाकर्त्रीदमपिकोतिली ३३८ एवंविधानिकर्माणियःकुर्यान्मन्त्रवित्तमः सजपेदात्परत्नार्थंमन्त्रान्मंत्रयपादिका
न् ३३९ अथत्रिशक्तिमन्त्रस्यसाधनार्थंपुरश्चरेत् जपंमहाव्याहृतीनांहोमेतर्पणमेवच ४० ॐकारपूर्वकाजप्याश्चतस्रोप्युतसंख्यया
सहस्रंजुहुयादाज्यैस्तर्पणादिनतश्चरेत् ४१ एवंकृतेसर्वदेवाराधनस्यात्मसर्पना विनानेनत्रिशक्तेस्तपस्त्रसिद्धिर्नजायते ४२ ॐभू
रग्नयेवह्निपिवेश्वमहतेचस्वाहा ॐभुवोवायवेचान्तरीक्षायचमहतेचस्वाहा ४३ ॐस्वरादित्यायचदिवेचमहतेचस्वाहा ॐभू
र्भुवःस्वश्चन्द्रमसेचनक्षत्रेभ्यश्चदिग्भ्यश्चमहतेचस्वाहा ४४ वक्ष्यमाणेफलावाप्तिःसामान्यात्तुसहस्रतः देशकालानुरूपेणाशे
षात्वयुतहोमतः ४५ यथामनोरथस्ताहक्फलंहहोमात्प्रजायते अथक्रमेणतद्रूपेणेजस्वीयुतहोमतः ४६ वदम्बरसमिद्भिस्तु
सर्वकर्मसमर्पणा पद्मादिकामोजुहुयाद्दर्भवाथ्यथवादपि ४७ समस्तोत्पातशान्त्यर्थमपामार्गस्यतण्डुलान् अर्कस्यसमिधो
हुत्वायथेष्टकनकंलभेत् ४८ जात्यास्तकलिकायुग्मंमन्त्रयायिन्वाहुत्वान्विते हुनेदयुतसंख्याकेसम्यगान्नेसदालभेत् ४९ कन्या
कामस्तुजुहुयात्तिलतण्डुलमुष्टिभिः अपामार्गस्यसमिधोजुहुयाद्ग्रामकामुकः ५० कर्णिकञ्जैनसमिधोयासाश्वत्थोटयोर्हुनेत्
प्राग्ःकामस्तुहर्वाभिःपुष्टैश्चपनकामुकः ५१ समिधात्याग्निपिशाटस्यरुधिरेणाविषेनच संयोज्यजुहुयान्मन्त्रीह्यभिचारःप्रसिध्यति ५२

मे॰
ते॰
१५२
152

जातानां पञ्चमरणं प्रभोः सर्वत्रकोपने मरकं वा न तद्धन्ते सर्वं व्रीहिभिरादरात् ५३ प्रभूतव्रीहिहव्यैर्वापि होमात्सम्पत्तिर्भवेत् उल
ूकाकपक्षाभ्यां होमो विद्वेषकारकः ५४ चरुग्रहेत्तु कपिलाहुतेन होमं समाहितके सेपानस्य हुतं स्यात्पिवचान्नैनैव लोलयेत् ५५ म
न्त्रयित्वा घृतं पीत्वा मेधावी जायते नरः घृतेहं मा समाक्षेत स्थिता सर्वा संसुखे ५६ घृतं प्रजपेत्रिसंख्याणि नेलभनेस्तते यद्यदिष्ट
मेव तत्तन्मन्त्रहोमे समाचरेत् ५७ घृतेन हुत्वा संयुक्तं तस्य प्राप्ति प्रजायते होमा योगं पत्तु यत्तस्य पुत्रं वस्विहि सापने ५८ अथाविशा
क्तिमन्त्रस्य माधनं कथयाम्यहं ब्रह्मविष्णु महेशाद्याः सिद्धा यस्य प्रसादाद्धरित्रया ५९ गायत्रीवत्तथाग्नेयमस्त्रं चैवं वक्तो मनुः एतत्र
यं विशाक्त्याख्यो मन्त्रः प्रोक्तः सनातनः ६० उक्ता स्वयाणां स्वनयः छंदां स्यपि वदन्ति च अगोचरं वेदगम्यं परं तेजो स्य देवता विश्वरूपैस्त
थाहुत्साः वा हुत्स्यात्तिथिभिर्वैनैः मन्त्रवर्णैः षडङ्गानि प्राणायामांश्च समाचरेत् ६२ सत्यं मानविवर्जितं स्तुतिगिरामाद्यं जगत्कारणं वा
मस्यावरजेनामे स्तुनिवरैर्ध्यानं नित्यहृद्वेन्द्रियैः ६३ ब्रह्मौद्यौर्नुमयं शतान्तहरवपुस्तात्मकं संततं निमामन्तु गणालयं परतरं वेदामहे तन्मह :६४
सौरेयादेयजेमन्त्रषडङ्गैः प्रथमाहुतिः गायत्रीशाक्तिभिः पश्चात्प्रजयेदाहुतिन्त्रयं ६५ पंचमावरणं कार्यं वीथी रूपे चतत्त्वत चतस्त्रया
रिंशा संख्योजागतायास्तु शाक्रुपः ६६ आग्नेयास्त्रोदिताः ख्याताः षष्ठादिकवत्तथैव आहुतीनां तु संख्यातं मन्त्रं जयोक्तशाक्तिपिः ६७ दि
क्पालांश्च तदस्त्राणि दशमे का दशाहुतौ लक्षं जपेद्धुनेत्क्षीरं भक्त्या चैव तर्पयेत्ततः ६८ एवं सिद्धे मनोऽस्मत्रीभवेद्भास्करसन्निभः सथा
येनाङ्गवैः स्वार्थैः जुहुयात्क्षीरसंयुतैः ६९ दीर्घमायुरवाप्नोति निरापिर्व्याधिविवर्जितः दुर्वाभिहुत्वा समिद्भिर्मस्त देवफलमाप्नुयात् ७०

धं

मधुरत्रयसंयुक्तैर्जुहुयाद्रक्तपङ्कजैः महालक्ष्मीमवाप्नोति षड्भिर्मासैर्विधानवित् ७१ रक्तोत्पलैस्त्रिमध्वक्तैर्जुहुयात्सर्वसंपदे श्री
प्रसूनैः प्रजुहुयाद्मायावश्यतिर्भवेत् ७२ सहस्रैर्जुहुयान्नित्यं प्रायसेन तिलैः शुभैः भानुसंख्यान्द्विजान्नित्यं भोजयेन्मधुरान्वितैः ७३
सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वरोगविवर्जितः कृत्वा होमं ग्रहान्सर्वान्जित्वा दीर्घं स जीवति ७४ प्रातःस्नानरतो मन्त्री जपेन्नित्यं शतं शतं
भानुमालोकयेत्सम्यक् स जीवेच्छरदां शतं ७५ नित्यं सहोमनरशान्तेनिःश्रेयसफलाप्तये गायत्र्यायं जपेन्मन्त्रं सर्वपापविमुक्तये ७६ स
र्वशत्रुविनाशाय त्रिष्टुभं यो जपेदियं त्र्यम्बकं प्रजपेद्रात्रौ सर्वरोगापहृद्द्वये ७७ अनुष्टुभारितं तस्य विधानमभिधीयते नवेदेनाग
मेवेदं कृमन्त्रस्तारितसिद्धिदः ७८ यो रुद्रो अग्नौ यो अप्स्वन्तर्य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवनाविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ७९ अ
थर्वाख्यो मुनिः प्रोक्तश्छन्दोनुष्टुबुदाहृते देवतास्य विनो रुद्रः षडङ्गानि न्यसेत्क्रमात् ८० अन्न्यासस्तु पञ्चाङ्गो पञ्चत्रिंशद्रुद्रगोः
वर्णाहृदादिषु न्यसेद्गुह्यारौ ध्यानमाचरेत् ८१ चतुर्भुजं त्रिनेत्रं च शुद्धस्फटिकसन्निभं अग्नेनैन च संपूर्णो कलशो हस्तयोर्द्वयो ८२
हस्तद्वयेन योगस्य कृतमुद्रास्थिरासनं सर्वकामफलेशानं शोकरोककरुणानिधिं ८३ अथ कर्मण्युग्रमूर्तिं ज्वलत्पावकलोचनं द्वि
भुजं मार्गहस्तं च शूलपाणिं जटाधरं ८४ अधःशाय्यामेकवारं हविष्यान्नस्य भोजनं ब्रह्मचर्यं मत्पवाणीशुश्रूषा विधिमाचरेत् ८५
लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं होमो कर्ममभिधीयते तर्पणं मार्जनं विप्रभोजनं मन्त्रसिद्धये ८६ सप्तजां पार्थिवलिङ्गस्य प्राग्वान्नित्यं समाचरेत् प
र्वसिद्धे मनो मन्त्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति ८७ अष्टगुणद्वये होमे नयाति सिद्धिस्तत्त्रिगाचने श्रोदेवैरन्नकामस्तेजस्कामस्तु वादिरैः ८८ अ

मे॰ पामार्गसमिद्धोमाद्ग्रहबाधा विनश्यति ग्रहबाधानिराशाय जपेदश्वत्थसन्निधौ ८९ लवणान्वितदध्यक्तास्तीसाग्रावोधिसंभवाः
तं॰ हूयंते समिधः शुक्लाः स्वाहान्तं मन्त्रमुच्चरन् ९० दशपंचाहुतीर्हुत्वा गवां गोष्ठे प्रदीरयेत् यावद्धोमं बलिं दद्याद्रुक्षाहारसंमिते ९१ प
१५३ वेकृते तत्र स्थाने पुरुषं वा समं चाति जुहुयाद्घृतपुष्पाणि सहस्रं होमी समाप्नुयात् ९२ लाजाहोमेन कन्यार्थी कन्यां प्राप्नोति रूपिणी
लाजाश्च मधुसंयुक्ताः श्वेतपुष्पाणि वा पुनः ९३ हयन्ते हाननिं तद्देशे तस्यावि श्ववशी भवेत् वामांतमुन्ननं कार्यं स्त्रीवश्ये तु रक्तदक्षिणा मांस
153 ग्रत्रिसैन्यप्रशान्त्यर्थं तिलानाज्येनासंमिनान् होमस्थाने तसंस्थाप्य कुंभमेकं जलान्वितं ९५ मंत्रपितांष्टसहस्रेण तालोः कुंभे विनिः ९४
क्षिपेत् अभिषेकश्चतेनैस्तसेशालाः प्रोक्षप्रदक्षिणं ९६ ग्रहग्रामादिशान्त्यर्थं राज्यस्याप्येवमाचरेत् वालस्य जाप्रकर्त्तव्या चतः ष
क्षिपदेःशुभैः ९७ ईशानाय बलिः कार्यो भूतानां पातयेत्तथा॰ एवं कृते पशूनां तु प्रजानां शान्तिमाप्नुयात् ९८ ग्रहुतेषु चसर्वेषु
निशायां ग्राममवास्तनः उपविश्य जपेद्देवं त्वरितं बहुभिः सह ९९ होमः पालाशसमिधैः कर्त्तव्यो हुतसंयुतैः ईशानाय बलिः
कार्य्यस्तां दिशि तद्भुतं ५० ततो दिशां पतेस्तत्र पशूनां पातयेत्तथा दृष्टिकामो जपेत्तत्र तिलहोमो हुतान्वितः ५१ बलि
स्त्रजावकमेध्याशिवस्य वरुणस्य च यस्य कस्यापि कार्य्यस्य दृश्यते योग्यता यदि ५२ तदा तस्यार्हतो लक्षपर्यन्तं त्वरितं जपेत्
सर्वान्कामानवाप्नोति त्वरितस्य प्रसादतः ५३ श्रीकामः शान्तिकामो वा जपेल्लक्षमतंद्रितः श्रीकामो बिल्वसमिधैः शान्तिकामः
शमीमयैः ५४ जुहुयादाज्यसंमिश्रैस्तर्पणं मार्जनं तथा एवं सर्वेषु कार्येषु होमः कार्य्यस्त्र्यंबकवैः ५५ जुहुयाल्लक्षमेकं तु पुत्रा

घृतपायसेनतु विद्यार्थी श्रीफलैस्तुहुत्वायुःकामस्तुदूर्वया ६ तिलैर्यथान्यसंमिश्रैस्तेजस्कामोहुतेनवा ७ व्रीहिभिःपुष्टिकामस्तुतुष्टिकामः
शमीसमिद्भिः पायसंसर्वकामेषुहोतव्यंतुशर्कराज्वितं ८ मन्त्रकाण्डस्तम्भनानिनीलज्वरविनाशने सर्वरोगविनाशायसूर्यस्याभिमुखोजपेत् ॥९ ५
सहस्रमयुतंलक्षंरोगाणांनाशनंस्मृतः जपानेनषडंगानांन्यासंचापिपराह्वयं ॥१० पंचत्रिंपंचरुद्रेषुवस्तुर्वर्णैःषडंगकं पादयोर्जं से
घयोर्जान्वोरूर्वोर्गुह्येचमेढ्रके ११ क्रमान्नाभौचजठरेहृदिकण्ठेमुखेनसि नेत्रयोश्चभ्रुवोर्मध्येललाटेमूर्ध्निविन्यसेत् ॥१२ पदा
म निघोरुद्रानोरितित्वरितरुद्रियं ऋचोविधानेवारुणायथावेदमिधीयते १३ अस्याउपासकोयत्रतत्राहिर्नजायते ऋवासत्वाह्वि
तिष्ठतियंतोयस्तथापांवरुणोमन्त्रमोचत् १४ अथोचन्द्रनाग्निदिनेरूपस्यासूर्ययातस्वस्तिनिस्तदामः ऋषिर्विशिष्टोनुष्टुप्छन्दो
वरुणदैवत १५ अष्टांगषट्कुलनगषडुर्णैरंगकल्पनं पादाग्रयोस्तथापादांगुलिमूलद्वयेरपि १५ गुल्फयोश्चतथाजान्वोरूर्वोःस्फुंदर्लिं गु
गयोः मूलाधारेतथानाभौकुक्षौपृष्ठेतथाहृदि १६ वक्षोनेत्रेगलेहस्ताग्रयोरंगुलिमूलयोः मणिबंधेपुरोचैवकूर्परहितयेतथा ॥१७
बाहुमूलद्वयेचास्यकपोलद्वगलेनसोः नेत्रयोःकर्णयोर्मध्येभ्रुवोर्भालेचमूर्द्धनि १८ सर्वाङ्गेचक्रमान्न्यस्यमन्त्राणांध्यानमाचरेत् च
तुर्भुजंपंकजसंनिषण्णंपाशांकुशाभीतिवरान्दधानं १९ मुक्ताविभूषांचितसर्वगात्रंध्यायेत्प्रसन्नंवरुणंविभूत्यै धर्मादिकल्पितेपीठेव
रुणंसम्यगर्चयेत् २० ह्यनंतंगक्षजनंशेषंवासुकिंतक्षकंपुनः कर्कोटकंचपद्मंचमहापद्मंततःपरं २१ शंखपालंचकुलिकेमिन्द्रादीना
मुधानिच लक्षमेकंजपेन्मन्त्रंपायसेनदशांशतः २२ सर्पिःसिक्तेनजुहुयात्तर्पणादिततश्चरेत् ऋणमुक्त्यैजपेन्मन्त्रंप्रत्येहंसाष्टकंशतं २३

षसं ट

भि शा सि धि
मे· जपेनानेन लभते महतीमक्षयां श्रियं सितेन्दुसकले मन्त्री जुहुयाद्घृतसंप्लुतैः २४ चतुर्दिनं दशशतं करणामलकैर्महाश्रिये समिद्भिर्वैत
नं· सो स्वल्वाभिः हीरात्काभिर्दिनत्रयं २५ जुहुयाद्घृतसिद्धैर्होमन्त्रविद्विजितेन्द्रियः अनेन विनामन्त्री सूर्यं शतमभिषं गते २६ चतुःशतं हुतं
१५४ घृतं पायसं जुहुयाद्दशी करणनाशाय संपत्त्यै वश्यारोग्याभिवृद्धये २७ भगवारे कृतो होमः पायसेन ससर्पिषा महतीं संपदं कु
त्वा नाशयेत्सकलापदं ४२८ पालिभिर्हुतसंयुक्तैः शरीरान्तरितः सुधीः अहं चतुःशतं कृत्वा लभयेत्परसैनिकान् ४२९ सायं प्रत्यू
154 षे वह्निमाराध्य प्रजपेन्मन्त्रं चतुःशतं विमुच्यते मन्त्री सर्वैरुपद्रवैः ४३· मन्त्री प्रत्यङ्मुखो भूत्वा तर्पयेद्विमलैर्जलैः सर्वोपद्रवनाशा
य सम्यक् साभ्युदयाय पापहृत् ३१ बहुना किमिहोक्तेन मन्त्रेणानेन साधकः साधयेत्सकलान्कामान् जपहोमादितत्परः ३२ अयुतं प्रजप
न्हो मुच्यते नात्र संशयः निष्कृत्तो ब्रह्मजपनेनेत हि पापसंप्रवर्त्तते ४३३ अहोरात्रं स्थितं श्वेव मनस्त्रस्त्वाहि चेष्टितः अयःपाशान्स्फु
टत्वक्दाहपाशाद्विशेषतः ३४ अवैदिकायनो देयं नास्तिकाय कदाचन वसेत्सत्रपतेर्मन्त्रन्यासमन्त्रादिवर्जितं ३५ सुजाहीनं जपे
न्नैवेनान्नहीनः प्रजायते अन्नपतेन्नसनो देहं नमीवसुराक्षिणः ३६ प्रपद्रा तारं तारिषकज्ञो नो येहिहियदेचवक्ष्यदे अनेन जुहु
यान्नित्यमष्टोत्तरं शतं ४३७ अमोघं जायते चान्नं यद्गृतेन त्ववर्षतः सर्वोपस्करसंयुक्तः कुण्डेग्निं स्थापयेत्ततः ३८ लक्षमेकं हुने
द्वन्नं यावच्छ्रन्मासत्रयं भवेत् नदीप्रस्रवणं गत्वा स्थालीपाकविधानतः ४३९ अग्निं चोपसमाधाय योदुंवर्य्याः समिधोयुतं जुहुयात्तस्य
दे वे जयाम्याख्यावीहयोः क्षयाः ४४· भवत्येहहावपि च किमासुर्व्याहवर्षणे अथो लवणमन्त्रस्य विधानमभिधीयते ४४१ ॥

नि

परिशिष्टे वदेत्येन यान्त्रकाकरगणवर्णिताः लवणमसीतीत्युक्तो सिद्ध्यासिद्ध्यर्थं नव ४२ लवणस्य पृथिवीमाता लवणस्य च रसः पि
ता लवणे हूयमानेन कुतो निद्रा कुतो रतिः ४३ लवणं दहति पचति लवणं छिंदति भिंदति अमुकस्य दह गात्राणि दह मांसं दह त्वचं ४४
दह त्वगस्थिमज्जानि शुष्यिष्योमज्जिकां दह यदि वसति योजनशतेन दीनां वा शतान्तरे ४५ संदग्धानय मे शीघ्रमग्रे लवणस्य तेजसा
नगरे लोह प्राकारे कृष्ण सर्प सनार्गले ४६ अत्रैव वशमायातु लवया मन्त्र पुरस्कृताः याते रात्रिः शल्य विद्धस्य शूलाग्रे रोपितस्य च ४७
सा ते रात्रिर्महारात्रिः सा मे रात्रिर्महानिशा अंगिरा मुख्या ऋषिः प्रोक्तश्छन्दोनुष्टुबुदाहृते ४८ अघोरा ऋषिः पुनर्दुर्गा भद्रकाली च देवताः पंच
त्रिपंचवेदेषु ह्यस्तैरेष्वितिमत्रजैः ४९ षडंगानि प्रकुर्वीत समन्त्रः कथ्यतेधुना नाव हयं चिति हयं पश्चात् ज्वालिनी तदनन्तरं ४५
महत्सदा यांतो ह्यादमुकं मे पदं ततः वशमानय वह्नेर्हं चतुर्विंशाक्षरो मनुः ५१ अग्न्यादि कचतुः कस्य ध्यानं कुर्यात्ततः परं नवकं
कुमसंनिनेत्रं रुचिराकल्प शान्तं भजामि वह्निं ५२ हृत्वशक्तिवराभयानि दोर्भिर्दधतं रक्तसरोरुहे निषण्णं कालांबुवाहद्युतिमिन्दु
रक्तां हारावलीशोभि पयोधराढ्यां ५३ कपालपाशांकुशशूलहस्तां नीलांबरां यामवतीं नमामि कालांबुदाभा मरिशंख शूलख
ड्गाब्ज हस्तां नरुणेन्दुचूडां ५४ भीमां त्रिनेत्रां जितशत्रुवर्गां दुर्गां स्मरेद् गौतिभंगदहसां टंकं कपालं डमरुं त्रिशूलं संविभ्रती चंद्रक
लावतंसा ५५ पिंगोर्ध्वकेशी सितभीमदंष्ट्रा भूयाद्विभूत्यै मम भद्रकाली ऋक्पंचकं जपेत्सम्यग् गपुनेन दशांशतः ५६ हविषा हुत
सिक्तेन जुहुयाद् दर्शितेनले एवं कृतपुरश्चर्यः प्रयोगकुशलो भवेत् ५७ अग्नियामवनीध्यायेद्वश्याकर्षणकर्मणोः स्मरेद्दुर्गांभ

मे॰ ह्रकालीमन्त्रीमारणकर्म्मणि ॥५८ ज्ञानप्रमाणेसलिलेस्थित्वानिशिजपेन्मन्त्रं अनेनवांछितःसाध्यःकिंकरोजायतेक्षणात् ५९
तं॰ नाभिमात्रेजलेस्थित्वाजपेन्मन्त्रमनन्यधीः अष्टोत्तरसहस्रंयस्तस्यसाध्योवश्योभवेत् ॥६० अस्कृपंचकंजपेन्मन्त्रीकण्ठमात्रांभसिस्थितः
१५५ समभिर्हिवसैर्भूयान्वश्येविधिनामुना ६१ विलिख्यताडपत्रेतंसाध्यनाम्नाविदर्भितं निदिध्यक्षीरसंमिश्रेजलेनक्काथयेन्निशि ॥६२
155 वश्योभवतिसाध्योऽस्यनात्रकार्याविचारणा ताडपत्रेलिखित्वैनंभद्रकालीगृहेखनेत् ६३ वश्यायसर्वजंतूनांप्रयोगोयमुदाहृतः ता
म्रपत्रेसमालिख्यमंत्रंसाध्यविदर्भितं ६४ तापयेत्खादिरैर्वह्नौमासेवश्योभवेन्नरः त्रिकोणंकुण्डमासाद्यसम्यक्शास्त्रोक्तलक्षणं ९५
तस्मिन्होमंप्रकुर्वीतसंस्कृतेहव्यवाहने प्रत्नाक्षगव्यदुग्धेनसंशोध्यलवणंसुधीः ६६ सहस्राणितेप्रजुहुयात्समाहितोवशयेज्जगत्
दधिमध्वाज्यसंसिक्तैर्जुहुयात्तैःपंचवेलया ६७ वश्ययेदखिलान्देवानकिरात्किंपुनःपार्थिवान् विष्णुहलवणंप्रस्थंविभक्तंपंचधापृथक्
एकैकमंशंजुहुयाद्वारंपंचवाहमादरात् यस्यनाम्नासवश्यःस्यादनेनविधिनाचिरात् ६८ मुष्टंलवणमादायजुहुयान्मधुरान्वितं ८
हुतंपंचाशदाहुत्यावश्यंयद्यपिवाहुति ॥७० निंबमुहेनलोणेनजुहुयात्पूर्वंवशंनयेत् मधुरत्रयसंमिश्रैर्लवणैःसाधुचूर्णितैः ७
जुहुयाद्वश्येन्नारीनरान्नरपतीनपि मन्त्रेणसहितीयादिप्रजपेद्यावदष्टमी ७२ पुत्तलीपंचकुर्वीतसांगोपांगाःसमाःशुभाः १
एकासाध्यतुमेनास्यादन्यापिष्टमयीमता ७३ चक्रिहस्तमृदान्यास्यादन्यातत्सिकतामयी लवणंपोतसंभूतंचूर्णितंपरिशोधितं ७४
कुर्वंश्चोत्तयेत्क्षीरदध्याज्यमधुभिःक्रमात् गुदत्वमधुभिःसम्पुटंमिश्रितेनामुनाततः ७५ कुर्वीतपुत्तलींसौम्यांसर्वावयवशोभितां

प्राणमन्त्रकृतं मन्त्रमांसं हृदि विनिःक्षिपेत् ७६ आसनप्राणान्स्तु निष्ठाप्य पूजयेत्कुसुमादिभिः पश्चात्कुसुमाञ्जलीं राज्ञीयामसमाद्येगतेस
ति ७७ विधाय मातृकान्यासं मन्त्रसमनन्तरं चितिमन्त्रसमुद्भूतान् चतुर्विंशतिसंज्ञकान् ७८ नाराद्यान्विन्यसेद्वर्णान् स्थानेषु सुसमाहि
तः मूर्ध्नि भाले दृशोः श्रुत्योर्नासास्ये चिबुके च ७९ कण्ठहृत्स्तनयुग्मेषु कुक्षौ नाभौ कटिद्वये मेढ्रे पायौ च विन्यसेत् षोडशं वर्णचतुष्टयं ८०
ऊरुद्वये जानुयुग्मे जङ्घयोश्च पदद्वये एवं विन्यस्य सर्वाङ्गे रक्तमाल्यानुलेपनः ८१ रक्तवस्त्रधरः शुद्धः पुत्तलीं दारुणां कृतां अथो
मुण्डीं खनेत्कुण्डे पिष्टजां मांसनादयः ८२ रक्तयां प्रतिमां पाददेशे न्यसेत्तथात्मनः मध्ये छिद्रमयीं योनिं कुण्डस्याग्रे प्रलम्बयेत् ८३
लवणेन कृतां पश्चात् पुत्तलीं संस्पृशन् जपेत् अष्टकं पञ्चकं पश्चात्प्राणायामं शोत्तरसहस्रकं ८४ संहत्य चितिमन्त्राणि तु पुनस्तस्यास्तनौ न्यसे
त् अङ्गेषु सन्धिषु पदेषु जानुरूपा पुरा ८५ लिङ्गदेशे पुनर्नाभौ जठरे हृदयाम्बुजे स्तनद्वये कण्ठगलयोश्चिबुके वदने ततः ८६ घ्राणयोः
कर्णयोर्हस्तयोर्ललाटे मूर्ध्नि विन्यसेत् अग्निमादाय संदीप्य साध्यनक्षत्रदारुभिः ८७ तस्मिन्नभ्यर्च्य मन्त्रोक्तदेवतां तां प्रमात्रके कुशी
तरां नीत्वा पश्चाद्विद्वान् जुहुयाद्वाणमेत्सुधीः ८८ मन्त्रैरेतैः प्रयोगादावन्ते संयतमानसः लवणेनाभिचारनिशायां हव्यवाहने ८९ हु
विषामन्त्रजमेनं तस्मो भवतया सह जातवेदो महादेव तमजाम्बूनदप्रभो ९० स्वाहापते विश्वभक्षलवणं रक्षशत्रुहन् ईशे सर्व
विमर्दिनि ग्रस्तं समस्तं त्वया जगत् ९१ महाहे विनमस्तुभ्यं वरदे कामदा भव नमो मयि महादेवि महादेव सेव्यवने ९२ त्रियामे पुरु
षे हत्वा वशमानय देवि मे दुर्गे सर्गसर्गादिरहिते दुर्गसंरोधनार्गले ९३ चक्रशंखधरे देवि दुष्टशत्रुभयंकरि नमस्ते दह

मे॰
तं॰
१५६
156

शत्रून्मे वशमानय चण्डिके ५४ शाकंभरि महादेवि शरणं मे भवानघे भद्रकालि भद्राभीष्टभद्रसिद्धिप्रदायिनि ५५ सपत्नान्मे
हन हन दह दह शोषय तापय शूलासिशक्तिवज्राद्यैः कृत्स्नान्कृत्यमारय ५६ महादेवि महाकालि रक्तास्मानदराग्निके साधं संरक्ष
ण निशि यत्नेन समन्ततः ५७ अकृपं चकं समुद्धार्य जुहुयादेधितेऽनले प्रथमो दक्षिणः पादस्तत्करस्तदनन्तरं ५८ शिरस्तृ
तीयं वामहस्तं वामहस्तमतः परं मध्यादूर्द्धं पंचमः स्याद्यथांशः षष्ठ ईरितः ५९ सप्तमो वामपादः स्यादिति भागक्रमस्ततः सप्त सप्त
विभागो वा शोके षेषु यथाविधि ६० हुत्वैवमर्चयित्वाग्निं प्रणमेद्दण्डवत्ततः यजमानो यथैनेयोऽन्यैः प्रीणयेद्गुरुमात्मनः १ अनेन विधि
ना मंत्री वशयेत्सुरान् किं पुनर्मनुजान्भूपान्भ्रमाभान्स्वल्पयोषितः २ मारणे मूर्द्धसंप्रोक्षपुत्तलीनां च तद्वयं निवेशयेद्यथा ३
मूर्द्धं साधकेन्द्रो विधानवित् ३ अपरं वक्ष्यमाणेन विधानेन प्रकल्पयेत् वराहपालावनविड्डिलस्पृष्टघनरामकैः ४ व्रणकृत्विव
सिद्धार्थसाध्यवामांघ्रिरेणुभिः महिषीमूत्रसंपीष्टैः सर्वैरोक्तलवर्णान्वितैः ५ विधाय पुत्तलीं सम्यक्प्राणस्थापनमाचरेत् जप
पूजादिकं सर्वं कुर्याच्छास्त्रोक्तवर्त्मना ६ ततः सर्वैदितेकुण्डे रात्रौ प्रज्वलितेऽनले दुर्गां वा भद्रकालीं वा समाराध्य यथाविधि ७ धा
रयंनिशितं शस्त्रं सव्यहस्तेन साधकः वामपादं समारभ्य दक्षिणांघ्रमेवसानकं ८ छित्वा छित्वा प्रजुहुयात्रिराहारो जितेन्द्रियः कृत्वा
ष्टमीं समारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी ९ अनेनैव विधानेन होमं कुर्याद्विचक्षणः त्रिसप्ताहप्रयोगेन मारयेद्रिपुमात्मनः १० नत्त
क्तमालः कारस्करामलकोदुंबरः जंबुश्च खदिरः कंसो वंशापिप्पलनागराः ११ रोहिणपलाशश्च तन्तावर्क्षशिलाटवः ॥

पाप्यो वैकंतत्तस्यापि वञ्चनः शरणक्रमात् १२ सर्व्वं वं जलपनसाश्रकं शमिकदंवकौ निवेश्यामोमधुकस्थलोनमंत्रविधिर्विति १३ य
श्चत्रिषवनं संध्यां सहस्रजपपूर्विकां करोति तस्य वस्यामि सिद्धये हग्गमाश्रवः १४ नक्षत्रो देवतस्य विध्यानस्यामासादिकं विना जपेद
ष्टसहस्रान्तु यासां सिद्धिर्भवतः १५ अश्वपत्नं तीरवदं दिवश्रोषधयः परि याज्ञीवमश्ववामहै नसरिद्यानिष्टरुच ५१६ सहैव
ध्येञ्जतं हुत्वा मिष्टान्नं लभते सदा भाण्डागारस्य वस्तूनि चतुर्थ्योश्वेन होमयेत् १७ भवन्ति तानि पूर्णानि वर्षमध्येन संशयः त्रिवा
रमेवं यः कुर्याद्दत्तपाणिपुनस्य च १८ समाहित्थं सीमेमुववादिष्ठेमे पुज निष्ठम स्यामि मधुमतीदेवेभ्यो वाचमुद्यासं शुश्रूषेण्य
मनुष्येभ्यस्तन्मा देवी अवंतु शोभायै पितरोनुमदंतु १९ महाभिचारजे व्याधावसान्ते वापरारकैः अनेन च जुहुयादाज्यं सहस्रं तस्य शान्तये २०
नमोऽस्तु सर्पेभ्यो ये केच पृथिवीमनु ये अन्तरिक्षे ये दिवि तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः २१ सर्पस्थाने तु जुहुयादनेन हुतपायसं मासमे
कं सहस्रं तु सर्वाणि स्तूपयते ततः २२ याइषवो यातुधानानां ये वा वनस्पतीरनु येषामप्सु सदस्कृतं तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ५२३
विलं प्रतिष्ठितं सर्पेभ्यस्तु दृष्ट्वा तत्रैव होमयेत् आज्याहुति सहस्रं तु ले स्वर्णं स्थानं लभेत् २४ कृणुष्व पाजः प्रसितिं न पृथ्वीं याहि राजेवाम
वांरभेन तृष्वीमनु प्रसितिं द्रुणानो स्तासि विध्य रक्षसस्तपिष्ठैः २५ प्रात्यंति रंक्षचमिमोनित्ययः प्रजपेत्सुधीः त्रिसंध्यं तस्यारिकृतं दुःखं
पतन्ति वैरिणि २६ उदग्ने तिष्ठ प्रत्यातनुष्व न्यमित्राँ ओषतात्तिग्महेते यो नो अराति समिधान चक्रे नीचा तं धक्ष्यतसं न शुष्कं २७ वि
षोपराजिकारक्तकंटकान् जुहुयाद्द्वियोः गृहीत्वा शत्रुनामास्य ग्राममनाशः प्रजायते ५२८ कुहस्य क्रोधनाशार्थं मधुतं प्रजपेन्मतं द्वु

मे॰
नं॰
१५७
157

नेन्मासंसहस्रंतनसर्वपाशंवशीकृतो २९ काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्तीपुरुषःपरुषस्परि एवानोदूर्वेप्रतनुसहस्रेणशतेनच ३० याशतेनप्र
तनोषिसहस्रेणविरोहसि तस्यातेदेवीष्टकेविधेमहविषावयं ३१ अभिंद्रहीशुबाग्रवालानामघृतेनजुहुयाद्दशी यामसंख्येमरकंहन्या
द्विगुणेनपुरस्थिते ३२ त्रिगुणेराष्ट्रंहन्यात्महारोगांश्चपंचगुणात् नानादेशोद्भवंहन्यान्मरकंलक्षहोमतः ३३ मधुमान्नोवनस्प
तिर्मधुमाअस्तुसूर्यः उद्देवरस्यसमिधोधनकामनयाङ्गनेन ३४ आज्येनाकाश्रयतनःप्रयतावधिपुत्रकतः आशुःशिशानोवृषभो
नभीमोघनाघनःक्षोभणश्चर्षणीनां ३५ संक्रंदनोनिमिषएकवीरःशतंसेनाअजयत्साकमिंद्रः संक्रंदनेनानिमिषेणजिष्णुना
युत्कारेणदुश्च्यवनेनधृष्णुना ३६ तदिंद्रेणजयततत्सहध्वंयुधोनरइषुहस्तेनवृष्णा सइषुहस्तैःसनिषंगिभिर्वशीस६संस्रष्टा
सयुधइंद्रोगणेन ३७ स६सृष्टजित्सोमपाबाहुशर्ध्युग्रधन्वाप्रतिहिताभिरस्ता बृहस्पतेपरिदीयारथेनरक्षोहामित्राअपबाधमानः ३५
प्रभंजंत्सेनाःप्रमृणोयुधाजयन्नस्माकमेध्यविताराथानां गोत्रभिदंगोविदंवज्रबाहुंजयन्तमज्मप्रमृणंतमोजसा ३९ सजाताअ रमं६
नुवीरयध्वमिन्द्र६सखायोअनुस६रभध्वं वलविज्ञायस्थविरःप्रवीरःसहस्वान्वाजीसहमानउग्रः ४० अभिवीरोअभिसत्वासहो
जाजैत्रमिन्द्ररथमातिष्ठगोवित् अभिगोत्राणिसहसागाहमानोदायोवीरःशतमन्युरिन्द्रः ४१ दुश्च्यवनःपृतनाषाडयुध्योस्माक६
सेनाअवतुप्रयुत्सु इन्द्रआसान्नेताबृहस्पतिर्दक्षिणायज्ञःपुरएतुसोमः ४२ देवसेनानामभिभंजयन्तीनांमरुतोयंत्वग्रं इन्द्रस्यविष्णो
वरुणस्यराज्ञआदित्यानांमरुता६शर्धउग्रम् ४३ महामनसांभुवनच्यवानांघोषोदेवानांजयतामुदस्थात् अस्माकमिन्द्रःसमृतेषु

ध्वजेष्वस्माकं पाशवल्लाजयंतु ४४ अस्माकंवीराउत्तरेभवंत्वस्मान्तुदेवाअवताहवेषु ऊर्ध्वमयवत्वापुथानुत्स्तत्वनोमामाकानाम
नाधृष्णि ४५ उद्धहर्ष्वाजिनान्युद्रथानाजयतांजंतघोषाः उपप्रेतजयतानरःस्थिरावःसेतवाहः ४६ इन्द्रोनलत्रहृत्तविष्टाहाशर्मय
छतु अनेनचानुवाकोनश्रात्मानंचापुथानपि ४७ अभिमन्त्र्यरणेयायाद्विजयोजायतेध्रुवं चौरव्याघ्रंचमहिषंसिंहंसर्पंचरान्तथाः ४ ८
पुत्रानतस्मिन्स्थलेचिंत्योनुवाकोमनसाद्विजैः तस्यानेकुशलंगच्छेद्यथावामन्त्रमन्त्रितान् ४९ अद्भुतान्वायत्रस्लिवाद्विपेभवत्याभव
त्विते सप्ततेअग्नेसमिधःसप्तजिह्वाःसप्तऋषयःसप्तधामप्रियाणि ५०। सप्तहोत्राःसप्तधात्वायजन्तिसप्तयोनीरापृणस्वाघृतेन सह
स्त्रतस्थलदानमनेनचहुताहुतीः ५१ हुत्वाभवतितेजस्वीहुनेदष्टतसंख्यया ओडुम्बर्यश्चसमिधोहुताकाःकनकंलभेत् ५२ सप्त
तोलकपर्यन्तंयावन्मासाभ्यन्तरेध्रुवं सर्वोभ्युदयस्तेयस्तउपरिग्रहाश्रहचउ ५३ उदुत्तमलणेसैत्तत्रायमहिम्नश्मियछ उवनस्य
स्यात्यदमितिभ्यागोव्रजहुयाहुतं ५४ सहस्राणिकमेतेनवाल्लदोषात्प्रमुच्यते नापमृत्युभयंदेहेतस्मिन्चितोहुंगोनजायते ५५ ना
प्रोतिस्वतिकपीडांभयंनैकाकिनोभवेत् अयमश्वाभृथंखिनवसश्वाशूवोज्मिविंचनः ५६ आरेवायस्वड्कुह्नानेनानामंसहस्रवहु
त्वाशक्तुरहंव्रजेत् तेनापवर्ज्यतेम्मकपीविसर्वमिव्रवत् ५७ हिरण्यपाणिमूतयेसवितारमुपह्वयेसचेत्तादेवतापदं अनेनायुत
संख्याकाओडुम्बर्यस्तथार्कजाः ५८ रसान्नवर्णासिद्धर्थंहुताकाःसमिधोहुनेत् त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रंहवेहवेसुहवंशू
रमिन्द्रं ५९ हुवेनुशक्रंपुरुहूतमिन्द्रंस्वस्तिनोमघवाधात्विन्द्रः महीमूषुमातरंसुव्रतानामृतस्यपत्नीमवसेहुवेम ६०। सा

प

मे॰ न्नसत्तुलनयोविजावाग्रेसानेस्मनतिर्भूत्वसेमे पतौमन्त्रौजप्त्वावमुत्रारार्थडुतंनरेत् ८१ पोनस्पोवायनौकाष्ठोजपेततोनिमज्जति गण
तं णानात्वागणपतिं हवामहेकविंकवीनामुपवश्रवस्तमं ८२ ज्येष्ठराजंब्रह्मणांब्रह्मणास्पतआनःशृण्वन्नूतिभिसीदसादनं अनेन
१५८ जुहुयान्मन्त्रीयवान्वान्यंतिलांस्तथा ८३ अपामार्गस्यसमिधश्चोडुम्बर्य्यस्तथैवच पृथक्पृथक्सहस्रान्तुलक्षावधितथातथा ८४ यनेवि
वर्द्धतेचायहोमंकुर्य्याच्चतःपथे पिचुमर्दोद्भवैःपत्रैःसहस्रैकंवशीकृतौ ८५ वल्मीकस्यमृदालिंगंकृत्वास्नापयेत्तथा भद्रंकर्णेभिः
1558 शृणुयामदेवाभद्रंपश्येमाक्षभिर्यजत्राः ८६ स्थिरैरंगैःस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेमहिदेवहितंयदायुः इमांतुप्रजपेल्लक्षंहृदयेवाविकलेन्द्रि
यः ८७ सर्वेन्द्रियःसमभवतिबंधनाच्चविमुच्यते अभिनाशिर्षलोगेरस्माभवेत्तुविषतः ८८ हृद्रोगमनुहृद्द्योजप्तोभवेत्तज्जप्यः
३ कण्ठमात्रोदकेस्थित्वाचाहोरोमवर्द्धितः ८९ जपेदेनाम्स्वंहाष्टिर्भवेत्कालेविनापिच कपानश्चिज्ञआमुवहन्तीमदाहृथःसत्वा कपास
विष्टयाहता ५०॰ माषोदनतिलाकानामाहुतीचतःपथे शून्यालयेचैकलक्षंहुनेत्पूर्णाहुतिंचरेत् ५१ तदाचिच्चौवेदोनामराजा
द्या विंधरोददेत् दिव्यंसुवर्णराशिंचतदामिथ्यानसंवदेत् ५०२ यज्जाग्रतोदूरमुदैतिदैवंतदुसुप्तस्यतथैवैति दूरंग
मंज्योतिषांज्योतिरेकंतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ५०३ येनकर्म्माण्यपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वंतिविदथेषुधीराः य
दपूर्वंयक्षमन्तःप्रजानांतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ५०४ यत्प्रज्ञानमुतचेतोधृतिश्चयज्ज्योतिरंतरमृतंप्रजासु
यस्मान्नऋतेकिंचनकर्म्मक्रियतेतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ५०५ ॥ ॥ ॥

येनेदंभूतंभुवनंभविष्यत्परिगृहीतममृतेनसर्वं येनयज्ञस्तायतेसप्तहोतातन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ७६ यस्मिन्नृचःसामयजूं
षियस्मिन्प्रतिष्ठितारथनाभाविवाराः परिस्रवन्तिनथंसमदनातेप्रजानांतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ७७ सुषारथिरश्वानिवयन्मनुष्या
न्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिनइव हृत्प्रतिष्ठंयदजिरंयविष्ठंतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ७८ अयुतंप्रजपेदेताश्चित्तस्थैर्यंप्रजायते अथवा
सोमदिवसेपार्थिवंलिंगमुत्तमं ७९ नित्यकर्मान्तरंकुर्याद्दिष्टोत्तरशतानिकाणान् क्रीडीकृत्याक्षतान्शैवेस्थाप्याःस्थानचतुष्टये ८० संक
ल्पमनसाकृत्वापार्थिवंलिंगमर्चयेत् पूजनान्तेरुद्रपाठमेकंकृत्वाक्षतंन्यसेत् ८१ प्रथमप्रहरेरुद्रभागोलिंगस्यमूर्द्धे निद्वितीयादि
प्रहरकेदक्षिणायांसंविन्यसेत् ८२ पूर्वन्मध्येभवेन्नंदाखेष्टंकार्यंसपयपति यदानस्यात्तदासायंकृत्यंकृत्वाचभक्षयेत् ८३ त्र्यंबकं
यंचतुर्दिक्षुनेङुलानोऽप्यनेचरेत् अष्टोत्तरसहस्रंतुजप्याप्रतःरुद्रचःपुनः ८४ अवश्यमेवभवतिस्वप्नःसम्योनचान्यथा भूतंवा
वर्तमानंवाभविष्यमपिदृश्यते ८५ त्वंनोअग्नेवरुणस्यविद्वान्देवस्यहेडोअवयासिसीष्ठाः यजिष्ठोवह्नितमःशोशुचानोविश्वाद्वेषां
सिप्रमुमुग्ध्यस्मत् ८६ सहस्रादिचलक्षान्तमनयाजुहुयाद्घृतं पुत्रार्थिनःसुपुत्राःस्युःपशवश्चतदर्थिनः ८७ अथसर्वोत्तमंव
क्ष्येश्रीसूक्तंसविधानकंकलौदारिद्र्यनाशायनान्यत्किंचिदुत्तमंतथा ८८ हिरण्यवर्णांहरिणींसुवर्णरजतस्रजां चन्द्रांहिरण्मयीं
लक्ष्मींजातवेदोममावह ८९ तांमआवहजातवेदोलक्ष्मीमनपगामिनीं यस्यांविंदेयंगामश्वंपुरुषानहं ९० अश्वपूर्वांरथमध्यांह
स्तिनादप्रमोदिनीं श्रियंदेवीमुपह्वयेश्रीर्मादेवीजुषतां ९१ कांसोस्मितांहिरण्यप्राकारामार्द्रांज्वलन्तींतृप्तांतर्पयन्तींपद्मेस्थितां

मे॰ पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियं ९२ चंद्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदारां तां पद्मनेमिं शरणं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां
तं॰ त्वां वृणोमि ९३ आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः तस्य फलानि तपसा नुदंतु मायान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः १४
१५९ उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ९५ क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहं
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ९६ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियं ९७
159 मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ९८ कर्दमेन प्रजाभूता मयि संभव कर्दम श्रियं वा
सय मे कुले मातरं पद्ममालिनीं ५९९ आपः सृजंतु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ४० आर्द्रां
पुष्करिणीं पुष्टिं सुवर्णां हेममालिनीं सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो मम आवह १ आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीं च
न्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह २ तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीं यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान्विंदेयं पुरुषा
नहं ३ हिरण्यवर्णामित्यस्याश्चर्चो लक्ष्मीसुतिर्मुनिः चतुर्दशानां शेषाणामानन्दः कर्दमस्तथा ४ चिक्लीतलक्ष्मीतलयाश्चत्वारो मुनयो
मताः हृदयादितिसृणां चक्षुर्दोऽनुष्टुब्बृहती ५ कांसोऽस्मितचोहृहती चंद्रां आदित्यवर्णयोः त्रिष्टुप्छंदस्तदुपैतु मां देवाद्यष्टकस्य चत्वारि ६ छं
दोऽनुष्टुप्समाख्यातं तां म आवह इत्यृचः प्रस्तारपंक्तिरुद्दिष्टा देवतेह श्रीविभावसू ७ व्यंजनानि तु बीजानि स्वराः शक्तयः ईरिताः विंदु
वः कीलकं प्रोक्तं मंत्रग्रहणादिषडंगकं ८·८ हिरण्यपाचत्यानं द्रात्नीया रजतप्रभा हिरण्यस्रक् हिरण्याद्याप्ततथा हिरण्यकर्णिका ९

एताभिर्ईं नमो न्ताभिः प्रकुर्यादंगकल्पनं मूर्ध्नादिकर्णनासास्यगलदोर्हृत्स्तनाभिषु १० गुह्यपायूरुजानुजंघापत्स्वन्यसेदृचः न्यास
रूपमिदं देवे कुर्याद्ध्यानं ततश्चरेत् ११ अरुणनलिनसंस्थान्तद्गतः पुंजवर्णा करकमलधृतेष्टाभीतियुग्मांबुजा च मणिमुकुटविचि
त्रालंकृताकल्पजालैर्भवतु भुवनमाता संततं श्रीः श्रियेनः १२ षट्कोणं पद्ममालिख्य तन्मध्ये स्थापयेत्तां कदेवताः आग्नेयकोणतः षट्
चतुर्द्वारे हृत्पले त्विमाः १३ पद्मासना पद्मवर्णा पद्मस्था पद्मलोचना तर्पयन्तीं त्वत्समिद्धज्वलन्तीं तदनन्तरं १४ स्वर्णप्राकारसंस्था
वहन्त्यादीनामथानि च आवाहनं चासनं स्यादर्घ्यं पाद्याचमानि १५ मधुपर्काभिषेकौ च वस्त्रालंकारचन्दनं पुष्पं धूपं दीपभोज्यं प्रोद्वास
नमिति क्रमात् १६ एतानि मन्त्रवित्कुर्यात् ऋक्पंचदशकेन हि ततश्च फलताम्बूले दत्वा नीराजयेच्छ्रियं १७ ततश्च होमयेदाज्यमेभिः
पंचदशभिर्ऋग्भिः दत्वा देव्यै चाचमनं नाम्नावाहमन्त्रतः १८ उद्वासयेत्स्वहृदये कृतांजलिपुटः पठेत् श्रीसूक्तं नित्यमप्स्वे जपेच्छरणमुच्यते १९
परिषिंचेत् त्रिशो नित्यं सूक्तैरेतैः स्नानकर्मणि आदित्याभिमुखो जप्या यावत्तावच्च तर्पयेत् २० शुक्लाष्टम्यां समारभ्य यावदेकादशी भवेत्
तावद्द्वादशसाहस्रं जपेद्विष्णुलमानसः २१ ब्रह्मचर्यरतः शुद्धवस्त्रदन्तादिकः शुचिः पद्मैस्त्रिमधुरोपेतैर्हुताज्जेनपयोंयसा २२ श्री
समिद्भिः सर्पिषा चाथ प्रत्येकं त्रिशतं हुनेत् द्वादश्यां द्वादशैर्वापि सद्विप्रांश्चापि भोजयेत् २३ तेन सिद्धो भवेन्मंत्रो नात्र कार्या विचारणा
कुंदमंदारकुमुदमालतीपद्मकेतकैः २४ नंद्यावर्तं ह्यष्टं जातीकल्हारं पंकजं तथा रक्तोत्पलादि पुष्पाणि लक्ष्म्याः प्रीतिप्रियाणि च २५
त्रिवारमन्वहं मन्त्री जुहुयाच्च यथाविधि षण्मासं यः करोत्येवं स स्याल्लक्ष्मीपतिः स्वयं २६ विकसत्पद्मपत्रे वाज्येन नवनीतं प्रविन्यसेत् म

मे॰ ध्येमकेसरेपद्मपत्रेसम्यक्पद्मान्तरालके २७ समसिद्धेनलेनद्धसमुद्धृत्यहुनेत्सुधीः अभ्यर्च्यश्रीषोनरशतंजपच्चभत्स्यवासरे २८ चत्वारिंशद्दि
नं॰ रस्यस्यान्महालक्ष्मीरचंचला तृतीयर्चाचजुहुयाद्घृतेनैकादशाहुतीः एवंकुर्वन्नुपवासम्बरमासात्स्यान्महेन्दिरा यइच्छेद्वरदांदेवीं
१६० श्रियंनित्यंकुलेस्थितां ३० सशुचिःप्रयतोभूत्वाजुहुयादाज्यमन्वहं श्रियःपंचदशर्च्चंतुश्रीकामस्सततंजपेत् ३१ आवाहयेच्छ्रियं
पद्मेपद्मभिःकनकेपथवा उपहारानुपहरेच्छुक्लान्नुभक्तान्यथोदधि ३२ स्थालीपाकंचशालिनांपयसासंप्रकल्पयेत् चान्द्रायणं
160 कृतान्मात्तुप्रपद्मप्रयतःश्रियं ३३ सर्वौषधीभिःफांटाभिःस्नात्वाभिःपावनैरपि उपैतुमांदेवसखेइतिराज्ञोभिषेचनं ३४ मनसःका
मइत्येषापशुकामाभिषेचने कर्दमेनेतिचस्नायात्प्रजाकामःशुचिव्रतः ३५ अश्वपूर्णामितिस्नायाद्राज्यकामःसमाहितः रोहिते
चर्मणिस्नायाद्ब्राह्मणस्तुयथाविधि ३६ राजाचर्मणिवैयाघ्रे देवेत्रियस्त्वथरौरवे वस्तचर्मणिवैश्यस्तुहोमःकार्यस्त्वनंतरं ३७ चन्द्राभि
तिंतुपद्मानिजुहुयात्सर्पिषाद्विजः आदित्यवर्णेत्यनयाविल्वहोमोविधीयते ३८ विल्वैफपवत्वाग्निःस्यात्स्थालीश्रजुहुयाद्द्विजः दश
साहस्रिकोहोमःश्रीकामःप्रथमोविधिः ३९ हुत्वातुप्रथमंसम्यगाचान्तोविन्दतेश्रियं प्रयुतंशतकृत्वस्तुहुत्वाशुक्लानिसर्पिषा ४०
अनन्नामववच्छित्वाशाश्वतींविंदतेश्रियं अशक्तौजपएवोक्तोदशसाहस्रिकोवरः ४१ जपेत्तुप्रयुतंसम्यगनन्नोविंदतेश्रियं प्रयुते
दशकृत्वस्तुजप्त्वाश्रियेमपाकृते ४२ अथैवंजुहुयान्नित्यंपद्मान्प्रयुतशोपिवा इहाश्रियंतुपरमेत्किलासत्वाद्धिभेतिवै ४३ विल्वा
शीविल्वतिलयोर्जुहुयान्विल्वानिसर्पिषा एकविंशतिरात्रेणपरांसिद्धिंनियच्छति ४४ येनयेनचकामेनजुहोतिप्रयतःश्रियो

पद्मान्यथापि बिल्वानि सततकामः समस्तुति ४५ न जातु कृपणोऽर्थाय श्रियमाह्वयेत्क्वचित् न येन केनचित् कामेन होमः कार्यः कथंच
न ४६ महता प्रार्थ्यमानेन राज्यकामेन वा पुनः वायुः परं प्रार्थयिता यत्नात्युक्तः श्रियं जपेत् ४७ प्रधानतर्पणान्ते च संतर्प्याः शक्तयः श्रि
माः प्रणवाद्या हृदन्ताश्च श्रीर्लक्ष्मीर्वरदा तथा ४८ विष्णुपत्नी च वसुदा हिरण्यरूपा स्वर्णहिरण्मयी पद्ममालिन्यथ तथा प्रोक्ता च रजत
स्रजा ४९ सुवर्णप्रग्रहा स्वर्णप्राकारा पद्ममालिनी पद्महस्ता प्रिया मुक्तालंकारा पद्मवासिनी ५० चन्द्रा बिल्वप्रियेश्वर्यो भुक्ति
श्चापि प्रमुक्तिप्रदा विभूतिः ऋद्धिः समृद्धिस्तुष्टिः पुष्टिर्धनाप्यतः ५१ भुवनेशी च श्रद्धा च भोगिनी भोगदा तथा धात्री विधात्री द्वात्रिंश
त्कयः समुदीरिताः ५२ प्रणवादिचतुर्थ्यन्तैर्नमसापि समन्वितैः बलिर्नमभटन्वैतैर्नामभिर्बलिमाहरेत् ५३ दृग्जान्ते त्वप्यहं कुर्यात्
न्नियमो स्वनिगाघने शयीत शुद्धशय्यायां न रूपा सहन्यथा ५४ मलिनो न भवेज्जातु कुत्सितान्नं न भक्षयेत् शोणपंकजबिल्वानि
पद्मांजातु न लंघयेत् ५५ सहदेवीमिन्दुवल्लीं श्रीदेवीं विष्णुवल्लभां कन्यां जेहं प्रवालं च धारयेन्मूर्ध्नि सर्वदा ५६ स्नानादपि थिविनो
भवान्तराणि वोशनी यच्छानः शर्म सप्रथाः इमामृचं प्रतिदिनं स्नात्वा विप्रश्च विजपेत् ५७ विंदते महतीं भूमिमसपत्नामकं
टकां न हि स्तोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः ५८ दिवीव चक्षुराततं मन्त्रसिद्धोपरा ज्ञायायादोषास्तु प्रतिबंधकाः इमामृचं जप
ले जप्त्वा नेषां नाशः प्रजायते ५९ आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च हिरण्ययेन सविता रथेना देवो याति भुव
नानि पश्यन् ६० अनया योऽर्चयेत्सूर्यं त्रिसंध्यं विजितेन्द्रियः जपेद्दशोत्तरशतं संप्राप्नोति पुर्गदोषितः ६१ सहस्रोत्तरशतं जप्त्वा ध्यायन्नि

मे॰
नं॰
२६१

161

शिदिवौकसः अग्नौ हुत्वानयाचाज्यं दीर्घमायुरवाप्नुयात् ९२ सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमः भवे भवे नातिभवे भवस्व मां भवो
द्भवाय नमः ९३ वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बल
प्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ९४ अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः सर्वेभ्यः सर्व सर्वेभ्यो नमस्ते रुद्र
रूपेभ्यः ९५ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्र
ह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मेऽस्तु सदाशिवोम् ९६ स्कंदं जयान्नाप्ततावट्ट्यो जपेत्तु दिने दिने स नाशीन रोगोऽशान्तौ शंकरात्साम्नुया
त्सदा ९७ एतेनैव षडङ्गेन जप्त्वा राज्यमन्वहं चरुं च कल्पयेत रौद्रं भूत्पर्यं पर्वपर्वसु ९८ उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः
दृशे विश्वाय सूर्यं त्रिसंध्यमनया सूर्यमुपतिष्ठेद्दिने दिने ९८ हृद्रोगनाशनं ह्येतत्परमारोग्यवर्द्धनं त्वं सोम पितृभिः संविदानोऽनु द्या
वापृथिवी आततन्थ ९९ यत्ते मह्यं प्रतितत्त्वोजस्रमलसं नये पितृपरे च तत्पदे उपतिष्ठेत्समित्पाणिः मासि मासि नवं नवं १० अन
यायोऽऽचासो मं त्रिधा ज्ञः स्थलयं वजेत् उपतिष्ठेत्पौर्णमास्यां समाहितः ११ वासां स्वपितृ सदि सेतच्च तु स्येति स लोकतो
विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि १२ विममे रजांसि योऽस्कभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः विष्णो रा
टमसि विष्णोः श्नप्त्रे स्थो विष्णोः स्यूरसि १३ विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा इत्यादिभिर्नमस्कृत्य पञ्चभिस्त्रि
भिर्नरः १४ समित्पाणिः शुचिर्भूत्वा उपतिष्ठेद्दिने दिने यमं वृद्धिं यत्नं प्रज्ञानारोग्यं ब्रह्मवर्चसं १५ प्राप्नोति परमं स्थानं ज्योतीरूपं सना

नतं कृणुष्वपाजः तव भ्रमास आशुया पतंत्यनुस्पृश धृषता शोशुचानः तपूंष्यग्ने जुह्वा पतंगानसंदितो विसृज विष्वगुल्काः ७९
प्रतिस्पशो विसृज तूर्णितमो भवा पायुर्विशो अस्या अदब्धः यो नो दूरे अघशंसो यो अंत्यग्ने माकिष्टे व्यथिरादधर्षीत् ७७ उदग्ने तिष्ठ
ऊर्ध्वो भव प्रतिविध्याध्यस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्ने अवस्थिरा तनुहि यातुजूनां जामिमजामिं प्रमृणीहि शत्रून् ७८ स ते जानाति सु
मतिं यविष्ठ य ईवते ब्रह्मणो गातुमैरत् विश्वान्यस्मै सुदिनानि रायो द्युम्नान्यर्यो विदुरो अभि द्यौत् ७९ सेदग्ने अस्तु सुभगः सुदानुर्यस्त्वा
नित्येन हविषा य उक्थैः पिप्रीषति स्व आयुषि दुरोणे विश्वेदस्मै सुदिना सासदिष्टिः ८० अर्चामि ते सुमतिं घोष्यर्वाक्सं ते वावाता जरतामि
यं गीः स्वश्वास्त्वा सुरथा मर्जयेमास्मे क्षत्राणि धारयेरनु द्यून् ८१ उप त्मन्दोषावस्तर्दीदिवांसमनु द्यून् क्रीडंतस्त्वा सुमनसः सपेमा
भि द्युम्ना तस्थिवांसो जनानां ८२ यस्त्वा स्वश्वः सुहिरण्यो अग्न उपयाति वसुमता रथेन तस्य त्राता भवसि तस्य सखा यस्त आतिथ्यमा
नुषग्जुजोषत् ८३ महो रुजामि बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतमादन्वियाय त्वं नो अस्य वचसश्चिकिद्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो दमूना ८४ अस्व
प्नजस्तरणयः सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः ते पायवः सध्र्यञ्चो निषद्याग्ने तव नः पांत्वमूर ८५ ये पायवो मामतेयं ते अग्ने
पश्यन्तो अन्धं दुरितादरक्षन् ररक्ष तान्सुकृतो विश्ववेदा दिप्संत इद्रिपवो नाह देभुः ८६ त्वया वयं सधन्यस्त्वोतास्तव प्रणीत्यश्याम
वाजान् उभा शंसा सूदय सत्यतातेऽनुष्ठुया कृणुह्यह्रयाण ८७ रक्षोहणं वाजिनमा जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठमुप यामि शर्म शिशानो अग्निः क्रतुभिः स
मिद्धः स नो दिवा स रिषः पातु नक्तं ८८ वि ज्योतिषा बृहता भात्यग्निराविर्विश्वानि कृणुते महित्वा प्रादेवीर्मायाः सहते दुरेवाः शिशीते

मे॰
नं॰
१६२

शृंगरद्वेमेखिनिद्रे ८९ इतस्त्वानासोद्दिविधंतवग्रेस्मिन्माधुधारन्तसेहंतवाउ मदेविदस्यप्रकृजंतिभामांनरत्नेवरिवायोग्रदेवीः ९०· एत
त्तत्कंजपेद्दिप्रोयदस्याद्दसुभिर्हतः ग्रणतीनांहरेस्त्राणान्नरन्नांस्यापिचनाशपेत् ९१ नरैश्च्रुकगषत्तत्कसविधिंतन्नेश्रुगोपितं ग्रनुष्ट
भस्यत्तत्कस्यात्रिष्टवेतस्यदेवताः ९२ पुरुषोयोजगद्दीजमृषिर्नारायणास्ततः स्नात्वायथोक्तविधिनाप्राङ्मुखःशुद्धमानसः ९३ प्र
थमांविन्यसेद्दामेद्दितीयांदक्षिणेकरे तृतीयांवामपादेतुचतुर्थीदक्षिणेन्यसेत् ९४ वामजानौपंचमींचषष्ठींदक्षिणजानुनि सप्त
मींवामकट्यांचचाष्टमींदक्षिणेकटौ ९५ नवमींनाभिदेशेतुदशमींहृदयेन्यसेत् एकादशींकण्ठदेशेद्वादशींवामबाहुके ९६ त्र
योदशींदक्षभुजेमुखदेशेचतुर्दशीं ग्रक्ष्णोःपंचदशींचैवषोडशींमूर्ध्निविन्यसेत् ९७ एवंन्यासविधिंकृत्वापश्चादात्मानंसमाचरेत् स्व
स्थमोहृदयेसूर्येस्थण्डिलेप्रतिमासुच ९८ षड्स्वेतेषुहरेःसम्यगर्चनंयोगपतोच्यते ग्राप्तायनमंतस्पन्स्नानात्मसदाहरिः ९९ ग्रो॰
ग्रोक्रियावतांविप्रयोगिनांहृदयेहरिः पंण्डितानांहरिःसूर्यस्थण्डिलेप्रतिमासुच १०० षट्स्वेतेषुहरेःसम्यगर्चनंयोग्यपतोच्यते ग्रा
पोह्याप्यतनंतस्यन्स्नानात्मसदाहरिः १ ग्रग्नौक्रियावतांविप्रयोगिनांहृदयेहरिः पण्डितानांहरिःसूर्यस्थण्डिलेभाविताम्मनो
१०२ प्रतिमास्वल्पबुद्धीनांषट्प्रकाराश्चताःस्मृताः ग्रकृत्रिमाकृत्रिमाश्चग्रचलाश्चलाचलाः ३ निर्जीवाश्चप्रशानीवाश्चताःसेव
स्यामिलत्तसे ग्रकृत्रिमाचद्दिविधाशालग्रामोनिपावनः ४ तदभावेद्दारिकायाश्चक्रंतद्वत्सुपावनं कृत्रिमादशधाप्रोक्ताःश्रेष्ठा
स्ताःस्वर्णरुस्वैतः स्याद्भस्वधिनास्तायास्त्रणीजाकुष्यजापिच ताम्रजापित्तलीजाताःस्फाटिकीरत्नधीमजा काष्ठजाम्हत्तिकाजानानाविचरूपेतिवक्ष्मात् १०९

16[2]
द=

सचलाचेतरूपास्तु हरिहाययागया देवताभिः कृता यास्तु मूर्त्तयं स्ता श्चलाचलाः ७ जगन्नाथो वैकदेशः पाण्डवंगादयस्तु सजी
वा ब्राह्मणगा वो निर्जीवः पिप्पलः स्मृतः ८ मन्त्रन्यासं कपुरा कुर्यात्स्वदेहे देवतासु च गायत्र्योंकारनेत्रोगः पूजयेद्विष्णुमव्ययं ९
प्रथमयावाहयेद्देवं स्वागतं पुरुषोत्तमे द्वितीयया सनं दद्यात्पाद्यं दद्यात्तृतीयया १० अर्घ्यं चतुर्थ्या दातव्यं पंचम्याचमनीयकं षष्ठ्या
स्नानं प्रकुर्वीत सप्तम्या वस्त्रमेव च ११ यज्ञोपवीतमष्टम्या नवम्या चानुलेपनं पुष्पं दशम्या दातव्यं एकादश्या तु धूपकं १२ द्वाद
श्या दीपकं दद्यात्त्रयोदश्या निवेदनं चतुर्दश्या नमस्कारं पंचदश्या प्रदक्षिणं १३ स्नाने वस्त्रे च नैवेद्ये दद्यादाचमनीयकं दक्षिणां च
यथाशक्त्या षोडश्यात्तु प्रहरयेत् १४ ततः प्रदक्षिणं कृत्वा जपं कुर्वीत समाहितः यथाशक्ति जपित्वा तु सूक्तेन तस्मै निवेदयेत् १५ देव
स्य दक्षिणे पार्श्वे कुण्डं स्थंडिलमेव च कारयेत्प्रथमेनैव द्वितीयेन तु प्रोक्षणं १६ तृतीयेनाग्निनादध्याच्चतुर्थेन समिंधनं पंचमेना
ज्यस्रुपणं चरो श्रपणं तथा षष्ठेनैवाग्निमथेत कल्पयेत्पद्ममासनं चिंतयेद्देवदेवेशं कालानलसमप्रभं १८ ततो प्रव्यं च पु
ष्पं च धूपदीपनिवेदने अनुज्ञाप्य ततः कुर्यात्सप्तम्यादि यथाक्रमं १९ समिधस्तावतीः सर्वं जुहूयाद्वा यथाविधि ततो हुतेन
जुहुयाच्चरुणा च ततः पुनः २० एवं हुत्वा ततश्चैव समनुज्ञाप्य यक्रमं अग्रे भगवतस्तस्य समीपे स्तोत्रमुच्चरेत् २१ जितन्ते पुण्ड
रीकाक्ष नमस्ते विश्वभावन नमस्तेऽस्तु हृषीकेश महापुरुषपूर्वज २२ देवानां दानवानां च सामान्यमधिदेवतं सर्वदा चरणो
द्वंद्वं व्रजामि शरणं तव २३ एकस्त्वमसि लोकस्य स्रष्टा संहारकस्तथा अध्यक्षश्चानुमन्ता च गुणमायासमावृतः २४ संसार

नं मा

मे॰ सागरं घोरमत्यंतं क्लेशभाजनं त्वामेव शरणं प्राप्य निस्तरंति मनीषिणः २५ न ते रूपं निराकारो नायुधानि न चास्पदं तथापि पुरुषा
ने॰ कारो भक्तानां च प्रकाशसे २६ नैव किंचित्परोक्षं ते प्रत्यक्षोसि कस्यचित् नैव किंचिदसाध्यं ते न च साध्योसि कस्यचित् २७ कार्या
२५३ णां कारणं पूर्वं वचसां वाच्यमुत्तमं योगिनां परमा सिद्धिः परमं ते पदं विदुः २८ अहं भीतोस्मि देवेश संसारेस्मिन्महाभये त्राहि मां पुंड
रीकाक्ष न जाने परमं पदं २९ कालेष्वपि च सर्वेषु दिक्षु सर्वासु चाच्युत शरीरे च गतस्यापि वर्तते मे महद्भयं ३० त्वत्पादकमलादन्य
163 न्न मे जन्मांतरेष्वपि विज्ञानं यदिदं प्राप्य यदिदं ज्ञानमर्जितं ३१ जन्मान्तरेपि मे देव मा भूदस्य परिक्षयः दुर्गतावपि जातस्य त्वद्गु
णो मे मनोरथः ३२ यदि नाशं न विंदेत तावतास्मि कृती सदा कामये विष्णुपादौ तु सर्वजन्मसु केवलं ३३ पुरुषस्य हरेः सूक्तं
स्वर्ग्यं धन्यं यशस्करं आत्मज्ञानमिदं पुण्यं योगज्ञानमिदं परं ३४ एवं स्तुत्वा हव्यवाहं ततः पश्चाद्विसर्जयेत् अनेनैव न निःपापो
जायते मनुजो यदा ३५ भगवत्ज्ञानाय पारदेन प्रयोगानारभेत्ततः शुक्लपक्षे शुभे वारे सुनक्षत्रे शुभगोचरे ३६ दंपत्योरुपवासः स्या
देकादश्यां हरालये द्वादश्यां पुत्रकामाभ्यां कार्यं चरुं कुर्वीत वैष्णवं ३७ ऋग्भिः षोडशभिः सम्यगर्च्चयित्वा जनार्दनं चरुं पुरुषसूक्ते
न प्राशयेत्पुत्रकाम्यया ३८ प्राप्नुयाद्वैष्णवं पुत्रमचिरात्तनतित्तमं द्वादशद्वादशीः सम्यक्कृपयसा निर्वपेच्चरुं ३९ यो जुहोति स
हस्तं स याति विष्णोः परं पदं मार्गशीर्षादिमासेषु क्रमात्संज्ञाश्च केशवः ४० नारायणो माधवश्च गोविंदो विष्णुरेव च हृषसूद मधु
नस्त्रिविक्रमो वामनस्तथा ४१ श्रीधरश्च हृषीकेशः पद्मनाभो दामोदरः पूजयित्वा जपेत्सूक्तं प्रातर्मध्याह्निकं ततः ४२

त्र व
होमं च सर्वं कुर्यात्सर्वान्कामानवाप्नुयात् अपुत्रास्तत्पुत्रांवायाचकन्यास्तृभर्भवेत् ४३ तस्यायथ्यास्तुपुत्रःस्यात्तमुपायंब्रवीम्यहं संमि
धोश्वत्थहस्तस्यप्रस्थंचैवजुहुयाद्धुते ४४ अग्न्यापिकंचसहुतमपातिषेहुताशने पुनर्हिसंस्कारयित्वाहुतहोमंसमाचरेत् ४५ अष्टो
त्तरशतंकुर्यात्प्रत्यर्चंवाग्यतःशुचिः संपातान्हत्वास्थापयित्वातन्नार्थ्यःप्राशणीयच ४६ दयात्माचपतिंविस्तंनमस्कृत्यप्रभक्तयेत्
तर्पयेच्चद्विजान्सम्यक्कलद्याशीसंविशेत्ततः ४७ यःसमप्रवर्तेनावर्षपगर्भिनीभवेत् अपापेदिवसेनित्यंत्रिकालेस्नानमाचरेत्
जपेदष्टोत्तरंशतंसूक्तमेतत्त्रिकालकं मासमेकंफलाहारोलासमग्निस्थतर्पयेत् ४९ आदित्यमुपतिष्ठेतमूलेनानेननित्यशः आज्यं ४८
हुत्वादशशतंविप्रैर्वर्षंजपेद्दिने ५० तज्जन्मस्तन्मनाप्रुक्तोवशाववर्णपनस्यभाक् साक्षात्पश्यतितंदेवंनारायणमनामयं ५१ अथ
द्ये वर्षहस्थानोजीवन्मुक्तस्तसाधने यथ्यस्वयमेतिरत्नोप्यायहृत्तःशुचिवितः ५२ अर्हेणत्रैक्यौनिद्रःशुद्धोभूत्वावाग्यतः संप्रस्तमेषु
लोकेषुयोगंयुंजीतयोगवित् ५३ कृत्वासनंसमेदेशेनिर्वातेशब्दवर्जिते सव्यंपादंदक्षिणस्यजानुविश्लेषयेत्ततः ५४ संहत्यदक्षि
णंपादंसव्यजानुनियच्छति वद्धांजलिकरःस्वस्थोयोगसंमीलनेक्षणः ५५ ओमित्युक्त्वास्वहृदयेचिंतयेदविशंकितः तत्रात्माने
समादध्यादिंद्रियाणिमनस्तथा ५६ नाविद्युर्ध्वेनकिंचात्मन्यपश्येच्छुण्यात्मनव ततोनमर्थनैश्चेतोहृदयाद्धर्द्धमेवतु ५७ समाने
यत्रचास्यंचनासिकांनयतेभ्रुवौ भुवोर्मध्येपरस्थानंतत्रैतद्धारयस्थिते ५८ ललाटदेशेधार्यार्थमूर्द्धानंगमनेनततः उच्छ्रसेद्वय
थाकालंनाभिनस्त्रोच्छ्रसेत्पुनः ५९ एतत्सरंस्यानमत्कंब्रह्मणःपरमात्मनः एवंमुक्तोमहात्मानमात्मानंप्रतिपद्यते ६० यदे

मे॰ वेसत्कृतीशुद्धोयदिवापापकृत्तमः उपलभ्यपरंब्रह्मगतिंज्ञात्वाभवेच्छुचिः ८१ सर्वपापानुबद्धश्चहृद्यनतत्प्रयतोजपेत् अपिजि
तं॰ ज्ञासमभादेवस्यगच्छेत्परमांगतिं ८२ धारणात्तत्परश्चैकार्थ्यार्थमभ्यासेनेननित्यशः आदित्येग्नौचन्द्रमसिहृत्वायेषुधारयेत् ८३ पर्व॰
१६४ तात्रेसमुद्रेवायत्रवापिमनोरमे नभ्यवधिषयाम्ब्राह्मण्यथमयीतकथंचन ८४ वद्धबद्धःखंज्ञानीयात्तत्प्रधंसेधारणात्मके धार्मिका
नांकुलेशुद्धेयोगभ्रष्टोभिजायते ८५ मूर्द्धिवुद्धस्त्वनस्त्वविदेहश्चजपस्यप्रभावतः तदामूर्द्धपरंज्योतिर्नित्तत्रपथमन्वयत् ८६ योगीयो
164 गेश्वरंप्राप्यनिर्द्वंद्वंपरमात्परं सर्वत्रैवात्मनात्मानंपश्येद्धरिपरायणः ८७ जपेच्चैवस्वरास्वरात्स्वातःपवित्रमिदमुत्तमं अपिपातकसं
युक्तःकालेनसत्कृतीभवेत् ८८ तपःपरायणोनित्यंसत्यवागनसूयकः जपन्नेतामृचंविप्रःकालेनसत्कृतीभवेत् ८९ येनयेनच
कामेनजपन्निमामृचंसदा सस्तकामःसमृद्धस्सुभद्वानसकुर्वते ९०॰ होमंवाप्यथवाजप्यमुपहारमनुत्तमं कुरुतेयेनकामे
नतत्सिद्धिमभिचारयेत् ९१ ज्ञानगम्यंपरंसूक्ष्मंप्राप्यंसर्वमवस्थितं वाक्यमत्यन्तयत्नेनब्रह्माभ्येतिसनातनं सहस्रशीर्षामन्त्रो
नसर्वकामफलप्रदं ९२ वेदगर्भशरीरेणसवैनारायणःस्मृतः ब्रह्मेन्द्ररुद्रपर्जन्याःसत्यकेसिलव्यवस्थिताः ९३ अत्रस्थ्येत्रैलोक्य॰
त्स्थेजगत्स्थावरजंगमे अनासादयमानोपिभक्तिंनपरिहापयेत् ९४ भक्त्यानुकंपीभगवान्सूयतेपुरुषोत्तमः तन्नार्येत॰
मदेवस्यकन्यास्वयमुपार्जितान् ९५ आरण्यकविधानेननिर्वपेत्प्रसृहंचरुं नारायणायस्वाहेतिमन्त्रान्तेजुहुयाद्धविः ९६ आ
सहस्रान्तत्रवक्तर्दिव्यंहोतद्ददातिसः यहाचरुसस्तत्सत्तन्नैनैकेननिर्वपेत् ९७ यावन्तोवाविशक्त्यन्तेतावन्तोशममापयेत् स

हस्तस्थेप्सितानां च कामानां लभते फलं ७८ पुरुषाः पुंसः समायुक्तोऽसि होवा विचरेन्मही सूक्तानि कोटिशः सन्निपरमेतन्महाप्रियं ७९
ध्येयः सदा सवितृमण्डलमध्यवर्ती नारायणः सरसिजासनसन्निविष्टः केयूरवान्मकरकुण्डलवान्किरीटी हारी हिरण्मयवपुर्धृत
शंखचक्रः ८० एतन्न्ययः पठति केवलमेव सूक्तं नारायणस्य चरणावभिवंद्य वंद्यौ पादेचाप्य परमेण सनातनस्य स्थानं जरामरणव
र्जितमेति विष्णोः ८१ हविषाग्नौ जले पुष्पैर्ध्यानेन हृदये हरिं जयन्ति सूरयो नित्यं जाप्येन रविमण्डले ८२ बिल्वपत्रं शमीपत्रं
पत्रं भृङ्गारकस्य च मालतीकुशपत्रं च सद्यस्तुष्टिःकरं हरेत् ८३ यन्नोपपद्यते किंचिद्ध्यायन्मनसैव तत् संपद्यते प्रसादात्तद्देव
देवस्य चक्रिणः ८४ पत्रेष्वपुष्पेष्वफलेष्वतोयैरक्रीतलभ्येषु सदैव सत्सु भक्त्यैकलभ्ये पुरुषे पुराणे मुक्त्यै किमर्थं क्रियते न
यत्नः ८५ इत्येवमुक्तः पुरुषस्य विष्णोर्हिताय विश्वेदेवसदा मुनीन्द्राः मन्त्रैकमार्गं प्रतिबोधनाय परं तु कष्टं न च कानार्थं ८६ या
ओषधीः सोमराज्ञीः प्रविष्टाः पृथिवीमनु तासांतोस्युत्तमा यप्रणो जीवातवे सुवा ८७ अवपतन्तीरवदन्दिव ओषधयः परि
यं जीवमश्नवामहै न स रिष्याति पूरुषः ८८ याश्चेदमुपशृण्वन्ति याश्च दूरं परागताः इह संगत्य ताः सर्वा अस्मै संदत्त भेषजं ८९
मा वो रिषत्खनिता यस्मै चाहं खनामि व द्विपच्चतुष्पदस्माकं सर्वमस्त्वनातुरं ९० ओषधयः संवदन्ते सोमेन सह राज्ञा यस्मै
करोति ब्राह्मणस्तं राजन्पारयामसि ९१ पंचवर्षं संजपेन्नित्यं षण्मासानेव नित्यशः वैद्यत्वमस्त हस्तः स्यादन्यः स्वस्थ्यं येन भवेत् ५२
इष्टा शरदि वैकुंठ मोषधीसूक्तं जपेत्तथा तस्यामयानन्नाश्यन्ते तथा जीर्णानि पंचव ९२ क्रियां तु समरात्रेण समकृत्वः समाहितः

इपये श्रीवश्वी र्विघ्नः सूक्तमेतज्जपन्सदा १४ द्विषट् देवज्ञादि ह्लायध्वमिति ज्ञापयच्छनाः स्वदेवे देवसंगं चेष्टा विंदते हि षद्दौषधीः १५
बृहस्पते प्रति प्रदिर्यो ब्रह्मीशु महिमाति क्रान्तमज्जनेषु यदीदयच्छ्रवस ऋतप्रजातं तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रं १६ वृष्टिकामो यता
हारः प्रपद्येत बृहस्पतिं पायसेनोपहारेण होमेन च समन्वितः १७ पश्चादिमा स्तवं विप्रो वृष्टिकामः प्रयोजयेत् पर्जन्यं च नम
स्कृत्वा वृष्टिं विंदति शोभनां १८ कलौ धर्म्मस्य रक्षार्थं ऋचः प्रोक्ताः क्वचित्क्वचित् विप्रे विप्रे देशादेशे स्यां पथ्यानां नच दीतैः १९ एत
त्तत्वमिदं प्रोक्तं सर्वतन्त्रेषु गोपितं अतः परं देवि देवाः किं वक्ष्यते तदुच्यतां २०॥ इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्र
णीते कलिसंस्थितेस्वविधिमन्त्रकथनं प्रकाशैकादशः श्रीविष्णुरुवाच देवदेवमहादेव भक्तानुग्रहकारकः कालस्त्वमसि लो
कानां महामाया त्वियं परा १ आवयोः केन दृष्टिकरा मन्त्राः सूक्तानि तद्वद येन भुक्तिश्च मुक्तिश्च क्लेशानैव वचनैर्वच २ श्रीशिव उवाच
विष्णो गोप्यं त्वया पृष्टं न वाच्यं नास्तिके द्विजे तन्त्रे च ताम संरूपं त्वया पृष्टं तु सात्विकं ३ भोगमोक्षैकनिलयं चतुर्वेदोत्तमोत्तमं मन्त्र
स्तोत्रे श्रवं तन्मे जानीहि शतरुद्रियं ४ छन्दोस्यानुष्टुभादीनि ऋचो रामस्य निर्मितः देवतास्य भवेद्रुद्र आदित्यः परमेश्वरः ५ याते
रुद्र शिवा लोपश्चोक्ता त्वस्मिन्महेति मलकं सहस्राणि ललाटेव स्वो मध्ये तु हंसऋक् ६ याते रुद्र शिवा तनूरघोरापापकाशिनी तया
न स्तन्वा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशी ७ अस्मिन्महत्यर्णवेन्तरिक्षे भवा अधि तेषां सहस्रयोजनेव धन्वानि तन्मसि ८ सहस्राणि
सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्यां तेषां सहस्रयोजनेव धन्वानि तन्मसि ९ हं सः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत्

न्नवद्धरसटनमस्ह्योममस्दज्ञागोजाङ्गनजाग्रद्धिजाङ्गनंहृहन्त् ९ अयंवक्त्रंनेत्रयोश्चनमःश्रुत्याचकर्णयोः मानस्तोकेनासिकायाम्भव
तभ्यस्तुत्वेन्यसेत् ११ नमःश्रुत्यायचपथ्यायच मानस्तोकेतनयेमानआयुषिमानोगोषुमानोअश्वेषुरीरिषः वीरान्मानोरुद्रभामितो
वधीर्हविष्मन्तोनमसाविधेमते १२ अवतत्यधनुष्ट्वंसहस्राक्षशतेषुधे निशीर्यशल्यानांमुखाशिवोनःसुमनाभव १३ नील
ग्रीवाहृदयंन्यसेत्कमालकण्ठोपकण्ठयोः नमस्तेअस्त्वायादेहेहृदयंवाह्वोःप्रकोष्ठयोः १४ नीलग्रीवाःशितिकण्ठाःशर्वाअधःक्षमाचराः
तेषांसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि १५ नीलग्रीवाःशितिकण्ठादिवंरुद्राउपश्रिताः तेषांसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि १६
नमस्तेअस्त्वायुधायानाततायधृष्णवे उभाभ्यामुततेनमोवाहुभ्यांतवधन्वने १७ यातेहेतिर्मीढुष्टमहस्तेवभूवतेधनु तयास्मान्विश्व
तस्त्वमयक्ष्मयापरिभुज १८ जेतीर्थानिप्रचरन्तिसृकावन्तोनिषंगिणः तेषांसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि १९ इमामन्त्रंचतत्करयो
रग्रपृष्ठादिषुविन्यसेत् सद्योजातादिकान्पंचहृदयेतन्न्यसेदिमां २० नमोवःकिरिकेभ्योदेवानांहृदयेभ्योनमोवःकिरिकेभ्योनमोवि
चिन्वत्केभ्योनमआनिर्हतेभ्यः २१ नमआमीवत्केभ्यःनमोगणेभ्योपृष्ठेचनमोहिरण्यवाहवे पार्श्वयोर्न्यसेत्कुक्षौस्तनमस्तुहृदेभ्यइत्यपि २२
नमोगणेभ्योगणपतिभ्यश्चवोनमः नमोहिरण्यवाहवेसेनान्येदिशांचपतयेनमः २३ नमस्तक्षभ्योरथकारेभ्यश्चवोनवः विज्यंधनुस्त
जठरेनाभौहिरण्यगर्भकं २४ मीढुष्टमेतिकट्यांचयेभूतानांतुगुह्यके विज्यंधनुःकपर्दिनोविशल्योवाणवांउत २५ अनेसन्नस्यषवआभ
रस्यनिषंगधिः हिरण्यगर्भःसमवर्त्तताग्रेभूतस्यजातःपतिरेकआसीत् २६ सदाधारपृथिवींद्यामुतेमांकस्मैदेवायहविषाविधेम

मे॰
ने॰
१६६

166

मीढुष्टमशिवतमशिवोनःसुमनाभव २७ परमेवृक्षआयुधंनिधायकृत्तिंवसानआचरपिनाकंबिभ्रदागहि येभूतानामधिपतयोविशिखासः
कपर्दिनः २८ तेषांसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि जातवेदादिकाःपंचशिरोमुक्ताअपानके २९ मानोमहान्तमूर्वीश्वपघनेजातुनोन्य
सेत् सशिराजातवेदाःअक्षरंब्रह्मसंमितं ३० वेदानाथंशिरउन्नमे जातवेदस्याग्निः नामधिवर्णोतपसाज्वलंतीवैरोचनीकर्मफलेषुजु
ष्टे ३१ दुर्गांदेवींशरणमहंप्रपद्ये सुतरसेनमः अग्नेत्वंपारयानव्योअस्मान्स्वस्तिभिरति ३२ दुर्गाणिविश्वापुरश्चपृथ्वीबहुलानउर्वी भ
वातोकायतनयायशंयोविश्वानिनोदुर्गहा ३३ जातवेदसिंधुनंनावादुरितानिपर्षि अग्नेअत्रिवन्मनसागृणानोस्माकंबोध्यवितात
नूनां ३४ पृतनाजितंसहमानमुग्रमग्निंहुवेमपरमात्सधस्थात् सनःपर्षदतिदुर्गाणिविश्वाक्षामद्देवोअतिदुरितात्यग्निः ३५ मा
नोमहान्तमुतमानोअर्भकंमानउक्षन्तमुतमानउक्षितं मानोवधीःपितरंमानरेमानःप्रियास्तन्वोरुद्ररीरिषः ३६ प्रघनेरुद्रभागस्तेजघ
स्वपराअतवतोतीस्ववततधन्वापिनाकाहस्तःकृत्तिवासः सथंस्पृष्टजिन्त्नंचयोअविश्वंभूतंवगुल्फयोः ३७ येपथांपथिवोक्ष्योःस्याद
ध्वेवचर्चवर्मकं सथंस्पृष्टजिल्लोमधावाहुःशाध्रुग्धन्वाप्रतिहिताभिरस्तात् बृहस्पतेपरिदीयारथेनरक्षोहामित्रांअपबाधमानः ३
विश्वभूतंभुवनेमित्रंबहुधाजातंजायमानंचयत् सर्वोह्येषरुद्रस्तस्मैरुद्रायनमोअस्तु ३९ येपथांपथिरक्षयऐलबृदाआयुर्युधः तेषांसं ट
सहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ४० अध्यवोचदधिवक्ताप्रथमोदैव्योभिषक् अहींश्चसर्वान्जंभयन्सर्वाश्चयातुधान्यः ४१ उपवर्म
वमोविलीनमोअस्तुनीलग्रीवः तृतीयनेत्रेविन्यसच्चास्मेप्रमुच्यथवनः ॥ ४२ ॥ नमोविल्मिनेचकवचिनेच ॥

नमोस्तुनीलग्रीवायसहस्राक्षायमीढुषे अथोयेअस्यसत्वानोअहंतेभ्योकरंनमः ४३ प्रमुञ्चधन्वनस्त्वमुभयोरार्त्न्योर्ज्यां याश्चतेह
स्तइषवःपराताभगवोवप ४४ एवंषडङ्गीशादंगानांन्यासःप्रथमईरितः एतस्यान्तर्दिस्थंवधनःप्रकुर्यादनयाऋचा ४५ मएतावन्तश्च
भूयाथंसश्चःदिशोरुद्रावितस्थिरे तेषाथंसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ४६ अयंतुसर्वमन्त्राणांपठनेनधिकारकृत् अस्त्रान्तेरा
त्रिशेषस्यपातकंचविनश्यति ४७ तारोनमोभगवतेरुद्रायेतिदशाक्षरः मन्त्रश्रेष्ठोनेनकुर्यान्न्यासान्नेत्रेननमस्कृतिं ४८ पश्चा
दस्यैवमंत्रस्यवर्णन्यासमाचरेत् मस्तकेनासिभालेचमुखेकण्ठेतथाहृदि ४९ दक्षहस्तेवामहस्तेनाभौपादद्वयेतथा सर्वमंत्रा
पिकारीस्यान्न्यासेचास्मिन्द्वितीयके ५० पादोरुहृन्मुखेमूर्द्धिसद्योजातादिकादिवः न्यसेन्न्यासेतृतीयेस्मिन्नृशैवंतेजःसमाविशेत् ५१
हंसःसोहमितिह्याङ्गवयेच्चतथाधिया तत्रदिक्षुचदिक्पालान्तन्मंत्रेणविन्यसेत् ५२ त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रथंहवेहवेसहवथं
शूरमिन्द्रं ह्वयामिशक्रंपुरुहूतमिन्द्रथंस्वस्तिनोमघवाधात्विन्द्रः ५३ त्वन्नोअग्नेवरुणस्यविद्वान्देवस्यहेडोअवयासिसीष्ठाः यजिष्ठो
वह्नितमःशोशुचानोविश्वाद्वेषाथंसिप्रमुमुग्ध्यस्मत् ५४ सुगन्तःपन्थामभयंकृणोतुयस्मिन्नक्षत्रेयमएतिराजा तस्मिन्नेतमभ्य
षिंचतदेवास्तदस्यचित्रथंहविषायजाम ५५ असुन्वन्तमयजमानमिच्छस्तेभ्योन्नस्करस्यान्वेषि अन्यमस्मदिच्छसातइत्यानमोदेविनि
र्ऋतेतुभ्यमस्तु ५६ तत्त्वायामिब्रह्मणावंदमानस्तदाशास्तेयजमानोहविर्भिः अहेडमानोवरुणेहबोध्युरुशथंसमानआयुःप्रमोषीः ५७
आनोनियुद्भिःशतिनीभिरध्वरथंसहस्रिणीभिरुपयाहियज्ञं वायोअस्मिन्हविषिमादयस्वयूयंपातस्वस्तिभिःसदानः ५८ त्वयथंसो

मे॰ नं॰ १६७

167

मवनेनवमनस्तनुष्व विश्वतःप्रजावन्तोअशीमहि तमीशानंजगतस्तस्थुषस्पतिंधियंजिन्वमवसेहूमहेवयं ७९ सुषाणोयथावेदसामसू
हूयेरत्निनायापुरदधःस्वस्तये अस्मिन्हूमामेमहनापर्वनासोहरब्रह्मत्येनरहतोमनोषाः ८० यःशाश्वसनेनत्वतथीपिवेन्मरंदस्येष्ट्रस्मा
कथंश्रयंतदेवाः अनेनतनमस्कुर्यादर्दिवायोपरातले ८१ यरामन्त्रेणकुर्याययवेसयापवर्जितः सोनाद्दयिविनोभवान्त्सराविवे
शानीः यज्ञानःशर्म्मसप्रथाः ८२ न्यासवन्तेसमीतन्नेप्रेतचौराद्युपद्रवाः दीप्यमानेनशक्नास्तेपलायन्तेविहरतः ८३ मनोज्योतिर्न्यसे
त्कत्येश्रवोथग्निस्तथोदरे मूर्द्धानंहृदयेन्यस्यसर्वेममर्म्माणितेनथा ८४ मानोज्योतिर्जुषतामाज्यंविच्छिन्नंयज्ञंसमिमंदधातु यारिष्टाउष
सोनिम्लुचश्चताःसंदधामिहविषाघृतेन ८५ श्रवोथग्निःसमिधजनानांप्रतिधेनमिवायतीमुषासं यह्वाइवप्रवहामुज्जिहाना
प्रभानवःसिस्रतेनाकमच्छ ८६ मूर्द्धानंदिवोअरतिंपृथिव्यावैश्वानरमृतजयातमग्निं कविंसम्राजमतिथिंजनानामासन्नापात्रं
जनयंतदेवाः ८७ मर्म्माणितेवर्म्मणाच्छादयामिसोमस्त्वाराजामृतेनाभिवस्तां उरोर्वरीयोवरिवस्तेअस्तुजयन्तंत्वामनुमदंतु दे॰
वाः ८८ जातवेदास्तुशिरसिन्यासःप्रोक्तस्तत्वर्थकः आत्मरक्षाप्रकर्त्तव्यानेनमन्त्राभीतिनः ८९ जातदायदिवापावको
सिवैश्वानरोयदिवावैद्युतोसि शंप्रजाभ्योयजमानायलोकंऊर्जंपुष्टिंभवदन्यावहत्व ९० हृदयेशिवसंकल्पःशिरःपुरुषसू
क्तकं शिखाप्यसंभूतइतिवर्म्माप्रतिरथंमतं ९१ अद्भ्यःसंभृतःपृथिव्यैरसाच्चविश्वकर्म्मणःसमवर्त्तताधि तस्युरूप
सूक्तस्यविश्वमाथंजातमग्रे ९२ वेदाहमेतंपुरुषंमहान्तमादित्यवर्णंतमसस्तुपारे ॥ ॥

सर्वाणिरूपाणिविचित्यधीरोनामानिकृत्वाभिवदन्यदास्ते १३ धातापुरस्ताद्यमुदाजहारशक्रःप्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः तमेवंविद्वान
मृतइहभवतिनान्यःपंथाविद्यतेयनाय १४ प्रजापतिश्चरतिगर्भेअन्तरजायमानोबहुधाविजायते तस्यधीराःपरिजानंतियोनिं
मरीचीनांपदमिच्छन्तिवेधसः १५ योदेवेभ्यआतपतियोदेवानांपुरोहितः पूर्वोयोदेवेभ्योजातोनमोरुचायब्राह्मये रुचंब्राह्मं
जनयन्तोदेवाअग्रेतदब्रुवन् १६ यस्त्वैवंब्राह्मणोविद्यात्तस्यदेवाअसन्वशे श्रीश्चतेलक्ष्मीश्चपत्न्यावहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणिरूपमश्वि
नौव्यात्तं १७ इष्टंमनिषाणामुंमनिषाणसर्वलोकंमनिषाण शान्तहृद्रियमस्त्वंस्यादथोपंचागाउच्यते १८ मामस्तुपंचमःश्रोत्रंकोयंसर्वा
भिष्टसाधकः त्वमग्नेरुद्रोअसुरोमहोदिवस्त्वंशर्धोमारुतंपृक्षईशिषे १९ त्वंवाजैरुरुणैर्धामितिंगयस्त्वंपूषाविधतःपासित्मना
देवादेवेभ्योऽध्वर्यथं प्रथमाद्वितीयेभ्योऽध्वर्यथं द्वितीयास्तृतीयेभ्योऽध्वर्यथं २० तृतीयाश्चतुर्थेभ्योऽध्वर्यथं चतुर्थाःपंचमेभ्योऽध्वर्यथं पंचमाः
षष्ठेभ्योऽध्वर्यथं सप्तमाअष्टमेभ्योऽध्वर्यथं २१ अष्टमाःनवमेभ्योऽध्वर्यथं नवमादशमेभ्योऽध्वर्यथं दशमाएकादशेभ्योऽध्वर्यथं एकादशा
द्वादशेभ्योऽध्वर्यथं २२ द्वादशास्त्रयोदशेभ्योऽध्वर्यथं त्रयोदशाश्चतुर्दशेभ्योऽध्वर्यथं चतुर्दशाःपंचदशेभ्योऽध्वर्यथं पंचदशाःषोडशेभ्योऽध्व
र्यथं षोडशाःसप्तदशेभ्योऽध्वर्यथं २३ सप्तदशाःअष्टादशेभ्योऽध्वर्यथं अष्टादशाएकोनविंशेभ्योऽध्वर्यथं एकोनविंशाविंशेभ्योऽध्व
र्यथं विंशाःएकविंशेभ्योऽध्वर्यथं २४ एकविंशाद्वाविंशेभ्योऽध्वर्यथं द्वाविंशाःत्रयोविंशेभ्योऽध्वर्यथं त्रयोविंशाःच
तुर्विंशेभ्योऽध्वर्यथं चतुर्विंशाःपंचविंशेभ्योऽध्वर्यथं २५ पंचविंशाःषड्विंशेभ्योऽध्वर्यथं षड्विंशाःसप्तविंशेभ्योऽध्व

मे॰ यधं सप्तविंशं शाः अष्टाविंशं शोभुग्र्यधं अष्टाविंशं शा एकोनत्रिंशं शोभुग्र्यधं ८६ एकोनत्रिंशं शाः त्रिंशं शोभुग्र्यधं त्रिंशं शाः एकत्रि
नं॰ ंशं शोभुग्र्यधं एकत्रिंशं शाः द्वात्रिंशं शोभुग्र्यधं द्वात्रिंशं शास्त्रयस्त्रिंशं शोभुग्र्यधं ८७ त्रयस्त्रिंशं शाः चतस्त्रिंशं शोभुग्र्यधं देवास्त्रिरे
१६८ कादशास्त्रिस्त्रयस्त्रिंशं उत्तरे भवतः उत्तरे वर्त्तमानः उत्तरस्त्वा नः यत्कामस्ते जुहोमि तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो रयीणां भुर्भुवः
स्वाहा ८८ पंचांगन्यासमेवं तत्कृत्वा अष्टांगेन मेखिवे जपं निवेद्य रुद्रायोपतिष्ठेत ततः पुनः ८९ हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जा
1696 तः पतिरेक आसीत् सदाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ९० यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इन्द्रजा जगतो बभूव य
ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ९१ ब्रह्मयज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतः सुरुचो वेन आवः सबुध्न्या उपमा अस्य वि
ष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवः ९२ मही द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञं मिमिक्षताम् पिपृतान्नो भरीमभिः उपश्वासय पृथिवीमुत द्यां पुरुत्रा
ते मनुतां विष्ठितं जगत् ९३ स दुन्दुभे सजूरिन्द्रेण देवैर्दूराद्दवीयो अपसेध शत्रून् अग्नये हमपथा राये अस्मान्विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ९४
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नम उक्तिं विधेम या ते अग्ने यज्ञिया तनूः तये ह्यारोहात्मात्मानं अच्छा वसूनि कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि ९५
यज्ञो भूत्वा यज्ञमासीद स्वां योनिं जातवेदो भुव आजायमान सक्षय एहि यथावः स्वाग्नये दास्मेमपरि स्वाभिर्हि नवद्भिस्तु हव्यैः ९६ ने
मित्रीश्च ग्रेरमते मे महोभिः शतं पुर्भिरायसीभिर्नि पाहि इमं यमं प्रस्तरमाहि सीदाङ्गिरोभिः पितृभिः संविदानः ९७ आत्वा मन्त्राः कवि
शस्ता वहन्त्वेना राजन् हविषा मादयस्व इत्युपस्थाय षष्ठे नदेवत्या समाचरेत् ९८ मल्लिरोलिङ्गत्वग्यावित्प्रलिङ्गन्तयारयोः हस्तयो

तिष्ठतु हरिर्वीशो तिष्ठतु देवयः २२ तिष्ठत्वग्निस्तु जठरे शिव तिष्ठतु मे हृदि तिष्ठंतु वसवः कण्ठे वक्त्रे चापि सरस्वती २० तिष्ठ
त्वारो नासिकयोश्चन्द्रादित्ये च नेत्रयोः कर्णयोरश्विनौ चापि रुद्रा तिष्ठतु भालके १ तिष्ठंतु मूर्ध्नि वादित्या महादेवः शिरोगतः शिखा
वामदेवश्च पिनाकी चापि पृष्ठके २ पुरस्तिष्ठतु शूली च पार्श्वयोः शिवशंकरौ सर्वतश्चापि वायुश्च सर्वतश्च ततो नृहिः ३ अग्निज्वाला
मालिकाश्च तिष्ठंतु वहन्तो मम सर्वेष्वंगेषु सर्वे च मम तिष्ठंतु देवताः ४ रक्षंतु मामिति प्रोक्ताः पंचमनसा कुर्वन्नेतत् अग्निर्मे वाचि
श्रितः वाक् हृदये ५ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि वायुर्मे प्राणे श्रितः प्राणो हृदये ६ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्म
णि सूर्यो मे चक्षुषि श्रितः चक्षुर्हृदये ७ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि चंद्रमा मे मनसि श्रितः मनो हृदये ८ हृदयं म
यि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि दिशो मे श्रोत्रे श्रिताः श्रोत्रं हृदये ९ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि आपो मे रेतसि श्रि-
ताः रेतो हृदये १० हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि पृथिवी मे शरीरे श्रिता शरीरं हृदये ११ हृदयं मयि अहममृते अमृतं
ब्रह्मणि ओषधिवनस्पतयो मे लोमसु श्रिता लोमानि हृदये १२ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि पर्जन्यो मे मूर्ध्नि श्रितः मू-
र्द्धा हृदये १३ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि इंद्रो मे बले श्रितः बलं हृदये १४ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि ईशा-
नो मे मन्यौ श्रितः मन्युर्हृदये १५ हृदयं मयि अहममृते अमृतं ब्रह्मणि आत्मा म आत्मनि श्रितः आत्मा हृदये १६ हृदयं मयि अहममृ
ते अमृतं ब्रह्मणि पुनर्म आत्मा पुनरायुरागात् पुनः प्राणः पुनराकूतमागात् १७ वैश्वानरो रश्मिभिर्वावृधानः अन्तस्तिष्ठत्वमृतस्य गो

मे॰ पाः न्यासान्तेवं विपापाय ध्यायेदात्मानमीश्वरं १८ पार्थिवोक्तप्रकारेण लिंगपूजां ततश्चरेत् आराधितो मनुष्यैस्त्वं सिद्धैर्देवासुरादिभिः १९
नं॰ आराधयामि भक्त्या त्वां मां गृहाण महेश्वर आत्मवत्त्वं हरयः सचेतसश्चैतैरश्वैः सहकेतमद्भिः २० वाताजलैर्वलवद्धिर्मानोजवैरायाहि शी
१६९ घ्रं मम हव्याय स्वर्होनमः एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनावसेन परो मूजवतोतीह्यवततधन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः २१ चत्वारि
169 शृंगा त्रयो अस्य पादा द्वे शीर्षे सप्त हस्तासो अस्य त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति महो देवो मर्त्यां आविवेश प्रसन्नो भव देवेश सन्मुखो भ
वशंकर २२ शान्तो भव स्ववाचात्वं मम चाभिमुखो भव स्वामिन्सर्वजगन्नाथ यावत्पूजावसानकं २३ तावत्त्वं प्रीतिभावेन लिंगेस्मिन्सं
निधो भव अभिषेकं ततः कुर्याद्दशनैः पंचभिः क्रमात् २४ पश्चात्कुशोदकेनाथ ततः पूजनमाचरेत् रौद्रीधारां ततः कुर्यान्मोक्षमनेन
हि यान्ते २५ नमस्ते रुद्रमन्यवेति त्र्यध्यायहृदयेन च आवर्तनमिति प्रोक्तं गंगास्नानफलप्रदं २६ आवर्तनाभिषेकं तु यः कुर्यात्प्रत्य
हं नरः तस्यैव दिनजं पापं देवज्ञो नाशमाप्नुयात् २७ संध्यावंदनतो हीनं तच्चेत्सागजन्मजं हरेत् एकः पादो नमस्ते अस्तु वाकुः परस्य च २८
एवं भवाय नमस्ते अस्तु रन्पाविघ्नुलष्येककं इयं रुद्री समाख्याता रौद्रपापनिकृन्तनी २९ अनया प्रत्यहं यस्तु कुर्याल्लिंगाभिषेचनं ज
न्मजन्मकृतं पापं वर्षे वर्षे प्रणश्यति ३० सप्तजन्मकृतं पापं नष्टे लक्ष्मीर्विवर्द्धते वंशश्चापि स्थिरतामेति यशो जाति दिगन्तरं स्तृतेवा
स्य यथारूपं तथा तेये प्रणश्यते ३१ रुद्रीरेकादशभिराद्यरुद्रः प्रकीर्तितः अनेन निष्कृतैर्लिंगे तेन पश्यन्ति भास्करं ३२ एकादशा
भिरेतैस्तु महारुद्रः प्रकीर्तितः निर्हनानां द्विजानां च महापातकनाशनः ३३ अनेन विहितो होमः सोमयागफलप्रदः अनाधिका

रीदीक्षायांकलोपपन्नस्तथैमतः ३४ एकादशमहारुद्रैरतिरुद्रप्रकीर्तितः अतिपापहराचास्माद्धन्यायनैवनिःकृतिः ३५ विश्वास
घातनंस्वामिद्रोहोन्यायेनदण्डनं कृतघ्नतावमार्गस्थशरणागतनाशनं ३६ अतिपापानिपंचैतिराष्ट्रेसमेतपत्नस्था अकर्माणिहराद्रुग्य
मतिरुद्रोविनाशयेत् ३७ शाखायांयस्यतद्यथास्याध्यायौपतितावुभौ पठनीयौतथातेनशाखादण्डेनकारयेत् ३८ नरुद्रोयस्यशा खा
यांतेत्तिरीयंपठेत्सतु शाखान्तुयजमानस्य[वी]व्राह्मणःद्वारतःकृते ३९ अथवातैत्तिरीयास्योद्ध्याशाखाप्रवर्त्यते शाखामिश्रंकृतंक
र्मयजमानंविनाशयेत् ४० धनलोभात्परार्थंयोविप्रोमामभिषिंचति सतत्वाण्डालवत्त्रेयोनिर्दैनःसप्तजन्मसु ४१ कुटंविनातय
त्वेनधनार्थंस[म]म[म]न्त्रजने कृतेचेज्जपदानाभ्यांतत्तद्दोषोस्यनिःकृतिः ४२ काकोब्रह्मस्वभोक्तास्याच्छिवस्वाशीतकुक्कुरः मर्हिटोदेवा
नभोक्तास्यात्खरकोविप्रविन्नभुक् ४३ चण्डीचण्डीशनिर्माल्यंतथावैनायकंद्विजाः प्रसादंनचरत्कान्निस्वयंदानादैकाचित् ४४ न
साक्षतेनविधिनायैर्हितंनेन्यजन्मनि भुक्तामत्स्काल्सेन्नसर्वंकुर्वैत्यनुग्रमात् ४५ रुद्रोनयस्य[ख्याः]शाखायांपरिशिष्टोविनंसतु पठेदुद्रंनैत्ति खा
रीयंलुप्तशाखस्तमेवहि ४६ मन्त्रप्रयोगसहितोरुद्राध्यायोव्यवस्यते असंस्कृतायनोवातात्रिकायकदाचन ४७ नमस्तेरुद्रमन्य
वउतोतइषवेनमः नमस्तेअस्तुधन्वनेवाहुभ्यामुततेनमः ४८ यातेइषुःशिवतमाशिवंबभूवतेधनुः शिवाशरव्यायातवतया
नोरुद्रमृडय ४९ यातेरुद्रशंकरीथंयामिषुंगिरिशंतहस्तेबिभर्ष्यस्तवे शिवांगिरित्रतांकुरुमाहिंसीःपुरुषंजगत् ५० लक्षमे
कंजपुयान्मन्त्रंचयोजलिप्रभं समकंत्तोद्दलिलाज्यदधिसंयुतं ५१ यत्किंकार्यमुद्दिश्यतस्यसिद्धिःप्रजायते एवमेवसहस्रंचेदे

मे॰ कादशादिनं हुनेत् ५२ ग्रामं गं वा लमरकं न श्यते नात्र संशयः कुकारमरकं ग्रामे द्वादशाहेन नश्यति ५३ होमः पंचदशाहं नगराष्ट्रोपद्रव
नं॰ नाशने होमाद्धि शान्तिरात्रेणादेशोपद्रवनाशने हस्तिक्षुपद्रवे न श्येन्मासमात्रेण होमतः ५४ गवामुपद्रवे जाते गोष्ठमध्येन दारुनेत्
१७० वैकं कणसमिद्धिस्त्रापुनं शान्तिः प्रजायते ५५ प्रसूतहृदये होमेन ममहाशान्तिर्भवेध्रुवं शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि ५६
170 यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मं सुमना असत् जपेदप्रतसंख्याकेशापमोक्षः प्रजायते ५७ शिशिरोत्तललेपानलेहेन जसास्वीभवेत् प्र
च्छवोचदपिवक्ताप्रथमोदैव्योभिषक् ५८ अहींश्च सर्वाञ्जंभयन्सर्वांश्च यातुधान्यस्तान्नः लक्षमेकं पुरश्चर्याहोमस्याच्च तस्यैः ५९
व्याधिसंक्रामणीचेयं प्रयोगान्तरमुच्यते समाभिमन्त्रितान्कृत्वा सर्षपानातुरस्य ६० वक्त्रदिक्षु क्षिपेत्क्षाटशादिभ्यः प्रजायते समाभि
मन्त्रितान्कृत्वा पथि गच्छन्तसर्षपान् ६१ दशा दिक्षु क्षिपेत्तं पथिक्षेमप्रजायते बलराक्षसयक्षाद्यैः पिशाचप्रेतभूतकैः ६२ श्रावि
ष्टः सर्षपैस्ताड्यः समवाराभिमन्त्रितैः पुनः पुनर्मन्त्रपाठस्सर्षकं तेयनार्थिनः ६३ यनेगरहीतागच्छन्तिकरेतेडुमेवहि शिषानाक्रस्य
वजपेत्ताडयेद्घोरस्सर्षपै ६४ रात्रिसमस्तोस्कंदादिग्रहपीडाविनश्यति अनेन मन्त्रयित्वातु दद्यात्ब्राह्मोक्तमौषधं ६५ तत्कालं तत्क्षणा
यस्यादन्यथासौ यथाविधिपिनिष्टि अभिमन्त्र्य जलेदद्यात्सर्वसत्वभयोरुजे ६६ हरेमविग्रहाणां च सर्षपैस्ताडनाज्जथा सर्वभूतोद्भवा
पीडा भस्मधारणतो जयेत् ६७ दिवसे वनराडौ त्रिशूलमभिमन्त्रयेत् सहस्रैकं सहस्रैकं क्षिपेन्नागह्रदे नतन् ६८ त्रिशूलेवा यवोपे
नानाशं गच्छन्तिपन्नगाः भस्मापिमन्त्रितं कृत्वा पन्नागाकान्तमंदिरे क्षिपेन्नाडशाहेन पन्नगोत्सादनं भवेत् ॥

असौयस्ताम्रोअरुणउतबभ्रुःसुमंगलः ७० येचैनंरुद्राअभितोदिक्षुश्रितासहस्रशोवैषांहेडईमहे असौयोवसर्पतिनील
ग्रीवोविलोहितः ७१ उतैनंगोपाअदृशन्नदृशन्नुदहार्यःउतैनंविश्वाभूतानिसदृष्टोमृडयातिनः उदयास्तमयेसूर्यमेन
स्नामुपतिष्ठते ७२ अष्टोत्तरशतंजप्त्वामन्त्रयज्ञोद्विजोभवेत् सहस्रमभिजप्येनक्षीरेणाप्लावयेच्छिवं ७३ अष्टेहेकेनप्रसन्नंस्याद्घृतस्नानाच्च
वर्षिणे अतसीनांतुपुष्पाणिजुहुयाद्घृतसंख्यया ७४ अवश्योवशतांयातिसवितावरदोभवेत् अर्कमूलोद्भवैर्दिग्धैराज्ञस्तानांतुहो
मयेत् ७५ अष्टुतेचार्कसमिधांसकुम्भंममजलंददेत् होमान्तेभगवान्सूर्योहृष्टिंमुचतिनान्यथा ७६ मन्त्रद्वयंतुभजतामिष्टांसिद्धिंप्र
यच्छति नमोअस्तुनीलग्रीवायचसहस्राक्षायमीढुषे ७७ अथोयेअस्यसत्वानोहंतेभ्योकरंनमः स्थण्डिलस्योपकल्पेतकृत्वासघृत
तपायसं ७८ कृष्णाष्टमींसमारभ्ययावत्कृष्णचतुर्दशी अथेहेस्थापयेन्नावत्सहस्रेणाभिमन्त्रितं ७९ निवेदयेत्तुदेवायवर्षाघोपणसह
स्रकं सोयमाज्ञायतेलाभःसिद्धेमन्त्रेणसंशयः ८० असिद्धेनतदर्हंस्यान्मूर्खकान्तहृयापि निवेदनात्पुनर्लाभोलक्षमेकंपुरस्कृतिः ८१
होमस्तुपायसंहुत्वैरणाख्येयःप्रयोगवान् अमन्त्रयंचअवतत्पमव विज्ञंपतुथंगोपि ८२ यातेहेतिंमुञ्च नमस्तेअस्त्वथंचते परि
तेधन्वनोहेतिरस्मान्वृणक्तुविश्वतः ८३ अथोयइषुधिस्तवारेअस्मिन्निधेहितं आभिषड्भिःस्वापुष्पानिमन्त्रयेच्चसहस्रकं ८४ वंथयित्वा
निरपेक्षुःखड्गैःशत्रवः जुहुयाद्घृतंदर्भकंटकान्द्वेषकामुकः ८५ गुडंमुखेनचोत्थाप्यशत्रोर्नामस्मरन्जपेत् जपान्तेमुखवने
नैवशत्रुमनस्तापदयेहरात् ८६ संग्रामेहंजपेच्चैवंनगरेग्राममेवच उन्मादयेच्चराजानमहोरात्रंजपन्निति ८७ राजपुत्रंदिनेदे

मे॰ नद्येत्रितयंतिलवेनच वनगोगेनवैश्यंचयद्भागेनैकजातिकं ८८ पलाशाश्वत्थबिल्वानामपामार्गस्यचक्रमात् विप्रादिवश्यकामस्तु द॰

तं॰ धिक्षौद्रघृतान्विताः ८९ हुनेदष्टुतसंख्याकाः समिधःकार्यसिद्धये हीनवर्णान्वशीकर्तुंवकुलाककवेतसान् ९० साखोटकास्तुजंबू

२०१ यान्वह्यादिप्रादिहित्निकान् सौगंधिकान्युत्पलानिकुमुदानिप्रयच्छति ९१ स्वयंभुलिंगेलब्धेतुचन्दनाक्तानिभक्तितः राज्यभ्रष्टोभवेद्रा

ज्ञाषडङ्गमन्त्रैःपृथक्पृथक् ९२ यनार्थीशंभुपादेतिशाकवेनितिप्रजयेत् लक्षमेकंतिलानांयःपृथ्गमन्त्रैःशिवोपरि ९३ आरोपयेद्

17(त्पशान्तूर्णंमूर्ध्नितिष्ठतिनिश्चयः अयुतेराजहन्तस्यसमिधोहोमयत्नयः ९४ रणेराजकुलेद्यूतेमशानंत्वरितंजयेत् शम्भुलेख्यहस्तह

स्वयोरहितानांमृत्तिसन्निधौ ९५ यत्कार्यार्थंहुनेत्तस्यसिद्धिःशीघ्रंप्रजायते आमाध्यस्यापिमिद्धिस्याद्भुत्वाचाष्टसहस्रकं ९६ यथामहा

नसिद्धमन्त्रंचजडयानतथा सहस्राष्टकमेतस्यद्व्यंभवतिचाष्टये ९७ एकाक्षरकृपतिशिष्टस्यपतस्याग्रेप्रवक्ष्यते नमस्तेस्तु

भगवन्विश्वेश्वरायमहादेवायत्र्यंबकायत्रिपुरान्तकायत्रिकाग्निकालाय कालाग्निरुद्रायनीलकण्ठायसर्वेश्वरायसदाशिवायश्रीम

हादेवायनमः अयुतेयोजपेदेतांहुताक्तैर्बिल्वपत्रकैः ९८ प्रतिनामसहस्रंतुकृत्वास्यात्त्रैलोक्यवन्दितः नमोहिरण्यबाहवेसेनान्ये

नांदिशांचपतयेनमोनमोहदेभ्योहरिकेशेभ्यःपशूनांपतयेनमोनमः ९९ शष्पिंजरायत्विषीमतेपथीनांपतयेनमोनमो

बभ्लुशाय व्याधिनेन्नानांपतयेनमोहरिकेशायोपवीतिनेपुष्टानांपतयेनमोभवस्यहेत्यैजगतांपतयेनमोनमः १०० रुद्राया

ततायिनेक्षेत्राणांपतयेनमोनमः सूतायाहन्त्यैवनानांपतयेनमोनमः पुरश्चरणमेतस्यसहस्राष्टकमीरितं १०१ ॥

यः संग्रामगतस्तस्य कोशल्यार्थमिदं जपेत् जपप्रभावाद्धस्ताद्वैः सोरिभिर्नैव बाध्यते १ सहस्तायाहंत्यास्यस्यहेंद्यपरिशिहिहंनिगायते लला
ललतामिनांपतयेनमो नमो वनावनतायिनांपतयेनमोनमः २ ननाननतायिनांपतयेनमोनमः रोहितायस्थपतयेहृक्षाणांप
तयेनमोनमः ४ मन्त्रिणे वाणिजायकक्षाणांपततयेनमोनमः भुवन्तयेवारिवस्कृतायौषधीनांपतयेनमोनमः ५ उच्चैर्घोषाया
क्रंदयतेपत्तीनांपतयेनमोनमः कृत्स्नवीतायधावतेसत्वानांपतयेनमः ६ सहस्तपेचकंचास्यपुरश्चरणमुच्यते पतज्जसर्भयेनालि रु
व्याघ्रचैरादिजंवने ७ नमः सहमानायव्याधिनीनांपतयेनमोनमः ककुभायनिषंगिणेस्तेनानांपतयेनमोनमः ८ निषंगिणइषु
धिमतेतस्कराणांपतयेनमोनमो वंचतेस्ताहृनांपतयेनमोनमः ९ निचेरवेपरिचरायारण्यानांपतयेनमोनमः सृकावि
भ्योजिघांसद्भ्योमुष्णतांपतयेनमोनमः १० सिमद्भ्योनक्तंचरद्भ्योविकृन्तानांपतयेनमोनमः उष्णीषिणेगिरिचरायकुलुंचानां
पतयेनमः ११ सहस्राष्टकमेतस्यपुरश्चरणमुच्यते व्रणादितीव्रपीडायानाशकोस्यजपस्मृतः १२ सुमद्भ्योयन्वायिभ्यश्चवोनमो
नमः स्वपद्भ्योनायद्भ्यश्चवोनमोनमस्तिष्ठद्भ्योधावद्भ्यश्चवोनमोनमः १३ सभाभ्यः सभापतिभ्यश्चवोनमोनमः सहस्तनवकंनास्य
पुरश्चरणमस्यतु १४ सेनायास्तनरंगानांशान्तयेप्रजपेदिदं नमआव्याधिनीभ्योविविध्यन्तीभ्यश्चवोनमोनमः १५ उगणाभ्यस्तृंहं
हतीभ्यश्चवोनमोनमोगृत्सेभ्योगृत्सपतिभ्यश्चवोनमोनमो व्रातेभ्योव्रातपतिभ्यश्चवोनमोनमोगणेभ्योगणपतिभ्यश्चवोनमोनमः १६
विरूपेभ्यश्चवोनमोनमोमहद्भ्यः क्षुल्लकेभ्यश्चवोनमोनमः रथिभ्योरथिभ्यश्चवोनमोनमः सेनानिभ्यश्चवोनमोनमः क्षत्तृभ्योरथकारे

मे॰ भ्यश्च वो नमो नमः ९ कुलालेभ्यः कर्मारेभ्यश्च वो नमो नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो नमः इषुकृद्भ्योश्च वो धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो नमः १८
नं॰ मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमो नमः पुरश्चरणमेतस्य सहस्राणां तु षोडश। १९ दुष्टग्रहबलिं दद्याज्जप्याचै
१७२ नद्विरामयः नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः २० कपर्दिने च व्युप्तकेशाय
च नमः सहस्राक्षाय च नमः शतधन्वने च नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च नमो ह्रस्वायः २१ नमो ह्रस्वाय
172 च वामनाय च नमो बृहते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय च संवृधे च पुरश्चर्या प्रतेवास्य विभवार्थं प्रयोजयेत् २२ त्रिसंध्यासु पठेदेनं
एवं वर्षेण भाग्यवान् नमो ऽग्रियाय च प्रथमेय च नम आशवे चाजिराय च नमः २३ शीघ्र्याय च शीभ्याय च नमः ऊर्म्याय चावस्वन्या
य च नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च सहस्रपंचकेनावत्पुरश्चरणमुच्यते २४ गणस्याग्रतो माप्नोति मन्यते चार्यवैरपि नमो ज्येष्ठाय च क
निष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्याय च बुध्न्याय च नमः २५ सोभ्याय च प्रतिसर्याय च न
मो याम्याय च क्षेम्याय च नम उर्वर्याय च खल्याय च नमः श्लोक्याय चावसान्याय च नमो वन्याय च कक्ष्याय च नमः २६ श्रवाय च प्रतिश्रवा
य च सहस्रदशकेनावत्पुरश्चरणमुच्यते ज्ञातिश्रेष्ठत्वमाप्नोति जप्तेनैतेन संशयः २७ नमः आशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चा
व···· भिंदने च नमो वर्मिणे च वरूथिने च नमः २८ बिल्मिने च कवचिने च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च पुरश्चर्यास्य ति
दिष्टा सहस्राणां तु पंचकं ॥ २२९ ॥ जन्मानस्य ॥

तिर्वंजतं पाङ्कासिद्धिमाप्नुयात् नमोऽग्रेभ्याय चाहनन्याय च नमो ऽस्मवे च प्रमश्नाय च नमः २३ हन्तांय च प्रहिताय च नमो निषंगि
णे चेषुधिमते च नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च नमः सूद्या
य च सरस्याय च नमो नाद्याय च वैशन्ताय च ३१ एतद्दिनं यं चास्य पुरश्चरणमुच्यते संग्रामे जयमाप्नोत्ययमनुवाकः प्रकीर्तितः ३२ न
मः कूप्याय चावट्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च नम ईध्रियाय चातप्याय च नमः वात्याय च रेष्म्याय च न
मो वास्तव्याय च वास्तुपाय च सहस्रं तु पुरश्चर्यां गृहेनापिहितेन निधिः ३३ अभिमन्त्रितमेतेन तोयं तापिमोचकं नमः सोमाय च रु
द्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च नमः ३४ शंगाय च पशुपतये च नम उग्राय च भीमाय च नमो ऽग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हन्त्रे च
हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय नमः शंभवाय च मयोभवाय च नमः शंकराय च मयस्कराय च नमः शिवाय च शिवत
राय च ३५ पुरश्चर्यामितस्तु जपेद्दृष्टोज्वरं शान्ते त्रिकालं भस्मनो याचमन्त्र्येल्लापयेत्तथा ३६ मासत्रयाद्राजयक्ष्मा किलातश्चित्र
महतः तस्य देहो भवेद्दिव्यो रुद्ररोगाद्विनश्यात् ३७ नमस्तीर्थ्याय च कूल्याय च नमः पार्याय चावार्याय च नमः प्रतरणाय चोत्तरणा
य च नमः आतार्याय चालाद्याय च नमः शष्प्याय च फेन्याय च नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय च ३८ सहस्रं तु पुरश्चर्यां षण्मासं तीर्थगो ज
पेत् यथोक्तं तीर्थफलं भुंजते चेह जन्मनि ३९ नमः इरिण्याय च प्रपथ्याय च नमः किंशिलाय च क्षयणाय च नमः कपर्दिने च पुलस्त
ये च नमो गोष्ठ्याय च गृह्याय च नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमः ४० काट्याय च गह्वरेष्ठाय च नमो ह्रदय्याय च निवेष्प्याय च नमः पांसं

मे
नं०
१०३
123

सव्याय च रजस्याय च नमो लोप्याय चोलप्याय च ४१ सहस्रनवकं तावत्पुरश्चरणमुच्यते धातुवादो राजतस्त्वसिध्यते तत्प्रभावतः ४२
ब्रह्माप्तिपरिशिष्टस्यानुवाकोपकपवहि रजस्याय चैतस्य नमो नमस्याय तःपठेत् ४३ नमो नन्दिकाय च कुष्माणाय च नमः पाराय च पार
तराय च नमः परमाय च क्षमाय च मोहराय च नमो वामनाय च हरिहराय च नमः ४४ शिवाय च हरिकेशाय च नमः शुष्क्याय च हरित्याय च
सहस्राष्टकमेतस्य पुरश्चरणमुच्यते ४५ बालग्रहादिनाशाय तन्निवर्हिपिष्ठेयोऽयमार्जनात् नमः ऊर्व्याय च सूर्म्याय च नमः पर्णाय च पर्णश
दाय च नम उद्गुरमाणाय चाभिघ्नते च नम आखिदते च प्रखिदते च ४६ पुरश्चर्या सहस्राणां चतुष्टयमहन्नहं सुभिमन्त्र्य जलं दद्यं शोकशान्तै
न शोकिने ४७ नमो वः किरिकेभ्यो महेन्द्रवक्त्रेभ्यो देवानां हृदयेभ्यः परिशिष्टं चैतदत्र प्रयोगेष्वपि चोन्नयेत् ४८ तिलहोमेन जुहुते न
कार्षापणसहस्रकं उद्यमाद्धाय्यम्पालान् प्राप्नुयाद्धर्षमप्यतः ४९ अपामार्गस्य समिधा घृतं हुत्वा रसापतिः सहस्रस्वर्णान्वल्पसस्त्वं
स्यासिद्धिः सहस्रके ५० गुग्गुलप्रतिमां कृत्वा द्वेरेणोन्वर्जयेद्व्रती जुहुयादष्टसाहस्रं लभेत्कन्यामलेहृतं ५१ एवं कृत्वाप्यहोमं च यना
धीजपसर्वके सुवर्णानां तु शतकं प्राप्नुयाद्धर्षमप्यतः ५२ हुनेतगोशफस्वर्णानि चैकादशसहस्रकं हुताक्ता तिलन्मासानशावप
काशैर्वहिः ५३ पुरश्चरणपूर्वं तु लक्षैकं तिलतण्डुलात् योऽहुनेत्तस्य गेहे तु राज्यलक्ष्मीः स्वयं वसेत् ५४ एवं च तिलयावाभ्यां होमाल्ल
क्ष्मीः स्थिरा भवेत् शतपुष्पमयीं कृत्वा प्रतिमां राजरूपकां ५५ सहस्रं हूयाद्राजा वशी वर्षं प्रजायते पद्मोत्पलानां लक्षं तु हुत्वा भूपश्रि
यं लभेत् ५६ चणकप्रतिमालक्षं होमयेद्गुग्गुलोर्वटीः स्त्रैनसामन्त्रराज्यं संप्राप्नोत्येव न चान्यथा ५७ हुनेद्बिल्वसमिद्भिस्तु दक्षिणामूर्ति
सन्निधौ लक्षमेकं नरा राष्ट्रं सामन्तस्य लभेद्ध्रुवं ५८

महाबलः पथेस्याद्यं लिंगं वल्मीकसम्भवं स्नापयेत्संवगव्येन रुद्राध्यायेन मन्त्रयेत् ५९ मानस्तोकेन मन्त्रेण वाभिषिंचेन्निवेदयकं
सहस्रंतेपायसं दद्यात्स्नेमप्यस्नतथा वलिं ६० एवं मासत्रयं हुत्वा महदैश्वर्यमाप्नुयात् पलेवाईपलेवापि दक्षिणामूर्तिसंनिधौ ६१ घृ
तामंरांहार्णावित्वास्थापयेत्ताम्रपात्रके आलोड्य कपिलाक्षीरेण प्रदेशिन्याभिमन्त्रितं ६२ सहस्राष्टकमेतेन मन्त्रेण प्रपिबेदथ भवेन्न
साप्रतिहतेवाक्यं सर्वज्ञनिश्चितं ६३ उदुम्बरस्य समिधो दध्याज्यक्षौद्रसंयुतैः हुनेत् सामीवहुगवांसः स्यान्तद्वीयन्तेनासयेनवः ६४
ता बिल्वानां तहकार्येहुनेद्दशसहस्रकं सुवर्णाष्टकमाप्नोति स्वसिद्धो रजताष्टकं ६५ बिल्वाभावेत्वामलकं तदभावे उदुम्बरः तस्याभा
वे हैमवतीं तदभावे भीतकं ६६ क्षीरवृक्षगोहुताक्तानां पद्मानां लक्षमेककं हुनेद्यस्तस्य लक्ष्मीस्तु स्वयमेवोपतिष्ठते ६७ द्वीपेष्व
यस्तेदरिद्रनीललोहित एषां पुरुषाणामेषां पशूनां माभेर्मारो एषां किंचनाभवत् ६८ अनेनजुहुयाद्राज्यमघुतान्त्रिधुतावधि
श्रद्धया एषस्याशांसमिभवंतिचतयातथा ६९ यातेरुद्रशिवातनूः शिवाहतस्यभेषजी तयानोमृड जीवसे उर्णाग्रास्ता जीवदवेस्तन्त
सन्तान्निहायच ७० एकादशसहस्रं कुर्यात्सूत्रमेकैकतन्त्रकं सहस्रमन्त्राथैकादशग्रन्थयः स्मृताः ७१ एवं संहताम्नते रम्भुंदयंद्वा
ध्यवंधयेत् वामहस्तेत्तुगर्भिण्या वद्धं साप्ततः स्रवेत् ७२ दक्षबालकहस्तेतं सुखेतिष्ठति बालकः यनिकोवाहुमूले वाकण्ठेवाथा
रयेविदं ७३ कदाचिद्भजनमवंणस्तभयन्नस्यनजायते श्माकुद्धायनववेसैकर्पादिनेत्स्यहीरायप्रभरामहेमतिं ७४ यथाससमसाहि
पदेचतः पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे अस्मिन्ननातुरं अष्टोत्तरसहस्रं तु प्रत्येहं जुहुयात्तिलान् ७५ अनाविंतेपनंतेन लोके भ्यदपलभ्यते

मे॰
ते॰
१२४

यश्चोदुम्बरीप्रवालानां घृताक्तमयुतं हुनेत् ७८ महाज्वरोपयातेपि सन्नकल्पः सजीवति माहिकपायसाज्याशी प्रजपन् जुहुयाद्भुवि: ११
महाग्रहज्वरादिभ्योभिचाराद्प्रमुच्यते वैकंकतानामयुतं समिधां च घृताक्तेन हुनेत् ७५ ज्वरादिकभयापीडा समुपद्रवविनश्यति इत्थ
यथेप्सिताः केचिन्महाभिरभिभूयते ७९ तदान्तर्यान्तः प्रजपञ्जुहुयादयुतं स्वभेषजे वैकंकताश्वसमिधश्चोदुम्बर्यस्तिलायवाः ८०
एतेनेन जुहुयात्सर्वं शान्तिकरं स्मृतं गवां वान्यपशूनां वा पशुपयाते तनस्थले ८१ अग्निं संस्थाप्य जुहुयाद्वैकंकत्योदधिप्लुताः
अयुतं तस्य शान्तिः स्यात्पलाशानां तथायुतं ८२ हुताक्तानां प्रजुहुयान्महाज्वरमुखाग्रहाः राक्षसाभूतवेतालाः प्रभाष्यापि पिशा
चकाः ८३ जने वापि गजे वाश्वे महत्वा गच्छति दूरतः जनानां जननं यस्मिन् गेहे भवति भूरिशः ८४ मरणं वाथ हानिर्वा तत्र
शान्तिरुदीर्यते हुताक्तानां तिलानां च जुहुयादयुतं द्विजः ८५ यस्मिन्देशे महामारी व्याघ्रादीनां भयं च वा देवानां क्षोभणं यत्र
तत्र शान्तिं वदाम्यहं ८६ पुरस्य मध्यभागे तु वह्नेः स्थापनमाचरेत् वर्तुर्दिक्षु च सन्नह्य मासं वा पक्षमेव हि ८७ नरास्थाप्यास्ततः
कर्म सावधानः समाचरेत् ग्रहोत्तरसहस्रं तद्धुताक्तान् जुहुयात्तिलान् ८८ ततो हि रात्रसमये श्रोदनेन हुतेन तिलाः पिष्टं
माषोदनं चापि कृशरं परमान्नकं ८९ समोजनपदेस्यात्स्थाने स्थाने ततो बलिं पलाशपत्रे रुद्रेभ्यो रक्षेभ्यात दनन्तरं ९०
कुर्याद्देवेपत्तमेकं सर्वोपद्रवनाशनं सडानो रुद्रतनो मपत्स्कृपित्वयहीरावयवसमाविथेमने ९१ यद्धे च योश्वमनुराय जे
पितात दपणामनत्व रुद्रप्रणीतो सहस्रं प्रजपेत्तो येतीरेसंहजपेयाद्धिवे ९२ जावहरे भवेद्दिष्टस्त्रिभाहाद्वा ३॰मिलिष्यति मा

३५

नोमहान्तमुतमानोअर्भकंमानउक्षन्तमुतमानउक्षितं ९३ मानोवधीःपितरंमोतमातरंप्रियामानस्तन्वोरुद्ररीरिषः परिजनस्यबा
लानामारोग्यार्थंतिलाज्यहुतेनतु ९४ अयुतंशीतलादिभ्यआरोग्यंजायेहुतं मानस्तोकेमहाकल्पेसर्वतन्त्रेषुगोपिते ९५ कथयिष्या
मिमुनयेदेवानांकार्यसिद्धये प्रतिकृच्छ्रेणकृच्छ्रेणतथाचान्द्रायणेनच ९६ आदौसंशोध्यचात्मानेष्टतकायोजपंचरेत् जपन्नेतन्न
भुंजीतशाकंवाथयावकंपयः ९७ भिक्षांवाहंयतस्तस्यभवेदयुतसंख्यकः सहस्रमात्रंहोमंस्यात्प्रयोगार्हीभवेन्मनुः ९८ प्रयोगा
न्तेनहोरात्रंजपः कार्योनिरन्तरं तद्दशांशेनजुहुयादेतुसर्वर्योहुतान्विताः ९९ महाहुतिभिःपश्चात्तावदेवहुतंहुनेत् ३०० संस्रा
वभागसंपातस्यप्रयोगेनःतयेद्व्रजेत् पुनःकर्मप्रकुर्वीतप्रायश्चित्तंपुनःपुनः १ स्नायाच्छुतीक्ष्णतैलेनसमधामन्त्रितेनच मारणा
दिप्रयोगाणांभवेत्पातकमोचनं २ ब्रह्मवर्चसकामस्तजुहुनेदष्टसहस्रकं हुताकानांचसमिधाम्प्रशोध्यसर्वकर्म्मसु ३ पद्मानांत
हुताकानांदशरात्रमुपोषितः प्रयुतंजुहुयाल्लक्ष्मीकामोवाशिवदर्शनात् ४ अपामार्गेङ्गवानांचतन्डुलानांतथायुते हुनेद
पिहुताकानांसर्वार्थस्यसमृद्धये ५ गोसहस्रप्रलाभायजुहुयाद्गोमफेनच आज्याहुतीनांचतथासहस्राष्टकमादरात् ६ उपोषि
तोदशाहानिहुनेद्विल्वफलानिच अयुतंवहुताकानिलभेदष्टसहस्रकं ७ सिद्धेमन्त्रेस्ववर्णानितेनसिद्धेरजतानिच भार्यामुको
मेभवनपत्तयेहुनेच्छुचिः ८ जातीपुष्पाणिचाज्येनमधुनासपुतानिच कपिलातुपदास्तनेहवर्षभंवासितापिगोः ९ आज्यंदुग्धं
गृहीतास्याश्चपयेनैनवैचरुं अष्टोत्तरशतंहुत्वातथाचाष्टसहस्रकं ३१० मन्त्रयित्वाचरुंतत्रसपत्नीकःप्रभक्षयेत् आयुष्मन्तो

शा=१ तु ता

मृ॰ ददात्पुत्रान्जनयेन्नात्र संशयः ११ दूर्वाप्रवालान्जुहुयाद्दधिक्षौद्रघृतान्वितान् आयुष्कामोऽयुतसहस्रं स चिरमायुः स विंदति १२ दधि
तं॰ क्षौद्रघृताक्तानां प्रसूनानां कुशकाशयोः सहस्राण्ययुतं जुहुयाद्दिव्येन लभ्यते पशून् १३ त्रिरात्रोपोषितो भूत्वा राहुग्रस्ते महाचतुष्पथे
१७५ हुत्वा भूमौ गोमयेन तद्देवं स्थापितं मुखे १४ सुजापित्वा हनेद्भूमावष्टोत्तरसहस्रकं कर्मणानेन नृपतिर्भवेद्धन्यो न संशयः १५ सघृता
भिमन्त्रितं तीक्ष्णतैलं तेन करद्वयं सम्यक्कृत्वा तले नरः शोणो योषितो वश्यगो भवेत् १६ ब्रह्मवर्चसकामस्तु दधिक्षौद्रघृतान्विताः वि
ल्वस्य समिधो हुत्वा लभते तेजो निधिर्भवेत् १७ औदुम्बर्यः समिज्जुहुयाद्दधिक्षौद्रघृतान्विताः अन्नं तं चान्नकामस्तु लभेदन्नं तथा बहु १८ ब्र
ह्मकाम पलाशस्य समिधो हुतसंभृताः लेहं हुतेन स्नपनं मन्त्रयं जायते सदा १९ अपामार्गस्य समिधः कटुतैलसमन्विताः हुते
दष्टोऽसहस्राणि शत्रोरुच्चाटनं भवेत् २० सर्वोपद्रवनाशार्थं गृहीत्वा समशर्कराः मन्त्रयित्वा सहस्रं तु चतुर्दिक्षु क्षिपेत्ततः २१
ॐ दूर्वीपत्रस्य निकटे सर्वोपद्रवनाशने एवं कृत्वा प्रयुञ्जेन्मार्गे चौरव्याघ्रभये हरेत् २२ आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्न त्तयद्वीरायसुम्नमस्मे
सैते अस्तु रक्षा च नो अधि च देव ब्रूह्यथा च नः शर्म यच्छ द्विबर्हाः २३ स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगं न भीममुपहत्नुमुग्रं मृडा जरि
त्रे रुद्र स्तवानो अन्यं ते अस्मन्नि वपन्तु सेनाः २४ परि णो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः अव स्थिरा मघवद्भ्यः
स्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय २५ मीढुष्टम गामिह महाभये समन्तान्नेव्याघ्रचौरभयादिषु च नस्सर्वैः
स्मरेच्चिन्तेत तद्भयविनाशकाः १२८ ॥

वृ॰

विकिरिदविलोहितनमस्तेस्तु भगवः यानेसहस्रशंहेतयोन्यमस्मन्निवपन्तुताः २६ जपेदस्रुतसंख्याकंविशेषेण महाजनैः
राज्ञावोपसर्गे यान्निद्गीतिस्थाविभुजायते २८ सहस्राणिशं यदातमहत्तोमरस्युर्दपनेवोडपद्रवः तदासोमेष्ठकुर्वीतवैकंकट
समिद्धिरैः २९ औडुम्बरीभिः शाल्मल्यास्तिलैर्वापियवैरपि प्रत्येकमेकादशधावाभिमन्त्रेणतोवलिं ३० कृशरोवापायसंवाततो
भूतानिचार्चयेत् दयाद्विडालमांसस्यवलिंनशंपन्दुपद्रवाः ३१ सहस्राणिसहस्रशोयेरुद्राअधिभूम्यां तेषांशंसहस्रयोजनेव
धन्वानितन्मसि ३२ यदेषुरन्यशाखीयावाक्यांतेषापरिशिष्टं तेषांशंसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ३३ अस्मिन्महत्यर्णवेन्तरि
क्षेभवाअधि नीलग्रीवाःशितिकण्ठाःशर्वाअधः ३४ क्षमाचराः नीलग्रीवाशितिकण्ठादिवशंरुद्राउपश्रिताः येवृक्षेषुशष्पिञ्ज
रानीलग्रीवाविलोहिताः ३५ येभूतानामधिपतयोविशिखासःकपर्दिनः येअन्नेषुविविध्यन्तिपात्रेषुपिबतोजनान् ३६ येपथां
पथिरक्षयऐलबृदाआयुर्युधः यतावन्तश्चभूयाशंसश्चदिशोरुद्रावितस्थिरे ३७ जपेदेतानवस्त्रचःपरिशिष्टसमन्विताः भवन्तिमो
गदास्तेनहीनाज्ञानप्रशमताः ३८ नमोरुद्रेभ्योयेपृथिव्यांयेन्तरिक्षेयेदिविग्येषामन्नंवातोवर्षमिषवस्तेभ्योदशप्राचीर्दशदक्षि
णादशप्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः तेभ्योनमोअस्तुतेनोमृडयन्तुतेयंद्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषांजम्भेदध्मः ३९ मध्याह्नेवाश्रुतेमा
सेजुहुयान्नवकंटकान् प्रत्येकशोदशासन्त्रस्यकर्मकुर्यादयमनुः ४० सम्यग्जपेनमन्त्रेणनमस्तेस्पसमापनं तैत्तरीयेन्यशाखाने
परिशिष्टानिसमच ४१ सद्योजातादयपंचब्रह्मवक्त्रंचयजामहे तथावरुद्रपतन्नमकमुच्यते ४२ प्रस्नाविस्रघजोघसमाव

मे॰ ईडंवोविरिःश्चमेदीदीजेभिरागते निंतंसंध्यावेदनान्नेतिष्ठन्कालत्रयेजपेत् ४३ ग्रहोजरसहस्तंत्वसाणामासंमसत्पवाममवेत् वाजश्च
तं मेप्रसवश्चमेप्रयतिश्चमेप्रसितिश्चमेधीतिश्चमेक्रतुश्चमे स्त्रोकश्चमेस्रवश्चमेश्रुतिश्चमेज्योतिश्चमेस्वश्चमेमजनकल्पन्ताम् ४४
१७६ प्राणश्चमेपानश्चमेव्यानश्चमेसुश्चमेचित्तंचमऽआधीतंचमेवाक्चमेमनश्चमेचक्षुश्चमेश्रोत्रंचमेदक्षश्चमेबलञ्चमेयज्ञेनक
ल्पन्ताम् ४५ ओजश्चमेसहश्चमऽआत्माचमेतनूश्चमेशर्म्मचमेवर्म्मचमेङ्गानिचमेस्थीनिचमेपरूꣳषिचमेशरीराणिचमऽ
176 आयुश्चमेजराचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ४६ ज्यैष्ठ्यंचमऽआधिपत्यञ्चमेमन्युश्चमेभामश्चमेमश्चमेजेमाचमेमहिमाचमेवरिमाचमे
प्रथिमाचमेवर्षिमाचमेद्राघिमाचमेवृद्धंचमेवृद्धिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ४७ सत्यञ्चमेश्रद्धाचमेजगच्चमेधनंचमेविश्वञ्च
मेमहश्चमेक्रीडाचमेमोदश्चमेजातञ्चमेजनिष्यमाणञ्चमेसूक्तञ्चमेसुकृतञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ४८ ऋतञ्चमेमृतञ्चमे
यक्ष्मंचमे नामयच्चमेजीवातुश्चमेदीर्घायुत्वंचमेनमित्रंचमेभयञ्चमेसुखञ्चमेशयनंचमेसूषाश्चमेसुदिनंचमेयज्ञेनकल्पन्ता
म् ४९ यन्ताचमेधर्त्ताचमेक्षेमश्चमेधृतिश्चमेविश्वञ्चमेमहश्चमेसंविच्चमेज्ञात्रञ्चमेसूश्चमेप्रसूश्चमेसीरञ्चमेलयश्चमेयज्ञेनक
ल्पन्ताम् ५० शञ्चमेमयश्चमेप्रियंचमेनुकामश्चमेकामश्चमेसौमनसश्चमेभगश्चमेद्रविणञ्चमेभद्रंचमेश्रेयश्चमेवसीयश्च
मेयशश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५१ ऊर्क्चमेसूनृताचमेपयश्चमेरसश्चमेघृतञ्चमेमधुचमेसग्धिश्चमेसपीतिश्चमेकृषिश्चमे
वृष्टिश्चमेजैत्रंचमऔद्भिद्यंचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५२ रयिश्चमेरायश्चमेपुष्टिश्चमेविभुचमेप्रभुचमेपूर्णञ्चमेवद्रश्चमे

भूपश्चमेहरिणीतरंचमेक्षुयवंचमेजितञ्चमेन्नंचमेक्षुच्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५३ वित्तंचमेवेद्यंचमेभूतञ्चमेभविष्यञ्चमेसुग
ञ्चमेसुपथ्यञ्चमेऋद्धञ्चमेऋद्धिश्चमेक्लृप्तञ्चमेक्लृप्तिश्चमेमतिश्चमेसुमतिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५४ व्रीहयश्चमेयवाश्चमेमा
षाश्चमेतिलाश्चमेमुद्गाश्चमेखल्वाश्चमेप्रियंगवश्चमेणवश्चमेश्यामाकाश्चमेनीवाराश्चमेगोधूमाश्चमेमसूराश्चमेयज्ञेनक
ल्पन्ताम् ५५ अश्माचमेमृत्तिकाचमेगिरयश्चमेपर्वताश्चमेसिकताश्चमेवनस्पतयश्चमेहिरण्यञ्चमेयश्चमेश्यामञ्चमेलोह
ञ्चमेसीसञ्चमेत्रपुचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५६ अग्निश्चमआपश्चमेवीरुधश्चमओषधयश्चमेकृष्टपच्याश्चमेग्राम्याश्चमेपशवश्च
मेआरण्याश्चमेवित्तञ्चमेवित्तिश्चमेभूतञ्चमेभूतिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५७ वसुचमेवसतिश्चमेकर्मचमेशक्तिश्चमेर्थश्चमः
एमश्चमःइत्याचमेगतिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५८ अग्निश्चमःइन्द्रश्चमेसोमश्चमःइन्द्रश्चमेसविताचमःइन्द्रश्चमेसरस्वतीचमः
इन्द्रश्चमेपूषाचमःइन्द्रश्चमेबृहस्पतिश्चमःइन्द्रश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ५९ मित्रश्चमःइन्द्रश्चमेवरुणश्चमःइन्द्रश्चमेधाताचमः
इन्द्रश्चमेत्वष्टाचमःइन्द्रश्चमेमरुतश्चमःइन्द्रश्चमेविश्वेचमेदेवाइन्द्रश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ६० पृथिवीचमःइन्द्रश्चमेन्तरिक्ष
ञ्चमःइन्द्रश्चमेद्यौश्चमःइन्द्रश्चमेसमाश्चमःइन्द्रश्चमेनक्षत्राणिचमःइन्द्रश्चमेदिशश्चमःइन्द्रश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ६१ अंशुश्चमेर
श्मिश्चमेदाभ्यश्चमेधिपतिश्चमःउपांशुश्चमेन्तर्यामश्चमःऐन्द्रवायवश्चमेमैत्रावरुणश्चमःआश्विनश्चमेप्रतिप्रस्थानश्चमेमन्थी
चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ६२ आग्रयणश्चमेवैश्वानरश्चमेवैश्वदेवश्चमेध्रुवश्चमेऐन्द्राग्नश्चमेमहावैश्वदेवश्चमेमरुत्वतीयाश्चमे

मे॰ निष्केवल्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च मे पात्नीवतश्च मे हारियोजनश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ९३ एतैस्समानुवाह्योश्च पवमानादि
तं॰ पंचभिः आज्याहुतिसहस्रं तं हुत्वा तोये प्रविश्य च ९४ शांतं जपदति रोगः कदाचिन्नैव जायते जातस्यैव प्रशान्तिः स्याद्वेदोक्ते जा॰
१७७ भिवर्द्धते ९५ इध्माश्च मे बर्हिश्च वेदिश्च मे धिष्णियाश्च मे स्रुचश्च मे चमसाश्च मे ग्रहाश्च मे सदश्च मे पुरोडाशाश्च मे पचताश्च मे अव
भृथश्च मे स्वगाकारश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ९६ अग्निश्च मे घर्मश्च मे अर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मे यज्ञश्च मे पृथिवी च मे दितिश्च मे दि
177 तिश्च मे द्यौश्च मे अङ्गुलयः शक्वरयो दिशश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ९७ व्रतं च मे सत्यं च मे ऋतवश्च मे यद्गुश्च मे दीक्षा च मे तपश्च संवत्सरश्च मे
व्रतं च मे होरात्रे ऊर्वष्ठीवे बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ९८ गर्भाश्च मे वत्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाट् च मे दित्यौ
ही च मे पंचाविश्च मे पंचावी च मे त्रिवत्सश्च मे त्रिवत्सा च मे तुर्यवाट् च मे तुर्यौही च मे षष्ठवाट् च मे षष्ठौही च मे उक्षा च मे वशा च
मे ऋषभश्च मे वेहच्च मे अनड्वांश्च मे धेनुश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ९९ आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पतां अपानो यज्ञेन क
ल्पतां व्यानो यज्ञेन कल्पतां चक्षुर्यज्ञेन कल्पतां श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतां आत्मा यज्ञे
न कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पताम् १०० एका च मे तिस्रश्च मे पंच च मे सप्त च मे नव च मे एकादश च मे त्रयोदश च मे पंचदश च
मे सप्तदश च मे नवदश च मे एकविंशतिश्च मे त्रयोविंशतिश्च मे पंचविंशतिश्च मे नवविंशतिश्च मे एकत्रिंशच्च
मे चतस्रश्च मे अष्टौ च मे द्वादश च मे षोडश च मे विंशतिश्च मे चतुर्विंशतिश्च मे अष्टाविंशतिश्च मे अष्टाविंशति

रा

श्च मे षट्त्रिंशच्च मे चत्वारिंशच्च मे चतुश्चत्वारिंशच्च मे ष्टाचत्वारिंशच्च मे वाजश्च प्रसवश्चापिजश्च क्रतुश्च स्वश्च मूर्द्ध
विव्यश्रियश्चान्त्यायनश्चान्त्यायनश्च भौमश्च भुवनश्चाधिपतिश्च एतावानूरुद्राख्यानः सर्वकामफलप्रदः विश्वरावह
रः पादः कृतस्तोत्र शान्तये ३०८ शान्नादेवहृमेत्रयन्त्रती बृहस्पतिरुवधामस्तानि मथ्ंसिषड्ढ्रिश्च देवाः स्रुक्रवाचः पृथिवी
मातर्मा मा हिंसीर्मध्यु वदिष्यामि मधु वक्ष्यामि ११ मधु वदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो वाचमुद्यासथ्ं शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तम्मा
देवा अवन्तु शोभायै पितरोनुमदन्तु न मदन्त्व शान्तिः शान्तिः शान्तिः ३७८ परिशिष्टं जपेदेतद्देव रुद्रविधिः स्मृतः अभिषिञ्चे
त्पौष्टिकार्थं शान्तिकाविस्तहोममयेत् ३७९ सिद्धिकामो जपेदेवमष्टोत्तरसंख्यया रुद्रैकवक्त्रदेहोसौ शिवरूपवनवापरः ३८० पदे
तस्याहृति जपाद्वा कृसिद्धिरुपजायते वाकं तस्याहृति जपापापेभ्यः सर्वं विनश्यति ८१ रुद्रचमसंख्योजपात्सर्वं तु दुष्पापं विनश्यति
अनुवाकसमं जप्त्वा ऽष्टग्रह रुजं जपेत् ८२ देवीसूक्तं प्रवक्ष्यामि सर्वाभीष्टप्रदायकं अशक्तः प्रोच्यते रुद्रो विनायकतनुरुहः पठेत् ८ २
अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादित्यैरुत विश्वदेवैः अहं मित्रावरुणोभा बिभर्म्यहमिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ८४ अहं सोममाहनसं बिभर्म्यहं
त्वष्टारमुत पूषणं भगं अहं दधामि द्रविणं हविष्मते सुप्राव्ये यजमानाय सुन्वते ८५ अहं राष्ट्री संगमनी वसूनां चिकितुषी प्रथ
मा यज्ञियानां तां मा देवा व्यदधुः पुरुत्रा भूरिस्थात्रां भूर्यावेशयन्ती ८६ मया सो अन्नमत्ति यो विपश्यति यः प्राणिति य ईं शृणोति
उक्तं अमन्तवो मान्त उपक्षियन्ति श्रुधि श्रुत श्रद्धिवं ते वदामि ८७ अहमेव स्वयमिदं वदामि जुष्टं देवेभिरुत मानुषेभिः यं

मे॰ कामयतेतन्तमुग्रंकृणोमितंब्रह्माणंतमृषिंतंसुमेधां ८८ अहंरुद्रायधनुरातनोमिब्रह्मद्विषेशरवेहन्तवाउ अहंजनायसमदंकृणोम्याद्या
तं॰ वापृथिवीआविवेश ८९ अहंसुवेपितरमस्यमूर्धन्ममयोनिरप्स्वन्तःसमुद्रे ततोवितिष्ठेभुवनानिविश्वोतामूंद्यांवर्ष्मणोपस्पृशामि ३९०
१२८ अहमेववातइवप्रवाम्यारभमाणाभुवनानिविश्वा परोदिवापरएनापृथिव्यैतावतीमहिम्नासंबभूव ९१ मयिदेवाइन्द्रियमायज
१२९ न्तोमयिपत्नीरन्त्मयिदेवहूतिः देव्याहोताराववनिषन्नपूर्वेरिष्टास्यामतन्वासुवीराः ९२ मह्यंयजन्तुममयानिहव्याकूतिःसत्या
मनसोमेअस्तु एनोमानिगांकतमच्चनाहंविश्वेदेवासोअधिवोचतानः ९३ देवीःषळुर्वीरुरुनःकृणोतविश्वेदेवासइहवीर
यध्वं मह्यामहिप्रजयामातनूभिर्मारधामद्विषतेसोमराजन् १९४ महान्तंत्वामहीनांसम्राजंचर्षणीनां देवीजनित्र्य
1784 जीजनद्भद्राजनित्र्यजीजनत् १९५ देवीसूक्तमिदंप्रोक्तंसर्वसूक्तोत्तमोत्तमं आधारोयंमन्त्रसिद्धेर्द्विजानांपरिकीर्त्ति
179 तः १९६ अथविष्णोःप्रवक्ष्यामिसूक्तंगणपतेःपदं यस्याध्ययनेविनासर्वेमन्त्राविघ्नैस्तुविघ्निताः १९७ तस्माद्दादौगा
णेशानेप्रस्तावप्रमाचरेत् देवताध्ययनेतन्तुनिर्विघ्नेनप्रजायते १९८ निद्रालस्यंतथाक्रोधोलोभोमोहोमनोभ
वः गणनाथमर्दकानामेतेविघ्नाकरास्मृताः १९९ विधानपूर्वकंतस्मात्सूक्तंचप्रविश्यते तज्जापकानोका
र्याणिसुरवातिहतानिच २०० द्वादशार्चस्यमहात्मनः ऋषिरित्समदाख्योहिगणकःपरिकीर्त्तितः आद्यामो
त्रिष्टुचानांवच्छन्दस्त्रिष्टुप्प्रकीर्त्तिते ६॰ उत्तराणांनवानांचगायत्रंछन्दउच्यते ॥ म ॥ ॥

हा गणपतिश्चास्य दैवतं परिकीर्तितं ॥१ विनियोगः कीर्तनीयो यथाकार्यानुसारतः गणानां त्वा गणपतिं हवामहे कवीं
कवीनामुपमश्रवस्तमं ॥२ ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीद सादनं निषुसीद गणपते गणेषु त्वामाहु
र्विप्रतमं कवीनां ॥३ न ऋते त्वत्क्रियते किंचनारे महामर्कं मघवंचित्रमर्च विश्वं गणेन तव स्यया हि हृत्सु प्रतिष्ठितं माविनेदाति वारं ॥ ४
मयाश्च वो पेह्नाननं देवस्मंते चित्रं यामं संवरभायामहा हृत्सीदन्ति गणेन विघ्नाहित्वा तद्विकुर्मिं तद्विदेषां तवी मघं तवि मात्रमवोभिः ॥५
न हि त्वाश्च देवान मात्रीमादित्स्तंते भीमं गो वादयंते पतोविन्दन्नयथा मे शाने वस्वस्वराजा नरायसामर्पिवन्तः ॥६ ब्रह्मोषट्पगा
सिष्टच्छवत्सामगीयमानं अभिरापस्यजज्ञरन् अभोभरदहिणोन मिमथ्यनश्चाभदाश्चन्द्रमानोवम्रोत्तिर्भाक् ॥७ उपक्रम्याभ
रष्टवताष्टमोजननां ष्वदाशुश्चरस्पवेदः इंद्रयत्रन्नते ब्रालिवोजो विप्रेभिः सनिवः अस्माभिः स्तंते सन्तुहि ॥८ सयाज्ञसोवजा
अस्यश्चं विश्वश्रुद्राः वलेश्वमहत्रजरन्ने गणानां त्वा निषुसीदन्त्वेष गणेत यैवच अनून इन्द्र विप्रहि त्वा शूरमेवच ॥९ ष्ठंग्रष्टाग्रा त्
समारभ्य करष्टष्टादिवुन्यसेत् गणानां त्वेति विद्धि श्चष्ठुनरादिः षडंगकं ॥१० एवंन्यासहृदयकृत्वा षट्टूर्मि व्यापकं चरेत् ततो ह्यष्ट
विमस्त्वन्यासमन्त्रसमाचरेत् ॥११ मस्तके च मुखे चैव नेत्रयोः कर्णयोस्तथा नाभिकं देहहृदि भुजे जठरे नाभिमध्यतः ॥१२ गुल्फ
योः पादयोश्चैव हाशीदशाङ्गे पृथक्पृथक् मन्त्रराजाद्वरैश्चैव न्यसनीयो व्यापको मनः ॥ ततः षडुद्वरैर्गोवचतर्थैन्यासमाचरेत्
दशाङ्गंभिस्त्रदिवयं पादेशिरशिवेककं ॥१४ एवं न्यासविधिं कृत्वा सागो वरगोवश्रजने मन्त्रमन्त्रेस्तसमष्टज्यश्चभिष्ठौ शामिस्त

मे॰ या १५ मोदकैरुपचारैस्तु सांगपीठादिदैवतैः नैवेद्यैर्विविधाकारैर्मोदकैः सिद्धलड्डुकैः १६ पायसैः क्षीरखण्डैश्च तोषयेद्गणनायकं
तं॰ रक्तचंदनैरिक्षुरसैः कदलीपनसादिभिः १७ नारिकेलैर्दाडिमैश्च अन्यैर्नानाविधैः फलैः महेन्द्रकैश्च ताम्बूलैर्दक्षिणाभिः समन्ततः १८
१८० सन्तर्पयित्वा निमध्यात्ततः प्रारभेज्जपं आरोजपं मन्त्रराजं वा रहद्द्वादशाकं ध्रुवः १९ ततोऽस्य द्वादशांशं मन्त्रं जपेत्सर्वमनः अन्ते द्वाद
शाधान्तमन्त्रराजं पुनर्जपेत् एवं क्रमेण कर्तव्यं वेदमन्त्रं जपं हरे अथवा वक्रतुण्डस्य पुनरायने २१ षड्विंशाद्वादशाहत्यामध्ये
स्त्वेकं गणेश्वरं पुनः षड्विंशावाहत्या वक्रतुण्डः षडरे २२ एवंच संपुनीकृत्वा द्वादशांशं मन्त्रं जपेत् एवं महोत्तरशतं कृत्वा सहस्रकं जपं हरे ५२२
दिने दिने सदा कार्य्यं जपं जपे सेसिकारकं सहस्रमन्त्रं जपेनाशु सर्वसिद्धिमवाप्नुयात् २४ एकविंशत्सहस्रं तु सहस्रस्यैवापुरस्कृता
जपाद्दशांशं होमस्तु होमायसेन हूतेन च २५ शर्करापञ्चखाद्यैश्च कुसुमैः करवीरजैः बिल्वपत्रैरिक्षुदण्डैर्दाडिमीकदलीफलैः २६
मोदकैर्लड्डुकैश्चैव बहुनैवेद्यकैर्मनोहरैः अलाभे सर्वद्रव्याणां जुहुयात्तिलसर्पिषा २७ होमस्य दशांशेन गोयोभिश्च तर्पयेत् अथ
वह्निरसेनैव तद्भावे गुडोदकं २८ तर्पणस्य दशांशेन मार्जयेत्कुम्भवारिभिः मार्जनस्य दशांशेन ब्राह्मणान्भोजयेद्धूत् २९ पा
यसैः खण्डखाद्यैश्च मोदकैः सिद्धलड्डुकैः अपूपमण्डकाद्यैश्च सहूनैः शर्करान्वितैः ३०॰ सहकाररसैः सार्द्धैस्तथा च कदलीफलैः एवं
सिद्धे तु सहस्रकेन सफलेन न विगाहते ३१ महदैश्वर्य्यमतुलं पुत्रांविद्या वशोबलं वाक्सिद्धिमवाप्नोति चान्ते ब्रह्मपदं ब्रजेत् ३२ य
थकार्य्यं समुद्दिश्य प्रकायतसज्जरोजपः तत्तत्फलमवाप्नोति प्रसादात्सिद्ध्यतिध्रुवं ३३ बंधनोच्चाटने द्वेषमारणे वधमोक्षणे वश्ये वा

देमहोमात्तेपरचक्रभयेतथा ३४ महारण्येरणेवैरिसंकुलेसंपुटोजपः वंधंबोच्चाटनेहेषेसर्प्पपत्रेहसंपुटैः ३४ उलूककाकपक्षैस्तुहोमोरण्येतुनिर्जने मारणेतुश्मशानस्थाराज्ञोकुर्याज्जपंरुधा ३५ तिलैर्भल्लातकपुष्पैराजिकालवणान्वितैः मेषीलोमेन्वितैःकौलेहोमेस्यान्मारणेध्रुवे ३६ श्मशानेचतथाराज्ञौजपंकुर्याद्दिशोम्बरः आकर्षणार्थंसाध्यानामुन्मत्तफलवीजकैः ४३
रक्तपद्मैस्तथाचार्कैस्तकुष्टैर्द्वैतैस्ततः समवासरपर्य्यन्तंततस्याकर्षणंभवेत् ३८ वश्यार्थंतुजपंकुर्याद्दिशोम्बरःशिवालये सूर्य्यास्तमनमारभ्ययावत्सूर्य्योदयोभवेत् ३९ तावन्मूलंसंपुटेनजपेन्मन्त्रेरुत्राडिके दिवाहोमःप्रकर्तव्योमधुपुष्पैःफलैस्तथा ४०
तथालज्जावतीपत्रे हुतेनच रक्तचंदनसंयुक्तैर्मोदकैर्घृतपाचितैः ४१ तर्प्पयेदिक्षुरसकैःसद्योवश्यकरंमतं राजानोराजपुत्राश्चराजकीयाश्चमन्त्रिणः ४२ इंश्वरोवश्यतांयान्तिमनुष्याणांतुकाकथा वंधमोक्षप्रकर्तव्योजपोराज्ञौशिवालये ४३
उपवासव्रतोनित्यंब्रह्मचारीजितेन्द्रियः एकविंशतिसाहस्रंदिवाहोमःशिवालये ४४ पायसेनहुतेनाज्येनवंधमोक्षंभवेद्ध्रुवं साधेसार्थारणेहोमःप्रत्यर्द्धेहिविभागशः ४५ आदौहाद्दशवारेचमन्त्रेणद्वादशाहुतीः पश्चान्मन्त्रविभागेनप्रत्यर्द्धेजुहूयाद्बुधः ४६
मन्त्रेद्वादशवारेचहोमस्तुमन्त्रराजकः एवमेतत्प्रकारेणसर्वंसाधारेणजपे ४७ होमेनगणेशापूजनस्यसंपुटस्यप्रजायते एवंरुद्रविधानंतुतेदेवीस्तकंतथैवच ४८ विस्तोस्तलंनिगादितंयतोभेदेनप्रचयोः अतःपरंतयेवक्ष्यामितत्त्वंसंप्रतिप्रष्टुतो ४९
इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतन्त्रेशिवप्रणीतेकलिसप्रत्ययेवेदमेत्रप्रकाशोद्वादशः १२३ श्रीदेव्युवाच प्रहो

मे०
ते०
१८१

181

दुःखप्रदाः खेटाः प्रायः कलियुगे सदा तेषां तु वेदमार्गेण कीदृक्पूजा मनुष्यकः १ कथं ते तोषमायान्ति पीडां गच्छन्ति नो नृणां वेद
मार्गेण तद्ब्रूहि न चेच्छान्तिर्न दृश्यते २ श्रीशिव उवाच साधु पृष्टं त्वया देवि ग्रहेभ्यो हि विनश्यति विना कालेन दुःखेन सर्वान्संपीड
यन्ति हि ३ नीचं कुर्वन्ति चोच्चस्थान् वनदीशं कुर्वन्ति ते चक्रवर्तिसुतं तेषां सेवचरानीचसंस्थिताः ४ ग्रहरूपश्च कारस्य खेचरा रूपमु
च्यते आत्मा कुकुविनमारः सर्वतोपाण्डुरूः सर्व ५ सितः कामविद्ध्रमं रक्षा पारादुःशिवोशिवा खेटोपासनतो मर्त्यो हि कालत्तः प्र
मायते ६ वैदिकेन तु मार्गेण ये ग्रहाहान्यपूर्णुपासते ग्रहलोके भुक्त्वा सौख्यं ग्रहेण सह मुच्यते ७ तत्र भास्करमन्त्रस्य हिरण्यस्तूपको
मुनिः त्रिष्टुप्छन्दो देवतास्य सविता परिकीर्तितः ८ आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च हिरण्ययेन सविता रथेनादे
वो याति भुवनानि पश्यन् ९ अंगुष्ठादि षडंगादि षट्दीर्घान्वितयोच्चरेत् भुवनस्यायामन्त्रस्य पदे न्यासं समाचरेत् १० श्रीसूक्तोक्तक्र
वाख्यानेन तो ध्यायेद्दिवाकरं पद्मासनं पद्मकं पद्मगर्भसमद्युतिं ११ सप्ताश्वं सप्तरज्जुं च जातं देशे कलिंगके विश्वामित्रार्घ्यकं त्रि
भुजं दःकाश्यपगोत्रजं १२ रक्तांबरधरं रक्ताभरणैरूपशोभितं रक्तगंधानुलेपांगं रक्तध्वजपताकिनं १३ किरीटिनं मकेयूरं म
णिनं रक्तकुंडलिनं रथारूढं तस्य सव्ये त्वधिदेवाग्न्यधिष्ठितं १४ प्रत्यधिदेवेश्वरेणासव्यप्रके च प्राङ्मुखे ध्यात्वैवं पूजयेद्रावेक
त्तत विनिर्मिते १५ द्वादशांगुलदृत्ते च श्रीपर्णादिकपीठके अग्न्यधिदेवतं धूज्येन तथा प्रत्यधिदेवतं १६ वर्तुलं तं जपेन्म
न्त्रं जुहुयात्तु दशांशतः होमतत्स्यो जपः कार्यो स्तापि प्रत्यधिदेवताः १७ करवीरादिकुसुमै रक्तचन्दनमिश्रितैः ॥

दूर्वांकुरैरक्तनैस्वनर्ण्णंणांस्यादिनेशितः १९ मधुच्छन्दो मुनिश्छन्दो गायत्र्यग्निश्च देवता विनियोगस्तु सवितुः प्रीतये वेति कीर्त्तयेत्
अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं होतारं रत्नधातमं वामदेवो मुनिस्त्रिष्टुप् छन्दो रुद्रश्च देवता २० विनियोगोऽर्कसवितृप्रीत
ये वेति कीर्त्तयेत् आ वो राजानमध्वरस्य रुद्रꣳ होतारꣳ सत्ययजꣳ रोदस्योः २१ अग्निं पुरा तनयित्नोरचित्ताद्धिरण्यरूपमवसे कृ
णुध्वं होमस्त्वर्कसमिद्भिः स्यात्तदभावे कमलादिकैः २२ तदभावे यवतिलहैमैर्मधुरत्रयैः अष्टसहस्रपूर्णाना शीयान्नराज्ञो भावास
रे २३ त्यजेल्लवणं च स्त्रीं दिवास्वापं च मैथुनं त्रिकालं प्रजपेन्मन्त्रं जपान्ते तु विशेषतः २४ एवं सिद्धे मनौ जाते तत्प्रयोगस्तु तस्य किं करा
नस्य पादोदकादेव रोगसंघा विलीयते २५ सिद्धिमन्त्रो मुमूर्द्वौल्कछायां पश्यत् पार्थिवको कुष्ठादिरोगग्रस्तस्य साधकाङ्घ्रीणि
पादयेत् २६ आरोग्यार्थं चरणापादे रथेऽग्निभिः सिद्धिमन्त्रं एवं वर्द्धिष्णुशान्तिभिः ईप्सायुष्य समन्वितैः २७ त्रिकालाद्यैर्जलदाहृत्रिदुः
साध्यमनपि भास्करः पुष्पाणि करवीरस्य रक्तचन्दनचन्दने २८ दूर्वास्तते कुशाग्राणि तिलास्तत्रार्घ्यमेव च एतान्यावस्यकान्या
हरत्साक्षीत्तयपोत्तरे २९ नित्यपनातात्मजाताकस्तूरीकेशरीशशी विज्ञामत्रैस्तोऽशुभवनहितयनवे ३० सपत्नीमद्दिकाश्चेति
ज्ञात्वाभ्यायरणीगतः दक्षास्येन मस्तकं स्पर्शयाद्दक्षमनन्यधीः ३१ अभिषिंचेद्रवादिनेऽश्रवाभिर्दत्ततोयकैः त्यजेज्जलभयेरण्ड
भानुवारे विशेषतः ३२ तथैव साधकेनापि स्यात्संसे कल्पहर्षकं कुष्ठादयो महारोगाः षण्मासान्यान्ति संक्षयं ३३ उपकुष्ठादय
स्तु वसंध्या ह्यथ केऽपि च एकसंध्याकृतेनापि सूर्यो वर्णादयो गदाः ३४ केचित्सप्ततिदिने मण्डलेनत्रिसप्तकैः सप्तमे नापि वै

मयेतै ग्रो: की र्या मा:

मे॰ काष्ठानारतमप्रविचारयेन् ३५ उदयेलसयंन्नैवरुणाः कामीक्षचाखिनाः उयन्नयमिममहः आरोहंन्नतरांदिवं ३६ हृद्रोगंचमसू
तै र्यहरिमाणंचनाशयाः स्वदेवुमेहरिमाणंरोपणाकासदध्मसि ३७ उदगाययमादित्योविश्वेनसहसासहे द्विषन्तंमह्यंरंधयन्मो
१८२ अहंद्विषतोनचं ३८ एकादशार्द्धः सूक्तस्यहिरण्यस्तूपकोमुनिः त्रिष्टुब्जगत्यनुष्टुब्दांसिदेवतामतः ३९ ह्वयामग्निंप्रथमंस्वस्तये
ह्वयामिमित्रावरुणाविभावसे ह्वयामिरात्रिंजगतोनिवेशनीं ह्वयामिदेवंसवितारमूर्जये ४० आकृस्नेनपश्यन् योदिदेवःप्रवत
मात्तु हृतीयातिशुभ्राभ्यांमजतोहरिभ्यां आदेवोयातिसवितापरावतोपविश्वादुरितावाधमानः ४१ अभीहृतंकशानैविश्वरू
पंहिरण्यंयंजपेतोकृतहन्तं आस्थाद्रथंसविताचित्रभानुः ४२ कृस्नारजांसितविषिंदधानः विजिनांछ्यावाः शितिपादोअख्यं
न्रथंहिरण्यप्रउगंवहन्तः ४३ शश्वद्विशःसवितुर्दैव्यस्योपहस्तेविश्वाभुवनानियस्थुः तिस्रोद्यावाःसवितुर्द्वाउपस्थाँएका
यमस्यभुवनविराषाट् ४४ आणिन्नरथ्यममृताधितस्थुरिहप्रवीतुयउतच्चिकेतत् विसुपर्णोअन्तरिक्षाण्यख्यद्गभीरवेपा
असुरःसुनीथः ४५ क्वेदानींसूर्यःकश्चिकेतकतमांद्यांरश्मिरस्याततानः अष्टौव्यख्यत्ककुभःपृथिव्याःत्रीधन्वयोजना
सप्तसिन्धून् ४६ हिरण्याक्षःसवितादेवआगाद्दधद्रत्नादाशुषेवार्याणि हिरण्यपाणिःसविताविचर्षणिरुभेद्यावापृथिवीअन्त
रीते ४७ अपामीवांबाधतेवेतिसूर्यमभिकृस्नेनरजसाद्यामृणोति हिरण्यहस्तोअसुरःसुनीथःसुमृलीकःस्ववाय्यात्ववङ्गिः ४८
अपसेधनरक्षसोयातुधानानस्थाद्देवःप्रतिदोषंगृणानः येतेपंथाःसवितःपूर्व्यासोरेणवःसुकृताअन्तरीक्षा ४९ नेमिन्वो

अथपर्णैभिस्तोभिरह्नावनाग्रपि वह्निहिदेव करवीरजपापद्मस्तदाकमनःशिलाः ५० केशालैलापद्मकाष्ठमधुस्नानसवा
लकैः एतजापी प्रतिदिनमेतद्घृतजलैश्चरेत ५१ स्नानेस्तर्पणस्यमंत्रैश्चाप्युडुपोवाडवोवायस्य भास्करः कौसुम्भवस्त्रंकनकंमाणि
क्यंगोतद्योत्पलं ५२ सर्वैवैकतरंयात्रिंस्यभास्करसेवकः दद्यादशाकगोधूमान्नथाभास्करपीडितः ५३ गडान्नतीरतनिंस्पशा
हारयेदर्कमूलकं अथवसेचन्द्रमन्त्रेगौतमोसुनिर्मितः ५४ गायत्रीस्तसोमोदेवःप्रकीर्तितः आप्यायस्वसमेतनेविश्व
तःसोमहस्मिपे ५५ भवाजस्यसंगप्योषधीविडुपकेनसकारेणषडंगकं पद्मासोत्रकर्णेभ्योहृद्येक्तांगेषुदिहुचः ५६ किरी
टिनंश्वेतवस्त्रंदशाश्वंश्वेतभूषणं पाशपाणींहिवाहूत्तमत्रिगोत्रसमुद्भवं ५७ जातंजवेनदेशेचश्वेतगधानुलेपनं अनुष्टु
छन्दसेवात्रेपर्वश्वेतातपत्रकं ५८ श्वेतध्वजपताकाढ्यंकेयूरमणिशोभितं स्थिरीतंरथारूढमधिदेवतनोपयुक्त ५९ उमाप्र
त्यधिदेवेनवायव्याभिमुखंप्रुतं एवंध्यात्वाचतन्त्रिंशत्पशलीचतुरस्रकैः ६० श्वेताक्षतैःकृतेचन्द्रमजेदेवहृद्यान्वितं वस्मिलतजपे
मन्त्रंसर्वैषेतेषुयंविधिः ६१ जपान्तेसर्वदेवत्सर्वमधिप्रमधिदेवयोः श्वेतान्नतैःश्वेतपुष्पैःश्रीखण्डेनचकेतुना ६२ श्वेतडर्वान्विते
स्तर्पणःपलाशसमिधोहुतेन सर्वैवैवहुताकानोहोमाभावेवटस्यतु ६३ मेधातिथिऋषिःप्रोक्तोनुष्टुप्छंदउदाहृतं आपोत्रदेवता
सुद्रशान्तयेविनियोजनं ६४ अप्सुमेसोमोब्रवीदन्तर्विश्वानिभेषजा अग्निंचविश्वभुवनमापश्चविश्वभेजीः ६५ ऋषिर्दीर्घत
माप्रोक्तोजगतीछन्दईरितं देवतामासमाख्यातानियोगश्चन्द्रतुष्टये ६६ गौरीर्मिमायसलिलानितक्षत्येकपदीद्विपदी

मे
नं
१२३
183

माचतष्परी प्रष्टापदीनवपदी बभूवी सहस्राक्षरा परमेव्योमन् १९ सौर्यामायां निराहारः सायं चन्द्रप्रसजयेत् तीरेणार्द्धं तदंशंशे वे
नदयादेवस्य तत्त्वये २८ सूर्यकं चेद्रमसोजयं प्राप्य चन्द्रस्य सेवकः शान्तो दान्तं सुकीर्तिश्च श्रीमान्दान्त्या सुरूपवान् २९ त्रयो विंश
त्यृक्सूक्तस्य गौतमस्य मुनिर्मतः छन्दस्त्रिष्टुब्देवतास्य चन्द्रमा परिकीर्तितः ३० त्वं सोम प्रचिकितो मनीषा त्वं रजिष्ठमनुष्या तव
प्रणीती पितरो नो इन्द्रो देवेषु रत्नमभजन्त धीराः ३१ त्वं सोम क्रतुभिः सुक्रतुर्भूस्त्वं दक्षैः सुदक्षो विश्ववेदाः त्वं वृषा वृषत्वेभिर्म
हित्वा द्युम्नेभिर्द्युम्न्यभवो नृचक्षाः ३२ राज्ञो नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहद्गभीरं तव सोम धाम शुचिष्ट्वमसि प्रियो न मित्रो दक्षाय्यो अर्य
मेवासि सोम ३३ या ते धामानि दिवि या पृथिव्यां या पर्वतेष्वोषधीष्वप्सु तेभिर्नो विश्वैः सुमना अहेळन्राजन्सोम प्रति हव्या गृभा
य ३४ त्वं सोम क्रतुभिः सत्पतिस्त्वं राजोत वृत्रहा त्वं महाश्रसि क्रतुः त्वं च सोम नो वशो जीवातुं न मरामहे ३५ प्रियस्तोत्रो वन
स्पतिः त्वं सोम महे भगं त्वं यून ऋतायते दक्षं दधासि जीवसे त्वं नः सोम विश्वतो रक्षा राजन्नघायतः ३६ न रिष्येत्त्वावतः सखा
सोम यास्ते मयोभुव ऊतयः सन्ति दाशुषे ताभिर्नोऽविता भव इमं यज्ञमिदं वचो जुजुषाण उपागहि ३७ सोम त्वं नो वृधे भव सो
म गीर्भिष्ट्वा वयं वर्धयामो वचोविदः सुमृळीको न आविश गयस्फानो अमीवहा वसुवित्पुष्टिवर्धनः ३८ सुमित्रः सोम नो भव
सोम रारन्धि नो हृदि गावो न यवसेष्वा मर्य इव स्व ओक्ये यः सोम सख्ये तव रारणद्देव मर्त्यः तं दक्षः सचते कविः उरुष्या णो अभिशस्तेः सोम नि पा
ह्यंहसः सखा सुशेव एधि नः आप्यायस्व मदिन्तम सोम विश्वेभिरंशुभिः भवा नः सुश्रवस्तमः सखा वृधे अप्यो सन्तु पयांसि समु यन्तु वाजाः सं वृष्ण्या
न्यभिमातिषाहः

आप्यायमानोममृतायसोमदिविश्रवांस्युत्तमानिधिष्व ८१ यातेधामानिहविषायजन्तितातेविश्वापरिभूरस्तुयज्ञं गयस्फानः
प्रतरणःसुवीरोऽवीरहाप्रचरासोमदुर्यान् ८२ सोमोधेनुंसोमोअर्वन्तमाशुंसोमोवीरंकर्मण्यंददाति सादन्यंविदथ्यंसभेयंपितृ
श्रवणंयोददाशदस्मै ८३ आषाळ्हंयुत्सुपृतनासुपप्रिंस्वर्षामप्सांवृजनस्यगोपां भरेषुजांसुक्षितिंसुश्रवसंजयन्तंत्वामनुमदेम
सोम ८४ त्वमिमाओषधीःसोमविश्वास्त्वमपोअजनयस्त्वंगाः त्वमाततन्थोर्वन्तरिक्षंत्वंज्योतिषावितमोववर्थ ८५ देवेननो
मनसामरायोभागंसहसावन्नभियुध्य मातान्तदीशिषेवीर्यस्योभयेभ्यःप्रचिकित्सागविष्टौ ८६ पंचगव्यंजगायदःस्फटिकः
शंखशुक्तिके कुमुदानिजलेदत्वास्नानंचन्द्रस्यतत्परे ८७ श्वेतंहेमंधेनुंतंपटंशांखिकंकांस्यभाजनं मुक्ताफलंचविधवेनारेवा
शक्तितोदद्यात् ८८ चन्द्रसेवांकरोतिस्मभक्त्यायंन्यायसंस्थितेः सर्वांधेश्वकणेज्ञातंमोममूलंचधारयेत् ८९ एवंसूर्यस्यचन्द्रस्य
कृतेनपञ्चपूजनं महापातकजान्रोगान्मन्त्रंतुनाशयितंतमः ९० एकेषुकृष्णस्यविभेदनस्यचाकल्पस्ययोजनं आदौरोगंसमुत्था
पितुनाशर्यितमोवदेत् ९१ देशकालादिकोच्चार्यगोत्राचारादिसर्वकं साध्यनामनक्षत्रंतेभेच्चाकल्पेनचोच्चरेत् ९२ सर्वहिदा
नेकरिष्येवर्तमानेयामीतिपञ्चपत्रयोः शिखाबन्धंततःकृत्वाभूतोत्सादनमाचरेत् ९३ आपोपिन्वाचपृथिवीसंविशोत्वनितिमासने
सुदर्शनस्यमन्त्रेणदिग्बन्धंसमाचरेत् ९४ सर्वरोगनिवारणायशाङ्गायपदंवदेत् सशरायास्त्रराजायसुदर्शनायहूंवदेत् ९२
समविंशतिवर्णोयंफट्कारान्तोमन्त्रउच्यते भूतशुद्धिंततःकृत्वाप्राणस्थापनमाचरेत् २ सर्वाङ्गरोगातिसस्वरूपंचापिपरंगृहे

मे॰
तं॰
१८४

परापरशुद्धं नत्वा न्यासं कुर्यात्ततः परं ४ उद्यन्नद्यमित्युग्मं हृदो दक्षिणे तु करे न्यसेत् कृतमेन मयायत्रृषिरौरक्तत्वमांसतन्त्रः ५ शुरो हं
त्रिनेत्रान्दिवं वामहस्ते तु विन्यसेत् विहिताकरणान्यायाद्वीरक्तत्वमांसदा ६ हृद्रोगं मम सूर्येति हृदयं तु प्रविन्यसेत् शुक्तानया
यातसूर्यो रक्तत्वमांसदा ७ हरिमाणं च नाशाय विन्यसेन्मस्तकोपरि मातृस्थं सर्वभूतेभ्यः सदा मां परिरक्षतु ८ शुकेषु मे
हरिमाणं दक्षिणे चरणे न्यसेत् निषिद्धगमनात्पापात्त्वगोरक्तत्वमांसदा ९ रोपनाकादथ मित्रवामपादे तु विन्यसेत् अन्तस्थो
मंगलो पास्यान्पापान्मूषाभिरक्षतु १० शुकेषु हारि विष्णु मे नाभिदेशे तु विन्यसेत् तमोजान्मद्भवात्पापात्त्रायाद्धिरण्यगर्भकः ११ हरि
मानं निदध्मसि जीह्वायां च मुखे न्यसेत् सर्वे जिह्वोद्भवात्पापान्मरीचिर्मां सदावतु १२ उदगादयमादित्यो न्यसेद्दक्षिणवक्षसि मा
मादित्यो वतु सदादृष्टसंभवपातकात् १३ विश्वेन सहसा सत्र विन्यसेद्वामवक्षसि यदृष्टं येन दृष्टं तत्पापान्मा विनावतु १४ द्विष
न्तमजोरंधयन्विन्यस्य कवचोपरि त्वग्लोमसंभवात्पापाज्ञानुर्मां परिरक्षतु १५ मो अहं विषते रंधं विन्यसेच्च तथास्तके विद्वेषणा
कृतात्पापाद्भास्करो मां सदावतु १६ न्यासं प्रकृत्य सत्कृत्य स्वदेवमूर्तिं समावरेत् ततः स्वदेहे विन्यस्य प्राग्वद्ध्यायेद्दिवाकरं १७ ततः
पुरुषसूक्तेन षोडशान्तं तु पूजने गंधाक्षतादिपुष्पाणि रक्तान्येवं प्रपूजयेत् १८ नैवेद्यं पायसं प्रोक्तं ऋक्कस्य मनुर्मतः कण्वः क्रय
प्रस्कण्व नामा ऋक्छन्दो नुष्टुप् सूर्यदेवताः १९ श्रीसूर्यं तर्पयामि त्राय ईदमर्घ्यं वदेत्ततो मित्रं संतर्पयामीति वेदः प्रोक्तैः सितेतरे २० प
वेरविं च सूर्यं च कल्पनीयं ततः परं वदेदर्घ्यं केमित्ररविभ्यामर्घ्यामित्यपि २१ त्रयः सर्वं स्वं केभ्य वस्मन्ते ये स्वापियाद्वयैः कृत्से सर्वं

दर्द्वं

अस्त्यर्थं तु तर्प्पयामीति संवदेत् २२ सर्वद्रव्यैर्नापि संतर्प्पो विशेषोयमुदाहृतः प्रतिमासोष्टवर्षेतु कार्य्यं नान्यत्र वासरे २३ तद्रोगे
शान्त्यर्थं ... विप्रान्दश भोजयेत् महारोगे सहस्रं तु शीतलादि महागदैः २४ देशस्योपद्रवे जाते पुनर्मर्क्षाणि भास्करे सहस्रम
मितानीहसार्द्धं भौमोर्क्कवत्सरैः २५ पुत्रीभार्य्या च मित्रं च गणितस्य नीतप्रजायते श्रियं प्राप्नोति विपुलां ब्रह्मलोकं प्राप्नोत्यनामयं २६ भौ
ममन्त्रं प्रवक्ष्यामि विरूपाक्षस्य निर्मितः अंगारको देवता च गायत्री छन्द ईरिते २७ श्रावणे शुक्लसप्तम्यां विशाखायां भृगोर्दिने श्री
सूर्य्यः क्रियया ज्ञातः प्रजातत्र विशिष्यते २८ माघशुक्लस्य चाष्टम्यां कृत्तिकायां गुरोर्दिने देवैः सम्भवश्चन्द्र प्रजातत्र विशिष्यते २९
अग्निर्मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयं अपां रेतांसि जिन्वति ३० अवीजेन षडङ्गानि चाङ्गुलीन्यासमेव च हृत्स्थानेषु कर्त्तव्यः
पद्मासने हि नीयकः ३१ रक्ताम्बरं रक्तवर्णं रक्तगन्धानुलेपनं रक्तपुष्पैः पूज्यमानं चतुर्बाहुं किरीटिनं ३२ वराभयगदाशूलहस्तं
मेषोपरि स्थितं वशिष्ठगोत्रसंभूतं जमदग्न्यार्षकं कुजं ३३ जगतीछन्दसं वक्रं रक्तध्वजपताकिनं अवन्तीदेशसंभूतं ध्यात्वा देवं प्रपू
जयेत् ३४ रक्तचन्दनसंमिश्रं तंडुलैश्चाष्टके कृते अंगलेखाधिदैवेन युक्तं षण्मातृरेण च ३५ अतः प्रत्यधिदैवेन तत्रावर्त्तं प्रजयेत्
वाणिलन्तं जपेन्मन्त्रं मधुरस्य संयुता ३६ खादिरैः समिधो होमे तर्प्पणाद्यं च सर्प्पिवत् मेधातिथिरनुष्टुप्छन्दो गायत्री भूसुरदेवता ३७
स्योना पृथिवि नो भवानृक्षरा निवेशनी यच्छा नः शर्म्म सप्रथाः ३८ मुनीर्दीर्घतमा भौमः त्रिष्टुप्छन्द उदाहृतं देवः स्कन्दः कुजप्री
त्यै जपार्थे विनियोजनं ३९ यदक्रन्दः प्रथमं जायमानो नः उद्यन्समुद्रादुत वा पुरीषात् श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यं

मे·
नं
१८५
185

महिज्ञानंनेप्रब्रुवन् ४४· भौमस्यश्रीतिमन्त्विंकन्याराशीभवन्नरः गोजिह्वाधारयेन्नित्यंभौमेदद्याद्द्रुरोटिकाः ४५ कुजमन्त्रेत
नंसिद्धेसंग्रामेविजयीभवेत् स्वयंनश्चपत्निरियवोनेत्रह्माग्निर्मेतनिमा ४६ त्रिशार्द्धकस्यसूक्तस्यविरूपाङ्गिरसाहृषी गायत्रीछन्
दईहदेवाग्निकुजत्नस्ययेत ४७ समिधाग्निंदुवस्यतघृतैर्बोधयतातिथिं आस्मिन्हव्याजुहोतन ४४ अग्नेस्तोमंजुषस्वमेवर्द्धस्वाने
नमन्मना प्रतिसूक्तानिहर्यनः अग्निदूतंपुरोदधेहव्यवाहमुपब्रुवे देवाँआसादयादिह ४५ उतेबृहन्तोअर्चयःसमिधान
स्यदीदिवः अग्नेशुक्रसईरते उपत्वाजुह्वोममघृताचीर्यन्तुहर्यतः ४८ अग्नेहव्याजुषस्वनः मन्द्रंहोतारमृत्विजंचित्रभानुंविभावसुं
अग्निमीलेउश्रवत् ४७ प्रत्नंहोतारमीड्यंजुष्टमग्निंकविक्रतुं अध्वराणामभिश्रियं जुषाणोअग्नेगिरस्तेमेमाहव्यान्यानुषक् ४ ८
अग्नेयज्ञेनयक्षत्वया समिधानइहसत्यशुक्रशोचइहावह चिकित्वादैव्यंजनं विप्रहोतारमद्रुहंधूमकेतुंविभावसुं ४९ यज्ञा
नांकेतुमीमहे अग्नेनिपाहिनस्त्वंप्रतिष्मदेवरीषतः भिन्धिद्वेषःसहस्कृतः ५०· अग्निःप्रत्नेनमन्मनाशुम्भानस्तन्वांस्वा कविर्वि
प्रेणवावृधे ऊर्जोनपातमाहुवेग्निंपावकशोचिषं ५१ अस्मिन्यज्ञेस्वध्वरेसनोमित्रमहस्त्वमग्नेशुक्रेणशोचिषा देवैरासत्सिब
र्हिषि योअग्निंतन्वोदमेदेवंमर्तःसपर्यति ५२ तस्माइद्दीदयद्वसु अग्निर्मूर्द्धादिवःककुत्पतिःपृथिव्याअयं अपांरेतांसिजिन्वति उदग्नेशुचयस्तवशुक्राभ्राजन्तईरते तव
ज्योतींष्यर्चयः ईशिषेवार्यस्यहिदात्रस्याग्नेस्वर्पतिः ५३ स्तोतास्यांतवशर्मणि त्वामग्नेमनीषिणस्त्वांहिन्वन्तिचित्तिभिः :
त्वांवर्द्धन्तुनोगिरः अदब्धस्यस्वधावतोदूतस्यरेभतःसदा ५४ अग्नेःसख्यंवृणीमहे अग्निःशुचिव्रततमःशुचिर्विप्रःशुचिःकविः

शुचिरोचनशाहतः उत्तमाथात यो मम शिरो वह्निन्त्वविश्वहा ५५ अग्रेसिव्येस्य बोधिनः यदग्रे स्यामहं त्वं त्वं वा घा स्या अहं सहे सन्त्वा
इहाशिषः ५६ वसुर्हसपतिर्हि कं मस्यग्रे विपावसुः मामे ते सुमनावपि अग्रे हृन्नवतायते समुद्दयेवासि थवः ५७ गिरा वाश्रो
संऽहते प्रवानं विश्पतिं कविं विश्वादेवं पुरुवेदसं अग्निं शुंभामि मन्मभिः ५८ यत्तानारथ्यवर्यं तिग्मजंभाय वीलये स्तोमैरिषे
माग्नये अयमग्ने त्वे अपि जरिता भूतु सन्त्य ५९ तस्मै पावक मृलय धीरेऽप्स्यन मविप्रो न जागृविः सदा अग्ने दीदयसि द्यवि ६०
पुत्राग्रे दुरितेभ्यः पुरामर्त्येभ्यः कवे प्रणः स्वायुर्वसो तिर बिल्वे बलाचन्दनवरामदेशान पुष्पके ६१ फलिनी वकुलैर्युक्तं स्थाने
भौमस्य तत्पये स्थाप्य रक्तो हय भस्मा मं प्रवालं चखरिका ६२ पुरक्तवस्त्र मरुजमस्त्रै वा स्याद्विपुष्पके पूर्वी बाढ्रा प्यनन्त्र मासे
भाद्रपदे सिते ६३ दशम्यां तु यथा रेवत्स्यज्ञानन्तत्त्वमहोत्सवः बुधमन्त्रं प्रवक्ष्यामि बोधकस्य मुनिर्मितः ६४ त्रिष्टुप्छन्दो देवता
स्य बुधो बुद्धिप्रदो मतः उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहित्वमिष्टापूर्ते संसृजेथामयं च ६५ पुनः कृण्वंस्त्वा पितरं युवानमन्वा
तांसीत्त्वयि तन्तुमेतं बुवीजेन खडंगानिध्यान मस्य निरूप्यते ६६ पीताम्बरं पीतवर्णं पीतगंधानुलेपने पीत पुष्पैः स्रजमा
नेवङ्कुचर्मं गरावराम् ६७ हस्तेर्द्दे यं तं सिंहस्थं चात्रि गोत्रसमुद्भवं भारद्वाजार्षकं जातं मखये चाकिरीटिने ६८ बृहस्पतिच्छन्दसे
वीते छत्रध्वजपताकिने केयूरमणिशोभाढ्य मपि देवेन विस्मना ६९ तेन प्रत्ये पि देवेन पुत्रके तत्र विन्त्रयाम्यहं यथं ध्यानं वा शरा
कारे हरिद्रातन निर्मिते ७० मातुले चतस्वत्वं स स्यगावा सहजयेत वर्णालवं जपेन्मन्त्रं बृहस्पतेर्जपदशांशतः ७१ अपामार्गस

मे· मिद्विष्णुर्व्यणानितिस्थरेत् त्रिविक्रमाद्योयोविष्णुः सद्बुपस्यदैवतं १२ मेधातिथिर्मुनिस्तस्यगायत्रंछन्दईरितं इदंविष्णुर्वि
नै· चक्रमेत्रेधानिदधेपदं समूढमस्यपांसुरे १३ प्रवत्स्यादिदेवत्ताविष्णुर्नारायणाभिधः मुनिर्दीर्घतमाश्चोक्तःछन्दस्त्रिष्टुबुदी
१८६ रितं १४ विष्णोर्नुकंवीर्याणिप्रवोचयः पार्थिवानिविममेरजांसि १५ यःअस्कभायदुत्तरंसधस्थंविचक्रमाणस्त्रे
धोरुगायः उत्पादनेसदर्शीयान्नैवविवीकरादधन १६ नोवरंमलिनंदध्याद्धृत्दाद्धकजंटादथेत् त्तुपस्यमत्रेसंसिद्धेवाग्मीभव
186 तिपण्डितः १७ अजयप्रतिपद्यार्णासवयजेताचजायते द्वादशार्द्धस्यस्तकस्यविश्वदेवास्तथार्षयः १८ देवत्तोवृहस्पतीत्रिष्टुप्
गङ्गायत्रगाणिच इहृथ्वंसमनसःसखायःसमग्निमिन्धंवहवःसनीलाः १९ दधिक्राणमग्निरुद्धसंचदेवीमिडावतावसेः
तिहेपवः मन्वाकृणोधेविमलानुतुंधनावरिष्ठपर्णीकृणुध्वे २०· इहकृणुतेप्रमाणप्रपांहृणुध्वंचंपत्तेप्रणयतासखायः
प्रतनसाराविप्रुगातन्तुध्वंकृतेयोनौवनेहवीजे २१ गिरासहितःसहाप्रसन्नोनेदीयःछन्दःपकेमेयात् सारापुत्रेतिक
वयोप्रसाविन्वतेहस्यकृधीरादेवेषुसन्मपा २२ नीराहावाम्कृणोमनसेवडादथानन सिंचामहाप्रवतेमृदिणंवयेषुक्षेपा
मत्रुपरिसिच्चिते २३ इमस्ताहमवनेमवरंत्रेमशोचनः अद्विणाग्निवेपशमिते प्रणीनाश्वान्हितंजपामसुस्त्विवाहरथामिहस्तः
धे २४ द्रोणाणावमवनमनुपावक्रसत्तमन्नकोशंसिंचतान्दपाणां व्रजंकृणुध्वंसहिवोनृपाणांवर्मसीव्यध्वंवहुलापृथु
नि २५ पुनःहाव्रधग्राफ्सीरघ्णामायःसखाचममसोदहताने आवोधियज्ञियांवर्तहृतयदेवादेवीयज्ञतीयज्ञियामिह २६

सानोत्तुङ्गीपघवसेवगात्रिसहस्रपारायपयसोमहिगो श्राभूषितवादित्रिमित्वोरूपस्येवासीभिस्तत्रत्ताररमत्नयीभिः परिश्रुनधंर
शाकत्रामितमोपुरोप्रतिवल्लीपुनक्तः ९० उमेपुरोवद्धिरापिहमाभोनमोनयचद्रातिह्विजाति वनस्पतिवनश्रास्यायमर्थं
निष्टद्धिषुमवन्नउत्तं कथंनरःकमुष्यमुद्यातनवोदयतच्छिटनवासानये निष्ठीग्रीवःपुत्रमावपोनयःइन्दुंसवाथश्र
सोपयातये हरीतकीकलिफलगोमयाहतरोचनैः स्वर्णामलकमङ्काभिर्षुतैः सतोदकैःस्नपेत् नीलवस्त्रमविस्मंज्ञाः
कनकौज्योदद्तन्त्रुयः त्रुयस्यप्रीतयदयात्मालम्भाःकुसुमापिवा नभस्यशुक्लद्वादश्यासोमवारेद्विजेवरे तारायांचन्द्रमा
जातोत्रुयस्तस्मोत्सवोभवत् मत्रंबृहस्पतेवक्ष्येगुनिरिंसमदोमदोमतः त्रिष्टुप्छंदोदेवयानिवेदितोस्यतुदेवता बृहस्पतेः
प्रतिशुद्धयौग्रहीपुमहिभातिक्रतमन्त्रनेष्ठ यदीदयच्छवसंस्मृतप्रजानतदस्मासुद्रविणंधेहिचित्रं हेवीजेनषडंगानि
न्यासमत्रसमाचरेत् ध्यानमस्यप्रवक्ष्यामिवरदत्वाहमुक्तकं कमण्डलुंदधहस्तैःपीतवर्णौकिरीटिन वसिष्ठार्ध्येसिंधुदे
शामवंपीताम्बराहुतं ब्रतुष्टुप्छंदसंचांगिरसगोत्रंकिरीटिनं पीतध्वजपताकेत्यंपीतवस्त्रानुलेपनं केयूरांगदशोभाढ्य
१ध्रि म[illegible]देवंसंस्पुते ब्रह्मवत्सपिदेवेनपुनःसेविन्नाचाह्वयेत् दद्दृहिरविनेदीवचरस्तेषडंगुले हरिद्रातनमेसिद्धेमण्डलेतंप्रप
जयेत् वर्णोलतेजपैर्त्वेहोमस्तुमधुरान्वितैः पिप्पलस्यसमिद्भिस्यात्नर्प्पणंपीतपंचभिः मत्निरिंसमदात्विषुप्छंदस्तत्रदे
वता अपिसंज्ञाग्रोतस्यनद्रुप्येवितियोजने इन्द्रश्रेष्ठानिद्रविणानिधेहिचित्तिंदक्षस्यसुभ[illegible]मस्मे पोषंरयीणामरिष्टिं

न म त्व

मे॰ तन्नूनासात्पूर्वानेचावः स्वदिनश्चमङ्गा मुनिरीर्ष्यमदः प्रोक्तो देवता ब्रह्मणस्पति त्रिष्टुप्छन्दोग्रुरोश्चेयं प्रोक्ता प्रत्यपि देवता
नं॰ ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता सूक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व विश्वं तद्भद्रं यदवन्ति देवा बृहद्वदेम विदथे सुवीराः दधिमक्तं सवदद्दे
१८७ स्वर्णपीनाम्बरादिके निरूपं सेधारयेद्धाहौ ब्रह्मसूलेन पारेन एवंसिद्धे गृत्समे ब्रह्मवासिद्धि रूपजायते देहे कान्तिराजमान्ये
187 स्वतएवार्थवोधने एकादशर्च्चसूक्तस्य वामदेवो मुनिर्मनः जगतीछन्दस्त्रुतं देवता बृहस्पतिः यस्तस्तम्भ सहसा विज्मो ३।७।२६
अन्तान्बृहस्पतिस्त्रिषधस्थो रवेण तं प्रत्नास ऋषयो दीध्यानाः पुरो विप्रा दधिरे मन्द्रजिह्वं धुनेतयः सुप्रकेतं मदन्तो बृहस्पते
अभि ये नस्ततस्रे पृषन्तं सृप्रमदब्धमूर्वं बृहस्पते रक्षतादस्य योनिं बृहस्पते या परमा परावदत आ त ऋतस्पृशो निषेदुः तुभ्यं खाता
अवता अद्रिदुग्धा मध्वश्चोतन्त्यभितो विरप्शं बृहस्पतिः प्रथमं जायमानो महो ज्योतिषः परमे व्योमन् सप्तास्यस्तुविजातो र
वेण वि सप्तरश्मिरधमत्तमांसि स सुष्टुभा स ऋक्वता गणेन वलं रुरोज फलिगं रवेण बृहस्पतिरुस्रिया हव्यसूदः कनिक्रद
द्वावशतीरुदाजत् एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे यज्ञैर्विधेम नमसा हविर्भिः बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वयं स्याम पत
यो रयीणां स इद्राजा प्रतिजन्यानि विश्वा शुष्मेण तस्थावभि वीर्येण बृहस्पतिं यः सुभृतं बिभर्ति वल्गूयति वन्दते पूर्वभाजं स इत्क्षेति सु
धित ओकसि स्वे तस्मा इळा पिन्वते विश्वदानीं तस्मै विशः स्वयमेवा नमन्ते यस्मिन्ब्रह्मा राजनि पूर्व एति अप्रतीतो जयति सं धनानि प्रतिज
न्यान्युत या सजन्या अवस्यवे यो वरिवः कृणोति ब्रह्मणे राजा तमवन्ति देवाः इन्द्रश्च सोमं पिबतं बृहस्पते अस्मिन्यज्ञे मन्दसाना वृष

ण्वसू

शावोविंशतिदेवःस्वाधुवोस्मेरप्पिंसर्वंवीरंमियञ्छतां बृहस्पतेरुद्रहहैतननचासावांस्त्रमतिर्ध्ववमैं प्रविशिहंपियोजि
रतंपुरंधीज्जैस्तमर्ण्णोनुधामरातीः मरयंन्निपल्लवाश्वमधुकं श्वेतर्षपाः मालतीपुष्पपुक्तासिसिस्नानेनगृहतोषणा हरि
द्राणार्करापीनवस्त्रैस्तर्ण्णपित्तले गृहत्तसैप्रदेयस्यादभावेवित्तयाश्वनाः फलशरणस्यासितेपक्षेवैकादश्यांवपुष्पभे
शुक्रवारेगृहक्लीतस्तस्मात्स्नात्वाहदिने शुक्रमन्त्रंप्रवक्ष्यामिभरद्वाजोमुनिर्मतः त्रिष्टुछन्दोनिगदितंदैत्याचार्यस्तुदेवता
शुक्रंतेअन्यदेजतेतेअन्यघुपुरूपेअहनीद्यौरिवासि विश्वाहिमायाअवसिस्वधावोभद्रातेपूषन्निहरातिरस्तु सर्वबीजेनवउं
गानिकृत्वाध्यानंसमाचरेत् शुक्लांबरंशुक्लवर्णंशुक्लगंधानुलेपनं शुक्लपुष्पैःपूज्यमानंश्वेतकार्पासकिरीटिनं चतुर्भुजं दण्डिनं
चमाक्षसूत्रकमण्डलं पद्मेःछदश्वरदंतथाकीकटदेशजं श्वेतछत्रध्वजपताकिनंभार्गवगोत्रजं सकेयूरंतथारूपमस्तेता
भरणभूषितं एवंध्यात्वाश्वेतकणैःपंचकोणेनवांगुले प्रथिदेवतमिन्द्राणीशाक्रः प्रत्यधिदेवतं नाभ्यांपुत्रंदैत्यगुरुं
मण्डलेपूजयेत्ततः वर्णलक्षंजपेन्मन्त्रंहुनेत्समिदान्वितैः उदुंबरसमिद्भिश्चतर्प्पणादिनवर्द्धवत् हुताकाग्निमन्तिप्रोक्तः
पञ्चिःछंदइद्राहृतं इन्द्राणीदेवताप्रोक्तानियोगःशुक्रतुष्टये इन्द्राणीमासुनारिषसुभगामहमश्रवं नह्यस्याअपरंच
नजरसामरतेपतिं विश्वस्मादिन्द्रउत्तरः मधुछन्दोऋषिःप्रोक्तोगायत्रंछन्दईरितं शुक्रदेहानियोगोस्यमसरस्येशुक्र
तुष्टये इन्द्रोवोविश्वतस्परिहवामहेजनेभ्यः अस्माकमस्तुकेवलः शुक्रमंत्रघपेन्नित्यंभक्त्याणीयंकृतोदतं प्रश्वेततंना

मे॰
नं॰
१८८

सर्वं दग्ध्वा मूनि मूले च धारयेत् शुक्रमन्त्रस्य सिद्ध्यर्थं सिद्धानि सुः त्रिधो वशाः यात्रासिद्धिः प्रकारा स्वबान्धमूपत यो वशाः
चतुर्थं च समसूक्तस्य भरद्वाजो मुनिर्मतः त्रिष्टुप् गायत्री दासि एष देवतमुच्यते शुक्रस्तेरक्त प्रजाध्यः याएषा वाजपत्न्यो
पियजिन्वा विश्वेर्दिवनेर्ध्यितः श्रद्धाहषाणि पिंक्र राम हरी हुजनं तं वरुणो भुवनादेवर्श्यते यास्ते हषान्नापो प्रतः स देति
रण्यमन्त्ररित्तवान्ति नामिर्वा सिद्धयासूर्ध्यस्य कामेन कृतनुवरश्च मानः हषाम्र वेधु दिव ग्राहष्यियाइलस्य तिर्मी वः
दस्य वह्नीः यादेवा सो ग्रहदुःसूर्ध्यो ये कामेन कृतेन तवसस्यचे समलात्रिफलाचेलाकेशांरवमतः शिला प्रभिशुमौमोलेः
स्नापाद्गार्गवस्य नत्तु दृष्टे श्वेतो वाजी तथा रौप्यं चन्द्रं न चसिताम्बरं हुतं यावुक्तदृष्ट्या तदभावे तु तंडुलाः मधोःसितनव स्या
वरामोजानस्य भार्गवः रामपुष्पेष्म वायान्नुशुक्रस्तेन दग्धान्तरे शनिमन्त्रं प्रवक्ष्यामि सिंधुद्वीपो मुनिर्मतः गायत्री छ
न्दः सुकेदेवताशनैश्चरः शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये शंयोरभिस्रवन्तु नः शंबीजेन षडङ्गानि कृत्वा
ध्यानेनानुस्मरेत् बाणासनं मूलपरमिन्द्रनीलसमद्युतिं सौराष्ट्रदेशजं प्रोक्तं वरदं गृध्रवाहनं भगवन्तं काश्यपगो
त्रजातं चापि किरीटिनं कृसराम्बरं कृष्णवर्णं कृष्णगन्धानुलेपनं गायत्री हृदयं तु ऊकके कृष्णवर्णाभरणभूषितं केयू
रिणं मकुटिनं प्रजापत्याधिदेवेन सहितं रथमास्थितं पंचप्रत्याधिदेवेन युक्तं ध्यात्वा समर्चयेत् सकलं तु ध्यानेस्वा
पाकालध्यंगलमण्डले होमः शमीसमिद्भिः स्यान्नायसमाहैणतर्पणं कृसरपुष्पैश्चदमानन्तु कालीयंचागुरुमेव तु

मुनिर्हिरण्यगर्भः स्यात्त्रिष्टुप्छंद उदाहृतं प्रजापतिर्देवता स्यान्नियोगः शान्तिकर्मणि प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता
बभूव यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो रयीणां यमो मुनिर्यमो देवोऽनुष्टुप्छंद उदाहृतं नियोगः शान्तिपौष्टि
कानां शान्त्यर्थमिति कीर्त्तयेत् यमाय सोमं सुनुत यमाय जुहुता हविः यमं ह यज्ञो‥ गच्छत्यग्निदूतो अरंकृतः उपसेकः शा
नैम्नाघहृ शरं भक्तयेन्नरा व्याघ्रीजरागलेथार्थाभ्यगः कार्यस्तु निर्यशाः शान्तिमन्त्रेण संसिद्धे स्नासिद्धामनवो विलाः नरस्य
कुकारमात्रेणाविनश्यन्मो विलागदाः नवर्चस्य तु सूक्तस्य सिंधुद्वीपो मनीषो मुनिः वर्द्धमाना प्रतिष्ठा वानुष्टुप्प्रायश्चर्दि
ताः छंदांसि देवता आपो नियोगा शान्तिकर्मणि एतासां तपतः पापं कामजं तेन विनश्यति आपो हि ष्ठा ते से यो वः शिवः परःत
स्याग्रदेवनः शन्नो देवीरभिष्टय ईशाना वार्याणां क्षयन्तीश्चर्षणीनां आपो याचामि भेषजं अप्सु मे सोमो अब्रवीदन्तर्विश्वा
नि भेषजा अग्निं च विश्वशंभुवं आपः पृणीत भेषजं वरूथं तन्वे मम ज्योक् च सूर्यं दृशे इदमापः प्रवहत यत्किंचिदुरितं मयि
यद्वाहमभिदुद्रोह यद्वा शेप उतानृतं आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि पयस्वानग्न आगहि तं मा सं सृज वर्चसा रासो
जनेकूस्म निलाशनपृथ्यायनो बला लन्नान्तलोभ्यप्रकाभिरद्भिस्तानेशानेमुदं कृत्स्ना गोम्नि हि षीलो हं नेलसी सेतत्कर्मणे
शान्ते द्यादशाकस्मावानाभरतेनापि ज्येष्ठमासे कृष्णपक्षचतुर्दश्याममावास्यायां रोहिण्यां तस्यां तो जातः शान्तिस्तत्राद्भुजेन
दे राहोर्मन्त्रं प्रवक्ष्यामि वामदेवो मुनिः स्मृतः गायत्री छंद उक्तं मे हि केय सत्यदेवता कया नश्चित्र आभुवदूती सदावृधः स

मे. त्वा कृपासविह्वलाहृता गौरीजेन षडङ्गानि ध्यानमस्य निरूप्यते करालवदनं त्र्यङ्गं चर्मत्रिशूलधरं हरं कुसुमाम्बरं कुसुमवर्णं
तं. कुसुमगन्धानुलेपनं कुसुमपुष्पैः पूज्यमानं केशराङ्कुराचितं पूर्वदेशो मम त्यक्तं कूरमांगीरसार्घके पाटलागोत्रसंभूतमतु
३८९ पुष्पं वसंग्रहे कुसुमकुवेरयाहृदं कुसुमध्वजपताकिनं सर्वाधिदैवमेतं कालप्रत्यधिदैवतं अस्येतं चिन्तयेत्तस्मे सूर्यकाले
तु मण्डले द्वादशाङ्गुलविस्तीर्णे चाष्टकोणे मलान्वितैः हवीभिर्मधुरस्कारैः सहोमो विधीयते तर्पणादिभिरेभिः कौलि
189 कान् तर्पयेद्विजान् सर्वं स्त्रीमुनिः प्रोक्तो गायत्रं छन्द ईरितं सर्वाश्च देवताः प्रोक्ता नियोगो राहुतुष्टये मानः सोमः श्विरककीपी
दशारन्मानतरं चयन्त्र: काव्यवाचार्य्य मुनिः प्रोक्तो गायत्रं छन्द ईरितं देवतात्र भवेत्कालो नियोगो राहुतुष्टये मोहनः परापनिर्ऋ
तिर्ईहणावपीत यदीह त्वमया सह भक्तमेव मदामाद्यान्निमामूलं वधारयेत् न निन्देत्लीवकमस्यान्वेदी मोहनमावरे
त राहोमं त्र्यस्यासिद्धौ तद्देव्याराद्धमर्दशीर्णं कुर्वन्ति साष्टनाज्ञान्तेसदेवमसमरेजयः पंचदशस्य सूक्तस्य वामदेवो मतो मुनिः
छन्दोऽनिहृद्गायत्री देवता देवनायका कयानश्चित्रहता कस्त्वासत्यो मानानां मंहिष्ठामत्सदंहसः दृळ्हाविरारुजे वसु अभीषुणः
सखीनामविजरितॄणां शतंभवास्यूतिभिः अभीनऽआववृत्स्वचक्रंनवृत्तमर्वतः नियुद्भिश्चर्षणीनां प्रवताहिक्रतूनामा
हापदेवगच्छसि अभक्षिसूर्य्येसच संयत्तइन्द्रमन्यवः सचक्राणिदधन्विरे अधत्वेअधसूर्य्ये उतस्माहित्वमाहुरिन्मघ
वानंशचीपते दातारमविदीधयुं उतस्मासद्यइत्परिशशमानायसुन्वते पुरूचिन्मंहसेवसु ८ नहिष्मातेशतंचनराधोवरन्तआमुरः

नभ्योलालितकरिष्यतः आर्सोसंप्रवक्ष्येनेशातनमस्मात्विस्याश्रमिष्ट्ये २ अस्माईंहृदहृण्णीसस्यायस्सलये महोदयदिवि
त्मने आस्माईंप्रापिद्धिविस्वेहरराणायापरीणमा अस्माईंविस्वामीहतिमिः अस्मस्मेनात्मयाहृद्विद्रजाः अश्वेदशोमतः नवा
गोमतः नवामिरितुमिमिः अस्माकंह्रस्यपारयोगुमाईंइन्द्रानयद्युतः अस्माकमनूजेहुपिप्रवोदेवेषुसृष्टं वर्हिष्यामपो
परि नगवल्लीनागवल्लाकुमारीक्रमाभास्करः वास्तागरूचीयनगैः स्नानेपानस्ये सोमंखड्गकंवलाणामेसादेयास्तत्तष्ट
ये राहोरेतदभावेनत्रिपुरान्तेप्रदापयेत आश्विनेपौर्णमास्यांतमर्पणं सिंहिकासुते जनयामसतस्मान्तेविशेनाञ्चयेन्म
दे केतमन्त्रंप्रवक्ष्यामिमधुच्छंदोमुनिर्मतः देवताः केतसंप्रोक्ता गायत्रंछन्दईरितं केतंकृण्वन्नकेतवेपेशोमर्याः अपेशासे
समुषद्भिरजायथा केवीजेनषडंगानिध्यानमस्यनिगद्यते धूम्रातिवाहवः पाशायराज्ञविकृताननाः किरीटिनोगदपृवा
हामयेदेशोभवदध्वाः चित्राम्बराश्चित्रवर्णाश्चित्रचंगानुलेपनाः नानाछन्दस्कका गोतमार्षाजैमिनिगोत्रजाः हृस्मपिंग
ध्वजपताकिनोमुकुटिनस्तथा वोप्यरिणोरथारूढाः मूलाद्बलापिदेवताः चित्रगमप्रत्यापिदेवताश्चविचिंतयेत् साही
हृल्लेखनाकारेवायवोमण्डलेहुते चित्ररंजनसंरक्तंतंडुलेलाभयेच्चतं वर्णालतेजपेन्मन्त्रंकृशाहोमः प्रकीर्तिताः मधुर
त्रयसंयुक्ताश्चित्रद्रव्यैः प्रतर्पयेत वामदेवोमुनिप्रोक्तो त्रिष्टुप्छंदउदाहृतं ब्रह्मास्यदेवताकेतप्रीतयेविनियोजनं ब्रह्मज
ज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्विसीमतः सुरुचोवेनआपः सबुध्न्याउपमाः अस्यविष्ठाः सतश्चयोनिमसतश्चविवः प्रस्कण्वस्य

मे॰
तं॰
२५०
१९०

मुनिः प्रोक्तोऽहमतीव हर्षितोऽस्मि ते देवताविशुद्धमोहनिर्योगकेतनहर्म्ये उद्योगाज्जो हि विंशस्यपार्श्विकोमानुषजने तेनाद्य हस्तकृतोऽग्र
धरोऽपयुवापरगान्निबद्धपः सदेवाभ्रलवेषस्यात्रीवोनोपवित्रोत्कवित् नाश्रीपादस्य मन्त्रोदिकेतनसेवनतत्परः केतनमत्रस्य
सिद्धौतल्लिंगमहं त्रमान्यता बहुक्षणगतः प्रोक्तो दशपनेसाधकोऽनमः दशार्द्धमानहस्तकस्य मधुक्षेरोमनिःस्वनः देवनेवद
मनतोगायत्रंकंदर्ध्यते पुजन्ति वृषभमहत्ववरं तेपरितस्तुषः रोचन्तेरोचनादिवि पुंजेत्यस्यकाम्याहरीविपक्षसारथ्ये
शोणाधृष्णून्वाहसा केतंकृण्वपथा ग्रादहस्वधामनुपुनर्गर्भत्वमेतिरे नानामयक्तिये बीलविडाहजिस्त्रभिगुहा
विदिश्ववह्निभिः प्रविन्दजास्त्रियास्त्रनु देवयज्ञाविदहस्तःगिरः महामनुष्यनेकृते इन्द्रेणसहिदृक्षसंजगमानोप्रवि
स्तुषा मेहसमानर्वसः प्रनवद्यैरभिद्युभिर्मखः सहस्वदर्चति प्रगौरिन्द्रस्यकाम्यैः प्रतःपरियन्नागहिदिवोवारोचनाद
धि समस्मिन्नृंजतेगिरः इतोवासातिमिमहेदिकेवापार्थिवादधि इन्द्रमहोवारजसः प्राकारावल्लीलज्जालवलाकुंडप्रियंगाव :
प्रानोप्रवलेस्त्रायास्त्रमीदतिनदाशिवादी उर्गांवस्त्रमनाप्पुत्रंध्वजेवापिपताकिका पीताङ्गांकेतनध्रौतुरयाहाराजमायकान्
प्राधाटस्यासितेपक्षरौद्रभेकेनवाभवन् प्रनावान्नर्दिनेकार्थ्यःकेतनोत्तमहोत्सवः इम्पैवेरिकमार्गेणकथितेयहस्तजने ये
कुर्वन्तिसदातेषांसिद्धिःकरतलेस्थिता गृहाराधनशीलानामिहलोकेपरत्रव सर्वसम्पत्स्यकिंवक्तितदुर्वन्तिहदेवताः ३९।३३ ४
इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतन्त्रेशिवप्रणीतेनयहकथनप्रकाशस्यपोडशः देव्यु॰ भगवन्देवदेवेशगृहज्ञानिनापरा

लोभेन मन्त्रो दत्तो मन्त्रं येन तेन दुःखमवाप्यते तदा किं देव कर्त्तव्यं सौख्यं वै तोपजायते इहलोके परत्रापि येन संलभ्यते सुखं श्रीभै
रवउवाच प्रायः कलियुगे देवी गुरवो लोभसंयुताः शिष्याः सर्वे स्वबलेन ततपो लभ्यते क्वचित् प्रायो मन्त्रग्रहस्तेन दुःखावाप्यैवोपजा
यते तदर्थं संप्रवक्ष्यामि सर्वतन्त्रेषु गोपितं मन्त्रत्यागप्रसंगमतः कृत्वा प्रत्यंगिरां भजेत् मन्त्रत्यागविधिं वक्ष्ये येन संजायते सुखं
विहास्वाचरणं ज्ञात्वा तन्त्रेषु परिनिष्ठितं प्रातस्तस्य गृहे गत्वा स्वीयं दुःखं निवेदयेत् ततस्तेन प्रवर्त्त्योऽयं मन्त्रत्यागविधिः
परः तत्रादौ स्वभवने कुंभे दीक्षाविधानतः मण्डले स्थापयित्वा तु पुनः पीतसुभेजनैः विलोममन्त्रपाठेन तत्रावाह्येष्टदेवतां
सकलीकृत्य संहृत्यावरणानि प्रपूजयेत् एवं सावरणामिष्टां मन्त्रैः स्वेष्टदेवतां हुनेद्विलोममन्त्रेण गोहुतेन महत्स्वकेसुष्टा
त्विर्तेश वापि ततः संतर्प्य येदमुं ब्रह्मार्घ्येण तथा पुनर्देवताभ्यो बलिं ततः यवान्नैः पायसैः पिण्डरूपान्वै दिक्षु विदिक्ष्वथ उद्धृतः ध्याया
हीन्द्र सुराधीश शतमन्यो शचीपते नमस्तुभ्यं गृहाणेमं पुष्पधूपादिकं बलिं ध्यायादित्तेजसां नाथ हव्यवाह वरप्रदः गृहाण
पुष्पधूपादिबलिमेनं प्रयोजितं प्रेतनाथ यमायाहि भिन्नांजनसमद्युते बलिं दत्तं गृहीत्वेमं सुप्रीतो वरदो भव नमस्ते रक्ष
सां नाथ निर्ऋते त्वमिहागतः गृहाण बलिपूजादिं मया भक्त्या निवेदितं पश्चिमदिक्काल जलनाथ नमोऽस्तु ते भक्त्या निवे
दितो ह्ययं गृहीत्वा सुखमाप्नुहि प्रभञ्जन प्राणपते त्वमेहि समपरिच्छदः मया प्रयुक्तं विधिवद्गृहाण बलिमादरात् कु
बेर नारकाधीश नागच्छेतां सरोत्तमो पुष्पधूपादिभिः प्रीतो भवेत्तां वरदो मम । ईशान त्वमेहि भगवन् सर्वविद्याश्रय प्रभो इ

मे॰ जितः पुष्पधूपाद्यैः प्रीतो भवति भक्तये आधारः सर्वलोकानां नाथ प्रलनं समर्चितं गृहाण सर्वविघ्नान्मे निर्वर्तय नमोस्तु ते आगच्छ
तं॰ वरदायक विभो विश्वस्य नायक पूजितः परया भक्त्या भव त्वं सुखदो मम ततः सपरिवारां च पूजयेन्मन्त्रदेवतां मन्त्रेणाविपरीतेन
॥१२५१॥ पुष्पधूपोपचारकैः ततस्तु प्रार्थयेद्विद्वान् पूजितां मन्त्रदेवतां आयुः कल्यादिना लोच्यमयानेरल बुद्धिना उपात्तोऽङ्गः खो मन्त्रः तद्दो
षं विनिवर्तयेत् पापं प्रतिहतं मेस्तु भूयाच्छ्रेयः सनातनं तनोतु मम कल्याणं पावनी भक्तिरेव च इति संप्रार्थ्य मन्त्रेशं मन्त्रं यन्त्रे
191 विलोमतः विलिख्यामलकर्पूरचन्दनेन समर्चयेत् कलशोपरि संस्थाप्य भक्त्या परमया सुतः यन्त्रे सस्यसिरश्मिवधा स्वाया
ढ्यौटकैः मन्त्रपूतैः सुतस्त्वायं कुम्भतोयैः प्रपूरयेत् तन्मध्ये यन्त्रमन्त्रं च निक्षिप्याथ प्रपूरयेत् तेऽकुम्भे निमृगातीतेः शुद्धे वान्यजला
शय विसृजेद्यथाविधि श्रीसुयया शक्त्या प्रपूजयेत् इत्थं कृते विन्यस्य दुर्लभस्य मनोरुजः विनश्यन्ति तिनं सन्देहो क्रमात्विमस्त्वसंस्तुता
जायते नीव संपन्नावर्द्धते तन्कुले क्रमात् अथ प्रवक्ष्ये तीरांव क्षेसार भूतामथर्वणं यत्कृत्य सदृशः पातालं तत्रेमादिदेवताः कर्त्री
रमसिगाच्छन्तिसाध्यनिष्ठेन जायते शान्तिपुष्टिकरं हिवसाय कायप्रयच्छति कुलद्वयविशुद्धात्मा मन्त्रार्थस्तान कोविदः आचा
रप्रभशुद्धिवाकशुद्धिमेन तत्त्वथा शान्तिवुद्धिप्रसन्नात्मा जितक्रोधो जितेन्द्रियः दम्भाहंकारमोहादिविकला ज्ञानविनं
मः ध्यानयोगसमारूढः सर्वाभीष्टप्रसाधकः मन्त्रराजमिमं लब्ध्वा सर्वभूपतिः विनियोगमथैवक्ष्ये वर्णा विंशाद्दचेत्
या प्रणवं गिरा मन्त्रनिच्छन्दो नुष्टुप् छन्द प्रकीर्तितं उग्राकृत्या त्रदेवः स्यान्महादेवो थवा हरिः ॥

वियोगेत्र समेवं पुनस्तथाविधः प्रादौ शरीरशुद्ध्यर्थं प्राजापत्यव्रतं चरेत् कुशोदकेन संशोध्य पञ्चगव्येन वै पुनः वह्निहविष्य
भुग्ज्ञानः शान्तमष्टोत्तरं जपेत् दिनत्रयं ततः सिद्धमन्त्रकार्येषु योजयेत् दिक्पालमुद्रासनपल्लवानां भेदं परिज्ञाय जपेत्तु म
न्त्रं नवान्यथा सिद्धेतितस्य मन्त्रः सम्यक् सदाति हन्ति मन्त्रराजः लक्षयेत्प्रत्यरीन्सर्वान्ब्राह्मणं नैव जायते पुष्पको ब्राह्मणो मन्त्रो वि
परीतफलो भवेत् जपाद्यैर्वा प्रयोगाद्यैः पुरश्चर्यादिके तथा प्रादौ शान्तिं प्रकुर्वीत दद्दिग्देवांश्च निगद्यते वाह्यस्य त्वपशे भुक्तुनि
विश्वेदेवाः सुराः मनाः छन्दांस्यशक्करी प्रोक्तं शान्त्यर्थे विनियोजने नवं योगाह्वाणीमहे गान्नेयज्ञापतये देवी स्वस्तिर्मा द्य्वेभ्यः
ऊर्ध्वं जिगात्वमेधं ऋद्धीन्द्रायस्त्वहिपदे वत्तुष्टदे नमो ब्रह्मणे नमोस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नमः ओषधीभ्यः नमो वाचे नमो वाचस्प
तये नमो विष्णवे बृहते करोमि प्रद्युम्नो वा नयमनः ऊर्ध्वं रविस्तारे स्वर्वं मन्त्रान्ते शान्तिरित्युक्ति गायत्र्येष्टोत्तरशतं जप्त्वा कर्म
समारभेत् कर्मान्ते पुनरेवं हि कृत्वा कर्म समापयेत् सर्वेषामेव मन्त्राणां बीजे मो शक्तिरत्र ह्री तारमायापुरः सर्वे जमवाः
केवला नहि प्रविनीतमुनिप्रोक्तावतुष्टं च्छन्दर्दर्शितं कृत्वात्र देवतावास्य तियोगोभीष्टसिद्धये योकल्पयन्निनोरयः कृ
तं कृत्यो वशमिव तां ब्रह्मणायनिर्मातुमनः प्रभ्यकीरमस्त्वत नागप्रविश्य सुरेषु नागवर्णोः पुवादिकैः ह्रीं बीजान्तैः षडङ्गा
नि मन्त्रस्य तत्समाचरेत् शिरोभूमध्यवक्त्रेषु कण्ठे देवाङ्गहृदये हृदि नाभौ तु वीजान्तानोस्य पादान्तापदयोन्यसेत् वन्ते दशाक्षमा
मेन्त्रौ तारमायापुरान्यपि नत्वा ध्यायेत्सिंहस्थां वीमकृकेशादिगामरो प्रसिवर्मकरो स्पामो दंष्ट्रोग्रामहर्ष्यभूषणां ग्रसन्ती

मे॰ तं॰ १९२ याहितानरुद्रतेजसाध्यानमीरितं अयुतंप्रजपेन्मन्त्रं होमस्तस्य दशांशतः अपामार्गस्मउद्भिर्होमो हव्याक्तराजिभिः त्रिकोण
चाग्निये देवीषट्कलेशानिप्रजयेत् लोकपालास्त्वरस्त्राणि प्रत्यंगिरासममर्चनं एवं सिद्धमनुर्मन्त्री प्रयोगेष्वशतंजपेत् नद्धया
दशांतं दितदशमन्त्रैर्होलिंहरेत् यो मे स्वत्वगतः पापापापकेनेह कर्मणा रुद्रस्तन्देवराजो हि द्विदेत्तंमयतन्त्रिय मोहयतनाश
192 यतमारयतकलितस्से प्रयच्छतन्कृतममभशिवं ममशांतिर्ह्वेदेन स्वस्त्ययनंचाखिलेष्वप्युत्तवाचोवलेभ्यं तु प्रेष्यत्वरः प्रोक्तस्तेनै छूष
स्त्रांवितरेहलिं अस्मिन्मन्त्रेषट्वेपरस्याने स्यापदं वदेत् इंद्रस्यादिकस्याने अग्नेरित्यादिकं पठेत् एवंतद्दशमन्त्रास्सत्तन्महित्रुव
लिंहरेत् एवं कृते शत्रुकृता कृत्याहिप्रविनश्यति प्रत्यंगिरामनुन्तिप्रोक्तोनुष्टुप्छन्दः प्रकीर्तितं कृत्यात्देवताचास्य नियोगारिउ
तिरहे शिरसित्वनीकृणां वंती विरूपपाभयंकरी यः प्राहिणोद्दिहापत्नीविनन्यंयोजपाशुभिः वामदेवोऽत्रऋषिःप्रोक्तो गायत्री
छंदईरितं कृत्यात्देवताप्रागवन्नियोगोरिनिवर्हणे येनदिष्टे हवदासिप्रतिकूलम्न्चापिति तमेवतोनिवर्तस्य मासामान्तक्षोप्रता
गमः मनिर्दिष्टवशिष्ठस्याच्छन्दोनुष्टुप्प्रकीर्तितं देवःकालाग्निरुद्रोत्रनियोगोरिप्रघातने अभिवर्तस्यकर्त्रीरिं निरस्तांस्तामि
रोजसा प्रात्रस्यनिकृन्तस्यप्रजायप्रकर्षादिति दुर्वासाश्चमुनिःप्रोक्तोनुष्टुप्छंदउदाहृतं देवतायातुधान्योभिचारनाशेनियो
जनं पश्चाकृत्स्नेचकारोहंस्येनगच्छपुनन्वेवं आसनीकृत्येनाशायसर्वास्तयान्यः आसांप्रयोगेवक्ष्यामिपंचानामङ्
नेमवि रदंपञ्चर्चकंसूक्तंप्रकाशयामास मारभेत् समाप्तियोगमास्यायांस्याड्डुडेवरमंवसमे ॥ ॥

ध्यानयेद्दंडमेकं तत्पुरुषस्य प्रमाणतः शान्तनीमस्य संदं रुद्रहीनाद्घोरं शान्ते सूक्तं जपेन्नदा रातिस्तत्वने समहायहैः वे
दिप्रतिप्रदारंभात् तावद्येनकेचरेत् प्रत्प्रादेशमात्रं तद्दंडं वैभीतकं समं रुद्रहीनोद्यायोरिनामजयेन्न सूक्तं तदारिपुः म
हायाधिरुद्रहीनो सोमश्रीयतेनात्रसंशयः कारस्करस्य वा श्रेष्ठस्य समिधोग्निसंबोधवैः तैलैर् शाकाह्वनेत्संमन्त्रमघोरे शान्ते
शत्रुनाशो भवत्येवमथवा केवलं जपं मासमेकं प्रकुर्वीत ज्वरान्मुक्तमवाप्नुयात् श्मशानकायमस्यान्तना उपत्रे लिखे
द्विपोः ईश्वरस्यालयेनामवर्गोणानेगर्भिणः प्रहोनरशान्तेजत्रानमौ प्रादेशमात्रके निखनेन्मन्तलाणादेवज्वरः शत्रोः प्र
जायते न स फलं नाशमायाति प्रयोगात्तेष्वरद्विणा गोभूहिरण्यादिदद्याद्यथाशक्त्या तितद्विपैः महादेवोस्य मुनिः प्रोक्तोनुष्टु
प्छंदः प्रकीर्तितं हृत्पात्रदेवताप्रोक्ता नियोगोद्रिनिकृन्तने त्रिपुंडकस्यैनिवर्जस्यकर्तेरेव गरहास्यति पशुश्चैवास्यनाशाय वै
राख्यास्यनिवर्हय प्रगल्भोस्य मुनिः प्रोक्तोनुष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं हृत्पातदेवताप्रोक्ता नियोगोरिकन्तत्वेण यत्नाहृत्स्यैव
जिह्वायविहानापिउपग्रहात् न सैवतः परेत्माशुतत्वेकृपियरुद्रहरुः वशिष्ठोस्य मुनिः प्रोक्तोनुष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं रुद्रल
देवताप्रोक्तो नियोगोरिनिकृन्तने प्रतीचीन्वावसेयातबलरोविश्वामित्रंरुः श्रग्निष्ठकृस्येरतोहारिप्रहावाजपकपात् व
लास्यमुनिराहातोनुष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं हृत्पातदेवताप्रोक्ता नियोगोरिनिकृन्तने यथात्वाग्निरसः पूर्वैस्मगवस्थापमेपिरे
प्रत्रयमुवशिष्ठास्यतपेवतापमेपिमे श्राग्निरस्यमुनिः ख्यातोनुष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं हृत्पातदेवताप्रोक्ता नियोगोरिनिकृन्त

मे
त
१९३

ने यस्तेपसंघिसदयोरण्यस्यैवं विभूषिया तेजस्तनत्रतेजननमस्तालेनेनोयतः ग्रणवस्येस्यवर्गस्यपंचवेस्यविधिःशुभे भुजा
नःकपिलातीरमनुवाकंयहजपेत् षड्भिर्हेरहितःसत्यायथावलतयाभवेत् प्रयोगोस्मिन्नत्त्विजयाःकामक्रोधादयोरयः पला
शस्यसमिद्भिस्तमधाज्यदधिभिःस्नैतैः हुत्वेदशसहस्रंतत्त्रलवर्चस्वानभवेत् गोरक्षदक्षिणाश्चोक्तोपालाशस्यसमिधोहुनेत्
इत्याक्ताश्चाष्टशतकेसमभिर्दिवसैर्ग्रहा उपग्रहाःपलायंतेशान्तिंसर्वत्रजायते एवंहुत्वापिप्पलस्यसमिद्भिर्यशमाप्नुयात् नदी
तीरेश्मशानेचभद्रकाल्यालयेपिवा कृत्वामस्यभीराशिंध्यात्वाजन्त्वामचेतसा जपेद्दशसहस्रंसमस्माहाज्ञायतेज्वरी नदेवम
सारोत्रमन्त्रिणेगोष्ठकंक्षिपेत् सद्यएवसुखस्यजायतेनात्रसंशयः पौर्णमास्यामयोध्यायरजतस्याङ्गुलीयकं स्वरत्नार्थेव
सेयार्थेजपेद्दशसहस्रकं महाराजसमःसस्यादात्तयाविभवेनच नित्यमष्टोत्तरशतेविसोर्देवालयेजपेत् षण्मासाभ्य
न्तरेणैवतस्यपूर्णामनोरथाः संवत्सरंजपादेवंब्रह्मणःसदृशोभवेत् तिलानभारशतंदद्याद्दक्षिणातेनपाठिने मृगस्तु
निरत्नपृष्ठन्दःकृत्वाचदेवता संग्रामविजयायस्थैनियोगोपरिकीर्तितः योनःकृत्येरणस्यावाहात्मोहिहिंसति न
स्यत्वंद्वेविवेहोग्निनत्रुसरुद्रस्यहेलिना अगस्त्यस्तम्निःप्रोक्तश्छन्दोबृहतुदाहृत देवकृत्यानियोगस्तुविवा कृत्रि
दादौजयायच भनाःशार्थ्योदेवहेलिमस्यक्षिपेत्पाककृत्वने सरस्वतीत्यचकृत्यमोक्षिबलस्यकिंचन महादेवोमु
निःकृत्यादेवताछन्दईरिते प्रगुहृष्टुनियोगस्तुवादीनाप्रशमायच मानःकश्चिदुहारानिर्म्मनसाप्रतिभूषति ॥

हरस्योवान्निकस्योवानस्यहृद्यमस्कृपिच मुनिराङ्गिरस्तुमक्छन्दःकृत्याचरेवता दुःस्वाप्नकार्थेमिथ्यर्थेविनियोगोस्यकी
र्तितः येनासिहृत्यग्रहिता हृद्यनासाञ्जिर्योमया तस्यचनन्द्वाच्यनन्तुहितस्तहरस्यशान्तिः गौतमोमुनिराख्यातोनुष्टुछंद
श्चदेवता कृत्यामार्गस्यचौरादिनाशाद्यविनियोजनं येनोशिवाभिःपश्यानःपरायान्निपरावते नैर्देविराज्ञःकृत्वेनोगमयेस्या
तुहृतये श्रचैतस्यानुवाकस्यप्रयोगःकीर्तितेयेधुना शुक्लपक्षप्रतिपदेमारभ्यप्रत्यहंजपेत् अष्टोत्तरसहस्रंतुयोणिमास्यन्त
मेवच भक्षयेत्कापिलाक्षीरंहविष्यादनमेवच गोविप्रपालमिन्द्रावासर्वकृत्यानिवारणी समभ्योदशीणादेवभवेद्भूतस्यकाक
षा जपेत्तथाप्रस्त्संचयज्ञगंधर्वराक्षसाः कदयहृत्रलरक्षोपस्मारादिरादान्नपेत् सर्वैरोगाविनश्यन्तिहह्रिक्षेवोत्तरोत्तरं
सर्वोपद्रवशान्तिस्यात्मापकंभवनेजनः नित्यमष्टोत्तरंहुत्वाहुताशान्शालितंडुलान् सर्वव्याधिविनाशःस्याद्धीर्वैद्वेतिरि
नेदिने अष्टोत्तरसहस्रन्तुतिलमाषचरुंहुनेत् ग्राम्यकमभिचाराणांवारितंशान्तिकृत्सरते पलाशपुष्पंचतिलास्तंडुला
हृतसंयुताः हुनेदष्टोत्तरशतेनमासेनत्सर्वदुःखहृत् महोत्पातस्यशान्तिश्चजीवेद्वर्षशतंतथा देयंस्वर्णगोशालीयादिदाक्षि
णाक्वेनसादनं अङ्गिरामुनिरुद्दिष्टोगायत्रीछंदईरितं देवोग्निर्विनियोगस्तुसर्वशत्रुकृन्तने यश्चवैशाद्विपदेस्मान्तर्द्विवेषिच
तष्पदी निरस्तानोव्रजास्माभिःकन्तेसुष्टापदीरहान् मुनिस्त्वस्तुभगवान्विष्टुछंदउदाहृतं मरुद्देवोविनियोगस्तुज्वरोभव
तशत्रवे योनःशपादशपतोयश्चनःशपतःशपात् वृक्षमिवविद्युदाहृतमामूलादनुशोषय कपिलस्तुमुनिःप्रोक्तोछंद

मे॰ तं॰ १५४

194

त्रिष्टुप्छन्दसा हते ब्रह्मा देवो नियोगस्तु विजेयो रातिमस्तके यं हि क्षेपय शत्रुं नो हेष्य घापुर्ष्यस्तुनः शपात् स्तेनोपि हस्मि वद्धामन्त्रे प्र
यत्नस्य मस्तके ब्रह्मा स्यान्निराख्यातो नुष्टुप्छन्दः प्रकीर्तितं अग्निर्देवो नियोगस्तु शत्रुविद्वेषणे मतः यश्च सायतः शपथो यश्च
यामी शपातिनः ब्रह्मा चयकृद्धशयाम सेवितं कथ्यपस्पदे देवताभेस्पयो रुद्रो मानिकश्यपपर्ईरितः अनुष्टुप्छन्द उद्दिष्टं नियोगो
विपलायने सवत्स्यगात्र्यं च पुष्पयोग्रसोग्रभिदामति तस्मात्त सिंध्यपि हायपविस्फु ध्यंत छिरः पंचर्चस्य सवर्गस्य प्रयोगो
वस्यते धुना समुद्रगामिनीं गत्वा नदीं मष्टोत्तरे शते नित्यं जपेद्रात्रिं तस्माद्दिश्य जलाञ्जलीन् अष्टाविंशति संख्याकान् देया
न्हज्जपः पुनः समाहाराश्वीयते शाकरविरेणान संशयः विभीतदारुमय वा ग्राहे शाहकसंमिते शत्रुनाम समस्तरन्त्याख्यं
जपेदष्टोत्तरं शतं समाहारान्यनाशाय सात्विस्य मष्टोत्तरं शतं जपेन्मंत्रं रिपुकुलं तानात्मानं विनश्यति अपराध्ये विनाद
श्यथाक्कुक्षीप्रजायते अष्टाविंशति संख्याकं पश्यन् भानुं रिपुं स्मरन् अन्वहं प्रजपेच्छत्रुर्ज्वरेण परिपीड्यते तिलतैला
क्तार्कसमिद्धोमसाष्टशतं भवेत् शत्रोः पुत्रकलत्राद्या गजाश्वन्ना विनश्यति हिरण्यं दद्याद्योगं दध्यान्न प्रयोगान्ते वशान्तिके
प्रायश्चित्तं पुनः कुर्यात्तस्माद्दोषो न जायते कालाग्निरुद्रो देवस्तु प्रमस्तु ऋषिनामुनिः त्रिष्टुप्छन्द उद्दिष्टं नियोगो स्यापि
नाशने अभिप्राहिसहस्रान्ते प्रक्राम्यशपथ्यं रथ्ये शत्रुनिकृतीकृत्येह को वा विगतो महान् मुनिः सत्यतपाः प्रोक्तो
हतीछंदईरितं रुद्रा देवी देवतास्या नियोगो विपलायने परिणो हदिशपथादहत्वग्निरिव ब्रह्दे शत्रुणो वाभि ॥

नोज्ज्वलदिव्याकृतमिवाशनिः अगिरानमुनिः छंदोनुष्टुप्कृत्याधिदेवता गजजतुरगादीनां व्याधिनाशे नियोजनं शत्रुमेघो
घसमयमानियोगो रिपुमोहने अमयन्तं परस्तान्नः शिवं दक्षिणस्यापि अभयं सततं पश्चाद्रक्षन्तु नरतो गरुडे मुनिः कश्यपश्
सुकोहृहतीछन्दश्चाने देवः कृत्यानियोगन्नुरिक्षणां त्रासनाय च पश्चिक्रत्यमातिष्णाहृद्भमेवपरंतय मगस्यहिमस्नगोरिः
प्रोतनंवानिकर्तमर्हति एवमेवानुमानस्य प्रयोगः कीर्तितेपुना कृत्याष्टमीसमारभ्य यावत्कृष्णाष्टमी भवेत् सप्तमाहे
सुंदीलिंगं जपेन्नाशयति तत्क्षणात् अभिचारिककृत्यादीन हयानां हस्तिनामपि विनाशाय महाव्यापीन्यस्याहृद्रकालि
कांजपेन्नश्यदरिस्तस्य शत्रुर्नोपीश्वरेणचेत् दक्षिणाभिमुखो रुद्रालये वक्षोत्तरंशते नित्यं जपेदेकविंशद्दिनावधिनदारि
पोः कलत्रादिकनाशः स्याद्दक्षिणाकंवलहृयं आत्मरक्षार्थकर्तव्या रुद्रन्यासविधानतः मुनिः सर्वः स्वरः सर्वः छंदोनुष्टुप्
कीर्तिते दाहनार्थेपुरादीनां नियोगोस्याः प्रकीर्तितः अग्न्यास्येवोरुरूपेपि पुरुपेपि विनाशिनि ज्येष्ठितां प्रतिरहृस्वस्वप्रमा
दाय चाहुते अर्कोमुनिरनुष्टुप्छन्दः कृत्यास्यदेवता प्रतिकुद्धस्य राजादेः कोपशान्त्यै नियोजने वसिष्ठोयमोवरुणास्त्वमा
पोग्निरथानिलः त्वंब्रह्माचैव रुद्रश्च त्वष्टा चैव प्रजापतिः छंदस्तु देवी गायत्री देवते चाश्विनौ मतौ मुनिर्विद्वानियोगस्तु
त्वरितं रोगनाशने आवर्तयेन्निवर्तयेत्स्वस्तवः परिवत्सराः अहोरात्राश्चाहाश्चदिशः प्रतिदिशश्च मे गालवोनुष्टुभाख्या
नौमित्रो देवः प्रकीर्तितः त्रिष्टुप्छंदो नियोगस्तु कर्त्तव्योहतकर्मणि त्वयमेवरुणं सोमे त्वमापोग्निमथानिलं अत्राह

मे
नं॰ १९५
195

यपश्चैवानुस्मारयसिवाहृतं॥ मुनिः विश्वः स्मरो विश्वस्त्वनुष्टुप्छंदः उच्यते नियोगो यस्य कृत्यादिरहणार्थम् उदाहृतं यामेदम्रे दा
कगार्भेशयाप्नेविद्यास्यहितं प्रकृष्टविजङ्कुः कूर्भीवपानरकेजनाग्रीपेयेवहाश्रुहरहृथ्योवदेप्रकृष्टयोसोमयस्य यज्ञाङ्गमनुवा
कल्पयेपरमीहृनिस्पशः सर्वकर्मसमुद्भूतमाधिव्याधिभयेनरेत् अपाञ्चपरिशिष्टस्याश्रयोकाप्रोच्यतेधुना यानुजपन्सन
तेजन्मन्तरीरिभिः परिभूयते येडस्ययजवेमहत्यमघेकदाधियोऽनुस्मदाश्रयनामः श्रवथ्योतान्शोविषाधिध्यतेभ श्चैववश्वनस्य
सदनेयमस्य मुनिः शुक्रोब्रह्मदेवः छन्दोनुष्टुबुदाहृतं स्त्रीमायामोहनाशाय नियोगोस्य प्रकीर्तितः अपक्रान्ताखलंकृतः
सर्वेनोडुरितंवह जातीयाश्चैवकृत्यानाशत्रून्हन्मायचेतसः वसवोमुनयः प्रोक्ताः परमात्माचदेवता छन्दोनुष्टुप्नियोग
स्तडुर्हुडुरितविनाशने यथाहृतिप्रदासीनेनचैववषामकिन्नरः नथानवपाप्रजावयेनस्य निकुम्भस्यात्सजेरामे प्रग्निस्तदे
वताप्रोक्तोमुनिरिन्द्रप्रकीर्तितः छन्दोनुष्टुपनियोगस्तहेषशत्रुविनाशने उत्तिष्ठवरेहीनोजानेवकिमिहेछासि ग्रीवा
लेकृत्येपादेप्रभिकृत्याभिविद्वः मुनिश्चान्तपनश्लोकः परमानन्ददेवता छंदोनुष्टुप्नियोगस्तत्पोविघ्नकराश्रये लो
भालस्यादयोवाप्यहश्यन्तेराहसमापहा नयोविघ्नकरापाद्रेस्वाप्रयाः समिदंत्यदेत् स्वायमासन्निनोरयोविघ्नचैवयहृषिते
नेस्तेनिकृयस्त्वानुग्रेयदिनोजीवयस्यरीन् भागीरथ्योमुनिर्ब्रह्मादेवः छंदस्त्वनुष्टुप् यापारीणांचपापस्यनाशायविनियोज
ने मास्माद्विषोद्विपदेमाचकिंचनुष्पदं माजानीनन्नजानस्यान्मामावेत्तिप्रवेपिनो यज्ञाङ्गमनुवाकन्तुनित्यमहोनरंशाने

योजपमहृत्तस्तेषां सर्वे शत्रुक्षयो भवेत् सर्वकृत्याप्रशान्तिश्च सर्वलोकवशीकृतिः कङ्कालयमहृत्त्वेनजपेद्ध्यायेद्रिपूनभि
वेत् कार्पासबीजे लवणं हुत्वा मष्टसहस्रकं हुत्वा सूर्पस्याभिमुखं महाविंशतिसंख्यया जपेद्धृष्टस्तस्य स्वस्यात्मस्वेदेष्वपि शो
षयेत् एवं वमतनाभ्यासाद्धितृतासुपपद्यते श्रीगिरात्मुनिः प्रोक्तः कालोऽस्य ऋषिर्देवता छन्दोऽनुष्टुप् विनियोगस्तु सङ्कटके
प्रमापने शत्रूयतापहृदितामिमोयेताभिमथ्यर्वतः ततस्तथान्वदन्तुयोमनेनतर्पयिष्यितः श्रीगिरात्मुनिःप्रोक्तोमहादेवोऽस्य
देवता हहतीछन्दउद्दिष्टं विनियोगः पापकर्तने एवं त्वेतिकृत्वा स्याभिर्वत्त्वणादेवि सर्वेशः यथेतमाष्ठिनोगगत्वायप्रपीनेवनो
जहि श्रीगिरात्मुनिः प्रोक्तोऽनुष्टुप्छन्दः प्रकीर्तितं देवीकृत्यानियोगस्तु शत्रूणां शोषणे मतः यथाविद्युद्धतोहन्तस्याम्लाद
नुशुष्यंतयोमेपापंविकिर्षति कण्ठोऽमुनिर्महादेवोदेवश्छन्दस्त्वनुष्टुभः स्त्रियाकृतेभिचारोदोषामेपापंप्रदेहदिं यथाप्र
तिशुकोऽमृत्वानमेवप्रतिधावति पापेत्तमेवधावतयोमेपापंविकिर्षति भगुरस्यमुनिःप्रोक्तोविश्वेदेवास्तुदेवताः छन्दो
नुष्टुप् शवनेहुत्तस्यानेत्रावापच योनश्चोद्गरणोपश्चुनिष्ट्रोजिघातवांछमति देवास्तेसर्वेधनवन्तृशत्तवर्मोममान्तरे
पञ्चार्थस्यास्वर्गस्यप्रयोगोवहतेधुना इत्नेदहोतरशतंहुत्वाक्तानतिलनेदुलान् मासाष्टकेनतस्यास्तुहृद्धिर्भवतिभूयसी
प्रापुःकामोहृतेर्देव्यामस्तमष्टोत्तरंशतं स्वजन्मदिवसेःहोमिनत्तपरस्तेनयत्पसो सर्वपापक्षयश्चास्याद्विजशान्तिःप्रजायते
पालाशकुसुमैरष्टशतंहुत्वाद्विजर्षभः ब्रह्मतेजोमयस्तस्यभातिदेहोऽतिभास्वरः ब्रह्महत्त्यासमिद्भिस्तुकुसुमैर्वाकुशायकैः

मे० हुताशेरष्टसहस्रं हुत्वा पातकनाशनं अनेनैवानुवाकेन यः कुर्यादघमर्षणं सर्वपापक्षयस्तस्य वर्षमध्ये प्रजायते आदित्या
नी० भिमुखस्तोये स्थित्वा विंशतिसंख्यया स्थित्वा जपेद्वै दानस्य गंगास्नानफलं भवेत् आत्मार्थं वा परार्थं वा जानुदघ्ने जले जपेत् स
२९६ र्वग्रहकृता दोषा नश्यन्त्यत्र न संशयः कुंकुमेन समायुक्तं चन्दनं स्थापयेत्ततः अष्टोत्तरशतं जप्त्वा अभिषिञ्चेत्कुशकूर्चकैः ग्रहान्त
दाविनश्येत ग्रहोपग्रहहर्षणं भूतप्रेतपिशाचादिभूतबाधादिनाशनाय अपस्मारादयो रोगा वन्ध्यापि लभते सुतं कुमारीप
तिमाप्नोति कन्यार्थ्याप्नोति कन्यकां नाभिमात्रे जले स्थित्वा उदयास्तमयं जपेत अष्टौ सहस्राणि ततो महाव्याधिस्त्रिरो दिनैः वं
बलस्य समिद्भिस्तु हुनेदष्टसहस्रकं अपामार्गाभिर्महाव्याधिः समाहान्तः प्रजायते पंचर्चस्यानुवाकस्य वक्ष्यमाणस्य देवता हुता
छन्दस्त्रिष्टुप्स्यान्निप्रयोगे गिरामनः २॰ यो मे करोति प्रहारे योगारे योनिवेशने ये मे केशान् विकर्षन्ति रज्ज्वा नेन दन्तधावने प्र
तिसहस्रविधा वकुमार इव पितरग्रहान् मृडीन मे मेघास्फोटयपदमेघाकुले जलि पतेन संजसान्तजवे महात्मगमग्रे सदाधियोऽ
मीदाश्रयनाशः आविधेतान्छ्यो विषाविषन्तं भ्रं नैवस्पनस्पस्मरं नैयमस्य येनारविंदुस्थिता सोऽग्रे जहुर्ममत्या सोऽश्रस्तेवर
न्तः तेषां वहस्वं छ्यविविषा जातवेदः शुक्लं तवहृतमभिसंदहस्व कृष्णवर्णमहारूपे हहर्करी भयंकरि देवि देवि महादेवि महाश
ब्दविनस्पत स्वष्टा सव्यस्य हवन्तु सहोत्तरशतं जपेत् शनिश्चरादिने वापुरारोग्यमृत्युमाप्नुयात परिशिष्टेऽन्वयान्न्यादिकं
सर्वदेवदैद्यामयादि क्षयायस्यावस्पेतः सप्रयोगकाः त्वदजफट्जनहिमहाकृत्ये विषमाग्रे समप्रभे देवि देवि महादेवि

196

मम शत्रुर्विनश्यतु अरीपादेन चार्द्दिणा नाम पूर्वकेन चाचरेत् षडंगान्यंगुलीन्यासं वक्ष्ये नामान्यनुक्रमात् कृत्स्नां वरेन् हृदये सिं
ह्वानी शीर्षके महाबले शिखायां च महाभैरवि वर्म्मणि सर्वक्रूरोच्छेदिनीति नेत्रयोरिति नेस्त्राः सर्वपरमन्त्रोच्छेदिनी भो
हमुच्यते आत्मरक्षावरिरवं यं भूतग्रुथ्यसंस्थितिः सर्वेच मातृकान्यासः एवमादौ समाचरेत् पठेदादौ च गायत्रीं पश्चादेनं
मन्त्रं जपेत् ततः पठेज्ज्ञानवेदश्च नगायत्रिकां पठेत् पुनर्मूलं ततो नाम अग्निवर्णीनपत्तश्च गायत्री एवं कंमलमग्रे त्वं पारये
ति च मनस्ततः पठेकं मलेविघ्नानरोद्भुगीहेति गायत्री एवं कंमलयजनाजिनमिश्च अनेन तु प्रकारेण सहस्राग्निभूतावपि
जपेन्मन्त्रं नारतम्यं कामनायाविचार्य्यैव यं यं कामयते कामं तं तं प्राप्नोति सर्वथा प्रयोगस्य विधा कामः सिध्यत्येव न संशयः
पंचत्वं स्यात्तु काकस्य प्रयोगाः एवमीरिताः पचत्वं भीष्मपंचांगं पठन्वा पुनरष्टकं सर्वत्रापि जपस्यादौ योऽष्टोत्तरशतं जपेत्
इमोऽस्त्वं सोऽरिभिर्न्न वाध्यते मदनादिकैः उन्मामदन्तु सोमाः कृष्णपक्षयोरग्रदिवः प्रबलास्त्वहिषोजहि सेवादयोपबद्धरूपमर्म
विघ्नं प्रकुर्वन्ते लहैकजन्मपलस्यास्त्रेषां नाशस्ततश्च ग्रन्थिकर्णि विरूपाक्षि लम्बस्तनि महोदरि जहि शत्रून् त्रिशूलेन कु
ध्यस्यपि वशोणिते अङ्गिरानस्तुतिः छन्दोऽनुष्टुप् कृत्याचदेवता समस्तरोगनाशार्थे विनियोगो नन्द हृदये कुवेरन्नेमु खे रोदं नदि
मानन्दिमावहः ज्वरं सस्तं भयं चोरं विषं नाशय मे ज्वर पादेर्दहृदयेनापि कृत्स्नां वरादिनाभिः पुनैषाम् एवं वक्ष्ये पादं यस्यादि षडं
गार्के ध्यानं एवं वेदवस्यादात्मरक्षादिकं तथा गायत्र्यादि मन्त्रैस्तु प्रावरवस्त्रं दृश्यतं मन्त्रं जपेदष्टशतं चाष्टसहस्रं कार्य्यं गौरव

मे॰
तं॰
१९७
197

एवं संपज्जायते कार्य्यं विधिः एवं गिरस्त्वयं विभिन्नता मन्त्रदोषे गुरुदोषे कदर्थना प्राप्यिर्व्वापि दैवदोषे तस्मात्तं परिवर्ज्जयेत् सर्वेषु
तः मन्त्रत्यागो गुरुत्यागस्तथोच्यते मन्त्रो यद्देवतायाः स्यात् तिर्योनस्यां भवेद्यदि गुरुत्यागस्य संकल्पं कुर्यान्न दोषपूर्वकं गुरुर्वै त
रेव संनिस्पन्नं वा देवमेव च राशिकूटे न संशुद्धे देवताष्टकमथ्यतः कुर्यादेकं गुरुं नत्वपूर्वाभावे परं परं आदौ तु दक्षिणामूर्तिः
सूर्यश्चन्द्रो हुताशनः मन्त्रो वरुणदेवताश्च ज्ञातिदेवकुलेश्वरः देशदेवरमेतत्वष्टौ नरो लक्षणान्वितः गुरोश्च संपूजयित्वा ना
शान्त गुरुद्वयं देवताम्नायसंप्रोक्तं द्व्यंतत्वामतो यजेत् त्रिपर्णीसपलाससप्राग्रमाहि ल्वदक्षिणे प्रादेशप्रमितानान्वकु
शानामहं देवतीति तोयपूर्णं चरंप्राच्यां डरपूर्णं च पश्चिमे उत्तरे तु स्वर्णपूर्णमाम्नायद्वयमीरिते प्रागुरोश्चापि चैतन्यं प्रविष्ट
नूतने गुरौ इति संचिन्त्य मन्त्रस्तु तस्माल्लक्षं विचिन्तयेत् अष्टोत्तरसहस्रं च मन्त्रमासमापयेत् मन्त्रस्य वर्णसंख्याभिर्देवताश्री
तिकारकैः द्वैस्तु भोजयद्विप्रान् देवतायतनसमान् तदभावे वैदिकांश्च मन्त्रवेदे मयपव तदाम्नायप्रहृत्तान्वा तदभावेन
भोजयेत् एवं गुरुत्यागउक्तः स्मर्त्तं तन्त्रे प्रगोपितः अभिहोयः स्वयं शिष्यं कथं भेतारयिष्यति देवत्यागं प्रवक्ष्यामि सर्वतन्त्रे प्रगो
पिते कृतनित्यक्रियः पूजां देवतायाः समाचरेत् संकल्पं च ततः कुर्यात् देवत्यागादिपूर्वकं परो हन्मासमन्त्वाग्गुरोः सं
प्रार्थयेत्परं त्रैलोक्यनाथ जगदीश महेश्वरस्त्वं ब्रह्माण्डकोटिजठराद्भुतशान्त्याविज्ञ यत्त्वं मयाऽल्पमतिनाद्विभु
जादिदेहीध्यानोपराधशतकं मम तन्तमस्व ॥ ॥ त्वं सूर्यं वेद ॥

दहनेशागणेशाविस्मृत्वालेन्द्रशाक्तिनरयागस्वरूपः ध्यानेशिवास्यविषयेपरिहृजितोस्मितन्मेपराधशतकंभगवन्त्वम
स्व देवोपिनैवनमनोन्नचभारतीनोजानातिमंदमतिनानन्तकिंगुरुकः ध्यानोत्स्यकत्वमपराधहृतामयेदं त्वंप्रलब्धा
मधुनाशरणागतोयं ध्यानंकरोमिमनसानचनोत्यनन्तमन्त्रात्मकमिदंपरिभावयामि रूपंत्वदीयमितियन्प्रवद
न्निवेदाःसिद्धिर्न्नयान्तचवहिःकृतस्सजनाद्यैः एवंसंप्रार्थ्यदेवेशंप्रणमेद्दण्डवन्मुनः मन्त्रमूर्त्यादिकंसर्वंगुरुवेतन्समर्प
येत् तदभावेसजकायतद्भार्यायप्रदापयेत् कुर्याज्जपंद्विगुणितंसर्वंज्ञाप्येचतद्दिनात् प्राग्वद्भोजयेद्विप्रान्गुर्वीं दी
क्षापितोषयेत् एवंतदेवतात्यागोमयात्मभ्यंनिवेदितः इतिवैदिकमन्त्राणांसमस्तानांकलौयुगे विधिर्मयानिगदितःकिम
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि ४५ ॥२४५॥ इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतन्त्रेशिवप्रणीतेप्रत्यंगिरामन्त्रकथनप्रकाशो
नतर्दशः ॥ श्रीदेव्युवाच मन्त्राःकृतामयादेवदेवीकाःकलिसिद्धिदाः यन्त्राणिश्रोतुमिच्छामिवांछितार्थप्रदानित श्रीशि
वउवाच वेदंविनाब्राह्मणानांगतिरन्यानविद्यते स्मृतिर्गीतिर्नृपाणांचपुराणानिविशांतथा शूद्राणांचापितंत्राणांकलिदो
षवशात्मतिः सर्वेषामुपरिश्रेष्ठानेनदुःखंप्रजायते वेदकर्मरतोविप्रःकलौब्रह्मानसंशयः वेदकर्मविहीनस्तुविष्टेयोत्र
सत्ततमः त्रिकालसंध्योपासीचगुरुभक्तिपरायणः स्वनध्यायेष्वपाठीचगुरुणाचकृपालुना वशीकृतेनसेवाद्यैःसम्प
गध्यापितस्तथा परान्नभोज्यरहितःस्वकशूद्रपरिग्रहः विनाजपंविनाहोमंकृतमन्त्रेणासिध्यति तत्कार्यंवैदिकैर्मन्त्रैर्नान्य

मे॰ नं॰ १५८ स्पतकरावेत अथातः संप्रवक्ष्यामि गायत्रीयंत्रमद्भुतं पद्ममष्टदलं लेख्यं ह्रींकारं कर्णिकास्थितं ह्रौं ह्रौं स्वरौ दिग्विदिक्षु प्रति
पत्रं समालिखेत् किंजल्केषु तदग्रेषु गायत्र्यर्णान् द्विशो द्विशः तद्बहिर्हेमपुगलात्रालेषु समालिखेत् ककाराद्यांस्तथोमापो
ज्योतिरसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवःस्वरोमिति गायत्रीयंत्रमुच्यते सर्वार्थान् वा त्रिलोहे वा कुर्वाहस्तेन्वधयेत् अनायासाद्भवेराशि
१९८ र्धमेचरमनः प्रविद्धिन्नःकीर्तिर्मोक्षं वै शास्त्रस्याविवर्द्धते अथातः संप्रवक्ष्यामि सरस्वत्या महाद्भुतं यंत्रं मेधाकरं तत्र पद्ममष्ट
दलं लिखेत् तत्कर्णिकायां षट्कोणं समसाध्यं प्रणवं लिखेत् तन्मध्ये कोणषट्के वाग्भवं बीजमालिखेत् पंचच्छदं समास्यं भोवि
श्वरूपं पंछे देभ्यो यमतामं चमं च समेन्द्रो मेधया सपणीत्वमस्त नस्य देवधारणो भूयासं एतस्याः पंचवर्णान् लिखेत् समदलेषु
च दलेष्टमे तत्षट्कर्णान् बहिर्हेमचतुष्टयं कुर्यात् दंतेवीथ्यां तु हृद्योस्यापि स्वाहेयं क्रमाल्लेख्यं बहिर्वीथ्यां मातृकार्णैः प्रवे
ष्टयेत् शरीरं मे विचक्षणं जिह्वा मे मधुमत्तमा मनसः सत्यमाकूतिं वाचः सत्यं च धीमहि यो देवानां प्रथमं पुरस्तात् विश्वाधिको
रुद्रो महर्षिः हिरण्यगर्भं पश्यत जायमानं स नो देवः शुभया स्मृत्या संयुनक्तु तद्बहिर्भूपुरं कृत्वा तत्कोणेषु समालिखेत् ऐं
क्लीं सौः ह्रीं च बीजानि पट्टस्वर्णादिनिर्मिते शुभे दिने समालेख्य धारयेद्यो यथाविधि मेधावी कृतिधारी च निरोगश्च
प्रियंवदः बहुकृतशास्त्रकर्ता क्रमाद्देवागमानपि न विस्मरति सर्वज्ञो मर्त्यो सो भवति ध्रुवं अथ त्र्यंबकं यंत्रं व
स्तेसिद्धिकृत्परं आलिख्याष्टदलं पद्मं भारेतत्कर्णिकान्तरे तत्साध्यनाम साधकाभीष्टकर्मयुक् ह्रौं ह्रौंस

रोकेशारेषु दलेष्वष्टं वकान्तरान् चतरश्च नरो वाहो वेष्टितव्यं जनार्हैः वक्ष्यमाणाम्स्वं साध्यनामवर्णविभूषितां तयासं
वेष्टयेद्यन्त्रं लिखेद्भूर्जे नेत्वरा मतिरत्नमदाहिष्टशब्देदोहन्तदेवता मातावाहद्देवकुर्यी मानमोभिम्मीदुष्टती हवमवासहती
पुत्रैर्वीर्यं ग्रर्ण्यं यं भवते भिर्भिबक्रमेन्याभिषजाश्रृणोमि भूपराग्रेषु देवीजेन्द्रित्ते वेदीजमेवच एतत्त्रयं यवकं यन्त्रं गोपनीयं
प्रयत्नतः आयुरारोग्यसौभाग्यधर्मार्थसुखमोक्षदं किमत्रबहुनोक्तेन कांक्षितार्थप्रदं शिवं एकोनपंचाशत्कोष्ठफलके
ब्रह्मशालिनः तत्रमध्यमकोष्ठे तु साध्यं ह्रीमालिखेत् तदथ कोष्ठमारभ्य प्रादक्षिण्येन समालिखेत् जातवेदसमन्त्रं तु को
णकोष्ठं चतुष्टयं विहाय देवीमावाह्य संपूज्य हवनं चरेत् आज्येन मूलमन्त्रेण संपातं यन्त्रके क्षिपेत् अष्टोत्तरशतेनाथ तत
यन्त्रं लिखेद्भूर्जे रक्षार्थमादिराजानां रक्षार्थं तत्र तत्र च नक्षत्रग्रहराशीनां लोकेशानां बलिं हरेत् विहितायत्र रक्षेयं च दुर्गे
तत्र संडः क्षुद्रग्रहमहारोगचौरभूतसरीसृपाः अमुना विलयं यान्ति विषिनानात्र संशयः जातवेदसमन्त्रस्य यन्त्रमेतदुदीरि
तं वैदिकैरेव कर्तव्यमन्यथा दुःखदं भवेत् जातवेदसमन्त्रस्याविपरीतस्य ये पुरा अष्टौ पादाः समुद्दिष्टास्तेषां यन्त्रं वदाम्यहं
नवकोष्ठयुतं कुर्याच्चतुरस्रं तु मण्डलं साध्यं विलिखेन्मायां मध्यकोष्ठे व्यवस्थितां कोष्ठान्क्रमेण मन्त्रस्य लिखेत्पादाष्ट
कं ततः प्रादक्षिण्येन तद्बाह्ये हरनुग्रमान्तैर्लिखेत् मातृकार्णैः समं वेष्ट्य वह्निभूपुरमालिखेत् भविं वश्यामिदं यन्त्रं भूतरो
गनिवारणे रक्षार्थः श्रीकीर्तिदं च लिखेत्स्वर्णादियन्त्रके धारयेद्बाहुमूले कण्ठे वा मस्तके पि वा अथातः संप्रवक्ष्यामि गाय

मे॰
तं॰
१५५

ग्रादिविशाकिकं यंत्रंमहीर्थंदेनत्रपद्ममष्टदलेलिखेत् तस्यमध्येतुषट्कोणंतन्मध्येसाध्यसंयुतं लिखेत्तारेणततःकुर्यात्तस्य
व्याहृतिवेष्टितं षट्कोणेषुवनागादिशिवपंचाक्षरस्यतु एकैकमक्षरंलेख्यंतदग्रेषुदलेषुच गायत्र्याःसत्र्यक्षरंबीजंविलिख्य
षामेदले जातवेदसमर्णांईंद्वितीयेतुदलेलिखेत् त्र्यंबकस्यवर्णांईंततीयेतुदलेलिखेत् ओंह्रींढंचकेंसमितिहसौजुंसल
तःपरं सोहंवंदनमःश्रीकाशिवयेतिपदंवदेत् मांपालयेतिसंकेंवंतारोमायापुवक्तया एकोनत्रिंशद्वर्णोयंमंत्रःपत्रेवतस्थे
के त्र्यंबकस्योनराहैंपंचमेयोत्रराहकं जातवेदसमंत्रस्यषष्ठेथोहैंसपराहकं गायत्र्याःसप्तमेलेख्यंश्रीमापोज्योतिरित्य
पि गायत्र्याःसशिरस्केनत्र्वेस्त्वमदशाक्षरः लिखेदष्टमपत्रेतुवाहिरेहंमद्वयंलिखेत् तदन्तरेमात्रकार्णौर्वैयेष्टपंकजवंवहि:
मूपुरस्यतुकोणेषुकूटंचिंतामणेर्लिखेत् ग्रथिवप्राहघोतिन्द्राःपुनरग्निस्तथातथा शक्रतस्यवेन्द्रःस्यात्कूटंचिंतामणेर्मह
तः शताक्षरमनोयन्त्रमेतद्योधारयेन्नरः महारोगभयंराणांव्ययतकोनसयशालिनी लक्ष्मीनिश्चलालक्ष्मीसजीवेच्छरदांशतं
ताम्रादिपत्रेष्वालिख्यजप्त्वाचाष्टोत्तरंशतं हुत्वाहुतेनतावत्तुशिक्तसंपातमेवच भूयोपितावज्जप्त्वाचपुरश्चामाकरादिषु
स्थापितेयन्त्रमेतत्तुगोमहिष्यारोगपुष्टिदं कुर्याद्रक्षान्नेनारीयाज्ञादिभयतःसदा अथातःसंप्रवक्ष्यामिवारुणाय्यंत्रमुत्तमं
ग्रष्टपत्रस्यपद्मस्यषट्कोणंकर्णिकान्तरे कृत्वाषट्कोणमध्येतुसमाध्यंप्रणवंलिखेत् वरुणायनमःश्रीकोवरुणस्यषडक्षरः एकैकमक्ष
रंवास्यकोणषट्केलिखेन्मनोः केशारेषुहंहस्यसवर्णान्याग्रादितोलिखेत् पूर्वपत्रेपुवंदनासवर्णामध्यमेलिखेत् द्वितीयेतदलेषुति

199

मंत्रोवर्णाश्चतृतीयके वसुसंख्याशं वतर्थेतु लिखेद्वर्णान्सुमोचन प्रवोचत्वाणपंचमेषष्ठे त्रदिने कृपस्थः सूर्येपातःसमम
साद्गेस्वस्तिभिःसदानः वहिर्हेमहृदयेकृतवाग्योर्मध्यलिखेद्वदं परंक्रणसावीरयमकृतानिमाहेराजन्नयोकृतेनभोजं प्र
वेष्टाइंदुभूपसीकृषामस्याग्नोजीवान्वरुणनास्मापि त्रिष्टुछन्दोमुनिःकूर्म्मो वरुणोदेवतास्मृता तद्वहिर्हेमवीथ्यां चकादि
तान्नैष्ववेष्टयेत् तद्वहिर्भूपुरंतस्यवेवीजंकोणगंलिखेत् ऋणमोचनमेतत्तुयंत्रंसर्वंसमृद्धिदं सर्वरत्नाकरंवश्यंपशत्रुछे
दविनाशनं किमत्रवहुनोक्तेनवांछितार्थप्रदंनृणां यद्येकस्त्रैतिस्रश्चोयंत्रंवस्याभिभाग्यदं कर्णिकायांसाध्यगर्भेनारंप
त्रेषुचाष्टसु यद्यप्रथमेकन्नद्वितीयेत्रेषुतत्तहरा चतुर्थेतु दशायेतत्रभिस्तूर्य्यार्थकष्टके सर्वतेसममेदिंद्रनष्टमेचवशोलि
खेत् वाह्येतत्तहृदयेकृत्वाप्रवेष्टाइंदुभूपसीकृषामस्याग्नोजीवान्वरुणनास्मापि त्रिष्टुछन्दोमुनिःकूर्म्मोवरुणोदेवतास्मृ
ता तद्वहिर्हेमवीथ्यांचकादितान्नैष्ववेष्टयेत् तद्वहिर्भूपुरंतस्यवेवीजंकोणगंलिखेत् ऋणमोचनमेतत्तुयंत्रंसर्वसमृ
द्धिदं सर्वरत्नाकरंवश्यंपशत्रुछेदविनाशनं किमत्रवहुनोक्तेनवांछितार्थप्रदंनृणां यद्येकस्त्रैतिस्रश्चोपयंत्रंवस्याभिभाग्यदं
कर्णिकायांसाध्यगर्भेनारंपत्रेषुचाष्टसु यद्यप्रथमेकन्नद्वितीयेत्रतहृत्तहरा चतुर्थेतुदशाग्रेतत्मातृकार्णैस्तदन्तरे वेष्टये
द्भूपुरेश्चवश्यसौभाग्यकारकेसुवर्णरत्नपात्रादिसर्वंसंपत्करंपरं वाहुमूलेगलेवापिधारयेत्स्वर्णवेष्टिते गणेशस्यप्रियं
वैतत्तथावाग्विभवप्रदं मत्रमारोप्रवस्यामिमहासंपत्तिकारके वेदिकंविस्तरहितंभक्तानांतत्परीयते चतुर्दलेलिखेत्पद्मं

मे॰
तं॰
२००

कर्णिकायां लिखेत्ततः नारगर्भे साध्यनाम एवापित्रे त्रैष्टुभं चोच्यय स्वायादिप्रादक्षिण्येन लिखेद्दलचतुष्टये वामदेवो मुनिः त्रिष्टु
छन्दो देवो बृहस्पतिः एवापित्रे विश्वदेवाय वृष्णे यज्ञैर्विधेम नमसा हविर्भिः बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वयं स्याम पतयो र
यीणां तद्बाह्ये षड्दले दिक्षु प्रथमस्माद्‌चोच्चयः एवेन्द्राग्नी अस्या ऋचो विदिक्षु वरुणान लिखेत् श्यावाश्वो मुनिरार्ष्या पास्त्रिष्टु
प् छन्दोऽग्निर्देवता इन्द्राग्नी देवते त्रिष्टुप् छन्दश्चास्यो मुनिः परे प्रथमस्मान्नननसोग्रहा षं निरहतिभ्यो मरुतो गणानाः ज
षधेवाहवेदानियजत्रावयं स्याम पतयो रयीणां एवेन्द्राग्नी यदिशं सामहतये षं विश्वा स्सभ्ये सजयत्वेयन्नीने त्वन्नोमित्रो वरु
णो मा हन्त्वा षं मदितिः पृथिवी उतद्यौः तद्बाह्ये षोडशदले कृत्वा तत्र तत्सं लिखेत् त्वंसोमेति ऋचो वर्णान्स्य गार्हिश्रवैवः
वेदाः षट्चतदग्रे प्रजापतेनत्वदित्यृचः लिखेद्वर्णान्वेदपंचपत्रे नाम्नगवेदषट् श्राध्याया गौतमः सोमस्त्रिष्टुप् मन्त्रादयो
मताः हिरण्यगर्भकस्त्रिष्टुप्मनुष्याया स्तन्नदयिसे त्वं सोम प्रचिकितो मनीषा त्वं रजिष्ठमनुनेषि पंथा तव प्रणीती पितरो
नः इन्दो देवेषु रत्नमभजन्त धीराः प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परिता बभूव यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं
स्याम पतयो रयीणां तद्बाह्ये बहिः कृत्वा तयोमर्ध्ये च मातृकाः लेख्याः सबिन्दुकालस्यवेष्टनाकारतां गताः तद्बहिश्चतुरस्र
स्य कोणेषु श्रीमिदं लिखेत् बाहुमूलेऽथवा कण्ठे मूर्ध्नि वा यत्र धारयेत् गोगजाश्वादिमहिषसंपद्भूपाभिसंकुला लक्ष्मीस्समा
वहेद्यस्य पुत्रपौत्रादिशालिनी अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि यन्त्रं लक्ष्मीप्रदं वराः षट्कोणमध्ये साध्यस्य नाम प्रकुप्रणवं लिखेत्

लिखेत्कोणे श्रीबीजं बहिरष्टदले लिखेत् तत्केशरेषु विलिखेद्द्वंद्वशः स्वरान्क्रमात् या लक्ष्मीः सिंधुसंभूता भूतिधेनुः पुरूवसुः
यमाविश्वावसुर्देवी सदा नो जुषतां रहः चतुरस्रं ततो वर्णान्दलेषु स्याक्षरो लिखेत् बहिर्हृदयं कृत्वा तयोरंतश्च वेष्टयेत् अष्ट
दायाक्षितिश्चवाहनमेकं चतुर्द्वाहिः ककारादिक्षकारान्तैर्वर्णैर्मध्ये प्रवेष्टयेत् तद्बहिःचतुरस्रं श्रीबीजं कोणगे लिखेत् श्रिय
पत्रतामिदं यंत्रं स्थापितं यमेदिरे धनैर्धान्यैश्च विविधैर्रत्नैश्चाश्वगवादिभिः श्राहरत्यखिलं सत्तंतं तत्रे वरमेरमा स्वय यंत्रं प्रवक्ष्यामि
भरत्याः सर्वकामदं षट्कोणमध्ये प्रणवं साध्यनामाभिगर्भितं पूर्वादिकोणषट्के चैव ऐं क्लीं सौं विलिखेत्क्रमात् सौः क्लीं ऐं मध्यतद्दा।
से लिखेदष्टदलेषु पुनः वक्ष्यमाणऋचःपादं लिखेत्प्रतिदले ततः नमेमुनिर्देवता वा त्रिष्टुप्छंदः प्रकीर्तितं यद्वाग्वदंस्त्यविचे
तनानि राष्ट्री देवानां निषसाद मंद्रा चतस्र ऊर्जं दुदुहे पयांसि क्वस्विदस्याः परमं जगाम देवीं वाचमजनयन्त देवास्तां विश्वरू
पाः पशवो वदन्ति सा नो मन्द्रेषमूर्जं दुहाना धेनुर्वागस्मानुपसुष्टुतैतु हस्तानो पंचकंवाक्रुत्वा बीषीवनुष्टये ऋषिर्दीर्घत
मास्त्रिष्टुप्छंदो वाणी च देवता चत्वारि वाक्परिमिता पदानि तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः गुहा त्रीणि निहिता नेङ्गयन्ति
तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति इमामृचं वाग्बीजाद्बहिर्यो लिखेत्ततः विश्वामित्रो मुनिस्त्रिष्टुप्छंदो वाग्देवता मता सरस्वतीं
रमंती राघमाना हहन्तिमापयमदग्निहता स्वस्त्यर्थं सतुहिता ततनान स्वैदेवेषु सतेजसुपं लिखेदिमामृचं पश्चाद्यतीपायां
लिखेदिमां प्राणपन्नमयादिसर्वांसानियोगोकाकुसमिद्धये सरस्वतीरतनभूयमेभ्योपि श्रयःपोचजन्यासकृत्षिश्च स्वापहान्य

मे॰ तं २०१ 201

ममास्सर्वदेयानार्यमेपराक्षिजमस्तयोदङः हसकारौं स्वतयोन्तुवेष्टयीवाप्यतदहिः भूपुरं तस्य कोणेषु वाग्भवं बीजमालिखेत् एवं
सर्वाणीदिकेयन्त्रे लिखेद्दायत्रमुत्तमं तत्रवाचं समावाह्य पूजयित्वा विधानतः हलचकादिषु संयोज्य धारयेत्तु शुभे दिने कवीनां नायकी
कानां च चक्रवर्ती भवेदसौ वाचां यिष्ठा लिखेदेतन्नागवल्लीदले वदेत् घुसृविलोलकल्लोलनिभा निर्यान्ति भारती यदयकदचो
यन्त्रेव स्वेष्टपकरं परं अष्टपत्रस्य पुत्रस्य कर्णिकायां तु संलिखेत् षट्कोणं तस्य मध्ये तु समसाध्यां ह्रीं समालिखेत् पूर्वादिषट्स
कोणेषु ऐं श्रीं ह्रीं क्लीं क्रमेण च ग्लौं गं बीजानि संलिख्य पद्मस्य प्रथमे दले श्रीविद्या प्रथमं कूटं कएईलह्रीमिति लिखेद्द्वितीयप
त्रे तु यदयकचहहम्रहन श्रीविद्याद्वितीयं तु लिखेत्कूटं तृतीयके हसकहलह्रीमिति तदेतत्परिकीर्तितं उदगाद्यपि सूर्यं ति
लिखेत्पत्रे चतुर्थके श्रीविद्यातृतीयं तु कूटं पंचमपत्रके सकलह्रीमिति त्र्यक्षरं क्रों लिखेत् षष्ठदले पुनः सर्वेत्तदिद्दने वशे स
ममे गणपतये वरद वरद सं लेख्यं तु सप्तमपत्रके सर्वजनं मे वशमानय स्वाहेति संलिखेत् तद्वहिर्वेष्टयेत्स्वर्वैष्टयेत्ता
स्वकाद्यैः ततो भूपुरकोणेषु श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौमिति क्रमात् समालिखेन्महादेवि हेमसद्भावशीकरं अपर्णसुवादसूक्तस्य यन्त्रेव
से गणेशितः चतुर्द्दलेन कमले कर्णिकायां च षड्दले समसाध्यं प्रणवेन तस्य मध्यकोणेषु वा लिखेत् ऐं श्रीं ह्रीं क्लीं षट् च गं च ततः प्र
त्येकदले लिखेत् गणपतये यामे तु वरवरदं संलिखेत् ततो सर्वजनं मे ऽथो वशमानय स्वाहा तद्वाह्ये ष्टदले कुर्यात् स्वर्वेष्टं मध्ये
ऋचो लिखेत् तत्र संवादसूक्तस्य तदिदानीं निगद्यते समसमिधुवरोहवं तन्ये विश्वान्यर्य आ रत्नस्यदेव समिध्यसमनो वसव्यामव

संगछध्वंसंवदध्वंसंवोमनांसिजानतां देवभागंयथापूर्वेसंजानानाउपासते समानोमन्त्रःसमितिःसमानीसमानंमनः
सहचित्तमेषांसमानंमन्त्रमभिमन्त्रयेवःसमानेनवोहविषाजुहोमि समानीवआकूतिःसमानाहृदयानिवः समानमस्तु
वोमनोयथावःसुसहासति एतेवादसूक्तस्यस्तुतिःसंवर्गनःस्मृतः ऋषिर्देवस्तथायायाःसंज्ञानमितरास्तच छंदस्त्रिष्टु
प्तृतीयायायाश्चान्यासांस्यादनुष्टुभं हुत्वैवंपञ्चनद्याल्लेकृत्वावीथ्रीह्वयंवदेत् आग्रवीथ्यांजातवेदसेसुद्रत्सवातुनः आवेष्टये
न्मातृकार्णैःपरवीथीचैतवेष्टयेत् तद्वहिर्भूपुरंकृत्वातत्रपादचतुष्टयं कोणेषुविलिखेद्रश्मपादमन्त्रस्यसोच्यते भद्रंनोअ
पिवीतयमनःमरुतामोजसेस्वाहा इन्द्रोविश्वस्यराजतिसंनोभवद्विपदेशंचतुष्पदे संज्ञानभेदमन्त्राणांमैत्रीकरणमुत्तमं
जगत्संमोहनेवश्यकान्तिसौभाग्यपुष्टिदं गायत्रीभुवनेश्वर्योर्योगयन्त्रमथोच्यते लिखेत्षट्कोणममलंतत्रसंधिषु
संलिखेत् रमणीयत्रिकोणानिषट्कषट्कक्रमागतः षट्कोणस्यतुमध्येस्मिन्साध्यासाधककर्मयुक् ह्रींबीजमालिखेत्तच्चवि
लोमाभिःप्रवेष्टयेत् त्रिभिर्व्याहृतिभिश्चैवंमन्त्रमध्येथवापरः त्रिकोणद्वादशेलेखेदुंदुंबीजद्वयंलिखेत् त्रिकोणानांवहि
र्व्यापिलिखेत्सार्धद्वयेपुनः प्रादक्षिण्येनगायत्र्यावेदमातुर्विलोमतः वर्णद्वयंबिंदुयुतंलिखेदथलिखेत्पुनः शक्तिबीजं
त्रिकोणानामग्रेतानिचवेष्टयेत् शृंखलाकाररेखाभिरेकैकेनाक्षराणिच भवत्येवंतुषड्बीजंशृंखलाहितयंवहिः हुत्वद्व
यंलिखेत्तवीथ्यांलेख्यंविलोमतः प्रणवत्रयंबिंदुयुतंजातवेदसमन्त्रकं हुत्वद्वयंतत्तद्वालेकृत्वाहीथीध्रुवंभवेत् मातृ

मे॰ तं॰ २-२

कार्णान्नामवीथ्यां समर्विंहृत्य विलिखेत्क्रमात् द्वितीयायां विलोमेन कुर्याद्वारेषु कोणकोणके कोणाष्टकेषु विलिखेत्स्विन्नाम

णिकूटके तस्य वाह्ये त्रिशूलानि कुर्य्यात्षोडशसंख्यया एतद्देवविदां यन्त्रं भुवनेशः प्रसिद्धकृत् सर्वसौभाग्यजननं सर्वशत्रुनि

वारणं भुवनेशीमन्त्रसृज्जादिकदीतः परां भवेत् वैदिकस्तेन कन्नेव्याप्तजायन्त्रस्य प्रसिद्धयो नाहि पिंसे प्रवक्ष्यामि सर्वाणां दिकृत

पत्रके एतद्यन्त्रं वैदिकेन सलेखेत्कुंकुमादिभिः यन्त्रमध्ये यजेद्देवीं कुर्याद्वीथीत्रयं बहिः प्रथवीथ्यां षडंगानि परायां दिक्

त्तष्टये सूल्लेखां गगनां रक्तां यजयेच्च करालिकां तृतीयवीथ्यां वाह्यायां पूजनियानि दिगष्टके तद्वाह्ये षोडशदलं कृत्वा तत्र

यजेदिमाः करालीं विकरालीं च उमां सरस्वतीं श्रियं दुर्गां मुषं वीं तथा लक्ष्मीं श्रुतिं स्मृतिं धृतिं श्रद्धां मेधां मतिं कान्तिं चा

र्यान्तस्य बहिः पुनः द्वात्रिंशद्दलपद्मं तु कृत्वा तत्र यजेदिमाः विद्याह्रीपुष्टयः प्रज्ञा सिनीवाली तथा कुहूः रुद्रवीर्य्या प्रभानन्दा

पोषिणी सिद्धिदा शुभा कालरात्रिर्भद्रकाली महारात्रिः कपालिनी विकृतिर्दण्डिमुण्डिश्च सेन्दुखण्डा शिखण्डिनी निशुंभ शुंभ

मथिनी महिषासुरमर्दिनी इन्द्राणी चैव रुद्राणी शंकरार्द्धशरीरिणी नारी नारायणी चैव त्रिशूलिन्यपि पालिनी अंबिका

ह्लादिनी चैव द्वात्रिंशच्छक्तयस्त्विमाः तद्वाह्ये तु चतुःषष्टिदलं कृत्वा यजेदिमाः पिंगलाक्षी विशालाक्षी विशालाक्षी समृद्धिर्वृद्धि ला

रेव च श्रद्धा स्वाहा स्वधा माया भिज्ञा चैव वसुन्धरा त्रिलोकधात्री गायत्री सावित्री त्रिदशेश्वरी सुरूपा बहुरूपा च स्कन्दमातृ

अच्युतप्रिये विमला चामला पश्चादरुणी मारुणी तथा प्रकृतिर्विकृतिः सृष्टिः स्थितिः संहृतिरेव च संध्या मातः सती हंसी मर्दिका व

ज्रिका परा

देवमातृभगवत्यो देवकी कमलासना त्रिमुखी समकमण्डली सुरासुरविमर्द्दिनी लेखोष्णीचोद्दंष्ट्राविका वज्राशिष्मांकुशो
दरी रश्मिरेखा शशिरेखा परा गगनवेगिनी वातवेगा चतुर्भुवनपाला लोमदनातुरा अनंगा तथानंगमदनानंगमेखला
अनंगकुसुमा विश्वरूपा दैत्यभयंकरी अक्षोभ्या सत्यवादिनी वज्ररूपा शुचिव्रता वरदा वागधेशी तथा हासेऽश्चाद्दिगीश्वराः
तदायुधानां नानाग्रे प्रोक्ता यथा पूजने विधिः वाञ्छितं काममाप्नोति नात्रिकोण्य न हाया अथ वक्ष्ये यागवेदडुर्गायन्त्रमभीष्टदं कृ
त्वाष्टदलं पद्मं कर्णिकायां लिखेद्ध्रुवं तस्य मध्ये तु ह्रीकारं तन्मध्ये साध्यनामकं क्रमाद्दलेषु विलिखेन्नारं ह्रीं दुं तथैव च दुर्गा
यै नम इत्यस्य मन्त्रस्यैकैकमक्षरं बहिर्हि तत्रयं कृत्वाष्टदलं वीथ्यां समालिखेत् जातवेदसमन्त्रं तु मातृवर्णान्द्वितीयके त
द्बहिर्भूतरं सेव चतुरैर्गयन्त्रमिदं स्मृतं अपस्मारमहाभूतग्रहदृष्टनिवारणं रणे विजयदं स्त्रीणां वश्यदं नात्र संशयः अथातः
संप्रवक्ष्यामि श्रीसूक्तं जपरं कृत्वाष्टपत्रं कमले श्रीबीजं कमलान्तरे साध्यनामान्वितं लेख्यं दलेष्वष्टसु तं लिखेत् हिरण्य
वर्णादिक्ऋचो चतुर्णां मध्ये मध्यके तद्बहिर्द्वादशदलं कृत्वा तत्र तु संलिखेत् चंद्रां प्रभासामित्यादि षड्ऋचा मध्ये मध्यके तद्बहिः
षोडशदलं कृत्वा पद्मं तु संलिखेत् कर्द्दमेनेत्यादि पंचर्चा मध्ये मध्ये दशात्वथ श्रियेजातः श्रियानर्याथ श्रियं वयोजरितृभ्यो द
दाति श्रियं वसाना अमृतत्वमायन् भवन्ति सत्या समिथा मितद्रौ श्रिय एवैनं तच्छ्रियमादधाति संततमृचा वषट्कृत्यं संत
संधत्तां प्रतिगृह्यते प्रजया पशुभिर्य एवं वेद ऋचा हयस्यैतस्य चतुर्थ्यां हं समालिखेत् श्रीसूक्ते इति मन्त्रस्य हयोः स्यादृं मध्यके

मे॰ हृन्तद्यंतद्दहिश्चक्वर्यास्तु प्रथमवीथिकां वक्ष्यमाणाञ्च चावेष्टो मातृकार्णैश्च तत्परा यः शुचिर्भूयतो भूत्वा जुहूयादयुतमन्वहं श्रियः
तं॰ पंचदशार्णैर्वशीकामः स्मृतं तं जपेत् तद्वहिश्च तत्र संवलिखेद्ह्रींवीजमालिखेत् तस्य कोणचतुष्केषु श्रियोमन्त्रं तु वैदिकं मायान्तस्थ
२०३ तं तं प्रोक्तं धारयेद्यो यथाविधि पुत्रारोग्यधनधान्यधनगोमहिषशालिनी लक्ष्मीनिवङ्गं लक्ष्मी जीवेच्छरदां शतं तात्रपात्रे
लिखेत्तं देवं जपेदष्टोत्तरं शतं अष्टाविंशतिसंख्याकं हुत्वा संपातसिद्धिं तं संस्थाप्यागणमध्ये तु लक्ष्मीमावाह्य पूजयेत् परि
203 वारयुतां लक्ष्मीं वलिदानेन तोषयेत् एवं कृते तु यस्यास्ते वर्धन्ते तस्य संपदः पुत्राः स्त्रियश्च सुहृदो भृत्याः धान्यं धनानि गजाः गावश्च
हृष्टभाः सौख्यं सर्वं तत्र जायते अथातः संप्रवक्ष्यामि यन्त्रं पौरुषमुत्तमं षट्कोणकर्णिकामध्ये तारं साध्यसमन्वितं सहस्रा
रं हूं फडिति वर्णैकैकं दले दले स्वाग्रादिप्रादक्षिण्येन लिखेत् संस्ववर्सं पिषु षष्ठामममत्राः स्वाहा हां नानावक्रायेति चारिमा विच
क्रायसचक्रायधीचक्राय चतुर्थकः सचक्रायेति चज्वालाचक्रायेति तु षष्ठकः चतुर्दलेन कमलेन तद्वाह्ये केसरेषु च चतुः
हिंत्रक्रमाल्लेख्ये क्लीं क्रमल्कीं तथान्तरं वासुदेवाय मन्त्रस्य त्रीणी त्रीणि पदानि च तत्पत्रेषु लिखेन्मन्त्रो वटे तारादि
तथा नमः भगवते वासुदेवायेति स्वाहा द्वादशाक्षरः तद्वाह्ये षट्दले पद्मे केसरेष्वसुसंलिखेत् ॥ एके
कमक्षरं तारेण नमो नारायणेति च दलेषु चतुरो वर्णा नारसिंह मनो लिखेत् ॥ श्रीं ह्रीं श्रीं जयलक्ष्मीति प्रिया
यै नित्यप्रावेदेत् सुदिने चेतसे लक्ष्मीशिताइदेहाय श्रीं ह्रीं श्रीं नमो यं तु मन्त्रः स्यात्समिंहस्वरदाक्षरः ॥

तद्बहिः षोडशदले केशरेषु क्रमान्न्यसेत् । तारो नमो भगवते महासुदर्शनाय च हूं फट् षोडशवर्णीयं दलेषु क्रमतो लि-
खेत् । ऋचः पुरुषसूक्तस्य बहिर्हृन्नद्वयं चरेत् । तदन्तरालवीथ्यां तु मातृकार्णैः प्रवेष्टयेत् । ऋचः पुरुषसूक्तस्य बहिर्हृन्नद्वयं चरे-
त् । तदन्तरालवीथ्यां तु मातृकार्णैः प्रवेष्टयेत् । सबिन्दुकैर्बहिस्तस्य भूपुरं तच्चतुष्कपि कोणेषु विलिखेत्तारं यन्त्रं यो ह्यस्मिन्नुच्यते
सर्वपापहरं पुण्यं पुत्रायुःकान्तिकीर्तिदं । यन्त्रे हैयंगवीने ने लिखित्वा पुरुषसूक्तके अष्टोत्तरशतं जप्त्वा स्नानस्त्रियेऽप्युषः दद्या-
त् नवनीते च गर्भयन्त्रे तद्वै सर्वं सपुत्रो जायते वाग्मी महाशास्त्रविशारदः । एवं हैयंगवीने च द्विषोर्न्नेमे निपातिनि शूले त्वयेव
पाण्डुरादौ नीरुजस्त्वरितो भवेत् । कुष्ठापकुष्ठरोगेषु व्रणे भये भगन्दरे फिरंगशीतलाद्येषु लेपनात्सुखमाप्नुयात् ॥ २१ ॥ अथात
संप्रवक्ष्यामि क्षेत्रस्य पतेर्मधितिं पंचकर्च्चस्य वेदस्य यन्त्रं सर्वार्थसिद्धिदं । कृत्वाष्टदलपद्मस्य कर्णिकायां तु षट्कूले तन्मध्ये प्र-
णावलेख्यं तस्मिन् ह्रूं बीजमालिखेत् । साध्यनाम च ह्रूं बीजे लिखेत्कोणेषु चैककं । सहस्रार ह्रूं फट् स्वचक्रमन्त्रस्य चोद्धरं षाणाम
त्रानुष्टुभौ क्रमान्न्यसेत् षट्कोणसंधिषु । चतरस्रान्तरावर्गो लिखेदष्टदलेषु तः । वराहमन्त्रस्यान्ते तु पत्रकेषु समं पंचकं । तारो नमो
भगवते वराहरूपमुच्चरेत् । ॐ त्रं व्याहृतयस्त्रीकापतये पदमुच्चरेत् । भूपतित्वं मे देहीति दापयान्ते त्रिगेहिनी त्रयस्त्रिंशदक्ष-
रोऽयं वाराहः कथितो मनुः । तद्बाह्ये षोडशादले वर्णमन्त्रं लिखेद्बा क्षेत्रस्य पते मधुमन्तमूर्मिं धेनुरिव पयो अस्मासु धुक्ष्व
मधुश्चुतं घृतमिव सुपूतमृतस्य नः पतयो मृडयन्तु । क्षेत्रस्य पतिना वयं हितेनेव जयामसि । गामश्वं पोषयित्न्वा स नो मृडाती

मे॰ दक्षो मधुमतीरोषधीर्द्यावआपोमधुमभवन्तरिक्षं तत्रस्यपतिर्मधुमान्नोअस्त्वरिष्यन्तवेनं चरेम शुनं वाहाः शुनं नरः शुनं कृ
तं॰ शानुलांगलं शुनंवरत्रावध्यन्तांशुनमष्ट्रामुदिशाय शुनासीराविमांवाचंजन्वेधयांपरिविकृषुः यमस्तेनेमामुपसिंचतं अ
२०८ र्वाचीशुभगेभव सीतेवंदामहेत्वा यथानःसुभगासस्यियथानःसुफलासमि इन्द्रःसीतांनिगृह्णातुतांपूषानियच्छतु सानःप
यस्वतीदुहामुत्तरामुत्तरांसमां शुनंकालाविकृषंतुशुनंकीनाशाअभियंतुवाहैः शुनंपर्जन्योमधुनापयोभिः शुनासीराशुनमस्मा
204 सुधत्तं तेत्रस्यानुपत्तिर्देवोवामदेवोमुनिःस्मृतः सुरडस्मिगात्रुहस्वविरुष्छंदांसिस्मृतानिके वह्निर्देवतत्रयंकृत्वातत्रवीथीह
यंभवेत् ग्लौंवीजेनाथवीथीनिवेशयेन्मातृकाक्षरैः द्वितीयामुधरांतस्यवाह्यकोणेषुग्लौमिति लिखेदिक्षुचहूंवीजं॰
यत्नेनतत्कुमेदिने ताम्रपत्रेसमालेख्यस्वर्णसूच्याथयाविधि स्थापितंभगवनद्वारेक्षेत्रेवानगरेपिवा देशेवातत्रव
र्द्धन्तेदिनशःसर्वसंपदः गजाश्वधेनुमहिषदासमेषखरादिभिः धनधान्यधराधामवासोरत्नविभूषणैः ग्रा
मादयन्तीविभवैरन्येपुस्यान्मदागमा ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमन्त्रमागावसन्तकजं षट्कोणेविलिखेत्काम
वीजंसाध्यसमन्वितं पत्रेकेसरंलेख्यंषट्कोणेषुडक्ष्रवोनमः कुसमायेतिलिखित्वाग्रेकुर्यात्पश्चेव्रनु दले ।
हनेषुविलिखेत्क्लींचक्रसक्लीमितिवर्णकान् वामदेवोमनोर्ढणादलेलेख्योन्नयस्तपः तद्वहिर्द्विदलेक्र
पदंमन्तकेशरेषुच गोपीजनवल्लभायस्वाहामन्त्रेदशाक्षरं ग्रालिख्यनस्यपत्रेषुनखाणोद्धयेष्टये ॥

मायाद्याथागोपालकोषवेषधरायच वासुदेवायहूंफट्स्वाहा विंशार्णको मनुः तद्बहिः षोडशदलं कृत्वा तत्र समालिखेत्स्व
रान् केशरेषु षट्पत्रेषु वर्णमालाक्षराण्यालिखेत् गंधैर्मधुप्रतिदलेरमणीयं यथा भवेत् प्रागावोऽग्रमन्त्रं तमद्भमर्कमीरेत्तगो
ष्ठरणायंत्वस्मै प्रजावतीरुरुरूपाइहस्युरिन्द्रायपूर्वीरुषसोदुहानाः इन्द्रायकनोरमानेवाशिष्यतिगुपेहद्हातिनस्वेमुषाया
ति भूयोभूयोरयिमिदस्यवर्द्धयन्नभिन्नेखिल्येनदधातिदेवयं ततानमन्त्रितद्भानिनमस्कारोत्तामामापित्रोध्व पिरादयश्चि
देवाश्चयाभिर्यजनेददातिचयोगिनाभिःसवेनगोपतिःसह ततासहीरेणककारोऽग्रस्तुतेनसंस्कृतत्रमुपयत्त्रितासमि इदं
गायमभयेतस्यतत्रस्तुगावोमत्तस्यविचरंयन्नतः गावोभगोगावइंद्रोमेप्रच्छान्गावःसोमस्यप्रथमस्यभक्षः इमायागा
वःसजनासइन्द्रइच्छामीद्धृदामनसाचिदिद्र भूयंगावोमेदयाकृशंचिदश्रीरंचिदत्कृणथासुप्रतीकं इन्द्रंकृणुथभद्रवा
चाहहहोवयउच्यतेसभासु प्रजावतीःसूयवसेरिशन्तीःशुद्धाअपःसुप्रपाणेपिवन्तीः मापस्तेनईशतमाघशंसःपरि
वोहेतीरुद्रस्यवृज्याः उपेदमुपपर्चनमासुगोषूपपृच्यतां उपऋषभस्यरेतस्युपेन्द्रतववीर्ये हृत्तद्वयेवहिःस्वात
द्वीप्याकारिकालिखेत् अकाराद्यान्सान्तद्वहिश्चभूपुरेसम्यगालिखेत् कोणेषुग्लौंसमालिख्यलिखेद्भूविनिदिक्षुच गो
पालयन्त्रमेतद्धिविधिनास्थापितंगृहे तत्रगावःपयस्विन्यःसहवाश्चनिरामयाः पीनोध्योवहुरूपाश्चविशालाश्चभवंति
भि यनधान्यधरारत्नशालिनीतस्यमंदिरे लक्ष्मीःस्थितिस्थिराभूत्वानिवसेत्तस्यमन्दिरे अथान्यद्वक्ष्यतेयन्त्रंगावोदेवंहृतुल्ल

मे०
तं०
२०५
205

कृत्वा मध्येऽष्टदलपद्मस्य समसाध्यपूर्णवं लिखेत् ग्रामावइतिसत्क्रमस्य दलचैकैकाक्षरं हृत्वा हृदयं बहिः कृत्वा तद्दीर्घां मात्रं वे
ष्टने तद्बहिश्चतुरस्रं च कुर्यात् यन्त्रमिदं गृहे स्थापितं तन्नृगोपाली हृषैः सौम्यं सदा भवेत् अथ तन्त्रेण सुवाक्कल्पं षं च रोगविना
शाने षट्कोणमध्ये विलिखेत्साध्यं पूर्णवं ततः कोणेषु ताः ह्रीं ह्रीं सोहं सोवर्णाक्रमालिखेत् चतुर्दलेन कमले केश
रेषु लिखेक्रमात् ह्राणि सूर्यश्चादित्य इदमेकैकमक्षरं सकेषु मेष्वादिक्रवः पापकेकं दले दले एतद्वयेन तद्बाह्ये वी
थ्यां मात्राप्रवेष्टनं तद्बहिर्भूपुरास्रेषु यूं ह्रीं ह्रीं स इदं लिखेत् एतद्यन्त्रस्य सूर्यस्य नाशयेत्सकलान् ग्रहान् तेजो लक्ष्मी
च भोगेश्वप्रतापं वर्द्धयेद्धृतिं एतत्क्षोममयं लिमायां लिखेदात्मकं वेदैः यश पाते न सूर्यं न सम्प्रयागावाच्य पूजयेत् पूजा
न्ते च विप्राहार्यं कांस्ये लस्मे पूरीयते कुष्ठज्वरादिशान्त्यै च चक्षुरोगादिनाशने इदं यन्त्रं ताम्रपात्रे लिखित्वा स्थापि
तं गृहे विधिवत्पूजयेन्नित्यं हन्यात्कुष्ठमुखान् गदान् अपस्मारं विसूचिं च रोगांश्चैवाभिचारजान् सुवर्णपत्रे वालिख्य
तैलमध्ये विनिःक्षिपेत् सहस्रं संख्यपूजमेकं गपत्न्यमितिश्चवा तेनाभ्यक्त शरीरस्य कुष्ठरोगादिनाशने इदमेव
लिखेद्यन्त्रं नवीने नवनीतके अष्टोत्तरशतं जप्त्वा सूर्यं चानिकाय भक्षयेत् गदितो रोगशान्तिः स्यात् स्थूलं च गलदा भवेत्
अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि गायत्रीसौरमन्त्रयोः यन्त्रं समस्तरोगाणां नाशनं सूर्यवल्लभं हंसं कृत्वा तन्मध्ये समसाध्यं पूर्णवं लिखेत् बहिस्तस्य षट्
कोणं तु मन्त्रागारे तिसे लिखेत् एकैकमक्षरं कोणे बहिर्हर्न्तं पुनर्लिखेत् एतिराजाप्यतिन इति लिखेत्संवादशराणां तु बहिस्तस्य तु षट्को
णं लिखेदेकैकमक्षरं

सहस्रारे हूँफडिति कोणे कोणे नतो लिखेत् कोणाग्रेषु कवर्गादिवर्णषट्कं तयोर्बहिः हन्तद्वयं तस्य वीथ्यां लिखेत् कुण्डलि
कृतिः इयन्त्र्यादिकालिसंहारवः शीर्षसमन्वितां लिखेद्वायविकोनत्वतद्बाह्ये षड्दले लिखेत् ह्रूणि सरयश्रादिन्याये लुखे
देकैकशो दले पत्राग्रेषु लिखेन्मध्यादिका बीजान्यनुक्रमात् तद्बाह्ये षोडशारदले स्वरास्तत्र लिखेत्पुनः पत्राग्रेषु लिखेद्ध्रीं
ह्रीमिति बीजद्वयं पुनः सोयं यन्त्रमिदं प्रोक्तं सर्वरोगापहं हितं वंध्यानां पुत्रजनने स्त्रीणां सौभाग्यदायकं राज्ञां विजयदं
सम्यङ्घोरिणां रोगनाशकृत् किंबहूक्तेन विधिनानुष्टते हस्ते खिलप्रदं तथैकं संप्रवक्ष्यामि सारात्सारतरं परं यद्गुह्यायम
याप्रोक्तं सारमाथर्वणस्य च शावरं रूपमास्याह पृष्ठी पर्यटता मया कलौ लोका भविष्यन्ति सर्वे कामार्थसाधका अम
त्रकृषणास्ते मन्त्रे दैवे श्रीपुस्तकादिषु समयाचारविभ्रष्टा विदित्वे च निर्द्वन्द्वाः अथ मैणा भविष्यन्ति भूताक्रान्तास्तथा
परे अभिचारिककृत्यादमी रोगेयस्ता स्युः सहेः तेषामर्थे मया देवा यन्त्रं तत्प्रकटीकृतं सदंगसदशं कुर्याच्छीर्षं वे
तस्य वर्जिते त्रागादिके श्मनुर्भिश्च षड्दियेस्तस्य मध्यगां तिर्यग्रेखां प्रकुर्वीत मुण्डमित्याबहिर्गतां पार्श्वद्वयोपि कर्ते
अमग्रयोः शूलकद्वयं शूलविस्तारतुल्या च तदर्धतस्तु द्वे रेखिकाः मण्डहस्ताभिधः प्रेतो मध्ये कुर्यात्त्रिशूलवत् तत्सैंद्रि
येस्थले कुर्यात्र्यपाकारां तद्रेखिकां विगलज्वाप्यपसमौ कुर्यात्याश्चयोगादौ त्रिशूलेपीठिकां पुरकोणपादयोस्तस्य
लेन्यसेत् एवंकृत्वा प्रेतरूपं बीजानेकांश्च संलिखेत् शीर्षहस्ते रत्नवाहोरुद्वंद्वसदादले लिखेत् रेवाहं भागमण्ड

मे॰ न्नृफिशरेन लिखेत्तथा वामबाहूपरिष्टाच्चहामोऽस्यत्तरं हृदयं अधोभागे तु गुदस्य पश्चिमबाह्वाश्च मूले लिखेत् शिखाकार्य्या
तं॰ हृदःस्थाने तिर्य्यग्रेखे तु मे मद लिखेत्ततो मध्यभागपार्श्वयोश्चूलिलिखेदिदं क्रमात्त्रवविभागे प्रथमलीयं प्रथमे भवेत् सुवीनं च
२९ द्वितीये स्यादहीनं चतुर्तीयके मराहीनं चतुर्थे तु विहकपतनं पंचमे पेपाकश्वतिषष्ठे स्यात्तथा न्नृथानाष्टदसप्तमे पश्या
कश्चाष्टमे चानस्तरं ननतथान्निमं बहिःस्थाने प्रकर्तव्यं द्वियद्यावाकोष्ठषट्कं ऊंईपंक्तौ क्रमाल्लेख्यं षट्कंउढितयं तथा
अधःपंक्तौ समगोष्ठे पेषणालेख्यं तु मेमद पेषणावहिर्नमकृदत्तस्याप्यस्तान्तुरद्दिशि पादपार्श्वे साध्यनाम वामे तन्मात्र
रोलिखेत् पद्यद्रदले लेख्यं मस्यात्त्रीलकर्ण्णटे सम्यक्क्रमेवेष्टयेत्सोत्तवर्न्निभूतोङ्कुशाभिधा आदित्यवासरे सार्य्यगोमये
नोपयेत् स्थाने स्वेनातते ते त्तत्पद्मसमष्टदले लिखेत् तत्कर्णिकायां प्रथमे पूजयेच्च गणाधिपं नैऋत्यवदक्षिणेपार्श्वे क्षेत्रा
धिपतिमर्च्चयेत् पत्रेष्विन्द्रादिकान्सम्पकर्णिकायां तु दीपिकां सम्यक्छ्रमेतत्त्वं ईत स्थापयेत्तैलमात्रकं तैलं तु कुडवो
न्मानेतिलानां तत्र तिष्ठति नादृशे स्वन्मयं पात्रे यातु जेवाप्रकल्पयेत् पूजयित्वा दीपिकादिसाधनं प्रवेशयेत् तद
ग्रीयत्रिष्टमंत्रं ध्यायन्दीपं चलापयेत् दीपादिस्यात्तदेवस्य तुष्टेमावरणस्य च दद्याद्दासमात्रमेकंतु वैदिकायकुटस्थिते
यावत्प्रज्वलितो दीपः पश्येत्तावदनेद्दिनः देवदोषसमुत्पन्नैर्दीपैवदन्ति सास्वयं यत्किंचिन्निवितेकार्य्यं शान्तिर्भवति निश्चि
ते दोषापदारात्स्मादेःशरीरे प्राप्यबलानि नराते देवकर्म्मयोगीसत्वमवाप्नुयात् अभिचारादिकङ्कर्ममादौ दीपप्रयायते

कंपनेनतत्तणेनैवमहाव्यापित्तणेत्तणे पकेनभानुवारेणतद्दोषःप्रशमिष्यति भानुवारद्वयंकृत्वाकृतदोषविनाशने
साधकेनाप्याचरितंमहिभिर्दोषहतंयद्भजेत् मन्त्रभक्तगणदोषोप्यश्वतद्दीर्घविनश्यति कुरुतप्राणमन्त्रेणदोषयोऽह्नीर्विनश्यति
रोगोपिसमरीपैन्नुनश्यदेनमहाद्भुते त्रिर्निमितेनत्वयगच्छेद्दुथावानापनेनयः श्रद्धयन्नरेकालिमोवाछिद्रंवापिप्रदश्यते
त्रिशिखोवाहिर्वर्णावानिखेनोपरिजायते हर्णिमापुहितिर्दृश्यमरोगीनैवजीवति सिद्धयन्त्रमिदंप्रोक्तंतान्त्रिकाणांत
सिद्धिदं स्वधर्मत्यागिनोनैवयन्त्रंकार्यंनृपाधिपतेः व्राह्मणधर्मेण्युपास्तिश्चैतस्यनैवपुरश्चक्रिया स्वयंयन्त्राणिमन्त्राश्चस
र्वेत्यत्रनसंशयः १० अष्टादशपुराणानिव्यासेनरचितानितु गौतमेनप्रणीतंयन्न्यायोसौधर्मसाधनं भविष्यन्तिक
लौनानाकृतर्कौवेदनाशकाः नानर्थीव्यहिंसोभूयात्त्वेनोवाप्यलरात्तमः मीमांसामेश्वरायानुपुरुषार्थप्रसाधिका
निरीश्वरकर्मपराभोगस्वर्गप्रवर्त्तिनिः मनुर्योहारदशप्रोक्तायाज्ञवल्क्यःपराशरः शंखस्वलिखितोव्यासोवशिष्ठःक
श्यपोस्मृतिः अगस्त्यमहारीतादिवोदासःप्रजापतिः पैठीनसीचभगवान्जमदग्निश्चगौतमः भारद्वाजस्मेप्रोक्ताध
र्मशास्त्रप्रवर्त्तकाः मतभेदस्तथैवैषांविज्ञेयोदेशभेदतः कोविकालविभेदेननविद्यान्तिमुनेर्वचः तस्मात्तत्तानिकुले
देशेज्ञात्वाधर्मंसमाविशेत् शिक्षाकल्पोव्याकरणंनिरुक्तंछन्दएवच होरावगणितंशाखात्रिविधंज्योतिषंतथा वे
दांगानिषडेतानिवेदाश्चत्वारएवच चतुर्दशोपविद्याघनप्रोक्तेनहैमोमंथने सिद्धेयास्मिन्नस्मिन्सिद्धाःसुरथायाःस्वयमेवहि

ज्ञा

मे तं. २९

एतद्धि रुद्धं वर्णानां भवेन्नोदर्कसाधनं आयुर्वेदो धनुर्वेदो गान्धर्वे नीतयस्तथा शिल्पविद्या च गणितं शकुनं चेति सम्मत श्रो
क्तानि चार्थशास्त्राणि यथोक्ताचरणाहृतं यदर्जितं भवेन्नत्तु समस्तपुरुषार्थकृत् साहित्यमागमा वाजीकरणं च रसायनं चतु
र्ष्टीकामशास्त्रस्यान्यान्यर्थं गुरुशास्त्रतः धर्मार्थाद्यविरोधेन भवेन्नकामसाधनं विनाशरुं विना वुद्धिं पुरुषार्थप्रणाशनं योग
शास्त्रं च वेदान्तद्वयं मोक्षस्य साधनं अन्ये ये प्राकृता धर्माधर्मीभासास्तु ते स्मृताः अस्मिन्कलियुगे चोरे शिश्नोदरपरायणे शि
श्नोदरपराये च धर्मीस्ते जनवल्लभाः कश्चिदेकः कोटिमध्ये सर्वकर्मनिवर्धनैः वुद्धो धर्मपरो भूयात्तदर्थमिदमुच्यते ब्रह्म
र्मीयस्य भक्तिः स्वहारार्थं समुद्यतः उत्पादयेत्सपुत्रं तं कुलदीपं तदुच्यते गर्भाधानाख्यसंस्कारं सकुर्यात्प्रथमार्तवे सीम
न्तोन्नयं कार्यं तथा पुंसवनं तथा एते त्रयस्तु संस्कारा ब्राह्मगर्भत्वकारकाः एतैर्विना तु यो जातः शूद्रो वा ब्राह्मणाद्वीज॰
कं जातकर्मनामकर्मोप्यन्नप्राशनमेव च चवार एते वालस्य संस्कारा ब्रह्मसिद्धये व्रतवंधः समावर्त्तो वेदपाठो विधानतः एते
त्रयस्ते संस्काराः कौमारे ब्रह्मकारकाः एवं ये दश संस्कारैः संस्कृतो दशकर्मकृत् सएव ब्राह्मणो ज्ञेयो मंत्राः सर्वेपि तद्दशाः
तं दक्षारा द्वरा सावीराप्तेक्षावाधितमप्तमाः कर्म्माणि दशतद्युक्तं दृष्टा तदा पलायते दशप्रकारोन्यतरप्रकारेणार्थनार्ज॰
ने निर्वाहाय कुटुम्बस्य प्रथमं कर्म चोच्यते याज्यस्य याजनं कृत्वा साधयेत्प्रथमं धनं पाठयित्वा यो य शिष्यं हि॰
तीयं पारितोषिकं दद्वीतारं वदुः कालेऽदद्वीनेदृष्टभूमिकां दिवा प्रतिरुतं कृत्वा तृतीयं धनसाधनं ॥

४०७

शयारकमतः श्रामेविनेनतन्तरीयकं एतलब्धेवयद्विनेनतत्कलापंचमस्मृतं अथोपायाख्ययेप्रोक्ताःसाधितेनैस्तषट्
के सन्मंत्रस्योपदेशेनयल्लब्धेनतत्समं क्रियोपयोक्तमार्गेणकृत्वानत्राहमेमतं कलागुणागुवारंभात्त्ववमंपरितोषि
के अशेवकमात्रस्तेवर्णालब्धेनयान्निमं विशिष्टंसर्वतन्त्रदानेस्याद्गुणंभवेत् यनाजेनाख्येकर्मैतत्स्वधमेवपरिकी
र्तितं पोष्यकर्मद्वितीयंस्यादाराशीयंकलेवरं ततःपतिव्रताभार्यामानसेपितेस्ततः पुत्रान्गुरुंभ्रातृन्स्वकन्यामाता
महंतथा स्वकुटुंबवर्गोवियत्नोपचलभ्यते एकार्येशात्समीकृत्यभागेतेभ्यःप्रदापयेत् अवचन्त्स्तस्यभागस्त
स्याप्येवंसमीकृते कृत्वाविप्रस्तभुंजीतग्रासगणान्नैवहीयते नित्यस्नानेतृतीयंस्यारस्नायीशूद्रतांब्रजेत् दशस्नानानि
चैतानिगुणेनोपविनानिच श्रारौतवरुणंस्नानंस्नाभ्यंगाद्वितीयकं श्रोस्मोदकंचमात्रंचभौमाख्यंचाविभूतिजं गायत्रं
वापिवायव्यंकापिलंमानसंतथा संध्याकर्मचतुर्थस्यादशधानत्प्रकीर्तितं श्रागुक्तविधिनास्नात्वामुद्रादर्शिनसर्वि
का अष्टाधिकसहस्रंवजपोमुख्यमिदंस्मृतं श्लोकयोरेवमाचारात्संध्याभेदत्रयंमतं अनचैनामसुद्राचतुर्थ्यागम्यात्
विसुद्दिका अष्टोत्तरसहस्रंतनत्याचाष्टोत्तरंशतं अष्टाविंशतिमष्टौवाजपाद्रेदवतुष्टयं गलाभावेनमतसासंध्याख्यं
वापिपांसुभिः दशमींचंभवेत्संध्याशूद्रस्तल्लोपतोभवेत् देवस्नानाद्धयंप्रोक्तंनित्यकर्मानपंचमं संध्यापंचयज्ञाश्चदश
कर्मैतिकीर्तिते देवभूतर्षिमनुजापितरणामितिभेदतः तेपिपंचद्विधाःप्रोक्ताःश्मोतमसुख्यकैः पंचभेदैस्समभिन्ना

एकैकस्य परिस्रुतेः तत्रोच्यते देवयज्ञे प्रकारा देवतर्पणं वैश्वदेवाहुतिर्नित्योपासनस्याहुतिस्तथा अग्निहोत्राहुतिश्चैव तत्सूक्त
मे. स्य तथा जपः त्रिधा भूतबलिः प्रोक्तः शौचान्नेत्यजेज्जलं तथा वैश्वदेवान्ने येन मन्त्रा इति मंत्रतः भुक्तोच्छिष्टस्य यच्छेषं तदन्नं तीयं प्र
तं. कीर्तितं अयं तु भूतयज्ञस्स्यात् तत्तद्बाधानिवारकः अथैकं प्रपठेन्नित्यं प्रजान्ते यतमानसः तदभावे ध्यायमात्रं देवानामरिमा
२०८ रेच तदभावे स्वदेवस्य पठेन्नित्यमुदीरितं ऋषियज्ञस्तेन भवेद्द्विजो जन्मनि जन्मनि आममन्त्रं यथाशक्त्या प्रातर्देयं तथा पुनः अग्ना
दिवैश्वदेवान्ते यज्ञोयं मानुषः स्मृतः तर्पणं हन्तकारश्च पितृयज्ञो हि यामतः एवं करोति नित्यं यो ब्राह्मणः स जराहतः गुरोर्मु
खान्नेन लब्धा मन्त्राः सिद्ध्यन्ति वैदिकाः विचित्रमायोपप्रहतोच्चैश्चरमते मनः यथा बालस्य पठने पठितस्य परावदे तथैव सत्कु
लीनानां मनो वैदिकवर्त्मनि खानपानोगतानावस्य कौलिके रमते मनः प्रायः कलियुगे नृणां नष्टयोनिस्तेन दुर्लभा आज्ञानी कौ
लिकं यस्तु पतितः शूकरो भवेत् वामाचारान्निपतितोऽज्ञानी कुक्कुरतां व्रजेत् वामे वा कौलमार्गे वा द्वयोः स्यात्तिं हरेहिकी योनि
गमः प्रत्यहं च बलिः स्वजाद्रितत्परः अथवा वीरभूतो यः स हि लोके बहिःकृतः प्रायः कलियुगे देवा यान्ति बौद्धे यतन्त्रयः निंदां च
नास्तिके मार्गे नानादुःखानि कौलिके वैष्णवादौ शिवादीनां हेषान्निरयश्चागामिता एकः शुद्धोमयाहष्टो लोकद्वयफलप्रदः ।
वेदैर्मार्गोस्तत्रसिद्धिर्यथोक्ताचरणाद्भवेत् प्रयोगान्वैदिकान्कुर्यान्नं विनैव लोभतः इहलोके महादुःखं विघ्नेतः स्याद्दुलरा
तमः कुर्यात्परोपकाराय प्रतीयानोदयाय च इहलोके प्रतिष्ठा स्यात्परत्रापि परा गतिः इति तेन त्वमाख्यातं सर्वं ॥

कदा

किम

तन्त्रेषु गोपितं कलौ मत्वा स्थितं यत्तत्किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ९३ ॥ ३९९३ ॥ इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्र
णीते वैदिकयन्त्रकथनप्रकाशः पंचदशः १५ ॥ ८४४२ मेरौ शिवप्रणीते स्मिन्मेरुणा प्रकटीकृते मेरुभूते च तन्त्राणां वैदिकाम्नि
विनिर्णयः श्रीगणेशाय नमः श्रीदेव्युवाच असिद्धगुरुणा दत्तो मन्त्रः शिष्याय वा गुरुः सिद्धो मन्त्रान्तरे देवेनैव सिद्धोऽथवा गुरुः भिन्ना
म्नायोऽयदा शिष्यस्तद्भिन्नाम्नायदेवता तेन चैतेन तन्त्रदेवेश कीदृ[illegible]द्धि तद्वद श्रीईश्वर उवाच गुरुस्तु दक्षिणाम्नायी सर्वाम्नायेषु दी
क्षितः ऊर्ध्वाम्नायी तथान्येषु सर्वाम्नायी परेषु तु द्वयोस्तु पश्चिमाम्नायी उत्तरे स्वतरे भवेत् अधरेनैव कुत्रापि गुरुत्वं पानलौकिकं
दक्षिणोपासकः काल ऊर्ध्वः सायुज्यमाप्नुयात् देवतास्तथा सर्वैः सारूप्यं लभते परः सामीप्यं चोत्तरे लोके मयोगस्त्वैहिकं फले
लोभत्यागो चोपकारोऽस्त्वधोमार्गी पुरश्चकृत् मन्त्रान्तरे च संसिद्धो गुरुर्मन्त्रं प्रयच्छति यथोक्ताचरणात्तस्य सिद्धिः सिद्धस्य जायते
कृपावशात्सिद्धमन्त्रं ददाति च यदा गुरुः विनापि विनायासं सिद्धयस्तत्करे स्थिताः असिद्धगुरुणा दत्तो मन्त्रस्याठङ्गविच्छेदः तत्रादौ
साधयेच्छित्रराजमन्त्रं ततः पुनः निःपापस्य पुरश्चर्याबलात्सिध्येन्मनूत्तमः तत्राम्नायविभेदेन सर्वं तन्त्रेषु गोपितं एकबीजा
त्मकं वस्ये विघ्नमन्त्रेषु सिद्धिदं तत्रादौ वैदिकानां त्वगकारः केवलो मनः दक्षिणानां बिंदुयुक्तो हि बिंदुः सर्वमार्गिणां एतद्द्वय
युतः पश्चात् ऊर्ध्वाम्नायेति गौमिति स्लो मुत्तरे गोमिति च पातालाम्नायईरितं गणपोस्य मनिः छंदो निवृदहि ग्रोस्य देवता गणं जः
पायस्वाहा हृत्क मेकदंष्ट्राय हूं फट् अचलकर्णिने नमः शिखा प्रोक्ताथ वर्म तु गजवक्त्राय च नमः स्त्रयमस्त्रमुदीर्यते महादशा

मे० मवणाय हूं फडंतश्चैवेरिकः षड्दीर्घयुक्तबीजेन तात्रिकोन्यासमेवमाचरेत् रक्तांबरं रक्तवर्णं रक्तगंधानुलेपनं रक्तपुष्पैः पूज्यमानं तथारु
त० णं चन्द्रमौलिनं त्रिनेत्रं वामनं दिव्यं बीजपूरं च शुण्डया वामदक्षोर्ध्वयोः पाशांकुशौ चक्रं वरं त्वधः पद्मासनं सर्वभूषं ध्यायेद्विघ्नविना
२०९ यकं श्रीपर्णादिकृते पीठे रचयेत्कुंकुमादिना चतुर्द्वारयुतं कुर्यात्तत्र स्वस्तिकं शुभं तन्मध्येऽष्टदले कार्येष्टनापीठं गणेशितु तत्र ष
डीकविधिना मातृकादि प्रपूजयेत् पृथिव्यन्नं समुद्रोत चिन्तयेज्ज्वरसात्मकः रत्नद्वीपादि परतत्वाचीने अष्टदलाङ्कके प्रभ्यर्चयेत्क
र्णिकायां देवं पञ्चेषु चक्रमात् तीव्रा च ज्वालिनी नन्दा भोगदा कामरूपिणी उग्रा तेजोवती सत्या नवमी विघ्ननाशिनी आग्नेय्यन्तमथान्त
मेताः स्युर्लिप्यर्णैः पीठमन्त्रकः गं सर्वशक्तिकमलासनाय नमस्त्वयं पूर्वादिषु चतुर्दिक्षु यजेत्पीठं गणाधिपं गणेशानं गौरवर्णं
रक्तं च गणनायकं गणक्रीडं नीलवर्णं केशरेषु ततो यजेत् अग्नीशासुरवायव्यमध्ये चान्तर्दिक्षु च मन्त्रस्यास्य षडंगानि ध्यानत्याचा
ष्टान्त्रदेवताः तुषारस्फटिकश्यामनीलकृष्णारुणत्विषः वरदाभयपाणयः प्रधानतनवस्त्रियः वक्रतुण्डैकदंष्ट्रौ च महोदरगजान
नौ लंबोदरश्च विकटो विघ्नराड् धूम्रवर्णकौ पूर्वादिषु दलेष्वार्च्या ब्राह्म्याष्टदलाग्रतः ध्यानं तासां प्रवक्ष्यामि प्रोक्तस्वक्रमेण तु ब्रा
ह्मी स्वर्णसमा ध्येया मृगचर्मविभूषिता अक्षमालाभयं दण्डं कुण्डिके दधती करैः त्रिशिखं परशुं हस्तैर्डमरुं च कपालकं विभ्राणा
वेद्गौरांगी माहेशीं भावयेच्छुभां ॥ शूलं खट्वांगकं दण्डमंकुशं दधती करैः ॥ इन्द्रगोपारुणां ध्यायेत्कौमारीं क
रुणालयां ॥ अरिशंखकपालानि घंटां च करपंकजैः ॥ बिभ्राणां वैष्णवीं ध्या ॥

येन्द्रीलमेघसमप्रभां तोमरांकुशवज्राकविद्युदुत्ककरांबुजां इन्द्राणीं भावयेन्मन्त्री नीलवर्णांसभूषणां हलं च मुशलं दोर्भि
र्दधानां खड्गखेटकौ वाराहीं भावयद्भक्तिमञ्जनाचलसन्निभां धारयन्तीं शूलखड्गौ कपालं च शिरः करैः चामुण्डां शोणवर्णां च
मुण्डमालाश्रुतां स्मरेत् स्वर्णाभां पद्ममालां च बीजपूरकपालके धयन्तीं च दधतीं हस्तैर्महालक्ष्मीं स्मरेत्सुधीः चतुरस्रं ततो यान्तस्य
वीथिद्वन्द्वे समर्चयेत् दिक्पालांश्च तदस्त्राणि सजाविघ्नहरस्य तु एवं संपूजयेद्देवं गणेशं विघ्ननाशनं असिद्धोऽपि संग्रामो म
न्त्रोऽसौ सिद्धितो भवेत् लक्षमेकं मन्त्रं जप्त्वा जुहुयात् तद्दशांशतः मोदकैः पृथुकैर्लाजैः सक्तुभिश्चेक्षुपर्वभिः नारिकेलैस्तिलै
र्मोचैर्होमं कुर्यात्पृथक्पृथक् सहस्रमेकं द्विशतं पंचाशत्समितं तथा दलैस्त्रिमधुराक्तैः स्याद्धोमः कार्योऽथ कथ्यते दीपान्नेन
हुतान्केन होमो होमीष्टफलप्रदः लक्ष्मीकामो नारिकेलैश्चतुर्थ्यां जुहुयात्तथा तिललाजान्विते सक्तुनारिकेलैश्चतुः शते
सितपक्षादिमारभ्य प्रत्यहं च हुनेत्क्रमात् चतुर्थ्यन्तं ततः सर्वे प्राणिनो वशगा रणे तिलैस्तण्डुलसंयुक्तैर्होमः श्रीवश्यकीर्तिदः
साज्यत्र्यपूर्वेर्लाजैर्हुनेत्सप्तदिनावधि कन्यार्थी लभते कन्यां वरं कान्तं परार्थितां दधिसंमिश्रलवणैर्जुहुयाच्च चतुर्दिनं तिष्ठी
ध्रिन्याचसंवादो भवेद्धस्तपत्येऽस्मिते गोरवेलायवसाध्यंयाश्चामाश्यमेव वा कार्यं तानाहोम संख्याकल्पयेच्च सहस्रतः कोटि
तमेवं विद्धि यं यत्र संख्यानतोदिता सिताकं डमम्लेन कुर्चं दन्तसु दारुभिः गजद्वन्द्वोऽटिते निर्वेदं तन्न केनापि दन्तिनां विधायवि
ग्रे संस्थाप्य तेष्वेषप्रजपेन्मन्त्रं उपोषितः प्रविश्य च गृहेणैतेन समुद्धरेत् शिखापोष्यवहाराद्दीप्तमरे विजयी भवेत् रोचनासमदा

मे॰ नेन संजप्यामनुनाततः तिलकं सर्वराजानो लोकाः स्युः र्वशगाः सदा नवनीतेन वै साध्यनामालिख्यानुलोमगं विलोमं विद्यावी
तं॰ जं च तन्हुतं स्यात्पितानले अष्टोत्तरशतं जप्यान्नृसीतञ्च द्वयेत्तदा समाहाराद्वशगाः साध्यः साधकस्य भवेद्ध्रुवं गणेशं तर्पयेन्नीयैः प्रा
२१॰ र्थकार्यार्थवश्यतः मारणादिषु मामोति मन्त्रोयं प्रणवादिकः सन्यासिनो च सृजायोरुदन्तः परिकीर्तितः वसेयदक्षिणान्नायेलक्ष्मी
गणपतिं सदा: गजलक्ष्मीसमायुक्तमयं योगोतिदुर्लभः श्रीं गं सौम्याय चोच्चार्य महागणपतिं तथा ङेन्तं शुक्लावरवरदेन्ताम
र्वजनं वदेत् मेवशमानयस्वाहेत्येकोनत्रिंशदक्षरः अन्तर्यामी मुनिश्छन्दो गायत्री निवृदन्विता देवो लक्ष्मीगणेशोत्राथाद्यवीजद्व
येन तु षड्दीर्घयुक्तेनांगानि जातिशुक्तानि कारयेत् हेमाभं पीतवसनं चक्रशंखवरदाभयान् दक्षोर्ध्वकरमारभ्य दक्षिणाधकरा
वधि दधन्तं शुण्डया स्वर्णचरं पद्मोपरिस्थिते वामांकाविष्टलक्ष्म्या वाश्लिष्टं दत्तभुजेन वै शाक्तपीठे यजेत्पीठे तीव्रादिनव
शक्तिके अष्टपत्रोल्लुजं हृद्देकर्णिकाकेशरोज्वले चतुर्द्वारसमायुक्तचतुरस्रत्रयावृते मूलेन मूर्तिं संकल्प्य तस्यामावाह्य पूज
येत् प्रथमावृतिरंगैः स्यात् द्वितीयाणिमादिभिः परा प्राप्तिमा महिमा चैव लघिमा गरिमा तथा इशित्वं च वशित्वं च प्राकाम्यं प्राप्तिरग्रतः
चतुर्थी मातृभिश्चैव लोकेशाशाधिपानि च लद्वेजपोद्भने हित्वसमिथो मधुरस्तुताः तर्पणादिततः कृत्वा काम्यकर्माणि साधयेत् द्व
नेच्च तत्सहस्राणि श्रीफलैर्मधुरान्वितैः महालक्ष्मीकरो होमः पुत्रमित्रकलत्रदः अहन्तो येन संतर्प्य चत्वारिंशाच्चतुश्शतं चत्वारिं
शद्दिनान्तर्वीवाञ्छितार्थं लभते प्रियं नारायणोयं महाहीनः षोडशाष्टविंशदक्षरः न्यासध्यानादिकं प्राग्वत् पूजाभेदो निगद्यते आदावे

210

गानि च ततो वलाका विमला तथा कमला वनमाली च विभीषिका च मालिका वशंकरी वनमाला पार्श्वयोः शंखपद्मकौ ।
लोकेशांश्च तदस्त्राणि पूजैवं काम्यमुच्यते डरोमात्रे जले स्थित्वा ध्यात्वा सवितृमण्डले देवं त्रिलक्षजपतो यन हृष्टिः प्रजायते विल्व
मूलसमास्थाय ना वज्रसंफले हितत् अशोककाष्ठैर्ज्वलिते वह्नावाद्याक तण्डुलैः होममतो वशयेद्विश्वं कर्मिकाष्टस्तु वापि च खा
दिरानौनरयमिं लक्ष्मीं पायसहोमतः श्रीमिन्द्रेकाक्षरः प्रोक्तो मन्त्रबद्धो निहन्मते भृगुर्मुनिर्निर्दिवनान्तलक्ष्मीः सर्वप्रदा मता षड्दी
र्घेनीजयुक्तेन षडंगानि समाचरेत् पद्मारूढां सुवर्णाभां सपद्मोर्द्धकरद्वयां अधोदक्षेणाभयदां वामेन वरधारिणीं हिमाचलनि
भैर्दीर्घैस्तुण्डाग्रामृतकुंभकैः चतुर्भिः सिच्यमानां च क्षौमवस्त्रां किरीटिनीं धर्मादिकल्पिते पीठे भूपुराद्ये दलाष्टके रमामा
वाह्य गंधाद्यैः कर्णिकायां यजेत् ततः विभूतिरुन्नतिः श्रद्धा वृद्धिः कीर्तिश्च सन्नतिः पुष्टिरुत्कृष्टिरुद्धिश्च क्रमात् पूज्यादि गाष्टके
मध्ये सिंहासनेऽभ्यर्च्य सर्वैश्वर्यमयं तथा बीजाद्यमासनं दद्यान्मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् षडंगानि समभ्यर्च्य पुनरष्टदलेऽर्चयेत्
चतुर्दिक्षु च देव्यग्रात् वासुदेवं संकर्षणं प्रद्युम्नं चानिरुद्धं च विदिशासु ततः क्रमात् दमकं सलिलं चैव गुग्गुलं च कुरण्टकं
देवी दक्षिणहस्ताय शंखाख्यं निधिमर्चयेत् वामे दक्षिणनिधिं पद्माह्वं तीयेष्टदले ततः वलाकीं विमलां कं च कमलां वनमालिकां
विभीषिकां मालिकां च शंकरीं वसुमालिकां लोकपालानायुधानि प्रोक्तमेन क्रियोक्तेन जपेद्द्वादशलक्षं तत्सहस्रं हुनेत् ततः
पंमेखिलाडसंयुक्तैः लिलैर्दोश्रीफलैरपि त्रिमिर्वामधुराक्तैस्तर्पणादि ततश्चरेत् एवं सिद्धमनुर्मन्त्री साधयेद्वाञ्छितं ते

मे॰ वत्सोजदभेपयामितिहृत्कंगतोऽपिवं संस्कृत्यमनुमेनंचजपेल्लक्षत्रयावधि सोऽचिरेणैवकालेनदारिद्र्यात्परिमुच्यते मध्यस्थद
तं॰ नगेहस्थंविल्वापउपविश्यच त्रिलक्षंप्रजपेन्मन्त्रीवत्सगद्दोऽहितार्थदः अपिकंवस्तसंख्यानंलभेतेनान्यथाचिरात् अशोकाथधि
२११ तेवक्रोऽसहतैस्तण्डुलैर्हुनेत् मन्त्रीत्रिभुवनेसर्वंवशयेत्येवनान्यथा। खोदिरैःकमलैस्सम्यगेधितेऽग्नौयथाविधि तेर्डुलैस्त्रिसा
हस्रकैर्जुहुयात्सत्रुविनमः तेनराजकुलंवश्यंधनवानर्थवान्भवेत् अर्कैर्वक्रोहुनेन्मन्त्रीसहस्रैःशालितण्डुलैः त्रिगुणैराज्यल
क्ष्मीसराजपुत्रोलभेध्रुवं त्रिसाहस्रैकेनलितैर्हुत्त्वमेकंहुनेत्सुधीः सलक्ष्मीसहितोमन्त्रीलक्ष्मीमाप्नोतिनिश्चितं धनधान्यादिसं
पन्नात्तुष्टोभवतिसाधकः ब्राह्मणस्यगृहेविल्वंसमारोप्यचवर्द्धयेत् श्रीसूक्तंचपरेन्नेवततस्त्रैर्जुहुयात्ततः त्रिसाहस्रकैःकुसुमै :
फलैश्चापिसमिद्भिः संयमेदत्तस्यनरस्तन्मूलेश्चापिसंहुनेत् विल्वमिश्रहविष्याशीमण्डलाप्रान्स्वयंरमा अतःपद्माचभवेत्
स्वकुयमश्रीकुलेभवेत् वत्सेषुशक्तिगणपमन्त्रंह्रींग्रींततश्चहूंह्रीं अक्षरोयेविराडुच्छंदोऽस्तुनिर्भागीवईरितः देवताशक्तिग
णपःषडंगानिसमाचरेत् षड्दीर्घयुक्तकारेणततोध्यायेद्गजाननं ॥ दन्ताग्रैर्वाकुशंवामेपाशंवामेत्वधःकरे वीजपूरंस्वद
न्तदक्षिणेसर्णवर्णिके पुष्करेमोदकान्विभ्रत्कर्णयोर्दीर्घचामरे पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेतीव्रादीनवशक्तिके अष्टपत्राम्बुजेदे॰
वेचतत्रस्तत्रयावृते प्रथमांगावृतिःप्रोक्ताद्वितीयावाऽपिमातृभिः तृतीयालोकपालैःस्यादस्त्राद्यैश्चचतुर्थ्यपि लक्षमेकंजपे
न्मन्त्रंहविष्याशीजितेन्द्रियः तद्दशांशंप्रजुहुयादष्टपेर्हूतसंस्तुतैः एवंसिद्धमनुर्मन्त्रीकाम्यकर्माणिसाधयेत् ॥

211

शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां च पूजयित्वा विनायकं अपूपैर्गुडसंमिश्रैः पक्वान्नैश्च घृतसंप्लुतैः मरीचैर्जीरकैश्चैव सैन्धवेन विमिश्रितैः
देवस्य संनिधौ मन्त्री जुहुयात्त्रिसहस्रकं गद्यपद्यमयी वाणी समाह्लादवती ध्रुवं वश्यार्थी मधुहोमेन राजानं वशमानयेत् कन्या
र्थी जुहुयाल्लाजैस्त्रिमधुमप्लुतः समसंभोजयेत्कन्या यद्येकोशावर्षलभेत् कर्षमात्रं च वाहर्णं पलमात्रं च गोघृतं हैयहेष्य र्य
वाग्लावो ग्रहणे चाभिमन्त्रयेत् अष्टोत्तरसहस्रेण समयाविभजेत्ततः एकं भागं गृहे श्रीयादेवताध्यानहर्षकं शेषान्भागा
न्द्वितीयादिदिने चैकैकशः पिबेत् ध्यानपूर्वं देवतायाः प्रातः प्रातस्तदा भवेत् बुध्या बुध्येन सदृशः पाणिन्येशरुणा समः कवि
नाचकवित्वे न पाणिना प्रतिवादिनं वंध्यान्तु स्नानदिवसे पूजयित्वा विनायकं निष्कार्धपादमानेन हरिद्रां सैंधवं च वा गोमूत्रकु
डवेपि हेमसहस्रमभिमन्त्रितं वंध्याकन्याभक्ष्यभोज्यैर्भोजयित्वा चतुष्कमात् गर्भं वेदातिणां दत्वा पिबेन्नारी निर्दोषं ततः साल
भते पुत्रं सर्वलक्षणसंयुतं श्रायुक्त्नं स्वरूपं च बुद्धिमन्त्रं त्रिपाश्नतं तारायोपंचतुर्वर्णो मायत्रेछंद उच्यते सर्ववस्त्रधरं
गानि हेमाभो हेमवस्त्रवान् हस्तन्नत्रगिलक्ष्माहवास्त्रिलोचनः दक्षोर्ध्वहस्ते पाशं चाधो वामे वाक्षसूत्रकं दक्षिणाधोति
नं दन्तमूर्ध्वे वा हेनयास्त्रिणि पुष्करेण तु विभ्राणं मोदकं हेमभूषणं शक्तियुक्तं विघ्नवंश गणेशं चिन्तयाम्यहं प्रागवत्पूजासमु
दितां जपेल्लक्षत्रयं मनः हुतान्तैश्च तिलैर्होमं तर्पणादिन तस्परेत् आज्यान्नैर्जुहुयान्नित्यमन्नवानन्नरोहं भवेत् पायसान्नेन
महतीं श्रियमाप्नोति मानवः गणेशप्रसादनाय हृदं तोयं दशाक्षरः ऋषिर्गणकस्त्वाज्ञातः छंदः प्रोक्तो विराडिति देवता कथितः

ग्लावः चंद्रस्येत्यर्थः
ग्लौर्मृगांकः कला
निधिरित्यमरः

मे॰ तं॰ २१२ 212

क्षिप्रप्रसादनविनायकः षड्दीर्घभाजा बीजेन कुर्यादंगक्रियां मनोः ध्यानं सर्वज्ञापुपानां वामोह्यान्तप्रदक्षिणं पाशांकुशौ कल्पलतां दा
न्ताग्रे च दधत्करैः बीज[illegible]करे च त्रिनेत्रो रक्तवर्णवान् हरोज्ज्वलेक्षणा वंद्रमौलिरव्याङ्गतोऽस्वरः षड्दीर्घेण जयेत्पीठे नवशक्तिसमन्विते
मूर्तिं मूलेन संकल्प्य तस्यां विघ्नेश्वरं यजेत् प्रथमावृतिरंगैः स्याद्द्वितीया चाष्टभीर्गणैः विघ्नो विनायकः शूरो वीरश्च वरदस्तथा इभव
क्त्रैकदन्तौ लंबोदरश्चेति क्रमात् मातृभिर्जादलाग्रेस्याल्लोकेशानास्त्राणि वा यतः लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं त्रिमधुराक्तैस्तिलैर्हुनेत् षड्दीर्घादिना
षड्दैर्घ्यैर्वीनर्पणादि तन्मखेरेत् शार्करा हुतयुक्तेन हविषाज्जुहुयात्सुधीः लक्ष्मीवान्केवलाज्येन होमो लोकवशीकरः सुगन्धाक्तान्नेप
ञ्जुहुयाल्लक्ष्मीवान्नायको भवेत् चत्वारिंशद्दिने मन्त्री नारिकेलहुनेन्नतः सचर्मलोपकं च प्राप्य हं वाञ्छितामितकृत् सलाजकैस्स
क्तुभिश्च पृथुकैर्वाञ्छितासये होमे भवेदर्थभिश्च दद्ध्यौ हिमधुरप्लुतैः हुतैरन्नस्य वशायेद्दासत्वसमदाप्यपि चतुश्चत्वारिं
शद्दा त्वं चतुःस्नानमतन्द्रितः प्रातःस्नानस्तु सलिले विघ्नेशस्य तमस्तके तर्पयेच्छ्रीसमृद्धिश्च भवेत्स्य न संशयः षड्दी
दितगणेशानमापाद्यन्तर्विविवतः सोपानेनाप्लमध्यस्थं चिन्तयित्वा ततस्तर्पयेत् अन्तरोक्तप्रयोगांश्च कुर्याद्दत्तापि सा
यकः ॐ गं नमश्चुतर्वर्णो हेरम्बस्य मनुर्मतः सनिर्गणाकश्चाह्वानो गायत्री छंदई रिते पंचवक्त्रोऽस्य हेरंबो देवता
सिंहवाहनः षड्दीर्घबीजयुक्तेन षडंगविधिरीरितः मुक्ताविद्रुममेघडुपकाश्मीरीसन्निभैर्मुखैः गजवक्त्रं च बिभ्र
न्मौलौ किरीटी च सिंहगः सांकुशं च त्रिशूलं च मुद्गरं च कपालकं स्वदन्तमभयं चोपि वरं मोदकमेव च ॥

परशुं चाक्षमालां च दधन्तं करपंकजैः कोटिसूर्यप्रतीकाशं ध्यायेद्धेरंबमव्ययं पद्मे मष्टदले कृत्वा चतुरस्रत्रयाहृते वन्हीरस
माष्टकेन ज्ञादावासनं यजेत् ओं ह्रीं ह्रूं च महासिंहाय गां हेरंबमुद्धरेत् आसनं यन्मसौ ति प्रोक्तः सप्तदशाक्षरः अनेन चासनं द
त्वादनेनैव प्रपूजयेत् मुखष्टकेन वीजेन कुर्यान्मूर्तिं प्रकल्पने आदावंगानि संपूज्य लोकपालान्यजेत्पुनः तेषामस्त्राणि तद्वा
त्वहेरंबाद्ध्येन मीरिते लक्षत्रयं जपित्वा तेनैलैर्हुत्वा दशांशतः मधुरत्रयसंयुक्तैस्तर्पणादि समाचरेत् एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयो
गानाचरेत्ततः चतुर्दश्यष्टमी षष्ठी ष्ठेकैकं जुहुयात्सुधीः सप्तपैः कृशरैर्वापि मोदकैरिष्टसिद्धये सर्वांगैर्जुहुयाद्वृक्षैः पर्वस्वपि
वमन्त्रवित् यद्यदिच्छति मनसा तत्तत्साधकस्तेन साधयेत् विघ्नप्रसादेन प्रोक्तान्प्रयोगान्तत्रथा वाचरेत् नारो वचे भवेद्ध्रुच्छप्रोक्त
स्तमाह्वरो मन्त्रः प्रणवाद्यो ष्टवर्णोयं शक्तिवीजादिकोपि वा ऋषिरग्निसमाख्यातो गायत्री छंद उच्यते सर्वलक्षणोपेतमन्त्रस्य दे
वताभुविनायकः दीर्घभाजाग्निवीजेन षडंगानि समाचरेत् रक्तांबररक्तवर्णो रक्तगंधानुलेपनं रक्तपुष्पैः पूज्यमानं भक्तपातक
हारिणं कुक्कुटं च तथा शक्तिं कमलं चाभयं तथा हस्तैर्दधानं चद्धाक्ष्यं नानाभूषणभूषितं विघ्ननायकरं वंदे सर्वलक्षण्य गाणा
पिपं वह्न्यान्नेष्टमनिजे पीठे पश्चात्संपूजयेद्विभुं केशरेषु षडंगानि सर्वाग्रायष्टके ततः जयन्तश्चाग्निगर्भश्च कृत्तिकात्रपव व त
थाभूतपतिः सेनानीर्गुरो हेमशूलकः विशालाक्षश्च संप्रोक्ताः शक्तिशूलकराश्च मे दलाग्रेषु च सर्वादियजेदेताननंतरं देवसे
नापतिं शक्तिं विघ्नं कुक्कुटमेव च मेषाभमष्टरं वज्रं च हीपं लोकेश्वरांस्ततः तदस्त्राणि च संपूज्य सर्वलक्षणपाद्धेनं विदं लक्षमे

मे॰ तं॰ २१३

213

कंजपेन्मन्त्रंसर्पिषापयसाथवा मधुनैतंजुहुयान्मन्त्रीतर्पयेद्दिनशोगावान् एवंसिद्धेमनौमन्त्रीकुर्यात्काम्यान्यथेप्सितान् षष्ठीदि
नेसमभ्यर्च्यभक्ष्यभोज्यैःप्रतोषयेत् देवंदेवधियासम्यगर्चयेद्ब्रह्मचारिणः स्वल्पलक्षणमनोसम्यग्यासिद्धिपेप्रकुर्वते षष्ठिकास्तुधि
काम्भोगात्सुभमन्त्रेनात्रसंशयः ॐहूंगंग्लौंहरिद्रागणपप्रोक्तागणपतयेवदेत् वरवरदसंप्रोक्तासर्वजनपदंवदेत् हृदयंस्तम्भयद्वं
द्वंस्वाहाद्वात्रिंशदर्णकः ऋषिर्मदनप्राख्यातःछन्दोनुष्टुप्समीरितं हरिद्रागणपोदेवःषडंगानिसमाचरेत् षड्दीर्घयुक्तस्वबी॰
जेनवाङ्गजः षड्दीर्घयुक्तबीजेनविप्रादीनांप्रकीर्तितः विधिनायेनमन्त्रोयंरत्नेनैतदहंब्रुवे चतुर्थीदिवसेप्रातःशुक्लपक्षस्यम
न्त्रवित् शुद्धांहरिद्रामानीयकन्ययापोषितांशुभां सर्वांगेतांसमालिप्यस्नायात्कुर्द्धजलेततः भक्त्यापरमयोपेतःप्रसन्नेनान्त
रात्मना प्रदायगुरुपादाञ्जमर्चयित्वाविधानतः स्वर्णांगुलीयहाराद्यैर्भूषणैःशुभांवरैः एवंकृत्वाविधिनातस्मादधीपीलमन्त्र
विमं स्वगेयेस्वमनोभिलंयजेद्देवधियापुनः पीताम्बरंपीतवर्णंपीतगंधानुलेपनं पीतपुष्पैःपूज्यमानंमणिसिंहासनस्थि
तं पीनमूर्धंत्रिनेत्रंचचतुर्भुजंचवराभय क्रोपमद्दोस्तरणिपाशांपरश्वंचकरैर्दधत् एकार्णपीठेप्रयजेदंगमातृदिगीशाद्यैः वेद॰
लक्षंजपित्वान्तेहरिद्राहुम्मिमिश्रितैः दशांशेनंतंडुलैर्हुत्वाब्राह्मणानपिभोजयेत् साष्टसहस्रंजप्यदशांशंहव्यवाहने सर्पि
र्गुडयुतैस्सम्यग्घृतैर्जुहुयाद्द्विजः हरिद्रागणपंतावत्तर्पयेद्भक्तितत्परः कुमारींभोजयेत्तावद्ब्रह्मचारिणमेवच अभीष्टफ
लमाप्नोतिनात्रकार्याविचारणा लाजैःकन्यामवाप्नोतिकन्यापिलभतेवरं वंध्यानारीगजःस्नानात्पूजयित्वागणाधिपं ॥

पलप्रमाणगोमूत्रपिष्टाः सिंधुवचानिशाः सहस्रं मन्त्रयेत्कन्यावद्धः संभोज्यमोदकैः पीत्वा तदौषधं पुत्रं लभते गुणसागरं
वाणीस्तंभे रिपुस्तंभे कुर्यात्मनुरूपासितः जप्त्वाग्रीवौ वसिंहासनप्रमुखो न विरोपयेत् पतेह्योगणपाशोक्ताद्दक्षिणाम्नायगोचरा :
इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते दक्षिणाम्नायगणपतिमन्त्रप्रकाशः षोडशः १६ ऊर्द्धाम्नायेप्रव
क्ष्यामि गणेशान्सिद्धिदायकान् भुक्तिमुक्तिप्रदे तत्र महागणपतिं शृणु तारः श्रीबीजहृल्लेखाकामो भूबीजमेव च गणेशाबी
जं गणपतये वरवरदेति च दसर्वजनं मे वशमानय ठद्वयमिति अष्टाविंशतिवर्णोयं गणकोस्य मुनिर्मतः निवृद्गायत्रिकाछं
दो महागणपतिः स्मरः गंबीजं ह्रीं च शक्तिः स्याः ह्रीं दीर्घषट्कयुतस्त्वगः तारादिबीजषट्केन पृथग्युक्तेन कारयेत् षडंगानि मनोरस्य
जातियुक्तान्यथाचरेत् अथवा तारहृद्वैणादीर्घषट्कयुतेन च स्वबीजेनांगुलिन्यासं षडंगानि च वाचरेत् वर्णाद्वाविंशतिर्न्यस्या
नेत्रयोप्रष्ट गणपत्यादयो मनोः ब्रह्मरंध्रे भ्रुवोर्नेत्रयोर्ष्ट्यनसोर्मुखे मूले दक्षभुजस्यादौ मध्ये च मणिबंधके अंगुलीमूलकेग्रे च वामबाहाव
मीदृक् विन्यसेद्दक्षिमान्वर्णानतः पादानाहृते क्षिमं मणिपूरे स्वाधिष्ठाने मूलाधारे तदक्षिमान् तारं शीर्षे मुखे श्रीं च हृदि ह्रीं
क्लीं गुह्ये न्यसेत् पादयोः ग्लौं हृदि पुनर्न्यसेद्गं बीजमेव च अवशिष्टैर्मन्त्रवर्णैः शरीरे व्यापकं न्यसेत् एवं न्यासविधिं कृत्वा हृदि दे
वं विचिंतयेत् ऐक्षवे जलधौ द्वीपे तत्र वरत्नमये शुभे तत्तरंगलसत्तोये धौते शीते महीतले तत्रायतनसंप्रकृगंधवाहनिषेवि
ते कल्पपादपसंशोभिभूभागे समलंकृते नानाकुसुमसंकीर्णे नानापक्षिविराजिते अनेकफलसंकीर्णे सेविते चाप्सरोगणैः

मे॰ ग्यन्वालातपःज्योतिः चन्द्रज्योत्स्नासमाकुले विलसद्यरागोच्चक्रद्विपाहरणभूतले कल्पपादपपुष्पस्थषट्पदस्वनमंजुले पारिजा
नं॰ तं कल्पतरुं तस्य मध्ये विचिन्तयेत् युगपत्सर्वषड्भिरावृतं पुष्पशोभितं नवरत्नमयं तस्याधस्तात्सिंहासनं स्मरेत् २० तन्मध्ये लि
२२४ खित्पद्मं च षडरं तस्य मध्यतः कर्णिकायां गणेशं च तन्मध्ये चमत्कारगणं नानारत्नविभूषाढ्यमेकदन्तं गजाननं चक्राब्जपाशकमल
ह्य श्रीलीयाविरदंष्ट्रकं बीजपूरं गदां चापं शूलं हस्तैः क्रमाद्दधत् पद्मोत्पलकरया प्राक्ताया चाश्लिष्टं दरदप्रभं खण्डेन्दुमौलिं ध्याय चरीष्या
मानं कृपाकरं पुष्करोद्धृतरत्नौघमयं कुंभमनुबद्धसन्तान् मणिमुक्ताप्रवालादीन्वर्षन्तं धारयामुतः सर्वे तस्य साधकः स्याग्रे स्वदानजललोल
214 पो भृङ्गावलीकर्णतालैर्हीरयन्तं मुहुर्मुहुः भ्रमरणहारसंसेव्यं सद्रत्नमकुटोज्ज्वले ऽरुकरं गजमहान्तं नानाभरणभूषितं इति ध्यात्वा गणा
पतिं यजेत्सर्वोपचारकैः धर्मादिकं क्रमशः सर्वां केतीवादीनवशक्तिके एजायन्तं गणेशस्य मातृकापद्ममुच्यते चतुर्द्वारसमायुक्तं च
तुरस्रत्रयावृते तत्कर्णिकायां षट्कोणे तन्मध्ये त्रिकोणकं देवस्याग्रे त्रिकोणाग्रे च वहिर्मध्ये त्रिषु यजेत्क्रमात् लक्ष्मीनारायणायेति ओं श्री
ऽहीं हृदन्तकः मन्त्रस्तेन यजेत्तं च ध्यायेद्बिल्वतले स्थितं पद्मद्वयेकलालक्ष्मीः शंखचक्रधरो हरिः ओं ह्रीं गौरीहराभ्यां वह्निवल्लभान्त
ववर्णकः देवस्य दक्षिणे तौ च ध्यायेन्नैवेद्यं प्रजयेत् सुस्थितौ च वदाधस्तात्सुवर्णरजतप्रभौ पाशांकुशौ देवी टंकशूलधरो हरः तारः
क्लीं रतिकामाभ्यां हृदन्तोऽयं नवाक्षरः एतस्य पिप्पलाधस्ताद्रतिकामौ समर्चयेत् उत्पलं वहालियाद्दिचापपुष्पेषु संयुतौ ओं
ग्लौं पृथ्वीवराहाभ्यां हृदन्तोऽयं दशाक्षरः ॥ अजरेयः श्रियं गोस्तु महीकोलौ यजेत्ततः ॥ ॥

युक्तबीजाद्यकगोदादुक्तालं हृत सद्दृशौ गं गौं लक्ष्मीमनकाभ्यां हृदन्तोयं दशाक्षरः देवस्याग्रे त्रिकोणान्तर्लक्ष्मीयुगानकं यजेत् व
ह्वोणेषु यजेन्मन्त्रं गं गौं हृद्वीं हृदन्तकः आमोदं सिद्धिसहितमग्रकोणे समर्च्चयेत् समृद्ध्यायुतमभ्यर्च्चेत्प्रमोदं वह्निकोणतः सुमुखं
कान्तिसंयुक्तमीशकोणे समर्च्चयेत् दुर्म्मुखं वै च दनावभ्यायजेद्धरणकोणगं विघ्नमदद्रवायुक्तं कोणे नैर्ऋते चरे यजेत् वायव्ये विघ्न
कर्त्तारं द्राविण्या सहितं यजेत पाशांकुशधराविघ्नाशाक्षयश्चाभयेस्तदा रक्ताः रक्ताम्बरालेपभूषणा मदविह्वला षट्कोणस्य ब
हिर्देवं दक्षिणे तु समर्च्चयेत् वसुधारान्वितं शंखं वनिधिं वामे र्चयेत्तथा वसुमत्यायुतं पद्मनिधिं तत्थान मुच्यते तत्राद्यो मोक्षि
काभो न्यामाणिक्याभस्तथा परया वर्षन्तौ धनसंपत्तिं लोकानामेव सर्वदा केशरेष्वंगषट्कं ज्ञास्या ब्राह्म्याद्याः पत्रमध्यगा चतुरस्रे
लोकपालांस्तदस्त्राणि च पूर्ववत् एवमावरणसंयुक्तमिष्टं देवं समर्च्चयेत् एकादशायुतं जप्त्वा सहस्रो जरमादरात् दशांशेज्य
हुयाद् अष्टद्रव्यैरेकाक्षरोदितैः तर्पयित्वा दशांशेन चाभिषिच्य क्रोणनातनः ब्राह्मणान्भोजयेत्तस्मात् कुर्षं तद्भूरि दक्षिणां दत्वा गुरु
णम्य विसृजेद्देवं सिद्धो भवेन्मनुः ततः प्रणम्य विधिवद्गुरुं संतोष्य यत्नतः काम्यकर्म्माणि कुर्वीत सिद्धये स्वर्ववान्यथा एकप्रस्
नेर्गणपं संजप्य मन्त्रं जपेत् सहस्राष्टकमस्यान्ते तु हुयात् करवीरजैः तद्दशांशेन कुसुमैर्म्मधुरत्रयसंप्लुतैः राजानं दावरोभु
त्वा सामात्यः सन्त्रिसेवकः एवं पलाशपुष्पैश्च मधुरत्रयसंप्लुतैः हुत्वा सर्वोपविघ्नाः स्युर्वशास्तस्य न संशयः जितेन्द्रियो मन्त्रिवरो
हुतमेवं च होमयेन कीर्तिं प्राप्नोति विपुलां चिरकालानुवर्तिनीं एवमाज्यप्लुतैर्धान्यं हुत्वानं ते प्रजायते श्रष्टोत्तरसहस्रं तु जप्त्वाहो

मे
नेः
२१५

215

मं समाचरेत् लवणाज्यमधुरीभिः संशोधयित्वा तद्भस्मतः करे गृहीत्वा सहुतं तेन नारीं विताडयेत् भवेद्दासमरणान्तः स्याद्दासीतोऽप्यधिकं व
शा शिवालये लक्षमितं जप्त्वा होमो दशांशतः पायसेन त्रिमधुरप्लुतेन लभते सदा अणिमादिविधान्मन्त्री भोगमोक्षमवाप्नुयात् अष्टोत्त
रसहस्रं तु हुत्वा ज्ञातीप्रसूनकैः मेधां वेदार्थकरणे बुद्धिं प्राप्नोति साधकः घृतप्लुतं तिलं यस्तु हुनेद्दूर्वात्रयेण च तस्याल्पमृत्युरोगाद्या
नश्यंत्यायुश्च वर्द्धते समाहितो घृतं हुत्वा पीतपुष्पैर्हुतान्वितैः संलभेद्धैरिसेनो मत्स्यगजयोधको पाशालं भंचवाकुलं भंकुर्या
द्धनसंशयः विभीतकसमिद्भिस्तु होमयेद्घृतत्रयं उच्चाटयेद्धैरिसंघान्ग्रामे देशे पुरादिके अष्टोत्तरसहस्रं तु समिद्भिर्मधुदुह्यतः हु
त्वा रणे शत्रुसैन्यस्य वश्या जीवेन चयनेन च निंबपत्रैस्तु संलिप्य माध्यनामानि तद्द्वयोः एकस्य चाश्वकेशेन महिषस्यापरस्य तु कटुतैल
प्लुतैर्विंशत्सहस्रं होममाचरेत् मन्त्रान्ते प्रवदेद्देवदत्तममुकं वामुकेन च द्वेषयेति ततः स्वाहा चैकान्ते होममाचरेत् तयोस्तु जायते वैरं
मित्रयोर्जीवनाशकं अष्टांगुलं मनुष्यास्थिकीलं शावशिरोरुहैः संवेष्ट्य मन्त्रयेद्धोमान्तरं तत्सहस्रकं गृहे गेहकुलिके रात्रौ शत्रोर्द्वा
रि प्रसज्जयेत् समाहृतो सौ भवति निश्चयेन यमातिथिः नागस्य विवरे ह्वारि लक्षमेतं मन्त्रं जपेत् तस्यायतनमायान्ति नागकन्यास्तु
विह्वलाः निर्मलाभोगकाङ्क्षिण्यः प्रयच्छन्ति रसायने नानामणींश्च रत्नानि यथेष्टं तं संभवेत् लक्षमे गिरेर्मूर्ध्नि जपेन्मन्त्री दृढव्र
तः कृपाणसिद्धिं लभते प्रार्थनीया सुरासुरैः चनसारं च लज्जालं स्तु कांचगिरिकर्णिकां नेत्यावर्त्तमधुः पुष्पमेलयित्वा तु
पेषयेत् कृत्वा तु गुटिकां विंशत्सहस्रमभिमन्त्रयेत् नेत्रे त्रया चांजयित्वा तिथानं पश्यति ध्रुवं ॥ ॥

ग्रहेणोत्तरशानेजस्वापीडाक्रान्तेरोगिणं त्रिःकृत्वापहरेत्सद्यो पीडां नात्र संशयः एवं सप्तदिनं कृत्वा हन्यान्नाडीव्रणादिकान्
त्रिदिनान्तर्दरोगांश्च तथा बालामयानपि लक्षमेकं जपेन्मन्त्री पादुकासिद्धिमाप्नुयात् व्रजेद्दिनत्रिमध्ये तु योजनानां शतत्रयं शुभ
प्रदेशरम्ये मध्ये नोपलेपिते स्नात्वा मन्त्री नवकुम्भं चन्दनाद्यैश्च चर्चितं स्वगन्धतोयैः संपूर्य्य शरावेणापिधापयेत् कपिलाज्येन संपूर्ण
णदीपं न्यस्य तदुपरि पूजयेदुपचारैस्तं कुमारिं वा कुमारकं तत्रोपविश्य तं स्नात्वा जपेद्ग्रहेणोत्तरेशाने तदासौ कथयेत्सर्वं दीपं दृष्ट्वा
तु बालकः भूतं च वर्तमानं च भविष्यं नात्र संशयः ध्यात्वा महागणपतिं मध्ये वा दीपसन्निधौ जपेद्ग्रहणेशः कथयत्सर्वं शुभाशु
भं ग्रहणे जलमध्यस्थो जपेन्मन्त्रं तदा भवेत् आकर्षणस्य संसिद्धिस्तथान्यपशुयोषितां न्यग्रोधस्य तले जप्त्वा लक्षमेकं वटा
भिधा यक्षिणी तु समागत्य धनाद्याकृष्य यच्छति उपोष्य रात्रौ विधिवत्स्नात्वाचान्तीय सद्वचा पूजयित्वा गणेशं च स्वेष्टामन्त्रायुतं
जपेत् पश्चात्कृत्वा तत्रचूर्णं सर्वं ग्रहीयादाकर्षमात्रकं कपिलाज्ये विलिहेत्प्रातस्सप्तभिर्दिवसैः कविः अवश्यमेव भवति पारदस्याक्रिया
श्रुतु कर्पटे शोषयेद्रात्रौ रसमहोत्तरेशाने कार्पासीपत्रजलैस्तैर्दिनमेकं च मर्दयेत् कुमारिकाकाशवल्लीभ्यां तद्रसोप्यस्य सम्मो भ
वेत् एतस्य च षण्मांशेन ताम्रं शुद्धं संनियोजयेत् शुल्वादर्धं साहेभागं शुल्वार्हं कनकं नयः कुञ्जलाभं वर्द्धनीयं कार्पासीकन्यका द्वे
दिनैकमारनालेन मर्दयित्वारनालके स्थापयेद्घटिकां कृत्वा ततो गच्छेच्छिवालये लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं सिद्धास्याज्जयते नरः तो स्त्रवे
धारयेन्मन्त्री रणेजयोभिजायते अवध्यस्सर्वभूतानां सप्तास्त्रैर्नैवाध्यते न दह्यते न म्रीयते न विषैस्सर्वादिसंभवैः तस्यभावावज्र

मे॰ देहेश्चाकाशेलभतेगतिं नष्टद्रव्यस्यथादर्शनंजलगोपिप्रजायते यस्मिन्गेहेस्थितामातातत्रलक्ष्मीःस्थिराभवेत् लोकानांदृष्टिवे
तं॰ धंचमा कुर्यात्साधकेच्छया ब्रह्मदण्डीचलज्जालुंगरुडीयात्रुछायामाकरे वज्राभ्रकंत्रिलोहंचतान्भ्यां सम्यग्विमर्दयेत् तद्यदा कज्जलीत
२१६ स्यैस्यात्तदागुटिकांकृते गणेशंप्रपूजयित्वास्वगृह्णीयाद्गुटिकांकरात् रक्ष्येविधिवित्स्वकरेगृह्णीयात्तन्मन्त्रंजपत् वक्त्रेशिखायांचकरे
216 स्कंधेवाधारयेच्चतां तस्याःप्रभावात्त्रायान्तिचौरव्याघ्रोरगादयः साधकस्यसमीपेतुनविघ्नैरतिभूयते राजानोवश्यतांयान्तिसुन्दरीणा
मतिप्रियः यत्नगोरोचनाशंखपुष्पीश्वेतापराजिता सहदेवीब्रह्मदण्डीहिमंकृष्णागुरुःसमं सर्पिःप्रसमस्यकुर्याद्वैगुटिकांविधिना
चरेत् कुर्याद्वादशसाहस्रजमान्तुतिलकेकृतदाने जनानांजायतेमोहोगणेशस्यप्रभावतः दीर्घतरणास्तागृतात्पुष्पार्कैपेषयेच्च
ता तच्चूर्णेनकरोत्तिलिमाष्टाधिकंचसहस्रकं मन्त्रंजप्त्वाचतोहस्तीगजेभ्यःप्रदर्शयेत् विद्रवन्तितथानागाऐरावतसमाअपि गजा
नवहीतुकामस्येद्गनागजवनेतदा सम्यक्कारयद्बालंचण्डंगजनिर्वेधिनी चतुरस्रांविशालांचद्वारैःसंयुतां कुर्यात्त
त्रस्थलीसम्यक्कुतरस्रांसमुन्नतां तस्यामध्यविभागेकुण्डंकुर्याद्यथोदितं मण्डलेसर्वतोभद्रंकृत्वातत्रप्रपूजयेत् नानोपचारैर्ग
णेशंवह्निस्थापनमाचरेत् त्रिविह्नेनेक्षमात्वारश्रीमायाकामवीजकैः ग्लौंगंभ्यांगणपतयेपदेनापिवहोमयेत् वरवरदेतिततःपा
देनापिचहोमयेत् सर्वजनंमेवशमानयेस्वाहेत्यनेनच सप्तविंशत्याहुतयोहुनेदेवंचगोहुतैः ततःसप्तहिमन्त्रेणतिलस्थाने
नहोमयेत् भूर्भुवःस्वरग्निजातवेद ततश्चमूलमन्त्रेणजुहुयाद्वनवाहुतीः मूलानुनासम॰

लेन जपेन्मन्त्राणां संख्यया आज्येनैव नवनस्याष्टद्रवैः स्वादुविलोलितैः देवस्थानस्य वेदानां संख्यया प्रत्यहं तथा बहूनां भोजयेद्वि
प्राग्वदाशीर्भिर्हविर्वर्धितः गुरुवेदक्षिणां दद्यात्पंचाशद्दन्तिनोऽथवा तन्मूल्यं तदर्धांशं शोवा दत्वा संतोषयेत्सद्गुरुं चतुर्णां मिथुनानां
वस्त्रगणेशनिधियुग्मयोः श्रीरमात्रदिशीशानां तन्मन्त्रैः सर्पिषाहुनेत् लक्ष्मीनारायणौ गौरीहरौ कामस्तथा रतिः पृथ्वीवराहवि
तित मिथुनानां चतुष्कं सिद्धामोदौ तथाऽऽऋद्धिप्रमोदौ कान्तिसंयुतः सुमुखो थोडुर्मैरवस्यप्रियो कामदनावती मदनश्चवयायु
क्तो विघ्नो थोद्राविणीयुतः विघ्नकर्त्रैतिषड्योक्ता गणेशाश्चनिधिद्वये शंखः पद्मश्च मन्त्रास्तु तद्वीजं नाम हृत्तथा एवं होमं समाप्याथ
नैवेद्यं तत्समाचरेत् पुनरभ्यर्च्य विघ्नेशं सांगं सावरणं ततः निजे हृदि समुद्वास्य विचरेच्च यथासुखं ततो दिने दिने वेदवेदैः करिणो निय
तन्निहि विनायकप्रभावेन कलभाः करिणीनां समूहश्च पात्यै तैलवटे यथा ३० श्रीं क्रुं एं श्रीं करूपं गणेशं सम्यगर्चयेत् तत्र
वह्निं समाधाय लक्षमेकं दृष्याहुनेत् पयोघृताभ्यां युतसगुध्वैः शर्करयापि च ह्रौं द्रंणष्टयोगेके कदम्बेणागत्विगाहयः वेतालसे
नाशटिकाकुण्डमथान्यानि च अणिमाद्यष्टसिद्धीनां प्राप्य तां नायको भवेत् बालिकालेसमुत्पाद्य ह्रींणपद्विभि कपिलायाः प
ञ्चपञ्चगोमयेश्च तिरस्व च यत्नेन मन्त्रसज्जं निधानं हारिवारयेत् व्याघ्रकोडारिचोरादीन्वात्र कार्या विचारणा जातीपत्तूरमेजिष्ठा
प्रचण्डाहस्तयोजिनी शिखादिकर्णिकोस्थारीत्वरिजिह्वाचक्षुर्षोमलं नासिकाग्राणकेशापिपुटिं सम्यग्विधाय च स्पृष्टां संप्रजपेन्मन्त्र
मष्टाधिकसहस्रकं गजेकोलप्रमाणं च पवमानं नरेहयेत् सर्वपापैर्ह्वंगणांयां भक्षितं वश्यकारकं जितेन्द्रियो जपेन्मन्त्रमष्टो

मे॰
तं॰
२१७

त्रसहस्रकं दशांशं च हुनेल्लाजाहयारिकुसुमान्विताः शंभुपान्तकुलांकस्थामथ ध्यायेद्विनायकं गन्धादिनाभ्यर्च्य तं च मन्त्रं लक्षमितं जपेत् निगडान्मुच्यते कल्हारस्थविल्वस्य पुष्पकं तगरं देवदारुं च प्रियंगुरक्तचन्दने नागकेशरमेतानि मधुना भावयेत्समं गुटीं कृत्वा मुखे न्यस्य सहस्रं साष्टकं जपेत् भवेत्सा सिद्धगुटिका नष्टपाद्रोगनाशने एतस्यक्षपाद्विश्वापि पत्नीस्याज्जनवल्लभः दुर्भगा स्त्री स्यात्कुमारी सद्वरं लभेत् जलाशये लक्षजपाद्वृष्टिस्सप्ताहतो भवेत् अथास्य लक्षहोमस्य प्रयोगं काम्यकं शृणु हुनेज्जो पयसाक्तोर्यैस्स्वर्णार्थं मधुनाज्येन हुतेन लक्ष्म्यै पयसे हुनेच्छर्करयाद्विजः दध्ना सर्वार्थये होमो ज्यैरन्नसमृद्धये लाजाभिर्यशसे होमो धनार्थं तिलतण्डुलैः कौसुम्भैः करवीरैर्वा वस्त्रार्थं होममाचरेत् यो वैश्यं वशयेद्भूपं मधूत्पलैः स्थापितद्वयं कैरवैस्तन्मन्त्रिणा स्त्रपुत्तल्यायं च पिष्टजं कृत्वा हुनेद्भक्ष्यं विश्वपावरात्म्यज्ञाड्डंवरात् कस्मादपि गृहीत्वा च समिधो होममाचरेत् विप्रान्वशयेद्गणीन्द्रान्गणहोमाद्वर्षिणी वेनसे भूयसीं वृष्टिमेहा गणपतिस्त्विति वर्णितस्य प्रवाक्ष्यामि काम्यकर्माणि संस्मरेत् पीतं स्तंभकर्मणि वश्ये रक्तमुच्चाटने स्मरेत् मारणे कृष्णमारक्तमाकृष्टौ पुष्टिके वले हरिद्वर्णं ध्यनाशान्त्ये शुक्लं च संस्मरेत् गणेशं तथ्यर्णं वक्ष्ये सर्वकामफलप्रदं त्रिवेदाक समन्तञ्च प्रकटं वक्ष्यते पुनः एकान्ते विजने रम्ये सर्वोपद्रवविवर्जिते कृतस्नानादिको मन्त्री पूर्वन्याससमंयुतः नगरामध्ये संचिन्त्य पुष्पितेन नलिनीवने तस्य मध्ये महापद्मं तरुणादित्यसन्निभं समुन्नटपुटं ध्यायेद्रमणीयं मनोहरं सद्योविकसितं ध्यायेन्मन्त्री पूर्वोक्तमन्त्रवत् शुद्धं रजतसोपानपङ्क्त्यान्तरविमण्डलात् विनिर्गत्य वरूज्यारथ्यं कर्णिकामध्ये संस्थिते इति

ध्यात्वासावरणं महागणपतिं पुनः पूर्ववैरंगोपकुसुमैः प्रागवत्सावरणं यजेत् निधाय पुष्करं सम्यक् विसायकेन्द्रस्य मूर्द्धनि वर्धन्नेर
त्वधारामिध्यात्वा देवस्य मूर्द्धनि चन्द्रचन्दनकाश्मीरकस्तूरीलोलितैर्जलैः तर्पयेत्परया भक्त्या देवदेवं प्रसन्नधीः यथोद्दिष्ट
नाम्नान्तेन तर्पयामीति संवदेत् तर्पणस्य विधिः प्रायं शृणु वैदिकतर्पणं तर्पयामि तदन्ते तु स्वाहा वैदिकईरयेत् अन्तराले तु नमो हूया
ह्वामारी हृदयं वदेत् मूलमन्त्रान्मन्त्रं समुच्चार्य महागणपतिं ततः देवस्य मूर्द्ध्नि प्रथमेन त्रिवारं प्रतर्पयेत् पुनश्चतुश्चतुर्वारं ज्ञेयं
सर्वत्र तर्पणं एकैकवर्णं समुच्चार्य मूलमन्त्रस्य तर्पयेत् पुनस्समस्तं मूलेन चतुर्वारं च तर्पणं एवं षट्पंचसंख्याकं चतुष्कं
तर्पणं भवेत् पुनर्मूलेन संतर्प्य ततो युग्मानि तर्पयेत् तत्र चापि प्रयोगः स्यादमुकं सहितामिति अमुकीं तर्पयामीति पु
नर्मूलेन तर्पयेत् अमुकाप्युक्तममुकं तर्पयामि ततो वदेत् पुनर्मूले भवेदेवं चतुष्कं तर्पणं एवं षडङ्गगणपानां च स
जापान्तेन तदन्तरा तर्पणान्मूलमन्त्रेण चतुष्कानि संख्यकाः वसुन्धराशंखनिधेर्भार्या पद्मनिधेस्तथा भवेद्वसुमतीनाम्ना
मध्ये मूलेन चाष्टधा तर्पणं स्याच्च मूलेन पुनश्चापि प्रतर्पयेत् एवं भूर्भुवचतुष्कैर्वैर्देवदेहतैर्मितं तर्पणस्य विधिं वक्षि र
तान्त्रिकानां तु यद्धितं प्राद्यैर्मूलेन संतर्प्य मन्त्रवर्णैश्च तर्पयेत् भूर्भूर्भूर्भूक्रुभूपंचपंचदिग्द्वितयेन च अन्तरान्तरमूलेन चैवं वसि
ष्ठवतुष्कका ततो मूलेन संतर्प्य गणेशायुयतर्पणं कुर्यात्स्वरमूलेन प्राग्युपानां क्रमस्त्वयं प्राद्यैर्तद्बीजमुच्चार्य पूर्णं तु चवदे
त्ततः अमुकात्मने च प्रवदेदमुकायतनमस्त्विति नमोमुकं तर्पयामि स्वाहेति कथितो मनुः विघ्नभूमारमामायाश्रीं ह्रीं क्लीं वसुधां

मे
ते
२१८

वर्गे एकादशो गणेशस्य षड्दीर्घाव्यापि संवदेत् मन्त्रफले च शक्तिश्च प्राणाश्च युगकालकाः वक्रं व्याप्ति स्वरक्रोधभूविद्या च त्रैलोक्याकं त
दात्मानः स्मे प्रोक्तास्ते षोनामानि वदाम्यहं बीजस्वरं गदां चक्रं कार्मुकं च त्रिशूलकं चक्राब्जपाशोत्पलानि कलमाय्यविषाणसुक्रू शुण्ड
योरत्नकलशमिस्याध विनिर्णयः एवं द्वाविंशसंख्याकं तर्प्पणं संप्रजायते षड्दीर्घान्ते च तर्प्यन्ते ततस्त्वा मम मन्त्रं चरेत् पठित्वा सकले
मूलमन्त्रकं गणपं वदेत् तर्प्यं जायान्तो मन्त्रो मूलान्तरान्तरे विघ्नो विनायको वीरः शूरो वरदप्रवच इभवक्त्रश्चैकदन्तो लम्बोदरग
णस्तथा क्षिप्रप्रसादनश्चैव महागणपतिस्तथा एवं विंशत्युतः कास्तुः ततो युग्मानि तर्प्येत् युग्मबीजं वदेदादौ गणेशस्य ततः पुरं
श्रावजयुग्ममाभाव्य मूलेनान्तरितानि च श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं मिदं तेषां क्रमाद्दीजचतुष्ककं एकं षोडशसंख्यानि चतुष्कानि भवेत्ततः श्रीं
गणेशबीजस्वर्वान्तर्प्येति विनायकान् मूलेनान्तरितांश्चैव चतुष्कानि संख्यकाः तर्प्ये च्चतिथीप्राग्वन्मूलमन्त्रान्तरान्तरा ह्रीं
गं वस्वन्तराशं वो तर्प्याणी यो च पूर्ववत् श्रद्धादौ स्त्रीपुमानर्कैन्ने बीजयोश्च विपरीतता ग्लौं गं वसुमती पद्मनिध्या बीजं ततर्प्पणे ए
वमष्टौ तर्प्पणानि मूलेनान्ते प्रतर्प्पयेत् भवन्ति वेदवेदाब्धि संख्यकास्तर्प्पणक्रमात् मूलमन्त्रं चतुर्वीरं स्वर्वैस्तैस्तर्प्पयेत्ततः स्वबी
जाघस्वाहान्तानि युग्मान्येवं प्रतर्प्पयेत् गणपानान्ततः षड्कं निधियुग्मं प्रतर्प्पयेत् मध्ये मध्ये मूलमन्त्रं चतुर्वारमिति क्रमात्
भवेदष्टोत्तरशतं लघुतर्प्पणमीरितं महागणपतिं पृष्ठे च वादिमिथुनानि च षड्गणेशानि निधियुग्ममेवमेते त्रयोदश स्व
घावृत्तानि चैतानि चान्तरा मूलतर्प्पणं कृते च द्विशतं चाष्टाधिकमाद्यं तयोस्तथा मूलेन तदा तद्द्विशतं जायते षोडशाधिकं

तर्प्पणं मध्यमं चैतन्महागणपतिर्म्मितं प्रथवा पुष्टं वत्कुर्यादादौ मूलेन तर्प्पणं ततश्च मूलमन्त्रस्य एकैकेनाक्षरेण च मूलमन्त्र
स्यान्तरेण कुर्यादेवं च तथ्यतः गजास्थिनेत्रतत्त्वं तज्ज्ञायते च ततः परं पुनर्मध्ये प्रकारेण तर्प्पयेदिति जायते महागणपतेः स
र्णितर्प्पणीत त्रिवेदकं कामनो गदमे दैत्तर्प्पणं वक्ष्यते धुना पुष्करेत र्प्पयेद्देवं मोक्षार्थं शुद्धवारिभिः लक्ष्मीकामनया दुग्धे पेर्म्मोप्रि
तर्प्पीगजाननः शत्रुप्रदेशे मधुना कामार्थं तर्प्पयेद्विभुं आकर्षणार्थं वश्यार्थे नेत्रयो मधुनाक्ततत् हुतेन यजवश्याय देवं हे
प्रतर्प्पयेत् तैलेन चोर्वी स्तम्भार्थं गणेशः प्रीयतामिति नाभावेरण्डतैलेन रण्डायतर्प्पणं प्रीते विहृष्येत्स्कं पयेत्तपयोभिस्तर्प्पये
त्प्रभुं ह्रोरे गदभामन्त्रुनान्तणे तन्मन्त्रकृहिहत् एवं यः पूजयेत्तं प्रगणेशं मम वल्लभं तस्य भुक्तिश्च मुक्तिश्च जायते नात्र संशय
यः अनेनैव स्तेन्द्रेण दिवोदासो विवासितः कल्पयित्वा वेदवास्तं मार्गं कलियुगे प्रियं आनीतास्य महाचीनाद दक्षाम्नाय देवताः
तदुपासनतो लोकैः स्वस्वधर्म्मो विगर्हितः प्रसादतस्तद्दृष्टस्य वाराणस्याः कोऽभूतेफलं तथा तत्रस्त भूमिस्थंहरीकृत्यकसेरुकः
दिवोदासीयलोकेस्त दृष्टा त्वरितकौतुकं अन्तः प्रचारितो धर्म्मो वामाम्नकौलिकादिकः राजधर्म्मं प्रजा भुक्ते प्रजा या पेतभूपतिः
तस्मात्केन भूयो सो काशीतः प्रहितो दिवं मया च काश्यां वसतिः कृता प्रपत्र प्रसादतः येये देवा मया देवाः गणपेन नियोजिताः
काशीप्रवेशकार्यार्थं ते ते संतो धिता परैः तत्रचीनागतैर्देवैर्वीममार्गेण तर्प्पणं याचितेतन्मया दत्तं तेषु प्रतिपादितं तेमार्गी
तिरतानिरता वीरा जायते ह्रीश्चियादयः स्त्रियो भवन्ति योगिन्यो विश्वेश्तस्य विवर्ज्जयेत् दिवोदासस्य राज्यान्ते प्रामे कलियुगे च तैः उप

मे॰ हत्वा वेदमार्गे निरता द्विजजातयः दुर्जनानां त्वतेभीत्या हिमाचलमुपाश्रिताः तत्रापि तैरभिद्रुत्य धर्मलोपाय मुद्यतं तदा तैः संस्तुता स्था
तं॰ णे बहुभिर्वैदिकैः स्तवैः तेषां मध्यात्समुद्भूतेम मलिंगमुखात्स्विते तद्धि लोकस्य तत्ते वीराः स्वाङ्गं प्रणताजगुः देवदेव नडक्रमस्सर्गस्था
२२५ यं व्यतिक्रमः क्रीयते वैदिके कर्म्म वैस्तदुद्धारार्थमुद्यताः गंगाजलादप्यधिकं पावनं कारणं त्विदं कंदमूलफलादिभ्यः पवित्रं स्वाद
२२९ पोषकृत् यत्कर्मो संवयं दमउद्धारार्थं द्विजन्मनो नानातीर्थसमुद्भूता अनेकविधिसंस्कृताः भोगमोक्षप्रदामस्या यतेभ्यो दातुमुद्य
ताः संसारस्य त्वसारस्य सारं सारंगलोचनाः अर्द्धांगे यात्वयादेव विस्मृता हृदये कृताः उत्संगे ब्रह्मणा चापि देवेन्द्रेण निजासने वयं
ॐ कारुणिकास्तास्तु यतेभ्यो दातुमुद्यताः षण्मासे स्वप्नषडुत्वेस्य षड्गीर्थैर्देवमीरिताः षड्गुणाः षडुत्साश्च मुद्रादाने समुद्यताः तदेन
वैवटक्रतित्वदष्टव्यं पशवो यथा स्वर्णपात्रस्थपरमामृतं हित्वात्यासितः तदामया धर्म्मपादरक्षार्थं गादिने वचः श्रावयन्तु मद्व॰
चो वीराः सर्वप्राणिकृपालवः अस्मिन्पापे कलौ लोकाननेयाः कौलिके पथि श्रकालीत्वादियोनीनां दशस्वेकः प्रजायते कृमि
योनिषु तेषां तु दशके वोन्दुरादिकः दशके चोन्दुरादीनां विडालादिः प्रजायते तेषां तु दशके पक्षी कश्चिदेकः प्रजायते तन्मध्य
दशके कश्चिन्मृगाजादिषु जायते तेषां दशकमध्ये तु महिषो वा वृषो भवेत् तेषां तु दशके कश्चित्त्वरो वा करभो भवेत् भवे
त्तदशके कश्चिद्धयादीवजातिषु तेषां तु दशके कश्चिन्नरो वा कुंजरो भवेत् आप्रदीयस्य कालेन भावयन्तु हृदा त्विदं ।
तेषामपि मनुष्याणां मध्यादेकः प्रजायते ॥ ३०॥ कश्चिद्धर्मं पुरस्कृत्याम्बको हमिति भाषते तेषां तु दशकमध्ये तु कश्चि

तर्पणं मध्यमं चैतन्महागणपतिर्मतं अथवाप्यूर्ध्ववत्कुर्य्यादादौ मूलेन तर्पणं ततश्च मूलमन्त्रस्य एकैकेनाक्षरेण च मूलम
न्त्रस्यान्तरेण कुर्य्यादेवं च तत्त्वतः राजश्चिन्ते यत्नस्यं तज्जायते च ततः परं पुनर्मध्ये प्रकारेण तर्प्प हर्णः प्रजायते तेषां तद्दशा
के कश्चिदतुलो मोभवेज्जनः दशके तस्य कश्चित्तु द्विजत्वं प्राप्नुयान्नरः द्विजानां दशके कश्चिद्विप्रो भवति कष्टतः तेषां तद्दशके
कश्चित्कर्म्मनिष्ठः प्रजायते कर्म्मिणां दशके कश्चित्सवेदाचारशीलवान् तेषां तद्दशके कश्चिद्योगी भवति बालकाः योगीनां
दशके कश्चिदेको ज्ञानी प्रजायते ज्ञानीनां दशके कश्चिन्मुक्तो भवति वा न वा एवं मोक्षः सुदुःसाध्यः संसारोयं चिरं स्थितः सर्व एव
हि मुक्ताः स्युः प्रहृष्टाः कौलिके मते ब्रह्मसृष्टिविनाशस्तूर्णमेव भविष्यति एवं प्रजापतिर्वीरानन्तर्म्मदमोहिताः वयं मुक्ताव
यं मुक्ता ब्रह्मलोकं वा अभिजग्मुस्ततः पुनः प्रमुदिताः सर्वे वचनं वेदमब्रुवन् अहो पशुजना ह्येते निरयं परमं गताः वरं याचयतामस्यं स्वर्गलो
कोरार्थं भवान्तरे ततः प्रमुदितैर्वीरैः याचितो यं वरस्तदा अयं च यस्माद् पातालाल्लिङ्गरूपात्प्रहृष्यते अस्माकं तत्र रमतां मनस्तव्य
भिचारितं इति श्रुत्वा तदा वीराः साहंकारं जगुर्वचः ब्रह्मविष्णुमहेशादि शक्तिसंख्या दिवौकसां नाथान् तस्मान्निहायाद्य पशु
भिः किन्तु याच्यते सत्यं भवन्तस्तत्र पशुभिर्याचितं तु यत् वीराय मद्यं रामां मुद्रां मत्स्यं पलानि च अहो दैन्यं वयं भोगमोक्षदाः
कौलिका जनाः भोगेन मुक्तिरस्माकं सा त्यक्ता पशुभिर्जनैः भगो लिङ्गं समादाय यत्सुखं समवाप्यते तेनार्च्चितो नरात्मा यं मुक्तो
भवति तत्क्षणात् जठराग्नौ हूयते यदनेकामोदसंस्कृतं पललं तेन तुष्टश्चेदन्तरात्मा विमुच्यते देवहृदयं गच्छेत्तथा तोयपि

मे
तं.
२२०

220

कामदा तदैव सकलक्लेशनाशं पापाद्विमुच्यते यदैव गन्धो मुद्राया नाशिकायां प्रयाति ते नैवोन्नमोन्नरात्मा पं मुक्तिमेवाभिधावति
श्मस्तानां तदयः स्मारः शफरः परिकीर्तितः तद्भोगाद्दस्तनं तं वेन्नास्ति किं वैदिके पथि ब्रह्महाप्यथवा तु पशावलं ब्रह्मारमिदं वचः पापिष्ठ
तो वापि मूर्खो वा दीक्षितो वाप्यदीक्षितः मुद्राशनमसौ मुक्त्वा वयं मोक्षमाप्नुयात् मुद्रायाः करणं चैव शिष्याणीयं कदाचन वाम
एराद्या महादेवो भैरवाद्या महाबलाः मुद्राभिरेव तत्प्यान्ति तपध्यादिकमज्जनैः मुद्राप्रज्ञान्नतो मुक्तं येन मुद्राष्टकं सहकृतं स्वय
म्परमवाप्नोति तत्त्वबलात्तशंकरः श्वपचमेवमुक्तिः स्यात्सहस्रभगदर्शनात् पुराकौलिकमार्गस्य निंदावैविरचना कृता तत्पा
तकवशाज्ज्ञातो महोदरश्च पात्मजः यत्तेन निन्दिताशक्तिस्तत्त्वीतारत्नमाहृता शरीरार्द्धे न बलभित्त्वित्यमासवसेवकः षोडशस्त्री
सहस्राणां जातो सौभगदर्शनात् मोक्षापिकारी पशवः श्रृणुवत्त्वे हि तेन वचः विना मद्यं विना मांसं विना मीनान्विना रतं विना मु
द्रां मन्यन्तमं भवेनास्ति छिप्रमायने पक्व मुक्ते पुवीरेषु मनयस्मांसितव्रताः अतः प्रफुल्लहृदयाः शान्तिपूर्वं वचो जगुः
वयं तु पशवो विप्रा ब्रह्मप्राणावलोकिताः स्वयं सिंहाः सिंहवत्सदा मांसनिषेवकाः पशूनां तु यथा त्रस्ताः शाड्वलेनैव जाय
ते अन्येन च तथा स्माकं न मांसं भक्षितं तु माः सिंहानां तु यथा भक्ष्यं मांसं त्वान्नं कदाचन तथैव वीरसिंहानां भक्ष्यं मांसादिकं किल
इति श्रुत्वा वचस्तेषां प्रोचुस्ते च महेश्वरं त्वां सेवयित्वा मिच्छन्ति पशवो विप्ररूपिणः तस्मात्पशुपतिस्त्वं चेत्त्वं पालेत्राक्षियो
भव इत्युक्ता ते पुनः पीत्वा तास्ता वद्धा विवभ्रमुः तदा नानाविधैः स्तोत्रैर्द्विजैः संतोषितोऽस्त्वहं तेदानेभ्यो मया प्रोक्तं वीर्यं तत्वीपतामिति

उक्तः नैषपुनर्दैवकथंमुक्तिः कलौभवेत् केनास्माकंभवेच्छ्रेयस्तं पप्रच्छदनः प्रभोः इतितेषांवचश्रुत्वामयानन्तंनिरूपितं ज्ञानं
विनानमोक्षोत्रज्ञानंयस्मात्सृतेनहि तस्माद्विज्ञाप्रकर्तव्यंवेदोक्तंकर्मानित्यशः यथाविधिष्टेनवदिशमंत्रशमंनिपात्यते मत्स्यानां
ग्रहणार्थंतुतनश्चन्नेत्रतिषेवनं कश्चिन्मत्स्योदैवयोगाच्चूर्णमोक्तानविध्यते तदास्यजायतेत्राभिन्नंजीवनेचभवेद्यथा तथैववा
ममार्गेचतानानिर्द्वंयपकल्मषाः भवन्तिमुक्तानान्येतुतस्मात्तंपरिवर्जयेत् येवाममार्गरतिनोदेवताध्यानतत्पराः प्रत्ताने
नोन्नीयतेचेहाप्यस्वरूपाश्चभैरवाः जायन्तेपूर्वनामानोनीवदेहेविशंतिते एषांतिथानपानादिलोकाश्चर्यकराबहु किंचि
त्त्स्यमसत्यंचवदन्तित्रिगकालिकं केचिद्देष्यंवर्तमानंकेचिद्धितयमेवच त्रितयंवापिकेचित्तस्वस्वपुज्ञानुसारतः स्वधर्म
मेवसंशान्निवुधस्तंनैवमानयेत् अस्मिन्कलियुगेघोरेयथाशास्त्राकरोतियः सेवनंवेदमार्गस्यकलौनस्यजननिर्न्नेहि य
मलोकेननिरयेपातालेनैवनैवच यद्वाब्राह्मणजन्मकलौसप्रवानिरयःसृतः अतःपरंप्रवक्ष्यामिगणेशेनाहृतास्तुये म
न्त्राश्चीयंदिवोदासविनाशार्थंचदेवताः याश्चानीतास्तास्तममपार्श्वेनीतोपिवल्लभाः गणेशशासनान्कामोदर्पोपिपुनरु
त्थितः दिवोदासस्यभवनेसर्वेषांहृदयेस्थितः तस्यमंत्रान्प्रवक्ष्यामिलोकद्वयफलप्रदान् आदौक्लींबीजरूपोस्यमंत्रप्रकाश
रोमतः संमोहनोमुनिश्छंदोगायत्रंदेवतास्मरः षड्दीर्घभाजाबीजेनषडंगानिप्रकल्पयेत् रक्ताम्बरंरक्तवर्णंरक्तगंधानुले
पनं नानारत्नौघमुकुटभूषणोर्भूषितंशुभं पाशांकुशाविक्षुचापपुष्पबाणाभ्यकरैः उपविष्टंरक्तपद्मेकामदेवंविभावयेत्

मे. पद्ममष्टदलंकृत्वामध्येनंगंसमर्च्चयेत् कर्णिकायांवह्निग्रेकोणे गानिष्पूजयेत् देवाग्रतस्तमथान्नमर्च्चयेत्केसरेषुच मोहिनी
तं. क्षोभिणीचैवद्राविणीर्व्वैतः आकर्षिणीद्राविणीह्लादिनीक्लिन्नांवक्लेदिनी ततोदक्षिणाःपत्राःक्रमादनंगरूपिका अनंगमदना
१२१ नंगमन्मथाकुसुमाह्वया अनंगकुसुमातुराह्वनंगाशिशिराप्येव अनंगाशिशिरानंगामेखलानंगदीपिका सर्व्वाश्चेयाःपद्मह
स्ताःमालिकाराषतदहिः पद्मेषोडशपत्राश्चेस्वाग्रतःपरिपूजयेत् प्रवनीविप्रलंभावन्योन्मादास्तुमदद्रवा स्मरनावारुणीलोका
लीलासौदामिनीतथा कामछत्राचदेवोऽशुकीचमदनाह्वया योनिर्म्मीयावतीचेतिनरूप्यःसस्मितानना: कह्लारहस्ताःका
मार्त्ताःपत्राग्रेपरिवारकान् कामस्यपूजयेद्धोकेमोहंविलासविभ्रमौ मदनान्तरायत्रयोप्रवानेचंदनेनतथा हृतक्षयेरतिप्रियं
ग्रीष्मेन्नापनमूर्ज्जक हेमन्तेशिशिरंचापिमदनेपुष्पसायकाः एहतोर्ष्पिनतरुणीयःशोषणाःसीशक्रमानसाः इक्षुचापस्तुतद्दा
लेप्येषुपत्रदलेर्च्चयेत् परमतारसात्तस्तुकोमेयस्ततःपरं अपांगोभ्रूविलासश्चहारवोरेरतिःप्रियः भूमरहस्तवकोणे
पुवतस्तःपूजयेदिमाः मथयाग्रोमालतीचहरिणाक्षीमदोत्कटा श्वेतचामरसद्धस्ताःश्यामाभूषिताविग्रहाः इन्द्राद्य
दीश्चततोवालेवज्रादीन्यपिपूजयेत् एवमाराधयेयस्तुगंधपुष्पादिभिस्मरं सौभाग्यमतुलंकामान्महालक्ष्मीम
विंदति पुरश्चरणमेतस्यलक्षद्वादशचोच्यते तद्दशांशेत्रिमधुक्तैःकिंशुकैप्रसवैर्हुनेत् तर्प्पणंमार्ज्जनेक्र
त्वाब्राह्मणानपिभोजयेत् ततोभ्यर्च्यगुरुंविप्रैःप्रणम्यगुरुतोषयेत् ॥ एवंसिद्धमनुम्मंत्री ॥

प्रयोगानाचरेत्ततः अशोककुसुमैः स्वाद्वत्रयाक्तैस्त्रिदिनं हुनेत् अपिषाण्मासिकं सहस्रंयः सर्वेषां सप्रियो भवेत् गोघृतेन सं
पातमहोत्तरशतं हुनेत् सप्तसंख्याजितेवह्नौ मंत्रेणानेन मंत्रवित् संपातसर्पिषातेन नारीं स्वां भोजयेत्प्रिये आज्ञानुवर्तिनी
सास्य भवेज्जन्मान्तरेपि च दध्यक्तलाजहोमेन प्रत्यहं मण्डलावधि वांछितां लभते कन्यां सापि प्रियं पतिं मालामंत्रं
प्रवक्ष्यामि कामदेवस्य सिद्धिदं हृदयं कामदेवाय सर्वजनप्रियाय च सर्वजनसंमोहनाय ज्वलद्वितयं वदेत् प्रज्वल सर्व
जनस्य हृदयं मम वशं कुरु कुरु स्वाहा मंत्रो नागगकृताक्षरः षड्दीर्घयुक्तक्लींबीजैः षडंगविधिरीरितः अष्टौ कराग्र
लिखेतान्बाणान्कामाद्यान्विन्यसेत् द्रां माद्यां द्राविणीं देवीं द्रीं मायां क्षोभिणीं मायि क्लीं वशीकरिणीं न्यसेत् ब्लूं क्लीं मायां महेश्वरी
आकर्षिणीं च सः ह्वीं संमोहिनीं हं आदिकां काम मन्मथ कन्दर्प मकरध्वज संज्ञकाः मीनकेतुरिमेन्यस्याः पंचांगेयङ्गुली
षु च चत्वारिंशत्सु वर्णान्कायादिस्थलेन्यसेत् मातृकाया नासिकान्तेषं गोप्यथ ततः परान् जठरे हृदये कंठे वक्त्रे नासि च वं
व च न्यसेद्वर्णत्रयं शेषं व्यापकत्वेन देहके पुनः स्मरणमनुना व्यापकं पुनराचरेत् ततश्च मातृकामानां हृल्लेखा से समाचरे
त् कामबीजपुटितां मात्रां मुक्ताचतुष्टयकं ध्यात्वेनमस्समुद्वार्य मातृकांगेषु विन्यसेत् रतियुक्तं न्यसेत्कामं कामदं प्रीतिसं
युतं कान्तं च कामयुक्तं कान्तिमत्तं च मोहिनी कामांगं कमलायुक्तं कामचारं विलासिनी कामियुक्तं कल्पतां श्यामलांका मु
कां न्वितं शुचिस्मितां न्यसेत्कामवर्द्धनेन समन्वितं रमयुक्तां विशालाक्षीं रमणं लेलिहानिकां दिगन्तरं रतीनाथं रामां चाति

मे. रतिप्रियं रतिनाथं कुम्भिकां वरमाकान्तं वकान्तया नित्यया रममाणं च कल्याणरूपा निशाकरं नन्दकं भोगिनीयुक्तं नन्दनं काम
तं. दायुतं सुलोचनां नन्दिनं च नन्दयन्तं सुलापिनीं पंचवाणां च मदनीं रतिसंवं कालिप्रियां पुष्पधन्वा वराक्षी च सुमरवो च महा
२२२ धनुः भ्रामणो नलिनीयुक्तो भ्रमणो यक्षिनीयुतः मन्मथो मदनायुक्तो मोर्भराश्चापि मालया भ्रान्तश्चलपया युक्तो भ्रामको रमया
युतः भृंगश्चन्द्रमया युक्तो भ्रान्तचारस्तु लोलया भ्रमावहश्च वलया मोहनो दीर्घजिह्वया रतिप्रियं मोदकं च मोहाक्षी लोलमेव च
222 मोहवर्द्धनम्भृंगिणो मदनं पाटलान्तया मन्मथं मदनाचापि मालं लोमानं रामेव भृंगनायकं हासिन्यो गायकां विश्वतोमुखीं गी
तिज्ञ गजदानं दानन्तं केरमणीमपि ढिलकं कान्तिसंयुक्तं मन्मन्तं कलकंठिकां मनोहकोदरीयुक्तं मेध्येश्यामां विलासिनं स
वीनमायुतं लोभवर्द्धनं त्रस्यविन्नयेत् प्रागवत्पूजादिकं तद्वत्पुष्पीठे समर्चयेत् प्रयोगाश्चापि कर्त्तव्याः कुसुमगोपालसंभवाः
त्रयोदशं यत्युक्तपदे सोमवारे सहस्रकं ४ अशोकतरुं च तामूले गत्वा पुष्करभक्षिते पुरुषत्वमवाप्नोति सप्तत्रंडाद्भावयेत्स्त्रियो
अथ कामस्य गायत्री प्रोच्यते पूजनादिके संन्यासमेकान्तरवत् सर्वनिर्वाणायतो मनः कामदेवाय विद्महे पुष्पवाणाय धी
महि तन्नोऽनंगः प्रचोदयात् षट्त्रिंशति सहस्राणि जपोऽस्याः परिकीर्तितः सर्वान्कामानवाप्नोति परत्रापि च सद्गतिं अथ मंत्र
गणेशेन देवो दासमहीयते अनंगः पुरे प्रेषितो येन नारीणां हृदयं गतः अपास्यवनतोऽथ मर्मे राज्ञो हृदयमाविशत् मदयमीः
सोऽपि जातः स्मरदारुकायया विवासितः नस्मो गणेशादन्यो न कामो मनोपि चापरः विस्त्रः काममयो यस्मात्तस्मात्कामस्ततो रतिः

शिका=३ का=१

अन्तःपुरेगतेकामेदिवोदासस्यतेजसा दंदह्यमानोगणपतन्महार्थमुपनः तदाध्यात्वामहालेंमहामायांवशास्वती न
दानयोःप्रभावेनटस्पष्टवान्पारमेपतें तस्मिन्तुदमवक्काविवर्णालीब्रह्मवादिनी तामेवचजपन्नस्यौवर्षमात्रेविमुक्तितः मति
कर्णीन्तटेतस्यसिद्धयःसमुपास्थिताः तदाध्यातःकायामसौसिद्धिविनायकः सिद्धयेःसमनुप्राप्यानानारूपधरोभवेत् लो
भद्वेषादिकान्सर्वान्वासयामासतत्रत समन्त्रकेवलेकोलवाचकोमोक्षदायकः यत्प्रसादाद्दिवोदासोगहेशेसप्रपंचितः तस्मा
त्प्रपंचितः तस्मात्प्रपंचमन्त्रोयंतत्रैषप्रकरीकृतः उद्धारार्थमविप्राणांगायत्रेषामयोदिताः सर्वेप्यमन्त्राभेदेवादेवसायु
ज्यकारकाः प्रपंचप्रपंचमन्त्रस्तुकालस्याप्युज्यकारकः तस्यवान्तरगताःपंचमन्त्रायेभ्यामयाकृतः पंचाम्नायस्यविषयस्तुमन्त्रेकथ
यामपथ महाकालस्ययोवाबीसप्रादोप्रणवोमतः ततोमहामायावाबीहृल्लेखापरिकीर्तिता जीववाचीहंसइतिद्वात्तरो
येत्ततीयकः जीवकर्मच्छेदकंतानेयत्प्रोच्यतेतुर्येः सएवसोहमितिहुर्मीमन्त्रस्तुथेकः यस्मात्प्रपंचउद्भूतोदेवतात्मिक
त रूपपः सस्वाहाद्योमन्त्रःपंचमःपरिकीर्तितः एवमहास्वरस्यायंमन्त्रराजोनिरूपितः यतोवत्साप्रपंचादिःसएवास्यमुनि
स्मृतः गायंतेत्रायतेयस्माद्गायत्रंछंदरीरितं यस्मादतिसपःकायितेजसानैवविद्यते परंपदेनतत्प्रोक्तंपरोज्योतिस्तुदेवता
प्रादौतमातृकान्यासःकेवलंप्रथमेस्मृतः सबिंदुमातृकान्यासोद्वितीयःपरिकीर्तितः कलादिमातृकान्यासःतृतीयःपरि
कीर्तितः केशवादिकमातृणांचतुर्थोन्यासउच्यते मायाबीजादिकःषष्ठोमातृकान्यासउच्यते श्रीबीजादिकामातृणांसप्त

छ=५

मे
तं
२२३

मोन्यासईरितः मातृकामबीजाद्यालक्ष्यासश्चाष्टमोमतः नवमोऽँह्रींरमाकामबीजस्थबीजमातृकाः प्रपंचमन्त्रस्थबीजानां मातृ
णांदशमस्मृतः व्यापकत्वाच्चकालस्यतध्यानेनचपूजने लक्षाष्टकंमनोरस्यपुरश्चरणमुच्यते उग्रतारायानिकृरोत्थपद्धतिदि
त्वसाधकः अनेनपरितोजमोवर्णलक्षमितोयदि आगमस्यमंत्रदेवस्तुजायतेसाध्यकिंकरः महाकालप्रभावेनस्वर्गेभ्योनोन्य
थाभवेत् समिधस्तुवटप्लक्षपिप्पलोदुम्बरोद्भवाः तिलसिद्धार्थाज्यहविर्होमंद्व्याष्टकंमते होमार्थेभोजयेद्विप्रान्सिद्धमन्त्र
स्तदाभवेत् सिद्धानिसर्वकार्याणिप्रयोगकथ्यतेधुना दशाप्तेतविधानेनतदर्द्धमथवापुनः कार्यसेवानुसारेणहुनेद्व्या
ष्टकेनच चौरशत्रुग्रहव्याधिसर्पराजसदोषतः चतुःशतेनतदर्द्धंवातदर्द्धंवाहुनेनथा ज्वरद्रोगेषुजातेषुतन्नदोषानुसार
तः रसिसंख्यसहस्राणिहुनेद्व्याष्टकेनच पतत्द्विगुणतश्चाथचतुर्गुणितथवा भूतावेशग्रहावेशाकृत्यादीन्सविनाशये
त् शास्त्रोक्तंतक्रमेहिवाजपपूजादिकृत्तयः वामेवाकौलिकेमार्गेग्रस्यतेभैरवादिः स्मृतिभ्रंशोभवेत्तस्यहोमद्व्याष्टकेनव
सहस्रसंख्यहोमेनस्वस्थोभवतितत्क्षणात् प्रत्येकंद्विसहस्रंयोहुनेद्व्याष्टकेनतु अपस्मारस्मृतिभ्रंशशापदोषंसनाशयेत्
द्व्याष्टकंत्रिमधुरंहुनेत्तस्यतभोगयतः देवेन्द्रस्यमहालक्ष्मीस्तुल्हस्यालक्ष्म्यतेनरा लवंगलाइकेवापित्रिमधुरंकेनयोहुनेत
द्व्याष्टकंत्रिवर्षाद्वाक्तस्यलोकत्रयंवशे वशयादिसाधनेप्रोक्तंहिजेद्व्याष्टकेनयेत् ह्रासहत्यादिकेहोमेयोनी
यात्कार्य्यंगौरवात् ॥ स्नुहीतिलैस्तुलवणेयोहोमंकुर्याद्यथाविधि ॥ ॥ महापापानि ॥

जा

नस्याश्चफलपंचयोनिनामथा लक्षंकमलहोमेनमहालक्ष्मीः प्रजायते हविष्यपुष्टिदोहोमो हुतहोमोयशस्करः मालतीपु
ष्पहोमोपिसर्ववश्यप्रदोभवेत् सामुद्रंलवणंहुत्वातथावश्यंप्रसाधयेत् अथशालिसमुद्भूतान्तण्डुलान्सुष्ठुचूर्णयेत् मधु
रत्रयसंयुक्तनचूर्णेनैवसाधकः साध्यप्रतिकृतिंकुर्यात्तांसम्यक्संस्पृशन् प्राणस्थापनमंत्रेणजपेत्साष्टशतंनरः वि
भज्यजुहुयान्मन्त्रीतांयामसत्क्रमतोनिशि सप्तरात्रंप्रकुर्वीणोनरंवास्त्रियमेववा वशीकरोतिकटितिनात्रकार्याविचारणा
सामुद्रलवणस्यापिपुत्तल्याफलमीदृशं शाडुभूतेनतत्संसिन्च्यवटाग्नौजुहुयान्नृते सप्तोत्तरंशतंमंत्रीभस्मितंपतितेचयेत्
पर्णोष्वपिविपक्केनपंचगव्येनसूदिते हुत्वासंस्थापितेयत्नाद्धरिद्कुण्डेप्रदीयते तावत्तंत्वेचसंजप्यगृह्णीयात्सर्वसिद्धिदं
भस्मनाञ्जनलेपाद्यैस्तिलकक्रिययातथा मस्तकेधारणात्तस्यःसर्वेनश्यन्त्युपद्रवाः भूतप्रेतापिशाचादिविषरोगादिनाशनं
सर्ववश्यकरंपुंसांश्रीसौभाग्यजयप्रदं सहस्रसंख्यकेहोमेतदानींगुरुवेद्बुधः पलेपलार्द्धकेवापिदद्याद्धेम्नाबलसमत्व क
ल्पहृक्षाद्यथादेवोलभतेवांछितंफलं एवंसिद्धिप्रपंचाख्यमंत्रेगणपतेस्तदा तत्तन्निधौसमाजस्तुराजकीयामहाजनाः स
प्रवसर्वशास्त्राणांवक्ताभूज्ञगतोगुरुः विनाविप्रान्सर्वेजनास्तत्रमार्गेप्रवर्तिताः मकारपंचकेनैवजानातेसर्वेत्रसज्जने श
नैःशनैःसमभवंस्पृथिव्यांकविदीदृशाः प्रपंचमंत्रमहात्म्याद्राजापिभ्रान्तमानसः मत्वाम्नाकाल्पितैर्ग्रंथैःस्वदेवतानजनाः
मपंचकस्येवालोपमेपशपत्तिनेनहि प्रामुवन्तिदुर्नोसिद्धिंगणेशस्यप्रभावतः अहोसानान्तपरवल्लभहोगुरुपरस्त्वयं प्र

मे॰
तं॰
२२५

225

होमसिद्धिनाप्योयं सर्वविद्याविशारदः मथित्वा चतुरो वेदान् सम्यग्ज्ञानयानेन कृपालुना दर्शितः कौलिकः पन्था भुक्तिमुक्तिप्रदायकः
इति तस्य वचः श्रुत्वा जगर्हुर्द्विजाश्च तं प्रति सततं वाममप्यगातिष्ठं कृत्वा तद्वाचागमं प्रहो विप्रा जीवहिंसाप्रधानेयज्ञकर्मणि न क
र्तव्यो गुरुप्रोक्तोयज्ञयागः प्रपंचकः तपश्चापि न कर्तव्यमात्मा दुःखीयतो भवेत् नाग्निकं कर्म कर्तव्यं वैदिकं न कदाचन वैदिकाः
पशवः प्रोक्ता जीवन्मुक्तास्तु तान्त्रिकाः कुर्वन्त्याभ्यन्तरं कर्म तत्वमेतद्धि वाग्येतो यद्दीयते प्राण्येते तद्वेदशास्त्रादिसंमतं दुःखंय
दात्मनो दत्वा कर्पसौख्यं प्रलभ्यते तद्दुःखमस्त्रात्कथं ह्यवं सत्यवीजेन संसाध्यं महत्सौख्यं हि जो नमाः तस्मात्कौलं समासाद्य लो
कद्वयसुखप्रदं मुक्ताभवन्तु वो विप्रास्त्यज्यतां वेदकर्म तत् ज्ञानानि वह्नवर्णाग्निनाहोत्रादिकुर्वतां काचिन्न दृष्टा तत्र सिद्धिः प्र
त्यक्षं पश्यतामिदं प्राणाग्निहोत्रं तत्प्रोक्तं कर्म बहुप्रकाशकं त्यक्त्वा तदग्निहोत्रं तच्चर्यतां दृश्यतामिदं इति तद्वचनं श्रुत्वा स
र्वमाद्विमोहिताः त्यक्त्वाखिलं वेदमार्गं प्रविष्टा वामकौलयोः प्राणाग्निहोत्रं वस्त्राभिगणेशेन प्रदर्शितं ज्ञानिनां वरिना
सिद्धिरस्येषां पतनं दुतं उपविष्टा प्रसन्नात्मा प्राङ्मुखः स्थिरमानसः प्रतिमस्ता सनवधाय पद्मासनमस्तनं भवेत् शक्तिरूपा
त्मकं विन्द्यं मूलाधारत्रिकोणकं मायावीजेन तन्मध्ये विज्ञेयं त्रिगुणात्मकं अग्निकोवायुकोणे शुत्रिकोणाग्रान्वि विचिन्तयेत्
हकारं चापि तन्मध्ये ध्यायस्तत्वत्रिगुणात्मकं हकारान्तर्गतं ज्योतिश्शान्तभास्करसन्निभं सामिकेन हकारेण वेष्टितं तत्र चिन्त
येत् सहकारो रजसेन ईकारेणायेसमन्वितः नामसेन तद्रेफेण समाक्रान्तं तनहृयं मूलाधार इति ध्यात्वा पंचकुण्डलिनं तत्र

मध्येश्यामांप्रतीच्यांचकौवेर्य्यांदक्षिणेतथा सर्वदाज्वलदग्नीतितानिकुंडानिभावयेत् मध्यादिसर्वतस्तत्रज्ञेयाःपंचाग्नयोग्नमी
श्चावसथ्यश्चसभ्यश्चगार्हपत्यहुताशनः तथाचाहवनीयोग्निरन्वाहार्यश्चपंचमः प्रभाजालनिदानाश्चज्ञानरूपानिरंजनात् द्वा
दशान्तस्थितान्येषांकल्पादिमान्विचिंतयेत् मातृकार्णानाज्यरूपान्प्ययमासान्तत्रहोमयेत् नंलंहंसंषमितिन्यस्तेयावर्णास्तुपंचव
ध्येयामरकतप्रख्याशास्त्रादिज्ञानकारकाः शंवंलंरंपंचपंचध्येयागोमेदसंनिभाः सैंहिकेयस्यपंचैतेसंग्रामेविजयप्रदाः मंभंबंफं
पमितिचवर्णाःपंचसन्नेमिताः नीलदलसमाध्येयामंत्रसिद्धिप्रदायकाः नंधंदंथंतमितिचध्येयाविद्रुमसंनिभाः भौमस्यैतेतक
लिराजद्वारेषुसिद्धिदाः णंढंडंठंटमित्येतेवर्णाःशुक्रस्यकीर्तिताः चिंतनीयावज्रनिभायात्राकार्यशुभंकराः ञंझंजंछंचमितिचपु
ष्परागसमत्विषः गुरोरेतेविवाहादिकार्यादिषुसुशोभनाः ङंघंगंखंकमित्येतेध्येयावैदूर्यसंनिभाः केतोरेतेशुभनायक
ताध्येयामणिविभिः अःअंऔंओंऐंएंॡंऌंॠंऋंचमौक्तिकसन्निभाः चंद्रस्यैतेसर्वकार्यसिद्ध्यैसदाबुधैः ॠंऋंऊंउंचईंइंचआंअंचे
तेर्कसंभवाः वर्णाहीरकसंकाशाराजकार्यकराइमे एवंध्यात्वासर्वदावर्णान्ततोहोमंसमाचरेत् ह्रंशंमंनंणंचञंङंअःये
ग्नावसथ्यके क्षंवंभंचंफंचौयंग्रंॠंलृंऊंसमस्तंडके हंलंवंदंडंचजंगंऔंथंईंचऊनेनतः अग्नावाहवनीयाख्येसंरंफंये
ततस्त्वटं क्षंखंमौंॠंटंईकारमन्वाहार्याख्यनेऽग्नेथीः घंयंपंतंटंवंवंकंपंटंमंगंगार्हपत्यकेतत्काराद्यानकारान्तान्न्यस्तवर्णान्क्रमा
द्धुनेत् तारंमायांचतत्त्ववर्णांहंसःसोहंततःपरं स्वाहेत्यक्षाणोक्तेडङ्नेदंकैकमस्तरं अकारस्तुपरब्रह्मरूपीयेयःततोहुनेत् एवंड

मेरु• तंत्र• २२५

त्वाशङ्कज्ञाते सर्वेशादिकं कुर्वीत आवसथ्याभिधे कुण्डे हं वीजेन गुरुकितः स्पर्शादिकान्वा प्रज्वाल्य मं वीजेन दक्षकुण्डके सर्वरूपाणि ज्व
लयाद्वीजेन च पश्चिमे जं वीजेन रसान्सर्वान्हुनेत् कुण्डे तयोत्तरे लं वीजेन हुनेत्सर्वगंधान्द्विजाः कुण्डके ५०० प्रलयानलसंकाश।
ज्वलदग्निशिखरं त्रिशी होमं कुर्वीत कुण्डे ब्रह्मास्का वर्णाः सेव्यते निमग्नरूपानेंदविद्रूपान्माविराजिते धवमन्त्रादिकं होमम जयान्ते
तरवद्वत् पंचाशन्मात्रयाकृत्वाम्सपनाव यथाविधि जीवन्मुक्तो भवेन्मंत्री चिरंजीवी च जायते तेजसा सूर्यकल्पो लोकनीरूपनावशंभु
वत् अस्य हे विधिनानेन भोजनं कुरुते यदि गार्हपत्यादि कुण्डेषु क्रमाद्गुरुसा तु होमयेत् अथर्वपरिशिष्टे के मंत्रैः रेते स्व पंचभिः गार्ह
पत्ये प्रणा हिरण्यवर्णाः शुचयः पावकाः अग्निर्विहितान्मानमपवर्ग्यो देवगच्छन्तु स्वाहा अन्वाहार्यपाने गगनचयः पावकाग्निर्विहत्मा
नानमपवर्ग्यो दक्षिणाय तिर्यग्गच्छन्तु स्वाहा आहवनीये व्यानेरक्तवर्णाः शुचयः पावकाः अग्निर्विहत्मान्मानतिर्यग्गर्द्धाय तिर्यग्गच्छ
न्तु स्वाहा आवसथ्ये समाने स्वप्रभावर्णाः शुचयः पावकाः अग्निर्विहत्मान्मानमपवर्ग्यो नीच्याग्र्द्ध्वाय तिर्यक्वमे गच्छन्तु स्वाहा प
वे होमे विधायाथ मंत्रमेतदुदीरयेत् एवं भावनया सर्वमस्मीयातु च्यते मनुः अहं वैश्वानरो भूत्वा तु होमात्रेव तद्विधं पंचमेन विधाने
नोर्ध्वायतिर्यक्त्वगच्छन्तु स्वाहान्तो येच तत्र द्विशद्वर्णामं त्रउदाहृताः तल्लीहोमं विधायाथ सेस्कतोनेन मंत्रवित् अग्न्ये तेमादिमंत्रेण
पीत्वा तत्तुलकोदकं आचम्य विधिनापश्चात्कुर्यादाचमनमाचरेत् मूलाधारे समारभ्य नादशांतावधि स्मरेत् जीवात्मानं जगद्व्याप्तंति
समेकमनन्यगं प्रकृतिस्थं शुभं शांतमाघेत वहिनं परं हवनीयेनमुखेन हुतेनापिमनर्पिते एवंगलत्स्वधारूपं पंचाशद्वर्णसिंचिते

भुक्त्वा हविर्हुतं मैत्री सज्जलं मंचवक्त्रिकः प्रातः सायं च कुर्वीत मैत्री शाणाग्निहोत्रकं गर्भस्थितिभवं क्लेशं न विंदति कदाचन अत्र
तं ते प्रवक्ष्यामि कौलिकोद्धारहेतुकं याकाचिद्वा मम मार्गेण साध्यते देवता त्वमा [illegible] पंचकेन सान्द्रमासा साधकस्य कदाचिनी नायिका
रत्नविप्राणां मपंचकनिषेवणे छत्ता वान्मोहेनो वा पिढ्रोरोगो वा प्रसंगतः स पंचकस्य संगश्चेज्जातो निरयमश्नुते तदुद्धाराय वक्ष्यामि
शक्तिशाणाग्निहोत्रकं मांसभक्षणे चैव नेमाक्षिमकं टके प्रश्निमद्यो देवतया हुतेन तु जप्ते विति मैथुने स्वस्य वीर्यं तु हूत
रूपं विचिंतयेत् दक्षिणाग्निस्तेन होमाबयसंभवेत्ततः एवमात्मनि पर्यन्ते बालाया मैथुनं चरेत् शरीनमा मनोनीता ध्वजपाता
प्रजायते नतत्र रतिर्जपायैदेवताच प्रसीदति पूर्वकुंडे हुनेत्सद्य मूलमंत्रेण साधकः देवता तेन तुष्टा स्यात्त्वपापैरभिभूयते मद्यस्य
तरकुंडे तज्जुहुयाद्देवतामोद न चोन्मादस्त्वयोगश्चोन पापैर्यम्य पश्चतः मध्ये मत्स्यं हुनेन्मत्स्या न्यायं स्वविडवानले त्यक्तसौख्यसा
धकश्चेदुक्तिमुक्तिप्रदे सत इंधितो वा यितो विप्रो वाममार्गे प्रकीर्तितः नानामैकैकता शिष्यज्ञानात्तेणांभुक्तिमुक्तिदेः शक्तित्र।
यात्मको मंत्रो वाग्वादिन्याः प्रकीर्तितं प्रणवं वद पूर्वं च वाग्वादिनि पदं वदेत् ऐं क्लीं क्लिन्ने क्लेदिनी तिमहा तो मैं वदेत् क्रूरः सौः
शेक्तामीत्त्वमस्वार्थकुरुष प्रणवं वदेत् वाग्वादिन्यामनः श्रोत्रपकोन विशदत्तरः नवविघ्नगैर्वर्णैर्ज्ञायते समनुश्रयं ब्रह्मादीनां
त्रयाणां तु वाग्देवी सत्त्वदेवता उत्पत्तिस्थितिनाशानां कारिका सा प्रकीर्तिता नास्य ह्रज्ञानचध्यानेन तु छेदो न च किंचन गणेशस्य
प्रसादेन वर्णालं तज्जपाद्भुते वाक्सिद्धिं समवाप्नोति कार्यं समाप्ति के हृदि चिंतयित्वा तथा मंत्रं विदेज स्नावदेत सकृत् तदा साभा

रि

भै. तं. २२६

रवी समाशापानुग्रहस्वादिनी मोनादसस्थिरा सिद्धिशक्तो मिनभाषणात् ततः प्रोक्ता गणेशेन त्रिशक्त्या ख्याते भैरवी वदवदवा
ग्वादिनि पेमिस्फो नवाक्षरः क्लिन्ने क्लेदिनि ह्समहाक्षोभं वदेत् क्रूरं एकादशार्णो मंत्रो यं द्वितीयः परिकीर्तितः तारेमोद्वे
ऊरुस्मी च तृतीयो ये षडर्णकः त्रयाणामेव गतः प्रोक्ताः षड्विंशमतरो मन्त्रः गणेशस्य प्रसादेन वामाचारेण सिद्धिकृत् भैरवी देव
नाचात्र वर्णलक्षजपाद्भवेत् न च पूजादिके न्यासो न पंचकनिषेवने केवलं सिद्धये प्रोक्तं सर्वेन्नत्र गोपिते ज्ञाते येनैकमार्गेण
सिद्धास्ते नात्र संशयः एताभ्यामेव मंत्राभ्यां बहवः कौलिकाः कृताः प्रथमं वक्ष्ये विप्रगोप्यां देवीं त्रिपुरभैरवीं कौलिके वाममार्गेच
सिद्धां तेऽद्भुतसिद्धिदां हकारं च सकारं च रेफमैकारसंयुतं नादबिन्दुसमायुक्तं वाग्भवं कूटमुच्यते हकारं च सकारं च ककारं च तथाप
रौ नादबिन्दुसमायुक्ते ईकारं योजयेत्तदा पंचवर्णात्मकं कूटं कामराजाभिधं मतं हकारं च सकारं च रेफमौकारसंयुतं विसर्गान्तं तृ
तीयं तु कूटं वर्णत्रयात्मकं तृतीयबीजं विज्ञाप्यं श्रीणाम्बकेन सर्गभृक् आदौ सकारः पश्चाद्धसौभिः कूटत्रयेऽपि च पठनीयं तथात्म
सादेयो मंत्रः स सिद्धये एकाक्षरो मनिः प्रोक्तो दक्षिणाम्नातिसंज्ञकः देववंदितपादाब्जा देवी त्रिपुरभैरवी आद्यादेनाभितस्ताय
मानाभिहृदयाम्बुजे आकुंच्य हृदयागतं चाप्यमेवं बीजत्रयं न्यसेत् आद्यं समस्तपदं देहे तृतीयो मस्तके न्यसेत् ऐं ह्लीं च शिरः प्रोक्तं सोऽरवे
न शिवो मनाः ऐं वर्मे ह्लौं च नेत्रस्थाने सौरस्त्रं परिकीर्तितं मूर्ध्नाधारे हृदि न्यसन्मनोः कूटत्रयेण तु नः ऊर्ध्वं तदेहमस्त्राहं त्रिभिर्बीजै
लञ्छ्यौ ते मणिबंधे करतले कराग्रे च क्रमान्न्यसेत् आदौ दक्षिणतो वामे कक्षाकूर्परपाणिषु पुनर्दक्षे च वामे च पादयोश्च तथा न्यसेत्

पादान्ते हृदये लिंगे संहारक्रमतो न्यसेत् अथ स्थितिक्रमेणैव बीजानामेषु विन्यसेत् आदौ वामेततो दक्षे कर्णयोश्चिबुके ततः शंख
योश्च मुखे दैवनेत्रयोश्च तथा नसि बाहुद्वये च हृदये कूर्परद्वितये कटौ जान्वनोर्जंघनेचापि पादयोर्मूलनिर्गमे पार्श्वद्वये च हृद
ये स्तनद्वगे मगले तथा नवयोन्यात्मको न्यासः प्रोक्तो बीजत्रयेण तु लिंगे रेफेन मस्तिष्काग्रबीजेन विन्यसेत् श्रीं ऐं न मस्तु हृदये मध्यवी
जेन विन्यसेत् मनोभवाये हृदयं श्वेवो मेध्यान्तस्तोयके सोऽहं क्लीं ये मि ति बीजं स्वस्थाने चैव पुनर्न्यसेत् अस्ते श्रीच योगे श्रीं विचयोनिक
मादिमाः विलोमबीजैर्विन्यस्य मूर्तिन्यासमथाचरेत् सह्रीमीशान[illegible]पायनतो मनोभवाय च नमः इत्यन्ततः प्रोक्ताम् ह्रौं ईशानमस्तेहु
यः सह्रैं तत्पुरुषरूपाय मकरध्वजकात्मने नमः प्रोक्तामित्यह्रौं हृदये वक्त्रतो न्यसेत् ह्रूं अघोररूपाय कंदर्पस्यात्मने नमः ह्रीं वामदे
वरूपाय मन्मथस्यात्मने नमः पतद्गुह्ये प्रविन्यस्य पादयोश्च तथा न्यसेत् ह्रं सद्योजातात्मने कामदेवाय नमः इत्यपि ऊर्ध्वप्राग्दक्षिणोदी
च्यपश्चिमेषु मुखेष्विमान् प्रविन्यसेत् ततः पंचबाणान् गोष्ठ विन्यसेत् द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः इति च पंचबाणाः प्रकीर्तिताः अंगुष्ठादिकनिष्ठान्त
मंगुलीषु क्रमान्न्यसेत् क्षोभनद्रावणाकर्षवश्योन्मादाश्च नामतः ललाटे भ्रूमध्यभागे मुखे कर्णान्तके टके हृन्नाभिलिंगे विन्यस्य प
ताश्च शेषशक्तयः सुभगा या भगा च भगान्तनी या भगसर्पिणी चतुर्थी तु परा त्वया पंचमी भगमालिनी अनंगानंगकुसुमा प्रोक्ता
वानंगमेखला अनंगमदनान्स्वीमदविभ्रमंथराः ध्येया कुंकुमवसना हारकेयूरकिंकिणीभाः वाक्कामक्षोभपुनर्बीजमलाऽऽपंचो
दितात्मकी मानेकर्ण्याद्भूषाणांश्चततस्तन्निगद्यते मस्तके च शिरसि भ्रूकर्णादिद्युगले नसि गंडयोरोष्ठयोर्दंतपंक्त्योरास्ये न्यसेत्स्थान्

रेखे=४

मे- त २२७ 227

चिबुककण्ठगलेकंठपार्श्वयोस्तनयुग्मके दोर्मूलयोः कूर्परयोः पाणिपोतस्थदेशतः हस्तद्वये हृमिस्केंनस्त्रष्टेचतमिमके नाभौ गुह्ये
पृनस्फोर्वौ जानुनोर्जङ्घयोस्तथा स्फिचोः पत्तलयोः पश्चाच्चरणाङ्गुष्ठयोर्द्वयोः ग्रैवेये च तथा काञ्च्यां हृदये दशाङ्कडके वामकुण्डलके
मूर्ध्नि विलये पानके तथा हृदयस्थारुणाम्भोजकर्णिकामध्यसंस्थितां जपाकुसुमसंकाशामरुणाम्बरभूषणां स्मितसौम्यमहामोहां।
त्रिनेत्रां चन्द्रशेखरां विश्वसौन्दर्यसर्वस्वजन्मसागररूपिणीं ब्रह्माज्ञानेन्द्ररुद्रेशाशिवाद्यैर्मण्डसंस्थितैः मण्डितांगीं महादेवीं मुक्ताजपव
टीधरां पुस्तकालंकृतकरां वराभयधारिणीं आनन्दमधुरां देवीं मदाघूर्णितलोचनां रक्ताम्बरां गन्धभूषां ध्यायेत्त्रिपुरभैरवीं एतां ये
त्रेषु वद्धपाणिभिः भैरवीं वालयोरथ नवयोन्यात्मके कुर्यान्मण्डलं कुमार्गतः हकारं च सकारं च रेफमौकारसंयुतं विन्दुद्वययुतं चाग्रे
त्रिकोणमध्यमं न्यसेत् योन्यष्टके कामबीजं वहिरष्टदले लिखेत् केशरेषु स्वरान् लेख्यान् द्वंद्वशोऽग्रदलेषु च कचटान् तपयान्वर्णान्वशा
लौ च विलिखेत्क्रमात् ग्रथयः पृणाभ्यां तदलनाकारयेत्क्रमात् दलाग्रेषु त्रिशूलानि वहिर्भूस्वरमालिखेत् मूलाग्रेषु लिखेद्वर्णान्
क्रमान्वीप्सर्वतः त्वगयानन्दक्षांजोपापिकृजटान्दफणान्न तथा यदथान्नफदांश्चापि भमरांलवषांस्तथा हृत्तद्वयेन तद्बाह्ये
वीथिकायां च मातृकाः चतुरस्रत्रयं कुर्यात्तद्बाह्ये देवतार्चयेत् यंत्रमध्ये देवतेष्टां त्यादिति पनरञ्जयेत् द्वादशान्ताश्च यवीश्यापृक।
सादिशितन्त्रयं वामा ज्येष्ठा तथा रौद्री चिकेह्वा नन्तः परे ज्ञाना क्रिया कुब्जिकाख्या विवादेवी विषघ्निका डूत्सरा च तथानन्दा ध्यानमासने
हृत्पद्मे रक्ताफलामलमणिरुफरक्तंशिशिरप्रभे गंगातरंगधवले वामरुद्रयमद्विजे नवरत्नस्फुरद्धीमानाहूलसकांडके मल्लिका

मालतीजातीशतपत्राद्यदामभिः स्फुरद्रत्नमयंभागं तथालंकारसुंदरे पेटीचव्यजनद्वंद्वनवरत्नविचित्रिते नीलकंठस्यपिच्छैश्च
तथाशीरविराजितम् कर्पूरस्रगनाभ्याद्यकर्पूरखोदसंभृते चषकेस्वर्णरचितेकंकनीहीरराजिता कज्जलस्यशलाकोचक
रेदेवंदसुरिते दयनाः परमेषाम्यः शक्तयःपीठसंस्थिताः स्फूर्वादिपरितःसर्वाःसर्वाभरणभूषिता संपूज्यमध्येदेवेशीमनेनसिंहा
सनेयजेत् रक्तस्वर्णाकृतिस्फारदीप्तिमाल्यकराम्बये पंचप्रेतासनेसाक्षान्मोक्षदायिनसंशयः स्तौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासना
यच हृदन्तःषोडशार्णायेभैरव्यापीठपूजने सिंहासनंचसंपूज्यचक्रेस्याजलंधरी आवाहनाद्यामुद्राप्रदर्शयित्वाप्रदर्शयन् वर
मुद्राचाभयाख्यांध्यायेत्त्रिपुरभैरवी हृदयाब्जारुणांभोजकर्णिकामध्यसंस्थिता ६०० जपाजन्मसंकाशामरुणांवरभूषणां स्मि
तसौम्यमहामोहांत्रिनेत्रांचेन्दुशेखरां विश्वसौंदर्यसर्वस्वजन्मसागररूपिणीं खलाञ्जनेत्रकृतदेशशिवाद्यैर्मुंडसंजिके मेरुडितांगीमहा
देवीमक्षाजपवटीधरां पुस्तकालंकृतकरांवरदाभयधारिणीं आनंदमधुरांदेवींमहाघूर्णितलोचनां रक्तांगरागसुभगांध्यायेत्त्रि
पुरभैरवीं महाविंशतिसंख्याभिस्ततोदेवींप्रदर्शयेत् स्वाभयेपुस्तकाक्षमालेवांकुशपाशकौ चापबाणौकपालंचकमंडलंचाग्नयेत
था कपालाभ्यांवामहस्ततलेदर्यार्कपालवत् आवाहनाद्यान्मुद्राःसम्यक्तंकालेचपंचवत् दर्शनीयायोनिमुद्रासासौलक्षणमुच्यते
योनिमुद्राहृदिस्थितिमांत्रैलोक्यवशंकर्णीभवेत् त्रैलोक्यद्राविणीचासौत्रैलोक्याकर्षिणीध्रुवा त्रैलोक्यवशकृन्मालेस्त्रादहृदस्थितांयगा
ततःषडंगावरणंपीठसंपन्नैर्न्यसेत् अग्नीशासुरवायव्यमध्येदिग्दिग्दलेचक्रमात् अग्रकोणेरतिपक्ष्यात्प्रीतिम्मन्यकोणके मनोभवं

दक्षिणाकोणे ततो वायव्यान्समर्चयेत् स्वाहावषडन्तकमंत्र कामेश्वर्या गणेत् ततः संपूजयेदेताः सर्वा दिक्क्रमतो यजेत् अनंगकुसु
मं॰ माचाद्या द्वितीयानंगमेखला तृतीयानंगमदनाश्चैनंगमदनातुरा स्वभगा पंचमी देवी भगाख्या भगसर्पिणी भगमालाश्च सर्वत्र देव
तं॰ पूज्याश्च पूर्वदिक् क्रमयोनिमुद्राद्या वाह्ये चाष्टदले हयं ब्राह्मी शुक्रे चासितेनांगं रुरुं माहेश्वरी श्रुते चंडं कौमारिका शुक्रे क्रोधं स्याद्वै
२२८ स्ववीशुते वाराही च तथोन्मत्तं माहेन्द्री च कपालिने चामुंडा भीषणं महालक्ष्मीः संहार संयुता दीर्घराष्ट्रके विंदुयुक्ते नाममन्त्रा।
न्विते क्रमात्पूजयेच्छक्तीनां पूजने ष्टेमन्त्रनमः तत्र द्वैरवमंत्रेषु स्वराद्याः स्वाहास्त्रविंदुकाः कामरूपं च मलयं ततः कौलगिरिं स्म
तः जालन्धरकं वै हेरिजालेय समतः परं उड्डियानं देवकोटं पीठाष्टकमुदाहृतं एषु पीठस्थानेषु संपूज्य पश्चिमादिक्रमेण तु हेत
कं भैरवं ताद्ये द्वितीये त्रिपुरांतकं वेतालमग्निजिह्वं च कालांतककपालिनौ एकपादं भीमरूपं ततो वा ह्यन्तभूपुरे पूजयेल्लोक।
पालाष्टकमूर्ध्वाधः क्रमतो यजेत् ब्रह्माणं चैव विष्णुं चाप्यर्चयेत् पश्चिमादितः वा पूर्वे बटुकोडे ततो हृदयान्तो नगात्मकः यं योगिनी
न भ्यो ह्रीं क्षेत्रपतये नमः गं गणपतये नमो वायव्यादिविदिक्षु च वसवो द्वादशादित्या रुद्रा भृत्गणो बलिः नित्यहोमवि।
धिं कृत्वा बलिदानं चरेत्ततः ईशानादिककोणेषु मंडलानि चतुष्टये आद्यो द्विकोणान्तस्तद्द्वा येहत्तेवचतुरस्रकं पूर्वमंत्रैस्समभ्यर्च्य
वटुकादींस्ततः परं बलिमंत्रैश्च वलयोदेयां मंत्राद्वदास्य एह्येहि देवीपुत्रेति वटुकानेयनाथ च कपिलान जटाभारभास्वरान्
त्रिनेत्रं च ज्वालामुखेति सर्वान्ते विघ्ननाशयनाशय सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्ण द्वयं वदेत् पंचपंचाशदर्णाय स्वाहान्तो व

ङ्कस्तत पात्रान्तरेण गृह्णीयात्सर्वस्यापि तपात्रतः तोयं गृहीत्वा वामांगुष्ठानामाभ्यां विसृजेद्बलिं यं योगिनीभ्यः स्वाहा सर्वव
र्णायोगिनीपदं ह्रूं फट् स्वाहेति ष्टत्रयाणां योगिनीनां बलेर्मनः वामांगुष्ठानामिकाभ्यां मध्यया सर्ववद्बलिं षड्दीर्घसकंतत्रो।
क्तास्थानदेवतेति पालभ्रः ष्टपदीयादिस्थितेबलिं गृह्णह्रुयेवषट् अग्रेरष्टनवार्णयैदेवत्रपालबलेर्मनः अंगुष्ठतर्जनीभ्यां वा
तर्जन्या चैकयापि च गांगींगूं क्षत्रपतये वरद वरद सर्वव जनमेवशमानेति च बलिं गृह्ण सं वदेत् स्वाहान्त एकविंशाक्षरम।
तोर्वर्णाः प्रकीर्तिताः वामांगुष्ठमध्यमाभ्यां शेषकं यैर्बलिमुत्सृजेत् निर्माल्यभोजिनी चास्या देवी त्रिपुरचंडिका तन्नजपे
त्रिंशत्तारत्नं स्थापकस्तकदाचन सम्प्रदायं सम्यग्ज्ञानयोगलब्धा मनं स्थधीः प्रजपेत्सिद्धये स्थीलतेमं त्रैस्फटव्रतः
तत्त्व हस्व चजङ्घा पलाशकुसुमैर्मंत्रैः त्रिलाडमुकेरस्यारिक्षसैमरथ्यवाङ्नेन रक्ताम्बरधीतमना मौक्तिकाभरणोष्णितः
चंदनागुरुकर्पूरक्लृप्तगात्रानुलेपनः वलयमथिरतः शोतोविरतः षरषट्कणः सर्वभूतसमौनीतोकुमारी प्रजकोभवेत् अथैतत
स्यापकवीजप्रयोगो बल्पतेभना नवकुंदनिभां देवीं मुक्ताजालविभूषितां मुक्ताकलापविद्यारत्नमालाजत्वरभेजे पतस्याः प्र
थमं वीजं लक्षं जपतिस्य यतः कविता जायते तस्य नानाह्मार्थशोभना अथ द्वितीयवीजस्य ध्यानादिकमिदं स्मरेत् रक्तांस्वरतरोर्मू
ले विलसन्मणिपीठगां पाशं च वीजपूरं च वाणान् उत्स्वमेव च कपालं च यतुष्रांतिषडुजैर्दधतीं भजे रक्तैरलंकृतां श्वेतमदाघूर्णि
तलोचनां हेलाविलाससंपन्नां नवयौवनसुंदरीं देवीं ध्यात्वा जपेल्लक्षं यो वीजं मध्यमं वशी त्रैलोक्यं तो भयदास्त्र प्रावत्स्त्रिद्धिभोग

मे. तं.
२२९

229

सैा अथत्तृतीयबीजस्य वदेद्ध्यानादिकं तथा अक्षमालास्रुवाङ्कं भमुद्रापुस्तकधारिणी नवकुन्देन्दुसंकाशा राजन्मौक्तिकभूषणा
शक्तिसन्निभमं ध्यात्वा बीजं सारस्वतं वशी योऽजपेज्जायते तस्य कवितासु विस्मयाना पालाशपुष्पैस्त्रिस्वादुयुक्तैर्होमो ऽयुतद्वयं कुर्या
त्सारस्वतीलक्ष्मीसौभाग्यानां गृहे स्थिरः जातीकरंजसंशमीवटोद्भवसमिद्वरैः बिल्वप्रसूनैस्त्रिस्वादुयुक्तैर्होमं समाचरेत् परनारी
नृपाणां च रंजने भवति ध्रुवं मालतीवकुलोद्भूतैर्होमैः स्मदनवाणिना सिद्धैर्होमैर्नेत्थमात्रस्य कवित्वमपि जायते अनुलोमविलोमेन
मध्यस्थं साध्यकर्मयुक् मन्त्रं प्रजप्य होतव्यं लोणराजिकया ततः नरनारीनृपाश्चैव वश्याः स्युर्नात्र संशयः त्रिस्वादुयुग्बिल्वफलैर्हो
मामर्षी नृरंजनः साधकस्य समग्रं हि स्थकमलायाभवेदपि त्रिस्वादुयुक्तगुग्गुलुभिर्होमो यक्षस्नाशनः इमं रूपास्थिता काश्यपामेवं त्रि
पुरभैरवी अथ संप्रवदाम्यद्य देवीं त्रिपुरभैरवीं आद्यं तोयगणनाथेन कौलिकाचारपूजितां हकारं च सकारं च ककारं च फरौ तथा
एकारस्वरसंयुक्ता बिन्दुनादविभूषिताः पञ्चवर्णात्मकं कूटं प्रथमं परिकीर्तितं द्वितीयबीजमैकारयुक्तो ऽस्याद्ध्यात् तृतीयकं एवं मन्त्रः
समाख्यातो द्विरावृत्याषडंगकं प्रागवदस्याचरेन्न्यासो ध्यानमस्या निरूप्यते उद्यत्सूर्यसहस्राभां चन्द्रचूडां त्रिलोचनां नानालंका
रसुभगां सर्ववैरिनिकृन्तनीं खट्वाङ्गपिशंगशालिलसिंताम्बरवाससं डमरुं च त्रिशूलं च वज्रं खेटकमेव च पिनाकं खड्गशरान्पाशा
नंकुशं पुस्तकं तथा अक्षमालां च दधतीं हस्तैः शवसिंहासनस्थितां एवं ध्यात्वा यजेत्पीठे प्रथमं पीठमंत्रतः अघोरेभ्योऽथघोरमाया
घोरहृदयेतरे श्रीसर्वतः सर्वसर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यो ह्रीं श्रीं च वलाद्यं चायजेद्धिकरिणीं ततः वलप्रमथिनीं चैव सर्वभू

तदंगोतथा द्वादशैतानः क्रमादेवोमदनीचमनोन्मयी एताभीर्हसमहस्रप्राग्वदंगा निरजयेत् रत्यादित्रयमभ्यर्च्य तथानंगादिकान्य
जेत् ब्राह्म्यादिप्रगमेसेहजपवस्प्रत्रप्रमातृकाः भूर्विवेलोकपालांश्च सायुधान्परमेश्वरि प्रसन्नसर्वप्रयोगाय त्रिपुरभैरवीसमं चैत
न्मभैरवीमंत्रस्वरूपःकथ्यतेधुनाः महाविकारसंयुक्तो प्रथमंबीजमारितं सकलह्रीं समाप्नात् द्वितीयंबीजमच्यते सहराणीसमा
युक्ता विसर्गान्तात्तृतीयकं उद्यत्भानुसहस्राभां नानालंकारभूषितां मकुटोर्ध्वलसच्चंद्ररेखां रक्तांवरांविता पाशांकुशधयरांतिमां
वामहस्तकपालिनी वरदाभयशोभाढ्यांपीनोन्नतघनस्तनीं एवंध्यात्वायजेदेवीं एवंसिंहासनस्थितां द्विराहृत्यापडंगानिन्यसेत्सर्वी
गलस्तयोः त्रिकोणाश्चैवषट्कोणंचसप्तकंततःपरं चतुरस्त्रंचतुर्द्वारमेवंमंडलमालिखेत् प्रथमावरणेचात्रषडंगैःपरिकल्पयेत्
रत्यादिकामंतःतत्राविकोणाग्रेवसंततके वामकामंविशुद्धदलेयजेद्वारणाश्चपूर्ववत् डाकिनीराकिनीचैवलाकिनीकाकिनीतनः
शाकिनीहाकिनीचापिपश्चिमादिक्रमाद्यजेत् अनंगकुसुमाद्याश्चवसुपत्रेपूर्ववत् परमन्त्रास्माख्याचकमेप्राहत्योयुनः प्र
योगाद्धविलासीचभाववाचश्रजेयेत् भैरव्याद्याःदिकं प्राग्वत्पूजयेत्तथापि मायेयेत् तद्देवचयंत्राणि दिशो घमासादिकंतथा
प्रथमतं प्रवदामि भुवनेश्वरभैरवी हसाविकारसंयुक्तो प्रथमंबीजमीरितं हसकलाह्रीं समेनाद्वितीयंबीजमच्यते हसा
वीकामसंयुक्तो विसर्गान्तेतृतीयकं षट्दीर्घाचितमध्येनवीजेनोक्तषडंगकं जपाकुसुमसंकाशं दाडिमीकुसुमप्रभां चंद्ररे
खाजटाजूटां त्रिनेत्रां रक्तवाससां नानालंकारसुभगां पीनोन्नतघनस्तनीं पाशांकुशधराभीतिं दयानांचशिवाश्रये चैतन्यभै

भै· ते·
२३०
230

रवीवत्तथा यथेनोक्तनिशाप्यतत् षडंगावरणं चात्र पूर्ववत्परितो यजेत् इष्टायाः प्रजपेद्देवी त्रिकोणान्तदनन्तरे अष्टविंशमहेशा
थालक्षं प्रजपाद्वह्निःपुनः डाकिन्याद्याश्च षड्दलेषु हृल्लेखा किनीस्वाहाः अनेन क्रमेणाथावाह्या दिक्षु गले ततः भूविंबे लोकपा
लाश्च वज्रकाद्यांश्च प्रजयेत् वनःषष्ठियोगिनीभ्यो हृदंतो यदशान्तरः अष्टपत्रेषु भूविंबे न्यकोद्धारणं प्रजपेत् एकादशमहा
कोटियोगिनीभ्यो नमो ह्वयेत् जपादिकप्रयोगांश्च ज्ञेयं भगवद्देवहि अथातः संप्रवक्ष्यामि भैरवीकमलेश्वरी हृसस्थाने सहेश्व
न्यासं सर्वमेवादि पूर्ववत् राज्ञा ज्ञानात्ततः समाब्रह्मिन्योभवन्नदी एकस्तथा वाममार्गी राजभीत्यान्नमन्त्रन येनोलक्षतयाङः स्व
कलौ ख्यातिं गमिष्यति भुवनेषु च देवेषु प्रसिद्धेयं भविष्यति अवर्णाश्चापि वर्णाश्च भविष्यन्ति वरप्रदाः एकामपेक्षके पूजां कृ
त्वा ये जपन्ति नराः प्रसादात्तीरेश्वरस्यैव ध्यानवकान्तं प्रसीदति भुवनेशी भैरवी च कुब्जारूपान्तरे मम कार्यार्थे वहवः शिष्याः कौ
लिकावामिनः कृताः तस्मात्ध्यानार्चनादि भगवद्दक्षिणमार्गतः अथातः संप्रवक्ष्यामि हसराद्यां च भैरवी भुवनेश्वरभैरव्यावी
जादौ हसरान्पठेत् त्रयाणामपि बीजानां प्रथमं वेजनात्मकान् हसरा यात्तथा विद्या भगवत्पूजादिकं मतं अथातः संप्रवक्ष्यामि सि
द्धकौलेशभैरवी आद्यं तु बीजयोरेफरहिता हसरादिकाः ७०० कौलेश्वरी भवेद्विद्या कौलिकानां तु सिद्धिदाः संपत्प्रदा भैरवी च स
र्वं ध्यानजपादिकं ऊर्ध्वं तोपी दशोकर्मादि वो दाम तस्य तेजसा नशाक्तानत्र संस्थानं तदा वेदेन षोडशीणा जपेद्गोसमाप्नुनाभजतो।
जयदायिनी ऊर्ध्वाम्नायस्य यो देवस्तां वक्ष्यामि समासतः ड्रीं ड्रीं रक्तपटे प्रणवादिनवाक्षर २ एकादशार्णा स्वाहान्तो मंत्र उत्तम

तदीयके नारदोमुनिराख्यातो विराट्छंदउदाहृतं जयदुर्गादेवतास्याद्भुक्तिमुक्तिफलप्रदाः नाराद्यैः पंचमेत्रस्यपदैः सर्वेण
धीमता जातियुक्तैरंगक्लृप्तिः षट्पदैतैर्षडंगकं अष्टपत्रंभूर्जाद्यं हेचतुरस्रत्रयाहृतं चतुर्द्वारेसमायुक्तं उमादिभिस्तदर्चयेत्
ऊर्ध्वास्वपीठपूजायांनवशक्तिसमर्चनं प्रभामायाजयाचैवसूक्ष्माचविशुद्धिका नादिनीसुप्रभाचापिविजयासिद्धिदातथा एकव
क्त्रिंशद्वर्णीवहीनैरर्द्धैः संपूजयेत् तारोवज्रनखदंष्ट्रायुधायमहासिंहाय हुंफट्नमःसिंहमनुः पीठंचानेनपूजयेत् आसनंम
नुनानेनदद्यात्कमलेनकल्पयेत् मूर्त्तिमावाह्यतस्यान्तःपूजयेच्चंदनादिभिः क्रमादाहृतयोगेश्वजयादिभिःप्रभादिभिः देवास्तुये
द्दिंगीशैश्च हेतिभिर्ध्यानमथ्यते मेचाभांचंद्रमुकुटां सिंहस्यांतीताणकैः चक्रंखड्गंचमभयं यथायोग्यंभुजैर्दधत् जयाचविजयाकी
र्त्तिः प्रीतिस्थापिप्रभामता श्रद्धामेधाकान्तिश्रुतिनामाद्यवरपूर्विकाः प्रदिदैशेगदाखड्गःपाशांकुशशरांपनुः श्यामाद्यातिशोकाति
लक्षाणांपंचकंजपेत् दशांशंजुहुयादाज्यैस्तर्पणादितदाचरेत् ततःसिद्धमनुर्मंत्रीप्रयोगानाचरेत्सुधीः इमंमनुंजपेद्रूपःप्रवि
शेत्समरेसंगरे सशेषाणरिपुंहत्वा नात्रकार्याविचारणा विवादेवाव्यवहारेदोजमोविजयवीभवेत् अनयाविद्ययास्त्राणिशस्त्राणिस
बहून्यपि सेनमानिवसंस्थामेसमराविजयप्रदानितु एतदाराधनाद्देवादिवोदासेभवन्नृणाः योद्धारणार्थमानीतानादिवोदासस्यमंभु
जः वनदुर्गाख्यितांगणापोरेनस्यामवंश्यश्च उत्तिष्ठपुरुषीमल्का किंस्वपिषिभयंचवदेत् मेसर्वोपतिवोढार्थ्यपश्चाद्भूयात्स्थितंतथा यदि
शकामशकंवा तन्मेभगवतीतिच शमयाग्निवष्ठचेतिमंत्रोनगरग्रणाणाकः स्वकार्य्यसाधयितेयेग्राणामात्येनकीलिता एतंजपे

मे॰ तं २३८ च्छति:कीलोनदासिद्धिप्रजायते ॐ क्लीं फं फं धनं हूं च प्रथमं बीजे पंचके मंत्रादौ योजयेद्दं ते फें क्लीं मामि तिजायते निष्कीला जायते
विद्यासाधकानां सुसिद्धिदा श्रावणकोमनिःश्रोक्रोहान्नूह्रक्लेदईरितं वनदुर्गादेवतास्य सर्वशत्रुविनाशिनी स्वर्णप्रश्रस्थभूर्वी
णामंत्रार्णाः स्यात्षडंगकं दक्षपादांगुलीमूले गुल्फजानुनि चोरुके वामपादांगुलीमूले गुल्फजानुनि चोरुके गुदे लिंगे तथा मूलाधा
रे च जठरे तथा पार्श्वयुग्मे हृदि स्कंधद्वंद्वे कंठे च संधिषु करयोर्वदने नासागंडयुक्कर्णयुग्मके भ्रूमध्ये मूर्ध्नि मनोर्वर्णान्न्यसेद्यथा।
विधि विद्युत्विभां त्रिनेत्रां चलत्कनकपंकजे स्थितां चक्रं दरं खड्गाभीतिं हस्तेषु दधतीं शुभां सर्वाभरणकांतिं वसनां शशिमौलिं वनस्थितां
प्रसन्नां प्रणवाभूषां गीर्वाणसौख्यदायकां इति ध्यात्वा यजेद्देवीं पीठे पूर्वोदिते ततः पूर्वमंगानि पूज्यानि ततो ब्राह्म्यादिकां यजेत् चक्रा
द्यस्त्राणि मातृस्थलोकेशानायुधानि च आर्या दुर्गा च भद्रा च भद्रकाल्यंबिका तथा क्षेम्या च वेदगर्भा च क्षेमंकरी चाष्टमी मता चक्रं शंखं वासि
खेटेषुचन्त्र्यले करोदिका वेदलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं हुनेत्तिलैः श्रीसाध्यानिलदस्थाने दुर्गां संचिंत्य चान्नले नयनां मार्जनं कृत्वा ब्राह्मणा
राधनं तथा यन्नथामाधिभिः सम्यकृतो भवति नान्निजगुरुः एवं सिद्धमनं मंत्री वाक्रैः स्वार्थान्प्रसाधयेत् दुर्गाप्रयोगभेदेन चिंतये हन्वासि
नीं ध्यायेत् क्षिप्रं श्यामलांगीं हस्तपाये मूर्ध्नि निस्थितां चक्रं शंखासिवाणाश्च तर्जनीं चर्मखेटके चापं च दधतीं हस्तैः सुप्रसन्नाननां भजे प्र
यहं प्रजपेन्मंत्री सरसा शीर्षेणेन सदा सहस्रं चतंदनेच प्रयोगान्कर्तुमर्हति यघट्टदिशप्य चमरे से सहस्रं चाशु तज्जपेत् अचिरालभते नन्न
दशाध्यमपि साधकः पानत्लापी मा मह्वीस्मरन्देवीमनन्यधीः नित्यं सहस्रं प्रजपेन्मंत्रं साधकसत्तमः ज्वरसर्पग्रहाद्यास्त्रदोषा वप्र

शायेन्मथीः जुहेदारणकतिलैराजिकाभिश्च वा जुहेत् अपामार्गसमिद्भिर्वा नाशयेत्सकलान् गदान् अपस्मारादिकान्मन्त्री नात्र
कार्या विचारणा न्यग्रोधोत्थसमिद्भिश्च सरणाभिर्जुहेन्मथीः अश्रुतं सर्वसंपत्त्यै सर्वापन्नाशये पि च ग्रहादिशान्त्यै च तथा ह्यभिचा
रादिशान्तये अर्कवृक्षसमुद्भूतैर्जुहुयाच्च समिद्वरैः आरभ्य रविवारं च सप्तदशाप्रमहं सुधीः दशाहतो वाञ्छितार्थसिद्धिर्भवति नान्यथा
अहर्वा समराग्रे वा चैत्येषा रससमुद्भवैः पञ्चकैः सकलैर्मन्त्री जुहेद्वाञ्छितसिद्धये तिलशर्करानसिताग्रास्य विधायन्त्रजुहुयाद्बुधः कटुतै
लैः सहस्रं वा ह्युतैस्तथा नवतैः संपातैस्तैलेन सहान्तसमभ्यर्च्यय यथाविधि सर्वं वन्ध्यजपेन्मन्त्रं ना मारणं न मूर्च्छनैः श्मशानाचारमथीरक्षय
त्वीयेतयमानसः गृहीत्वा परसेनायामध्य गच्छेदभीतवत् सायनानि दिशः सर्वाः संभ्रान्ता विफलास्तदा सप्तागमपुनर्भयोग्
रूपानैत्यनैरपि वक्षालेकरणाश्चापि तेनाध्येतय यदा यस्मिन् शुष्ठाधिकशतेनाथ संजप्ते शवभस्म च निःक्षिपेयस्य शिरसि स विद्विषे ।
भवेज्जनैः देशाद्देशान्तरं चैव काकवद्भ्रमते सदा कारस्करद्रुमोत्थैश्च पत्रैर्वा पुनि पातितैः सहस्रं तज्जुहुयान्मादरजोभिस्तु हवैरिणः
उच्चाटोऽथ भवेत्तस्य योविषवृक्षसमुद्भवैः पुष्पैर्जुहेन्महस्रं च सेनां संस्तम्भयेद्बुधः तावद्भिलसपत्रैश्च मन्त्री सेनां निवर्तयेत् विष
वृक्षसमुद्भूतां शत्रोः प्रतिकृतिं शुभां शुभाः कृत्वा प्रतिष्ठितप्राणां वेष्टितां खदिरीकृतां निशि कृष्णपक्षे च त्दशपाकाकोलकवसाद्युतैः होमा
द्विप्रदीप्ते निशाने तिष्ठन्मन्त्रसमन्वितां तथा होमान्ते मोरिपुर्नूनं भवमेव सहस्रतः वैरिणः प्रतिमां कृत्वा समयक्तस्थापितानले विषत्रि
कटुकोलिमांतसमर्पणमेतलेलिप्यन्ते जपेच्च मन्त्रं संध्याज्वराक्रान्तो भवेद्रिपुः जयाभिषिक्तः शान्तिर्भवतामनसंशयः प्रतिमावि

मे
तं
२३२

षट्दलोमध्यगतिः द्विपङ्क्तलवारिणी उन्मादक्षोभिणी मयरूर्वेवक्त्रांतिरीरिताः स्रष्टिविंववदारको मूलतत्त्वेनिकायबो ध्यानातुतत्र
जप्याध्यमारयेद्दृप्तेसेवये शशिरेखटकराकेष्याक्रहासावनवासिनी सेस्वत्नमंत्रजापेनशमयेच्छत्रुसंचयं मारयन्त्वकरोसिंहस्थि
तोपावकसन्निभो कारस्करडुममिधामधुतेत्नजुहुयात्सुधीः रोगिणाःकारिणःसर्वेजायेतेह्यविरात्सदा विषहृद्दलोस्थितेःपंचैरभिता
शोपयोतिच तहृत्तसमनोभिःस्याडुच्चाटक्करिणोभ्रुवं राजहृद्दलसमिद्होमाद्देशानरुपतिंदेतिनो विषहृदलमस्तेनेक्षत्रिमधुकैरि
भव्रजः वशीभवेतथाशीघ्रंपंचैरादिमकोस्थितेः त्रिस्वाडुक्षुमैश्चकारिणोत्वानिमन्त्राभवेतिच अमंगपंचगव्येनलोकरवाकरम्प
रः करिणामनजमोयेशोक्तमत्त्रविडुन्नमैः सार्पिस्तिलानिमकडुराजिकापंचगव्यकैः हविस्तडुलकैश्चैवप्रतिकेचसहस्रतः
ज्जुहुयादिभसंचानोहृद्भिर्भवतितान्यथा महोनेवलहृनेचछिवानिर्भिधपंचथा दिक्क्रमेणैवपंचाष्य त्वाश्यानिश्चकल्पये
त् सम्यक्शिल्पविदाशेखेनेदक्षशार्ङ्गकौ कौमोदकीतिक्रमेणप्रोक्तायायुधपंचकं निहिताप्पंचगव्येनजपेच्चसहस्रकं ता
वत्त्रांस्येनजुहुयात्संपातेतत्रपातयेत् भूयस्त्रयसर्वेसंख्याकंजपंकृर्त्वाहिचलाणः विद्ध्यादवतान्यचपंचगव्येप्रसूरितात् म
ध्यादितेषायुधानितिः द्विपङ्क्तलेसमे जप्त्वाकांतितत्तोवलिंमंत्रैर्हविर्विज्ञैःशुभैः नगरग्रामदेशानांकायरक्षेयमीदृशी मंत्र
येत्रीयतेरक्षासकलातत्रवर्द्धते धनधान्यसमृद्धिस्याद्विघ्नचौरभयंनच पंचैरैपैवशीकृत्यानतमन्त्रीमत्पलेरपि वाहृणान्कुमैदे
ईवाकल्लारैर्विशेषवच सूद्राल्लवणहोमेनग्रामेजातिश्चस्तनंके चक्रशोखगदाभोजहस्तंसविचित्पेच्छुभे रविविंवेमतेदेव

मन्त्रयन्त्रस्थलिंगाके प्रजपेद्धायत्रुरुषो भगवत्सदयोरस्य सर्वसिद्धिकरः प्रोक्तः प्रकारोयं हमेत्रिभिः समाप्यनामात्रैरोस
म्यशिवदर्भितमत्रे लिखेत् यंत्रे ततः जलान्लसंकरलग्ने प्रभ्रत्यव नयाह्कनायाप्रतिमात्तस्याहूदिचतेभ्यसेत् संख्यापिस्याभिम
ख्येन समाहंप्रजपेन्मंत्रं संख्यात्रयेशतं चाष्टाधिकं वश्यो भवेन्नरः व्रीहीनन्नडुनेदष्टशतं प्रमहे वत्सरात् भवेत् व्रीहिमान् गोमयोभि
स्त्र पशुमान् भवति ध्रुवं घृतहोमान्मेधिराः स्यान्काचनाग्निर्महीयसी दभाचसर्वसिद्धिस्यादत्रैरत्र समृद्धिप्रक मधुहोमरत्ना
नोविधिर्भवतिनामपथा दुर्वाहोमैनदीर्घायुर्मेधावी भवति निश्चितं श्वेतगुंजाः समानीय कुटवप्रमिताः शुभाः पतन्मंत्रसंजमास्ता
विकिरेद्ब्रह्मसैनकेः स्वयंमेवा सजनस्सस्तैनासौवैरिग्रामः ज्वरादिकैर्महारोगैः पीडितामान्पएणामचिरं सेनाधिपतिमुख्यानां
परस्परविरोधतः एवंत्रिपदद्वैवीनाविधेर्श्रीशप्रशंसितिच ९०० अथातः संप्रवक्ष्यामि वीजरूपं महामनुं दुर्गिस्थिकाद्वरोमंत्रस्सर्व
मंत्रोत्तमोत्तमः ऋषिकाश्यपश्छंदस्त्रिष्टुगायत्रीछंद दर्शितं देवनाभवेदुर्गोपकुर्गानोविधिस्तथा षट्दीर्घयुक्तवीजेन विसर्गेणा
न्वितेनच दुर्वाश्यामांत्रिनेत्रां चकमलेष्टदलेस्थितां शूलेवाणौ स्वरूचक्रेशोविखेदेशमासनं कपालानिचदत्ताथस्क्रमेणादर्थतीस्म
रेत् चतर्लक्षंजपेन्मंत्रं दशांशेन्जुहुयात्तिलैः पुष्पादिकैप्रयोगादिवनदुर्गासमेम्मरतं येयेमनोपकाराथगणेशेनस्माधिताः ल
क्ष्मीमंत्रार्थिकाशिकाश्यामर्थदात्संप्रवच्म्यहं नमःकमलवासिन्यैस्वाहाहावेतिदशाक्षरः ऋष्यादत्तकविराट्कमलासमुदीरिताः
देवीचपद्मिनी विल्वपत्रैचवरदामता तथाकमलरूपाचदेद नमोन्तावविन्यसेत् पंचांगेष्ववनाराधाध्यानमस्यानिरूप्यते ॥

मे
तं.
२३३

तडित्कांतिपद्मयुगवरदाभयसत्करां गौरीं भासा भुवनं भासयंतीं सरोजगां कांचीमुकुटमंजीरमणिपोषितचिरांशुके ध्यात्वैवं गानित
हार्यैवलाकाघष्टशक्तये: तद्वाह्ये लोकपालांश्च तदस्त्राणि ततो बहिः १ एवमभ्यर्च्य लक्ष्मीं भवेत्साक्षाद्धनाधिपः पंक्तिलक्षं जपे
न्मंत्रं हविष्याशी जितेंद्रियः तद्दशांशं सरसिजैस्त्रिस्वाद्वक्तैर्जुहेत्सुधीः नद्यां समुद्रगामिन्यां कंठदघ्ने जले स्थितः लक्षत्रयं जपेन्मंत्री।
भवेदर्थाधिपो नरः नेघावत्संप्रसूनैश्च जुहुयाद्गुणताक्रमे रमां समप्रज्य सहस्रं तावद्बिल्वैर्मधुप्लुतैः फलैर्हुनेत्पौर्णमास्यां पंचम्यां वा सि
तेऽब्जैः शुक्रवारे जपस्थं वीमा संयोज्य जुहुयात्सुधीः संवत्सरं धनैश्वर्यं लभते नात्र संशयः किंवहुक्तेन भजते मनुमेनं जितेंद्रियः सर्वा
ञ्छितार्थाँल्लभते वश्यात्समस्मृद्धिमुक् अथ वक्ष्ये गणेशेन काशीराज्यमथेमम श्रीवादिससरत्तो दिग्भागे लक्ष्मीरुपासिता साम्रा
ज्यलक्ष्मीर्विख्याता गतराज्यप्रदायिनी लक्ष्मीर्विनायकस्तत्र सिद्धो सौ गजाननः दक्षिणेनैव मार्गेण तस्यास्मिर्हिर्ब्रवामतः सकारं चह
कारं च कलशावर्णपंचकं ईकारस्वरसंयुक्तं प्रथमं कूटमुच्यते हंवीजं तद्वितीयं स्यात्रोक्तोयं ग्रहरोमनुः ऋष्यर्हरिश्चगायत्री छंदो
लक्ष्मीश्चमोक्षिणी साम्राज्यदा देवतोक्ता कूटंवीजं प्रकीर्तितं शक्तिः श्रीवषडंगानि षड्भिर्दीर्घैः समाचरेत् अतसीपुष्पसंकाशा रत्नभूष
णाभूषिता शंखचक्रगदापद्मशार्ङ्गबाणायशोभितैः षड्भिः कराभ्यां देवेशीवरदाभयशोभिता एवं यंत्रे त्रिकोणस्था दष्टपत्रं वसुभूपुरं मध्ये
प्रपूजयेद्देवीं षडंगानि ततोर्चयेत् त्रिकोणकोणगा पूज्ञा सावित्री च सरस्वती ईशकोणात्क्रमेणैव ब्राह्म्याद्याष्टदलाष्टके एकोर्वाक्रमे
णैव भूपुरमंत्रनामतः अष्टादशमहाकोटियोगिनीर्ध्यानमालिनि मंत्रेणापूजयेत्पश्चात्शक्रादीनायुधान्यपि एनर्देवीं समभ्यर्च्य

यष्ट्वा गन्धादिभिः वटुकक्षेत्रपालेभ्यो योगिनीभ्यो बलिं हरेत् एवमष्टभुजां ध्यात्वा नित्यक्लिन्नां प्रजपेत्सुधीः तद्दशांशेन पद्मैस्तु
जुहुयाद्राज्यसिद्धये एवमाराधयेल्लक्ष्मीं साम्राज्यं प्रसादतः अथातः सम्प्रवक्ष्यामि नित्यक्लिन्नामनुं परं भवार्णं सिन्धुरेवमा
यानित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहान्तोऽस्य मनोर्निर्ब्रह्मा छन्दः त्रिष्टुप् च देवता नित्यक्लिन्ना ह्रीं च बीजं स्वाहा शक्तिः समीरिता क्लिन्ने इति कील
कं प्रोक्तं हृदाद्येन समीरितं ह्रां भाद्या भान्तशेषाणि उक्तान्यङ्गानि साधकः हृदये च हृदये कर्णे हृदये नासा हृदयेपि च लिङ्गे गुह्ये पादयोश्च मे
त्राणां क्रमतो न्यसेत् अरुणामरुणाकल्पामरुणांशुकधारिणीं अरुणस्रग्विलेपनां चारुस्मेरमुखाम्बुजां नेत्रत्रयोल्लसद्वक्त्रां भाले
घर्माम्बुमौक्तिकैः विराजमानां मुकुटलसदर्धेन्दुशेखरां चतुर्भिर्बाहुभिः पाशाङ्कुशौ पानपात्रकं अभयं बिभ्रतीं पद्ममध्यासीनां म
दालसां ध्यात्वैवं प्रजपेन्मन्त्रं प्रागुक्ते शक्तिपीठके त्रिकोणमादौ तत्स्थानः षट्कोणं बाह्यके लिखेत् पद्ममष्टदलं बाह्ये भूपुरेण
चवेष्टितं तत्र मध्ये यजेद्देवीं चन्दनाभिरुत्तमैः कर्णिकायोनिमध्यस्थदेशावाग्नीशवक्त्रेषु नेत्रशंखपुरतो दिक्षु यजेदङ्गानि षट्क्रमा
त् क्षोभिनीं मोहिनीं लीलां त्रिषु कोणेषु पूजयेत् नित्यां निरञ्जनां क्लिन्नां क्लेदिनीं मदनातुरां मदद्रवां द्राविणीं च द्रविणां चाष्टपत्रगाः
मदाविलां मंगलां च मन्मथार्त्तां मनस्विनीं मोहां मोहां मानमयीं मायां मन्दां मितावतीं द्वारपार्श्वेषु कोणेषु दिक्षु तादृशान् यजेत् देव
गृहारके वामपार्श्वमारभ्य प्रजयेत् लोकेशानपि तद्बाह्ये तदस्त्राणि ततो बहिः ध्यात्वैवं प्रजपेल्लक्षं मन्त्रमेनं दशांशतः बकुल
पुष्पैः स्वाहान्तैर्जुहुयाद्धविषाथवा तद्दशांशं कल्पयित्वा जलैः कर्पूरवासितैः आत्मानमभिषिञ्च्याथ ब्राह्मणान् भोजयेत्ततः वित्त

मे·
ते
२३४

भूषां वरायै प्रसन्नो ध्यग्रुरुमात्मनः सिद्धमंत्रप्रजप्तोत्तप्रयोगात्कोऽत्र वितमः ततो विद्याप्रयोगार्हो निशार्चानिरतस्तथा सहस्रजापीन
ष्टमंत्रः ऊर्ध्वाडुक्तनवाम्नाया पद्मैरक्तैश्चित्रमध्वक्तैर्होमाल्लक्ष्मीमवाप्नुयात् तैश्चैवकैरवैरक्तै राजवश्यवशं नयेत् समानद्रूपवन्नायाः
शुक्लायां गोः पयःस्नुतैः मल्लिकामालतीजातीशतपत्रैर्हुतैर्भवेत् स्वर्णाभिःसंलभं शान्तो दिपादीनाञ्च योषिता श्राज्याक्तैः करवीरोत्थै
प्रसूनैरुग्रैर्हुतैः रक्तैर्वरागिणी वा णीज्वरम् तन्मयं वशं नयेत् भूषावाहनवाणीज्यसिद्धयः सत्संस्तवोक्तिताः लवणैः सर्षपैर्गौरैरितरै
र्वीथ्य होमयेत् तैलाक्तैर्निशामध्ये तान्नयेद्दास्यितां वधं तैलाक्तैर्जुहुयाद् लवणं दग्धं निशान्तरा मासादरातिस्त्रीश्चापि ज्वरेण परिपी
ड्यते अरुष्करस्नुतास्यक्तैर्जलैर्निशि होमतः त्वाणशरीरता नेत्रकुंडः साध्यामाश्रविकित्सकैः तैलेन गलितां गात्रैकुर्वीत यमाल
ये तथा तैलसंसिक्तैर्वीजैरंकोलजैरपि मरिचैः सर्षपास्यक्तैर्निशिहोमात् समानसो वांछितां वनितां कामज्वरार्त्तां मानयेद्ध्रुवम्
मरीचिसर्षपोपेतैः सम्मराङ्कुरैर्निशि चतुर्मानकुलेशितं ततः शापामानयेद्ध्रुवं घृताक्तैर्जुहुयात्रिंशशतमष्टोत्तरं हुत्वा तेनान्नप
र्णीभवनेभोक्ता च भवति ध्रुवं शालिभी राज्यसुक्ताभिर्होमात्कालीन्नामनयात् साध्यदिहृदन्तं भ्रुतामिष्टपादरजः कृतो राजीमरि
चल्लोणाभ्यां सर्तैलीजुहुयान्निशि प्रपदाभ्यांचजंघाभ्यांजानुभ्यामरुयुग्मत नाभेरपस्ताहृदयाद्गलेनाकंठतस्तथा शिरश्च स्तनतो
दोन्न च्छिन्नाश्चरोणावैक्रमात् एवं द्वादशधा होमान्तरनारीनराधिपाः वश्याभवेन्ति समाहारज्वरार्त्तीश्चासम्बोढ्या अयांति निश्चये
वासम्बोढ्या नाम्प्रयोगतः पिष्टेन गुडयुक्तेन मरीचैर्जीरकैर्युतो हुत्वा पुत्तलिकां साध्यनाम्ना मन्त्रमथो हृदि सनाम होमयेत्पात

हुतैः संपाचितैस्तु नः स्तंभनिकरोत्यग्रणसहस्रं प्रजपेन्मंत्रं साध्यनामस्फुटं हुत्वा प्रभवेत्साध्यभक्तार्णान् वशयेत्सेवकान् देवि भूयसा ना
मार्ग्गैर्नितैस्तथा कृत्वा विपाच्य कोदलवशयेत्तं तदर्थ्यं के नारिकेलफलांभोभिस्तर्प्पणाद्वनितावशाः कर्पूरवासितैस्तोयैर्भव
त्यान्वशये स्थिताः तर्प्पणाल्लवणांभोभिर्जलैः सर्वे सकिंकराः तथा लवणयुक्तेन तोयेन वनितावशाः गुडेन वारिणा मासेन दर्द्
समवारके तर्प्पयेद्यस्तु नाम्नैव स तस्याद्दशीनिशं केतकीवासितैरेवं तैः केलफलोदकैः तर्प्पणाद्वनितावश्याः दग्धे भाणाभि
जंपनं नमेरुवासितैस्तोयैस्तर्प्पणाद्भूमिपावशाः चंपकैर्वासितैर्जलैस्तर्प्पणं सर्वरंजनं पाटलीशतपत्राभ्यां वासितैस्तर्प्पणाज्ज
लैः सर्वलोकचमत्कारकारी भवति निश्चयाः कस्तूरीवासितांभोभिस्तर्प्पणात्सर्वसिद्धिकृत् इक्षुचंदनसौरभ्यवासितांभः प्रतर्प्पणं वा
ञ्छितार्थसमृद्धिं सिद्धिमंडलेऽत्र तेप्सवे सक्तुमिश्रजलैस्तर्प्पणाद्धनधान्यादिभिः श्रियैः गुडमिश्रजलैस्तर्प्पणाद्विघ्ननाशनं विंचाफलरसो
पैतैर्जलैर्दीपायनं तर्प्पयेत् उष्णोदकैस्समं मिश्रैस्तर्प्पयेद्देविशत्रवे केवलोष्णोदकस्तर्प्पणात्तज्ज्वरसमुद्भवः निंबपत्ररसोपेतैरंबुभिस्तर्प्प
णाद्विषां जायते योऽन्यवैरस्य येनैव नाशमानवः तथैवाम्लसमं सलिलैस्तर्प्पणाद्द्विषो मृत्यवे घृतीसारादिभिर्दोषैरोदरे रोगमानवः
वनितानवनीतसद्भावकोग्रिजयादिना जायते साधको नित्यं कंदर्प्पाधिकसुंदरः सर्वतिथ्याश्रियेदेव्याः देवीश्रीविद्ययासमा
अथातः संप्रवक्ष्यामि नित्यक्लिन्नामनुं परं ऐं क्लीं ऐमिति बीजानि नित्यक्लिन्ने मदद्रवे ऐं क्रीं स्वाहेति पंचाशदर्णो मंत्रोऽयं वांछितार्थदः
ऋषिः संहरणोऽस्याः छंदो विराडुक्तं तु देवता नित्यक्लिन्नाभिधा देवी चतुर्वर्गफलप्रदा विनावाग्भवबीजेन द्विद्विप्रेमेभ्यवाणैः

मे·
ते
२३४
२३५

समस्तेनांगपट्टकेस्थाने निर्मलक्तिताम्स्मरेत्ततः स्वरात्समुद्रमध्ये तु रत्नद्वीपं स्मरेद्बुधः तेजोमयं तत्र वने नानाकल्पद्रुमान्विते भ्रमरालि
मंजुनादेन मंदवातेन सेविते मनोज्ञरत्नमण्डपाधोर्ध्वे कं मणिकुट्टिमस्वरूपे रत्नसिंहासने तस्य मध्ये राजत्रिकोणके तन्मध्ये ष्टदले दे
वीरूपविशिष्टांच संस्मरेत् पीनोत्तुङ्गस्तनभरुणपद्मकान्तिकैर्देयतन् पाशांकुशौ कल्पवल्लिकपाले दोर्भिर्गेनच वादयन्ती कलावी
णां मत्तां निमीलसरोमहे इति ध्यात्वा यजेत्पीठे चतुःशक्तियुते स्वयोः स्पीनिकर्णिकेपद्ममष्टपत्रविराजिते श्रीं ह्रीं विण्पेच
वामायै ह्रं क्लें ईशानके यजेत् ईश्वादाह्लादकारिण्ये पश्चिमे हतुदासने ॐ क्लीं भिण्यै चरौं श्रीं चनमः पश्चिमकोणके ऐं ह्स्रत्रश
नैहत्र्यै कान्तायजेन्मध्य त्रिकोणके क्लीं सर्वशक्तिकमलासनाय हृदयान्ततः सृजेत् त्रयोदशार्णेन देव्या आसनमन्त्रम् निर्मलक्तिज्ञान
त्रयजेद्दध्यमाणेन वर्त्मना केशरेष्वंगषट्कांस्तान् तत्त्वेषु नामः प्रपूजयेत् इनिमाईस्वभद्रा च मङ्गला वनचारिणी ह्रैं ॐ स्वीपं स्वभगा
ऐं स्त्रीं चापि डंभिणा मनोन्मनीचैं सौंस्वीं स्रौं स्वीं रुद्रस्वरूपिणी चतुर्थ्यन्तहृदं ते नाममन्त्रेण प्रजयेत् वल्लकी वादनपरा उन्मत्तारक्ता।
मनोहराः मदमंथरगामिन्यः स्ववेषाभ्याभूषणाः हृदंजनार्धकामस्पवीजे विंदुद्वयान्विते उच्चार्यीदं हृदं नाम्नानेगादीन्प्रपूजयेत्क्र
मात् पंचपत्रेष्टदेव्यग्रपादद्दक्षिणेपनतेयथा अनंगम्यस्मरो मन्मथ चाखेका मम्भ्रमारकः पंचपुष्पेषुपाशांकुशेन्द्वयन्य स्टेनः
ष्टभागेभूषणभूषाशक्तिसनाखे मेस्थिताः भूषाभूकाः स्मेरवक्त्रकमलाः साधु पूजयेत् ततो वाह्ये दशदले देव्याद्यारिष्ठदति
णा षंढान्तस्वरहीनेन चककारं विंदुभूषिते प्रैकेकं सर्वपूज्यार्थीर्दं हृदन्तेच नामच ग्रंथं तत्पूज्यामेच स्थानानासां नामान्यनुक्रमात् ॥

रतिश्च विरतिः प्रीतिर्विप्रीतिश्च मतिस्तथा दुर्मतिर्धृतिर्विधृतिः तुष्टिश्चापि वितुष्टिकाः अरुणाभा सपद्मा वीणाहस्ताः स्मितानना:
लोकपालांस्ततो बाह्ये तदस्त्राणि ततो बहिः वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं हुनेत्ततः घृतेन तर्पणं चैव कुर्यात्संतोषदेशिकं यत्न।
यामादिभिः सम्यक्प्रयोगानाचरेत्ततः एवमेवोदितान्सम्यक् पूर्वोक्तविधिनात्सुधीः एवं यः पूजयेद्भक्त्या नित्यं भक्तियुक्तो नरोन्वहं प्राप्नो
ति महतीं लक्ष्मीं याच्यते न पराजयैः षडाम्नायैरियं सेव्या पारंपर्यविचार्यच अथातोसम्प्रवक्ष्यामि मिहादशार्णां महामनं पंक्तोवी
जं समुद्धार्य नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहान्तो यं मनुः प्रोक्तो मुनिस्सम्मोहनो मतः छंदो निवृत्समाख्यातं नित्यक्लिन्ना च देवता वाग्भवेन
षडंगानि कृत्वा देवीं विचिंतयेत् रक्तांबरां रक्तवर्णां रक्तगंधानुलेपनां कमलं च सृणीं पाशं कपालं बिभ्रतीं करैः मदाकुलितसर्वांगीं त्रि
नेत्रां शशिशेखरां शाक्तपीठे यजेद्देवीं प्रोक्तांगानि पुरा यजेत् पूर्वोक्ताश्च ततो बाह्ये शक्तीर्नित्यादिका यजेत् अरुणा नीलकमल
कपालाढ्यकराम्बुजाः शतक्रत्वादिकान्बाह्ये वज्रादींश्च ततो बहिः अथ वक्ष्ये महाकालीसमस्ततजमोहिनी ज्ञातीनां याग गणेशेन
वाममार्गप्रचारिणी नरितेवाममार्गेण प्रस्यासिद्धिः प्रजायते द्विवादशोत्राटकारांतुर्णायाः उज्जोरस्थिता ॐ ह्रैं ह्रूं क्रों क्रों च पञ्चेरहा
णाकवचं वदेत् प्रकेस्वाहाशक्रवर्णो मंत्र एकात्पाउदीरितः नमासेन च मनुमादिर्नीत्रकाचिंतिचारणा यथेष्टखानपानेन मैथुनेन प्र
सीदति हस्सतोयेन संहरेत्कें भैरवी यथ कालिका ज्ञात्वाभिभीश्च हन्ती भिर्युक्तां भस्माप्रपूजयेत् पंचवक्त्रां महारौद्रीं प्रतिव
क्त्रां त्रिलोचनां शक्तिशूलधनुर्बाणखेटखड्गवराभयान् दधानां दशभुजैर्देवीं विप्राणां भोगभूषितां ध्यात्वैवं सिद्धकं साध्यसाधये

मे॰
नं
२३६

ममनसिद्धिदा। ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा वाराही च तथेन्द्राणी चामुण्डा चण्डिकाष्टमी प्रोक्ता ईशानपर्यन्तं भक्त्या दिक्षु स्थि
ता इमाः कार्त्तिकेयात्मजो देवी महाकाली भयापहा बलिं दत्वा जपेन्मंत्रं तत्कृत्स्नं विधिना हुनेत् तर्पणादि ततः कृत्वा सिद्धो मंत्रः प्रजा
यते नामोच्चारणात्सेरत्नव्रजं ज्वालाप्रज्वलितेऽनले जुहुयाद्धेमं रिपुः कृद्धो देवीमंत्रजपमथवा समिधः पिचुमन्दसमिद्भिस्तु विभीतकाष्ठजाः हुं वि
घ्नराजिकां चकं टजाल्वलेऽविते रिपुध्यानाज्जनेत्सम दिने शत्रो भवेन्मृतिः गरुडं च समश्मशानास्थि विभीतागार होमतः समाहाहेरीणा
हेतिकालिका मंत्रयोगतः अष्टोत्तरशतपराजितं च संध्यायां मारणं तथा दक्षिणामूर्तिदिग्धिस्थितायामादेर्दक्षिणाभिमुखः पैत्रे च भवेद्धोमस्तत
कर्मतसिद्धिरिति अथातः संप्रवक्ष्यामि महागणपसेविनां महाकर्मा यथा नार्यः पातिव्रत्यच्युताः कृताः नानाविधाश्च मकारा नारी
भयश्चोपदर्शिताः पातिव्रत्याद्भ्रंशिताः ताः पापराशिमहानभृत् स्त्रीपुंस्कर्मात्मजा ह गार्हस्थ्ये भवेत्सति पुरुषाणां समामायम्रहस्याः स
विनो भवेत् तत्कर्मं संप्रवक्ष्यामि रहस्याच्छ्रम मेदिनी ह्रीं महायोगिनी प्रोक्ता भवेन्नित्य नभयंकरि हि चेति मंत्रोऽयं प्रोक्तः शाम्भव प्र
सीदश्च मनो देवीगायत्रीं दर्शिते सिंहास्थामृतभयकृत् महाक्रम्यादेवता क्रमादेकैकं षडङ्गं कीर्तितं समाचरेत् महायोगिनि।
गौरीति फट् मंत्रोऽन्तमन्ते प्रचेष्टं भवनभयंकरि शिरोमन्त्रे पुनर्वेत्रिराहस्याषडङ्गानि समाचरेत् सिंहासने कलशे वीलं वमान
पयोधरा दंष्ट्राकरालवदना त्रिनेत्रा सर्वतोज्ज्वला कृष्णकंचुकसंवीता विपुलाग्निसमप्रभा त्रिशूलचक्रे चाब्जकरवेद्वारापरपंकजा ले
लिहाना महाजिह्वा विघ्नमेघना भीषणा ध्यात्वा कृत्स्ना विधानेन पूजयेन्मंत्र विग्रम भीषणां श्रीमंत्री देव्याग्रगादारभ्य जपेत् प्रतिष्ठाच

तथाविधानतः प्रोच्यते चतुर्दले पूर्वसंस्थां शांकरीं नाम शुभ्रवर्णां वराङ्गनां हिमकुंदाभां सौम्यवरदां पाशांकुशधरां शिवां दक्षिणे भागे
कालीं नामकं निष्कामघोरमूर्तिं कृष्णवर्णां रक्तकेशां रक्तमाल्यानुलेपनां चतुर्भुजां सिंहनादज्वलत्कुलकपालिनीं खड्गहस्तां शिरो
मालां सर्वाभरणभूषितां पश्चिमे वारुणीं नाम स्वर्णवर्णां हसन्मुखीं स्वर्णमालिकां शुभदंष्ट्रामभयदां सदा उत्तरे भीषिकां मेचकव
र्णां भयंकरीं पूजयित्वा जपेन्मंत्रं नियमस्थो नरेश्वर लोके शाक्तादिके वा ह्यनियोगोस्याथ कथ्यते काले विदित्वा प्रतिमां मारणे वा
घोरमूर्तिं तस्या योगे खलाशुके त्रिकोणे वह्निकोणके चतुर्गोणे विधायाग्निं परिस्तीर्य शरैस्तृणैः विभीतकपरिध्यां च कल्पयेद्यस
मारणे जुहुयात्त्रिवृत्तैलाक्तैः काकोलूकोऽथ पिच्छकैः वधार्थे नेशोधये नेमारयेद्वा मिथ्यायच अष्टोत्तरशतेनैव मनयाऽजुहुयाद्बुधः
होमान्ते विधिवत्कृत्वा मात्राप्यायेऽस्त्रमंत्रनियो योगे कं व्ययहोवा तिहूरस्याचोतिके पिच विषकृत्वा मस्तके सेत्येव मृत्कानिवेदयेत् संरक्ष्याग्निं
विधानेन नवरात्रं समापयेत् मृतस्तिष्ठति तेनाशं तावदस्य रिपोर्म्मृतिः अर्कक्षीरेण मरिचं पिष्ट्वा सिद्धार्थमेव च जले संलोड्य मंत्रेण रिपुं
ध्यात्वा निरुद्धकण्टकं कृत्वाम्बरे तनीयोग्रपादेनाक्रम्य चैवं द्विष्टं वज्रसूत्रमिति ध्यात्वा क्षिप्त्वा सोपरि क्षिपेत् नवरात्रान्तरे शत्रुर्म्रियते नात्र
संशयः हरिद्रे चितावह्नौ तैलसिक्तैर्विभीतकैः जुहुयात्तो म्रियते शत्रुः सप्तमी सप्तमे दिने रिपोः प्रतिकृतिं कृत्वा साध्यर्क्षे फलके मले
अर्कक्षीरेण मरिचं पिष्ट्वा तेन विलेपयेत् फट्कारं हृदये कृत्वा शिवनिर्माल्यकूपके क्षिपेत्कृष्णचतुर्दश्यां जप्त्वा मंत्रं सहस्रशः सद्यो वगार
ने कृत्वा नस्यामेव च लक्षणां मंत्रं जप्त्वा विधानेन भेदयेत् क्षिवमद्दया षण्मासान्म्रियते शत्रुः संख्ययोरुभयोरपि वाग्वासमद्देनपंचश

षट्कैर्वेष्टितं कंठतः गृहीत्वा विलिखेत्कंठे मीनकस्य स्वर्णास्य शोणितैः नामसाध्यं रिपोरं तवाश्वबीजे नियोजयेत् निखनेत्स गोगेहे तत्काकवद्भ्रमते
मे॰ ध्रुवं वातो हृतैः खस्कपत्रैकाष्टैर्दंशनियामितैः अष्टास्थिनाशवांगारैः शत्रोरुच्चाटनं भवेत् दूर्वाम्रजंबीरयेन सर्षपमतिलतंदुलैः मंत्रैस्स
तं॰ मिद्भिः पालाशैः शांतिकर्म्मादि विवर्द्धनाः लक्ष्मी बिल्वफलैः पद्मैर्नर्यावर्तैः श्रियं तथा रक्तपुष्पैरपामार्गैर्गिरिगालैस्सुसमन्वितैः मधुत्रयसं
२३७ सिक्तै रेभिः कुर्याच्च वश्यकं शांतिकृत्वा विधानेन क्रमान्मंत्रमिदं जपेत् महाव्याधिप्रशमनं निःसंशयं दिक्शतं जपेदेकाग्रचित्तस्तु लोक
237 वश्यकरं परं मनसा चिंतयेत्क्रोमागजान्दूष्टा विहंगमाः तस्या वश्यं भवेत्क्षिप्रं सर्पाद्भूतो तथा भवेत् चोरव्याघ्रमृगादीनां सलिलादि भ।
यापहं सप्ताभिमंत्रितं तोयं पीत्वा मंत्रसमाहितः मेधावी च भवेद्धीमान् नात्र जन्माभिषेकतः सप्ताभिमंत्रितं कृत्वा विषमप्यमृतं भवेत्
पठेन्मासं हि मासेन वा षण्मासेन वत्सरं तु वा एवं यः कुरुते मर्त्यस्स सिद्धिं गतिमाप्नुयात् अथ वक्ष्ये महाशांतिं सर्वोपद्रवनाशिनीं वामा।
चारस्स संयोगश्रीसमस्तस्य तदृष्टिदा वाममार्गो भवेत्पापं पेहे रण्यपि विवर्द्धयेत् अकालमृत्युशमनं सदा विजयवर्धनं आयुष्यपावनं
तुष्टिलक्ष्मीसौभाग्यवश्यकृत् पुत्रदं पौत्रदं चैव ह्यलक्ष्मीमलनाशनं महाव्याधिप्रशमनमपस्मारविनाशनं योगिनीभूतवेतालाः
प्रेतकूष्मांडपन्नगाः तत्र स्थानेन तिष्ठंति डाकिन्याद्या विशेषतः हस्यामसम्पूर्वयेद्देवं यथाविधि पुरस्सरं षोडशारं लिखेत्पद्मं योनित्रिकं
सबिंदुकं तन्मध्ये षड्दलं लिख्य ककारादिन्यसेत्क्रमात् तन्मध्ये रसकोणं तु लिखेत्स्थलमन्तस्सारन् चंद्रबिंबं लिखेन्मध्ये तस्योर्ध्वे पुन
मालिखेत् तस्य मध्ये न्यसेत्तं भवस्य रत्नविभूषितं ॐ भमध्ये न्यसेत्क्रमात् सर्वलक्षणसंयुतां अर्चयेच्च यथा मायेपायसेन निवेदयेत्

लोकेशांते यजेद्देवीं नद्यग्रे होममाचरेत् जुहुयादाज्यसंसिक्तापामार्गतिलसर्षपा दूर्वाखदिरसमिधः प्रत्येकं तु शताष्टकं ॐ देवास्थ
ण्डिले वापि होमकर्म समाचरेत् तस्य दक्षिणपार्श्वे तु लक्ष्मीं ध्यायेद्यथाविधि ॐ भमध्ये मसे देवी दक्षिणे तु श्रियं स्मरेत् वामपार्श्वे य।
दे देवीं हृल्लेखां परमेश्वरीं तस्मिन्वै वामपार्श्वे तु एजयेद्गणनायकं प्रयुतं मूलमन्त्रेण जपेन्नरस्तु विनाशने लक्षं तु भ्रूणहत्यायां मद्यपाने
तु सहस्रकं गुरुद्रोहे कोटिमितं बलावीरान्तरं शतं ब्रह्महत्ये तु प्रयुतं गुरुतल्पगमे तथा महामयादथर्मेनानां पंचलक्षमितं जपेत्
महाव्याधिप्रशमने तावज्जप्याभिषेकतः एवं यः कुरुते मर्त्यः स पुण्यां गतिमाप्नुयात् वामे वा कौलिके मार्गे कापाले गतसिद्ध्यति ते
नादीक्षायये मन्त्रमिदं परिमलाह्वयं पापनाशकरो यस्मात्कृत्तुभीतिनिवारकः गुरुद्रोहाः शिष्यद्रोहाधर्मेणागे ऊर्ध्वाम्नाये ते सर्वे ना
शमायान्ति मन्त्रेवादिवास्तथा दक्षिणाचारनिष्ठोपि डः खनाशाय सेवयेत् शङ्कुस्फेणीकामुद्राः सेसं तु वदके ग्डराः सो
वीरेको जिके मर्घस्य स्त्रीशक्तिः प्रकीर्तिताः हे नाकणाके मत्स्यार्थे वामादधिकसिद्धिदं अथातः संप्रवक्ष्यामि विद्यां त्रैलोक्यमोहने
प्रपंचितेप्रदंचैर्पिशाक्तिभिर्वर्द्धयानया दिवोदासस्य तपसा श्रीकामे गिरिणा तेविशन् तदासौ मोहनो नाम केदारस्य तु पश्चिमे ग
णेशोभूत्तदा तेन संसर्गीमोहितं पुरं तस्य मन्त्रं प्रवक्ष्यामि सर्वार्थीम्नायमसिद्धिदं वक्रतुण्डैकदंष्ट्राय क्लीं ह्रीं श्रीं गं वदेत्ततः गण
पतिवरवरं मदानं सर्वजनं वदेत् मे वशमानय स्वाहा त्र्यस्त्रिंशल्लिपि मन्त्रः मुनिस्तु गणकोप्रोक्तो गायत्रं छन्द ईरितं त्रैलो
क्यमोहनो विघ्नो देवता परिकीर्तिता रुद्रेषु पंचवेदं तु नेत्रवर्णैर्मनाक्रमात् षडङ्ग विधिवत्प्रिहिष्टो ध्यानपूजादिकं भवेत् महा

मे॰ तं॰ २३८

गणेशवत्सर्वं प्रयोगादिकमाचरेत् ॥ ९ ॥ इति श्री महामाया महाकालानुमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते वह्न्याम्नायगणपतिमन्त्रप्रकाशस्सप्तद
शः १७ ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि ऐन्द्राम्नायगणेश्वरान् हरिद्रागणेशस्संमिश्रं गणपतिवरदे हृदये दकारं सर्वलोकं मे वशमानय यज्ञहृदये अष्टावि
श ॊत्तरो मन्त्रः प्रोक्तो यः प्रवर्त्तोद्धदः ऋषिर्गणकश्छन्दो गायत्र्युच्यते देवता विघ्नविघ्नेशो ह्यष्टदष्टफलप्रदः देवदेवेशपञ्चार्णैः श
रलोचनसंख्यकैः विभक्तैर्मूलमन्त्रार्णैः षडङ्गानि समाचरेत् मायापानिविधेयानि यानि शक्तानि मे त्रिगुणाः सिंहासनं त्रिनयनं वामोर्ध्व
पाशधारिणं दक्षोर्ध्वं चाङ्कुशं दन्तं तलमध्ये कपालकं प्रयायोनि वामनलहस्तेन कलयन्तं वेदमौलिहस्तमत्वं दक्षिणेन
करेण च प्रयालिङ्गितसर्वाङ्गस्पृष्टेशस्वामपाणिना लिङ्गाग्रेत्तगणेशस्कन्धयोः करयोर्द्वयोः दयनीसापद्मप्रमे वे गणपति
भजे यजेत्पीठेप्रशस्तेकेन वशकिसमन्विते मूलमन्त्रेणाऽङ्कमायं मूर्तौ मावाह्य पूजयेत् मिथुनानि यजेद्दादावामोदादीन् दिग्गवरान्
अङ्गानि पूजयेत् स्वस्मामात्स्थैवततःस्वपीः षष्ठ्या येलोकपालांस्तदस्त्राणि नमो वह्निः षडावरणसंयुक्तं विघ्नविघ्नेश्वरं यजेत् अथ मे
न्त्रान्तरं वक्ष्ये विघ्नविघ्नेश्वरस्यतु वसहृदये दकारं च नदालोकपदं वदेत् एकोनविंशत्यर्णोयं मन्त्रस्तोणसमसिद्धिदः षड्भिः पदैः षडं
गानि शेषं पूर्ववदाचरेत् अथ मन्त्रान्तरं वक्ष्ये यतीनां सफलप्रदं गं ग्लौं क्लौं फ्रौं रमानार ऋर्ष्वं केषट्कारान्तरं एवं द्वात्रिंशदर्णोयं छन्दो न
ष्टश्प्रकीर्तितं एकोनविंशमर्णोस्य निह्नकं दक्षाहन्तं न्यासः षड्विंशदर्णोस्तु एकैकबीजपूर्वकः अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि ऊर्ध्वमूर्ध्वकरेषु तु
बीजपूरं गदां चापं चक्रं मालां च दक्षिणे वामे पद्मं पाशबाणान् रदं रत्नाढ्य कुम्भकं पद्महस्तकरां पुष्टिमंकस्थां सरुणप्रभां आलिंगयन्तमरु

णे स्रवन्मदेकपोलके त्रिनेत्रे पीतवसने दण्डमण्डितभुजे किरीटिने कुण्डलिने ध्यायेद्देवं गजाननं अथातः संप्रवक्ष्यामि ब्रह्मणा
समुपासितं कार्त्स्न्येन ब्रह्मेशसौम्यैर्विरिंचिगणनायके श्रीविरिंचिपदं शोकाकुलेन्तो गणपतिस्ततः प्रावदेहरवरेमारिषड्दिशन्य
न्तरो मन्त्रः वेदपंचेषुपंचेषुहर्णैः स्वकेषडंगके ध्यानपूजादिके श्रावद्विशेषादस्य साधकः साङ्गो साध्यान्स्य कृच्छ्रेनावेदाम्य ऋतिजा।
त्विकः स्वयमेव प्रजायेत कर्ता हर्ता यथाविधिः वेदेलक्षमितो होमः सर्वेषां तर्पणक्रिया मधुरत्रयसंयुक्तैः सर्वैर्लक्षैस्तु भिक्षुनेन एवं सा
धितमंत्रस्तु प्रयोगान्कर्तुमर्हति विकचोत्पलहोमेन वशयेत्सकलं जगत् तिलतण्डुलहोमेन श्रियमाप्नोत्यनिन्दितां मोदकानां सह
स्रानुहुत्वा विजयमाप्नुयात् मधुरत्रयहोमेन राजानं वशमानयेत् अभीष्टसाधनो होमो भक्ष्यभोज्यादिभिः कृतः ॥ अथ शक्तिगणेश
स्य प्रवक्ष्यते मंत्र उच्यते ह्रीं ग्रीं ह्रीं मितिक्षेकदोष्य विराड्वागीव उच्यते मुनिरेवं शक्तिगणेशस्य मंत्रस्य कीर्तितः षड्दीर्घभाजा बीजेन षड
ङ्गानि प्रकल्पयेत् गजेन्द्रवदनं साक्षाच्चलत्कर्णं सचामरं हेमवर्णं त्रिनेत्रं च पाशांकुशधरं विभुं स्वदन्तं दक्षिणे हस्ते बीजपूरं च वामके
पुष्करे मोदकं चैव धारयन्तमनुस्मरेत् सर्वैर्लक्षैर्जपेन्मंत्री तीव्रादीन्नवशक्तिके पूर्वपत्रे तु जपेद्देवं चतुरस्रं त्रयाहृता प्रथमो गाहृतिः
प्रोक्ता द्वितीया मातृभिर्मिता तृतीया लोकपालैः स्यादष्टजायेश्वरवर्णिका लक्षमेकं जपेन्मंत्रं हविष्याशी जितेन्द्रियः तद्दशांशं प्रजुहु
यादष्टद्रव्यैर्हुतसंस्कृतैः एवं सिद्धमनुर्मंत्री काम्यकर्माणि साधयेत् शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां तु पूजयित्वा विनायकं अष्टद्रव्यैर्गुडसंमिश्रैः पक्वान्नै
स्तद्विनिर्मितैः मरीचजीरकैश्चैव सैंधवेन विमिश्रितैः देवस्य सन्निधौ मंत्री जुहुयात्त्रिसहस्रकं गणपपद्ममयीवाणीसमाह्य अवति भवम्

मे· तं २३९ 239

वशार्थी मधुहोमेन राजानं वशमानयेत् कन्यार्थी जुहुयाल्लाजैस्तन्नाम सर्वमंत्रतः एकां कन्यां समुद्दिश्य भोजयेल्लभते वधूं वेदसंख्य
गृहे शोमे पलं नवकपिलाहृतं कर्षमात्रं वचाचूर्णं मिश्रीकृत्याभिमंत्रयेत् पिबेत्तं नियतो भूत्वा देवताध्यानतत्परः यावज्जीवं भवेत्तावच्च
श्रीयाकिमपीहसः समासाज्जायते शीघ्रमपरो वाक्कवितर्यथा वंध्या नक्तान्नदिवसे पूजयित्वा विनायकं निष्कार्धपादमानेन हरिद्रां से
न्धवं वचां गोमूत्रे ऊर्ध्वे पिष्टं सहस्रमभिमंत्रितं वंध्या कन्यां भक्तभोजैर्भोजयित्वा च तत्क्षणात् शुचिर्वेदं त्रिगुणं दत्वा पिबेत्तावीत्तदोषयं
ततः सा लभते पुत्रं सर्वलक्षणसंयुतं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि तारायब्रह्मवर्णकं ऋषिः शुक्रो निगदितः छंदो गायत्रमुच्यते देवता
शक्तिगणपः सर्वसिद्धिकरः परं सर्वविघ्नषडंगानि ध्यानमस्य निरूप्यते हेमाभं हेमवस्त्रं च त्रिनेत्रं तगोठिलभुजैः पाशांकुशसूत्रदशना
न्धारयंतं तथोरुशं शुक्रेणादधतं च मोदकं हेमभूषणं मध्याह्नादिमसेकाशं वा रुशनामासमन्वितं ततः पूर्वोदिते पीठे देवमावा
ह्य पूजयेत् प्रथमावृतिरंगैः स्यात् दलषट्के ततः परं पत्रेष्वाष्टदलेष्वक्रतुंडादींश्च दलाग्रतः मातृकाः पूजयेद्वाह्ये भूपुरे लोकपालका
न् आयुधानि च तद्वाह्ये पुनर्वह्नेर्ध्वसमापयेत् लक्षत्रयं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं समाहितः जुहुयाद्धृतसंयुक्तैस्तिलैर्मंत्रविदुत्तमः तर्प
णादि ततः कुर्याद्देवं सिद्धो भवेन्मनुः काम्यकर्म ततः कुर्यादेशिकोयतमानसः आज्याक्तैर्जुहुयात्त्रिसमन्वितान्त्वसराढ्वेत् पायसैः
जपेन महतीं श्रियमाप्नोति मानवः रंभाफलं त्वालभेत्कन्यामेवं यो भजते नरः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि भेदमस्यार्कवर्णकं ह्रीं गं ह्रीं च मह
श्रोत्काद्ये तं गणपतिं पुनः स्वाहांतोऽस्य भवेच्छंदो गायत्री सर्वकामिकृत् ऋषिर्गणकश्चाख्यातो देवः शक्तिविनायकः एकैकेनैकेन

समभिर्हितयेन च समस्तेन च मंत्रार्णैरिंगक्रमविहोदिता मुक्तावर्णाविद्ध्यर्थं व्यालनेत्रं च दक्षिणो ऽर्धाधरो मध्यस्रणीदयानो
वामऊर्ध्वके दलक्रं भस्तलस्थेन प्रियायोनिं भ्रसन्नयन् नागवक्रं मणिमयेम्बुजं टेथारयन्नभुः एवं संचिंत्य विधिवत्साधकस्सर्वसि
द्धये यजेत्पूर्वोदिते पीठे विधिवद्विश्वेश वर्मना लक्षमेकं जपेन्मंत्रं मधुतेत्त्वजुहुयात्ततः अष्टपैद्रुतसंस्कृते विधिवत्स्थजितेनले तर्पणं मा
र्जनं क्षत्वाब्राह्मणान्भोजयत्ततः एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयोगान्विधिवच्चरेत् इत्तदंडैः कृतो होमो राज्यलक्ष्मीश्रयच्छति कदलीनारिकेले
प्रहोमो लोकवशंकरः ससितैः सत्कुंकुमैर्होमो राजानं वशमानयेत् सक्षिभिः कृतो होमो ब्राह्मणानां वशंकरः सर्पिषा जुहुयान्मध्यग
यत्नया यादिंसपदे पूर्वोक्ताप्यापिकर्तव्यः प्रयोगाः साधकैरिह ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मंत्रं शक्तिगणेशितुः ॐ ह्रीं गं ह्रीं च वशमानय
स्वाहा भवाणिकः पूर्वोदितास्तस्मायामंत्रार्णैरिंगकल्पनं एकस्मिन्द्वित्रिषुगेमैश्च मंत्रार्णैस्सकलेन च बंधूकाभं त्रिनेत्रं च नागास्यं
शशिशेखरं भोगिलोलं लिशरण्यंस्वरेणंवै वर्द्धन्हस्तपंकजैः दधानं शुण्डयास्यरेभ भंगुं चालिंगितं तथा श्यामलांगपालिंगपद्महस्तया
भावयेद्धृदि पूर्वोक्तपीठे पूर्वोक्तपूजा कार्या मनीषिणा लक्षचतुष्टयं जपेन्मंत्रं मध्वेपैस्तद्दशांशतः घृतस्तैलजुहुयात्तर्पणादि तत
श्चरेत् ततो निजगुरुं ध्यात्वा यत्नया मंत्री संतोषयेत् ततः काम्यप्रयोगांस्तु न कल्पोक्तान्प्रसाधयेत् स्वाद्वन्नयात्स्वतः पैर्होमो राज्य
वशंकरः नारिकेलफलैर्होमो राजस्त्रीवृद्धिदः परं त्रिस्वाद्वक्तैस्ततो लोणैर्होमः कान्तावशंकरः शक्तिं विना गणेशो न शक्तिः स्यात्पि न तं
विना तस्मात्तु ध्येयस्साधनीयः सर्वथाः शक्तिसंगमः ॥ तस्मादादौ प्रवक्ष्यामि शक्तिं श्रीभुवनेश्वरीं ह्रींमिमकारं वीजं तस्या मंत्रः प्रकीर्तितः

मे.
तं.
२४०

ऋषिः शक्तिर्वशिष्ठस्य स्मृतः छन्दोऽस्य कथ्यते गायत्री देवता चास्य संविद्या वीकला परा हकारस्तु भवेद्बीजमीकारः शक्तिरुच्यते रेफस्तु की
लकं प्रोक्तं नियोगोऽखिलसिद्धये षड्दीर्घयुक्तबीजेन षडङ्गानि समाचरेत् संहारमातृकां स्पृष्टिमातृकां विन्यसेत्ततः देव्यैकतापादनाय
मन्त्रन्यासोऽथ वक्ष्यते मस्तके ह्सौं हलेख्यो येम्बिह्सैं गगनामृत ऐं रक्ता हृदये स्थाप्य पार्श्वे ह्सौं चक्रकालिका ऐं पादयोर्महोत्कुश्मा पंचवक्त्रेषु
विन्यसेत् ऊर्ध्वादण्याम्य पूर्वाशास्त्वेकमेकं स्मयेद्रक्रमात् कण्ठे न्यसेच्च गायत्रीं सावित्रीं वामगेऽक्षचे सरस्वतीं दक्षकक्षे ब्राह्मणीं वामगे स्कन्धे
हृदि विन्यसेन्महेशं च दक्षिणांसतः विन्यसेत् ब्रह्माणीं विन्यसेद्भाले गायत्र्याः सहितं स्मृतीः विष्णुं कपोलदेशे तु सावित्र्या सहितं न्यसेत् महेशं
वामभागे च वागीश्वर्या युतं न्यसेत् वामे स्तनपतिं शुक्रं श्रिया श्रोत्राग्रके न्यसेत् स्मरं रत्या युतं वक्त्रे गणेशं पुष्ट्या युतं न्यसेत् दक्षश्रोत्राग्र
के मैत्रीं निधीशं कीर्त्या युतं न्यसेत् स्रुवःकपोलान्तरयोर्मूलवक्त्रे न्यसेत्ततः गलमूले च कुचयुगे वामांसे हृदि दक्षिणे अंसपार्श्वयुगे चैव ना
न्यसेन्मैत्रीसमाहितः अष्टमातॄर्न्यसेद्भाले अंसपार्श्वे तथोदरे पार्श्वे वांसे च मैत्रज्ञस्तथा पदगले हृदि व्यापयेन्मूलमन्त्रेण तन्देवीं ततः
स्मरेत् उद्यदादित्यरुचिरां शीतांशुकृतशेखरां पद्मासनां त्रिनेत्रां च पाशाङ्कुशवराभये अलंकृतचतुर्बाहुं मंदस्मितलसन्मुखीं कुचा
भारविनम्रां गलत्तां देवीं हृदि स्मरेत् आदौ कृत्वा तु षट्कोणं तद्बाह्ये अष्टपत्रांबुजे तद्बाह्ये षोडशदलं च तस्य चैव बहिः चतुर्द्वारसमोपेते
मण्डले शोभनतमे तत्र पीठं यजेत् सर्वं नवशक्तिसमन्विते जया च विजया चैवाजिता चापराजिता नित्या विलासिनी दोग्ध्री ह्यघोरा मं
गला ततः एतास्तु शक्तयः पूज्याः केशरेषु च मध्यके दद्यान्मूलेनासनं तु मूर्तिं तेनैव कल्पयेत् देवीमावाहयेत्तस्यामङ्गावरणसंयुतां

२४०

पाशांकुशकराभीतिवराभ्रतनिभास्वराः हस्ते त्वेयासमभ्यर्च्या विविधाभरणोज्वलाः मध्यगृयास्योदकप्रसकस्थानेषु क्रमतेस
य अग्नीशासुरवायव्यकोणेषु गेहदादिकान् यजेदस्त्रेन थाशास्त्रकोणेषु मिथुनानि च गायत्रीमरुणामासामरुणाकल्पभूषितां चत
र्मुखीं कैरवं दंडं कुंडिकामक्षमालिकां अभीतिं बिभ्रतीं नद्धब्रह्माणी पुरतो यजेत् सावित्रीं सितकमलेरविशीखगदां भुजैः बिभ्राणां पीतव
सनां केयूरांगदभूषितां किरीटहाररसनानूपुरैरुपशोभितां १० नादरूपमयं विस्तरं तत्कोणाग्रके यजेत् शुभ्रां त्रिनेत्रामभयं तथ शुभ्र
वस्त्रविराजितां टंकावदक्षमालाभयवरपुस्तकचतुर्भुजां सरस्वतीं यजेद्वायौ कोणे वेशं च दक्षिणे लक्ष्मीप्रियोगसंस्थां च दक्षिणे लिंगेवा
भुजां पतिकामेनकमलेयनदं च दशदत्तं पीतरक्तचंदरक्तकरं जे विभ्रतीं यजेत् आग्नेय्येषु मणाकस्याश निसेव्येन पाणिना आलिंग्य
रमणं पद्मनमानंदयंतिं स्मरेत् वंधुकाभवाणागुणास्त्रीणि चापकरं जले पेशालं पुजयेत् सम्यग् विघ्नराजे प्रियान्विते सृणि पाश यंत्रको
तावरांगस्त्रवक्तरांगुलीं माध्वीपूर्णकपाले च विघ्नराजं दिशोत्वरं पुष्करे विगलद्दन्तरक्तखर्वकपारिणां सिंहास्यसदृशाकारामद्दाम
मदविभ्रमां पूतनक्रोमल्लामन्यपाणिनातर्ध्वजसदृशीं शास्तिष्ठकानामरुणां षष्टिमर्द्धे द्विगम्बरां कर्णिकायानिपिंष्ठजयषट्को
णास्ताश्चपार्श्वयोः आशापालं नंगाकुसमापनं गाकुसमानरा शुभ्रं नंगमदनामानसंवेताभुवनपालिनी षष्ठीगगनवेगासा च कृकिशोभा
च सप्तमी शुभ्रं तेगगनरेखेति पंचैव हरितः स्थिताः बाणांकुशाबरभीतिकराः कामसभूषिताः ततः षोडशपत्रेषु करालिविकरालिमाः
सरस्वती श्रीडर्गीबालक्ष्मीष्कामौमस्टतिर्धृतिः श्रद्धामेधा मतिकांतिरार्याः षोडशशक्तयः खड्गं खेटकपाशैपः श्यामाः शूलपाप्र

ने॰ तं॰ २४९

दिशोः वायव्यायाम्लहृहिः पूज्याः पञ्चमे षष्ठदिक्क्रमात् पद्मावहिः समभ्यर्च्याः शक्तयः परिचारिकाः अनंगरूपानंगादिमदना मदनातु
राः तथानंगवनवेगाख्या अनंगभुवनपालिका षष्ठी च सर्वशिशिरानंगवेदना अनंगमेखला चेति ततो बाह्ये दिगीश्वरान् रक्तावक्त्रो।
ज्वलाकल्पा रक्तो नायतलोचनाः रक्तोत्पलकरा वामे दक्षिणे क्रतमस्त्विदं चषकं नालहेतं चर्मो हलेच्छत्र वामरे दक्षिणे वासु के पुष्पवि
माणाद दक्षिणे करे वज्रादीन्यपि तत्र आत्येपूजयेच्चोत्तमोत्तमा कार्याश्चिरावहने चिह्नैश्च तर्भिर्यचोत्तमा हलेषां ये तु दंगं तु लोकपाले स्तदा
स्त्रयैः मध्यमावराणैः पूज्योंगलोकेशानदसैकैः ह्वाभ्यां कनिष्ठगलोकपालाभांगासाख्वासके अनन्तांगानिकाः पूजासंक्षेपेऽनेकेन कीर्तिताः
पूजालोपेन जंगीत भवनेशा कदाचन संध्यालोपे यथा पापं पूजालोपे तथा भवेत् समाहपूजालोपे तु शापः पतति दारुणः अतोऽनुद
दिनं वा भीरवे वै पूजां न लोपयेत् सर्वकामानवाप्नोति पूजां सम्यग् जाहितः द्वात्रिंशल्लक्षमानेन जपेन्मंत्रं समाहितः तद्दशांशं जुहे
दष्टद्रव्यैस्तु साधकसत्तमैः तर्पणादि ततः कुर्याद् मंत्री शास्त्रोक्तवर्त्मना॥ अथान्यत्र प्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते एकलिंगे शिवागा
रे दक्षिणामूर्तिमाश्रितः वद्धपद्मासनो भस्मशायी च जटाविष्टरः कृष्णाष्टमीं समारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी नित्यं भिक्षाशी वशी जि
जपेन्मंत्रसहस्रकं दशपिंडोद्धृतानां च कान्याचातस्तमि पोष्टने तत् ततः सांप्रं सहस्रेण ध्यायेत्सर्वेश्वरीमुखी ततः सिद्धो भवेन्मंत्री नात्र का
र्या विचारणा अथ स्याद्दुर्वरतनूय तीयसमिधस्तथा तिलसर्षपदुग्धाज्यैद्व्याप्यष्टमितानि च प्रतिद्रव्ये तु होमं तु व्यमस्तुतानां च तुष्ट
ये पंचविंशतिमन्त्रं मंत्री सर्वान्कामान्प्रसाधयेत् नित्यसौभाग्यदं पंचविंशज्जप्ताभिषिंचने मेधावी च भवेद्वाग्मी नावकर्मा च पावनः जिह्वा

ग्रेम्यस्य संजनं वा कस्यचिद्विनाकरं तज्जमे मंजनेन वशं पकर्ष्यराज्ञरु मिश्रिते सास्त्रभस्मारुणालेपैर्वशणाय तिलकक्रिया जान्तु मात्रे
जले स्थित्वा निश्चलोन्मालितेनेत्रणः जपेमस्त्रहस्रं तद्दाज्ञा विश्वा माकर्षयेत्स्त्रियं लाजैः कन्यामवाप्नोति तिलै रोगमम्नुते पुष्टिमाद्
धिह्रोमेन तंडुलैश्च तथा भवेत् ब्राह्मीरसश्रुतान्लाजान् वचया च समन्वितान् त्रिसहस्रेणाभिमंत्र्य मासमेकं प्रभयेत् बृहस्पतीसमो मे
धी सर्वविद्याधिपो भवेत् अश्वत्थसमिधस्वादुत्र्यक्तान्तद्भवाद्धिज्ञानसौ वशयेत्सम्यग्होमेन राजेन्द्रमन्त्रिणा लक्षणा ऊमदेवजपत्नीश्चत्र
स्मिंदेवत्रपुष्पतकैके तंडुलान्पिष्टकृतो त्रिमांसखाडसंयुतो कृतशाणाप्रतिष्ठां तां संजप्य मन्त्रनामतः भक्षये नाम कैवारे तत्र कुर्यात् दशान
रे राज्ञानं षमदंष्ट्रापि यं यं वा कमनन्तनं फलके मृत्तिनाशकिंसाम्भसाख्या विलिखेन्सुधीः गर्भिणीं दर्शयेदाशु सा सुखप्रसवा भवे
त् अभिषेकविधानेन रक्षणे वा ह्विताथदे मंडपे मंडले कुर्याद्देवीपीठविंतेश्चुभे यथा वसीठमभ्यर्च्य कलशान्विमसेत्सुधीः क
र्णिकायां दलाग्रेषु स्वर्णैरोपस्य तान्मजान् मातृकाक्षरविन्यासं चैकैकं वापि मंत्रवित् महत्ता गायत्रोषेण मन्त्रनास्थापयेत्सुधीः पू
र्वोक्तैरुपचारैस्तु विजेष्टासं च मंत्रवित् चटैश्वेषु च वसं पूज्यमानं तरो दिक्कमानुयैः यदिस्युः पंचकलशा मध्यादि प्रयजेत्क्रमात् स्रले
ण्वाचपञ्च पंचस्थीरभिषिंचेत्तदनंतरं अश्वमेहंतकं भेनकषायेण ततः परं तैलेन कषायेणामभृताचततःपरं द्विज हस्तस्त्रकाश्य
रभिषिंचेततः सुधीः ह्वारङ्केमजले पश्चात्तं तरालेसमाचरेत् वक्रहस्त पदस्तालाचमनाम्नपिमंत्रवित् पकैककलशास्त्राना नेनतरं
पुनरेव हि कारयेमेननीरेणात्ववंशकोनरोभवेत् ब्राह्मणान्भोजयेत्तानाविधैर्भक्ष्यैस्तोषयेत् प्राप्नोतिमहतीलक्ष्मीः सर्वदा विज

मे· तं· २४२

यीभवेत् पलाशाश्वत्थबिल्वानां फलं ग्राह्यं पलार्द्धकं अग्निमथस्तत्सेवनाम्नो कर्म्मा विड्स्ततः प्रसारिणीकाश्मरिकारोहिणीनां तदर्द्धकं
उडुंबरीपाटलीतूर्कभागाः प्रकीर्त्तिताः यत्नतः क्वाथोदकेनैव प्रस्थयेत्कलयेत्ततः अश्वक्काथनिर्वर्षं च सेवादीर्घीश्वरुतनमः इंदिरो वा
नामयेभ्वरहित स्तेजसा रविः कमलाकिंकरीतस्तं तद्दष्ट्वा विविधामयाः नश्यंति वर्द्धते तत्र अथ नयान्याकुलस्थले भवेद्देवानमस्तस्मै
ऊर्द्ध्वतिफणाणिनन्दन्ते नंदंत्येतिच तनस्वमाः संपन्नाश्रवमेश्वताः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि अन्तरं मंत्रमुत्तमं ऐं क्लीं सौं ह्रीं मिति सर्वकाम
प्रायाश्चामकीर्त्तिताः आद्यायेन च मध्येन दीर्घषट्काक्षितेन च अङ्गुल्यादिषडंगानि शेषंमासांश्च सर्वकेवत् वंधूकाभं त्रिनयनं चेदाद्र
कृतशेखरं रत्नपात्रं वामहस्ते दक्षे पद्मं स्तनोन्नतं जपेद्वादशलक्षं तज्जुहुयात्तद्दशांशतः त्रिस्वाद्वक्तहविषा तर्प्पणादि ततश्चरेत् त
तः प्रयोगान्कुर्वीत मंत्री स्वेष्टफलाप्तये अब्जवृक्षप्रसूनैश्च होमोऽलक्ष्मीप्रमोमतः वत्सराजमसत्रा हालीसर्पिः पानान्तकविवभाक गोरस
षपत्रलोणा होमात्तवशयेत्स्त्रियं नरेन्द्रपतिवान्या वशयेन्नात्र संशयः आरग्वोधोस्थैः कुसुमैः संसिक्तैः शंखदंभसा उत्पलपत्रैः
रक्ताञ्जैराजलक्ष्मीच विंदति तिलैः तंडुलसंमिश्रेहोमात्सर्वीदितं फलं सर्वादितानप्रयोगांश्च कुर्यादृणपि साधकः एवमाराधितो मंत्रो
भुक्तिमुक्तिप्रदायकः ॥ अथान्यं मत्वत्तरं वक्ष्ये हृत्तेवाग्विभवप्रदं ऐं क्लीं ऐं मिति सत्याग्राश्वेया सर्वादितास्तथा आद्यंतद्वरितैनैव दीर्घ
षड्वर्ययमेन च जातिभांजि षडंगानि विद्ध्यान्मंत्रवित्तमः एकादशोदितंमासान्कुर्यान्मंत्री समाहितः मेचश्रुतिं त्रिनयनां पीनव।
क्षोजनामितां पद्मं चरत्नपात्रं च अभयं च वरं तथा हस्तैर्दधानां रक्ताङ्गसंस्थां च शशिशेखरां मुक्ताहारसमायुक्तां भावयेद्भुवनेश्वरीं

एकाक्षरोदितेपीठेपूजयेद्भुवनेश्वरीं सर्वाकारंस्ववसत्पाद्यहृल्लेखाद्याश्चमंत्रिणा संपूजयेत्कोणगषट्केसर्ववन्हिपुनानिच किंजल्के
षुषडंगानिपूजयेच्चदलेषुताः ब्राह्म्याद्यानिजनामाद्याकल्पिताःस्मेराननालसाः असितांगोरुरुश्चण्डःक्रोधोन्मत्तकपालस्य भीष
णश्चैवसंहारः प्रोक्तास्तमपरस्थितिमो मूलेकपालेप्रेतेनवज्रदंडदुभिमेवच विधाणाद्यणिमिर्हल्लिनवसुभीमविग्रहाः समंतद्यावक्र
देशाश्चपूजाकालेचमंत्रिणा दीर्घाद्यामातरः पूज्याः स्वाधीभैरवस्तथा तदाप्येसरपत्रेषुकराल्याद्याः पूर्वोदिताः पूज्यास्त्वनेनगन्धा
द्यालोकेशादेतिभिस्सह मन्त्रजपेन्नवलक्षंब्रह्महत्तप्रसन्नकैः त्रिमध्वक्तैराजहस्तप्रपेर्वीतदशांशतः जुहुयात्तर्पणादीनिकुर्यान्म
न्त्रस्यसिद्धये एवमुक्तविधानेनपोभयेद्भुवनेश्वरीं महाविक्रलयोषाश्चराजानश्चवशयेत्सुधीः एकाक्षरोदितान्सर्वान्प्रयोगानाचरेन्म
या ॥ अथान्येसंप्रवक्ष्यामिप्रयोगंयंत्रादिसिद्धकृत् श्रीं ह्रीं क्रोंमितिवर्णैर्णित्रमयायेकाक्षरोदिते कल्पयन्मातृपंयोगान्निष्पाद्यनेमवतिरूप
ते षडूर्ध्वगुणाभीतिवराश्चदधतीकरैः कमलस्थाप्रोद्यदर्ककांतिंहृदिविभावयेत् पूर्वोदितेयजेत्पीठेहृल्लेखाद्यायथापुरा किंज
ल्केषुषडंगानिब्राह्म्याद्यादलमध्यगाः ततःशक्रादयोवाह्येहेतयोस्यास्ततःपरं एवंयःपूजयेज्जनमासमभवेच्छ्रीवैश्रवणवत् अन्तरिक्ष
सर्वलोकाभवेत्पुत्रसमंत्रिणाः मंत्रंजपेन्नवलक्षंजुहुयात्तत्सहस्रकं त्रिस्वाद्वक्तकंयदकत्तसमिद्भिःप्रोक्तसंख्यया शुद्धैस्तिलैःप
योयुक्तैःस्तर्पणादितनवरेत् अश्वत्थोदुंबरप्लक्षवटश्चगायत्रवत होमेहृत्वासमाख्याताः प्रत्येकंषट्सहस्रकं होमायस्यादागमेन्द्र
चतुर्विंशतितत्वकाः महसापूर्वसहशस्तेनापिस्थितमंदिरे रंजेन्नानिःप्रदीपेचप्रदीपशांतंसंकुले त्रिलोकांतेसर्वजनैरेतत्मंत्रप्रसा

दतः लवणाग्निमिश्रितिहोमैर्वजमो स्वहस्तस्तैः जुहुयाद्दीवराजाने राजपत्नी वशं नयेत् अवहोमेन मंत्रज्ञस्समृद्धान्नवान्भवेत् विक
मेरु· चोत्पलहोमेन लक्ष्मीरेनं समाश्रयेत् चतुरंगुलशुष्केश्च होमस्साक्षात्कविताप्रदः तिलहोमेन नाप मानं नाशो मंत्रिणा प्रवाहि आशुकामी
तंत्र· हुतेनैव जुहुयान्मंत्रवित्तमः पूर्वादिना प्रयोगांश्च कुर्यादत्रापि मंत्रवित् अस्मिन्सिद्धे मनौ मंत्री भुक्तिमुक्तिमवाप्नुयात् ॥ अथातस्संप्र
२४३ वक्ष्यामि वक्रतुंडं महामनुं जेतुं केशरपञ्चाननकाशिकायां समास्थितः वक्रतुंडाय हुं चेति प्रोक्तो मंत्रः षडक्षरः ऋषिस्तस्य कवचेश्वी भृगुर्जगम
त्यसर्वसिद्धिदं भार्गवो मुनिराख्यातः छंदोनुष्टुबुदाहृतं देवता वक्रतुंडोस्य स्वाहा स्वरनमस्कृताः विधायमूलमंत्रेण करशुद्धिं जितें
द्रियः षड्भिर्मंत्रगतैर्वर्णैः षडंगानि प्रकल्पयेत् भूमध्यकंठहृदये नाभ्यां धारके तथा षड्वर्णान्विन्यसेन्मंत्री सर्वेणा व्यापकं तथा २०
उद्यद्दिनेश्वररुचिं पाशांकुशवराभयान् दधानं तं सेरात्समस्ताणां विंतयेहृदि पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे वक्रतुंडं गणेश्वरं अष्टपत्राम्बु
जं हेद्वचतुर्द्वारशोभितेन च चतुरस्रत्रयेणाप्यनेष्टितं चक्रमालिखेत् मध्ये देवं समभ्यर्च्य षट्कोणेषु षडंगकैः आदावंगानि संपूज्य पश्च्या ।
स्थाने विशालधीः पूर्वादिदलमूलेषु शक्तिरष्टौ क्रमाद्यजेत् विद्या विधात्री भोगदा विघ्नघातिनी निधिप्रदा च पापघ्नी तथा
पुण्या शशिप्रभा दलेषु च यजेन्नष्टदणिमाद्यान्धुरादिनाः द्वितीयेष्टदले तद्वक्रतुंडादिकान्यजेत् चतुरस्रे लोकपालान्तदस्त्राणि त
पूजयेत् प्राग्वन्वीथ्याधिरूपे सम्यग्वक्रतुंडार्चनेविधि वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं जुहुयात्तद्दशांशतः अष्टद्रव्यैः पुरा प्रोक्तैर्मधुराक्तैर्यथा वि
धि एवं सिद्धे मनौ मंत्री काम्यकर्माणि साधयेत् तर्पयेत्सर्वमार्गेण वक्रतुंडगणेश्वरं चतुरंगहस्तमात्रं कुंडं कुर्यात्तदग्रतः ॥

आदर्थीतमथितान्याग्निमनूचानगृहाद्धरेत् प्राणायाममत्रयं कृत्वा मंत्री कर्म समाचरेत् ततः पूर्वोक्तवत्कृत्वा मंत्रन्यासं षडंगकं गंधपु
ष्पादिकैरग्निं संपूज्यैस्थापयेत्ततः कुशान्समथैत जाप्यनागयज्ञोपवीतिने लंबोदरं भास्करं तमेकदंतं त्रिलोचनं पद्मासनसमारूढं
चतुर्बाहुं त्रिलोचनं किरीटहारकेयूरांगदालंकारभूषितं एवं संचिंतमनसा समावाह्य गणेश्वरं गंधादिभिः समभ्यर्च्य जलेनाग्निं प्र
सिंच्य च षडर्णान्हविर्यानेनजुहुयाच्च चतारताः अष्टाधिशसहस्रं च ततः सिद्धो भवेन्मनुः सहस्राष्टं चतुर्थी शुपदद्यो रुभयोर्यजेत्
शतेद्धनेद्धपूपैश्च वत्सरालभतेयनं मध्याह्नकालेनियंहितदग्रेश्रुजपेन्मनुं सहस्रं त्रिशतेवाप्यशतंवाष्टोत्तरं सुधीः अचिरेणैव
महतीं लक्ष्मीमाप्नोमयत्नतः प्रसन्नता च मनसस्तत्तिरमाशिनातथा स्वाप्ये वैनाप्नुनाचापिस्वमेष्ठिरदर्शनं एतानि मंत्रसिद्धेहि चि
ह्नानि मंत्रिभिः पूर्वोक्तसिद्धोदनेन त्रिमासं त्रिशतेद्धनेत् महानिर्योनो भवनं नभवेद्दैस्रवणोपरः गुडाक्तैः शष्कुलैर्नारिकेलैर्मि
श्चसंयुतैः अग्नौ सहस्रं जुहुयात्समंत्री धनवान्भवेत् शुभशालिमयैः पूर्वैर्निर्मितैः पायसैर्यवैः सज्जीरकैर्वज्ञगुडैः शुभैरतिहृतस्त
तैः सप्तपैर्जुहुयान्मंत्री गणेशस्य च संनिधौ सहस्रमात्रं प्रलभेन्महतीं मविराद्धमा साध्यनामार्णखचितमत्रनाजुहुयात्सुधीः अ
पामार्गसमिद्भिर्वा पक्वैः पनसजैः फलैः सहस्रं कदलैर्वाथनरं नारिं वशं नयेत् लाजाभिर्जुहुयादग्नौ सहस्रं कन्यकामये सहस्रमा
ज्याहुतीनां हुनेत्स्त्रीराहुतीरपि सहस्रं रोगशांत्यर्थं मंत्रशास्त्रविशारदः सर्वाहुतीनां जुहुयाल्लक्षं मंत्रजयो भवेत् ब्रह्महत्योथस
मिधामधुरत्रयलोलिताः सहस्रं जुहुयान्मंत्री मासाद्वक्रं जयेद्ध्रुवं विभीतकोत्थसमिधां सहस्रमाष्टं के निशि लोहितांके श्मशाना

मेरु
तंत्र
२४४

ग्रोजडूयान्मारयेद्रिपुं भूमौ शत्रुस्वरूपं च विलिख्यासौ देवनले प्रज्वाल्य सिद्धार्थं वै सह सज्जडूयात्स्वधीः तमारयेत्स समदिनात्राकार्या
विचारणा कालमेघसमानाभं गणेशं निजशत्रुया रिपुं रसहीनावस्थानं देवं क्रौं महोत्कटे प्रत्यहं तं गणपतिं ध्यात्वा संप्रजपेन्मनुं स
हस्त्रदिने नासौ शत्रुर्मच्चाटयेद्ध्रुवं समुद्रगां नदीं प्राप्य रहीं तो जलिनाजले सहस्रकृत्वो भिमंत्र्य परिषिंचेन्नमूर्द्धनि अनेन विधिना
मंत्री पापौ च नाशयेद्ध्रुवं शनैश्चर दिने छाय्य मालेख्य त्रिसहस्रकं जपं मंत्रे गणाध्याये दोषान्यग्रहभवान्हरेत् वेतसोत्थ समिद्धोमात्सहस्र
वृष्टिमाप्नुयात् ध्यामार्थी जडूयाद्धोमैरन्नाद्यैर्वैहुतैर्ध्रुवं कमलैः कमलैर्वापि होमो वस्त्रप्रदो मतः वेत्रामिकां तीपलतैः शुभकैर्डनेन स्व
धीः तमर्द्ध्य पिवा गणपं हरिद्रासैंधवं वचां निष्कार्थार्धप्रमाणेन संपिष्य तानि न क्षिपेत् प्रस्तम्भितगोमूत्रे सहस्रेणाभिमंत्रयेत् स्नाना
स्ज्जस्नान दिने विशुद्धो रक्तवाससे पाययेत्तां च सा वैध्यापकृतगर्भवत्सरा न्स्रवते उपोष्य सोमग्रहणे भास्करग्रहणेऽथवा कपिलाज्यपले
चूर्णं वचाया श्च पलार्द्धकं पतन्सहस्रं सजनं संसहस्रं प्रविवेकुर्यीः प्रवाप्यमेधां महतीं कवितां लभते ध्रुवं गोवर्माममांत्रं भूते शाम्र
पलिप्यास्य कोहृतं हुत्वा त्रस्यापयेक्तं भेमर्दिते वेदनादिभिः कुमारं वा कुमारीं वा दीपस्याग्रे निधीय च जपेत मंत्र प्रवस्य ष्टोत्तरसह
स्रकं ततः स्पृष्टा कुमारी वा कुमारो वा ब्रवीति तत् मनोगतं हि सकलं भविष्यं भूतमेव च वर्तमानं मनोरस्य प्रसादात्रात्र संशयः ॥ मंत्रा
न्तरमथो वक्ष्ये वक्रतुंडगणेशितुः मेधोल्का यतथा स्वाहा मंत्रः प्रोक्तः षडक्षरः भार्गवो मुनिरस्याणोरनुष्टुप्छंद ईरितं वक्रतुंडगणे
शोस्य देवता देववंदितः मंत्रवर्णैः षडंगानि विधाय ध्यात्वा यथापुरा ध्यानपूजादिकं सर्वं मंत्रीपूर्ववदाचरेत् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मंत्रं

244

द्वात्रिंशदर्णके राघस्योघसदयिनानिषिदोरन्त्रदोमनः रक्षोहणोवोवलगहनोध्यायः षडक्षरः अष्टादिकेऽपाघोक्तेध्यानस्नानादि पूर्व
वत् जपेदर्कसहस्राणिजुहुयात्तद्दशांशतः हविष्याह्वतसिक्तेन तद्वन्तोषयेद्गुरुं एवंसिद्धमनुर्मंत्री साधयेदिष्टमात्मनः षडंच।
स्योक्तमंत्रापिसर्वकामप्रसमाचरेत् ॥ अथोऽस्यभेदं वक्ष्याम्यभिभूतवज्रदत्तवंसमिते रायस्योघसदयिनानिषिदोरन्त्रयानमान् रक्षोहणोवल
गहनोवक्रतुंडायहुंमिति साधकेन्द्रविरक्षाभिश्चतुर्भिःपंचमीवसे मंत्रार्णैःसुःषडंगानिसमायाःपूर्ववन्मताः प्रागवत्प्रयोगोनिषि
दोविशेषनमवक्तव्ये ॥ अथवद्येवक्रतुंडगायत्रींगणपप्रियां पदैस्त्रिसंस्नानकालेजपानेष्टशतंजपेत् तत्पुरुषायविद्महेवक्रतुंडा
यधीमहि तन्नोदंतीप्रचोदयात् आयंनयोजपेदेनोसर्वमंत्रप्रसिद्धये अष्टोत्तरशतेनिंप्रश्चरणकृत्तरः अष्टविंशतिसंख्याकांगणो अरोग्रामनैरित्यर्थः
शोन्नुदिनेजपेत् जपाद्येतेयाष्टसंख्यामत्रजापीसुसिद्धये ५९॥२५९॥१३०॥ इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतन्त्रे
शिवप्रणीतेषुवीम्नायगणपतिमंत्रप्रकाशोऽष्टादशः १८ ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिपश्चिमाम्नायसिद्धिदान् नानाश्चर्यकरा
न्काशीसंस्थितान्गणनायकान् महागणपतेरंशाश्चतुःषष्टिविनायकाः एकैकोनेगृहीतावयोगिनीचेतिकामपि स्वर्गभूमीस
मासाद्यपावंदंतगृहेममः अष्टावणाकेवंशोसंस्थितासिद्धिदायकाः तत्राष्टौकाशिकावाह्येस्वर्गभूमौसमास्थिताः योजनैकंवहिः
काशीकीर्तितःपरिपिस्तसः गैविघ्नायनमःप्रोक्तोमंत्रएषषडक्षरः क्षिप्रप्रसादनमममशानासाधनेस्मृते वेदाष्टुतंजपेन्मंत्रहोमश्च
तपायसैः प्रयोगाःक्षिप्रवक्त्रात्क्षिप्रमेवचसिद्धयः गजाननोयोगिनीनयोगिनीरूपधारिणी नामयर्तिसर्वविंडस्तत्रामडंनंच हस्तत्रः

मेरु. तंत्र २४५

शिवावैषस्यगादितानक्तिसिद्धिकथयाम्यथ ॐ शिवे शिवपत्नीति शंभोः शिवे स्वकरेति च पंकजफलं देहीति मनोजवमिदं वदेत् चरणायोर्देहि देही
नमंनमरतीमितः षट्त्रिंशदक्षरो मंत्रो ध्यानमस्या निरूप्यते उद्यज्ज्ञानसहस्राभां कमलासनसंस्थितां हस्ते मोहमयं पाशं दधानां प्रभजे शिवे
जपस्त्रिंशत्सहस्राणि शतपत्रीवनान्तरे कौसुंभकुसुमैर्होमः सर्पिषादिनतत्परेण एवं सिद्धमनुर्मंत्री चेटिकां तां प्रसाधयेत् श्रावणीमासिचा
ष्टम्यां कृष्णपक्षे निशान्तरे पूजयित्वा जपेन्मंत्रं तदानानूपुरणोति च भीषयंति च भूतानि निदाचेद्दृढमानसः तदानेकस्वरैर्ऽशिका प्रसन्नस्य शि
वा भवेत् तुष्टा फलं ददात्येकं तेनासौ साधको नमः हंसयानित्वमेणैव मनःपवनवेगिवान् प्रदृश्यः सर्वलोकानां मधिराजगृहान्तरे एवं वि
घ्नगणेशेन मोहितावह्नवोजनाः विनायकाय हृदयं गंबीजाद्यो हव्यर्णिकः वर्णलक्षं प्रजप्याथ गणेशानां प्रकीर्तिताः सर्वासां योगिनीनां
तु स्वबीजाद्या हृदन्तकाः नाममंत्राः स्मृता मंत्रवर्णा प्रजपतस्त्वरक्रिया गणेशस्य प्रभावेन सिद्धिसामान्यलौकिकी योनित्याः सेवनादत्र नवि
घ्नैरभिभूयते चेटिकाप्रोक्तफलदास्सर्वैर्नैव विनिश्चयः सिद्धास्या योगिनी चात्र जन्दिलाविदधाविणी अथ श्यामाचेटिकायामन्त्रं विंशतिव
र्णकं प्रवेति वर्णाद्दिन यालतालतलवासिनी श्यामले श्रीसिद्धिमिनि देहे स्वाहेति चिंतयेत् तालीवनान्तरे स्वेच्छाचारतालीमनोरमां ग्रा
लिभिस्सहितां गीतकारिणीं श्यामलां भजे जपेदयुतसंख्याकं शोनाम्ना तालकानने तद्दशांशेन जुहुयात्सताली फलखंडकैः कर्पू
रागुरुयुक्तैश्च पूर्णान्ते त्रिः प्रदक्षिणा कुर्यात्तालीवने तत्राश्ये तन्मध्ये वनान्तरे ज्येष्ठामायां जनेद्राग्नौ सहस्रहितं यमंत्रं अर्धरात्रे चैरेद्धोम
पूर्णा तालफलेन च जंजामारुतग्रायानिप्रकाशो तीवजायते तन्मध्ये तु महादेवी श्यामा षोडशवार्षिकी नीलांशुकपरीधाना कस्तूरीवद

न प्रिया तां नमस्कृत्य विश्वेशीं तुष्टाव वचनेन इष्टकामं विशेषात्तुष्टा सा ददाति परत्रयं परमानन्दविज्ञानविद्यां चातिमनोरमां स्वेद
र्थ्यं च जगत्सर्वस्य जगतीमोहनं तथा ॥ गंधर्वीसाधनमथेति प्रोक्तो मंत्रः षडक्षरः योगिनीवासगंधर्वा सा वेषतस्या तपस्विनी तस्याश्चेटीत्ववा
लोकानेकोनत्रिंशदक्षरा ॐ पंचवार्षिकी मुक्ताबालेव वचनमाधुरी ममदेहि हृद्यां नेत्रकरुणां कुरु पुगमकं भुवनेशी हृदयं चेति ध्यान
मस्या निरूप्यते गोरोचनाचर्चितांगी हेमगौरा स्वराचिता चंद्रावतंसा ललितवचनानेकसंदर्भा उद्दस्याम भुवने हेमहस्तशतनांजले ।
गोमयेन समालिप्य सुरगेहस्य भूमिकां चंदनेन समालिप्य सुरगेहस्य भूमिकां चंदनेन समालिख्य तत्र पद्मं कुंकुमेन तत्र स्वीदलैः
पूजयबाल्यालक्तेजपेत्ततः यत्तु रक्तमेर्होमं सहस्रैकं समाचरेत् तर्हीजेः पूजनेकार्यं कौशेयवसनो जपेत् काषायवेषो नग्नो वा सिद्धमं
त्रः समाचरेत् पूजारंते लीनाभ्यंगे पूर्णिमासा विसृदये पश्यस तद्गृहे गत्वा नग्नो बालामंत्रं जपेत् ततो रात्रिविभ्रांतभागे हूरतः पांचवार्षिकी
रूपपते साडुमाहृष्टा यावंतस्तं नियो त्यजेत् सापि मोदप्रहृष्टा हितुवमा सतदानंत तद्वेवनात्तस्य जीकारससंदोहितो भवेत् तद्धानेया
ति मोहं च राजा राज्यविलोजनः याज्ञादिपशुजातीनां मोहनं तद्धो भवेत् सर्वं तस्य समालोक्य सर्वे वश्यं हितिजंतवः ॥ गंधर्वीसाधनमथेति
मंत्रः प्रोक्तः षडक्षरः योगिनीका कनकोज्ज्वलस्फुटा तीचे टिकेरिता विशालिनिगजानेनि लक्ष्मी देहिसुगं वदेत् दारिद्र्यदाहयेयाक्लीं स्फु
टा भुंकलवकें वक्रेर्मंत्रो यमाख्यातो नागनेत्रमिताक्षरः नारंगनारिकेलारण्यावने वाप्यनदीतटे अश्वथवाटितटे रम्ये ताहसवनविभूषिते
अश्वथवा कमलामोदभूषिते सरित्तटे लक्षमेकं जपित्वा तु होमं कुर्याद्दशांशतः नारिकेलैस्ततन्निसिद्धमंत्रो मंत्री समाचरेत् मायेमम

भैर-
तंत्रे
२४६

246

सिद्धाष्टम्यां कृष्णपक्षे तु निशायां विधौ सहस्रं प्रजपेन्मंत्रं वेतालाः कुर्वन्ति तथा नयः साधकं ते भीषयंति न भेतव्यं तदा क्वचित् वामहस्तेनासृजा तांश्च सिं
चेत्तेषां तिष्ठतः पुनर्जपेत् समाचरेद्धोमं पुनश्चाष्टौ मायया नीलस्वये आयाति शवमुंडानि चर्वयंत्यतिभीषणा वामजं चासृजा सिंचेत ततः सा पिशाचिका
तिच पुनर्जपेत् समारब्धो भैरवी जायते भीषणा गजमुंडं चर्वयंती वमंती शोणितं भुवि तया सह समायाति भीषणा भैरवास्तदा शिरोमालाहस्त
भालस्था मासिंचेद्भैरवाश्रुतान् ततः सहस्रं जाप्येते नारिकेलशतं हुनेत् तदा देवी समागम्य नारिकेलं प्रयच्छति तस्मिन् स्थिते जगद्वश्यं प
जायते तन्न गोपयेत् दिशा ॥ गजकोशप्रवेदने देवनदात्त विनायके हृदं तो रुद्रवर्णीयमंत्रः ओंक्रों स्वयोगिनी उग्रगामि याश्रोक्ता ओं रक्षीं हुंपथा
रिणी वेयस्या हरितालाद्दीनं त्रयसमदशात्ततः तांर्च्यो हरितालादि विवदेड्तिकलात्ततः देहि श्रुतंमेव कि जायाध्यानं समस्तानि रूप्यते ज
पाद्रुष्यसहस्रैश्च योतमानो महेश्वरी ध्यायेत्ता हरितालादी सिद्धिदी स्यात् विनवती स्वगप्रवेशसंजाते द्वितीये चरणोप्येवं आदिमे दिवसे
रात्रौ वनेकदलि निर्जने दिवा सरोवरे स्नात्वा हरितालेन स्वस्थके लापयित्वा प्रथमं ततो जपेद्दशसहस्रके हुत्वा कर्पूरकाश्मीरकौशुंभैर्होम
माचरेत् सूर्यग्रहेऽथ वालिंगेन हरितालरसस्पृशा ततो देवी समायाति ललिता हरितालिका नानावादित्रनिर्घोषयंती साधकं तान विष
सेन् ततः प्रभातसमये मूलमंत्रप्रभावतः भगिनी स्वारनिकलां साधकाय प्रयच्छति वशीभूतारनिकला गच्छी ना मे ग्रिणां प्येवं खेच
रे कुर्वते सद्योनये देशो विविधिते यक्षिणी भूतवेतालभैरवान तिभैरवान् आनयति द्रुतो नेवमत्रिणी वप्रमादरात् यक्षकिन्नरगंधर्व
विद्याधरसुरान्नयेत् आनयेच्च पुनर्भूमौ नानावस्तुप्रदर्शयेत् ॥ गजकोशे भवज्ञाय हृदं तो येग जातरः योनिस्पसखच्छीवाभवेन्नासो

पवासिनी अस्यास्तु ॐ कुंडलीवेरी मंत्रो विश्वामित्रो हरः ॐ कुं ड्विनि नागवाहने स्फूर्तवज्रिणे हिनी महानागसमारूढा माता मस्फटलो
चने दीर्घनेत्रीमथ कारेचस्फुल्काराहनभूरुहे एकलिंगो महादेवो यत्र साहित्यकानने तत्रैदं प्रजपेन्मंत्रं लक्षहोमं समाचरेत् बिल्वमू
लेन मंत्रस्य तदा सिद्धिः प्रजापते रात्रौ शिवचतुर्दश्यामेकांते शिवमंदिरे जपेत्सहस्रवितयं ध्यानेनास्य दशांशतः बिल्वमूलेन होमान्ते कुंडो
नाममहः फणी विस्तीर्णवदनो लेवो दृश्यते स्वर्गविंशतिः फणा प्रसार्य नागोसौ पुरस्तिष्ठति मन्त्रिणः पुरस्तान्नस्य निर्भीभास्यात्तथैतेन मं
त्रिणा फुत्काराणां सहस्राणि फणाभिः कुरुते थवं तस्य वक्त्रात्क्रुद्धन्तज्ज्वाला निःसरन्ति पुनः पुनः तथा विषाणि वज्र्याणि नीलपीतक्ष्वीनि च
यललानि तनोत्स्य नित्यामुख्यापि शास्विनः एवंविधं महाद्योतं दृष्ट्वा विभ्रमति नैव चेत् तदासा दृश्यते देवी तन्नागफणसंस्थिता तोयनवा
स्तत्र निर्देवी तोषयेत्स्माद्ददाति च अस्यं तत्तोलकमितं तेन तस्मादजरामरः निर्यीमप्रपति भूमिस्थानामणीस्मात्प्रजायते ॥ गमेकदंतेंडें ते
चद्रुदयांतोपगात्तरः वाराहीयोगिनीयातनविषाक्तकरवारिणा अस्य देवस्य वैरीनवरत्नामधुवासिनी त्रयोदशाक्षरो मंत्रः श्रणवोमधु।
वासिनि कामदेवीति चोचार्य क्लीं स्वाहा मंत्र ईरितः स्तूयमाना तु कामेन विभ्रती स्वर्णपंकजं ध्यायत्त्ववरसां देवीं मृगगोनीवलसैमध्यंदा
मधुहृदतले स्थित्वा जपेल्लक्षमितं मनुं वा संतीजलमेहोमो मधुपुष्पैर्यथाविधा कर्पूरागुरुसंमिश्रैः जुद्धीदत्तनसंख्यया मधुमासि
सिताष्टम्यामेकांते निर्जने जपेत् मधुहृदतलेनीरेगोदावर्या विशेषतः होमः प्रभवत्सहस्रं स्यात्जपेत्तु वसहस्रकं मधुनामा तदाय
तो ज्वालामालोति भीषणः नाहिद्विणा विषाणेन दत्तहस्तेन संपिवेत् रक्तं च वामहस्तेन सर्वं पिवति भीषणः जिह्वयैव समयत्तोहितं।

मेरु.
तंत्र
२४७

नाहत्वादिग्रहमकान् उत्पाद्यचर्म्मणोहिभस्मदेहीतिभाषते संतर्पयेत्साधकेंद्रस्सिमिथ्याज्ञानमानतत्परः तस्मैरक्तंप्रदातव्यंमेषित्रणास्त्र।
करोत्वेवं ततस्तस्मिन्गतेपश्चाद्देवीहस्ततलेनदा प्रसन्नाजायतेतस्मैदृष्ट्वासौघोरकार्मकं वितस्तिमात्रेनतस्मात्सर्वमोहनकारकः यत्ने
देहेप्रयच्छंतितस्मैकामदविमोचिताः ॥ गोवलेवीदंदंष्ट्रेतत्हृदयान्तोष्टवर्णकः योगिनीशवमांसमालाकालीवपुर्धरा चेटीतन्मंत्रराजोक्ता
मंत्रोजिनमितात्तरः ॐमंत्रेश्वरेवदेस्यप्रादित्वतिनिवासिनि ममेष्टवरशुभ्रंमेव भुंचंमेवकिंगोहिनी करेवहानकोदण्डमे तवलोलत्लोचना
जपाकुसुमशोणांगीममचित्तस्त्वंमेश्वरा इन्द्रवाटीवनेतहितुरुपाकस्थलेस्थित् रसयंत्रसमीपेतरविपिनाशुभेस्थले लक्षमात्रंप्रस्त्र
यीशस्त्रंवेदैश्वहोमयेत् मलाविषटीरात्रौतज्जपस्सोमेशतद्ध्ये तद्दशांशेडननेदित्वावेडरायातिमंथरा ददातिमधुपात्रेहिदिव्यमाध्वी
कमिश्रितं तत्स्जयेत्रिसंध्यंहितन्त्रावान्मथरावदेत् भाषयासष्टयापानात्स्जातेयन्मनोगते भूतंचवर्तमानंचभविष्यात्रसंशयः यदाय
दातिसंकष्टंजायतेमेषिगोसौखं तदातदात्तांदेवीमधुपानैःप्रस्जयेत् संकष्टहरतेतंर्गाडष्रहादौप्रस्जयेत् रसयंत्रेसमीमेत्रभूमि
प्रजोविशेषतः ऊँक्रमेस्वापिसिंहूरैरक्तचंदनचंदनैः माध्यंदिनीजपापुष्पकरवीरप्रसूनकैः ॥१००॥ यावदालोहितंवस्त्रंतावद्धिः
परिस्जयेत् स्थितायंत्रेजपःकार्य्यःशुभंभवतिनिश्चितं ॥ वदेश्यकाशिकायान्तेस्थितानशेषविनायकान् नमोभगवतेसर्व्वडेन्तेतनाम
चोच्चरेत् अष्टानामपिमंत्रोयमेंद्रसिद्धिविनायकः उत्कोयोगिनीतन्त्रनापितात्तूपयारिणी वैयस्तस्यसमाख्यातास्त्रणामाष्टसिद्धयः
साधकोयांसिद्धिमिच्छेतप्रकायपदंवदेत् मंत्रमध्येवर्णालतज्जपेद्धोमादिकंचरेत् महागणपवत्सर्वततस्तोसिद्धिमाप्नुयात् काश्यामात्र

यदिग्भागे विज्ञेयोर्कविनायकः योगिनी च शिवा नाम वार्त्तिकारूपधारिणी हंसगा चाप्यवेटीस्या मंत्रोस्या द्वादशाक्षरः ॐ हंसगे
वौषडिति वा कस्त्रीबीजे गुग्गुलवल्लभा शरच्चंद्रसमज्योत्स्ना चंद्रार्द्धकृतशेखरा वरदाभयहस्ता चेत्संसेवेद्धंसगां शिवां सहस्राणां
पंचाशत्तरस्त्वरणामस्याः सुप्तार्द्धं ततो होमं पद्मादेः राज्यसंपत्तेः जपो होमस्त्वकर्तव्यः पद्मपुष्पमधुराक्तैः हिरण्यकशिपुप्राणनाश
कालतिथौ फले संप्राप्यामावास्यापूजकप्रहरत्रितयावधि भूर्ज्यां मेवहीतम्यपद्मादेः रवरवविश्वरूपकं ततो हंससमारूढा शरच्चंद्रसमप्र
भा सादेवी मे त्रिगुणात्मा सैपद्ममालाप्रपद्यति तन्मालाजपतो मंत्री जायते शास्त्रपारगः प्रत्नानां त्वरवर्गोपि जायते सदृहस्पतिः दुर्गि
यास्यापितः काश्यपायामेदुर्गाविनायकः महीयोगिनी तत्रलोकानामीप्सितप्रदा ॐ ह्रीं दुमम्काडुर्गायै हृदयं तो दशवर्णकः मनि
प्रोक्तो नारदाख्योगान्यत्रैक्यं दर्शयिते दुर्गादेवीयया दुर्गेव याञ्चेसेवितो गणः प्राणावेश्वर्वस्त्राचाप्यदीर्घषट्कसमन्विते क्रमादांगेनयो
मीयांदुर्गायैचेतिमध्यतः पल्लवान्वषडंगानि मितिमेधा प्रकीर्तिताः सिंहासनेमरकतप्रतिचेद्राहेशेखरा शंखचक्रवाणाय
वर्द्दयंती त्रीक्षणाभजे अष्टपत्राञ्जहृचवरस्वत्रयाहते चतुर्द्दारसमायुक्तेकेज्ञमादिभिरुद्धरेत् ऊर्द्ध्वान्तपीठसृजायोनवश
क्तिसमर्च्चिते प्रभासमाजयासूक्ष्माविशुद्धानंदिनीतथा सुप्रभाविजयापूर्वेदलानां र्वाग्निसिद्धिदा एवंवर्क्तिशवल्लीवह्नीनेत्र
द्विःप्रपूजयेत् ॐ वज्रनखदंष्ट्रायुधायमहापदं सिंहायहुं फट् दयमन्त्रविंशतिवर्णकः सिंहमंत्रसमाख्यातोनेनसिंहं
प्रपूजयेत् मूर्त्तिमावाहनस्नानपूजयेच्चंदनादिभिः प्रथमावृत्तिरंगैस्यात् द्वितीयाचपद्मादिभिः सर्विंदुनायणाणियजयादीनोच

मेरु-
तंत्र-
२४८

२५४

नामभिः ह्रं तैर्नमोंतैस्तस्तौ याववर्णाग्रमि कीर्तिते जयाच विजयाकीर्तिः श्रीतिस्त्रापि प्रभामता स्वयामेयास्क्रान्तिश्चैतिचवर्ण्यावर्णा
क्रमात् शं खं वं क्रं गं हं खंऊं पाशांकुशशरान्धनुः वाह्यवीथ्यां दधे लोकपालानस्त्राणि च क्रमात् जिते द्वियो हविष्याशी वसुरलजपे
न्मनुं तत्सहस्रैस्तिलैः स्वाडुलोलिंतैर्वा पयोयसः जुहुयाद्दधिनैव क्षौतर्पणादिततस्मरेत् एवं सिद्धमनोर्मंत्री प्रयोगानाचरेत्सुधीः
यथोक्तेन विधानेन नतं भानन्मनोरमान् पंचरत्नसमायुक्तान्नवस्थाने शुक्लिपेत् मंत्री दुर्गी मजेन्मध्ये षैनेत्र वजयादिकाः चंदना
द्यैः समभ्यर्च्य धूपदीपैश्च मंत्रवित् अभिषिंचेत्स्त्रियं साध्यं राजानं वा शिशुं तु यः विजयाख्यो समायुक्तो राजा भवति नान्यथा भूतापस्मा
रवेतालपिशाचाद्यैर्विमुच्यते वन्ध्याचललना पुत्रं विनीतं प्राप्नुयात्कुंभे श्रामयान्मुच्यते मर्त्यो दीर्घो भूपसनं सेशयः सुनैनैव विधानेन
जनानामनुरंजनो दुर्गामंत्रं च भजतो वक्ष्ये दुश्चाघनाशनं काश्यपोस्य ऋषिर्भागीतस्य उपप्रेर विनायकः देवता हस्तिकरी चास्य योगि
नीचकितानना हंसो नाम्नी चास्य वेदी तत्साप्रस्थापनमुच्यते तारो हं सिसर्ववो थं दे हि शुमंत्रयाव ठः स्वाहान्तस्तिथिवर्णोयं मंत्रो ध्या
तमथोच्यते स्याकर समस्योन्तेश्चकपो भिन्नसत्कारं वामेहं सेदयानं चपीनोन्नतपयोधरां एकांते च नदीतीरे जपेन्मनव शतत्र
यं मस्तकं दैसहोमी रेदर्शांशं होममाचरेत् एवं सिद्धप्रयोगस्तु नदीतीरे च कानने गहने बिल्ववृक्षाणामेकान्ते पथ्य वा सुधीः
हेगमद्रातदेरम्येयत्नलक्षोद्वारंशिवः तत्स्नात्वा नदीतीरे स्तमायां च दिव जपेत् भानोर्वारे तिथिश्रोद्धेन्त्या गवदेवीं तदा जपेत् तत्रास्त
त्वा पार्श्वयीत निर्भयो जनवर्जितः ददाति मंत्रिणो श्रीश्च स्फटिकं हेममनोहरं तस्मिन्नपपति भूतं च भविष्यं वर्तमानकं तथा स्वस परस्मा

पिसर्वज्ञो जायते नरः काश्यपः पश्चिमदिग्भागे संदेहलि विनायकः योगिनी त्वष्टवक्त्रा सर्वनिर्कर्मप्रकुर्वती विचित्रा नाम चैयस
त्रयोविंशतिवर्णिका विचित्र चित्र चेलाञ्चले देहीति पदं वदेत् वाहः स्वयं प्रगमं चत्रुं स्वाहेति विदितो मनुः श्रुतं स्वजपेत्तीरे सरस
त्तदशांशतः कमलादैर्भवेद्धोमस्ततस्कामं समाचरेत् चित्राभस्य प्रवेशे तु चतुर्दश्यां निशांतरे सरस्तीरे जपेन्मंत्रं समस्तां रात्रिम
नन्ततः ततो देवी समायाति विचित्रवसनाञ्चले ददाति तत्स्वजपिनो राज्ञे संस्थापयेद्गृहे तद्गृहे सर्वेते वसैः राजमंदिरे गोरपि का
श्यपाद्वायव्यकोणे यमदंष्ट्रा विनायकः योगिनी कोटराक्षा संवेदी साहित्य पिशिर्ववैकं ॥ केस स्वज्ञा यंचावर्तेनखरे नखेतथा क्रीं
ह्रीं स्वाहेति निर्दिष्टो मंत्रो स्याया नमच्यते स्वकृतो येन संस्पर्शा वामयंते कमंडलं स्वर्णाङ्कं उलदी मायां गंडकं तो विधिपूर्वको जपेल्लक्ष
मितं मंत्रं नदीतीरे मनोरमे होमयेच्च त्रिमधुरैः प्रयोगं तत्समाचरेत् कृत्वा तीरे महातीर्थे अथवा पंचनदे शुभे माघमासे द्वितीयायां कृ
ष्णपक्षे निशांतरे कृत्वा गोकुलं स्थलं त्वनिक्षिपेत् जलान्तरे कृत्वा साधयेत्तेन कर्म कुशस्थलं स्वजपेत्ततः तत्र देवी स्मरेन्मंत्री कुशस्थलं
तद्विशेषकं तत्र वद्धासनो योगी योगीश्वरान्वा धारयेद्यदि जपेत्तेन सहस्रं तद्देवता विधिपूर्वकं पंचवक्त्रा त्रिनेत्रा च पश्येद्दृष्टा सजा।
शिवा तत्तस्मा देवता तस्मै ददाति च कमंडलुं जलपूर्णं ततस्तज्जलेनाभिषेचयेद्धियं सनरस्तत्क्षणादेव सप्तजन्मसमुद्भवां जाति
वदति तत्कालं तत्तत्कर्म करोति च काश्यपाग्नेयभागे तु पाशपाणि विनायकः योगिन्यस्य भवेत्तत्र ज्वाला ग्रहस्वरूपतः यदान।
महिषं शङ्कायाति तद्विंध्यवासिनी वज्रदंष्ट्रपाशेन महिषो विनियातितः तस्मान्महिषमर्दिन्या मंत्रं वदेत्समासतः ॥ महिष

मेरु-
तंत्र
२५९

249

मर्द्दिनीमन्त्रकास्याहोनोष्टात्तरोमन्त्रः मार्कंडेयोमुनिश्छंदोगायत्रंदेवतामनोः स्वरास्त्ररत्नतोदेवीप्रोक्तामहिषमर्द्दिनी महिषमर्द्दिनि
हूंफट् हृदयंपूर्विकीर्तिते महिषारिंशायहूंफट् शिरोगंसमुदीरिते महिषंक्षयायहेहेहूंफट् टंनोशिखामन्त्रः महिषंहनभगमान्ते
देवीहूंफट्तदेवचं महिषांनेत्रहृदनिहूंफट्ंतनशास्त्रमीरिते मंत्रैरेतैर्जातिसुक्तैः पंचांगानिप्रकल्पयेत् गारुडोपलदीप्तिंचमणीमौ
लिसत्कुंडला त्रिनेत्रीमाहिषेशीर्षेनौमिभालविलोचना चक्रंशंखंकृपाणंचवाणंशूलंचतर्जनी कार्मुकंखेटकंहस्तैर्बिभ्रतीश
शिशेखरा जटामुकुटशोभाढ्यासर्वाभरणभूषिता पीनोन्नतपयोदेवीपीनोन्नतकुचद्वये ततः पूर्वोदितेपीठेयजेन्महिषमर्द्दिनीम्
प्रथमावृत्तिर्देवैः स्याडंगैर्याभिःपरेरिता स्वाग्रादिप्रादक्षिण्येनडंर्गाचवरवर्णिनी आर्याकनकप्रभाख्याकृत्तिकाचाभयप्रदा क
न्यास्वरूपाश्चौरेइंद्रीचीदिस्वरपूर्विकाः क्लीवांतरहितंवाम्गाग्रादेदीर्घस्वराष्टके पत्रादिकंप्रथमतस्त्रस्विंडंवर्णामुद्धरेत् ततोदेव्याश्चये
प्रोक्तान्तीयावरणेयजेत् वज्रधीलोकपालेस्यात्स्वचमीवतदायुधैः प्रजपेद्दलक्षंचतन्महस्रेतिलैर्हनेत् एवंसिद्धमनुर्मंत्रीप्र।
योगानाचरेततः तिलहोमाद्वशीकारोन्नराणांस्त्रीणांभवेद्ध्रुवं श्रामयान्नचात्रेमरिचसर्षपहोमतः पद्महोमान्नथाराज्ञःसंग्रामे
विजयोभवेत् हवीहोमेनमर्माणोनामोगशांतिर्भवेद्ध्रुवं ब्रह्महत्त्योषजकस्नैर्लभतेपुष्टिमुत्तमां धान्यहोमेनधान्यानिकाकपक्ष
हुतेनच विद्वेषोजायतेलोकेसर्वेनमहतोरपि शत्रुर्गच्छतिपंचत्वंसमंत्रमरिचहोमतः एवंयोभजतेदेवींदुर्गांमहिषमर्द्दिनीम्
सनाशयेद्रुद्रभूतवैमादीन्दर्शनादपि उपासितापापशमनीनिकरेटुनसिद्धिदा ॥ काश्यपामीशानदिग्भागेजेयःस्वर्वाविनायकः

दासीरूपं समास्थाय स्थिता विकललोचना योगिनी जयदुर्गा च सिद्धिदा तत्र संस्थिता नारो दुर्गे हृदये प्रोक्ता कारदिणी त्रिशिरो ह्निनी दशास्त
रो मन्त्रः प्रोक्तो भक्तानामिष्टसिद्धिदः नारदर्षिर्विराट्छन्दो जयदुर्गा च देवता तारबीजं पंचमंत्रस्य पदे स्वर्वर्णा समाता जातिर्भूकै रंगक्लृप्तिः का
म्यकर्माणि प्रयोज्यते दुर्गे च हृदयं प्रोक्तं दुर्गे शिरः ईरिते दुर्गायै स्वाहा शिखा वर्म भूतरक्षिणि कीर्तिता ताराद्दुर्गे हि नयेत् रक्षिण्यस्त्रमिति प्र
कीर्तितं तारादिसुगलेदुर्गे रक्षिणि स्वाहा दीरितं मेघश्यामा गंगलाकिरीटा त्रिनेत्रा सिंहवाहना चक्रं दरं खड्गशूलौ भुजाग्रे दधती भजे दे
र्गी पीठे यजेदेवीमक्रमार्गेणा मंत्रवित् प्रजपेन्मंत्रलक्षं च तद्दशांशेन होमतः तर्पणादि ततः कुर्यात्ततः सिद्धो भवेन्मनुः ततः सिद्धमव
मंत्री प्रयोगानाचरेत्सुधीः इमं मंत्रं जपेद्भूपः प्रविशेच्च रणांगणं अशेषेणारिवृन्दं हन्यात्तथा सकार्याणि विचारणा विवादे व्यवहारादौ जपमो विज
यदो भवेत् अनया विधया लज्जापताकाध्वजदंडभिः शंगरावादिकं सर्वं यानेसेनां च सैन्यापं संजपेत्तत्र संग्रामे सम्यग्विजयकृ
द्भवेत् ॥ अथास्या प्रोच्यते भेदो यथायोरिस्थले पठेत् रणे वा जायते तारान्त्रमः प्रोक्ता च सर्वस्ववत् द्वादशार्णो भवेन्मंत्रः संग्रामरक्षिणः
प्रदः मुमाद्यं सर्वं वशो कृत्यान पूजादिकं तथा वर्तते च समं ते न मंत्रेणागानि षट्क्रमात् काशीप्रान्ते स्थिता पन्ते कीर्तिता गणना
यकाः देहलीसंगणानपतिकटेन्येते षोडश विनायकास्तेकाश्यां तेवेदमार्गप्रवर्तकाः तान्त्रिकानां तात्र सिद्धिर्वासिनां तु विशे
षतः वेदस्तनादिलम्बात्रकुर्वनेसिद्धिः प्रजायते अभक्तो विघ्नकर्ता च भक्तानामभयप्रदः पापिष्ठानां तथा विघ्नहर्ता वाममार्गप्रवा
यकः तपोवनपरिज्ञातासीतारत्नाकरस्तथा आयुष्कर्ता रोगहर्ता निधिदाता द्विजाधिपः ते दिलो विष्वरदाता कृपा नायोगणा

मेरु·
तंत्र·
२५०

त्रियः कुमपदस्थानि नामानि तत्र ह्रींजादिकानि च ॥ २०॥ हृदंबानि प्रजमानि मेघार्णांगुनसंख्यया नामानुसारिणी सिद्धिर्वर्षेण स्यान्न
संशयः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ये विघ्नकान्तसंस्थिताः सीमाविनायकाख्या ये मन्त्रस्तेषां निरूप्यते यथावीजसमुच्चार्यांते ह्रींजं च सम
च्चरेत् ङें ते तत्त्वाम नमो प्रोक्ताः हृदयान्तो मनुः स्मृतः अविमुक्ते पूर्वदिशि लंबोदरविनायकः शुष्कोदरी योगिनी तु यथाग्नीहूंपसमाश्रिताः
नैऋत्ये शूलिनी दुर्गा तस्याः साधनमुच्यते ॥ ज्वलद्वये शूलिनीति वदिदुष्टग्रहं ततः हुंफट्स्वाहेति मन्त्रोयं तिथिवर्णः प्रकीर्तितः ऋषिर्दी
र्घतमा छंदः ककुभं चैव देवता शूलिन्याख्या महादुर्गा सर्वारिष्टविनाशिनी दुं बीजं स्वाहा हृदयं शीर्षं च वदे विंध्यवासिनि शिखावर्मास्त्राणि च
दमनं ते ततो वदेत् शुद्धेप्रियं वदं पश्चादासयष्ठयमीरितं अष्टं चैव देवसिद्धान्ते वदेन्मन्त्री स्तंभिजिते नेदिन्यंते रक्तशुभंमसान्नयोगीश्वरी
निच शूलिनीति पदाद्यांशवर्मास्त्रान्ता समीरिताः पंचांगमेवं उद्दिष्टं एवं न्यस्ते च मंत्रिणः रत्नाकूटहृदीपंचनिमंगकंठिभवेवअवम्
एवं न्यस्तशरीरस्तो ध्यायेद्दुर्गां सुरेश्वरीं गदां दरमसिं खड्गं वाणं शूलं च खेटकं करालिकां पाशयन्त्रं दिविभ हस्तैस्त्रिविभ्रतीं मेघाभा।
सिंहस्कंधाधिरूढां च तरभिः कन्यकाभिः परिवृतां अनेकाभूषणाभूषितां एवं ध्यात्वा पुनर्न्यासान्कामान्कुर्वीत साधकः पा।
शादाहृतिन्यासाज्जरसो वा विनश्यति दुर्गापीठे पुरा प्रोक्ते ध्यात्वा देवीं प्रपूजयेत् दुर्गायाभिः तीयस्यादासुवाद्यैः परामता दुर्गा
च वरदा विंध्यवासिन्यसुरमर्दिनी प्रोक्ता युद्धप्रिया देवसिद्धा यास्सृजिता पिच नेदिन्या समहायोगेश्वरीति गदिताश्च ताः चक्रशंखौ ख
गदेशरान्चापं त्रिशूलकं पाशं देवानतरेतानास्तं जयेच्च प्रदक्षिणां दिशाधिपानायुधैर्वज्राद्यैः पंचावरणपूजने वालितंजपेन्मन्त्रं ज्वंड

यातद्दशांशतः आज्येन साज्यहविषा तर्पणादिकं तस्मैरेत् आराध्य विधानविधिवज्जपसम्पूर्णेन गुरुं ततः एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयोगानि
जवांछितान् विदधीत विधानेन गुरोराज्ञावशः सन् मूलाद्यापृथक्संपुटकामो मंत्री स्मृ लिनीतथा विविधं प्रजपेन्मंत्रं पल्लस्पष्टाविधानतः
तस्माद्विधानतो मंत्रं सर्वं वदेद्यथा ह्रादिनम्पति मंत्रान्तदानीं च भूतसेद्धसंघः संघः फलायते स्मरणात्संरोगिणां मध्ये शूलिनी स्वात्मपुष्पे शोभते जप
नो विद्रवं यांति ग्रहा आवेशविग्रहाः निशितेशायके देवी मावाह्य च शूलिनी तमेकरीप्य जपितामनुमंत्रेण जपेन्मंत्रधीः पराय
यांति ग्रहास्तिमेनाति प्रेषिता भवेत् तिलसर्षपैः सर्वैरिष्टास्मरसंयुतैः लक्षमेकं याक्तु ग्रामयांति दृष्टविग्रहः यमान्तिकामा
यांति नात्र कार्या विचारणा त्रिमधुरप्लुतकैलैरष्टसहस्रसंख्यकैर्हुनेत् शक्तिरस्याप्रतिहता वस्त्रस्त्यागभवेदले हुतेनाष्टशतं मंत्रीजु
हुयाद्वाञ्छितं लभेत् वस्त्रान्नस्वगर्वयावमलयावृतकया समागतो नरः शतं जुहुयाद्दीप्सितं लभेत् क्षुमिकाखड्गनखरासंयुज मामनु
नाख्यनाम्ना सपानहनसिकामसंग्रामे हतशास्त्रकः अष्टोत्तरशतं मंत्री शूलिकां गोमयस्य च जुहुयात् तस्मदिवसे सिद्धेः शिष्टैस्तथाद
यात् अष्टप्रस्थतरीत्वं गृहीत्वा गोमयपत्रभे त्रिसहस्रमितं जप्त्वा प्रमासोद्यमिशं खनेत् तस्य संस्तम्भनेनेन्द्र भवेद्वैवात्र संशयः
सेनामुखे निखातं च सेनास्तम्भकरी शूले ग्रामं वा नगरं गत्वा ते संस्मरेत् दिक्तां तथैः पानीयान्नकरां चैव असत्त्राम्यजपेन्मंत्रं तर्प
यित्वा प्रविष्टं तत्सम्पन्नं याति दृष्टभोजनं सहस्रमन्त्रवैरिणां मनाञ्चात्र संशयः अर्कवृक्षसमिद्भिश्च त्रिमध्वक्ताभिः कल्पवत् जुहुया
द्विसहस्रं यावत् रिपुपवसाधकः भवेन्मेव हितेनवशणात्स्यात्र्यामस्य समिद्भिस्तैः अक्रवनेस्तान्वितिलैः सर्षकर्माणि वाञ्छेत् दुर्गाक

मेरु·
तंत्र·
२५१

251

लोहितान्सर्वान्मयोगान्नाप्यये न्सुधीः ॥ अथ वक्ष्ये कूटदंते गणेशं कूटसिद्धिदे योगिन्यल्ललजिका नर्तकी रूपयायिणी गच्छदुर्गा।
सन्निकटे साधकाभीष्टदायिनी तारोनमोभगवतिज्वालामालिनि संवेदेत् गृध्रगणपरिवृते स्वाहांतो द्विनवार्णरः त्रिवतः पंचवस्व
द्विंमितैर्मंत्रार्णकैः क्रमात् पंचांयानि मनोरस्यजातिशुक्लाभिकल्पयेत् अस्यज्वालिनीदुर्गा च सर्वेस्तस्याः प्रकीर्तिते ॥ अथातः संप्र
वक्ष्यामि देवेशालकटंकटे स्वदंष्ट्रा योगिनी चास्य नानासंगीतकोविदा विधात्री चेटिका चास्य तस्याः साधनमुच्यते ॐ विधात्रीनीरक्षो
रविधायिनी विद्धेदेत् स्वाहांतो तिथिवर्णीयं जपो लक्षमितो मतः धात्रीनवश शरीरस्था विधात्रीकमलासने विशाललोचने देवे
नीरक्षीरविधायिनी नदीतीरे वटच्छायायांवात्तौ मनोरमे सफललस्य संभ्रैमान्त्रकानिं वोपोषिमातिथौ श्रेयमवाप्नोति दशमंत्रीति
शांशं त्रिंशतं जपेत् होमाधात्रीफलैः कार्यस्तत्तर्पणादि भवे जायते हमहाश्वाद्वैः प्रसन्नाभीतिशोभनः मेमंत्रपठनान्मेत्री
नीरक्षीरभवेदिह इमके किल संभवास्य पठेन्मंत्रमन्तमे निरोपितेतीनी संजायते क्षीरमादरात् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कूष्मां
डाख्यविनायके वालग्रहपतिश्चास्य योगिनी वारुणानना वेणुवादमिमं वेध कृत्वा काश्यप सदा रतिः चेटेतवैनतेयाख्ती तस्याः सा
धनमुच्यते तारं वैवैनतेयाखिसर्पसेवितइमपि नमोदेवी संकीर्त्य काश्यां स्वाहांतोष्टादशाक्षरः नान्यकमलसर्पाद्विवेशितां विषघ्ना
सिनी ध्यायामि वैनतेयाख्यां विषदोषहराशिवां च तद्वषटिसहस्राणि प्रजपेत्स्मरणान्मस्य तु अवलोमाभिन नमागानोपचमिया प्रकीर्तिता
तस्याजपेमहामंत्रीराजोवल्मीकभूमिषु अयुतं वैनतेयाख्याहोमः स्यान्मातुलंगकैः ततस्ता गारुडी विद्या प्रसन्ना सम्प्रयच्छति

सर्पाकर्षणशक्तिंच समस्तविषनाशिनीं ॥ मेरुं विनायकं चैव देवेश्वराणीं योगिनीपुते ग्रसते काशिकाकाशानवीणवादनतत्परा
कंकरीनामवैतस्य वेदीनन्मात्र्यर्थं तु वं कंकरीजलदेवीति जलपूर्वयपूर्वय यंयं समदशार्णीयं जपेद्गणास्तरहस्य कं मध्याह्ने काले गौरी
रवीनदीजलं जपेत् कण्ठमात्रे स्थिते चैव ध्यायेद्देवीं समाहितः कंकरीवाहनं पाशं विभ्रतीं जलरूपिणीं विषघ्ने तस्य स्वरूपं भोगोरगजैः
भीषणां प्रभातेहं शिरयाति सर्पारिं पंचदिनावधि ॥ अथ वक्ष्ये गणेशाने विद्यां तव विकल्पिजे योगिनी केकराज्यप्रसरं दंगवादयेत् हरं
वाग्वादिनी चास्य शक्तिर्मंत्रं यस्यानिरूप्यते वदवदमेवाग्वादिनी स्वाहेति च दशाक्षरः स्फटिकाक्षवित्राक्षैर्देवतां तु सरस्वतीं मा
त्रकोक्तविधानेन मंत्री कृत्वा म्बरांके कर्णयोर्ददृशो नासिक कपोलाश्रितं ह्रीं ह्रियं शुद्धे च विन्यसेद्धर्मान्तेनोवागीश्वरीं यजेत् सितपद्म
गतां श्वेतां लेखनीपुस्तकं दधत् वराभयकरां चैव भारती वागीश्वरी चंद्रशेखरे ॐ ह्रीं वर्णा जापचोत्का सरस्वत्या स्तनापव नमः पंचदशा
र्णीयमासनस्यमनुमतः श्रुत्वा निष्कं जयेद्वादौ स्वरं रुद्रं हुतमोर्चयेत् वर्गाष्टकं ततो भ्यर्च्य तत नोपिशान्त्यक्रिमाः योगाशताश्वविम
लाज्ञाना हृद्विःस्तनिस्तथा मेधाप्रज्ञा ततः पूज्यामात्रकाश्चदिगीश्वराः तदाञ्ज्ञुथानिष्टजपानि भ्रूपदादौ यथाक्रमं दशलक्षं जपे
द्देते विमध्ये वैमेष्वकेरवैः जुहुयान्नदशांशेन शुद्धैर्वा घृतिलैर्जनेन नर्मणामार्जने कन्या बालानां भोजयेत्ततः एवं सिद्धमनो वा म
तो ब्रह्मचर्यव्रते स्थितः जपहोमरतोराम्मां चिन्तयेद्देवनायिका प्रविशेद्देवसभवैकवचोनायणीर्थं वे स्मासानिति भिमेमे वदि
नादौ प्रत्यहं जपेत् लभते नात्र संदेहो वाक् सिद्धिमतुलानरः ब्रह्मह त्तरमाहत्त समनोभिसमिद्धैः मधुरत्रयसंयुक्तैर्जुहुया

मेरु. तंत्र. २५२

साधकः स्वयं प्रविशेद्वाग्विलासेन कवीनामग्रणीर्भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि राजपुत्रेशगोचरं योगिन्यसादृसदृवेशाम
लवादनतत्पराः मातृकासिद्धिदं ध्यायेत्तस्याः मंत्रमुच्यते यस्या मन्त्रगणा मंत्राः सप्तत्रिंशच्च कोटयः गायत्री वा मातृका वा सा
धितासनरो भवेत् समस्तागममंत्राणां दातानास्त्यत्र संशयः अकारादिक्षकारान्तवर्णा वयर्वदेवताः वदेति मातृकादेवीय
यास्तवेमिदं तते ब्रह्मास्य निर्दिश्य गायत्रीछन्दो देवी च मातृका हलो बीजान्यचः शक्ताः शक्तयः कीलकं भवेत् व्यक्तिस्तस्या विनियोज्य
वञ्जैनेः स्वसंगमः शतक्रमातृकायासा सर्वैमन्या भवंति च सपथाङ्कमातृवदिकावरगुलकथारिणी पंचाशद्वर्णयामांगीचं
शांहीकिनशोखरा अत्ताङ्कदेन्दुरुचिरां पद्मस्थां कचनामिकां मकारजनस्तन्द्रूपां भजे मातृसरस्वतीं लिखेत्वर्णादिजपदे रोच
नाङ्कुमादिभिः अष्टपत्रे शुभे पद्मे भूपुरेर्वितयान्वते कर्णिकायां तु स्वीबीजं केशरेषु द्वयं द्वयं कचटादिकवर्गांश्च लिखेद
ष्टसुपत्रके कमलस्याग्रतो दिक्षु वेबीजेष्ठ विदिक्षु च शूनापीठमिदं प्रोक्तं मातृवर्णान्निसंयजेत् स्वरद्वंद्वहनोवर्गान्केशरेषु ज
जेदिमाः मेधा प्रज्ञा प्रभा विद्या धीधृतिस्मृतिबुद्धयः विधेश्वरी मध्यमान्ते शूनापीठतनतः परं वर्गाष्टके विमाः पूज्याः ब्राह्मी
पालिनी तथा पावनी क्लेदिनी चापि धारिणी मालिनी तथा हंसिनी शान्तिनी पत्रस्थायैतो मातरः पर वीथ्यां लोकेश्वरानयेद्वी।
ध्यायेन्मंत्राणि जपेत् तद्दशांशेन जुहुयान्मधुरत्रयलोलितैः तिलैः शुद्धेस्तर्पणादिकं नाशुद्धो भवेन्मनुः तत्त्व २५ भूपैश्च दिभि
कनकरजतताम्रांशैकैर्भिन्नस्तैस्सम्यक्कृतं त्रिवर्णी रुचकमयजपे होमये कुव्यमाज्यं वसुभागांश च से पात जनितद्विधा।

चाभिषिंचेद्धृतेनो देवीमभ्यर्च्य यार्घ्यग्रहणादशमन्त्रेण गरेस्साजयाय तोयेपिवेद्दिनादोय स्त्रिवारं जपमेतया वत्सराज्जायते स
म्यक् सम्यक् कोपि कविलभाक् आज्ञीरसेन वचया पयसा पायचेयते प्रसूते जममनपा भक्तिं न कविताप्रदं वर्णाष्वीकाथसुए।
णिकुं भजमासहस्रा चनं प्रसिचेत् कीर्तिप्रलक्ष्मीकविता नयाशुभेवच्चेवेप्याल भतेसतात्रे ॥ अथ प्रवक्ष्ये प्रवरं गणेशस्याषि
याला विलकर्मावित्ता स्यायोगिनी चासु शुभंकरी वचेदीनदीयामपतटे जपोस्याः आकृष्टौम नव्यलीरः स्वभंकरि परेतिच देव
ते ममेष्टदे हि हि हिं खीं शिविक्लमा कलाकपाला परिपालयेनी विभाव्यं नीविषयाननेकान् नारीन रंइ नयि होमयेनी सामान
मेमेत्तशुभंकरश्री जमालदेवरके हयरिपुकूहमेहोमयात्सिद्धमंत्रे कलायामहंकला हयरिपुपहनेवाषिशेफालिसंघे
याम्येतीरे वनयानिसि जपमयुतेतद्दशांशेन होमे ऊर्ध्वान्यानस्वनीराजयतिस्वरव रासापकेंद्रनतोसौ नानाभोगकरः का
मयेयंयशार्थयते तत्तं स्वयं ददातिसादेवी सम्द्वीविनवर्णात्मिके २०० ॥ अथातः संप्रवक्षामि वाराणास्याक्षयेस्थिताः आद्यतोवक्र
तुंडाद्याः षष्टीशक्तिसमन्विताः ऊं नत्वा महते तितेषां मंत्रः प्रकीर्तितः वक्रतुंडविधिः पूर्वमन्त्रशानां सपवक्षि कपालहस्ता सक्रा
नोपरिता कृष्णयोगिनी यातनादेयोगिनी तिदेहि देहि स्वाहेमंत्रः क्लीं हूं स्वाहेति मंत्रोयं ध्यानमस्या निरूप्यते वीणानेत्रांस्कुरहस्तात
ताद्यचलकुंडला ऊं संभवसनानमस्ते नमो रणायोगिनी नदीतीरे वाप्रवने जपेमंत्रं दशायुतं आज्यपयोः सप्तलेख्युडनेत्रिसिद्धाभवे
न्मवः प्रभायोगात्तवरोमासिराशोहरेन नदीनदे नदीस्त्रोनवोयवगजपजननोधिकः तत्राशोम नंदेवाजपेद्दृष्टसहस्रकं प्रागवद्

मेरु-
तंत्र-
२५३

नेदष्टशतेनततः शहान्सृष्टणोतिच वीणावेणुमृदंगानां किन्नरीणांच भूयशः रम्यादयाशतेनादाजायंते नाधिभीषणा ततस्यायोगि
नीरूपाप्रसन्नामेत्रिणोभवेत् ददातियोगसंदोसादर्शयत्कुंडलीपथं तेनतस्यानुभवोमेत्रीयोगीजानाप्रजायते वाकसिद्धिश्चभवेदस्य
ब्रह्मभूयायकल्पते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिचैकदंष्ट्रविनिर्णयं योगिनीतस्यरक्ताक्षीगंधवाहणानामतः नेत्ररम्याचेटिकास्यवेदाक्षर्णि
मन्त्रश्चओ नेत्ररम्येअंजनंनचदेहिहुंगीतिर्धिवदेत् दर्शयहितयंशेकापटलंयदमन्त्रयेत् ह्रीऊंरूपंपंवस्वाहेतिकथितोमन्त्रः प्रस्फुर
णामेतस्याश्चतवितयंभवेत् चनाक्मयगुग्गुलैर्होमोदेवतासाधयेनतः काननेकरवीराणांरात्रौविशाखमासिच चतुर्दशंजपेदेवीने
त्ररम्याशनत्रयं भौमसत्त्ववारःओंको— स्यथवाशुक्रवासरः चनाक्मयगुग्गुलैर्होमंततः कुर्यात्कृतत्रयं ददातिमेत्रिणोतस्मैस्वांजनंनेत्रवा
यकं निधिभूमिगतेवस्तुहूरदेशगतेतथा आलोकयेतीमंतीसयोभवभूपतिः—— ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिकपिसिंहद्विपाननं
पंचत्रिवदनंनस्ययोगिनीनस्यकोमला रसज्ञाचेटकीचास्यपंकजाक्षीप्रकीर्तिताः ओंपंकजाक्षिप्रमूर्तफलंदेहिदेहिदेहिसुगंतथा स्वी
स्वाहामेत्रवर्णीयंजपः षष्टिसहस्रकं होमपलाशपुष्पैः स्यादभावेचसमिद्वरैः संजीवयेतीवमदेलोलनेत्रानितंदरा पंकजाक्षी
कार्यकरीमालालंकारशोभिता वसंतेकारगंगायास्तत्रवनस्तकहेवने कुमाराष्टम्यांचैत्रमासेभौमेमशुक्रेऽथवानिशि सहस्रत्रितयं
जप्त्वापालाशैर्होममाचरेत् ततोदेवीसमायातिददातिफलममनं जरामरणराहित्यंनकालेभविनेसति फलेतस्मिन्समाया
तिसङ्कुरुमार्थ्येनपृनः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिपंचास्यंगजाननं शेमस्ययोगिनीप्रोक्तारागानेयेनजीवति पयोदिनीचेटिकास्य

एकत्रिंशाक्षरो मन्त्रः तारं पयोदिनीत्यक्त्वा जलधारायरे तथा अग्निशमयवाउर्वे समर्पयेद्धितन्त्येयवह्ने स्त्रीत्स्वाहान्तवह्निपेतञ्जपेदंतसरु
स्वके सरस्तीरे जपत्काय्योङ्गने न्यस्तव्रतपायसे वर्षति जलविंदूत्स्रमेव मालामनोरमा प्रणामोवरप्रतीथानामविज्ञेस्तपयोदिनी श्रीव
नेवर्द्धलाहस्पोरोहिणीमस्तन्त्संभवः मौमोवहंसनिर्वापयश्शक्तोवानत्रवासरः रात्रौ स्नानविधिंकृत्वा सरस्तीरे मनोरमे अग्रतस्तज्जपे
न्मंत्रं पायसैर्होममाचरेत् सहस्रैकं ततो देवी साक्षात्स्नातपयोदिनी ददाति करकं चैकं मंत्रिणे तोषमागता अग्निदाहस्तसांघ्रमेसाकृता
करकायदा तदा वृष्टिः पतत्यत्र तत्कामयसमयस्थितः अनावृष्टावपि कर्तव्यं ध्यात्वा देवी भवेज्जले ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि हेवंरगणना
यकं चतुरादिककर्तास्य योगिन्यस्य कपोलिका हंसवागीश्वरीशक्तिमंत्रायस्यनिरूप्यते ॐ ऐं क्लीं पैं क्लीं ऊँ नथोक्ता सरस्वत्यै नमस्त्विति
ऋषिः शक्तिश्चैदेव्यादिगायत्रीछंदईरितं हंसवागीश्वरीदेवी देवता परिकीर्तिता विद्यात्तृतीयबीजेन षडंगन्यासमाचरेत् स्वभ्रमाये
भ्रुवोर्मध्येरंध्राणां नवकेतथा मंत्रान्यार्णाविन्यस्य चिंतयेदिष्टदेवतां हंससंस्थस्थपद्मस्थां कोमलकर्पूरसन्निभां चंद्रार्द्धकोमदहासो
चंद्रार्द्धकृतशेखरां पुस्तकं चक्रवीणांजपमालां स्फाचवंटं इति ध्यानयजेत्पीठं मातृकायाः प्रचोदितं वर्णान्विताननंदत्वा मूर्तिमू
लेन कल्पयेत् तस्यामावाह्यतां देवीं मर्चयेज्जयपुष्पकैः पार्श्वयोर्वीणपंके स्युर्ज्जयेसेस्कूते प्राह्यकृते उभे ततोंगानि चतत्क्वक्ति मातृलोके
श्वराणपि तदस्त्राणि ततो वाह्ये देवीमित्यपूजयेत् अन्तामेवाकृति शक्तिः पंचमीस्टतिरीरिता वागीशीश्च मतिः स्वस्तिरथैतच्छ
तयो मताः वर्णकाधिकलेत्तज्जपेन्मंत्रसमाहितः तत्सहस्रं प्रजुहुयात्सितार्ज्जेनागपंचकैः तर्पणादितनः कुर्यात्साधकोत्ति

मेरु
तंत्र
२५४

254

यतः व्रतः इमं मन्त्रं यो भजते पातकैर्मुच्यते चिरात् लक्ष्मीयशःकीर्तिश्रुतःकवित्वस्यालयो भवेत् ऊर्ध्वाम्नायोदिता ह्येयोगान
त्रमंत्रवित् ॥ अथ मंत्रांतरं वक्ष्ये पत्तस्याषोडशार्णकं ऐंकारं पूर्वमुच्चार्य नमो भगवतीति च वद वद मे च वाग्देवी स्वाहांतो मंत्र ईरिते
पूर्वमंत्रोदिता ह्यत्र मुन्याद्यास्ते प्रकीर्तिताः पदैर्मंत्रस्य षड्भिस्तु षडंगानि च जातिमत् ऊँ दें भासि वसनो श्वेतमाल्यानुलेपना वर्णि
मालां तथा व्याख्यामुद्रा पुस्तकमेव च सुधाकुंभं हस्तपद्मैर्दधती श्वेतपद्मगा अर्धेन्दुचूडा भालां च पीनोन्नतपयोधरा आगवत्स्वशा
योगादि विशेषज्ञाभिधीयते अष्टलक्षं जपेन्मंत्रं हविष्याशी जितेंद्रियः यथाविधि जपांते च तद्दशांशं हुनेत् तिलैः ब्राह्मणान्तैस्तर्पणादि
सर्वं पूर्ववदाचरेत् प्रभातेऽभिमंत्र्य पञ्चलं पिबेत् संवत्सरान्न वेदिष्टा वाक्कार्या विचारणा स्नानकाले मंत्रजप्तैस्तोयैः सिंचेत्स्वम्
इति सर्वतो यस्त्वं पिबेन्मेधावान्स भवेत् ध्रुवं एतन्मंत्राभिजप्तं मे सुखेणाद्यादिकेस्सुधीः शिरसा धारयेत्तेन सभा पूज्यस्स जायते वादे
च विजयो नित्यं भवेन्नात्र संशयः अथ मंत्रांतरं वाग्वादिन्याः इवर्णाके ऐं वाचस्पतेऽमृते प्लुवः प्लुरिति कीर्तितः दशाक्षर वदस्याम्
सर्वांगे तु मनोः परैः पद्मस्थां पद्महस्तां गात्रमालापुस्तकानि च करैर्दधानां चंद्रार्धमुकुटां त्रिनेत्रां सितां नानामणिगणान्वितान्नाभरे
णां तां भजे पूजयेन्मातृकापीठे दशार्णोक्तेन वर्त्मना प्रयोगादि प्रकुर्वीत पूर्ववद् ह्येदशार्णवत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विघ्नराजं विना
यकं योगिनीपाशहस्तस्य वशारोहणकारिणी सरस्वतीशक्तिरस्य प्रणौ चेटीत्रयान्विता वाक्स्वामिनि मंत्रोऽस्याविशार्णः परिकीर्तितः
वाक्स्वामि निज मन्त्रं तत्परमता पदैः ग्वां हृं स्वामिति वैश्यानां हं सोमं द्विजन्मनां अष्टादिके दशार्णोक्ते देवी अर्णा सरस्वती ॥

हिरुच्चरितमूलेन षडंगं जातिसंयुतं करांगन्यासविधानाद्यं ध्यायेद्देवीं सरस्वतीं मुक्ताहारसमायुक्तां चंद्रार्द्धकृतशेखरां रत्नकुं
भव्याख्यानवरामदत्तमालांबुजपुस्तकं पीनोन्नतकुचानम्रां ध्येता जन्मरां सरस्वतीं पूर्णाशेके मातृकायाः पीठे देवीं समर्चयेत् ययाष्ट
विंशसंख्यः स भवेद्वाक्यतिः प्रभुः वर्णालक्षं जपेन्मंत्रं हविष्याशी जितेन्द्रियः आज्याक्तं हविषा वन्हौ तद्दशांशं हुनेत्ततः नदीतीरे दिनः
तः कृष्णाष्टम्याशकविधिनाततः एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति चतुरंगुलसंभूतेस्तम्मनोभिर्हुनेद्वयः वाचस्पतिसमो मासि
हिमविरालभते ध्रुवं ऊं चंदनोदके नाभिमात्रे प्रस्थितो वृजेः नयाः वर्तीं द्वैवे ऊं दसंख्येनेः जपेन्मेंड्रनेन श्रविरादतल्लोवाचसि
द्धिप्राप्नोत्यसंशयः एवं मंत्रं जपेन्मंत्री सभायां जयमाप्नुयात् वर्णां खेतां तथा ब्राह्मीं प्रजमेत्मनुना मनुना श्रवणमद्धिवयः स्वादेत्सम
यावाक्छिनालभेत् पांशुवीरस्थुमध्यावपार्थिवाचेति वैदिक ऊं पांशुवीतिवगलेततस्यवगलामृविशत्रोः पादं तेभयदिक्कोशीमे
वेचरंतेवदेत् सक्तीस्वाहेति विंशदर्णो मंत्रो ध्यानं निरूप्यते पीताम्बरां पीतवर्णां पीतगंधानुलेपनां प्रेतासनोपी तपुष्पां वि हिरण्याद
वीभजे अयुतत्रितयं जप्त्वा ऊसमजतेस्तमेडुनेनत् एवं कृत्वा पुरश्चर्यांपश्चात्प्रायनमाचरेत् वस्त्रादौप्रतिपदि स्त्रक्रवाजपेत्त्रिशि
अयुतेन दशांशेन ऊं स्वे भज ऊं स्तम्भेडुनेनत् प्रसन्ना जायते देवी वक्त्रमेकं ददाति च वैरिणो देशतो व्हंगतिस्तम्भः प्रजायते कार्तिके
कृष्णपक्षेणातचतुर्दशीतल्लस्थितः जप्त्वायुतं च तत्पत्रे संस्तगंध्यगुरुद्रवैः तैलयुक्तैर्भवेद्धोमः शत्रुमध्याप्रसीदति दशतिपीठंततत्र
स्याट्स्थ्योरामास्त्रमोहयेत् वेदतिं पंचभूतानि तमोठंतेन विगति दशमोत्तरोमनः उन्मनरागजगौदेवीसप्तलांगी कनकप्रियां कार्तिके

मेरु
तंत्र
२५५

255

नग्रहात्विलोक्यमेधां भजाम्यहं ॐ पार्थिवेच पृथिवीचलचारिणी वाग्भवा नतोलिनिचतारुण्यपंकरुहगौरांगवंचये स्वाहेकोनविंश
दर्णः पार्थिवाख्यमनुः स्मृतः नदीतीरे हस्तिकालेवतंदेशानिशान्ते कुलेखविलाकुहरे कर्णिके प्रणमसमके जपस्नानार्हो शुनेहोमः कदली
खण्डकैस्तदा पृथिवीतलसंचारशालिनी वाग्भमालिनी भजामि पार्थिवीं देवीं तारुण्यपंकप्रदां शिवां तुष्टा ददाति साशक्तिः पृथिवेचरत्वा
सिद्धिं जरामरणराहित्यमान्तरिक्षेव सर्वगः विनायकेतत्प्रवरोदेडहल्लास्यायोगिनी रक्तमोहा स्वरूपासावेटीकेकालिकामता पंक्तिका
लीमहाकालीकेलिकलाभ्यस्यचरेत् स्वाहांत लिर्ष्यवर्णोयं लक्षमस्यजपो मतः कुनेनमन्त्रमसहस्रेकेकेकालीवरदाभवेत् ईप्सितय
स्याथकस्यतदेकंसाप्रयच्छति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि गणेशं मोदकप्रियं प्रचंडायोगिनीचास्यचेटिकापंकवाहिनी ॐ पंकजावा
सिनी पंकजावनीवनदेवते केशरंदेहि सिद्धिवकुरुह्रिंकामबीजके रमाबीजेवह्निजायावैकत्रिंशाक्षरोमनुः वैशाखेप्रथमस्य।
सितस्तोदेजनवर्जिते समरांजपेत्रिदिवसेलक्षसंख्यया होमस्तत्समप्रसूनैः स्वदेव्याध्यानेनिरूप्यते पंकजादिनिशिवेशिवहं
तिसेवकनयनाखञ्जलीले मानेसिममवसस्वदे विभ्रमद्दैककमलकाननसंस्था तदादेवीसमागम्यत्रिजगद्वशकारकं ददाति
केशरंचैकंकल्पवृक्षयानिर्गयमत् यध्धियितास्यतिलकेकृतेनस्यात् द्विलंजगत् वश्यराजस्त्रियो भूपाः पतिताः देवताअपि ४००॥
अथातःसंप्रवक्ष्यामिपूर्वादिस्थान्विनायकान् महाश्मशानमाहात्म्यस्थितानभयदायकः प्रथमोमनवश्रीबीजबीजहृदयादिकम्
चतुर्थ्यंतेभयत्राणयोगिनीवक्रविक्रमा वेष्टावानवकर्म्यांमार्जितानसरस्वती अस्यशक्तिस्तुतन्मत्रोत्कपकादशाक्षरः ॐ श्रीं

हसरवर्णाश्चैसैकारबिंदुसंयुताः पुनः क्लींसैंसरस्वैसहृदयान्तोमनुर्मतः ऋषिध्यानेन्यासजपहंसवागीश्वरीसमं प्रयोगाश्चापि
सिद्धेतिपूर्वोक्ताः सर्वपर्वहि वाराननाचेटिकान्तस्यतस्याःसाधनमुच्यते वाराननेयंदेशोक्तावामलोचनरूपिणी परस्यमालिनीश्चो
क्तामालिनीहितयेततः ऐंह्रूंह्रींवह्निजायान्तोमनुःषड्विंशदर्णकः सैंदर्यास्तुतस्यदोहसारभूतामिवापरां विवर्द्धितांस्थिरांदेवींस
भजेत्तांवराननां रथ्याद्दोर्दण्डजेकुसुमसमपाश्रुविंजपेत् सहस्रत्रितयंहोमःशौविश्चापिकपर्दिकेः ततस्त्रीरूपिणीदयान्कपर्दकं
वरानन कपर्दस्यापयततकर्णादीनांअतुलके विदिनावयितहाम्यविक्रीतंनैवहीयते तन्नोयामान्तरेस्याप्यहाहित्तत्रापिज्ञायते ॥
सिंहतंआणीयदेवोवाग्जीवसयोगिनी हृषिध्यावेशनकरीसप्तकोटेश्वरीमता शक्तिश्छेदीविधिश्रेष्ठातयोःसाधनमुच्यते कसउक्ता
चटिकेचस्वःक्वसमातारोमवः ऋषिर्ब्रह्माचगायत्रीछन्दःप्रोक्तंचदेवता सप्तकोटेश्वरीदेवीवागैश्वर्यफलप्रदा षड्दीर्घभाक्कारेणाव
दुर्गंसेव्यकीर्तितं अस्याःपूजादिकंसर्वंत्रिपुरावत्प्रकल्पयेत् ॥ विप्रश्रेष्ठामन्त्रंवह्नेविप्रश्रेष्टेवियद्रूते मानेश्वरयकोणिनिनाटंकेदेहि
स्प्तकं पंचस्त्रीवह्निजायान्तःसप्तविंशवर्णोमनुः विद्यायांसोमवारेचयदाचेद्ग्रहणोभवेत् यावद्ग्रहविमोक्षःस्यात्तावन्मन्त्रंजपे
जले तदादेवीनताटंकेदयानस्त्रवक्त्रातिस्थितं पूर्णिचेद्ग्रभामेतदमोघणंकरोतिच साधकोलोकमानस्थध्यानमसानिरूप्यते
चेदमंदंसंस्थानेविप्रश्रेष्ठावियद्गतो काश्मीरवारुतनाटंकाध्यायामिशिवकल्पमां ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिकपिनातंगजाननं पाय
हेत्रीयोगिनीतपुत्रदारूपद्मशिखी कपिनान्तस्पर्शक्तिस्वबालास्यहामलोचना प्रस्वेदेसमाख्यातातयोःसाधनमुच्यते पंक्तौसा

द्विजेशश्चन्द्रः के शिरसि यस्यास्तामित्यर्थः

मेरु- रितिवालाया ख्यतरो मंत्रउच्यते ऋषिस्तद दक्षिणामूर्तिः पंक्तिश्छंदोऽस्य देवता बाला बीजं वाग्भवं स्यात् तार्तीयं शक्तिरुच्यते कीलकं का
तंत्र- मराजस्याहि रावृत्त्या षडंगकं यथा त्रिपुरभैरव्याः सृष्ट्यामासास्य योदिताः एतद्बीजेन तत्सर्वं कर्तव्यास्तत्फलाप्तये प्रथमं पुस्तके वाला
२५६ वरं वदयंतीव वैः प्ररुणामरुणाज्ञसा रक्तवस्त्रा द्विजेशांकी यंत्रेष्टा देवं च पूजाया पूजनं सकलं तथा ज्ञेयं त्रिपुरभैरव्यास्तद्वरायास्त
या समं जपो लक्षत्रयं होमश्चायुतं हृद्देवहि कुमारीपूजने नित्यं कामपूसिद्ध्यर्थमुच्यते मालती जातिका मल्लीकुसुमैर्मधुमिश्रितैः करवीरै
हुतं पूर्णैर्दिने देविवाग्मी शास्त्रप्रजायते मूकस्यापि हि मृत्स्नस्य शिलाहृपस्यनामया जपाद्यैरराज्यपद्मैर्नैरक्तैर्नीरैस्तथा विधैः हवनान्मो
g 56 हयं केशीलोकत्रयनिवासिनः कस्तूरीकुंकुमैर्हुतैर्हवनात्कामवद्भवेत् चंपकैः पाटलैर्होमान्महतीं श्रियमाप्नुयात् गुग्गुल्वगरुकर्पू
रचंदनानां च होमतः राजनागेंद्रदेवानां पुरंध्रीर्वशमानयेत् लाजाहोमाल्लभेद्राज्यं पक्वान्नमधुहोमतः उपसर्गनिवृत्तिः स्यात्कल्हा
रहवनाद्धनं इष्टेनाप्रर्थनेद्र भ्रामरख्याशेगं च हेनेनतु समरद्विजीपतेर्लीरैर्मधुनाम्लानाशनं दधिमाक्षिकहोमेन सौभाग्यं धनमाप्नु
यात् कल्हारहनाज्ञागं मधुमस्त्वयरक्तपुष्पक्षागमांसहुतेनसर्वं पराद्वशनयेत् वैरिसंतभस्मिनाहोमाल्लाज्ञात्तीरयपोदधिहुतेन त
दल्पमेपोष्ठरोगानां चापि नाशने कमलैर्हृतैर्होमः सम्पकंपपतिदायकः रक्तोत्पलैर्जगद्वश्यं पलश्यामीभीगं पनिलोत्पलैः दाडिमैर्मा
लैर्गं च नारंगसकलैः क्रमात् कुष्मांडहोममेपेद्विशदिकावशमानसंशयः खर्जूरीफललतस्य होमात्सर्वं नृपावशाः द्राक्षालताभिरद्ध
योष्टैकदलीफलहोमतः लक्ष्मीद्विशतिराजानो वशपालनतेन होमयेत् नारिकेलाम्रलेनैवहृतानिनरपवद्भवेत् पक्वाम्लतहोमेन

संसर्गोपरतोवश्याः पनसस्यफलैर्लक्षंहोमाद्वश्याः शतेन्द्राः गुग्गुलस्यतहोमेनसर्वदुःखानिनाशयेत् वश्याःसर्वेतिलाज्या
भ्यांचंदनेनतुशत्रवः रक्तचंदनहोमेनवश्याःस्युःशुभृताःस्त्रियः खर्जूरस्यतुहोमेनवाग्वश्यंप्रजायतेन्द्राणां कस्तूरीहोमतोभूपामंत्रि
णः परिचारकाः तिलतंडुलहोमेनशांतिर्भवतिमंदिरे शर्कराहुतहोमेनसर्वकार्याणिसाधयेत् हुतपायसहोमेनयाम्मरासिर्भवे
द्ध्रुवं तत्तद्द्रव्यस्यहोमेनतत्तत्सिद्धिःप्रजायते सोपस्करैश्चवटकैःसूपशर्गान्विनाशयेत् वकुलकुसुमैर्होमात्सर्वसत्त्वान्वशंनयेत् ज
पापुष्पैर्जगद्वश्यंपद्मवाणपुष्पैश्चमोहने वकुलस्याङ्कनेन्द्रपुष्पैःसौभाग्यंप्रजायतेमहत् दशांगधूपमहोमाच्चासौभाग्यमतुलंभवेत् जंबूफलैस्त्रि
योवश्याःकूष्मांडैर्ईश्मकन्यकाः श्रीफलैरतुलांलक्ष्मींद्रव्यदंडैःस्तावभवेत् इक्षुसारखाद्योदकजकन्यानारिकेलफलेनवा केवलेनहुतेनहोमेन
वरदाःसर्वशक्तयः ॥ वामायाश्चैगमात्सर्वंप्रजपेद्वामलोचनां शतमात्रंपौर्णमास्यांविशाखादिप्रसंगमे सद्यःप्रसन्नादेवीसाहीप्सितंभ
ददातिसा सुप्रियंकांताशतासंगेनासौस्खलतिमानवः रतिदेवीरतिप्रीतिःकामकीर्तिमनोरमा ममकामप्रदासद्यस्तांभजेवामलो
चनां ईंलींभींरें समस्तार्थवमस्कावामलोचने वीर्यंस्तंभयह्रिःक्षोभकानादमाक्रम्यचोच्यते पंचविंशतिवर्णायस्वाहांतोमंत्रईरितः मद
नायोलतुजपात्सिद्धोह्यवामलोचना शाकप्रोक्तोयस्तुविघ्नेशोनाम्नाहिप्रसादतः कालीचयोगिनीतस्यशक्तिर्वागीशभैरवी चिद्राद्री
चंद्रिकावासभैरवस्तत्तियोगिनी स्वैंह्रींचसमस्तार्थानिमक्लिन्नेपदंवदेत् मदद्रवेचसहराक्षोभकारेणसमन्विताः पकादशाक्ष
रोमंत्रोमासत्पानादिकंतथा चैतन्यभैरवीतत्स्वविशेषोयंतुपूजने शुष्ककौणवनिर्मलक्लिन्नामदंडस्यांतके षंडगावराणपश्चाद

भैर० तंत्र० २५८

मन्त्रैर्वेयथोक्तवत् तल्पेचैतस्मिभैरव्याःप्रयोगाश्चप्रकीर्त्तिते विघ्नाराध्नाथनंवक्ष्मितदेकांनेनदीतटे षट्कोणमंडलेकृत्वातोय

पूर्णानकुंभदानस्थसेत् कोणषट्केनेषुस्वरानशाणादीनप्रपूजयेत् इंद्रंविवयमेकंपविस्त्वमीशंक्रमेणच अवृत्याथायोद्धतीयायामोरभो

स्यप्रकीर्त्तितः तदर्थंमासनेकृत्वामथाक्रमपूजयेन्मंत्रे नियंशतत्रयंहोमस्त्रिशमेलाफलैर्भवेत् ऊर्ध्वादेवंनप्रसहेतन्दतीयात्वाष्टमेस्व

ना सोमेनरविणावापियदाशुक्लाभवेत्तदा प्रातःकालाजपस्कार्यौचदादेवीवदेस्फुटं पशुकेभेशुयद्दस्थापनीयंत्वयातत्त् भविष्यति

तदत्तयस्यध्यानमस्यानिरूप्यते रुद्रादिप्रेतमौलिस्थाकलशांकुशमालिनी विघ्नाहीविघ्नवेषांतांसंभजेपरमेश्वरी विघ्नावृत्तविघ्नरूपेवइंद्रादि

प्रेतसंवदेत् स्थप्रसीदेतिप्रगलेश्रीस्वाहाविद्विवर्णकः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिचिंतामणिविनायके योगिनीलक्षणज्ञासनाम्नारुधिर

वाधिनी षट्कूटभैरवीशक्तिश्छिन्नकेठास्यचेटिका हसकलरकारोस्थउकारैकारसंयुतान् विंडप्रकेकूटरूपोमन्त्रस्यप्रकीर्तितः सेपत्

प्रदोभैरवीवत्सर्वमासादिकंमते समस्तेविंतितदयाद्विभार्विनाशिनी सेनाविनायकश्चाशंस्थापितस्त्वनयापुरा ॥ अथातस्त्वाथ

नेवक्ष्येविघ्नकेन्यासमासतः चैत्रशुक्लचतुर्दश्यांवस्तनेनिशिसंजपेत् सहस्रत्रितयंहोमोमधूकजस्तैर्भवेत् त्रिंशास्त्रहंसंसादेवी

तदादयाश्चमेप्रिणि कोकिलास्वरसंपन्नमोहनेजगतामपि अपिपक्षिमृगादीनांस्वगणोचमोहनः भूतंजरावतेसासावीणानादति

नादिनी शुक्लांबराशिवायस्याररक्तकंचुककयारिणी चिन्नकेठीविघ्ननादस्वरदेहिप्रगतथा श्रीरीस्वाहेतिमंत्रोयंयेमाणिःपरिकीर्तितः ॥

अथातसंप्रवक्ष्यामिदंतहस्तेविनायके वसाथयंयोगिनीचविघ्नलोवास्वरूपिणी पंचवाणेश्वरीशक्तिःछिन्नगम्याचचेटिका ह्रौंह्रींक्लौं

गम्या

ह्रैं मदनस्येषो बाणो ध्येयो मनुरितः ऋषिः कामस्तु गायत्री छंदो बाणेश्वरी सुरी एकान्ते रामसंवेष्ठ मनोबीजैः षडंगकं रक्तवस्त्राभिरूप्य
नः शुभ्रकोदंडधारिणी सालंकारां च सूर्याभां बाणेशीं सुंदरीं भजे त्रिपुरेशीव पूज्यासा मोहयेत्सकलं जगत् पंचलक्षं जपेद्धोमो बिल्व
कुसुमैर्मितः कृष्णपक्षे चतुर्थ्यां तु चित्रायां सोमवासरे ध्यात्वा शुभं जपेद्रात्रौ तदासौ वरदा भवेत् प्रयोगाद्यं सर्वमस्याखिपुराचमकी
र्तितं नवरात्रौ महेशस्य गृह्यात्रे यावदीप्सितं तावद्दास्यामि हे मंत्रिं दिव्यभोगानपि ध्रुवं मंत्रस्त्वं दिव्यकमले विद्याम्यप्रसीद च श्री
स्वाहा तिथि वर्णेयं ध्यायेत्कंठे कुंकुमस्रजां हस्ते चाम्रतरुं भेजे सालंकारां मनोहरां ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि पिचिंडिलविनायकं हि
प्रदं राजसानां च गर्भहस्तांस्य योगिनी मनोहरा कर्मकरी चेटी चास्य विलोचना नारीरम्याभिधा मंत्रास्तु योर्विंशति वर्णकः प्रादौ ता
रं ततो नारीं ततः कमलवासिनि त्वं नारी मोहयद्वंद्वं क्लीं स्वाहा ध्यानमथोच्यते ॥ नग्नाकल्याणमूर्तिं च मोहरूपां स्थितां वने पद्मांता
प्रार्थितां शंभु विष्णुब्रह्मादिकैः सुरैः मार्गकृष्णचतुर्दश्यां भौमवारे सुरालये त्रिसहस्रं जपेन्मंत्रं आत्रं गेहे होममाचरेत् चिंतितां स्त्रीम
वेद्दृश्यां प्रार्थितां पिधनैरपि यदा वैश्या भवेत्स्त्रीणां नारीरम्यां तदा जपेत् उद्देशं मंडलेभ्यश्च मध्यवदेयसमासतः योगिनीं शमहृल्लासरू
पनस्था वशंकरा निधिप्रांता चेटिकास्य मंत्रो स्यात्तिथिवर्णकः वदेमां निधिप्रांते निधिं देहि हृदये रमां स्फों स्वाहेति च मंत्रो यं ध्यायेद्दे
वीं त्रिमालिनीं रसायनानि धिधीतां भवलक्ष्मीनिधिप्रदां आषाढकृष्णसप्तम्यां च तथ्यां समाहितः जपेत्सप्तमशतं मंत्रं पलाशतरुसे
निधिं पलाशमूलेरम्यं तकोमलेर्होममाचरेत् ततो देवी निधिप्रांता मंत्रिणा तोषमागता ददाति निधिमेकं हि त्रैलोक्यापि सुदुर्लभं एता

मेरु॰
तंत्र॰
२५८

सामष्टवेदीनां त्रिंशच्च सहस्रकं निर्जने च वटाश्वत्थादारणेश समीपतः जपः कार्यस्तदा सिद्धिर्भवेत्यि नागणेश्वरे ५०० ॥ अथातः
संप्रवक्ष्यामि नगरावरणे संस्थितान् स्थूलदंतादिकान् षष्ठगणेशान्योगिनीश्च तान् शक्तिभिश्चोदिकाभिश्च युक्ताननंगवीजपूर्वकं तद्बीजं
चपठेत्नामकें तं भगवते पदं हृदयान्तस्तथाष्ट नामं मंत्रोयं परिकीर्तितः पंचकामेश्वरी वा समशक्तिस्तन्मंत्रमुच्यते क्लीं ऐं क्लीं पं ब्लूं मिति प्रो
क्तः स्त्री मंत्रः पंचवर्णकः ऋषिः संमोहनश्छंदो गायत्रं देवता मता कामेशी च षडंगानि स्थ्यवर्णैस्तनो विलैः रक्तो रक्तउकूलांगलेप
नो रक्तभूषणः पाशांकुशशरान् दाणानभयं यत्नः पुस्तकं च वरं हस्ते विभ्राणं वशकारिणी पंचकामेः परिहृता मस्याः पूजादि ।
कं भवेत् वाणेश्वरी समानं त्वा मकामो त्थार्च्चयेत् उदग्दक्षिणयोर्देव्याः स्थूलकर्णीत्योगिनी भंजनानां सिद्धिकारिं नष्टवेषास्य वेदि
को तारं च नष्टवेषे च भामिनि स्त्रीपदं वदेत् ज्ञीं सीं स्वाहा विश्ववर्णो मंत्रो ध्यानं निरूप्यते मांसं च रुधिरं सद्यश्चर्वयंती स्वभीषणा प्रेतासना
महादेवी नष्टवेषां भजाम्यहं जपेल्लक्षं स्वचितयेत्कसाष्टम्यां महानिशि होमं च गजदंतेन दशांशं तद्धनेन विधिं यं ददाति मंत्रिणो चार्द्ध
मस्थितेन तत्साधकः भूतप्रेतपिशाचादीन् लये स्वशयेदपि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कलिप्रियगजाननं योगिन्यः स्वयुतस्त्वकालिर्थदी
क्षिसिद्धिप्रदा मता त्रिवाणेशी शक्तिरस्य क्लीं पें सौं स्वमनस्स्मृतः दिराहुन्यापषडंगानि पंचवाणांश्च विन्यसेत् पंचकामांश्च विन्यसेत्
लेन व्यापकं चरेत् उद्यत्सूर्यसहस्राभं माणिक्यवरभूषणं स्फुरद्रत्नकुंडलाद्यंगनानालंकारभूषितं इक्षुकोदंडवाणांश्च वरद
मालां च पुस्तकं दधंती चिंतयेत्सम्यक्चस्वडंगानि प्रपूजयेत् पंचवाणास्ततः पूज्या रत्यादि चितयंततः कामाष्टकं ततो भैरवाष्टकं

चापिमातरः पीठाष्टकेचलोकेशान्मध्येदेवीं समर्चयेत् पुरश्चरणात्क्रमादिकाम्यकर्म्मतथाखिलं पतस्यास्त्रिपुरेशीचवेष्टिकास्मनि
नादिनी निनादिनीचषट्टिकोदेक्लिन्नीवक्लिगेहिनी द्वादशार्णामनर्थानेमूर्द्ध्वकेशीत्रिलोचना खेचरीतांचचलान्तीमहानादांभजाम
हे अमार्याचनरःसायंनयोस्नानाद्विशेषतः कृत्वायानिशिकर्तव्यस्तनीरेचाष्टुतंजपः कस्तूरीकमलैर्होमोदशांशंतत्रदेवता महाशङ्ख
प्रजरुतेभीतिदंध्यानतमरः नविभेतियदामंत्रीनदादेवीप्रसीदति ददातिचाद्विकोमेकोसिद्धिदांचमनोहरा नामादायभवेन्मंत्रीत्रि
लोकीगमनक्षमः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिचन्द्रंदंतेगजाननं सर्पाख्यायोगिनीख्यायातत्ववादक्रियाकरी एककामेश्वरीशक्तिःकामबीजं
मन्त्रमितः ऋषिःसंमोहनश्छंदोगायत्रीदेवतामता एककामेश्वरीबीजंकःशक्तिर्विंडरुच्यते लम्कीलकंषडंगानिषड्दीर्घान्वितमूलतः
पूर्वीक्तपंचवाणांश्चन्यसेद्ध्यानेसमाचरेत् जपाकुसुमसंकाशांपञ्चबाणधरांस्मरेत् नानालंकारसुभगांमोहयंतींजगत्त्रयं त्रिकोणं।
चाष्टपत्रंचततोभूविंबमालिखेत् मोहिनीक्षोभिणीचैववशिनीस्तंभिनीतथा आकर्षिणीद्राविणीचतथैवाह्लादिनीमता क्लिन्नाचक्ले
दिनीचार्चततःसिंहासनेयजेत् ततोदेवीसमावाह्यार्च्चयन्मुद्राश्चदर्शयेत् अग्नीशासुरवायव्यमध्यदिक्ष्वंगपूजनं त्रिपुरेशपास्ततोबाणा
नर्चयेच्चदलाष्टके अनंगपद्माद्यासुरूपिणीमदनातथा मन्मथाकुसुमाचेतितद्वयेमदनातुरा शिरोमेखलालानहदीपिकाष्टेभ्यसमीपि
ताः दिगीश्वरास्ततःपूज्याजपेद्लक्षसहस्रकं कुनेहंध्रुकजसैमस्तपिणादितःस्मरेत् कामप्रयोगविज्ञेयास्त्रिपुरेश्याःप्रथातथा ॥
अथातस्संप्रवक्ष्याम्येकविंशतिसंख्यकान् गणेशाराजमातंगणसंवक्ष्यायोगिनीशतान् बीजषट्कंगणेशस्यैंदंततत्रामचार्च्चयेत् नमोंतां

मेरु-
तंत्र-
२५९

259

मनवस्तेषांक्रमान्नामानिवच्म्यहं अग्रेऽष्टेष्टहितंदत्वाहितंदत्वाष्ठिमेत्तरात्कोविनायकः ज्येष्ठाविनायकश्चैवतथागजविनायकः विनाय
ककालसंज्ञोनागेशाख्यविनायकः अथोत्तरदिग्भागस्थिताः स्युर्विनायकः तथास्थिगणेशश्चयक्षविघ्नेशएवच गजकर्णश्चित्र
घंटः स्यान्मंगलविनायकः विनायकश्चमित्रादिस्थवामोदकाननं व्याप्यस्थितागणेशायेनवर्द्धपतेमयाधुना मोदंप्रमोदंसुमुखंदुर्म्म
खंगणनायकं विनायकोज्ञानसर्वोद्धारविघ्नेशएवच अविमुक्तेशानिकटेतुविमुक्तविनायकः योगिन्यस्तुक्रमादेषांकोटिसंख्येनवाहना
देदमूकाकरालोद्दीप्तमृगशीर्षाहयाननाः व्यालस्यापूतनिश्वासाव्योमैकचरणार्द्धकाः तापिनीहस्तिपूर्वाचशोषिणीकोटरीतथा विघ्न
त्वभास्थूलनासामार्जारीकटरीतथा विघ्नत्वभास्थूलनासामार्जारीकटरीतथा कामाक्षाट्टाट्टहासाचैववलाकागतिशापदा मूकास्या
चेतियोगिन्योऽष्टिनामननमोनके स्ववीज्ञायभवेमंत्रोयथानामार्थकारकः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिशक्तिमेस्त्वोस्यसिद्धिदां वि
द्यानांराजमातंगीसर्पप्रत्ययकारकं ऐंह्रीँश्रीँमौंनमः भोक्ताभगवतीपरंवदेत् श्रीमातंगेवदेदेतत्कारिसर्वजनेतिच मनोहरिस
र्वमुखराजिसर्वमुखेतिच रंजिनीसर्वराजेतिवशंकरिवदेत्ततः सर्वस्त्रीपुरुषेमुक्त्वावशंकरिपदंवदेत् श्रीमातंगेवदेदेतत्कारि
सर्वजनेतिच मनोहरिसर्वमुखराजिसर्वमुखेतिच रंजिनिसर्वराजेतिवशंकरिवदेत्ततः सर्वस्त्रीपुरुषेमुक्त्वावशंकरिपदेव
देत् सर्वदुष्टमृगवशंकरिसर्वपदन्ततः सत्ववशंकरिसर्वलोकमुक्त्वाममकेवदेत् मेवशमानयस्वाहेत्यष्टाशीत्यक्षरोमनुः एक।
विंशतिविधएतिहानिविधकरेष्मितैः ॐनमोमुखमंत्रायोगीऐँक्रींश्रींवीजरुद्रकैः षडंगन्याससदितः पदन्याःसंप्रवीम्यहं शिरोललां

टं भ्रूमध्ये तालुके कंठ मनो गले हृदये ऽनाहते वा स्फ्रों जठरे नाभिमंडले स्वाधिष्ठाने ग्लौं जने च पार्श्वयोर्दक्षिणान्ययोः मूलाधा
रे गुदे मस्य पदान्यष्टादश क्रमात् ओं कश्च व्यापके ह फट् नगाष्टदशदिग्गजैः वेदाग्नी त्रुटि त्रिनेत्रैर्वर्णैर्मंत्रपदानि तु ऐं क्लीं श्रीं राज
मातंग्यै नमः उक्तान्यसेत्ततः मूलाधारेऽथ न बीजत्रयं प्रोक्तं पदं वदेत् मातंग्यै नमः इत्युक्त्वा हृदये विन्यसेत्ततः बीजत्रयं मनोभवाख्ये
मातंग्यै नमो वदेत् भ्रूमध्ये विन्यसेन्मंत्री देवीन्यासं समाचरेत् शिरोवदनहृत्कुक्षिपादेषु क्रमतो न्यसेत् हल्लेखां गगनां रक्तां नत।
महापिकरालिके मदोत्कुंठां स्वनामादि वर्णबीजपुरस्सरं मातंग्यंतां प्रविन्यस्य बाणशक्तिस्तथा न्यसेत् मूर्द्धपादास्यगुह्येषु हृदये
द्राविणी क्षयात् शोषिणीं बंधिनीं मोहिनीं चैवाकर्षिणीं तथा मातंग्यंतां स्वबीजाद्यां ततः कामाष्टकं न्यसेत् बीजत्रयाद्यं मातंगीपदं
ते मन्मथमन्वे मकरध्वज वामांशे मदनं वामपार्श्वके वामकक्षौऽथ धन्वानां नाभौ च ऊरुकमाऽथ यः कंदर्पं कक्षके ऽपावदक्षपार्श्वे
मनोभवे रतिप्रियं वदत्वांशे तत्र किन्नरा सउच्यते मातंग्यंतद्वने गाद्यास्थाने षोडशैव विन्यसेत् ऊरुमामेखला प्रोक्ता मदनाम
दनातुरा मदनो हेगिनाग्रे संभवा भवनपालिनी शशिरेखा ततस्तत्र्या त्र्यासं लक्ष्मादिकं यथा ङे मातंगीनमो नामानंगकुसुमदंनी
चापि सरस्वती रतिप्रीतिकीर्तिशांतौ पुष्टिस्तुष्टिः क्रमेणाव मूलाधारे तथा मूले मणिपूरे तथा हृदि कंठे मुखे भ्रुवोर्मध्ये शिर
सि वैव च विन्यसेत् ब्राह्म्याद्यष्ट वैम्न दिक्षु मातंगीपदपश्चिमा मूलाधारे स्वाधिष्ठाने नाभौ हृदि गले मुखे भ्रूमध्ये मस्तके चैव
मस्तितागादिभैरवा मातंग्यंतान्न्यसेन्मंत्री मातंग्यंतारमाश्रपि आधारे विन्यसेद्धामां जपेष्टांलिंगस्य मूलके नाभौ रौं द्रीं तथा शांती

मेरु-
तंत्र-
२८०

हृदये शुद्धिकां गले वागीश्वरीं वक्त्रमध्ये क्रियाशक्तिं च विंदुके लक्ष्मीं कलापदे स्रहिंरोधिकायां न्यासयेत् अर्द्धेंदौ मोहिनीं न्यस्य
नादे तु प्रथमां न्यसेत् भाविनीं व्यापिनां चैते तयोन्मनांते उज्ज्वलां विभुवक्त्रे च विकल्किं अथ वंमंडलके न्यसेत् साधकः स्वदशने च नाग
तुहिशिवे न्यसेत् ॐ ह्रीं श्रीं एवं कामेश्वनाडे मातंगीन मोंतकाः चतस्रः शक्तयो न्यस्य मातंगी शिरसि न्यसेत् ललाटे महामातंगी महा
लक्ष्मीं तथा हृदि सिद्धलक्ष्मीं तथा मूले महालक्ष्म्याधारे प्रविन्यसेत् मूलमंत्रेण वस्त्रेन सर्वांगे व्यापकं चरेत् एवं न्यस्तशरीरो सौ चिंतयेन्मंत्र
देवतां अन्ते दधिमध्यस्थे रत्नदीपमनोहरे स्वर्णप्राकारसंवीते मंडपे रत्ननिर्म्मिते कदंबबिल्वकह्लारकल्पवृक्षोपशोभिते वेदिमध्ये
280 स्वच्छस्वर्णरत्नसिंहासने शुभे अष्टपत्रे महापद्मे केशराढ्यसकर्णिके तन्मध्ये त्रिकोणे सादष्टपत्रे ततो वहिः षोडशपत्रसान्त प्रक॰ ५
द्वाह्ये स्याच्चतुर्द्दले वेदाश्रं च चतुर्द्वारे मंडले शोभमन्तमे तस्य मध्ये स्वस्वासीना श्यामवर्णे विभिन्नं कदंबमालाभरणां स्रजितां
चमराद्यैः प्रलंबालकसंयुक्तां चंद्रलेखावतंसिकां ललाटे तिलकोपेतां मीनस्वदृशिताननां किंचित्स्वेदाम्बुमधुरललाटफल
कोज्वलं बलीतरंगमध्याभां रोमराजी विराजितं सर्वाभरणसंयुक्तां मुक्ताहारविभूषितां नानामणिगणोत्रुंकटिसूत्रैरलंकृ
तां वलयैरत्नखचितैः केयूरैर्मणिभूषितैः भूषितां शिंजाबालां मदाघूर्णितलोचनां आपीनमंडलाभोग समुन्नत पयोधरां प्रले
ववर्णाभरणां कर्णोत्तंसविराजितां तमालनीलां तरुणीं मधुमत्तां मतंगिनीं चन्द्रःपंक्तिकलारूपां पार्श्वस्थशुकसारिकां कोटिबालार्का
संकाशां जपाकुसुमसन्निभां एवं ध्यात्वा न वर्णां न्वाय्यायेन्मातंगिनीं परां धर्मादिलक्ष्मी सर्वांक्रपीठे व्यीशक्तयोनव ॐ ऐं क्लीं श्रीं जीज

सर्वाङ्गमात्मयोनिर्मोनकाः विभूतिरुन्नतिः कान्तिः कीर्तिः स्वस्तिप्रसन्नतिः शुष्टिरुत्कृष्टिरुद्धिश्च मातङ्ग्यानवशक्तयः वाङ्माया
कमलासर्वशक्तीनिकमलायदं सनायनमःइत्यकामातङ्ग्यापीठमर्चयेत् देव्यामूर्तिंचमूलेन कल्पयित्वायथाविधि तस्यामावाहये
द्देवीमर्चयेत्तदनंतरं पाशाङ्कुशवराभीतिखड्गचर्मधनुःशराः मोशरीडगांवाणाख्यायोनिमुद्राप्रदर्शयेत् त्रिकोणपूर्वरत्तोद
ककोणेरमादिकायजेत् पाशाङ्कुशकराश्चैताप्रथमायोनमांजलिः अग्न्याकुणोत्तुकोदंडपंचवाणालसत्कराः त्रिकोणकाष्टदलयोरं
तरालेतुपूजयेत् मध्येदिक्कमात्संवहस्लेखादिकशक्तयः गुणास्यणभयघ्याणिवहंत्योभूतसन्निभाः अग्नीशरक्षःपवनकोणेषु
ग्रेदिशासुच यजेदंगानिमंत्रज्ञःपंचवाणास्ततोर्चयेत् दिग्विग्रकमतोस्मकासर्वाविंडमहीरकान् प्रमलारुणाभाप्रकाम्यवीणा।
यरास्तथा ६००॥ दलेषुपूजयेदष्टदंनंगकुसुमादिकाः गुणास्तथाभयेष्टानिधारयंत्योरुणप्रभाः अष्टदलानांसेपूज्यालक्ष्म्याद्याश्च
तुरूषणाः लक्ष्मीहेमप्रभापद्मकराकौसुंभकांवरा सरस्वतीशंखनिभाविन्मुद्राप्रुस्तकेकरे रतिश्चेतापुष्पवाणेक्षुहस्तावामलो
चना पञ्चवीणाकराप्रीतिर्मेचकाभासितांवरा कीर्तिःकुंदसमाभासाविन्मुद्राकरशालिनी चिन्मुद्राभयपुस्तकशांतिर्ध्यानस्तिमि
तलोचना वराभयकरापुष्टिःपीताणाकुंकुमप्रभा तुष्टिर्वराभयकराप्रसन्नाश्वेतपंकजा द्वितीयेष्टदलेपूज्यामन्मथाद्यामदोद्धता
पुरश्चाकृष्टचापूज्याःपश्चान्सनिषंगकाः पत्रसंस्थामातरःस्युस्तदग्रेचाष्टभैरवाः कपालशूलडमरुवेतालाशक्तपाणयः दीर्घस्वरा
द्याश्चाह्याक्षसाद्याभैरवाअपि ततःषोडशपत्रस्थावामाद्यास्तामविग्रहाः आदर्शवतीदीपयजनेचततःपरं नागवल्लीदलेचैवचा

नेत्र-
तंत्र-
२६१

मरं ज्ञानकौशिके वासोमाल्यानपानान्याभरणानि शुकशालिके चामरं रत्नकशले तालहेम्नि प्रदीपकं विप्राणां वामहस्ते च देवेशी गामपणायः रक्तवर्णा स्वविमलाभा वयन्त्रचे यो दिमाः वादयेत्सम्पदा वीणां वतः पञ्चेनतो चेयेत् पातेग्पाघ्याला मचा याघापात्रेक्रशवराभयैः शुक्लं कृतभञ्जारक्ता द्वितीयाचैडसंति प्रसिवेटकस्वलाङ्गमेड हस्तानयापरा कर्णाङ्कुशस्तोजानिशलिप्तेजेच विभ्रती शुक्ल णाचौ तियाहेम रत्नपत्रेवराभये ध्यानाशणमवर्णाच ध्यानत्वामेविसन्नमेः अग्निर्निर्ऋतिवायव्यरुद्रकोणेषु संयजेत् गणेशं दुर्गां च वटुकं देवं क्षेत्रपालं तु हृद्विधेजेत् च तुरस्रे लोकपालान् तदस्त्राणि तद्बहिः प्रजपेदयुतं मन्त्री मन्त्रपञ्चाद्दशांशतः त्रिस्वादुसिक्तैर्जुहुयाद्दष्टकतुर्जैर्वशी तर्पणं मार्जनं कृत्वा ब्राह्मणानां च भोजनं तथा एवं सिद्धमनुर्मन्त्री साधयेत्रिजवाञ्छिते भाग्यार्थी जुहुयाज्जातीमल्लिकानागकेशरैः श्रीफलैस्त्रापितम्यैर्होमाद्राज्यं श्रियं लभेत् राजपुत्रः पंकजैः स्वां श्रियमाप्नोत्यनिरिन्दितो लक्ष्मीपुष्पैरुत्पलैश्च वशयत्सकलं जगत् जपावश्यकवकलैर्बलिहृत्तसमद्भवैः स्वमनोभिप्रजुहुयाहद्धायेमनुमन्त्रवित् मधुनाचक्रनेमंत्री सर्वसिद्धिभवस्थलं त्रिस्वादुसंयुतैस्सम्यगेवतसोम्यसमिद्वरैः जुहुयात् दृष्टिकामस्तु गृह्णीमिज्ञवं हुत्वा कदं वकुसुमैर्वाकुणा वशात्मदा जनान् श्राद्धः कामः प्रजुहुयाद्दूर्वाभिर्त्रीन्सेषायः श्रन्नैः प्रजुहुयात्मन्त्री चान्नवान्जायते विरात् शालितंडुलहोमेन धनाकुलस्वहोमेवत् होमद्रव्येतयत्रोक्ते त्रिस्वादुकेत्रनद्धवेत् नयावन्नैप्रसूनैस्याहोमोवाक्यिसिद्धिपरः निवप्रसूनहोमान्वकमलांवाक्किमोलभेत दुग्नेकिंशुकहोमैर्यः समवेतेजसानिधिः चंदनागुरुकर्पूररोचनाकुंकुमैरपि होमात्रविश्वेसकलं वशयेन्नात्रसंशयः श्रष्टाभिजभैरेतैस्तिलकं जन

मोहने सिद्धवास्य मूलानि होमयेद्वंथमत्कये उग्रगंधस्य तैलेन संसिक्तैर्लवणैर्जनत् अविरात्कुरुते घोसनाशयेन्नात्र संशयः
संचूर्णितनिशामिश्रैर्लवणैस्तैर्भयेद्विषं परिपक्वैरतिरसैः फलैः पुष्पैस्सुगंधिभिः होमाद्वांछितमाप्नोति नात्र कार्या विचारणा
अथ मंत्रांतरं वक्ष्ये मातंग्याः प्रतिवश्यदं ऐं क्लीं सौः ऐं समुच्चार्य ह्रीं श्रीं नारं समुच्चरेत् नमो भगवती त्यादि चतुर्विंशतिवर्णिकान् उच्च
रेत्सूर्यमंत्रस्यांते जिनि ह्लीं नतो वदेत् त्रपा श्री बीजमुच्चार्य सर्वराजादिकान्वदेत् एवं मंत्रस्य वर्णास्तु चत्वारिंशत्प्रमास्ततः वशकारि
पदे शोक्ताप्राङ्मंत्रस्य स्वकादिकान् एकादशार्णांश्च वदेत् श्रीं क्लीं ऐं सौः ततो वदेत् क्लीं ऐं वैनि ह्यूनशतं मंत्रवर्णाः प्रकीर्तिताः अयं मं
त्रस्त्रिभुवनवशीकारकरः परः आचार्यान्यहात्माणो महाशापतमेर्जनैः उः प्राणो ऽक्रतशौणि श्रमनीन्द्राद्यैश्च सेवितः वोढ्कावि
तरणो कल्पपादपः परिकीर्तितः अच्छायाः सर्वसंपदि नामंत्रस्यास्य भवंति हि ततस्तु मातृकान्यस्य देवताभावसिद्धयेत् पंचबाणानेश
लीषतलयोर्मकरध्वजे मसेकं मंत्रदशार्णोर्णी सौ वाग्भवं ऊं नमुच्चरेत् मकरध्वजमित्येतत् क्लीं नमोंतः प्रकीर्तितः शिखाशिरोलला
टेषु भ्रूमध्ये नेत्रश्रुगमके घ्राणयोर्ग्राणायोवक्त्रे गंडयोः ककुदिक्रमात् अंशयोरुरसि मध्यस्तनयोर्हृदयाब्जे नाभिमंडलके गुह्ये
मूलाधारे पदांति हि त्रयोविंशति संख्यानि त्रिरेकद्विचतुस्तथा षडष्टमसकैकैकचंद्राष्टदशपंक्तिभिः वसुष्टवह्निचंद्राद्वीत्रि
द्वि वित्रिक्रमान्न्यसेत् एकोनविंशतिमुक्तामंत्रार्णानादिक्रमात् षदेषड्भिः षडंगानि ऐं क्लीं श्रीं सर्वकैश्चरेत् कामशक्तीदिराबीजा
न्युक्तानि च शिखामैनो षड्दीर्घकाम्युक्तेन षडंगं वा प्रकल्पयेत् द्राविणायाः पुनः पंचकतोपाध्विहृद्यरदे मणिपूरे मसेद्वत्राह्मा

मेरु.
तंत्र.
२६२
262

ग्रामाद्य विन्यसेत् दक्षपादांगुलीमूले गुल्फसंधौ च जानुनि दक्षोरुमूले वामोरुमूले जानुनि गुल्फके वामपादांगुलीमूले ततो लक्ष्म्या
दिकान्न्यसेत् वामहस्तांगुलीमूले दक्षहस्तांगुलीतटे मणिबंधे मध्यसंधौ दक्षयोर्मूलके क्रमात् मस्तके च भ्रुवोर्मध्ये नेत्रयोः श्रोत्र
योर्हृदे नासापुटे मुखे वेगंडद्वंद्वे जिह्वाग्रकेशके मूलाधारे स्वाधिष्ठाने नाभौ वामादिकान्न्यसेत् लक्ष्म्यादिकस्थले मणाप्रसितांगादि
भैरवाः मातंग्यादिचतुष्केचक्रदिनाभौ शिरोहृदे गणेशदुर्गावटुकक्षेत्रपालांस्तनो न्यसेत् कभूमध्यास्यकंठेषु मूलेन व्यापकं चरेत्
सरस्वतीमस्तलक्ष्मीनिधिपुंप्रविन्यसेत् श्रानेन च भ्रुवोर्मध्ये दक्षपादे तथेतरे एवं न्यस्य मनुं मंत्री ध्यायेद्देवीमनन्यधीः अस्तस्य
समद्वेन्द्ररत्नद्वीपे महावने पंचानां कल्पवृक्षाणां मंडपे मणिसंभवे मणिसिंहासने सोऽहं स्वपविष्टां विचिंतयेत् मधुमानेन मदि
ताघूर्णमाननिरीक्षणां स्वेदबिंदूदनानीयप्रसंगोफितवेणिकां वीणालसत्करां रक्तवस्त्रां विंबाधरां शुभां कस्तूरीतिलकां चंद्रस
ज्जटाम्बुजतस्तनीं शंखपत्रकृतिमध्यनत्रासं मेचककुब्बिं वलयांगदहारादिमंजीरवसनोज्ज्वलां हासैर्भक्तानाद्यंतीं पार्श्वसं
स्थकलाशुकां एवं विकेचस्थे पीठे यंत्रमेतत्प्रकल्पयेत् त्रिकोणं पंचकोणं चाप्यष्टपत्रं कलाछदं अष्टपत्रं वेददलं चतुरस्रं मनो
रमं चतुर्द्वारसमायुक्तं सर्वदृष्टिमनोहरं अत्रावाह्य यजेद्देवीं मंत्री शृंगारवेषभाक् मूलेन मूर्तिं संकल्प्य कृत्वावाहनस्थापनादि
कं मातंगीपीठमभ्यर्च्य कृत्वा मूलप्रकल्पने ततः पुष्पोपचारांते लयांगं समर्चयेत् त्रिकोणाभ्यंतरे भास्वत्षडंगानि प्रपूज
येत् त्रिषु कोणेषु मायाः पंचास्ते द्राविणीसखाः ब्राह्म्याद्याश्चाष्टपत्रेषु लक्ष्म्याद्याः षोडशदलाग्रके वामाद्याः षोडशदले ष्टदले भैरवाम

जेत् मातंगायास्त्वतः पत्रे च तत्र स्वेऽग्निकोणतः गणेशादि चतुष्कं च वतद्वारेऽभ्यर्चयेत् सरस्वत्यादिकामास्सप्तशक्त्याश्चाग्रे
दिगीश्वरान् तदस्त्राणि च ततो ह्यैमासर्वं जपेन्मन्त्रे पुनरभ्यर्च्यांगषट्केन तु मिथ नैवेद्यादिकैः सदुपैश्च निवेद्याद्देवीं ततो
ततो बलिं दद्याद्वक्ष्येण मन्त्रेण तेनेष्टं लभते चिरात् नमो भगवती तुष्टा मातंगेश्वरी सर्वं इमं बलिं गृह्ण गृह्ण स्वाहा ततः सिद्ध
वर्णकः ततो देव्याः उत्तरतो वायव्यादीशकोणकं पंक्तिक्रमेण ऐं ह्रीं श्रीं ओं गुरुभ्यो नमः अर्चयेत् परमेष्ठीगुरुभ्यः परमाचार्यगुरु
भ्यः आदिसिद्धगुरुभ्यो गुरुभ्यो नम अर्चयेत् सर्वसंपत्स्थाने गुरुकं सदू जपेदिति पूर्वमेव जपेल्लक्षं पुरश्चरणसिद्धये पलाश
षैस्त्रिस्वादुयुक्तैरनेन घृतेन हुनेत् तर्पणं मार्जनं कुर्याज्जपेद्बुस्वरानपि कुमारीभोजयेच्चापि वशयन्तो भवेत्तज्जगत् मातंगी
निग्रहे भूत्वा सर्वकर्माणि साधयेत् कुंडे वा स्थंडिले वापि विधेयकाम्यकर्मके रक्तवस्त्रपरीधाना रक्तमाल्यानुलेपनः घृताक्तगुग्गु
लैर्हुत्वा राजानं वशयेत्सुधीः पलिकाविंति प्रत्यग्रैर्जुहुयाद्वा रणवान्भवेत् राज्यार्थी बिल्वपत्रैश्च हुनेन्मधैश्च विशेषतः श्रीकामश्चेतप
द्मैश्च रक्तैर्वापि च संहुनेत् उत्पलैर्धनकामस्तु लक्ष्मीपुष्पैश्च होमयेत् वश्यकैश्चैव वागर्थी किंशुकैर्बकुलैर्हुनेत् वागर्थी मधुसि।
क्तैश्च बंधूककुसुमैश्च वा आकर्षणे तु लवणैस्तिलैर्मधुरसंयुतैः वेज्ञलैर्हूंष्टिमामोनिग्रहचीभिर्हेरुकं प्रत्नाय जुहुयाद्दन्त्र।
धनार्थी शालितंदुलैः गव्यद्रव्येण होमस्तु सर्वसौभाग्यदायकः कुंकुमैरोचनाभिर्वा होमो वश्यपार्थिनो मतः नेपावतैश्च वागर्थी
श्रीषितिवप्रसूनकैः पलाशपुष्पैर्जोषीकपिलाज्येन वा हुनेत् शत्रोरुन्मादकृद्धोम उन्मत्तकुसुमैरपि विषमेषा कृतिर्मा दासे

ध्मान विभीतकैः उलूककाकपक्षोत्थपत्रैस्तैलपरिप्लुतैः अर्ककाष्ठे च शर्वर्यां रिपुनाशाय होमयेत् पापैस्तैर्गुडसंपिष्टैः खदिरैरि

मेरु· न्धनैस्तथा उन्मादनाशनो होमः पायसैर्वा घृतप्लुतैः मरीचतिलतैलाक्तैः काशस्वासज्वरापहः निर्गुण्डीमूलहोमेन निगडस्य विमो

तंत्र· चनं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि जीवस्याकर्षणं परम् साध्यप्रतिकृतीः कुर्याच्छतसो मैत्रविनमः पक्वा साध्यार्द्धहस्तोन्यामधूच्छिष्टेन

२६३ वापरा पराकुलालमृद्भूताशालिपिष्टोद्भवापरा लिखित्वासां तु हृदये मन्त्रमेवं च नामानय साध्यनाम मन्त्रकस्थाने साध्यप्राणाचन नव

263 संस्थाप्य तास्वर्णोस्पृष्टा मूलमष्टोत्तरं शतं जपेन्मूलेमन्त्रकस्थाने साध्यनाम तु योजयेत् अर्ककेपर्दयन्त्रं यंत्रमेत्रेषु दशपत्रे साध्या।

भिधानेन तद्रूपं तत्स्थाने निवेशयेत् कुंडमध्ये च गलाधः पुत्तलीदारुजां खनेत् उमानामथ पिष्टोत्थां श्मशानायस्तथा खनेत् पादस्या

समसंस्थाने मृण्मयीमभिविन्यसेत् लवणेन सहैतास्तु तिस्रः पूर्यान्तिकेऽपरे ततो मधूच्छिष्टमयीं मूर्धपादामयोर्द्वौ अर्ककत्

लकंटकेनावहृद्यादौ प्रलेवयेत् कुंडोपरिचतुष्कोनतयथा साध्याकुला भवेत् ततस्तु लवणाग्राहं कुंडवेके हृतंमधु गुडेवपीष्ठये

स्मतोपुत्तलीतिनकारयेत् स्पर्शांगी साध्यरूपेणानल्पाल्पतां गमनोहरा रक्तमाल्यावलेपः कृतन्यासविधिस्ववं प्रतिमायां।

तु संहारक्रमेणैव न्यासमाचरेत् नामप्रतिष्ठितप्राणां साध्यानां सम्यग्याछिनेत् दक्षोरुमूलात्पादान्तः प्रथमो भागईरितः वस्थितस्त

तथा कंठदत्तभागो द्वितीयकः ०० ॥ भजोदत्तस्तृतीये स्याच्च तुर्थो समकंमतं भजो वामः पंचमः स्यात्षष्ठश्च मोदरादिकं स्यान्मम

स्तयोर्वाहिपादांते सप्तदेहतः स्त्रीणां विभाग उदिष्टः कच्छसाध्यस्य वक्ष्यते गुल्फद्वयं तथा जानुद्वयं जंघाद्वयं तथा मध्यद्वयं च भुज

योहिंयेशीर्षेतदाभवेत् शरीरमेकादशधात्वसाध्यस्साध्यवद्वदसेतो प्राकृतानांतुसमानामेकैकस्यनुसमच एकैकेजङ्घयाङ्गेस

देसांप्यनिशान्तेवि ददेत्पादाञ्चप्रकृषाढामपाद्यन्तथास्त्रियः एवंसमाहृतोनार्थ्यः संत्यज्यामदनान्तराः त्रिविधदग्धोविषमानाःसाधक

स्यसमानसाः ग्राहिद्राहितेमस्वेतिपश्यमांमापरिमज एवंसर्वाव्याहृतेमकरुणाशुकमानसाः एतैन्तिसाधकस्याग्रेमदनानलपीडिताः

तिष्ठन्तिदासवच्चासमंत्रिणोयोषितःस्मरा लवणंतिलैनैलाक्तैर्होमयद्धक्तुनाशने हरिद्राचूर्णसंयुक्तैर्लवणैस्तैभनेमतं मातंगीश्री

तयेमंत्रीभीमवारेप्रपूजयेत् कन्यामेकांतथानित्वः पंचसमाध्यवाशुतः स्वाङ्गभिर्भक्तभोज्यैश्चवस्त्रपानैर्मनोहरैः प्रर्ज्वनीयाश्चमंत्रैस्ते

कन्यकाश्चैवसर्वदा सर्वानार्थ्योभावनीयाःश्यामापदाञ्चमंत्रिणा भीमवारेतथापिष्टमयंदीपांश्चकारयेत् प्रज्वालयेद्घृतैनैनतान्मा

तंगीप्रीतयेबुधः मातंगीप्रीतयेमंत्रीयोगिन्यष्टकंयजेत् दिव्याचमहतीसिद्धागोणेशीभैरवादिनी डाकिनीकालिकाकालरा

त्रिःवैष्णवगोचरा निशाचरीचोर्ध्वकेशीशुक्लांगीभीजिनीतथा वीरभद्राविरूपाक्षीधूम्राप्राकृष्णजटाधरा कलहाचोरकान्तीवि

षस्वरूपाभयंकरी प्रियावराननसीवीराकुमारीवज्रिकोन्नगाः मडारारीरुद्रकार्योभीषणाचभयावहा त्रिपुरान्तकोपिनीचण्डम्मे

दाध्वंसिनीपरे दीर्घाल्लिवोष्ठिकाहेसानापिनीमन्त्रयोगिनी श्रादिमाचापिवङ्काङ्गीकालाग्निरितिनैऋत आहिणीवज्रिणीपञ्चा

ङ्ककालीभुवनेश्वरी हूंकालीयमहतीचकौमारीवकपालिनी केशिनीमदिरामयाशिनीस्थालोमजंघिका लामकीकामुकीवायोलो

मकायोमस्वीनथा वाञ्चजटीमर्धजटीऊर्ध्वाग्रायाविविनाशिनी चोरोग्ररूपाविकराचोदादिशिकपालिनी लनार्ढप्रजयेन्मेश्चलोभये

मेरु॰
तंत्र॰
२६४

264

स्सर्वयोषितः स्त्रीभ्यो तद्दर्शनवशयेन्नात्र संशयः तद्दर्शनवसन्नानि क्षणानि भवंतिहि ह्रस्या योषितः सर्वा आयांतो अतन्नायतः
नेदीयसीः तद्दर्शनसमायांत्येव निश्चितं सहस्रत्रयतः सर्वा वाक्किनाः सिर्भवेध्रुवं ॥ अथान्यः संप्रवक्ष्यामि मंत्रभेदं महाफलं अष्टाशि
मन्त्रे मंत्रे सर्वसत्ववशंकरी एतस्यायेवदेवोऽक्षराज्यलक्ष्मीप्रदे तथा समादयाणीति अन्न सर्वलोकादिकं वदेत् पंचोनशतसंख्याकव
र्णोयं मंत्र ईरितः अष्टाशिकेश्वर्वमन्त्रके षट्ट्दीर्घ अषडंगकं ध्यानपूजादिकं सर्वमष्टाशीतिमनोर्मतं प्रयोगाश्चात्र एवात्र वश्यादिकं तथा
अथान्यं संप्रवक्ष्यामि चत्वः पंचाशदक्षरं ॐ ह्रीं नमो ब्रह्मश्री राजिते राजपूजिते जयेच विजये गौरी गांधारि त्रिपदं वदेत् त्रिभुवनवशंक
रि सर्वस्त्री पुरुष निव वशकरि सततं हृदये धारा वा ग्नि गेहिनी अजो मुनिस्तथा छंदो तिजगती यत्र मीरितं देवता राजमातंगी षडंगानित
मायया सर्वमेवात्र पूर्वोक्तं ध्यानपूजाजपादिकं ॥ अथान्यः प्रोच्यते भेद एकषष्ठिक वर्णकः त्रिभुवनवशंकरि एतदन्ते वदेत्ततः सर्वलो
कवशंकरि सर्वस्त्रीत्यादिकं पुनः पठेद्यथावन्नीगोयं मंत्रः सर्वंच पूर्ववत् किंविदर्णा विभेदेनायं प्रोक्तः पार्वतीमनुः सनारोयं समाख्या
तो विजयस्य परं वदेत् गौरी गांधारीतिप्तनः प्रणवं देवसमायेयत् एकषष्ट्यात्तरो मंत्रो निहृच्छन्दो त्वजो मुनिः गौरी देवी षडंगानि शा
क्तोभेभदिग्भवैः ६।१०।१८।८।१०॥ मंत्राक्षरैः षडंगानि ध्यान- स्यानि रूप्यते पाशांकुशकरांरक्तमकाभरणविणांकां वेदपूका
भो त्रिनयनां शोणमाल्याम्भजामहे प्राग्वत्षडंगपीठे तु भुवनेशा जयेदिमां आदावंगानि षट्कोणे आत्मा पाल्य पत्रके आशापि पाल
दस्वाणि भूपुरे दोसमर्चयेत् अयुतं प्रजपेन्मंत्रं जुहुयात्पायसैर्हुतैः तर्पणादि ततः कुर्यादेवं सिद्धो भवेन्मनुः प्रयोगाश्चात्र पूर्ववाणा

तेणवा समाचरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वश्यमातंगिकामनुं ॐ राजमुखि राजाधिमुखि वश्यमुखीति च मायाश्रीं क्लीं देवदे
वीमहादेवितनतोवदेत् देवाधिदेवि सर्वेति जनसमुखमुच्चरेत् मम वशं कुरु कुरु स्वाहांतो भाक्रतार्णकः दिक्रत्नमक्रतवेदेषुभि।
ज्ञार्णैरेणकल्पेन विज्ञेयो राजमातंगीतस्य ध्यानजपादिकं प्रयोगांश्चापि जानीयाद्विशेषाद्वशकृद्विधिं ॥ मायानमोहिलिहिलि
चेउमातंगिनीति च स्वाहेति निधिवर्णोस्यामाद्यास्ध्यानादिकं भवेत् राजमातंगिकावत्स्य जपश्चायुतसंख्यकः घृतपायसहोमश्चप्र
योगाश्चैव पूर्ववत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कर्णमातंगिकामनुं वाग्भवं हृदयं चाथ श्रीमातंगि पदं वदेत् अमोघे समयवादिनि मम
कर्णपदं ततः अवतर पदं तेथासमं कथय पश्चमके एहि ह्रीं श्रीं च मातंगि पे नमस्त्वर्णाको मनुः श्रेगानिव्यप्रभवेनात्र ध्यायं च कृता
कृतं लक्षं जपः पायसाज्यैर्होमः सिद्धो भवेन्मनुः कर्णेनकथयेद्देवी इष्टकं कस्य शुभाशुभं ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि सर्वमंत्रोत्तमोत्तमं
ऐं क्लीं श्रीं श्रौं समवाचार्थ्यैं क्लीं क्रौं क्लीं फ्रीं वमावदेत् श्रीमातंगेश्वरि सर्ववशंकरि ग्रिगेहिनी अयोविंशाक्षरो मंत्रो नानामंत्रप्रसाधकः निह
ज्ञायत्रिकाक्षेदो दक्षिणामूर्तिको मुनिः मातंगीदेवता प्रोक्ता श्रौं क्लीं क्रौं वीजकैर्भवेत् शक्तिस्तेभ्यश्च देगस्य विधिः ध्यानजपादिकं अष्टन
वर्णमंत्रसमं कार्यं तस्याविले लक्षमयजपेन्मंत्रमस्य दशपलाशिनैः वेद्धकम्बैर्होमः स्यात्स्तितपायसेन च ज्ञेनकदल्याश्चफ
लैः फलैर्मंत्रप्रजायते समस्तमंत्रदाता च सिद्धः स्यात्साधकोत्तमः ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मातंगीमंत्रमद्भुतं कामिनि रंजिनि स्वाहा
ष्टात्रोयमुदीरितः ऋषिः संमोहनः छंदो निचृत्प्रोक्ता सदेवता सर्वसंमोहिनी चांगं ह्रीरावनिपदैर्भवेत् यथामोपी च ह्नकीदोर्मी।

भैर-
तंत्र
२६५

वादयंतीसम्मुखाणां चेद्भवतेसाविविधेर्गायंनेमोहंतीजगत् पूजामातंगिनीपीठरत्याद्यास्त्रिकोणके पंचबाणास्ततः पूज्या
केशरेष्वंगपूजने अनंगकुसुमाद्यास्तुपत्रेष्वष्टसुमातरः लोकपालैश्चवज्राद्यैः समाहनिविधेमता प्रजपेद्दशलक्षंदशांशंजुहु
यात्ततः मधूकजैस्त्रिमध्वक्तैः सर्वंसंमोहयेज्जगत् ॥ अथोच्छिष्टंप्रवक्ष्यामिमातंगीगोपवर्णकां नमउच्छिष्टचांडालिमातंगीतिपदं
वदेत् सर्ववशंकरिस्वाहायंमंत्रोमोहयेज्जगत् छंदोनिवृत्स्यगायत्रंमुनीनारदसंज्ञकः देवताचात्रमातंगीहित्रिद्विद्विरसाक्षिभिः अंगा
निस्यंमंत्रवर्णैस्ततोध्यायेद्धृदंबुजे कल्पवृक्षतलावकाईवरणामवत्रतस्तनी मुक्ताप्रवालवालापांशंखकुंडलधारिणीं अथेष्टमादि
काः पूज्याकर्णिकायांनतद्बहिः पंचबाणांस्तथागणनिद्राद्याश्चाष्टपत्रके द्वितीयेष्टदलेपूज्या अनंगकुसुमादिका चतुरस्रेलोक
पालान्तदस्त्राणिततोबहिः अथास्यभेदावदंते क्लींऐंश्रींपूर्वकंजपेत् क्लींऐंवाजपेन्मंत्रमेतंयोर्मदनोमुनि पूजाजपादिकंच
रुद्रदेवोस्यनिवृच्छंदे ऐंक्लींक्लींमादिकंमंत्रंक्लौंऐंश्रामतंकंजपेत् वाग्मितेचककविर्भवगानशक्तिकरोतिच मतिःस्यादतिमान्
नियमस्तत्र्वसप्तरोत्तवत् ऐंश्रींकोमिहिराहत्याषडंगानिसमाचरेत् अथसत्त्वेवधीकुसुमांमुक्ताभूषोज्वलस्तनी चूलिकानीलचूडाव
वादयंतीचवल्लकीं माध्वीमत्तामधवचांश्यामलांगीस्मेकोमलां त्रिकोणपंचकोणचवहिरष्टदलद्वयं षोडशारंचाष्टदलंभूपुर।
त्रितयंलिखेत् पूज्यबीजंतथानामवदेदुच्छिष्टपादुकां पूजयामीतिचप्रोक्तादेवानांपूजनंमतं त्रिकोणेशाश्वरत्याद्याःकोणेत
त्रुमिशानयः इच्छाज्ञानक्रियाद्याश्चपूज्यास्त्रिशाक्तिबाह्यतः द्राबाणाद्याःपंचकोणेसंपूज्याःकामशान्तयः तद्बाह्येष्टदलेपूज्याश्चष्टदी

१२९

देवसमन्विताः आद्यायाः कन्यकानाम्न्यो द्वितीये पत्रे दले तथा अनंगकुसुमा याम्यां कन्या वायव्यान्ताः प्रपूजयेत् उर्वश्याद्याः षोडशैकन्यकाख्या
प्रपूजयेत् उर्वशी मेनका रम्भा घृताची मंजुकेशिका काश्यपी च सुकेशी च मंजुघोषा नागकन्यका यक्षकन्या च गन्धर्वकन्या वै सिद्धकन्यको
पन्नगकन्याप्रवेषिताः कन्यकाः पूजयेत्ततः कन्यकां हृदर्शिन्यादिकां सिद्धिकन्यकां केनाम्नेन नसिद्धेश्वपादुकां सिद्धिकन्यकां ततश्चन्द्र
हीरे प्रपूजयेद्धारदेवता नवं च वितन्तैव चन्द्रवक्त्रविंशतथा बटुकं च गणेशं च क्षेत्रपालं च योगिनीं उच्छिष्टशबरं ततः पादुकां पूजया
मध्ये स्वनामाद्यन्तबीजेन कृत्वाग्नेयादिके यजेत् पुनः सर्वोपचारैस्तु मध्ये भगवतीं यजेत् स्वराः सर्वत्र नियता वामभागे ततः परं रंगाद्य
रागिनीमुख्याः पूज्याः पार्श्वे च दक्षिणे अपसव्यापरे पार्श्वयोः शुकसारिके पुरतो गरुडं पार्श्वे च सिंहं पूजयेत्ततः बीजत्रयेण वा।
लाया साधकस्य शुभं भवेत् यत्किंचिद्धाथवा मायाकामो वा वाग्भवरमापि वा मन्त्रो उच्छिष्टमातंग्याः दत्वादौ प्रजपेन्मन्त्रं तेनानेकेमन्त्र
भेदाः पूजायां च वयस्यैव कृपया गौरवात्सु च वाहापि कर्तव्योऽत्र जपोऽखिलः शुचिः सर्वो वा स्वयं प्रजपेल्लक्षमन्त्रं इतः उच्छिष्टभक्ते
न बलिं निशि निर्मले निवेदयेत् नित्यं जपं च कामं च उच्छिष्टेनैव चाचरेत् पलाशकुसुमैः खाडवयुक्तैर्होमैस्तथा चरेत् एतावता नासिद्धि
स्वदर्शाल लक्षं जपेन्मन्त्रं कुमारी पूजनेनैकं कार्यं तदपि साधकः योगिन्यष्टकस्यापि पूजा कार्या च मन्त्रिणा अच्छिष्टमन्त्रशोधना
रात्रौ तस्य बलिं हरेत् सर्वोदितेन मन्त्रेण मंत्रयंनेन सिद्धिति चतुर्दशाहनि जपेज्जप्त्वानेन तरेमन्त्रं नृपतीनां पूजनीयो नारीणां च वि
शेषतः पुष्पेण रससहस्रेणा ताम्बूलं मन्त्रेणानेन प्रजप्तं भक्षयेद्यस्तु योषा विना नेत्र भोगिका मैत्री तास्य वशीनि ष यावदायुर्न संशयः

मेरु. तंत्र २६६ 266

सहदेवीनयाहृत्वामृशल्लीमधुमस्तिका भद्राच विसृदयिनालक्ष्मीवल्लीद्रवल्पपि प्रेजलितमपि संक्षोभकाः इत्युगेनाः स्पर्शनाज्जपेत् घृ
ष्टेन वशं तं मेत्रेननस्नामृद्धियारयेत् नरनारीनृपतेयोयनेहर्षसमूहकं इंद्राग्निविषवृम्मतमममद्रवमृदिष्टिताः इत्युक्तजमाशान
शान्तमेतास्येयोज्यपेषयेत् गुञ्जकास्तगरिकामंजजनात्राय सहस्रशः ॥८००॥ ललाटे च धृता सम्पक्षार्वभौजनरञ्जिकाः भवेतिसर्व
लोकस्य दत्तारंजनकर्म्मणि पतस्ययलिकारेणायोगेनमन्त्रविन्नमः नूलवर्णावकमाजपक्षकपाकजलेष्टने सहस्रंमननाजमंमंत्रिते
नेत्रयोः शुभे स्पेरवजगदृश्यनारीसंक्षोभकारकं पेतयहृयाणांदीक्षनाशयेदविराद्दपि पूर्वोक्तैर्दशभिर्द्रव्यैपंचगव्येस्त्रकापिलैः शुभे
भवस्तितंजमेसहस्रंमननाम्नता इतेललाटेभवनेवशायेयेवनामया लोमपटप्रविमस्यवर्तिकारविनाशुभा विलाक्राकवद।
शणमयसर्वेणत्वगार्मिता कृमगोसर्वंषादीमातङ्गमत्राचयामसी मातंगीमननाजमानेशोकारंजिनीनृणां यहत्रमस्कारिणीसा
गदितानात्रसंशयः लक्ष्मीसविसदयिनामंगराजोऽवरजः पतञ्जाविनवर्तिस्ताकपित्मजयद्यीपिता नजानापिमसोसर्वफलदाता
त्रसंशयः कर्पूरचंदनेष्वमेभ्रोवजलरोचने त्रैलोक्यंवशयेद्वामसीनस्त्भवाम्भशा निजयंचेंद्रियाणांचमलज्ञाकवसंभवे फले
त्रिम्बसनीलेश्रंतत्राभिर्वष्टयेत्फलं भवःसृतोर्दिनेभूमौस्थापयेत्नफलेततः ग्राभीमवार्संजमेकर्पूरंततस्मंततः पिशाचामाम्र
नाजमायरिकाकारयेद्बुधः मस्तकमितापताःखादिताः वश्यदाःपरं हेमपंचांगकेवाममलपंचकसंभृते सहस्रंजनमभवेत्प्रज
मेपानकेषुच यस्मैदत्तंनरेशायसवश्योनात्रसंशयः पूर्वोमंत्रोदितानसर्वान्प्रयोगान्मंत्रयाचरेत् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिनाविंश

ह्रीं कं मन्त्रे तारो मायावाग्रमा च नमो भगवतीति च उच्छिष्टचाण्डालि पदं श्रीमातंग्येदिनेश्वरि सर्वजनवशंकरि स्वाहान्तो यं मनुः स्मृतः
मातंगो मुनिरस्योक्तोऽनुष्टुप्छन्दश्च देवता मातंगी स्याद्गबद्धकं मन्त्रार्णैर्विदधीत षडंगं वाङ्भिश्चेति ध्यायेच्छ्यामां सुलोचनां शुकोदितं
च सत्रांवीणां भन्नपीठायवस्थितां रक्तांवराहारापानमत्तां यममस्यसमपदां कल्कवीवादयन्तीं तां मातंगीं हृदि भावयेत् जपो ऽयुतं सहस्रं स्याद्धोमः
पुष्पैर्मधूककैः मध्वक्तैश्च यजेत्पीठे वक्ष्यमाणे विधानतः त्रिकोणाष्टदले षोडशकलारवनवरस्वकं पीठं कृत्वा यजेत्तस्मिन्पीठशक्तीस्त्रिवे
षदाः विभूतिरुन्नतिः कान्तिः सृष्टिः कीर्तिश्च सन्नतिः पुष्टिरुत्कृष्टिऋद्धी च मातंग्यना इमाः स्मृताः सर्वशक्तिकमलासनाय हृ
दन्तकः तारमायावाग्रमाद्यैः पीठमन्त्रः कलात्मकः विद्यामासनमेनेन पाद्यादीनि प्रकल्पयेत् मूलेन चष्पञ्जौते अर्घ्यादावरणार्चनं।
त्रिकोणाग्रेषु देवेन रतिं प्रीतिं मनोभवां केशरेषु षडङ्गानि मातृश्च दलमध्यगाः द्वितीयेष्टदले पूज्याश्चासितांगादिभैरवाः षोडशा
रेष्ववामा ज्येष्ठा रौद्री शान्तिकाः ब्रह्मा माहेश्वरी चापि क्रियाशक्तिश्च सप्तमी सुलक्ष्मी सृष्टिमोहिनी प्रमथा चाश्वासिनी तथा विद्यु
ता च विच्छक्तिः सुधा नन्दा सह नेत्रे षोडश संपूजनीयास्ततः चतुरस्रचतुर्दिक्षु मातंगी समहादिकाः लक्ष्मीस्तथा महाल
क्ष्मीश्चैव क्ष्मा दिकोणतः अङ्गादीन् यजेद्दो मातंगीप्रमुखान्ततः सर्वावरणशक्तीनां ऽङ्कुशे तेनामहृदन्तकं विघ्नेशं दुर्गां वटुकं क्षेत्रे
शादिभवा ततः वज्राद्याः पूजनीयाः स्फटिकं सिद्धिर्मन्त्रो भवेत् रम्भाद्यैः स्वमेहीमाडयोगाराजपतु विल्वजैः पत्रैः फलैर्वा वशगा स्या
ज्जनता प्रसङ्गजैः रोगनाशो भवेत् तैलाक्तैर्निम्बपत्रैर्वेलेरपि आकृष्टिर्लवणैर्विधातव्यौ र्वैतसैर्जले लवणैर्निम्बतैलाक्तैश्शत्रु।

मेरु-
तंत्र-
२६७

267

नाशोऽन्धकाशनं निशाचूर्णगते क्रोसैर्हीमोक्षाक्लेश्वनेहितौ रक्तचंदनकर्पूरशशीकुंकुमरोचनी चंदनागरुकर्पूरगंधाष्टकमश्रीरितं पत
होमाज्ज्वरादर्शं जायते संनिपातोऽपि च एतन्निश्चाषतेजनातिलकेन जगत्प्रियः कदलीफलहोमेन सर्वेष्टं समवाप्नुयात् किंबहूक्तेनमाने
गीरुजिताकामदाररणे मध्यस्थलोमार्विनोपमनलीदग्नित्रिनः स्यादष्टोत्तरशतेनाखादिराग्नौ नरो निशि शालिपिष्टमयीनात्मभक्तयेत्स्त्री
वशीकृतौ स्वसंभूत निशिष्टोत्तरेति मासस्वप्रभो नीलसूत्रेणासंवेष्ट्य विनाग्रौ ध्वहेदमं सहस्वजप्तेनन्दकियसैदवाक्सदासवत् प
वेयगोश्वराप्रोक्ताः पश्चिमाम्नायसंस्थिताः स्वनिर्देवादिसंख्यानां कर्पणासख्यानविघ्ने प्रणवादिचतुर्थ्यंते नमस्सापि समन्वितैः सवीजाखै
र्गणेलंतं जपस्तेषां सदा हुतः इत्यं विडेम्निलेवीपिकमलाख्यैः प्रमोदकैः तेषां होमः प्रकर्तव्यो मधुरत्रयसेचितैः मंवंतिफलदालेनविंघ्न
दिकविनायक आषाश्चवट्काधास्तदेवालेवफलप्रदाः॥४५॥२४॥५॥२४०॥ इति श्रीमहामायामहाकालानुमतमेरुतंत्रे शिवप्र
णीते पश्चिमाम्नायगणपतिमंत्रप्रकाशोनविंशः॥१९॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि उत्तराम्नायसिद्धिदान् वदेहल्लिपिशाचीति लिखित्वा।
हानवाल्तरः कंकोलस्यमनिष्ठंदो विराडुरूछिष्टनामकः गणेशो देवताप्रोक्तः सर्वसंपत्प्रदायकः ह्रिं ह्रि ह्रि ह्रि ह्रि भि स्त्रास्ययंचांगति
पिरीरितः ध्यानं स्वजाग्रत्स्वप्नयोदिकेस्याहेक्रुतगाडवत् नवलक्षं जपः प्रोक्तः काम्यकर्मोपयकवे प्रतिमाकारयेद्धीमान्निस्त्वकाष्टम
यी शुभां साध्यांगुष्ठप्रमाणां च गणेशस्य महात्मनः स्वष्टांतां प्रजपेन्मंत्रं काम्यसिद्धिस्ततो भवेत् षष्ठांविवचनं दर्शपोक्तस्यपतेवमंत्रवित्
उच्छिष्टोऽग्रिमध्ये तु जपेन्मंत्रमिमं शुभं वोच्छितो वशमायांति साधकस्य न संशयः मृजैपत्रे समालिख्य साध्यनाम यथाविधि मंत्रेणावेष्टि

तेन कृत्वा जपेन्मंत्रमनन्यधीः पादेनाक्रम्यतन्मंत्रं हस्तेकृत्वा शिरस्येमतां लिखित्वा सर्वंवन्मंत्रं संजपित्वा विधानतः साध्यं स्मृत्वा जपेन्मंत्रं सर्वलो
कवशं नयेत् यावत्समस्तके यंत्रं जपेन्मंत्रमनन्यधीः राजानं राजपत्नीं वाकर्षयेन्मन्त्राणामनन्यधीः तांबूलपत्रपुष्पाणि वस्त्राण्याभरणा
नि च फलमूलादि वस्तूनि समादाय जपेन्मंत्रं एकविंशतिवाराणि दद्याद्दिष्टायनान्यथा सर्वलोकवशंकरः प्रयोगोयमुदाहृतः श्रीवे
दुम्बुरुपदानेन राजानं वशमानयेत् समिधोनिम्बकाष्ठस्य कटुतैलसमन्विता काकपक्षसमायुक्ता हुत्वा मंत्रीयथाविधि चिताग्नौ भूरि तेशत्रु
मुच्चाटयति नान्यथा उलूककाकयोः पक्षात्तद्देशाट्कर्मसंयुतान् श्मशानाग्नौ तज्जुहुयाद्विद्वेषः स्त्रियोर्भवेत् शत्रुपादरजो गृह्य च
क्रिहस्तम्रद्भुवः श्मशाने भस्मसंयुक्तामद्दर्गेन मलाच्चितां शत्रोस्तस्य तनौ लोकर्थ्यां सर्वावयवशोभितां तस्या हृदि लिखेन्नाम मूलमं
त्रेण वेष्टयेत् कृत्वा प्राणप्रतिष्ठां च विधिरक्तापद्मपत्रके स्थापयित्वा जपेन्मंत्रं सम्प्रयोगकाम्यमानसः म्रियते रिपुसंदेहो देवतापि स्मरन्नि
तः चिताग्न्यादृश पदं पद्मो भस्मादाय यथाविधि रोचनाकुंकुमाभ्यां च भूर्जे नाम समालिखेत् वेष्टितं मूलमंत्रेण प्राणसंस्थापनमाचरेत्
साध्यं स्मृत्वा जपेन्मंत्रं सम्यगष्टोत्तरं शतं द्विष्टयोजनेयो सम्यक् तस्य देहो भवति तत्क्षणात् ॥ अथ मंत्रांतरं वदे चोच्छिष्टगणेशितुः ॐ क्रो
ह्रीं क्लीं सम्मुखाय क्रों ह्रूं घे घे ठः स्वाहा तोभवर्णानि प्रारव्यानादिकं मतं स्मादयः प्रयोगाश्च तुल्यालक्ष्मित जपः ॥ अथान्य
स्त्यप्रवक्ष्यामि चोच्छिष्टस्य मनुर्मतं एकदंष्ट्रायेति हस्तिमुखवलेवोदरायच उच्छिष्टात्मने क्रों लूं ह्रीं क्लीं घे घे ग्रिगे हिनी सप्तविंशति
वर्णाय यक्रतेरष्टाधवत् चतुर्थ्यन्त हस्तिमुखपदे मायोपदे चरेत् सप्तविंशतिवर्णाश्चतत्समंत्रः प्रकीर्तितः स्मृत्यादि देवतोच्छिष्टग

मेरु·
तंत्र·
२६८

णानाथाः प्रकीर्तिताः प्रारब्धेतेय प्रयोगादि सिद्धिः कलिप्रियोद्भुते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मंत्रं षड्विंशदर्णकं नारोननमो भगवते
वैकुंठेशोपसक्लिच मर्विलेलवोदराये तिननोच्छिष्टमहात्मने क्लौं ह्रैं क्लौं हूं नमो घे घे स्वाहा नाटोयं मनुर्मतः अस्य ऋष्यादिकं पराश्रोक्तं क्लौं हूं
क्लौं हूं च षडंगं पतेः षडंगं कुर्वीत आरब्धान्येव ध्यानेन च पूजने अथातः संप्रवक्ष्यामि द्वादशार्णं महामनुं ॐ क्लीं मौं हस्ल्फ्रें पिशाचि लिलि स्वाहेति
मंत्रकः नवार्णमंत्रवत्सर्वं ध्यानपूजाजपादिकं ग्रस्यार्णः कलतेस्याः प्रयोगादि च सर्ववत् नारोननमोच्छिष्टगणेशाय दशाक्षरः ध्यान
पूजाप्रयोगादि सर्वमस्य नवार्णवत् दशाक्षरस्यास्य वानेयपठितश्चेत्नवाक्षरः एकोनविंशदर्णस्यानयं मंत्रः सर्वसिद्धिकृत् ध्यानपूजा
दिकं सर्वं विज्ञेयं तन्नवार्णवत् यागादि विहितं हि भिग्रामं ग्रामः स्वाष्टगुणं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि द्वात्रिंशदर्णकं मनुं नारेह स्फ्रेवे
चेतिरे तलेवोदरं वदेत् उच्छिष्टेति महात्मेति नेत्रौ जौं क्रीं समुद्धरेत् क्लौं क्लौं हूं घे घे ह पंचापि उच्छिष्टायाग्निगेहिनी रसेषु समषड्कनेत्रा
र्णं गकल्पते उच्छिष्टगणनाथस्य मंत्रेषु भजनेशोधने सिद्धादिचक्रमासादेः श्रामास्ते सिद्धिदायकः मंत्रो यो मी सदा गोप्य ध्यानप्रकाशना
इत्यस्तकः वाममार्गाश्रयेनैव विनानेन न सिद्ध्यति जातिभ्रंशो निर्धनत्वं वंशच्छेदो मया भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कृतप्रकाशश
रूपः श्रात्मणाम्यः सदा भोग्या विशेषा हेदकर्मिणाः उच्छिष्टवागाद्यालिनि च समस्वीति महापिशाचि निक्लैं वचये विंडविसर्गाम्पाचसंस्थ
ते विंशत्यर्णमनुः प्रोक्तो भजतामिष्टसिद्धिकृत् यस्यानिष्टतिमेयोयंनस्स विघ्नेस्तवाप्यते शवोपरि समासीनां रक्ताम्बरपरिच्छदां रक्ता
लंकारसंयुक्तां श्रुजाहारविराजितां रक्तोष्टशवबीवपीनोन्नतचुनतनीं उच्छिष्टेन बलिं दत्वा जपेत्सततमानसः उच्छिष्टेनैव कर्त

योजपोस्याः सिद्धिमिच्छता । उच्छिष्टजपमानस्य जायते सर्वसिद्धयः ॥ स्थण्डिले मण्डले कृत्वा चतुरस्रे समाहितः । पूजयेन्मण्डले दे।
व्यामूलमन्त्रेण मन्त्रवित् । नवचाग्निसमायोगवह्निरूपां च वस्थितां । देवीं ध्यात्वा चरेद्धोमं दधिसिद्धार्थतण्डुलैः । सहस्रैकैकविधानेन नरा
जा भवति वश्यगः । मार्जारस्य तु मांसेन यो देव्यै होममाचरेत् । स प्राप्नोति परां विद्यां शत्रुशान्त्यवशीकृतां । कर्ण्याच्छागस्य मांसेन होमं मधु
समन्विते । सहस्रैकैकविधानेन भवेत्तियन्त्रसिद्धयः । विद्याकामस्य वै होमे शर्कराघृततण्डुलैः । मासान्सप्त भवेत्स्यैव सिद्धा विद्याश्चतुर्दश । राजव
ल्लायाव वेदेण मधुनापायसेन च । होमं कृत्वा महादेवि त्रैलोक्यं वशमानयेत् । नागवल्याचरेद्धोमं मधुनासह सर्पिषा । प्रत्येकैकविधाने
न सिद्धयोऽष्टौ भवन्ति च । नरमार्जारमांसेन घृतेन मधुनासह । चण्डालकेशयुक्तेन भवेदाकर्षणं ध्रुवं । शकस्य तु ममांसेन मधुनालोलि
तेन च । कृत्वा होममवाप्नोति विद्याविजनवरस्त्रियः । मधुनार्कस्य होमेन वनितावशतामन्त्रवित् । कोकिलाकाकपक्षैस्तु होमात्कृत्वा त्वि
नाशयेत् । उच्चाटनाय शत्रूणां होमं कुर्याच्च मन्त्रवित् । एकैकेन विधानेन विनाकाष्ठहुताशने । उलूककाकपत्राभ्यां कृत्वा होमं निरन्त
रे शत्रुं विद्वेषयेद्दिव्यासवमोमकलहाकुले । उलूकपत्रहोमेन गर्भपातो भवेत्स्त्रियः । सहस्रैकैकविधानेन कुर्याद्धोमं समाहितः । वि
ल्वपत्रैः समध्वाज्यैः मासमेकं निरन्तरं । वन्ध्यापि लभते पुत्रं चिरंजीविनमुत्तमं । प्राप्तनृत्यायय कश्चित्कुर्याद्धोमं दिने दिने जपाशेषे राज
पुत्रेरपीन्दशान्तश्रिये पाणासस्यप्रयोगेन भवेदाकर्षणं ध्रुवं । देवगन्धर्वकन्याश्च कन्या नागाङ्गना जना । हृष्टा दासीका मानीवलाद्दा
लिङ्गयति ते । विद्यायै क्रियते होमस्तिलैः पायसमिश्रितैः । समाप्नोति महाविद्यां शास्त्रौघपदशालिनीं । मधुना कृष्णमांसेन होमं कुर्या

मेरु·
तंत्र·
२५९

स्वयन्त्रतः विद्यावान्धनवान्निधिशस्त्रशास्त्रवशीकृतः भोजनानंतरं चास्यावलिंहन्ता दिने दिने उच्छिष्टेन जपेन्मंत्रं शतमष्टोत्तरं सदा
उजटेवा श्मशाने वा शून्यागारे चत्वरे पथि बलिप्रदानतो देवी प्रसन्ना भवति ध्रुवं गोपनीयं प्रयत्नेन न कथनीयं न कस्यचित् गुरुभक्ति
प्रकाशेन काशेन चयनेन च ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वामदक्षिणनिर्णयं कलिविस्तारार्थनया सर्वतंत्रेषु गोपितं मनुष्याः पशवो ज्ञेया
याः पशवोपि नराः स्मृताः पशवोपि नराश्चापि खानेपाने च मैथुने जानंति नित्यमेदेवेशि तेलाद्याः षडूर्मयः सर्वानेव हि बाधंते तमसा
नेदवने स्थिराः दयोत्तमाः गतिःशोकाकामक्रोधादिकाः स्मृताः तदा किं मनुजाः श्रेष्ठास्तत्र त्वं प्रब्रवीमि च पशुदेहादन्यलोकसाधनं नै
व जायते न देहान्तरे चैव यस्मात्तस्मात्कृष्टो नरो मतः यो यस्य धर्मो हि स्थितस्तेन धर्मेण यो व्रजेत् तस्यैव परलोकोस्ति यावद्धर्मं वसेद्दि
वि भूतराघ्वरहेजन्मसंस्कारश्चोपजायते सावधानस्तत्र यदा शास्त्रश्रवणतो भवेत् तदा संजायते विप्रः श्रोत्रियाणां कुले स्थिराः तथा
पि साधकानस्त्रेद्रा ह्यधर्मपरो यदा तदा मयानंदवनेदोत्तेनेतसभान्तरे प्रश्नकोपि स्वधर्मस्थो ज्ञानाभावाद्द्वियोनिषु जायते धर्म।
साहार्थ्यं मया कार्यं प्रविमुच्यते कालसंसारोपि तत्र यथा वजीवति उपासनाद्द्विधा प्रोक्ता सकामाकामविश्रुताः मोक्षबीजं तु
निःकामा सकामा भवबीजकं यस्मात्तदक्षिणा श्रेष्ठा वामः श्रेष्ठतरो मतः यस्तु वामं विजानाति स एव परमो गुरुः ब्रह्मेजानामि सर्वेशि
पादो नैमसनकादयः ब्रह्मेचापि वशिष्ठाद्याः शक्राद्याः पादसंमिते जानंतिनाद्याः षष्ठांशको स्तसंशमिते रेजनाः पतंतिकोस्य शास्त्रजाये
ने कृमियोनिषु यः करोति विराधनं जीवन्मुक्तः स जायते स्वरं तेषु प्रकृतनेत्रैलोकाकरणं त्वमः योभवत्यति मत्स्याश्च सशिवो नाम

संशयः सद्यो भजयते यस्तस्य सिद्धिर्नोपपतितो भवेत् मांसं खादति यो मर्त्यः तस्य स्तम्भं कृतः यतस्सर्वार्थवित्तमः सात्विको राजस
स्तथा तामससंज्ञेति तत्रायो वाम दक्षिणो निरूप्यतः तन्मार्गं ये विजानन्ति ते महाज्ञाना न संशयः श्रीकृष्णो वाममार्गेण फलं ज्ञानं येपदिष्ट
वान् मया चिन्तेयतात्कष्टेन निम्नस्त्र निरूपितः चांडालो वा तुरुष्को वा ब्राह्मणो वा यमस्करी योगिनो वा वाममार्गी भक्तिश्च तयोस्समभाज
ने ज्ञानो यं शुक्रदेवेन गर्भसंस्थेन धीमता तन्निंदयन्ति यः पापी विष्ठायां जायते कृमिः वाममार्गे च तन्त्राणि मयाचीर्णानि कृतानि तेन दत्ता
त्रेतायां चैकेन श्रीकृष्णाय तथापरं देव्यै दत्तं तृतीयं च दत्तेन तु युगद्वये बहवो ब्राह्मणा काश्यपाश्च वाममार्गे गामिनो विताः श्रीकृष्णाय तु यद्
दत्तेन तेन तद्द्वापरे युगे इहलोके सुखं दत्त्वा देवलोकप्रवेशिता यन्मंत्रं तु मया देव्यै दत्तं तेन विमोहिताः पंडिता अपि संसारे यास्तिनास्तिम
यो यथा तन्मार्गं संप्रवक्ष्यामि सर्वं तेषु सुगोपितं यद्बैकेलभक्तनंकमेरौ तत्स्यमतफटीकृतं यत्र लोका विरज्यन्ते तत्र तत्रैव वामिनः श्रेणी
कुर्वन्ति ये लोका वाममार्गप्रजल्पितं तत्त्वं तव स्थानं वदत्तस्य मार्गं तेषु सुगोपितं कुंडलीशक्तिमुख्याणां हठयोगेन भोः सुराः ज्ञानात्तु
भक्तितो नाम जीवेन से प्रदर्शयेत् साजीव भक्तमार्गे तु महाक्रिया कृतेन यद् शिरस्त्रं द्वास्तं तस्याम विजातेन तदीरितं जरामरणहरं
देवाः सुरापानं तु वामिनो पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा देहो भवति काष्ठवत् प्राक्कर्मवेगतो देहे नानाकर्माणि भान्ति च जीवः प्राप्या।
तस्मात् त्वनिशमानंदमयो भवेत् देहाभिमाने गलिते साधकः स्यान्महेश्वरः १० भामिनि तत्कुलालेन चक्रं च रतिवेगतः तथा स्वदेहस्य
धनिका संस्कारस्तत्कर्मतः यथा केशनखादीनां निर्जीवानां तु कर्तने दुःखं न जायते तद्वद्भामिनी देहनाशेन जीवसंसर्गतः केशत।

मेरु
तंत्र-
२७०

ख्वारीनां यथा भवेत् वृद्धिस्तथास्य देहस्य व्यापारः संप्रवर्तते यथा वृत्तः स जीवोऽपि पीड्यानानुभूयते यथा वेदस्त्रामतः कामादौ यैर्जीवैरनुभू
यते इडापिंगलयोः प्राणास्तु क्रमात् योऽप्रवर्तयेत् सुषुम्नाशक्तिरुद्दिष्टा जीवो यैर्वपरः शिवः तयोस्तु संगमो देवाः सुरतं नाम कीर्तितं
वीर्यपातस्समये स्वं वायोस्तत्र मारुते उभयोतेन यत्सौख्यं तस्याक्कोटिगुणान्तनत् समाधिस्थात्तयोगिशस्तेन सौख्येन निर्वृतः सह
स्रयुगकालं तन्मयं ते नेनिमेषवत् एतदेव मतं प्रोक्तं मम यस्यादृक्षमेरुते यच्चक्केशास्तु मन्यासः विवेकेनैव नान्जयेत् मत्स्य मतं नाम
तन्मुक्तिमार्गनिदर्शकं क्लेशकर्मविपाकैस्तु आशयैः स्यादसंगतिः तदानिंदानंदमय आत्मनं चिनियते आत्मनोजायते मोदस्ताः
मुद्राः परिकीर्तिताः नाजेयाधारणाध्यानसमाध्याद्योस्तु मोतदा देहबंधकरेयमनन्मासंपमिकीर्तितं अज्ञानेन यतो जीवो देहपा
शेन वध्यते अज्ञानभक्षणं प्रोक्तं तस्मान्मांसस्य भक्षणं अज्ञाननाशनज्ञानस्योदयान्मोक्षः प्रजायते दत्तात्रेयाय यत्प्रोक्तं सात्विकं
तन्निरूपितं अनेन वाममार्गेण मोक्षो भवति सर्वथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि श्रीकृष्णस्यापि तत्स्व सारार्थं तंत्रराजस्य सारमर्थं प्रगल्भ
तो यदीयते लभ्यते तदिति शास्त्रस्य निश्चयः नमांसभक्षणे दोषो न मद्ये न च मैथुने प्रवृत्तिरेषा भूतानां निवृत्तिस्तु महाफला व्यामोह
कारकं मद्यं निषिद्धं नरकप्रदं ब्राह्मणानस्य पानमद्यं वैदिके वर्त्मनि स्थितः यावद्वेदश्च वेदीच कोन्तोभ्यमो प्रवर्तते तावन्न ब्राह्मणो मद्यक
लौसेवेत कर्हिचित् यथा स्तेनतथा मद्यं प्रोक्तकाले निषेवितं अमृतेन सहोमन्त्रे स्थानि मद्यस्तु धायते विष्णोपि सहोमन्त्रेनेन मद्यं विषा
यते अग्निर्वामचगायत्री सा आप्तु वेङ्कुरोर्मकि रवोत् उत्लद पविशुद्धेन वैदिकेनैव वर्त्मना अज्ञानान्नकारवोग्रेन मद्यविंडपतेयदि ॥

प्रतारकवचोभिर्वा यस्मिन्नुद्याय वापरि इहलोके महद्दुःखी स्यात्संपरान्नमतीव्रजेत् यदि दंत्र क्रियाशक्तौ ग्रहणायत्नकृतो भवेत् तदा
किंचिन्न्यूनं विशेषेण स्वल्पज्ञानाधिपो भवेत् विस्तारयार्थे नेकर्थं नरेण स्वरयाशुनः अविप्रस्तो यमा मोहितिप्रेमत्वनाशालीयते गौरीपैष्टी
चमाध्वीच समाश्रमभिधीयते सा तेवैवे शयो नैष्ठाबालणास्यनत्वकाकथा शक्तिरुच्छिष्टं न पयः पिवेत् मद्यं मांसं तु पुनस्तस्य न पिवेद्द्विको नरः
दैवात्कदाचिद्विप्रो पिवेद्द्वैतं मंत्रैः प्रतारितः दैवेन मद्यपो जातः तस्योद्धारो मयोच्यते स्वजैत्स्वैदिके कर्मणि तु लसीं नैव संस्पृशेत् चंडा
लो वा तुरुष्को वा यः कश्चित्कौलमाश्रितः तैस्सवं संगं ब्योनात्स विप्रस्तत्क्षणवित् ग्रंथं हृदज येद्देवी शक्तिसंगतयात्वहं देवता
चिंतयेच्छक्तितन्त्रमात्मस्वयमेव हि एवं भावनया यस्तु शक्तेः संगं समाचरेत् प्राणायामनाद्यापि भेषजामंत्रतन्त्रया संस्तम्भ
शुक्रं च जपेद्यावत्स्खलति चांगना शक्त्याग्नौ तद्दशांशेन स्खलनं होमयेत्ततः पुनाररतेसमास्य स्खलिताभ्यां च तर्पणं पुनार
नामर्जनं च पञ्चमहादिने चरेत् प्र—— तु संभोज्याः शक्तयः पंचमेस्तथा एवं कृतविधानस्य देवता वरदा भवेत् दोहीत
चैत्रान्तपिष्टान्हर्षमासि च महद्रेः त्रिरात्रं तितिमिभिन्नपिंडस्थपावीपिदिनद्वयं भागाष्टकं माषपिष्टीषष्ठागाजपलस्य च स्वर
सस्यपक्कसंख्यायां भागाच वक्ष्ये भागद्वयं ते तंडुलानां मेथिकाहिंगुजीरकं लवणं च यथायोग्यं प्रस्तरयामर्दितं चटकं च
क्षीकृतेनागवल्लीदलैर्यपरिवेष्टितं जलयंत्रे विपक्कं तत्क्षिप्त्वा द्रव्यमुच्यते कालखंडकर्कस्य वाष्पयंत्रविपाचिते
माषाढकी मसूराणां चनकानां समन्विते समभागेन हर्षेन तच्चूर्णं हिंग्वादिमिश्रितं वटकाः कृतैस्तैलेन पक्वास्तु

द्रिकापरा सर्वासामेवमद्राणांकरणांकजलेस्थले स्वादेयाथवापयमासवंवानचेतरत् गोधूमचूर्णमासंसचपक्वंसंमेलयेदृढं द्रि
मेर- नत्रयंजलेस्थाप्ययावदम्लभ्रजायते सम्यक्सानिमत्स्यविडानिपक्कामत्रतभेरयेत् मध्येतद्राद्रिकायाश्चदत्वापक्काचरोटिका इयं
तंत्र- मद्रासमद्रिशदेवितन्निकरापरं मांसंमत्स्यमाषपिष्टंमसृणांचचूर्णांक गोधूमशष्कुलीमध्येदत्वाज्यपरिपाचयेत् इयंतपरमा
२७१ मुद्राशक्तीनामतितृप्तिदा पारिकाष्टरिकाश्चैववेष्टमचूर्णपूरिकाः दत्वामाषस्यशक्तीनांमद्रिकाःपरिकीर्तिताः सम्यकृत्वप
क्वमांसंचतथामत्स्यमेवंपले स्विन्नेनहरिमथानांहिदलेनचमेलयेत् सम्यक्पिष्टकदाहेनघृतेनपरिपाचयेत् समांचसमितांद
त्वामरिचानिचपत्रजं लवंगंचापिसन्नेलांजातीकोणांतथाविधं यथोचितंततश्चदत्वामोदकान्कारयेद्दृढं वाममार्गगणेशानो
मद्रापरमतोषकृत् माषामजशाश्वनकामज्जस्काःपरंसमं सम्यक्पिष्टंनिवघ्नंचदत्वापिदत्वाविलोडिते सम्यक्सासामस्कृतानावयोः
पक्तिताःसितयातथा एलादिकैस्सुगंधैश्चाहूलिकामद्रिकामताः सम्यक्स्विन्नममांसंचराजिनावक्तृतस्यच शुष्कस्तभानुकि।
णेराज्येपक्कस्यचूर्णं इयंदत्वापचेत्सम्यग्यावद्रवतिपिडिते सेमिनाचसमांदत्वाकर्पूरादियथारुचिं मद्रेयंगणनाथस्यप्रि
यातोषकरापरं सम्यक्कितिरिमांसंचजलजंत्रेणपाचयेत् हृतंसंभर्जितंतेनतत्स्यचणकचूर्णकं संमेलाभर्ज्यपिवाचघृतस
म्यकृत्पंपचेत् सितयामद्रिकाचेयंगणेशानोप्रियंकरी हरिमच्छकविंहृत्वांमज्जानांचूर्णकसयवस्व तथागोधूमसेवानांमृक्र
चूर्णंसलतुका दत्वाणांगणेशानोप्रीतिदामद्रिकामता श्रद्धामत्स्यानेराणांतवमांसंसर्वेनमोनमं मसृणांचतथापसतिनि

गादिकपद्मिनीणां मांसं नदीमिकं जैयंत्रं देहे कारागपकस्मात् दिनाष्टकं यथा मासं यस्मिन् देशे न यजेद्देवताम् तत्र मासे देवतायै समस्तं कुर्वन्ति
वेदयेत् पूजायंत्रं दक्षमार्गे तन्त्रं याष्टकेन च लिखिताकेशरादिमणोचराभिस्समालिखेत् वाममार्गे लिखेद्यथाप्रथमायवक्रेण ।
के षण्मासं पूजनात्तत्र वरितेसिद्धमाप्नुयात् ध्रुवमात्मप्रसूताया प्रभाते रजस्वलेरजः तदभावे तरुणापास्त्र नीरोगायाः रजो मतं द्वा
दशमासमतिक्रम्य सयोगे षष्ठ्या वा भवेत् तदभावे तत्कुसुमं गोरोचनैवापराजितं तस्योर्ध्वभागे निःक्षिप्य घर्षितं रक्तचंदनं तदाभावे
मूलमार्गे तेन यंत्रं समालिखेत् तदभावे तत्र द्रवाहृतरक्तचंदनैः यथोक्तं विलिखेद्यंत्रं तत्र सा भवति देवता नववर्षेण तत्प्रकाशेन स्त्रि
वाममार्गस्वरेण माः वाममार्गेण पूजनमस्तु पूजालोपं करोति यः तस्याशु विर्तवंशा श्रद्धेवी नाशयते ध्रुवं सम्यक्पूजको नियमं कस्मैरपि
सत्यैकैः जायते लोकविख्यातो दाता भोक्ता च धर्माचकः वाममार्गे रतो यस्तु पूजने न तर्पणं न च नियमं प्रकुरुते तस्य देवता चक्रभूदि
ता संततिं चापि संपत्तिं भक्षयेत्तत्र संशयः अतिवेषे पूजने तत्तयंत्रे द्वेषोक्तवर्त्मना वर्षाद्वा द्विर्मासेन देवता दुष्टमिकामकं निहंति नै
वकर्तव्यो वाममार्गः स्त्रयावहः रतिमात्रे वामिनाकर्त्तव्या चेदिशी दृशी लिंगायोनि भगः शक्तिर्योगां वापि जलं मतं इति भावनया वासी
रति कुर्वन्ति सिद्धयते अन्यथा स्त्रीगमनेन निरये परिपच्यते जीवस्य हननेनापापं वाममितं न निविद्यते यदीदृशी तदा तु हिंस्रैर्वा वेत्तिरमाव
यात् अवश्यमेव कर्तव्यं मनस्तोषे कामिनेन तु तस्मादस्य पशोः पापं तत्पायोर्ध्वगामिनाय च स्वर्लोके जातपापी प्रजा तस्य च सिद्धये देवताय
नलोभिनं नमो हनन्नामपहं इत्युच्चार्य हितायोहन्यान्नस्य ननुष्यंति देवता पूर्वजन्मनि येर्वैमि भिक्षुं नेमडुपासते स वहंते न पशोर्वलि

मेरु तंत्र २७२

योग्याभवंतिहि देवतासन्निधौ यत्क्रमाणामानिस्त्र्यालये वामिनां च सदा कार्या सर्वास्वप्रमदास्वपि देवी उक्ति कठोरं वाप्रिये
नैवासंसंवदेत् यतिनीं चापजां वापास्त्रमादीनां केरस्थितम् वामिभिस्ताश्च भोक्तव्या एष धर्मः सनातनः अनर्पयित्वैव केशान् रश्मि
प्रुवाथ्धनकास्येत् चांडालीमनापि स्त्रीणां स्पर्शदोषं न मानयेत् रजस्वलभगं दृष्ट्वा कुर्यादेकाग्रतः क्रिया केवलं स्वयाहोमस्त्वम्रस
दे समाचरेत् तदा वा निश्चते कुंडादेवताहीमादर्शिणं कुर्याद्धवं दृष्ट्वा तिमनाभीहेन योज्जयेत् श्मशाने वाप्यमी गेहे चैत्यायत्ता कु
चोपरि मुंडपएथवा शौचस्थाने वाप्यनयं मंदिरे सुरास्थाने प्रकर्तव्यस्तत्र तिष्ठति देवता शालग्रामो नार्चनीयस्तुलसी नैव संस्पृशेत्
तीर्थयात्रां न कुर्वीत नगायां स्नानं च नाचरेत् स्यानाभोवजपं कुर्यात्स्वयमेव समन्विते आसनार्थं वरं कृत्वा जपन् सिद्धिमवाप्नुयात् श्मा
यशो वाममार्गेन सिद्धमेशो यदा गुरुः तदैव जायते सिद्धिरन्यथा पैतनवद्भवेत् वाममार्गाद्रते सिद्धिः कल्पमाण्येन जायते तदहं संप्रवक्ष्या
मि सुलभं साधनमद्भुतं सुद्धस्यावा च तद्देशे पाकुसायांभोमवासरे गृहीत्वा नरकपालं तु मध्ये मांसेन तस्योदरे कुष्माण्डात्मिश्रितान् कृत्वा ग
के दक्षापथभूमिकां पक्वान्ते निर्जने तस्य तले संलिप्य भूमिकां दंडमात्रान्तरे दिक्षु कीलान् मूलेन रोपयेत् अथोत्तरस्तत्र हस्तेनासमन्ततक
दीरके निवेशयेन्तव्य पूजां देवतायाः समाचरेत् देवीतच्चादिसंस्थाप्य तस्मिन्स्थाने प्रदीपकं कुर्याच्च नरतैलेन नाभावे कपिलस्य केः
तदभावे नु तैलेन कुडवप्रमितेन च दीपं कुर्याद्दशशतसूत्राणां वर्तिकामता तस्योपरि कपालेन कज्जलार्थं निवेशयेत् दीपं दृष्ट्वा जपे
न्मंत्रं नाम तत्र विलोकयेत् प्रदीप्रज्वलिते तैले भूत प्रेत पिशाचकाः नानारूपाभिरन्ते सामायके भीषयन्ति ते न भेतव्यं न दंतत्वा

महस्तेननिः क्षिपेत् तेषामग्रेनामरूदृष्टिप्रपश्यद्दीपमेवहि किंचिच्छेषेद्दीपतैलेदेवी सावरदाभवेत् तस्मैतत्त्ववलिंदत्वास्तवमंसेया
चयेद्धरं पूर्वकर्मविपाकेनयद्विनायाति देवता दीपान्तेकज्जलंग्राह्यं तस्यदेवीप्रसूज्यव २०ल ध्यानयेत्तज्जहेसिंहंदत्वाद्रोगः सोऽञ्जनाद्
रो हत्वाद्योः कज्जलंतत्त्वप्रयोगानाचरेत्ततः सर्वपर्वप्रसिद्ध्यतिलोलयेत्तियोरोमति रक्षयेदञ्जनेसम्यक्कोपवेद्वतिभैरवः इमेतत्।
होतिगदितंगणेशप्रविंतमहत्। ३॥ २०३॥ २२४॥ ८७९०॥ इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतंत्रेशिवप्रणीतेउत्तरा
म्नायगणपतिमंत्रकथनेविंशप्रकाशः ॥ २० ॥ मैत्रीशिवप्रणीतेस्मिन्मेरुणाग्रकटीकृते मेरुंभूतेचतंत्रेगाणगणेमन्त्रनि १
यः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच भगवन्देवदेवेश गाणेशामयाश्रुताः सरहस्याः महामंत्राः कलौसिद्धिप्रदायकाः अतःपरं सर्वदेवप्रसू
र्यो दिवाकरः तु हितस्ययेकेमंत्राः केषाम्नायेषुकीर्तिताः श्रीईश्वरउवाच पक्वपवास्यवाम्नायेदक्षिणःयमिकीर्तिते यथाथ्येयवनेवि।
श्रुतममेवकरेस्थशेत् उपासनातेत्येतस्यस्वधर्माचारवर्ष्विका चतुर्वर्गेरोप्रप्रदोदेवेयंसर्वसंमतः सर्वेषामेवदेवानांनेत्रभूतोजगत्।
पतिः तस्यमंत्रान्प्रवक्ष्यामिसावधानाभवाम्बिके ॐह्रींघृणिः सूर्यआदित्योमंत्रश्चाष्टाक्षरोमतः देवभागोमुनिश्छंदोगायत्रंदेवतारविः
तेजोज्वालामणिहुंफट्स्वाहेतिचदशाक्षरः हृन्मंत्रःसमप्रवर्णोयंब्रह्मरूर्वःशिरोमनुः विसृष्टवेःशिखामंत्रोवर्मणारुद्रसर्वकः अग्नि
र्वीनेत्रमनुरस्त्रंसर्वपदादिकः विधायेवंषडंगानिमूर्तिन्यसेयथाक्रमे मस्तकान्तर्जयानुस्यपादकेशेषुदेशिकः पंचरूसैःसहा
दित्योरविभानुवभास्करः सूर्यस्ततश्चमंत्राणांन्यासाणांवाद्यान्नसेदुयः शीर्षादांकंठहस्तकुक्षिनाभिलिंगाग्रिप्रक्रमात् ध्यायेत्ततःऊंर

मेरु-
तंत्र-
२७३
४७३

लिनेक्रमाद्दलेष्वपंकजे पुनः पद्मचासयंचवरं केशरभूषणां त्रिनेत्रं रक्तवर्णां वरदाभयकरां कमले स्थितं मातृकाद्ययोगपीठान्तपीठं।
चार्चयेद्देवि धर्मादीनांस्थले तत्र यजेत्कोणेषु तत्र येशानानामध्ये पर्ण्यंतेसमारा भ्यंभ्रम् तंके विमलेच तथा सारं परमेश्वावमेवच त
त्कोणेष्टदले कृत्वादले मूलेषु चार्चयेत् पूर्वादिष्वतथा मध्ये दीप्तासूक्ष्माजयातथा भद्राविभूतिर्विमलाह्यमोघाविद्युतातथा सर्वतो
मुखिकाश्चैवह्यग्निवर्णाः स्वभूषिता आसांवीजानि रौं रीं रें रैं रों रौं क्रमेणतु रश्चेति नवपीठाग्रासने बलविश्वासि शिवात्मने सौराययोगपीठाय
हृदन्तोष्टदशाक्षरः अनेन पीठं संरज्य स्वाबोल्काया गिगोहिनी मूर्तिं चकल्पयामीति प्रोक्ता मूर्तिं प्रकल्पयेत् तस्यामावाह्य देवेशं
तत्र सूर्यं समर्चयेत् तत्कोणेष्टदले कृत्वादिग्दलेषु यजेदिमान् आदित्यं च रविं भानुं भास्करं चण्वेचयं ॐ ह्रैं मेषान्तवीजानि विदि
क्ष्वयजेदिमाः उषां प्रज्ञां प्रभां संध्यां ब्राह्म्यादीश्चदलाग्रतः सूर्यस्याग्रेरुणः पश्चाद्विष्णुः पूर्वोत्तरस्तथा तद्बाह्ये च ग्रहश्चालोकपा
लास्तदग्रतः तदस्त्राणि च तद्बाह्ये भास्करार्घ्यं च मीरितं अष्टलक्षं जपित्वा तेऽपस्यसहस्रमिहैः जुहुयात्सहस्राणि त्रयाणां कः साधको
नमः तर्पयेत्कुंकुमसलिलैश्चंदचंदनवासितैः स्वाभिषेकं ततः कृत्वा ब्राह्मणान्भोजयेत्तथा एवं सिद्धे मनौ मंत्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति
रक्ताम्बरधरो रक्तगंधमाल्यानुलेपनः सूक्तं तीरसमासक्तगुडभक्ताशनो निशि मिताहारस्तथा वीतसंगः संतोषवान्सदा मंत्रमाव
र्तयेन्नित्यमारायनपरायणः रथमभ्यर्च्य भास्वन्तमर्घ्यं तस्मै निवेदयेत् प्रत्येहं रविवारे वा नदीषु तन्मध्ये गायते अष्टदलमालिख्य यजे
त्पीठं यथाविधि तत्र संस्थापयेत्पात्रे स्वर्णं हेताम्रसमन्वं वै रंभश्च जलेनाहिमूलमंत्रं समर्चयेत् पुष्पोदकेन संपूर्ण्य प्रतिपत्तत्र कुंकुमं

रोचनो राजिकाभक्तचंदनेनेव शालितंडुलान् श्यामाकतंडुलान् शालीन् करवीरजपाभवान् सविंशे देवतानैमेकं भास्करे संगामधेयेत्
उपचारैर्निवेद्यान्ते स्नापयित्वा यजेदन्ते सम्यगाशोनवशान्नम् यः पुष्पादिपर्यजेत् उत्तमामलकेपात्रेजातस्वच्छमहीतलः इष्टैर्नि
धायश्रोत्रेनेमांगसावर्णसंसेवेत् ततोजपन्मूलमंत्रं पिबाद्यात्र भानवे अर्घ्यं प्रसन्नवेतासन्दयात्र सम्मनोजलिं पुनर्नियतधी
स्नावयावज्ञात्वनिर्जिः करैः अर्घोदकेसमादनेजपेदष्टोत्तरंशतं ततः प्रसन्नोभगवान्वपको दिशमात्मनः अनेनतत्प्रयोगेनभवे
दाशुनिरुपततो वृद्धिःपुत्रकलत्राणांतेजोवीर्ययशःशतं तन्मंत्रसहितोमोभिःसमर्थांजलिसेचनं पापापस्मारदारिद्र्यनाशनं।
श्रीकरं परं स्थंडिले स्थापयेत्कुंभं तीर्थोदकसुपूरितं हिरण्यरत्नगंधादिं तत्र निक्षिप्य पूरयेत् देवं सपरिवारं तत्र प्राग्वत्क्ष विधिना ततः
स्थंडिलेग्निं समाधाय कपिलापयसा चरुं पक्त्वा तेन जुहुयात्तदाज्यमिश्रितं ततः सहस्रसंख्यं तत्संपातं शुद्धपात्रे कारयेत् व्रती।
स्नातो व्रतनियतो पूर्वाह्णे सुपोषितो अष्टमे दिवसे तेन तु सहस्रमभिमंत्रितेन अभिषिंचेत् कुंभजलैर्हृद्यानस्थो तमेव वित् सहस्रमंत्र
तेन होमसंपातात्तत्र ततो निशि व्रतापि सर्वोपवाद मिति ध्यात्वा तया सह संभोगमाचरेत् तेन सुपुत्रो गुणवान् भवेत् अथ समस्तानदेव
दोर्दिने सामघ उदन्तं हेरंब खखोल्काय अग्रगोहिनी सविनिर्भ्रमाव गायत्र्यं बंदस्सविता देवता सहस्रकरुणायाग्निवपुषे मंत्रेण हृदयमने
सहस्रकाकारायाग्निवपुरिति मंत्रेण शीर्षकं सहस्रबालायस्वाहेति कवचं वसने नेत्रकं सहस्रकायहुंफट् इतिशस्त्रं पंचांगमीरितं
मंत्रवर्णैः षडंगं स्यात् ध्यानमस्योच्यते शुभं रक्तपद्महस्ते विश्राणा वरदाभये वेदकामे विनेत्रं च रविं ध्यायेत्तु भूषितम्॥

मेरु-
तंत्र-
२७४
274

पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे देवमावाह्य मंत्रवित् लक्षमेकं जपेन्मंत्रं नियतात्मा जितेन्द्रियः जुहुयात्तद्दशांशेन बिल्वाश्वत्थपलाशजैः उदुम्ब
रसमन्वितैः त्रिमध्वक्तैः समिद्वरैः तर्पणादि ततः कुर्यात्प्रोक्तोक्तविधिना सुधीः पूर्वादिकं वक्ष्यामि तत्सर्वं वक्ष्ये शक्तिनामधेये पतत्संसेवना
न्मुनीनां खेचरीसिद्धिरीरिता न भास्करसमः कश्चिद्भुक्तिमुक्तिप्रदायकः प्रणवश्रुतिवाल्कायमेकः पंचार्णोऽस्य तु मासोध्यानेन च पूः।
पूजा च प्राग्वदेव समीरिता रवीजादिकं सर्वं तत्षडंगोर्णोऽसमवर्णकौ भवेतां मासपूजादि ध्यानाद्येव पूर्ववत् समन्तरे गायत्र्या महे हंस
हंसकिरणाय धीमहि तन्नो रविः प्रचोदयात् अनेन सूर्यगायत्रीजपतामिष्टदायिनी भगानेराजपत्राणां देवतेजो विधायिनी
यन्त्रे ह्येनाखिमिरं हृष्टे हृष्टे नैव कदाचन परस्त्रीभिर्यवहवी रे सर्वचलश्चये जातिमान्भरजपतः प्रत्यक्षत्वात्प्रभावतः सार्वभौम
त्वमाप्नोति विद्यासंपन्नालल्लापयेत् ऊँ ह्रीं हंस स्वतर्वेर्णां मंत्रप्रोक्तो दिनेशितुः ऋषिर्ब्रह्मा च गायत्री छंदः सूर्यश्च देवता मायाय
या षडंगानि षड्दीर्घान्वितमायया देदीप्यमानरत्नौघमुकुटेन विराजिते पाशांकुशवराभीतिकरं रक्ते भजे रविं नवशक्तिसमायु
क्ते पीठे पूर्वोदिते यजेत् मूलेन मूर्तिं संकल्प्य तत्रावाह्य दिवाकरं संपूज्य तस्यावरणमर्चयेत्क्रमशः सुधीः हृल्लेखा गगना रक्ता।
करालीच च तत्पर्यंका महोच्छुष्मा पंचमी च मध्यात्पूर्वादिके यजेत् प्रथमे द्वितीयावरणं मातृकाभिस्तृतीयकं सोमज्ञगुरुशुक्राद्या दि
त्यभौमा निशाचरः विदिक्षु पूजयेत्सर्वे चतुर्थावरणे रवेः स्वनामाद्यं ततो रविं भूषितं प्रथमे वदेत् श्वेतहृदंते खेटस्वनाम पूजाम
नुमन्तः पंचमी लोकपालैः स्यात् षष्ठी वा पितृदायके चत्वारि लक्षं जपेन्मंत्रं जुहुयात् दशांशतः ब्रह्मवृक्षसमुद्भूतैः पुष्पैर्हि मधुर

स्तुतेः सरोजैर्वा ततो देवं तथैव दधिभिः षेचयेत् ब्राह्मणाराधनं कुर्यात् ततः सिद्धो भवेन्मनुः एवं साधितमंत्रस्तु काम्यकर्माणि साधयेत्
पंचेंद्रवेश्मनि दिनैः रविवारेऽथवा सुधीः दद्यादर्घ्यं हयमेधफलं भवेन्मत्योदितं फले ॥ अथ प्रयोजनानां तु तिलकोऽवद्यते मनुः अस्त्रस्य
वह्निः कीलः सः प्रोक्तः सर्वार्थदायकः अजोऽस्य मुनिरुद्दिष्टो गायत्रं छंद उच्यते देवतास्य मनोः प्रोक्तः सविता सूर्यपूजितः यस्यान्दद
लेयावर्त्मलादात्यकेन तथा मर्द्दादिकं च पर्यंकेऽमंत्राणां विन्यसेत् सुधीः मायाबीजेन षड्दीर्घभाजांगानि प्रविन्यसेत् स्थितः प
द्मे रुणोऽब्जनेत्रो रुणाभरणैः स्वभूषणैः पद्मद्वयवराभीतिहस्तश्चारुणसेविताः सर्वादिते यत्पीठे नवशक्तिसमन्विते षडंगावरणे
वाथ प्राग्वत् देवं द्वितीयकं दिक्पालैश्चास्त्रतीयस्वाव तथैव ततः प्रभृतिः ततस्तेज स्फुरद्यन्निर्माल्यं विनिवेदयेत् जपेद्वादशलक्षं च
तत्सहस्रं हुनेत्तिलैः घृताभ्युक्तैः स्थापितान् दशैः तर्पणादि ततः कृत्वा प्रयोगान् साधयेदथ दद्यात् स्वीदितं चार्घ्यं दि
नेशाय तु साधकः सोऽपि सायं तथा प्रातः दिशं पौत्र विवर्द्धनं करोति रत्नवस्त्रादिभूषणानि विवर्द्धयेत् अष्टपत्रं कुंकुमं कुर्यात्तत्कुंभा
न्वेवान्यसेत् पत्रमध्ये कर्णिकायां तोयं तेन स्थापयेत् नवग्रहा नमनावाह्यते षट्कं भेषमंत्रवित् कर्णिकाकलसं मूलमंत्रेणाव
सहस्रकं प्रजपेत्त्र्यक्षं तन्मंत्रान्शतं कवीजपेत् सुधीः तज्जलैरभिषिंचेत् साधको ग्रहदूषिते रोगानशान्ति सततं लक्ष्मीश्चापि
स्थिरा भवेत् ग्रहहोमः प्रकर्तव्यो ग्रहाणां वैकृते तथा चंद्रभानोश्चोपरागे निजदेवार्यमंत्रवित् विग्रहादौ भये वापि चौरहे पमहागदे
सर्वमंडले कृत्वा ग्रहान्संस्थाप्य तत्र च स्वदिक्षु वा यथीनं स्थाप्य यावत्समिद्भिः अर्कद्विजद्रुमाश्वत्थोदुंबरखादिरैः शमीदूर्वाकु

मेरु-
तंत्र-
२७५

275

शोऽष्टैतेः क्रमाद्धोमः समीरितः अष्टाधिकसहस्रं च वह्नेन स्तूर्य्यस्य चाहुतीः अनेनाग्नेय्याहुतिभिर्हुत्वा होमं समापयेत् गुरुं सं
तोष्य स्वविभवैर्यथाशक्त्या च दक्षिणां दद्याच्च भोजयेद्द्विजान् संग्रामे विजयी भवेत् रोगनाशो निरुजं साश्च दीर्घमायुश्च विंदते क्रमा
द्दोहादिकानां च शान्तिर्वा प्रजायते सर्वेषां च ग्रहाणां च होम एकत्र वा भवेत् एवं प्रतिदिने मंत्री दिननाथं समर्चयेत् यनथानेय
र्घ्यदानाच्छ्रीमाश्च दीर्घं स विंदति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि संग्रामविजयाभिधं मंत्रं सूर्यस्य सोऽहं च ख्यातरोमं महामक ऋषिश्छंदो देव
ता च हंसजगायत्रमाकर्क सर्वपूजादिकं चास्य क्षेपोजनकमंत्रवत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि हंसो यंद्वात्मोमक ऋलामतिः समृदि
होगायत्रं छंदउच्यते देवी पूर्वं देवतानां परमात्मा समीरितः षडीर्घयुक्तकारेण हृत्पूर्वेण षडंगकं रक्ताब्जेकांचननिभं शोणं टंकं च
राभयेकरैर्दधानं पद्मसंस्थं हरं गौर्यैकगं भजे सर्वादिते यजेत्पीठे दिक्पालादिप्रकल्पिते तत्र देवं यजेन्मूर्तिं मूलेन कल्पमंत्रवित्
पूर्वं मंत्री यजन्मंत्री दिग्दले षट् प्रपूजयेत् अष्टौ वसून् रवाणि परं च विदिशासु च अंगानोजानि तंत्रो द्विजां च प्रपूजयेत् ततो लोकेश
रास्थापितदेवेवा सुधान्यपि जपेद्द्वादशलक्षं च तद्दशांशं तथाहुनेत् सर्पिषाक्तेन हविषा तर्पणादि ततश्चरेत् १०० पूर्वादितेन विधि
ना सर्पियार्घ्यं निवेदयेत् गोमयेनोपलिप्तायां भूमावष्टदले लिखेत् सूर्याष्टग पैरथवा चंदनाभ्यां मंत्रं निमं लिखेत् कर्णिकाया
न्तत सोऽहं स्थापयेद्घटे तीर्थादिजलसंपूर्णं तत्सोऽहंः स्थापयेत्करे दक्षिणं वामहस्तेन मूलमष्टोत्तरं शतं जपेत्तथामयेत्तच्च कलशं चे
तिभावयेत् तेनाभिषिंचेत्साध्यं तत्क्षणात्सेगतभीस्थवै गतरोगो दीर्घजीवी विपद्भयपरिच्युतः स्त्री भवेच्चिरसौभाग्या मंत्रयेदति

व्यः

णापरे श्रादौतेनविधानत [stain] करणाकककःशुभः अष्टोत्तरसहस्रंचमंत्रयेकरकेशुतः भावयित्वाजलेतस्मिंस्तेनाभिषेचयेत्

विषीनेनिर्विषोभूयात्स्थावराजंगमादपि महासर्पेणदष्टोऽपिमंत्रमानेत्रयेकरे विमसेदंशिनोमूर्ध्निमंत्रयित्वाविषंहरेत्

मंत्रस्तथाकरकरस्थधाराधारासुतेस्मरेत् स्वर्णेचास्मिंस्तथाराभिभविषित्वामंत्रंजपेत् गदिनेमार्जयेस्पृष्ट्वातु सद्यःमयविनाशने श्र

पस्मरित्रिदोषोत्थानरोगान्हन्यात्संशयः शीर्षेचंदमविवेतमंत्रंहेसार्णउत्पके सेवित्वाष्टजपेन्नित्यंसेतपयेत्सलिलेनजरां त्यायेत्

मंत्रादिमेवर्णेस्तथाधारापरिस्रुते द्वितीयेचंद्रस्थाभामिर्मार्जयेत्तेनदाहहन् ॥ मार्तंडभैरवस्याथमंत्रंवक्ष्यामिसिद्धिदं हकारो

रेफसंयुक्तोयकारेणसमन्वितः औकारस्वरसंयुक्तःललेजकारसंयुतः विंदुयुक्तेकूटयुक्तेमार्तंडस्यात्रिवर्णके युद्धितेविंवबीजे

नसर्वकामफलप्रदं विंवबीजेदक्षमार्गेभजतोसिद्धिदंभवेत् वाममार्गेणभजतामात्मदेशांकिमिदंद्वयेः वक्ष्यामतिनिरूक्ते

दोमार्तंडस्वात्तभैरवः देवतास्थाथहेबीजेविंदुशक्तिःप्रकीर्तिताः मूर्तिःपंचसप्तदिशःसूर्योभास्करभानवः रविर्दिवाकरः

प्राक्षिमत्वाहेगुलीशुताः पंचकस्वात्सबीजेनपंचदीर्घाविनेनतु शिरोवदनहृद्गुह्यपाददेशेषुतान्यसेत् ततःषडंगंन्यासेनतु

र्ध्यान्हीर्वेस्रुताणुना अस्त्रमासानन्तरेतेनप्रमासोत्रकीर्तितः व्यापकंमूलबीजेनऊर्ध्वीनतदनेनरे जपाकुसुमसंकाशमष्टबाहुं

चतुर्मुखं मोवमखेद्विनयनेमणिमकुटान्विते खड्गपद्मचक्राणिशंखपाशंतथास्त्रणि शुद्धमालाकपालेचदधतंकरपंक

जैः सर्वांगाश्रितयाशस्त्रालिंगितेहारशोभिते पद्मस्थितेहासमन्वितंमार्तंडमभिमांभजे पीठदीक्षादिभिर्भक्त्यागवदेवेशप्रजपेत्

मेरु
तंत्र
२७६
276

श्रादावंगानि संहृत्य कर्णिकायामथादिकाः पूर्वादिदिक्षु सूर्यादीन् विदिक्षु परिपूजयेत् नेत्रमीशानकोणे च मध्ये खेचरान् अपि
दिक्षु खराना गुह्यानि मार्तंडार्चनमीरितं लक्षाणि त्रितयं मंत्री जपेद् होमं च बिल्वयोः दशांशं कमलैः फलैर्गुड्यान्नघृतादितैः प्रभवत्
कुर्यादेवं च द्वयेन प्रयोगान् आचरेत्ततः चतुरंगबलं सम्यक् तैः सम्मनोभिः श्रियं लभेत् लक्षं नेत्रशाल्याज्य तिलबिल्वैर्विधानभाक् राजानं
च वशयेच्छीघ्रं यवाज्य समहोमतः जुहुयामात लिंगे सकलमभतेर्थं स्वनाक्षिते ३४ एवं यः साधयन् मंत्री तस्य विघ्नाद्यशोकले पुत्रलक्ष्मीसु
सौभाग्यं सर्वदा विजयो भवेत् सर्वोक्तापातनैर्नाशा दृष्टि फोबीज सह संहरेत् श्रीमंत्रो यं दशाणीत्तपंचाम्नायेषु कीर्तितः ॐ ह्रौं श्रौं सवि
ड्रः सम्सूर्यायमग्नि गेहिनी दशाक्षरस्वजप्योयं द्वादशाष्टतसंख्यया हृष्टाग्रहात्तसौभ्यास्स राजभाग्यं प्रजायते हुताः सप्तकृते वि
स्त्रस्वेनायोन महेश्वरः इंद्रपत्नी द्वापरेन्तकलौ चंडी विनायकौ भास्करः सर्वदा नृणां सर्वेषां फलदायकः यथा तेजोमयं तन्नतत्तेजं
सूर्यस्वरूपके इत्येतन्मया माख्यातं किं वाच्यमथ तद्वद ॥३६॥१३६॥ इति श्रीमहामाया महाकालानुमते मेरुतंत्रे शिवप्र
णीते सूर्यमंत्रप्रकाशः एकविंशः २१ ॥ श्रीदेव्युवाच सूर्यमंत्राः श्रुता देव तं देशानां खेचारिणां श्रोतुमिच्छामि चमन्तः
सप्रयोगांस्ततो वद श्रीशिव उवाच साधु पृष्टं त्वया देवि त्रैलोक्य उपकारके कालेन कथितं मत्यैतन्मया कीर्त्यते धुना माया
या मकरूपं च ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः नवन्तो नैव जानंति किंपुनः प्राकृताः जनाः प्रथमं सत्त्व महाविलोकनाड्यमच्यते तथा
ममयग्रहारूपं तं नवमायेनिहाणके ग्रहास्तस्थान्तदा देवाभूपाला श्राविलं जगत् नष्टं भवति रुष्टे पुशत्रुत्वमपजायते कदाचि

इत्तलिखितेमिथ्यादेवाभविष्यति ततयस्त्वकृतेतुः स्वैसौस्वैमिथ्याप्रजायते चेदस्तत्रमनसातीसर्वकार्यप्रसाधकः तद्दी
नानीचवह्निर्नरूपाणांतमंत्रउच्यते सौसोमायनमश्चेतिसोममंत्रःषडक्षरः सोमिसेकाद्रवंवीजंचंद्रस्यपरिकीर्तितं पंक्तिश्छंदो
देवताचचंद्रमाभार्गवोमुनिः सदीर्घैर्निजवीजेनषडंगानिसमाचरेत् श्वेताजसंस्थेरजतकांतिहाभविराजिते नीलकेशवक्त्रदेवा
मेदस्तकलेवर पीठेयस्मादिसंश्रुकेगगनेपरिकल्पच चंद्रमंडलपर्यंतेततः संपूजयेद्विभुं राकाकुहदंतीमेडाप्यासंजीवनी
तमा आप्यायनीचंद्रिकाचक्ष्मादिनीनवशक्तयः पूर्वादिक्रमतोमंत्रीमध्यांताः पूजयेदिमाः प्रस्ततानारकाज्योत्स्नाविमलाव्यापिनी
तथा चित्राचकृत्तिकाकांतिःश्रवणाःपीठशक्तयः अस्मंतोतेकलात्मनेसंविपीठायवैनमः अनेनपीठंसंकल्प्यनाममंत्रैश्चशक्तयः कि
जल्केषुषडंगानितत्कलाः पत्रगापजेत् रोहिणीकृत्तिकाचैवरेवतीभरणीतथा रात्रिरार्द्रातथाज्योत्स्नाकलाध्यानमथोच्यते हृष्ठे
ताःश्वेतवसनाःश्वेतमाल्यानुलेपनाः सुक्ताहारालंकृतांगयः पाणिपंजलिपुटाःशुभाः आपीनोन्नतवक्षोजभाराक्रांतावलग्नकाः
मदेनमदगामिन्यःप्राणानाथाक्रमानसाः प्रसन्नचंद्रवदनाःफुल्लेंदीवरलोचनाः यष्टान्नष्टोदलाग्रेषुलोकेशांस्ततोयजेत् वज्रादी
नितनोवाह्ययेवंपूजासमीरिता वर्णलक्षंजपेन्मंत्रंजुहुयात्तस्सहस्रकं हविषाहुतसिक्तेनतर्पणादितत्क्रमेत् ततःसिद्धोभवे
न्मंत्रःप्रयोगानाचरेत्ततः चंद्रेशिरसिसंचिंत्यजपेन्मंत्रमनन्यधीः त्रिसहस्रंतेनलभेतेद्रोगेभ्यःसर्वमकिंचनः लक्षमित्युह्नविष्या
शीजलस्यापिविसिनेदिवः चेदस्तत्तमनेमंत्रंप्रजपेद्यतमानसः प्रागतनियानंमथकवंशमोनिनमन्नाणात् चौरैर्जरेमहाक्लेशशिरो

मेरु-
तंत्र-
२८८

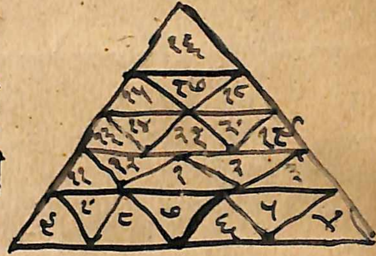
277

रोगे च दारुणे शत्रुमारादिनिकृन्तामि कामलायामयेषु च ॥ अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं तेन क्षोभिरविराड्भवेत् ॥ हृणिमायोपयाशक्ति जपेन्मन्त्रं जितें-
द्रियः ॥ सौभाग्यारोग्यसंपत्तिभाजनं मनुजो भवेत् ॥ मेरुवारुणवित्तीशमंडलानां चयेषु यः ॥ लिमेभमंडले कृत्वा निषीदेद्यम्भिमेत्त्वये
मध्यस्थे मंडले मन्त्रस्पृष्टोपकरणानि च ॥ अयुतस्य मन्त्रलेपमसंस्थतेष्टैर्वयजेत् ॥ विंशतितोरोयज्ञातं पात्रे संस्थाप्य पूरयेत् ॥ शुद्धगो-
पयसा मन्त्री स्पृशन्पात्रं मनं जपेत् ॥ अष्टाधिकशतं पश्चाद्दकाया मदये विशुः ॥ चैतन्यविद्यामन्त्रनादयादृक्षीयथा विदः ॥ कान्तिवशोपि
नाकामं सम्कीर्तिलभते तया ॥ विविधैविद्यामालिनिश्रुकं चंद्रिपन्ते च वेदश्रुक ॥ सविशिरोन्त्तामायो विद्यामन्त्रयेमतः ॥ वेसंचमिनिचं-
द्रस्य ऋषिर्मित्रस्य देवता सोमः श्रीकण्ठ उद्दिष्टमेकनत्रो निर्मितः ॥ आकारशक्तिरुद्दिष्टा ऊंबीजं परिकीर्तितं ॥ बीजेनैव षडंगानि न्यासान्
पूजादि पूर्ववत् ॥ चन्द्रस्य मंडलाम्भोनश्ठकारे प्रदितेस्मरेत् ॥ अमृतं निःसृतेनात्मा विन्यस्य कलेवरं ॥ एवं भावनया नीतं मन्त्रयेनिशि वारके
समस्तविविधरोगादिकाप्रशमनविनाशनं ॥ श्मशस्यौदयान्पूर्वं जलपानेन तत्पचरेत् ॥ एतेशोक्तान्यंगमेषामौमस्याथ मनुं तत्त्वं वे ॥ अथ
भौममनं वक्ष्ये सर्वरोगनिवारणं ॥ अचं अंगारको इं तो हृदं तत्पष्ठवर्णकः ॥ ऋष्याद्या ब्रह्मगायत्री भूमिपुत्राः प्रकीर्तिताः ॥ अंगारष-
केत्वस्य मनो निजबीजेन संमते ॥ नमाम्यंगारकं रक्तं रक्तांबरविभूषणं ॥ जानुस्थवामहस्ताढ्यं साभयेनरपाणिकं ॥ लक्षाष्टकं जपः प्रो-
क्तः खदिरोद्भवकैर्हुनेत् ॥ साज्यैः संतर्पणं रक्तचंदनाद्यैः समाचरेत् ॥ एवं कृतप्रयोगस्य मरणापराजयः ॥ ऋणग्रहानसलोकसत्स्य-
णीव्याधिविच्युतः ॥ ॐ ह्रौं श्रीं मन्त्री भौमो हृदनकः ॥ दशाक्षरो मनुः प्रोक्तो विरूपाक्षो मनिर्मितः ॥ गायत्री छंद उद्दिष्टं देवता भौमा

लोभवेत् स्त्रौंवीजं ह्रौंवीजं च शक्तिः स्यात् कीलकं क्लीं प्रकीर्तितं कालादिकसमस्तार्थे नियोगोऽस्यानाशने षड्दीर्घस्वरकवीजेन अंगुला
दिषडंगकं ब्रह्मरंध्रकर्णयोश्चाक्ष्णोर्नासिकयोर्मुखे लिंगे गुदे च मंत्रस्य दशवर्णान् क्रमान्न्यसेत् मंगलो भूमिपुत्रश्च ऋणहर्ता ध
नप्रदः स्थिरासनो महाकायः सर्वकर्मावरोधकः लोहितो लोहिताक्षश्च सामगानां कृपाकरः धरात्मजः कुजो भौमो भूतिदो
भूमिनंदनः अंगारको यमश्चैव सर्वरोगापहारकः वृष्टिकर्तापहर्ता च सर्वकामफलप्रदः शिखायां मूर्ध्नि भाले च नेत्रयोः क
र्णयोर्नसोः स्वके च चिबुके कंठे स्कंधयोर्भुजयोस्तथा पाण्योर्हृदुदरे नाभौ कट्यां लिंगे स्फिचोस्तथा जान्वोश्च जंघयोरंघ्र्योः क्रमान्न्या
मानि विन्यसेत् चतुर्थ्यन्तहृदंतानि सर्वविद्यावशानि च ततो ध्यायेद्रक्तवर्णं रक्तमाल्यांबराकाहृतं कंठे कमलमालाढ्यं करयोः शक्ति
शूलकं मंगलानां मंगलं च सर्वकामफलप्रदं एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं तज्जुहुयात् करवीरजैः जवाप्रसूनैः कुसुमैर्मधुत्रितयान्वितैः ॥
रक्तचंदनगंधाद्यैर्यजेद्रत्नभूषणैः विधिना भूमितनयं सर्वाभीष्टफलप्रदं अंगारमभ्यर्च्य पूर्वं तु मंगलाद्यांस्ततोऽर्चयेत् एकवि
शक्तिकोष्ठस्ततोऽष्टौ च ग्रहान् यजेत् भैरव्योऽष्टौ ततः पूज्या ब्राह्मी नारायणी तथा महेश्वरी च चामुंडा कौमारी चापराजिता वाराही ना
रसिंही च तथाष्टौ भैरवाश्च अपि असितांगरुरुश्चंडः क्रोधोन्मत्तसंज्ञकः कपाली भीषणश्च तथा संहारभैरव इंद्रादिलोकपालाश्च
तदस्त्राणि पूज्यानि च एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयोगान् कर्तुमर्हति एको नरो भौमवारे गारकेन त्रिरेखिकां स्वाग्रतो वामपादेन प्रमृज्य
शतं शतं जपेद्दशांशं होमः स्यात् तर्पणं पयसा चरेत् ब्राह्मणांश्च भोजयेदेकगुडप्रभूत रक्तवस्त्राभिः स्वर्णानन्तार्चयेदेकं सायकः सिसमान्

ग्र

मध्ये बिन्दुना लांछनीया इत्यर्थः

मान

मेरु तंत्र

२७८

अंकनीया

सः अनेनक्रमयोगेन निहत्यऽरणामादरात् लभतेमहतींलक्ष्मीं वत्सरेणानसंशयः विशेषान्मंगलेवारेदेवमेनंसमर्चयेत् ज
हुयात्पायेनमंत्रीशमयान्निजवांछिते त्रिकोणंपूर्वमहुत्पंचयाविभजेत्ततः तृतीयेरेखाचिन्हाभ्यांलांछयेत्समभागतः आद्य
रेखायांत्रिभागेत्तृतीयाचिन्हयोर्न्यसेत् द्वितीयेत्रसमाक्रम्यतृतीयाचिन्हयोर्न्यसेत् भुजरेखांतृतीयांतुसमंभाज्यासमन्ततः तुर्याचि
न्हद्वयेनाथ्यविभिन्द्यात्पंचमी तृतीयाग्रेकुर्वीतपंचम्यामध्यचिन्हके तुर्याग्रेयोजयेत्सम्यक्कंचम्याचिन्हयोर्द्वयोः अग्रेद्वये
मीनंदद्यात्सूत्रयुग्मविचक्षणः एवमेकाधिकासम्यक्कोष्ठानांविंशतिर्भवेत् तृतीयान्तर्गयोर्मध्यस्थितबाह्यरहेचयेत् देवतद
ग्रतोमंत्रीत्रिकोणादक्षिणक्रमात् मंगलाद्यास्तारपूर्वान्नमोन्तानेकविंशतिः भौमभक्तस्यैकविंशमेरुश्चीनास्तिनिःस्वता ॥ अथमं
त्रान्तरेवक्ष्येभूमिपस्यमहात्मने नानामायारमानन्दाच्चमंगलपदंवदेत् ङेंतेहृदन्तेहृद्योगिःआकोभौमप्रियोमतः आगवत्सजादि
केसर्वमावाहनमनुत्तमं भगवन्देवदेवेशएहिएहिमहाप्रभो ऐश्वर्यवशमायातभूतलेस्मिन्समाश्रितं एकविंशतिभिःपुष्पैः
रक्तैःप्रत्येकमर्चयेत् रक्तगंधादिवस्त्रैश्चनैवेद्यंचगुडोदनं कृत्वाभ्यैत्रिकोणान्तएकविंशतिरोटिकाः गोधूमचूर्णजातास्त्रस्या
पयित्वाप्रभक्षयेत् सगुडाःप्रत्यहंजप्यमष्टोत्तरसहस्रकं भौमस्तोत्रपुराणादिचर्चयातद्दिनेनयेत् एकविंशद्दिनंकृत्वायसक
सापिवायतः याचतीयेयोगपवस्तुसत्वरंसप्रयच्छति ॥ अथमंत्रान्तरंवक्ष्येभूमिपुत्रस्यसिद्धिदं ॐहांहंसःखंखः इतिमंत्रःप्रोक्तः
षडत्तरः मुनिर्विरूपोगायत्रीछंदोदेवोधरात्मजः षड्दीर्घैःषडंगानिमनोःकुर्वीतसाधकः जवाकुसुमसंकाशंशक्तिशूलं

न नक्कान्रसं

गदांवरं मेषसंस्थं रक्तवस्त्रं नवदेहं धरात्मजं रसलं तेजस्वाहोमः समिद्भिः खदिरस्य च शैवपीठे यजेद्भौमे शागंगानि प्रपूज
येत् एकविंशतिकोष्ठे भूमंगलादीन् प्रपूजयेत् नहिकिं ककुभानायां नकुलिशादीन् लनोर्ध्वयेत् इत्येवं समिद्धं मंत्रेशं सेवेत् सिद्धिप्र
योजयेत् नारीश्च समभीप्सती मंगलव्रतमाचरेत् मार्गशीर्षे च वैशाखे नमसा रंभः प्रशस्यते अरुणोदयवेलायां स्नात्वा च शुचिविग्रहः
देनान्या वेदपामार्गसमिधा मौनसेविनी नद्यादिसलिले स्नात्वा धारयेद्रक्तवाससी नैवेद्यं रक्तमाले पाद्यं कोसेमायं प्रयता विधि
ते विश्वमाकृपभौममर्च्येन्नदान्वया रक्तगोगोमयालिप्तदेशे पीठे निवेशिनी मंगलादीनि नामानि स्वप्रतीके प्रविन्यसेत् अंगुष्ठ
जानुनोरूर्वोः कटौ गुह्ये तयोरस्ति वामवाहो दक्षवाहौ गले च वदने नसोः चक्षुर्णोर्भाले ऊर्ध्वो मध्ये केशिवोपाकले वरे वाहहृदये च
मूर्द्धादि पादपर्यन्तं विग्रहे पादतो मूर्द्धपर्यन्ते तथादित्त्व प्रविन्यसेत् आरंवक्रं भूमिजं च नाभौ वक्षसि मूर्द्धनि एवं तत्त्व शरीरे सो
ध्यायेद्धरणीनंदनं अर्घ्यं संस्थाप्य विधिवत्पूजयेदुपचारकैः एकविंशतिकोष्ठाढ्ये त्रिकोणे ताम्रपात्रके आवाहयेद्धरणीपुत्रं शो
णं वृषस्थं चंदनैः अंगानि पूजयेत्प्राग्वदेकविंशतिकोष्ठतः मंगलादीन् त्रिकोणेषु वक्रमारं च भूमिजं ब्राह्म्यायामास्कावाह्य
शक्रादीन् वाङ्मयात्मापि धूपदीपौ निधाया प्यगौरमान्नं निवेदयेत् जलसूर्णानाम्रपात्रे रक्तपुष्पाक्षतान्विते फले निधाय मंत्रांभो
मायार्घ्यं निवेदयेत् भूमिपुत्र महातेजः स्वेदोद्भव पिनाकिनः सनाथिनी त्वां प्रपन्नाहं गृहाणार्घ्यं नमोस्तु ते १०० एकविंशतिकु
वोच्चकर्णोमि सर्वनामभिः प्रदक्षिणा विधानत्वानाव[illegible]वस्थानजे खादिरांगारकेनाथ कर्षाद्रेखात्रयं समं वामपादेन मंत्राभ्या

त्यो

मेरु-
तंत्र
२८९

२५१

भो

जप्यं   भोजं

सेनाभ्यां तत्र मार्जयेत् ॐ ह्रः खेदीभोगपतआशाय पुत्रसेनानहे तवे कृतीः खेचरये वामपादेन वप्रमार्ज्यहे ऽरणाः ॐ ह्रः खेकिनाशाय मनोभी
ष्टार्थसिद्धये मार्जयाम्यसिनारखोस्ति होजन्मत्रयाद्भवाः ततः स्वघ्नांजलिकरान्तवीतयरागीहते ध्यायेत्तीवरणभौजं पूजासेगत
सिद्धये यरणेगर्भेसम्भं तेविघ्नतेजः समस्त भे ऊर्ध्वशक्तिहस्ते चेंभ्रालेपणमाम्यहे ऽरणाहेत्रेनमोस्तम्भं ॐ ह्रः खेदारिघ्ननाशिने नभ
सियोतमानायसर्वकल्याणकारिणे देवदानगेयवंयत्तणातसपन्नगाः हांवेयोनियतस्तस्मैनमोयशाास्तनेवे योवकगतिमापत्रो
न्त्रणाॐ ह्रः खेप्रयच्छति शंजितः स खेसोमार्गेपनसैतत्मास्तनेवे नमः प्रसादेऊर्णेमनाथ्यमंगलप्रदमंगलां मेषवाहनत्रह्वात्मनप्रभादे
हि धनेयशः एवं संपूज्य संतत्यारक्षीयाद्भ्यालणाशिषः गुरवे दक्षिणां दत्वा भंजीतानंत्रे निवेदितं प्रतिभौमदिने कुर्यादेवं संवत्सरावं
धि तिलैर्विधायपेत्र होमं शतार्द्धं भोजयेत् द्विजान् मार्तंयम् तिसौवर्णीमावार्ष्यायाति वेदयेत् मंडलस्येत्रचेटम्पर्द्धौ सततं सौभाग्यसिद्धये
एवंविद्यनपरानारी याम्वयान्तभगास्तनान् यनार्थीऋणनाशायव्रतं कुर्याज्समानपि अग्निर्मूर्द्धेत्यपिमनंत्रे वैदिके ब्राह्मणांजपेत् त
र्पणान्स्कगायत्री सर्वाभीष्टसिद्धये अंगारकाय विद्महे शक्तिहस्ताय धीमहि तन्नो भौमः प्रचोदयात् एवंगारगायत्रीजनाभीष्ट
प्रदायिनी यतस्यास्तजपादेवयणस्तन्मप्रसीदति ॐ क्रां क्रीं क्रौं स विंड्नस्तजायेमग्रिगेहिनी दशान्तरो भौमं मंत्रोजपप्रस्थायेनवा
युतः ॥ अथात संप्रवक्ष्यामि बुधमंत्रमहाद्भुतं ह्रूं ईं. तत्र यशांद्वचरदयान्तः षडर्णकः ऋथ मेत्रास्य ब्रह्मायात्रस्तापकि बुधामतः
षडंगानि स्ववीजेन विन्यसेद्विचिंतयेत् वेदत्रयं सदादेवं पीतांवरत्तभूषणं जानुस्थ वामहस्तांत्र साभयेतरपाणिके प्रजपेद्दृणं

साहस्रंदशांशंजुहुयात्हुतैः सर्वैर्नेत्रंगवेदाशापतिभिस्त्वावृतिस्तते ॐ ह्रौं श्रीं हूं सविंडः सवुधायेसप्तग्निगेहिनी दशाक्षरोमोम
मंत्रोजपोलक्षैकसंख्यया ।ॐ ह्रौं जौं जूं सविंडः सचतुर्थ्यैतोवृहस्पतिः वह्निस्त्रीविश्ववर्णाद्यैर्जपः पंचदशाश्रुतं ॥ अथातःसंप्र
दायमिश्रंमंत्रेणगुरुत्वकृत्‌ हृंवृहस्पतयेहृत्वमंत्रश्चाष्टाक्षरोमतः छंदोनुष्टुप्मुनिर्ब्रह्मादेवःप्रोक्तोवृहस्पतिः हृंवीजंपतयेशक्तिर्वी
जेनैवांगकल्पनं स्वर्णाभंपीतवस्त्रंरत्नस्वर्णाभरादिकं किरीटंदक्षहस्तेनतद्धाक्षिवामपाणिना स्पृशंतंसर्वगर्वंविषमोकल
कादिकं नानालंकारशोभाढ्यं विद्यासागरपारगं जपितासीतिसाहस्रंजुहुयान्नेनतहुतेनवा धर्मोधर्मादिपीठेतंपूजयेद्गादिग्पैः
सिद्धेमनोप्रजपीतमयेभानिष्टसिद्धये हरिद्राक्तहुमैर्ज्वालाहुतान्मैर्दिवसत्रये सप्तविंशत्क्रतेमंत्रीवासांसिलभतेनवानि शत्रुरोगादिपी
डाम्बुकलहेस्वजनोद्भवे जुहुयात्पिप्पलोत्थाभिःसमिद्भिस्तत्रिहृतये शरीररूपासनानांतज्जायतेसर्वसंपदः ॥ वक्ष्येमेदोहिशुक्राय
हृदयांतःस्थुमादिकः एकादशाक्षरोमंत्रोविराट्छंदउदाहृतं ब्रह्मामुनिर्देवतात्वशुक्रोदैत्यादिपूजितः षड्भिःपदैःषडंगानितत
तोदेवंविचिंतयेत्‌ शुक्लंनमामापनस्थंमुक्ताभरणभूषणं स्वर्णावासोरत्नधाराविस्मज्ञानकरद्वयं अयुतंप्रजपेन्मंत्रंसहस्रंजुहु
यात्हुतैः अंगगुह्मशेषाहेनिवहरावर्णानमनोः शुक्रस्योपासकोयस्तत्तत्सम्यग्लेख्यादयोवशाः भवंतिमंत्रमाहात्म्यात्त्वशपनेवदृश्या
दयः मंत्रान्तरेंततोवायस्वाहांतोयंभवार्णकः वीजंतारोग्निभार्यांतशक्तिर्नेमादिपूर्ववत्‌ अंगेदिग्भायायुधैः पूजाविराट्मासकौ।
तिता स्वांगैःस्वेतकस्त्वमेजुहुयात्कुंकवासरे एकविंशतिवारंयोलभतेसोशुकेमणीन्‌ एतन्मंत्रोपासकानांप्रभुःस्वप्नेजायते

मेरु-
तंत्र-
२२०
२४०

ॐ क्रौं क्रीं क्रौं सविंदुः सप्तकायसमग्निगेहिनी दशाक्षरः शुक्रमंत्रोऽस्य जप्योऽयं द्वादशायुतं उर्ध्वं वरसमिद्भिश्च होमयेत्सकलापदः भूपैः
कृतापि नश्यंति स्त्रीसौख्यं प्रजायते ॥ शनैश्चराय हृदयं शमायप्राग्वर्णकः मन्द्यायाब्रह्मगायत्र्यशनैश्चर समाकृपाः षट्दीर्घेश
कबीजेन षडंगानि समाचरेत् वदेशनैश्चरं स्कन्दं देहनीलविभूषणं वामजानुस्थितं वामकरं दक्षे वरं दधत् जपेदष्टसहस्रं तु दशां
शेकृनैश्चहुतेः षडंगाग्रहदिक्कालसाश्रयैः परिपूजनं तु शनैश्चरभक्तानां नाप्याप्यदोन दरिद्रता ॐ श्रौं श्रीं श्रौं सह स्वकाशनैश्चरपदं वदेत्
ङें तु स्वाहा द्वादशार्णो जपपञ्चश्रुतसमं कृष्णैः कृष्णमीतसमिद्भिश्च क्लीवाः सर्वस्वप्रपस्य लोवान्नामानयेत्सु स्वसाधको समभाव्नतः
अपरस्तु मन्त्रं वदेद्राहवे नमस्त्वेरेत् गौं सर्वेकं षडर्णोयं वर्णो सिंगकल्पते मन्याद्याब्रह्मगायत्रराहवः परिकीर्तिताः वेदाङ्गं स्व
वर्णो सप्रकायकृतांजलि विकृतास्यरक्तनेत्रं धूम्रालंकारमव्ययं जपेद्वर्णसहस्रं तु होमयज्ञो हुतेन च ग्रहासाधिपस्त्रैश्च ए
जानु निरूद्दीरिता राहोरूपाकोभयः संग्रामे विजयी भवेत् ॐ भ्रां भ्रीं भ्रौं सविंदुः सराहवे नत्रिगेहिनी दशाक्षरो राहुमंत्रोऽस्य
स्यायं दशायुतः दूर्वाभिर्होमयित्वा च द्विजान्संतर्प्य सिद्ध्यति यात्रासिद्धिश्च संग्रामे नियतं विजयी भवेत् ॥ कें केतवे हृदिस्पेवं के
तवे मंत्रः षडर्णकः ब्रह्मा मुनिर्गायत्र्यछंदः पंक्ति केतुश्च देवता कैं बीजं वे तु शक्तिश्च बीजेनैव षडंगके वदेत्केतुं कृष्णवर्णं कृष्णव
स्त्रविभूषितं वामोरुन्यस्तसद्धस्तं साभयेतरपाणिकं श्रीगृहेश्च दिक्कालैः पूजाहुतिक्रियात्मिका अथवा ग्रहपूजायां पूजनं स्यादिति
वेशयेत् तदग्निमेचोत्तरस्यमीशानादिनदस्यतः ॐ प्रां प्रीं प्रौं सविंदुः स केतवे वह्निगेहिनी दशाक्षरः केतुमंत्रोऽजप्योऽयं द्वादशायु

नः होमः कुशैश्च कर्तव्यो हुतान्ते लक्ष्मीणां दिव्य उपासकानां मे तस्य केतवो ग्रचलेन सिद्धिः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि यद्दमान्तरस्व
साधने यद्दमान्तरितस्थायोः किंचिद्दृष्टिरितेरपि यद्दमान्तरितस्थायो रुग्गृहैः किंप्रयोजनं ने मंगला पिंगला धन्या भ्रामरी भद्रिका तथा
उल्का सिद्धा संकटा च विकया गर्भपालिका रुदन्ति तत्र तस्यास्तेजन्माधिपाः क्रमाद्दशाः फलेनमानन्तु पंसादेको पच्यन्ते द्वयोः
पिंगला सूर्यजननी महाधिप्याधिपिका लिका तस्याश्चैव अष्टवर्गस्य रुष्टा कथ्यांश्च साधके देवीं जं च समुच्चार्य पिंगले वैरिवारिणि
प्रसीद फट्इति प्रोक्ता स्वाहाग्निशक्तिवर्णकः दीर्घषट्कसुना एवं बीजेनच षडंगकं पिंगवर्णां पिंगकेशां पिंगनेत्रां धनुःशरान् ह
स्ताभ्यां दधतीं पद्मस्य गलेनां भजाम्यहं अथ पूजाविधिं वक्ष्ये सर्वासामेव तेऽनघः जपापुष्पाणि शस्तानि धूपो गुग्गुलसम्भवः द
नं दीपमशक्तौ नैवेद्याः पायसादयः अलंकारास्तथा रक्तमाल्याव स्त्राणि वंदने स्वर्णालंकारोऽप्यस्मिन्देवी देवीं जपं चकैः तर्पये
त्परमेशानीं तत्र क्षीरसहस्रधा स्ववर्णा पत्रनिक्षिप्ते इहलायामेमनो श्मे कृतायं त्रैपथ्यो कृत्योपानितत्र पूजयेत् तत्र मंत्रं वरज
मा विघ्नशांत्यै सहस्रशः समाहितेन पूजा पेतविविधोपचारशः ततः कुंडेऽविधिवत् कृत्वा च तत्र स्तके अथवा स्थंडिले सुदृढे स्थलि
ते गोमयाम्बुभिः चतुर्हस्तप्रमाणेन योजयेत्स्थिरमानसः योगिन्याग्निं तं संस्थाप्य कृत्वा पूर्वादिनाः क्रियाः अष्टासीदशवारं तद्विरु
द्धायाः सहस्रधा बिल्वपत्रैस्तत फलैस्तकमलैर्नागकेसरैः जुहुयात्पायसान्नेन तथैव कुलवल्लभा सहस्रमष्टं नेवापि लंतं वा का
मनाक्रमात् अथ पूजां प्रवक्ष्यामि मध्ये देवीं प्रपूजयेत् शंखान्तां नाक्रियो शक्तिं त्रिषु कोणेषु पूजयेत् मन्मथायै च नदयः पंचकोणे

मे॰
तं॰
२२१
२८१

पूजयेत् षडंगं पूजयेत्सम्यग्दष्टपत्रे मध्ये योगिनीः तद्बाह्ये भूपुरे लोकपालान् सायुधान् पूजयेत् पूजाप्रकारो होमश्च सर्वासां समयमेव
हि विशेषः श्मशाने स्थाप्य शत्रोश्छेदाभिचारके खड्गचर्मधरां मन्त्री ध्यायेत् सुभुजधारिणीं गरुडासनमासीनां वैरिनिग्रहकारकां
लक्षमेकं प्रजप्यादौ जपेल्लक्षं हितर्पयेत् सर्वशत्रुविनाशाय साउः खङ्गा नान्यो निकृन्तति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चंडमातङ्गसाधनं
मायायोगविनिर्जायां तामे मंगले मंगलालेये एकादशाक्षरो मंत्रो मंगलायाः प्रकीर्तितः ऋष्यादिकं पूर्ववत् षडंगानि दीर्घषट्कयुजा तथा ध्याये
देवीं त्रिनयनां सम्यगादित्यसमविभां दक्षे भस्मावांभोजासिं हस्ते दधानां पद्मस्थेयं पक्वाणिमानन्दयन्तीं भुजपल्लवैः स्वर्णजनमञ्जु मञ्जीर
कांचीगुणविराजितां एवं ध्यात्वा महेशानीं एवं समभिपूजयेत् ततो लब्धमन्त्रजप्तानां मायाप्रकरः सदा योगिनीनां वटुकगणाधिप
बलिं हरेत् सर्वासामेव पूजान्ते मंगले च प्रसीदति योगिन्यास्तु प्रसादार्थं च बालि तन्जपेन्मन्त्रं तु योगिनीमातृकुल्यार्थं जपेत्सम्यक्
काशते अष्टस्थानिकाष्ठस्य भार्यास्व फलस्य च ग्रामयेत्प्रजपेन्मावत् लक्षसंख्यकं जपः प्रकर्तव्यो वर्णाक्षरान्तेष्वापि वटुषष्ठास्तु योगिनी
सृष्ट्याया वर्णाक्षरान्तके रोगिणां वाभिमंत्रयेत् वर्णान् अन्येन मंत्रेण यस्याः सेवापरो भवेत् तस्याः पीडा निहन्ति सा ह्यस्यणीभ्यं तथैतद्दिनैः
एवं विधिर्निबद्धा नानाविधेयः स्वर्णसमाः योगिनीकल्पफलदा वामभार्गे वदाम्यहं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि भ्रामरीं भीमसमातरं
देवीं भ्रामरिपदं शोकाजयंतोमेध्यापीस्वरि ध्यायेत् क्लीं षडक्षरो मंत्रो यस्याः परिकीर्तितः पिंगलाव सर्वमस्याः सिद्धे सर्वदिक्षु दश
मंत्रपित्वानयामार्गे दशदिक्षु चक्षे संयजेत् ग्रामान्तरे ब्रजेन्मार्गे मार्गस्थः सर्वपवाहि सर्वे मोहं समायान्ति व्याघ्राः सर्पाश्च तस्कराः ॥

शुक्लिनी उष्ट्रमध्ये नित्यमेवं समाचरेत् उपानकतलेयस्य लिखित्वा नाम वा व्रजेत् योजनैकं जपन्मन्त्रं सप्तमेच वसुन्धरां ॥ अथा
तः संप्रवक्ष्यामि भद्रिकां उग्रमातरं ह्रौं बीजेन तोयमध्ये गजाननो दोषं समाचरेत् भद्रिके मम भद्रं देहीति च पदं पुनः वदेच्च परम
ह्मणा नाशयेति तं यततः स्वाहान्तो जिनवर्णीयं भद्रिकायामनुर्मतः षट्दीर्घेण युक्तबीजेन षडंगविधिरीरितः मंगलावक्ष्यमाणा
स्यात् आनंदः फलदायिनी पिंगलावत्समादिष्टं जपायं शोकवर्जिता २०॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मायोग्रमातरं भ्रीं धन
देसमञ्चार्य च म स्वाहा स्ववर्णकः षट्दीर्घमायाबीजेन षडंगविधिरीरितः नास्ति च मासमा काचिदिह लोके फलप्रदा पुरश्चर्यात्र
ये कृत्वा भजनार्जितपातके संत्यजन्ति ये तत्तेसाधकायत्र इह सतीषु रात्रौ मांसाशाय यो विलोकयेत् पुरश्चर्यात
वक्ष्यमाणं शोधयमः प्रजायते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सिद्धेशुक्रस्य मातरं क्लीं सिद्धिं मे सर्वमानस मकामासाधय द्वयं हृदयान्तो मंत्रव
र्णः सिद्धायामनुरीरितः बीजेनैव षडंगानि जपायं शोकवर्जितः नास्ति सिद्धेः समकानां कर्म्मासिद्धिः कुत्रचित् उपासका
यसिद्धायये नाम्नाये नजायते तदाम्नाये देवानां पाठकस्यास्त्वेमेव हि षट्कर्म्म सिद्धाते तत्समनोरारायनेविना ॥ अथातः सं
प्रवक्ष्यामि चोल्कामंदस्य मातरं ॐ नमो रोगनाशयं भं जयै एकादशाक्षरः सर्वरोगापहो मंत्रो मार्जनात् समयस्ततः उल्कामंत्रोयस
सिद्धो न कदाचित् स्यं मन्दिरे शीतलायां महाभार्या महिषं लवणानि तं उल्काशीमैतमनस्मजेनारोध्यामयेत्पुनः नानावाद्यैः परि
हृत्वे वस्त्रादिभिरलंकृते उत्सृजेत्तेयमाशाया मयद्वशमो भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि संकटाराज्ञमातरं क्लीं संकटे वरांगमे पर

मेरु-
तंत्र
२८२

मेनाशयेद्धय षोडशाणि त्वमं त्रोयं सर्वदुःखापनोदकं कारागृहे जपेल्लक्षं त्वेवं यमोक्षप्रजायते वीरेश्वराद्युदक्कास्यं स्यमेकदा यत्र संस्थि
ता तत्र षोडशलक्षाणि जप्त्वा होमं सहस्रकं ध्येया तस्य सिद्धो भवेन्मन्त्रस्तत्त्वावास्यदिनिःसरेत् अष्टमकस्यामेके कष्टेनाकेनत त्रुतमेव हि ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि विकटाके तु मातरं नाचेन तमोभगवति विकैरवी कपालिके प्रसीद स्वाहेति मंत्रः प्रोक्त ऋषीः प्रकीर्तितः कास्यपा
वीरेश्वरा सत्राणाः षड्भिमे विकटास्थिता तत्र मंत्रमिमं जप्त्वा यह तन्त्रो स्ववालुकाः उदरं चापि वेध्यायान् प्रशमं यान्ति त्वयाशिरः पञ्चा
दिभिस्त्वक्षवालाम्नयामान् विवर्जितान् साधकस्य करे स्पृष्टा नीरोगाश्चिरजीविनः ॥२९॥२२॥ इति श्री महामायामहाका
लान्तर्गते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते नवग्रह प्रकाशो द्वाविंशः २२ ॥ भुक्तनयकुतूः देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारकः
ब्राह्मणाय सौ भास्करस्य तथैतिहंतिशालयः सोमतन्त्रो योगेन मन्त्रानो सहस्रनामितो स्वर्गीयाश्च प्रयच्छति तन्मनुब्रूहि शंकर
श्री शिव उवाच ब्रह्मशक्तीश्च शक्तीनां नायिका परिकीर्तिता योगिनां मुक्तिदात्री सा भोगिनां भोगदायिनी ब्राह्मी मिथ्यात्वं देवी
जेन्द्र निर्वाचस्य तिर्मितः गायत्री छंदउद्दिष्टं वः शाक्तिकीलकं वरः ध्यायेद्ब्राह्मी पलाशास्यां हंसारूढां चतुर्मुखीं अक्षमालावराभी
तिकमंडलुकरांबुजां वीजेनैव षडंगानि मध्ये देवीं प्रपूजयेत् षट्कोणे च षडंगानि शक्तयो व्याकुलाद्दले चिंतामणिर्ज्ञाननी
लच दक्षिणे पंचगिरिजा मह सर्वाच समैता सरस्वती प्रकीर्तिताः लोकेश्वरी शिवा नैव त्रिपुरा हि तयंभवेत् वागीश्वरी रुद्रविन्दु।
मन्त्रोन्ते विद्धियामता पद्मावत्येव रूपा च षोडशी कीर्तिनामिका नतमंमे हजनीयावालोदिकमासहे तवः लक्ष्मेकंजपेन्मे

त्रेघृतलाजासमिधैर्जुहुयात् तन्मध्युक्तसलिलैस्तर्पयेन्मार्जयेत् कुशैः ऐश्वर्यार्थस्तुताय गायत्री प्रथमं विसृज्य सेवनार्थं
मुख्यार्थे द्वितीयचरणान्विते मारणोच्चाटनार्थं तृतीयेन समन्विते लक्षमात्रं जपेन्मन्त्रं कार्यसिद्धिः प्रजायते ॥ अथातः संप्रव
क्ष्यामि चिंतामणिसरस्वती तारं माया च हसरान् ऐकाराख्यान् सबिंदुकान् पुनर्माया च तारं च वदेत् ... सरस्वती हृदयान्तो भवा
णीये मंत्रस्तु परिकीर्तितः त्रिष्टुप् छन्दो ... एवं चिंतामणिसरस्वती देवता क्लीं च बीजं सा तु ह्रीं शक्तिं विनियोगकल्पने स्वरसंपु
टितैः कादिवर्गैः षडंगकल्पनं पुनश्चैतान् हले ... दीर्घषट्कसंयुक्तं स्वरक्लृप्तैर्नवांगानि मे मर्माणि विन्यसेत्तनौ मूर्ध्नि भ्रूमध्य
कर्णाक्षि नासिकास्य उरो ... ॥ हंसारूढां मुक्तिकाम्भोजमंदहासेन्दुशेखरां वीणां ... कज्जल ... ता
प्यो ... मनसा ... ततः वाग्देवी योगपीठे ... ततः षडंगावरणं ततः अष्टदले ... येत्
ब्रह्माणी ... वामादिकाः ... दिक्पालेषु ... पूजयेद्वादश
लक्षके सिताब्जे रविसंख्यके ... एवं सिद्धमन्त्रे ... काम्यकर्माणि साधयेत् सूर्यमंडलगां देवीं ध्यायेत् ... दि
नं जपेत् सहस्रं त्रितये त्रिमासात्स्यान्महाकविः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ज्ञानदेवी सरस्वती ऐकार ... हसरा वि
हेताः सर्वबीजकं हसकलहर ... ऐकारसंयुता विंदुनाम्नापरं कूटं हसरा सकारसंयुता विसर्गान्तास्तृतीयस्यां
बीजत्रातेन प्रोक्तो मनुः ऋषिस्तु दक्षिणामूर्तिर्देवी ज्ञानसरस्वती ... बीजं भवेत् ... शक्तिराद्यबीजं तु कीलके आद्यबीजेन वं

गा निकृत्वा वी[illegible] निविन्यसेत् दक्षिणे च करे वामे हृदयो बीजत्रयं पुनः पादादिनाभिपर्यन्तं नाभ्यादिहृदयान्तके हृदयादि च शीर्षान्ते क्र
माद्बीजत्रयं न्यसेत् ततो ध्यायेत्सूर्यनिभां मुक्तावेंदुकलाधरां कौसुंभं तेजपवंदीप्तकं वरदाभये पीनोन्नतस्तनां रक्तां चन्द्रास्यां मन्द
णाम्बरां एवं ध्यात्वार्चयेद्विद्वांस्ततो बाह्ये समर्चयेत् नवयोनित्रिकोणेषु वामाज्येष्ठादिका यजेत् शङ्खप्रयोगमारन्तस्तु यजेद्बाह्ये च
तुष्टयं आद्या वह्नी विषघ्नी स्यात्ततो हरतरी मता सर्वादोनेन ततो बाह्ये पंचकोणे समाचरेत् आग्नेयेशाननैर्ऋत्यवायव्येषु पश्चिमे क्रमात्
यजेत्कोणे पंचबाणान् शोषणं मोहनं तथा संदीपसंमोहनकौ तथा चोन्मादनान्तिमः ततो गणावरणे पूज्ये सर्वाशाय स्वयोनिषु क्रमे
णाशक्तयः पूज्याः सुभगा च तथा भगा भगसर्वा सर्पिणी च ततस्तु भगमालिनी अनङ्गा नंगकुसुमा मनस्था नंगमेखला अनङ्गम
दना चेति ध्यानमासां निरूप्यते जपारक्तकपुस्तककराः रक्ताभाः सर्ववशंकराः दिव्याम्बराः सर्वभूषाः सर्वाभीष्टप्रदायकाः ब्राह्म्याद्या
श्चण्डिकान्ताश्च तद्बाह्ये अर्चयेत्ततः भैरवान्सितांगाद्यान् शक्रादीनायुधान्यपि जपेद्द्वादशलक्षं तु मन्त्रं रक्तत्रयसंयुतैः हुनेत्सलाज
पुष्पैस्तद्दशांशेन वा सुतं तां शके एवं सिद्धमनुर्मन्त्री प्रयोगानाचरेदथ पलाशपुष्पैः स्रुतैः सौभाग्याय च होमयेत् लक्ष्मीं तथैव जुहु
यान्महासारसनाय च मधुरत्रितयोपेतबिल्वैश्चैवाहुतेर्हुनेत् भवन्ति सकला लोका वश्या नात्र संशयः लक्ष्मीं तथैव जुहुया
द्बीजैकैकस्य कथ्यते पृथक्प्रयोगा ध्यानं च तत्र पंचाख्यबीजके नवकुंदनिभां देवीं मुक्ताजालविभूषितां मुद्राकपालविद्याक्षमा
लाराजन्महाभुजां एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं तु जनार्थं च स्वर्गवत् कविता जायते तस्य नानाशास्त्रार्थशोभिता रक्तां स्मरन्तरोर्मूले विलस

ङ्मणिपीठगां स्फाणिपाशकपालेषुमातुलिंगपद्मकरां रत्नैरलंकृता कामनदघूर्णितलोचना हेलाविलाससंभिन्ना नवयौवनसुंदरी
देवीं ध्यात्वा जपेल्लक्षं योबीजमप्यमं वशी त्रैलोक्यं तो भयेदाशु शौ वश्यसिद्धिभागसौ अक्षमाला तथा कुंभमन्त्रपुस्तकधारिणी नव
कुंदेंदुसंकाशा राजन्मौक्तिकभूषणा शक्तिसव्विन्मयी ध्यात्वा बीजं सारस्वतं वशी योजपेज्जायते तस्य कविताभविसंमना ॥ अथा
तो वाममार्गिसेव्या वद्ये नीलसरस्वती नारोलस्मीचद्रुले त्वाहसौगंकारसंयुतो हूंफट्नीलसरस्वत्यैस्वाहांतो मन्त्रवर्णकः अक्षोभ्याय त्र
लगायत्रीन्यासा नीलसरस्वती नेत्रचंद्रेंदुनेत्राग्नेत्राणि रागकल्पने मन्त्रोक्तिनैर्ऋत्यो ध्यायेद्देवीं सर्वेष्टसिद्धिदां चतुःशिरःमूलमसिंका
राज्ञेईश्वतीभजे योन्यचंत्नीपादतले पञ्चवेदकलापरां जपपूजादिकं सर्वमस्यास्तारावदाचरेत् विशेषात्रपदावादे विघ्नेसाधिता
त्रभिः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि तारे च भुवनेश्वरी श्रीमदेकजटे नीले सरस्वति पदं वदेत् महोग्रतारे देवीति खवस्तर्व पदं वदेत्
भूतपिशाचरात्तसान्तग्रह शुंमममेति च जाड्यं छेदय युग्मं च श्रीं क्लीं फट्स्वाहेति गोहिनी द्विपंचाशल्लिपिस्ताये ध्यानपूजादि पूर्वव
त् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रिवर्णीमंत्रनायके ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वामांचट सरस्वती हसांतफले वर्णाश्च पंचकारेण समन्विताः त
स्यास्यादादि मंत्रकूटं हसराह्वैं समन्विताः विसर्गान्ताहिनीयेस्यात् हसौ फो रेफपंचक इकारेणाच संयुक्तान्तरनी येकूटमथ्यते वावंमा
यांस्मां कामवाणाख्यबीजपंचकं श्रीबीजं च समर्थयंत नीलाचट सरस्वति चेटवदुडयेपञ्चामन्त्रमवदेततः कदाद्यनयाममभीतिलाक्ष
जरुयुग्मं तथा स्वाहान्तो ग्रन्थितारोगयंप्रागवत्पूजादिकं मते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विद्यां किणि सरस्वती वामार्धवारेणफलंदेवामवी

अयं मन्त्रो मन्त्रमहोदधौ तारामन्त्रे द्रष्टव्यः

ऊँ ह्रैं समुच्चरेत् ह्रीं महाचार्य किणी ह्रैं ह्रैं विचे मंत्रो नवार्णकः चामुंडामंत्रवत्सर्वं जपध्यानादिकं तथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ऐं नीलस
मेरु- सरस्वती वाचं माया मेत निदा सरस्वत्याग्नि गेहिनी द्वादशार्णो मनुर्जप्यो वर्णलक्षमितो यदा स्मरणादेव वाग्विभुः स्यामपि साधकः
तंत्र- महासरस्वती वदे सर्वकामफलप्रदः ऐं क्लीं श्रीं क्लौं महाचार्य सौं क्लीं ऐं प्रनवेदेन हूं स्त्रीं नीलतारे च सरस्वति पदं ततः कामबीजानि
२८४ चोच्चार्य ऐं क्लीं श्रीं क्लीं प्रनवेदेन सौः सौः जीव भिजाया च मंत्रो द्वात्रिंशदर्णकः ब्रह्मानुष्टुप्सरस्वत्योः माया परिकीर्तिताः पंचपंचाष्टपं
नौः नौका आसनं यस्या लाम् नौकास्थिता मित्यर्थः चेषु वेदार्णैर्विगकल्पनं नौकासनासमासीना कर्त्री चापि कपालकं चषकं च त्रिशूलं च दधती च चतुष्करैः मुंडमालाधरा ध्येया भजेन्नील
सरस्वती चतुर्लक्षं जपेद्धिया किंशुकैर्मधुराक्तैः दशांशं जुहुयात्सजां पीठे ऽर्च्या निगद्यते आदौ त्रिकोणं षट्कोणमष्टषोडशपत्रके
ढौं=ई द्वात्रिंशत्पत्रमब्जं स्याच्चतुः षष्टिदलं तथा त्रिरेखाथ पुरा गेहं चतुरस्रं मतः परे एवं यंत्रं समालिख्य वाग्यन्त्रकं सृजनं चरेत् चतुरस्रस्याग्नि
कोणे विघ्नेशं परिपूजयेत् वायुकोणे क्षेत्रपालमैशाने भैरवं तथा नैऋत्ये योगिनी सर्वा वाममभागे गुरुं यजेत् भूपुरे दस्या यैरवाद्या
मणिमा लघिमा तथा महिमा चेशिता सृज्यावशिता कामरूपिणी गरिमा प्राप्तिरित्येताः पूज्याः पूर्वादि दिक्क्रमात् षष्ठरेखेसंस्थिता
याः द्वितीयायां तु भैरवान् भूमिगेहे तृतीयायां रेखायां मातरः पुनः शक्यमायाहृतिं चेष्टयोनिमुद्रां प्रदर्शयेत् चतुःषष्टिदले पश्चमेश
क्रीं किर्दै च ततो वक्ष्ये कुलेशी कुलनंदा च वागीशी भैरवी तथा उमा श्रीशान्ता पश्चंडा धूम्रा काली कपालिनी महालक्ष्मी वकेकाली रुद्र
काली सरस्वती वाग्वादिनी च नकुली भद्रकाली शशिप्रभा प्रत्यंगिरा सिद्धलक्ष्मी हास्यनेत्री च चंडिका विवरी भ्रूचरी सिद्धा कामाक्षा

कामपूरिणी तिमन्त्रमहोदधौ पाठः

हिरण्याचण्डा जयाच विजयाचाप्यजितानित्यापराजिता विलासिनी तथा घोरा चित्रा मन्मथा भुवनेश्वरी सोमेश्वरी महाचंडा विद्या हंसी वि
नायिका वेदगर्भा तथा भीमा उग्रा वैद्या च सप्तमिः उग्रेश्वरी चंद्रगर्भा ज्योत्स्ना सत्या यशोवती कुलिका कामिनी काममालिनी च मधुरा
किनी राकिनी लाकिनी चाप्यकाकिनी शाकिनीमपि हाकिनी च चतुःषष्टिशक्तयः सिद्धिदायकाः दर्शयेत्खेचरीमुद्रां द्वितीयावरणे ब्रि
ते द्वात्रिंशत्क्रमपत्रेषु पूज्याः पत्रस्था शक्तयः किराती योगिनी वीरा वेताला यक्षिणी हरा ऊर्द्धकेशी च मातंगी मोहिनी वशवर्द्धिनी मा
जा लिनी ललिता हंसी मनोज्ञा पद्मिनी परा वर्वरी कवचहस्ता च रक्तानेत्री विचर्चिका मातृका हृदयेशी च लेलिहा रंगिणी नदी शांतिदी
मा वज्रहस्ता पाशा च सुमाला रक्ता कनीयावरणे बीजं मुद्रां प्रदर्शयेत् ततः षोडशपत्रेषु पूज्याः षोडशशक्तयः सर्वाद्या श्रीः कुलकु
नो ला च त्रिपुरा ललिता कलिका शांतिः प्रीति तथा बाला रक्तरोषा मला विला पिशाची च विदारी च शीतला वज्रयोगिनी सर्वेश्वरीति संप्र
ज्यः स्तंभिनीमुद्रां प्रदर्शयेत् अष्टपत्रे समभ्यर्च्य यजेदष्टसरस्वतीः नमः पद्मासने [illegible] रूपे वाग्भुवनेश्वरी कामो वदद्वयं वाग्वादिनि स्वा शा ६ = ५
हा ऋक्वादिकः वागीश्वर्या मंत्र उक्तश्च तु विंशतिवर्णकः महाकवित्वं लभते जपाद्यां चैव संजने हसकलह्रां ऐकारेण व ह्स्क्लह्रीं वदवद चित्रे श्वरि ऐं स्वाहा
दद्वयं चित्रेश्वरीति वाग्बीजं स्वाहान्तो द्वादशाक्षरः चित्रेश्वर्या मनुर्लक्षजपाच्चित्रकलाप्रदः स्त्रीरूपकृत तथा नेनव किंको ज्ञप्र
जयेत् १०० वाग्बीजं कुलजे वाक्सरस्वत्यनलांगना एकादशार्णा मे वे ए कुलजा ददति एर्श्वयेत् वाग्मायाभ्यां वदद्वंद्वं कीर्तिश्वरिव
ह्निप्रिया त्रयोदशार्णा नयजेनैश्चर्त्ये कीर्तिनायिका पश्चाद्यजेच्च सर्वांकामं तरिक्ष सरस्वती [illegible] र्दे वेत
ऐं ह्रीं अन्तरिक्षसरस्वतिस्वाहा
सरस्वती

[illegible] त्रयोदशार्णो निर्दिष्टो [illegible] कीर्तिता [illegible] नीलसरस्वती वाय
मेरु. यकोणे षड्वर्णा यजेदुग्रसरस्वती उग्रदंष्ट्रा नीलसरस्वत्यामन्वर्णो नवार्णो यजेत् ईशाने प्रयजेत् सर्वशोकाकिणीसरस्वती पंचमावृति
तंत्र. मारभ्य तोभ्याम्बुद्राः प्रदर्शयेत् तस्य बाह्ये षट्कोणे डाकिनी राकिनी तथा लाकिनी काकिनी चैव शाकिनी हाकिनी तथा दर्शये
२८५ द्भक्तिनीमुद्राः षष्ठावरणे प्रजने त्रिकोणे तु इह धृतद्या परा बाला च भैरवी दर्शयेत् त्रिलिंगमुद्रां प्रजेत्स्य संप्रकीर्तिता गणेशाय क्षेत्रपाला
य योगिनीभ्यो भैरवाय च नाशयेत् वा पिवितैर्बलिं निशं चक्रपथे मांसमाषान्नशाकाज्यपायसापूपकादिकान् बलिद्रव्यं समाख्यातं तेनेष्ट
साध्य यच्छति अथ ध्यानं त्रिधा वक्ष्ये समनादिगुणभेदतः श्वेतांबरधरां हेमसर्वाभरणभूषितां चतुर्वक्त्रामष्टभुजैर्दधानां मुदि
कांबुजे वराभयपाशशक्तिपुस्तकस्रुक्कमालिके सात्त्विका ध्यायेत् [illegible] ध्यानमुदीरितं रक्ताम्बरां रत्नसिंहासनस्थां हेमभूषि
तां पंचवक्त्रां वेदसंख्यैर्भुजैः संबिभ्रतीं क्रमात् अक्षमालां पानपात्रमभयं वरमुत्तमं [illegible] ध्यायेत् [illegible] ध्यानमिदं स्मृतं
कृष्णाम्बरां [illegible] भरणसंयुतां नववक्त्रां भुजैरष्टादशभिर्दधतीं वरं अभयं परशुं दर्वीं खड्गं पाशुपतं हलं भिंडीपा
लं च मुशलं कर्तृं शक्तिं त्रिशीर्षिकं संहारास्त्रं वज्रपाशौ खट्वांगं गदया सह रक्तांभोजोपस्थितां ध्यायेत् संहारध्यानमीदृशं कर्मा संकु
रे [illegible] ध्यायेन्मंत्री तथान्यथा एवं सिद्धमनो मंत्री गिरां वाचस्पतिर्भवेत् दर्वीमध्या [illegible] बालस्याच्छिन्न [illegible] ना।
लस्य जिह्वायां विलिखेन्मंत्रं संस्पृष्टे चाष्टमे वर्षे सर्वशास्त्रज्ञतामियात् अथ तंत्रं [illegible] बालकके ठः [illegible] सर्वसंपत्कं व

लिंदत्वा विधानतः द्वादशे वत्सरे ग्रामे भक्तिता साक्षाद्विवक्ता ज्योतिष्मती भवेत् तैलं कर्षमात्रं स्वमंत्रितं उपरागे रजस्वलायोषा पीयाद्याव
त्स्यात्तिर्भवेत् नवभुः पयोघे श्मशाने वा हितां बालं जो भयं तथा जपेद्दशांशं च समाकृत्य विधानतः परमानसः स्त्रीणां सप्तावमंत्रशाद्रे निशीथे जपत
त्परः पारगो भवेद्विधानेन सर्वसिद्धिमवाप्नुहि विहनकालसमाद्रूतमष्टवर्षे भिषग्रहये उपवेशयेत् योग्ये ग्लिकं रदना जपेन्मंत्रे वेदान्त।
साधयेत्सत्वा विवचक्रे देते उभौ प्रणिपत्य विधाय वेदिकां रम्यां विजने कदलीवने तत्रासीनो जपेद्दिशा मर्क्कलं तं विधानतः दासीवालीन ना
दोलायामारूढा स्मितानना पुस्तकं च पक्वाशोकवनेभा विपिने संस्थिता एवं ध्यायन् भगवतीं वेलीदया जपमात्रेतः एवं कुर्वन्नरः स
वैभवीं लभते चिरात् निर्वासा विश्वास्तः श्वेतभूमिस्थो योजपेन्मनुः अयुतं कलमं भ्रातह्रे सत्वाक् सिद्धिमवाप्नुयात् विधावेत्ति धनम्
हिं प्रासुः सौख्यवरस्त्रियः रूपं कामयमाने ते सेव्या येन सरस्वती ॥ अथ लोके स्त्रीवदेव त्रिकूटाख्या सरस्वती श्रीं ह्रीं क्लीं इति मंत्रो
साविश्रीजपरीकीर्तितः मनयत्नस्य संसोक्षाम्युत्संमोहनादयः क्लेदैनिह्वा गायत्री देवी लोके प्रशोभना श्रीं बीजं ह्रीं वशक्तिः स्या
ह्रीं मंत्रौ ईशः खड्गके ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि नानारत्नचये स्थिते सर्वाङ्गे कल्पनतरूं मणीकूटिमभूमिगं तस्याधस्तात् रत्नमये स्थिता
सिंहासनोपरि श्वेतपद्मे समासीना मणिकुण्डलभूषिता केयूरहारस्रक्कटकसनानूपुरान्विता पद्मद्वयं पाशवरौ चांकुशेक्षुशरासने
अभीतिप्रघवाणाश्च दधाना करपल्लवैः हेमाभासमहूर्तिभिस्तरुणीभिः समावृता चामरादर्शकरकताम्बूलकरशोभिभिः प्रस
न्नहृष्टा पश्यन्ती साधकं विनितिं चिंतयेत् स्थंडिलं तं जपेन्मंत्रं नेत्रिमधुरं तैः राजहंससमिद्भिश्च तद्दशांशं प्रजयेत् षट्कोण

मेरु॰ तंत्र॰ २२९

तृ=३

मध्ये देवेशी कोणेष्वेतानि वार्चयेत् षट्कोणान्तर्हृद्धिः कार्य्यं प्राक्कोणादिक्रमेण यजेत् लक्ष्मीर्हरिप्रियावर्त्तिनी वशंकरं चरतिस्मरं पार्श्वद

येषां त्वेषपद्मनिर्य्याह्येते तरं ब्राह्म्यादिभिस्तृतीयस्यान्तरीये लोकपालकैः चतुर्थपंचमे तेषामायुधैरिति पूजनं ततः काम्या

नि कुर्वीत जपेल्लक्षसहस्रकं तावद्धुनेद्बिल्वफलैः संपत्तिः परमा भवेत् राजवृक्षसमिद्धोमात्कोटितनाकर्षणं भवेत् जवाकुसुमहो

मतस्समस्तजनवश्यकृत् पलाशपुष्पहोमेन नानूकसुकविता भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रिपुटां शिववल्लभां सा च देवी द्वादशैव

स्वराः प्रथमबीजकं द्वितीयं कामबीजं स्यात्तृतीयं शक्तिसंमतं तत्पद्मानमस्रत्रय्याध्यानं न्यासाद्यं नादिकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि रुद्र

वागीश्वरीमन्त्रं ॐ वां ह्रीं क्लीं वसमस्वाहा ऐं सौः स्वाहान्तको मन्त्रः अथास्य तु ऋषिस्वास्य त्रिविक्रम उदाहृतः रुद्रवागीश्वरी देवी गायत्रीछन्द

ईरितं स्वाहा शक्तिस्तु वां बीजं रुद्रमंत्रार्णकैः क्रमात् सां सीं सूं सैं सौं सः पूर्वकैरंगकल्पनं सर्वज्ञामरतं तेजोज्वालामालिनि तं डमरे रु

मे मुद्राविदद्वेदी ध्रुनादिवीथवज्रिणी वज्रधराय स्वाहा नेत्र निमलत्रमशक्तिवः सहस्रानि रूपिणी चरनेत्र शक्तिर्वलिं वदेत् पशु हूं फट् पा

शुपतास्त्रायेति पदस्मन्त्रं वदेत् सहस्राक्षायेति मंत्रः प्रोक्तः समतिवर्णकः अर्कार्केशेन्दुसिद्धार्णैर्ध्यानमस्या निरूप्यते सुग्राभांगीं त्रिणेत्रां दो

र्भिर्विभ्रतीं फलपुस्तके वराभये सर्वभूषां रुद्रवागीश्वरीं भजे तपस्ज्ञानप्रयोगादिज्ञेयं वाग्वादिनीसमं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विल्व

वागीश्वरीमन्त्रं ॐ ह्रीं स्फैं श्रीं नमः अस्य निषट् ऋषिर्मंत्र उच्यते कश्यपोस्य मुनिः प्रोक्तो गायत्रीछन्द ईरितं विल्ववागीश्वरी देवी श्रीं शक्तिः

स्फैं च बीजकं श्रीं बीजेन षडंगानि ध्यानमस्या निरूप्यते हेमाभां बिभ्रतीं दोर्भिः फलपुस्तककं जंभकान् अभयं सर्वभूषाढ्यां विल्ववागीश

रीभजे अस्याष्टजातिकेषष्टवर्णिवागवादिनीसमं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि महाख्यवागीश्वरीमन्त्रं ह्रीं वाचस्पतेऽमृतप्लवः प्लुः ह्रीं वचसं वदे
त् द्वादशार्णो मन्त्रः को मुनिः केतुः प्रकीर्तितः महाख्यवागीश्वरी देवी विराट्छन्दः प्रकीर्तितं प्लुः शक्तिर्वाक्यबीजं स्यात् हं त्वा वाचस्पतिश्शि
अमृतेतिशिरः प्रोक्तं प्लुवः शिखोल्लेवर्म वाचस्पतेऽमृतेतिनेत्रं महे प्लुवः प्लव ध्यानमष्टजातिके अभवत् प्रयोगः कथ्यतेऽधुना संवत्स
रेष्टविंशाशीमहस्रं प्रमहं जपेत् जपान्ते दशवारं च जप्तमानेनोदकं पिबेत् तेन नैलोक्यनाशमेधाजायतेनात्र संशयः जपेद्धोमं च पकाशी
तिप्यिलद्वं मन्त्रेणिमं साज्यकोलसमिद्भिस्तण्डुले दष्टसहस्रकं भूतेभ भवं वर्णमानेसर्वं जानाति साधकः कपिलाजेपसुते आलीवसंशानस्त
पः पिबेत् भुक्त्वैकैकं भवेत्तेन दशवारं समंत्रयेत् धारयेद्देहशालादि शोकं चेमेकवारकं सकृच्छ्रुतं न यत्नेन न च विस्मरति कश्चित् ॥ अथातः
संप्रवक्ष्यामि पद्मावत्या मन्त्रमुत्तमं ह्रीं चपद्मावति स्वाहा सप्तार्णः परिकीर्तितः ऋषिर्ब्रह्मा च गायत्री छन्दः पद्मावती स्वदे वधूकाभां वितन
यनेत्रां नानाकल्पोज्ज्वलां स्मरेत् शक्तिपीठे यजेद्देवीं परांगानि च मानतः लोकपालान् दशाणि पद्मावत्यर्चनेस्मरेत् लक्षमेकं पुरश्चर्यादि
शांशं जुहुयाद्धुतैः एवं मन्त्रे यो भजते स भगः सर्वयोषितां पद्मावतीसमाप्ता तेनास्ति सौभाग्यपदाय भवि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि अश्वा
रूढा महामन्त्रं नाशकात्तथा च इति परमेश्वर्यायिग्निरोहिणी दशार्णोयं ऋषिर्ब्रह्मा विराट्छन्दश्च देवता ॥ अथास्याः षडंगानि नामो ये
ह्रिपदैर्हृदया अथाश्वारूढां देवीं मालाञ्चलां पाशेन साध्यकं बध्वानयन्तीं वामेन दक्षेण कनकवेत्रकां शक्तिपीठे यजेद्देवीं परांगानि पूर्वप्र
जयेत् मातृकांगादिकान्वाहेन दक्षाणितनोवहिः जपेदयुतसंख्याकं दशांशं जुहुयाद्धुतैः तर्पणादिततः कुर्यात्सर्वं कविधिनासुधीः

मेरु-
तंत्र-
२८७

287

श्चैष्याप्तावेव सकले विश्वं वशयते चिरात् आज्याक्तैर्जुहुयान्मंत्री लभते वांछितं फलं त्रिमधूक्तैः सप्ताहान्नेजुहुते वशपाशः किल योऽके
नैव विद्यामेन वशयास्त्वैलितासपि अनया विद्यया साध्यैः होमः कांचनदो मतः त्रिस्वादुभिः सहस्रं च जुहुनेसौ वशा सुहृद्ये पूर्वोक्तेनैव हो
मेन नारीमाकर्षयेद्ध्रुवं ताराद्विरथ मायाद्वितीयमेकादशार्णकः षड्दीर्घमाययैवास्य षडंगविधिरीरितः ॐ ह्रां ह्रीं क्लीं क्रों एर्वकोऽयं ।
अन्योविद्यमिनार्णकः हिमूमनोषु श्रुतैमस्य षडंगविधिरीरितः पंचलक्षं जपेत् सर्वसिद्धये एवं वक्ष्यमाणं एवं मातृकार्णेषु कामः सा तया
कीर्तिनायिका अथादिवास्यावरणोऽशोको बाह्यो विधिस्त्वये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सम्यगाज्ञाहेश्वरीविधिं ॐ ह्रीं नमो भगवते मा
हेश्वर्यै हि संवदेत् परमे पदमुच्चार्य्य मध्ये स्वाहान्तको मनुः ताराद्विरेकविंशार्णोऽस्यानुष्टुब्वक्ष्यमतं छंदसं भालं वज्रविनेत्रा शशी
सन्निभा दधती शूलडमरू महाहिकलयाभजे वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं बिल्वपत्रैश्चतस्रभिः जुहुयात् दशांशेन महेश्वर्यावा — — न् आ
दावेंगानि संपूज्य राशीयवैस्ततो यजेत् आदौ बाला तथा शाकिनी मालिनी वाग्निवालिनी अन्नपूर्णा तथा गौरी वज्रप्रस्तारिणीमपि अक्षेश्च
रेचनरिका शिवदूती विकंटिका वनविकंटिका वापि स्वस्वमंत्रैः समर्चयेत् ततो दिगीशानस्त्राणि चेयं माहेश्वरी मता ॥ अथातः सं
प्रवक्ष्यामि बालामंत्रान्पराहितान् वाक्कामसौः त्रिबीजानि सौः क्लीं ऐं च पुनः पठेत् षडर्णोऽयं मनुः प्रोक्तो दक्षिणामूर्तिको मुनिः गाय
त्रं छंदः इष्टदेवी त्रिपुरबालिका पाशांकुशौ पुस्तकाक्षसूत्रे च दधतीं करैः रक्ताम्बुजां बद्धमौलिं ध्येया बाला स्मरार्चिता मासानेन त्र
जपीत षडंगान्मातृकासमात् जपो लक्षं दशांशेन होमः किंशुकैर्यावारिजैः पूजा पूर्वोदिते पीठे गंधस्याये समायकैः सम मासभिर्दिगयी

शान्तैः प्रयोगैः पूर्ववच्चकल्पनाः ऐं ह्रीं क्लीं ऐं कामसौः क्लीं ह्रीं श्रीं चतुर्वाक्यः ध्यानपूजादिकं सर्वं विशेषं लघुषडर्णवत् ॥ अथान्यं संप्र
वक्ष्यामि वाक्कामौ सौः समुच्चरेत् बालात्रिपुरसुन्दरीति दशार्णो मन्त्रः पूर्ववत् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि ह्रीं क्लीं ऐं समुच्चरेत् ततश्च बालात्रिपु
रे सिद्धिं देहि नमः स्वाहेति चतुर्दशार्णो मन्त्रो मनुमायां पञ्चषडर्णवत् प्रयोगाश्चात्र सिध्यन्ति त्रिवर्णा कालत्रयाधिलाः ॥ अथान्यो वक्ष्यते ह्रीं
श्रीं क्लीं मन्त्रात्रिपुरेति च भारती कवित्वं देहि स्वाहा षोडशवर्णकः षडर्णवच्च समस्तादि प्रयोगाश्च पराकल्पनाः बालत्वं जपेन्मन्त्र
विशेषात्कविनायकः ॥ अथान्यो वक्ष्यते ऐं क्लीं कामत्रिपुरमालिनी मन्त्रं सर्वं देहि स्वाहा सप्तदशार्णो मन्त्रः पूर्ववत् सकलाद्यर्णकूटा
न्यथ प्रथमं कूटमुच्यते रत्नमयश्रोत्रभ्यां विन्दुनादसमन्विताः एतद्द्वितीयं कूटं ऐं त्रिपुरे सर्ववाञ्छिते देहि ददि जायाते मे मार्णः
पूर्ववत्ततः ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं त्रिपुरे आरोग्यं मे सर्वं देहि स्वाहान्तो त्रिंशद्दशार्णोयं मासा स्यात्षडर्णवत् ऐं श्रीं क्लीं बालत्रिपुरे मदायन्त्रो
वदेत्ततः विषं कुरु नमः स्वाहा विंशत्यर्णोऽत्र पूर्ववत् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मायां श्रीं क्लीं परापरे त्रिपुरे सर्वमित्यस्मात्कार्यं सिद्धिं तु साध
येति च स्वाहा विंशतिवर्णोऽयं मनुमायां तु षडर्णवत् सिद्धमन्त्रे ललज्जपादभीष्टसिद्ध्यति ध्रुवं ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि ह्रीं क्लीं ऐं
श्रीं च क्लीं हृदयं त्रिपुरललिते श्रीकामदीपितां च पोषितं देहि वाञ्छितमित्यस्मात्कुरु कुलतत्कामिनी अष्टाविंशतिवर्णोऽयं ह्रीं
सर्वं तु पूर्ववत् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि क्लीं श्रीं ऐं त्रिशिरिरुच्चरेत् त्रिपुरसुन्दरी सर्वं जगन्मम वशं कुरु कुरु मह्यं बलं देहि स्वाहान्तोयम
नुस्ततः पञ्चविंशद्वर्णमितः सर्वमस्य षडर्णवत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि श्रीमेरुप्रस्तारं मन्त्रं ऐं श्रीं क्लीं ह्रीं क्लीं च श्रीं ह्रीं प्रस्तावतो।

मेरु-
तंत्र-
२८८

भवेत् अथोमनिश्चगायत्रीछंदः शक्तिश्चदेवता स्त्रीवश्याकर्षणादौ च विनियोग उदाहृतः २०० षड्दीर्घमायया गानि सर्वैर्वर्णैस्तथामि
ष्यते हृच्छिरश्च शिखावर्मनेत्रास्त्रादस्वहेके अष्टांगो विन्यसेन्मंत्री मूलेन व्यापकं चरेत् आनंदरूपिणीं देवीं पाशांकुशधनुःशरान् वि
भ्रतीं दोर्भिररुणाज्जचांगीं हृदि भावयेत् शाक्ते पीठे यजेद्देवीं इले त्वाद्याभिरंगकैः मातृभिर्लोकपालैश्च वज्राद्यैश्च समाहृतिः अष्टल
क्षं जपेल्लक्षं ज्येद्दशांशं जुहुयात्तिलैः ॥ निमज्जितामनोवश्चि निमज्जितेमदद्रवे नमस्त्रेति दशार्णोयं मनुरत्रि प्रकीर्तितः निमज्जि
तादेमथ्याः सुध्यानेः सर्ववदाचरेत् पूजादिकं चास्य मंत्री सर्वं समविकल्पयेत् एकलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं हुनेत्तिलैः तर्पणादि ततःकु
र्यात्सर्वोक्तविधिना सुधीः भागवत्प्रयोगाः सेवयेदादिदेवं सकाविणी अथातो वाग्वासिन्यानवार्णो मनुरुच्यते ॐ ह्रीं च वाग्वासिन्यै न
मस्त्रेति मनुर्मतः वशिष्ठस्तु तथा छंदो गायत्री देवता त्वियं शक्तिबीजेन शक्तिः स्यात्कीलकं मध्यमीरितं विद्यादितीयबीजेन दीर्घस्व
रयुजा सुधीः मायान्तेन षडंगानि कुर्यान्मंत्री करांगयोः नेत्रयोः कर्णयोर्नासिकयोर्लासे ध्वजे गुदे मंत्राक्षराणि विन्यस्य सर्वेणाव्याप
कं चरेत् तप्तकांचनसंकाशां नवयौवनसुंदरीं चारुस्मेरमुखांभोजां विलसन्नयनत्रयां अष्टभिर्बाहुभिर्युक्तां माणिक्याभरणोज्ज्वलां वा
महस्ते शुभ्रनालं शंखं पुंडरीकं जपेत्करं गलेमंडले दक्षिणे शुक्ल कल्हारं हेमसंग्रकं पुष्पध्रन्यातल्लेपाचलसमानसत्वीकृतां नवयोनेः क
र्णिकायामादावंगानि चार्चयेत् अष्टयोनिषु संपूज्याः स्वदयान्वय दक्षिणा ज्वालिनी विस्फुलिंगिनी मंगला च मनोहरा कमलाकि
नवा विद्या विविधा चेति शक्तयः तद्बहिर्द्वादशदले संपूज्या राशिशक्तयः मेषा वृषा च मिथुना कर्कटा याश्च ता मताः अग्रपृष्ठहास्य

२८८

गम पार्श्वयोर्दिग्विदिक्षु च देव्यग्रस्थमारभ्य दशशक्तीः प्रपूजयेत् ब्रह्माणीं सर्वभक्षां च विद्यां ध्यां विधिवोऽर्जवां छिन्नरूपां निःस्वपन्तां नि
रांतेकां च वाविनीं श्वविंसे वैभवां रक्तां तदग्रे लोकपालकान् तदस्त्राणीति संपूज्योक्तां देव्याः सर्वसम्पद्धिदां एकलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशां
शेऽङ्गं नेहुतैः तर्पणं मार्जनं कृत्वा ब्राह्मणाराधनं तथा सिद्धमंत्रः प्रकुर्वीत प्रयोगान्निजवांछितान् काम्यहोमविधिं वक्ष्ये सम्यग्वां
छितदायकं शालितंडुलमादाय पंचस्थे भांडे नवे क्षिपेत् सकृत्स्नात्वा ससेस्कृत्य विधियाऽष्टोत्तरशतं जपाद्धोमो विधातव्यो महाल
क्ष्मीकरोत् नित्यमष्टोत्तरशतं पंचमीप्रतिपद्यपि शुक्ले मासे संचार्ये च वर्षे केके समाचरेत् तदान्यसमानः स्याद्वन्याधार्भो महात्र
वान् हुतहोमाद्वाप्नोति सकलं वांछितं फलं पंचमीषु विशेषेण पूजां कुर्याद्दतीमवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ध्यव्रश्र्णां महामंत्रं
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं नमः श्रीकामभगवति प्रदं वद दे माहेश्वरि बालसुंदरि स्वाहा विंशतिवर्णकः ऋषिर्दक्षः छंदः प्रोक्तं निर्वाणाख्या सुंदरी चैव देवता
ह्रीं बीजं चापि शक्तिः श्रीं कीलकं क्लीं प्रकीर्तितं षड्दीर्घयुक्तं हल्लेखा षडंगेषु प्रकीर्तिता ब्रह्मरंध्रे च सीमंते भाले भ्रूमध्ययोर्नासि
वक्त्रे कंठे च हृदये कुक्षिनाभिगुलिंगके आधारे स्फिग्द्वये चोरुद्वये जानुद्वये तथा पादयोश्च नवद्वारे पदमासु उदाहृतः पुनर्मूर्द्धनि
भाले च भ्रूमध्ये च ब्रह्मविवरे हृन्नाभिलिंगपायौ च पदानि क्रमतो न्यसेत् व्युत्क्रमेण पुनः पायुलिंगनाभ्यादिषु न्यसेत् ब्रह्मरंध्रास्य
हृदये मूलाधारेषु विन्यसेत् चतुर्बीजानि शेषाण्मातृकोक्तस्थलेष्वपि व्यापकं च ततः कुर्यात्सर्वमंत्रेण साधकः तप्तकांचनसंका
शां बालेंदुकृतशेखरां नवरत्नप्रभादीप्तमकुटां कुंकुमारुणां चित्रवस्त्रपरीधानां मीनाक्षीं कलशस्तनीं न्यसन्तमीशामनिशं हृ

ध्यानेदमयींपरां मानंदमवलेलोलाक्षीमेखलाध्वनितेविनीं अत्रदानरतांनित्यांमृमिश्रीमांनमस्कृतां उमयात्वभरितंतपात्रेस
मेरु- रत्नेवामहस्तके दक्षिणेत्वकरेदेव्यादर्वीध्यायेत्सवर्णजां त्रिकोणंचचतुःपत्रंवसुपत्रंततःपरं कलापत्रंचवसु विम्वंचततस्त्व
तंत्र- त्रयाहृते आद्यावंगानिसंपूज्यत्रिकोणाग्रेशिवंयजेत् ॐ ह्लौं नमःशिवायेतिपूजामंत्रोनवाक्षरः गौरीश्यामधवलंपंचवक्त्रंत्रि
२८९ लोचने प्रसन्नवदनंशांतंनीलकंठविराजितं कपर्दिनंस्फटिकाभंभूषणंमलसन्निभं न्यसंतमीश्वरंदेवंत्रिकोणाग्रेमहेश्वरं वामभागे
289 त्रिकोणस्यवाराहंपरिपूजयेत् तारेणनमोभगवतेवाराहरूपदंष्ट्रेण भूर्भुवःस्वःपतयेचकीर्तयेत् भूपतित्वंमेदेहीति
प्रदायपिविधियाया वराहंपूजयेच्छक्तोमंत्रोयमाष्टिवर्णकः नारायणंदक्षकोणे नमोनारायणायच तारोद्येनाष्टवर्णेनमंत्रेणप
रिपूजयेत् वामदक्षिणयोःपूज्येभूश्रियोस्वस्वमंत्रतः अत्रमयंमंत्रमितिदेहीत्यक्षरान्वदेत् अन्नाधिपतयेचेतिममान्नंचप्रदाप
य स्वाहान्ताद्याक्रमणीयंग्लौंशूलाभूमिपूजने श्रीपूजनेश्रीपुटःस्यात्ततःपद्मेततोयजेत् पश्चिमादिक्रमेणैवपरविद्याथवेणाच
भुवनेशींस्ववीजेनरम्भाकमलांतया सभगांकामवीजेनवाह्याद्याःवसुपत्रके चक्रमंडलरूपिण्यःपश्चिमादिक्रमेणच कलाः
षोडशासंपूज्याअन्नपूर्णायैसंवदेत् तत्रामात्तेनमश्चान्ताइतिमंत्रेणपूजयेत् अमृतामानदातुष्टिःपुष्टिःप्रीतिरतिर्ह्रीःश्रीश्च
स्वाहास्वधाज्योत्स्नातनोहैमतीभवेत् छायाचपूर्णिमानित्याअमावास्येतिषोडश भूपुरेलोकपालाश्चपूर्ववद्व्यापीनदग्रतः लक्षंज
पेत्तनियमोदशांशेनचहोमयेत् रम्यपायसमर्पिर्भ्यांसिद्धिदम्भवतिध्रुवं तर्पणादिततःकुर्यात्स्वैर्वीजविधिनासुधीः अन्नपूर्णे

श्वरी देवी रविजितेन्द्रस्त्रवर्णोदा बीजहीनो यमेव स्यात्सोऽष्टवर्णो तथापरा मायाद्या चाथ ताराद्या मन्ता सप्तदशाक्षरा मायातारादिका चा
न्यागदिता सा दशार्णिका मूलाद्याः सर्वसिद्धिदा माययोगक्रियामता अस्य नारदोऽद्ववजाद्यैः साध्येन्द्रवैवश्यताः अत्र प्रदात्वमंत्रस्य पू
र्वोक्तः सोऽध्याने विधिः ऋषिर्ब्रह्मा कृतिश्छन्दो देवते भूश्रियौ मते पंचांगानि मनोर्वर्णैर्विदेश वर्णमाया वाग्भिः नीराङौ स्वर्णारजतद्ववहीये
स्वरान्विते शुभकल्पद्रुमस्थान्तर्यो मितेमणिकुट्टिमे विततपस्याग्रनलनवसासीनेव सत्याश्रियौ धनौ यान सन्तुष्टं जंगोचभक्तायं प्रवि
चिंतयेत् आवाह्यैवेस्त्रवेपीठे देवेगंगयादिभिर्यजेत् सर्वमंगानि संस्पृज्य पूजयेच्च दलाष्टके दिग्दलेषु क्रमान्त्वं चवचवाघ्नेनेजस्तथाग्नौ
ले विदिग्दलेनिहन्तिच प्रतिस्थामीशाकोणातः विधाशांतिनने वाहेऽष्टदले चाष्टशक्तयः पूकाद्याः श्रियः प्रोक्तौ वलाकाद्यास्तम
र्चयेत् इन्द्रादयस्तदस्त्राणि पूज्याश्चैव समीरिता लक्षं जपेदाद्यपक्षे नात्रेन जुहुयान्तथा तर्पणादि ततः कृत्वा विप्रान्संभोजयेत्ततः
गुरुं संतोष्य यत्नेन तु मंत्रसिद्धिर्भवान्नयात् दिनादौ प्रजपेन्मंत्रं महेशानस्य शान्तये तत्र यथा न्यायान्वितो च समस्तो भवति ध्रुवं ॥ अथान्य
से प्रवक्ष्यामि तारो क्लीं श्रीं मनोभवः नमो भगवते त्रयकामा माहेश्वरी ममेति च अभीप्सितं तथान्येवदेहि शुभमन्त्रनरं अत्रसर्वं विशिज्ञा
याचैकविंशार्णिको मनुः ऋग्यजुर्वेदस्य माण्डिवड्वौरंगकल्पने ध्यानपूजाप्रयोगादि प्रभवत्सर्वं समीरितं ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्या
मि चतुर्विंशतिवर्णकः ॐ क्लीं श्रीं नमः श्रमकामा भगवति प्रसन्नरूपा सिद्धाने सर्वपत्रसर्वेस्वाहान्तोगानि चावरेत् त्रियम्बकाद्धिनेत्रैः
स्याः पूजायंत्रं सर्वकर्मते ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि पंचविंशतिवर्णके तारो रमा च ह्लें ह्लें वा नमो भगवती तिच माहेश्वरी प्रसन्नेतिवरदे प

मेरु-
तंत्र
२९०

290

दमखवेरेत् अक्षराणि प्रज्ञायान्तो मन्त्रौ गौरीङ्गकल्पने त्रिषट्चेद्ले वेदाद्रिवर्णौ ध्यानजपादिके सर्वशास्त्रसमविज्ञेयं विशिष्टं मन्त्रतः फले ॥
अथान्याः संप्रवक्ष्यामि गौर्यै मन्त्रान् महाफलान् ह्रीं गौरी रुद्रदयिते योगेश्वरि पदं वदेत् हूं फट् स्वाहा षोडशार्णो गौर्या मन्त्र उदाहृतः अजो
स्य ऋषिर्निर्दिष्टो नीवृच्छन्दः देवता गौरी महापापसंशमनी सर्वसंपत्प्रदायिका षड्दीर्घमायया युक्तान्यङ्गानि मनोरथ हेमाभां वि
भ्रतीं दोर्भिर्दर्पणाञ्जनसाधने पाशाङ्कुशौ सर्वभूषणां तां गौरीं सर्वदा स्मरेत् शाक्ते पीठे यजेद्देवीं वेदनागैर्मनोहरैः अङ्गानि पूर्वमभ्यर्च्य
भगाद्याश्चाष्टधा ख्याता विदिक्षु च शक्राद्यस्त्रदस्त्राणि गौरीपूजा समीरिता एकलक्षं जपेन्मन्त्रं दशांशं जुहुयाद्धुतैः तर्पणादि ततः कुर्या
द्रुतं संमोहयत्वतः सिद्धे मन्त्रे प्रकुर्वीत मन्त्रे काम्यानि नामयथा वामाक्षीणां मनिशयावामोरे विलिखेन्निशि अक्षाद्यन्त्वामदेशान्त
न्नतः अजपेन्मन्त्रं शतं सहस्रं लोलाक्षीमानयेत् काममोहिता एतन्मन्त्रेण संजप्तं गायत्र्या फलादिके दत्ते सा सेवितं सर्वजननां वश्यका
रके ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि समस्तस्त्रीवशंकरं कान्तिं नह्रीकर्षणकरि स्वाहेष वोढव्य स्त्रीस्वाहेत्यन्तविंशार्णो न्यासः प्राग्वत्समी
रितः गौं गौरीमूर्तये हृत्पीठमन्त्र उदाहृतः सुभगायै विद्महे काममालिन्यै धीमहि तन्नो गौरी प्रचोदयात् गायत्र्यानया सर्वान्
पचारान् प्रकल्पयेत् अङ्गानि पूर्वमभ्यर्च्य सुभगाद्यास्ततो यजेत् तदग्रे षड्दले सम्यक् मध्ये तेस्वागतः क्रमात् दीर्घाष्टकोपेतमेनं प्रथमं संयो
जितेन च सर्वं तं च तं नाम नमोन्ते तन्मन्त्रमतः प्रभासाभाचवाग्वागीश्वरीस्वाज्वालिनी ततः वामा ज्येष्ठा तथा रौद्री दोहला शक्तिः क्र
मादिमाः लोकपालास्तदस्त्राणि होमाय पूर्वमन्मते अस्यायोवर्णितस्त्वर्धीकसाधनामप्रयोजयेत् जपेन्मन्त्रं शतं चापि स वशो भवति ध्रुवं

त्र्यक्षरीनामकां गौरीमथ वक्ष्ये समासतः मायां नमश्च ब्लूं श्री राजिते राजपूजिते जये च विजये गौरी गान्धारि त्रिभुवे निच वनवशंक

रीमनुकाः सर्वलोकवशंकरी सर्वस्त्रीपुरुषेस्तकावशंकरि पदं वदेत् स्वसहुंडुं चे चेवावाऔं फ्रीं स्वाहा हामरसार्णवात् अस्यर्षिर्ब्रह्मा निवृच्छंदो

गौरीदेवी प्रकीर्त्तिता स्वाहा शक्तिश्च बीजं फ्रीं मे शेषाणि ःस्यात् षडंगकं इंद्रदिग्वसहस्रपत्रासारुद्राणीं ध्यानमुच्यते प्रणौमि दलसन्मौलिं वरं

जीवाकरुणार्णवाकां द्युः पाशांकुशकराम्भोजाभ्युद्रक्षत्र विराजितां योगालेपां देववंद्यां जसंभारुणावस्त्रकां अंगदावेगानिसेप्रज्वमाद

कावेष्टनेन ततः लोकपालोस्तदस्त्राणि प्रजाक्रमउदाहृतः प्रयुतं च जपः कार्यः पायसेन घृतेन तु मधुरत्रयसंयुक्तैः होमः स्यात्तिल

तंडुलैः रक्तोत्पलैर्वा लवणैरथवा मथैः फलैः दिनत्रयं सहस्रं तु वशीकरणं वश्यप्रकरः स्मृताः प्रातःकाले तु सूर्यस्य मंडलस्थां तु देवतां ध्या

त्वाचाष्टोत्तरशतं जपेद्वशं जगद्ध्रुवं अथ राजमातंगी गौरी वक्ष्ये समासतो वर्णकं ॐ राजमातंगी राजाधिपति विवशप्रदायिनी च शक्तिश्री

कामबीजानि देवि देवि सर्वं वदेत् महादेवीति देवाधिदेवि सर्वजनस्य च मम मम वशं चेति कुरु पुरुषग्रामाग्रिणी ह्लीं मे त्रयोविंशति हृदये

त्रिशाद्विः शिरस्थीति मंत्रो राज्ञस्ततः समदशाभिर्न्यस्य शिखायां न्यसेत् वर्मार्थमष्टभिः शरैर्नेत्रमेतैर्वस्तं प्रकीर्तितः ध्यानपूजादि पूर्वव

द्वश्यप्रयोगके सर्वजनपदस्थाने साध्यनाम्नि नियोजयेत् जपहोमतर्पणादिकर्माणि परमे वशे मधुरत्रयसंयुक्त मष्टोत्तरशतं हुनेत्

सप्तप्रसाहे देवाश्च समगैः समाप्यके तदसनः प्रयोगस्तु सकलजनवश्यप्रदात् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ह्रस्वरासभावा विना

प्रत्येकं टं हि नीयस्यां ह्राजनमुखादि पूर्ववत् अष्टचत्वारिंशदर्णो मंत्रस्तु कमोरितः योऽविशेषस्तत्त्वं पमवश्यक्रियासाधके से

मेरु-
तंत्र-
२५८

मेचैवस्थपिमनोवर्णैः षडंगविधिरीरितः जपहोमादिकं प्राग्वत्प्रयोगं किंचिदुच्यते समंत्यान्ते च तेजूर्वासरहसे समवारकं सण्णताजपेत्त
साध्यस्य प्राशितेनवश्यकारकं साध्यनक्षत्रवृक्षेण कुर्यात्साध्याकृतिं शुभां तस्यां मन्त्रप्रतिष्ठाप्य प्राणानेनिखनेच्चतां तत्रानलं समाधा
य रक्तचंदनसंयुतैः जवाकुसुमनिशीथिनीमांसजुहुयात्तमवासरं सहस्रं प्रसहस्रमपश्यान्नानिःकासमस्तविनतेदे निस्तेनसाधकस्य साध्यो
दासोभवेध्रुवं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वज्रप्रस्तारिणीमनुं वाग्बीजं चापि हल्लेखां निमाल्लिखेत्पदद्वये स्वाहांतो द्वादशार्णोयं मंत्रमस्य
रा स्मृतः ऋषिस्तः त्रिष्टुप्छंदो देवता वज्रप्रस्तारिणीमता बीजेनाथ नवांगानि षड्दीर्घेण नितानि च प्रसादजादिकं सर्वं नित्याक्लि
न्नावदाचरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि श्रेयसी महामनुं क्रीं क्लिन्नेसततथा क्रौं चपश्चान्नियमदद्वये क्रीं च नित्याद्वादशार्णोयंवीजं शक्तिश्च
क्रीं मता ऋषिर्ब्रह्मा च गायत्रीं छंदो देवता शीघ्रेश्वरी आद्या मायाभवद्बीजमेभिर्मायापान्तिमुच्यते वाग्भवं कीलकं प्रोक्तं क्रौं क्लीं क्रीं वह्निमंते क्रीं
दैं शिरः शिखा क्रीं क्रौं क्रीं मधुकवचं भवेत् क्रौं नित्यक्लीं मधोनेत्रं क्रः मस्त्रं नितीरितं क्रीं हृदि क्रीं मिदं चास्त्रं वर्णान्यासमथाप्युवे ऊर्ध्वकेश
क्लिष्टटितान्मेत्रार्णान्देशविन्यसेत् प्रोक्तनेत्राशकपोलाद्विनाभिगुह्येषुचक्रमात् ततः समरेत्परां देवीं सर्वसौख्यप्रदायिनीं रक्तांरक्तांवरांर
क्तगंधमल्यविभूषणां चतुर्भुजां त्रिनयनां मालिकामुकुटोज्वलां पाशांकुशाविक्षुचापदाडिमीपुष्पशायकान् दधानांवाहुभिर्नेत्रै
र्देयामदस्मशीतले पर्यंकेनीसासाधकेभ्यस्सषट्कोणाज्ञमहीश्वरे चक्रमध्ये सुखासीनां स्मरवक्रशिरीरुहां शक्तिभिःस्वस्वरूपाभिरावृतां
प्रीतमध्यमां सिंहः सेनेभितःक्षुब्धेरवत्प्रोतस्याभिप्रशक्तिभिः हतोनाभिर्विनोदांश्रयानायानादिभिस्तथा शोभाढ्योहमयोनेचसिंहास

नमनेनतं तत्रचक्रे तत्रदेवीं समग्रगणावारयुग्यजेत् त्रिकोणस्याग्रमारभ्य इच्छाज्ञानक्रियाभिधां शक्तिसंयुक्तदेव्यास्तु वामकोणादि।
तोर्चयेत् शक्तिं षट्कोणेषु षट्कोणे डाकिनी राकिनी तथा लाकिनी काकिनी चैव शाकिनी हाकिनी तथा वहिर्दशपत्रे चैव देव्या याः
यत्नेन यजेत् हेला लीला ह्लादिनी क्लिन्ना चाभीषणी मदनातुरा निरंजनी रागवती तथैव मदनावती मेखला द्राविणी वेगवती ह्वा दशशक्तयः
ततो बहिः षोडशदले कमला कामिनी यजेत् कल्याणी कलना चक्रलिना कौलकाख्या किरातिका काली चक्ररूपा चैव कौशिकी केशवादिनी
कात्यां कपर्दी कीर्तिं कुमारीं कुङ्कुमामपि चक्रस्थे तु देव्याग्रे द्वारदक्षिणपार्श्वतः क्रमाद्यजेद्द्वारयोरीशकोणे कोणे नैरृतिके भगिनीवे
गिनी नागिनी चपला पेशला सती रतिः श्रद्धा भोगलोला मदोन्मत्ता मनस्विनी यजेदाशा पिपासाह्वानं दस्रागणान्ततो वहिः पत्रैः सज्जनान्म
न्त्रोदरिद्रान्सत्ये तेविमान् रोगापमृत्युदौर्भाग्यज्वराशोकादि विद्रुतः मेत्रीलत्तत्रयं जप्त्वा तद्दशांशेन हुते आरग्वधप्रसूनैर्वाथ
सूनैर्वाथ प्रसूनैर्वकुलोद्भवैः तर्पयेद्दिनशाल्वलन्तसलिले भक्तिमान् सुधीः आत्मानमभिषिञ्च्याथ तर्पयेद्ब्राह्मणानपि एवं संसिद्धमंत्र
स्तु निप्त्योचो निरतं सदा गुरुभक्तः प्रकुर्वीत प्रयोगान्निजवाञ्छितान् सहस्रजापी स्थिरधीर्मंत्रवीर्यविदात्मवान् यः सोपि काम्यान्
कुर्वीत प्रयोगान्निजवाञ्छितान् यदत्तानेन मोहेन चापलेनाथवाचरेत् अनर्थं लक्षराजादिपीडाश्रमोति निश्चितं शुक्लैः पंचकेटीभि
र्युक्तं त्रिमधुप्लुतैः मंडलाल्लभते लक्ष्मीमहन्नी साम्यविग्रहो कल्हारैः सौद्रसेवकैः शरणियेत् दिनावधि ज्वराङ्गात्त्रिमशोभत्यास
हस्राविकैवैः शुभैः तद्दिने शुक्रवीक्ष्य भोजयेत् कृष्णपक्षः नावच्छजप्याद्योगान्मेया वस्त्राञ्छद्रनंदते चंपकैः सौदसेसितैः सहस्रं हव

मेरु तंत्र २५२

नाकुवे लभते स्वर्णं निष्काणां शतं मासेन सर्ववत् पाटलेचूतवत्तैर्जुह्वे स्त्रिमधुरैर्हुतैस्तथा दर्शादिमासं लभते चित्राणि वसनानि च
कर्पूरचंदनाद्यानि सुगंधीनि च मासतः वस्तूनि लभते हृद्यैर्वस्तुभिर्भोगभोगिभिः शालिभिः क्षीरसिक्ताभिर्मंत्रवित्संहुनेत् तेन
शालिसमृद्धिः स्यान्मासैः षड्भिरसंशयं तिलैर्हुतैस्त्रिदिवसं वर्षादारोग्यमाप्नुयात् स्वजन्मनक्षत्रे विभुतया दूर्वाभिर्जुहुयात्सुधीः चिरातंको
महाभोगी शतवर्षाणि जीवति गुडूचीतिलदूर्वाभिस्त्रिजन्मसु सदा हुनेत् चिरायुः श्रीयशोभोगारोग्यपुष्ट्यादिमान्भवेत् कृतपायसहु
तेष्वाहुनेत् तेषु त्रिषु क्रमात् अश्वरारोग्यविभवैः रूपमासो भवेत्तदा सप्तम्यां कदलीहोमात्सौभाग्यं लभते ध्रुवं दूर्वात्रिकैस्तु प्रादेशमात्रै
स्त्रिस्वादुसंयुतैः षण्मासाद्दहनो चापि रोगान्मुक्तः सुखी भवेत् तद्दिने भुजपेड्डियां निःस्पृशः सलिले स्पृशन् सहस्रवारं त्रैलोक्ये स्नाने
पाने समाचरेत् पाकाय मपिते नेव कुर्याद्रोगविमुक्तये साध्यदेहदलसंहृष्टानां सर्षपास्तिलाः पिष्टं च साध्यपादोत्थरजसा च
समन्विते कृत्वा पुत्तलिकां तैस्तु हृदये न च संयुते प्राग्वत् छित्वायसैस्तीक्ष्णैः शस्त्रैः पुत्तलिकां हुनेत् एवं दिनैः सप्तभिर्वा त्रिभिर्वैकदि
नेन वा साध्यो वशी भवेत् स्त्रीत्वमति दूरे स्थितोपि च तथा पिष्टपुत्तलिकां कुंडमध्ये खनेद्भुवि उपर्यग्निं विधायाथ विषयादिनशो हुनेत्
त्रिसहस्रं त्रियामायां सर्षपैर्लवणसंयुतैः शतयोजनदूराद्द्रष्ट्वा नयेद्वनितां बलात् तां तु पुत्तलिकामर्यमभृत्स्निग्धसमन्वितां कृतप्राणप्र
तिष्ठां च श्मशाने निखनेन्निशि क्रोशैः स्तैः सविनिर्मुक्तः सुखी जीवति भूतले साध्यदेहतृणाक्रान्तां नासर्षपाद्यां निवेशितां तोयमध्ये निधाये
त्क्वाथ ससप्तकवासरे वैरी घोरज्वरेणार्तः कृते प्राग्वत्सुखी भवेत् तामेव च इष्टिकागेहे तथा विधिपुत्तलिकां खनेत् साध्यो वशः स्यान्नृपतिर्भ्रमा।

स्करायतनेत्वेनेन तद्विधानेन सहितेन शत्रुरुन्मादवान्भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्वरितामंत्रमद्भुतं ओं ह्रीं हूं खेचछे क्षः स्त्रीं हूं क्षें ह्रीं फ
ट् मन्त्रं भवेत् त्वरिताया द्वादशार्णो मन्त्रनिरुद्धेन ईरितः विराड्छंदः स्मृतं ओं बीजं ह्रीं शक्तिस्त्वरितास्मृता चक्षें हृत् छें शिरसि शिखान्तः
स्त्रीं वर्म स्त्रीं हूं नेत्रं हूं हृदेते फडस्त्रं मंत्रवर्णान् ततो न्यसेत् कंमलकंठहृन्नाभिगुह्योरुयुग्मजानुषु जंघयोः पादयोर्मंत्री सर्वेणाव्यापकं चरेत्
तमस्क्षामतनुं रम्यपंकजोपमपादजां ताटंकान्तकवियोविरसनान्तप्रभात्मकैः विशत्तेत्रियविक्रुद्जातिभिर्भीमविग्रहैः द्विद्विक्रमा
दष्टनागैः कल्पितोयत्करभूषणां पल्लवांकुशसंभीतिशिखिपिच्छकृतैर्गभैः वलयैर्भूषितभुजां मानिक्यकनकोटोज्ज्वलां बर्हिबर्हकृ
तापीडांछत्रान्तातपत्रकिंनी गुंजाफलमहाहारविलसत्कुचमंडलां त्रिनेत्राचारुवदनां मंदस्मितमुखांबुजां वराभयकरां गौडहृदयीम
रुदयोभिनां तन्मध्यलतामध्यपूलस्तनस्तगमकां प्रणतायतसत्त्वोन्नहशोणाधरपल्लवां विमलां मंदिरां देवीं तरुणीं संस्मरेत्सुधीः
अनन्तोकुलिकौ नागौ विप्रौ वह्निसमद्युती फणासहस्रसंयुक्तावथतत्र तु वासुकिः शंखपालः स्वर्णवर्णौ फणासप्तकशतान्वितौ त
क्षकश्च महापद्मः फणापंचशतान्वितः नीलवर्णौ वैश्यौ कर्कोटकपद्मकौ उभौ फणाशतत्रयोपेतौ शूद्रौ कृष्णवर्णौ विचिंतयेत् ततदा
भरणौ ईक्षैधेयो देवी विलोचनैः आसने हेमरचिते न्यस्य सिंहपृष्ठेभितः आदौ तत्पीठमध्ये तु देवीपीठं प्रपूजयेत् दैं हूं हे वज्रदेहनि दि
प्रोक्ताचयुगरुद्धं गर्जरूपे तथा हूं हूं हौ तावच्पंचवान्यनायच नमः षड्विंशदर्णोयं कर्ण्याद्यष्टदले ततः कर्णिकायां च पूर्वादिकेशरेषु ष्ट
क्रमात् षडंगानि प्रणीतान्यच तत्कारायत्रीक्रमात्पूजयेत् हूंकारीं खेचरीं चंडां छेदिनीं क्षेपणीं स्त्रियं हूंकारिकां संवीं क्षेमकरीं पूर्वादि पत्रके

मेरु-
तंत्र-
२५३

293

नहस्तिर्भूप्तरहेहेदपश्चिमद्वारंसंश्रुते फट्कारीं सृजये द्वारमध्ये द्वयाम्ल किंकरी हलांवर्द्विकेशा वहस्तानलवृता यजेत् जयांच वि
जयां द्वारपार्श्वयोर्वज्रधारिणी तयोरग्रे किंकरं च गदाहस्तं प्रसृजेयेत् किंकरायस्व रक्त नरिनाद्ध स्थिरो भव हूं फट् स्वाहा दशाणोयं मंत्रः
किंकरसृजने तदग्रे लोकपालांश्च तत्स्थाणा ततो यजेत् गायत्र्या चैव संसृज्य देवसान्निध्यकारिणी त्वरितादेवि विद्महे तूर्णि विधाये
धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयात् प्रणवेन विना मंत्रो भवाणिः परिकीर्तितः मोहनः सर्वलोकानां तेन मोहननामकः प्रणावेनाऽन्वकस्मा
दैवित्स्यात्सत्वाणिवान् सर्वसिद्धिप्रदायित्वात् सिद्धीश्वर इतीरितः आवाहैर्वर्तनं संभूते भेनोत्सेश्च सगंधैभिः धूपदीपादिभिर्नमगीतैः से
सृजयेद्विवा एवं सृष्ट्वा विधायाग्रे जपेद्दियो सहस्रकं शतं वा कृत होमस्तु सृष्ट्वा पावकसमापयेत् एवं संस्मरमलतैकेप्रजपेन्मन्त्रवित्तमः
मध्वक्तविल्वसमियोज्जुहुयात् दशांशतः ५०० स्वर्गापसलिलैश्चैव तत्पीयेत्वरितापरा आत्मानमभिषिंच्याथ कर्याद्ब्राह्मणभोजनं
एवं सिद्धमन्त्रस्तस्मै नरनारीनराधिपाः नमस्क्रियां प्रकुर्वंति नात्र कार्या विचारणा देवदानवगंधर्वयक्षचारणयोषितः सिद्धविद्या
धराणां च यो बाह्यप्सरसस्तथा विसाष्टजयनोरक्ताः सृष्टो मेलमेजलाः प्रमवलसरविभासाः प्रसादिदशनांशुकाः प्रलोभयमा
नो मंत्रज्ञो यदा विक्षीयते न सः तदेभ्य वांछितं तस्मै ददाति त्वरितां विलं संजपकर्मयोर्विधायापथाथाजपसिद्धया संतानाग्रशीर्षं सह
साम्ये तन्मस्थापयेदसौ काम्यहोमविधिं वक्ष्ये यथाविधिं क्रियान्वितं कृत्वा योनिं कुंडमथ्ये समापायग्निमन्त्रतो संसृज्य सर्वविधिना देवतां
विधिवत्सुधीः तिलसर्षपगोधूममशाल्यधाम्यपैर्वेर्जुनेत् त्रिमध्वक्तैरेकशो वा समेतैर्वा समस्तश्च बकुलैश्चंपकै रक्तकल्हारैरुणोत्पलैः

कैरवैर्म्मल्लिकाकुंदमरुवकैः सिंदिवारमये अशोकैः पाटलैर्बिल्वैर्जातीविकसितैः सितैः नवैर्नीलोत्पलैरक्तनिर्गुंडैः कर्णिकारजैः
हेमालक्ष्मीर्वशेसौभाग्यमायुर्नित्यंप्रयाणोनिधिं यथाद्विवोद्धितेसर्वेनमदामोतिनिश्चितं दूर्वागडूचीमत्स्याक्षीवटमारग्वधैस्तथा सिताह
लतेंदुर्वारोगान्हंक्तोनरोविग्रहात् इक्षुजम्बूनारिकेलमोचाद्युणासिताङ्नेत् पुत्रलोलभतेलक्ष्मीभोक्ताचभवतिध्रुवं पत्रैःखदीरितै
राज्यमश्वत्थीरस्तैर्हुनेत् पकैकैर्वनितावश्यायावज्जीवंयथादिभिः पत्रैराज्यस्तैर्भूपोवश्याःस्यर्हवनात्तथा क्षीरात्मकैस्तैर्हुतेर्म्मसाव
शेतिस्तैश्चशेषतः सर्षपाज्यैर्हुनेत्स्तम्भकाष्ठाग्नौवैरिस्तम्भवे तण्डुकैर्वैरियोनिस्तस्त्यमांसैरमिवतनहूते यदेत्स्यनाशोयोनिस्यद्वतजेमसा
दिनेचरुं आरक्तरहूतोपितेफणिशीषकचाहुनेत् हालाहलकशिशोवेष्टःखड्गपाणिस्त्वरोषवान् निशामध्येहुनेत्तस्योनिर्हतंवैरिणांहृदा
त् मत्स्यकाष्ठानलेनसफलैःपंचभिर्होमतः समभावादरानेत्स्वगजाश्वारामवाप्नुः चतुरंगुलजेहोमाद्वरंगवलेनच्छेप समोहादेगडुः
स्वानीभवत्येवनसंशयः मेहजमोदकैःसेकात्होमशांतिर्भविष्यति तजमयस्थिनानाचनजलैःकुल्तकोदकात् होमसंख्यापावनी
स्याऊनपंसंख्याचवान्नावती तत्कर्णिरंध्रजापाद्वमप्योतस्फविषग्रहाः तदंत्रसापनैचैवविषभूतारिनाशने ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिशि
वदूतीमंत्रवरं मायांचशिवहूत्येहंसमारोप्यमनुर्मतं ऋषिरुद्रोस्यगायत्रीच्छंदसादेवताशिव फ्रौंबीजंचनमःशक्तिःशिवदूत्येवकी
लकं षड्दीर्घयुग्ममनुनावषडंगविधिरीरितः तैनेवषट्त्रैरर्पयेत्सप्राणौविन्यसेत्तनैः श्रोत्रनाशाकपोलादितिनाभितःकमतःस्पृशेः हृष्ट
मनसिविन्यसेद्यापकंविधायाचरेत् निदाघकालमध्याह्नदिवाकरसमप्रभां नवरत्नकिरीटांचत्रीक्षणामरुणाम्बरां नानाभरण

संभिन्नदेहकांतिविराजिता सुविस्मिता मत्तभुजोत्तुंग्यमानोन्नमहर्षिभिः पाशं खेटं गदां रत्नचषकं वामबाहुभिः दक्षिणैरंकुशं खड्गं
कुठारं कमलं तथा दधानां साधकाभीष्टदानोद्यमसमन्विते ध्यात्वैवं पूजयेद्देवीं हृल्लींदुरितनाशने हृन्मध्ये च बहिः कुर्याद्दंतराले गषट्
ककं त्रिकोणस्याग्रकोणादिप्रादक्षिण्येन तद्बहिः इच्छाज्ञानक्रियाशक्तीस्त्रिषु कोणेषु पूजयेत् तद्बाह्ये कोणषट्ककेसायतः पूज
येदिमाः सिद्धवाणी हरसिद्धाग्रे विग्रहवती तथा नादा मनोन्मनी चेति तद्बहिश्चापि षड्दले डाकिन्याद्यास्तदग्रे तु यजेदष्टदलाब्जे शिव
दूती समाकारवर्णाश्च समन्विता स्वभावी खेदरा सारा स्वमना च सरस्वती समया सर्वगा सिद्धास्तद्बाह्ये षट्दले यजेत् वागीशा वरदा
विद्याविनदा विघ्नकारिणी वीराविघ्नहराविधातदग्रे भूपुरे पूजेत् द्वारस्यदक्षिणोभागे समारभ्य प्रदक्षिणं विद्युल्लाकर्षिणी लोलानिमा
मदनमालिनी प्रमोदा कौतुका पुण्यपाला केशास्वाणि तद्बहिः लक्षं जपेत्मयन्त्रेन चतुर्नातेन च होमयेत् तर्पयेद्गंधसलिलैः स्नानम
भिषिंचयेत् ब्राह्मणान्भोजयेच्चापि तैश्च यत्नेन तोषयेत् वशयेद्वनिता होमाद्गुग्गुलैर्मधुमिश्रितैः नारिकेलफलोपेतैर्गुडैर्लक्ष्मीमवा
प्नुयात् तथाज्यसिक्तैः कल्हारैः नीरजैः रक्तोत्पलैः त्रिमध्वक्तैः चंपकैश्च प्रसूनैर्वकुलोद्भवैः मधूकजैः प्रसूनैश्च हुतैः कमाम
वाप्नुयात् माहिषैर्महिषीजातैरजातैश्च स्वगास्तथा ध्रुवाप्नोति हुतैराज्यैरन्नैर्धनानि साधकः शालिपिष्टमयीं कृत्वा पुत्तलीं च शिला
सुतां हृद्देशे न्यस्य साध्याख्यां पचेत्तैलाज्ययोर्निशि तां संजीव्य दिवारात्रौ विधानज्ञस्तां तु भक्षयेत् सप्तरात्रप्रयोगेन नरोनारीन्नृपोथवा
दासवद्वशमायाति विधिना प्राणानपि चार्पयेत् हयारिपुष्पैरक्तैः सितैर्वा जुहुयात्तथा विसमरोगान्नहनीमवाप्नोति श्रियन्नरः काग

मो सैं स्त्रिं मस्त्वकैं हैं मान्त्र्याणि सर्वाम्भयात् दीर्घाङ्कैः सस्वरसंयुक्तो भवमामोतिमंडलात् पञ्चार्णैतैर्जडं याल्लक्ष्मीमवाप्नोति त्रिमिद्दिनैः
समस्तापन्नारणीयं मोहनी विश्वरंजिनी क्षोभकारी शिवहृल्लाकाशोकासर्वसमृद्धिदा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रिवर्णात्मत्रिकं टंकी हूंवे
ल्फडिति मंत्रः स्याद्रुष्यादिन्विनासमं षडंगं वहिरुम्नार्णैर्ध्यानमस्यानिरूप्यते पादादिनाभिपर्यंतं मरुणं नाभितोगलं नीलं गलाच्छस्त्र
रंध्रं श्वेतं वचतुराननं हस्तैश्चशैलचक्रेच दीर्णाचन्द्रार्द्धशेखरं अर्चयेन्नरितापीठे प्रयोगार्थं तथैवच वर्णालं दंजपेद्देनेदशांशेनचूर्णेनैद्धनेन
भ्रान्मान्तेदेवतारूपंध्यात्वा कृत्वा करद्वयं मूलमंत्रं यह्यस्तेदृष्टेसंप्रजपेत्ममंत्रं आस्यग्रहात्समाक्षोजन्तरोमंत्रप्रभावतः परमाविद्याग्रह नातः
निर्वापणात्तमा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विद्यां वशप्रिंकं ठंकी क्लेश्रीनत्रेणी मंत्रोयं निखिलं नविनासमं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कौ
मार्यौविधिसत्तमं कौं कौमार्यैनमः इति षडर्णो मंत्रईरितः मुनिर्ब्रह्मा च गायत्री छंदः कौमारिका भवेत् देवता कौमिदे वीजं कौमार्यै
शक्तिरुच्यते मंत्रवर्णैःषडंगानिह्रदिध्यायेत्तु देवतां शङ्खालस्रवराभीतिकरां वंधूकसन्निभां मयूरध्वजिनीं रक्तवस्त्रामौक्तिकत्व
रस्थितां हरित्कंचुकिकां रम्यांनानालंकारभूषितां आदावंगानि चाभ्यर्च्यपंचकोणं यजेत्ततः अहल्याद्रौपदीसीतातारामंदोद
रिमपि ब्राह्म्यादिकानष्टदले दिक्षतीन्काशयानिति सर्वासपूजाभवेदस्याः कुमार्याः मेवतानतः कुमार्याभावभृपदेशस्तुजेयत्तसमी
रिता लक्षषट्कंजपः प्रोक्तः पंचवर्णोपेतपायांजनेन मधुरत्रयसंयुक्तैः सिद्धमंत्रस्तदा भवेत् नर्पणीमार्जनेकुमारीसंच भोजने
प्रणमोत्ननं च तत्पे देवाविर्भावकारणं पाकक्रियाप्रकर्तव्याचन्नर्भक्तसमन्विता भार्ययासाधकेंदस्यापातिव्रमादिप्रक्रयाः ॥

अष्टसु नाडिषु पंचगव्याद्ययत्कुमारिकाः अलंकृताश्च विद्यासनोपकल्पितेष्वेवोपवेशयेत् तदग्रे विन्नपस्थाने मंत्रैनवदुकस्यच ताः संपूज्य
मेरु· महत्पात्रेपवित्रेनत्रचानयेत् स्वस्वदिग्भागमानेनमध्याज्यशमिनाद्दधिः कुंभेवतिः क्षिपेत्तत्रैनैवेद्यंतत्रनिःक्षिपेत् कुमारिकायाहस्तेन
तंत्र· मंथयेत्पुरःस्थियस्ततः मंथयेत्पुरःस्थियस्तत्रदेवावेशःप्रजायते देवावेशेजायमानेस्वगोयोवानिमारुतः सर्वमनोगतंवक्ति देवतास्य
२९५ प्रसीदति सिद्ध्यंतिसर्वकार्याणिमोक्षानाशनेनच नोंत्र्विभवेत्स्त्रिवाहस्तपंचाशद्भिःस्वनालभ्या अशाम्यागतराज्याभिर्विशत्पालभेत
यंत्रं अष्टोत्तरशतेनापिसाधकेनतुमिलयेत् कौमारिकाचेष्टदेवंकुमार्याईरितोविधिः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिवैखरीमंत्रमद्भुतं अ
295 कचटतपयशवैखर्यामंत्रईरितः अष्टादशरोबलिस्वाम्यनारदोनुष्टुबच्यते छंदस्तुवैखरीदेवीनामसःप्रणवपूर्वकः मूलमंत्राक्षरैः
कुर्यात्त्रिभिस्त्रिभिरनुक्रमात् एकैकंतुजपेत्पश्चात्तुंगानिषडनुक्रमात् ततस्तुमूलमंत्रस्यवक्त्रेएष्टेतथोदरे वाङ्मोर्ध्वेहृत्पादयोरुज
योर्जंघनेक्रमात् विन्यसेद्दलरूपेश्रवींकारंचतथास्मरेत् शोणपद्मप्रतीकाशांमस्तकमूर्धेजलविनी लसत्कांचनसंभूतकुंडलो
ज्वलशालिनी स्वर्णरत्नसमन्नद्धकिरीटमकुटधारिणी कुसमञ्जाकरौर्नेत्रैस्त्रिभिश्चारुविभूषिता वंध्रूकदन्तरसनो शिरोऽग्रप्रभनासि
का केवुग्रीवाविशालाढीसूर्यकोटिसमप्रभा चतुर्भुजाविवसनापीनोन्नतपयोधरा दक्षिणाभ्यांकराभ्यांतुखड्गंचजपमालिका वि
भ्रतीवामहस्ताभ्यामभयंचवरंतथा अनल्पनागनानाभिकुंयमगुल्फोरुपार्ष्णिका गात्रेणमन्त्रसंमंभचसम्पग्गालेध्यसंस्थिता किमिच्छसीति
वचनव्याहरंतीमुहुर्मुहुः पंचानपुरःसंस्थितिरीतंतीस्ववाहनं ईदृशींवाग्भवकांध्यात्वानमःस्फाटिकनिमस्तके स्वकीयसमनोदयात्माह

मेवंविधिंमच पंचाननेमंडलस्थमध्येवशेषप्रपूजयेत् आवाहनंततःकुर्यात्ध्यायमाशिभसासह महामायायैविद्महेचंडिकायै
धीमहि तन्नोदेवीप्रचोदयात् ततस्तुमूलमंत्रेणगंधपुष्पंसधूपकं दीपादिकंचदद्यात्मोदमानस्तमेवच कालरात्रीचदिक्षुत्रेषुर्ध्व
येचैंदन्नादिभिः चंडिकामथकूष्मांडांतथाकामायनीशुभां महागौरीवाग्निकोणेनैऋत्यादिषुपूजयेत् ततःसंपूज्यलोकेशास्त्र
स्त्राणिचमंत्रवित् महामायांनमामीतिमूलमंत्रेणवाप्यथा पूजयेत्समध्येतुमनोंजलिभिस्तथा अष्टभिश्चमहामायांनमामी
तिचमंत्रतः ५०० दैवैस्समर्प्यधूपादिसर्वंवैशागवत्समापयेत् लक्षद्वयंभवेदस्यपुरश्चरणकर्मतु दशांशंहोममाज्येनकर्तव्यंतर्प
णादिकं अपुत्रिर्नमहामायांपूजयेत्नकदाचन अवशंपत्नस्मरेन्मंत्रंयातिभक्तिरतोभवे दन्तरकेसमुत्पन्नेस्मरणंनचविद्यते
दुःखोत्पन्नेतजलेजातेक्रोधादिस्तदकर्मणि धूमोद्गारैमधुनेचस्तनेकेम्तकेवमी जलौकांचतथासर्पंपहामिन्भूतागमेवच का
माज्जातेगलीसर्पेभिस्तेपितविवन्धरे आसेयगुरुविशांगतौभेवीपिशुनोतथा आकर्षमात्ममरणेषुणमासेचशुरोम्स्तौ भार्यास्तौ
त्रिमासेचमासमेकेतराजति नस्मरेत्नमहामायांशुचिताभ्यंतसिद्धिदा ॐनमोन्तेमहामायायैमन्त्रवर्णकः प्रणवत्वस्यादिके
चास्यपूजाज — मुक्तितथा ॐनमोन्तेचवैस्यैमंत्रप्रोक्तःषट्क्षराः मंत्रागौरिस्त्रचोगानिशेषंएवंवदाचरेत् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्या
मिखोगेवर्गमहामंत्र नमस्तेअस्तुअभयेअनयेअजितेवदेत् अमितेपदमुच्चार्यंतदग्रेचापराजिते ततश्चसिद्धपठितेसाधकः
पदमुच्चरेत् सिद्धस्टेतेमहाविद्येअनेकांशेउपेधवे अरुंधतिचसावित्रिगायत्रिजातवेदसि मानस्तोकेसरस्वतिरमणीरामणीतिच

परणी यारणीचेति सौदामिनि तथादिभि दितीति विनतेचेति गौरीगांधारि संवदेत् मातंगि कुलयशादे समवादिनि संवदेत्
मेरु- ब्रह्मवादिनि कालीति कपालिनि करालिच नेत्रोसद्योमातृविनितततः स्थलगते वदेत् अंतरीक्षगतेचेति जलगते वदेन्मनः वापदा
तंत्र- न्नेरक्षशुभं सर्वभूतपदं वदेत् सर्वापद्भ्यो स्वाहा नारायणो मन्त्रमेतः मुनिर्नारदस्याख्यातो गायत्री छंदः प्रकीर्तितः अघोरदैवसवी
२९६ देवीचाशुतेजप ई रितः प्राग्वसूद्भादिकं सर्वफलमस्य निरूप्यते यस्याः प्राणस्ते शुष्यगर्भो वापतते यदि मीयते वालको यस्याः
विं॰ काकवंध्याचयाभवेत् भूर्जपत्रे विमोलिविलिना धारयेद्यदि पनैर्दोषैर्न लिप्यते सभगा पुत्रिणी भवेत् दुर्भाग्या धारयेद्यस्त्वसौ
भौर्दफलं माप्नुयात् रणे राजकुले द्यूते संग्रामे शत्रुसंकटे अग्निचौरभये चौरे निर्भयस्त जयो भवेत् नित्यं च धारयेत्येषा समरे कोऽ
यारिणी गुल्मे शूलादिरोगाणां विशेषनाशयतेव्यथा शिरोरोगज्वराणां च नाशनं सर्वदेहिनां ।। अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रैलोक्य
विजयाभिधां वेलंवीचदक्षेदाग्निवर्णसाधकसिद्धिदां एकाहिकद्व्याहिकत्र्याहिके चातुर्थिकेतिच मासिकद्वैमासिकेतिवातिक
पैत्तिकेतिच श्लेष्मिकसान्निपातिकसततज्वरांस्तंभवेत् विषमज्वरग्रहनत्तत्रदोषान्हरहरद्वयं कालिसरशृंगेगौरियमशृंगं वदेत्ततः
विग्नशालेनथानालेमाले हृदेछेचद्वयं विघ्ननाशायपापंचहरदंस्वप्नमिमापि विनाशिनिपदं ब्रूयात्ततश्चकमला सनि रजनिसे
ध्येछंदुंभिनादे मानसद्वयमपि वेगशाखिनिचक्रिणीवज्रिणीपदे नीतिच ततश्चशूलिनि वदेदपमृत्युविनाशिनि विश्वेश्वरि द्रवि
डीति वदेद्राविडिकेशवदयितेऽतः पशुपतिमेदुःखनिपदं वदेत् हरेतर्विमर्दिनीति उंडभिनादसंवदेत् दमनप्रकाशशर्वरीति

९१६

किरातीतिपदं वदेत् मातंगि प्रणवं क्लीं ह्रीं हूं ह्रौं ऊरुयुगं तथा येमां हि हिं ये ति प्रस ह्रे परो हं दे ति वान्वदेत् सर्वान् हृन्मयुगे
प्रोक्तादमयुगं मपचहये मर्दयहितये चापितापयद्वयमेव च हिः शोषयोन्मादयद्वि वशमानीति च संवदेत् माहेश्वरीति वारा
हि वैनायकि च पैन्द्रि च आग्नेयी ति च वामेऽवारुणी वायवी तथा रक्तयुगं मयचेडेति पैद्रोपं दम गिनीति च जये च विजये शांति स्व
स्ति पुष्टि वर्धनीति च विवर्द्धिनि कामांकुशे कामदुघे पदं वदेत् सर्वकामफले प्रकाशदे सर्वप्रदं वदेत् भूतेश मां शिये वेति ऊरु
हे ह्राग्निवल्लभा ध्यानपूजादिकं प्राग्वन्मन्त्रस्यास्य तद्धये प्राग्वद्धोमः फलंचास्य साधकः सात्विको भवेत् मानयेतिच भूपायाः
शापानुग्रहनक्षमः संततं चापि संयेन्याभवे कीर्तिसमन्वितः दर्शनादेव नश्यंति भूताया भैरवा अपि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि
वैस्रवीमपराजितां तारमाकर्षिणीपदं आवेशिनि ततो वदेत् ज्वालामालिनि रमणि रामणि धरणीति च धारणि तपनी मक्का
तापिनि मदोन्मादिनि शोषिणीति पदं प्रोक्तातः समोहिनीति च तथा नीलपताके च महानीले महाश्रियो महाग्रेयि म
हावेडे महागौरि महेति च वज्रिणी तथादि सर्वसिद्धाक विसंवदेत् यमंघे टे किलि किलि चिंतामणिपदं वदेत् सुरभि सुरो
त्पन्ने च सरस्वति पदं ततः सर्वकामदुघे प्रोच्य यथा मनमनीषितं कार्यं तन्मे सिद्ध्यति तिस्वाहांतो यं मन्त्रमेनः षट्ठ्दशार्णो
स्त्यादि प्राग्वन्मौरख्यप्रदो मनुः जपेद्दशांतं होमादिकं पूर्ववदाचरेत् अथ सिंहसार्पिणी देवि प्रवक्ष्याम्यथ वैस्रवी नमापाव क्रिजा
यां ताः स्वयंककयुगपदं देन निशो ब्राह्ण यस्त्रोकस्वपास्वाहावसानिके पवागतं पापं तनैव प्रतिगच्छतु ॐ वले प्रवले महाव

मेरु-
तंत्र-
२९७

लेऽप्यसिद्धसाध्यपि ति स्वाहान्तः षडाणवर्णो ललनमेकं जपः स्मृतः तृतीयाद्याहृतिस्माच्च सवितिपरिकीर्तिता होमपूजादिकं प्रागवयेन
सिद्ध्यति देवता स्वाहांते मंत्र उविंडे स्वाडुनेदंष्टसहस्रकं वस्त्रवेदसहस्राणि चावदानानि तत्र तु देवकल्पोदितैर्द्रव्यैस्तद्दशांशं देवताव
शा प्राक्कर्मप्रतिबद्धापि वैसवीयामतस्त्वसा साधकस्य मनोभीष्टकार्यं यच्छति सत्वरं इयं देवी मया प्रोक्ता ललिता वश्यकामया
उपासिता तदाजनाललिताललिता वश्या त्रयस्त्रिंशत्कोटिदेवनायिका ललिताख्यया कलाकारेणाकामस्य वशीकृतमय याश्रुतः
चेटीव मद्वशीनात क्षतनाकन्या न नादृशी यस्य कस्यापि देवस्य होमद्रव्यैर्विलोक्य च मंत्रेणानेन जुहुयात्तस्य कर्म प्रसिध्यति इयं हो
मप्रिया देवी भक्तिमुक्तिप्रदायिका मारणोच्चाटनेऽद्वेषेषु न प्रयोज्या कदाचन ॥ अथ कर्णालिकां वक्ष्ये वाराही शत्रुघातिनी ऐं ग्लौं
ठंठंठमिति हूं स्वाहान्तो द्वादशार्णो मनुः कंदो बृहृश्च कपिलो मुनिर्वाणी लिका स्मरी वाराहत्व षडंगानि क्रमादि सदभूतभिः ह्राभ्यां
ध्यायेत्ततो देवीं विशुद्धांसां करांबुजैः दधानामंकुशं पाशमक्षरं शक्तिमेव च विशुद्धासो त्रिनेत्रोच नायाग्रायेतीतथ्यारिष्टन् अंगाच
द्रकं दिशाधीशाग्रयानी साहतिवये वस्त्रलक्षं जपित्वाते विल्वपत्रैर्हयारिजैः धात्रीफलैर्भंगराजैः कुशैश्चापि दशांशतः होमः का
र्यस्तर्पणादि कुर्याद्ब्राह्मणभोजनं एवं सिद्धमनुर्मंत्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति श्रेक्शवारिमनीपवध्याधाषेनतेदष्टं मज्जरेणाभि
नीमर्दितास्य स्वसुतेजपेत् वमोपलैः प्रजुहुयादष्टतेभस्मतन्निपेत् वापीकूपतडागादौ तत्पानीयस्य पानतः सीघ्रं तेरिषवक्त
स्वबाहिबतिपरस्परं स्थानेस्थकावागच्छति नात्र कार्या विचारणा ॥ अथा संप्रवक्ष्यामि मालामंत्रं समृद्धिदं ॐ ऐं ग्लौं ऐं नमः

श्रोत्कानतो भगवतीतिच वार्तालि वाराहि स्तुंगं वराहमुखि वाग्भवे ग्लौं ऐं श्रये श्रयिनी तिनमो रुंधे चरुंधिनि नमो जंभे जंभिनी तिन
मो मोहे च मोहिनि नमस्तंभे स्तंभिनी तिनमः ऐं ग्लौं च वाग्भवं सर्वदुष्टप्रदुष्टानां सर्वेषां सर्ववाग्वदेत् चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वा।
स्तंभं कुरु कुरु शीघ्रं वश्यं कुरु कुरु ऐं ग्लौं ऐं ठः ठः हुं फट् स्वाहेति मंत्रोयं वेदरुद्राक्षरः स्मृतः मुनिः शिवोस्य जगती छंदो वार्तालि
का स्मृता वीजं त्वषडंगानि वार्ताली हृदयं स्मृतं वाराहीति शिरः प्रोक्तं शिखा वाराहमुखेपि अंधे अंधिनि वर्म रुंधे रुंधिनि नेत्रकं
जंभे जंभिनि चास्त्रं स्यात् ततो ध्यायेच्च देवतां रक्तांबुजकर्णिकायां तु शवासनसमास्थितां मुंडमालालसत्कंठां नीलाभां दधतीं करैः अभयं
मुशलं चापि फलं चापि वरं तथा वराहास्यां त्रिगात्रां च त्रिनेत्रां मसृणां वरां जपेन्मंत्रसहस्राणि वश्यकर्मसु मेलिलेः जलेस्तंभ धुरेस
राजपादितवशार्थे के पीठे स्वर्णमये रौप्यताम्रे भूर्जेथ दारुणि लिंगं क्षीरेण नाराचं चंदनागरुकुंकुमैः योनिं पंचास्त्र षट्कोणाष्टपत्र
शतपत्रकं सहस्रदलम् विवसेवीजश्रोभितं ब्रह्मोपासितसत्पार्श्वमध्येकृते न पंचमं तत्यका सौं स्वमंत्रो माववलराभेणासे
विता साधुत्तयकराचेये तथा वाक्सिद्धिकारिणी ध्यानपूजादिकं प्राग्वत् प्रयोगादिकमेवच ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नारायणास्त्रसे
वितां पंचार्णां यत्प्रभावेन देवानां कदने कृते ९॥ ह्रीं हुं फट् क्लीं वाग्भवं च पंचार्णा सर्वसिद्धिदा शासनंत्रयाणां नमनिर्विस्तुः प्राग्वत्
पादिकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मयायामनमुपासिता दत्तावरविनादिसैसा विद्या तु षडक्षरी ॐ फ्रौं हुं फ्रौं हुं फडिति मुनिशो हंच एवंव
त् तेयेमासादिकं सर्वं प्रयोगादिच पूर्ववत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वासां पंचार्णं मंत्रं जलेयरवचा पंथानमयासिद्धीकृते सुराः

मेरु
तंत्र
२५८

ह्रीं हूं मां यां हूं फडिति मन्त्रः पंचवारो मतः मायापंचमबीजं स्याद् दक्षमार्गेण भो सुराः देवांशेषु च विप्रेषु तस्याः पश्मपरेषु च यमानां निय
मानां च तत्रस्थानां स देवता वाममार्गाश्रयिणां तु कार्यं साधयितुं क्षमाः दक्षिणाश्रयिणां देवास्तासां साहाय्यकारकाः तेजो निधीन् वि
प्रान् ज्ञानयुतान् ब्रह्मशासने तत्स्त्रियां सत्यार्थं तु मयारामायचार्पिता पंचाम्नाते स्वरास्थाने मांसस्थाने च मत्स्यके मत्स्यास्थाने विडपीठ
प्रोयमीं वमोत्तरे रते भ्रमवस्त्वं वदेवस्य तु ह्यमेतन्मकाशितं तत्रस्त्वां रम्ये कैलासाचलमध्यस्थे पीठमेनं हि चिंतयेत् तत्रावाहयेज्जे
देवीं मपचामे भैरवनोहरैः त्रिकोणमध्ये देवेशी षट्स्वाम्प पितत्रत्र वार्तालय्यौ च वाराही मृत्स्वा माहम्नाथापि डाकिनी रूपिणी चापि जं
भिनी मोहिनी तथा स्तंभिनी पंचकोणे तु पूजयेत् षट्कोणके डाकिमा याः पार्श्वयो स्त्रं स्तंभिनीं क्रोधिनीमपि मशले वृक्षकरा माया कपा
लस्थलभस्मारा षट्कोणाग्रे यजेद्ध डाकत्र्येन स्तान्नतोत्तमे मूले मेडुंच डमरुं कपालदर्पनकं करैः इन्द्रनीलनिभं नग्नं जटाभारविराजितं
भ्रष्टपत्रे तु वार्ताली मुखं देवस्कंधयजेत् शतपत्रे तु संपूज्या रुद्रार्कवशावोषिते त्रिरेकैकोणपत्रे तु जंभिनीस्तंभिनी शता शतकोण
ग्रतः सिद्धः पूज्यो महिषसंस्थितः सहस्रपत्रे वाराही पूजयेच्च सहस्रशः क्रौं वाराहेन नमः इति पूजामंत्रो षट्स्वरः भूपुरद्वारदेशे तु वटु
कं क्षेत्रपालकं योगिनीगणनाथं च तत्र कोणे प्रपूजयेत् वं वटुकाय हृदयं समार्गी वटुको मन्त्रः क्षं क्षेत्रपालाय नमो ग्लां गं देवे
पूजनं यां योगिनीभ्यो हृदयं समार्गीयं तस्य वै गं गणपतये नमो ष्टवर्णाय गणेशितुः दिक्पालानायुधैर्युक्तान् दिक्षु संपूजयेत्
ततः पूजान्ते वटुकादिभ्यो बलिं मंत्रैर्बलिं हरेत् पद्मोहि देवि प्रोक्तं वटुके तिचनायच कपिलजटाभारे तिभास्वरेतिब्देततः त्रिनेत्र

ज्वालामुखेति सर्वविघ्नान्ततो वदेत् नाशयेति ततः सर्वोपचारसहितं बलिं गन्धपुष्पसमेतं ततः स्वाहान्तः पञ्चपञ्चाशदक्षरो मन्त्रः बटुकस्य बलिं
दद्यादनेन श्रद्धयान्वितः ह्रूं स्थानक्षेत्रपालेश सर्वकामांश्च पूरय स्वाहान्तः षट्त्रिंशत्कलादक्षिदिमितार्णकः क्षेत्रपालबलेर्मन्त्रो ग
णेशस्याथ कथ्यते गां गीं गूं गमिति प्रोक्त्वा ङेन्तं गणपतिं तथा वरवरद सर्वजनं मे वशमानय सर्वोपचारसहितं बलिं गन्धपुष्पसं
युतं तथा स्वाहान्तः स्वाक्षिवर्णो यो बलिमन्त्र उदाहृतः एवं तेभ्यो बलिं दत्वा स्वस्वमुद्राः प्रदर्शयेत् अङ्गुष्ठतर्जनीमध्यके दर्शयेद्वटुके बलौ
अङ्गुष्ठानामिकावामे क्षेत्रपालबलौ मत ६० कनिष्ठिकाङ्गुष्ठमध्या गणनाथबलौ स्मृता अनामामध्यमाङ्गुष्ठा योगिनीनां बलौ
पुनः योगिनीबलेर्मन्त्रः साधनीति परे इमे यां योगिनीभ्यः स्वाहेति कङ्कालीलग्नपरा नियं ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि गगनतले भूत
ले निष्कले वा पाताले वानले वा सलिलपवनयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपादिकेन प्रीता दे
व्यः सदा नः शुभबलिविधिना पान्तु वीरेन्द्रवन्द्याः एवं संपूज्य संस्तूय नत्वा तं चोपसंहरेत् सिद्धमन्त्रः प्रकुर्वीत प्रयोगान् शिवभावि
तान् हरिद्राचन्दनेनालक्तयाथारुणापि च भूरणविधिर्येऽमीसे जपं कुर्यादिष्टसिद्धये हारिद्रमालया कुर्याज्जपं स्तम्भनकर्मणि स्फा
टिकैः पद्मबीजैश्च रुद्राक्षैः शुभकर्मणि स्वर्णादिपात्रमध्ये यावत्पक्वं सर्वं मध्वक्तैस्तिलैः वाराहीं तर्पयेत् सर्वकामसमृद्धये नरः चतुः
शतमपामार्गैर्जुहुयात्स्तम्भनेच्छया लाजचूर्णतिलैः कुर्यात् खरमेषाजाविषैः पिण्डं मनोहरं तं तु पूजयेत्तर्पयेदपि सप्त
सदेवं संगमेत्तस्यै विनिवेदयेत् ॐ ठं पिण्डं विशेषा यांमं च जुहुयात्त्वनाशु ते एकविंशतिदा त्रिमलाजैः रक्तसमन्वितैः एवं कृते तु वै

मेरु-
तंत्र-
२९९

रिहंदे भदेत्तेतेयो गिनीगणैः एवं कालिकायास्तु साधने वाममार्गतः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वाराहीं स्वमनः सिद्धिदां ॐ ऐं ग्लौं नमश्च
वाराहीं चोरेस्तम्भे विसर्गेश्वक् ठद्वयं च शिखायां तो मन्त्रः पञ्चदशाक्षरः ईश्वरोस्या मुनिः प्रोक्तो जगतीछन्द ईरितं देवता संप्रवाराही।
बीजं तारस्तु कीर्तितः हल्लेखा शक्तिरुद्दिष्टा ठद्वयं कीलकं मतं श्रियं चनेत्रदस्यादि प्रयोगाः स्युः स्यात्कमतोः पादयोर्ध्वजने कटौ
कटे ठेगे ड द्वयं तथा नेत्रयोर्कर्णयोर्नासाद्वयं मेढ्रमणिकात्मसेत् ततो ध्यायेच्च तरुणभास्त्रिनेत्रां सन्नतस्तनीं कोलास्यां चंद्रमौलां च दंष्ट्रा
ग्रतवक्त्रंच्यंतां स्वङ्गाजभैोदरीं तिणोर्वामयोः सुश्ररशंकौ अथापूर्णांव कोलास्यां नानालंकारभूषितां त्रिकोणान्तं समाराध्य षट्को
णेष्वंगदेवताः षोडशास्ये यजेद्बाह्ये वर्दाशमाणास्तु षोडश उन्नाटनी तदीशी च शोषिणी शोषणेश्वरी मारणी मारणीशी च भीषणी
भीषणीश्वरी त्रासिनी त्रासिनीशी च कंपिनी कंपिनीश्वरी आप्याविवर्तिनी पश्चात्दाशाविवर्तिनीश्वरी वश्यजातेश्वरी चाथ सर्वेसंपादिनी
श्वरी एताः पूज्याः स्वरं ध्याताः प्रणवाद्या नमोन्विताः यजेदष्टदले पद्मेमान् भैरवसंयुताः लोकपालान् दशदले हेतयेहेतिसंयुतान्
लक्षं जपेद्दशांशेन नीलपद्मैस्तिलैर्हुनेत् एवं सिद्धमनुर्मंत्री काम्यकर्माणि साधयेत् तर्पयेद्वा विकेलोस्य जलैः सत्रीर्थजैरपि प्रा
नयेत्तरुणीं वर्षात्सर्वकामार्थसिद्धये हस्तपत्रेऽष्टमीयस्वभूता हैवा कृतस्वतः चतःपेथ्यान्नदीकूले द्वयाकोलालवेश्मनः स
दमानीय पत्रं रसैः संयुक्तयान्वया स्वयेस्तनं लौहमंसा साध्यास्यापना विंतां ततः प्रेतास्थिरेख्येन काकाजालेस्तु जालिखेत् चितो
गारसुजायोनिषट्कोणां भ्रूषणां निततं तदंतर्मंत्रमालिख्यवेष्टयेन्मनुना मनुना साध्यम्वाटयपुगेशोषयेदिति यंततः मारयेद्धि न

येचार्घ्यभीषयद्वयमंततः नाशयद्वितयं पश्चाच्छिंधि केपययुग्मकं ममाज्ञावर्तिनं पश्चात्कुरु सर्वाभिमार्स्मिकाः तवरूज्ञाते
शद्वान्तेसंपादयद्वयं ततः सर्वेजनस्युंगं स्वाहान्तमनिसमादरो मनुः अनेनवे ष्टितं तत्पंचकं तते देवि वश्यनिष्टितं भुवनस्याह्दि विन्यसेय
जेनान्तकमार्गेततः तदग्रेषुजपेन्मंत्रं राजावेंकानमाश्रितः सहस्रंचाष्टकं भ्यः पूजयेत्तां समाहितः एवंकृते नरानार्यो राजानोरा
जवल्लभा सिंहागजाम्स्गाः कूराः भवेयुर्वशगाध्रुवं चिन्तेध्यानानिजेकार्येशयीत विजनेब्रवी यथाभाविनयादेवी स्वप्नेवदति
मेप्रिये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि इंद्राणीनक्षराज्पदं ईं इंद्राणिपनम इतिमंत्रः प्रोक्तः षडक्षरः गुरुर्मनिश्छन्दगायत्रीछंदोदेवीइंद्रवल
भा ईंवीजं शक्तिरिंद्राणीनमः कीलकमुच्यते वज्रपाशवराभीतिहस्तांश्यामावरांबरां चतुर्दन्तगजारूढां तस्याछायांसमाश्रिताः आ
भाकोणषट्केषुषट्जानहाहियष्टदलेयजेत् वगलाछिन्नमस्ताचतारादक्षिणकालिका धूमावती भद्रकालीमहाकालीप्रति
क्रियाः तन्मंत्रैस्तुतनहाहि लोकेशानायुधानपि लक्षषट्कंजपेन्मंत्रं मालतीकुसुमैर्हुनेत् त्रिमध्वक्तैस्तावदेवराज्यार्थीराजवल्लभः
अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रैलोक्यभिंनी वगलामुखीं ताराम्मायुसमुद्धार्यवदेद्वगलामुखि तदग्रेसर्वदुष्टानांततोवाचंमुखंपदं स्तंभ
येतिपदं जिह्वांकीलयेतिततः परं बुद्धिंविनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा षड्त्रिंशदर्णकः नारायणोऽस्यऋषिस्त्रिष्टुप्छंदश्चवगलामुखीदे
वीवीजं हल्लेखा स्वाहाशक्तिः समीरिता विनियोगोस्य विख्यातः ऋषादिचतुष्टये हल्लेखाहृदयं प्रोक्तं शिरश्चवगलामुखि शि
खांतसर्वदुष्टानांततोवाचंमुखंपदं स्तंभयेति च वर्मोक्तं जिह्वांकीलयनेत्रकं बुद्धिंविनाशयास्त्रंस्यात् षडंगन्यासईरितः सृष्टि

मेरु-
तंत्र-
३००

300

भाले भ्रुवोर्मध्ये नेत्रयोः श्रोत्रयोर्नसोः गंडद्वये तथा चोष्ठयुगास्यचिबुके ध्रुव गले च दन्तदोर्मूले तन्मध्ये मणिबंधके अंगुलीनां त
था मूले हस्ताग्रे चैव मेवहि पार्श्वे द्वाम भुजादौ च दन्तोरुमूलके ततः दन्तजानुनि गुल्फे चांगुलिमूले पदाग्रतः गंभीरे च मदोन्म
त्तां तमसा कांचनसंनिभां चतुर्भुजां त्रिनयनां कमलासनसंस्थितां मकरंद दक्षिणे पाशं वामे जिह्वां च वज्रकं पीताम्बरपरासाद्वहतपी
नपयोधरां हेमकुंडलभूषां च पीतचन्द्रार्धशेखरां पीतभूषणभूषां च स्वर्णसिंहासनस्थितां एवं ध्यात्वा चरेद्देवीं शीघ्रं स्तंभनका
रिणीं भूप्रदेशे मनोरम्ये पुष्पामोदसुधूपिते गोमयेनाथ संलिप्ते मंडपे वासने चरेत् सौवर्णे चाथ रौप्ये वा पट्टे लेख्यमूर्जके कस्तू
रागुरुकस्तूरीश्रीखंडकुंकुमैरपि लिखेद्यंत्रं प्रयत्नेन लेखन्या हेमनोरयोः मध्ये योनिं समालिख्य तद्बाह्ये त्वष्टदलके तद्बाह्ये षड्दले
पद्मे तद्बाह्ये षोडशाब्जं चतुरस्रत्रयं बहिः चतुर्द्वारोपशोभितं यंत्रं तीक्ष्णं देवतायाः पीठं वा पीठशक्तयः तत्र मायादि तत्पीठे जपेत्ता
एवं शक्तयः तद्बीजेन यजेत्पीठं यद्वा मायान्तनाथवा तत्रावाह्य यजेद्देवीं स्वपीते रुपचारकैः यजेदंगानि षट्कोणे एवं द्वारादि
ष्टकमात् गणेशं वटुकं चापि योगिनीः क्षेत्रपालकं ईशानादि नैर्ऋत्यंतं पंक्तिं समर्चयेत् बगलां पूर्वपत्रे तु स्तंभिनीं च ततः प
रे जृंभिनीं मोहिनीं वश्यां अचलां चचलां तथा दुर्धर्षां कल्मषां धीरां कल्पनां कालकर्षिणीं भ्रामिकां मंदगमनां भोगां ख्यां च वायोगि
का एताः षोडश पत्रेषु गायत्र्याद्यैर्यजेत् षोडशस्वरसंयुक्ताः सप्रदाया कुलोत्तमे यजेत्त्व पत्रमध्ये तु कल्पिते चाष्टपत्रके ब्राह्म्याद्य
ष्टौ तत्र पूर्वादौ वाहनायुधसंयुताः लोकेशाश्च नरद्वारिणिः यजेत्साध्य तत्र तथा योनिमध्ये मूले देवीं त्रिंजलिभिस्तर्पयेत् धूपदीपस्त्र।

नैवेद्यैर्गंधतांबूलदीपकैः नीराजनविधिंचास्या जपंसम्यङ् निवेदयेत् पवित्रारोपणं कार्यं दमनेनच पूजयेत् देयंच पिशितान्ने
न प्रत्येके बलिपंचके हरिद्राग्रंथिजामाला पीताम्बरधरः स्वयं पीतासनः स्मरेत्पीतं पुष्पैर्जपमाचरेत् दशांशेन कृतो होमः पीता
द्रव्यैः प्रतर्पयेत् सर्वपीतोपचारेण मंत्रः सिद्ध्यति मंत्रिणः साध्यसंज्ञां सम्बाध्य स्तंभयेन्नितः परं गतिस्तंभकरी विद्या श्रीस्तंभनका
रिणी मेधाप्रज्ञा च शस्त्रादीन्देवमानवपन्नगान् स्तंभयेच्च महाविद्या संस्मृतेन न संशयः एकांते निर्जने रम्ये शून्ये चोद्देशे अथवा गृहे
ॐ उं सलतणं कृत्वा मेखलात्रयशोभितं योनिविस्तृतिमात्रां तु कुंडकर्माणि समाप्ययेत् तथा कर्मणा कामस्तंभो लोने त्रिमधुरान्विते
निंबपत्रैस्तैलयुक्तैर्विद्वेषणकरं परं हरितालहरिद्रा च लवणेन च संयुतं स्तंभने होमयेद्देवी प्रज्ञा चैव गतिं मतिं ब्राह्मण्या स्थापितेले
न माहिषघृतपिंडेन च रिपूणां मारणाय च श्मशानाग्नौ जुहेत्त्रिशि रथ्यापाणमपि काकानां गृहधूमेन नैव पदेप्राणज्वायात् विश
ध्रोरुद्वादनायवै एर्वाक्तलाम्रनावृत्तैर्दैः स्थानेश्वलः लाजाभिर्मधुयुक्ताभिः सर्वरोगोपशांतये लक्षमेकं जपेदेवि विप्रलभ्यारोद्ध
वतः पर्वताग्रे महारण्ये सिद्धेशे वालये गृहे संगमे च महानद्योर्निशायाममपि साधयेत् श्वेतवस्त्रनैर्मलपादुकाश्चैव कारयेत् श्र
लक्ष्मकरस्पर्शागेन रंजिता च हरिद्रया अनया विद्यया चापि लक्षैकेन च मंत्रिता शतयोजनमार्गं तु समागच्छति निष्पथि रसंस्मृशि
लाताले माक्षिकेन समन्विते पिष्ठाभिमंत्र्य लक्षैकेन सर्वांगे लेपने कृते अदृश्यकारकेन तस्या लोके च महदद्भुते एकवर्णायाः स्वरभेया
रोसंतीभमाहरेत् शर्करामधुसंयुक्तं विशतैर्मंत्रितं पिबेत् पर्यायत्वान्हरते विषं स्थावरजंगमं दारिद्र्यमोचनं चैव लक्षमेकं जपेत्

मेरु॰ तंत्र॰ ३०१ 301

नः दशांशेन कर्त्तव्यो होमः पूर्वोदितैः पृथक् पृथक् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वाममार्गेण सिद्धिदां । इंद्राणीपरमांशक्तिं छिन्नमस्तां महेश्वरीं
श्रीं वर्णमालया बीजं हुं हुं च वाग्भवं वज्रवैरोचनीयै हुं फट् स्वाहा यनाक्षरः भैरवोस्य मुनिः प्रोक्तः सम्राट् छंद उदाहृतं छिन्नम
स्ता भवेद्देवी वाममार्गेण सिद्धिदा । श्रीं वज्राय हृदयाख्यातं भीम वज्राय मस्तके ऊं वज्राय शिखा प्रोक्ता पैं पाशाय तनुच्छदे श्रीमंकुशाय ने
त्रे स्यादस्त्रं सारलयाय च हैं हूं नवार्णो स्वमंत्रः सर्वे सः प्रणवादिकाः स्वाहान्ताः सर्वा एवैते ततो ध्यानं समाचरेत् भास्वन्मंडलमध्यस्थां
विपरीतरते स्थितौ रतिकामौ समारूढां विकीर्णसकलालकां वामकरे निजशिरः छिन्नं संदधतीं पुनः गलात् त्रिर्गतमसृक् च पिबंतीं नां
नूतनेन च डाकिनीवर्णिनीभ्यां च सखीभ्यां परिवारितां ७०० आधारशक्तिमारभ्य परतत्त्वान्तमर्चयेत् पीठे जयाख्या विजयाऽजिताचापि
पराजिता नित्या विलासिनी षष्ठी दोग्ध्री अघोरा च मंगला दिक्षु मध्ये च संपूज्या नव पीठस्य शक्तयः सर्वबुद्धिप्रदे वर्णिनीये सर्वपदे जनः
सिद्धिप्रदे डाकिनीये प्रणवं वज्रवैरोचनीये नमो हृन्मंत्रः प्रणवादिकः पीठमंत्रो वेदवह्निवर्णः पीठं भवेन्मनः त्रिकोणं
रसकोणं चाष्टदलं भूपुरं ततः बाह्यावरणमारभ्य पूजयेत्त्रिलोमतः भूपुरे बाह्यभागेषु वज्रादीनि प्रपूजयेत् तदन्तः स्वरा
जादीन् द्वारेषु द्वारपान् यजेत् करालं विकरालं चातिकालं महाकालकं एकलिंगा योगिनी च डाकिनी भैरवी तथा महाभैरवकेन्द्रा
क्षी दीप्तिः शिनागी संहारिणी षट्कोणेषु पूजयेत् त्रिकोणे छिन्नमस्तकं डाकिनीवर्णिनी तास्वा पार्श्वयोर्यजेत् एवं संपूज्य
जपेल्लक्षं च तद्दशांशं पालाशैर्बिल्वजैर्वापि जुहुयात्कुसुमैः फलैः तर्पयेत् ततः ... सिद्धो भवेन्मनुः श्री...मेतल

न्मीतमफलैः स्वसमीहितं वाकसिद्धिर्मालतीपुष्पैस्त्र्यपैकैर्हवनात्खवे हुताकैर्ककामामासेयोजुहुयात्सम्पहेशाने मासमेकं तु वशगा
स्तस्यस्युः सर्वपार्थिवाः ह्याकिंशुकसमिधैः सैतैर्लवणमधुचैव जुहोतियः रोगजालेयराभूय सु दीर्घजीवेद्भूते समाः रक्तोत्पलैर्ष्वयाहुला
वशायेन्नं त्रिग्णो नृपान् फलैर्द्राक्षामयाल्लक्ष्मीमद्रव्यवपलाशजैः गोमांसुमांसैस्तामेकविशाहपायसा यसा वंधकजसमैर्भोगपक
गौकारैः समीहिते तिलंतंडुलहोमेन वशयेत्रिविलोकजनान् नारीरुजोभिरक्तपुष्पैर्गग्गैसैः समीहिते स्तंभनं माहिषैर्मांसैः पंकजैः
सह होतैरपि विनाशो परमस्य तैर्जुहुयाद्दरिमन्नवे उन्मत्तकाष्ठदीमेंश्चोन्मफलै पायसकैर्दे हुतैर्वनेन्द्रपद्मोरेसमभैर्वेरिसेकदे विज
यंलभतेमंत्रीध्यायेद्देवींजपेन्मंत्रं भक्तो भक्तोऽसितोध्यायेद्वाटनीलवरो विशं रक्तवर्णस्तोभ्यं स्तंभनेककेस्मभो निमीदया
द्दलितस्सैसिद्धयेमदिरादिना गोपनीयप्रजयेत्वारीर्किन्नमलासद्रूपिणी सुंदरीयौवनाक्रांतानरपंचकगामिनी सस्मितोमुक
वेशीभूषाधानपुत्रेतोषिता विवस्त्राप्रजयैव नामस्वतेप्रजपेन्मंत्रं बलिं दत्वा निशानीत्वा संप्रेदद्यनतोषितो भोजयेद्विविधैरन्नैर्वा
ह्मणान्देवताधिया अनेन विधिना लक्ष्मीश्चामराः शाश्वतेव नारीमाप्नुयात्स्थिरं यमभिपिष्टमनपदवाप्नुयात् नसंशयात्रोक्तंकार्यं विद्याका
मनमंत्रिणा मनोरथ्यं श्रुत्वान्येश्रगच्छेन्तो प्रजपेन्मंत्रं किंबहूक्तेनविद्यायाञ्चस्या विज्ञानमात्रतः शान्तानेपापनाशःसर्वेसोख्य
लमेध्रुवं उपस्थस्यायशाष्यायामुपविष्टोजपेद्धुते घणमाताध्यंतरेमंत्रीकथितेनजयेत्कविं शिवेनकीलिताविद्यातदुत्कीलन
मुच्यते मायांतरपदोमंत्रीजपादष्टोत्तरंशतं मंत्रसाध्यौतनेथवान्ने भवेसिद्धिप्रदातुसा पञ्चनं विधिर्गोप्यः सिद्धिकामेन मंत्रिणा

उदितादिक्रमस्तेयं वाममार्गेति सिद्धिदा ॥ अथ वक्ष्ये षोडशार्णां चतुर्भेदं मनूत्तमं श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रूं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं क्लीं ह्रूं प्रिया दहन
मेरु- स्येति निर्दिष्टो लक्ष्मीबीजादिके धने लज्जाबीजादिके वश्ये ह्रूं मायेनायनाशने वाग्बीजाद्यं च मोक्षः स्याच्चत्वारः प्रणवादिकाः भवन्ति षो
तंत्र- डशार्णाश्च चतुर्भेदं क्रमशः ईरिताः उपास्या चतुराम्नाये मन्त्री ब्रह्मा समीरितः न्यासमुद्रादिकं प्राग्वत् किंचित्काम्यमिहोच्यते शृणु देवि
३०२ विणां दद्याद्रत्नानि विविधानि च धर्मार्थकाममोक्षाणां एवं च शुभाश्रयः साधितो ये महामंत्रः सर्वसिद्धिप्रदायकः इदानीं अष्टौ महा
सिद्धीः किं पुनः क्षुद्रकाः क्रियाः भक्तो भक्तो वशी नो च स्यात् शुद्धो विनिर्दिशेत् काम्यकर्माणि सर्वं च ध्यानं स्याद्यथावर्णिके जायते ध्यानतः
तिष्ठन् भुंजानो मैथुनेपि वा सदा कालं जपेन्मंत्रमापत्तस्य न विद्यते लिपिविन्यासवत्करे मंत्रं स्पृष्ट्वैवं यः समाचरेत् स भयमाप्नुयात् शस्त्राणि
यावत्तु दृष्टिं न मुंचति लिपिविन्यासवत्करे मंत्रमातुरं संस्पृशन् जपेत् विमुच्यते हठाद्रोगात् क्षणरोगः सुखी भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि
विषवर्णं महामन्त्रं वज्रवैरोचनीये ह्रूं क्लीं फट् स्वाहा ध्रुवादिकः न्यासमुद्रादिकं प्राग्वत् किंचित्काम्यं प्रदीयते भुजंगेन ध्यानमात्रे
ण मंत्रमेतेन पेक्षयः महोरगशतैर्दष्टं मृतमप्याप्ययेन्नरं एकेन वशमायाति सर्वं भूतलवासिनः पीतेन स्तंभयेत्सर्वं नौकाब्धि
जिगजादिक लिपिविन्यासवत्करे मंत्रं यावन्न दृष्टिं न मुंचति कृष्णेन ध्यानमात्रेण रिपुमुच्चाटयेन्नरः मारयेदप्ययत्नेन कृष्णध्यानान्न संश
यः तर्पणं च प्रकुर्वीत पयसा पायसेन च घृतेन मधुना वापि ध्यायात्तत्साधकः ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रश्चेति यथाक्रमेण तर्प
णस्य विधानेन हठात्सिद्धिः प्रवर्तते ततो होमं प्रकुर्वीत समिद्भिः कुसुमैस्तथा श्रीफलानां फलानां च तथैवोदुम्बरस्य च सर्वसिद्धि

प्रदा होमविधातव्यः प्रयत्नतः शतमष्टोत्तरं कृत्वा जुहुयात्तर्पणोत्तरं पुष्पहोमविधिं वक्ष्ये सर्वकामफलप्रदं नित्यमष्टोत्तरशतं
मासषट्कं समाचरेत् अथवा लक्षमात्रं तु कुर्यात्सिद्धिर्भवेद्ध्रुवं आज्यपुष्पं समिधश्च होमान्ते प्रदहेद्बलिः श्वेताश्वमारकं कुरु
मैजीवयेत्कालदंशितं मध्यमं तिलपुष्पैस्तु भवेत्संपत्तिरद्भुता कर्णिकारैश्च सतिलैः सहस्रैः सुंदरीं लभेत् साज्यैर्विभुकजस्रैमे रत्न
ते शुभगो भवेत् वंशकपुष्पसलिलं तु तैलैर्मित्रवा विलेः रक्तचंदनरक्ताश्वमारपुष्पैर्नृपो वशः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि तारामंत्रान्क
विरदान् सम्यगुरूपत्वात्मामान्वामाचारिणामपि तान् यस्य दृष्ट्वशालाभो मंत्रस्य संप्रजायते जेपथ पुत्राय दातव्यं नान्यस्मै मंत्रीः क
दाचन ये मंत्रा वाममार्गेणाउपास्यंते तु ते नेविलाः स्वपुत्राय प्रदातव्याः दक्षिणान्कदाचन यो विप्रः स्वकुलं हित्वा दक्षिणाय प्रयच्छ
ति वाममार्गेण यानं वतोद्वोलोकद्वयाच्च्युतो ॐमायात्रीं हूं फडिति पंचवर्णेमत्र र्मंतः स्वनिरतो भ्यसंज्ञोसप्तव्हृतीक्षेदर्शितं तारा
देवाख्यीयवीजेन्द्र हृन्शक्तिश्चास्य कीर्तिता ससीर्वोप्रलजपात्रषड्ड्गविधिरीरितः न्यासषट्कं ततः कुर्यात्तारायां सर्वसिद्धिदं तत्रादौ
वश्यमो न्यासः श्रीकंठादिः प्रचोदितः मातृकाक्षरमध्यार्थं ह्रीं त्रीं हूं पूर्वकं व्रदेत् श्रीकंठादिसपत्नीकेन मीतो मातृकास्थले विन्यस्य
च्चतं र्पंत न्यासोयं प्रथमः स्मृतः अस्मिन्न्यासे क्रियमाणे देवीमिवं विद्याश्मरेत् शवपीठसमासीनां लीलकांतिं त्रिलोचनां अर्द्धेंदुशे
खरां नानाभूषणाण्याचतर्भुजां द्वितीयेतु ग्रहन्यासं कुर्यान्तो समस्तमर्व त्रीबीजपूर्वकं साद्यं ग्रहन्यासमम्मीरितः स्मरादिकेरविं
रक्ते हृदि षवर्गपूर्वकं सोमं घ्येतं भ्रूवोमसकवर्गाद्यं च मंगले रक्ते नेत्रत्रये न्यसच्चवर्गाद्यं च वक्षसि बुधंयशपाम्न्यसेत्स्यात टवर्गाद्यं मंगले

मेरु- गुरुं तवर्गाय श्वेतवर्णाय च टिकायां नभागिवं नीलवर्णाय पवर्गाय नाभिदेशे शनैश्चरं शवर्गाय धूम्रवर्णाय भानाराहुं न्यसेत् सवे ललाटा
तंत्र यधूम्रवर्णाय केतुं नाभौ पुनर्न्यसेत् मातृकान्तर्गतं बीजत्रितयपूर्वकं समानवर्णान्त्वात्मने प्राणायात्मने नमोऽस्तेते न सिसंध्येत्तरा
३०३ एवं प्राचाग्नेय्यामग्नयेनमः दक्षिणायमायनमः कवर्गाय ललाटके चवर्गाय चनैर्ऋत्यां नैर्ऋतायनमो मुखे टवर्गाय गले पश्चाद्
रुणाय नमो हृदि तवर्गाय वायव्यां वायवे नमः पवर्गाय यमदक्षसोमाय नमो दक्षिणाकरे वामहस्ते यवर्गादीशाने रु
303 द्रायहृत्स्वेत् शवर्गाय हृदिकामाय नमो नाभौ तु विन्यसेत् हृल्लक्षं यथेष्टं हस्तपादयोरिति विन्यसेत् शिवशक्त्यभियोगात्सम्पन्नंर्थक
ध्याते भुजा ह्रौं ह्रौं ह्रूं पूर्वकं कार्यं ईदियाय हमूपं वं ब्रह्माण्डाकिनीयुक्तं वादिसान्तार्णपूर्वकं मूलाधारे प्रविन्यसेच्चतुर्दले लसमन्विते
श्रीविसृशाकिनीयुक्तं वादिलान्तार्णपूर्वकं स्वाधिष्ठानाभिधे चक्रे लिंगस्थे षड्दले न्यसेत् रुद्रं तत्र लाकिनीयुक्तं डादिफान्तार्णपूर्वकं
चक्रे दशदले न्यसेत् नाभिस्थे मणिपूरके ईश्वरं काकिनीयुक्तं कादिठान्तार्णपूर्वकं काकिनीयुते विन्यसेद्द्वादशदले हृदये स्थे त्वनाहते सदाशिवेशा
किनीं च षोडशस्वरपूर्वकं कंठस्थे षोडशदले विशुद्धाख्ये प्रविन्यसेत् आज्ञाचक्रे परशिवं हाकिनीसंयुतं न्यसेत् हक्षार्णपूर्वं भ्रूमध्य
संस्थिते तु मनोहरे वक्ष्ये थं पंचमं न्यासं समस्तारिष्टनाशनं श्रं श्रां कवर्गं क्षीं ग्रीं हूं तारायै नमः उच्चरेत् विन्यसेद्ब्रह्मरंध्रे थ ईं ईं चापि चवर्गा
कं क्षीं ग्रीं हूं नमः उग्रायै ललाटे चापि विन्यसेत् ऊं ऊं टवर्गं क्षीं ग्रीं हूं महोग्रायै नमो वदेत् विन्यसेच्च भ्रुवोर्मध्ये कंठे ऐं ऐं टवर्गं कं क्षीं ग्रीं हूं
चापि वज्रायै नमो न्यसेत् सकलेषु पि ऐं ऐं तवर्गं क्षीं क्रौं हूं नमः कालीं हृदि न्यसेत् पं पं पवर्गं क्षीं ग्रीं हूं सरस्वत्यै च नाभितः श्रौं श्रौं सवर्गं क्षीं ग्रीं

ह्रींवामेस्थैर्यंचलिंगके अंअःलदीचह्रींश्रींहूंचामुंडायैनमोन्यसेत् मूलाधारेन्यसेत्पश्चात्षष्ठन्यासंसमाचरेत् आधारेकामरूपाख्य
वीजफ्रस्वाणिपूर्वके हृदिजालंधरंपीठंदीर्घस्वरंप्रविन्यसेत् ललाटेपूर्णगिर्याख्यंकवर्गाद्यंन्यसेत्सुधीः ओड्डियानेचवर्गाद्यंके
शांतयोःप्रविन्यसेत् भ्रुवोर्वाराणसीपीठंटवर्गाद्यंसमाहितः तवर्गपूर्वकंन्यसेदवंतानमनहृये पवर्गपूर्वकेमायापुरीपीठंमुखे
न्यसेत् कंठेतमथुरापीठंयवर्गाद्यंप्रविन्यसेत् नाभावयोध्यापीठंतुशवर्गाद्यंप्रविन्यसेत् कटौकांतिपुरीपीठंदशमंतुप्रविन्य
सेत् षोढान्यासस्ततभार्यायाःप्रोक्तोभीष्टप्रदायकः महाप्रलयपानीयेलसत्केनासुजेस्थिता कर्त्रीखड्गेनीलपद्मंकपालंदधतीकरैः
सर्पकांचीसर्पकर्णासर्पकंकणकुंडला सर्वकेयूरमंजीरानीलामारक्तलोचना पिंगोग्रैकजटाम्नदंष्ट्राव्याघ्रत्वक्कारियापिणी दंष्ट्रा
करालवदनाललज्जिह्वास्मितानना नरास्थिपट्टवंभ्रंतीभालेत्तोम्भशुनीस्वरं स्थापयंतीतदङ्घ्रोराध्यायेक्कवहृदासना नानाप्रका
रायज्वालावतेजेनप्रकाशिता यथासिद्धिरवंध्यस्यात्साधज्जात्रनिगद्यते ८०० संस्कारावैदिकायस्यतस्यैवविधानसिध्यति लोभाद्वा
मोहतोदयाज्ञस्त्रीयायदिवैदिकः उभयोःकुलनाशःस्याद्गीद्दोजन्मजन्मनि शाक्तेनवैभवोन्मनेवत्नाविस्मृमहेश्वरैः साधितावाम
मार्गेणादेव्यानंविजयायच जनयित्वावारणादीमातयित्वासेवेरस्सुरं स्वविकर्मंव्यापयित्वाशक्तोदेवपतिक्रतः उत्कर्षकारिणीत
स्माद्वाममार्गेणसाधिता कृत्वावतान्निकस्नानेपूजार्थंजलमाहरेत् नांरवन्मोदकेहूंफट्समार्णीयंजलगृहे उपानत्पाडुकेमस्का
हूमपकोजलमाहरेत् स्पर्शनामसकुर्वीतनमेदंपनकंचन नतोगृहेसमागम्यसंस्थानेस्थापयेज्जलं ॐह्रींस्वाहेतिमंत्रेणपादस्

मेरु-
तंत्र-
३०४

304

क्षालनेचरेत् त्रिधाचाचमनंपश्चादनेनमन्त्रेणाचरेत् तारोमायांरमाविशुद्धयर्थमिसर्वंपदंवदेत् पापानिशामयाशेषेतिविकल्पानप
नेतिच यस्माहेतिचषड्विंशदर्णोऽयाचमनेमनुः ततःकुर्यात्क्रियावंधंमंत्रेणानेनऊँमणि धरिवज्रिणिशिवरिणिचसर्ववशंकरि
णिहूँफट्वह्निजायान्तस्त्र्योविंशतिवर्णकः भूमिशुद्धिंत्ववर्णैनततःकुर्वीतसाधकः ऊँरक्तरक्तहूँचास्त्रसाहामंत्रोनवाक्षरः त्रयोद
शार्णामंत्रेणविघ्नानुत्सारयेत्ततः ऊँसर्वविघ्नानुत्सारयहूँफट्स्वाहागेहिनी त्रयोदशार्णकोमंत्रःपार्ष्णिघातेनविघ्नहा ॥ अथातःसं
प्रवक्ष्यामिभूतशुद्धिंविशेषतः ह्रींबीजेनतुजवापुष्पनिर्भंनाभौविचिंतयेत् तदुत्थेनाग्निनादेहंदहेत्सार्द्धंस्वपाप्मना श्रीबीजेनत्वस्ववर्णा
भंचिंतयेद्धृदिमंत्रवित् पवनेनततस्तेनपापभस्मापितेपद्रवि हंबीजमितुकंठस्थंभालेध्यायेत्सुधामावयेत् ततस्त्वसुधयादेहंरचयेद्दे व
तात्मिका धनयाभूतशुद्ध्याततदेवीसादृश्यमाप्नुयात् ततस्त्वदेव्याःपूजार्थंमंत्रयेत्कार्घ्यपात्रकं पवित्रवज्रभूमेहूँसाहामंत्रोभवाक्षरः
द्वादशार्णेनमंत्रेणभूमौकुर्याच्चमंडले आधारेवज्रेविहूँसाहाप्रणवादिकः चतुर्दशार्णमन्त्रेणाकुसुमानिसंशोधयेत् यथाश
क्त्यभिषेकेतिसमाग्निमेपदेवदेत् तदादिहूँफट्स्वाहान्तोमनुःक्रोमनवर्णकः ततःसंशोधयेद्विघ्नंपंचार्णेनतुसाधकः ऊँश्रींह्रींव
ह्निरपहिणिपंचार्णासिद्धिमशोधने अर्थार्घ्यस्थापनार्थंतुलेवप्रोक्ताप्रमार्जयेत् भूमिंप्रवीणमंत्रेणमंडलस्यतुमंडले कुर्याद्वृत्तंत्रिको
णंचभूपुरंतस्यवाह्यतः कुर्यात्तत्राधारशक्तिंकूर्मंशेषंचसंयजेत् आधारस्थापयेत्तत्रऊँह्रींफडितिमंत्रतः आधारंपूजयेत्तत्रवंव
ह्निमंडलायचनमोंतेनतनवार्णेनतेनोनरकपालकं हूँफट्मंत्रेसंताल्पस्थीबीजेनविवेशयेत् ततोर्चयेत्त्वकपालंजपन्मंत्रंचत

हृये कालीकपालायनमो क्रौं क्रीं हूं एवं कंवदेत् एकादशान्तरो मेघोऽनेनप्रजादिकामना स्त्रौं स्त्रीं स्त्रूं नागिणीमहाकपालायनमो
न्तिकः द्वादशोऽनेनभवेत्कपालाब्धो द्वितीयका ह्रौं ह्रीं हूं प्रोच्यनीलाकपालायनमः स्थ्ये एकार्णोऽनेनोक्राचकपालाब्धोन्तृतीयका
मायां ह्रीं हूं स्वर्गीकपालायसर्वापदं वदेत् ततोप्यारायसर्वायतथा सर्वोद्भवायच सर्वशुद्धमयायेति सर्वामरुरूपीतिच रावारुणायुव
शुभ्रायस्वाभाजनायतिच देवीकपालायनमस्त्वनवर्णो मंत्रईरितः षट्पंचाशत्कवर्णोयं कपालस्यतप्रजने ततस्तस्मिन्कपालेतप्रज
येद्दर्क्कमंडले ॐ सूर्यमंडलायेतिनमोन्तोयंनवाक्षरः सूर्यमंडलप्रजायांत्कपालेमन्त्रमन्तः मूलमंत्रंपठेत्तस्मिन्नथाबुद्ध्यास्वरादिपे
न् गंयपृष्ठाततोग्निमात्रिवेदाग्नोप्रदर्शयेत् मद्राभातकौचस्तावेदणेकारयेत्मो ग्रनामांतर्गतेक्षतानर्जन्योक्षुटिलाकृतिकनि।
ष्ठिके निजस्थानेत्रिवेदाक्षान्तकर्मणि ततस्तस्याभरायांतप्रजयेद्वंदमंडलु एकादशार्णैनततः शंखेनोयत्रमंत्रयेत् क्लीं श्रीं क्रौं ॐ सम्भवा
यै ह्रीं श्रीं हूं फट्समन्वयेत् ह्सौः कुमितिवाग्वीजानिर्मध्य एकादशान्तरः क्लीं वीजेनततोमध्ये किंचिद्वाग्मृतनिक्षिपेत् शंखस्वदंयोनि
मुद्रां शंखेनोयाप्रदर्शयेत् ततहमा छषट्कोणंध्यात्वा देवीं विचिंतयेत् एवींमोप्रजयित्वेतांमूलेनास्यप्रतर्पयेत् तर्जनीमध्यमानामाक
निष्ठाभिर्महेश्वरी सांगुष्ठाभिस्तर्पयेन्महाशंखास्थितेजले पंचान्तराननापश्चान्तर्प्यश्रानंदभैरवः नारोक्रींहैसौं नमश्चेतिपञ्चार्णोभैरवो
मन्त्रः ततस्तेनार्घ्येनोयेनप्रोक्षनम्रजनसाधनं योनिमुद्रांप्रदर्श्याथप्रणमेत्त्वन्नायिकां ततस्तांप्रजयेत्पीठपश्येषट्कोणकर्णिके च
शयफहोहते पीठमादावर्चयेत्सशक्तिकं क्लौं सरस्वतीमहाकायोगपीठात्मनेनमः चतुर्दशाक्षरो मंत्रः प्रोक्तःपीठस्यप्रजने मेधाप्रज्ञाप्र

मेरु· तंत्र· ३०५ 305

भाविद्याधीश्वतिस्थतिर्बुद्धयः विद्येश्वरीतिसंप्रोक्ताः पीठस्थानवशात्क्रयः महीरहहवनर्दिक्षुगणेशं वटुकंतथा क्षेत्रपालंयोगिनी
चध्यात्वासम्यक्प्रपूजयेत् पाशांकुशौत्रिशूलंचकपालंदधतंकरैः शूलंकारवयोपेतंगणेशंप्राक्समर्चयेत् कपालंशूलेहस्ता
भ्यांदधतंसर्पभूषणं स्वपुस्थवेष्टितंरम्यंवटुकंदक्षिणेर्चयेत् डमरुंत्रिशूलंचैककपालंदधतंकरैः कृष्णंदिगम्बरंक्रूरंक्षेत्रपंपश्चि
मेयजेत् डमरुंपाशलिंगेचकपालंदधतीकरैः रक्तमाल्याम्बरकवस्त्रायोगिनीमुत्तरेयजेत् ततःसंपूजयेद्देवीमासनेकेशोत्पसंस्थिते
मुनिद्वादशवर्णानिमन्त्रनामसुनिगद्यते अस्तोष्टवज्रपुष्पंचप्रतीच्छानलवल्लभा अथसंपूजयेत्कोणषट्केदेव्याःषडंगकं ततश्चाष्टदले
दिक्षुयजेद्दैरोचभास्मितो पद्मनाभंशंखंपांडरंसर्वौदौसमर्चयेत् आग्नेय्यादिकपंचश्रुनामकामामकोतथा पांडुराभकोचापिभूर
हश्वभनोर्चयेत् प्रागादिक्रमेणवपद्मान्तकयमान्तको विघ्नान्तकंनरान्तंचवस्त्रेतेमनवोर्चने आदौप्रणवमुच्चार्यनामबीजंसम
र्चेत् सक्ष्ठोंतंवततनामवज्रपुष्पंप्रतीच्छच स्वाहान्तामन्त्रराख्यातोद्वादशानामयंक्रमः शक्रादीश्चापिवज्रादीन्पूजयेत्ततदनंतरे
ततश्चानिमपूज्यैतेवहेद्देव्यैवलिंहरेत् मद्यामीनपिशितमुद्रापिंडभवेद्यथा त्वमिस्वस्मततन्मानेतन्त्रमूलोनिगद्यते श्रीमदेकज
टेनीलसरस्वतीमहोग्रच तारेदेविखविवेतुकामसर्वभूतपिशाचरा क्षमान्सममसमुजाउंक्षेदयक्षेरय श्रीँक्रींफट्स्वक्रिजायालला
रमयादिकोमन्त्रः भवेद्धिपंचाशदणैःपूजेवंपरिणामियात् रतंकुर्वन्तदन्भक्ष्यमनेकंदधिमध्वपि मद्यमांसचनाद्यलंजपेलक्षच
तुष्टयं दशांशंजुहुयाद्रक्तपद्मैःक्षीरासलोमिलैः यमोमंदंपरयिनाजपस्थानेजपंचरेत् नारीपद्मपरस्पशानगच्छन्महानिशिवलि

त

ते[redacted]तद्वितीयरविलिखिते

तारारहस्य द्वितीये [redacted]ये शुक्लरात्री जलोऽगाधे यष्टिकायं तमोग्रहे दन्तेनानीयतच्चूर्णं कीलकं तेन कारयेत्
तेन वै मधुच्छन्नो केन पद्मिनीपत्रमात्रके लिखेत्पत्रावलीमध्ये मूलमन्त्रं समन्वितं तत्करोड चतुरस्ले तु भित्तिय्य जुहुया
दपि हहहं त्वीरनीरां कं पद्मानां रोहितत्त्विषाम् अहृपार्थे तमो ग्रहे राहुग्रस्ते वृद्धिवाकरे निशाकरे वा मूलमन्त्रविदर्भितनामि
तिमन्त्रेण हृल्लेखारेफमध्येयमदुतंक विलिखेसि कुरु इत्यपृच्छा हि हितं लिखेत् ततः प्रयोगान्ते पश्चा वतीमन्त्रेण वलिं दद्यात्

ददेत् नकार्थः सप्तकं वा हे षो यत्नतः परिमृजयेत् जपेत्कालनियमो नास्ति नीसर्वदा जपेत् श्मशाने शून्यसदने देवागारे च निर्जने
पर्वते वनमध्ये वा शवमारुह्य मंत्रवित् समरे शत्रुनिहते यद्वा षाण्मासिकं शिशुं विधाय साधयेत् सौजन्ये साधिते वश्यसिध्यति एवं सिद्ध
मन्त्रमंत्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति जातमात्रस्य बालस्य दिवसत्रितयादधः जिह्वायां विलिखेन्मंत्रं मध्वाज्याभ्यां शलाकया सर्वार्णकृत
यायद्वा मंत्रीयवलड्डुकया गतेष्टमे हे वा लोसौ जायते कविराट् ध्रुवं सर्वग्रहे भवेत्काष्टपञ्चकमसो वरे नरं तं जलमध्ये न नसमा
नीयत्नदेशकः दंतैर्धृत्वा ततः कर्णपाले विलीनद्वादशांगुले मधुतैलसमाभिस्त्र विलिखेत्पद्मिनीदले मूलमंत्रं मातृकार्णैर्मंत्री सम्पुटं
वेष्टयेत् निखायनद्ले कंडे च नम्रसे सम्भावले संस्थाप्य पावकं तत्र ढुनेत्कमलान्वना ततः गोत्रुमयमदिशां केन रक्तपद्मसहस्रकं होमा।
ते नेनमन्त्रनामैर्ष्यं द्वयैर्वलिं हरेत् पद्मे पद्मे महापद्मे पद्मावति -ह्रीं इति स्वाहान्तः प्रणवादिकं मन्त्रो यं षोडशाक्षरः ततो निशायेषि
वलिं सर्वां कमवनाहरेत् एवं कृते पंडितानामजेयः कविराड्भवेत् निवसो भारतीलक्ष्मीर्जनतारंजनक्षमः गोरोचना मनेनैव
मन्त्रनात्रेशतं जपेत् ललाटे तिलकं कृत्वा यं पश्येत्स वदा भवेत् श्मशानांगारमाहृत्य शर्वर्यां भौमवासरे कृत्वा मंत्रेण संवेष्टयति
वद्वेर्वकृतं तद्भिः शतान्भिजप्तं मूलेन निक्षिपेत्वैरिवेश्मनि उच्चाटयति सप्ताहात् सकुटुम्बं न संशयः ताराफलयामि शाममंत्र लिखि
ताश्वोरुवे स्थिति रविवारे निशीथिनी सहस्रमभिमंत्रयेत् तन्निक्षेपं शत्रुभवने मंत्रं ... भवेत् नेवेतिमे नाशमेति नसप्ताहात्
लये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि देव्यानांवरसिद्धये ब्रह्मणोपासिता ताम्बवत्यादिभिरुपासिता ॐ ह्रीं स्त्रीं हूं सप्तवाग्बीजरूपत्वं गगनवर्णिकः

तच्छाया वृक्षावं दूर्वे मुद्
त्यपद्मे युग्मन्तथैव च।
महापद्मे पदं ब्रूयात्प
द्मावतिपदं तथा माया
स्वाहेति मन्त्रेण यथाव
द्वेदि लिं रतघ कुरु
ते कर्म स स्याद्धुतकावि
ध्रुवम् ॐ पद्मे पद्मे म
हापद्मे पद्मावति मा
या स्वाहा इति मन्त्रेण
यथापूर्वं नैमित्तिक
पटलवद्द्यात् इति
तारारहस्य द्वितीयपत्रो
मपट [redacted]तो लि
खितम्

मेरु· तंत्र· ३०६

306

मनुनिर्वृत्ता चगायत्रीक्लिदस्त्राणाचदेवता न्यासोस्त्वपूर्ववत्कुर्यात् ध्यानमस्याभिरूप्यते श्वेतामंबरांचंद्रकोतिचंद्राईकृतशेखरां कर्तरी
चकपालंचकराभ्यांदधतींभजे नानालंकारशोभाढ्यांत्रीनेत्रांपद्मसंस्थितां जपपूजादिकंसर्वमस्याः पूर्ववदाचरेत् मधुयुक्तरमा
त्रेनहोमात्सिद्धिर्यानिधिर्भवेत् रक्तांवशेपस्वर्णाभिंभांस्तंभनेमारणेऽसितां उच्चाटनेधूम्रवर्णांशान्तौश्वेतांसमर्चयेदिमां ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मितारकस्यवरायत ब्रह्मणोपासितंतारंद्वादशार्णांसुदुर्लभां वाचंलज्जांरमांकामंहंसःसौःसमन्वितां विसर्गाढ्यांपंचमंतत्कूटमे
तदुदीरितं ह्रूंउग्रतारेहूंफट्मंत्रोऽयंकोजपादिकं सर्वंपूर्ववद्देवास्यकलौभयकारिणी ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिब्रह्मणासमुपासितां हि
रण्यकशिपोर्हंतेवरंसमाराणासम्मितां प्रणवंचक्रवंचेमायांक्लींपाकदंचपंचमं हूंफट्वन्तः सर्वमस्यमायांपूर्ववद्भवेत् ॥ अथातः संप्र
वक्ष्यामिहरिणायाद्युपासिता वैदुमांगंधवाराक्षीसिद्धिदांद्वादशाक्षरी उपासिताब्रह्मणायातस्याकूटंतंपंचमं सौःकामासाधितावि
याद्वादशार्णात्रिसिद्धिदा यत्प्रभावाद्दिवोदासः काश्यपउच्चाटितःपुरा तस्यास्तुपूर्ववत्तेजेयंन्यासध्यानजपादिकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मिसमार्णांरामसेवितां लक्ष्मीप्रसन्नतार्थेनेनमतः सदाहल्ली ब्रह्मोपासितसमार्णामध्येकूटंतंपंचमं नमस्कांसौःस्वत्रचोत्काव
लरामेणासेविता शत्रुत्रयकराचेयंतथावाक्सिद्धिकारिणी ध्यानपूजादिकंप्राग्वत्प्रयोगादिकमेवच ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिनाराय
णासुसेवितां पंचार्णांयत्प्रभावेनदैत्यानांकदनंकृतं ६०० ह्रींहूंफट्क्लींवाग्भवंचपंचार्णासर्वसिद्धिदा न्यासोत्रयाणांतत्रनिर्विस्कृप्रा
ग्वज्जपादिकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिमयायासमुपासिता दनोचविनादिर्मेसाविद्यात्रयउत्तरी ॐक्रींहूंक्रींहूंफडितित्रनिशोहेचया

देवत् तेषु मासादिके पूर्वं प्रयोगादि च पूर्ववत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चास्याः पंचाक्षरो मनुः जलेपरवथार्थं तमया सिद्धो हन्तेश्वरा
ह्रीं हूं मायां हूं फडिति मन्त्रः पंचाक्षरो मनुः मयापंचमस्त्रैविज्जेमोदतमार्गेण भो स्वाः देवांशेषु च विप्रेषु तथा धर्मपरेषु च यमानामि
यमानां च तनुस्थाना मदेवता नाममार्गा राधिता लक्ष्कार्थे साधयितं नमः दक्षिणाराधिता देवा रणसाहाय्यकारकाः तेजोनिधी
नरिस्तन् ह्यानयंति ब्रह्मशाश्वतं नत्रियाणां तयार्थं तमयाराधायचार्पिता पंचामृतं स्वाम्स्थाने मासस्थाने च सहस्रवर्गां मत्स्यस्थाने
खंडयोध्योयम्भिवमंभनेरते श्रमवत्पूर्ववदेवसाङ्गस्यमेतत्प्रकाशितं लक्ष्मांगान्नेसेवेन लोकहृदयपरितयात् श्रेयोऽष्टजादिकेश
रवत् विशेषोऽत्र निरूपितः तारायाः सङ्गुणो सिद्धिः स्त्रीरत्नेभ्यां ततो भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि महातारामन्त्रसाराः सिद्धिर्मा री हृपे
नापि वर्णावर्णाधिकारतः ह्रीं श्रीं क्लीं हूं नमस्तारायै महापदसमुच्चरेत् तारायै सकलेमक्का दुलराननतारे हृदयं तत्पुरुषं पूर्ववह्निजायाद्या
विंशार्णो मनुर्मतः न्यासध्यानजपायेषु प्राग्वत्सर्वं समाचरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि देवीं दक्षिणकालिकां क्रीं क्रीं क्रीं हूं सम
वार्यं ह्लीं लज्जा हृदयमुच्चरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि दक्षिणकालिके पश्चात् पुनर्बीजानि संवदेत् क्रमेणैवाग्निगृहिणीमन्त्रो द्वावि
शार्णकः भैरवोऽस्य मुनिः प्रोक्तः त्रिष्टुप् छन्दो उदाहृतं देवता कालिका देवी ह्रीं बीजं क्रीं च शक्तिका दीर्घषट्कयुगाघन ईविंदु
भाषुतेन च षडंगानि मसेन्मंत्री त्रिःसक्तद्वा यथाविधि पंचाशत् मातृकार्णो हृदयं च भुजद्वये दशभिर्दशभिः कुर्यात्तथाजं
घाहृदयक्रमात् पृष्ठे गेषु च मूलेन पंचभिः पंचभिः शरैः समस्तमिस्त्रापि मंत्रार्णैर्व्यापकं च समस्ततः करालवदनां घोरां मुक्तकेशीं च

मेरु-
तंत्र
३.७

307

नमेर्जनी कालिकां दक्षिणां दिव्यां मुंडमालाविभूषणां खड्गाभयवरान् छिन्नमुंडं च दधतीं करैः महामेघप्रभां श्यामां तथा चै
व दिगम्बरीं कंठावसक्तमुंडालीगलद्रुधिरचर्चितां कर्णावतंसतानीतशवयुग्मविराजितां घोरदंष्ट्राकरालास्यां पीनोन्नतपयोध
रां शवानां करसंघातैः कृतकांचीहसन्मुखीं सृक्कद्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननां घोररूपां महारौद्रीं श्मशानालयवासिनीं दंत
रां दक्षिणव्यापिमुक्तलम्बकचोच्चयां शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थितां शिवाभिर्घोररावाभिश्चतुर्दिक्षु समन्वितां महाकालसमा
युक्तां शवोपरि रतान्वितां सुखप्रसन्नवदनां स्मेराननसरोरुहां एवं संचिंतयेत्कालीं श्मशानालयवासिनीं आदौ त्रिकोणानि पं
च तद्बहिश्चाष्टपत्रकं भूपुरं च चतुर्द्वारं पूजायंत्रमुदाहृतं ततो मध्यत्रिकोणांतर्मध्ये देवीं च दक्षिणां महाकालं च तत्रैव मध्ये देव वि
धिः स्मृतः ततः पूर्वादिकोणेषु वामावर्तेन पूजयेत् कालीं कपालिनीं कुल्लां प्रथमे तु त्रिकोणके नीलां चैव बलाकां च द्वितीये तु त्रि
कोणके कुरुकुल्लां विरोधिनीं विप्रचित्तां तृतीयके उग्रां उग्रप्रभां दीप्तां चतुर्थे तु त्रिकोणके मात्रां मुद्रां मितां चैव त्रिकोणे पंचमे य
जेत् सर्वाः श्यामा असिकरा मुंडमालाविभूषणाः तर्जनीं वामहस्तेन धारयंत्यः शुचिस्मिताः ब्राह्मी नारायणी माहेश्वरी चामुंडा कौमारि
का अपराजिता च वाराही नारसिंही दलाष्टके संपूजयेत् तेष्वपि बलिं संप्रतिपादयेत् बलिं गंधार्घ्यनैवेद्यैर्नमस्तांश्चापि धारयेत्
हृदये चापि देवेशीं समर्प्य विधिवत् सुधीः निर्माल्यं वैष्णवीदेशे धारणीयं सदैव हि लक्षमेकं जपेन्मंत्रं हविष्याशी दिवा शुचिः अशुचि
श्च तथा रात्रौ लक्षमेकं जपेन्मंत्रं दशांशं होमयेद्यत्नात्तर्प्पयेदभिषेचयेत् होमं च तर्पणं पूजा कर्तव्या तु विशेषतः ततः प्रयोगा

कुर्वीतकाम्यानिइष्टफलाप्तये नागयज्ञोपवीतेनाचवंवंदार्ढ्यकृतशेखरो जटाजूटोचसंविंमहाकालसमीपगो हूंहूंक्रौंचनमःक्री
क्रींपंचवीजानियोजयेत् अनेनमूलमंत्रस्यजपपूजादिकंचरेत् वश्यकामः साध्यकृष्णैर्द्रव्यपुष्पैः प्रपूजयेत् कामवाणसमाविद्धा
निर्लज्जाविह्वलाः स्त्रियः स्वंस्वंसमाजमभर्तारंत्यक्त्वालिंगंतिसदैवतं एवमाकर्षणेयोज्यमायेहूंक्रींनमस्ततः जपपूजाविधानेनकृतमाकर्ष
णंभवेत् लोहितोस्थूलहस्ताचमहाकालाग्रतः स्थिता ध्यात्वासंपूजयेत्पुष्पैः पीतैराकर्षणंभवेत् कपिलाद्विभुजाकर्त्रीसव्येदक्षेक
पालकं ध्यात्वैवंसर्वमंत्राणांहृदयेपरिकीर्तयेत् पंचपूजादपुष्पैर्णाकृष्णैर्वापूजयेत् मारणंभवेतस्यप्रादेशकृताक्रिया उच्चाट
यतिगोष्ठीसंग्रामस्यतिकेवरा विद्रावयतिप्रकाशान्ताम्नमनयतिपार्थिवा विद्वेषयतिसंवत्रासंपादयतिसम्मता संकोचयतिसंस्तंभयवि
स्तंभाचविरोधयेत् योयोभावोयत्रनेपत्तद्भावस्यास्मरेदिति अत्रसर्वत्रकर्तव्यभावमात्रस्यचिंतनं उच्चाटनेविनाप्यत्रसर्वत्रस्मरणोमंत्रस्ना
तः शुद्धोवरयरः कृतनित्यक्रियोदिवारात्रौनरःशयानस्त्वमैथुनेचवावस्थितः अथवाकोमसकेशाश्चनेनस्थः सर्वसिद्धयः नग्नोपर।
स्त्रियंपश्यन्प्रजपेदष्टशतंनरः संभवेत्सर्वसिद्धीनांपारगः सर्वदेवहि तस्यदर्शनमात्रेणवादिनोनिष्प्रभामताः गद्यपद्यमयीवाणीत
स्यसर्वविद्याभवेत् अथवाकोमसकेशश्चभविष्यंभक्तयत्नरः प्रजपेदष्टशतेनावदेवप्रातिनिधिःस्वतः अस्वमस्याभगंपश्यन्स्रुश्रुने
प्रजपेन्नरः अनर्घ्यकविनानस्यगद्यपद्यमयीभवेत् अष्टोत्तरशतंजप्त्वाभगमालोक्यचान्ततः अयातिमैथुनेयोसौपनयाभव
यान्वितः स्वरतेषुचजन्मांसदापापविशुद्धये यदिदोषिसंसंगेनेरतः पततियत्नतः सप्तम्यार्धजनतोजप्यसर्वकामार्थसिद्धये प्रमधा

मेरु· मंत्र· ३-८ ३० ४

नोगामासायमक्तकेशो दिगंबरः जपेदयुतसंख्यं तु सर्वकामार्थसिद्धये येनमाहृत्य नैवेद्यं यो जपेन्मंत्रवित्तमः श्रुयुतेवायुतेनाभूत्वा
विभीसत्यपरायणः सयाति परमां सिद्धिं देवैरपि सुदुर्लभां स्वदेहरुधिरा मेध्यं बिल्वपत्रैः सहस्रशः श्मशाने भ्यर्चयेद्देवीं वागीशसमतो
भवेत् स्वरेतोमत्कपत्रेण पर्कसेवसहस्रशः श्मशानेभ्यर्च्ययेद्देवीं सर्वसिद्धिं स विंदति यत्नवान्नलवाममी सर्वयोषिन्नियो भवेत् स्वालीसा
त्वा त्रसंदेहो महाकालवचो यथा श्मशाने योषितेनीत्वा मंत्रैरभ्यर्च्य सहस्रकं रक्तचंदनदिग्धांगी रक्तपुष्पैरलंकृता तावत्पुष्पैर्मंत्रप्राश्य ततो
ध्यायेच्च चंडिकां ततो गत्वा लभेद्राज्यं पशुपत्नीन भयायते श्मशानस्थ्य नैवेद्यं शवासनगतः पुनः प्रसक्तो जपेन्मंत्रं सर्वसिद्धिप्रदं भवेत् नर्ध्यपेच्च
शवास्पत रक्तमांसादिभिस्तथा त्रिसिद्धिंमंत्रस्वदीयेवै सर्वसिद्धिर्भवेत्ततः नर्ध्येच्च पयोभिश्च रक्तयारात्रैसल्था रेतोभिश्च तथा तत्वकी
येन कवेनच मैथुनायचयाधायाभगम्रतालनेनच मेषमाहिषरक्तेनन रक्तेनचैव हि मूषमार्जाररक्तेन वाग्मित्वं तस्य जायते यत्नितं
जायते तस्य सर्वसिद्धिः प्रजायते वत्सरात्सभवे जीवो यत्नेन च यतनाधिपः श्रात्त्या देवराजोसौ रूपेणाच मनोभवः बलेन पवनो ज्येष्ठः सर्वत
त्वार्थसाधकः साधितासाधितं मांसं सास्थि दद्यात्सदा बलिं मूषमांसं मेषमांसं छागमाहिषमेव च सर्वसास्थिप्रदानं च सदा लोमसमन्वितं
प्रजनेत्स्वनं त्वं छिन्नकेशे समार्जनीगतं निवेदयेत् श्मशाने तत् सर्वसिद्धिप्रदं भवेत् नारीरजोयुतं कृत्वा पण्मासात्तमसमं प्रत्येकं प्रजपे
न्मंत्रं तत्तस्तद्धोमयेद्बुधः प्रगानोमयुतेनेन सूजिता दक्षिणा भवेत् सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्य वाग्मी धीरश्च जायते न तस्य दुर्लभं किंचित्पृथिव्यां
जातु जायते योनिरूपे हि कुंडं तत्कृत्वा वितनस्य रक्तितः हस्तविस्तारतोवापि कृत्वा चैव यथाविधि तत्र कार्या हि मंत्रेणाव हिस्थापनं काः

क्रियाः महाकालायदेवायदद्यात्सथममाङ्गतिं क्रमेणाजेन मांसेन भक्तेन रुधिरेणाच कास्यखेन साज्येन सरक्तेन विशेषतः आमि
षादिभिरप्येवं जुहुयात् श्मशानालये स्नातः शुक्लाम्बरधरः शुचिः प्रयतमानसः दिवासर्वं प्रकर्तव्यं सर्वकामार्थसिद्धये रात्रौ नग्नो
मुक्तकेशो मैथुनेनापि तत्वतः प्रकर्तव्यं प्रयत्नेन सर्वकामार्थसिद्धये द्विजानां मंत्रसर्वेषां विधिरत्र प्रदर्शितः शूद्राणां चैव संयोक्तरा
घोरं दृष्टं महामंत्रं महाकालं यजेत् यत्नात् पश्चाद्देवीं प्रपूजयेत् त्रिया विभज्य मंत्राद्यैर्धृत्वा साधकसत्तमः मांसं रक्तं तिलं केशं नवं भक्तं च
पायसं आज्यं चेति प्रयत्नेन होतव्यं सर्वसिद्धये एवं कृत्वा विधानेन भजेत सिद्धिमुत्तमां यद्यत्प्रार्थयते जंतुस्तत्तत्प्राप्नोति निश्चयः देव
वेदानवत्वं च सिद्धचारणतां तथा सदाङ्गना समाप्नोति नित्यमेव मंत्रवित्तः एकचित्तो जपेन्मंत्री चत्वारिंशत्सहस्रकं होमस्तत्रकतु
षेणाकुंडे कुर्याद्यथाविधि एतन्मंत्रं जपान्मंत्री मुच्यते ब्रह्महत्यया पितृमातृवधाच्चैव किमन्यैः क्षुद्रपातकैः कपिलावत्ससहस्राणि
पृथ्वीदानस्य यत्फलं कोटिहोमसहस्रैश्च देव्या ध्यानेन तत्फलं स्पृष्टास्पृष्टाजपेन्मंत्रं यं यं तं तं वशं नयेत् शतमष्टोत्तरं जप्त्वा र
क्तपुष्पेण होमतः कुर्यात्त्रयं वशं मंत्री नासाध्यं भवनत्रये शून्यागारे देवगृहे स्वयंभूस्थान एव च हविष्याशी ब्रह्मचारी भवेदिंद्र
समो जपात् कुंडे त्रिकोणसंज्ञे त्वशोकैः पुष्पैस्तथैव च प्रजपेत् जुहुयान्मंत्री सहस्रस्य त्रयं ततः कामेन सहस्रमारं तैः पुष्पैर्हुत्वा दशां
शतः तर्पणं च ततस्तद्देवीध्यानाङ्गनाशने सहस्रं मंत्रेण बिल्वपत्रैर्हुत्वा त्रिभिः सहस्रं प्रथमं हुत्वा प्राप्नोति परमां गतिं हुत्वा त
मालतीपुष्पैर्होमाद्गुतकविर्भवेत् नासाध्यं विद्यते किंचिदेतन्मंत्रविदः सदा देव्याराधनशक्तस्य गुरुभक्तस्य नान्यथा ॥ अथातः संप्र

मेरु-
तंत्र
३०५
३०७

वक्ष्यामि मंत्रमष्टोत्तरं परं दक्षिणाकालिके स्वाहा मंत्रोऽष्टोत्तरईरितः ॥(१००)॥ न्यासः पूर्ववत् ध्यानमेवं शवरूपशिवे स्थिता महाका
लरतासक्ता शिवाभिर्दिक्षु वेष्टिता नवशक्तियुता पीठे जया विजया जिताः तथापराजिता नित्या विलासिन्यपि कीर्तिता दोग्ध्री घो
रा मंगलेति पीठमंत्रोऽर्कवर्णकः ह्रीं कालिका योगपीठाय नमः अनेन समुदाहृतः अंगानि पूर्ववत् आवरणषट्पत्रेषु समर्चयेत् कालीकपालिनीकु
ल्ला कुरुकुल्ला विरोधिनी विप्रचित्ता च संपूज्य नवकोणेषु पूजयेत् उग्रामुग्रप्रभां दीप्तां नीलां घनां बलाकिकां मात्रां मुद्रां तथा मितां संपूज्याः
पत्रेषु मातरः पूर्वोक्ताः संपूज्या भैरवाः अष्टौ च भैरवी ततो महाभैरवी चन्द्रगीया सिंहभैरवी धूम्राख्या भैरवी तुर्या पंचमी भीमभैरवी उ
न्मत्तभैरवी षष्ठी वशीकरणभैरवी सप्तमी स्यादष्टमी तु प्रोक्ता मोहनभैरवी दिक्पतींश्च ततः स्वाणि एवं संपरिकीर्तिता पुरश्चर्यादिकं प्राग्वत्
प्रयोगानाचरेत्तथा स्त्रीणां प्रहारं निंदां च कौटिल्यं चाप्रियं वचः आत्मनो हितमन्विच्छन् कालीभक्तो विवर्जयेत् गुरुपूजामपिधायादीनां का
लिकां यस्तु तर्पयेत् तस्य सर्वं चिरादेव करस्थाः सर्वसिद्धयः ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि पंचविंशतिवर्णकं ॐ ह्रीं ह्रीं हूं श्रीं त्रिः क्रीं दक्षि
णे कालिके वदेत् त्रिः क्रीं हूं हूं शक्तिय मम सम्पा सादि पूर्ववत् बिल्वमूले श्मशाने वा वृक्षे वा वटमूले तथैव च लक्षं तु मममिमं जप्त्वा सर्वसिद्धी
श्वरो भवेत् पंचमप्रतिनिध्याय दक्षिणाम्नायसिद्धिदः ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि षोडशवर्णमन्त्रम क्लीं हूं ह्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं
हूं ह्रीं दहनप्रिया यजनं पूर्ववत् प्रोक्तं न्यासध्यानजपादिकं विशेषात् स्मरादीनां मयमाकर्षणं मनुः हूं हूं त्रिः क्रीं द्विः स्वलज्जां दक्षिणे
कालिके पुनः हूं हूं त्रिः क्रीं वीजं स्वलज्जां स्वाहेत्याकृति वर्णवान् न्यासपूजादिकं प्राग्वत् विशेषेण वशीकृतिः जपादेतस्य भवति सर्वं

मन्मेतत्सर्वं वत् क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं सम्यक्चार्य हूं हूं लज्जादेयसमनुभवेत् दक्षिणे कालिके स्वाहा त्रिविंशवर्णः प्रकीर्तितः मंत्रराजोयमाख्यातः
एवं विस्पाद्यपासना विशेषाद्भूतराज्यानामयेराज्यप्रदो भवेत् क्रीं सिद्धिकाल्यै नमो मंत्रः कालिकायाः प्रकीर्तितः जपपूजादिकं प्राग्व
त् विशेषाद्भोगमोक्षदः क्रीं गुह्यकालिके स्वाहा षडर्णो मंत्र ईरितः न्यासपूजादिकं प्राग्वत् विशेषाद्रोगदो मतः क्रीं हूं स्त्रीं श्मशानकाल्यै
मंत्रः काल्याः प्रकीर्तितः प्राग्वज्जपादिकं चास्य विशेषात्सततिप्रदः कालीबीजं च हूं मायां हूं फट् पंचाक्षरो मनुः न्यासध्यानादिकं प्राग्व
त् विशेषाद्भूतनाशनः क्रीं हूं स्त्रीं हूं फट् भद्रकाल्यै स्वाहा मन्त्रः समवर्णिकः न्यासध्यानादिकं सर्वं विशेषाच्छान्तिकारकः ।। अथातः संप्रवक्ष्या
मि धूमावत्या मनुं परं धूं धूं धूमावति स्वाहा मंत्रोष्टाक्षर ईरितः पिप्पलादो मुनिश्छंदो निवृज्ज्येष्ठास्य देवता षड्दीर्घयुग्बीजमुक्तेन यकारेण षडं
गकं आद्यबीजं हृदयांतस्य षड्वर्णन्यासमाचरेत् अंगुष्ठादौ षडंगेषु ध्यानं देवीं विचिंतयेत् विवर्णा चंचला कृष्णा दीर्घा च मलिनाम्बरा
विमुक्तकुंतला रूक्षा विधवा विरलद्विजा काकध्वजरथारूढा विलंबितपयोधरा एवं विन्यासदाध्यायेत ततः कर्म समाचरेत् जपे
त्लक्षं च तद्दशांशं स्मशानागारे दिवानिशं उपवासपरश्चैवमेकाहारोस्ति हिमावपात् यद्वा स्मशाने विपिने जपेल्लक्षं तु वाग्यतः सोपीष
ड्वीशवासाख्यं तेन मंत्रः प्रसिद्ध्यति होमस्त्वाज्यहुतैर्नैवं तर्पणादि न सर्वेत् अथवा प्रजपेल्लक्षं श्मशाने विगतांबरः निशाभोजी दशां
शेन तिलैर्हवनमाचरेत् एवं सिद्धे जये मौठे जपेदष्टशतं निहंतये केशभेदु षडंगानि पंचस्थानेषु शत्रवः तथा स्वलारनिर्मिद्रातिकुर
तिदुर्गतिरूषा अद्यतेमे तिनतो देवाश्च दानयाश्च यक्षा तिनाः एवं जप्त्वा समाराध्य सिद्धमंत्रः प्रजायते उपोद्घातं सभंगाहेन प्रोक्तकशिरो

मेरु-
तंत्र-
३१०
310

रुद्र भूमागारे श्मशाने वा कान्तारे भूधरे वा प्रत्यहं प्रजपेन्निर्भीर्ध्यायेद्देवीं शवासनः एवं लक्षं जपेन्मंत्रं नाशयेदखिलादरीन् जङ्घयालव
णोपेतां राजिकां निशितां तत्फले श्मशाने पर्यन्तमालिख्य तस्मिन्स्थाप्य शिवं जपेत् अवष्टभ्य शिवं शत्रुनाम्नाथ प्रजपेन्मंत्रं सहस्राउ
ईतः शत्रुर्जीवितापरिरक्षते पंचगव्येन शांतिः स्याज्जरसपयसापि वा मंत्राद्यन्तरमालिख्य शत्रुनाम ततः परं द्वितीयान्तं मंत्रोशत्रो
नीमेवं मन्त्रमालिखेत् शोणितं जपाद्रौ निक्षिप्ते मरणं भवेत् कृत्वा यंत्रे रिपोर्नाम ख्यामरणोमाभिनी दले उन्मादो जायते शत्रोर्मनोर
थतज्जापतः दग्ध्वा काकं श्मशानाग्नौ तद्भस्मादाय मंत्रितं विरोधिनाम्नाश्च शाखासत्य उच्चाटनं रिपोः श्मशानभस्मना कृत्वा शिवं तस्योपरि
न्यसेत् विरोधिनाम संस्कृत्य हृत्पद्मे समर्चयेत् महिषीं नीलरूपं चदयाद्गृहं विपत्करं महिषीरूपनागमस्थे शत्रुं निपातयेत्
मंत्रेणानेन निखनेत्तद्भस्म रिपुमंदिरे शत्रुमुच्चाटयेत्तूर्णं नात्र कार्या विचारणा स्वपाणितले शत्रोर्नाम्नाने लिखित्वा भस्मना व
ज्ञावयोस्तं विकृत्ता नापयेद्द्रुतं जपन् धूमावती मंत्रं मंत्री शत्रुं यमपुरं नयेत् आमवत्करतलेना मर्दयेत्तद्रिणोर्भसेत् जलस्थः
प्रजपेन्मंत्री हूंकारान्नाशयेदरीन् श्मशानभस्मना लिंगं कृत्वा पुष्पादिनार्चयेत् भगवन्निति संभाष्य मनसा कर्म चिंतयेत् निव
काकच्छदानेकीकृत्वा चाष्टशतं जपेत् दद्याद्रूपं साध्यनाम्ना सत्यो विद्वेषयेदरीन् चिताकाष्ठानलेनीरहोमाच्छांतिः प्रजायते स्तो
धूपप्रदानेन गद्गदरूपेण कालिका मारयेत्परिमाणस्य शांति निर्माल्य धूपतः वाराहवालधूपेन हन्यात्सूकररूपिणी अश्वत्थपत्र
धूपेन शांतिर्भवति नान्यथा शांतिः सर्वाभिचारस्य पंचगव्येन जायते नीराजनो निर्भवति मयूरचितयेन वा कीलेद्वैरतरोस्तापि

शत्रोर्नाम समालिखेत् विदर्भं मूलमंत्रेण साध्यनामाक्षराणि वै जप्त्वा पदद्वये मंत्री खनेदुच्चाटने रिपोः शत्रुपादद्वयाद्धूलिं एना।
क्तां भक्तमिश्रितां वायसेभ्यो बलिं दद्यात् शत्रोरुच्चाटनं भवेत् शत्रुपादद्वयाद्धूलीं चिताभस्मयुतां क्षिपेत् शत्रुगेहे तु से जम्बांशं रुच्चा
टनं भवेत् ज्येष्ठावासे श्मशाने वा निर्माल्यपादुको वरे गर्दभावासभूमौ वा प्रितस्थाने चतुष्पथे उर्वरे महद्गव्यायां प्रतिष्ठितायाम मेध्यको
श्रानीय शर्करां मंत्री दिवा सा दक्षिणामुखः श्मशाने लोष्टं निक्षिप्य चिताग्नौ भर्जयेत्तथा मंत्रेण तु जपेल्लक्षं निःक्षिपेत्कुत्र वेश्मनि
मे नाम ध्येपि सर्वेषां तत्क्षणादुच्चाटनं भवेत् गर्ते पिपीलिकानां तु पादधूलीं शुनां क्षणात् सहितान् समवार त्वज्जड्यान्मत्र विनिक्षिप्य
मंते काकवर्त्मसं वीमहीमावरणादि च कृत्वा प्रतिष्ठाप्राणान् सविधायाद्यमस्तु केटकैः श्मशानेर्मंत्रमावर्त्य वदन्माणैः प्रवेष्टयेत् एवंकृ
शर्कराभिस्तु जमानिष्पत्तापयेत् समरात्रेण तस्यापि भवेदुच्चाटनं ध्रुवं मृत्युशल्पद्वये लेख्यो सारमेयवराहयोः मंत्रेणादमितो
साध्यौ भोमवारोदयोदयो यन्त्रसंसमं शृंगचिंतानारेण मेत्रिणा व्यभस्य पृष्ठतो बध्वा केशपाशेन तेजपेत् श्मशाने शत्रुमार्गे वा न
ज्वहे निखनेन्निशि विद्वेषणं भवेत्सद्यो गौरीशंकरयोरपि श्मशाने चिंतांगारेण ईमितं सारथ्यमालिखेत् श्मशानद्विष तरोस्तद्धजमा
उद्धृत्य विमसेत् एवं कृत्वा कंठके विद्ध्वा जपेन्मन्त्रस्थाशांतेशांते विद्विष्टौ भवतस्तौ वनाम्नाम पिचतन्दाणान् एते प्रयोगाः कथितास्तु
मावन्मामयाहरः ।। अथातः संप्रवक्ष्यामि भद्रकाल्याः परं मंत्रं हैं कालीति महाकाली ह्रिः किणिः फट्स्वाहा प्रिया चतुर्दशाक्षरो मंत्रो
भद्रकाल्याउदाहृतः पदैः षड्भिः षडंगानि जातिप्रयुक्तानि कल्पयेत् ध्यानमेवं प्रवदाम्येते भद्रकालीभयावहा त्वत्त्वामाकोटराक्षीच

मेरु-
तंत्र-
३११

311

नाहं हन्मीति वादिनी मसीमुखी मुक्तकेशी जगद्ग्रसनलालसा जंबूफलाभदशना ज्वलत्पाशं च बिभ्रती एषोक्ता कालिका तंत्रे
यत्प्रोक्तं तदिहापि च जपन्यासप्रयोगाद्यं यो विशेषः स उच्यते धाराध्यसृज्जपेन्मंत्रं नियमश्चोत्तरं शतं रिष्टमाला विधातव्या जपार्थं सिद्धिमि
च्छता इयं देवी महादेवी शत्रुनिग्रहकारिणी यथेष्टचेष्टया विप्रा धर्मकामार्थसिद्धिदा अथ मंत्रान्तरं वक्ष्ये भद्रकाल्याः सुगोपितम्
गदभ्रकार्णिविन्दूपा तिलेवन्तनिमस्रोदरी उन्मादयोन्मादयेति द्विधोपरि पदं वदेत् ह्रियावेष्टितपदं हुं फट् स्वाहा समाप्तिवर्णकः पिण्ड
लादोमुनिन्यासोक्तो निवृह्वद उदाहृतं भद्रकालीदेवतास्याः ठिरुत्पादयहृन्मतं उपरिष्टात् शिरः प्रोक्तं वेति भूतवशीकरो मता हुं फट् स्वा
कवचं प्रोक्तं स्वाहयास्त्रमुदीरितं अतिरौद्रा महादंष्ट्रा भूतेशे दीर्घा कृशोदरी रक्तवृत्तनयना मुण्डदीर्घचोणा महानना स्निग्धगंभीरनिर्घो
षा नीलजीमूतसंनिभा स्फुरच्चटसंदीप्ता महावदनभीषणा दंष्ट्राष्टकोपना माद्री रक्तदीर्घशिरोरुहा त्रिशूलखड्गदोर्दण्डा नृकी
पशालाधिनी अतिरक्ताम्बरा देवी रक्तमांसासवप्रिया शिरोमालाभूषितांगी पिबंती शोणितासवं नृत्यंती च हसंती च पिशाचगण
सेविता पिशाचकैश्च मातृभिर्मत्तैर्वृता तले शंकरमम्बरां मध्ये योगिनी योगवल्लभा इत्थं भूता भद्रकाली मातृभिः परिवारि
ता ध्यात्वा सम्यक्समाराध्य ततो मंत्रं जपेद्बुधः अयुतं मंत्रसिद्ध्यै मातृकान्यासतत्परः घृतहोमस्तथा कार्यस्तर्पणादि समाचरेत् प्रसा
वं मांसं च यत्प्रोक्तमनयापि तदाचरेत् उक्तप्रयोगाश्चात्र विशेषो विधिरुच्यते अश्वत्थाय तेन निर्दोषमेकं मूले वनान्तरात् विषवृक्षे समाद
यतनो होमं समाचरेत् शून्यागारे यथा वा कुंडे कृत्वा त्रिकोणके विषवृक्षे भवे नाग्निं प्रज्वाल्य यारचयेन्ना धीः ततो दंडं जपेन्मंत्री विष

हुतस्य साधकः अष्टोत्तरशतेनैव क्रौं नन्दं दं निःक्षिपेद्बुधः स विनीतो द्विजो वीरः कृत्वा वोत्तरसाधकं दिक्षु सर्वासु ते स्थाप्याः स्वभेदाः
खड्गहस्तकाः हुतरक्ताः समाराध्य वह्निं क्रोधसमन्वितः अष्टोत्तरशतेजप्त्वा दंडाग्रे जातवेदसि दत्वा सिद्धार्थकैर्मिश्रीं जुहुयात्सव
नद्वये तैलाक्तैर्नैः स्वहोमान्ते दिक्कालवद्वयोगिनीः अग्नौ दीप्ता पिसंतो ध्यवलिदानेन देवतां ध्यायेत्स्वप्रलयोदग्रमेघाभां रक्तनेत्र
कां स्फुलाग्रोतसिंहां च नरमालाविभूषितां तीव्रादंष्ट्रां करकमंरं मदमत्तां भयानकां उल्काहस्तां शत्रुसंघे शिलायां कर्तनीमङ्गः
भावयित्वा करेणाल्कां दहितां नरिपोस्वंवे गत्वा हरेणा विसर्जेत्ततः कृत्यानमास्थितः स स हायत्त नत्तीर्थ गङ्के स्थाने त्वा वा पतः
स्नात्वा वस्त्रयुग्मं विभृत्वा कंठमात्रोदके स्थितः जपेन्नर्कदर्शने दुर्गां सावित्रीं च समाहितः अष्टोत्तरसहस्रं तु जपेदस्तमिते प्रातम्
उषसीद्वासा ग्राह्य काय स स हायः स्वालये गत्वा तु महतीं पूजां कुर्याद्देवस्य चक्रिया ॥ ९०॥ पादयुग्मं समालिख्य वर्णाल्लं तु जपेद्बुधः
तावज्जप्त्वा त्रयोदशमिव भिषिंचेत्स्वकं वपुः दक्षिणां विधिवद्दत्वा शान्तिहोमं च कारयेत् यद्वा दुर्गां जपेल्लक्षं सावित्रीं च तथैव च
कृत्वाभिषेकं तान्भ्रांतु शक्तितो भोजयेद्द्विजान् दक्षिणां शक्तितो दत्वा सिद्धो भवति साधकः रुद्रदंष्ट्रप्रयोगो यं दारुणो रणसूदनः
विभीतकफले शत्रोर्लिखित्वा नाम विदर्भितं मंत्रं जप्त्वा सहस्रं तु खनेत्सितखनेत्तनः उच्चाटनं भवेत्तस्य प्रमथन्नसशापि किं नरोणां यन्त्र
रवीजरक्तेन विभीतकफले लिखित् त्रिकोणे शिवानिकान्ति लिखित्त्वा स्मशानगयोम्भवी अष्टोत्तरसहस्रं तु जप्त्वा तान्निखनेत्तनः पाद
योनौ यथा शत्रोः स्थानतो उच्चाटयेद्बलात् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि महाकालीमहामन्त्रं ॐ जैं हैं क्रैं अतः क्रैं च पश्चात् दहाणा चोचरेत् हुं फ

मेरु· तंत्र· 322 312

इत्याहाशाकवर्णिः सिद्धमंत्रउदाहृतः नास्यमृत्युस्यादिकंमासःसिद्धमंत्रस्यविद्यते क्रमेणेनोयेननंसंहृत्यांचटेचाहूयकालिकां ब्रा
ह्म्यादिभिश्चहृतीभिर्डाकाभेहृज्यभक्तितः अष्टमीचंडिकानोत्रदेवीध्यायेद्हृदेश्रुतः पंचवक्त्रांमहाभीमांत्रिनेत्रांविलोचनां शक्तिमुल
यन्तुवाणखेटकवज्रवराभयान् दन्तादत्तभुजैर्देवीविभ्राणांभोगिभूषणां वहिलन्देजपेन्मंत्रंवामाचारेणसाधकः पिचुमर्दस्यसमिधो
हुतान्नाज्यस्वयानतः स्वगात्रंज्वलितेवक्त्रौनर्पणादिततश्चरेत् एवंसिद्धमनुर्मंत्रीमारयेदेचिरादिषन् विनीतविभूतिकाष्टाग्रौश्चैतैरस
हस्रकं संध्यायांहोमयेत्तस्मद्व्यसमद्विनावधिः अवश्यंप्रजायतेमृत्युरेवैक्ताऽपिच श्मशानकीकसेगेहभूमेभस्मंयविपनया वि
भीतकेराजिकाचलाजास्याद्व्यसमकं दक्षिणस्यांदिशिस्थित्वायामादेदेहिणामवः अथातःसंप्रवक्ष्यामिपरकृत्यानिवारिणी
देवींप्रत्यंगिरानामसर्वापन्निवारिणी ॐग्रंकंचंतथाटंतंपंयंभंक्षींसमुच्चरेत् ह्रैंसउक्त्वाहूंतथाहंस्वाहान्तःषोडशाक्षरः मति
विद्यानांच्छेदोष्ठिर्देवनाषट्प्रकीर्तिताः महावायुर्महापृथ्वीमहाकाशस्तथैवच महासमुद्रनामाचमहापर्वतएवच महाशिखे
तिहृद्बीजंक्षोंशक्तिःपरिकीर्तिताः लज्जायासषडंगानिसर्वार्थाविनयाचरेत् मंत्रदेवास्ततोमंत्रीध्यायेत्स्थिरमानसः नानारत्ना
ह्विराक्रांतहृत्तोभअवनीर्गते याज्ञादिपशुभिर्व्याप्तंसानुशृंगगिरिंस्मरेत् मत्स्यकूर्मादिवीजापोनवरत्नसमन्विते चंनच्छायंस
कल्लोलंमकूपारंविचिंतयेत् ज्वालावलीसमाक्रांतजगत्त्रितयमद्भुतं पीतवर्णंमहावह्निंसंस्मरेच्छत्रुशान्तये त्वरासवस्पर्शैरावो
द्यमलिनेरुद्धमध्ये पवनंसंस्मरेद्विश्वजीवनंप्राणरूपतः नदीपर्वतवृक्षादिकलितायामसंकुला आधारभूताजगतोध्ये

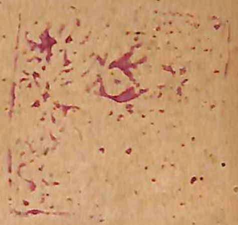
याः पृथ्वी हृन्मे त्रिकोणं सूर्यादिग्रहनक्षत्रकालचक्रसमन्वितं निर्मलं गगनं ध्यायेत् प्राणिनामाश्रयपदं एवं षडङ्गं ध्यात्वा सहस्रा
णि नवषोडश जपेन्मन्त्रं दशांशेन षडङ्गैर्होममाचरेत् श्रीहयमेधतुलाश्चाज्यं मधुपायसयवास्तिलाः एतैर्हुत्वा यथाभागे पीठे पूर्वोदितेऽय
जेत् श्रेयादिकालवर्णाद्यैरेवं सिद्धो भवेन्मनुः शत्रूपद्रवमाप्नोति जप्यात्नायेमन्त्रं अकारं यथवनाकारं यावेनशत्रुसन्मात्रं एततोन्मन्त्र
मम स्वग्रे प्राच्यादिदिक्षु विचिन्तयेत् ककारं स्वक्कलोलस्ताविनाखिलं ततः समुद्रं पिण्डीभीमेशानीच्यादिदिक्षु संस्मरेत् वायुपंचम
वर्णां पृथ्वीगगनरूपिणीं शत्रुवर्गं वेपमानं चिन्तयेद्भयविह्वलान् तद्दक्षिणे वर्णान् शत्रोर्निःश्वासपवनं स्मरेत् निरेयानं स्मरेन्मन्त्री विद
यद्दिक्षु मातृकल्पे मायादिवर्णान् चिन्तयेच्छत्रोर्नेत्रे स्फुरितं तत्र एकैकं निरुध्याने चिन्तयेत्साधको मनः वर्मसंस्थो मितं त्वयं वैरिणो राधार
देशतः उत्थाप्य वह्निं तद्देहं शदहन्तं मन्त्रं स्मरेत् एवं वर्णान् स्मरन् मन्त्रं जपेद्वर्णसहस्रकं मण्डलत्रितयाद्दूराद्वाचयेच्च विधिं एवं
यः कुरुते कर्म प्राणायामं जपादिभिः संशोध्य पिबेत् स्वात्मानं स्वरत्नायै हरिं स्मरेत् ॥ अथ प्रत्यङ्गिरामालामन्त्रः सिद्धप्रकीर्तिते ॐ क्रीं
नमः कृष्णवाससे शतसहस्रहिंसिनि सहस्रवदने महाबले अपराजिते प्रत्यङ्गिरे परसैन्यपरकर्मविध्वंसिनि परमन्त्रो
त्सादिनी ततो वदेत् सर्वभूतदमनि सर्वदेवान्बन्धय ततः बन्धय सर्वविघ्नान् छिन्धि छिन्धि ततो भयं हन हन परमन्त्रान् इति वदेत् स्फोटय स्फोटय हि
यं ततः सर्वशृङ्खलां त्रोटय त्रोटय ज्वल ज्वल लोचने ज्वालाजिह्वे करालेति वदेत् प्रस्फुरेत् गिरे ह्रीं नमः इत्येषः सप्तदशनवर्णवान्
बलान् कृष्णसि च्छेदो देवी प्रत्यङ्गिरा मता वीजशक्तीस्तु मायैव मानाशेनिजेजने पराङ्गानां विधिश्चात्र षड्दीर्घान्वितमायया सिद्धार्

ॐ

प्राप्तं इति शेषः

पातिक्रुक्रोशो गीर्ज्वालावक्त्राभयंकरा स्फुलद्वज्रकरा वह्ने दयती मृतने भजे अथाते भजपेन्मंत्रं सहस्रं तिलराजिका हुत्वा सिद्धमनु आत्मं आत्मसंवर्धयिरुत्पर्य
मेरु मंत्री प्रयोगेषु शतं जपेत् ग्रहभूतादिकारिष्टं सिंचेन्मंत्रजपनजलैः विनाशयेत्सरक्तेनयंत्रं मंत्रादिसाधने ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि एतन्नामकेन वैश्येन मेधः
मंत्र चामुंडाया महामंत्रं नवदुर्गात्मकं परम् सर्ववर्णक्रमेण यः सर्वथायत्प्रसादेन राज्यप्राप्ताभवत्पुरा संसारवंधनिर्नाशी ज्ञानमोक्षसमा
३१३ धिना मार्कंडेयपुराणोक्तं चरित्रत्रितयं तथा जपाद्यस्य फलं दद्यात्तं मंत्रं वच्मि सांप्रतं वाग्लज्जाकामबीजानि चामुंडायै पदं वदेत् विच्चेन
वाणी मंत्रो यं शक्तिमंत्रो नमो नमः ब्रह्माविष्णुमहेशास्तु मनवोस्य प्रकीर्तिताः गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छंदः स्वयमुदीरितं देव्योस्य तु महाका सर्वः
ली महालक्ष्मी सरस्वती नंदा शाकंभरी भीमा शक्तित्रयमुदाहृतं तिस्रोस्य शक्तयो दुर्गा भ्रामरी रक्तदंतिका अग्निवायुभगास्तत्त्वं प्रभवद
313 ध्यादिकं न्यसेत् स्तनयोः शक्तिबीजानि न्यस्वा नि हृदये पुनः ततएकादशन्यासान्कुर्वीतेष्टफलप्रदान् प्रथमं मातृकान्यासं प्राक्प्रोक्तं च
समाचरेत् कृते न येन देवस्य सारूप्यं याति मानवः अथ द्वितीयं कुर्वीत न्यासं सारस्वताभिधं वीजत्रयेण मंत्रार्णेनाथादिहृदयान्तकं षड नमः
ंगो भवेन्मंत्रो नवस्थाने प्रविन्यसेत् कनिष्ठानामिकामध्यातर्जन्यंगुष्ठकमके करमध्ये हस्तपृष्ठे मणिवंधे च कूर्परे हृदयादिषडं
गेषु जातिप्रकोष्ठतन्न्यसेत् अस्मिन्सारस्वते न्यासे कृते जाड्यं विनश्यति न्यासाः कार्याः सर्व एवामी पाठकाम विशेषतः ततस्तृतीयं कु मार्कंडेयपुराणप्रसिद्धाय
र्वीत न्यासं मातृगणादिकं मायाबीजादिका ब्राह्मी पूर्वतः पातु मां सदा माहेश्वरी तथाग्नेय्यां कौमारी दक्षिणे वतु वैष्णवी पातु काष्ठयां वा
राही पश्चिमे वतु इंद्राणी पातु वायव्ये कोणे चामुंडा चोत्तरे वतु ऐशाने तु महालक्ष्मी रूर्ध्वं व्योमेश्वरी तथा सप्तद्वीपेश्वरी भूमौ रसातले कामेश्वरी तु

प्र इत्यर्थः

ले स्तनौ येस्मिन्कृते मासे त्रैलोक्यविजयी भवेत् । मासं षष्ठं ततः कुर्वीत नैऋत्यादिसमन्विते । नैर्ऋत्यां पातु सर्वांगं कमलोऽक्षशामं स्थिता खड्ग
पात्रकरा पातु दक्षिणोरुकं देविका । पृष्ठे शाकंभरी पातु गुह्यपल्लवसंयुता । पंचमी गणकराऽङ्गावामे पातु महादेव मां । शिरःपात्रकरा भीमा म
स्तकाच्चरणावधि पादादिमस्तकं यावद्भ्रामरी चित्रकान्तिभृत् । नवमं मासं नरः कुर्वन्जरामृत्युमपोहति । ब्राह्म्याद्यष्टमं कुर्वीत न्यासं प
चमसंज्ञकं । पादादिनाभिपर्यन्तं ब्रह्मा पातु सनातनः । नाभेर्विशुद्धिपर्यन्तं पातु नित्यं जनार्दनः । विशुद्धेर्ब्रह्मरन्ध्रान्तं पातु रुद्रस्त्रिलोचनः ।
हंसः पातु पदद्वंद्वे वैनतेयः करद्वये । चक्षुषी वृषभः पातु सर्वांगानि गजाननः । परापरौ देहभागौ पात्वानन्दमयो हरिः । कृतेस्मिन्पंच
मे मासे सर्वान्कामानवाप्नुयात् । षष्ठं मासं ततः कुर्यान्महालक्ष्म्यादिसंयुतं । मध्यं पातु महालक्ष्मीरष्टादशभुजान्विता । ऊर्ध्वं सरस्वती
पातु भुजैरष्टाभिरूर्जिता । अधः पातु महाकाली दशबाहुसमन्विता । सिंहो हस्तद्वये पातु परहंसोऽक्षियुग्मकं । महिषं दिव्यमारूढो य
मः पातु पदद्वये । महिषघ्नी चण्डिका युक्ताः सर्वांगानि ममावतु । षष्ठेस्मिन्विहिते मासे सद्गतिं प्राप्नुयान्नरः । मूलाक्षरन्यासरूपं ततः कु
र्वीत सप्तमं । ब्रह्मरन्ध्रे नेत्रयुग्मे श्रोत्रे नासिकयोर्मुखे पायौ मूलमनोवर्णान्न्यसेद्धात्रसमाहितान् । विन्यसेत्सप्तमे मासे कृते रोगक्ष
यो भवेत् । पायोर्नेत्रं ब्रह्मरन्ध्रान्तेषु नवात्मानं विन्यसेत् । कृतेस्मिन्नष्टमे मासे सर्वैः स्वविनतप्रपति । कुर्वीत नवमे मासे मन्त्रव्याप्तिस्वरू
पकं । मस्तकाच्चरणं यावच्चरणान्मस्तकावधि पुरोदक्षे पृष्ठदेशे वाममूर्ध्नि भागेष्वेवं न्यसेत् । मूलमन्त्रकृतो मासो नवमो देवदेवता
सिद्धिकृत् । ततः कुर्वीत दशमं षडंगन्यासमुत्तमं । मूलमंत्रेण जातिभिर्युक्ते हृदयादिषु विन्यसेत् । कृतेस्मिन्दशमे मासे त्रैलोक्यं वशमानये

मेरु- तंत्र ३१८

त् चंडीपाठे पिकर्तव्यामामासाः स्वेष्टप्रदायका दध्यान्नाल्लोक्तफलं दं कुर्यादेकादशान्ततः खड्गिनी शूलिनी घोरा इति पठित्वा श्लोकपंचकं
अंगेषु न्यस्य बीजं ध्यात्वा सर्वांगके न्यसेत् मूलेन पाहि नो देवी त्यादि श्लोकचतुष्टयं पठित्वा मूर्ध्नि सप्तशो द्वितीयं स्पृष्ट्वा न्यसेत् ततः ष
डंगं कुर्वीत विभक्तैर्मूलवर्णकैः एकैकेनैकेनैकेन चतुर्भिर्द्विभ्यां केन च समस्तैर्न्नेवमंत्रेण कुर्यादंगानि षट् क्रमात् शिखायां नेत्रयोः
कर्णयोर्नासिकायां मुखे गुदे न्यसेत् मंत्रवर्णान्समस्तेन व्यापकं त्वष्टशश्चरेत् ॥ २०॥ ततो देवीत्रयं ध्यायेत् कालिका ध्यानमुच्यते दशास्यां दशपादां
च दशहस्तां वितस्वतीं इंद्रनीलद्युतिं खड्गचक्रं शंखं शिरः शरान् दक्षहस्तेषु दधतीं गदां शूलं भुशुंडिकां परिघं चापं तथा वामे दधतीं
ब्रह्मसंस्तुतां मधुकैटभनाशार्थं महाकालीं त्रिनेत्रकां ततो ध्यायेन्महालक्ष्मीं महिषासुरमर्दिनीं समस्तदेवतातेजोजातां पद्मा
सनस्थितां अष्टादशभुजां मत्तमालांपद्मवसायकां खड्गवज्रगदां चक्रं दक्षहस्ते कमंडलुं शंखं च दधतीं वामे शक्तिं च परशुं धनुः
चर्मदंडौ सुरापात्रं घंटां पाशं त्रिशूलकं सरस्वतीं ततो ध्यायेच्छरच्चंद्रसमप्रभां शंखं चक्रं त्रिशूलं च कं वा बाणान् दक्षे विभ्रतीं घंटां शूलं ह
लं चापं वामहस्तेषु विभ्रतीं गौरीदेहात्समुद्भूतां नरनामानंददायिनीं आधारभूतां जगतः शुंभादिकविमर्दिनीं अधिष्ठात्रीं तृतीयस्
च त्रिजगत्सर्वं सदा एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं चतुष्कं तद्दशांशतः पायसान्नेन जुहुयात् सर्पिर्हेमरेतसि जयादिशक्तिभिर्युक्ते पीठे दे
वीं समर्चयेत् एतन्मंत्रावृतस्थं षट्कोणाष्टदलाचितः प्रियाचनैर्ऋते विशेषं वा यथेष्टं भूमयाशिवं विदारयंतं महिषं षट्कोण
मग्ने पूजयेत् षट्कोणेषु च पर्वती दीनंदजां रक्तदंतिकां शाकंभरीं नयां दुर्गां भीमां च भ्रामरीं यजेत् नारसबीजपर्वीश्वकेनाहृद

पूजायां

यस्तेषु गताः सर्वासामेव शक्तीनां नाममन्त्रायं जौ मनाः ततस्त्वष्टदले ब्राह्मी माहेश्वरी च कुमारिका वैष्णवी चापि वाराही नारसिंही
तथैन्द्रजा चामुण्डा मूर्त्यन्तदा हि पञ्चविंशद्दले चैव यजेत् विश्वमायां चेतनां च बुद्धिं निद्रां क्षुधां तथा छायां शक्तिं परां तृष्णां क्षान्तिं जा
तिं तदनन्तरं लज्जां शान्तिं तथा श्रद्धां कीर्तिं लक्ष्मीं धृतिं तथा वृत्तिं श्रुतिं स्मृतिं चापि दयां तुष्टिं ततः परं पुष्टिं च मातरं भ्रान्तिं मर्चयेद्बु
धश्च वतस्कोणेषु गणपं देवेशं वटुकं तथा योगिनीश्च सुरेशानां यान्त्रहावेचायुधानि च मार्कण्डेयपुराणोक्तं नित्यं चण्डीस्तवं पठे
त् अष्टोत्तरशतं मन्त्रं राजपत्न्या मोनिर्वाञ्छितं कलौ नं चण्डी सप्तशती सिद्धिदा भुवनत्रये वामदक्षिणमार्गाभ्यां मयि कारीफलप्रदा त रि
थादिमं चरित्रं तु रोगनाशाय योजयेत् उपसर्गविनाशाय मध्यमे योजयेद्बुधः अन्त्यं तु विषयकामस्तु चरित्रं परिशीलयेत् चरित्र
त्रयशीलस्य न वंशः क्षीयते क्वचित् पठेद्यस्तु चरित्रे विपत्तिस्तस्य नश्यति श्रुतां ये पठते यस्तु सर्वमभीष्टं दशावाद्भिः तत् सार्थात्र
स्तादि पञ्चचत्वारिंशता तु योजयेत् यस्तु मन्त्रेण पुटितं नित्य स त्रैलोक्यस्येश्वरो ध्रुवम् पठेच्चण्डी नवार्णेन तथा यो ते सकाम सस्य सिद्ध्यति सर्वशा सितपद्यादि शुक्लप्रतिपदं
त्रुं तस्य भावेन सन्निधान्देवताधिया भावयन् योजयेच्चण्डीं त्रिसन्ध्यं मासमात्रकं स्तनौ वा स्तनकल्पा वा शास्त्र व स्फुरतनं संशयः सित
पद्यादि मारभ्य चाष्टम्यन्तमिषस्य च जपेल्लक्षं मन्त्रं होमं दशांशतः प्रत्यहं सज्जयेद्देवीं चण्डीमाद्येन यो पठेत् विप्रान् गुरु
समाराध्य वाञ्छितं लभते ध्रुवं सप्तशत्याश्चरित्रे च प्रथमे पद्मभूर्मुनिः छन्दो गायत्रमादिष्टं महाकाली च देवता वाग्बीजं पा
वकस्तत्त्वं धर्मार्थे विनियोजनं प्रयोगानां च भवति मारणमोहनेषु च मध्यमस्य चरित्रस्य मुनिर्विष्णुरुदाहृतः उष्णिक छन्दो

आश्विनस्य

मेरु॰
तंत्र॰
३२५
३१५

महालक्ष्मीर्देवता बीजमद्रिजा वाग्भवस्तत्वं यन्त्रशास्त्रे विनियोग उदाहृतः उच्चाटे स्तंभने चात्र प्रयोगा नाशने ह्यये उत्तरस्य चरित्रस्य मुनिः
शंकर उच्यते महासरस्वती देवी त्रिष्टुप् छंद उदाहृतं कामो बीजं रविस्तत्त्वं कामाप्त्यै विनियोजनं विद्वेष वश्ययोश्चात्र प्रयोगा दिक्षु
नैर्मिताः एवं सप्तशते चात्र प्रयोगाः परिकीर्तिताः तस्मात्सप्तशतीं सेन तन्त्रोक्तं व्यासेन धीमता महाविद्यादि सप्तशत्यः कल्पे
तथादिमे ब्रह्मविष्णुरुद्रकाणां विष्णुरुद्रस्वराद्धिषां उपास्य देवताजाता नाना स्वाब्रह्मणा स्तुताः तस्मात्सप्तशतीमेवं व्यासेन परिकी
र्तिता सौम्यानि यानि रूपाणि त्र्यम्बकस्य परिकीर्तिताः उपास्या दक्षिणामार्गे लक्ष्म्याद्याः सप्तशक्तयः लक्ष्मीः स्खलिता कालीडिंगी गायत्र्या
सप्तशक्तिं स्तुवती सरस्वती चेति सप्त उपास्या वाममार्गतः काली तारा छिन्नमस्ता सुमुखी भुवनेश्वरी बाला कुब्जेति सप्तकं शक्तिनाम्नः प्रकीर्ति
ताः नाम्ना सप्तशती चेति मध्यमे च स्थिते द्विधा तत्र मेरौ लसेत् कैलासे मे त्रर्क्षैः प्रजायते एवं स्तवाभिरुक्तानामित्यारभ्य स्तुतीयके च
सप्त॰ रितैर्नृसिंहस्तवांतान्ताः प्रकीर्तिताः हेमकूटविमानाग्रे इत्यारभ्य प्रकीर्तिताः ब्रह्माण्याद्याः सप्तशक्तयो वर्तमानाः स्तुता तत्र च वैवस्वते
न्तरे प्राप्ते इत्यारभ्य च सप्तम सप्त प्रोक्ताः स्वयं देव्या तस्मात्सप्तशतीमता सप्तापि मातृसकलं तत्त्वेष्वहमेव हि पादो नैषो हरि
र्वै ति वेदार्हितः प्रजापतिः व्यासस्तु यो शाकं वेत्ति को ऽपि शासित रेजताः यथामंत्र सिद्ध्यर्थे योज्यन्ते क्रियते मध्या बीजादिकं न्यास
द्धिः कामनावशतः क्वचित् वर्णानां च पदानां च व्यासः स्तव पंचकः शाक्तशास्त्र विरुद्धोयं पाठोऽसौ शुभकर्मणि शाक्तशास्त्राविरु
द्धस्तु पाठः शांतिक पौष्टिके सार्धैस्सप्तशतैर्दिव्यैस्तवं स्पष्टपदान्वितं समाप्तौ तु महालक्ष्मी ध्यात्वा कन्यायाष्टकं जपेदष्टशतं मूल
अष्टाधिकं शतं

इति संवृद्धिः

देवतायै निवेदयेत् एवं यः कुरुते सोत्र नावसीदति जातुचित् शतचंडीविधानेन प्रवदेच्च प्रियेऽरणे नृपोपद्रवग्रामे चेद्दुर्भिक्षे (पत्ने)
भूमिकंपने अतिवृष्ट्यामनावृष्टौ परचक्रभये तथा सर्वविघ्ना विनश्यंति शतचंडीविधौ कृते रोगाणां वैरिणां नाशाय नक्षत्रसंस्थ
यः शंकरस्य भवान्या वा प्रासादनिकटे शुभे मंडपं हारवेद्याढ्यं कुर्यान्मध्वजतोरणं नद्यं कुंडं प्रकुर्वीत प्रतीच्यां मध्यतोपि वा स्नात्वा नि (वाडवान् ब्राह्मणान्)
मंत्रितैः कलशैर्योजयेद्दशवाडवान् जितेंद्रियान् सदाचारान् कुलीनान् सत्यवादिनः पुस्तकं स्वस्तिकाद्यै रत्नान् लज्जादयावतः मधुपर्क
विधानेन वस्त्रस्वर्णादिदानतः जपार्थमासनं मालां दद्यात्तेभ्योपि भोजनं नेह विघ्ना न मम्मंत्रो मंत्रार्थगतमानसः भूमौ शयानाः प्र
त्येकं जपेयुः स्वस्तिकास्तवं मार्कंडेयपुराणोक्तं दशकं वः सचेतसः नवार्णं चंडिकामंत्रं जपेयुः श्रावयेत्स्वयं यजमानः पूजयेच्च कन्या
(भं) नां दशकं शुभं द्विवर्षाया दशाब्दांतां कुमारीं परिपूजयेत् नाधिकांगीं न हीनांगीं कुष्ठिनीं च व्रणांकितां अंधां केकराक्षीं च कुरूपां रोमश (काणां)
कां च दासीजातां भोगयुक्तां दुष्टां कन्यां न पूजयेत् विप्रां सर्वेष्टसंसिद्ध्यै यशसे क्षत्रियोद्भवां वैश्यजां धनलाभाय पुत्रार्थे शूद्रजां यजेत्
द्विवर्षा सा कुमारी स्यात् त्रिमूर्तिर्हायना त्रिका चतुर्हायनका कल्याणी पंचवर्षा तु रोहिणी षडब्दा कालिका प्रोक्ता चंडिका सप्तहायना अष्ट
वर्षा शांभवी स्याद्दुर्गा च नवहायना सुभद्रा दशवर्षीका तासां मंत्रैः परिपूजयेत् एकाब्दायाः प्रीत्यभावो रुद्राब्दा च विवर्जिता तासां मा
वाहने मंत्रः श्लोकश्लोकनिगद्यते मंत्राक्षरमयीं लक्ष्मीं मातृणां रूपधारिणीं नवदुर्गात्मिकां साक्षात्कन्यामावाहयाम्यहं कुमारिकादि
कन्यानां पूजामंत्रान्ब्रुवे शृणु जगत्पूज्ये जगद्वंद्ये सर्वशक्तिस्वरूपिणि पूजां गृहाण कौमारि जगन्मातर्नमोस्तु ते त्रिपुरां त्रिगुणाधारां

मेरु-
तंत्र-
३२९

316

त्रिवर्गज्ञानरूपिणीं त्रैलोक्यवंदितां देवीं त्रिमूर्तिं पूजयाम्यहं कलात्मिकां कलातीतां कारुण्यहृदयां शिवां कल्याणजननीं नित्यां कल्या
णीं पूजयाम्यहं कामचारीं शुभां कांतां कालचक्रस्वरूपिणीं कामदां करुणोदारां कालिकां पूजयाम्यहं चंडबीजां चंडिमयीं चंडमुंडप्र
भंजिनीं पूजयामि सदा देवीं चंडिकां चंडविक्रमां सदानंदकरीं शांतां सर्वदेवनमस्कृतां सर्वभूतात्मिकां लक्ष्मीं शांभवीं पूजयाम्यहं
दुर्गमे दुस्तरे कार्ये भवदुःखविनाशिनीं पूजयामि सदा भक्त्या दुर्गां दुर्गतिनाशिनीं सुंदरीं स्वर्णवर्णाभां सुखसौभाग्यदायिनीं सु
भद्रजननीं देवीं सुभद्रां पूजयाम्यहं एतैर्मंत्रैर्ललिताम्बां नामांकमर्च्चयेत् गंधैः पुष्पैः सुभोज्यैर्वस्त्राभरणैरपि वेणीविरचि
तैरन्यैः सर्वतोभद्रमंडले यद्देशस्याप्यविधिवन्नवाहाख्यैर्द्विजैर्वा न देवेकमेकं चापि भोजयेद्ब्राह्मणानपि उपचारैश्च विविधैः
दूर्वांकुराक्षतान्यपि एवं च दशदिनेषु कृत्वा पंचमे होमं समाचरेत् पायसैर्मधुसंमिश्रैः पंचखाद्यैस्तथापि फलैरपि मातुलुंगैर्बिल्वखंडैर्नारिकेलैः
गुडैस्तिलैः जातीफलैर्वा पूगफलैरन्यैर्मधुरवस्तुभिः समसंख्या दशांशहत्या प्रतिश्लोकं दुनेवरेत् अष्टोत्तरं च नवार्णेन स्वापि तेष्वेव विधान
तः कृत्वा वरणं देवानां होमं तन्नाममंत्रतः कृत्वा पूर्णाहुतिं सम्यग्देवमग्निं विसृज्य च अभिषिंचेद्यजमानं विप्रौघः कलशोदकैः नि
ष्कं स्वर्णमथवा प्रत्येकं दक्षिणां दिशेत् भोजयेच्च तथा विप्रान् भक्ष्यभोज्यैः पृथग्विधैः तेभ्योऽपि दक्षिणां दद्यात् स्वशक्त्या दासीबलनः
एवं कृते जगद्वश्यं सर्वे नश्यंत्युपद्रवाः राज्यं धनं यशः पुत्रान् इष्टमन्यल्लभेत च एतद्दशरात्रं कुर्याद्वै देवीमाहात्म्यजं विधिं विद्यावतः
सदाचारान् ब्राह्मणान् वरणीयान् कृत्वा प्रत्यहं चंडिकापाठान् विदध्यात् दशाभिमितान् अष्टोत्तरजपेन प्रत्येकं नववर्णकं दूर्वांकुरा

(margin, beside line 8:) गुरोर्गुग्गुलैः

मकारस्य ज्याः सर्वमंत्रैः शांतस्तुभाः एवं दशाहं संपाद्य होमं कुर्युः अयतन्त्रतः समशान्यामानाह्मा भवति स्तोके विधानतः लक्षं संख्ये
नवार्णं च सर्वीभर्दैव्यं संवर्यैः होमान्तभौद शिगणादन्वा सर्वीक्ता भोजयेद्विजान् सहस्रं संमिता नाम ष्टदेवारायन तस्माद् एवं सहस्र
संख्यातिकृतेन चंडीविधौ नृणां सिध्यसहीशिते सर्वदुःखौघस्य विनश्यति मारीडुर्भिक्षरोगाद्यानश्यति व्यसनोद्भवाः नेमं विधिं वदे
दुष्टे खले चौरे रुत्कुहके सायोऽज्ञिते दियदोनेवदे हिविमिमंपरं एवं सा चंडिका तस्याह लभो सान्प्रवदति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि म
हालक्ष्मा महामन्त्रम् ऐं क्लीं श्रीं ह्लीं विदवर्णमंत्रस्यास्य उदाहृतः ऋषिर्भृगुर्निवृत् सर्वमस्य हृ शक्तिंदईमि ते देवताकमलाप्रोक्ता सर्व
संपत्करी शुभा एकाक्षरविधाने न षडंगानि प्रकल्पयेत् चतुर्भिः श्वेतकरीभिः चैटैर्मणिमयैः सदा आसिच्यमाना मन्त्राभा पद्म
स्या च वराभये पद्मद्वयं च हस्तेषु बिभ्रतीं स्मरेत् विना एवान्तरो दिने पीठे यजेद्देवीं च सर्ववत् सर्वं कलवृज पंमंत्री नियताशी च सं
कुनेत् तन्म हंससरोजेस्थ रक्तसि साडसंश्रुतेः सर्वाभक प्रयोगाश्च कुर्यान्मंत्री यथाविधि ३०० ऐं क्लीं श्रीं ह्लीं समर्थयो हंसराज्ञो
भूताश्चकः विसर्गान्तास्यं वसमंत्रबीजमेतदुदाहृतं जगामस्मृतिर्दयं द्वादशार्णो मनुर्मतः प्रणवादिस्य मंत्रस्याद्यो दशावर्णा
कः स्वधायाद्य लगायत्रं महालक्ष्म्याः प्रकीर्तिताः संशोध्य मन्त्रनायाणि प्रणवाद्यं हृदंतकं श्रेरुलीष्कुक्रमान् मंत्री विन्यसेद्बीज
पंचकं मंत्रशेषन्यसेन् मंत्री नलयोरुभयोरपि मूर्द्धादि चरणाद्यावन्नेत्रमाद्यापकं न्यसेत् शेषं समार्णकं मंत्री विन्यसेद् दिग्यान्तष
ष्ठवीजैः पंचमंत्री शेषैः षडंगकल्पयेत् चतुर्थं पंने त्वांगके चापि षडंगकं ज्ञानैश्वर्यशक्तिवलेवीर्यतेजः षट्कमात्

मेरु०
तंत्र
३२०
317

एवंमलमनंमैत्री चिंतयेदिष्टदेवतां आदौ स्मरेत्सुधाने सर्वर्तुप्रतिशोभिते मंजुलैर्भूर्जपत्रैश्च रसालैः श्रीद्रुमैरपि तालैस्तमालै
र्हिंतालैः शालैश्च वकुलैरपि कर्कंधूर्वंबुजीवैश्च पंचकैरुपशोभिते मंदान्दोलितकर्पूरकदलीदलमंडिते अशोकशरलानाग
कोविदारमनोरमे मल्लिकायूथिकाकुंदमदयंतीसुगंधिका द्राक्षावलीनागवल्लीमाधवीदेवदारुभिः नमेरुभिर्लवंगैश्च वकु
लस्तिलकैस्तथा शोभिते कर्णिकारैश्च चंदनैरक्तचंदनैः मंजुलैर्मातुलैंगैश्च दाडिमीलकुचैश्शुभे नारिकेलैश्च खर्जूरैश्पूगैः कुल्वके
हिते मालतीकेतकीजातीपाटलीतुलसीवृते नेपालैर्नैर्दमनकैः सर्वत्रकुसुमोज्वले भ्रमरैः पिवमदैश्च मदारैरुपशोभितम्
शिरीषैः पनसैस्तुंबैः शाखोटैः कूटजैर्घनैः प्रवेगगगनस्पृष्टैरमनोरंगमंजुलं महानसंततसमध्यस्सैरंध्रीमनोरमे भ्रमद्रुम
रमालाभिरलंकृतचतुर्दिशे केकीकेकारवाकीर्णालक्मणीसारसावृते कलव्यसनसंघातचक्रकारंडवोज्वले फलैः सरसिजै
रम्भैः कल्हारैश्चकैरवैरपि नालेंदीवरसंचैश्च सुगंधिकुसुमैर्वृते सर्वत्रशोभिकल्पद्रुवनमंडितमंजुले पुलिनेतत्रतन्मध्ये रत्न
मंडपकुट्टिमे समुद्यदर्कसंदोहकिरणाशुभिभास्वरे हिमरश्मिकरव्रातसिक्तामृतसुशीतले आलस्यक्षालितस्वर्णप्राकारसुमनो
हरे नवरत्नमयसोपानकपाटाट्टालिकावृते नूतनैर्घनमहारत्नरचितैस्तंभगोपुरे तन्मणालितहेमोद्यद्दंडध्वजसमूहके वैडूर्यादि
महारत्नरचितस्तंभराजिते संततस्वर्णरचितगवाक्षाशनसंकुले हेमदंडस्फुरद्दीपसहस्रसुमनोहरे नानाविधविमोसवस्त्र
चित्ताभिश्चकाचैः सचदंडचटिकापुरुषपताकाभिस्समावृते शरद्राकासुधारश्मिमंडलरचितैः शुभैः विचित्रवसनोद्भूतैर्वितानैश्च

द्रातपेऽपि कांचनोर्वीमणिव्रातकुट्टिमालंकृते शुभे चन्दनागरुकर्पूरकस्तूरीकुंकुमैरपि समाकीर्णे नवदेवीं विचिंतयेत्
कालभास्करसंकाशां शशिशेखरमंडितां मुक्ताहारोज्ज्वलां स्मेरवक्त्रां कल्पविभूषितां हस्ताम्भोजैश्च बिभ्राणां नूतनां शालिमं-
जरीं पद्मद्वयं कौस्तुभं च सस्मितास्यसरोरुहां विकचोत्पलसंशोभिलोचनत्रयशोभितां कृपाम्बुपूरसेकलसत्कोमलपदद्वयो-
न्नितम्बबिम्बविलसद्रसनादाममंजुलां वलित्रयलसद्देहमध्यदेशसुशोभितां गंभीरावर्तसन्नाभिकंदमंडलमंडितां य-
क्षकर्दमसंलिप्तपीनोन्नतघनस्तनीं कुम्भिकुम्भोद्भवप्रोद्यन्मुक्तादामविराजितां हैमोज्ज्वलत्संगवतीपुष्पदामसुभूषितां मा-
णिक्यस्वर्णखचितवैदूर्याङ्गदोज्ज्वलां कांचनोद्यत्पद्मरागमणिसंबद्धकंकणां नानाविधलसद्रत्नमुद्रिकालंकृतांगुलिं के-
यूरकंठकलापाद्यस्वर्णग्रैवेयराजितां विचित्रनानालंकारालंकृतांगीं सुविस्मितां उद्यदर्कप्रभाभास्वद्रत्नताटंकशोभितां क-
र्णपूरीकृतस्वर्णबद्धरत्नोज्ज्वलशुभां प्रवालविलसत्कान्तिरुचिराधरपल्लवां शिखरिप्रोल्लसद्वज्रदशनावलिशोभितां निर्ला-
ञ्छनशरद्राकानाराधिपशुभाननां पंचाशायककोदंडविलासाधिकचिल्लिकां बिभ्राणां नासिकाप्रोद्यत्तिलपुष्पोज्ज्वलायतां
शीतांशुसकलाकाररुचिरालिकराजितां घनसौगंध्यसंयुक्तमृगनाभिविशेषितां मनाक्कुंचितसुस्निग्धनीलमंजुलमू-
र्द्धजां पारिजातकुसुमगंधवासितमूर्द्धजां नवहाटकसंबद्धनानारत्नोच्चशेखरां सौंदर्यभूमेरवधिं निजसौजन्यभूमिकां
विलासलास्यभवनं महालक्ष्मीं विचिंतयेत् वामांघ्रेः कनिष्ठामारभ्य पादे दक्षकरावधि आसनानि च पूर्वोक्तरमापीठे यजेदिमां

मेरु
तंत्र
३२८
318

५

इष्टादीक्षेनासनेनच स्नानेनामूर्तिकल्पनं दत्तभागो यजेद्देव्या गणेशं नामतस्तथा स्वभर्त्रांजलिहस्तं च षण्णामरणमर्चयेत्
श्रृंगाणि स्वजयेद्दादौ यथास्थानेच---- अष्टपत्रस्थितापूज्याः उमा श्रीश्च सरस्वती दुर्गायशोगायत्री देव्यश्चेति शक्तयः
नानालंकरणाढ्याः पद्मास्त्रभोजद्वयपाणयः अर्चिसप्तालनार्थं च शोन्व----र्थिजे पूजनीयः प्रयत्नेन कामिनाहेनचामरे निधी
पूज्यौचवरुणं पश्चिमे कुबेर्यां रेणीं पतिनश्च यजेद्दाशीनग्रहान्नवततोर्चयेत् चतुर्हस्तिनाक्षिणांशं यजेद्दाशांशस्वमंत्रवित् लोकपा
लांस्तद्दस्त्राणि तत्तद्वाहे यजेत्ततः जपेद्भास्करलक्षं च नियताशीयतव्रतः तद्दशांशेन जुयात्तैलसिक्ताडसंयुतैः पद्मैर्वा मधुमफ
लैः पञ्चकेमधुतंडुलेन सर्पिषा तैः शुचिर्मिलितैः पायसेनल्पयेद्दशांशं तर्पयेद्दशांतरं एवं सिद्धमनुर्मंत्री रुद्रभक्तोदध्यवतः कुर्यात्काम्यानि कर्माणि
स्वाभिष्टानि च मंत्रवित् आज्याक्तनाभिर्दूर्वाभिरायुष्कामो हुनेन्नरः सहस्रं दशसाहं च समिद्भिरश्ववाहने हुताकाभिश्चहूर्वाभिरष्टोत्त
रसहस्रकं समाहं जुहुयाजीवेद्वर्षाणां शतं सुधीः दूर्वाभुक्तेच हुताभुक्तैस्तिलैः पञ्चजुहुयाद्दुधैः आरोग्यकामो जुहुयाद्दमस्यार्के
दिने सुधीः दशाहं प्रत्यहं चापि सर्पिषाक्तान्समिद्वरान् कंठमात्रे जले स्थित्वा मलक्ष्मीमितमस्मरेत् अष्टाधिकं सहस्रं च पोर्द्धवा जपे
त्ततं सर्वान्सिद्धिनार्थाल्लभते तथा रोगं पच साधकः अन्नं हेतुर्जुहुयाद्दशसहस्रं शालिभिर्धृतैः सोचिराल्लभते लक्ष्मीं महतीं साधको न
रः रमालतपुष्पैर्वा नवपावर्णसमद्भवैः श्वेतसर्षपकैराज्यप्लुतैर्वा जुहुयात् द्युधः प्रीयं सीरमासामोत्स्यचिरात्साधको धुवं मासं
नेचतथा सर्वैर्जनभिर्निमपारात्रच नारिकेलरजोपकेमसितैर्वीरकाख्यैतैः गव्यपंकेहुतपंकैरष्टोर्ध्वजुहुयात्सुधीः संयतः पञ्चाह

चाष्टशतेनापायसम्बुग्विजः मंडलाच्च प्रकं वंसाताङ्ग्ये हे श्रवणात्तथा गुडमिश्रह्वविष्यसाहोमा दत्तसम्पद्धिमान् अष्टोत्तरसहस्रंच
जपासूत्तानि संङ्केनेत् संगृह्यात ऊस्मं मंत्री नागवल्लीरसेनच स्वहितेनतिलकं कुर्यात्सर्वं वशं भवेध्रुवं पालाशोम्पूतमिश्रिः श्लक्ष्णसमे
जैङ्क्याततथा वशमाभवे सुमंत्रवरावशिनलसप्तमे विशाः जातिकाजस्रमैमंमंत्री राजानंवशमानयेत् जुहुयाद्दूर्णाभोजैर्वेश्याः सप्तसु
वश्यकाः नीलोत्पलानां होमेन वश्यास्युर्वरणासेभवाः वश्यये त्वमसदाविद्वान्नष्टकजस्रमेङ्क्षितः नवकोष्ठात्मकं सम्यक् मंडलं रचयेत्सु
धीः मध्यये वेवस्त्रमाणांकल्पये च यथाविधिः तेषुकोष्ठेषु नववस्त्र विम्यसेत्कलशान्नव शुभान् वंदनकाश्मीरेलिप्तसर्वांगकान्नवान्
कूर्च नेतुल संयुक्तान्सर्वे रत्नसमन्वितान् सर्वरत्नसमन्वितान् स्थापयेच्च यथावस्मान वासितेन सतीर्थ पुष्करैः कर्षूरेगीनरसविनेनववस्त्रसमन्विते
कर्णिका मध्यकिलसत्पंचपल्लवकारयेत् मध्यस्थकलशे स्थाप्य यथावन्निक्षिनिक्षिपेत् वादीरीणीरकाश्मीरचंदनागुरुतमालकं जाती
कंकोलसंयुक्तं तैः पीतत्तानिभागशः कलशेषु च सर्वेषु यथाविधि विलोडयेत् सहाभद्राचदूर्वा च देवीश्रीचमसश्रवता अपामार्ग
सपत्रमणिमशाली वज्रवल्लरी चक्रप्रियंगु श्री हिस्त्रमृङ्गगोधूमतंडुलान् शालीमाषांश्चसतिलान्नवश्लास्त्राणिनिः क्षिपेत् कदलीना यवान्
रिकेलाम्र श्रीधात्री जंबभूरुहान् फलानि पश्चवज्जानी सौगंधिकानिच मल्लिकाचंपकाशोकपुन्नागोत्थानि निःक्षिपेत् पुष्पाणि
केतकंतदंतलसीपल्लवोस्तथा न्यग्रोधोडुम्बरश्लक्ष्णाचैवमानंवचलकूर्चकं प्रक्षिप्यवस्त्रकाणि क्वादयेच्च पंकेशुभैः सादनैः सफलैः
स्ताश्चवेष्टयेत्क्षौमवाससा तेषु मध्यस्थकलशे समावाह्य महेश्वरी महालक्ष्मीचंदनाद्यैरुपचारैश्च संयजेत् शिष्ट— पूर्वस्तकुंभेरा

नेत्र-
नेत्र
३१५
319

मायः क्रमतो यजेत् स्रग्गंधैश्चंदनैः धूपैर्मनोज्ञैर्दीपकैः भक्ष्यभोज्यैरतिविधैश्च यथाविधियजेत्सुधीः संस्थापनान्तद्घटान्मंत्री त्रिसह
स्रमंत्रं जपेत् ततः सार्धं समानीय संयतः स्थंडिले शुभे स्नपीठं तं निवेश्याथ स्वत्सिद्ध्यर्थं च योजयेत् मनोहरैरलंकारैर्विविधैर्वसनैरपि आ
दर्शातुमलंकृत्य ऊफलस्त्र मनोहरैः सुवासिनीभिर्जायाभिरविनाशं द्विजन्मना समासीर्वचनैः सर्ववाद्यानां निनदैः सह वेदघोषेणाच
सहलेपैचैव सुशोभने १४०० तेषु मध्यस्थितं कुंभं समसुप्तमगुरुस्वयं मूलमंत्रं जपन् सिंचेत्तदाप्यशीर्षेन तोयैः कलशैः सर्वतः सिक्ता
हस्तेनास्य शिशोः शिरः संस्पृशन् वेदगादितामाशिषं संप्रयच्छति कल्याणमस्तु च सदा संपदश्च निराकुलाः प्रसीदतु महालक्ष्मीः
सकला देवताश्च ते ईश्वरं तं वा सर्वदेव विजयोस्तु सदा भव इत्यदनाशिषं पश्चादासनीपरियायच आचान्तः प्रणमेत्सम्यक्सु।
धाविधि गुरुं शिशुः नानाविधैश्च वसनैर्नानालंकरणैरपि धनैर्धान्यैर्गोभिर्महिषीभिश्च दासकैः दासीभिर्देवताश्च गुरुं संतोष
येत्सुधीः नानाविधैश्च भक्ष्यभोज्यैर्लेह्यैश्चोष्यैस्तथैव च दीनांधकृपणैः सार्धं भोजयेच्च द्विजन्मनः ततः स्वमंदिरे कुर्यादुत्सवं वै
धुभिः सह महाविलोक रम्यं च ततः सन्तत्र स्नय कृतार्थं मन्यते सम्यक् आत्मानं तेन मंत्रयाजकहि राजा शत्रून् विजयते तेनाभ्रकार्यादिवा
राणा महामयेषु मृत्वादिनिमित्तो भयेषु च कुर्याद्ग्रहादिदोषेषु कुर्यादभिषेचं अभिषेकेनानेन नाचन्त्यागा भवति निश्चितं
सर्वसंपद्वशी भाग्यं सर्वामयशमस्तथा सर्वापद्वारणं चैव सर्वसौख्यानि निश्चितं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि समविंशाक्षरं मंत्रं ना
रेरमा शक्ति लक्ष्मीकमले कमलालये प्रसीद हितं यं श्रीं ह्रीं श्रीं महालक्ष्मी हूं तथा गायत्रीं छंद उद्दिष्टं निर्दिष्टः प्रजापतिः ल

सिंचंतं

यवर्षेणस्रवन्तेविभ्रमक्रिते ज्वलद्रत्नसमाबद्धांघ्रिपुष्परेणुविभूषिते षडूर्मिरहितांमन्त्रीनस्याधस्ताद्वैस्मरेत् माणिक्यकु
ट्टिमेतत्रयोगपीठंविचिन्तयेत् पद्ममष्टदलंतत्रयथोक्तंरक्तवर्णकं तस्यमध्येसुखासीनंकृष्णंध्यायेदनन्यधीः उद्यदादित्य
संकाशंप्रसन्नवदनंविभुं इन्द्रनीलमणिप्रख्यंस्निग्धदीर्घशिरोरुहं मायूरेणस्वपिच्छेनराजमानोन्नमांगकं भ्रमराक्रान्तक
ल्पद्रुपुष्पसंशोभिमस्तकं कुटिलालकविभ्राजद्भालंकर्णकृतोत्पलं गोरोचनाकृततिलकंपूर्णचन्द्रनिभंस्मरेत् पद्मनेत्रंदीप्त
मकरा मणिकमलाकृतिकुण्डलं कपोलस्थललावण्यविजितस्वकदर्पणं श्रनप्लुतोन्नासिकंच पक्वबिम्बफलाधरं डाडिमीबीजद
दनंकंबुसुन्दरकंधरं आरण्यपल्लवैःपुष्पैःकृतग्रैवेयसंपदं कौस्तुभप्रभयादीप्तविशालोन्नतवक्षसं श्रीवत्साङ्काङ्कितो
रस्कंवृषस्कंधंवराहारिणं आजानुलंबिदोर्दण्डंवलित्रययुतोदरं क्षुद्रघण्टिकयाबद्धकटिंग्रैवेयराजितं वक्रशोभलसत्पद्म
पीतांशुकपटोटिभिः कुलिशप्रमुखैश्चिन्हैरंकितंस्वकपल्लवं मखांबुजसमायुक्तवंशशक्तिकरार्पिताङ्गुलिं नदुग्धदिव्यसद्रा वंशोत्थ
गस्रवणाहृतमानसं अपांगैःप्राणिजातन्तुमोहयन्तमनारतं परमानन्दसंदोहसंपूर्णीकृतमानसं सावयवसमासक्त
स्तानन्तैस्त्राभिराहूतं गोभिर्वृषैभिराक्रान्तंमन्दयानाभिरेवच कवलीकृतसंत्यक्तग्रासलेशाननाभिरण्वलं प्रस्नुतस्तनपानेन स्तु
संभ्रमानननिर्गतैः डिंडीरविंदसंयुक्तैर्दुग्धैर्दृष्टिमनोहरैः वेणुवादनसङ्गीतगीताकर्णनलालसैः उत्तंभितीकृतश्रोत्र
पुटयुग्मैस्सनर्णकैः किंचिषाणांतरोद्भूतिजातकंडूतिमल्लकैः परस्परविमर्दोत्थखुरस्पृष्टमहीतलैः स्निग्धैर्गरुभिरत्युक्षैः

वत्सैः

धो

स्वच्छं पादयोर्लसत्यस्य=५

ली=३

आकल्पो वेषः आकल्पवेषौ नेपथ्यमित्यमरः स्त्रीणां शृंगारभावजाः विलासाद्यो हावा इत्युच्यंते

मे रु॰ स्रग्णोभिगलकंबलैः वत्सवत्सासमूहैश्च संवृतं तत्र दन्तुरं कृतहुंमाखवजालैर्गुरुदीर्घककुद्मलैः उच्चकर्णपुटापीतवेणुरण
तं॰ त्सुधारसैः सवयस्कैश्च गायद्भिर्नृत्यद्भिस्तत्र भूषणैः नानाविधधरैर्गोपैः संस्तुवद्भिः समावृतं मधुराकुतिभिर्बालैरस्फु
३५१ टाद्भुतभाषणैः शार्दूलनखसंक्लृप्तगलालंकृतैस्तथावृतं ततो गोपपुरंध्रीणां स्मरेद्वृंदं समाहितः तद्भावभावकल्लोलमंजी
वितमनोभवं वल्लवीवल्लवगवांदेवहूदं बहिः स्मरेत संसेवितं देवदेवस्य कांतं तं धनसंचयं ऋषिसंघं तथा दैत्यवेदाध्य
यनतत्परं धर्मार्थिनः स्मरेत्तत्र आत्मनः कमसंस्थितान् तथा वामेसस्त्रीयपयोगीन्द्रान्यत्नगंधर्वकिन्नरान् सिद्धविद्याधरांश्चापि चार
णान्सप्रयोगणं अनेकश्रुतिसंपूर्णवीणावादनतत्परं आकाशेनारदं ध्यायेत्तत्र निर्वर्यगतस्मयं एवं ध्यात्वा यजेत्पीठे वैष्णवे
नवशक्तिके आदौ सौरीपीठमध्ये हैमानसिकार्चनं वाह्यपूजां ततः कुर्यान्मूलमन्त्रेन मूलेन कल्पयेत न्यासोक्तकमतः पश्चादंगध्या
यैर्देवमर्चयेत लक्ष्म्याश्रितांबसंपूज्य पंचांगावरणांगकं वेणुं च वनमालां च श्रीवत्सकौस्तुभं तथा पूजयेत्कृष्णदेहस्थांस्ततस्त्रा
वरणाद्बने कर्णिकायां वनर्हिदेवस्य परितो यजेत दामं सुदामं वसुदामं च किंकिणिदामकं तेजोरूपधराश्चैते केशवेरतां
गर्पूजनं रुक्मिणीप्रमुखा येष्ठो पत्रेषु महिषीर्यजेत रुक्मिणी सत्यभामा सा दग्निजिच्चसुनन्दिका कालिंदी जांबुवती चमित्र
विंदा सुशीलका कमलेवा तपात्रेचकरयोर्दक्षिणान्ययोः विभ्रतीर्दिव्यशृंगाभावस्थलेपादिभिर्युताः स्तनभारनतानानारत्न
जालविभूषणाः पत्राग्रेषु ततः पूज्याः वसुदेवश्च देवकी नन्दगोपयशोदा च बलभद्रः सुभद्रिका गोपाला गोपिकाः कृष्ण

त्यो

351

२=१

त्वामक्रूरहृदीक्षणाः स्वर्णाभो वसुदेवस्तु शुक्लो नन्दः प्रकीर्त्तितः ज्ञानमुद्रांयुता पनौ टदेवामे भयन्नया दिव्यवस्त्रानुलेपा
दिभूषालंकारसंयुतौ रक्तश्यामनिभेन तन्मातरौ दक्षिणे करे वरं वामे वहन्त्यौ तु पात्रे सपायसाभृते मुक्ताहारधरे रत्नकु
ण्डलादिविभूषिते बलभद्रस्तु कुन्दाभो मुसली हलसंयुतः नीलाम्बरो मदोन्मत्तः श्रवस्येककुण्डलः नानोपायनहस्ता
श्चगोपगणाः स्वपूजिताः मध्ये वह्निस्तु पूर्वादौ मन्दारं पारिजातकं सन्तानं कल्पवृक्षं च हरिचन्दनं च पूजयेत् दीर्घतन्मस्तहृक्कास्व
भूषेतु दिग्गीश्वरान् ततोऽयुधानि पूर्वोक्तविधिना सम्यगर्चयेत् शार्ङ्गरादधिसंयुक्तं सघृतं गोपयो हविः नारिकेलगुडापूपं
नवनीतं सितोपलां मोचाफलं सोपदंशं सक्षौद्रं हविरं शुचिः ततः संकल्प नैवेद्यं ग्रासमुद्रां प्रदर्शयेत् ॐ नमः परब्रह्मात्म
ने निरुक्तामसंवृतेन नैवेद्यं कल्पयामीति विश्वात्मणोमतोमनुः समाप्यैवं निवेद्यं हि कुर्यादन्यत्तु रोक्तवत् ततश्चन्दनपंकेन
सीयदेहं विभूषयेत् मूलमंत्रेणामंत्रज्ञो मूर्त्तिपंजरमंत्रकैः ललाटादिषु पूर्वोक्तं तिलकानिलनामया कुर्यात्पुष्पांजलीं वै
वनतुलसीपुष्पतोयुयः मूलमंत्रेसमस्त्राग्यार्घपादाद्यपरहृदयेविभोः १० ॥ करवीरद्वयेनाथमध्ये देहे प्रकल्पयेत् स्रग्मोजयुग्मतः
पश्चादंगमंगेनिवेदयेत् पभिः सर्वैः सर्वगात्रेतावतः कुसुमांजलीन् देवस्य दक्षिणे दद्यात्कृष्णपुष्पाणि संविन् रक्तपुष्पाणि
वामेतकुकूरत्नपदीरकैः समावरणसंयुक्तं सिंचत्कृष्णस्य पूजनं सर्वसंपत्करं पुंसां भोगमोक्षफलप्रदं ध्रुवेगेस्त्राहादिभि
र्वज्रप्रमुखैराहृतत्रयं संतेपपूजनं नेन तत्ततः कृष्णपूजकं पजेत् कृष्णवासुदेवनारायणदेवकीनन्दनाः यदुश्रेष्ठश्चवासे

छ ३=३

मे रु तं ३५२ योह्यसुराक्रान्तभारहन् धर्मसंस्थापकश्चेति ङेन्तं नमोन्ताप्युवादिकाः एतैरेव विधानत्वाक्कुसुमार्चाश्च यवाद्युधैः मूलमंत्रं यथा
शक्तिजपित्वा तज्जपं तु युधैः समर्पयेदष्टोत्तरलैर्गंधपुष्पाक्षतादिभिः स्तुत्वा स्तोत्रैर्हृदंभोजे मम हासनमेत्रतः ततः पूर्वोक्तवि
धिनाष्टोत्तिनः प्रजपेन्मनुं मन्त्रार्थं चिन्तयेन्मंत्री नियमस्थो जितेंद्रियः वर्णविंशत्सहस्राणि श्वेतपद्माक्षमालया पश्चान्मन्त्रसिद्ध
र्थं हुशलतुं जपेत्सुधीः ॥३९॥ लक्षं हुनेत्कुलाद्यैः सितामधुसर्पिर्मधुप्लुतैः शार्ङ्गबाहुनयुक्तेन हविर्दूर्वाः ...वाहुनेन तर्पयेन्सलि
लैः शुद्धैः सुचन्दनवासितैः श्राद्धाभिषेकं कृत्वाथ भूदेवान्पूजयेत्ततः नानाविधैर्भक्ष्यभोज्यैस्ताम्बूलैश्च सदक्षिणैः ततो निज
गुरुं सम्यक् प्रणिपत्य यथाविधि धनधान्यवराद्यैश्च वित्तशाठ्यविवर्जितः तोषयेत्सर्वयामर्त्यान्निजकार्यप्रसिद्धये ततः सिद्ध
मनुर्मन्त्री प्रयोगान्निजवांछितान् कुर्याद्भक्तियुतः सम्यग्भुक्त्यैव मिथिकेरतः तत्काले देवकीजातं शंखचक्रगदांबुजे दधतं पीत
वसनं सुचन्दनं गगनप्रभं निशायामवतीर्यं तथा बालं तं जपेन्मनुं त्रिमधक्तैर्मदशांशं किंशुकप्रसवैर्हुनेत् वीर्यप्रज्ञां समृति
प्राप्य कवीनामग्रणीर्भवेत् देवं मातृक्रोडगतं बलन्नाटकं रंभणिं ध्यात्वा तारपियातोयैस्तर्पयेत्सुमनेशानं पिबन्तं स्तनवा
स्तन्यं ग्रस्तनमसाः शिरः स्मरेत् शतं सायं मन्त्रितैस्तोयैरभिषिक्ताय रोगिणी ग्रहपीडानिवृत्तिः स्याद्धातानां दुःखनाशनं सकीयव
रणादिसमकलं भावयेन्मनुं अयुतं प्रजपेत्सर्वविघ्नसंघाः शाम्यन्ति नीलगात्रं मंत्रितैस्तोयैरभिषिक्ताय रोगिणी ग्रहपीडानि
वृत्तिः स्यात् हस्ताभ्यां नवनीतं नवं हविः दधानं किंकिणीसंयुतं रत्नभूषणं दूर्वात्रयैः षडंग्याज्यैः प्रीतैर्वं प्रजपेद्धुनेत् संतोषा
+ जमाप्नुते हुनेदाज्यैर्युतं भक्तिमाप्नुयात् रुदन्तं बालमायते गोपीभिर्दोलितं शिशुं + ५

कर्पूर ३५२

ह गुंविषंशूक्ष्वाध्याधिरहितोभवेत् सर्कवंधोःपातयन्तंकृष्णंध्यात्वाजपेन्मंत्रं तेनाभिमन्त्रितंतैलंदिमापीडांव्यपोहति रोगाणांस
मुरहन्तंवारयन्तंमितस्ततः वेणुंधमन्तंगोविन्दंध्यायेत्स्वोंदितंफले कालीयस्यफणामध्येनृत्यन्तंकृष्णमंजसा सुधावृ
ष्ट्याभिवीदन्तंतत्रात्रेष्टजपेन्मंत्रं वामहस्तस्यतर्जन्यानर्त्तयन्तंविषमनमः सुखीकरोतिविषिणांकलदष्टमपितत्क्षणात् काली
यदमनंकृष्णंध्यात्वाकुम्भेष्वेयेजपेत् श्रेष्ठान्नरक्षणंस्नायाद्विषार्त्तोनिर्विषोभवेत् गोवर्द्धनगिरिंवामहस्तेनविभ्रतं दृढह
स्तस्यशाखानिवेणुयोजितसन्मुखं कृष्णंसंचिन्तयेन्मंत्रंगोकुलरक्षात्तुमस्येजपेत भीतिदास्तत्रवाधन्तेविद्युद्वर्षणवायवः
वार्थमेवोपमायातंवासवंविन्तयेन्नहुतेन श्रभुतंलवणोःभुहैरवाहुष्टिर्भवेद्ध्रुवं यमुनायांतुगोपीभिर्जलक्रीडाकरंहरिं
मुहुर्मुहुःसिच्यमानंतीराक्षैरघृतहुतेन भूयसीवृष्टिमिष्टांहिकुर्यात्समयेपिसः एवमेवस्मरकृष्णंपीडितस्यतुमस्तके
मोहनाद्रिगिरस्फोटमूतवातसपत्नगेः मंत्रंजपेत्तदानींससुखीभवतिनान्यथा वैनतेयगतंकृष्णंसप्रद्युम्नंवलान्वितं
श्रान्तंज्वरपराभूतंज्वरेणस्तनमादृशात् एवंध्यात्वाज्वराक्रान्तमस्तकेसंजपेन्मंत्रं महाघोरज्वरोदुहस्तदानींनाशमाप्नुया
त् एवंध्यात्वानलेकृष्णंसांगमभ्यर्च्यचाघृतं लीलाकिंशुककलहोमात्क्रूरज्वरंहरेत् नीलाद्वारणप्रविष्टांगमभीष्टपीडाहरंह
रिं ध्यात्वास्पृशज्जपन्नार्त्तंपाणिभ्यांससुखीभवेत् अर्चितेरोगक्रुलेकृष्णंसंदीपनसुतप्रदं ध्यात्वास्तडुग्धकिन्नाभिरपमृत्युर्विन
श्यति कृष्णंपुत्रात्मपकन्तोदिजायमृतमस्तवे ध्यात्वापार्थंपुत्रंकृष्णंजपेन्तुत्रमसमर्हये पुत्रजीवककाष्टाग्नौसतोदैस्तत्म

मे॰ह॰ लैर्हुनेत् अयुतं सलभेत्पुत्रान्निरोगान्चिरजीविनः दुग्धवृक्षत्वचां क्वाथैः कुंभमापूर्य्य रात्रिषु सृजयित्वायुतं जप्त्वा प्रातर्योषां
तं॰ प्रतिव्रतां अभिषिंचेत्स्नातं जप्त्वा पाठयेदर्कवासरे एवं कृते पयैरस्त्रैर्वंध्यापि लभते सुतान् वोधिपत्रपुटे तोयं जप्त्वाष्टो
३५३ त्तरं शतं मौनं कृत्वा पिवेन्नारी आवर्षान्सा सुतं लभेत् कृष्णो कृतं महाभीमं काणिराजेन योजितं पराजित्यात्मचक्रेण काणीं
353 तद्वच्च वह्निना शोषेणाभस्मीकुर्वन्ते कृष्णं समग्रं विचिन्तयन् जुहुयात्त्रिशिखि सिद्धार्थैः सीयतैलं विलोलितैः एवं कृते न सप्ताहे वै
रिणा केन विकृता कृत्या भूयस्तमेवाशु संतयेत्त्वात्र संशयः सोस्थितेनाश्रयेद्दिव्येवटीकृतं भूषिते चेटाकर्णे महस्ताभ्यां स
पीतं मं समरेत्सुवि मधुरात्रैस्तिलैस्तिलं जुहुयाद्दधितैले अणोषपापनाशार्थं पुष्पार्थं वजपेत्तथा ध्यायेत्कृसं हेषयन्तं दी
पतो वेलिरक्षिणः गुलिका गोमयोत्थाज्य हुतेर्हुषोर्ह्यो भवेत् खेगेश्वर समारूढं कुर्वन्तं वाणवर्षणं धावमानं रिपुगणाम
नुधावन्तमाशुगं जपेत्सप्तसहस्राणि कृसंध्यानामनेन तु यः सप्ताहाद्वैरिणो भूयादुच्चाटो दशनो ध्रुवं कपित्थफलसंपात
नेव नेवत्सकेदिपन् कृस्नोध्वेयायुतं जप्त्वा मवहंच्चाटकृद्रिपोः वैरिणं के सद्रूपं वकर्षन्तं प्राणवर्जितं अयुतं प्रजपेन्मंत्री हु
नेद्वात्तन्मंत्रधः समिद्भिर्जन्मनद्भवतरुणा तत्सामन्त्रवित् शत्रुर्निधनमाप्नोति सूपाभवतोपि नान्यथा कलिद्रुमसमिद्भिर्य
निम्वतैलप्लुतैः हुनेत् यामिन्यामयुतं सस्याद्रिपोर्यमपुरं व्रजेत् कार्पासवीजरजनीविषपत्रेकटुत्रयं एरण्डतैलं जुहुयात्
समशाने निशि मारणे मासं नैव कुर्वीत बलात्कृत्वायुतं जपेत् हुनेत्सुनावहद्विषातनस्यातनकनिम्बन्नये पुरन्दरसर्वान्निवाह

रत्नं स्वरपादयं कृष्णं ध्यायेन्जपन्लक्षं सर्वतो जयमाप्नुयात् रथ्येर्जुनाय गीतार्थं कथयन्तं जपेन्मनुं ध्यात्वा धर्मस्य वृद्धिः स्याद्योग
सिद्धिश्च जायते विश्वाद्युक्तैर्लक्षं यः शुक्लप्रसवैर्हुनेत् महाकविः स्याद्वादीन्द्रो वेदवेदाङ्गपारगः विश्वरूपं हरिं ध्यायेत्स
हस्रं साष्टकं जपेत् देहगेहपुरग्रामे वास्तुरक्षा भवेद्ध्रुवं ब्राह्मणपक्षाहणैः पुष्पैर्मध्याह्नविधिनार्चयेत् हविर्गृहे जपेत्साष्टस
हस्रं द्विजवश्यकृत् मालतीकुसुमैः श्वेतैर्गोपवेषाय याश्रुता कुसुमभ्यर्च्यान्यपतीन्वशान्वपतिदासवत् रक्ताश्वमारैर्वश्याश्च
शूद्रान्नीलोत्पलैस्तथा सर्वं ध्यायेद्वगायन्तं स्त्रीकृष्णं जनमोहनं तन्दुलैर्हुतपुष्पैश्च हुताज्यैर्यः सहस्रकं सर्वहं समप्राणं तनञ्जु
वातञ्च समपारयेत् अलीके धारणान्नारीस्वपुमांसं वशं नयेत् पुरुषश्च तथा नारीं दासीं कुर्यान्न संशयः पुष्पताम्बूलवासो
सिकजलालेपनादिकं सहस्रमभिमंत्र्याय ये भो दद्यात्स्व ते वशाः आपन्नव्यवहारादौ विवादे राजवेश्मसु अष्टोत्तरशतं जप्त्वा
वरीवर्त्तिवनहद्वः उपविष्टं कदम्बाधो वल्लवीभिः स्मरेद्धरिं त्रिमध्वपामार्गसमिद्धोमाल्लोकत्रयं वशं रामक्रीडारतं ध्यात्वा
जपेन्नित्यं सहस्रकं स्वेष्टां कन्यामवाप्नोति मासमात्रेण साधकः अन्त्यकुण्डमारूढं ध्यात्वा सायं सहस्रकं जपेत् कन्यामपले
न लभते वा किन्नवरं कृतमालप्रसूनैश्च कुरण्टकुसुमैरपि हुत्वा वशीकरोत्येव भूपालान्सपरिच्छदान् वकुलोद्भवसत्पुष्पैः
पाटलीयैश्चैतैरपि उत्पलैर्वैश्यशूद्रौ वशायत्तौ कुरुते क्षणात् रक्तोत्पलैर्बीपमैर्बीपंचकैः पाटलोद्भवैः हुत्वायुतं च मधुक्तै
र्वश्याये हर्णयोषितः असमारप्रसूनैर्यौ मधुक्तैः प्रत्यहं हुनेत् रात्रौ सहस्रसंख्यातैः सप्तरात्रमतन्द्रितः पुण्याङ्गनानां साहस्रं

मेरु. वारुयौवनगर्व्विते पंचबाणप्रविद्धांगे दासीं कुर्यान्नसंशयः सिद्धार्थैर्लवणोपेतैर्मधुक्तैस्त्रिसहस्रकं होमं प्रकुर्वीत रात्रावि
तं. न्द्रो विप्रान्वशी भवेत् त्रिस्वादुक्तैर्विल्वफलैर्दीपवैर्द्विप्रसूनकैः पद्मैः सतण्डुलैर्हीमात्तर्पणाच्छ्री स्थिरा भवेत् वासांसि वल्लवल्ली
३५४ णां मनोभिः सहकेशवं समादाय कदेवं तत्समानं कृष्णं विचिन्तयेत् जपेत्सहस्रमानं यो रात्रौ सदृशभिर्दिनैः शचीमप्यानयेत्स
त्रीकिमन्यां नरयोषितं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि द्वितीये यस्तु जप्यते तारमेण्ठित्राद्यं मंत्रः स्याद्दशाक्षरः पुरश्चर्याजपन्यासः
पूजाद्यं पूर्ववद्भवेत् प्रयोगाश्च विशेषेण प्रयोगोऽत्र निरूप्यते वन्दे कुन्दसगौरांगं रक्तपद्मदलेक्षणं अरिकंबुगदापद्मैर्वा
हुदण्डैश्च विभ्रतं दिव्यैश्च मण्डपालेपैः पद्मनाभ्याविभूषितं पीताम्बरलसद्गात्रं तरुणं मुनिसेवितं विकचत्पद्ममध्यस्थं।
ध्यायानन्दात्मजं प्रभुं सहस्रपद्मगतं देवं पुराणं पुरुषं नवं नीलमेघनिभं वापि द्रुतहेमद्युतिं तु वा लक्षद्वादशकं जप्यात्
त्सहस्रं समिद्वरैः दुग्धाक्तैर्जुहुयान्मन्त्री पयोऽमृतसमुद्भवैः मधाज्यैर्लोलितैनापि हविषा वाजितेन्द्रियः पश्चाद्धितार्थिं पंति
तं चिदानन्दकलेवरं भवांधकारणं सीयहन्तारसीरुहे आत्माभेदेन संचिन्त्य प्रत्यहं परमेश्वरं त्रिसहस्रं जपेन्मन्त्री यजेत्स
ध्योक्तवर्त्मना विधिमेतं भजेद्यस्तु श्रद्धाभक्तिसमन्वितः संसाराब्धिं समुल्लंघ्य जीवन्मुक्तः स जायते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि
तृतीयं जगत्पतिः अयोनिजे शरीरेण प्रकटो जायते भुवि दशाक्षरोऽयं कामादिस्तत्र मंत्रो भवाक्षरः कामदेवो मुनिः प्राग्व
दन्यत्सर्वं समीरितं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चतुर्थं यमेव हि हरिणा षडक्षरो ख्यातो वाममार्गप्रवर्तकः दशाक्षरोऽयं तु जादिस्त

354

स्यमन्त्रोभवातुरः प्राग्वत्सर्वंविनाशान्तिंनायंमन्त्रःप्रसिध्यति ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिपंचमोयंजगत्पतिः सुदामदारिद्र्यहरोम
न्त्रोस्यतदुपासितः दशाक्षरोयंलक्ष्म्याप्तोभवेदेकादशाक्षरः न्यासध्यानप्रयोगाद्येपूर्ववत्परिकीर्तितं ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामि
कलौषष्ठेजगत्पतिः संसारानन्दसंदोहदर्शकोस्यमनुस्त्वयं श्रीकृष्णायवदेत्पश्चाद्गोविंदायदशाक्षरः एवमष्टादशार्णोयं
मंत्रःप्रोक्तोऽखिलेष्टदः कृष्णोदेवस्तुगायत्रंछन्दस्याग्वारदोमुनिः स्वाहाशक्तिश्चक्लींबीजंवेदाध्याब्धिविलोचनैः मन्त्रार्णैःस्यात्पंचा
गमंगुलीषुकरहृदये मूलमन्त्रेणसर्वांगेत्रिवारंव्यापकंचरेत् एतान्यंगानिविन्यस्यप्रणवेनततःपुनः केशललाटेभ्रुवोर्मध्ये
कर्णयोर्नेत्रयोर्नसि मुखेग्रीवाहृदोर्नाभौकट्योर्लिंगेततःपरं जानुयुग्मेपदद्वंद्वेन्यसेदेकैकमक्षरं वेदादिमस्तकेन्यस्यपदा
निपंचविन्यसेत् शिरोवदनहृद्गुह्यपादेषुमनुविन्नमः पंचांगानिपुनर्न्यस्यमन्त्रादिन्यासमाचरेत् न्यासान्तरादिकंसर्वंद
शार्णोक्तवदाचरेत् ध्यानंचोक्तप्रकारेणपूजनंचतथाभवेत् अयुतद्वयसंख्यातमधिकारार्थमादरात् पंचलक्षंजपेन्मन्त्रंद
शांशंपूर्ववद्धुनेत् तर्पणादिततःसर्वंपूर्वोक्तविधिनाचरेत् ॥ ४ ॥ अथसाधितमंत्रस्यसाधकस्यफलाप्तये त्रिकालार्चाविधिं
वदेगोविन्दस्यजगत्पते ॥ ३ ॥ उक्तवृन्दावनेरम्येस्वर्णभूमौमनोरमे रम्येरत्नमयेदिव्येस्मरेत्कल्पतरोरधः नानारत्नस्थलीमध्ये
रत्नसिंहासनेशुभे यथोक्तरूपममलंवासुदेवंविचिन्तयेत् इन्द्रनीलनिभंकान्तंशिखंडमधुराकृतिं स्निग्धवक्त्रललाटांत
र्लिठन्मत्तजसंचयं भृंगसंगमभासक्तरूपमन्दरसंभवं इन्दीवरदलाकारशोभिनेत्रद्वयान्वितं चलात्कुण्डलसंशोभिसद्धु

मे. रु. मण्डस्रमण्डितं रक्ताधरसनासं च हसन्तं हृष्टमानसं नानारत्नगणाकीर्णकण्ठाभरणभूषितं गोधूलीधूसरोरस्कं शार्दूलन
तं. खधारिणं विशिष्टसृष्टसद्देहं स्वर्णेन पञ्चटीपिकं कटिदेशलसज्जंघाहयेवद्धमनोहरं रत्नकांचसंपन्नकिंकिणीजाल
३५५ मालिनं ति ' स्कन्धे नवनजंबूफलप्रसवश्रियं अरुणारुणसत्कान्तिहस्तपादाब्जशोभितं पयसोद्भूतपिण्डं च नवनीतम
यं शुभं दक्षिणेतरयोः पाण्योर्वहन्तं सायुधं स्पृहं दृष्टिवृद्धेगकन्नृणां दैत्यानां दुष्टचेतसां हन्तनाशकटादीनां विनाशायक्रु
355 द्धं च मे गोपीगोपालधेनूनां समूहेनावृतं सदा आखण्डलमुखैर्देवैः सेवितं कामतन्मयैः प्रातरेवं विधं कृष्णं ध्यात्वा समाहितस्मा
नसः प्रागुक्तपद्मपीठं च हरिं संपूजयेत्क्रमे अंगावरणमाद्यं स्याद्द्वितीयं लोकपालकैः वज्रादिभिस्तृतीयं च पूजयित्वा प्रस
न्नधीः पक्वं रम्भाफलं खण्डं नवनीतं हविर्दधि मेलयित्वा सुनैवेद्यं निवेद्य प्रीणयेद्धि मं उपास्यैवं विधानेन श्रद्धाभक्तिसमन्वि
तः श्रीकृष्णं पूजयेद्यस्तु पूजोपकरणैः शुभैः ऐहिकी सर्वसंपत्तिः द्रागेव प्राप्नुयान्नरः देहान्ते विष्णुसायुज्यं प्रयाति नियतं कृ
तीं प्रातः प्रत्यहमेवं हि पूजयित्वा नरो हरिं गव्यं दधि निवेद्यास्मै गुडखण्डसमन्वितं पिबा तद्भुत्वा शुद्धनीरेण तर्पयीत सुरेह
रेः अष्टोत्तरसहस्रन्तु मूलमंत्रं जपेत्ततः मध्यन्दिने भजेच्चापि सुन्दराकृतिमद्भुतं उन्नतभूलतं देवं पद्मपत्रनिवेक्षणं पू
र्णविद्रलसद्गंडं रत्नकुण्डलमण्डितं गण्डमण्डलसंशोभं सुवेणांसस्मितानतं पीतवस्त्रधरं चारुमुक्ताहारविभूषितं
कांचीकटककेयूरमुद्रिकानूपुरादिभिः अलंकृतशरीरं च मंगलांगपिशंगितं मुक्तामाणिक्यसंबद्धवनमालोद्भुतांशुकं

कामबाणप्रविद्धांगं वेणुवादनतत्परं हस्ते च विभ्रतं वेणुं वामे शंखं च वेत्रकं अभिरामतरं देवं रत्नश्रेष्ठमभीष्टदं ध्यात्वै
वं विधिना देवं पूजयेदिष्टसिद्धये दामाद्यैर्गणकैश्चापि महिषीभिश्च तत्परं वसुदेवादिभिः पश्चात् कल्पवृक्षैरनन्तरं
इन्द्राद्यैश्च ततः सर्वैस्समावरणसंयुतः अर्घपाद्यादिना गोविंदं विधिवत्साधकोत्तमः नैवेद्यं कांचने पात्रे पूर्वोक्तं च निवेदयेत्
अष्टाधिकं शतेनाज्याहुनेत्साथ पयोयसा शर्कराज्यघृतयुक्तेन बलिं पश्चात्प्रकल्पयेत् [illegible] देवर्षियोगिदेवे
भ्यो यथा देवेभ्य आदरात् देवाग्रमारभ्य सव्यक्रमेण चतुर्दिद्वारे वारिभ्यो बलिं दद्यात् संप्रदक्षिणमतो विद्वान् भक्तियुक्तः प्रसन्न
धीः नवनीतहविर्भुक्त्या तोयैः संतर्पयेन्मखे सहस्रं शतमानं वा साष्टकं पूजयेज्जपेत् मथ्यादेकं समेवं यः पूजयेद्भक्तितत्परः
गीर्वाणानां नृणां वंद्यः सोऽस्मिन् अतः सर्वजन्तुषु आयुर्वृद्धिं दिवाकान्ति सम्भगवादिसंयुतः तत्सम्पत्तिसुहृद्वर्गापशुवृन्दधनादिभिः
सर्वैश्वर्यसमेतोऽत्र सुखं भुक्त्वा हरिं व्रजेत् अपराह्णे वने संध्यापर्यन्ते मननात्मना दृष्ट्वा देवेणमननाराध्यो पूजनमाचरेत्
संध्यायां द्वारिकामध्ये रम्यावामाश्रये शुभे गृहैः षोडशसाहस्रैः सर्वतः परिवेष्टिते पद्मेंदीवरकह्लारसंभृतैः सजलाशयैः हं
सादिपक्षिभिर्व्याप्तैः संवृतानुत्तमस्थिरे उद्यदादित्यसंकाशे विचित्रे हुतमण्डले कोमलास्तरणे दिव्ये स्वर्णपंकजमण्डिते
सुविष्टं परमात्मानं कृष्णं संध्यायेत्समाहितः नारदादिमुनिश्रेष्ठैः सेवितं मोदकादिभिः अद्वैतार्थविचारेण मुनिवर्यैर्यथाप्रव
आत्मरूपं परं तेजो दिव्यानन्तं महागौरवात् नीलेन्दीवरसंकाशं शान्तमूर्तिं गुणालयं सरोजदलसंकाशनेत्रं मकरकुण्डले

मे रु॰ तं॰ ३५८ स्निग्धालकाग्रसंबद्धमकुटाद्भुतमस्तकं अनन्तमधुराकारं प्रसन्नमुखपंकजं श्रीवत्साङ्कितवक्षस्थं वनमालाविभूषितं
दूरीकृतधराभारं प्रसन्नहृदयं विभुं गदादिसगदापद्मधारिणं स्वचतुर्भुजं इत्थं संचिन्त्य देवेशं गोविन्दं सम्यगर्चयेत्
अष्टप्रियाभिरंगैश्च नृत्यगीतं गरुडं परः पर्यन्तेऽस्मिन्निशठावुद्धवं दारुकं तथा विष्वक्सेनं च शैनेयं प्राग्दक्षिणेन पूजयेत्
लोकपालांस्तदस्त्राणि पंचमावरणार्चने नैवेद्यं पायसं दत्वा समाकृष्य जावसानके खण्डाक्तदीरसत्वध्यानीदैः कृत्स्नं संप्रतर्पयेत्
अष्टोत्तरशतं पश्चाज्जपेन्नावहिश्चिन्तयेत् सर्वार्चासहतेनैव मंत्रीमध्यादेवायथाविधि अवसानार्च्यविधानं विधाय स्तुतिमारभे
त् नत्वा निवेद्य चात्मानं विसृज्य स्वहृदि प्रभुं यो मे देवमयो भूत्वा स्वात्मानं पूजयेत्ततः संध्याकाले हरिं देवं प्रत्यहं योर्चयेद्ध्रुवं
इहभोगान्बहून्भुक्त्वा ब्रजेदन्ते ममसन्निधिं नन्दात्मजं यजेद्रात्रौ कामाकुलितचेतसं रासक्रीडासमाक्रान्तवल्लवीचक्रवेष्टितं
वितस्तुं वंसमूनं च स्थूलं चिक्कणमद्भुतं निखातं शंकुमाक्रम्य पादाभ्यां च परस्परं भ्रमीर्गृहीतहस्तैर्या रासगोष्ठीन सा भवेत्
स्थलपंकजपुष्पाणां मध्येणाघ्रातेन च विगाङ्कं शबिन्दूनां संघट्टनाईणवायुना कालिन्दीशीकरेणाङ्के शीतले तापहारिणि
कामबाणप्रविद्धांगरिवास्त्रीकोटिकोटिभिः सेविते चंद्रकिरणासमद्योतितादिमुखे वलद्गागणशब्दवाचालितदिगन्तरे
सिद्धगन्धर्वदेवौघपतत्किन्नरपन्नगैः विद्याधरैः सपत्नीकैर्विमानेषु कृतासनैः आकाशे संचरद्भिस्तैः पुष्पवर्षकृताद्भुते
परमारावहर्षेष्टसुन्दरीजननिर्मिते रासक्रीडाविधौ रत्नशंकुं गं परमेश्वरं पतद्देहसमाकृष्टदिव्यानेककलेवरं नारी

356

णांशुग्मयोर्द्धं प्रत्येकं चान्तरागतं तन्नकण्ठसमालंबिवाहूहृदयविराजितं आत्मसंबद्धसंजातकामानलसुदीपवान्
रोमांगसमाक्रान्तनागवल्लीभुजांगुहुः नानाकृतिगणैर्भिन्नमधुरस्वरसंयुतं भ्रमन्नमाभिरम्यन्नं महामणिपरिष्कृतैः
कृतवासनैः सर्वालंकारैर्हृद्यंगमं अंगेष्वथकृपणीरत्नैःसंयुतंमणिभिर्यथा हिरण्यरचितंसम्यक्कुसरोमरकताहृतं
मणिप्रांकौस्त्वविस्तीर्णरक्तपद्मगतप्रभं अतसीपुष्पसंकाशंयौवनश्रीसमन्वितं तदानीफुल्लरक्तारविंदकटविलोचनं
न्तनैर्विविधैश्चारुपल्लवावैकण्ठकैः शितिखण्डशिखण्डैश्चवहूमूर्द्धजसंचयं सुभ्रुवचन्द्रसंकाशसुन्दराननपंकजं
रत्नकुण्डलसंशोभिगण्डमण्डलमण्डितं पक्वबिम्बफलाकाररक्ताधरविराजितं नानारत्नसमाकृमसर्वभूषणभूषितं
स्वर्णवर्णलसद्वस्त्रविभ्रमश्रीगृहं परं नवप्रवालहृद्विरहस्तपादतलं विभुं भ्रमरालीसमानपुष्पमालाशोभिभुजद्वयं
अंगनाकुचसंश्लेषलग्नकुंकुमवक्षसं महोत्सवाहवटनेवंशावादनसादरं अनंगबाणसंविद्धंसर्वलोकैकसद्गतिं
ध्यात्वैवंप्रोक्तसपीठेलक्ष्मीकान्तंप्रपूजयेत् अंगैरावरणैःसर्वैन्यासकेशवमातृके श्रींह्रीं हृर्बीकेशवाद्याःसविंदुस्वरसंयु
ताः कीर्त्यादिद्व्यन्तशाक्ताद्यायजेत्षोडशपत्रके इन्द्राद्यास्तद्बहिःपूज्यावज्रादीन्यायुधान्यपि ततःसकर्पूरेतद्गन्धैःसितोत्पलसम
न्वितं राजतेभाजनेसम्यक्संस्कृत्यविनिवेदयेत् कांस्यपात्रेघृतेनैवघंस्वरसंबोधकल्पयेत् प्रत्येकंमिथुनेभाश्वपयसादृढंवै
भवेत् अन्यान्सर्वान्यथापूर्वंकृत्वापूजांसमापयेत् रात्रावेवंयोभजेद्वैसर्वलोकवशंकरः इन्दिरामंदिरंमन्त्रनामसर्वाघापासम

मे॰ तं॰ ३५८

357

क्तिमान् रात्रौ वह्नौर्दिवा मे वा प्रत्यहं यस्तु पूजयेत् तल्लं फलं समाप्नोति भेवाब्धेः पारगो भवेत् अर्चायां देवस्तर्पणानां विधिं ब्रुवे
न् पूर्वोक्तानां च कामानां साधके इष्टफलप्रदं पूजनव्यतिरेकेपि तत्फलं लभ्यते बुधैः पीठान्तमिस्तर्पणाद्दौ सकृन्मूलेन चैक
शः तत्रावाह्य यजेद्देवं जलैरेवोपचारकैः येनमुद्रां प्रदर्श्याथ तत्स्नानतर्पणसाधने तद्दिव्याजलमादाय स्वर्णपात्रीकृतेन तः
सम्यगंजलिना देवं तर्पयन् मूलमुच्चरन् त्रिकालं तर्पयेन्नित्यमष्टाविंशति संख्यया तत्र कालो वितानस्थानं तर्पयेन्नीरवारका
न् एकैकवारं मंत्रज्ञो मूलेनापि प्रतर्पयेत् गुडयुक्तं दधि प्रातः नवनीतं घृतं हविः अन्नं मध्ये समाख्यातं संध्यायां दुग्धमन्नमं
सितोपलाविमिश्रं तत्तर्पणद्रव्यमीरितं वाक्यन्तु पूर्ववद्विधायाद्यन्त्यं सर्वं तथा भवेत् तत्प्रसादजलैः पश्चात्सिंचेदात्मानमात्म
वित् मूलमंत्राभिमंत्रितं जलं मंत्री पिवेत्ततः हविष्यहासां मंत्रेतो जपेन्मन्त्रं तत्तन्मयः काम्यतर्पणवस्तूनि ततो वक्ष्यामि यानि
तु मेजेडुक्तप्रकारेषु समालक्ष्येकमादरात् सकृज्जलेन संतर्प्य दुग्धैर्वारचतुष्टयं पश्चात्षोडशभिर्द्रव्यैः प्रत्येकं च चतुष्टयं
पायसं दधि भक्तं च तिलतण्डुलकं तथा गुडभक्तं च दुग्धं च दध्यन्नं नवनीतकं घृतं च कदलं चोचान्नं तथापि रजस्वला
मोदमोदकपूजा अथ पृथुकाश्चैव लाजकाः द्रव्याणि षोडशैतानि मूलमंत्रेण तर्पयेत् चतुः सितोपलादीरेकवारं पुनर्जलैः
प्रातरेवं तर्पयेद्यः चतुः सप्तति संख्यया कुर्यात्प्रतिदिनं विद्वान् शुद्धबुद्धिस्ततःपरः तस्य मण्डलमात्रेण वांछितं भवति ध्रुवं
॥ अथान्यं तर्पणं वक्ष्ये सर्वकामफलप्रदं धारोष्णं कपिलं दुग्धं दधि दप्टकं पुनः सर्पिस्तत्पायसं चमत्संडीडोदोऽमेवच

पंचाम्रतेनवैतानिप्रत्येकंशतमष्टच तर्पयेल्लोकमान्योसौयशसीवप्रजायते खंडमिश्रितधारोष्णदुग्धवथाजलैः शुभैः
कृसंसेतर्पणकेनयोग्रामंसंवानगरंतथा सतनानारसोपेतंभक्ष्यंभोज्यंचविन्दति तर्पणंयावदाख्यातंजपस्तावानिहप्सनः
इहसेतर्पणादेवफलमाप्नोतिवांछितं ॥ ३१ ॥ भिन्नकोब्राह्मणोनित्यंसंयंगोविन्दरूपधृक् भूनानानाविधैर्भावैरेभिरन्यैर्मुहु
र्मुहः मनोभिःसहगोपीनांदधिदुग्धहृतादिके वलाद्धृत्वत्रदत्तमित्तामायातिमहतींततं गोपीहस्तसरोजानिधृत्वान्यंतम
जसा कृसंसंविनामंत्रंयोजपेदष्टदशाक्षरं लक्षंमधुमनैर्वापिहुत्वालाजसमसद्रवैः हुत्वाथतंजपेन्नावकन्यामिष्टांलभेत
सः अष्टादशार्णमंत्रेणपलाशसमिधोधुतं मधुमनाःकृपैर्वापिहुतेनाथतिलतण्डुलैः वशीभवन्तिभूपालाद्दत्वासर्वसमा
दरात् एवमष्टादशार्णस्यप्रयोगःकथितोमया ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिसप्तमोयंजनार्दनः सम्पदंजायतेमंत्रः क्लींकृष्णायनम
स्विति मुनिःकामोस्यगायत्रंछन्दः कृष्णस्तुदेवता षड्दीर्घाविनवीजेनषडंगानिचपूजनं प्राग्वज्जपोवर्णलक्षंतर्पणंवात्रपू
र्ववत् संपदोविशेषेणमंत्रोयंपरिकीर्त्तितः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिजातोयश्चाष्टमेकलौ एकावतारेसंपूर्णःसत्स्वरूपीज
नार्दनः हिमाचलेवदरीतीर्थेसमाधिंसमुपाश्रयेत् पुनश्चकतिपर्यायोणाप्रवृत्तोयंजनार्दनः किंविदेवसमादायप्रकटोजाय
तेकलौ भक्तेभ्यश्चाभयंदत्वामोहयित्वाचदुर्जनान् पाखण्डमार्गेप्रकटंकिंचित्सिद्धिसमन्वितं दर्शयित्वाचमन्त्रानांपुनस्तत्रैवया
तसौ अष्टादशाक्षरोमंत्रोमायाश्रीबीजपूर्वकः जपोष्टमेकलियुगेसर्वसिद्धिविधायकः मन्त्रादिकंजपोन्यासोध्यानंहोमश्च

मे रु. नर्थिणं वक्ष्यमाणस्य कृष्णस्य द्वादशार्णमनोः समं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि योजातो नवमे विभुः क्लीं कृष्णाय गोविन्दाय मंत्रो स्या
तं. द्दशाक्षरो मतः प्राग्वन्मुन्यादिकं ध्यानं मनुलोमविलोमकैः पादैः कराङ्गन्यासौ स्तः प्रयोगाद्यं च पूर्ववत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि दशमे दे
३५८ वकीसुतः जातः कृष्णस्तस्य मनुर्मानमोऽन्त कृष्णकं देवकीपुत्राय हुं फट् स्वाहा षोडशार्णकः नारदोस्य मुनिः छन्दोनुष्टप् कृ
ष्णोस्य देवता नाराचैः षट्पदैस्त्रास्य षडंगविधिरुच्यते वर्णलक्षं जपेन्मन्त्रमन्यत्प्रोक्तं दशार्णवत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि जातमेका
358 दशे कलौ स्वयमेव मनुर्निर्जातः स गायत्र्युपदेशतः उद्धृता बहवो लोकाः सगर्वा भ्रंशिता द्विजाः शूद्रोपि राज्यं संप्राप्य गायत्रीम
नुपासमते सशूद्रः तद्वियोज्ञेयः संग्रामे जायते जयं तस्यवासे स्थिरं राज्यं म नो विष्णुपदं व्रजेत् दामोदराय विद्महे वासुदेवाय धी
महि तन्नो कृष्णः प्रचोदयात् मुनिः छन्दः प्रकीर्त्तितं गायत्रं देवतास्यास्य श्रीकृष्णः परिकीर्त्तितः पंचत्रिपंच
रामाब्धिवेदवर्णैः षडंगकं गायत्रीवन्तु रस्यार्थान्यासो मुद्रादिदर्शनं ध्यानपूजादिकं सर्वं ज्ञेयं कृष्णदशार्णवत् प्रयोगाश्चात्र
गायत्र्याः कृतिर्द्विवर्णयोस्तथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि योजातो द्वादशे कलौ नन्दगोपकुमाराख्यः प्रकटो भूज्जनार्दनः ग्लौं क्लीं नमो
भगवते नन्दपुत्राय बालवपुषे श्यामलायेति गोपीजनपदं वदेत् वल्लभायाग्निजायान्तो मंत्रोयं रुद्रवर्णकः षड्दीर्घयाप्याय
वीजेन षडंगविधिरीरितः ध्यानपूजादिकं सर्वं दशार्णवदुदीरितं अष्टादशार्णमंत्रस्य प्रयोगानाचरेत्तथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मि कृष्णो जातस्त्रयोदशे गोपानां मध्यतो गोपस्वरूपमकारप्रदर्शकः योगीश्वरास्तु जानन्तः प्रणमन्ति महर्षये गोपीभिश्च तदा गो

पैःसंपृष्टश्चजनार्दनः केनेदृशीत्वभवतासिद्धिर्लब्धाततद्वद यदागोपाङ्गनावृन्दाभुञ्जोमृतयोपिच त्वामेवप्रणमन्तिस्म
क्रीडत्वारीशतैस्तथा सर्वासवलंतितात्वंतवीर्यंनैवप्रमुञ्चसि कामार्त्ताःकथंतेनाताःसर्वज्ञत्वंकथंपुनः वयंनिःकपटाभक्ताः
सत्यमेतत्त्वदावद एवमुक्तस्तुगोविन्दःश्लोकत्रयंमनंजगौ महाचमत्कारकरंस्वप्रलब्धमितिब्रुवन् तेसकीदेवदेवीतत
वेदेवरत्नोरतः तरतोत्थ्रदतोख्यातनख्यातोदेवकीसुतः जप्त्वाःसिद्धिमंत्रोयमेकान्तेनिर्जनेवने वर्णलक्षंजपेनप्राग्ज
न्मपापंविनश्यति ततोलक्षत्रयजपाद्भूतप्रेतपिशाचकाः सर्वेप्रत्यक्षतंजान्तिसाधकान्तुकुर्वते लक्षद्वादशजाप्येनदृ।
श्यन्तेयमकिंकराः लोकानांपुण्यपापानितत्सर्वंकथयन्तिच जपात्षोडशलक्षाणामिन्द्राद्याःप्रकटाःसुराः ततलक्षजपात्र
त्नविस्मादीनांचदर्शनं द्वात्रिंशल्लक्षमितेजप्तेमन्त्रमोनात्रसंशयः प्राप्यतेचन्द्रदेवेनश्रीकृष्णस्यसारूपावशात् डवदश्चाहतपण
वादशावाकलियुगेसुराः योगिनःप्राप्यनीचवंमंत्राःसिद्धाभवन्तिच॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामियज्जातंवचनदृशे गोपेरेषण्येतिनैक
प्रारभ्षोकत्रदाम्भनः दीर्घगोपगोरद्दीरदमालद्दमादर गोमानोगगनोमागोपदगानप्यगदाय॥ अथातःसंप्रवक्ष्या
मिकलौपंचदशोत्तयः निहदत्कृत्नदकृत्स्नेषुसकृत्स्नोतःप्रकीर्त्तितः श्रीमत्सुकृतस्वर्णोसदासारयामित्यपि अहंप्रपद्येमंत्रोयं
प्रोक्तश्चाष्टादशाक्षरः नारदोयंमुनिःछन्दोगायत्रंदेवताभवेत् सकृत्स्नाश्चवक्त्रायेत्यादिकैःपंचाङ्गमीरितं दशार्णवन्न्यजनं
स्यादंगेन्दुादितदाचुधैः वतर्लक्षंजपेन्मन्त्रंतद्दशांशंचहोमयेत् पलाशपुष्पैःस्यात्तर्प्पणाःतर्प्पणादिततश्चरेत् मननातेनसंज

मे रु॰ समस्तोत्तरषतेजले दिनादावर्त्तहंपानामासमात्रे प्रसन्नधीः सद्यः श्रुतिधरो मंत्री जायते वेदपारगः ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
तं॰ मि षोडशो बालकृष्णकं समस्तमहापापमितबाललीलासनेभवेत हूं फट् नमो षोडशार्णो मुनिः स्यान्नलकूबरः छन्दो गायत्रमुदि
३५५ ष्टं बालकृष्णोस्य देवता पंचांगानि षडरोक्षानि ध्यानं पूर्वादितं भवेत ध्यानांगैश्चवर्णाद्यैः पुरश्चर्यादि पूर्ववत ॥ अथ समदशोक्षा
तेकृसंबक्ष्यान्नदायकं अन्नरूपायसन्नरूपतुष्टिरूपन नमोनमः अन्नाधिपतये स्वाहा नामसमात्रं पदमस्त्रवेत अयंकामिवधमंत्र
359 स्त्रिंशद्वर्णोन्नदायकः नारदो मुनिरस्यास्याच्छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतं अन्नाधिपतिः कृष्णो स्य देवता परिकीर्त्तिता पंचांगन्यासपूजा
दि सर्वं जपेद्दशार्णवत अन्नदो जायते मंत्री मंत्रमेनं सदा जपेत ॥ अथाष्टदशमेजातो वासुदेवामनं शुभं नारोनमोभगवते
वासुदेवाय हूं च फट् स्वाहा षोडशार्णो यं गायत्रे छन्द ईरितं मुनिर्ब्रह्मा ग्रहघ्नो देवता देवकीसुतः दशार्णीवत्सपंचांग
वर्णाल तं जपेन्मंत्रं अर्च्चनाश्चैर्लोकपालैर्ग्रहाद्यैस्समभीरिता सर्वग्रहे भयेचोरभूतप्रेतादिसंकुले राजद्वारे रणेद्यूतेज
सर्वार्थं मनुन्नमः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि उनविंशमनुं परं नारोनमोभगवते वासुदेवाय संवदेत पुरुषोत्तम आद्युर्मे दे
हीन्युक्तांश्च विश्वे प्रभविश्वरक्षकाननमोन्नविंशार्णकः मन्त्राद्यानारदो नुष्टुप्छन्दो कृष्णः परिकीर्त्तितः पंचांगं द्वादशा
ने हृदानंदात्मने तु हृत पुरुषोत्तमप्रीतात्मने तदन्तो शिरः स्मृतं द्वादशार्णान्नआयुर्मे देहि सर्वाय नेत्रात्मने शिखाय द्वादशा
र्णाने विश्वे प्रभविश्वे मायात्मने च कवचं द्वादशार्णान्ततो वदेत नमस्त्रिदात्मने संख्याचं पंचांग विधिरीरितः अंगलो केशवज्ञा

येरक्षार्णोक्षाजपेन्मन्त्रं ॥ लक्षमेकं दशांशेन जुहुयात्पायसैः शुभैः दुग्धाज्यसंमिश्रैर्दूर्वात्रितयैरपि तेन ले जुहुयाद्दीर्घ प्रा
प्तिं वलभते नात्र संशयः दशार्णो ... गर्भान्तस्समावेशेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विंशेकलियुगे मन्त्रं बालवपुषे स्वाहे
ति शार्णोयं मन्त्रं स्मृतः यस्यैकार्णेन पंचांगं षष्ठ्यहृदर्णेन कीर्त्तितं मुनयाद्यं ध्यानपूजादि सर्वं साद्वालकृष्णवत् सप्तलक्षं जपे
न्मंत्रं नवनीतं हुनेन्नया बालानां भयनाशार्थं रक्षार्थं वतनो जपेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि एकविंशे कलौ मन्त्रं गोपालकाय
टं कुर्यान्नतो वेदपराय च वासुदेवाय हुं फट् स्वाहा नौ द्वादशार्णः नारदोस्य मुनिः छन्दो गायत्रं कृष्णदैवतः आचक्रादिभि
रंगानि पूजा पूर्वोक्तवन्मना ग्रहगोपाल रक्षार्थं प्रशस्तः शान्तिकेपि च ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि द्वाविंशानुकलौ मन्त्रं कालीयस्य
फणामध्ये दिव्यं नृत्यं करोतितं नमामि देवकीपुत्रं नृत्यराजानमच्युतं मुनिर्नारद आख्यातः छन्दोनुष्टुबुदीरितं कालीयमर्द
नकृष्णो देवता परिकीर्त्तितः चतुष्पादैस्समस्तैर्वा पंचांगं विधिरीरितः अंगैर्विन्द्वादिभिः पश्चात् अन्त्यैरर्चनैरिता एकलक्षं ज
पित्वाग्नौ जुहुयाद्दशतं हुतैः विषनाशकरा योगाः कर्तव्या मन्त्रनामना एतन्मंत्रप्रयोगेन नश्यन्त्यथ महोरगाः एतन्मंत्र समो
नान्यो विषघ्नो नैव विद्यते शुकवृत्तेषु पर्यांगैर्गोमत्रेण सुवेष्टितैः निर्मिता गुटिका सम्यक् मंत्रेणानेन मंत्रिता नश्यन्त्येषां
जनैष्यानेक कर्मस्थाने त्रनाशिनी ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रयोविंशे कलौ मन्त्रं श्रीमायाकामबीजानि ङेन्तं कृष्णमुदीरयेत् ङेयुतं
चापि गोविन्दं स्वाहान्तो द्वादशार्णः मुनिर्ब्रह्मा च गायत्रं छन्दः कृष्णस्तु देवता समस्तव्यस्त बिंदाद्यैर्मंत्रार्णैरंगकल्पनं कोटिमात्र

मे. रु. रसंकाशो द्वारिकायां गृहोत्तमैः बहुभिः कल्पतरुभिर्वेष्टितै रत्नमण्डपे विद्योतन्मणिवैर्य्यप्राप्तेभ हूदाक्षिभित्तिके विकचत्नु
तं. मालाभिः सहितानेकमौक्तिकैः पुष्परागप्रशोभिरत्नद्योतरथान्तरे निरन्तरद्रत्नचयसुधाधाराभिवर्षिणः अधःकल्पकद्रु
३६० दमसुशाखाबाष्ट`` संयुतः कलदत्नप्रदीपालिसमुद्योतिततद्दिङ्मुखे ······ इविविम्बाभरत्नसिंहासनांबुजे सुपविष्टं रमा
कान्तेन्दुनसर्णनिभंस्मरेत् समेघप्रविवदोघविद्युत्कोटिनिभच्छविं हयाङ्कं सर्वतः सौम्यं नानालंकारमण्डितं अविशंखगदा
पद्मधारिणं पीतवाससं स्फुरन्नकलसंद्योतन्मणिधारमहर्निशं सवेनेवरत्नायेनविद्रुमेद्युतिकारिणा रुक्मिणी सत्य
भामेहेदत्तवामेस्थितेप्रभो उत्तमाङ्गे भिषिंचतोर्नानारत्नसुधाटया लसन्नीपकराम्भोजगृहीतघटजातया पक्वान्नग्रजि
त्यान्नसन्नत्सुवटौनयोः मित्रवृन्दातथैवान्याप्सराचैवसुलक्ष्मणा हतयोर्जाम्बुवत्याश्च सुशीलेदत्तवामगे रत्नपुत्रोः स
माटायकलशौरत्नसंभृतौ अर्घ्यपात्रौविलासेनध्यानवर्गमंत्रिसत्तमैः ततः षोडशसाहस्रमितानार्य्यःसमन्ततः स्वर्णव्याः स्वर्ण
वर्णादि यागडुगपलसमकराः जलदस्तनिर्घोलासांपतनान्यावर्षतोवहिः एवंश्रीसत्वतरहिर्भूयोदेवादीनपिपूर्ववत् ३३ ॥ पदंसवि
न्यदेवेशं ततः पूजां समारभेत् पूर्वोदितप्रकारेण पीठन्यासावसानिकं कर्म्म निर्वर्त्य मंत्रज्ञो मूलमंत्रेण मंत्रवित् प्राणायाम
त्रयं कृत्वा ऋष्यादिन्यासमाचरेत् करांगुलीषु करयोः षडंगन्यासमाचरेत् व्यापकं मूलमंत्रेण विन्यस्य चक्रराजतः पुनः षडं
गविन्यासं देहे देशिकसत्तमः पुटितां मूलमंत्रेण मातृकां च प्रविन्यसेत् मूलेन व्यापकं कृत्वा मंत्रवर्णान्ततो न्यसेत् मूर्द्ध्नि

पंजरेकस्थानेमूर्त्तिंपंजरमाचरेत् देवस्यवामपूजार्थमुच्यतेयन्त्रमुत्तमं गोमयेनोपलिप्तायांभूमौपीठंप्रविन्यसेत् अष्ट
गंधादिपङ्केनषट्कोणयन्त्रमुद्धरेत् कामवीजंकर्णिकायांसाध्यंविलिखेत्ततः क्लींह्रींनाष्टदलाग्रेणततंवेसम्यक्वेष्टयेत् प्राक्
ग्रांतंसवामनेत्रांकोणेश्रीवीजमालिखेत् अन्येषुत्रिषुकोणेषुमायावीजंप्रकल्पयेत् कोणसंधिषुषड्वर्णंमंत्रस्यैकैकमक्षरं वह्नि
रष्टदलेपद्मकेशरेषुत्रिशस्त्रिकां विलिखेत्कामतःपश्चात्वर्णान्षड्दलेषुच प्राक्कोक्रमालामंत्रस्यकामदेवस्यवर्णितान् लि
खेदष्टसुतिदलेवहिर्वृत्तद्वयंहरेत् तद्वीथ्यांमातृकावर्णैर्विन्दुयुक्तैःप्रवेष्टयेत् धराभुरवनर्द्दिक्ष्वरमांमायांचकोनगां विलि
खेदेवंमहावश्यंपद्मंसर्वाणिदिजेवुधः सम्यक्कुसुमपूजाप्रजेत् हुतेचमनुजोत्तमैः करोमिलोकपत्न्यर्थेराजवश्यंचसर्वदा अस्मिन्य
न्त्रेपीठपूजांकृत्वापूर्वोक्तवर्त्मना तत्रमूर्त्तिंप्रकल्प्यास्यांकुसुमवाणंप्रपूजयेत् आसनप्रमुखैर्मन्त्रैर्भ`` नैरुपचारकैः चतुर्थ्यं
गोत्थमूलानेम्भूषणादींश्चपूजयेत् किरीटायनमःशीर्षेकुण्डलाभ्यांचकर्णयोः दंतोर्द्धहस्तवक्षायवामोर्द्धकेम्नवेनमः गदावा
माधःकरेवरदेपद्मायवैनमः स्कन्धादिपादपर्यन्तेनाभ्यन्तेवरमालिकां वक्षस्थलेश्रीवत्सायकौस्तुभायगलेनमः षडङ्ग
पटिकोणेषुषडंगानिसमर्च्चयेत् वामदेवादिकामूर्त्तीःकोणकेशरगाजयेत् प्रान्तिस्त्रियंभारतींवरतिंदिग्दलकेशरे ततःप
र्व्वादिपत्रेषुरुक्मिणीप्रमुखायजेत् दलवामक्रमान्नष्टादेकैदेवसमर्च्चयेत् षोडशस्त्रीसहस्राणिदेवदेवस्यशार्ङ्गिणः दला
ग्रस्थाःततःपूजान्तिपयोष्टोक्रमादमी इंद्रोनीलोमकुन्दश्चमकरोनङ्कःकच्छपौ शंखपद्मौचतद्वास्तेलोकेशाश्चप्रपूजनं इदं

मे रु॰ हस्त्वगोविंदं नैवेद्यं हविरर्प्पयेत् हविः पायसखण्डाज्यदधिभिः परिकीर्त्तितं करोद्वर्त्तनताम्बूलवस्त्रादीनि निवेदयेत् तथा
तं॰ प्रणम्य चैव ब्राह्मं हरिं सावरणं हृदि पुनर्विन्यस्य मंत्रज्ञो मंत्रं जपेच्च कृत्तिनो मतं परमभक्त्या देवेशं वेदलक्षं जपेन्मनुं सर्पिषाज्ञ
३५८ जुहुयात् ब्राह्मणांस्तर्प्पयेत्ततः साभिषेकं विधायाथ ब्राह्मणान्भोजयेदपि एवं साधितमंत्रस्तु प्रयोगान्विदधीत वै पूजयित्वा
नलेकुसंचेतनसत्पुष्पानण्डलैः अश्रुते चूतसंयुक्तैः हुत्वा तद्भस्म धारयेत् समस्तधनधान्यादि स्त्रीवश्यं च भवेद्ध्रुवं रक्ताशोकदल
संवीयाद्धुतेन मधुरलोलितैः गोदुग्धैर्वापि जुहीतः नश्यल्लक्ष्मीः स्थिरा भवेत् रक्तादिरसवीकादी हुतेन तुष्टो श्वतां दधौ मधुरा
कैर्युक्ता कैर्वा पुष्पैर्वा समहस्रकं मधुनासंयुतैश्चैतत्क्रमैरघुसंयुतं सहस्रमनवं हुहूयान्मासमात्रेण साधकः राज्ञः पुरो
हितो भूयान्मन्त्रिणो वा न संशयः प्रयोग जप होमादि दशाष्टादशवर्णजं मंत्रेणानेन कुर्वीत नताभ्यां मंत्रोऽत्र माहृदान् त्वामथ्या
ध्यानजपाद्भिर्होमतो यो भजेन्मनुं रत्नकांचनधान्याद्यैः समृद्धेनस्य मन्दिरे जायते हस्तगा लक्ष्या करल सुधाद्विरे पुत्रपौत्र
कलत्राद्यैर्भुक्त्वा भोगान्वहूनिह अन्ते याति परंधाम वैष्णवं मुनिदुर्लभं नात्र दृश्यन्ति सर्व्वेषां मनवः क्रियया समाः ॥ अथातः
संप्रवक्ष्यामि वत्तर्विशकलो मव लक्ष्मीशक्तिमनोर्जानं वीजानेक समर्पितं कामसमाधं हृदि द्वात्रिंशद्वर्णो मनुर्मतः ऋष्यादि
कं दक्षार्णोक्तं पंचाङ्गमपि नादृशे वराभयकराब्जाभ्यां मालिङ्गितं प्रियागकं अम्भोजपलसहस्त्राभ्यां मालिङ्गितं मुदा धारयन्त्रं
रत्नाङ्कं च पंपे च समयाकरे परे एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं दशलक्षं समाहितः तावत्संख्यासहस्राणि हुनेदाज्येन मन्त्रमं तर्प्पणाद्येर्भ

361

वैन्मंत्रः सिद्धः शेषफलप्रदः पूजा चात्र निधानं वा पूर्वोक्तं द्वादशार्णवत् जपाद्यपि हि सिध्यन्ति दशार्णे संशयः ॥ अथा
तः संप्रवक्ष्यामि पंचविंशोक्लीमनं मायाश्रीसहितो मंत्रो दशार्णो द्वादशात्परः विधानमस्य विज्ञेयं षोडशार्णोक्तवर्त्मना यस्मिन्मं
त्रेयमामनो नित्यदिष्टं तत्कर्म्मिणः देवः प्रादुर्भवत्यत्र तत्र सिद्धिर्भुते भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि क्रमाज्जाताक्षरत्रये ये मंत्रा
दशवर्णस्य भेदाः सिद्धिविनायकाः काममायेन्दिरापूर्वो मायाश्रीकामपूर्वकः लक्ष्मीमायास्मराद्यश्च मंत्रराजो दशात्परः त्रयो
दशात्परो मंत्रमन्त्र प्रपद्यते युगत्रये मन्त्रा यंत्र विधिस्तेषां पंचाशत्कविधानतः ध्यानं तृतीयमंत्रेत्र दशार्णोक्तमदाहृतं विंशा
र्णोक्तं द्वितीयेन प्रथमे यन्निगद्यते दशारि चापमशराणीर गाङ्कुशकराम्बुजे वेणुमादाय हस्ताभ्यां वादयन्तं मुदाविन्तं रविम
ण्डलगं कृष्णं ध्यायेदिष्टफलाप्तये अंगैरिन्द्रादिवज्राद्यैरर्च्चनाः सर्व्वसिद्धिदा वाणलक्षं जपित्वाग्रे दशांशं हविषा हुनेत् तर्प
णादिनतः कृत्वा सिद्धमंत्रः समाचरेत् काम्यप्रयोगितादीध कामोमंत्रैः प्रयोगकान् दशाद्यादशवर्णोक्तान्न वक्ष्यामि विंशः कलिस्थिति
॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चानत्रिंशान्मितेकलौ अष्टादशात्परो मंत्रः कामान्तोऽत्र प्रकीर्त्तितः नारदोऽस्य मुनिः कन्दो गायत्रं कृष्ण दैवतः
षड्दीर्घाविनकामेन षडंगविधिरीरितः विभ्राणं दक्षिणे हस्ते ममिनं दुग्धलड्डुकं वामेन दधिमध्याह्नपिण्डं सुन्दरमद्भुतं
वैयाघ्रनखसंदोभिगलेन ग्रेयनकविं सर्वादेदत्तनीती ... नवरत्नधकुंडलिकं एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रमेकलक्षमनन्यधीः
शर्करान्नेन पक्वेन दशांशं हविषा हुनेत् तर्पणादिनतः कुर्यान्मात्र ब्राह्मणभोजनं अस्मिलोके प्रावज्राद्यैरर्च्चना सप्तमी रिता

मे॰ रु॰ सरोजमध्यगंकृष्णंसंपूजयित्वाविधानतः तस्यैवसन्निधावम्भोजेतर्पयेन्मंत्रमुच्चरन् गोदुग्धेनसुपक्वेनसत्खण्डैःकदलीफलैः
तं॰ दध्नाचनवनीतेनपुत्रमाप्नोतिवत्सरात् पूर्वादिक्रमतोनित्यंसर्वतर्पणेनैवसिध्यति दध्नाज्यैर्मधुनातेनोद्भूतेनाशुविवर्द्धते ॥
३५२ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमन्त्रंत्रिंशन्नमेकलौ ऐंक्लींकृष्णायदेवदर्णान्तगोविंदपरमांवदेत् गोपीजनवल्लभायस्वाहान्तोद्विद्विवर्णकः
प्रागेवसर्वप्रदोनित्यंसाधकानामभीष्टदः अष्टादशलिपिःप्रोक्तंसुन्याद्यंवांगकल्पने विंशार्णतरोक्तवज्ज्ञेयासपर्याध्यानमुच्य

ते दलोर्द्धेस्फाटिकींमालांवामोर्द्धेदुनपुस्तकं प्रागेवसर्वप्रदोनित्यंसाधकानामभिष्टदः अष्टादशलिपिःप्रोक्तंसुन्याद्यंवांगकल्प
ने विंशार्णवरोक्तवज्ज्ञेयासपर्याध्याने) अधःकराभ्यांमुरलींवादयंतंमनोहरं पीताम्बरोमेघकान्तिर्मणीयन्मध्येतिकोमलः
मयूरपदसंवद्धकेशजालश्रियान्वितः सर्वज्ञोमुनिवृन्दैनसेवितःसर्वदैवतः अथसंचिंतयेद्देवंनारीनेपथ्यधारिणं युव
तीवेषलावण्यरमणीयतनंस्मरेत् पंचपंचेषुवेदत्रिवर्णैःपंचांगकल्पने वेदलक्षमनंजप्त्वाकिंशुकैर्मधुरान्वितैः द
शांशंजुहुयाद्ग्रोसाधकोमंत्रसिद्धये तर्पणादिततःकुर्यान्मन्त्रीपूर्वोक्तवर्त्मना मंत्रमेनंजपेद्यस्तुमंत्रीपूर्वोक्तवर्त्मना
देवसेन्द्रप्रहःकृष्णसमस्वपप्रादिजृंभयेत् गंगातरंगकल्लोलवाग्विलासमनोहरा गद्यपद्यात्मिकास्यस्यक्रवणाभारतीसदा
अशेषवेदवेदार्थसर्वशास्त्रविशारदः राजेश्वर्यपरंप्राप्यभुक्त्वाभोगाननेकशः ध्यानपूर्वोक्तमन्त्रेस्मौदेहंत्यक्त्वाहरिंव्रजे
त् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिचैकत्रिंशान्मितेकलौ नारीनमोभगवतेनन्दपुत्रायनन्दच पुषेश्रीगोपदेवीजनेत्युक्त्वाऽन्तवल्लभः

स्वाहाष्टाविंशद्वर्णोयं मन्त्रनिरस्य तु नारदः उष्णिक्छन्दो देवता च नन्दपुत्रोऽखिलेष्टदः आचक्रादिपदैः प्राग्वत्पंचांगं परिकीर्त्ति
ते रत्नपात्रं करे दद्दे हेमजातं च वामतः वहन्तं भावयेत् कृष्णं सखीभामालिंगितं सदा अङ्गालोके वशं वश्याच्येषु जनं परिकीर्त्ति
ते लक्षं जपेन्मन्त्रं याह्नविधा सर्वसिद्धये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि द्वात्रिंशन्मन्त्रमितं कलौ नन्दपुत्राय शाश्वात्रं शणमलाङ्गाय कीर्त्तये
त नतश्च वालवपुषे कृष्णाय पदमन्त्रं चरेत गोविन्दाय दशार्णो वा द्वात्रिंशद्वर्ण ईरितः मन्त्राख्यानारदा नुष्टुप् कृष्णः सखा जाजपादिकं
अष्टाविंशार्णवन्मोक्तं प्रयोगादशवर्णिकाः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रयस्त्रिंशन्मितं कलौ ॐ श्रीं ह्रीं हरभगवते नन्दपुत्राय वालव
पुषे वपणमलांगायतनश्चाष्टादशाक्षरः द्विवक्त्रविंशद्वर्णोयं छन्दो नुष्टुप् विधिर्मुनिः कृष्णो देवस्य प्रजायं प्राग्वन्मन्त्रं प्रकल्पये
त् रामैकादशपंचेषुष्टवर्णैरंगपंचकं अनन्त सर्वप्रयोगाय समष्टाविंशतिवर्णवत् मंत्रोयं सकलैश्वर्यकांक्षितार्थैकसाधनं
॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चतुस्त्रिंशन्मितं कलौ नामो नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय च स्वाहान्तः षोडशार्णोयं मंत्रराट् नारदो मुनिः
छन्दो नुष्टुप् देवतास्य रुक्मिणीवल्लभः स्मृतः षड्भिस्समस्तपुमार्णैः पंचांगं परिकीर्त्तितं कलायपणमलेकृष्णं सं नानालंकारमण्डि
ते पीतमालेपसद्वस्त्रस्वर्णवेत्रविभूषितं करपद्मेन रक्तेन श्लिष्यन्तं वामपाणिना चित्राभीष्टवतीं देवीं मे चगोकाञ्चनप्रभां
वामे हस्तस्थतांभोजामन्येनालिंगितप्रियां अंगैर्नीरदमर्वैश्च लोकपालैस्सदा स्मृतैः पूजनं यमिकर्म्मार्थं निःश्रेयसफला
हे समलक्षं जपेन्मन्त्रं हुनेत्मधुरलोलितैः दर्णांशेकमलैः पश्चात्तर्पणादि समाचरेत् महद्दैश्वर्यवशणादिकांक्षिभिः सेवितं

मे रु॰ मनुः अभीष्टकृन्मयोगायं विजयन्तु दशार्णवत्॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि षड्विंशन्मितेकलौ लीलादण्डमथितं नगोपीजनपटं वटे
तं न दोर्दण्डवालन्त्वेतिमेघश्यामं पटं तथा भगवन्याथविसोस्यादेनेनत्रिंशदक्षरः नारदोस्य मुनिः छन्दो गायत्री देवनामता
३८३ लीलादण्डधरः कृष्णो मन्वाज्यमिश्रितैर्भागैरैः पंचांगानि वर्णाणैः प्रोक्तं ध्येयं पुरोक्तवत् वामहस्तांबुजस्थेन लीलादण्डेन गोपिकाः
पुरांगना अमाकृष्टं मोहयन्तं महाप्रभं आत्मनः प्रियमित्रस्यांसं पहस्तान्यहस्तकं हतकं संस्मरेत्कृष्णमप्रमेयपराक्रमं अग्रे
263 विन्द्वादिवज्राद्यैः सर्वैनाशमलापहा॥ २४॥ लक्षमेकं जपेन्मंत्रं दशांशं तिलतण्डुलैः त्रिमधुक्तैर्हुनेत्सो आज्ञपूर्णादि समाचरेत्
नियमस्थो नरो योस्मं लीलादण्डमनुं भजेत् सुभगः सजगद्वन्द्यो रमाया भवनं भवेत्॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि षड्विंशेयः कलौ भवे
त् गोवल्लभाय स्वाहेति मंत्रः सप्तदशो मतः नारदो मुनिरस्यास्यादुष्णिक्छन्दश्च देवता गोवल्लभो हरिः प्रोक्तो गवां वृद्धिकरः परः
दशार्णोक्तविधानेन पंचांगविधिरीरितः इन्द्रनीलसमकान्तिं पीतवाससमच्युतं सर्पादिपिकनिकरैः समन्तकृष्णावनं सके
वेणुं वामकरे पक्षिं दक्षे पाशं च बिभ्रतं कपिलाजातिमध्यस्थमाह्वयन्तं वनं स्मरेत् एवं यजेत्ततः सम्यक्पीठे पूर्वोदिते शुभे आ
द्यांगानि समभ्यर्च्य जयेयोगनाष्टकं पीतो रक्तश्च सिन्दूरः श्वेतो नीलो भवेत्''' कालः कर्णांतकमित्रं प्रोक्तं ततो गणाष्टकं
पुरन्दरमुखास्तेमायुधानि ततः परं ध्यानामन्त्रं जपेन्मंत्रमावर्णलक्षं जितेन्द्रियः तत्सहस्रं हुनेन्मंत्री गोदुग्धेन पुरोक्तवत् गो
दुग्धैः प्रत्यहं सायमष्टसहस्रं जुहुयान्नृपः मोदार्थं च गवां वृद्धिर्जायते नास्य भूयसी दशादशोक्तवत्सर्वं विधावाम्यकीर्तितं स

दैं प्रयोगाः सिध्यन्ति संदृष्टाः स्वर्म्मिनो यथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि समप्तविंशार्णमिके कलौ तारो नमो भगवते श्रीगोविन्दाय संवेदन
द्वादशार्णो मनुः प्रोक्तो नारदोऽस्य मुनिर्मतः गायत्री छन्द उक्तं च श्रीकृष्णो देवता मतः वेदनेत्राग्निनागार्णैः संपूर्णैनाङ्गपंचकं
कल्पद्रुमतले रम्ये रत्नसिंहासने शुभे सर्वलक्षणसंपूर्णं निविष्टं नन्दनन्दनं प्रसन्नं स्तनभारेण गोवृन्देन युतं स्मरेत् मेघा
श्यामं करैर्दीर्णैर्हस्ताभ्यां बिभ्रतं तथा पद्मायताक्षं शङ्खस्य हस्तकुम्भाग्रतस्य च पारयासिंचमानं च ध्यातव्यो विस्मरव्ययः
रुक्मिणीसत्यभामाभ्यां भागयोर्वामदक्षयोः शङ्खमग्रे दृष्टतस्तन्मस्य भिंवसमर्च्चयेत् हृदादिकवचान्ताभिः केशरेषु च तत्त्वपि
देवाग्रादष्टपत्रेषु कालिन्दीं रोहिणीं तथा नाग्निजितीं सुनन्दां च मित्रविन्दां सुलक्ष्मणां जाम्बवतीं सुशीलां च चतुःकोणेषु भूपु
रे आग्नेयादिषु संपूज्या किंकिणीदामयष्टिकाः वेणुं च तस्य रोभागे श्रीवत्सं कौस्तुभं तथा वनमालां मुत्पुरेय देवाग्रादिस्मदक्षिणे
शार्ङ्गं गदां च चक्रं च वसुदेवं च देवकीं नन्दयशोदाधेनुं च गोपालांश्चापि गोपिकां दशदिक्षु प्रपूज्यैवं लोकपालांश्च हेतयेः
देवाग्रतस्तस्य वामे कुमुदं कुमुदाक्षकं पुण्डरीकं वामनं च शंकुकर्णं ततः परं सर्वनेत्रं च सम्प्रत्वं सुप्रतिष्ठितमेव च देव
सोऽग्रतो वामे विष्व— क्सेनं समर्च्चयेत् एवं संचिन्त्य देवेशं वर्णलक्षं जपेन्मनुं तत्सहस्राणि गोक्षीरैर्जुहुयात्तर्प्पयेत्ततः आ
सनाराधनान्तं स्याद्गवं कुर्याद्वतेन्द्रितः दिनादावथमध्याह्ने सम्मपत्रितयेऽपि वा गोष्ठाभ्यासगतं कृष्णमर्च्चयेद्विधिनामुना
भक्त्या परमयोपेतो गोभ्यस्त्रग्गणमर्च्चयेत् दीर्घायुर्निर्भयश्चैव पतधान्ययशादिभिः पुत्रपौत्रैश्च सम्मित्रैराज्यान्ते विस्मेतिव

मे. कृ. तस्माज्जपेदमुं मंत्रं हुतं श्रीवाक्प्रदं शिवे ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्र्यष्टविंशात्मिके कलौ वदेत् गोकुलनाथाय नमो मंत्रो ष्टादशामनुः
तं. अत्रो मुनिस्त्रगायत्री छन्दो देवो हरिर्मतः वर्णद्वयेन पंचांगं सकलेन प्रकल्पयेत् कुण्डलै रत्ननयनं नीलांगाभं महाद्युतिं पं
३८४ चाग्निके चपावत्नमद्भ्लेन्नप्रवान्वितं ग्रैवेयांगदहारादिभूषणैर्जपशोभितं नानामुनिगणैर्दृष्टं सेवन्तं सस्लीलया प्र
दीरिते यजेत्पीठे चक्रे ईडिंकृशरेषु च चतुरंगानि संपूज्य वाम्हकोणेषु पूजयेत् दिक्पत्रेषु यजेन्मंत्री वीर्वासुदेवादिकांस्तथा
364 रुक्मिणीसत्यभामां च लक्ष्मणां जाम्बवन्तिकां तदहिश्च सर्व्वादीनां वज्रादीनां च पूजनं वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं तन्महस्रं ततो हुनेत्
पलाशोत्थसमिद्भिर्वा पायसैर्हुतसंस्कृतैः तर्पणादि ततः कृत्वा समर्द्धिर्महतीं भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कलौ गोविंमिते हरिं
तारं रमां द्विंयं कामं श्रीकृष्णाय ततो वदेत् श्रीगोविन्दाय चेत्युक्त्वा श्रीगोपीजनवल्लभः ङे-न्त स्विधा रमा बीजं पंचविंशाक्षरो मनुः
नारदो मुनिराख्यातो गायत्री छन्द उच्यते श्रीकृष्णो बलदेवेन युक्तः प्रोक्तोस्य देवता वेदवेदैर्भूगोरामसंपूर्णैः षडंगकं मे
वितो वैनतेयेन मेदिनीमरपस्थितो ५२ रमं तो दिव्यभावेन वलकृष्णो तं संस्मरेत् पूजाजपप्रयोगादि सर्वं ज्ञेयं दशार्णवत्
॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चत्वारिंशक कलौ मनं पककन्दर्षिर्देवादिप्रयोगान्स्प्रष्टाणावधि कृष्णेकादरो मंत्रः सर्वकामसमृद्धिदः
नारदोस्य मुनिर्देवा गायत्री छन्द उच्यते देवस्तु बालगोपालः षड्दीर्घान्वितकामतः षडंगानि ततो ध्यायेत् स्थितं कमलोदरे
रक्तपद्माभनेत्रं च किंकिणीविलसत्कटिं हस्ताभ्यां नवनीतं च पायसं चापि बिभ्रतं कण्ठदेशे जनरयं स्वर्णनर्दविराजितं

मेघश्यामे च पवित्रे गोपगोपीजनावृते यजेन्मूर्त्ताविति पीठे वह्नीशासुरवायुषु हृदादिकवचान्तानि चाग्रे चाङ्गानि साधकः द
शं तन्तु रतोऽभ्यर्च्यादिविसृज्य तदिह स्ततः आवाहनमस्त्वाभ्यां देवानन्त्रार्दी असमर्च्चयेत् लक्षं जपेद्दुनेदनोः पलाज्य हविषा तथा
कृत्वा ब्राह्मणभोज्यान्तमीप्सितार्थांल्लभेत सः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कनीवेक चतुर्म्मिते मधवकृष्णः प्रकटः कृसेभ्यस्याम नमन्तः
पटत्रेहवनामार्थं अहये संप्रसाधयेत् विप्रादिपरतान्नास्त्वनाममंत्राधिकारिणः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि द्विचतुःसंमिते के
लौ ॐ कृष्णस्त्विति मंत्रोऽयं त्रिवर्णः परिकीर्त्तितः न्यासादिकप्रयोगान्तं सर्वं पूर्ववदस्य तु मुनिभिस्तु विशेषेण संसेव्यो भुक्तिमुक्त
ये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्रिचतुःसंमिते कलौ ॐ कृष्णायेति मंत्रोऽयं वसुवर्णो विलेपुदः न्यासादिकं प्रयोगान्तं सर्वं प्राग्वत्समा
चरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वेदवेदमिते कलौ कृष्णाय स्वाहेत्ययं पंचवर्णः प्राग्वज्जपादिकं ॥ अथातः साधककृते संमिते कामबीज
योः मध्ये कृष्णाय पंचवर्णः सर्वं पूर्ववदेव हि ॥ अथातः षट्परिमिते गोपालायाग्निगेहिनी षडक्षरोऽयं न्यासादिप्रयोगान्तं च पूर्वव
त् ॥ अथातो नगवेदाख्ये क्लीं कृष्णायाग्निगेहिनी षडक्षरो मंत्रराजो जपध्यानादि पूर्ववत् ॥ अथाब्धिवेदके लोके कृष्णायेति पदं वदे
त् गोविन्दायेति सप्तार्णः प्राग्वन्न्यासादिकं मतं ॥ अथातो वेदनेत्रे ह्रीं मायाकामबीजतः कृष्णाय कामबीजं च प्राग्वन्न्यासादिको
मनुः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि पंचाशत्प्रमितेऽष्टधि भक्तानां यदि वान्तोऽयं मष्टवर्णः प्रकीर्त्तितः ॥ अथैकपंचप्रमिते सप्रसन्नात्मनेन
मः अष्टवर्णः समाख्यातो न्यासाद्यं पूर्ववन्मतं ॥ अथ द्विपंचप्रमिते कामः कृष्णाय संवदेत् गोविन्दाय पुनः कामो नववर्णः परिकी

मेरु॰ र्त्तितः॥ अथ त्रिपंचप्रमिते कुसमोगोविन्दपव्वव ऊँ त्र्यम्बक हृदयान्तश्च मंत्रः प्रोक्तो नवार्ण॥ अथ वेदेषुमिते कामं ग्लौँ काममन्त्ररेत
तं॰ प्रणामलं गायहृदयं रसार्णः परिकीर्त्तितः॥ अथ बाणेषुमिते बालान्ते वपुषे वटेत् कुसुमायवह्निजायान्तो मंत्रः प्रोक्तो दशाक्ष
३८५ रः॥ अथ षडृणमिते क्लीं कुसुमायपरान्नर ततश्च बालवपुषे स्वाहान्तोऽयं मनुर्दशः॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सप्तबाणमिते कलौ
कामबीजहृदयं कुसुमपदं वेदार्णमुच्यते मुन्यादयः षडंगानि वैकार्णोक्तेन वर्त्मना तद्ध्यानं विशेषोऽत्र कल्पवृक्षतले स्थितं
अंगदावरणं सर्वैनिधिभिस्तदनन्तरं महापद्मश्च पद्मश्च शंखो मकरकच्छपौ मुकुन्दकुन्दनीलाश्च खर्वश्च निधयो नव लो
कपालैश्च वज्राद्यैः पञ्चात्‌ आवरणाह्वयं एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं वेदलक्षं जितेन्द्रियः दशांशं जुहुयाद्‌ ग्रीष्मफलैर्मधुराप्लुतैः
तर्पणादि ततः कुर्यान्सर्वांगं मंत्रसिद्धये मधुत्रयसमभ्युक्ताश्चहुतैर्दिनागमे दशाहात्प्रयोगाश्च कर्तव्याः साधकेन तु
भुक्तिप्रदो मुक्तिदश्च गतकामकरस्तथा॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वसुवर्णमिते कलौ भूतनयनोरथः कामबीजयोरेकयोर्ज
नात्‌ मंत्रान्तरेऽप्युगेह्नानारदाद्यैरुपासितं षष्ठीर्वभाजाबीजेन तारशोनां गकल्पने शोनोद्याने कल्पवृक्षमूले वटोलिकास्थि
ते किंकिणीसंवृतकटिं नीलालकं चितमर्द्दजं चित्रव्याघ्रेन सरणीलतालंकारशोभितं आरक्तवर्णगोपीभिः ध्यायांकलितं मु
कुः प्राग्वत्‌ जपादिकं सर्वं पुरश्चर्यान्तथैव हि ता मधुराक्तैर्हुनेन्मंत्री रक्तपद्मैर्दशांशतः तर्पणादि ततः कृतागुरुं यत्नेन तोषये
त्‌ मधुरत्रयसंसिक्ता मारकोशालिमंजरी नहुयात्रिसप्ताष्टार्द्धशतमेकेन मंत्रयोः मण्डलान्सर्वमसाप्यावसुधाहस्तगा

भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नववाणमितेकलौ वाग्रजावरमां ह्रीं श्रीं क्रीं श्रीं जयजयेति च कृष्णकृष्णेति चाभाष्य निरंतरणदेवदे
न् क्रीडाणक प्रमुदितेरेन सेपदमश्चरेत् नित्यप्रियाय कृष्णाय क्लीं गोपीजनवल्लभा यस्वाहा श्रीवह्नीवावाक हृदिपंचाशल्लिपि
र्मनुः आनन्दनारदमुनिर्विराट्छन्दोमारदेवता संमोहनहरिः प्रोक्तो मन्त्रवर्णैः षडंगकं आद्यन्तैश्च त्रिभिर्बीजैः संपुटैस्तत्क्रमेण
च अष्टभीरविभिः श्रोत्रैर्गजैरेकैनेत्रबिन्दुभिः न्यासादिकं ततः कृत्वा देहे पीठं प्रकल्प्य च हस्तद्वयं ट्णार्णौक्र विधिनान्यासमाचरे
न् षडंगं न्यस्य कामान्तो पंचकं च प्रविन्यसेत् त्रिवारं मूलमंत्रेण व्यापकं च ततश्चरेत् कामसंपुटितान्न्यसेन्मातृकार्णान्यथापु
रा दशतत्त्वादिकं न्यस्य तत्त्वं मूर्त्तिपंजरं सृष्टिस्थितिषडंगानि वाणान्न्यसेत् सर्वं भवेत् सर्व्वमर्च्चामराग्रेन विधानेन विधाय वै
साधकः सर्व्वलोकेशं ध्यायेत्संमोहनं हरिं पुरीतमे विजेरम्यपर्वते च पिमध्यगे भानोःशोभाविचित्रेणमणिभिर्दीपितान्तरे
उद्यानवापितडागनानाजनमनोहरे तत्रापिरम्येविपुलेविश्वकर्म्मविनिर्मिते नानारत्नगणाकीर्णे गेहे संचिन्तयेद्धरिं ना
नालंकारशोभाढ्यं श्रीवत्सांकितवक्षसं नानासुगंधरुचिरं सांकव्यस्तकरांबुजं विहिताभोजयुग्माभ्यां जविपातां च कामतः
आलिंगितं च वाहुभ्यां स्वेरमक्षाविभूषितं स्वदत्तास्थितयाश्लिष्टं प्रणामया सत्यभामया रक्तपोजान्वितवन्ता च श्लिष्टं वामस्थयातया
कालिंद्या च परीरब्धं सृष्टदेशस्थयाविभुं यमंगदां शंखचक्रे च तमिर्दयतं करैः करद्वयलसद्देणुविभावितमुखांबुजे च
नर्दितवहिर्द्वैर्म्मनिभिःसेवनेत्रतं ॥१०॥ एवंध्यात्वातत्सर्व्वोक्ते पीठेदेवं समर्च्चयेत् विंशार्णैर्दितयं वसमयगात्रविलेखयेत्

मध्यस्य पीठपरितः पूर्वादि विलिखेत्क्रमात् ह्रूँ ह्रीँ ह्रूँ ह्रीँ वबीजानि शिष्टैर्वर्णैः प्रवेष्टयेत् दशबीजैर्विरहितैर्द्विचत्वारिंशत्संमितैः
षट्कोणेष्वक्रमाल्लेख्यं ऐँ ह्रीँ श्रीँ ईशकोणतः पुनस्तान्येव तैः कृत्वा त्वेकं षट्प्रागवत्समाचरेत् अर्घ्यपात्रादि संस्थाप्य मध्यबीजे हरिं य
जेत् यथाध्यानं वतन्पूर्वादिषु चाष्टरुक्मिणीमुखाः अंगानि षट्सु कोणेषु बाणान्केशरगान्यजेत् दलमध्ये तु लक्ष्म्याद्याः तदग्रे तु पना
दिकाः यजेत्कुसामभमग्रे तु पृष्ठगं वाञ्जनेयतः शंखपद्मनिधी पूज्यौ शुक्लवर्णौ तु पार्श्वयोः सर्वदा चाभिवर्षन्तौ धाराभिर्वसुसंचयं
हेरम्बं शाम्बनामानं दुर्गां चेतनदं ततः विष्वक्सेनं च कोणेषु वर्णगंधादिना यजेत् रक्तमारकतश्यामदूर्वाकनकवर्णकान्
तद्बहिर्वासवादीनां वज्रादीनां च पूजनं दीक्षितो विधिना मंत्रं प्राप्य मन्त्रगुरोः कृती दर्शनं भाषणं स्पर्शं वचनश्रवणादिकं
वर्जयेत्तु जपेल्लक्षं स्त्रीमात्रस्य गुरोरपि सिताज्यमधुमिश्रेण दशांशं पायसैर्हुनेत् तर्पणं मार्जनं कुर्याद्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः
मंत्रमेनं जपेद्यस्तु प्रत्यहं विधिनामुना न मर्दयन्ति गीर्वाणा लोकानन्दकरप्रभाः दिवादौ शर्करायुक्तदुग्धयुग्व्याजलैः शुभैः
सन्तर्पयेद्यस्तु पाणौ तस्याग्रे भवेद्ध्रुवं इन्दुश्रीजलविंदाभा तद्भिर्मूर्तिर्महार्णवे चन्दनचन्दनपंकाक्तमालतीकुसुमैर्यवैः श्र
श्रुतं मंत्रवर्णैर्नयो जुहोति विभावसौ त्रैलोक्यं तद्वशे तिष्ठेत्ख्यातः कविवरो भवेत् मंत्रिणो ध्यानमात्रेण मंत्रस्यास्य यथाविधि
वश्या भवन्ति सततं स्मरार्ताः सुरयोषितः जपादिकर्मभिर्नूनमेतस्मात्किं न लभ्यते साहंकारा भाविकीं त्यक्त्वा वित्तमेताः स्वमंत्रि
णां गृहे नित्यमदस्यन्तो सेवन्ते भक्तितत्पराः रोगदारिद्र्यपापौघदुष्टग्रहविषादिभिः जरापमृत्युदौर्भाग्यदुःखादिरहितः सदा

पुत्रपौत्रधनारोग्यवरस्त्रीगोपवारिभिः समेतः सर्वसंपद्भिर्यशस्वी दीर्घजीवनः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कलौ षष्टिमिते मनं
देवकीसुतगोविंदवासुदेवजगत्पते देहि मे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणं गतः द्वात्रिंशदक्षरो मंत्रो नारदोस्य मतो मुनिः
छन्दोनुष्टुप् देवता च कृष्णः सन्तानदायकः पादैश्चतुर्भिः सर्वेणपंचांगानि मनोर्विदः शंखचक्रधरं देवं घनसवर्णं चतुर्भुजं
सर्वाभरणसंदीप्तं पीतवाससमच्युतं मुहूर्त्तपिकं संयुक्तं विसतेजोपबृंहितं समर्पयंतं विप्राय नष्टानानीय बालका
न् ध्यात्वा जपार्चनादीनि कुर्यादिक्रियापरायणः अर्चनाम्नादिवस्त्राद्यैर्हृदि नोस्य महामनोः लक्षं जप्त्वा तद्दशांशं जुहुयाद्धो घृतेन न
च तर्पणादि ततं कुर्यान्मंत्रः सिध्यति मंत्रिणः दशाम्नामर्दरात्रेतु कृष्णपदस्य मंत्रवित् पुत्रार्थं शान्तिकं कृत्वा तत्रस्थो विष्णुमर्च स्वस्ति
येत् य एवं भजते मंत्री साधकः पुत्रकांक्षया सोवश्यं लभते पुत्रं विनीतं चिरजीविनं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चैकषष्टितमे क
लौ वसुदेवाय निगडच्छेदनेति पदं वदेत् वासुदेवाय हूं फट् स्वाहा विंशार्णको मनुः नारदोस्य मुनिः प्रोक्तो गायत्री छन्द उ
च्यते श्रीकृष्णो देवता प्रोक्तो निगडच्छेदकारकः न्यासध्यानजपार्चादि दशावर्णोक्तवद्भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नेत्रषष्टिमिते क
लौ कामबीजात्मको मंत्रो मुनिर्मोहननारदः छन्दो गायत्रकं देवः कृष्णः संमोहनो मतः षड्दीर्घभाजा बीजेन षडंगानि प्रकल्प
येत् आसनन्यासपर्यंतं मंत्रविन्यासविधायतः अंगुलीषु न्यसेदंगं हस्ततलयोरपि पंचांगुलीषु बाणांश्च सर्वांगे क्रमतो न्यसे
त् बीजसंपुटितान्न्यसेन्मातृकार्णाननन्तरं षडंगानि पुनर्न्यस्य यथास्थाने शरान्न्यसेत् शिरोवदनहृल्लिंगपादेषु क्रमतः सुधीः

मे तं. शोषणप्रमथनेनैतान् पंचवीजप्रदर्शकान् जगत्संमोहनं कृत्वा संध्यामेत्य स्वात्मसमाहितः वृंदारकद्रुमोद्यद्वटविलसत्कल्पशाखि
ते नः मूले हृद्यस्थली राजद्रत्नसिंहासनोपरि वामस्कंधे पदद्विपतेः स्थितं वंधूकसन्निभं अविशंखरणीन्पाशं पुष्पचापेक्षुकार्मुके
३५० पद्मं गदां च हस्ताब्जैरष्टभिर्दधतं निजैः पूर्णनेत्रं कुण्डलिनं हारिणं मुकिरीटिनं किंकिणीनूपुराद्यैश्च मुद्रिकारत्नमालकैः
पीताम्बरै रक्तलेपैर्युक्तं वामोरुगां रमां आलिंगन्तं वामवाहुस्थितपद्मां मदस्खलीं विशालश्रीटिने पीठे भूषणाद्यैर्यजेद्धरिं प
ञ्चाङ्गानि वाणांश्च न्यासमार्गेण पूजयेत् किरीटं मस्तके श्रोत्रद्वये कुण्डलयुग्मकं वक्षःस्थमाणिहस्ते च श्रीवत्सं कौस्तुभं तथा
वक्षो हृदि ततः कण्ठे वनमालां नितम्बके पीताम्बरं महालक्ष्मीं वामांके वीजपूर्विकां अष्टपत्राकर्णिकामध्ये दिग्विदिक्ष्वंगदेवता
नहृद्दिक्षु तरो वाणान् दिक्षु कोणेषु पूर्ववत् यजेदुग्राग्रपत्रेषु लक्ष्म्याद्याः प्रोक्तलक्षणाः इन्द्रादीन् पूजयेद्वाह्ये वज्राद्यानायुधान्यपि
जपेद्वादशलक्षाणि पलाशकुसुमैर्हुनेत् त्रिस्वाद्वक्तैस्तर्पयेच्च सहस्रद्वादशावधि आत्माभिषेकं कृत्वाथ विप्रान्भक्त्या तोषयेत्
अनेन मनुना तोयैर्म्रीहिनीपुष्पसंयुतैः दिनादारभ्य तं मंत्री तर्पयेद्यः सतां हि सः सर्वान्कामानवाप्नोति वांछितान् मंत्रवर्जितान्
अयुतं सर्पिषा हुत्वा ससंपातं हुताशने तावज्जले च संपातं हुतं सा भोजयेत्स्त्रियं यत्तस्य वशगा सा स्यात् स्नापितं वशमानयेत्
अष्टादशलिपिप्रोक्तं वश्यकर्म्म त्रमसाधयेत् एवं यो भजते मंत्रं भोगान्भुक्त्वा हरिं व्रजेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि रामषष्ठिमिते कलौ
जन्मानवसै वगायत्री चतुर्वर्गफलप्रदा त्रैलोक्यमोहनाय विद्महे स्मराय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् मन्वादिसर्वं प्राग्वत्स्या

गायत्रीवत्पुरश्चर्या नाशयेत्सर्वपापानि सिद्धेयं कल्पवल्लिका यद्यदिष्टं भवेत्कार्यं सहस्रात्प्रयुतादपि यथायोग्यं जपेत्साध्यमसा
ध्यं च प्रसिद्ध्यति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वेदषष्टिमितेकलौ ग्लौं मितेकादरो मंत्रो जगतीछन्द ईरितं ऋषिस्तु नारदः प्रोक्तः श्रीकृ
ष्णो देवता मतः बीजं गकारश्चौंकारः शक्तिः प्रोक्तं षडंगकं षड्दीर्घान्वितबीजेन गकारं मूर्ध्नि विन्यसेत् लक्ष्मौ नाभौ तथौ गुह्ये वि
न्दौ पादद्वये न्यसेत् कदम्बमूले क्रीडन्तं वृन्दावननिवासिनं पद्मापरिस्थितं वंदे वेणुं गायन्तमीश्वरं पीताम्बरधरं देवं वन
मालाविभूषितं मयूरपिच्छसंयुक्तं सर्वाभरणभूषितं गोपीभिर्गोपवृन्दैश्च सेवितं कृष्णमर्चयेत् दशार्णवच्च पूजा स्याति
ग गोपालसंमनोः लक्षायुतसहस्राणि वर्णार्थ्यसज्जपो मनोः हुतहोमाद्दशांशेन तर्पणादिततश्चरेत् युक्तं संसिद्धमंत्रस्तद
शार्णोक्तप्रयोगकान् कुर्यादिहतसौभाग्यं मन्तो याति हरेः पदं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि पंचषष्टिमितेकलौ कामबीजान्तरे कृष्ण
मंत्रो यं चतुरोमतः नारदोस्य मुनिश्छंदो गायत्री देवता मता कृष्णः ककारो बीजं स्यादीकारः शक्तिरुच्यते षड्दीर्घसेदमन्त्रेन
मूलेनैवांगकल्पनं ध्यानपूजाप्रयोगादि पिंगगोपालवन्मतं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि रसषष्टिमितेकलौ नारोनमश्च कृष्णा
यमंत्रो रसमितार्णकः नारदोस्य मुनिश्छन्दः पंक्तिः कृष्णश्च देवता नारो बीजं नयापेश्री शक्तिः प्राग्वज्जपादिकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मि सप्तषष्टिमितेकलौ नारो नमश्च श्रीवत्सांकाय तिग्मवर्णकः नारदोस्य मुनिश्छन्दो गायत्री देवता मता श्रीकृष्णः प्रणवो
बीजं मायाशक्तिश्च पूर्ववत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वसुषष्टिमितेकलौ उत्तिष्ठ श्रीकर स्वाहा मनुरष्टादशो मतः वामदेवो मुनिः पं

मेरु· क्लीं स्कन्दो विसर्गश्च देता हूं भीषयद्वयं हूं वहूं मंत्रेत्रासयद्वयं शिरः शिखा च वर्मान्तं प्रमर्दययुगं मत वर्मप्रध्वंसययुगं वर्मान्तं
तं· रक्षयद्वयं हूं मन्त्रमस्त्रं संप्रोक्तं पंचांगानि मनोः क्रमात् षडंगानि न्यसेन्मंत्रवर्णैर्मन्त्री यथाविधि पंचांगं नेत्र जठरे पृष्ठे शुक्र (?)
३६८ मतो न्यसेत् विद्याकरयोर्न्यासं मंत्रार्णैरष्टभिः सुधीः दक्षतर्जन्यादिकावयावन्यादामतर्जनी सृष्टिरेतद्वैपरीत्यं संहारो
गदितः स्थितिः दक्षान्यतर्जनीपूर्वा कनिष्ठायुग्मकान्तिकी द्वावसपाधावीजयुता मंत्रे अंगुष्ठादिषु विन्यसेत् सवीजसर्वकाक्कामानंगु
ष्ठादिषु विन्यसेत् ततो वाणार्णपुटितमातृकां च प्रविन्यसेत् प्रकृतिं च महत्तत्त्वमहंकारस्तथोपयः (?) तेजस्तोयधराश्चेति तत्वाष्टक
मदीरितं चास्त्रमंत्रार्णसंपुटं कं पादे लिंगे तथा हृदि मूर्ध्नि शीर्षे हृदि पुर्हृदये सकलांगके न्यसेत् संहारउक्तोयं सर्गस्तद्वि
परीतकः तारसंपुटमूलेन त्रिशो न्यसेत्ततो पुनः कामास्यहृन्नाभिगुह्येजानुपादेषु विन्यसेत् पदास्यष्टिस्त्रनाभ्याधाहृद
न्नास्यितिरीरिता सर्गोन्युत्क्रमतश्चापि संहारो मंत्रिभिर्मतः मंत्रार्णानीमयं प्रोक्तस्त्रिधान्यासो धनप्रदः मूलाधारे हृदि स्तने वाहू हं
होरुनाभिषु मंत्रार्णान्विन्यसेन्मंत्री न्यासोयं दार्द्ध्यकारकः गले च जठरे हस्ते स्तनयोः पार्श्वयोस्तथा पृष्ठे च विन्यसेद्वर्णान्न्यासो
यं शुभकारकः मुखनेत्रश्रोत्रनस्यहस्ताग्रमणिबंधयोः कूर्परे वांसके न्यसेन्मनोर्वर्णान्यथे प्रदान् पादान्पादाग्रयोर्गुल्फ
योश्च जान्वनोश्च नितम्बयोः मंत्रस्य विन्यसेद्वर्णान्न्यासोयं कामिकः स्मृतः दक्षबाहौ तथा मूले मध्ये च मणिबंधके अंगुष्ठादौ न्यसेद्वर्णान्वं
वद्योधर्मवृद्धिकृत् एवं न्यसेद्वामबस्ते पृष्ठः पापनिवर्त्तकः दक्षोरुमूले जानौ च गुल्फे पंचांगुलीषु च अयं तु सम्मोन्यासो वामांगे

368

नष्टमोमनः दन्तांगुष्ठंसमारभ्यवाममध्यान्तंविन्यसेत् क्रमेणमंत्रवर्णांश्चन्यासोयंनवमःस्मृतः पदंतुपादयोर्न्यसेन्मासतल
दृशमोभवेत् मूर्द्धालिकण्ठहृदयेजठरेचोरुजानुनोः पादयोश्चन्यसेद्वर्णान्न्यासएकादशःस्मृतः त्वगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जा
शुक्रमरुत्स्वच क्रमेणविन्यसेद्वर्णान्न्यासोयंद्वादशःस्मृतः दत्तगण्डेवदन्तांसेनत्वमनेदत्तपार्श्वके दत्तस्फिचिवजंघायांवामपादेथयंत
त्रयोदशः पदंप्रविन्यसेद्वामगण्डादौसवत्तदृशः प्रथमार्णंपादतलेपदंपादाग्रजानुषु गुदाण्डगुह्यकंदेषुपार्श्वनाभौ
वत्र्यकं वत्सःपृष्ठहृदंसस्कंकण्ठवक्त्रनसोत्तले श्रोत्रनेत्रहृदयेवात्रललाटेशस्तमीरितं सर्वोपद्रवहन्त्रायंन्यासःपंचद
शःस्मृतः शिरोदिसर्वहस्ताभिगुह्येजानेविष्णुन्यसेत् षोडशोयमितिप्रोक्तःसत्वपंजरसंज्ञकाः १ ततस्तनौमूलमंत्रंव्यापकत्वेन
विन्यसेत् नृसिंहपंचमेप्रोक्तमार्गेणैवन्त्रिपंजरं सर्वब्राह्मणवर्णविहस्तयोःतत्त्रिपन्यसेत् उर्ध्वांवैश्यंपृष्ठ्वर्णंपादयोरिति
विन्यसेत् न्यसेत्किरीटंशिरसिश्रुत्योर्मकरकुण्डले ग्रैवेयंकौस्तुभंकण्ठेहृदिश्रीवत्सहारकं अंगदेभुजयोर्न्यसकेयूरान्सर्व
बाहुषु कंकणौहस्तयोर्न्यस्यमेखलांचकटौन्यसेत् न्यसेदंगुलीषुमुद्राश्चन्यसेत्पीताम्बरंहृदयं परिधानेचोत्तरीयेपादयोर्नूपुरे
तथा विन्यसेच्छंखचक्रेचवामदत्तोर्द्धहस्तयोः अथस्तयोर्गदापद्मेततोध्यानंसमाचरेत् दुग्धांभोधौसितद्वीपेनानामणिगुणो
र्ज्जिते वनेसंचिन्तयेत्तत्रसकलर्त्तुनिषेविते नानाकल्पद्रुमाकीर्णेसपुष्पफलशोभिते नानापक्षिगणाकीर्णेकान्तारशोभनसं
कुले तस्मिन्वनेपक्षिराजस्थितेहाटकसन्निभे न्यासोक्ताभरणैःशास्त्रैरुपेतंदीप्ततेजसं सुरासुरर्षिप्रमुखैःसेवितंचाप्सरोग

मे रु॰
तं॰
३६९

तौः प्रसन्नवदनं ध्यात्वा तानवेदेवं प्रपूजयेत् पूर्वोक्तपीठमूलेन मूर्त्तिं संकल्प्य चाह्वयेत् अंगानि कर्णिकायां च दिक्पत्रेषु
चतुर्ष्वपि श्रियं पीतां रतीं रक्तां पुष्टिं कान्तीं सितासिते इन्द्राद्यांश्चापि दिक्पत्रे वज्राद्यांस्तद्बहिर्यजेत् अष्टलक्षं जपेन्मंत्रं नियमस्थो जि
तेन्द्रियः बिल्वदुग्धैस्तु समिधा होमः प्रोक्तोऽष्टांशतः अजैर्दीप्यान्नमधु हुनेत् सर्पिषाज्यादिना तत्स्मरेत् गुरुं संतोष्य विप्रांश्चैः सिद्धमंत्रो भ
वेद्ध्रुवं ततः कुर्वीत मंत्रज्ञैः प्रयोगानिष्टसिद्धये दुग्धाक्तैः सरसिजैरयुतं जुहुयात्क्रिये मधुरत्रयसंयुक्तैः पलाशकुसुमैर्हुने
त् मेधावी जायते प्रीत्यं प्रयोगे च तिलैर्हुनेत् कान्त्यर्थं केलाज्यैः ·· दुग्धाक्तैराभिरायुषे त्रिस्वादुयुक्तैः लवणैर्जुहुयान्निशि महि
म्बकं अष्टाधिकं च मासेन सामरश्रीर्हृतां नयेत् काकच्यास्सर्वयोषासु वा अं मा त्रवणगाश्च च अयुतं जुहुयाद्राज्यं दुर्वाभक्तैश्च शो
धितं भुंजीत प्रत्यहं भक्त्या गुरुं संतोषयेद्धनैः वस्त्रालंकारणाद्यैश्च ब्राह्मणांस्तोषयेदपि प्राणापमृत्युरोगादिन्नाशयेदायुश्च वि
दति सर्वाविमुक्तस्तु दिश्वरत्वेन प्रातस्तं जपेत् उत्तिष्ठवाहुः षण्मासाद्दनाढ्यः पशुमान् भवेत् दुग्धमध्ये प्रातरमुं रमेशं तर्पयेद्बुधः
अष्टाधिकं सहस्रं तु सलभेद्विराट्समां समिष्टमन्त्रं लभते वनेषु भन्त्यवर्गायुक् षट्कर्माणि वसिद्धानि यान्ति विष्णोः परं प
दं ॥ अथोत्तमसप्तमो मंत्रस्ताराादिरयमेव हि यं जप्त्वा तेनावतारस्सर्वकामफलप्रदः ॥ अथ सप्तमितेवायं लक्ष्म्यादिर्जप्यते जनैः ना
वतारः सपवात्रदेवः प्रत्यक्षतां गतः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि चैकसप्तमितेकलौ अवतारोत्रमंत्रस्तु श्रीकृष्णशरणंमम वक्तः
पदैः समस्तेन पंचांगविधिरीरितः ध्यानपूजाप्रयोगादि पूर्वतरवदीरितं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ~~चैकसप्तमितेकलौ~~ अ

369

२१८

वौद्धमंत्रमहाफलं सत्यत्वात्रद्विजातीनामधिकारोस्तिकर्हिचित् वाममार्गरताविप्राःकुण्डकाजातिवेन्दुमन्ताः हीनावैदिकसं
स्कारैःप्रमादान्म्लेच्छतांगताः गोलकाश्चतथाजान्याकायस्थादयएवच वौद्धंविस्मृसमाराध्यभुक्तिंमुक्तिंप्रयान्तिते नमोभगवतेबु
द्धसंसारार्णवतारक कलिकालादहंभीतःशरण्यंशरणंगतः आद्यैःपदैश्चतर्भिश्चवर्णहितयेनच षडंगविधिराख्यातः
पूर्वैःर्णव्यापकंत्रिशः पद्मेपद्मासनस्थंचऊर्ध्वैर्नीलकरद्वयं गौरंमण्डितसर्वांगंध्यानस्तिमितलोचनं पुस्तकासक्तहस्तैश्च
नानासिद्धैश्चशोभितं इन्द्रादिलोकपालैश्चन्नतंवेनोवराहृतं एवंध्यात्वायजेत्पद्मेद्वात्रिंशद्दलसंमिते कर्णिकायांषडंगानि
दलेषिष्यान्यजेत्क्रमात् मीनांकंललितांवाचंयोगिनींज्ञानदायिनीं सर्वज्ञंसुगतंवुद्धंपार्श्वनार्थंतथागतं चार्वाकंधर्मराजंवजि
नंपद्मावतींतथा कामिनींचमहामायांश्रीकृत्संचविनायकं समंत्रमदंचन्मथिविनिधिचंद्रमनोहरं षडभिज्ञंदशबलंमा
ष्टारश्रीघनंतथं दण्डिनंमुण्डिनंक्षान्तश्रावकंलोकपोषणं तद्वाहोम्बुरोदिकांस्तदस्त्राणिचपूजयेत् वर्णलक्षंजपेमंत्रं
होमयेच्चहुताशदनं तुलसीमिश्रतोयेश्चभगवन्तंप्रतर्पयेत् मंत्रमेनंचक्रुर्वीतयेनान्येडःमाप्नुयात् परसाडःखकरणंम
नसापिनवाचरेत् एवंतुवर्त्तमानस्यवाक्सिद्ध्यादिस्वयंभवेत् राजानोवशगास्तस्यनाशंयान्तिउपद्रवाः भूतप्रेतादिपीडायां
महारोगभयेतथा अनेनमंत्रितंभस्मदद्याडःखान्प्रमुच्यते ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिकल्कीमंत्रंमहाफलं कंकल्किनेहृदन्तो
यंमंत्रःप्रोक्तःषडक्षरः मंत्रार्णैश्चषडंगानिपूर्णेनव्यापकंचरेत् मंत्रोपमन्तिगोयस्तैश्चतर्दपनाशकः ध्यायेन्नीलहयारूढं

मे.त. श्वेतोष्णीषविराजितं महामुद्रारहस्तं च कौस्तुभोद्दामकंचुकं मर्दयन्तं म्लेच्छगणं क्रोधपूर्णितलोचनं अन्तर्हितैर्देवमुनिसंघ
तं. ह्यैः संस्तुतं हरिं वैष्णवेन यजेत्पीठे पद्मे तं केशवे च वा षडंगानि च पत्रेषु पूजयेन्नरमेव कान् एवं कांचनं दीर्घभीमं घो
३७० रं भयानकं कालं नीलं लोकपालान् भूपुरे हेतयस्तथा षट्लक्षं तं जपेन्मंत्रं समिद्भिः पायसैर्हुनेत् तर्पयेत्सलिलैः शुद्धैः
प्रीणयेद्गुरुमरात्पि एवमाराधितो मंत्रः संग्रामे विजयप्रदः एतन्मायकमालोका दूरतो दुःहितीश्वराः प्रणमन्ति तथा म्लेच्छाः
प्राप्तवीर्यान्नित्यं संततं दिने दिने वर्द्धते श्रीर्मृतो वैकुण्ठमाप्नुयात् एते मनवः प्रोक्ताः श्रीविष्णोः परमात्मनः दशावताररूपस्य किं
मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ५३ इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मन्त्रे श्रीशिवप्रणीते दशावतारमंत्रप्रकाशः षड्विंशः २८ श्री
देव्युवाच देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक चतुर्विंशतिमूर्तीनां मंत्रांश्च मे पुनर्वद श्रीशिव उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्या
मि मूर्तिमंत्रानशेषतः भुक्तिमुक्तिप्रदान्विप्रैराराध्यान्सवनर्थिकैः कःब्रह्मानन्तसमरिः पूर्वशोहं वो हरिःस्मृतः वर्णत्रयात्मको
मंत्रः केशवः परिकीर्तितः पृथक्त्वाभ्यां षडंगानि पूर्णेन व्यापकं चरेत् आताम्रपद्मवर्णानन्ममागलं विधुसन्निभं शंखचक्रे हि शू
लेचनवतमालोकमण्डलं मुंडैः षड्भिर्दधानं वरदं वर्णविभ्रमकटिं अन्तर्वस्त्रोज्ज्वलं पंचनागयज्ञोपवीतिनं मायूरमुकुटं रम्यं
मकराकृतिकुण्डलं एवं ध्यात्वा यजेत्पीठे पद्मे वापि च वर्तुले सनन्दीकर्णिकायां गणेशं नन्दिकेश्वरं कार्तिकेयं भृंगिणं च
दलमध्ये समर्चयेत् दलाग्रेषु क्रमात् वापि प्रह्लादं नारदं बलिं पार्श्वयोः पृष्ठतश्चापि रमां मेवेदमातरं अग्रदलक्रमेणैव हंसं

370

पत्नीस्वरंतथा भृगुरेलोकपालांश्चतद्धेतीश्चसमर्च्चयेत जपेल्लक्षत्रयंमंत्रंमधुरत्रितयैर्हुनेत संतोष्यविप्रान्सिद्धिःस्यात्क
र्त्रीहर्त्रीतयात्मवान् इहलोकेसुखंप्राप्यअन्तेमोक्षमवाप्नुयात् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिनारायणमहामंत्रं नमोनारायणायेतिना
रायणष्टाक्षरोमनुः छन्दश्चदेवीगायत्रीसाध्यनारायणोमुनिः देवतापरमात्मास्यपंचांगविधिरुच्यते कुद्धोल्कश्चमहोल्कश्च
वीरोल्कोद्युल्कएवच सहस्रोल्कश्चतुर्थ्यन्तःस्वाहान्तोहेतिसंयुतः पंचांगमंत्राःसंप्रोक्ताश्चांगुष्ठादावपिन्यसेत अष्टाक्षरेणव्यस्तेन
कुर्यादष्टांगकंततः सहस्रकिरःशिखावर्म्मनेत्रास्त्रोदरपृष्ठके सहस्रारहुंफडितिकुर्याद्दिग्बंधनंततः मूर्द्धादिमुखहृन्नाभि
गुह्यजानुपदेषुच सृष्टिन्यासोयमुद्दिष्टःसंहारस्त्वरणादिकः नाभौरांगुलदेशेयंजान्वोर्णांपादयोश्चयं ॐमूर्ध्निनेत्रयोर्णांवदने
मुखेमोंतथाहृदि स्थितिन्यासस्त्वयंप्रोक्तोविमलैःपंजरंस्मृतम् सर्वन्यासेषुनारेणाउटिनार्णान्प्रविन्यसेत मूलाधारेहृदिमुखे
भुजयोश्चोरुमूलयोः नाभिदेशेप्रथमकोन्यासोयंपरिकीर्त्तितः गलेनाभौहृदिकुक्षिद्वयेपार्श्वद्वयेतथा पृष्ठेचेतिद्वितीयोयंन्या
सस्तुपरिकीर्त्तितः शीर्षमुखेनेत्रयोश्चकर्णयोर्नासिकाद्वये क्रमेणविन्यसेद्वर्णान्न्यासोयंस्यात्तृतीयकः बाहुमूलेबाहुमध्येम
णिबंधेगुलीषुच द्वहस्तेवतुर्थ्यःस्याद्वामबाहौनपंचमः द्वतोरुमूलेजान्वोश्च स्फिकांगुलिषुन्यसेत न्यासःषष्ठोयमुदितोवा
मोरौसप्तमःस्मृतः त्वगसृक्मांसमेदोस्थिमज्जाशुक्रानिलेषुच हृदिप्राणान्न्यसेद्वर्णान्न्यासोयंचाष्टमःस्मृतः शीर्षदृशोर्मुखहृज्जा
ठरोरुषुजंघयोः पादयोश्चन्यसेद्वर्णान्न्यासोयंनवमःस्मृतः गण्डयोरंसयोरूर्वोःपादयोश्चततःपरं वामाधरकरागेचक्रेदत्वायः

मे रु. करशंखके दक्षायांवामोर्ध्वकरेपंकजे दत्तहस्तके विविक्तिपंजराख्योयंन्यासोदशविधःस्मृतः दिव्यमेजोमरुद्व्योमाहंमह
तं. त्तत्वतिलया तत्वाष्टकमिदंविंदुयुग्मवर्णाद्यंतथान्यवत् ऊर्ध्वतेहृदयान्तेवस्थानेष्वेतेषुविन्यसेत् यल्लिंगहृणम्वेशीर्षेहृदिहृ
३७१ द्व्यापकेषुच संहारनामातन्वानोन्यासःसृष्टिस्तथोत्क्रमात् विंदुनादशक्तिशांतिरूपमात्मचतुष्टयं न्यसेत्सर्वतनौमंत्री देवतामा
वसिद्धये मूर्त्तिपंजरविन्यासंप्रणवाद्यंसमाचरेत् अंकेशवायधात्रेचललाटेनमसान्विते नारायणायवार्यम्णेचांहल्म
ध्येतुनाभिगं नारायणायचार्यम्णेवांहल्मध्येतुनाभिगं, ईंमाधवायमित्रायनमःप्रोक्त्वाहृदिन्यसेत् ईंगोविंदायवरुणायनमश्चै
वगलेन्यसेत् उंविष्णवेंश्शवेचनमोदक्षिणपार्श्वके ऊंमधुसूदनायभगावनमस्मात्दक्षिणांशके एं त्रिविक्रमायविवस्वतेहृ
द्गलगण्डके ऐंवामनायवेन्द्रायहृत्तत्वंवामपार्श्वके ओंश्रीधरायपूष्णेचनमोवामांशकेन्यसेत् हृषीकेशायपर्जन्यायोहृद्वा
वामगण्डके अंपद्मनाभायत्वष्ट्रेनमोवंशोप्रविन्यसेत् दामोदरायककुदिसर्गांत्नेविष्णवेनमः किरीटहारकेयूरमकराकृ
तिकुण्डलः शंखचक्रगदापद्महस्तपीताम्बरावृतः श्रीवत्सालंकृतवक्षस्थलश्रीभूमिसंयुत आत्मज्योतिःसंप्रदीप्तसहस्रा
दित्यतेजसे संभूयन्तानिरेन्यानिसर्वान्तेववदेन्नतः द्विसप्तन्यस्तोमंत्रोव्यापकत्वेनचोदितः ॥ अतःपरंप्रवक्ष्यामितत्वन्यास
मनुत्तमं तारोनमोमातृकान्तान्ताक्षरसविंदू हृदयान्तकान् परायेतिपदस्यान्तेऽस्मकनतनात्मनेनमः प्रोक्त्वाद्येतत्वमेहृदन्तवना
मस्थलानिच जीवंप्राणंसर्वतनौन्यसेदेतहृदयेवुधः वुद्ध्यहंकारमनसोहृदितन्त्रयंन्यसेत् मस्तकाननहृद्गुह्यपादद्वेशे

371

षुवक्रमात् शब्दस्पर्शौ च रूपरसगंधतत्त्वानि विन्यसेत् श्रोत्रत्वग्दृग्जिह्वाख्यघ्राणाख्यतत्त्वपंचकं कर्णयोः सकलांगे दृग्जिह्वाघ्रा
णेषु विन्यसेत् वाक्पाणिपायुपादाख्योपस्थाख्यं तत्त्वपंचकं मुखे पाण्योः पादयोः गुदे लिंगे न्यसेत् क्रमात् आकाशवायुतेजांसि जलं क्ष्मा
तत्त्वपंचकं मूर्ध्नि वक्त्रे च हृदये न्यसेल्लिंगे च पादयोः ततस्तु हृदये न्यासेन्मण्डलत्रितयं पुनः सूर्यसोमकृशानूनामर्कषोड
शादिकलं हंसरेवर्णस्वर्वं च योजयित्वा तु पूर्ववत् ततः कुर्याद्वासुदेवादिकन्यासं समुद्यते न्यसेदेषां नमः प्रोक्ता परायप
रमेष्ठिने वासुदेवेति तत्त्वात्मने नमो मस्तके मतं तारोयं नमः उत्तुङ्काः पुरुषाय पदं वदेत् ततः कुर्याद्वासुदेवादिकन्या
सं समुद्यते संकर्षणेति तत्त्वात्मने नमः सुखे विन्यसेत् ओं रं नमः परायेति सर्वायेति पदं वदेत् नारायणाय तत्त्वात्मने नमः पा
दयोर्न्यसेत् ओं त्रौं नमः परायेति नृसिंहाय पदं वदेत् कोपतत्त्वात्मने हृत्सु सर्वांगे व्यापकं चरेत् एवं विन्यस्य विधिवन्मातृ
न्नारायणो भवेत् ज्वररोगाभिचाराद्याभूताद्या यान्ति संक्षयं वैसवोटर्णपिन्सुरः पूर्वोक्तास्त ततः परं किरीटमंत्रनाद्यात्मके पु
ष्पांजलित्रयं मूर्त्याद्याधेद्देमेदवर्णाद्यकमलं गदां शंखं च चक्रं सूर्यकान्तिं पार्श्वयोर्धरणीरमे केयूरहारमकुटसपीता।
म्बरकुण्डले कौस्तुभोद्भवहृदयं श्रीवत्सांकितवक्षसं नवशक्तिसमायुक्ते पीठे देवं यजेत्ततः विमलोत्कर्षिणी ज्ञाना क्रिया
योगा तथैव च प्रह्वी सत्या तथेशाना नानुग्रहा नवशक्तयः तारो नमो भगवते विष्णवे परमस्वरेत् सर्वभूतात्मने वासुदेवाय पर
मस्वरेत् सर्वात्मसंयोगयोगपद्मपीठात्मने नमः पीठमंत्रः समाख्यातः सप्तत्रिंशद्भिरक्षरैः अनेन पीठं संपूज्य देवमावा

मे.तं. हयेत्ततः एह्येहि भगवन्देवलोकानुग्रहकारक यज्ञभागं गृहाणेमं वासुदेव नमोस्तु ते आवाहनं तु विधिवदुपचारैर्यथोदि
तं. तैः कर्णिकायां पश्चात्स्थाने यजेदंगानि पूर्ववत् केशरेषु यजेत्पश्चान्मंत्रवर्णान्समाहितः दिक्पत्रेषु यजेद्वासुदेवं संकर्षणं
३७२ तथा प्रद्युम्नमनिरुद्धं चक्रं चक्राब्जादिगदाधराः गौरहारिद्रकुसुमाभ्याम्रकनीलनिभाः क्रमात् शान्तिं श्रियं सरस्वतीं रतिं कोणेषु
पूजयेत् शुक्लस्वर्णपयःश्यामसंकाशास्त्वलंकृताः ध्वजं वैनतेयं शंखं गदां पीतां च पंकजं स्वर्णाभं कौस्तुभं श्यामं कुसुमाभम्
प्रालंबायां हिरण्यं वनमालां च सितां पत्राग्रतो यजेत् मधुरे प्राग्गमे पूज्याः स्वगाः कुसुमारुणाविराट् अनः शंखनिधिः पद्मनिधीश्वरौ
यरक्तराट् विघ्नःश्यामो नायपद्मर्गो विघ्नकुसुमेनोनिशानिभः आग्नेयादिदलेषु तेपूज्या आग्नेयादिगीश्वराः तदग्रे हेतयश्चैतिपद्वाववणा
पूजनं नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् तर्पणं जातेमल्लसंस्कारं प्राणवकर्णयात्वथानया योगः
स्याद्धिसंदीनायां हिजवन्नापवर्जितः दन्तलतेजपेन्मंत्रं त्रिमधक्तैः सरोरुहैः जुहुयान्नेयेद्वक्तुकसरीकेशराम्बुभिः मार्जनान्ते
मदाचारान्नजयेद्दैसवान्द्विजान् एवं सिद्धमनुर्मन्त्री प्रयोगांस्तु समाचरेत् साधुपाद्यं जंसीमंससर्वांगेपवलखुतिं निर्विषी।
करेणोध्यायेद्धिस्वंगरुडवाहनं एवमेव हरिंध्यायेद्रोगसंहारकर्मणि। दधिमध्वाज्यसंयुक्ताश्वत्थतरंगलसंमिताः गुडूची
रपुतेजुहुनाम्नमेवातितर्पयेत् शनैश्चरदिने स्पृष्ट्वा समगाल्मपानिना जपेदष्टोत्तरशतं श्रीपतेर्नामसन्तुना पंचविंशति
संजस्रामंत्रीशेयारोगवानभेत् चन्द्रसूर्योपरागे तु त्रिदिनं दिनमेव वा उपोष्याष्टसहस्रेण स्पृष्ट्वाशालीहूतं जपेत् यःपिबे

ल्ममेनेमेधांकवित्वंवादित्वं वशः विल्वैरयुतहोमेन सद्योयनपतिर्भवेत् पद्मतं तमयं सूत्रमयुतेनाभिमंत्रितं धारयेद्हृदि
णोहृन्तिसर्वतः साम्प्रदितः यतन्मंपैतः प्रोक्तमन्त्रे मंत्राष्टकं शृणु एतेखष्टौ मंत्रवर्णामंत्राष्टकमुदीर्यते कन्दर्पादि
वनाश्चैषां ध्यानादीनवदामिते गौतमोथ भरद्वाजो विश्वामित्रः क्रमेणच जमदग्निर्वशिष्ठश्चकश्यपोत्रिर्वर्यदोद्भवः गायत्र्य
स्त्रिगनुष्टुपचबृहती पंक्तिरेवच त्रिष्टुप्चजगती चैव विराट्छंदांस्यनुक्रमात् धरोध्रुवस्तथा सोमश्चापोग्निर्वायुरेवच प्रत्यू
षश्चप्रभासश्चविज्ञेयादेवताः क्रमात् अग्निर्भूर्वायुराकाशमादित्योग्निर्विधुश्चमे नवानि सप्तलोकास्तदेतानि सवराह्मकाः
शुक्लं हिरण्मयं कुसुम्भरक्तं कुंकुमसन्निभं पद्मकिंजल्कनीलाभे रक्तं वर्णाष्टकं मतं षडाधयोर्हृदान्नस्यान्नाविकतो न्यहिनी ययोः
प्रवयोस्त्रिवनत्वर्णोनिहतपंचमात्तरं उदात्तस्वरसमं वेति ज्ञात्वा वेदं जपेन्मनुं दयंत्वक्रगदापद्मकरे मूर्त्तीनमो ण्योः इत
राःस्युस्सक्रपांत्वगदापद्मकराः क्रमात् यामूर्त्तिः पूज्यते पूर्वमन्यास्तस्यामवनिहि अंगान्यन्निमपत्रेतमध्यसंपूजनं वर्जयेत् तत्र
प्रणवस्पूजायामंगावृत्तिस्तथादिमा द्वितीयावरणंप्रोक्तं मंत्रवर्णाष्टमूर्त्तिभिः वासुदेवादिकैः शांत्यादिसंयुक्तैस्तृतीयकं
तृतीयेष्टदले प्रोक्तारतिश्चापि धृतिस्तथा कान्तिस्तुष्टिश्चपुष्टिश्च समृतिदीप्ताख्याकीर्त्तयः वज्रादिभिश्चतुर्थंस्यात्प्रणावमस्यही
सप्तंवमी ९ मोर्बीमूर्तैस्तुपूजायांतर्णोवृत्तिचतुष्टयं यवर्णमूर्त्तिपूजायां तु लमेवावृत्तिद्वयं तृतीयावरणे वक्रं शांखं श्चापि गदा
हलं शार्ङ्गं चमुशलं वक्रं त्रिशूल इति पूजनं णाकारमूर्त्तिपूजायां प्राग्वदावरणद्वयं तृतीयेष्टदलेऽनन्तो वासुकिस्तक्षक

मे॰ स्तथा कर्कोटकस्ततः पद्मो महापद्मस्ततः परं शंखपालश्च कुलिकः प्रोक्तं मंत्राहुतित्रयं पकारस्य त्रिष्टजायामैशे सान्तथा।
तं॰ माहुति वामदेवादिभिः शान्त्यादिप्रयुक्तैर्यथाक्रमतः तृतीयायां मर्कटदले केशवाद्यान्प्रपूजयेत् चतुर्थ्यामष्टपत्रे तु वज्राद्यानि सम
३७३ र्चयेत् पंचमां दिग्दलेषु ब्रह्मी मत्स्याद्याश्चावतारकाः षष्ठ्यामीन्द्रादिकाश्चाग्रेन दशस्थानीति पूजनेन जपेन्मंत्रोऽपि लक्षाणि हुनेद्दशत
पूर्ववत् इह लोके सर्वं प्राप्य विष्णुसायुज्यमाप्नुयात् ॥ अथान्यं मुनिर्देवदेवो नारायणमंत्रं परं नारायणस्य चरणौ शरणं व्रत
ततो वदेत् प्रपद्ये तारश्चार्यश्रीमन्नारायणाय च नमो जितार्णको मंत्रो मन्त्राद्यं पूर्ववन्मतं षड्दीर्घयुक्तकामेन षडंगवि।
धिरस्य तु ध्यानपूजाप्रयोगादि पूर्ववत्परिकीर्तितं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि माधवस्य महामनुं दिग्प्रसिद्धिकरं काश्यपं यद्वा
मोविधिपूर्वकः रमांबिंदुयुतं प्रोक्तं मायां वायुतनोनमः नवार्णो महामंत्रः पंचांगानि क्रमान्यदेः शंखचक्रगदापद्मधरं पीता
म्बरावृतं वह्नांजलीरमावामे नारदयज्ञो च वल्लकी नारदः तुम्बुरुर्द्दे शंकराद्यैश्च संस्तुतं प्रसन्नवदनं ध्यायेद्वरदानसमुद्यु
तं पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठमध्ये लक्ष्मीसमन्वितं पंचांगं पूर्वमभ्यर्च्य पूजयेदष्टदले क्रमात् किरणाभूतपापापद्मयमुनां च सरस्व
तीं गंगामसितवरुणां गाण्डकीं च दलाग्रके विडंबनारदं भीष्मं चोद्धवो दामार्जुनौ बलिं विभीषणं च प्रह्लादं वाह्ये षोडशप
त्रके मोदं प्रमोदं सुमुखं दुर्मुखं गणनायकं ढुंढिराजं विशालाक्षं धूम्रभैरवमीश्वरं साम्बादि योगिनीं च दलपालांश्च विना
यकं जैनेन्द्रं च महामायां भूधरादिवानीनपि नक्षत्रं जपेन्मंत्रं होमप्राग्वत्समाचरेत् शान्त्यादिगुणसंपत्त्यै पुनर्वाक्सि

भाग्भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि गोविंदस्य परं मनुं गोविंदाय नमश्चेति षडर्णो मंत्र ईरितः शौनकोस्य मुनिश्छन्दो विराड्दे
विट्ठीश्वरः षडंगं मंत्रवर्णैः स्यान्मंत्रैर्णव्यापकं न्यसेत् शंखचक्रगदापद्मधरं ध्यायेत्किरीटिनं गरुडोपरि संस्थं च सनकाद्यैरुपा
सितं लक्ष्मीधराभ्यां सहितं मधुपदादिनकुण्डलं लोकरत्नाकरं दिव्यं दिव्यमालानुलेपनं पूर्ववद्दीक्षितयजेत्पीठे वैष्णवे नोक्त
वर्त्मना देवमावाह्य मंत्राग्रैः प्रथमावृतिरीरिता वक्राद्यैश्च द्वितीया स्यात्तृतीया सनकादिभिः सनकश्च सनन्दश्च सनन्दनस
नातनौ सनत्कुमारश्च पराशरो व्यासश्च नारदः शौनकाश्च सप्तमः एवं स्याद्वसुधी लोकपालकैः तदायुधैः पंचमी स्यादेवं पूजा
समीरिता लक्षमेकं जपेन्मंत्रं तेन दशांशं हुनेत्तहुतैः तर्पणं चाभिषेकं च कुर्याद्ब्राह्मणभोजनं एवं कृतप्रयोगस्य रोगनाशो भ
विष्यति कन्यार्थी लाजहोमेन लक्ष्म्यर्थी बिल्वहोमतः वस्त्रार्थी पुष्पहोमेन अरोगार्थी तिलैर्हुनेत् रविवारे जले स्थित्वा नाभिमात्रे
जपेद्बुधः अष्टोत्तरसहस्रेण ज्वरनाशः प्रजायते विवाहार्थी जपेन्मासं शशिमण्डलसंस्थितं ध्यायेत्कमेरुमां कन्यां कुलीनां च कु
टुम्बिनीं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विष्णुमंत्रं महाद्भुतं विष्णवे नमः इत्येषो मंत्रः पंचाक्षरो मतः नारदोस्य मुनिश्छन्दो गायत्री विष्णुरी
श्वरः पंचवर्णैः समस्तेन षडंगाविधिरीरितः शंखचक्रगदापद्मधरं लक्ष्मीसमावृतं पीताम्बरधरं प्रणमेद्ध्यायेन्मंत्रं भूषणान्वितं
पूर्वोक्ते मण्डपे पीठे षट्कोणाष्टदलान्विते वनिविभीषणं भीष्मप्रह्लादं नारदाद्यैश्च षड्दले वासुदेवेन विदित सनकादि
कान् एवं शीलेश्चाशीलेवजयं च विजयं दिक्षु मध्ये दिक्पतीन्निष्टान्तदस्त्राणि ततो बहिः एवं लक्षं जपेन्मंत्रं त्रिमध्वक्तैस्ति

मे मैहुनेत तर्पणंमार्जनंविप्रान्भोजयित्वास्त्रसिद्ध्यति अनेनलतपंतानिशान्तिकामःसमर्चयेत् नकद्याविह्विद्रःस्याद्दूर्वाभिःस्याद
तं· रोगता रक्तैर्हयारिकुसुमैराजानंवशमानयेत् चंपकैःस्त्रियमाप्नोतिमालत्यापिसुखीभवेत् तुलसीमंजरीभिस्तुसर्वकामान
३७५ वाप्नुयात् केतकीजायतेकामोदमनेनरणेजयः पारिजातैस्तुसौन्दर्यंनानःपरतरोमनुः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमधुसूदन
मन्त्रमन्त्रं तारोनमोभगवतेउन्तश्चमधुसूदनः त्रयोदशार्णतरोमंत्रोमुनिर्ब्रह्मासमीरितः छन्दोनुष्टुप्देवतातुभगवान्मधु
सूदनः पदैर्मंत्रस्यसर्वैणपंचाङ्गविधिरीरितः शेषतल्पप्रसुप्तंतलक्ष्मीसंवाहितांघ्रिकं नाभिपद्मस्थितविधिंशंखचक्रग
दायरं पीताम्बरघनश्यामंमधुकैटभमारकं कर्णिकायांयजेद्विस्त्रंबहिरष्टदलेर्चयेत् योगनिद्रांमहामायांकालरात्रिंच
कालिकां महारात्रिंमोहरात्रिंमहाविद्यांचमोहिनीं एवंसंपूज्यदेवेशंजपेल्लक्षचतुष्टयं यद्यैर्हुनेत्रिमधुरप्लुतैस्तत्सदशांश
तः तर्पणंमार्जनंकुत्वामंत्रसिद्धिःप्रजायते आम्रपुष्पैर्गोघृताक्तैर्हुत्वाभोगमवाप्नुयात् पालाशकुसुमैर्हुत्वाशत्रूणांस्तंभ
येद्दले अशोकैःशोकनाशःस्यात्सिन्दूरैर्वशताभवेत् माल‥ वातनलाललक्ष्मीरत्नपूर्ववदेवत ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमंत्रंत्रिविक्र
मंपरं तारोनमोभगवतेव्याहृतिःत्रितयंवदेत् व्यापकायपदंपश्चादुं'न्तेचापित्रिविक्रमे विंशत्यर्णोमहामंत्रोगतराज्यप्रदा
यकः पदपंचकसर्वेणषडंगविधिरीरितः मुनयोवालखिल्याःस्युःछन्दोगायत्रमीरितं देवताविश्वरूपोयंत्रिविक्रमउदा
हृतः दक्षांघ्रिव्याप्तपातालेवामांघ्रिव्याप्तभूतले दक्षिणेपुनरुद्व्याप्तस्वर्गव्याप्तिकरंहरिं वलिदत्तैःकुशतिलतोयैःससंप्रस

वक्रं अभयं वामहस्तेन कुर्वन्तं वसुरेखरं गांगोपवीतपादाब्जं ध्यायेद्धृत्स्फाटिकस्रुतं वैष्णवेन यजेत्पीठे दलेष्वष्टसु चक्रमात्
वलिं विधिं च प्रह्लादं कश्यपं चादितिं शिवं लक्ष्मीभवं भृगुं रेतु दिगीशानायुधानि च विंशल्लक्षं जपेन्मंत्रं तिलतण्डुलसर्षपैः
त्रिमधुरैर्हुनेन्नाज्यार्पणाद्यं चकारं यतः एवं सिद्धमनुर्मंत्री लभते वांछितं फलं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वामनस्य मनुं परं
तारो नमो भगवते वलिसर्वस्वहारिणे अमुकाय देहि ते भीष्टममकं वामनेति च मायालज्जासमन्वार्घ्यमेतो ह्यात्रिंशदर्णकः
कामो मुनिरनुष्टुप् च छन्दो देवस्तु वामनः समाष्टार्कैस्त्रिभुवनैः षडंगविधिरीरितः प्रगृह्णन्तं वलेरर्घ्यं निहर्षेणाददते वलिः
ष्टर्णकामा तु भौ ध्यायेद् तिप्रीतिसमन्वितौ पूर्वाङ्गं स्मजनं नवत्रकोटिमात्रं जपेन्मनं ललं हुनेद्बिल्वफलैर्मधुरत्रयसंयुतैः
जं तर्पणं मार्जनं कुर्वान यावा ब्राह्मणभोजनं ततः दशांशं मंत्रस्य सिद्धिः सान्तापनाशिका एवं सिद्धमनुर्मंत्री ध्यायं देवं जपेन्मनं
साधयेदटनामिष्टार्थं ध्यानावर्णमितं जपेत् यावपेदांछितं स्वार्थं स्वदयान्नात्र संशयः अहोरात्रं जपेद्वापि स्वदेवादर्शं यदा भवे
त् प्रातःसदास्वयं वसंमाधकाय प्रयच्छति दद्यादभीष्टं ललितावनादेव स्वकाकथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि श्रीधरस्य मनुं प
रं रमारूढं कामवीजं श्रीधराय ततो वदेत् त्रैलोक्यमोहनायेति नमोन्तः षोडशाक्षरः ऋषिर्ब्रह्माभवेच्छन्दो गायत्रं श्रीधरः
स्वरः श्रीवीजेन षडंगानि कुर्यान्नश्रीर्वसंयुजा उच्चार्यं वसिते द्वीपे सर्वर्त्तुफलिनैर्द्रुमे तत्र कल्पद्रुमाधस्तात्पद्मीदरविता
सने शंखचक्रगदापद्मपाणिं चामीकरद्युतिं किरीटिनं कुण्डलिनं श्रीवत्सांकितवक्षसं हृदि लक्ष्मीधरं ध्यायेत्क्षीधरं पुरुषं

मे·
तं·
३७५
चे

र्थदं यजेद्ब्रह्मवैस्नवेपीठेकर्णिकायांमहेश्वरं षडंगानियजेत्तत्रदेवांगेषुततोयजेत् वत्सस्थलेदक्षभागेश्रीवत्सायेतिपूजयेत्
वामेचकौस्तुभायेतिग्रीवायांपूजयेत्ततः नमोन्तंवनमालायैमुकुटायेतिसंयजेत् मन्त्रैर्वैवकर्णिकायांतुपक्षिराजायवैनमः
नमःपंकजनाभायगरुडोपरिपूजयेत् ततोष्टदलपद्मेतुवक्ष्यमाणांश्चपूजयेत् पुरुषोत्तमकंलक्ष्मीनिवासंतदनन्तरं स
कलजगन्नाथंचजगत्क्षोभनमेवच सर्वस्त्रीहृदयोन्मादंमदोन्मादकमेवच सर्वसौभाग्यदंसर्वकामदंचप्रपूजयेत् त
दुत्संगगतांदेवींपूजयेच्छ्रींश्रियैनमः लोकेशरांश्चवज्राद्यान्भूपुरेपरिपूजयेत् लक्षमेकंजपेन्मंत्रंतद्दशांशंचहुतैर्हुनेत्
तर्पणादिततःकुर्यात्पूर्ववत्साधकोत्तमः ततःसिद्धमनुर्मंत्रीकाम्यकर्मसमारभेत् सुगंधैःश्वेतपुष्पैश्चहोमाल्लक्ष्मीकरःस्मृ
तः वराहोक्तान्प्रयोगांश्चविदध्यात्तत्रसाधकः भजेतश्रीपरंयत्तुसतुलोकद्वयेसुखी ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिहृषीकेशमनूत्तम
त्तं कामबीजंहृषीकेशोङेन्तरन्तोगजाक्षरः छन्दोनुष्टुप्प्रजापतिब्रह्माहृषीकेशश्चदेवता षड्दीर्घयुक्तकामेनषडंगविधिरीरितः
शंखचक्रगदापद्मधारिणंसंस्मरेद्धृदि गरुडोपरिसंविष्टंसुवर्णाभंसभूषणं श्रीधरोक्तेयजेत्पीठेसांगावरणान्वितं ॥
अष्टलक्षंजपेन्मंत्रंतद्दशांशंहुनेत्ततः आज्याक्तैःकमलैःफुल्लैस्तर्पणादिततश्चरेत् एवंसिद्धमनुर्मंत्रीप्रयोगान्पूर्ववच्चरे
त् विजयायाःप्रसूनैश्चतर्पणंसर्वकामदं ॥ अथमंत्रान्तरंवक्ष्येत्रैलोक्यरूपंमहाफलं ध्यानेहृषीकेशतवप्रकीर्त्याजगत्प्रहृ
ष्यत्यनुरज्यतेच रक्षांसिभीतानिदिशोद्रवंतिसर्वेनमस्यन्तिचसिद्धसंघाः अर्जुनोस्यमुनिःप्रोक्तःत्रिष्टुप्छन्दश्चदेव

ता हृषीकेशो विलेसर्वं विजेयं पूर्वमंत्रवत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि पद्मनाभेर्महामन्त्रं पं पद्मनाभाय नमो वसुवर्णो मनुः स्मृतः
छन्दोनुष्टुप्समनिर्ब्रह्मा पद्मनाभोस्य देवताः षड्दीर्घयुक्तबीजेन षडंगविधिरीरितः प्रलयाब्धौ शेषतल्पे लक्ष्मीसेवाहितांघ्रि
कं नाभिपुष्करसंस्थेन धात्रा स्तुतमरिंदमं पद्मं कौमोदकीं हस्तैर्दधन्तं दीप्ततेजसं पीताम्बरधरं ध्यायेत्सुखोन्मीलितलोचनं
ध्यात्वा लक्षं जपेत्क्षीरे शुरोक्तपीठे तद्‌जपादिकं प्रयोगांश्च विजानीयात् पद्मनाभार्चनेनिति २ ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि दामोदर
मन्त्रं परं राधादामोदरायेति कामबीजेन संपुटं नावाद्यर्ममहामंत्रं भोगमार्गेण सिद्धिदं कामदेवो मुनिश्छन्दो गायत्रं देवतामता
राधादामोदरः साक्षाद्भुक्तिमुक्तिफलप्रदः पीताम्बरधरं श्यामं नानालंकारभूषितं वामोत्संगगतां राधामालिंगन्तं मुदान्वितं
उद्याने सस्मरेद्देवं नानापुष्पलताप्लुते षडंगं कामबीजेन यजेद्देवं सशक्तिकं कर्णिकायां केशरे च गोप्यो याः मातृकायजेत्
बाह्यादिकाः पत्रमध्ये पत्राग्रे तद्द्रुपं रतिं पंचकामान् समंत्रं च तद्बाह्ये सपुरंदरैर्यजेत् दिगीशांश्चापि वज्रादीनेवं स्वामसमीरिता न
वलक्षं जपेन्मंत्रं तन्मूलं सद्वृतं हुनेत् तर्पणं मार्जनं कृत्वा दंपतीभोजनं चरेत् एकलक्षादिपंचान्तं कार्यं लाघवगौरवात्
पुरश्चरणं च कुर्याज्जपाद्यं कार्यसिद्धये चतुर्ष्वपियुगेष्वेतत्समोद्भुतफलो नहि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि संकर्षणमन्त्रं परं का
मबीजं समस्तार्णं ङे त्वं सैलोकमोहनः ततश्चाप्रतिरूपाय परायच वषट् ततः संकर्षणात्मनस्त्वेवं पंचविंशाक्षरो मनुः जै
मिनिस्तु मुनिश्छन्दोऽस्मिन्संकर्षणः स्मरः षड्भिः पदैः षडंगानि तत्र्यांगुष्ठादि विन्यसेत् शंखं कुर्वद्दक्षिणहस्ते वामेनाभयमेव च

मे॰ मेघश्यामं पीतवासो नानाभरणसंयुतं नारदादिस्तुतं ध्यायेद्वाणीलक्ष्मीश्च पार्श्वयोः सुपर्णमग्रे विपिने स्थितं कल्पद्रुमावृते
ने॰ यजेद्वैष्णवे पीठे नवलक्षं जपेन्मनुं हुनेत्त्रिमधुरयुक्तैः स्यात्तर्पणादिकं एवं सिद्धमनुर्मन्त्री दूर्वाहोमादयुताद्भवे
३७८ त् समस्तरोगनाशस्तु लक्ष्मीः पद्महोमतः आकर्षणं बिल्वफलैस्ताम्बूलैः स्याद्वशीकृतिः दीर्घायुष्यं गोघृतेन माहिषेनापि म
न्मथः पुत्रजीवकबीजानां हुताज्ञानां च होमतः वंध्यापि लभते पुत्रं होमसंख्यायुतादिका ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वासुदेवमनुं प
रं ताराद्यं नमो भगवते वासुदेवाय संस्मृतः द्वादशार्णस्तु गायत्री छन्दश्चास्य प्रजापतिः मुनिर्देवो वासुदेवः पंचांगविधिरीरि
तः पदैः समस्तेन तथा द्वादशाङ्गानि तान्न्यसेत् नेत्रयोर्हृदये पृष्ठे बाह्वोर्हृद्वोश्च जानुनोः पादयोश्च मनोर्वर्णान्न्यसेद्बिंदुनमोऽन्त
कान् मंत्रसंपूर्णं ...... र्ध्याध्यानं न्यसेत्ततः त्रिशस्त्राद्यपुटितं मूलेन व्यापकं चरेत् मन्त्रार्णांस्त्रिविधं न्यासं न्यसेन्मंत्री ततः परं
कं शिरः कं भालदृग्वक्त्रकण्ठदोर्हृज्जठरनाभिषु लिङ्गजानुद्विषु प्रोक्तः सृष्टिन्यासस्तु मंत्रिभिः हृदादिकोऽयं शीर्षान्तः स्थितिन्यास उदाहृ
तः पादादारभ्य शीर्षान्तं न्यासं संहारसूचितं एष क्रमो यतीनां तु वानप्रस्थो ब्रह्मचारिणां संहारसृष्टिस्थितयो गृहस्थानां प्रकीर्त्ति
ताः संहृतौ दोषसंहारः सृष्टौ च शुभसंपदः सृष्टौ च शान्तिर्विन्यासस्तस्मात्कार्यस्त्रिधा बुधैः जीवतत्त्वात्मने प्रोक्ताः पुरुषाय नमश्च
शिरसि कं प्राणतत्त्वात्मने मालेश्वराय च नमो न्यसेत् बुद्धितत्त्वात्मने ब्युताय नमो नेत्रयोर्न्यसेत् चित्ततत्त्वात्मने वासुदेवाय च नमो मुखे
कण्ठे हृन्मनतत्त्वाय वदेत्संकर्षणाय च नमो न्यसेद्दयोर्दक्षभुजे सूर्यकलात्मने सूर्यमण्डलतत्त्वाय प्रद्युम्नाय नमो न्यसेत्
स्थितौ

ततोन्यसेद्वामबाहौतत्त्वोडशकलात्मने चन्द्रमण्डलतत्त्वायवानिरुद्धायहृन्न्यसेत् न्यसेत्तत्त्वंहृदयमध्येदशकलात्मने
अग्निमण्डलतत्त्वायदे॰ त्रौनारायणोनमः कुक्षौन्यसेद्वासुदेवतत्त्वायब्रह्मणेनमः संकर्षणाख्यतत्त्वायलिंगेसर्वाद्विस्रवेनमः
ततप्रद्युम्नतत्त्वायनृसिंहायनमोन्यसेत् दक्षपादेववामेऽनिरुद्धतत्त्वात्मनेवदेत् वराहायनमश्चेतितत्त्वन्यासउदीरितः
मूर्त्तिपंजरनामानंकेशवादिकमाचरेत् न्यासंततोवासुदेवंध्यायेत्तद्ध्यानमुच्यते दुग्धाम्भोधौसितद्वीपेदिव्ययोषाविराजि
ते तत्रोद्यानेमहारामेसर्वर्त्तुद्रुमसंयुते तत्रकल्पद्रुमायस्याधस्त्वमेवेतपंकजे सूर्याभंचिन्तयेत्तत्रवासुदेवंस्मिताननं
चंद्रकान्तिंशंखचक्रगदापद्मलसत्करं श्रीवत्सांगदकेयूरमकुटंचारुकुण्डलं सकौस्तुभंपीतवासंस्फुरद्ग्रैवेयकंकणं स
नकाद्यैःसिद्धविद्याधरगंधर्वसेवितं यजेन्नारायणंपीठेमूर्त्तिंमूलेनकल्पयेत् पूर्वमंगानिसंपूज्यवासुदेवादिशक्तयः
दिग्विदिक्षुचसंपूज्यास्ततोद्वादशमूर्त्तयः केशवाद्याःसमभ्यर्च्यालोकेशायायुधैःसह एवंसंपूज्यविधिवज्जपेद्वादशलक्षकं
तत्सहस्रंचकमलैर्जुहुयान्मधुरप्लुतैः तदभावेतिलैःशुद्धैर्हुनेदाज्यपरिप्लुतैः तर्पणादिततःकृत्वाप्रयोगानाचरेत्तथा
दोरह्वतसमिदिध्मस्त्वहोमःस्यात्पापमुक्तये दुग्धाक्ताभीरविमितसहस्राण्ययुतानिच साज्येनहविषाहुत्वाविशुद्धैःप्रजापते
पापमेनतिलैःशुद्धैःसमिदाज्यैःसप्रशालिभिः दृष्टगार्द्धंसहस्राणिहुत्वाभीष्टमवाप्नुयात् नारायणोक्तास्त्रिविलास्यप्रयोगानाव
देदपि॥ अथलक्ष्मीवासुदेवमंत्रंवक्ष्येरमाप्रदं तारंमायाद्वयंलक्ष्मीद्वयंलक्ष्मीपदंवदेत् वासुदेवायहृदयंशक्रवर्णाःस्मृतोम

मे॰ न्नः ऋषिप्रजापतिश्छन्दोगायत्रीबीजकंभुवः देवोलक्ष्मीवासुदेवःशक्तिर्देवीप्रकीर्त्तिता ह्रिह्रिह्रीह्रुह्रिभिर्वर्णैर्न्यासानाचरेदंगकल्प

तं॰ ने उद्यत्सौदामिनीकान्तिंनानाभूषणभूषितं लक्ष्म्यालिंगनतश्रेकौभूनेवांकगतांनतां पुस्तकंदर्पणंपद्मंरत्नकुंभंरमाकरैः

३७७ दधतींशंखचक्राब्जगदाहस्तंगदाधरं द्वादशान्तरवत्पूजाशक्लत्तोजपोमतः दशांशंपंकजैर्होमोमधुरत्रयसंयुतैः

गुणयमेनकृतोहोमोलक्ष्मीवशप्रदोभवेत मधुराक्तैस्तिलैर्हुत्वासर्वकार्याणिसाधयेत ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिप्रद्युम्नमन्त्रमद्भुतं

क्लींप्रद्युम्नायहृदयंमंत्रःसप्ताक्षरोमतः कामोस्यऋषिर्विराट्छन्दःप्रद्युम्नश्चास्यदेवता नियोगःसमरजेतंकामयुद्धेनयास्त्रि

यः ध्यायेन्मधुवनेदेवंसर्वर्त्तुकुसुमावृते आलिंगितंप्रभावत्यानानाभूषणभूषितं शरचापधरंकान्तंकान्ताभिरभिवीक्षितं

गंधर्वैरभितोगीप्रसन्नमुखपंकजं यजेन्नूर्वोदितेकामपीठेमंत्राप्तुतंजपेत् शरत्कालेवसन्तेवादिनानामेकविंशति

आयन्तयोःप्रजपेन्माज्ञोजपेद्दंपतीयुगं एवंसिद्धातिमंत्रोयंसर्वाभीष्टप्रदायकः सहस्रादिचकोट्यंतहोमःकार्यवशाद्भ

वेत् पत्तिगणोवशगामीचैश्चायैःस्याद्योगिनीगणाः राजिकाभिःस्त्रियोवश्याःसर्पाःसुगन्धिहरीदलैः विप्राःपलाशकुसुमैःसेव

न्तीभिर्नृपास्तथा वैश्याश्चंपकैःशूद्राःपुष्पैःसहदेवोद्भवैः ```` ध्यायानिदाससजयेत्स्याःकुष्टमेर्हुनेन ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिवा

निरुद्धाय. निरुद्धमन्त्रंयथा वाणहस्तायमनोजायमनोरथे उत्साहदयहस्तायकामरूपायतेनमः वात्स्यायनोस्यऋषिश्छन्दोनुष्टु

पदेवोनिरुद्धकः स्मरेदुत्वागृहेरम्येचित्रलेखादिसंयुते पर्यंकेसुखमासीननानालंकारभूषितं आलिंगनंप्रियेशं

वश्यीकौलकरसान्वितं करंचकुसुमैरादाहृयसाताडयेत्स्मरेत् नमोन्तैः षट्पदैः कामवीजाद्यैः सान्तःरंगकं कामपीठयजे
द्देवं वर्णलक्षं जपेन्मनुं हुताञ्चैः कामकुसुमैरभावे " हुसंभवैः जुहुयान्मंत्रराजस्य सिद्धितो स्यजगद्वशे अयं कौलिकमा
र्गेण साधितो निशि होमयेत् अष्टोत्तरसहस्रेण कुलवस्तनदान्लणाः दासीभूताः साधकस्य जपेद्यन्मतीं जयेत् अष्टोत्तरसह
स्रं तं भूतप्रेतपिशाचकाः अन्यन्नीभूषकार्याणि कुर्वते दासवत्स्थिरं किंचिद्रलमनेनेभाप्तस्त्वद्घाद्वसर्वकारकाः ॥ अथ यद्देम
हामंत्रे मो व्यूहं पौरुषोत्तमं मायारमानारकामवीजं हृत्पुरुषोत्तमः अपतिरूपलक्ष्मीति निवाससकलेति च जगत्क्षोभन्
सर्वस्त्रीहृदयेति विदारणः त्रिभुवनोन्मादकरसुरासुरपदं वदेत् मनुजसुन्दरीन्युक्ता ततो जनमनांसि च तापयद्वितयं
शोषयद्वितयं ह्रीपयशोषय हिसारय लंभयद्विहिर्नाशयपदं वदेत् आकर्षयद्वयं शोषयाहिरावेशयसंवदेत् परमो हावक
रमसौभाग्यकरसर्वका मप्रदेतिसमुच्चार्य्य चालक्ष्मी हंतयुगमकं चक्रेणगदया चेतिवङ्गेणेतिसमुच्चरेत् सर्ववाणैर्भि
न्दभिंदपाशेन त्रावदेत्ततः जंयवंधेनंकुशेनहि ताडयत्रुहृदयं किंतिष्ठसीति चोच्चार्य्य तावद्यावत्समीसितं मे सिद्धिर्भवति
क्लीं हूं फट् नमो ह्रीं स्मां वदेत् कामन्नारे त्रिसप्तत्यादिर्वर्णाये मंत्रउच्यते भेदानस्य प्रवक्ष्या कामनावर्णभेदतः आदौ मायां तथा
नेवसप्तवीजानि वर्जयेत् ज्ञानविद्वी च सन्यासी यस्य केवलवैस्तवः मोहनार्थं त्रलोकानां स्पजेदावेशयपद्वयं मोहयद्वितयं
ब्रूयात्स्तंभयद्वयतः परं निकामः क्लीं हूं मादौ तनन्नृपानशारमसाच एवं समस्तशाब्दंवयोजयेद्विधुरस्तथा अनिष्टकरणा

मे॰ र्यंतुशत्रोर्नामप्रयोयेत् स्थानेलक्ष्म्याइतिप्रोक्ताभेदास्त्वनारयपवहि जैमिनिर्मुनिरेतेषांकन्दर्प्पामितमारितं त्रैलोक्यमोहनो
नं॰ नामदेवतापुरुषोत्तमः ॐ ह्रीं ह्रूं वींगिहूंफट् वनमोन्तानिप्रविन्यसेत् षडंगेषुपदान्यत्रवरेश्चपुरुषोत्तमः त्रिभुवनोन्माद
३७८ करहृदयेपरिकीर्त्तिते सकलजगत्क्षोभनेतिलक्ष्मीर्दयितशीर्षके शिखायांसान्मन्मथोत्तमांगजेकामदीपन कवचेस्या
न्नरमणभगसर्वपदंवदेत् सौभाग्यकराप्रतिरूपककेशावचेस्मरे ग्रैवेयककवचान्नेत्रन्यसेदथ स्मरास्मर सुन्दरीमनुजे
त्युक्ताहृदयेतिविदारण सर्वग्रहरणोन्मुक्तायपरसर्वमनोसिच हनहयंहृदयेचधनान्याकर्षयपदद्वयं महावन्नेतिवा
स्यान्नेनेत्रमन्त्रेफट्चकीर्त्तिते त्रिभुवनेश्वरसर्ववदेजनमनांसिच हनयुग्मंदारयद्विर्मेद्विधावशमानय नेत्रमंत्रः समा
ख्यातःस्तयोरुष्ठादिषुन्यसेत् कनिष्ठयोर्नेत्रमंत्रेमस्त्रंतुकरपृष्ठयोः ततन्यासंततःकुर्याद्दामदेवसमभृतिदं न्यसेत्करांगु
लिषुचकामान्वीजानिशङ्करः द्रांद्रीविण्णींतथाकामंक्षोभिणींह्रींचमन्मथं वशीकरंक्लींकन्दर्पंब्लूंवीजंमकरध्वजं आकर्ष
णींचायमीनकेतुसमोहिनीचमः कामवीजप्रपुटितेमातृकान्यासमाचरेत् पूर्वोक्तकाममालार्णैर्वर्णानन्त्रासिसमितान्वि
न्यसेन्मातृकास्थानेततदग्रेपंचवर्णकान् उदरेहृदयेकण्ठेमुखेनामिकयोर्न्यसेत् सर्वांगेव्यापकंकुर्यात्केवलैर्वर्णैःपृथक्पृथक्
संपूर्णमालामंत्रेणव्यापकंभूर्यसमाचरेत् कामसमामातृकान्यासंपूर्वोक्तंचततश्चरेत् ३" ततःश्रीकरविन्यस्तन्तन्यासंसमाचरेत्
संहारावेचसष्ठास्थानेषेतेषुचक्रमात् पार्श्वद्वयेनाभिलिंगादेमांसुपृष्ठयेतथा जान्वोर्नागुल्फयोःसर्वांगेविधितिचततक्रमः

ततस्तु वामदेवोक्तं मंत्रन्यासान् समाचरेत् संहारसृष्टिस्थित्याख्यांस्तथा नारायणोदिते मूर्त्तिपंजरविन्यासं गायत्रीन्यासमेव च
प्रतिवर्णं प्रकुर्वीत तां गायत्रीमतः शृणु त्रैलोक्यमोहनाय विद्महे स्मराय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् शीर्षभालनेत्र
योश्च दलदोर्मूलमध्ययोः मणिबंधांगुलीमूले चांगुल्यग्रे प्रविन्यसेत् एवं दलोरुमूले च जानुगुल्फांगुलीतले अंगुल्यग्रे तथा
वामोरुकमलादिके न्यसेत् ततः पुनस्तु पूर्वोक्त षडंग द्वादशांगकान् न्यासान् कुर्यात् तथा कामबाणन्यासं स्ततः परं श्रीं सां श्रियै न
मश्चोक्ता वामोरौ तु प्रविन्यसेत् सां लक्ष्म्यै च नमः केशे सं सरस्वत्यै नमो मुखे ह्रं वन्यै च नमः कण्ठे सं प्रीत्यै लिंगके नमः कं कुद्रिस्यै न
मः कीर्त्यै स्यौं कान्त्यै च नमो हृदि स्यौं तुष्ट्यै च नमो नाभौ पुं पुष्ट्यै च नमो गके ततस्तु मूलमंत्रेण प्राग्वद् व्यापकमाचरेत् आयुधानि
यथास्थानेन नवमुद्राभिराशायेत् कामबीजेन्द्रयमेन स्वाक्षीवत्सकौस्तुभं तथा वनमालां ततः पश्चात् सहस्राद्दिन्यासमाचरेत् ऊर्द्ध्व
गुष्टौ मिथः श्लिष्टौ मूर्द्धि मूर्द्धनि योजयेत् त्रैलोक्यमोहनाख्यं यन्त्रं मां मूर्द्धि धारयेत् एवं न्यस्तशरीरो सौ ध्यायेत् कृष्णं पुरुषोत्तमं
उद्यदर्कसहस्राभं गृहे दिव्ये विसंस्थिते सर्वांगसुन्दरं सौम्यं सर्वाभरणभूषितं सुरासुरनरस्त्रीभिः समावृतं चक्रशंखधनु
नुः खड्गं गदां मुशलमंकुशं पाशं च बिभ्रन्तं दोर्भिर्वामांगास्थितया श्रिया सर्वभूषाढ्यया पद्मकरयालिंगितं स्मरेत् पीठम
ध्ये तु देवस्य गृहं पविसृजयेत् पतिराजाय स्वाहेति तिन सा सृजाम नमर्म्मतः ततो देवं समावाह्य दत्वा पुष्पांजलिं ततः तद्वामोरौ
सृजनीयामंत्रिणा श्रीं श्रियै नमः देवाग्रादि वर्षी दिक्कोणेषु परतस्तथा क्रमादभ्यर्च्य येदंगषट्कं सावरणमाहूतिं अष्टभिश्चापि

मे० चक्राद्यैरायुधैरपराहृतिः तृतीयावरणे लक्ष्मीवाग्रतिप्रीतिकीर्तयः कान्तिस्तुष्टिश्चपुष्टिश्चपूज्यावायव्यचतुर्थके ईन्द्रादींश्च
तं० अस्त्रापिवज्रादीनेवमेवेतिपूजनं ततःपुष्पांजलिंदद्यात्तन्यासोक्तनामभिः अथैंक्लींमंत्रेत्रैलोक्यमोहनायततोवदेत् ततोलज्जा
३७९ रमाकामबीजाद्यैःपंचनादिभिः नमोन्तैःपंचपुष्पाणामंजलिंचसमर्पयेत् पुरुषोत्तमहृषीकेशोविष्णुश्चापरनामकाः पंचनामा
नीतिवात्रपुरुषोत्तमपूजने चतुर्लक्षंजपेन्मंत्रंहुनेद्दशसहस्रकं बिल्वैर्वाकमलैःपश्चात्तर्पणाद्यैर्भवेन्मनुः सिद्धःप्रयोगा
कुर्वीतयुतंप्रातर्जपन्हरेत् समस्ताधिंप्रजुहुयाद्दष्टोत्तरसहस्रकं सम्यक्ज्योतिष्मतीतैलेनीरोगोबुद्धिमानभवेत् समूलका
एडांशिरसिदद्यादंजलिनीतयः अष्टाधिकशतंजप्त्वासर्वलोकप्रियोभवेत् अपस्मारप्रसूतेचसंस्पृश्यपुरुषोत्तमं अष्टाधिकस
हस्रंतुकुमुदैर्जुहुयात्ततः राजानोवशगाःसर्वेमासमात्रान्नसंशयः मालतीपुष्पहोमेनतद्देशगात्रेयदृशी पलाशपुष्प
होमेनग्रामवह्निप्रास्त्रवशगाः अभिकांततिपायोषांतस्यानामयुतंमनुं जपेत्संतंप्रतिदिनंवाष्टाधिकसहस्रकं दिनादौसावर्णी
भूपाद्दामस्सात्यादिभाषिणी चौरापहृतंनवित्तंस्वसाष्टाधिकसहस्रकं अश्वत्थाश्यमिद्धिश्चहुनेत्संत्रपंपमी अथवाक्रूर
तैलेनत्रिपदान्तंक्रमाद्धुनेत् अथवार्णेदशशतंप्रजपेन्मनजावहे चौरोयातिपनंदत्वाप्रणम्यप्रतिष्ठक्ति सहस्रजप
मनतावसनामनजास्थिच निखातंशत्रुसदनेशत्रुमुच्चाटयेद्ध्रुवं राजिकाष्टशतंजप्त्वानिखाताशत्रुमन्दिरे क्रूरवारेच
देलग्नेरिपुमुच्चाटयेद्धुतं हयारिकुसुमंचापिपदयोरुभयोरपि शुक्लंरक्तंकेशयुक्तंरिपुमुच्चाटयेद्ध्रुवं षण्मासंजुहु

पाद्राक्षैःकलिकुसुमसमिद्वरैः रिपुर्निधनमायातिसाष्टाधिकसहस्रतः मासषट्कं हुनेद्देवंसमिद्भिस्त्रसहस्रकं यष्टाज्योतिर
ष्मतीतैलं हुनेदष्टसहस्रकं शत्रुर्मरणमाप्नोति सर्वामासवतष्ट्यात् मंत्रीविविक्तभूतेशजपहोमार्च्चनेरतः अंकोलाख्यंस
हस्रंवहुनेन्मासत्रयावधि ततकुर्वंश्चमध्याह्ने पावकार्च्चंसन्निभा प्रादुर्भवेद्गुटिकातांजप्त्वाभ्यर्च्य धारयेत् आननेवाथ
शिरसिसम्भवेत्खेचरस्तदा अष्टपर्णसिद्धमंत्रेश्वतयाश्वर्णरिभातकृत् आम्राकाभिश्रद्दूर्वाभिर्होमोभयविनाशनः यस्तनाम
गृतेमंत्रंजपेदष्टशतसंख्यया शमयेदापदःस्तस्यनात्रकार्य्याविचारणा इमंमंत्रंजपेद्यःसमस्तैश्वर्य्यवान्भवेत् अयंमंत्रव
रोगोप्यानदेयःपापिनांक्वचित्॥ अथान्यंसंप्रवक्ष्यामिमंत्रंश्रीपोरुषोत्तमं तारंमारंरमांडेन्तंवदेत्पुरुषोत्तमं हुंफट्स्वाहेति
मंत्रोयंसवर्णप्रकीर्त्तितः ब्रह्मामुनिश्चगायत्रीछन्दोदेवःपुरुषोत्तमः भृभृमषट्हृद्दिवर्णैःषडंगविधिरीरितः संस्मरेन्म
रमंविसंरक्तवर्णंवनर्भजे शंखचक्रोत्पलगदाधारिणंपुरुषोत्तमं पूर्वोदितेयजेत्पीठे प्राग्वदंगानिचार्च्चयेत् वासुदेवा
दीनिदिक्षुशक्तयःकोणगाजजेत् नारायणोक्तान्सत्वादीन्वह्नेस्तत्क्रमतादिकान् दिशीशांश्चतरस्त्राणिषडावरणपूजनं वर्णल
क्षंजपेन्मंत्रंतत्सहस्रंकजैर्हुनेत् तर्प्पणादिततःकृत्वामंत्रसिद्धिःप्रजायते ततःप्रयोगानखिलान्सर्वमंत्रोदितांश्चरेत्॥ अथातः
संप्रवक्ष्यामिमंत्रंवर्ण्णमयोत्तमं रमांत्यारंद्रियंकामंहृत्तदेन्तमायाद्योत्तमः दशार्णोयंमनुश्चास्यमुनिर्ब्रह्मासमीरितः पंक्तिश्छ
न्दःकामदायीदेवतास्याद्धोत्तमः षद्भिःपदैःषडंगानिध्यायेदेवमनन्यधीः शंखचक्रगदापद्मपाणिंपीताम्बरावृतं मेघश्यामं

व

मे. सुरुचिरं गरुडासनसंस्थितं वासुकिप्रमुखैर्नागैः सेवितं रमयायुतं यजेद्वैष्णवपीठे षडंगानि प्रयजेत् ततः सनकादी
तं. त्वारदं वजपंचविजयं तथा अग्रतश्चापि पक्षीन्द्रं तद्बाह्ये ष्टदले यजेत् नागाष्टकं दिशीशांश्च भूपुरे हेतिसंयुतान् पंचलक्षं
३८० जपेन्मंत्रं तिलाज्यैरयुतं हुनेत् तर्पणादि ततः कृत्वा सहस्रं भोजयेद्द्विजान् एवं सिद्धमनुर्मंत्री दष्टगाथावर्जितं जलं विषार्त्तय
चसर्पादिदंशनाय प्रदापयेत् तत्कालं निर्विषो भूयात् मेवयेदयनं पटि कुष्ठादिकगदैर्युक्तो मुच्यते नात्र संशयः ॥ अथ वक्ष्ये
नृसिंहस्य मंत्रं भयविनाशनं मायया वाथ तारेणान्नृसिंहैकाद्यो मनुः पुटितश्चेत्त्रिवर्णोऽसौ मंत्रद्वयमुदीरितं एकार्णव
द्विधिः सर्वो भुक्तिमुक्तिप्रदः क्रमात् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि नृसिंहमनुमद्भुतं तारं लक्ष्मीं वह्निजायां जय लक्ष्मीप्रियाय च नित्यप्र
मुदितचेतसे च वदेत्ततः लक्ष्मीश्रितार्धदेहाय रमां लज्जां ततो रमा भूतामवर्णो मंत्रोऽयं मनुनिर्व्रतास्य समीरितः कुर्वोति
जगती देवो नृहरिः शक्तिरद्रिजा रमाबीजं षडंगानि श्रीबीजेन प्रकल्पयेत् तोयाब्धौ संस्मरेद्देवमग्रेचवसवेष्टितं हरेर्स्फुटा
द्दिणभागे शंखचक्रगदाम्बुजान् हस्तैर्दधन्तं सर्पेणातपत्रेण विराजितं पीताम्बरधरं चन्द्रं तनीलकंठर्वासमावितं वर्षाहः त
लक्षमाहस्रं जपोऽस्य परिकीर्तितः मधुसिक्तैर्मल्लिकापुष्पैः होमयेद्दशांशतः तर्पणादि ततः कुर्यादेगेस्यान्यथमाहुतिः भास
तीभाक्तरी विन्ताद्युतिरुन्मीलिनी रमा कान्ती ह विश्वाष्टपत्रे भूपुरे दिक्पाहेतयः ईदृश्यं सिद्धमनुर्मन्त्री प्रयोगानाचरेत्ततः मल्लिका
कुसुमैर्होमस्त्वायुर्दतिष्टदायकः अन्यानपि प्रयोगांश्च कुर्यादष्टार्णकोदितान् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नृसिंहमभयप्रदं ता

रोनमोभगवतेनरसिंहायहृद्वदेत् तेजस्तेजसमाभाष्याविराविर्भवेतिच वज्रनखवज्रदंष्ट्रनतकर्मण्यायान्वदेत् दधय
हितंयंपश्चान्नमोग्रमग्रुगंवदेत् स्वाहान्तयामंत्रंचान्मनिरूपत्र्यणुवंवदेत् नृसिंहवीजमयवद्विषष्ठ्यर्णमन्वर्मतः ऋक
देवोमुनिःप्रोक्तोमितंछन्दस्यदेवता अभयाबोनारसिंहोध्यानपूजादिकंभवेत् दशावतारवद्धरेरस्तलंलक्षमितोजपः ॥अथा
तःसंप्रवक्ष्यामिवासुतस्यपरंमनुं आसुतायनमस्त्रेतिषडर्णोमंत्रउच्यते पारशर्योमुनिश्छन्दोगायत्रंदेवतासुतः मंत्र
वर्णैरंगषट्कमन्यहोविवदवेत् ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिजनार्दनमनुंपरं जंजनार्दनायनमोमंत्रस्त्वाष्टाक्षरोमतः ब्रह्मा
ऋषिरनुष्टुप्छन्दोदेवोजनार्दनः जंपूर्वकैर्नमोन्तैश्चयंवार्णैरंगपंचकं वराभयचक्रगदेदधतंपीतवाससं आलिंगि
तंचरमयानारदाद्यैरभिष्टुतं अस्यपूजाप्रयोगादिजपहोमादिकंभवेत् नारायणाष्टानवद्विशेषान्निलृतोपष्कृत नमु
त्रमप्यवतोकोस्तिमुत्रदोयंमनुत्तमः नयासेवितोमन्त्रावाजन्मब्रह्मचारिभिः ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिगतराज्यप्रदायकं उपें
द्रमंत्रंप्रणवमस्यपेन्द्रायहृन्नमः दशोक्षरोमनुश्चास्यमुनिःकश्यपउच्यते पंक्तिश्छन्दउपेन्द्रस्तदेवोवीजंतथास्मृतं दृश्य
वर्णैःसमस्तेनषडंगविधिरीरितः ध्यानपूजाप्रयोगाद्यंवालवामनवद्भवेत् ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिहरिमंत्रंविलक्षणं हरये
नमइत्येषोमंत्रपंचाक्षरोमतः समस्तपापौघदहनदहनेचउवानरः श्रीवीजाद्यस्तदाविद्यासर्वनाशायपतिराट् लज्जा
वीजादिकश्चायंभक्तिमुक्तिप्रदायकः हरिनामितिमंत्रोयंदुरितविघ्नप्रणाशकः सवप्रणवाद्यस्मादज्ञानेन्धनपावकः जपका

मे॰ माद्यंकं तेन मोहयेद्वनितागणान् वाग्बीजपूर्वकं जप्त्वा वाक्सिद्धिमवाप्नुयात् हंकारपूर्वकं जप्त्वा ममरेबीजयी भवेत् नार
तं॰ पूर्वं प्रजप्त्वा तं स्तुतं प्राप्नोति वांछितं बालपूर्वं च मंत्रं जप्त्वं वशः कश्यपवद्भवेत् सर्वेषामेव कन्दर्पस्तु गायत्रं नारदो मुनिः हरि
३८८ र्दैवस्ताथपदं बीजशक्तिर्मन्मथः स्वराद्यैः पंचवर्णैश्च विलेन षडंगकं मेघश्यामं सनयनं काकपक्षविराजितं राधिका
टिप्रियापुत्रं पर्यटन्तं वने वने विचित्रपरिधं वंशीं दधतं दत्तवामयोः ध्यायन् कुसुमोत्कवत् जाजपो लक्षाष्टकं मतः होमः पं
चाम्लतेनात्र प्रयोगोस्ति निगद्यते यस्मिन्कार्ये तु यो मंत्रो गदितः कार्यगौरवात् पञ्चायुतादिपंचाचान्तं प्रबरणाकजपेत् ५५ ॥
अथ वक्ष्ये यो निजस्मत्कुसुमसमन्मथमद्भुतं कामो गोवल्लभो ङेन्तः स्वाहान्तोष्टादशो मनुः धाता मुनिश्च गायत्री छन्दः कृष्णश्च देवता
क्लीं बीजं शक्तिरग्निस्त्री विनियोगः संपदाप्रये वर्णापुञ्जैः समस्तेन पंचांगविधिरीरितः अजमध्ये प्रधावन्तं मोहिताखिलयोषितं
भूषितं नूपुराद्यैश्च रणमलं पंचवार्षिकं काकपक्षधरं नानाकेलिकौतुककारकं कर्णिकायां यजेद्देवं दलमध्ये यजेदिमान्
वासुदेवं रुक्मिणीं च तथा संकर्षणाभिधं सत्यभामां च प्रद्युम्नं लक्ष्मणामनिरुद्धकं जाम्बुवतीं च नन्दाद्येभ्य प्रदेशे द्विकान्ती नपि
नदायुधानि वनितो जपेल्लक्षाष्टकं मनुं ब्रह्मवृक्षसमिद्भिश्च जुहुयादष्टसहस्रकं तर्पणादि ततः कृत्वा मंत्रसिद्धिः प्रजायते
विदधीत प्रयोगांश्च पूर्वोक्तान् समन्वितान् मंत्रिणां मनवश्चैते मया प्रोक्ताः सुसिद्धिदाः गुप्ताः केचिद्धि तंत्रेषु वक्ष्ये किमतः परं
९ ५५९ इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते चतुर्विंशतिमूर्त्तिमंत्रकथनं नाम सप्तविंशः प्रकाशः २७

श्रीदेव्युवाच श्रीविष्णोरवतारायेस्थितास्तु भगवत्प्रिये तन्मंत्रान् श्रोतुमिच्छामि भुक्तिमुक्तिप्रदायकान् शिव उवाच
सम्यक्पृष्टं त्वया देवि विष्णवादौ मंत्रमुत्तमं ममविष्णोःप्रियतमं मंत्रं हरिहरात्मकं प्रणवं चापि हृल्लेखां ह्रौं ह्रौं बीजं शांक
रेति च नारायणाय च नमो ह्रौं ह्रौं उं च षडक्षरः ऋषिर्नारायणश्छंदोनुष्टुप् हरिहरः स्मरः षड्दीर्घयुग्माय
या च षडंगानि प्रकल्पयेत् शूलं चक्रं शंखं च जमंग अभयं दधतं करैः स्वस्वरूपापन्नी लार्द्धदेहं हरिहरं भजे नव
शक्त्यभिधे पीठे सर्वं मुद्रानिंसंयजेत् लक्ष्मीनारायणौ भूमिश्च तावामाविकां तथा त्र्यम्बिकां तथा गौरी
गांधारी भूधरेश्वरः लोकेशाननिवद्धादील्लायूणलक्षं जपेत्मंत्रं तिलाज्यं तंडुलैर्होमस्तर्पणादिनतस्थरेत् एव
सिद्धमनुर्मंत्री एवं दिक्षु व्यातं वांछितं जपेद्दशान्तरेषां तं दिनानामेकविंशतिः लभते वांछितानर्थान्सद्य
शांतिकरो मनुः अथोच्यते हयग्रीवमंत्रः सर्वसमृद्धिदः महांबुकारसंयुक्तो विंदुनादविशोभितो विप्रसेव्या
बीजमंत्रो हयग्रीवस्य चादिमः हसौ वौ कारसंयुक्तोसविंदुद्वारि यस्यात् हसौ वकारसंयुक्तोसविं हवेशपजन्मसः
त्रिष्टुप्छंदोमुनिर्ब्रह्मा हयग्रीवोस्यदेवता षट्दीर्घयुक्तबीजेन षडंगानि विधीयते तु कमंडलुं जपमालां चाभयं पुस्तक
मेव च श्वेतपद्मोस्थितं गौरं श्वेतवस्त्रानुलेपनं भक्तप्रियं हयग्रीवं वंदे हं दानवांतकं गायत्रीमस्य वक्ष्ये हं समस्तहं सं
स्मृतो यथा मंत्राधिकारी भवति देवमावाह्य तत्र वागीश्वराय विद्महे हयग्रीवाय धीमहि तन्नो हंसः प्रचोदयात्

मे
रु तं
३८२

यजेद्वाजिद्वरैः पीठे वा गौरीः स्यात्प्रथमावृतिः प्रज्ञा मेधा स्मृतिः विद्या श्रीः वागीश्वरीर्यानकाः विद्याविलासाख्ये द्वयोर्द्वयः
स्यान्मानमर्द्दनः लक्ष्म्यादिभिस्तृतीया स्याता श्च लक्ष्मीः सरस्वती रतिः प्रीतिः कीर्तिकामोत्तदि ह्रिः पुष्टिश्च तुष्टिकाः आहुतिः
कुमुदाद्यैः स्यात्प्रोक्ताः स्ते दयिवामने पंचमी लोकपालैः स्यात्षष्ठी स्याच्च नंदाद्युधैः वेदलक्षं जपेद्देतद्दशांशं जुहुयात्सृचैः
हेरायोदेसर्पणे स्यात्माजेनाद्धि प्रभोजनात् सिद्धो मंत्रः प्रयोगार्हो जायते भुक्तिमुक्तिदः शशिमंडलमध्यस्थो द्विमकु
र्यो निर्मेमतुं करे ध्यात्वा न्यसेद्धकें समाप्नुन्यः स जायते अथवानेकरं कुंभे न्यस्य तज्जलसेचनात् ज्ञानं हरति लूतादि
दौर्भाग्यं पंचधा विषं यो सरिहिसत जनं तु प्रभाते प्रमंत्रं पिबेत् समाह्वा जायते तस्य दिव्या वाणी मनोरमा चंद्रमंडु
लमध्यस्थलकारं मस्य मंत्रके पीतं वादिमुखे ध्यात्वा स्तंभयेन्नरभारती प्रणवद्वयमध्यस्थहकारद्वयमध्यग
वादिनामत्तिविदर्भ सुजपेत्रे हरिद्र्या यंत्रं प्रतिस्थितं प्राणेशवावद्वयसंपुटे वह्निनीपीतं स्त्रेण मृत्कावेक्रुरु
ते चिरात् स्त्रिगाटपुरमध्यस्थ रेफाक्रांतं तु बीजकं ज्वालामालाकुलं ध्यायेत् स्तंभनं परममतं वायुमंडलमध्यस्थ
बीजसमन्वितं संहारकर्मिदं ध्यानं विषादीनां न संशयः जलमंडलमध्यस्थं ध्यात्वा चंद्रांशुनिर्मलं आप्यायनकरं
ह्येतत्सर्वरोगविनाशनं स्वर्णगर्भगतं पुत्रं हिमगोक्षीरसन्निभं ध्यायेद्धंसमध्यस्थं निर्विषीकरणं परं त्रिविद्रा
चनयोः सुजेत्मंत्रं वा ह्रीं विधारयेत् संहारव्याभवेदेषा सर्वदोषविनाशिनी बीजं रेफसमायुक्तं ऊकारद्वयमध्यमे
यस्य नाम्ना जपेन्मंत्रं मारयेत्तं न संशयः बीजं रेफसमायुक्तं मध्यस्थं सहकारयोः हकारद्वयमध्यस्थं जं मंमासे ३८२

तैवेरक्तात् अथामंत्रं प्रवक्ष्ये देवेशि मंत्रं वाक्सिद्धिकारकं उद्धरेत्प्रणवो बीजं यसर्ववागीश्वरेश्वर सर्ववेदमयाचिंत्यस
र्वं बोधय बोधय स्वबीजं प्रणवाद्याचैत्येकाक्षमेनतुद्वेष्य षड्विंशदक्षरो मंत्रः स्वाहांतो हयग्रीवात्मकः ऋषिर्देवोत्र हुंफ सु
निर्ब्रह्मा हयग्रीवस्तु देवता पंचांगानि मनोस्तारं मंत्रपादैर्भवंतिहि हयग्रीवचतुर्वीजं पादैर्भोभायफडिति शंबोवि
पाणिं पुस्तकं ज्ञानमुद्राक्षमालाकरं भजे सर्वपीठ्यजेन्मूर्तिं बीजमंत्रेण कल्पयेत् यजेदष्टदले पद्मे देवाद्यादिमदक्षिणे च
तुर्वेदान् समभ्यर्च्य कोणेषु पूजयेत्क्रमात् वेदांगानि स्मृतींस्तस्माद्य सर्वशास्त्राणि चार्चयेत् नसर्वाह्यतु षट्कोणेषु इंगास
मर्चयेत् भूपुरे लोकपालांश्च तदस्त्राणि ततो यजेत् षड्विंशल्लक्षं जप्त्वा कुंडे त्रिस्वादु मधुप्लुतैः होमयेत्तर्पणं घृतं हुत्वा
सिद्धो भवेन्मनः लक्ष्मीकामः पद्मैर्जुहुयाद्बिल्वपत्रैस्तथा प्लुतं वाक्कामो जुहुयात्त्रिमंजं दंडे त्रिमधुरसप्लुतैः अपस्म
रो रसेप्त्वहं मंत्रेणानेन साधिते सार्वत्वं विधिना शतरात्रेण वशकरो बिंद सार्थिमंत्रवर्येण वचामंत्रदिने हयोः भक्षयत्स
र्वशास्त्राणां व्याख्याता भवति ध्रुवं अथ मंत्रांतरं वक्ष्ये तव सर्वं यथा रणाप्रदं ऋग्यजुः सामरूपाय वेदाभरणकर्मणे प्रण
वो बीजं युवकेश महाश्वशिरसे नमः हंसादिः सोहमंतश्च मंत्रः षड्विंशदक्षरः ऋष्याद्यंगविधिध्यानपूजाकाम्यानि सर्ववत्
त् अथ मंत्रांतरं वक्ष्ये तीक्ष्णबुद्धिकरं परं विशुध्रीणमात्मस्वरूपचिन्मयानंदरूपिणे तुभ्यं नमो हयग्रीव विद्याराजाय विश्वे स्वा
हा सोहं हंसः हंसादिरष्टात्रिंशदक्षरो मंत्रः तारमंत्रपदैश्चात्र पंचांगविधिरीरितः परस्थर्यातु षड्विंशल्लक्षमसर्ववच्च मते अथा
तः संप्रवक्ष्यामि परस्तात् प्रदं मंत्रं स्वबीजं हयशिरसे नमः ष्णाष्टाक्षरो मंत्रः पकारादशाक्षरम् ऋष्यादिकं देवोत्र हुं बुदाहृतं हंसेर्देया

नेमालांचपुस्तकंचवरंकजं कर्पूराभंसोमसूत्रपंनानाभूषणभूषितं पंचवर्षात्मतांविलसद्भ्रूयुगादिकवर्णेणकवर्ममेना अथविष्णोःप्रवक्ष्या
मिमंत्रंरोगापहारकं अष्टाक्षरनंदगोविंदंङे. ङेंदतोभवाद्वरः शौनकर्षिर्विराट्छंदः परमात्मात्रदेवता षडंगविधिरुक्तोस्यहे
रुक्तैमंत्रनाममिः शंखचक्रधरंदेवंवनमालांकिरीटिनं सर्वायुधैरुपेतंचगरुडोपरिसंस्थितं सनकादिमुनींद्रैस्तुसर्वदे
वैरुपासितं श्रीभूमिसहितंदेवमुद्यदादित्यसन्निभं शतकोटिसहस्राणुमंडलोपमकुंडलं सर्वलोकस्यरक्षार्थं मनंतंनि
त्यमेवहि अभयंवरदंदेवंधारयंतंभुजान्वितं गोविंदमनुवत्साक्रोपद्यावरणैसंयुता लक्षमेकंजपेन्मंत्रंतद्दशांशेन
चूतैः तर्पणादिततःकृत्वारोगनाशःप्रजायते लाजाहोममल्लकन्यार्थीलक्ष्म्यार्थीविल्वहोमकं वस्त्रार्थीपुष्पहोमचरुसा
धोतिलैरुनेन रविवारेजलेस्थित्वानाभिमात्रेजपेत्सुधः अष्टोत्तरसहस्रंतुज्वरनाशोभविष्यति विवाहार्थीजपेन्मासश
शिमंडलसन्निभं ध्यायेदुभाभ्यांकन्यांकुलोनांचकुर्वंबिनी अथान्यंसप्रवक्ष्यामिविष्णोःप्रीतिकरंमनुं अनंताय
नमस्तेजिषड्वर्णोयमुदाहृतः व्यासोस्यमुनिश्चगायत्रीछंदोनंतस्त्वदेवता निषेधोयोगनाशार्थंमन्यक्तौविविद्वजंवेत् अ
थान्यंसप्रवक्ष्यामिविष्णुप्रीतिकरंमनं वेदव्यासस्यविद्यादिपदव्यापदसंयुतंरेत् वेदव्यासायहृदयमष्टार्णोमनुरीरितः
मुनिर्ब्रह्मात्मथानुष्टुपछंदःसमवतोमतः देवोबीजमवेदाद्येनमःशक्तिप्रकीर्तिताः षट्दीर्घयुक्तेनबीजेनषडंगविधिरीरि
तः व्याख्यामुद्राटदतहस्तंवामजानुतलेस्थितं योगपट्टासनाद्ध्वंप्रफुल्लाब्जसमद्युतिं दीर्घकूर्चंविशालाक्षंतदिंतस्तुनि
वेदितं नानाशिष्यैःपरिवृतंकृष्णद्वैपायनंभजे जपेदष्टसहस्राणिपायसैहोममाचरेत् मुक्तोकोतज्जपेर्मीतेसर्वम।

गानिमंत्रंयजेत् प्राच्यादिषुयजेद्देवंवैशंपायनजैमिनी सुमंतंकोणभागेषुश्रीशुकंलोमहर्षणं उग्रस्रवसमन्यांश्चमुनीन्यजेत्
भूपुरे इन्द्रादीन्हेतयश्चापिइज्यावैवंसमीरिता एवंसिद्धमनुर्मंत्री वर्षमात्रंयदाजपेत् त्रिकालेष्टोत्तरशतंकवितंशो
भनाःप्रजाः स्वयमेवपुराणानामर्थःस्फुरतिगोपितः व्याख्यानशक्तिकीर्तिंश्चलभतेसंपदाव्ययं ॥ अथमंत्रान्तरंवक्ष्येविर।
जीवितकारकं तारंजुंसमाभाष्यमंत्रमेनंततोवदेत् सोहंतारंपुनस्त्रोक्त्वामंत्रईदृशःतोमतः कहोलोस्यमुनिर्देवींगाय
त्रीछन्दईरितं अपमृत्युहरोव्यासश्चिरंजीवीचदेवता जुंबीजंसश्चशक्तिःस्याद्दीर्घषट्कसमन्वितः हकारस्तत्षडंगार्थंध्यानह
जादिसूर्ववत् षट्पंचाशत्सहस्राणिजपोस्यपरिकीर्तितः कुष्टादिकमहारोगनाशार्थंलक्षमेककं जपेन्मंत्रंप्रत्यहंतचाष्टोत्त
रशतेनजलैः मंत्रितैःस्नापयेद्दुर्यथैनीरुक्स्यात्त्रात्रसंशयः स्वल्पमृत्युविनाशश्चपूर्णमायुःप्रजायते ॥ अथविस्मप्रियाख्येगरुड
मनुत्तमान् तत्रप्रोक्तान्हिजायेचसप्तवुडायचवैस्मवाः तेषांसेकूतयेमंत्रसिद्धैविषविनाशिनीं सर्पभीतिहरंवक्ष्येगायत्रीं
सर्वकामदां स्वर्णपक्षायविद्महेपक्षिराजायधीमहि तन्नोगरुडःप्रचोदयात् चतुर्विंशतिलक्षाणिजपेनेयंचसिद्ध्यति ध्यानह
जादिरहिताजपमात्रफलप्रदा ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिगरुडोपनिषन्मनुं तारंनमोभगवतेमहागरुडडेन्तकं श्रीविस्मव
स्वाहेतिनायत्रैलोक्यावेतिचाप्रजितायवह्निनावव्रजतुण्डपदंवदेत् वज्रपक्षायलिंगोतिशरीरायवदेत्ततः एह्येहिम
हागरुडडुष्टनागान्पदंवदेत् क्षिपक्षिपदंडष्टविषान्हिःक्षिपक्षिपदुष्टान्दमान् दिक्षिप्याविशपुग्रंगंवद्दहहुंफट्स्वमप्रिया यस

मे॰ वक्ष्यतेऽसौ मंत्रोऽस्य मुनिर्ब्रह्मा प्रकीर्त्तितः गायत्री छन्द उद्दिष्टं देवता गरुडो मतः ह्लौं बीजानि बोध्यानि स्वरा मंत्रस्य शक्तयः मंत्रोक्त
तं॰ विषनाशार्थे विनियोगः परिकीर्त्तितः गरुडात्मा वैनतेयः तार्क्ष्यः छन्दोमयस्तथा कपिलाक्षस्तथा नागालंकृतशरीरो मतः प्रणवा
३८५ दि चतुर्थ्यन्तैर्नमस्वाहापि समन्वितैः एतैः षड्भिर्नामभिर्न्यासैर्गुल्फादि हृदयादिकः हेमाद्रिशिखराकारं पूर्णचन्द्रनिभाननं दीर्घवा
हुं वृषस्कन्धं नागाभरणभूषितं अनन्तो वामकटकं यज्ञसूत्रं तु वासुकिः तक्षकः कटिसूत्रं च हारः कर्कोट उच्यते पद्मस्तु
दक्षिणे पार्श्वे महापद्मस्तु वामतः शंखपालः शिरोदेशे कुलिकस्तु भुजान्तरे आजानुकाञ्चनाभासं तथा नाभेस्तु हिमप्रभं आकण्ठ
रक्तवर्णं च विस्तब्धजगतं भजे अंगादिकालाद्युपैश्च गरुडस्य तु पूजनं जपेद्वर्णशतानी मंत्रे सिद्धिर्भवति निश्चितं आज्ञया
दर्शनात्तस्य सर्वस्थावरं जंगमं विषं नाशमायाति रोगाश्च विसर्प्पाद्या न संशयः ९॥ वक्ष्ये गारुडमंत्रोऽत्र पन्नगारिर्गरोहिनी पंचात्
रोमतः पंक्तिश्छन्दोऽनन्तो मतो मुनिः देवता गरुडस्तारो वीदज ... ह्रां गता स्वाहीनो हृदयं न्यस्य ज्वलज्वल महामते हुडुहु
डानत स्वाहा गरुडान्ते मस्तके न्यसेत् गरुडान्ते शिखे स्वाहा शिखायां मनुरीरितः वर्ममंत्रस्तु गरुड प्रभंजयपदं गं वदेत् हिः प्रभे
दय विद्रावय षट्पंक्तिविमर्दय स्वाहा समर्प्य चिन्नाटणाने अस्त्रमंत्रोऽयकथ्यते उग्ररूपधरेत्युक्त्वा सर्वविषहरेति च भीषयद्वि
तयं सर्वं दहयुग्मं ततो वदेत् भस्मीकुरुकुरु स्वाहा दन्तवर्णो मतो मनुः अस्त्रमंत्रोऽप्रतिहतबलाप्रतिहतेति च शासना
न्ते वदेत् हुं फट् स्वाहा नेत्राभ्यसेत नवः पादकादि हृदि मूर्द्धि वर्णान् क्रमान्न्यसेत् नमस्वर्णनिभं नागप्रजनम्मांगविभूषणं वंध्याग्र

प्रबलद्रोगिभोगंकुण्डटेमण्डिते पदोद्यावितसन्मामगानंविषहरंभजे पक्षिराजायस्वाहेतिपीठेसमावाह्यो मनुः पूजये
न्मातृकापद्मेगरुडंवेटविग्रहं श्रंगान्यादौकर्णिकायांनागान्पत्रेषुपूजयेत् अनन्तंवासुकिंतक्षकाख्यःकर्कोटपद्मकौ म
हापद्मशंखपालःकुलिकोष्यष्टिनीश्वराः नदाग्रुधानिभूगोहेपंवलदंजपेन्मनुं तिलैर्हुनेत्तर्पणादिकुर्यात्सिद्धोमनुर्भवेत् दर्श
णाद्गरुडस्यास्यनश्यन्तिविषदर्पे विष्णुभक्तिपरोभूयान्मृत्युमेवाविनाशनं इहलोकेसुखीदीर्घजीवीभूपतिपूजितः पर
त्रयातिवैकुण्ठमितिविष्णुप्रियामया गदितानामनवोटविकिमन्यत्कथितुमिच्छसि॥इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतंत्रे
शिववक्त्राणीतेविष्णुप्रियमंत्रकथनंनामाष्टविंशः प्रकाशः॥श्रीदेव्युवाच सुदर्शनादायुधानांसूचिताग्रहणाश्च नमः मंत्रास्त्वा
विधिपूर्वान्मेबूहियन्मायनाज्जपः॥श्रीशिवउवाच॥ सर्वेषामायुधानांवनायःप्रोक्तोमहायुधं सुदर्शनंनामयत्त्वमयाप्राग्वि
स्वेर्पितं अवतारोयदंशस्यकार्त्तवीर्यार्जुनाभिधः यत्कालायान्तलंकेशःसहस्राब्दंवचारह तस्मादौप्रोच्यतेमंत्रोभुक्तिमु
क्तिप्रदायकः तारंसहस्रारहुंफट्तस्यमंत्रोनवाक्षरः अहिर्बुध्न्योमुनिश्छन्दोऽनुष्टुप्देवःसुदर्शनं चक्रपानेराविहद्वीसंज्ञाला
चक्रकैःपृथक षडंगमनवोतस्यजातिसुक्ताहियान्नकाः पेंतुवक्त्रेणवध्नामिनमश्चकायगेहिनी वद्देह्रुत्वार्पयदिग्बंधमेवंकुर्यादद
शास्वपि दिशास्तनर्जनंगुरुष्टयोगायोगोयशाद्वतः तारस्वैलोकामवार्पयरदरदचक्रंवदेत् फट्स्वाहेतिद्वादशार्णोवक्लिप्रा
कारसंज्ञितः अनेनमनुनासम्यपरितोग्निमयंबुधः प्राकारंपरिकल्प्यायन्मामानन्मात्मसमावेशेत् अश्वरक्तामितांभेनघनवंशिर

मे· सिन्यसेत् भूमध्याननहृत्तुल्यजानुगुल्फनयेनतरान् अग्निवर्णान्यसेद्वर्णान्ततोध्यायेत्सुदर्शनं दंष्ट्रोग्रंद्रक्रमदष्टभुजैरायुध
नं· धारिणं चक्रशंखगदापद्ममुशलांकुशशरासनं पाशमंकुशभाटीमभीमदंष्ट्रं रविप्रभं पूजयेद्वैष्णवेपीठेमूर्त्तिंमूलेन
३८५ कल्पयेत् कर्णिकायांषडंगानिचक्राद्यस्त्राणिकेसरे हयग्रीवोदितालक्ष्म्यादिकापत्रेषुसंयजेत् भूपुरेलोकपालांश्चतद्देतींश्च
तदग्रतः ध्यानप्राणप्रतिष्ठांतेपूजान्तेचप्रदर्शिते त्रिस्थानेचक्रगायत्र्यावक्रमुद्रांचतांशृणु सुदर्शनायविद्महेमहाज्वा
लायधीमहि तन्नश्चक्रःप्रचोदयात् जपेद्द्वादशलक्षंतत्तन्मसहस्रंपृथक्जुहुनेत् तिलैस्त्रिमधुरोपेतैःसर्षपैर्मधुरान्वितैः त्रिगुणैः
र्बिल्वपत्रैश्चतथादुग्धोदनेनच ततश्चक्रेलाज्येनतर्पणादितत्परेत् एवंसिद्धमनुर्मन्त्रीप्रयोगानाचरेत्क्रमात् वाता
दिशोधितेस्थानेगोमयेनोपलेपयेत् हस्तद्वयान्तरालेचकुर्याद्यामान्तरंद्वयं वृत्तद्वेष्टितषट्कोणंतद्वाह्येभूपुरान्वितं कर्णिका
पीतरजसासाष्टकैःकोणषट्कं तदन्तरालेश्यामेनलेखाश्वेतेनपूरयेत् कर्णिकायांविलिखेन्नादिमंत्रार्णान्कोणषट्के श्राद
द्यन्तरवक्रेचदद्याच्चतनोन्यसेत् शोणंशोणजलैःपूर्णंतत्रकुम्भकलंसेत् दीक्षाविधिप्रकारेणपीठपूजांसमाचरेत् सम्य
गावाहयेत्तत्रतत्सुदर्शनस्वरूपिणं संपूज्यसांगावरणंसुदर्शचक्रेणततस्तथा चक्रेसंस्थापयेद्दिव्यं वैष्णवंतंविधानतः प्रति
द्रव्यंभवेद्धोमःषट्त्रिंशदधिकंशतं आज्यंवापामार्गसमिद्व्रात्ताराजितकाःतिलाः हविःपृथक्पंचगव्यंहुनेदाज्यंस्रुतंक्रमात्
प्रतिद्रव्यस्यसंपातान्कुंभतोयेविनिःक्षिपेत् होमंसमाप्यचततःप्रस्थालार्द्धसपिण्डकं कुंभोपरिनिधायाथसाध्यंसमुपवेशयेत् स

स्वसारद्धेन ततः कुंभं साध्यस्योपरि वत्रिधा भ्रामयित्वा ततः स्फोटं दद्यात्तं कलशं क्षिपेत् दूरदेशे ततो गत्वा दिग्भागे विनिःक्षिपे-
त् हुतशिष्टात्तैवंतं दद्याद्बलिं च मन्त्रनाम्ना नमो विघ्नगणेभ्यो नः सर्वशान्तिकरं वदेत् भो बलिं प्रतिगृह्णन्तु शान्तो हरन्तु वर्णकः
विप्रान्संभोज्य गुरवे दद्यात् दक्षिणाश्च प्रकल्पयेत् ज्वरादिरोगसंघातान् प्रयोगोयं विनाशयेत् अपस्मारं तु जं चैव पिशाचग्रहवैकृतं र-
क्षोभूतादिपीडां च नाशयेन्संशयं विधिः स्नानं जदुमसंभूतैः फलैकैः पंजरशुभे कृत्वा मंत्री पंचगव्यैः पूरयेत्साध्यमत्र च
निवेशयेत् कुहेव संत्रशुद्धागनं स्पृशं जपेत् मन्त्रमग्निप्रतिमास्याग्नायदिक्कोणेषु मंत्रवित् विप्रवर्यैः कारयेच्च होमं सर्वादितः क्रमा-
त् द्रव्यैस्तान्नाशयेद्धि साध्यजमानो गुरुस्तथा एष योगः सर्वरोगापमृत्युग्रहनाशकः गव्यैः समस्तैः क्षीरद्रुवल्कलोत्थकषायकैः
एभिः संपूरितैः कुंभैः जप्तैः संपातसंयुतैः साध्यहोमस्तस्य चान्ते गर्हाविसंज्ञवसापकं अभिषिंचेद्धान्तुदिने चामिधारा नरस्तथा
स्वस्थो भवेद्धुतेभूतप्रेतवातसमपीडितः योषीसंताडयेते श्वसत्वेन प्रसवो भवेत् हुतं पक्कं पंचगव्यैः संजप्तं मन्त्रनाटटेन
ग्रहपीडानिरुद्धानां गर्भिणीनां हिताय वै मंत्रं जपेत् श्मशानं पंचगव्यं स्पृशेत्सुधीः पद्मपत्रे ब्रह्मवृक्षे पत्रे बिल्वफलैश्च वा त-
थ सततं स्त्रीयगेहे निषेवेच्च परस्परा रक्षाभवमितद्रुहे संपद्वृद्धिश्च जायते पलाशस्तनजद्रवकंटं गुग्गुलस्तथा
पुष्पाणां च हरिद्राच रोचनं बिलराजिकाः अपामार्गश्शिलादूर्वा विष्णुक्रान्ता ततस्तथा कुसुमावन्तलशीप्रोक्ताश्च वार्कद्रुमपव-
व सहदेवी तथा लक्ष्मीः कृष्णागामपमद्भवाः कमलं रोचना पंचगव्यं संक्षाल्य येन्मवुः संस्कृते गोतसभसमकुर्याच्चत्सर्वदाय

मे॰ काः संजप्तेमनानानेनमस्मकुवशिरसाहुते सर्वभूतग्रहव्याधिकृत्याडःस्वाद्दिकारणं श्रीहोन्माटरिपुंजामसर्वपापहरंमते
तं॰ अपव्राशकमेतन्स्याद्दष्णटंशिवदंपरं फलत्रयघृतैःकल्यैःपंचगव्येपवेनहुते प्रसेवकल्कद्रव्याणिमसलाशुण्ठीनिशा
३०८ तथा चित्रकैलामयोषिर्वचावाठाहुषानतया मायांकावविडंगंधमंजिष्टादारुरोहिणी मन्त्रनानेनसंजप्तेवंध्यापुत्रप्रदाय
कं भूतप्रेतपिशाचादिभयघ्नंनात्रसंशयः पंचगव्याजमेतस्मात्कुर्भरलाकरेपरं गुटिकागुग्गुलोःकृत्वाहुनेदष्टसहस्र
कं दिवमन्त्रितयंचापिचनर्द्दिवसमेववा भवेत्सर्वोपद्रवानांनाशोमंत्रगटस्यव अपामार्गसमिद्भिश्चहुनेदष्टुतसंख्यया
भूतज्वरभयंव्याधिकृत्यापस्मारनाशनं हुताक्षैःकमलैर्द्वाश्रीवृद्धिंलभतेनरः आज्याक्ताभिश्चतुर्वीभिःहोमोदीर्घायुषेभ
वेत पलाशमस्ततसमिद्भिर्मेधावृद्धिःप्रजायते वस्त्रार्थीसर्षतकुसुमैःराज्याक्तैःर्जुहुयान्नरः पुष्पैर्नावृद्धिमिखेतसहुनेत्केवले
र्घृतैः उडुम्बरसमिद्धोमात्पुत्रलाभोभवत्पले अष्टोत्तरसहस्रंवहुनेदस्यजेत्तथा समिद्दैरेकवर्षमन्त्रयेपंविधिस्ततः
चक्रमध्यस्थितसंचचिन्तयमंत्रंजपेत् यकोपिदुर्जयोपुहेमन्त्रोभिवतिमंत्रवित् कलानाग्निनिभंचक्रंवैरिणायस्यमस्तके
स्मरेत्सप्तदिनान्तेसज्वलनप्रतिमोज्वरः भवेत्त्रिंशदिनैस्साध्यप्राप्नोतिमरणंध्रुवं सकारंसर्वसंवीतंयाहीतिपटवेष्टितं
संस्मरेद्यस्यशीर्षेतुतस्योच्चाटोदशाहतः मण्डलान्मरणंयातिसान्तेकाकनिभंरिपोः मूर्द्धिस्मरेच्चसंसाहाडुच्चाटोवामस्तिभवे
त शरत्कणांकप्रतिमंसुधाधाराभिवर्षिणं सकारंसंस्मरेन्मूर्ध्निसंजीवेच्छरदांशतं षट्कोणविलिखेत्कोणषट्कठन्त्वसमालि

लिखेत् कर्णिकायां तथा ठद्वंद्वेषु मंत्रार्णैकैककं साध्यनाम लिखेन्मध्ये कामबीजं मूर्ध्नि पत्रके आपत्निवारणाय यंत्रं भूतप्रेतभयाप
हे ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सुदर्शनमहामनुं तारो नमो भगवते महासुदर्शनाय वदेत् ॐ त्रं हुं फट् षोडशार्णो मनार्घ्यं सर्वव
न्मत तथान्यासमस्त्रपूजाद्यं सर्वं वदाकरो मनुः जपेद्वादशलक्षाणि प्रत्येकं कमलोद्भवेन वत्तर्विंशाक्कनानीतितेनिलाः स्राणिस
र्षपा विल्वाज्यपालाशसमिन्नायसी नीति कीर्तितं अस्य रूपजपाध्यानान्मंत्रोयं वांछितप्रदः लिखेदादौ तु षट्कोणां मध्ये कोणेषु
ठं लिखेत् कर्णिकास्थिते ठं तत्साध्यनाम समन्वितं षट्कोणाठभोषार्णानि लिखेत्समादरः स्मृत षट्कोणसंधिषु लिखेद्रामंत्राक्रमे
ण षट् तद्बहिः षोडशदलेषोडशार्णान्स्मृतस्मृत एकैकं विलिखेद्वर्णं बहिर्भूप्ररवेष्टन संपातसाधितं चैतद्धृभिर्णां मार्भवलकं
उन्मादग्रहभूतादीनभिचारांश्च नाशयेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मालामंत्रं सुदर्शनं तारो नमो भगवते महासुर्वपट त्रयं
ॐ नं तं सुदर्शनं चक्रे ज्वाले ॐ नं तं ततो वदेत् दीप्तरूपं सर्वतोयरतल्गुग्मं चमां महा बलाय अग्निवपु हुं फट् षट्सुर्ध्यंलादतो मनुः
ध्यानपूजादिकं प्राग्वज्जपो वर्णसहस्रकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मालामंत्रं सुदर्शनं ॐ क्लीं सुदर्शन महाचक्रराज दह दह ये.
सर्वदुष्टभयं हिर्हिः कुरु छिंद छिंद विदारय विदारयं वां क्रांपरमंत्रग्रसहयं भल्लपाहितयं प्रोच्चभूतानि त्रासयहूयं हुं
फट् स्वाहेति चक्राय नमो वेदनगात्तरं सुदर्शनमहामंत्रः संग्रामे विजयप्रदं ध्यानपूजादिकं सर्वं ज्ञेयमस्याषडर्णवत्
जपेद्वर्णसहस्राणि ततः सिद्धो भवेन्मनुः जन्मादावष्टसाहस्रं रोगाक्रान्तस्तु जयी ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि शांतिमंत्रं जयप्रदं

मे॰ ॐ क्लीं जलस्तंभयति स्वाहा मन्त्रो नववर्णकः विस्तुहस्तगतं ध्यात्वा यः शंखं नित्यमर्च्चयेत् स्नात्वा प्रजपेन्मंत्रमष्टोत्तरसहस्रकं पां
तं॰ चजन्येन शंखकं ध्यायेज्जपसमापनं कुर्यादेवं मासषट्कं ततः सिद्धो भवेन्मंत्रं पांचजन्यं समं शंखं मात्मानं विस्तुमेव च
३८७ ध्यात्वाभिवादयकं शंखं रणे विजयकारकं तारोमायाः खड्गनीलाभिंदभिंदेति हुं वषट् द्वादशार्णः खड्गमंत्रो यो जपेद्द्वादशायुतं
प्रत्यहं प्रजपेत्खड्गं कलयेन्मरणं विना खड्गसिद्धिस्तस्य भूयात्कदाचित्पराजयः दैवान्निष्कासिते तस्मिन्पलायं केदये
न्नरा प्रजपिता ततः कोणे स्थापयेत्प्राणमेदपि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि धनुर्मंत्रं नवाक्षरं सांगायसशारायति हुं फट् जपेन्नवायुतं
तिलाज्यहोमसंसिद्धो मंत्रस्यास्त्रिन्यस्तजनात् ततो धनुषि वाणाइं आईं ध्यानं समाचरेत् ॐ जयो जाप्रनेपवीणाईं मंत्रं समभ्यसे
त् नकारादिदिक्षु तस्यानललोपततेक्कचित ॥ अथ वक्ष्ये गदामंत्रं नारं कामं समन्वरेत् कौमोदकि महासर्वबलसर्वासुरान्तकि
प्रसीद हुं फट् स्वाहेति पंचविंशार्णकोमनुः जपेल्लक्षमिमं मंत्रं प्रजयेत्त्रिसंशो गदां कौमोदकीस्मरन्त्रद्वंद्वयुद्धे जयी भवेत्
साधको वा गजारूढो गदाहस्तो विशेद्रणं स्वयं विस्मृतिर्ध्यायन्नकाले सर्वशत्रवः भयभीताः पलायन्ते वा वरंगवलाश्र
पि ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मंडलस्य मनुं ध्रुवं कामसंवन्तकपटे सन्मण्डलेपोथयद्वयं हुं फट् स्वाहान्तिको मंत्रउनविंशतिवर्ण
कः प्रजपेत्प्रयुतं मंत्रं त्वादिपैः समिधो हुनेत् हुताकांस्याप्रुतं मंत्रसिद्धिस्तस्य प्रजायते गृहीत्वा मंडलं हस्ते जपेन्मंत्रं विशे
द्रणं पलायन्ते स्य रिपवो वा बलभरा यथा गताश्च्या शत्रोः प्रतिकृतिं कुर्यान्क्रोधात्मा मक्रियानितं लिखित्वा हृदये तत्र क्रोधान्मर्श

लधारणं कुर्य्याद्देवीगतात्मसंस्तम्भः स्यात्त्वात्र संशयः ॥ ९० ॥ अथांकुशमन्त्रं वक्ष्ये नारं मदनमंकुशं क्रों हृदयं च वर्म्मास्त्रं स्वा
हान्तो विश्ववर्णकः अंकुशस्य मनः छन्दो मितं गणःपतिर्म्मुनिः देवस्त्वांकुशो विश्वरूपी गजविमर्द्दनः षड्भिर्दीर्घयुग्मादि
वर्णैः कुर्य्यात्षडंगकं केवलांकुशमुद्राजात्र जपो लक्षत्रयोदशः साध्येत्दशांशहोमः स्यात्सिद्धमंत्रोन्मपान्रिपून् त्रासयेज्ज्ञाणांकु
शवद्भवन्ति वचनात्पुगा ॥ अथ प्रवक्ष्ये पाशस्य मंत्रं नारं मनोभवं पाशं च धयुगं चाकर्षय द्वंद्वे च वर्म्म च फट् स्वाहेत्युनविंशार्णो
वरुणो देवता मुनिः समस्तस्यामितछन्दो मन्मथः समस्तेत्रकैः नेत्रैरंगानि तस्यैव ध्यायेद्वरुणहस्तगं लक्षत्रयं जपेद्धोमः स्या
त्सैर्हरप्रसूनकैः सिद्धमंत्रो हरेद्राज्यं वशार्थमयुतं वशी मारणाय मधुमातेहेषतैलेजडोगुडं ॥ अथ छत्रमंत्रं वक्ष्ये कंछत्रा
यनमस्त्विति मुनिर्मनुश्छन्दोस्य गायत्री देवता हरिः छत्ररूपी ध्यानमस्य स्वर्णदण्डं सितप्रभं आरक्तकलशं ध्यायेन्मस्तके
सेवकस्य जयेत् वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं होमः स्यान्नृपपायसैः तर्पणाद्यं ततः कुर्य्याच्छत्रमंत्रस्य सिद्धये साधयित्वा मंत्रमेनं गतराज्यो
विशेद्गणं एकोपि सरिपून्जित्वा राज्यं स लभते द्रुतं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि श्लोकरूपं मनुं परं चामरस्य ग्रहावेशदृष्ट्यादिक
निवारणं शशांककरसंकाशात्तीरपिंडिडिमपाण्डुर प्रोत्सारयामडरितं चामरं चामरवर्णभिः द्वात्रिंशत्त्वसहस्राणि जपित्वा
स्वरभेद्भितं हुत्वा सिद्धो भवेन्मंत्रश्चामरं तेन्निमर्न्ज्ययेत् तेन ग्रहाभिताबाडः साध्यो दीर्घरोगिणः साध्या हं मार्जितः सायंप्रातः सुः
दोषवर्जितः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि ध्वजमंत्रं यथाश्रियं शक्रकेनैव महावीर्य्यायप्रणामवर्णकं ङेन्तं चक्रराजायनमोनारा

स्व॰

मे॰ यत्नाभज गरुडासनरत्नहिरण्यधातिरिष्टनटह हयंवर्म्मास्त्राग्निजायाहिपंचाणन्मितात्तरः ध्वजमंत्रोजपेत्संवसहस्रंसिद्ध
तं॰ येद्धनेन आज्यैःपश्चाल्लिखेयंत्रैस्तैर्नगाकैश्चसंमितं ध्वजेस्फजयेन्नित्यंशत्रुभीतिनिवारणं ॥अथवदेपताकायामंत्रेनारंर
३८८ मंत्रयो हिरण्यकशिपोर्युद्धस्फुतनेदेवतासुरः रणारपतिकालेतिनमिमन्तुपदंवदेत कालेहविदहदहंहेरिपुन्सर्वा
न्पताकिके हुंफट्स्वाहेतिपंचाणहर्णाः पंचायुतंजपेत ततस्त्रिमधुरैर्होमादिकैःसिद्धोभवेन्मनुः निजवर्णपताकायांलिखेदं
कक्रमेणच स्थितप्राणांवतोदृष्ट्वारयोयान्तिदिशोदश ॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिशूलमंत्रंध्रुवंवदेत त्रिशूलायनमस्त्वेतिमंत्रःस
मादरोमनः उस्मीकृकन्दोवामदेवोमुनिर्देवोपिनाकिकः शिवहस्तगतंध्यायेच्छूलंरसनतुयंजपेत होमस्तुविल्वपत्रैःस्यात्सि
द्धमंत्राभिमंत्रयेत पार्श्वशूलादिकानशूलानसन्तिसमसंवितः ॐह्रींसर्वायुधायवपिनाकिनिर्भिनेवदेत शूलाकृष्टेवाण्डध्येनसर्व
दुष्टानिवर्हति सर्वसर्वांगभूतेचदेवताप्रतियादिते कृत्तिकेरतसानित्यंसर्वाशुभविनाशिनि शान्तिपक्षहृदयंदेयाहसस्र
प्रत्वतरोमनः जप्त्वावर्णसहस्रंवेन्सिद्धःशस्त्रनिवारणः ॥अथवदेकटारसमनस्त्रोकसन्नृपके रदांगानिराजावरदरतवाजि
यनानिच ममहदेमदारतकटारकनमोस्तुते जपेद्वर्णसहस्राणितिलैर्ज्यैर्होमसमाचरेत स्थापयन्सिद्धमंत्रस्तुततस्थानेक
टारकं तत्रसंस्तनयेतत्त्वनाग्निवौरादिजंभयं ॥अथत्रैलोक्यरूपकानुमंत्रंजयप्रदं पाशेपातनयशत्रुंस्तम्भनयादेवमाय
या गरुहणिजीवनन्तेषांममसैन्यंचरतांनो प्राग्वजपादिनासिद्धःप्रयोगाणामनर्भवेन कुर्याद्दष्टांगुलात्रासास्यानजाने

वं=२

त्वादिशानपि दिगष्टकेरणे त्वाना विघ्नानां क्षयं भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वर्म्माणां वर्म्मसंपुटं शर्मप्रदं तापनेयमां रक्तयु
गलं नमः समादेशात् देवी मंत्रो जप्यस्तावत्सहस्रकं आज्यैस्तावद्धुतः सिद्धस्तत्संपातेन संस्कृते संग्रामे कवचं धृत्वा रिपून् हत्वा ह
न्याप्रयात्यसौ नत्रैव सर्वं यवर्षाणाम कृयंत्रे तिष्ठ ॥ अथातो दण्डगायत्रीं वक्ष्ये हं हितकाम्यया नानादण्डविनिर्म्मुक्तो जपाय
स्याः प्रजायते ब्रह्मदण्डाय विद्महे स्वर्णरूपाय धीमहि तन्नो दण्डः प्रचोदयात् सहस्रायुतमारभ्य कार्य्यलाघवगौरवात् कोट्य
न्तं प्रजपेन्मंत्री सर्वदण्डैर्विमुच्यते ॐ क्रीं रामायुधायेति श्रीं यं परमावेनमः तिथ्यन्तरो यं परमो मंत्रः संग्रामसिद्धिदः अन्या
युधानां मनवः समाख्याता महेश्वरी गोपिता बहुतन्त्रेषु किमन्यो न मिथ्यति ॥ ४४ ॥ २७२३ ॥ इति श्रीमहामायामहाकालानुम
ते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते आयुधमंत्रकथनं नाम एकोनत्रिंशः प्रकाशः २९ श्रीदेव्युवाच शक्तिं विना न देवोसि शक्तिं शक्तिरपि
ते विना न सन्तीति पुरा प्रोक्तमधुना शंकयो वद ॥ श्रीशिव उवाच ॥ विष्णोः शक्तिस्तु लक्ष्म्युक्ता ब्रह्माणी वदामि ते पतिमिके
वले देवः संख्यो नानात्मत्यात्रिमि शक्तिश्च केवलासेव्या वाममार्गरतैः द्विजैः पतन्ते धर्मपतिता दुःखेभ्यः शुभान्वितः ये हरिं वा
ममार्गेण सृजयन्ति द्विजातये तेषां भक्तिश्च मुक्तिश्च नत्वं नेत्रमनश्रुण अथ दक्षं चमत्कलं कूटं मायाविन्तं भवेत् वदयुगं च
चित्रेश्वरी वाग्बीजं दहांगना द्वादशार्णो मनुः प्रोक्तो मुनिर्ब्रह्मा समीरितः चित्रेश्वरी देवता स्यात् छन्दो गायत्रमब्रवीत षड्दीर्घयु
क्तकूटेन षडंगविधिरीरितः नीलोत्पलदलश्यामां मदाघूर्णितलोचनां नानालंकारभूषाढ्यां रक्तवस्त्रोपशोभितां क्रीडन्तीं

मे॰ हरिणासार्द्धंस्थितांववनेवने पूजायमग्रतावावहोगे सर्षप्रदानियं गोपाम्याजात विद्धिप्रैः वाममार्गप्रभावतः ॥ अथवि
तं॰ ष्णोः प्रवक्ष्यामि कुलजां शक्तिमद्भुतां येथा कौलिकमार्गेण तदधीनस्तथा हरिः वाग्बीजकुलजेवाएमर सततनलंगना एकाद
३८५ शात्तरो मंत्रो मुनिस्याहामकेश्वरः त्रिष्टुप्छन्दस्तु कुलजा देवता परिकीर्त्तिता: पंचांगं स्यात्पंचपदैरंगुष्ठादिषु विन्यसेत् गौरां
गीं नीलवसनां नानालंकारभूषितां क्रीडन्तीं हरिणा सार्द्धं महावटसमाश्रितां पूजादिकं चरेद्यस्या उग्रताराममंजपः एका
दशात्तलतानि सुरामांसेन होमयेत् भगपूजां विशेषेण कुर्य्याद्वीरांश्च भोजयेत् एकान्ते योवटाधस्तात्लिंगं योनौ प्रवेश्य च ज
पेत्लक्षमात्रं मस्तिकालजः प्रजायते वटाधस्तान्नूजपित्वा पंचमैः संयुता निशि षण्मासेनियतं देवी वाक्सिद्धिस्तस्य जायते सं
ध्याहये वार्द्धरात्रे वा यावर्षकं प्रपूजयेत् कुलजां पंचमैः सम्यग्ध्यानसमन्वितः राजमान्यो महातेजाः पूज्यते सकलैर्जनैः ॥ अ
थमार्गद्वयोपास्यां वक्ष्ये गोपालसुन्दरीं मायाश्रीकामबीजानि कृष्णायेति नमो वदेत् एकोनत्रिंशकं वर्णहृद्वेदस्वरैस्तथा पंचमं
वज्रपा बीजमेभिः समम कूर्च्चकं गोविंदाय पदं पश्चात् स्वित्रे सर्षाय कूटकं गोपीजनवल्लभाय ततश्च कामलत्रपा कूटत्र।
पां समस्तार्थ्यवदे हहद्र स्मोहिनी त्रयोविंशाद्दरो मंत्रो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः मुनिर्विधाता दक्षस्याहामेवानन्दभैरवं छन्दस्तु
देवी गायत्री देवो गोपालसुन्दरी त्रित्रिवेदाहिवेदद्विवर्णैः कूटविहीनितैः षडंगाविधिरुद्दिष्टो मंत्रवर्णान्यसेत्ततो कूटत्रय
विहीनांश्च विशान्यंगेषु विन्यसेत् मूर्द्धनि भाले भ्रुवोर्दृशोः कर्णयोर्नासयोर्मुखे चिबुके च गले बाहोर्हृदये जठरे तथा नाभौ लिं

389

गेगुदेशमोर्जानुनोर्जंघयोरपि गुल्फयोर्पादयोः स्फिग्न्यासोयं परिकीर्त्तितः हृदयाद्योभुजान्तस्थन्यासोयं स्थितिसंज्ञकः पादादि
मस्तकान्तं च संहारः परिकीर्त्तितः एवं न्यासत्रयं कृत्वा पुनः सृष्टिं स्थितिं चरेत् ततस्तु करशुध्यादौ न्यासं कुर्वीत ततः शृणु ह्रीं श्रीं ए
ईंश्रीं नवश्रां च सौ चैन्यसेत्क्रमशस्तु मध्यानामाकनिष्ठासु पुनस्तान्येव विन्यसेत् अंगुष्ठयोस्तु तर्जन्योस्तथा च करपृष्ठयोः लज्जार
मां पुनर्लज्जां क्लीं सौं देवासनं वदेत् ङेन्तं नमश्च हृदये प्रोक्ता पादहृदयं न्यसेत् मायां रमां तथा हैं च कामबीजं हकारयुक् स्रौं चक्रा
सनायेति हृत्क्रां जंघयोर्न्यसेत् मायां लक्ष्मीं समुच्चार्य्य हसयुक्तानि चोच्चरेत् वाक्कामसौश्च बीजानि सर्वमंत्रासनाय च नमो त्वगा
क्षवर्णं यं विन्यसेज्जानुनोस्तथा लज्जां लक्ष्मीं त्रपां क्लीं वैं साध्यसिद्धासनाय च नमः प्रोक्तां न्यसेल्लिंगे सामनाख्योयमीरितः ततो वा
ग्देवतान्यासं कुर्य्यात्तस्यमनः शृणु वेदमेघवणरवर्णाः षष्ठस्वरसविंदुकाः आद्यं बीजं षोडशार्णैर्विंदुयुक्तान्ततो वदेत् तद्देव
वीजं वशिनीदेवतायै नमस्तथा सप्तविंशानि वर्णानि यं मंत्रः शिरसि विन्यसेत् कवर्गं विंदुसंयुक्तं कामं कामेश्वरीति च वाग्देव
तायै हृदये न्यसेत् भालेचनार्णकं चवर्गं विंदुसंयुक्तं टणामेषु वर्णकान् विंदुर्य्यस्वरोपेतान् षष्ठं बीजमुदाहृतं मोदिनी
वाग्देवतायै नमः षोडशार्णकं भ्रूमध्ये विन्यसेन्मंत्रं टवर्गं विंदुसंयुतं द्वितीयपंचमो षष्ठस्वरविंदुसमन्वितौ विमला वाग्दे
वतायै नमो स्यर्णों गले न्यसेत् तवर्गं विंदुसंयुक्तं न्तपसममतर्थ्यकान् विंदुतर्य्यस्वरोपेतं बीजं प्रोक्तां तथारुणा वाग्देवता
यै च नमो न्यसेद्धृदि त्वपार्णकं पवर्गं विंदुसंयुक्तं माघमत्यं च पंचमं तृतीयं च द्वितीयं च षष्ठविंदुसमन्वितं जयनी वाग्दे

मे॰ वतायैनमोनाभौन्यपार्णिकं पवर्गबिंदुसंयुक्तमीशाणाद्यतिवर्णकं बिंदुषट्कसमोपेतं कूटतो नडदाहृतं सर्वसंपर्य्यैववा

तं॰ ग्देवतायै हृत्सोडशार्णादर् मूलाधारे न्यसेदेतं षवर्गबिंदुसंयुतं ह्स्रींबीजं कौलिनीवाग्देवताय हृदद्वार्णिका न्यसेद्धृद्वीदि

३९० पादान्तं न्यासो वाग्देवताभिधः ततो मंत्रस्थितं कुलत्रयं कास्यहृदिन्यसेत् कूटत्रयहिताहृन्या षडं- पुनराचरेत् कमलावसुधा

युक्तं ध्यायेच्छ्रीवक्रांगहरिं दीराम्भोधौ सितद्वीपे वने कल्पद्रुमादिभिः व्याप्ते तस्मिन्स्वर्णमयं चिंतयेद्रत्नमण्डपं तत्र श्रीपीठम

ध्यस्थितं विधिमुखैस्तुतं पद्ममष्टदलं शोणं वं वाणानं वंशीं च दक्षिणैः भुजैर्दधन्तं वामैस्तु चापं पाशं तथाङ्कुशं विपंचीं वारक

वर्णीनानाभरणभूषितं पीताम्बरधरं गोपीसमूहैः परितो वृतं आद्यावष्टदले पद्मे कर्णिकायां षडंगकं पूर्वादिकदले

वासुदेवं शान्तिकं यजेत् संकर्षणं श्रियं प्रद्युम्नाख्यं चापि सरस्वतीं अनिरुद्धं रतिं पत्राग्रेष्वग्न्याद्यष्टनायिका रुक्मिणीं सत्यभा

माः च कालिन्दी जाम्बवतिकौ मित्रवृन्दां सुनन्दां लक्ष्मणामग्निजितीं तथा तद्बाह्येऽष्टदले देवाग्रे पूज्या निधयो नवः महापद्मश्च प

पद्मश्च शंखो मकरकच्छपौ मुकुन्दकुन्दनीलाश्च खर्वश्च निधयो नव योगिन्यस्तु रहस्याख्यास्तदग्रेऽष्टदले यजेत् वदिणी चापि

कामेशी मोदिनी विमलारुणा जयनी चैव सर्वेशी कौलिनी त्वष्टशक्तयः ततो दशारदले पूज्या निगर्भाख्यास्तु योगिनीः सर्वज्ञा सर्व

शक्तिश्च सर्वैश्वर्यफलप्रदा सर्वज्ञानमयी पश्चात्सर्वव्याधिविनाशिनी सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपापहरा तथा सर्वानन्दमयी

पश्चात्सर्वरक्षास्वरूपिणी सर्वेप्सितार्थफलदा पश्चिमादिविलोमगाः तदग्रे मदशारदले पूजयेत्कुलयोगिनी सर्वसिद्धिप्र

390

दात्र्याद्या सर्वसंपत्प्रदा परा सर्वप्रियंकरी तस्मात् सर्वमंगलकारिणी सर्वकामप्रदा पश्चात् सर्वदुःखविमोचिनी सर्वकामप्र
दा पश्चात् सर्वदुःखविमोचिनी, सर्वमृत्युप्रशमनी सर्वविघ्ननिवारिणी सर्वांगसुन्दरी चैव सर्वसौभाग्यदायिनी अग्रे चतुर्द
शारे तु योगिन्यः संप्रदायिकाः पश्चिमादि विलोमेन पूजयेत् क्रमतस्त्वताः सर्वसंक्षोभिनी चैव सर्व···· विनी तथा सर्वाकर्षिणि
का प्रोक्ता सर्वाह्लादकरी तथा सर्वसंमोहिनी चैव सर्वस्तंभनकारिणी सर्वजृंभनिका प्रोक्ता ततस्सर्ववशंकरी सर्वरंजनि
का चैव सर्वोन्मादनिका तथा सर्वार्थसाधिनी चैव सर्वसंपत्तिपूरणी सर्वमंत्रमयी चापि सर्वद्वंद्वक्षयंकरी ततोष्टारे गुप्त
तरयोगिन्यः परिपूजयेत् पूर्वादि तु विलोमेन वै बन्धूककुसुमप्रभाः अनंगकुसुमा नाम्ना द्वितीयानंगमेखला अनंगमद
ना तद्वदनंगमदनातुरा अनंगरेखा चानंगवेगानंगांकुशा तथा अनंगमालिनी त्वष्टौ पाशांकुलसत्कराः तदग्रे षोडशा
रे तु पश्चिमादि विलोमतः कामाकर्षणिका पूर्वं बुद्ध्याकर्षणिका परा अहंकाराकर्षणी च शब्दाकर्षणिका ततः स्पर्शाकर्ष
णिका तद्वद्रूपाकर्षणिका भवेत् रसाकर्षणिका प्रोक्ता गंधाकर्षणिका तथा चित्ताकर्षणिका चापि धैर्याकर्षणिका परा नामाकर्ष
णिका चैव बीजाकर्षणिका तथा अमृताकर्षणी चापि स्मृत्याकर्षणिका तथा शरीराकर्षणी तद्वदात्माकर्षणिका तथा तदग्रेष्ट
दले पूज्या योगिन्यः प्रकटा दश क्षोभना द्रावणाकर्षवश्योन्मादमहांकुशाः खेचरी बीजसंज्ञा च योन्याख्या मुद्रितो यजेत् त्रिखण्डा
दशमं भूर्व्यां तद्बहिर्भूपुरे यजेत् ब्राह्म्याद्यष्टौ तद्बहिश्च प्राक्क्रमणा चारभूपुरे द्वारे द्वयं प्रागणिमा महिमा लघिमेति सिता वशितागुरु

मे॰ नाभुक्तिः प्राकाम्यप्राप्तिरेव च रससिद्धिस्त्वटनामीमपर्येवं समीरिता लक्षमेकं जपेन्मंत्रं जुहुयात्पायसोत्तमैः तर्पणादित
तं॰ तः कुर्यान्मंत्रसिद्धिः प्रजायते नवलक्षं जपेन्नाम्नरुद्ररूपो नरो भवेत् करवीरैर्जवापुष्पैः होमान्मोहयते जगत् चन्द्रकुंकुम
३९८ कस्तूरीहोमात्कामाधिको भवेत् चंपकैः पाटलैर्बिल्वैर्वशमानयते विराट् करंजफलहोमेन भूतप्रेतादयो वशाः विल्वैस्पादन
लालक्ष्मीरिक्षुखण्डैस्तथा वशाः लाजाहोमो राज्यदायी मधुनोपद्रवक्षयः निशिकागफलैर्होमो रिपुसेनाविनाशकृत् दध्याज्यदुग्ध
मधुभिः क्रमाद्धोमाद्ध्वाप्नुयात् आरोग्यं संपदं कामं धनं शर्करया सह एवं कमलैर्हुतैः संपन्निर्द्धाडिमैराजवश्यता लक्षियामात
लोगैस्तु वैष्णवनारिंगजैः फलैः शूद्राः कुष्माण्डसंभूतैः वश्याः स्युर्विराङ्गवं पनसानां लक्षहोमाद्वश्याः स्युश्चक्रवर्त्तिनः द्राक्षाफलैरि
ष्टसिद्धिं रंभाभिर्मित्रिणो वशाः नारिकेलैस्तु पाणिडयो निलैः सर्वेष्टसिद्धये गुग्गुलैर्दुःखनाशः स्यात्सर्वेष्टं शर्करागुडैः पायसैर्धन
धान्याप्तिर्बन्धूकैः प्राणिनो वशाः पक्वाम्रफलैर्होमाल्लक्षमात्राद्धरा वशाः लवणै राजिकायुक्तैर्होमाद्दुष्टविनाशने कर्पूरहोमा
ल्लभते वाक्पतित्वं नरो विराट् घृतहोमाद्दीप्तताग्निः शान्तिः स्यात्तिलतण्डुलैः ॥ अथातोऽहं प्रवक्ष्यामि वाममार्गफलप्रदां कुसुमणि
र्निंसुमुखीं हि जानाव्यापिकारता उच्छिष्टचाण्डालिनि सुमुखिदेवीमहापिशा चिनिंह्रीं ठः ठः ठःस्वाहा विंशाक्षरो मनुः भैरवोऽस्य
मुनिः छन्दो गायत्री सुमुखीश्वरी मुनिरामहिषक्रुद्रवह्याणैरंगकल्पनाः ततस्तु सुमुखीं ध्यायेत् गुंजाहारविभूषितां रक्ताम्बरां र
क्तवर्णां रक्तपुष्पानुलेपनां नृकपालं च खड्गं च कराभ्यां दधतीं नवां शवासनां पीनकुचां सुमुखीं सुमुखीं भजे कालीपीठय

जेद्देवीं पंचकोणाद्यकर्णिके अष्टपत्रे षोडशारवृत्तेभूपुरसंयुते मूलेन मूर्त्तिं संकल्प्य पाद्यादीनि प्रकल्पयेत् चन्द्रां चन्द्रान
नां पीनकुचां रुद्राम्नवीं चामीकरप्रभां चत्वरीं पंचकोणेषु केशरेष्वंगदेवताः ब्राह्म्याद्या अष्टपत्रेषु षोडशारे कलादिकाः ॥ १ ॥ क
ला कलानिधिः काली कमला वह्निया कृपा कुला कुलीना मकला कल्याणा कुमारी कलभाषिणी करालाख्या किशोरी च कोमला कुल
भूषणा कलादाम्भूपुरे स्युः ज्याद्याइन्द्राद्या हेतयोपि च लक्षमेकं जपेन्मंत्रं दशांशं किंशुकोद्भवैः समिद्भिर्देवि पि जुहुयान्मंत्रसिद्धये त
र्पणादि ततः कृत्वा काम्यकर्म्माणि साधयेत् भक्तोच्छिष्टेन तज्जन्मा जायते संपदां पदं उच्छिष्टेनैव भक्तेन बलिं दद्याद्दिवं ततं
देव्यान्नैः प्रजुहुयाल्लक्षं सिद्धार्थतण्डुलैः राजानो मंत्रिणस्तस्य भवन्ति वशगाः क्षणात् ग्रामाणि वशगानि स्युः हुतान्मार्जारमांस
तः घृताढ्यैः छागमांसेन विप्रा मिश्रपायसैः मधुपायससंयुक्तं क्षीरजोद्भूतकं वा समस्ता होममात्रतः पुंसो जनता वशवर्त्तिनी
मधुसर्पिर्युतैर्नागवल्लीपत्रैर्महाश्रिये सर्पयोनिहतेन मार्जारमांसेन मधुसर्पिषा युक्तैर्नान्नजकेशोपद्मैर्नैराकर्षति स्त्रियः
मर्याकृष्याप्य मांसेन तत्फलं विषयासह उन्मत्तनरभिर्दीप्रैर्विनाशो जुहुयात्कटैः कोकिलाकाकयोर्मंत्री मारयेद्विषाद्दीन्
वायसोलूकयोः पत्रैर्होमाद्विद्वेषयेद्रीन् गर्भपातः सगर्भाणां मल्लके कण्टकैर्हुतेन् ग्राम्याक्तैर्बिल्वपत्रैर्यो मासमेकं सहस्रकं प्र
त्यहं जुहुयात्तेन वध्यापि लभते सुतं सौभाग्यार्थं दुर्भगायां बन्धूककुसुमैर्हवैः मधुनाक्तैः प्रजुहुयात् स्त्रीणामाकृष्टये पितैः
निर्जने सदने रण्ये प्रेतावासे चतुःपथे बलिं दत्वा प्रजपतः सहस्रं चाष्टसंयुतं उच्छिष्टस्य च सा देवी प्रत्यक्षा जायते चिरात् प

मे॰ त्रनोक्ताहोमसंख्यायुतं तत्र विनिर्दिशेत् वाममार्गेण सम्पत्तीर्दिशं कामविधायिनी भोजनान्नेन तथ्योक्तिष्टैर्जपात्सा सेष्टसिद्धये
तं॰ नदिप्रफलदा देवी सर्वसौख्यसमर्पणी परा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वाममार्गेण सिद्धिदां कुलप्रियामेकजटां ह्रीं त्रीं हुं फट् मतोमनुः
३५२ अस्य मन्वादिकं न्यासं तारा पंचाक्षरी समं पूजाचात्र पुरश्चर्या प्रोक्ता लक्षचतुष्टयं तद्दशांशयोगाकरणं कुलशक्तिर्विधेया परा पु
णतीभिः कामभूर्त्तिः मंत्रसिद्धिः प्रदृश्यते ॥ अथ वक्ष्ये वैकजटामंत्रं सर्ववशीकरं नरलेजां नमो भगवत्यैकजटे मम पु
३९४ ष्यं प्रतीक्ष स्वाहेति द्वाविंशत्यक्षरो मनुः ऋषिः पतंजलिश्छन्दो गायत्र्यैकजटा स्मृता षडंगविधिरुद्दिष्टा दीर्घषट्कक्रमाय
या ध्यानपूजाप्रयोगादि सर्वं पूर्वोक्तवद्भवेत् ॥ अथातः एकवीरायाः कुलशाक्तेष्मन्शुभे यात्भार्गवरामेण कार्त्तवीर्यवधाय
तु कृता संप्राप्य वरं रूपं वाममार्गेण सेविता तेन मंत्रान्तरे पीता प्रावर्ततिमया मनवः जरामन्यवधाकृत्स्नो यदा समनुपरीचतः
तदारामेण निर्दिष्टा श्रीकुलस्य जयैषिणा नामावाप्य स कृत्स्नोऽपि भोगेन परितोषयत् आरेणुटर्षितेनार्घ्यं तस्मात्सा रेणुका भवे
त् संभोगे तु जपेन्मंत्री यथा संतोषयन् स्त्रियं तथा संतुष्यते देवी रेणुका वरदा भवेत् प्रणवः कमला माया क्रौं मैं पंचाक्षरो मनुः
भैरवो सन्मुनिः पंक्तिश्छन्दो देवी च रेणुका पंचवर्णैः समस्तेन षडंगविधिरीरितः हेमाद्रियानोद्याने नानाद्रुममनोहरे रत्न
मण्डपमध्यस्थवेदिकायां स्थितां स्मरेत् गुंजाहारीं कर्णयुग्मे मयूरकटभूषितां कोटण्डबाणौ करयोजिन वल्कलधारिणी
योगपृष्ठीं तु पुरां च मल्लिकाकलिकासनां यजेद्दष्टदलपद्मे कर्णिकायां षडंगकं हेकारी खेचरी चण्डा छेदिनी क्षेपनी तथा

स्वीतेकारीदेमकारीनदश्रेमध्येरेयजेत् दिक्पतींश्चनदस्त्राणिपंचलदंजपेन्मनं बिल्वकाष्ठेथतेवद्धौ ह्रुनेद्विल्वफलैस्तथा त
र्पणाद्यैः सिद्धमंत्रः प्रयोगानाचरेत्ततः मल्लीपुष्पैर्जनावश्यमुत्पलैरैहिकं नामयः पंचगव्यैर्धनं वःस्वर्णी कक्कुमैः स्वाताः
इन्दीवरैः कृते होमे नृपपत्नी वशं वरा अश्वादिरत्नैः सकलं मधुकैर्वांछितं भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि कुसुमस्तानीववल्ल
भी षोडशस्त्रीसहस्राणां यन्महाभावान्पतिः सत् नारोदृष्टी योगिनी द्वेधायोगेश्वरिगुंगवेदेत् योगेभयंकरीनुक्ता सकलस्यावेरतिव
जगमसम्मतं प्रोक्तहृदयं मनवोद्धरेत् वशमाकर्षयद्वंद्वं स्वाहान्तः स्वप्नारार्णकः पितामहो मुनिः प्रोक्तः छन्दो तिजगतीम
तः हरेः प्राणसमाशैलपुत्री देवीसमेवरा ॐ ह्रीं जगत्त्रयवश्यमोहिन्यै हृदयायनमः त्रैलोक्यवश्यमोहिन्यै तारमायादिकं शिरः
उरगवशमोहिन्ये ॐ ह्रूं मायं शिखा भवेत् ॐ ह्रैं सर्वराजवशमोहिन्यै कवचं मतं ॐ ह्रौं सर्वस्त्रीपुरुषप्राकृपं चाणं स्त्रनेत्रकं
प्रणवोद्धः सर्ववश्यमोहिन्यैरस्त्रमीरितं ततश्चमूलमंत्रेण सर्वांगव्यापकं चरेत् संसारसागरे कुसुमं क्रीडन्तं वीतशंकरः त
न्नावेक्ष्यात्कुसुमं नृपं जगत्राहमोहनं आनन्दकाननं ध्यायेत्रष्टाङ्गिरजा भवत् मोहितास्समनूपं चक्कुनाष्टगणस्वन्दरं ह
रं वरयितं वागादृष्टासोऽपि विमोहितः तस्मिन्नवसरे विस्मृमप्यपीताम्बरं दयौ जगौ मंगलगीतानि यावत्स्यान्मेघुनो लयः
ततः कामो मंगलैः स्तैः स्वर्णाचितेतयोरभूत् देवीमधुकजां मालां नागहारं हरोर्पयत् विस्मयोगाकरस्तत्र योजातपुरोहितः
तस्मै देवी वरान्ध्याना दत्तेन जाता हरिप्रिया एवं ध्यात्वा त्रिवेदांगकोणा निवसमद्वदेत् अष्टदिग्दशभूपालदत्तात्कृतिसंमिते

मे॰
तं॰
३१३

दलैःपद्मानिकुर्वीतवाह्येवृत्तत्रयंपुनः भूपुरंचचतुर्द्वारंपूजायन्त्रमितीरितं मध्येस्वयंवरांपूज्यात्रिकोणाग्रान्तरेततः
तहाकालंचतुरस्रस्यादिक्षुमध्येयजेत्ततः विघ्नालक्ष्मींमहालक्ष्मींषट्कोणाग्राणिसंयजेत् सिद्धिस्थानाष्टदलेशक्रादींदिग्दले
पुनः तदायुधानितद्वाह्येदिग्दलेषोडशारके नारायणेनमोहेनश्रीवीजेनयजेत्क्रियं पार्श्वमायामंकुशंचशिवायैनमस्त्वपि
सृष्टादेवेशमनंनारदायत्रैशिवांजयेत् रमांमायांचमदनंत्रिपुरायैनमस्तथा नवाद्येवेशत्रिपुरांचचतुःषष्टिदलेयजेत्
वृत्तत्रयेमहालक्ष्मींभवानींपुष्पसायकं चतुरस्रेचतुर्द्वारेविघ्नदेवेशभैरवान् योगिनीःपूजयेद्धीमान्नवावरणपूजनं
जपेल्लक्षचतुष्कंचपायसान्नंहुनेत्तथा एवंयोभजतेदेवींवशगास्तस्याखिलाजनाः लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्जुहुयाद्धुतंतुयः
लभतेवाञ्छितांकन्यांधनमानसमन्वितां सर्वोपास्यानियंदेवीसिद्धामार्गद्वयेपिच लक्ष्मीभेदास्तथैवंप्रोक्तास्तुविस्मृता
यत्ने दक्षमार्गेणसंसिद्धैवामेनैवप्रकीर्तिता तांयजेद्दक्षिणमार्गंयतःपापरतोयोभवेत् सिद्धिर्मध्यापदायस्तस्यतदाजन्मत्रयेभ
वेत् नभजेद्वाममार्गंतुपतत्रिषडुरत्तया नहीनस्यमहापापंपापात्मानःपदेपदे एवंतन्नैवेसवंमंत्रंमयासम्यगुदीरितं
यस्मिन्भक्तिश्चभक्तिश्चकिंचक्रमतःपरं ॥ ८५ ॥ १३३२ ॥ इतिश्रीमहामायामहाकालानुमतेमेरुतन्त्रेशिवप्रणीते
विस्मृशक्तिमंत्रकथनंनामत्रिंशप्रकाशः ॥ ३० ॥

मे॰ तं॰ ३९५

1394

मेरौ शिवप्रणीतेस्मिन् मेरुणा प्रकटीकृतो मेरुगर्भे तेच तन्त्राणां श्रीविसमन्त्रनिर्णयः श्रीदेव्युवाच
श्रुतानि गणेश्वराः सौराः वैष्णवा मनवो मया इदानीं श्रोतुमिच्छामि तव मन्त्रान्सुसिद्धिदान् श्रीशिव उवाच
कथयिष्यामि ते देवि शैवान्मन्त्रान्महाद्भुतान् यान्साधयित्वा भोगांश्च भक्ताकाङ्क्षीमवाप्नुयात् नमः
शिवायेति मन्त्रः पंचार्णस्तारपूर्वकः षडक्षरोयं विप्राणां भुक्तिमुक्तिप्रसाधकः वामदेवो मुनिः पंक्ति
श्छन्दो देवः सदाशिवः षड्वर्णैस्तु षडंगानि पंचार्णैर्वांगपंचकं तर्जन्यो विन्यसेन्नत्तत्पुरुषाय नमः शि
ति मध्यमयाघोराय नमः इत्यनामिकनिष्ठयोः शिरोवक्त्रे सद्योजाताय नमो ध्यानाय यथा न्यसेत् वामश्चा वामदे
वाय नमो ह्यंगुष्ठयोर्न्यसेत् ईशानाय हृदं तन्नेवमेवमस्तु विन्यसेत् हृदयपादयोर्गुह्ये न्यासोऽयं समान
नीयकः प्राग्यामवारुणोदीच्यमध्यवक्त्रेषु पंचसु एवमेव न्यसेन्मन्त्री न्यासो वै पंचमो ग्रहन् सर्वसि
द्धिप्रदं हृदयाय नमो वदेत् नमस्कारान्तमेतच्छक्तिधाम्ने शिरो वदेत् मस्तिष्कान्तादि वाय्यशक्तिधाम्ने
शिखा भवेत् शिवस्वतन्त्रशक्तिधाम्ने वदेत् नेत्रत्रयाय च एमनन्तशक्तिधाम्ने वदेदस्त्राय फट् तथा षोढान्यासमतः
कुर्यान्मन्त्रार्णैर्विन्दुसंयुतैः हृदि वक्त्रे दक्षिणांसे वामांसे दक्षिणोरुके वामोरौ प्रथमस्त्वायं कण्ठे नाभौ च दक्षिणे
पार्श्वे च वामपार्श्वे च पृष्ठे हृदि द्वितीयकः मूर्ध्नि वक्त्रे दक्षनेत्रे वामनेत्रे च दक्षिणे नासिकायां वामनसि तृतीयः प

रिकीर्त्तितः दक्षोर्मूलके मध्यमणिबंधेऽङ्गुलीतले मध्येऽङ्गुलीनामग्रे च चतुर्थं परिकीर्त्तितः एवमेव प्रकर्त्तव्या वा
मदोर्मूलकादिषु दक्षोरुमूले मध्ये च गुल्फे चाङ्गुलिमूलके अङ्गुल्यग्रे च वामोरावेवमेवं न्यसेत्ततः पंचमोयं भ
वेन्यासो मूर्द्धि वक्त्रे हृदि न्यसेत् उदरे वापि दक्षोरुमूलादिचरणान्तके वामोरुमूलपादाग्रे पर्यन्तं षट्कस्त्वयं
ततो हृदि मुखे कण्ठे मूर्द्धगाभयवरेषु च पुनर्वक्त्रांसहस्तपादेषु द्वयोरुजठरे न्यसेत् पुनर्मूर्द्धि च भाले च जठरे वांस
योर्हृदि एवं द्वादशधा न्यस्य वामेन व्यापकं चरेत् नमोऽस्तु स्थाणुभूताय ज्योतिर्लिंगामृतात्मने चतुर्मूर्त्तिवपु
च्छायाभासिताङ्गाय शंभवे ११ ततो ध्यायेत गोक्षीररजताद्रिसमप्रभं चारुचन्द्रकलाराजज्जटामुकुटमण्डितं
पंचवक्त्रधरं शंभुं प्रतिवक्त्रं त्रिलोचनं शार्दूलचर्मवसनं रत्नाभरणभूषितं दक्षोर्द्ध्वहस्ते टंकं च वरं च दधतं करैः
वामोर्द्ध्वहस्ते हरिणं तथा नमभयं परे सुप्रसन्नमुखं भोजे निविष्टं कुशविस्तरे ब्रह्मविष्णुमहेशाद्यैस्तूयमानं मुदामरा
न्वरैः विश्वाद्यं विश्ववपुषं भवभीतिहरं भवं ध्यात्वार्चयेत्ततः पीठं षोडशैरुपचारकैः नवैताः शंभुपीठस्य शाक्त
यः परिकीर्त्तिताः वामज्येष्ठा ततो रौद्री काली कलविकर्णिका ततो बलविकर्णी च बलप्रमथिनी तथा सर्वभू
८=२ तदमनाख्या च ततः प्रोक्ता मनोन्मनी ताभ्यो नमो भगवते सकलेति पदं वदेत् गुणात्मशक्तियुक्ताय योगपीठात्म
ने नमः योगपीठस्य पूजार्थं मन्त्रोऽयं मकरार्णवान् आवाह्य देवं संपूज्य पुष्पान्तैरुपचारकैः ततश्चाष्टदले पूज्या

मेरु° दिक्पत्रेषु शिवाग्रतः तत्पुरुषमघोरं च सद्योजातं ततः परं वामदेवं तथेशानं मध्यकोणेषु संयजेत् निवृत्तिं च प्रति
तं ष्ठां च विद्यां शान्तिं च मध्यतः शान्त्यतीतां ततो बाह्ये ष्टदलकेसरेषु च अघोरीशास्वरवाख्यवामध्ये सर्वत्र केसरे ष
२५५ ड्गान्यष्टपत्रेषु देवाग्रात्सव्यपद्धतिं अनन्तसूक्ष्मौ च शिवौ त्तमो त्वेकनेत्रकः एकरुद्रं त्रिमूर्तिं श्रीकण्ठं
च शिखण्डिनं रक्तपीतासितारक्तकुसुमरक्ताञ्जनासितान् किरीटार्पितबालेन्दून्पद्मस्थोङ्घ्रिरुभूषणान् उमां चण्डे
श्वरं नन्दीमहाकालौ महेश्वरं वृषभं भृङ्गिरिटिमिं च स्कन्दं तद्बाह्ये पंकजे अष्टदलमारभ्य वीजनीलाहतासितान् वि
घ्नेशाकरस्थो रोपानलाभावाजेत्क्रमात् तद्बाह्ये च तत्स्थेन यजेदीशादिदिक्पतीन् अनन्तञ्च विधातारमीशानै
र्हत्यपार्श्वतः तत्पार्श्वतद्बाहनानि बाह्ये न्तायुधानि पूजयेत् लक्षषट्कं जपेन्मन्त्रं नियमस्थो जितेन्द्रियः तावत्सहस्रं
जुहुयात्तिलैः शुद्धैर्हुताशनैः पायसैः क्षीरवृक्षसमिद्भिर्वा यथा होमयेत् तावत्संख्यैस्तिलैः शुद्धैः तर्पयेच्च सुवासितैः पा
र्जयेद्दशांशेन भोजयेच्छिवतत्परान् एवं संसाधितो मन्त्रः सर्वान्कामान्प्रयच्छति एवं तैलत्मेकं तु महानद्यां हिलत
कं तीर्थे त्रिलक्षं संजप्य हुनेद्दूर्वाङ्कुरैस्तिलैः तद्दशांशेन पर्णासु नीरोगः साधको भवेत् अश्वत्थवृक्षं संस्पृश्य जपेल्ल
क्षत्रयं शनैः आम्रैर्हुनेद्दशांशं दीर्घायुश्चसुवा भवेत् आदित्याभिमुखो भूत्वा जपेल्लक्षमनन्यधीः अर्कैर्दशांशं तनि
लं हुनेद्व्याधेर्विमुच्यते समस्तव्याधिनाशार्थं पालाशसमिधो हुनेत् अयुतं वै निरोगः स्यात् दूर्वाभिः केयजेत् शता २

शुक्लं वज्रं जुहुयादुपतिष्ठेद्दिवाकरं नित्यं तस्य महारोगा नाशं यान्ति न संशयः नवतोयेन संपूर्णं घटं संस्पृश्य संजपे
त् अयुतं तेन जलैः स्नानं रोगाणामौषधं स्मृतं अष्टाविंशज्जपित्वान्नमश्नीयादन्नमन्वहं सुधीः हुत्वेन्द्रारुपलाशैश्च नाव
द्रोगमाप्नुयात् नित्यमष्टशतं जप्त्वा पिवेदापार्कमंत्रितं क्षौटैर्व्याधिभिः सर्वैर्मासेनैकेन मुच्यते एकादशे
नमंजीयादन्नं वैवाभिमन्त्रितं भक्तं वा तेन तथा वैवं विषमप्यमृतं भवेत् चंद्रसूर्यग्रहे सर्वं मनुपोष्य विधिना शुचिः
यावद्ग्रहणमोक्षं तु तावन्न यो समाहितः जपेत्सम्यग्गोभिन्नां विमोचयग्रहणं स्पृत्व अष्टोत्तरसहस्रेणापिवेद्ब्राह्मी
रसं ततः येहिकीं लभते मेधां सर्वश्रुतिवहां शुभां सारस्वती भवेद्देवी तस्य वागतिमानुषी ग्रहणाद्यात्रपीडासु ज
न्मायुगमयोक्तेन तु तिलाज्यैरष्टसाहस्रं ग्रहपीडा विनश्यति दुःस्वप्नदर्शने स्नात्वा जपेद्वैवायुतं नरः हुत्वा नाष्टशा
तं हुत्वा दुःस्वप्नफलनाशनं चंद्रसूर्यग्रहे लिंगं समभ्यर्च्य युतं जपेत् यत्किंचित्प्रार्थयेत्तस्य निकटे तत्तदाप्नुयात्
गजानां तुरगाणां वा गवां वा व्याधिसंभवे समिद्भिर्जुहुयान्मासमयुतं व्याधिशान्तये जप्त्वा तेन स्ववाधायां जुहुयाद्दु
तं शुचि पलाशसमिधस्तत्र तस्य शान्तिर्भविष्यति श्रान्तस्वादिकसंध्यायामेतदेव समाचरेत् प्रद्वेषमपनितं कि
प्राज्ञं स्वस्य मरिष्यति विद्वेषणार्थं जुहुयात् बिभीतसमिधाष्टकं परोपकाराय यायात् श्रृणुतत्पापनाशनं संध्यावै
कारग्रविन्नेन वाभिषिंचेत्स्वमन्त्रतः अष्टोत्तरशतं राजसेन तोयैः पापालयं व्रजेत् संध्योपासनविच्छेदे सहस्रैकं जपे

मे रु॰ तथा विड्वराहैश्च चाण्डालैः मार्जारैः कुक्कुटैरपि स्पृष्टमन्नेन भुंजीयात्तत्र चाष्टशतं जपेत् ब्रह्महत्याविशुद्ध्यर्थं ज
तं पेल्लक्षाष्टकं नरः पातके पुनरर्द्धं स्यात्तदर्द्धं उपपातके सहस्रपंचकं तद्वत् पापेषु जपईरितः जितेन्द्रियो जपेल्लक्ष
३५८ पंचकं शिवहृद्गमना स्वकुलीनजस्त्रासौ वायुपंचकजिद्भवेत् निग्रहाप्रेन्द्रियः पंचलक्षं जपेन्द्रियं जयेत् चेन्द्रिया
णां जपेल्लक्षं जप्त्वा ध्याने तिसंयमी पंचविंशल्लक्षपाठेन तत्त्वानां विजयी भवेत् मध्यरात्रे घृतं जप्त्वा निकटब्रह्मसिद्धिमा
क् जपेन्नश्रमना स्वयोनिर्वातिधूनिवर्जितं मध्यरात्रे दिवसोत्ताप मुण्डे तेव नसंशयः शिवमभ्यर्च्य साहस्रो जपो
नित्यं परमापदः सहस्रद्वयजापेन महारोगैः प्रमुच्यते सहस्रत्रयजापेन दीर्घमायुर्लभेन्नरः चतुःसहस्रजापेन वां
छितार्थानवाप्नुयात् तिलैः शुद्धैः हुताभ्यक्तैः प्रत्यहं त्रिसहस्रकं मासं हुता विनश्यन्ति रोगास्तस्य न संभवः अयं ष
डक्षरो मन्त्रः षोढा स्यात्तत्त्वात्मकः तदमेकं प्रत्यश्चर्षीन्मन्त्री मया प्रकीर्तिताः ब्रह्मा च गौतमो विश्व विश्वामित्रो गिरा
स्तथा भरद्वाजो यथा छंदांसि ह्रिग्नयित्रमनुष्टुभं त्रिष्टुप्छन्दःबृहती चेति विराट् चैव देवताः परब्रह्मेन्द्रगाहरिर्विधा।
त्रिश्चगुहाश्च क्रमात् ज्योतिवर्णाङ्कंकुमाभो मेचकोऽथ स्नवर्णकः पीतो हरण्णाः क्रमाद्वर्णा देवतानां प्रकीर्तिताः क्रमात्रि
योगो मोक्षार्थं गतराज्याप्तये स्त्रियैः पेश्वर्याय च विघ्नाय निजपापक्षयात्मनः लक्ष्याद्यचन्द्रयोर्धक्रः पंचार्णाः समवर्ण
कः ॥ षडर्णाश्चाष्टवर्णाः स्यादेवं मन्त्रद्वयं भवेत् वामदेवो मुनिः पंक्तिश्छंदो देवउमापतिः तारषष्ठीर्दमायाद्यैः प्राय

न्त्राणीषडंगकं वंधूककुसुमारक्तां चन्द्रार्द्धकृतशेखरां शूलंकपालमभयंवरंचापिदधत्करैः वामोरुसंस्थितान्देवीं
श्लिष्यन्तींवामबाहुना स्मेरवक्त्रांत्रिनयनांसर्व्वाभरणभूषितां एवंध्यात्वाजयेत्पीठेसर्व्वांक्रेनवशक्तयः ग्राद्येपंचदले
पद्मकेशरेष्वंगषट्कं मध्यप्राग्दक्षिणोदीच्यपश्चात्स्वेष्विमान्यजेत् हृल्लेखागगनारक्ताचतुर्थीतुकुलालिका म
होच्छुष्माःक्रमादेताःपंचभूतसमप्रभाः पाशांकुशवराभीतिधारिण्योमितभूषणाः तद्बाह्येष्टदलेष्वाद्यावृषभा
अष्टदेवताः सम्पूज्यास्ताःक्रमाद्ध्येया देवाग्रादिप्रदक्षिणं हिमालयाभंवृषभंतीक्ष्णास्यंतंत्रिलोचनं सर्व्वाभरणसं
दीप्तंमालाक्षकुण्डसद्रूपिणं कपालशूलविलसत्करंकालघनप्रभं क्षेत्रपालंत्रिनयनंदिगंवरमथार्च्चयेत् शूलंट
काङ्गवलयकमण्डलुलसत्करं रक्ताकारंत्रिनयनंचण्डेशंपरिपूजयेत् शंखचक्राभयाभीष्टकरांमरकतप्रभां दु
र्गांप्रपूजयेत्सौम्यांत्रिनेत्रांरत्नभूषणां परस्वेनवराभीतिधारिणंश्यामविग्रहं पाशांकुशवराभीतिधारिणंकुंकु
मप्रभं विघ्ननायकमभ्यर्च्यचन्द्रार्द्धकृतशेखरं प्रणमंरत्नोत्पलाकारंवामांकन्यस्तसत्करं त्रिनेत्रंरक्तवस्त्राढ्यंसेना
पतिमथार्च्चयेत् तद्बाह्येष्टदलेष्वाद्याब्राह्म्याद्यास्त्वष्टमातरः तद्बहिः चतुरस्त्राणित्रीणितद्वीथिकाद्वये इन्द्रादीन्
शवाद्यायांतदस्त्राणिवहिर्यजेत् मनुलक्षंजपेन्मन्त्रीतत्सहस्रंयथाविधि जुहुयान्मधुरासिक्तैरारग्वधसमिद्वरैः
तर्पणंमार्जनंप्राग्वद्विप्रसन्तर्पणंतथा एवंसिद्धमनुःकुर्य्यात्प्रयोगान्यंचपूर्ववत् एतत्संसाधनात्संपत्सन्ततिः

मेरु॰ तं॰ ५ ३९७ शिवशान्तता ॥ हौमित्येकाक्षरो मन्त्रः प्रोक्तः प्रासादसंज्ञकः प्रासादकरणात्कीर्त्यमस्य प्रासादनामता वामदेवो मुनिः
छन्दः पंक्तिर्देवः सदाशिवः हं बीजं शक्तिरौकारः सर्वाभीष्टनियोजनं षड्दीर्घयुक्तबीजेन षडंगविधिरीरितः पंचब्रह्म
विधानात्तन्न्यासं शृणु वक्ष्ये देवताः यस्मिन्कृते तत्पंचत्वे जाते पंचमुखो भवेत् आदौ तत्पंचमन्त्राणां मस्तके मुनिं न्यसे
त् मुनिश्छन्दो देवतानां ध्यानपूर्वं हृदि न्यसेत् अयं तु प्रथमो न्यासो देवताप्रीतिकारकः ईशानः सर्वविद्यानामीश्व
रोस्य मन्त्रे मुनिः स एव देवो ऽनुष्टुप्छन्दो ऽसि चिन्तयेत् शूलांडमरुकाभीतिवरान्संदधतं करैः ईशानं चिन्त
यां शुभ्रं नागयज्ञोपवीतिनं मनोस्तत्पुरुषायेति मनुनिस्तत्पुरुषस्मृतः आपो देवस्य गायत्री छन्दो ध्याने निरूप्यते प
रशुं नववराभीतिर्ध्याने विद्युदुज्वले चतुर्मुखं तत्पुरुषं त्रिनेत्रं भूषणान्वितं अघोरेभ्योथघोरेभ्यो मनोरग्निमवर्मतः
अनुष्टुप्छन्द आख्यातं देव आपः प्रकीर्तिताः मालान्वेवपाशांकुशाणीडमरुं खड्गं कपालहस्तैः संदधन्तं वी
णां स्मरेत् अंजनाभं चतुर्वक्त्रं भीमदंष्ट्रं भयावहं नानाभीमगणैर्युक्तमघोरं चिन्तयेद्धृदि वामदेवायेति मनोर्वामदे
वो मुनिस्मृतः विकृतिश्छन्द उद्दिष्टः भर्गो देवः प्रकीर्तितः कुंकुमाभं चतुर्वक्त्रं वामदेवं त्रिलोचनं वराभयाक्षवलय
कुठारं दधतं करैः सद्योजातं प्रपद्यामि मन्त्रस्य तु हरो मुनिः अनुष्टुप्जगती त्रिष्टुप्छन्दो भर्गश्च देवता ॥ अथ
द्वितीयं वक्ष्यामि न्यासं वायैः श्रीं ह्रौं हं ह्रौं ह्सौः कश्रीत्रयावटेन पराबीजद्वयं चोक्त्वा सर्वज्ञाय हृदीरितं अमृतते जो

ज्वालेतिमालिनीतिपदंततः तुभ्यायेब्रह्मशिरसेशिरोमन्त्रउदीरितः ज्वलितशिखिशिखायानादिबोधायनेक्रिया
वज्रिणेवज्रहस्तायसर्वतन्त्रायपतनवकं सौं वौं सौमितिसंभक्षपतनोलम्पशाक्तये नेत्रत्रयायेतिमन्त्रोनेत्रस्यपरि
कीर्तितः श्लींपशुंहूंफट्ङेऽन्तंवदेदेनंततःशाक्तये अस्त्रमन्त्रं षडंगानिकुर्यादेवंसमाहितः पूर्वदक्षिणयाम्यभ्य
सौम्यमध्येषुपंचसु मुखेषुविन्यसेदीशानादीन्पंचमनूक्रमात् तृतीयोथतथैशानादिकामंगुष्ठकादिके न्यसेन्न
र्धःशिरोवक्त्रहृद्गुह्यांघ्रिषुपंचमः पंचब्रह्ममयान्यासानेवंकृत्वाततःपरं अष्टत्रिंशत्कलान्यासंकुर्यात्तेजोभिवृ
द्धये ईशानादिकलाःपंचमूर्ध्नगुह्यादिषुविन्यसेत् प्रणवाद्यंमन्त्रपदंकलाङेऽन्तांनमोन्तकां ईशानःसर्वविद्यानांश
शिनाप्रथमाकला ईश्वरःसर्वभूतानामंगदाख्याततःपरं ब्रह्माधिपत्याधूर्णांतोत्रिदशानान्तथेष्टदा शिवोमेअ
स्तुमरीचिश्चवतुर्थीकथिताकला सदाशिवोमित्येतस्यपंचमीवांशुमालिनी तत्पुरुषायविद्महेशान्तिःपूर्वमुखेन्यसे
त् महादेवायधीमहिविद्याख्यांपश्चिमेमुखे तन्नोरुद्रःप्रतिष्ठांचयाम्यास्येवष्टमीन्यसेत् प्रचोदयान्निवृत्तिंतव
मोत्तमंद्रगान्तये अघोरेभ्यस्तामसीत्वदशमीहृदिविन्यसेत् ग्रीवायामथघोरेभ्योमोहामेकादशींन्यसेत् दक्षिणांश
घोरघ्रजांविन्यसेद्द्वादशींकलां घोरतरेभ्योवामामेनिद्राख्यान्तत्रयोदशीं सर्वेभ्योनाभिमध्येतुव्याधिनाम्नींचतुर्दशा
कृतौतसर्वसर्वेभ्योमृत्युःपंचदशीभवेत् नमस्तेअस्तुरुद्रेत्ह्युधाख्याषोडशीकला वक्षस्थलेरुद्ररूपेभ्यःलाज्ज

मे० रु० घाग्रिमा वामदेवायविरजांगुह्येवस्त्राटशीन्यसेत् वामदेवायविरजांरद्धांटद्धांउके न्यसेत् ज्येष्ठायनमइत्युक्त्वावामांडे
तं० तुरतिंन्यसेत् रुद्रायनमइत्युक्त्वादद्दौरौपालिनींन्यसेत् कालायनमोद्वाविंशसंज्ञांवामोरुकेन्यसेत् त्रयोविंशांकले
५ त्युक्त्वाकलाख्यान्दक्षजानुनि न्यसेत्क्रियांविकरणायनमोवामजानुनि बलेत्युक्त्वाबुद्धिनाम्नींदक्षजंघागतांन्यसेत्
३९८ न्यसेत्ज्ञानांविकरणायनमोवामजंघके स्फिविरात्रिःसप्तविंशाबलायनमइत्यपि कट्यांबलप्रमथनायनमोभ्रामथे
न्यसेत् सर्वभूतदमनायटंशांसेमोहिनीन्दक्षपार्श्वके वामपार्श्वेमनोन्मनायनमस्त्राभयांन्यसेत् सद्योजातंप्रपद्यामिसिद्धिंपा
टतलेवयाक् ऊर्ध्वेचोटक्षादतलेसद्योजातायवैनमः भवेधृतिन्नयस्त्रिंशांदक्षहस्ततलेन्यसेत् वामहस्ततलेल
क्ष्मीमभवेविन्यसेत्ततः पंचत्रिंशान्नासिकायांमेधानातिभवेन्यसेत् षट्त्रिंशांमूर्ध्निकान्तिंविन्यसेद्भजस्वमां सप्तत्रिं
शांभवेत्युक्त्वास्वधांन्यसेद्दक्षभुजे उद्भवायनमःप्रोक्त्वास्थिरांवामभुजेन्यसेत् ततश्चमूलमन्त्रेणापुटितन्यंजमन्त्र
कान् सद्योजातादिकान्न्यसेद्व्यापकवेवरेहके सदाशिवात्मकंध्यात्वात्मानंसर्वदेवतैः संस्थितंशिवोहंचध्यात्वातान्
पूजनंचरेत् ततश्चबाह्यपूजायामीशानाद्यैश्चपंचभिः प्रथमावरणंज्ञेयंद्वितीयंस्यात्षडंगकं अनन्ताद्यैस्तृतीयंस्याच्च
तुर्थंस्याडुमादिभिः रुद्राद्यैःपंचमंचापिवाम्याद्यैःषष्ठकंमतं लक्षद्वयंजपेन्मन्त्रंहविष्याशीजितेन्द्रियः पंचविंशतिसा
हस्रसमैतैःकरवीरजैः जपाद्दशांशतपमैर्वाहोमयेत्तर्पणादिकं कृत्वासंसिद्धमंत्रस्तुकुर्यात्काम्यानिसर्वदा ॥ नार

३९४

५

मायापराबीजपूर्वः पंचाक्षरो मनुः अष्टवर्णो भवेदस्य वामदेवो मुनिर्मतः देवः सदाशिवः प्रोक्तः पंक्तिश्छन्द उदाहृतं
मायाप्रसादबीजाभ्यां भेदिताभ्यां षडक्षरैः षड्भिस्तया मन्त्रवर्णैः षडंगानि समजातिभिः ध्यायेन्नतश्चन्द्रसिंदूरारुणं स्मरं
त्रिलोचनं दक्षसंगं तथा देवीमालिंगितं वरप्रदं हस्तैश्च मृगभीरारक्तपद्मं वरदप्रतीकैः पीनतुंगघनातुंगस्तनां वा
मांकसंस्थितां रक्तपद्मसमासीनं रक्तस्रग्गंधलेपनं एवं ध्यात्वा तु पंचार्णपीठे तद्द्युतिकं शिवं अष्टलक्षं जपेन्मन्त्रं त
न्महस्रं तया हुनेत् हुताशनैः पायसान्नैस्तर्पणादिनतश्चरेत् एवं सिद्धमनुः कुर्यात्प्रयोगांस्तु षडर्णवत् ॥ ॐ जुं
सइति मन्त्रः सप्रोक्तो मृत्युंजयाभिधः ऋषिः कहोलो देव्यादिगायत्रीछन्द ईरितं मृत्युंजयो महादेवो देवतापरिकी
र्तितः षड्दीर्घयुक्तमूलार्णैः षडंगविधिरीरितः पद्मद्वयस्थितं स्मेरं चन्द्रार्काग्निविलोचनं हस्तैर्भुजान्मुद्रां च पाशम
लादिमालिके कर्पूराभं शीर्षचन्द्रं करोद्यामृतधारया अर्द्धांगं बद्धभूषाढ्यं कान्ताभिश्च विमोहनं सेवे संपूजये।
त्पीठे मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् अंगेन्द्राद्यैस्तदस्त्रैश्च त्रिरावरणपूजनं जपेत्त्रिलक्षं जुहुयाद्दशनावणकैः सुतैः अष्टद
गेन च ततः तर्पणादि समाचरेत् एवं संसिद्धमन्त्रस्तु प्रयोगानाचरेदपि दुग्धाक्तैः सुधावल्लीखण्डैर्मन्त्री मासमेकं सहस्र
कं आराधिताग्नौ जुहुयाद्विधिवद्विजितेन्द्रियः संतुष्टः शंकरस्तस्य सुधाप्लावितविग्रहः आयुरारोग्यसंपत्तिय
शःपुत्रान्विवर्द्धयेत् सुधावटौ वि[ल्व]दूर्वापयःसर्पिःपयो हविः प्रत्येकैः सप्तभिर्द्रव्यैर्जुहुयात्सप्तवासरं अष्टोत्तरसह

ल्व

मे त. संतत नित्यं समाप्यैकान्द्विजान् भोजयेन्मधुरान्नैश्च गवां रोगान्न मारतः होमाद्यं वर्ज्जयेद्याद्दानं भोधिकदक्षिणां अ
तं. गण्याः पशवो गावश्च हस्तिनो वाजिनस्तथा गृहं संप्रीणयेन्नश्चाह्नाद्यैर्देवनाधिपा अनेन विधिना साध्यं कृत्वा शोह
८ ज्वरादिभिः विमुक्तः स्यच्चिरंजीवेक्तदशोशतसंज्ञकः अभिचारज्वरे तीव्रे घोरोन्मादे शिरोगदे असाध्यरोगलेशान्तो महा
३९९ शये महाभये होमोयं शान्तिदः प्रोक्तः सर्वसंपत्प्रदायकः दूर्वाभिरेतन्मन्त्रजहुयात्त्रिजन्मसु यथाविधि भोजयेन्मधुरै
५५९ र्भोज्यैर्ब्राह्मणान्वेदपारगान् दीर्घमायुरवाप्नोति काश्मीरिवक्कुलोद्भवैः समिद्भारैः कृतो होमः सर्वमृत्युगदापहा सिद्धा
न्नैर्घृतहितो होमो महाज्वरविनाशनः अपामार्गसमिद्धोमः सर्वामयनिषूदनः ॥ अथातो दक्षिणामूर्त्तेर्मन्त्रं वक्ष्याम्युद
संख्याङ्काः ३२२ कीर्णं द्वात्रिंशार्णतारमायापुटं षड्त्रिंशदक्षरं दक्षिणामूर्त्तये तुभ्यं वटमूलनिवासिने ध्यानैकनिरताङ्गाय नमो रुद्रा
य शंभवे मुनिः शुकसमुद्दिष्टो नुष्टुप्छन्दः प्रकीर्त्तितं देवता जगतामादिर्दक्षिणामूर्त्तिरव्ययः प्रणवो बीजमित्युक्तं
हल्लेखा शक्तिरीरिता विनियोगः समुद्दिष्टः पुरुषार्थचतुष्टये आदौ तन्मूलमन्त्रेण करशुद्धिं समाचरेत् रसहेत्वाष्टक
वसुवाणवह्निमितैः क्रमात् पदैरेव तन्मन्त्रार्णैस्तारमायादिकैः पुनः षड्दीर्घभिरमायाद्यैः षडङ्गानि समाचरेत् मूर्द्धि भा
ले दक्षनेत्रे वामे चैव तु कर्णयोः दक्षगण्डे वामगण्डे नासिकायां तथा मुखे दक्षिणबाहुमूले च तन्मध्ये मणिबंधके
अङ्गुलीनां तथा मूले चैव स्थानचतुष्टये वामबाहावपि न्यासो कण्ठे वापि स्तनद्वये एकमेव न्यसेद्धीमान् हृदि नाभौ कटौ

नवरत्नमयाः आकल्पाः अलंकारा येषां तैः

तया लिंगेदक्षोरुमूले च जानुमध्ये च गुल्फके पादांगुलीनां मूले च वामेष्वेतेषु चैव हि एवं वामोरुमूलादौ न्यसेत्कन्या सोयमीरितः हिमाचलतले रम्ये सिद्धकिन्नरदैवतैः नानाद्रुमैः पुष्पफलपत्राढ्यैर्विराजिते शिलाविवरनिर्गच्छ निर्झरानिलशीतले नानाभृंगैः पक्षिगणैर्बधिरीकृतदिङ्मुखे शुकादिमुनिभिर्जुष्टे वटं तत्र विचिन्तयेत् गारुत्मतमयैः पत्रैः पद्मरागमयैः फलैः नवरत्नमयाकल्पैस्तोरणाद्यैरलंकृते तस्य मूले स्वर्णभूमौ रत्नसिंहासने शुभे आसीनममिताकल्पं शरच्चन्द्रनिभाननं रजताद्रिप्रतीकाशं मुनिदेवगणैः स्तुतं जटामकुटिनं वीरासनं। नासावलोकिनं कलावंशविशेषार्जैः फणिनाथैरलंकृतं त्रिनेत्रं सुप्रसन्नास्यं निविष्टं शुभ्रपंकजे दक्षिणोर्द्ध्वकरे टंकं व्याख्यामुद्रामधःकरे वामोर्द्ध्वहस्ते हरिणीं वामजान्वधःकरे प्राक्प्रोक्ते पूजयेत्पीठे प्रथमेष्टदले यजेत् केसरेषु षडंगानि देवाग्रादिप्रदक्षिणं पूजयेदष्टपत्रेषु पूजयेद्वृषभादिकान् वीथीद्वये लोकपालांस्तदस्त्राणि च पूजयेत् पुरश्चरणसिद्ध्यर्थं प्रजपेद्दशुताष्टकं जुहुयात्तद्दशांशेन तिलैः क्षीरपरिप्लुतैः पायसेनाथवा देवान् तर्पयेत्तादि ततः कृत्वा प्रयोगार्हो भवेन्मनुः मासमेकं वमिताशी सहस्रं साष्टकं जपेत् मन्त्री प्रतिदिनं मन्त्री वैदुष्यं लभते ध्रुवं मूलमन्त्रेण पुटितां मातृकां मंत्रवित्तमः जलं स्पृष्ट्वा विधाय पापिबेद्वाङ्वे ध्रुवं अखिलानां वर्णानां व्याख्याता च महाकविः रोगपिप्पलिकाब्राह्मीवचामन्त्रसैष्टुतैः मृगांधिरव्यामेयुक्तैर्नरिकेसरककितैः नकुलसहितैर्वा

मे.त. लीरसेपङ्कंचगोहृतं अनेनमन्त्रवर्य्येणअजप्रमस्तुतावधि यतन्त्रंमेवितंकीर्त्तिकविताश्रीस्फूर्त्तिप्रदं कान्तिरत्नाघुषदं
तं चराटितंसर्वसिद्धिकृत ॥ अथद्विमेदोद्वाविंशत्यर्णोमन्त्रोनिगद्यते नारेनमोभगवतेदक्षिणामूर्त्तयेवदेत् मह्यंमे
७५ धांप्रयच्छेतिस्वाहान्तोयद्वितीयकः मेधाख्यानेपाठेन्मज्ञांफलेनामानुसारतः मेधाकल्केनसामर्थ्यप्रज्ञाप्रोक्तात
५ घस्मृतिः एवंद्वयालितोमन्त्रःसिध्यतेवामर्मार्गिणां ऋषिर्ब्रह्मासमुद्दिष्टोगायत्रंछन्दईरितं देवताश्रीमहादेवो
दक्षिणामूर्त्तिसंज्ञकः प्रणवप्रोच्यतेवीजंस्वाहाशक्तिरितिस्मृता मेधापदंकीलकंस्यान्तुरुषार्थेनियोजनं तारह
400 द्वैःस्वरैर्दीर्घैःषडङ्गानिकल्पयेत शिरोभ्रूमध्यवक्त्रेषुहृदिनाभौचगुह्यके जान्वोश्चरणयोन्यस्यन्मूर्द्धान्यष्टौमनोः
क्रमात वर्णन्यासमथोमूर्ध्नि भालेदृग्शोत्रयोर्नसि ओष्ठेदन्तेचजिह्वायांचिवुकाग्रेसयोगले बाहूरोनाभिगुह्य
भुगुदोर्व्वीजानुजंघयोः पादपाण्योश्चसर्वाङ्गेततोदेवंविचिन्तयेत् अकलंकशरच्चन्द्रनिभंस्वभोजमध्यगं गंगाधर
शरच्चन्द्रकल्लोलासितशेखरं प्रसन्नवदनांभोजंत्रिनेत्रंसस्मिताननं दिव्याम्बरधरंदिव्यगंधमाल्यैरलंकृतं नाना
हि रत्नमयाकल्पमणिकदाविभूषितं मुक्ताक्षमालांदतोर्ध्वे ज्ञानमुद्रामधःकरे वामोर्ध्वेचसुधाकुंभंपुस्तकंतदधःक
रे दधानंचिन्तयेद्देवंमुनिवृन्दनिषेवितं अपस्मारशिरःपीठंलसद्वामांघ्रिपंकजे एवंध्यात्वायजेत्पीठंपूर्वोक्तेनव
शक्तिके पद्मत्रयसमोपेतेमूर्त्तिंसंकल्प्ययाविते चतुर्द्वारयुतेगानिकेशरेषुयजेत्ततः स्वरान्षोडशतत्रैवद्वंद्वशःक्रमेण ७

स्थितान् यजेद्वर्गाष्टकं पश्चाद्दष्टपत्रेषु चापरे सरस्वतीञ्चतुर्वक्त्रं सनकं च सनन्दनं सनातनं चैव सनत्कुमारं च शुकं त
था व्यासं च परतोष्टासे पार्वतीं भगानया भद्रां क्रियां शान्तिं गौरीं कालीं कल्मभिकामपि वत्वरस्व चतः कोणेष्वग्न्या
दीशान्तमर्च्चयेत् सिद्धगंधर्वयोगीन्द्रविद्याधरगणानपि इन्द्रादींश्च तदस्त्राणि प्राग्वद्वीथीद्वये यजेत् एकलक्षं ज
पेन्मन्त्रं तद्दशांशं हुनेद्दध्य क्षीराभ्यक्तैस्तिलैः पद्मैः पायसैर्व्वा घृतप्लुतैः तर्प्पणादि ततः कृत्वा काम्यकर्म्माणि साधयेत्
कण्ठमात्रोदकस्थितो जपेन्मन्त्रं सहस्रकं प्रत्यहं मण्डलादर्व्वाक्कवीणामग्रणीर्भवेत् पंचविंशतिधा जप्तमन्त्रं पायस
मेवच भक्षितं शीर्षसंसिक्तं परं वाक्सिद्धिकाकरं सर्व्वापत्राशकं चैव सर्व्वरोगविनाशनं त्रयोदश्यां प्रदोषेषु सोमवा
सः शिवालयं मौनी गत्वार्च्चयेद्देवं विद्यायुः परिहृदये आज्येन पायसान्नेन वाक्कामः सर्व्वदा हुनेत् श्रीकामो जलजैर्वि
ल्वैर्निंघोवन्नैः सदा हुनेत् आज्येक्षीराक्तदर्व्वाभिः हवादयाव्रदक्षिणां गुरवे गां च महिषीं तस्मान्त्र्यभयं कृतः आदित्या
भिमखोदयादर्जलीनां जलैर्ईशः मूलमन्त्रेण मन्त्रज्ञः सर्व्वदोषैर्न्न बाध्यते प्रातःसायन्तमन्त्रैवमध्याह्ने चैकविंश
तिः दुग्धवृष्याजलैर्द्देवं तर्प्पयित्वा ततो हुनेत् पलाशपुष्पैरचिरात् कविर्होमादिभिर्भवेत् गोष्ठ्यां पार्श्वस्थया सार्द्धं श्रीका
मः चिन्तयेन्मनुं अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं भूयसीं श्रियमाप्नुयात् भुञ्जानः प्रयतो मन्त्री गोमूत्रे पक्वमोदनं भिक्षान्नमथवाम
न्नमयुतद्वित्यं जपेत् अष्टत्वा वेदशास्त्रादीन् व्याचष्टे नात्र संशयः एवमाराधितो मन्त्रो भुक्तिमुक्तिप्रदायकः ॥

मे.त.
तं
प.१

२०१

अथातो दक्षिणामूर्त्तेर्व्यवहारो मन्त्र उच्यते हंसहंसत्वस्य गायत्री छन्दो ब्रह्मा मुनिर्मतः देवता दक्षिणामूर्त्तिर्हं बीजं शक्तिरंति
मः हंसबीजनयायैगीगांषंट्रीचाधौयोगकल्पने ध्यानपूजादिकं सर्वं तथा काम्यनियोजनं द्वात्रिंशदक्षरः प्रोक्तो दक्षिणाम्
र्त्तिमन्त्रवत् विशेषतः सर्वरोगहरः सारस्वतःप्रदः ज्ञानप्रदश्च भवति तथा मोक्षप्रदोपि च ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वा
मिनां सिद्धिदः स्फुत दक्षिणामूर्त्तिभेदस्य सस्य मन्त्रवत्सदृशं ऊर्ध्वपश्चिमसौम्यप्रागाख्यायोक्तक्रमसिद्धिकृत् क्रमादेते त्वप्रो
चो महादेवाय हूंमिति वामो मुनिर्विराट् छन्दो देवता वामनायकः कालिकाबीजसंयुक्तं षड्दीर्घैः स्यात् षडंगकं लिंगंव
त्तम महाकालीं महिरात्तक्रमानसं लोहदण्डं मांसपिण्डं पानपात्रं त्रिशूलकं दधन्तं भर्जितं मत्स्यं चषकं रुधिरस्य च स्व
प्रान्तमेकेन भगामयं रक्तकुचद्वयं इत्थं संचिन्त्य देवेशं कालीपीठे समर्चयेत् भगमाला भगलता भगाङ्कोणत्रयं यजे
त् लिंगोत्थितं लिंगभगं मान्यानं मान्यमेवलं मत्स्यप्रियं वनहायेपवकोणे समर्चयेत् मदोन्मत्तं रतिकरं गलेमयंसव
लप्रदे वेदभ्रष्टं धर्म्मसंत्यक्तं मानुषोतीतं निरंजनं नेत्रस्थितं वनहाये पूजयेन्नवयोनिके ललाटे षट्कं जपेन्मन्त्रं प्रथमा
न्त्यसूराविते: हुत्वा तु मासमेकं लेभे मन्त्रसिद्धिः प्रजायते संभोगे योजयेल्लक्षं तेहुत्ने देशाद्गुतं परे गण्डीयेपुंस्पने नैव तन्मयं
मन्त्रसिद्धये तु जपादिकं प्रकर्त्तव्यं यथा काम्यं निसारतः अवश्यं जायते कामं तस्य ऋद्धिकलेंद्रियः विकलेंद्रियतेवा
मम्मार्गे सर्वार्घपानितं ॥ अथातो दक्षिणामूर्त्तेर्मेधादो मन्त्र उच्यते तारो नमो भगवते दक्षिणामूर्त्तये वदेत् महंमे

षरसं

यांवदेव्यन्तोप्रयक्कानलवल्लभा चतुर्विंशतिमन्त्रोयंमुनिर्ब्रह्मासमीरितं देवतादक्षिणामेधागायत्रीछन्दईरितं
मेधावीजंन्तथाशक्तिःस्वाहामेधामयस्यत मियोगोथषडंगानिश्रांईंडुं पंचस्त्रोंवस्त्रः यनैर्वर्णोस्तुदिग्वंधंभूर्भुवःस्व
वरोमिति व्याख्यापीठेनिर्श्रिः वभस्मोद्धूलितविग्रहं सज्ञानमुद्राक्षमालावीणापुस्तकधारिणीं प्रागवत्पूजादिकंस
र्वंपुरश्चरणमुच्यते कृत्स्नाष्टमींसमारभ्यायावच्चस्युचतुर्दशी चतुर्विंशन्सहस्राणिजपकस्याञ्चपुरक्रिया अष्टांशंपाश
हौतव्यंमन्त्रसिद्धिःप्रजायते पापाधिकोन्नचेत्सिद्धिस्तदैवंतुसमाचरेत विल्वायस्थोजपेल्लक्षंततःसिद्धिर्भवेदिति
अन्यस्मिन् दुरदृष्टेस तितु दूरदृष्टान्तरेसिद्धिःपश्चाद्दारेणिवालये लक्षमेकंमन्त्रजप्त्वाध्यानाद्यंसिद्धिभाग्भवेत ततःप्रयोगान्कुर्वीतकुन्नेनपालस ला
पुष्पकैः पञ्चरिंशणाङ्गनमोपिमर्त्योविद्यानिधिर्भवेत कण्ठमात्रेजलेस्थित्वाजपेन्मन्त्रसहस्रकं प्रत्यहंमण्डलाद्वौ
कृवीणामग्रणीर्भवेत भुञ्जानःप्रयतोमन्त्रीगोमूत्रेपक्कमोदनं मितान्नमथवामन्त्रमप्युतहितयंजपेत ग्रन्थंतवेद
शास्त्रादिव्याचष्टेनात्रसंशयः स्वहस्तेजलमादायप्रातस्तदभिमन्त्रयेत पंचविंशतिवाराणिपायमेद्वालकायतत
मासषट्कंभवेद्विद्यानस्यगंगाप्रवाहवत ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिनृसिंहाहदलिनोमम मन्त्रंशरभशान्त्यस्यद्रुतसिद्धिप्र
दायकं ईखेखोखेफटडुचार्थ्याहिप्राणाग्रसतीतिच ह्रूंफट्सर्वप्राणसंहरणायशरभेतिच शान्तायपक्षिराजायहूंफ
ट्स्वाहान्तकोमनुः एकचत्वारिंशदर्णोवासुदेवोस्यमुनिस्मृतः कालाग्निरुद्रःशरभोदेवतापरिकीर्तितः छंदस्तुजगती

मेरु॰
तं
ध्रा॰२

५०२

स्वाहाशक्तिर्ब्बीजंवक्ष्यते वेदषत्सप्तमोषड्भूनवार्णैरिंगकल्पनं पुनःसमस्तमन्त्रेणादिव्यंध्यानन्तुसमाचरेत् चण्डार्कोग्रा
त्रिनयनंकालीदुर्गाद्विपक्षकं विद्धिजिह्वंवज्रनखंवडवाग्निसूदरन्तया व्याधिमृत्युरिपुघ्नंचवचन्दवानातिवेगि हूङ्कै
रवसरूपंचवैविद्युन्दन्तनिसूदनं मृगसत्वर्द्धशरीरेणापतत्ताभ्यांचंचुनाद्विजः चण्डोवक्त्रःवक्त्रःपादनूर्द्धवक्त्रश्चतुर्भुजः
कालान्तदहनप्रख्योनीलजीमूतनिःस्वनः अरिर्यद्दर्शनादेवविनष्टबलविक्रमः सटाकग्रहरूपायपदविद्रिम
भूभृते अष्टपादायरुद्रायनमःशरभमूर्त्तये एवंध्यायेन्महस्रंतुप्रजपेत्तापसंहरेत् प्रत्यहंमासषट्केणमन्त्रसि
द्धिःप्रजायते नदाजेयुद्धसंग्रामेभूतप्रेतपिशाचकाः नश्यन्तिदर्शनादेवव्याधयश्चाधयोस्तथा ॥ अथातःसंप्र
वक्ष्यामिमालामन्त्रंसुसिद्धिदं तारेणनमोभगवतेउंनमःशरभशालुव सर्वभूतोच्चाटनायहननरात्मसवोचरेत् निवार
णायज्वालेतिउंनमालास्वरूपच दत्तनिःकाशनायेतिस्वाहादिनिपदंवदेत् कालरुद्रस्वरूपायमूर्त्तयेचततोवदे
त् कृशानुरेतसेचेतिमहेतिपुटसम्वरेत् क्रूरभूतोच्चाटनायेअप्रतिशापनायच मन्त्रंस्वनाशायेदंवदेत्ककुपञ्चन्त
तः गच्छर्ज्जुगपवाहिधुगमेतारंहूंफट्स्वहाप्रियां अष्टोत्तरशतानार्णीयमष्टोत्तरशतंजपेत् प्रत्यहंमासषट्केणसिद्धिःस्या
त्तत्फलंशृणु पानामृतजलेस्याप्यसप्तवाराभिमन्त्रितं पानाद्यन्नप्रदानंवाविभूतिंलापयेत्तथा प्रयान्तिसर्वभूता
निज्वराश्चान्तर्यिकादयः स्वमाहात्म्यंप्रयोगेननात्रकाविद्धिचारणा ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमाघोराख्याहृदयंमन्त्रं

५

मायांस्फुरद्रूपं चैव प्रस्फुरद्वितयं वदेत् पश्चाद्वदेन्नरुरु तुरु प्रान्ते च चटद्वयं प्रचतद्वितयं पश्चात् कहद्वयं वमद्वयं बंधद्वयं
घातयद्विहूं हन्नस्वरवर्णकः मन्त्रः प्रोक्तो घोरमुनिस्त्रिष्टुप्छन्दः सा देवता अघोररुद्रो वं बीजं ह्रीं शक्तिश्च प्रकीर्त्तिता अर
द्रदशादिरन्निर्दिवाकरमितैर्मनोः वर्णैः कुर्य्यात्षडंगानि पदंन्यासोथ वक्ष्यते कटे च वक्त्र गल हृत्नाभ्यंसुकर जानुषु सक्
थ्नोःपादयोश्चैव पदान्येकादशन्यसेत् शरच्चन्द्रनेत्रवसुसप्तिरसवेदाह्विवेदकैः रसनेत्रमितैर्वर्णैः न्यसेदानि भवेन्तुमे ध्याये
न्नीलमेघकारं भीमदंष्ट्रं त्रिलोचनं भुजंगभूषणं रक्तवसनालेपशोभितं परशुं करवालं च बाणं त्रिशिखमेव च तथा
नंदक्षिणो हस्तेनूर्ध्वादिक्रमतः परैः डमरुं खेटकं चापं नरकपालं च बिभ्रतं काम्यकर्म्मसु रक्ताभमसितं चाभिचारके निग्र
हे ग्रहभूतादिमुक्तौ मुक्तानिभं स्मरेत् एवं सञ्चिन्त्य देवेशं शिवपीठोपरोहिते षट्कोणान्तःस्थिते पद्मे हितयेभ्युपरेहृते केशरे
षु गणेजास्यादेवाग्रादिप्रदक्षिणं डमरुं परशुं खड्गं खेटं बाणं तथा धनुः शूलं कपालं ब्रह्माण्याद्याहितीपष्टदलेष्वयेत् वी
थीद्वयलोकपालानृदश्नाणि च यजयेत् ततमेके जपेन्मन्त्रं हविष्याशी यतव्रतः जुहुयात्तद्दशांशेन तिलैः शुद्धैः घृतस्रुतैः तर्प
णं मार्जनं कृत्वा भोजयेन्मधुरैर्द्विजान् एवं सिद्धे मन्त्रवरे काम्यकर्माणि साधयेत् क्रमान्मधिरपामार्गैस्तिलैः सर्षपपायसैः आ
ज्यैः सहस्रं प्रत्येकं यामिन्यां जुहुयात्सुधीः होमोयं नाशयन्सद्यो भूतकृत्यादिनायिकान् श्वेतकिंशुकनिर्गुण्डीहेमापामार्गसंभवैः
समिद्वरैः कृतो होमः सर्ववद्भूतशान्तिदः अपामार्गार्कपयोः पंचगव्येसमन्विताः समिधो जुहुयात्कृत्स्नं पंचमंत्रानि शिमं पुनः

६

मेरु० एवकसहस्रहोमेन भूतानां निग्रहो भवेत् क्रमात्सर्षिरपामार्गी पंचगव्यहविर्हुतैः हुत्वा सहस्रं प्रत्येकं पात्रे संपातये
तं० हुते संपातसर्पिषा साध्यं भोजयेत्तद्दुशान्तये अघोरेहितयामंत्रः सर्वकर्मप्रसाधनं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मन्त्रं पा
प० ३ शुपतास्त्रकं नारश्रीपशुपाहात्मने हूं फट्मन्त्रः षडक्षरः वामदेवो मुनिः पंक्तिश्छंदः पशुपतिः स्वरः मन्त्राणैः षड्भिरंगानि
हूं फट् ङेन्तैः सविंदुकैः जातियुक्तादिपंचांगेषु तत्राप्यखाटिकेपि च ध्यायेत्पशुपतिं सम्यक् मन्त्री चैकाग्रमानसः पंच
वक्त्रं दशभुजं प्रतिवक्त्रं त्रिलोचनं अग्निज्वालानिभश्मश्रु सर्पजं भीमदंष्ट्रकं खड्गं बाणान्तमस्त्रं शक्तिं परशुमेव
च दधानं दक्षिणे हस्ते चर्म्मादिक्रमतः परैः खट्वाङ्गं कुण्डिकां च त्रिशूलं वज्रदण्डकं नानाभरणसंदीप्तं पन्नगैर
लंकृतं मध्याह्नार्कसमं ध्यात्वा पीठे च पीठे तं यजेत् पद्ममष्टदलं कृत्वा कर्णिकाकेशरान्वितं चतुर्द्वारसमायु
क्तं चतुरस्रत्रयावृतं एवं पत्रे समालिख्य स्वर्णरौप्यादिके शुभे फटे वा फलके वापि श्रीखण्डादिसमुद्भवे सर्वो
पचारैराराध्य यजेदंगानि पूर्ववत् दलेषु मातरः पूज्याः लोकेशास्त्राणि तद्बहिः पूजयेद्विधिनानेन सर्वाः का
मानवाप्नुयात् लक्षषट्कं जपेन्मन्त्रं हविष्याशी जितेन्द्रियः तद्दशांशो हुनेद्देवौ घृताक्तैः संस्कृतेनले तर्पणादित
तः कृत्वा प्रयोगार्हो भवेन्मनुः अनेन मन्त्रितं तोयं ग्रस्तनवदने क्षिपेत् सद्यस्तं मुञ्चागिकान्दन्य होममन्त्रप्रभावतः अने
न मन्त्रितान्बाणान्विसृजेत्प्रधिमत्पतिः जपेत्क्षीणेन सकलान्वैरीनाशात्रसंशयः एवं मंत्रस्य संसिद्धो भुक्तिमुक्तिप्रदो भवेत् ॥ अ
थासोभेदं

वक्ष्यामि पञ्चग्रे पतिशाह्लपक भवेदष्टादशो मन्त्रो गुह्याद्यं पूर्ववन्मतं हँसशक्तिः श्रींच बीजं स्यान्नद्धिन्नैश्च षडक्षरैः प्रणवाद्यैः
षडङ्गानि प्रागवन्ध्यानान्प्रपूजयेत् सद्योजातादिभिः पञ्चब्रह्मभिः प्रथमावृतिः षडङ्गैश्च द्वितीयं स्यात् दनन्तायैस्तृतीयकं उमादिभि
श्चतुर्थं स्यान्महायुधैश्चापि पञ्चमं षष्ठमि '' दिभिः प्रोक्तं सप्तमं वनदायुधैः अष्टलंतं प्रसन्नपापायसेन हूनेनतथा अन्यत्सर्वं
प्रयोगादि पूर्ववत्परिकीर्त्तितं नीलकण्ठमनुं वक्ष्ये सर्वमन्त्रविषनाशनं प्रोनीठ इतिमन्त्रोयं त्रिवर्णः सर्वकामदः अरुणोस्य
निरुद्दिष्टो नुष्टुप्छन्दस्तु देवता नीलकण्ठो प्रोच बीजं ठः शक्तिः परिकीर्त्तिता हृदयेन हृदयं शिरः प्रोक्तं कपर्द्दिने नीलकण्ठा
येति शिखा कवचं कालकूटवि षभक्षणाय हूं फट् स्यात् श्रीकण्ठाय त्रिनेत्रकं अस्त्रं वशितिकण्ठाय स्वाहान्ताहेतिसंयुता न्यस्या
न्यस्याप्येवं गेमनवञ्चाङ्गुष्ठादिषु विन्यसेत् मूर्द्धिकण्ठे च हृदये न्यसेद्बीजत्रयं पुनः ध्यायेद्देवं नीलकण्ठं बालार्कायुतवर्च्चसं जटा
जूटलसच्चन्द्रं नागरकं फणामणिमैः कृताकल्पं कराम्भोजैर्दधानं जपमालिकां शूलं कपालं खट्वाङ्गमक्षमालां करैर्दधत् प्रति
वक्त्रं त्रिनयनं व्याघ्रचर्माम्बरावृतं पद्ममध्ये समासीनमतिसुन्दरविग्रहं एवंध्यात्वार्च्चयेन्नीठं शैवं सर्वोपचारकैः पश्चाद्वस्वद
लेषु मेचक तदस्त्रयावृते चतुर्द्वारे पूर्वं मङ्गलोके शानायुधानि च एवं सञ्जातरत्नोपस्कृटम '' ड विनाशयेत् लक्षत्रयं जपे
न्मन्त्रं हविष्यैराज्यसंयुतैः तदृशांशतर्पणादि भोजयेन्मधुरैर्द्विजान् एवं सिद्धमनुर्मन्त्री नष्टोन्नरसहस्रकं स्पृष्ट्वा जपेदि
दं ग्रस्यं तत्क्षणान्निर्विषो भवेत् बीजाभ्यां प्रथमान्त्याभ्यां पार्श्वयोर्विषमाहरेत् मध्येन मध्यगं सर्वं मनुनानेन संहरेत् एतन्म

मेरु॰ त्वाभिसंजप्तकलशोदकसेचनात् तस्यकेनापिसंदष्टस्तत्क्षणान्निर्विषोभवेत् विलोक्यविषिणोमन्त्रंप्रजपेत्सुसमाहितः
तं विषहृयान्मुखानेस्यावचिरात्त्राशेसंशयः दष्ट्वाप्नुयग्रमणास्त्रस्यशिरःकण्ठहृत्सुच मन्त्रवर्णत्रयंन्यस्यदेवतारूपकंगुरुं स्म
५०५ रेत्सूर्दिणानामामध्यमातर्जनीषुच मन्त्राक्षरत्रयंन्यस्यतदंगुलिभिरुत्तमं त्रिशूलमुद्रामासाद्यग्रहस्याभिमुखंनयेत्
प्रदर्श्यमन्त्रंप्रजपेत्तंचापस्मारमन्त्रतः स्थावरंजंगमंचैवकृत्रिमञ्चतथाविषं रोगग्रहाद्यपस्मारानपमृत्युंचनाशयेत् पं
चाशान्मन्त्रनाजप्तममन्त्रमौषधमेवच भक्षितंचेद्रोगादिनाशनंपरमंमतं ॐनमोनीलकण्ठायमन्त्रश्चोद्धृतःपरः मुनि
र्ब्रह्माचगायत्रीछन्दोदेवःप्रकीर्तितः नीलकण्ठोध्यानपूजाजपाद्यंपूर्ववन्मतं प्रयोगाश्चविशेषेणमहाविषहरःस्मृतः
स एवबवह्निजायान्तोदशवर्णःप्रकीर्तितः ब्रह्मणोस्यमुनिश्छन्दोगायत्रंदेवतामहान् नीलकण्ठोस्यबीजंतुतारःशक्तिर्द्वह
प्रिया हृन्नमोनीलकण्ठायशिरःस्वाहानमेस्त्विति शिखान्नमोनीलकण्ठायनमःकवचमेमतं स्वाहानमोनेत्रमितिॐनमो
स्त्रंसमीरितं दत्ततर्जनिकारभ्यवामतर्जनिकावधिः वर्णाष्टकंन्यसेन्मन्त्रीपादोरुगुह्यमेपिषु हृत्कण्ठमुखशीर्षेषुन्यसेद्व
र्णाष्टकंपुनः दूर्वादेरातनेत्रुक्तःपीतश्वेतारुणोसितैः अभयंपरशुंचापवामकिंचदधद्भुजैः ध्येयोदेवास्यपार्श्वस्थगौरी
कश्चातिसुंदरः संहारनिर्विषत्वंभावेष्णात्कुर्यात्क्रमात्सुधीः दशलक्षंपुरश्चर्यामर्वन्नाद्यवन्मतं मन्त्राक्षराणिदष्टस्य
केकंठेकुदितुगमके हृदिवाहौनेत्रयोश्चमस्तकेषुक्रमान्न्यसेत् विषाक्रान्तस्यपूर्वोक्तमीशंध्यायन्श्यानाष्टकंजपेन्मन्त्र

न्तदा सर्व्वविषाणां वारणं भवेत् ॥ अथान्यो वक्ष्यते मन्त्रो नानाकार्य्यकरः परं तारेण नमो भगवते सर्व्वज्ञेति पदं वदेत् कण्ठ
ति नीलकण्ठाय अमलेति पदं वदेत् कण्ठद्विपदि ॐ स्वाहान्तो मत्रिंशार्णस्तरो मनुः विमलोस्य मुनिः प्रोक्तः कृतिश्छन्द उदा
हृतं अमलाख्यो नीलकण्ठो देवो रुद्रः प्रकीर्त्तितः स्वाहाशक्तिर्लवौं बीजं मन्त्रार्णैर्ङ्गपंचकं सप्तभिः पंचभिः षड्भिः चतु श्चा
पि च पंचभिः ध्यानार्च्चनादिकं सर्व्वं अर्णवन्मन्त्रदाहृतं लक्षमेकं पुरश्चर्य्या हुनेदाज्यं दशांशतः एवं सिद्धः मन्त्रमन्त्री दशा
वारं जपेद्यदि दृष्टीविषं द्रवात्सर्व्वं हरेदत्र न संशयः पद्मापंचदशोन्मानेन हरेद्वृश्चिकजं विषं विषमुष्टीविषं हन्ति जप्तास्सप्त
दशोपमे अष्टादशजपाद्धन्याद्धि सर्प्पवात्र संशयः एकविंशतिजापेन त्वभिचारकृतो भवेत् एवं तत्र जपाद्धन्यात् षड्विंशा
न्तिकाशावत् दन्तमूलगदं त्रिंशाच्चतुस्त्रिंशाच्च शीतलं षड्विंशतेः शिरोरोगं गर्भस्रावं वेदतः नेत्ररोगं वेदवेदैः खवा
णाः सकलं विषं शतसंख्याप्रजप्तेन सर्व्वरोगविनाशनं अग्निनातिहतानान्तु जपेद्दशसहस्रं शतं ॥ अथ चिन्तामणेः कू
टं प्रवक्ष्यामीति सिद्धिदं यन्त्रोक्तानां तु वैदिकानां तन्त्रसिद्धिविधायकं प्रथमः प्रणवः सप्तवेदनेत्रौ चतुर्दश षष्टीवि
न्दुयुतः कूटं प्रोक्तं दक्षिणमार्गिणां वर्णलक्षापि संहारः सप्तवेदाद्धिवर्णका द्वितीयस्स्वरविन्दुभ्यां युक्ताः कूटमदी
रितं शैवादीनां वाममार्गिणां तत्त्वं पञ्चवर्णं समुद्धरेत् एकोनत्रिंशकं देतन सप्तवेदादि संमितं ततः स्वराः समुद्धार्य्याः शाक्त
तन्त्रि संमिताः एतत्कूटं समाहृत्य मनार्थमथ कथ्यते कस्यापि मुनिः ऋक्छन्दो ऽस्य देव उमापतिः बीजं तत्कारोरः श

मे.रु. क्लिम्मकारः कीलकं मतं रेफादिबीजनैः षड्भिः कुर्यादंगानि षड्क्रमात् विद्रुमारक्तवामार्द्धदेहं नीलोपरांगकं अभिगंगा
तं शशांकार्द्धविलसत्तुंगमौलिकं हावभावविलासार्द्धनारीनृपं महेश्वरं त्रिशूलपाशपमानिन्दकपालं करेषु च भीषणा
१२ ५.५ परदेहार्द्धमालालेपविराजितं एवं ध्यायजेन्पीठेशे ``वेसर्वोपचारकैः अंगानि प्रजयेद्दादौ वामाष्टदलकेशरे ब्रह्मये
दष्टपत्रेषु कार्त्तिकेयवृषादिकान् ब्राह्म्याद्यामातरः पूज्या द्वितीये ष्टदले पुनः लोकेशांस्तत्र दस्त्राणि प्राग्वद्वीथीहये पूजे
405 त् पूजाद्रव्यादिकं शास्त्रसाम्नायविभेदतः शैवादिभिर्वा मिश्रैर्वा ध्यायेदष्टभुजं शिवं परशुपन्नगं शूलं कपालं वशा
राशनं शरासवह्निं च वरदं चटयन्तं स्त्रीविलासिनं गंगातरंगविलसच्चंद्रखण्डाभिशेखरं त्रिनेत्रं त्रिदशैः पूज्यं चिन्त
येत्पार्श्वगां शिवां अरुणामरुणाकल्पामरुणांशुकधारिणीं अरुणालेपमालाढ्यां त्रिनेत्रां सद्विभूषणां शूलैः षोड
शभिर्वा ग्रभुजषोडशमण्डितां लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं त्रिमध्वक्तैस्तण्डुलैः तिलैर्द्दशांशं जुहुयात्तर्पणादिततश्चरेत् एवं
संसिद्धमन्त्रस्य प्रयोगो वक्ष्यतेधुना रेफस्थाने हंसइति पदं दत्वा जपेन्मन्त्रं शीघ्रं तेन भवेत्सिद्धिः ज्ञानं च विषनाशनं आशा
दाद्यं जपेन्मन्त्रं सर्वतं भाग्यदायकं तेनावेशो भवेन्मर्घो भूतादीनां रुजामपि ग्रस्तस्य सिरसि ध्यायेच्चंद्रमण्डलमध्यगं स
दैः षोडशभिर्वीजैः स्रवन्तीं सुधसंचितं अपमृत्युजरत्रासा ``` पस्मारनाशनं शिरोरोगादयं चापि प्रयोगान्तरमुच्यते रे
फादिवर्णषड्काष्यं षट्कोणान्तस्त्रिकोणगं प्रतिलोमस्वरावीजं ग्रस्तस्य शिरसि स्मरेत् द्विधा ग्रहान्निजपतिवीजमेतत्र

संशयः त्रिकोणं चिन्तयेन्मूर्ध्नि ग्रस्तस्याग्न्यर्कसंनिभं तन्मध्ये चिन्तयेद्बीजं ग्रहाणामावेशयेत्तदा एतन्मन्त्राभिजप्तं च
वं भूर्जीवमस्तकं ग्रस्तस्य मूर्ध्नि तिष्ठेत् तदावेशकारकं पौष्टिके शान्तिके मन्त्रं शुक्लवर्णं विचिन्तयेत् सकारमादौ सं
योज्य जपेत्सिद्धिः प्रजायते आकृष्टौ च वशीकारे रक्तं रेफादिकं तथा ग्रस्तस्य मूर्ध्नि तिष्ठेत् तदावेशकारकं पौष्टिके शा
न्तिके मन्त्रं शुक्लवर्णं विचिन्तयेत् सकारमादौ संयोज्य जपेत्सिद्धिः प्रजायते आकृष्टौ च वशीकारे रक्तं रेफादिकं तथा हका
रादिं च हेमाभं स्तंभने द्वेषणे वापि च धूम्रवर्णं यकारादिं हि द्विषोच्चाटयोरपि शुद्धस्फटिकसंकाशो ध्यायेद्ग्रस्तमुमूर्ति
भिः अकारादिः प्रजप्तव्याः दिशि काः दिशितः सदा वायुमण्डलमध्यस्थं मन्त्रं कृत्स्नं विचिन्तयेत् नेत्रयोर्द्विषतामाध्मं वापि यो
कर्णयोरपि कृतो शूलं मत्वे वक्तर्हि कुर्याद्दाधुं वमम्भिस्त चिन्तयेत्कंठनालेतु चन्द्रस्य मध्यगं चन्द्रमण्डलमध्यस्थं स्वरैः
षोडशभिर्वृतं नेत्रोत्पाते नेत्ररोगं हरत्याशु न संशयः रक्तस्रावं कुशंगीनां यानैर्ध्यानं हरेत्तत्क्षणात् कृतो ध्यानं च
शूले स्यात् विस्फोटे विषमज्वरे तृषि रक्तामये चैव भ्रमे दाहे शिरोगदे स्मरेन्मन्त्रं विद्रुमाभं तत्र तद्दोषशान्तये अम्भारक्तं
त्रिकोणान्तःस्थितं यन्मूर्ध्नि चिन्तयेत् यस्य मूर्ध्नि स वशः प्रणतः योषाकर्षणमश्नुते दुष्टांगनाहतं भोजे स्थितं मन्त्रं विचिन्त्य
च मंत्रे वर्णैर्हृद्ध्वं वधाते नैत्रूपां च तां स्मरेत् तदीर्घमायुः पाशेन कर्षयेद्योषितां ध्रुवं स्वनामगर्भितं बीजं योषायोनौ वि
चिन्तयेत् वशयेत्तत्क्षणाद्योषां स्रवयेत्कुङ्कुममेव च निजलिङ्गशिरःस्थं तद्बीजं संचिन्तयेत्ततः प्रवेशयद्योनिमध्ये तन्मे

मेरु॰ सर्गोत्त्वमावशा कृत्वा लमस्ट्दमानीयतत्रबीजं समालिखेत् तन्मकारस्य रेफेन साध्याख्यां कर्मसंयुतं विलिख्य तत्त्रिको
तं णेन वेष्टयेत् हहिस्लया षट्कोणैकसमावेष्ट्य षट्कोणेषु समाचरेत् रेफं सबिन्दुकं तत्र विलोमैर्वेष्टयेत्स्वरैः प्राणप्रतिष्ठां कृ
१३ ४८ त्वास्य वल्लीयो निखनेत्ततः सवशो जायते क्षिप्रं तस्मिन्बाल्ने भक्षणात् पतिप्रियायाः कुरुते न दासो दासवत्सदा मधुरत्रययु
क्तेन शालिपिष्टेन पुत्तलीं प्रपदाभ्यां च जंघाभ्यां जानुभ्यामूरुयुग्मतः नाभेरधस्ताद्धृदयात्कण्ठादाशीर्षकन्ततः एवं हाट
4a6 शयाङ्कितानीदृशास्त्रेणासंहृतेन मूलमन्त्रेण मतिप्रवशगा स्याज्जीवितान्तकं वत्रुरसेनागवल्लीदले कृत्वास्य मध्यतः वकार
मध्यसाध्याख्यां लिखित्वा मन्त्रमध्यतः मकाराधःस्थितो रेफ स्लदध्यश्चरस्तकं लिखेत्तस्य वतः कोणे ठकारं बिन्दुभूषितं विलि
ख्य स्थापितः प्राणां मूलमन्त्राभिमन्त्रितं अष्टोत्तरसहस्रेण शिरोरोगी प्रभक्षयेत् शिरोरोगविनिर्मुक्तो यावज्जन्म भवेन्नरः
सरेफेण ककारेण कण्ठं सांभस्य वेष्टयेत् दलस्य लेखकारेण वामे वापि मकारतः दलं सरेफजो कद्याग्रं वामे वापि यकारतः
श्रीकारेण मुखं नाभिं उकारेण प्रवेष्टयेत् बहीर्विहूर्धचन्द्राभ्यां वधाकर्षस्मरेरिह्रिया मरणान्ते सवशः स्याद्विराज्ञात्र संशा
यः बंधूजीवासपुष्पेण त्रिकोणं रचयेल्लिखेत् तत्पुष्पेण वतदीजं चंदनागुरुकुंकुमैः अग्निं संस्थाप्य तत्रैणं हृज्जपितांहुनेत्त्र
तैः अष्टोत्तरशतेनस्य संपाते पातयेत्पुनः त्रिलोहमुद्रिकायान्तु पुनस्तामभिमन्त्रयेत् अष्टोत्तरसहस्रेणतां करे धारयेन्नृ
पः जपेत्सद्युधिमपालानडुर्जयान्मयनानपि विषवेतालभूतादिदृष्टिर्निर्बाध्यतेन च पंचविंशात्मवर्णस्य रजतस्य तत्त्षोड

प्रा भागादशैवतान्नस्यात्रिलोक्यत्रप्रकीर्त्तिता: ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामि मुनिभिर्यदुपासितं अन्त्यसप्तमवेदादिवर्णाः षष्ठस्वरा
न्विताः बिन्दुयुक्ता भवेत्कूटं मुन्याद्यास्त्वेवमन्मतः षडीर्घभाजावीजेन षडंगविधिरीरितः अंगुष्ठादिकराग्रान्तं करन्यासं न
तश्चरेत् मूलाद्यन्तातहंकं कनिष्ठायां प्रविन्यसेत् ततश्चत्वारि वीजानि तर्जन्यादिकाद्रिषु दकाररहितं मूलवीजं जंभस
ह्यान्वितं चत्वार्येतानि वीजानि क्रमात्तेषां तु देवताः जयाख्या विजया पश्चाद् अजिता चापराजिताः पादान्मूर्धावधिन्यसेन्मुष्टि
नामूलमन्त्रकं मूर्द्धादिपादपर्यन्तं ततलाभ्यां व्यापकं न्यसेत् षडंगानि प्रविन्यस्य देवदेवीं अर्चयेत् शिरोवदनहृन्नाभिगुह्यदे
शुक्रमतो न्यसेत् ध्यायेन्नन्दप्रतीकाशां प्रतिवक्त्रं त्रिलोचनं चन्द्रार्द्धशेखरं हस्तैरस्त्रमिर्दधतं क्रमात् सृणीपाशं कपालं चख
ट्वांगं रत्नभूषितं रक्तांगरक्तमभरणां शुक्लविपिटनासिकं प्रीवे पीठे यजेद्देवं वक्ष्यमाणेन वर्त्मना नपुंसकस्वरैर्विहानन्तलो
मविलोमगैः धर्म्मादिकैरधर्म्माद्यैःपादगात्राणि कल्पयेत् ईकारेणावसेद्देवितं त्रूपागुणानपि वन्दयेपंचमाभ्यां तमाया
विद्यामयो भवेत् अथ उर्द्धचपीठस्य जकारेणान्ततो वुजे संपातैरं स्वर्द्दैर्हस्थिता वामादिका यजेत् वामाज्येष्ठा च रौद्री
काज्वालामालाविराजिता इयं संकल्पिते पीठे तं वुरेन ग्रहजयेत् चतुर्द्दारसमायुक्तं चतुरस्रत्रयावृते अष्टपत्रां वुजे गानि
केषरेषु समर्चयेत् दिक्षु त्रेषु स्ववीजानि रक्तावामादिकायजेत् अरुणां शुक्रप्रष्या ध्यानात्मूलाश्वितनना: वल्लकीवाद
नरतामदविभ्रममंथराः कोणपत्रेषु चाभ्यर्च्याः तूत्ना वीजादिकाः क्रमात् दुर्भगा सुभगा चैव कराली मोहिनी तथा वधाज्ञ

मे॰ह॰ लभ्यते किंचिदाननस्य वदनांबुजाः देवीप्रसादमासाद्य हीनानित्यमविंदवः प्राप्य महास्तत्तदा हैयजे हीयीहयेभनः लोकेस्व
तं॰ रान्तदस्त्राणि चेष्यष्टजाक्रमःस्मृतः लक्षमेकं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं हुनेनद्युतैः तर्पणादिततः कृत्वा प्रयोगानाचरेत्ततः पुत्राव
१८ ५।७ ह्रिपुटान्तस्थं बीजं स्मृत्वा महस्रकं अष्टोत्तरं जपेद्वारोज्वरेण नश्येन्नसंशयः कुपितस्य हृदंभोजे स्मृत्वा बीजमिदं जपेत् अष्टोत्त
रसहस्रं तत्त कोपो नश्यति ध्रुवं यत्तन्मन्त्राभिजप्तं तज्जलं प्रातःपिबेद्धरे हद्धागकामलाकाशश्वासविषंभकानदान मण्डले
नवनाभार्घं कृत्वा संस्थापयेत्ततः प्रतिणीकन्यकामाता भवेद्वत्सकाकया राजाभिषिक्तो विजयी विप्रो वेदविदांवरः भूतप्रे
तादिकाः कृत्यारोगा नश्यन्ति सेवनात् श्रीमन्मुकुटशिवस्यायं मन्त्रः सर्वार्थसिद्धिदः ॥ अथातो दक्षिणामूर्तेर्नववर्णो मन्त्र उच्यते
प्रणवाद्यःस्वराभ्यांतसंपुटो नववर्णकः भवेपंचान्तरो मन्त्रो विराट्छन्दो मुनिःशुकः दक्षिणामूर्तिरुद्दिष्टो देवता समुदीरितः
अपूर्वाःपंचवर्णाश्च बिन्दुयुक्तैःध्रुवादिकैः दीर्घस्वरान्तैरंगानि ततो वर्णान्न्यसमाचरेत् दक्षकर्णनासिकाहृदेमुखलिंगगुदेषु च पु
नर्द्वर्णान्न्यसेच्छीर्षललाटे दक्षिणघ्राणके मुखे हृत्पुरद्जानौ पादे चायं द्वितीयकं सृष्टिन्यासमतः कुर्यात् स्थितीयं भुजयोर्ह
योः पादमूले च तन्मध्ये पादान्ते दक्षवामयोः सर्वांगुलीषु विन्यासो मूलेन व्यापकं चरेत् स्थितिन्यासं ततः कुर्याच्चतुर्दशसुनिग
दते दक्षपार्श्वे वामपार्श्वे पृष्ठे च जठरे हृदि कंठे दक्षबाहुमूलेन्न्यसेत् ककुदि चान्तरे वाहमूले प्रथमको न्यासो वदो द्वितीयकं
शीर्षललाटनेत्रेच वामे दक्षे च कर्णयोः नसा मुखे वृत्तीयस्त्वं कंठहृन्नाभिगुह्यमेतेन दक्षिणा वतथा वामबाहुमूले च पार्श्वयोः

कटेऽस्य भागा हि तये च चतुर्थं कथयाम्यथ बाहुमूले च तन्मध्ये चांगुल्यग्रे च दक्षिणे विन्यसेन्मध्यमं वर्णं द्वितीयार्णं ततोऽन्यसेत्
स्वपादकारमूले सन्ध्यौरंगुलिकाग्रके तृतीयं विन्यसेद्वर्णमंगुलीनां तमंधिषु चतुर्थं यावत्तो वर्णं वामदक्षिणहस्त
योः कनिष्ठांगुलीनाञ्च न्यसेत्संधिषु त्रिकेत्रिके ततश्च व्यापकं कृत्वा संहारेन्यासमाचरेत् वामपादतले पृष्ठे वामदक्षिणपा
र्श्वयोः तेषां च समुदाये पिंजवायासकके तथा वामदक्षिणपार्श्वे पुष्कमाक्षसेत्त्रेष्ठादिमः एवं च दक्षिणे पादे द्वितीयो न्यास
उच्यते वामकरतले पृष्ठे वामजंघां च दक्षिणे तत्स्मरेत्तथा नाभौ हृदये यथा पुनर्न्यसेत् वामदक्षिणकक्ष्यां च तृतीयो यम
कीर्तितः एवं दक्षिणहस्तेपि चतुर्थः परिकीर्तितः वामदक्षिणकक्ष्योस्तु स्तनान्तं वर्णयुग्मकं हृदयान्मस्तकान्तं च चतुर्थं च
र्णमादिक्षेत् मस्तकस्य चतुर्दिक्षु चत्वारो वर्णसमीरिताः नवमे ब्रह्मरंध्रे च न्यासोयं पंचमः स्मृतः ततश्च व्यापकं कृत्वा सृष्टिन्या
ससमाचरेत् व्यापकं च पुनः कृत्वा स्थितिन्याससमाचरेत् पुनश्च व्यापकं कृत्वा पंचषणानादिकान्न्यसेत् मूर्ध्नास्यहृद्गुह्यपादेषु पुन
स्तानेव संन्यसेत् उद्वैप्रागादिकाश्चैषु पुनर्व्यापिकमाचरेत् पुनर्मन्त्रादिकं न्यस्य षडंगानि पुनश्चरेत् ततो ध्यायेज्ज्योतिर्लिंगं द
क्षिणामूर्तिविग्रहं शतयोजनमुच्छ्रायं पंचसप्ततिविस्तृतं वटवृक्षमनस्मन्यतटपस्ताद्विचिन्तयेत् मण्डमंहविरतहेन्मह
स्तंभयंयुतं चतुस्तंभयुतं तस्य मध्ये सिंहासने परं तत्रासीनं महादेवं दक्षिणामूर्तिविग्रहं शुद्धस्फटिकसंकाशं शशिषाव
एतुविभूषितं व्याघ्रचर्मांबरं शान्तं जटामुकुटमण्डितं मखपंकेरुहोल्लासं सोमसूर्याग्निलोचनं मुद्रापरशुमृगाविभ्राणवा

मेरु. हभिस्त्रिभिः जानाष्टकेटयानन्तरामवीहुंहग्गोभनं वाकुर्वन्तं समस्तानि ब्रह्मतत्त्वाणिमादरं स्तुतपंकजलदंतं सर्वमो
तं. हप्राणासनं शुकादिसनिमत्स्यैस्तपुस्तकोजलपाणिभिः उमयेयन्द्रियावाचावाग्देव्यावापि वामतः ब्रह्माणीपद्मनाभेन वा
५०७ नन्देनचसंवृतः वेदैःसांगैरष्टवेदान्तैर्विदिग्गणैस्तवेष्टितं मीमांसाधर्मशास्त्राभ्यां दक्षिणप्राच्यामुपासितं इतिहासपुराणा
भ्यांयाम्यायन्तुपश्चिमे परिवेष्टितं संख्यपातंजलाभ्यान्तुसौम्यासायामुपासितं त्रयस्त्रिंशद्भिरिन्द्राद्यैः देवैः संवेष्टितं प्रभुं पावन्ता
वैश्वदेवस्यनावीसंवेधिनःस्वराः जीर्णाद्वैवमहस्राणि षष्टिप्राणितदानिव नावद्भिर्विवुधैःसातान्नपवायैश्चसंस्तुतं परम्
तं महादेवदक्षिणामूर्त्तिमादरात् भवयन्तेपि सद्भावं सर्वत्रस्य भवेध्रुवं अस्य पूजाप्रयोगादिदिग्भिर्णीमाणीसमन्तमं पंचलतं
पुरश्चर्याहोमोहादिविशारणीवत् अष्टोत्तरशतंनित्यंजपपुष्पाञ्जलिस्तथा ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमन्त्रंद्वात्रिंशदक्षरं सर्वसर्व
वटेवंस्याद्दिशोषाज्ञानस्वरूपं अज्ञानेन्धनदीप्तायज्ञानाग्निज्वालरूपिणे आनन्दस्वाहाहविप्रीतसमस्तज्ञानेप्रपञ्चकमे स्वङ्गाव
णमन्त्रोयकथ्यतेभूतडामरात् तारेणनमोपशुपतिरुं तत्सारःपुनर्नमः भूताधिपतयेवाशनेनमोरुद्रायवोद्धरेत् ललङ्गुव
ह्रावणोतिविरहटिनपंसरः शारन्त्यहृदयंपञ्चाद्यसनपदस्वरेत् भस्माङ्कितशरीरायततोघंटापदंवदेत् कपालमा
लाधरायव्याघ्रचर्मपटंततः परिधानायायरेन्तःशाणंककुनणोत्वरः कृष्णसर्पपटंप्रोच्यवदेद्यज्ञोपवीतिने चलहृयंव
लहेधाग्रनिर्वाणकपालिने हनहृयेवदेद्भूताञ्चासयहितयंन्ततः मण्डलेतिपदान्तेनमध्येकरवपंततः रुद्रांकुशेनस

मथप्रवेशाययुगंवदेत् हिरावेशयवर्णान्सिधाराधिपतिसंवदेत् रुद्रोत्सापयतिस्वाहाः खोन्याष्टिवर्णिकः रावणाष्टमितंकन्दो
देवताखड्गरावणः षट्दीर्घविंदुयुक्तेनखकारेणांगषट्कं द्रूलपंचहूंषंबीजैः सद्योजातादयायुताः ईशानाद्याः पंचमूर्त्तिर्दि
हेवक्त्रेषुवन्यसेत् रक्ताम्बरंरक्तवर्णंचंद्रमौलिंत्रिलोचनं पंचाननंकेशैर्वराटकपालंकृष्णमस्तकं कृपाणखेटखड्गांगत्रिशू
लंडमरुकंकरैः इत्यानमयंवापिध्यायेत्पञ्चाननंशिवं भूताधिपतयस्वाहाहज्जामन्त्रोयमीरितः पंचाद्दशोदिनेपीठंपूजयेत्
खड्गरावणं बीजेनमूर्त्तिसंकल्प्यतत्क्रान्तमन्वविन्दुमत् अंगानिदलमूलेषुहूताःपत्रेषुसंपूजेत् कुरुकुल्लेप्रमवलिनीत्
नीपांकुस्सपिंगले फल्गुणींटिलिलीवंपंचमींमन्त्रमालिका सप्तमींखड्गिनींपश्चात्वरांकितजटामिमाः स्वंबपत्रादिसंवेनखड्ग
रावणवल्लभाः येन्द्रीकौमारिकांब्राह्मीवाराहींवैष्णवींतथा वैनायकींचचामुण्डांमाहेश्वरीन्दिलपूजयेत् द्वारपालान्यजेन्दिक्षु
दोहोप्रागादिदेशतः रौद्रपिंगलनामानौश्मशानौकलिभीषणौ हल्ककाणिभंगरीतिमुद्गामर्दकंपूजेत् महाकालचक्रेशोषु
कुंभकर्णमशोषकं भलाटंजातहारंवभूयवहृदयवीथिषु उद्वाटिकान्तरस्थाणिवाद्येभक्तवलिंहरेत् अनुगतदिनपंमन्त्रंजपे
न्नानर्दशांशतः पापेनहतानान्ननजुहुयान्नस्पसिद्धये एवंसिद्धेमनम्मन्त्रीकृत्याग्रहमहाभये स्वादेशान्तस्यकुर्वन्तिभूता
भीतामहात्मनः मन्त्रेणानेननमस्कृणोनान्योभूतप्रमर्दकः ॥ अथप्रवक्ष्येहृदयाम्तसंजीवनीमन्त्रं प्रणवंव्याहृतीस्तिस्रः प्रा
सादंमृत्युजिन्मन्त्रे त्रिपंचकेमृत्युजितंप्रासादंव्याहृतित्रयं प्रणवंवोच्चरेदेषमृतसंजीवनीमनुः वषिष्ठस्यमुनिश्छन्दोनुष्टु

मेरु. तं. ५.९

709

पृरुद्रोस्यदेवताः मृत्युंजयाख्यप्रणवोबीजंशक्तिस्तुहोमतः तारव्याहृतिमंत्राग्निचतुःकोणांगुलीमुखे न्यासंकृत्वाषडंगानि
तत्रकृत्वासमाचरेत् त्रिपंचमनोर्न्यासान्सर्वकामवेदविन्नमः अवैदिकानांवक्ष्येहंन्यासमन्त्रविनिर्णयं तारोनमोभगवतेत्र्यं
बकायदंष्ट्रवदेत् शूलपाणिस्वरुद्रस्वडेन्तस्वामृतमृत्र्ये मांजीवयपदस्यान्तेस्याद्वन्द्रजटिलोपदं त्रिपुरान्तकायहूंहोङे
न्तेरुद्रपदंवदेत् ऋग्यजुःसामरूपायरुद्रायाग्नित्रयायच ज्वलद्वंद्वप्रज्वलद्विमांरक्षयुगलंवदेत् अघोरास्त्रायहूंफट्स्वाहान्तो
व्याहृवर्णकः तारोनमोभगवतेत्ततोमन्त्राक्षराणिच स्वाहान्तमंगवित्तियेकवलानिपुनस्त्रिषु मन्त्राक्षराणिविन्यस्यतत्संख्ये
यंक्रमाद्धता न्यासार्कंषुगजेशानेदन्तसंख्याक्रमेणते व्याहृतित्रयमस्त्रार्थंवास्त्रायफडितिवदेत् अथध्यानंयमन्त्रःस्याद्ध्यानम
स्ताविर्भूयते उद्यद्विघोर्मणिलसद्वरदपाशमतेविभं स्वर्वन्दीपृषेन्दुकलाधरंचन्द्रममप्रमं योगासनेकपरंहाभ्यांहाभ्यामभ्यन
पुस्वटं सोमसूर्याग्निनेत्रंचवद्धपिंगजटाधरं व्याघ्रचर्माम्बरधरंनानाभरणभूषितं भस्मानुलेपनंभक्तकृपाकरमनुस्मरे
त् त्रिपंचकस्यवेदोक्तपीठसंपूजयेत्क्रिवं चत्वारिंशत्सहस्राणिपोरश्वरणिकोजपः प्रोक्तद्दशांशत्तद्दशांशंहोमःप्रोषत्तस्य
हूंवत् विशेषणात्तर्पणान्तशीघ्रामीष्टफलप्रदं हूंवीजत्रयंपयोभक्तंजलेध्यात्वामहेश्वरं संपूज्यजुहुयान्नित्यमृत्युरोगापहृत्त्र
ये प्रयोगाश्चापिसिध्यन्तिप्रत्यग्मृत्युंजयोदिताः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिरुद्रमंत्रदशाक्षरं तारोनमोभगवतेरुद्रायेतिप्रकीर्ति
तः बोधायनोमुनिःपंक्तिश्छन्दोरुद्रोस्यदेवताः पृथक्पदैःसमस्तेनपंचांगविधिरीरितः मस्तकेचापिनासायांललाटेवक्त्र

स्वगले हृदये दक्षिणे हस्ते वामे नाभ्यां च पादयोः मन्त्रवर्णान्प्रविन्यस्य ध्यानपूजाजपादिकं प्रयोगाश्चात्र विज्ञेयाः पंचवर्णो
क्लाययापरं ॥ इति श्रीमहामायामहाकालानन्दमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते शिवमन्त्रकथनं नामैकत्रिंशः प्रकाशः श्रीशिव
उवाच मम भैरवरूपस्य मन्त्राः शृण्वन्तु देवताः नामसान्तरजं मां च्छोपि मातृकान्निहितादायकां साईवर्षाष्टके ब्रह्मपदाजातस्त्वदे
वताः श्रीकालो महानामासीत्तन्त्रविद्याप्रभावतः ततस्तास्मिन्कलियुगे शिष्यो दक्षपरायणो जाते ब्रह्मणि लोकाश्च पितृश्रोद्द
परायणाः न देवदत्तवर्तते च यस्य नयो न चूषोगमः स्वानेपानं च देशोद्देशात्पुरे पुरे न कश्चिन्मन्यते विस्मृत्य गणेशं च पार्वतीं
शिवं मत्वा सर्वं जगदाक्रान्तं भगपूजां प्रकुर्वते तदा वटुकरूपेण मया पृष्टः पितामहः ब्रह्मन्नादिप्रणतां धर्मं च यं ये न तत्
देमहि तदा तु ब्रह्मणा प्रोक्तं मम मोहेन मृत्तुनिर्मितः आगमः पंचमो वेदो भुक्तिमुक्तिप्रदायकः तदा मोकलिमं पीतमयाप्य
क्तः पितामहः ब्रह्मणो पंतयावाचं सृष्टिकर्त्रा सदाशिवः तदा पितामहेनोक्तं कर्त्ताहं चापि रक्षकः मम मोहेन मृत्तु नो जानाति मन्य
नां वेदश्चागमः पतत्राचारनिष्ठा ये यान्सान्निपरमां गति वटुकस्त्वं वेत्सि नोमो स्वा स्वानपानां गतामर्वं इति श्रुत्वा ब्रह्मवचो धर्मसं
स्थापयेन तत् युगत्रये तदा जातः कोपसंरक्तलोचनः श्रवतां वीक्ष्य पातस्म प्रवेशेण न स्वेन तु शिरो निपातितं पातः करांगु
ल्या हरात्तले तन्मुखा तं च मो वदामम देहे लयं गतः तदा विप्रार्थिं कृतो हं समहत्तान्स्रमानुषैः लग्नाच ब्रह्महत्या मे दृष्ट्वा तु श्रा
तिभीषणाः तदा तु विस्मृता प्रोक्तं भीषणा नाम भैरवः भव त्वं वटुकाख्यास्त्वं सेव्य आगममार्गतः सात्विकं त्वं काशिकायां मुक्ति

मे रु॰ मार्गप्रदो भव यज्ञादिकर्मरक्षाकृद्राजसत्त्वेदिवप्रदः मारणाद्यादिकर्त्रीत्वेनामसौ वटुको भव तस्मात्सर्वं प्रयत्नेन पंच
तं न्यासोक्तवर्त्मना ॥ तन्मन्त्रांस्तं प्रवक्ष्यामि साधकाभीष्टदायकान् मायान्तवटुकंडेन्तमापदुद्धारणाय च कुरुद्वयं च वटुकाय
५१९ ह्रीं प्रकृतिवर्णकः बृहदारण्यकमुनिश्छन्दोनुष्टुप वटेवता: भैरवो ह्रीं बीजशक्तीः श्राः कीलकमुद्दतं ॥ अथान्यासमन्त्रं वक्ष्या
य मि भैरवस्य तु यैर्विना न जायते मन्त्रसिद्धिस्तत्रादौ बिंदुमातृका: विसर्गमातृकान्यासो द्वितीयः प्रागुदीरितः वामहस्तांगुलीमू
110 लमारभ्य मणिबंधकं नकारादिकक्षकारान्तान्न्यसेद्वर्णान्वतृतीयकः कलामातृकिकान्यासश्चतुर्थस्तदनन्तरं पंचमो न्यास उदि
तः श्रीबीजादिकमातृका: केवलं मातृकान्यासः षष्ठस्यात्तदनन्तरं वामहस्तांगुलीमूलमारभ्य मणिबंधकं श्रीबीजाद्यान्न्यसे
द्वर्णानादिक्षान्तान्सप्तमः श्रीबीजान्तां ककाराद्यां क्षकारान्तान्विलोमतः न्यसेद्वर्णान्मातृकायाः स्थाने चाष्टमः स्मृतः कामबी
जादिमातृणां न्यासस्तु नवमः स्मृतः मन्त्रादितनयं न्यासो गुह्ये ह्रूं बीजमादितः ह्रीं शक्तिं पादयोर्न्यस्य भौं आं कीलं दशमस्त्वयं ह्रौं वामी
शानाय नमो न्यसेद्गुह्ययोस्ततः हैं वै तत्पुरुषायेति नमस्तर्जनिका हृदये ह्रूं बुमघोराय नमो विन्यसेन्मध्ययोरपि ह्रिं विं च वाम
देवाय नमः अनामयोर्न्यसेत् ह्रं वं सद्योजाताय नमो न्यसेत्कनिष्ठयोः अथ मेकादशो न्यासः एवमेव प्रविन्यसेत् केवलं हृद
ये गुह्ये पादयोर्हादशास्त्वयं एवमेव न्यसेन्न्यस्या हूं हैं वक्त्राय वै नमः इति प्रयोगाः प्रागादिवक्त्रेष्वेवं त्रयोदशः षट्त्रीर्ज्ञसादाभिन्ना
भौं ह्रीं वानारसर्वकं जातिपुरःषडंगानि न्यसेन्न्यासश्चतुर्दशः चतुर्दशस्वरोपेतैरावतायैः सबिन्दुभिः प्रेतबीजसमायुक्तेन

षडंगानितिप्रदः आद्यन्तप्रलयामश्चचतुर्थीस्वरसंयुता सर्विंदवस्मितेवीजंमूर्ध्नि वाहोश्चशोहस्ति नाभौहस्तांगुलीमध्येत
तथापादांगुलीषुच स्थानषट्केक्रमान्न्यसेन्न्यासोयंस्यात्तुषोडशः पकारःदक्षिणांचतुर्थींनशाकस्वरसविंदुकौ ज्ञानवीजमिदंन्य
सेद्ब्रह्मरंध्रेमुखेदृशोः ग्रीवानासाकपोलेषुचिवुकेब्रह्मरंध्रके पुनर्न्यसेदयंन्यासःप्रोक्तःसप्तदशाःस्वराः मन्यावीजंसमर्पं
चप्रथमस्वरसंयुताः पादयोर्हस्तयोर्नेत्रश्रोत्रकुक्षीन्द्रियेषुच स्थानषट्केप्रविन्यसेन्न्यासश्चाष्टदशःस्मृतः श्रीवीजंचिवुकेपा
देगलेपादेहृदयेपुनः हृदयेपादयोर्नाभौपादयोश्चप्रविन्यसेत् पंचस्थानेषुषट्धायंन्यासएकोनविंशकः त्रिंशत्तमचतुर्थीं
चषष्ठस्वरसविन्दुकौ घ्राणवीजमिदंन्यसेद्हृदयेनाभिमण्डले हृदयेपादयोर्न्यसेद्हृदयेदक्षकुक्षिके हृदयेवामकुक्षौ
चहृदयेदक्षपंजरे हृदयेवामपादेचहृदयेदक्षनेत्रके हृदयेवामनेत्रेचहृदयेदक्षघ्राणके हृदयेवामघ्राणेचहृद
येदक्षकर्णके हृदयेवामकर्णेचहृदयेविंशकस्तथा त्रयोदशाचतुर्थींनषष्ठस्वरसविन्दुकौ घंटावीजमिदंन्यसेत्स्फटिका
नाभिवंटिषु हृत्पादहस्तकटौशीर्षेमस्तकेचकटौस्तने गुल्फस्तनेषुपादेक.... विंशस्त्वयंमतः प्रकृत्यादिसमुद्राणीःष
ष्ठस्वरसविन्दुकाः स्वातिवीजमिदंमूर्ध्निपज्जिह्वानाभिकंठके हृजंघानेत्रकर्णेषुवाहुयुग्मेस्तनद्वये क्रमेणविन्यसेन्न्यासोह्य
विंशोयप्रकीर्त्तितः प्रणवोमूलवीजंस्याहृदयेपादयोर्न्यसेत् हस्तयोःकर्णयोर्नासाहृदयेपंत्रिविंशकः सर्वेवेदेषुतेसर्व
वर्णान्नृपस्वराविनाः नादविंदुयुतावीजंग्रामर्थाःपरिकीर्त्तित मुखनेत्रेहृदयेकर्णहृदयेचैवकपोलयोः गण्डयोःकंठदेशेच

५८ मे रु॰ स्तनयोर्हृदि पादयोः चिबुके मस्तके बाह्वोः स्कंधयोर्दन्तलेखया ब्रह्मरंध्रे तथाधारे भ्रूमध्ये पंजितो न्यसेत् ॥ मर्मिन्यासात्ततो वक्ष्ये
तं॰ ह्रींरेवस्यातिडल्लभान् टिकुसमपंचांगवेदप्रलयसागराः एकत्रिंशत्कृताद्यन्ताचतुर्थीस्वरसंयुताः बिन्दुनादसमायुक्ताः
५५ कूटमाकूटनामकं न्यसेत्क्षीर्षेगण्डयोश्च मुखेपंतनवसंमितः जनेत्रिंशत्क्रियावाणान्त्यवेदशैलकृतायुताः बिंदुतुर्यस्वराभ्यां च
कालबीजमुदाहृतं नेत्रयोः कर्णयोर्भ्रूमौलिंगे चापिगुदेन्यसेत् षड्विंशायसमाख्यातः सप्तविंशोथ कथ्यते संवर्त्तं वेदान्त्यवेद
५५ प्रथमाभ्याक्षसंयुताः तुर्यस्वरेण बिंदाढ्यं विद्यावीजमुदाहृतं कपालयोर्ब्रह्मरंध्रे दन्तपंक्तौ श्च विन्यसेत् अष्टाविंशमथो वक्ष्ये
शृंखलान्यासमद्भुतं श्रेन्यापेन्यादिमेष्टत्रिंशद्बाणार्ण्णकालतः तुर्यस्वरेस्तथैकत्रिंशन्मिताब्धित्रिमार्गैः त्रिपंचरामषष्ठ
स्वनादबिंदुविभूषितं महापराक्रमकूटमंगेषु प्रविन्यसेत् मस्तके नेत्रयोः श्रुत्योः कपोलद्वयगण्डयोः चिबुके वगले स्कंध
द्वये वक्षस्तनयोर्हृदि कुक्षिद्वये तथा नाभौ जंघयोर्ध्वजने तथा स्फंदद्वये न्यसेन्मन्त्री मूलाधारे च गुल्फयोः पादयोश्चाष्टयक
न्यसेत्पादयोरंगुलीषु च ब्रह्मरंध्रे पुनश्चाक्ष्योः पादयोरंगुलीषु च ब्रह्मरंध्रे पुनर्मूलाधारे च ब्रह्मरंध्रके उक्त्वारमादौ संयोज्या
मातृकान्यासमाचरेत् न्यासश्चूडामणिश्चायमेकत्रिंशः प्रकीर्त्तितः ऊनत्रिंशत्ततिष्टतिवेदान्ताद्यन्तयाद्वयः आद्येकत्रिंशवेदा
र्णास्तुर्यस्वरसबिन्दवः एतन्मरस्वतीकूटमेतत्सर्वास्तु मातृकाः वाक्सिध्यर्थं न्यसेद्देहे त्रिंशोयं समुदीरितः एतेन वामिनोप्य
सोऽक्षनैहीनिमवाप्नुयात् श्रवामित्रोत्रेयोनित्यायोषाः कामाः प्रयोगकाः एवं न्यस्तन्तुर्थायेकुक्षस्फटिकान्वितं दीप्तश्चभ्राम्बरा

क कं

भीतिकिंकिणीजालनूपुरैः युतं रत्नमयैः स्मेरवदनं कुटिलालकं दक्षे शूलं परे दण्डं दधानं वरुरूपिणं द्विभुजं संस्मरेद्देवं
कार्य्यं यस्तात्विकं द्विजः वैसमवस्त्वचन्द्रबद्धंजटामुकुटधारिणं त्रिशूलपाशदण्डं खट्वाङ्गं दधानं च कमण्डलुं वामी वामे कपालं
वरदं दक्षिणे विचिन्तयेत शैवपीठे यजेद्देवमनन्तर्व्वा माष्टपत्रकं ऊर्ध्वे त्रिकोणं षट्कोणमष्टपत्रं गटहादिकं मूर्त्तिं मूलेन संकल्प्य
तस्यामावाहयेत्सम्भं मूलात्वेष सद्योजातेन स्थापयेत्तदनन्तरं सन्मूलवामदेवेन संनिधापनमुद्रया मूलेन संनिधायाथ
संनिरोधनमाचरेत अघोरात्तेन मूलेन संनिरोधनमुद्रया मूलेनैवावगुण्ठ्याथ देवं गुण्ठनमुद्रया षडङ्गैः सकलीकुर्या
दमृतीकृत्य मूलतः परमीकरणं मूलात्स्वस्वमुद्राभिरेव हि ध्यानामुत्थापनं कुर्यान्मुद्रां संदर्शयेत्ततः लिङ्गाद्याः सर्वमुद्रिष्टा
योनिमुद्रान्ततस्तथा नान्दर्शयेत्तत्पुरुषमूलाभ्यां च ततो बलिः ईशानेन समं मूलेन कृत्वा देवं ततोऽर्च्चयेत ततो देवाज्ययाम्या
सस्थानेष्वङ्गानि प्रपूजयेत सद्योजातादिकाः पंचवांगुष्ठादिषु संयजेत देवस्य देहे वक्त्रेषु पूजनेन च पुनस्ततः वामाद्यकर्णिका
यान्तु पूर्वदलतो हरेषु च पश्चिमायान्देवदेहे सद्योजातादिकान्यजेत असितांगं रुरुं चण्डं क्रोधमुन्मत्तभैरवं कपालिनं भीष
णं च संहारं च समर्च्चयेत देवाग्रतोऽष्टपत्रेषु यजेत् कोणत्रये पुनः देशाग्रामाधिपो स्थानाधिपतिं संयजेत्पुनः त्रिकोणमध्य
देषामुमे घानादं प्रचण्डकं कालहन्तं च षट्कोणे षडङ्गानि समर्च्चयेत षट्कोणस्य बहिस्त्वाष्टदिक्षु देवाग्रतो यजेत डाकिनीपुत्रका
न्सर्वान् शाकिनीपुत्रकानपि लाकिनीपुत्रकांश्चापि काकिनीपुत्रकानपि शाकिनीपुत्रकानिष्ट्वा हाकिनीपुत्रकान्यजेत मालिनी

९ मे रु० पुत्रकानिष्टदेवीपुत्रान्ततोयजेत् देवस्यवामभागेतुयजेदेतान्क्रमेणच इन्द्रेशानदिशोर्मध्येन्दुर्हंसवायव्यन्तिनान् उमापु
तं० त्रान्हरुद्रपुत्रान्मातृपुत्रान्क्रमेणवै दत्तजलेशयोर्मध्ये अग्नियोमध्यमाः सुतान्यजेत् एतेषामन्तरालेषु पुत्रवर्णात्रयोदशः तत
४१२ श्चाष्टदलेपद्मे देवाग्रादिप्रदक्षिणं ब्रह्माणीतनयंमहेश्वरीपुत्रंवैष्णवीसुतं कौमारीन्द्राणिकापुत्रौमहालक्ष्मीसुतन्तथा वा
राहीतनयंचामुण्डापुत्रंवटुकाभिधाः स्वजनीयास्ततोवाह्येपद्मस्येशाग्रतोयजेत् भूपुराद्बहिरष्टदिक्षु हेतुकंत्रिपुरान्तकं वेता
412 लमग्निजिह्वंचकालान्तंचकरालकं एकपादंभीमरूपंप्रागीशानान्तरेयजेत् अचलेहाटकेशंभूपाणिदतोदिगन्तरे च त
रुस्त्रादिदेवायांदेवाग्रादिप्रदक्षिणं श्रीकंठममरेशंचानन्तमहेशंमसूक्ष्मकौ भारभूतंतत्रिमूर्तिंचतिथीशंचततःपरे च त
रुसेनदेवस्यदक्षिणादिप्रदक्षिणं स्रोतवीश्वरंप्रचण्डेश्वरंवरिष्णीप्रभौतिकेचरं सद्योजातेचरंवामदेवेचशक्रुभ्रुकेश्वरौ महा
सेनेश्वरंपञ्चान्तृतीयेचतुरस्रके देवस्याग्रमारभ्ययजेदेतान्प्रदक्षिणं क्रोधेश्वरंचचण्डेशंकूर्मेशंलाङ्गलीश्वरं दारुके
शंचमीनेशंमेषेशंमृगमेवच वामभागेतुदेवस्यनकुलीशंशिवेश्वरं संवर्तेशंसमभ्यर्च्यान्तहावेप्रजपेदिमान् वामाग्र
कोणमारभ्यप्रादक्षिण्येनकोणजान् सपाक्तिकान्दिव्यसिद्धाननन्दीदादयोगिनी अथयस्ययोगिनीः पश्चात्तदन्तेसर्वयोगि
नीः तदग्रेलोकपालांश्चपूजाविधिविनोदितः वर्णालतंजपेन्मन्त्रंहविष्याशीजितेन्द्रियः हुनेत्तिलैस्त्रिमधुरैस्तर्पणादिततस्त्वेन्त
वाममार्गेहुतेसिद्धिः सपादेदशलक्षके पुरश्चर्याततयाहोमोभक्तियुक्तःफलाप्तये नामकौलिकमार्गेणसाध्योऽद्भुतःपरोमनुः

विघ्नं दुर्गां समाराध्य बलिं दत्वा विधानतः कामानि साधयेन्मंत्री यथोक्तां सिद्धिमाप्नुयात् वश्याय जुहुयादित्थं सकलैर्वशयेज्जगत्
जुहुयात्सर्पिषा मन्त्री यथोक्तां सिद्धिमाप्नुयात् जुहुयात्पुत्रलाभाय प्रफुल्लैः कैरवैः सुधीः धनधान्यादिसंपत्त्यै जुहुयात्तिलतण्डुलैः
बिल्वप्रसूनैर्जुहुयात्महतीं विन्दते श्रियं लोणैर्मधुरसंमिश्रैर्वशयेद्वनिताजनान् वृष्टिकामेन होतव्यं वेतसानां समिद्वरैः
अन्नेन जुहुयाद्विद्वान्धनधान्यादिसंपदे वश्याय जुहुयान्मंत्री मधुना दिवसत्रयं रोगोक्तौषधहोमेन रोगान्नश्यति तत्क्षणात्
कृत्याद्रोहे ग्रहद्रोहे भूतापस्मारसंभवे व्याघ्राजिने समासीनो जुहुयादयुतं तिलैः भूतादयः पलायन्ते तत्क्षणात्तां दिशं भयात्
कृष्णाष्टमीं समारभ्य यावत्स्यात्तु चतुर्दशी तिलैस्तण्डुलसंमिश्रैर्मधुरत्रयलोलितैः त्रिसहस्रं प्रतिदिनं जुहुयात्स्वकृते तिलैः
वटुकेश्वरमभ्यर्च्य भक्ष्यभोज्यफलान्वितं नित्यं निवेद्य नैवेद्यं मध्यरात्रे बलिं हरेत् शाल्यन्नं पललं सर्पिर्लाजवार्णि निशाकृताः
गुडमिश्ररसाद्यैर्मधुसक्तैः परिमिश्रितैः कृष्णाकबलमाराध्य देवं प्रागुक्तवर्त्मना रक्तचन्दनपुष्पाद्यैर्बलिरेषः प्रकीर्त्तितः
एवं जपित्वा प्रयतः सहस्राण्येकविंशतिः समाप्य दिवसे रात्रौ वह्नौ हुत्वा बलिं हरेत् ततः कारयिता राजा तोषयेत्साधकं धनैः
विधिनानेन संतुष्टो वटुकेशः प्रसीदति तेजो वर्धयते पुत्रान्कान्तिलक्ष्मीमरोगतां नश्यन्ति शत्रवः सर्वे वर्धन्ते बन्धुबान्धवाः
अवग्रहो न जायेत विषये तस्य भूपतेः जुहुयात्केवलैर्लोणैर्जनस्तंभनेच्छया निगडादिविमोक्षाय प्रयोगोयमुदाहृतः
वचाचूर्णं पलं जग्ध्वा गव्येनाज्येन लोलितं विप्रजन्मभयेद्ध्यामण्डलात्पुत्रकोटिशो विनीतं पुत्रमाप्नोति मेधारोग्यबलान्वितं

श्रमे

मे रु.
तं.
५१६
413

अद्यावन्नप्रयोगस्य वटुकाय बलिं हरेत् । बलिस्त्रिविधः प्रोक्तः सात्विको राजसस्तथा तामसश्चेति दूर्वाक्षौ मांसहीनोऽप्यदो बलिः
मद्यपायससंयुक्तो मधुत्रयलोलितः । खाद्यैः फलैश्च यैर्युक्तः सात्विकः परिकीर्त्तितः । अपूपैर्विप्रैः प्रदेयस्तेन नश्यति भैरवः
एवं समांसरक्ताढ्यो द्विजयोग्यस्तु राजसः । राजसस्तु सुरामोद्यो सर्वैमन्यैः समन्वितः । बलिस्तामसश्चाख्यातः शूद्रादीनां प्रशस्य
ते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि भस्मसाधनमद्भुतं उशीरं चन्दनं कुष्ठं च ‥ सारं च कुंकुमं श्वेतार्कमूलं वाराहीं लक्ष्मीं नीरमहीरुहं
तं वा बिल्वतरोर्मूलं शोषयित्वाथ चूर्णयेत् । शर्वांश्वामरगृहीतेन गोमयेन विमिश्रितं कृत्वा पिण्डं ततस्तं च संस्कृते हव्यवाहने
मूलेन दग्धं तद्भस्म शुद्धपात्रे विनिक्षिपेत् केतकीमालतीपुष्पैर्वासयेद्भस्म शोधितं अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं स्पृष्ट्वा भस्म स्वपूजिते
पत्रद्वाऽप्यदक्षिणः प्रातः पुण्ड्रं करोति यः तस्य रोगाः प्रणश्यन्ति कृत्याद्रोहमहाग्रहाः । विषचौरमृगादिभ्यो भयमस्य न जायते
वर्द्धन्ते संपदः सर्वाः पूज्यते सकलैर्जनैः राजा वश्यो भवेत्तस्य सामान्यः स पर्विकः ॥ अथाभिषेकं वक्ष्यामि भक्तानां विजयप्रदं
पूर्वोक्तमण्डले रम्ये वितानध्वजशोभिते सर्वतोभद्रमालिख्य कान्तमुपूरयेत् अष्टद्रोणप्रमाणेन शालिभिः पावितैः शुभैः कर्णि
तदूर्द्ध्वं तण्डुलान्तस्मिंस्तस्योपर्यतनावितान हेमादिविहितं कुम्भं नवरत्नसमन्वितं संस्थाप्य विमलैस्तोयैः राजूर्ण्णासि विनिक्षिपे
त् तीरद्रुमप्रवालानि लक्ष्मीं दूर्वां महौषधीः कर्पूरचन्दनं चित्रमणीं कुंकुमं पुनः कंकोलमगुरुं जातिं मल्लिकां चंपकोत्पलं
गोमेदं डाडिमं पश्चात्तन्तुसूत्रेण वेष्टयेत् तस्मिन्नावाह्य वटुकं राजसं संप्रपूजयेत् बहिरष्टसु कुंभेषु भैरवान्संप्रपूजयेत् त्र

योदशासु कुंभेषु त्रयोदशगणान्यजेत् वाहेदशासु कुंभेषु लोकेशानर्चयेत्सुधीः गहद्दिर्वेशत्कंभेषु श्रीकण्ठादीन्सुरा'''न्
पंचत्रिंशत्त्ववेदेषु वर्णाः कटिवर्णाः सुराः क्रमात् उक्तिगंधादिभिः सम्यक् पंचावरणमर्चयेत् अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं स्थानाद्वंशाद्देशिको
त्तमः सुदिने शोभने लग्ने वाचयित्वा द्विजान्मुभिः स्वस्तिमंगलवाक्यानि विशुद्धैर्वेदपारगैः तदेवमु पंचवाहेषु प्रणम्य वटुकेश्वरं
जितेन्द्रियशुद्धकार्यं राजानं ब्राह्मणप्रियं आस्तिकं सत्यवचनमभिषिंचेन्मन्त्रवित्सुधीः अभिषिक्तो नरपतिः प्रणिपत्य गुरुं परं
भूयसीं दक्षिणां दद्यात्सीदति यथा गुरुः राजाभिषिक्तो भवति साद्राड्भ्रमिपरन्तरः परानिज्य यतेभूपाः स्वयते सकलैर्जनैः
कृताभिषेकः षण्मासं प्रतिमासं महीपतिः चत्वरं भोयिवलयां प्राप्स्यति सर्वां वसुन्धरां ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि गजोष्ट्रवृषवाजि
नां रोगादीनां यथा शान्तिस्तत्र कालासु कारयेत् कुण्डं कृत्वा विधानेन होमं कुर्याद्यथाविधि पापमाध्यनिलैर्बिल्वानयुतं त्रितया
विधिः ब्राह्मणान्भोजयेद्विद्वान् भक्ष्यभोज्यफलादिभिः प्राक्प्रोक्तविधिना कुंभान्स्थापयित्वा तु देशिकः अभ्यर्च्य गंधपुष्पाद्यैस्त
ज्जलैः प्रोक्षयेद्गजान् अश्वशालामनेनैव वर्द्धन्ते ते दिने दिने पुष्टेषु महती प्रीतिर्जायते सर्वतोधिकाः सर्वरोगाः प्रणश्यन्ति कृत्याद्या
हाः परैः कृता अस्मात्परतरा रक्षा नास्ति नेषां महीतले अभिषिक्तो महीपाले परेषां विजयावहा उक्तेन विधिना मंत्री यामिन्यां वलि
माहरेत् अन्यूनांगमजं हत्वा राजसंप्रायुराहृते वलिप्रदानसमये विप्राणां सर्वसैनिकं निवेदयेद्वलिस्त्वेन वटुकाय विशिष्टधीः
विदर्भयेत्क्रतुनाम्ना वलिमन्त्रं तथा सुधीः शत्रुपक्षस्य रुधिरं पिशितं च दिने दिने भक्षयस्व गणेश माईसारमेयसमन्वितः

मेरु॰ बलिमन्त्रोयमाख्यातः सर्व्वेषां विजयप्रदः अनेन बलिना हृष्टो बटुकः परसैन्यकं सर्व्वगणेभ्यो विभजे स्वामिषं कुर्द्दमानसः
तं॰ एवं कृते परबलं हीयते नात्र संशयः विजयश्रियते मेन राजा ग्रामोन्ययन्नतः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नानाभैरवसाधने
२२ ५१५ श्मशाने नेतनिर्दिष्टे न्तिकाले कालेपुरे पुरे नियमं कश्चिदेकं यो न त्यजेद्धर्म्मगर्भितं वाममार्गादिनिरतो यद्देष्टनरवर्त्मनां
414 हीने गुरावप्यर्णो वा साधनो लोकभीतितः सभवेद्भैरवी दैवस्तस्य देशस्य शासकः नत्रभ्यभूतवेतालाः सदा संसेवयंति तं
समार्गच्युतानां सः शासनं कुरुते सदा हीनकर्म्माणि तस्मिन्गते ग्रामो विलीयते अन्यस्मिन्भैरवे नाते ग्रामो वसति निश्चितं
यदाम्नाये भैरवो सौ तत्काशानं ततरिहि चेतमार्गेण वश्यकार्य्यार्थं भैरवं बतं वाग्भवकाममाख्योक्तगैवीजक्रमाद्भवे
त् एकैकीयुद्धान्तकान्मत्र दाम्नायानां क्रमेण च आम्नायबीजं ग्रामस्य बीजभां भैरवाय च ग्रामनामततः शोक्वाणि तृगेहविनाशि
ने ततस्तेषां मन्त्ररूपं जपेदृशसहस्रकं निशि श्मशाने च बलिं तदाम्नायोक्तवर्त्मना जपादौ च जपान्ते च निशं दद्यात्दनन्यधीः
बटुकोक्तं कृते दृष्टं तर्प्पणादि ततश्चरेत् एवं सिद्धमन्त्रस्य मन्त्री भूतानां निग्रहक्षमः तस्मिन्देशो भवेत्तस्य प्रत्यती करणं शृणु
कृतनित्यक्रियः प्रातः सोपवासो जितेन्द्रियः सायं सन्ध्यादिकं कृत्वा शान्तिपाठं विधाय च अपरहीना च सामग्रीं सायं सोत्र साधकः
व्रजेत्श्मशाने सामग्रीं शृणु सस्थिरसाधकान् अनकुलान्नलकिलान्नगान्सहन्नसरकान् तथैव वनकाश्चकं पायसापूपशा
ष्कुली कन्यकाकर्त्तितं सर्त्वेकुक्रमेन सरंजितं अष्टाविंततस्मिन्दीवीसमृष्टिमूलान्नवादिशः कीलानयकोहसमाद्रेगेषपषुष्पादि

केनयाः बलिरद्यं वषट्वर्तान्तं हवीर्मन्त्रो येन मनस्कं समासं पश्चिमाम्नायमर्यं चोत्तरे भवेत् ग्राममध्ये श्मशाने नरहीमन्त्रायेसरक्त
कं यथायोगं पञ्चनैवेद्यं गन्धकेन ब्रह्मपवर्जितं पादप्रक्षालनं कृत्वा ततः स्नात्वा सा देवता वद्धांजलिरिदं वाक्यं प्रवदेत् नाथ कोत्र
मः अत्र श्मशाने मः कश्चिद्देवता निवसन्ति हि ताः प्रयच्छन्तु मे सिद्धिं प्रसन्नाः सन्तु पान्तु मां पूर्वे मां शंकरः पातु तथाग्नेय्यां वै शूल
धृक् कपाली दक्षिणे पातु नैरृत्ये जटिलोवतु पश्चिमे पार्वतीजाता वायव्यां प्रथमाधिपः उत्तरे मुण्डमाला च ईशाने वृषभध्व
जः ऊर्ध्वं पातु तथाधश्च भरध्वस्तात्तु लिस्मरः अग्रतो भैरवः पातु पृष्ठतः पातु खेचरः दक्षिणे भूधरः पातु वामे वपिशिताशनः
केशान्पातु विशालाक्षो मूर्द्धानं च महाप्रियः मस्तकं पातु नृत्वी श्रोत्रे नेत्रे पातु महामनाः कपोलौ पातु वीरेशो गण्डौ गण्डारिमर्द
नः उत्तरोष्ठं चन्द्रपातो अधरे योगिनीप्रियः दन्तेषु दन्तविध्वंसी चिबुके नरकपालधृक् कण्ठं रक्षतु मां देवो नीलकण्ठो जगद्गुरुः
दक्षस्कन्धे गिरीशो वामस्कन्धे च सुन्दरः भुजे च दक्षिणे सर्वमन्त्रनायः सदावतु वामे भुजे सार्वभौमो हृदयं पातु पाण्डुरः
दक्षस्तने पशुपतिर्वामे पातु महेश्वरः उत्तरे सर्वकल्याणकारकोऽवतु मां सदा नाभौ कामप्रवीधीसीजं वा पातु दयामयः
जानुनी पातु जामित्रो गुल्फौ गौरीपतिः सदा पादौ हृञ्जानतिपिस्तु तथा पादाङ्गुली हरः पादाय पातु सततं वामको श्रीजगद्गुरुः
इति रक्षां समापाय मंत्रसुत्तान्न तस्रवेत ॐ ऊं हूं हूं हूं वषट्वर्व ॐ ह्रीं हूं ह्रौं कृतासने ॐ ह्रीं श्रीं दक्षिणे नाम ॐ ग्लं ग्लैं वने श्मशाने ॐ स्त्रं
म्लूं स्त्रैं सन्नाथनाराप्रोम्लूं सममीरणे ॐ भ्रां भैरव मां पायां ॐ ह्रैं म्रैं म्रूं वषट् शिवे ॐ ग्रां ह्रैं मर्हदे योगयां मां ह्नुं ह्रूं ह्रः नमः स्तुते

मे रु॰ एवं दत्वा समाधाय कीलाः कीलादिगष्टके मध्ये महाकीलमथो दिक्पालार्चनमारभेत् ततो मंत्रमिमं ब्रूयात्स्वार्थे येन समं पुनः
तं॰ दे॰ यां भैरव हिरण्यार्था भयंकर हैं वदेत् मां रत रत हूं फट् स्वाहा द्वाविंशद्वर्णकः पालाशभाजने माषान्कृत्वा प्राचीं व्रजेत् ततः
२२ ५१५ कीलस्य निकटे चन्द्रः मावाह्य परिपूजयेत् ध्यानं प्राग्वत्कृत्वा तत्र वेचरस्तके मंत्रेणानेन चेन्द्राय मण्डले बलिमर्पयेत्
ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं सम स्वार्थ भो इन्द्रः सुरनायक प्रसन्नो भव मे शीघ्रं देहि सिद्धिं सनातनीं इमं बलिं गृह्ण गृह्ण हूं फट् नागाग्निवर्णकः
४१५ जलं दत्वाग्निलक्कानन्यासहद्धि कीलकं अग्निं तत्र समावाह्य प्राग्वत्ध्यात्वा प्रपूजयेत् नरशिरं मण्डले कृत्वा दद्यान्मंत्रेणैव बलिं
ॐ रं रां ह्रूं हें च रिं रीं नत दग्धे अग्रं पदं वदेत् तेजोनायक मे शीघ्रं सिद्धिं देहि इमं वदेत् मम बलिं गृह्ण गृह्ण हूं फट् द्वाविंशको मनुः
ततो दक्षिणकीलस्य निकटे यं समर्चयेत् हूं फडन्तः समावाह्य ततो मंत्रो गो राम वर्णकः ततो नैरृत्यकीलस्य निकटे नैरृतिं य
जेत् दं बीजेन समावाह्य बलिमंत्रोपकल्पयेत् ॐ प्रें प्रें प्रें ततो हूं हूं त्रिः एहि एहि ह्रीं च भो पुगं नैरृतो नायक पटाक्षो प्रसन्नो भव सव
देत् इमं मे च बलिं क बलिं गृह्ण हूं फट् सर्व मंतः षड्विंशद्वर्णो यं ततो व्रजेत्पश्चिमकीलकं वं बीजेन समावाह्य वरुणं तत्र पूजये
त् बलिमंत्रो भू वों वां वीं भो भो वरुण संवदेत् जलनाथपदस्यान्ते प्रसन्नो भव संवदेत् इमं ते चोदन बलिं गृह्ण गृह्ण वं हूं वं फ
ट् त्रिंशद्वर्णो मनुः प्रोक्तो वरुणस्य बलेरयं ततो व्रजेद्वायुकोणकीलस्य निकटे र्चयेत् यं बीजेन समावाह्य वायुं शृणु बलेर्मंत्रं
ॐ वां वीं वैं ततः क्रां क्रीं भो भो वायो भव पुनः द्विप्रं प्रसन्नो भवेति मम इदं वायवे निच बलिं गृह्ण गृह्ण हूं फट् पंचविंशाक्षरो मनुः

उरक्कीलेननतोगमाहूँवीजनेनयनेखरं आवाहयेत्पूजयित्वामनुनानिर्वपेद्बलिं ओंक्रौंकूँक्कीततःक्रौंक्रौंभोभोयत्नपटंवटेन
नायश्रीव्रंप्रसन्नामेभवेतिवपंवेटन ममामूपवलिंगरहूरहूहूँफुटूवरदार्णिकः ईशानकीलनिकटेगतेशानेसमाहूयेत
हूँवीजेनततःपूज्यवलिःसान्मवनामना ओंश्राँश्रीसूँततःश्राँश्रीश्राँश्रीमामाङ्कुलीपटं वलिंगरहूभूगांहूँफटदूनविंशतिव
र्णिकः पृष्ठात्ततान्समादायमध्येस्तंभारप्रस्थितः स्तनस्तंभायनमोयनवान्तरः अनेनमनुनास्तंभनिर्भयःपरिपूजयेत
महावववचमंत्रेणकुर्यादेहसरक्षणं ओंह्रांह्रींहूंततोह्रस्वतांतींतेंतःसमक्षरेत श्रौंक्लींश्रुवस्तयाव्रांव्रींव्रंव्रांसौंसौं
ततोवटेन स्रूंसांसैंसैंततोम्रांम्रौंविर्हीक्रोत्रिपात्रिधा हूँसमकंसमब्रार्घफडन्तेसर्वंततोवटेन रवरदपटेप्रोव्यरवरदतिभैर
व नायनायफडन्तोयमेकपंचाशटक्षरः स्थान्मरवांकुनाथस्तंभस्यचसमीपतः आसनेसम्यगास्तीर्यतत्रप्राङ्मुखसंस्था
स्थितः साग्रसमेनभस्ताग्गेगोमयाद्युपलेपिते पद्ममष्टदलंकुर्वानतद्बहिःषोडशाङ्कटे तद्बाह्येष्टदलंवापिभूपुरंचततोलि
खेत चतुरस्रत्रयोपेतंचतुर्द्वारसमन्वितं तन्मध्येदेवमावाह्यसम्यक्मूलेनपूजयेत कर्णिकायांषडंगानिन्यसित्वागादिमे
खवान पत्राष्टकेपूजयित्वापूजयेत्षोडशाकटे कुलीशंसकुलीशंचजामित्रंचामठंनिभं प्रचण्डंचण्डकेशंचचण्डान्मानंच
वामकं वारिवंवचमत्कारंचंचलंचारुभूषणं चामीकरंचारुवहं चक्रिणंचेति षोडश नन्मनननामभिःपूज्याःषोडशानन्दरू
पिताः ब्राह्म्यादयष्टपत्रेषुवह्नीदीप्यादिगीश्वरान् तद्बाह्येपत्रदलाग्राणितद्वाह्येयानिमाव्रजेत वज्रप्रचण्डोईकेशभीषणोभी

मेरु. घणोभीषणाभिधं व्योमकेशो व्योमवह व्योमव्यापकएवच एतानीतान्समाहूयचायाहीतिसमुच्चरेत् अनन्तव्ययेन्निर्भयःसन्नतो
तं. न्यासान्समाचरेत् पश्चिमाभिमुखोभूत्वामालांसप्तज्जपसंजपेत उच्चैःस्वरान्नदायान्निप्रत्येहंभैरवस्वयं वामहस्तेनदद्याच्चयथा
२३ ५१८ न्यायोचितांभुवि संभोजयेन्नपंकुर्यान्निर्भयःप्रातमानमः तुष्टोदेवोपदान्नूयाहृंवरयवांक्षितं दक्षिणपश्चिमेनैवनस्यात्
616 स्मिन्प्रजायते वामादीनांमांसमद्यरक्तापैकस्तनापिवा प्रणम्यदण्डवत्भूमौवांछितंवरमुच्चरेत् आगत्यवरदेहेपश्चाद्गृहंकु
र्यान्मनोगतं एवंकलियुगेसिद्धिःश्मशानस्यप्रकीर्तिताः जपेदेवंसमानृष्ठोदेवीप्रत्यक्षतोभवेत् समस्तभैरवाणान्नमंत्रारो
वेमयोदितं ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिक्षेत्रपालमनुंपरं डिन्नस्तक्षेत्रपालस्यान्तोवीजाचोयोगजातकः सएवप्रणवाद्यस्तदन्तावा
मेनवाक्षरः मुनिर्ब्रह्माचगायत्रंछन्दोस्यान्क्षेत्रपालकः देवोबीजंतोनमस्तुशक्तिरस्यप्रकीर्तितः षट्दीर्घमाजावीजेनष
डंगविधिरीरितः ततःसंचिन्तयेद्देवंमंजनाद्रिसमप्रभं वर्तुलोच्चत्रिनयनमूर्द्धपिंगजटाधरं दंष्ट्राकरालवदनंभीमरूपंदि
गम्बरं दक्षेगदांकपालंचवामेसर्पविभूषणं शैवपीठेयजेदष्टपत्रेदिक्षुसमभ्यर्चिते मध्येदेवंषडंगानिकर्णिकाया
लेषुत अनलेचाग्निकेशंचकरालेयान्निकारवं महाकोपंश्चिनासंपिंगाक्षंवाईकेशकं यजेद्गुरुवीथ्यांलोकेशान पि:
स्त्रसंयुतान् धूपदीपादिकंदत्वानैवेद्यंमनुनामुना एह्येहीतिसमुच्चार्यविहितेषानेप्रहृदयं भंजयद्विनिर्द्दयद्विविप्रविप्रम
हावटेन भैरवक्षेत्रपालंनिवलिंदेवनतोवदेत् गदद्धंदयंवीद्विजायापंचत्रिंशाक्षरोमनुः एकलक्षंजपेमंत्रंजुहुयान्नर

ग्रोशान्तः बहुणा हुतसिक्तेन तर्पणादि ततश्चरेत् ॥ अथ प्रयोगं वक्ष्यामि सर्वोपद्रवनाशने राज्ञो गृहे गणेशं कृत्वा स्थंडि
ले मण्डले आवाहनं संपूज्य देवं संप्रोक्तवर्त्मना अन्तरं व्यंजनं दुग्धाद्यैः कृत्वा वै सितं कंसहृत् वामारीकुलदेवैः साम्प्राप्यो
न्नैस्तथापरे वक्ष्यमाणेन मन्त्रेण नानास्यहस्ते बलिं हरेत् एह्येहि त्वरुग्मं वमन् हं हं हिणावदेत् भंजदि हन विघ्नं च विनाशय
विनाशय महाबलक्षेत्रपालबलिं गृह्ण हूं हर्यन्ततः अग्रियायाबलेर्मन्त्रो भवेत्संवत्रिकर्णिकः दद्यात्सुपरिवारेभ्यस्तेषां तेषां
तु नामभिः बलिनानेन संतुष्टो क्षेत्रपालो मुदान्वितः ऐश्वर्यविजयारोग्यश्रीभाग्यादिकसंपदः ददाति रौद्रभूतानि निकृन्तयाद्या
श्च निवारयेत् ॥ अथ वक्ष्ये गरुडं वह्निमन्त्रं च नमः कृतं खः खः स्वाहेति रोमन्त्रो मुनिरग्निः प्रकीर्तितः पंक्तिश्छन्दो देवताग्निः खो बीजं
शक्तिका तत्वं षड्दीर्घस्वरयुक्तेन खकारेणांगकल्पनं ध्यानार्चनादिकं सर्वं हेमानन्तमन्त्रवत् जपो द्वादशसाहस्रं तद्दशांशो।
हुतैर्हुनेत् तर्पणादि ततः कृत्वा प्रयोगं तु समाचरेत् स्वस्य वामकरतले ध्यायेत्पंचदले स्थिते पद्मं तत्कर्णिकायां तु सविसर्गं ख
कारकं सानुस्वारं खकारं च ध्यायेत्पंचदलेषु च सुधामयं वतज्वालापुंजाढ्यं तु विभावयेत् संपूर्णां चामृतमयं विषघ्नं कर
स्पर्शनेन अष्टोत्तरशतं सर्वं विषग्रहांश्च भूतानि सर्पवृश्चिकवेदनाः ज्वलाजीर्णविसर्पं च शूलं दन्तादिसंभवं नेत्ररोगादि
कं पीडां सर्वांगस्थां हरेदपि ॥ अथ वक्ष्ये वंदमंत्रं मुं हं फट् च्यतरोमन्त्रः ऋषिसिद्धिकोनुष्टुप् छन्दः अघोरास्त्रं देवता अयं बीजं श
क्तिरेतन्मिष्टार्थे विनियोजनं दीप्त फट् हृदयं प्रोक्तं ज्वाला फट् शिरईरितं शिखा ज्वालामालि फट् तनफट् कवचमीरितं हन फट् ने

१२४ मे रु॰ उग्रदंष्ट्रे सर्वज्वालिनि फट् परं एभिर्मन्त्रैः षडंगानि जातियुक्तानि कल्पयेत् ध्यायेच्चण्डेश्वरं रक्तं त्रिनेत्रं रक्तवाससं चन्द्रमौलिं
तं॰ टंकेन(?) शूलं टंकं कमण्डलुं स्फटिकस्रजमाबद्धजटाजूटं सनागकं शैवपीठे यजेदेवं गायत्र्या दाहनं मतं षष्ठस्वरो बिन्दु
५१८ युतो डेन्तश्चण्डेश्वरः स हृत् पूजामन्त्रो माहेश्वर्यां यजेदंगानि पूर्ववत् दलेषु मातरः पूज्या वीथ्यां लोकेशहेतयः चण्डेश्वराय
417 विद्महे चण्ड चण्डाय धीमहि तन्नश्चण्डः प्रचोदयात् इत्येषा चण्डगायत्री मन्त्रं लक्षत्रयं जपेत् सतिलैस्तण्डुलैर्होमस्त्रिमध्वक्तैर्द
शांशतः राजवृक्षसमिद्भिर्वा तर्पणादि ततश्चरेत् एवं सिद्धमनुर्मन्त्री प्रयोगानाचरेत्ततः शालिपिष्टमयीं कृत्वा पुत्तलीं प्रा
णसंयुतां देवकाष्ठरचिते ग्रामस्य मण्डपुरस्सतां दक्षिणांगमारभ्य पुंसि किन्नाशयकृत्पृथक् जुहुयाद्धोमयात्रादिपोषितस्त्रा
पिसंहुनेन एवं होमाद्द्विजादीनां वशकृन्नात्र संशयः यामन्योन्दरिनं पुष्पैर्हुनेदष्टोत्तरं शतं समाहृत तद्वर्णांबस्त्रं प्रामुयाय श्रन्त
र्पयेत् मंत्रेणानेन वशिवं चानर्मांसलभेकियं साध्यवृक्षनवालेणैः पुत्तलीं प्राणसंयुतां स्पृशन्तो जपेत्पश्चात्पूजयित्वा
हुनेन्निशि नारीनरं वा वशयेद्यावज्जीवं न संशयः एवं चान्यप्रयोगांश्च मन्त्रेनानेन साधयेत् ॥ अथ वक्ष्ये भैरवस्याङ्केष्टंप्याः
परं मन्त्रं यां वै यपति पापिष्ठान्यश्च भक्तान्मोचयेद्यात् यस्याः प्रभावतः कालं भैरवस्याधिकारवान् नोरोहि लिप्तुगं देवी वंदी।
डेन्ता नमोन्तिकः एकादशार्णो मन्त्रो भैरवस्य मनुर्मतः त्रिष्टुप् छन्दश्च देवी सा ह्रं बीजं शक्तिकैः षडंगानि ततो ध्यायेद्रत्नसिंहा
सने स्थितां मेघवर्णां मांसयाकुं भमभयरदपतीं स्मरेत् एकवीरादिनि पीठे यजेदंघन मन्त्राये अंगपूजाके गौरेषु यजेत्पत्रेषु स

न्नमः कालीताराभगवतीततः कुब्जावशीतला त्रिपुरामातृकालक्ष्मीर्भुवनेशदिगीश्वरान् अग्रवीथ्यामायुधानि वेदीमवं
समर्चयेत् लक्षद्वयं जपेन्मंत्रं पायसाद्यैर्हुनेत्तथा विधाय तर्पणादीन्यवप्रयोगानाचरेत्ततः एकविंशतिपुत्तलानमज्जतेप्रत्यहं
जपेत् ब्रह्मचर्यरतो मंत्री गणेशार्चनपूर्वकं कारागृहनिबद्धस्य मोक्षायैवं कृते भवेत् अष्टपोपरिमंलेख्यं हुनेन चतुरस्र
कं तन्मध्ये ठकारं विलिखेत् उदरे पुनः अमुकं मोचयेत्येवं द्विठद्विकारमालिखेत् चतुरस्रे पुनस्तत्र मंत्रेणानेन वेष्ट
येत् वाय्वाद्याशीर्वं द्विअमुकं निबंधय वदेत् मोक्षं कुरु युगं स्वाहा इति वर्णो मनुस्ततः तस्मिन्नष्टपे सम्पूज्य वेदीमावरणा
न्वितां कार्णिकेनन स्याय मित्राय प्रदद्यात्ततं सुभ्रहोवागपते भ्रामतयेन मष्टपकं तस्मिन्मंभति निवद्धो मुच्यते बंधनाद्
ते ॥ अथातो मंत्रं वक्ष्यामि कार्त्तिकेयमनं परं वचसुं वनमध्यतिनारादि सप्तवर्णवान् ब्रह्मा मुनिस्तु गायत्री छंदो देवो गुहः
स्मृतः षण्मात्रिस्वारकी बीजे विनाराणीः षडंगकं ध्येयो देवो गुहः शक्तिः कुक्कुटात्मयान्वयत रक्ताम्बरक्तांशुकारक्तप्रसुराकल्प
भूषितः प्रथमावृत्तिरंगैः स्यात्षट्कोणे षट्दले पुनः जयन्तश्चाग्निकेशश्च कृत्तिकापुत्रमेव च भूतपतिश्च सेनानी गुहो हि हिरण्य
शूलकः विकेशो भूप्रेरणाक्रीटिका पूजा प्रकीर्तिता पुरश्चर्या पुनः प्रोक्ता हुनेत् होमो दशांशतः तर्पणाद्यैर्मनुः सिद्धः श्रीरत्नज
यप्रदः ॥ अथ वक्ष्ये महेशानि सर्वसम्प्रदायिकातया शीतलेति च विख्याता नामस्पर्शविपिटेश्वरी तारो माया रमा शीतलायै हृद्वन
वादरः उपमन्युर्मुनिश्छन्दो बृहती शीतला स्मृता षट्दीर्घयुक्तपालक्ष्मी बीजाभ्यां स्यात्षडंगकं ध्यायेच्च शीतलां देवीं रासभस्थां

मे रु॰ दिगम्बरां मार्जनीसूर्पहस्तां चरक्तपुष्पाहिमार्चितां तैलादिमलसंयुक्तं वस्त्रपोटलिशीर्षकं त्रिकोणान्तर्गजेद्देवीं क्रोडस्थां
तं॰ वमस्रविकां शवाविकां वकोणोत्थमुखे भैरवान् अयुतं प्रजपेन्मन्त्रं पायसेन दशांशतः हुत्वा हुत्वा तर्पणादि मंत्रसिद्धिः
५१८ प्रजायते नाभिमात्रे जले स्थित्वा यः सहस्रं जपेन्मनुं तेन संमोर्जिता स्त्री वा मस्फोटान् शरण्णान्तितं तद्वणान् सा पिनोयेन मंत्रोयं तत्
सर्वेशेन शीतला तेनाभिमन्त्रितं भस्म यस्य देहे तु तन्मानति ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि भर्तृरस्याः परं मनुं तारः प्रासादबीजं यं वं व्योम
व्यापिने हि ठः पञ्चादशार्णो मंत्रोयं न्यासध्यानार्चनादिकं प्रासादमन्त्रवत्तेयं मर्थलतेन प्रस्तुति दशांशं जुहुयात् आज्येन तर्पणा
दि तन्त्रोरेत सिद्धमंत्रेणौषधं तद्दशवाराभिमंत्रितं यथोक्तगुणनामेति निर्वीर्यमपि नान्यथा अथवानेन संजप्य यदेकादशा
धारकं रोगिणो वौषधं दद्यात् तेन तत्क्षणात् गुणं भवेत् प्रातःकाले तु तुलकोटकमेकादशावधि मंत्रयित्वा पिबेन् नस्य प्रत्येहादशा
हृकं वलीपलितनिर्मुक्तो जीवेद्वर्षशतं युवा त्रिवर्षाच्च महारोगाः कुष्ठाद्या यान्ति संक्षयं जलाद्य कादशाहेन रोगाद् वाऽन्य
तो मनुः ॥ अथ वटुकलकुणामामंत्रं भैरवप्रियं नमउक्कि ष्ट वाण्यलिमातंगी प्रवदेत् तनः सर्ववशकरि स्वाहा वीगीजापोन
वर्णकः मतंगोस्य मुनिः छन्दो गायत्री निचृदादिका देवता नागलक्ष्मी मा वाग्बीजं बीजमच्यते स्वाहा शक्तिर्नियोगस्तु ते निरव
लाभीष्टसाधने वाक्षृद्ध विकारं रतिं मुप्रीतिं मायादिकां हरि पादयोर्विन्यसेन्मन्त्री कामसर्वां मनोभवां ड का शक्तिं ज्ञानशक्तिं
क्रियाशक्तिं क्रमान्न्यसेत् वाञ्छायाकामबीजाद्यां अष्टक ठेनयाशिवे द्रां द्रीं द्रावणान्यसेत् क्लीं वैं शोषणामासके क्रीं तापनेहृदि न्य

स्पर्तॄं संमोहनसिद्धये सउन्मादनकं पादे ततः कुर्यान्त्वङ्गकं रामाग्निगुणरामांगनेत्रवर्णैर्मनुमितैः ॐ ह्रौं ब्राह्मीकन्य
कायै नमो मूर्ध्नि प्रविन्यसेत् इँ ह्रां माहेश्वरीकन्यकायै वामांसके नमः ऊँ ह्रां कौमारीकन्यायै नमो दक्षांसके न्यसेत् ऌं वारा
हीकन्यायै दक्षपार्श्वे नमो न्यसेत् ऐँ सौः इन्द्राणीकन्यायै नमो दक्षांशके न्यसेत् औँ चां चामुण्डाकन्यायै नमस्त्र ककुदि न्यसेत् अः ला
मकामहालक्ष्मीकन्यायै च नमो हृदि नारदागादिका अष्टौ सिद्धयः कन्यकास्त्विमाः वक्तव्यीरसमाष्टक्रान्न्यसेत्कीर्षललाटयोः भ्रूम
ध्यकंठहृन्नाभिमूलाधारांजरेषु च अणिमा महिमा चापि गरिमा लघिमा मिता वशिता चाथ प्राकाम्यं प्राप्तिरित्यष्ट सिद्धयः कामा
ख्याकन्यकप्राज्ञा वष्टावप्यरसो न्यसेत् केभाले नेत्रयोर्वक्त्रे कर्णयोः ककुदे पि च ठर्वशीमेनकारंभा हृत्ताचीसुजिकस्थली सुकेशी
मंजुघोषा च महारंगवतीति ताः यक्षगन्धर्वसिद्धानां कन्यका नरनागयोः विद्याधरकिंपुरुषपिशाचानां क्रमेण च अंगुष्ठयोर्हृ
दे न्यसेत्स्तनयोर्जठरे तथा गुह्ये चाधारदेशे च चक्रीमाघास्त्रनमोन्तकाः तारायान नमसा युक्तान्सबलवर्णान्सबिन्दुकान् न्यसेत्सं
धिषु सारेग्रेषु करयोः पादयोरपि अंगुष्ठकूर्परेष्वेवमणिबंधांगुलीतले करस्य संधयश्चैताः शिरोज्ञानुच ततो भवेत् गुल्फसंगुलि
मूले च वनस्थः पादसंधयः न्यासानेवं विधान्कृत्वा लघुश्यामां तत स्मरेत् सुधार्णवान्तर्द्वीपस्थरत्नमंदिरमध्यगे माणिक्यामर
णीस्मरां नीलोत्पलविभाम्बरां अलकुलिमपादाब्जां वीणावादनतत्परां आत्ताज्ञामूलसर्वांसां सारेखमणिशोवरां मातंगी प्रोदि
ते पीठे लघुश्यामां प्रपूजयेत् त्रिकोणपंचकोणाष्टदलषोडशपत्रके वेदद्वारं धरागेहाहृतेन्याद्यिककोणके अक्षान्नान्वि

मे तं. याशक्तिः नदग्रेवाणपंचकं केशरेष्वंगदेवांश्च वाह्यायाश्चाष्टपत्रके अणिमाद्याश्च पत्राग्रयजेत् षोडशपत्रके ऊर्ध्वशायांश्चक
तं. न्यांश्च चतुष्षष्टिं तु चभूगृहे गजानना सिंहमुखी गृध्रास्या काककुण्डिका उष्ट्रग्रीवा हयग्रीवा वाराही शरभानना उलूकी काशि
४१९ वारावा मयूरी विकटानना अष्टवक्त्रा कोटराक्षी कुब्जा विकटलोचना समर्चयेद्दिशि प्राच्यामेताः षोडश योगिनी शुष्कोदरी ल
लज्जिह्वा श्वदंष्ट्रा वानरानना ऋक्षाक्षी केकराक्षी च बृहत्तुण्डा सुराप्रियाः कपालहस्ता रक्ताक्षी शुकी श्येनी कपोतिका पाशहस्ता
419 दण्डहस्ता प्रचण्डेति वदन्ति दक्षिणे शूर्पाश्वास्था प्रणीवांतत शाषवणडविक्रमाः शिशुघ्नी पापहन्त्री च काली रुधिरपायिनी वसाध
याग्निर्भक्ष्या शवहस्तांत्रमालिनी स्थूलकेशी बृहत्कुक्षिः सर्पास्या प्रेतवाहिनी दंदशूककरा क्रौञ्ची मृगशीर्षा वृषानना व्यात्ता
स्या धूम्रनिश्वासा व्योमैकचरणोर्द्धदृक् तापिनी शोषिणी दृष्टिः कोटरी स्थूलनासिका विद्युत्प्रभा बलाकास्या मार्जारी कटपूतना अट्टाट्ट मा:
हासा कामाक्षी स्वासाना मक्षनेत्रापि नमन्ति भूतडाकिन्यो यजेद्वह्न्यादिकोणके स्वस्वमंत्रेण वटुकं गणेशं क्षेत्रपालकं दुर्गां च ह
हिरिद्वारादीन्वज्रादीनपि पूजयेत् वक्त्रादीरेषु वाद्यानि ततमानपयकं यते सविशेषेति पूजोक्ता द्वादशावरणैरियं सर्वासामप
दायात नमेनदारायको भवेत् मातंगीमन्त्रसंप्रोक्ताः प्रयोगाश्चात्र कीर्तिताः ॥ अथ वक्ष्यामि गायत्रीमोदयदनयाखिले यागदेव्या तः
वभूपालाः सहस्रोराजपुत्रकाः भवन्ति वशगास्तस्य येन गायत्र्युपासिता देवी चन्द्राननी यास्त्रियो नित्या वजाववित् ॥ अथा
तः संप्रवक्ष्यामि पंचकामेश्वरीमनुं कामस्य बाणबीजानां मंत्रोऽयं परिकीर्तितः ऋषिः संमोहनः छन्दो गायत्री देवता भवेत् वागीशी

वास्तसर्वैणमंत्रेणान्तेषडंगकं मूर्द्धिपादेमुखेगुह्येहृदयेपंचदेवताः न्यस्तव्याःपंचवीजाद्याः द्रावणीक्षोभिणीपुनः वशी
कर्षणाकर्षिणीसंमोहिनीपंचमी अरुणारक्तवसना नानारत्नैरलंकृता वाणान्पंचःस्पृणिःपाशान्हस्तैःसंदधतीस्मरेत् मोहि
नीक्षोभिणीत्रासीस्तंभिण्याकर्षिणीतथा द्राविणीह्लादिनीक्लिन्नाक्लेदिनीपीठशक्तयः वाणेश्रीयोगपीठायनमोमूलोदितोमनुः
दत्तानेनासनंमंत्रीतस्मिन्देवींप्रपूजयेत् आदौषडंगान्याराध्यदिक्षुद्राविणीमुखाः दलेष्वनंगरूपाद्यामदनंगमदनातथा अनं
गमन्मथानंगकुसुमामदनातुरा अनंगाघातथानंगनिर्णितानंगमेखला अनंगभूमिकाभूमीपुरेदिक्षाद्यमायुधाः पंचलक्षं
जपेन्मंत्रंहुनेदाज्यंदशांशतः तर्पणादिततःकृत्वाप्रयोगार्होमनुर्भवेत् दधियुक्तैरशोकस्यपुष्पैर्वादिवसत्रयं सहस्रंजुहु
यात्तस्यवश्याःस्युःप्राणिनोखिलाः लाजैर्दधियुतैर्होमान्मंत्रीकन्यामवाप्नुयात् कन्यापिवरमाप्नोतिमासद्वितयमध्यतः गव्याज्य
नमसंपातंहुत्वासाष्टशतंनरः आज्यंसंपातितंदद्यात्स्त्रियैर्विप्राणितत्प्रियैः मासतदाज्यंकान्तेभावयित्वांवशंनयेत् सुगंधिकुसु
मैर्हुत्वाधनमाप्नोतिवांछितं ॥ अथवक्ष्येहरशीर्षनिवासिन्याःपरान्मनून् तारोनमोशिवायैचतारायित्वोपदंवदेत् दशाहरायै
गंगायैस्वाहान्तनोविंशद्वर्णकः व्यासोमुनिःकृतिःछंदोगंगादेवःप्रकीर्त्तितः त्रिवेदवह्निवेदवाणाग्निनेत्रवर्णैःषडंगकं चतुर्भु
जांत्रिनेत्रांसर्वाभरणभूषितां रत्नकुंभसितांभोजवरदाभयकरां वामवैर्वीजमालांवसेतवस्त्रोपशोभितां लक्षंजपेद्दशां
शेनजुहुयान्मधुरैःस्तिलैः जयादिशक्तिभिर्युक्तपीठेभागीरथींयजेत् यजेत्केशरेष्वंगंदलेरुद्रंहरिंविधिं सूर्यंहिमाचलं

मे रु॰ तं॰ ५२॰ २ 420

मेनांभगीरथमपांपतिं दलाग्रतोमीनकूर्म्ममण्डूकमपरामपि हंसांकारण्डवांश्चक्रवाकान्सारसकींयजेत् वलग्रेतेमा
क्रमव्याख्यानायुधैःसंयुतान्यजेत् एवंसंसाधितोमंत्रोभीष्टयक्त्तिमंत्रिणां जेष्टशुक्लदशम्यांतुविशेषेणभजेद्बुधः दशहराशमो
विप्रेभ्योदशप्रस्थमितांस्तिलान् जन्मसहस्रेहनाचतथोपोष्यविकल्मिषः सर्व्वभोगसमायुक्तोजायतेमानवोभुवि गंगातीरेव
णीलंतंजन्मापप्मानिपाहुतेनेत् श्रीवीजस्वर्वमनवनातस्यश्रीःसर्वतोमुखी एवंजन्मापक्वविल्वैर्हुत्वावश्यंजगद्भवेत् तिलैर्हुत्वाद
हत्यापंङ्क्तीर्वीभिश्चमहागदान् तास्मूलहोमाद्याप्नोतिभोगान्कूपतिडल्लभान् स्वर्ववपितातपोगंगाफलप्रींमंजलींदिपेत् मंत्रपठि
त्वाऽहत्यापंङ्क्तीर्वीभिश्चमहामयान्नुलदैकमेकान्तेस्थिरंमानसः गंगाप्रवाहवन्नस्यवाग्विभूतिविजृम्भते ॥ अथान्यंसंप्रवक्ष्या
मिवामाचाराचनाशनं वहिर्णीजनकर्त्रेरिसिद्धास्युयैन्त्यमावतः तारेणनमोभगवतिवाग्भवंचहिलिहद्वयं हिलिहद्वयंचगंगे
मांपावयद्वितयंवदेत् स्वाहान्तस्तारकोवर्णोमनुःपापप्रणाशनः ईश्वरस्यमनिःकन्दोमितंगंगाचदेवता वामवेदंगवत्वं
गनेत्रांणीरिंगकल्पने रक्ताववीरक्तवर्णांशूलकुंभवराभयान् करैःसंदधतींस्मेरांकक्रपस्यांस्मरारिभिः गत्तुपाभिःसपा
यस्यनाशायस्मनिषेविता कर्णिकायांयजेद्देवींषडश्रेष्टंगषड्जने ततोष्टाश्रेतपवलांपस्मतांगाण्डकीमपि कौशिकिंचसम
भर्च्यतहाराष्टलेयजेत् सराविमासवाश्विदशषसिंधुमथद्रवे दधिसिंधुवान्यसिंधुमधसिंधुमिवामवं यानसिंधुरन्नसिंधुं
मिरासिंधुंवसोद्भवं माध्वीसिंधुंतारसिंधुंमयायाःसम्विद्द्भवे दिशीशवांम्भधेरेवसंजितविवसदवान् अलोभाहामम

गैयत्नकृतेपापंविनाशयेत् वर्णलक्षंजपेद्धोमःपद्मैःप्रोक्तोदशांशतः एवंसिद्धमनुर्मन्त्रीमहदादिकनिर्जले देशेगत्वाज
लार्थंतुपुरश्चर्यांसमारभेत् होमादिसर्वंनिर्वृत्यगंगामावाहयेत्ततः ततःकुंभादिकंकृत्वाभवेत्तद्दस्तोपमे कलशस्थापितो
योगाद्धंसमस्तगदनाशनं ईयमादिमसमार्णान्यक्रोक्रान्तनखादरी श्रावन्मुन्यादिकंबाणवेदत्रिविविविवाङ्गुभिः मंत्रार्णैःसु:
षडंगानिपुरश्चर्यार्णलक्षकं होमश्चत्वादिकंप्रायवनसिद्धिःमंत्रःसमावेन प्रयोगंजलमध्येतुस्थित्वाजपेत्पुत्रमनः आहारद्व
र्षाकालेपिवृष्टिर्भवतिभूयसी अयुतेचमनेजप्त्वासहस्रंजलजैर्हुनेत् मेघानामंपिवेत्पापात्सगोवर्द्धतीरनिधिर्भवेत् अनेनमंत्रि
तेनोयंवर्षमेकंपिवेत्तया तस्याःपुत्राःप्रजायंतेभीष्मतुल्यपराक्रमाः एतन्मंत्रजपाशक्तोपादतीर्थादिपेछहदि मृताविष्ट्य
तत्कालेमुक्तोभवतिनान्यथा ॥ तारोहिलिमिलिहंहंगंगेदेविनमोमनुः गिषिवर्णोस्यमन्वादिस्तुजाह्नवीदेवीतिः त्रिदिश्च
तिकृत्वाद्यार्णैःषडंगविधिरीरितः एतस्याभजनाज्जतोनान्तीर्थेमरणंभवेत् ॥ तारोलज्जारमाहार्दंततोभगवतीपदं संबुध्य
न्तंगंगादपितेनमाहुंनथास्त्रकं अष्टादशार्णमंत्रोयंमन्वाद्यंपूर्ववन्मतं जपादिनासिद्धमंत्रप्रयोगानाचरेदपि पुत्रजीव
फलैर्होमात्पुत्राशीलपुत्रोभवेत् गुडूच्यारोगनाशःस्यात्पद्माःपद्मादिहोमतः लक्ष्मीप्राप्तिःश्रीफलैश्चसर्षपैरभिचारकं जाति
प्रसूनैर्वश्यंएस्याजपात्पुष्पैर्जयोभवेत् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिवाग्मत्याश्चमनूहयं वाग्बीजंप्रथमोनस्यान्नारदस्यमनोमुनिः छंदो
नुष्टुप्देवतात्रवाग्मतीपरिकीर्तिता बीजपूर्वैश्चषट्दीर्घैःषडंगविधिरीरितः श्वेतांबरांश्वेतवर्णांश्वेतगंधानुलेपनं सुधाकुं

मे रु. भं वरं च वीणां पुस्तकमेव च करैर्दधन्तीं मीनरूपां मुक्ताभरणभूषितां एवं ध्यात्वा कर्णिकायां यजेद्देवीं षडस्रके रुद्रधारां

तं. मणिमतीं फलं च विस्मृमतीं तथा प्रभावतीं मानमतीं मृगेरन्दिग्गीश्वरान् लक्षत्रयं जपेन्मंत्रं पंचलोपैस्तथा हुनेत् तर्पणा

२८ ५२१ दिततः कृत्वा सिद्धमंत्रः प्रजायते सद्योजातस्य बालस्य जिह्वायां बीजमालिखेत् मधुना स्वर्णलेखन्या सोऽष्टवर्षः कविर्भवेत् वा

गमनाचार्यगंगायां पुरश्चर्यां करोति यः द्वितीयामप्रतिग्राही भीताशी वाक्यमौनवान् ब्रह्मचारी भूमिशायी श्वेताम्बरधरः शुचिः

वा. वाक्सिद्धिं लभते वर्षं दातासी मोक्षावयावकः ॥ रमात्रपाः बीजानि वटेदे क्रौंच वाग्भवौ नमोऽमेमेति च पदं धारणं च नमो यियं वा

५२१ वमङ्गतां प्रदेहि स्वाहान्तस्त्रवर्णकः मन्त्रादिकं तथा पूजा पुरश्चर्या च पूर्ववत् सकलं जिह्वया पद्मालेखितं तलपीठले

ववकलेन मंत्रं च लिखितं मानवासरे हविष्यमन्नं भुंजीत मौनी लवणवर्जितं सप्तभिर्मानवैरेतैः सा दासा स्यात् हृषणीयमः

श्रस्तुग्रेयवोधायब्रह्मचारी जितेन्द्रियः रवौ तपायसे मंत्रं लिखेन्स्वर्णपलोकया तद्देवपायसं भुक्त्वा ध्यात्वा देवीं स्वपेन्निशि

स्वप्ने समर्थं स्पृणुयान्न्यात बीजं स्वपं स्मरेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मणिकर्णीमनुद्वयं तारो वाक् क्लीं रमा कामं तारो मं मणिकर्णि

के नम ॐ इति ध्यिवर्णाय मंत्रः पमडुलैर्भः मुनिर्व्यासोऽतिशार्करीकं छन्दः स्यान्मणिकर्णिका देवता चन्द्रनेत्रास्ति दीर्घ युग्मैः षडंगकं

बीजपूरं दलहस्तेवामेन्दीवरमालिकं वधाञ्जलिः श्वेतवस्त्रावृता चन्द्रनिभानना पश्चिमाभिमुखी स्मेरा पद्मस्थापद्ममालिका

नानालंकारभूषाढ्यां ध्येया श्रीमणिकर्णिका लक्षत्रयं जपेन्मंत्रं जुहुयात्तद्दशांशतः पाण्डरीकैस्त्रिमध्वक्तैर्यजेत्तां गंगया समं श्रा

वाघकलशेदेवींपूजयेत्तुघृतंजपेत् तंकंकारागदहस्थापवाग्रसतिनिरोधयते पापसेस्याहृद्योर्मुक्तिरोगपीडाविनश्यति भू
तप्रेतपिशाचानांमोहदंपरमेमतं भुक्तिमुक्तिप्रदस्थायंयत्नयान्नसमन्वितैः वंशवृद्धिकरःप्रोक्तःकाशीवासप्रदायकः॥
ताधेमेमणिशृङ्गान्तेकर्णिकेप्रणवात्मिके नमस्त्रत्वईशाणींयेमन्वायेपूर्ववन्मतं पदैःसेव्याणींमंत्रेणषडंगविधिरीरितः पत
स्यापामकोयातिदुर्गन्तोपिशिवालयं ॥ अथदेवामनंवक्ष्येधर्मकामार्थसिद्धिदं मंत्रमेकलकन्यायैनर्मदायैनमादिकं सो
मोद्भवायैदेवायैसंदेपूर्वपदद्वयं समादिसमकलायैहृदयंदेवकर्णिकः स्मरवर्षिरमितंक्लन्दोदेवतानर्मदामता: ॐत्रैः
पूर्थैकृपंत्वपदैःसमस्तैरंगकल्पनं कनकाभांकरूपस्थांत्रिनेत्रांवहुभूषणां पद्माभयसुधाकुंभवरहस्तांकुचोन्नतां मध्ये
देवीषट्कोणेषुषडंगानिप्रपूजयेत् श्रोणांज्योतिष्मतीञ्चापिवामदक्षिणतोयजेत् श्रीभाटन्योदिगीशोधाःपूज्याभैरवीथिषु
लक्षंजपेद्धुनेत्पश्चैभुक्तिमुक्तिस्ततोभवेत् ॥ इतिश्रीमहामायामहाकालावमतेमेरुतंत्रेशिवप्रणीतेभैरवादिमंत्रकथनंना
महाविंशःप्रकाशः॥२२॥४४॥श्रीदेव्युवाच राजाभागवतानेवयेश्वरत्वाभिजायते दुःग्रहाश्वतथादुःस्वदावेनेकत्वन्निनहि
षः कथंस्यान्नियरसंपत्तिःसन्ततिश्चकथंक्रिया साधकेस्तत्रकर्तव्यासिद्धिःकेषांप्रजायते ईश्वरउवाच अथयंत्रविधिंवक्ष्येसर्व
तंत्रेषुगोपितं सिद्धस्थलिविनादेवयंत्रसिद्धिःप्रजायते नभावियत्रकार्यंतुसिद्धस्थापितदाभवेत् दुःखप्रदर्शनेपूर्वंतदायंत्रेन
कारयेत् साधकस्तशुभेघस्रेसमाराध्येष्टदेवतां स्वध्यानत्रिदिवसेभूमौहविष्याशीजपेरतः पतयंत्रंकरिष्यामिममतन्त्री

मे॰ रु॰ दृग्ग्रंथिप्रभो स्वप्नेवेदैनत् देवेशि नदंगवेन स्पृजनं प्रदोषसमये कुर्यात् लिखेये त्रिदिवसं भुवि तृतीये दिवसे रात्रौ यथा स्वप्नप्रजाय
तं॰ ते तथैवा जंगहीनात मत्स्वप्नेवा लिखेद्बुधः अस्वप्नेवाथ संस्वप्ने नैव कुर्यात् लिखेदिनत् जीवसंस्थापनं यन्त्रे कुर्याद्येन फलं ल
४२२ भेत् षष्ठात्रे साधकपदे मध्यबीजोर्द्धतो लिखेत् द्वितीयात्रे साध्यमयः कुरुद्वंद्वं वपार्श्वयोः हंसौ यत्र सजीवस्थानमध्यभागादयो
लिखेत् हंसः सोहमनो रमूलिखेदेकैकसमंततः ईशानादिषु कोणेषु दूतपार्श्वे च दूहयं उदयं वामपार्श्वे च पूर्वीणाये लिखेत्क्र
मात् लंरंमं तथा वं यं सं हं पूर्वादिके लिखेत् ईशानस्वर्गयोर्मध्ये आंह्रीं वायव्यसौम्ययोः एवं दिक्पालबीजानि दश्याटिक्ष्वा
सेक्रमात् यंत्रराजाय विद्महे वरप्रदाय धीमहि तन्नो यंत्र प्रचोदयात् एतस्याः प्रतिकाष्ठायां लिखेद्वर्णत्रयं त्रयं वहिः प्राणप्र
तिष्ठायां मंत्रं सर्वत्र वेष्टयेत् एवं तु लिखितं यंत्रं भवेत्सिद्धिप्रदायकं स्थूलाव्रक्षौ भूर्जपत्रे तौ मेवाताम्रपत्रके यंत्रं विद्या
गुटिकां वध्वा सूत्रेण वेष्टयेत् लाक्षया वा क्वाथितं स्वर्णचूर्णना सूत्रे यवाह्निषेत् यद्देवताकयंत्रं स्यात्तद्बीजेन वपूजयेत् नदभा
वे मातृकार्णैः पंत्र पूजां समाचरेत् अष्टोत्तरसहस्रं तु मूलेजप्याद्वनेन तु हूतं तत्संपातेन संसिक्तं कृत्वा मंत्रं नियोजयेत् मूर्द्धिवा
हौ गले वापि तत्र दिष्टार्थसिद्धये उपास्यावाम तल्लिपिर्यत्रसिद्धिविधायिनी अक्रमेणैव सर्वेषां मंत्राणां सिद्धिमाप्नुयात् मंत्रो
द्धारं प्रवक्ष्यामि तत्रोच्चारः सबिंदुकः अकपमपाहारमस्त्रार्णीपंयंओंऔंनतनावटेत् हंयंरंवंततो लंडं कंखंगमितिक्रमात् व
र्गान्नमायद्यात्रित्रिवर्णानादितन्तष्टये वर्गोभ्यो कोरेकेखं समं व द्याद्विवर्णकः अथष्यामिदतिणामूर्त्तिर्मगायत्रीकन्दद्वितं

वर्णैस्स्वरीरेवतास्य षडङ्गानि समाचरेत् स्वरहीनैर्हयाद्यैश्च मंत्रार्णैः पंचपंचभिः गुदे लिङ्गे हृदे नाभिकण्ठभ्रूमध्यके शायोः
शिरस्सिखब्रह्मरंध्रेषु क्रमान्न्यसेत्ततश्चसरान् ऊर्ध्वप्राग्दक्षिणोदक्पश्चिमेषु मुखेषु च हैंपैरैं बलमिति च बीजान्न्यसेत्ततः परं
तथा कराग्रे मूले च कूर्परेंगुलिसंधिषु टतवामक्रमेणैव ङादिवर्गं च आदिकं वर्गं न्यसेत्तथा पादाग्रके मूले च जानुनोः
तथा संधावंगुलीनां गुल्फसर्गादिनादिकान् उदरे पार्श्वयुग्मे च नाभौ पृष्ठे च मादिकान् गुदहृत्ककुदीमध्ये शावशान्विन्यसेत्क्रमात्
ततोमृतलिपिं ध्यायेत्त्रिनेत्रां चन्द्रशेखरां वराहमालापुस्तानिकपालं च वरं पकरैः ललंपजपपाटपतंतिलैर्हुत्वा च तर्पयेत्
एवं मृतलिपिः सेव्या यत्नसिद्धिः प्रजायते श्रीविद्याराधने चापि समर्थो जायते नरः ॥ अथातो संप्रवक्ष्यामि हेरम्बयन्त्रमुत्तमं भू
र्जपत्रे लिखेन्मध्ये कुंकुमेन समष्टनव लिखेद्भूमिगतं मध्ये मूलकेसरानितदुर्हनः अमुकं चैव यत्स्थाने वशं कुर्वीति पार्श्वयोः उ
स्रादिकं सेष्टकर्माणि पदं ज्ञात्वा नालिखेद्बुधः षट्षट्भागे केशराणां भागो गीं गं गैं च गौमिति गश्चेति विलिखेत्तत्र पूर्वाणादिप्रदक्षिणं
हेरम्बमालामंत्रस्य समस्तमाणीकालिखेत् ह्रीं क्लीं हुं गं नमः सर्वदुःखं विघ्नाधिपं वदेत् सर्वार्थसिद्धिदायेति सर्वदुःखपदं वदेत्
प्रणमतापणाशोहि भगवन्सर्वान्वृदयं संभयहितयह्रीं गां नमो वह्निगेहिनी श्रीं ॐ ह्रौमिति मंत्रोयं प्रोक्तः षट्पंचवर्णकः
पद्माहहिः प्रकर्तव्यं वर्तुलं हितयेन्नतः तत्र प्रथमवीथ्यां तु लिखेन्मायां प्रदक्षिणं लतावीजानि परतः संसं वीजैः सुवेष्टयेत्
ततश्चतुरस्रं कांकुशाश्च तत्सूत्रेण वेष्टयेत् अङ्कुशाचाग्निसंवेष्टं त्रिलोहेन निपापयेत् जपादिमालामंत्रस्य कुर्याद्धेरम्बमन्त्रवत्

मे रु० अभिमतं कंठरत्नं कृत्वा यन्त्रं दद्यादभीप्सितं षट्कोणमध्ये श्रीबीजं पुटितं प्रणवं लिखेत् साध्यनामवतन्मध्ये तद्बाह्येऽष्टदले लिखेत्
तं० कामबीजं प्रतिदले बाह्ये षोडशपत्रके ग्लौंबीजं तद्दले लेख्यं तद्बाह्ये विलिखेन्मनुः चतुर्विंशद्दलं पद्मं तत्र वर्णानि शो लिखेत्
५२३ चतुर्विंशात्मकं तस्य गणेशस्य मनोः शृणु लं गं गं गणपतये वरवरद सर्वजन मे वशमानय स्वाहा मन्त्रमुत्तमः ततः द्वा
त्रिंशद्दलं पद्मं तद्बाह्ये तत्र संलिखेत् कादिक्षान्तान्मातृकार्णान् संविदन् तस्य बाह्यतः वज्राष्टकं पुनः कुर्याच्चतुरस्रं मनोहरं
तस्य कोणेषु लं बीजं लिखेत्तस्य बहिः पुनः वारुणं मण्डलं लेख्यमर्द्धचन्द्रसमप्रभं तद्देहे यद्वं बीजेन तद्बहिर्वह्नियुग्मकं
ह्रीं बीजैर्नीरदिग्व्याप्तं वेष्टयेत्परं क्रौं बीजं वा प्रान्तयोर्लेख्यं महागणपतिविदं यन्त्रं भूर्जपत्रे वा वसने वा समालिखेत्
गोरोचना गोमयांभः कस्तूरीकेशरं तथा मष्या वा लिखेद्यन्त्रं लेखनी स्वर्णरूप्यजा एतद्यन्त्रं धृतं येन स सर्वजयो नरो भवेत्
न दस्युतो वह्नितो नास्ति न भयं तस्करादिकात् रणे राजकुले द्यूते संग्रामे शत्रुसंकटे गृहे वने जले वापि सर्वदा स जयी भवेत्
अनामिकारक्तयुक्तै रक्तद्रव्यैर्लिखेत्ततः रक्तपुष्पादिभिः सम्यङ्नैवेद्यैः परिपूजयेत् मनोज्ञं च ततो मूर्ध्नि कुर्यान्मडटरे दिपेत्
प्रतापयेद्वह्निदीपाग्रे सप्ताहान्निग्रहमाप्नुयात् जप्यामं च चाष्टशतं वह्नौ हुनेत्'''' नदी प्रवर्णं वशयेन्नारीं विद्वेषणमथोच्यते
विद्वेषिरक्तसंयुक्तं श्मशानाङ्गारकेन च लिखेद्यन्त्रं तु मन्त्रं कवयेत्तद्बहिर्भजः सम्यक् संपूजयेद्देवं द्वेषयेत्तद्ध्वजाग्रके स्था
पयेद्दैत्यं यस्य विद्वेषो जायते महान् स्तम्भने वदने वापि लिखेद्यन्त्रं शिलातले पीतद्रव्यैः पीतपुष्पै रक्तपुष्पैः प्रपूजयेत्

पीतसूत्रैर्वेष्टयित्वा साध्यस्य स्थापयेत्स्थलं तदेहलास्वयस्यात्रु निखनेत्स्तंभकारकं व भंवागतिस्तंभं सेनास्तंभं करोतितत
श्मशानांगारमस्यात्मस्तनवक्षेसमालिखेत् नराश्थिकोपसंयुक्तः पूजयेच्चन्दनादिभिः निखानं शवभूमौ तद्वशं मारयेद्रिपू
न् उनवातमेतत्प्रयसानं यंत्रं च शान्तिकत् महागणपतेर्यंत्रं प्रोक्तं षट्कर्मसिद्धिदं॥ द्वितीयमथवक्ष्यामि सर्वकामीष्टदायकं
कृत्वाषट्कोणमादौ तु तस्य मध्ये त्रिकोणकं ॐकारं तस्य मध्यस्य मध्ये गं बीजमालिखेत् त्रिकोणे हृं च तद्वद्दिक्षु श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं समालि
खेत् षट्कोणस्य च कोणेषु ईशानादिक्रमेण च ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं च गं च लिखित्वाष्टदले लिखेत् तस्योपरि लिखेत्तत्र मनोर्वर्णत्रयं त्रयं
गणपतये स्वाहादि वर्णांकं चाष्टमे दले कार्यं तस्य बहिर्वृत्तं पंचकं प्रथमे लिखेत् वीथ्यां लेखेत् अकारादि लकारान्तान् द्वितीय
के अकारादि लकारान्तान् व्यस्तान्वन्तृतीयके श्रींबीजैर्वेष्टयन्तर्यां क्रों बीजेन ततो बहिः चतुरस्रद्वयं कुर्यात्तस्मिन् नामधेयदाम
वेन पुरुषार्थकृतं यंत्रं मस्त्रेणैव वेष्टयेत् महागणपतेर्यंत्रं लेख्यं हेमशलाकया अलक्तकं च काश्मीरकस्तूरी रोचनावि
ते मेलयित्वा विभागेन पिष्ट्वा चन्दनवारिणा स्वर्णपट्टेथवा भूर्ज्जे कृत्वा प्राणप्रतिष्ठितं आयुरारोग्यसंपत्तिः कीर्तिं कुर्यात्प्रीतिवर्द्ध
नं॥ अथ यंत्रं प्रवक्ष्यामि हरिद्रागणपस्य तु लिखेदष्टदलं पद्मं कर्णिकायां तु वर्तुले तस्य मध्ये साध्यनाम वेष्टितं प्रणवं लिखे
त् प्रणवस्योत्तरे ग्लौं च वेष्टितस्य जठरे तु गं गकारमध्ये हंकारं ततः पद्मस्य दिग्दले भूबीजोदरगं हुं च ईशानादिषु विन्यसेत्
आग्नेयादिकपत्रेषु केवलं ग्लौं समालिखेत् कमलाद्वाह्यतो लेख्यं चतुरस्रद्वयाकृति अष्टकोणं तस्य कोणाष्टके भूबीजमालि

मे॰ रु॰ खेत् तस्य गर्भे वकारं च सबिंदुं कोणद्वयस्तके कुर्याद्वह्निमण्डलानि तेषां मध्ये वहं लिखेत् तद्बहिस्त्र्यवरं संवर्गौं न कोणेषु संलि
तं॰ खेत् गंकारं टद्विविलिखेन्नस्य कर्तव्यतोच्यते आदित्यवुपञ्चकाणां मध्ये कस्यापि वासरे निशीथे विजने देशे सलिले गोमयोऽभ
५२५ सा प्रदीप्ते दीपितेन तत्र शिलामर्दकसंयुतो संस्थापयेद्धरिद्रां च सममकृतां लितां जलैः स्नानाष्टकाङ्गेणेशस्य हरिद्रापादसंमितो ५॰
मर्दमानीय संमील्य कमपापेषयेत्ततो पश्चात्संपयित्वा तो पंचविंशतिसंख्यया हरिद्रागणेशस्य मूलमंत्रेण मंत्रयेत् प
श्चान्नोलेपयन्मन्त्री शुभे सूक्ष्मे शितावरे अस्मिन्पटे लिखेद्यन्त्रमेतत्स्तम्भनाहृयं अत्र प्राणान्प्रतिस्थाप्य पूजितेनगुलीकीकृते
गणेश प्रतिमां पश्चाद्दंगप्रत्यंगशोभितां विनिर्माय त्रिभिर्भागैस्त्रिभागान्न हृदि क्षिपेत् प्राणसंस्थापनं भूयः कुर्यात्सन्निधिवद
णः गंधपुष्पादिनैवेद्यैरभ्यर्च्य गणनायकं सदा वेदानिलेनाशासहस्रं साष्टकं मनुं संजप्य पूजयेद्भक्त्या पीतवर्णैश्च पुष्पकैः
सिद्धोदनेन नैवेद्यं निवेद्यात्र वलिं हरेत् तंदुलान् शालिसंभूतान् प्रस्थमानमितान् शुभान् विदलीकृतमुद्गौषतनदर्द्धेन च
मेलयेत् गुडं चैव दपदं भूयो नारिकेलं च तत्समं मरिचं मष्टिमानं च वसैंधवं च तदर्द्धकं तदर्द्धजीरकं चाज्यं कुडवार्द्धसमं भवेत्
एतत्सर्वं च तत्र प्रस्थगोडशयेमन्दवह्निना पचेत्सिद्धोदनं चैतेन गणेशस्य महत्प्रियं अमृतनपायसेनाथ लड्डूकापूपकादिभिः
कर्पूरवासितैः पूगास्ताम्बूलैश्चन्दनादिभिः तोषयित्वा विधानेन हरिद्रागणपं विभुं बलिं दत्वा प्रयावेणाकारयेद्दर्पणाते प्र
णामेदण्डवद्भूमौ स्तवनास्तुतिभिरादरात् एवं यः कुरुते नित्यं पंचभिः सप्तभिर्दिनैः विघ्नेश्वरप्रभावेन त्रैलोक्यं सचराचरं सं

भयेन्साधकः सत्यं पुरुषभूमौ महानिशि स्थापयेद्वैरिणः सेनाव्याकुलास्तंभिताभवेत् देशे ग्रामे पुरे गेहे सभायां स्थापितं यदि
तत्स्थानगतान्सर्वान्विविधान्स्तंभयेज्जनान् प्राविश्याखागतं सम्यक्स्तंभयेद्दर्षणां महत् यत्पुरे नगरे तत्रस्थान्जलान्तःस्थापितं जले
२५ निर्वातपठितात्स्मुन्मर्यादायां समीरणे हस्तिचोटकशालासु तत्तणान्सर्वान्नपद्रवान् ग्रामेनशाल्यालये सर्पान्वल्मीके स्थापदा
वने देवेषु शालभान्नेतीनपावाणेस्तंभयोन्थिते स्फूर्तिवाणीन्वगानन्वविद्यारावौ विभावसौ रेतसस्तंभनं कुर्याद्दयां स्थानेनिवेशितं
सम्यक्तु निवेशणं चैनेषु स्थानेषु बलिमाहरेत् स्तंभयेद्दखिलं विषं किं पुनर्बाह्कितं जनं सफलं सर्वं ख्यातेतद्विधानं गोपयेत्सदा ॥
अथाकृष्टिकरं वक्ष्ये हरिद्रागणपस्मृतं हरिद्रां शोधयेद्धेमसन्दाप्रोक्तेन वर्त्मना लिखेदष्टदलं पद्मं कर्णिकायां तु वर्त्तुले तस्य
मध्ये साध्यनाम वेष्टितं प्रणवे लिखेत् प्रणवस्योदरे ह्रीं वतस्याश्च जठरे तु गं तद्दृष्टये न्साध्यनाम हुं गंभ्यो हरिद्रादरैः हरि
द्राविघ्नमंत्रार्णैर्द्वेत्रं कुर्यात्तु हूईतः ह्रीकारैर्वेष्टयेत्तद्वहिः लिखेदष्टदलेषु तः श्रीं क्रौं बीजं दलाग्रेषु वंबीजं च दिशा लि
खेत् विदिक्कत्रागकेषु च पूर्ववद्वाष्टकोणके तस्य पूर्वादिकोणेषु ह्रौं ह्रीं क्लीं ब्लूं क्रमाल्लिखेत् विदिक्कोष्ठेषु मालेखेच्छूलान्कोणाग्रतो
लिखेत् शूलाग्रेष्वपि हुंकारं तन्मंधावर्हचन्द्रयोः संपुटीकृत्य मंलेख्यं मायांतकोणयुग्मके यंवमाकर्षणं तैत्त लिखितं पूर्ववर्त्मना
कृतप्राणप्रतिष्ठां तद्धरिद्राविघ्नकृद्दिनं महुः संपूज्य यत्नेन समीरं स्थापयेद्बुधः वक्रि हस्तसन्दापोज्यगणेशागारहस्ति को
षावपुगलेरम्यं निर्म्मायान्तवर्वोभयोः विन्यस्तं गणेशानं कुसुमैरहणीर्जयेत् सिद्धोदनादिनैवेद्यैर्बलिभिः प्रोक्तवर्त्मना

मेरु. मतोसर्वजनस्थानेटत्वासाध्याभिधांवुधः स्तंभयद्धितयंयत्नेनत्राकर्षयपुग्मकं साध्याभिमुखोभूत्वासहस्रंसाष्टकंजपेत्
तं. बलिंदत्वाथसंपूज्यविघ्नेशंचन्दनादिकैः द्वितीयेनशरावेणविदधीतस्वसाधकः प्रत्येहंकुर्वतस्त्वेवंसप्तभिर्दिवसैर्भ्रुवि:
३२ ५२५ साधकस्यसमायातिसंनिधौवांछितोजनः भूपालस्तत्सुतोवापिमहिषीवावरांगणा अमात्यःपण्ययोषावास्वरकन्यापिवाद्भुतं
आगच्छतितमंदेहोमंत्रिशक्तेनचेतसा यन्त्रमेतल्लिखित्वातुनाडीपत्रेशुभ्रमसा पूजितेस्थापितप्राणामजाद्वयेनषवये
त् साध्यसाभिमुखोभूत्वाकाय्ययेन्मजपंमनं तदानीमानयेत्कामविह्वलांसुरसुन्दरीं सामन्तंवामठंन्यस्तनस्यागारेहरिद्रया
लिखेत्नमर्दयित्वातत्कृत्वासाध्याकृतिंशुभां येतार्ककटयुग्मान्तःसयाणांसंनिवेशयेत् दीप्ताग्नौतापयेन्मंत्रीजपदष्टसहस्र
कं तत्क्षणादायातिकामार्तावांछितावरवर्णिनी नागवल्लीदलेदौरलिप्तयंत्रमिदंलिखेत् साध्यंसंस्थाप्यसंपूज्यसैरंजप्रमत्
येत् सीमन्तिनीसमायातिशीघ्रंयौवनगर्विता पत्रपुष्पलवस्यादौदौमेचालिखेसरण्यां यंत्रमेतत्प्रदातव्यं तत्क्षणादाकृष्टिकारकं
प्रवाहाभिमुखोवापिसरित्संगमनीरगः तर्पयेत्जलैःशुद्धैःरष्टोत्तरसहस्रकं प्रातयोजनदूरस्थंसाध्यमाकर्षयेद्ध्रुवं बहु
नोक्तेनकिंवात्रस्मृत्वायंप्राणिनंजपेत् मंत्रमेनंविधानेनमहदाकर्षयेद्धितं ॥ अथवक्ष्यामिवश्यार्थंयंत्रसाधनमुत्तमं
यंत्रेविलिख्यपूर्वोक्तंमायाबीजमथोपास्यच ततस्थानेकामबीजंचकामसमध्येत्नगंलिखेत् बहिःशिष्टैर्मन्त्रवर्णैर्वेष्टयेत्तस्यवाह्यतः
वेष्टयेत्कामबीजेनशेषंपूर्ववदेवहि पूर्ववत्कृतविघ्नेशाकृतिमध्येनिवेशयेत् विधिनास्थापितःप्राणांशरविन्यस्यतंजपेत्

रक्तमाल्यानुलेपाद्यैर्नैवेद्यैः पूर्ववत्कृतैः मनोसाध्याभिधानाख्यानपूर्वे समीरिते वशमानययुग्मं च जपेदष्टसहस्रकं साध्य
दिक्संमुखो भूत्वा मंत्रमेतं समाहितः विघ्नेशायबलिं दत्वा कारयेन्नैव पूर्ववत् एवं दिनत्रयं कुर्वन्नस्मभिर्दिवसैर्बुधः
रक्षोभूतपिशाचाद्यान्देवदानवपन्नगान् राजानं मंत्रिणं राज्ञां स्त्रीजनान्ग्रहमानुषं वशयेत्साधकः शीघ्रं यावज्जीवं न संशयः
निशांशेनावशिष्टेन निजदेहं विलेपयेत् सर्वलोकमलालक्ष्मीं वशयेद्दिवसं जसा हरिद्रासममं वर्णं शालिगंदे रसंभवं
तन्मेनगुडेनापि मधुना सैंधवेन च शमिसमर्दयित्वा च पिण्डाकारं प्रवेतं हृतं निर्माय गणपं तेन यंत्रं न हृदि निक्षिपेत्
समीरं च प्रतिष्ठाप्य गंधाद्यैः पूर्ववद्यजेत् त्रिदिनं प्रजपेदेवं यंत्रमध्यान्तपूजयन्कृतेन प्रतिमां भक्षयेत्सस्मान्माध्याव शमणा भवेद्ध्रुवं
सालिपिष्टादिपिण्डेन कृत्वा साध्याकृतिं शुभां अष्टाधिकशतं जप्त्वा प्रपूजितं स्थापितानिलो निवेद्य विघ्नराजाय साध्यं संस्तम्भ भव
येत् वशीयेद्दोःक्षितं साध्यं सदा सर्वं सदापि ते वश्ययंत्रे लिखेन्मंत्री खानपानादिवस्तुषु सेवं कृत्वा जपेन्मंत्री सहस्रं साष्टकं बुधः
भक्षणाद्दशयेत्साध्यं वसुमात्रस्य साधकः चन्दनागुरुकर्पूरनिशाकुंकुमरोचना मृगोभमदसंयुक्तो अष्टांगो विघ्ननाशने
संपीष्य तद्दशीकारयंत्रमालिख्य पूर्ववत् प्रतिमां पूर्ववत्कृत्वा जप्त्वा चाष्टोत्तरं शतं लिंपेदनेन गात्रं संकुर्वतोस्य विशेषकं
ईक्षणात्स्पर्शनाच्चैव त्रिलोकीं वशमानयेत् एवं कृतेन नारी वशयद्योषितां पुमान् चन्दनेनैव वा कुर्याद्विधिमेनं फलाप्तये
द्विरेफस्वसदाभद्रा मसृणालीचविस्त्रियाजयी भपमंत्री फलं विस्मृतान्नाहत्ता च वंदिनी वाराही मातवीर्या च माहेश्वरी च चन्द्रलोचना

मे रु० सर्वमित्रवसैनैनत्रिशाभागार्द्धसंमिते पिष्टावष्णाभिधंयंत्रंनिर्मायप्रतिमामपि प्राणसंस्थापनंकृत्वाजपेदष्टसहस्रकं शिष्ट
तं० द्रव्येनतिलकंकुर्य्यान्मानस्तयोनयः त्रैलोक्यंपदोलस्यास्तिरकुर्य्याद्ध्नाधिपं कपिलागोमयंव्योम्निपद्मिनीदलसंपुटे आदा
२३ ४२८ यवल्लवर्य्येणभेषजैरुदिनेसमं पंचगव्येनसंमर्द्यपिण्डाकारंप्रकल्पयेत् शुष्कदेहेहुतंकृत्वाविलकाष्ठैःधितेनले समन्हा।
न्यवतद्रस्मतन्मध्येयंत्रमालिखेत् समीरणंप्रतिस्थाप्यगणपंतत्रपूजयेत् अष्टाधिकशतंमंत्रंजपित्वाश्रीफलान्तरे काच
428 नेनूपुरचितेपात्रेकांस्यमयेथवा विधायधारयेद्रस्मललाटादिषुसाधकः कान्तिपुष्टिधनारोग्यपुत्रपौत्रयशःपशून् ल
बलोकत्रयोभर्त्तादीर्घजीवीभवेद्ध्रुवं पुरोधान्यपतेरत्नंभस्मनाप्रातरन्वहं कुर्य्यादापुष्याहंधर्यैयशोविजयसंपदे तस्मिन्
क्षत्रयंत्रितंमंत्रीकुर्य्यात्पुरोधसे रक्षावरमवर्णत्रःप्रोक्तभेषजपूर्णकं निधायकपिलाज्येनततद्ध्यान्रकपालके दीपं
प्रज्वाल्यतेनैवजपेन्मंत्रंसमसंयुतः गृहीत्वाकज्जलंजप्तमष्टोत्तरशतंशुभं नेत्रयोरन्वहंदद्यात्पुत्रवाबाप्तुवतीवरा दृष्टमा
त्रेणवशयेत्रिविलेविश्वमंजसा उन्मौषधनोत्तलिकांपिष्टावन्दनवारिणा अभिमंत्र्येतजापोवातिलकंप्रकरोतिसा स
र्वलोकप्रियामुयादंगनासर्णान्निजंपतिं आज्ञात्ववर्तिनंकुर्य्याद्यावज्जीवत्रसंशयः भूद्धयानिणयाकृत्वाविघ्नेशंप्रोक्तलक्षणकं
वन्द्योपरागमयेसेरंजप्त्वासहस्रकं अष्टाधिकंसमभ्यर्च्यवन्नादिभिरादरात् शिखायांवेधयात्रित्यंसर्वतोजयमाप्नुया
त् संग्रामेविपिनेदुष्टेस्थापदोप्यभयेपरे आपनव्यवहारेषुद्यूतेवाटेमहार्णवे पाटव्रेसमन्हेषुसभायांशत्रुसंकटे

विजयीजायतेवीरश्छन्नहन्मोनिवर्त्तते परांगनाहृन्नमध्येशोभतेमन्मथोयथा नागवल्लीदलेमंत्रंलिखित्वारात्रिवारिणा स
शाणमर्द्दितंजप्तमष्टोत्तरसहस्रतः असितेवांछितंसाध्यंवशयत्ययतितत्क्षणात् गोरोचनयेमतिलेमंत्रीकथितेसहष्टीकृते
यंत्रंविलिख्यतेनैवनिर्म्मायगणनायकं अभिमंत्र्यशतंसाग्रंभक्षयेद्दशयेज्जगत् नारिकेलस्यडोपेतेकर्णितत्रिफलंहुतेन
अष्टहेकृतनसंपातअष्टाधिकशतंबुधः सपातंभक्षयेद्यस्तुवशमायातिसोचिरात् किंबहूक्तेनमंत्रज्ञःसाध्यंसंचिन्त्ययंमत्रं
जपेत्सदासतोयात्रियावदायुर्न्नसंशयः वशीकरणमंत्रस्यप्रयोगोयमनाहतः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामियंत्रमुच्चाटनंपरं
रक्तकरीमालिखियत्नेहुंकारंतस्यमध्यतः हुंकारमध्येयंलेख्यंतस्यमध्येयथान्तया तस्यमध्येसाध्यनामयंलिखेत्तन्मध्यतः
जंबीजंचदलाग्रेषुतस्यान्तेतत्षट्कोणकं कोणेकोणेत्रिशूलंचहृत्शूलाग्रेषुविन्यसेत् षड्विंदुलांछितंकार्य्यंबहिर्वृत्तंसुशोभनं
षड्विंदुस्थानेकेलेख्यंयंबीजंतेनवेष्टितं प्रेतवस्त्रेतदालेख्यंनिशालेपनपूर्वकं श्मशानाङ्गारसारेणसाध्यात्पदसंकया मं
त्रमतन्समालिख्यस्थापयेद्दीरणेततः पितृमर्द्दास्थितधातृगृहकाष्ठत्रयंततः श्मशानवह्निमेदस्यभस्मादापनडवं वि
द्ध्यापीशगृहद्वास्यशर्करराजसाधुतं यंत्रमध्येप्रविन्यासमेरंतण्डुलिकीकृतं शवालिप्तनिशाभामेचितामस्मास्थितीत
था सर्षपंचविनाङ्गारंकाणिकक्वंचवानवी संपीयोत्मंत्रसारेणनिर्म्मायगणपाकृतिं तत्तस्यमध्यगंकृत्वापुनर्प्राणान्श्चवेशये
त् वक्रिहस्तमस्टाचैवसाध्यपादोत्थपांशुना शरावयुगलेमंत्रीनिर्म्मायान्यत्रचोभयोः अन्विकेयंप्रविन्यस्यकृत्स्नपृष्ठेःप्रस्तये

मे रु॰ त मनोवृत्त्याटयेद्वंद्वंसंयोज्य प्रजपेन्मनुं अष्टोत्तरसहस्रं हि क्काटयितापरेणातं निखन्ययैरणोद्धारि मासेनोच्चाटयेद्ध्रुवं ह
तं॰ स्तिमस्थालये वैरिसदने परणांगणे स्थापिते गणपे मासदुच्चाटो जायते ध्रुवं स्त्रीयत्नेवाजिनागास्ते प्राणिनो भयविह्वलाः
२७ ५२८ वनप्रायेथ वाल्मीके वनेद्रुमकोटरे स्थापनाद्धि प्रराजस्य शत्रुरुच्चाटितो भवेत् विघ्नेशांतं दगं भस्मविन्यसेयस्य मस्तके
भ्रमनेकाकवत्सोपि नानादेशेषु निश्चलः आसने शयने पाने पथि तोर्ण्णिजालये भस्मलेपान्म त्रिजिस्तस्य भवेत्पवनवानाथा
५२७ ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि यंत्रं विद्वेषणाह्वयं यंत्रेस्वर्ल्लादितिलेखांमध्ये यं रं च बीजकं पत्रेषट्पुटं पञ्च त्रिशूलानि दलोर्द्ध्वतः
त्रिशूलाग्रे तु हुंकारं हंकारेणानुवेष्टयेत् निशार्धांशमानेन मरिचं निम्बमेव च द्वित्रित्रिद्विगुणोपिष्टा हेमपात्रा सुनातनः
स्तनकर्पटकं पिष्टा पेष मंत्रमिमं लिखेत् पत्राङ्कं पारिभद्रस्य काकिनीडं चेतह्रुतं चिताग्नौ मन्त्रहेभस्मयंत्रमध्ये निवेशयेत्
निशांशं कर्पासमानेन मरिचं निम्बमेव च संतृप्तविघ्नराजस्य कुक्षिवाणं निवेशयेत् शरावतरजे विघ्नं पूजयेत्पूर्ववर्त्मना
पितृमर्द्दभवैः पत्रैः कुसुमैः पुष्पैस्त्रिवेधतः विद्वेषयद्वयं मंत्रं जपेत्संयोज्य साष्टकं सहस्रं वशरावेणा निखनेत्काटिनं ततः
प्रीतयोर्विधिनानेनर्विविद्वेषा भवति ध्रुवं आदाय गणपं मंत्री प्रीतयारन्वराद्विपेत् वैरं प्रजायते शीघ्रं देशनाशावयिद्वयोः
स्तनयन्त्रगतं भस्म गृहे वा पथि विन्यसेत् गछतां पादसंस्पर्शाद्विवादस्तु महान्भवेत् देशे ग्रामे पुरे यत्र स्थापितो गणपो भवेत्
तिष्ठंतां प्राणिनां तत्र वैरं भवति सर्वदा पारिभद्रस्य पंञ्चाङ्गमेकभागमितं भवेत् भागैको मरिचं वा त्रिस्तावती त्रितयं भवेत्

टंसंटस्याभसितेनपूर्ववत्कर्मनामसंकृतेपुनः विकीर्णांवैरिणोमूर्ध्निकुर्यादुच्चाटनकृते इतिविद्वेषणंप्रोक्तंमारणंकथ्यतेपुनः
॥पूर्वोक्तंमंत्रमालिख्यहुंकारेणसमंततः मायाविद्वेषणवीजेदेहुंकारेणसमालिखेत् लेखयेदष्टदलेष्वग्निवीजंतद्वाह्येष्टास्त्रकंलि
खेत् चतुरस्रद्वयेसार्धंरेतत्कोणाष्टकेलिखेत् त्रिकोणान्तर्वहिष्ठार्घ्यैत्रिकोणेषुवरेलिखेत् मस्तकेषुस्ववीजानिवह्निकोणेषुव
र्मकं तद्वहिर्वह्निकोणेषुवह्निवीजंसमालिखेत् निंवाभ्रह्मांसमालिख्यमस्तनकर्पटकेशुभे चिताङ्गारास्थिनिर्यासैःकाकपक्षश
लाकया यथोक्तंविलिखेद्यंत्रमेतन्मारणनामकं कणारामचभूभ्यालाव्यानिशामरिचसहव स्नुहीक्षीरेणसंलिप्यपिष्टामासावपृष्टे
यत्रा कारस्करस्यपत्रैर्गोरजवीजंतुकारस्रजा पिष्ट्वाचकर्पटेस्याचेलिप्याशेषंपुरोक्तवत् समीरंचप्रतिष्ठाप्यकृताङ्गाणपतित
नः यंत्रतद्धृदयेन्यस्यपुनःप्राणान्प्रतिष्ठयेत् मातृसद्मसमुद्भूतंगणेशागारसंभवं निम्वलम्बनेनेचाकर्कंचमूलसंभवं
श्मशानसंभवंकान्तहंकारवीरदूमूलजं कुंभकारस्यचुल्लामुखनस्थानजंमृदं पिष्ट्वाशरावपुगलेकृत्वाचान्तरयोभयोः
न्यसेद्यंत्रंवर्णपंचापिकृष्णपुष्पैःप्रपूजयेत् कारस्करभवैःपत्रैःनैवेद्यैस्त्रयथोक्तवत् उक्तमंत्रपरःस्थानेसाध्यनामनिवेशितं
मारयेद्दपरांवसहस्रंसाष्टकेजपेत् दक्षिणाशामुखोभूत्वारजन्यांमृतवासरे वनावेपितृभूमौवमातृविद्वगृहेयवा
वाल्मीकेकोटरेवापिकरस्करतरुत्ववेत् पिधायान्यशरावेणनिखन्यवलिमाहरेत् साध्यायमपुरंयातिसमाहाज्वरपीडितः
प्रमोघवीर्यमेतद्धिविधानंनविडंबने मदेववातितिरिक्तेषुराजवैरिषुयोजयेत् नपोपिकारयेद्धःसप्तत्रीरंतोषयेद्धनैः

मे.तं. ५२८ ३५

कर्त्तापि तद्दशांशेन प्रायश्चित्तं समाचरेत् एतान्युक्तानि यंत्राणि हरिद्रागणपस्य तु षट्‌षट्कर्म्मकराण्याशु गोपनीयप्रयत्नतः ॥ अथ वक्ष्ये मातृकाया यंत्रं साधकसिद्धिदं अष्टपत्रं लिखेत्पद्मं मातृकूटं तु मध्यतः क्ष्रौः इति कर्ण्यां लेख्यो द्विशः षोडशस्वराः पत्रेषु विलिखेत्पश्चान्यं च पश्चात्तराणि च ककारादीनि चान्यानि पत्रे चापि पुनर्ल्लिखेत् अइउ च तथा स्त्रं स्त्रः पंचवर्णान्तदग्रतः वृत्तद्वयावृतं चाष्टपत्रमेतत्तु कारयेत् वंठं बीजानि तद्वाह्ये विलिखेच्च दिगष्टके तस्योर्द्ध्वे भूपुरं कुर्य्यादुक्तेनैव प्रदर्शिता । एतद्यंत्रस्य मध्यस्थं नामकं तु प्रयोजयेत् प्रातर्म्हिशिरोबिन्दुमध्यस्थं सर्व्वसंपदे अभिषेकाच्च चरणात्पूजनाल्लोहकान्तिते स्थापनाद्गृहदेशादौ यंत्रं सर्व्वार्थसिद्धिदं स्ववर्णैरञ्जनेनैतान्मेपरे वा यन्त्रमुद्धरेत् यस्य प्रतिष्ठा देवस्य लिखेत्तन्नामपूर्व्वकं यंत्रमध्ये तु कर्त्तव्यं सन्निधेहीति तत्र तु प्राणप्रतिष्ठां कुर्वीत देवीं तत्रार्च्चयेत्ततः स्पष्टा यंत्रे जपे मंत्रं मष्टोत्तरसहस्रकं मातृकानान्नतो यंत्रे निखनेच्च पयानले तत्र संस्मकुंभं जपित्वा मन्त्रं भूमिं च पूजयेत् तस्योपरि संस्थाप्याथ साभीष्टा देवता ततः सान्निध्यं देवतायाः साधकः स्वत्रमाप्नुयात् ॥ अथो लिपि स्मरस्यापि वक्ष्ये यंत्रं सुसिद्धिदं लिखेदष्टदलं पद्मं तन्मध्ये ज्ञानितो मन्त्रं हहे ज्ञानि निवेत्पुक्तानमोत्रसप्तवर्णकः ज्ञानिमं च स्तत्दलेषु पूर्वादिषु लिखेत्क्रमात् हंकारपुटितं पंचपकारं हन्तत पुनः ईं सांनें मं शत्रुं लिखेदष्टपत्रं पुनर्ल्लिखेत् सिद्धादिचक्रे साध्यस्य नामाधर्णाम्यितो भवेत् यंत्रकोष्ठं तत्र संस्थैर्व्वर्णैः साध्यस्य नामकं पुटयित्वाष्टमं पत्रे लिखेदयं च वेष्टयेत् हृन्नेन तयन्त्रमक्रमाकाशाख्यं तलादया चन्दनस्य पटे लेख्यं विरंजय

तिदुस्तरं सर्वशान्तिकरं राहोर्वेहिरण्णमुद्दयेत्सति साधकस्य करे बद्धं सर्वोक्तफलमादिशेत् यत्नस्यापवदेव्यास्तवदोउत्था
टमारणे ॥ यंत्रं प्राग्वच्चाष्टदलेकर्णिकायां मन्त्रं लिखेत् पिपिकोपिशायनमः प्रोक्तस्त्राष्टोत्तरो मन्त्रः ततो मध्यादष्टदिक्षु वर्णान्सं
पुटितांल्लिखेत् ईमध्ये सर्वतो यं वकं वं टं तं पमेवच यं शं वेत्य विमेव च प्राग्वद्धा मसमालिखेत् सिंहादिकं कोष्ठसंस्थावर्णा सं
पुटितेरेपाः वह्नित्रितो वेष्टनीयं वायुमण्डलवक्रतः षड्बिन्दुलांछितेन्द्रेवेष्टितं रसकोणके वायुमण्डलमेतत्स्यात्सा नामं दोद
येत्सति तालपत्रे लिखित्वा रेरंदेहमध्ये निवापयेत् भ्रवणं तस्य मन्त्रः स्याद्देहल्यां धप्रस्तरितं यदा तदा भवेत्कवैरोरुच्चाटेनात्र
संशयः॥ अष्टपत्री लिखेत्पूर्वं कर्णिकायां लिखेन्मन्त्रं करोसंपक्तौ रैफटमोमन्त्रस्याद्वारास्ततः अष्टपत्रेषु लेख्यानि रेफकारपुटि
तानित उं ऊं खं कं टं वं पं वं फं सं चेति प्रवेष्टयेत् त्रिकोणेनाष्टमे पत्रे शत्रोर्नाम लिखेदथ सिंहादिवक्त्रे विषवायं वर्णास्तेश्च
संपुते भौमेोटयेकृत्तिकायां शववस्त्रेसमालिखेत् श्मशाने नाङ्कुरकेनापि समाध्यः स्यायमातिथिः यवमष्टदलेस्य नाममित्रा
एविष्टितं काञ्चीतियावहाम्यान्न भूर्जपत्रे लिखिन्ततः सर्वे पिनाकरे वैवत्रुवश्रीयाद्दाम के भजे सर्वत्र कुरुते रक्षां यंत्रमेतन्मडलं
मे अथ यंत्रान्तरं वदे प्राग्वदष्टदलं कुरु तत्कर्णिकायां विलिखेत् ॐ वौं विधुयवरे विधु न्तदेहदनेरुद्राणी दलेषु विलिखेत्क
मात् प्राग्दक्षिणेन सर्वांदौ वर्णानीजसंपुतावन् अं अं वं वं कं वटञ्चयमंतष्टमपत्रके प्राग्वत्साध्यचमित्राणि युक्तं समाकुसमा
लिखेत् ततस्तदेष्टयेत्प्रमर्हचन्द्रैस्सशोभनैः कोटि हयैपयप्युक्तैरेतन्त्रायेसमण्डलं सर्वोपाध्याहतदत्रे लिखेत्कुक्कोदयेत्सति

मे॰ रु॰ कुर्वंदनोदकैर्नैतद्भूर्जमालेद्ववधृणं ॥ अष्टपत्रं लिखेत्पद्मं कर्णिकायां लिखेत्ततः ॐ ऐं लँ नमौ वलँ प्रोक्तालके मंत्रोनवाद्
तं॰ रः लिखेदष्टदलेप्राग्वत्प्रादक्षिण्येन लं ष्टान् लँ गँ जं वँ रं ऊँ टँ वँ लँ प्राग्वद्वाष्टमे दले साध्यनामार्णकान्मित्रवर्णाध्यान्त्रवाग्र
३३६ ५२५ तः भूपुरं वाष्टवज्राढ्यं लिखेद्भूर्ये च गोरिकैः ष्टनेहस्तेप्रोक्ताकारं भूमौ सन्धिचक्रिकाश्रले लिखितं गैरिकेनैतन्मन्त्रीपडवनाश
नं ॥ वक्ष्ये त्रिपुरभैरव्यायंत्रं सर्वार्थसाधकं नवयान्यात्मकं सम्यक्त्रिकोणं तस्य मध्यतः यायोनिस्तांसमारभ्य यायोभागान्प्रदक्षि
णं समालंब्य कूटमेकैकं लिखेन्नानि वदामहे हकारं च सकारं च रेफमैकारसंयुतं नादबिंदुसमायुक्तं मध्ययोनावितं लिखेत्
हकारं च सकारं च ककारं च तथा लरौ नादबिन्दुयुतं ईकारयुतो नन्नले लिखेत् हकारं च सकारं च रेफमौकारसंयुतं कि
मर्गाद्यमिदं कूटं तृतीये विलिखेत्ततः पुनरेतानि कूटानि चतस्समादियोनिषु वृत्तं त्र्यह्यन्नं तदा वीथिकायां प्रवेष्टयेत्
सबिन्दुकैर्मातृकार्णैस्तद्बहिश्चाष्टकोणकं चतरस्रद्वयेनैव कर्तव्यं तत्र संलिखेत् कामबीजन्तु कोणेषु यंत्रमेतद्वेष्टयेत्
लाक्षयावापिलोहेन होमसंपातसाधितं बाहुमूले धृतं पत्रपौत्राधुसमृद्धिदं भवेत् नानाभोगान्नयन्याति संग्रामे नात्र संशयः
॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्ये भूर्जे षट्कोणमालिखेत् समालंब्य तस्य मध्ये तु कामबीजं समालिखेत् कोणेषु पि लिखेत्कामं बहिः षोडशपत्र
कं कुर्यात्तेषु विलिखेत्कामबीजानि तद्बहिः कृत्वा वृत्तद्वयं वीथ्यां ह्रीं बीजेन प्रवेष्टयेत् तद्बहिश्चतुरस्रन्तु कुर्याद्यंत्रं विलिखये
त् गोरोचनाकुंकुमाभ्यां संपन्नं सौभाग्यकारकं करोति कविता कीर्तिं साधकस्य न संशयः ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि त्रिपुरं स्त्रीवश्यं

429

करं आदौ लिखित्वा षट्कोणं तन्मध्ये कामबीजकं काममध्ये तु ह्रींकारं दलेषु विलिखेद्बुधः कट्कोणसंधौ ह्सौंकारं सर्वं स्त्रींकारवे।
ष्टितं त्रिपुरदेवी विद्महे कामेश्वरी धीमहि तन्नः क्लिन्ना प्रचोदयात् त्रिपुरायंत्रगायत्री जप्यायंत्रेव लेखयेत् नेवयंत्रभवेत्सि
द्धवर्तितेनात्र संशयः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि पंचबाणेश्वरीमनुः यंत्रं पंचदलं चादौ कृत्वा तन्मध्ये संलिखेत् समाध्यं कामबीजं
च दलेषु विलिखेत्क्रमात् प्राग्यादिप्रादक्षिण्येन द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः इत्यपि वृत्तत्रयं चतुर्द्वारं कृत्वा वीथिद्वयं भवेत् वेष्टयेत्प्रथमां
वीथीं द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः इत्यपि द्वितीयां मातृकावर्णैस्तद्बहिश्चतुरस्रकं चतुरस्रस्य कोणेषु कामबीजं समालिखेत् सुवर्णनिर्मि
ते पट्टे कर्पूर्या यंत्रमालिखेत् कर्तव्यं महितेनापि यंत्रं समस्तस्त्रीवशंकरं दग्धापंचेषुपिताकामानरुधकाभरणोऽत्थं ते वशयेदखिला
न्लोकान्वीक्षणादेव साधकः ॥ अथातो राजमातंग्या यंत्रं वक्ष्ये सुसिद्धिदं सुवर्णरचिते पट्टे लेखन्या स्वर्णसूच्ययोः रजते फलके वा
पि भूर्जे वा सुमनोहरे काश्मीरीरोचनारक्तश्वेतचन्दनकस्तूरी लिखेद्यंत्रं तत्रादौ त्रिकोणं समध्यगालिखेत् साध्यनामान्वितं त
त्र ह्रीं क्लीं बीजद्वयं लिखेत् लेखयेत् त्रिकोणकोणेषु क्लीं ह्रीं श्रीं च क्रमेण च तस्य बाह्ये तु षट्कोणं तदंगेषु लिखेत्क्रमात् प्राग्यादिप्रादक्षि
ण्येन ऐं क्लीं सौः ऐं ततो लिखेत् ह्रीं श्रीं तस्य बहिः कुर्यात्तेचपत्रसरोरुहे ॐ नमः प्रथमे पत्रे भगवतीति द्वितीयके मातंगेश्वरी तृतीये
सर्वजनमोहिनी चतुर्थे स्यात्तं चमर्थे स्यात्सर्वमुखरंजिनी बहिः अष्टदलं कृत्वा क्लीं ह्रीं श्रीं प्रथमे लिखेत् पत्रान्तपि लिखेत्तत्र
सर्वराजवशंकरि द्वितीये तु दले सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि तृतीये सर्वदुष्टेति लिखेत्सर्वमृगवशंकरी चतुर्थे सर्वसत्वेति लिखेद्बा

मे रु॰ पिवशंकरी पंचमे सर्वलोके ति लिखेन्मन्त्रे वशंकरी लिखेत्स्वष्टे तथा पत्रे सप्तके मे वशमानय स्वाहा सप्तमपत्रे भो श्रीं ह्रीं ऐं सौः

तं॰ वक्लीं वषं ह्रन्नद्वयन्तु तद्वाह्ये वीथ्यान्तत्र प्रवेष्टयेत् वीजैर्षड्भिर्लाणकं प्रोक्तमष्टपत्रे द्विपत्रजैः उक्तास्त्री वततस्मादि पत्रसं

५३० सैष्वर्णकैः ततोष्टपत्रजैर्वर्णैरिवं ह्रून्नशानतदै ह्रन्नद्वयेन तद्वाह्ये तत्र वीथ्यान्तसंलिखेत् साध्यनामात्मयुतं मातृ

कार्णक्रमोत्क्रमात् तद्बहिश्चतुरस्रं च तत्कोणेषु समालिखेत् साध्यनामयुतं कामवीजं योन्यन्तशुद्धिमान् तेन लेख्यमिदं यंत्रं

530 साधुसर्वेषु जन्तुषु पत्रयंत्रे लिखेद्वेवततत्संपातपूर्वकं कृत्वा प्रजपणसंपूज्य गुटकीकृत्य साधकः साभिषेकसयं वाहौ

टदिशोत हि धारयेत् स्मृतेत्रिदशाद्यैश्च किं पुनर्मानवोत्तमैः आयुरारोग्यमैश्वर्यमन्यद्यद्यत्स्ववाञ्छितं पुत्रपौत्रादिकं वा

पि लभते नात्र संशयः ॥ अथातो भुवनेश्वर्या यंत्रं सर्वार्थसिद्धिदं हृन्मूरतो गुदिक्षु कोणेष्वष्टसु समालिखेत् ह्रींकारं तत्र साध्य

ध्येत रेफस्थाने तथा लिखेत् साध्यनामाथ ईकारस्थाने साधकवामं च तयोर्मध्ये कर्म लिखेत् ह्रींरैर्वेष्टयेत्ततः त्रिकोणस्यान्तको

णेषु रं वीजं त्रिषु संलिखेत् त्रिकोणाग्रे लिखेद्ध्रीं वह्नीकारषिततरेफकैः अन्योन्यं वेष्टयद्बीजं ईकाराग्रे परस्परं वध्नीयादथ को

णे सपार्श्वयोर्विलिखेदिति हरिहरेति वेदाणत्रितो हृत्रत्र यंत्रं बहिः आद्यवीथ्यां हरिहरवर्णैर्यंत्रं प्रवेष्टयेत् द्वितीयवीथ्यां मा

त्राणैः सविन्दुह्रीकारसंपुटैः वेष्टयेत्तु ततो बाह्ये भूपुरं सिद्धिदं विदं यस्य कस्यापि मंत्रस्य माया कृत्य रमेमते अत्रापि संपटेद्दे

वी पूजयेत्साधकोयदि तदो नाणो परि प्राज्ञो विदध्यादष्टपत्रके तस्योपरि चतुरस्रादि विहितं चापि मण्डलं तत्रावाह्य यजेद्दे

वींयथाविधिसमाहिते हल्लेखाद्यासमभ्यर्च्य पूर्ववत्साधकस्तथा अंगानिपूजयेत्पश्चादायुधान्यपिपूजयेत् प्रागग्रवीजे गाय
त्रीं सावित्रीं दक्षिणाश्रिते सरस्वतीं मारुतस्थे ब्रह्माणीं वह्निगे तथा वरुणे विश्वमीशं च यजेदीशानतो वहिः ब्रह्माण्याद्यालोक
पालास्तद्वाह्ये कुलिशाद्यस्ते एवं त्रिगुणिते यंत्रे पूजयेत्साधकोत्तमः देवीं तस्याः प्रसादेन संपन्निर्विघ्नहृल्लभवेत् ॥ अथातो भवनेश्व
र्याद्वितीयं यंत्रमुच्यते आदौ कृत्वा तु षट्कोणं मायां मध्यगतां लिखेत् तद्रेफलग्ने साध्यस्य लिखेन्नामाथ साधकं तदीकारेण संले
ग्नं लिखेन्नाम द्वयोस्तथा मध्ये साभीष्टकार्यं च लिखेत्संवेष्टयेत्पुनः ह्रीं वीजैः पंचभिः पश्चाद्धीं वीजैरपि पंचभिः पंचभिः कामवीजै
श्च षट्कोणाद्दहनयोस्तरे अस्त्रं लिखेच्छक्तिवीजं मध्ये त्र्यस्रे स्मरं लिखेत् दक्षत्र्यस्रे कामवीजं साधकाख्यासमन्वितं नाम्ये वा अथ स्त्रिकोण
युसाध्यनामान्वितानि च दलमध्ये क्रमेण स्वविसर्गाणि विन्यसेत् ईकारं षट्कोणमध्ये तथा षट्कोणपार्श्वयोः हरिहर इति लिखेद्
वेदाद्यशायात्तत षट्कोणाग्रे शक्तिवीजं लिखेदेकैककान्तरं तन्मध्ये देववर्णीयाद्याद्येष्टनत्रयं चरेत् आदित्यान्तान्मातृकार्ण
त्रायवीथ्यो स विंदुकान् तकारादि स्वकारान्तान्यस्मिन्द्वादशवीथिषु तद्वहिश्चाष्टदलं कुर्याच्चतुरस्रद्वयं तथा नृसिंहवीजं दिक्कोणवी
जेविन्नाशयेत्तथा विदधीत स्वरं वेलां कोणप्रान्ते तु लेखिकां कुर्याद्देवाष्टलेख्यास्तास्तां प्राणास्तु षोडशः पत्रैकैकं तत्र शूलं तु कु
र्यादेवं तु षोडश भवनेशीयंत्रमेतत्त्रिशूलैरपि संयुताः अत्र देवीं यजेन्मंत्री पद्मस्योपरि शोभनं पद्मं द्वादशपत्रं च षड्विंश
केशरान्वितं वहिश्चतुरश्रादिकेन युक्तं कुर्यान्मनोहरं नवशक्तियुते पीठे संपूज्यावाह्य देवतां संपूजयेच्चन्दनाद्यैरुपचारै

मेरु० अवाप्नुतः अग्नीवासरवायव्यकोणेष्वग्रे हृदादिकान् यजेद्दृष्टं तथा ईशानकोणाग्रे मिथुनानिव गायत्रीमरुणाभासामरु
तं० णाकल्पभूषिता चतुर्मुखीं कैर्दैर्दण्डकुण्डिकामक्षमालिकां अभीतां विभ्रतीं नन्दनवल्लाणं पुरतो यजेत् सावित्रीं हस्तकमले शर
५३१ शंखचक्रगदाम्बुजान् विभ्राणां पीतवसनां केयूरांगदभूषितां किरीटहाररसनानूपुरैरूपशोभितां तार्क्ष्यरूपमयं विश्वं ततः को
णाग्रके यजेत् शुभ्रां त्रिनेत्रां मभ्यान्न शुभ्रवस्त्रविराजितां टंकाक्षसूत्राभयदवरयुक्तचतुर्भुजां सरस्वतीं यजेद्वायौ कोणे
वशं च नारदं लक्ष्मीप्रियाङ्कसंस्थां च यत्नालिंगनबाहुना पतिकामेन कमलेयन दक्षहस्तदरे पीतं वस्त्रं घटं रक्तकराग्रे वि
भ्रतं यजेत् आग्नेये कमलां केशवोरतिं सव्येन पाणिना आलिंग्य रमणं पद्ममनेन नटयन्तीं स्मरेत् वं इष्टकामं वाणगुणां सहितां
चापपरं जले पेशान्यां इज्येत् सदाशिवप्रराजं प्रियांवितं शूलिनं पाणयं कान्तावामाङ्कस्थकरांगुलीं माधवीं पूर्णकपालाढ्यां विभ्र
राजदिगम्बरं पुष्कले विगलेरत्नस्फुरद्वृषकपारिणं सिंदूरसदृशाकारां मदामदविभ्रमां हृतरक्तोत्पलामन्यपाणिना त
धजस्पृशं आश्लिष्टकान्तामरुणां पुष्टिमम्बरदिगम्बरां वह्निर्दार्दशां ब्राह्मीश्वरक्तां यास्यां यजेत् क्रमात् रक्ताम्बां नंगकुसमानित्या
वकुसमानरा अनंगकुसमातदङ्गवेग्रमदनातुरा गौरी च गगनातदक्षयाग्रगनलेखिका पद्माभयप्रमथिनी द्वादशी
शक्तिशोभरा वामेमान्तं अलोकेशाकुलिशादीश्च तद्बहिः अनेन विधिना मंत्री चार्चयेद्भुवनेश्वरीं सलक्ष्मीनिलयो भूयात्त्रि
दशैश्चाभिवन्दिनी ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि भुवनेशप्रणतनजदं सर्वापीठेषु संपद्मं कर्णिकायां च हल्लिखेत् साध्ययुक्तं षडलेषु केव

लेशक्तिवीजकं वहिर्वृत्तद्वयं कृत्वा वीथिकां च प्रवेष्टयेत् स्वरैः षोडशभिर्विन्दुयुक्तैस्तद्वाह्यतो लिखेत् भूपुरं यंत्रमेतत्तु वन्ध्या
नामपि पुत्रदं ॥ अथातो भुवनेश्वर्या वश्यकृद्यंत्रमुच्यते आदौ विलिख्य षट्कोणं मायां साध्यसमन्वितां कर्णिकायां षट्स्वलेषु त
द्वहिर्भूपुरं लिखेत् एतद्यंत्रं वश्यकरं पूजितं वाहुमध्यगं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि महद्यंत्रं चटागाले चतुरस्रं हयेनादौ लिखे
च्छ्रममङ्गुते साधकश्चांगुलेमध्ये यथा स्यान्नात्रविस्मृते प्रसादयेन्नतो द्वारे रेखाग्राणि तु षोडश प्रसारयेदंगुलानां चतुष्क
प्रमितानि च चतुरंगुलविस्तारकपाटेन तु मध्यतः आरभ्य वृत्तं संलेख्य पुनः समांगुलेन च एवं वीथीद्वयं तत्र जायते स
मनोहरं तत्राभ्यन्तरवीथ्यान्तके स्याराणि भवन्ति हि त्रिकोणं पंचकोणानि रेखासंपातयोगतः भवन्ति षोडशैवं हि ततो वा
ह्ये प्रजायते दलैष्टौ रसकोणानि शून्यगेहनिभानि च एतेषां मध्यभागे तु स्वतेत्र मरुकाष्टकं रेखासंपातयेत्तस्या रेखाः ष
ट्कोणकस्य तु वृत्ताद्वहिर्वर्तनीयाः समाग्र्यंगुलमानतः तयोरूर्ध्वं तु वलभीतल्यमेकांगुलांतरा रेखाग्रयोजयेत्तस्या यथा
पद्मदलाकृतिः दलानामूर्ध्वसंलग्नं समाग्रवृत्तं समालिखेत् एकांगुलांतरेणैव तद्वाह्ये वृत्तयुग्मकं कुर्यात्समग्रं सर्वांतर्वाले चट
येत्तगांगुलान्तरे आशानीमुखसंयुक्तं सकर्णं सुमनोहरं उर्ध्वं तु दयीले लेख्यं पंकजं नालसंयुतं अधोमुखं तत्सामुखे नालाष्टां
गुलसम्मितः एवं यंत्रशरीरं स्यादथ वर्णान्ब्रवीम्यहं श्रीं ह्रीं क्रौं च लिखेन्मध्यद्वयवयानेन संयुतं साध्यं साधककर्माणि शक्ति
वीजस्य मध्यतः वायव्यकोणाग्निदले ग्रीं लिखेदीशपत्रके क्ष्रौंकारेणादसे ह्रूं च ह्रैं वायव्यसमालिखेत् अष्टासु मध्ये ह्रीं कारादष्टा

मेरु॰
तं॰
४३२

ह्रौमितिमंत्रंलिखेत् ह्रः स्वाहेतिकपत्रेषु चतुर्थ्यंतमंत्रंलिखेत् अष्टास्रस्यान्तरालेतु पंचकोणाष्टकंचयेत् तत्रैशानीसमारभ्य बीजा
न्येतानि मंत्रंलिखेत् श्रां ह्रीं श्रीं ह्रीं च ह्रीं च श्रीं कोमेन क्रमेणतु पंचकोणान्तरालेतु त्रिकोणानां यदष्टकं ह्रींकाराद्यस्त्रिकोणान्तर्लि
खेद्दक्षिणाग्रदक्षिणे कामिनीरंजिनीसाहायककोणेतथैककं ततोलेख्यं मेरुकाष्टकस्य प्रथमे दले ईशानीन्द्रिप्रामारभ्य क्रमा
देकैकमक्षरं ह्रीं गौरी हृदयं पिंते दमंत्रं ई दलेलिखेत् योगेश्वरी हुँफट् स्वाहा ईशादेकैकमक्षरं ह्रींकारस्यातु लेखनीयो हे पा
र्श्वद्वयक्रमात् उदानमेव मंत्रंलेख्यं मन्त्राह्वानान्वयं परं उदग्दक्षिणशाखायां प्रवेशगमनक्रमात् ह्रूं ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रूं च ह्रूं च ततः प
श्चिमपत्रके ह्रूं ह्रूं ह्रौं ह्रौं च ह्रूं स ततो वृद्धिसमीरयोः प्रवेशनिर्गमाभ्यां चतुर्थ्यामित्यादिकं लिखेत् पूर्वे लेख्यं दक्षिणे टकूं हूं हां ह
त्रुमस्त्वाविता ईशानत्रैऋते लेख्यमेवं ह्रूं ह्रां मुखादिकं ततो लेख्यं नष्टदलमूलके स्वरकेक्रमात् हे ई स ऊन्यापि ह्रूं सुदीर्घ च विन्दु
न्तक्रमाद्यं नत्योर्लिखेत् ततश्चाष्टदले लेख्यं मां ह्रीं क्रौं च स्त्रिशास्त्रिशः तोरणाकाररूपेणाततस्तद्द्वारवीथिकां श्रां क्रौं मिति च वी
जाभ्यां समस्तां वेष्टयेत्परां अकारादि लकारान्तैर्विहायेम्मा लृकाद्यैः प्रदक्षिणां वेष्टयित्वा तृतीयां विधियकां पुनः लकारादि अकारा
न्तैर्वेष्टयेदिति लेखनं ऊर्ध्वं यन्त्रं भूर्ज्यपत्रे लिखितं रोचनादिभिः दक्षे भुजे तथा कंठे स्वशीर्षे वापि धारयेत् ततस्तस्य प्रयोगः स
र्वेषशागाम न जाम्रपि रोचने भमदः प्रोक्तः काश्मीरं सृगमन्मदः अष्टकं कस्य मान्त्रेत्र लिखेद्यन्त्राणि मंत्रवित् हृदिन्यष्टविधानेन
यंत्रमालिख्य तनुतः गुलिका समाख्यस्य प्रतिमां सिकृत्य संभवां कृत्वा वक्षसि विन्यस्य पात्रे संस्थापयेत्सुधीः त्रिसाडपरिपूर्णां

वश्यजयेच्च विधानवित् गंधपुष्पादिकैः सम्यग्वलिं रात्रौ निवेदयेत् तस्य दृष्ट्वा प्रत्यहं मंत्री शतमष्टाधिकं जपेत् ततो मंत्री समप्रष्टा
दिष्टां योषां समाकर्षयेत् पुनरेतल्लिखेद्भूर्ज्जे गुललीकृतमञ्जके जतुनाछुद्धनाम्नेन रञ्जते नापि मंत्रये वेष्टयेत्स्वर्णेन कल
शेनं प्रविन्यसेत् भुवनेशीतत्रभजेच्चन्नादिभिरुक्तवत् सहस्रद्वादशमिते तस्य दृष्ट्वा प्रजपेन्मनुं ततो दकेन शिरसा वा
प्रियं साध्येमयोषाश्च राजानं वाभिषिंचेत् तत्र हस्ते यंत्रमनुत्तमं आवध्नीयात्स्वयं मंत्री वटाश्वीर्वबने सह गतास्य परमारोग्यं
यतकान्तियशोलक्ष्मीव पुष्टिं च लभते सदा नात्र कार्या विचारणा यंत्रं कुम्भे समालिख्य प्रजयेच्च पुरोक्तवत् तं दृष्ट्वैव पलायन्त्याशु
भूतप्रेतपिशाचकाः समालिख्य च तद्यंत्रं सम्यक्पूजादिसाधितं धृतं भटेन सङ्कटे कृते रिपुसंकटे विपन्महाभटाकुला
जयलक्ष्मीयुतो भवेत् ॥ अथात्र भुवनेशाख्यं प्रोच्यते यंत्रमुत्तमं आदौ कुर्याच्च षट्कोणं कोणवज्रसमन्विताः मध्ये समाध्ये मायां
च लिखेत्कोणेषु तां पुनः वृत्तत्रयं वहिः कुर्यात्तत्र वीथीद्वयं भवेत् वेष्टयेन्मायया वीथीद्वयमेतत्तु भूर्ज्जके श्रीखण्डरोचनाद्यैः
लेख्यं वशजयप्रदं दद्याच्च मनसोऽभीष्टं वाहोवा हृदये धृतं मायास्थाने न्यमंत्रवा भुवनेशः समालिखेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मि भुवनेशास्त्रयंत्रकं अष्टपत्रे लिखेत्पद्मं कर्णिकायां समालिखेत् ऐं ह्रीं क्लीमिति बीजानि त्रिधा तत्केशरेषु च लिखेत्स्वरान्यत्र मध्ये
कादिवर्गाष्टकं लिखेत् भूपुरं च वहिः कुर्याल्लिखेन्नागवच्च धारयेत् तुतवांछाप्रदं यंत्रं संपन्न‥नमिदं परं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि
लक्ष्मीयंत्रं रमाप्रदं भूर्ज्जपत्रे लिखेत्पद्मं कर्णिकायां धुवं न्यसेत् तत्पार्श्वे लिखेत् क्लीं ह्रीं कामं साध्यमनामव तत्केशरेषु संलेख्य

मे त॰ श्रीँ ह्रीँ क्लीँ विदिगष्टके लिखेद्द्वादशपत्रेषु क्रमादेकैकमक्षरं वावेमायांरमांकामं हसरौं इति कूटकं जगत्प्रसूत्ये हृदयं द्वादशा
तं॰ र्णां मन्त्रस्त्रयं तद्वाह्ये षोडशदले केशरेषु द्वयं द्वयं ककारादि सकारान्तं द्वात्रिंशद्वर्णकाल्लिखेत् तारं ह्रीं कवचं खेचक्केते
५३३ स्त्रीं हूं ततः परं हंस ह्रीं फडिति सर्वार्णां सवितामंत्र ईरितः यंत्रमेतन्महालक्ष्म्याः प्रोक्तं संपत्करं परं सर्वसौभाग्यदं चापि सर्वदुः
खविमोचनं ॥ अथान्यद्धायंत्रमथो वक्ष्ये साधकेष्टदं षट्कोणमध्ये साध्याख्यं भुवनेशीं समालिखेत् श्रीं ह्रीं क्रौं ऐं क्लीं वमौं वषट्
लेषु लिखेत्क्रमात् वहिर्द्वादशपत्रेषु वर्णानेतान् क्रमाल्लिखेत् ॐ श्रां क्रौं हृदि परमेश्वरि स्वाहेत्यतः परं वहिर्वनाविकार्याणि तत्र
स्यान्त्यवीथिकां ह्रीं ह्रीं क्लीं ब्लूं सग्धङ्गत्यैः कामवीजैः प्रवेष्टयेत् द्वितीयवीथीं हल्लेखा नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहेत्यकादशार्णैस्तेष्टये
न्मातृकार्णैः तृतीयां तद्बहिः कुर्याद्भूपुरं श्रीवशंकरं ॥ अथान्यद्वक्ष्ये पद्मावत्यायंत्रं च मन्कृते षट्कोणे विलिखेत् क्लिं कोण
क्रमाल्लिखेत् पद्मावति स्वाहा इति मातृकाभिः प्रवेष्टयेत् तद्वाह्ये वृत्तमेकं च यंत्रमेतत्त्ववप्रदं ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि वनिता
वग्रहाभिधं यंत्रं लेख्यं स्वर्णपत्रे यद्वा गाढेडकूलके यामोत्त्रराः प्राग्परा रेखा नव समालिखेत् भवन्ति कोष्ठकास्तत्र चतुः
षष्टिमिताः समाः वर्णास्तत्र च तः षष्टिरेते रेखाक्रमेण च श्रीमामामायामसा श्रीसानोयाजेजेयानोसा मायालीलालालीयामाया
जेयाजेलालीलीलाजया एवं प्रस्तरये न्यक्षिवतश्चैक तत्र नन्तरं अन्त्यकोष्ठात्रयं वर्णा इहं सहं समालिखेत् एते देवालोकयुग्ममेवं
यंत्रप्रस्तरणं तस्य वाह्ये चतुर्दिक्षु विलिखेन्नवितामंत्रं ॐ ह्रीं हूं खेचक्के तं स्वाहा हूं तं ह्रीं फट् मन्त्रमीतः वनितायाभाववर्णा

त्वद्वाग्भवतत्स्तकं वैंबीजेन समावेष्ट्य ततस्तेनावेष्टयेत् निखातमेतद्यस्मिंश्च खातेभेतत्र सततं हृष्टयः सर्वोपद्रवनाशश्च स
र्वदा मंगलं भवेत् ॥ अथान्यत्त्वरितायास्तु मनोज्ञं यंत्रमुच्यते एकाशीतिपदं चक्रं लिखित्वा तस्य मध्यमे कोष्ठे लिखेत्तु कारं तत्सा
ध्यनामास्य चोदरे तत्कोष्ठकाच्चतुर्दिक्षु लिखेत्कोष्ठचतुष्टये जंभेंववववयादितो एकैकमक्षरं वशकोणतः आग्नेयान्तं लिखेच्चक्रे
कं सर्वार्थं मध्यमाद्विना एवमेव च तन्नैऋत्यादिवायव्यान्तेषु तल्लिखेत् तं मालिकान्ततद्बाह्ये कुंभं कुर्यात्सुशोभनं तस्य मूलमुखे चापि
लिखेत्पद्मं समाहितः कुंकुमेनालक्तया चापि लिखितं स्वर्णपट्टके एवलेखमने चापि लेखन्या स्वर्णजातया संपूज्य जपसंसिद्धिं सा
धयेयत्नतत्त्रवे भवेल्लक्ष्मीरतिस्फीता नीरोगाश्च प्रजास्तथा गजाश्च पशवस्तस्य प्राणिनः सुखिनो भृशं भूतप्रेतपिशाचा
दिपीडासु विदृयादिदं अलक्ष्मीशान्तये चरणस्सिद्धये सर्वसंपदे कृत्याभयग्रहत्वेड विनिवृत्तये पुत्रपौत्रैश्वर्यदीर्घायुष्यसंसि
द्धयेपि च एतद्यंत्रोत्तमं प्रोक्तं त्वरितायाश्चदार्गले ॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि त्वरितायंत्रमुत्तमं कृत्वाष्टदिग्दलं पद्मं कर्णि
कायां समालिखेत् ह्रींकारं तस्य मध्ये तु साध्यनाम समालिखेत् क्रमाद्दलेषु विलिखेद्ध्रींकाररहितं मनुं त्वरितायाः बहिः कुर्यात्सु
क्रोणं तद्बहिश्चरे भूपुरं यंत्रमेतत्तु कृत्याद्रोहग्रहान्हरेत् चोरव्यालादिकभयं जयेन्नैतद्धारयेच्छुभे रणजयः स्यात्संग्रामे विवादे
विजयेस्तथा ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि त्वरितायाश्च मत्कृते नवव्यूहाभिधं यंत्रं नववर्गादिनामकं साधके प्रोक्तफलदं तत्प्रकारो
निरूप्यते कृत्वा चाष्टदलं पद्मं कर्णिकायान्तु ह्रीं लिखेत् तस्यां मध्ये लिखेन्नावं तन्मध्ये साध्यनामकं ततश्चाष्टदले लेख्या मौं ह्रीं फ

मे.त. ह्रूंकारवर्जिते शेषमंत्राक्षरं कोष्ठेन न्यसेद्वेष्टयेत्ततः ह्रींकारैस्तस्य वाह्ये तु लेख्या वांकारस्थं लिखेत् कुंभं कुर्याद्बहिस्तस्य प्रथमे
तं. यंत्रमीरिते एकमुख्येषयंत्रस्य कर्णिकायां समालिखेत् ह्रींकारस्योर्ध्वरेविधानतृतीयार्णस्मसाध्यकं तदानासादिवर्णास्त्रप्राग्व
५८ ५३५ न्त्रेषु संलिखेत् ह्रींकारमध्यफट्कारोयदास्याबुत्तदालिखेत् ह्रींकारपुटितान्वर्णानोंकारान्तान्दलेषु तु नवमेद्रमिदं यंत्रं
नामवर्णादिमेदतः सर्वरक्षाजयं वश्यं देवदुर्हणनाशनं लभेलक्ष्मीयशोधान्यवासांसि च समाप्नुयात् ॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि
तरितायंत्रमद्भुतं तिर्यग्भृगुर्ह्ल्वाटयौवरेखानत्रनकोष्ठका एकादशानांवर्गेणतलारेखाग्रकेषु तु त्रिशूलानि लिखेन्मध्य
कोष्ठके प्रणवं लिखेत् तस्य मध्ये साध्यनाम च तद्दिक्कोष्ठकेषु च प्रवेशमार्गान्वा विलिखेत्संवपंवाद्रागणि च तः स्त्रीं हूं ठं तथा फड्
बाह्ये प्राकारके ततः ईशानकोणादिलिखेत्क्रमात्कोष्ठेषु पंचसु आमध्यान्तं ध्रुवं वर्म देवक्रेट्टनिवर्णकान् एवं चतुर्षु कोणे
षु ताबंटवालिखेत्ततः सध्यासध्यतथाहूं खेचक्रेवर्णा च तत्त्वयं एवं द्वितीयप्राकारे नारं कोणाद्बुतत्त्वये हूं देवेति त्रयो वर्णा ले
ख्या वामे च दक्षिणे एवं तृतीयप्राकारे कोणेषु प्रणवं लिखेत् हूं खेवर्णाद्ध्य सध्य मय सध्यान्त था लिखेत् पुनश्चतुर्थे प्राकारे लि
खेन्नारं बयास्त्रियोः हूंकारं पंचमे लेख्यं प्राकारे केवलं ध्रुवं भोगजोनावेत केवलं भाग्यकाम्यया मायाह्रीनोंद्धरादिवर्णान्तरिता
या मनोः क्रमात् ईशानकोणात्प्राकारप्रदक्षिणक्रमेणाव प्रवेशमार्गतः सर्षणस्त्सामंख्यावृत्तिर्भवेत् सलजन्मं यंत्रवर्ष्यसंपातात्
परिस्रुते देवग्रहार्त्तिहरतिजयेलक्ष्मीयशःप्रदे ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामि तरितायाविनिग्रहो शत्रूणांयद्धमं यंत्रं यत्नतः

पिचक्रुठिते एकाशीतिपदं चक्रं लिखेन्नमध्येकोष्ठके रेफोरेमाध्यनाममनिर्गमेनदिशास्व चतुर्ष्वपि लिखेद्बीजचतुष्कं
नंनिगद्यते ग्लूं ग्लौं क्लूं हूं ततश्चैशानकोणतः कालिकामन्त्रं समालिखेच्छ्लोकत्रयं तथाग्नेयादिकोणतः एवं पुरोहृद्यं यंत्रे लिखेता
हाततः पुन वेष्टयेयमंमन्त्रेणाभिचार्यस्त्वनुमान्भवेत अभिचार्याय दासीसात्रदानार्थमंत्रके कालिकायास्वमन्त्रनावाए
तोवेष्टयेन्नतः यंरंभंवेष्टयेद्वहिं कालीयममन्त्रयथा कालीमारलतीमातीकालीनमोदह्मोनली मोदोदेननदेमोमारद
नेतवनतर यमाधारयामायमाठोमठठमोढमा वामोमूर्तिरिमुमोवाठठलीवनलीठठ सीमपदेश्यवाशाववसेवा
प्रस्त्रेरेपिवा विषमस्थासमालेख्य लेखन्याकाकपिच्छया कास्यादिशक्तिदेहला वाममागे प्रसूरयेत आभिचार्य्यः पुमान्यस्यास्मि
वेद्यास्तमनथालकः निखातिनंचवरेवेक्ष्यत्रोर्व्याधिकरंभवेत एविंतकरिवतायः पुत्रस्त्रीविपुतनन्कृत।। अथान्यंसंप्रवक्ष्यामिद
शारीनांविनाशनं नरितायायंत्रपरमूर्द्धीवाघाष्टकोष्टकं मंत्रीनेशाग्नेर्न्यादिगाधंकालिकामन्त्रं विलिख्यायमंत्रेणवे
ष्टयेत्तीयतेयदि स्त्रीणामर्येतदामंत्रयममसाध्यान्तेरेलिखेत कालीमंत्रेणावगुंठयंरंभंवेष्टयेद्बहिः लेपनीयंविषैस्तत्रवस्त्र
टाग्ड्रीकया पुनः कपिकच्छापुनर्ल्लेप्य जमवध्यान्नदयोमुखं लवणंवाघरामस्त्रप्रशावान्त्वविवत्रवः श्मशानांगारनिंवाघ्यनि
पामीगेहस्थमकः विषाख्यंसमकं वैतटन्नक्रेष्वपियोजयेत कोष्ठमध्येतुनामानिबहूनांप्रलयोन्यथा एतयंत्रेस्थितंयत्रतत्रा
लक्ष्मीगरेस्समा उन्नमश्चमहामारीतमाध्यानतत्रजायते ।। नथातसंप्रवक्ष्यामिवगलायंत्रमद्भुतं मर्ध्यपत्रेसमालेख्यंतारो।

मे रु. न्मत्रानिशारसा षट्कोणान्तस्य मध्ये तु वलयाकारतो लिखेत् षड्विंशदक्षरं मंत्रं वगलायास्तदुच्यते तारं लज्जां च वगलामुखी स
तं. र्वपटं वदेत् दुष्टानामिति वोच्चार्य वाचं मुखं पदं स्तथा ह्लीं भयजिह्वां कीलय बुद्धिं विनाशय ह्लीं ॐ स्वाहान्तो यं मनुः प्रोक्तः सा
४३५ ध्यनामस्तु वेष्टकः वेष्टयेत्पीतसूत्रेण कुलालस्य घटं हि यजेत् वंक्रमस्य समारोप्य भ्रामयेद्वा षण्मेव तत् तु षमकारयेन्न च हरिताले
न लेपयेत् तन्मध्ये निःक्षिपेद्यंत्रमारूढं वृषभोपरि नामायां निपेद्रु पीतवस्त्रेण वेष्टयेत् वाह्योपचारसूजाभिः स्वगृहे
435 ते प्रपूजयेत् अर्च्चयेद्यंत्र वत्सकालं साध्यनाम्नात्र साधकः दुष्टानां स्तंभयेद्वक्रं सा ता दा वसु तेरपि ॥ अथान्यद्वगलायास्तु वद्यते
यंत्रमन्त्रं मे पद्मे वा पञ्च पाषाणे ह्लींकारपुटितं लिखेत् साध्यनामान्यत्र रसहरिद्रानालके स्ततः सर्वमंत्रेण संवेष्ट्य वोर्हं त्रि
मं. वलयं लिखेत् गर्भस्तिं गतिस्तंभं कुर्यादनेन संशयः व्याघ्रापुपदे वेग्रामे गति न्न स्थापि वारयेत् ॥ अथान्यद्वदाने यंत्रं प्रमशा
नस्य मध्ये मस्वे दृष्ट्वैर्वर्णरमानीयगृह्णी त्वा वामहस्तके लिखेद्दक्षिण हस्तेन प्रमशानांगारकेन च साध्यनाम ठकारेण समप्रथावा
भिमंत्रयेत् कृत्वा तु प्रस्तरं कं समाकृम्यो ग्लौं बीजमालिखेत् षष्ठ्यन्तं साध्यनामानं मुखं स्तंभय वा लिखेत् अनेनैनतस्यबीजस्य ऋषि
स्याकारवेष्टने तद्बहिः स्वरं विंशांहं ग्लौं बीजमालिखेत् साध्यनामादेरंमंत्रां षड्विंशाणकेविद्यया षष्ठ्यन्तं साधकं प्रोक्ता मायंते सं
बोधनान्तकं मां भूलेति दिक्षु ग्लार्थं पीतसूत्रेण वेष्टयेत् खनपिता परं तत्रं चत्रीतमण्डलमालिखेत् पीतपुष्पैः समभ्यर्च्य कार्यामुच्चा
टयन्सते वामपादेन तं गर्जेंकुलालस्य मृदी समं भस्मीकुर्यात्कुंभकेनन्तृणं स्तंभः प्रजायते ॥ पादस्तंभमथो वक्ष्ये शत्रूणां प्र

स्यावहं पाषाणेवाथपट्टेवाद्वौद्वौपादौसमालिखेत् वनर्द्दित्वनौवक्रं त्रुटितावविवनिःकलौ अयोरंग्रमिलितंतेनक्रमोद्दीपः
समंततः वामदक्षिणमेवंयाद्वौद्वौपादौप्रकल्पयेत् नामसाध्यस्यषष्ठ्यन्तंगतिस्तंभयेतिच मध्यभूवीजमालिख्यवाकेनाने
नवेष्टयेत् पादशाखान्तदग्रेषुतयोर्मध्येतग्लौंलिखेत् हयतन्त्रंसंपुटीकृत्यवेष्टयेत्पीततन्त्रभिः शाल्मीयास्ततेलेनत्रुद्वयेनवात
मध्यतः यंत्रन्तुवामहस्तेनतत्रस्थाप्यप्रपूजयेत् पीतपुष्पैलड्डुकान्नैवीर्य्यस्तंभप्रजायते ॥ अथान्यत्तुलिखेद्यंत्रंश्मशाना
गारकेनच श्मशानखर्परेमध्येग्लौंकारत्रितयंलिखेत् साध्यनामान्वितंकर्म्मत्रिराहृत्यात्पूर्ववत् वेष्टयेत्तुत्रिवीजानिवामहस्तेन
संखनेत् भूमितत्रन्यसेद्यंत्रंखर्परेणतदपोमुखं क्रमयेद्वामपादेनमलोत्सर्गन्नह्यहितः कुर्य्यान्नदात्रिसप्ताहंस्यान्मुखस्तंभोनसं
शयः क्रियतेयस्यस्तंभार्थंतत्रतन्त्रमथतेखिलं स्वर्णपत्रेसमादायलिखेत्साध्यन्तुनामतः आद्यन्तैःतुलिखेद्वीजंत्रिविधंचोत्त
रंलिखेत् वामहस्तपुटंकृत्वाकरवीरोपकत्नकान् सप्तसंख्यैकन्नैकैस्तद्विनावापिपुटीकृते पृथक्कुर्वियांसमन्त्रार्य्यनामसाध्य
स्यसाधकः भावमध्येदिपेत्तन्त्वसौवीरेणाचक्रयेत् स्वर्णहारितटेशोन्नवायव्येचैककोणके वामहस्तेखनेन्नवान्तंवामपादेन
पूरयेत् गतिस्तंभकरःशत्रूणांप्रत्ययावहः यंत्रेचोनवातितेशत्रुर्यथास्थःप्रजायते ॥ तथान्यत्संप्रवक्ष्यामिदिव्यस्तंभमहा
द्भुतं यंत्रस्थानेभवेद्दिव्यंतत्रसाध्यस्यनामतः आरग्वधस्यपत्राणिमरिचान्यपितथापरिमर्दिव्यानिकृतदोषोविशुध्यति
उत्तरावारुणीमूलंसमविषाभिमंत्रितं जलमध्येततन्दिमानेनैवस्नाणमाचरेत् महाकृतस्यदोषस्यकृतदिव्योविशुध्य

मे॰ तं॰ ४३८

ति ॥ अथान्यदीपमार्गेण राज्ञीं कृत्वा तु मण्डले भूर्जपत्रे समालिख्य शर्वरीं कृष्णकेन च दीपं प्रज्वालयेद्यत्नात् कपिलाज्येन भूरि
ते तावत्तद्दीपये दीपं यावद् दृष्टिं प्रपश्यति एकान्ते कथितं भद्रे कामना प्रत्ययावहा ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि नानालंभकरं
परे पाषाणपट्टे पट्टे वा हरिद्रोन्मत्तनारकैः लिखेत्पत्रं तत्र नाराह्वहीयोमत्तके लिखेत् लिखेन्नाम च तत्पार्श्वे प्रणवौ समावे
लिखेत् पराबीजाष्टकं लेख्यं प्रतितत्पार्श्वयोः चतुरस्रद्वयेनैव कुर्यात्तद्बहिरष्टकोणकं आग्नेयादिककोणेषु रेखाग्राण्यष्टव
र्द्धयेत् तत्र वज्राष्टकं लेख्यं दिग्रेखाग्राणि वर्द्धयेत् तदग्रेषु त्रिशूलानि भूबीजं तत्र मं लिखेत् त्रिशूलमध्यरेखायाः पार्श्वे शूलस्य
पार्श्वयोः वज्रस्य पार्श्वयोश्चापि जायन्ते जितमानतः अष्टकोणाद्बहिर्वृत्तं चतुरस्रं ततः समालिखेत् अनन्तवीथीमातृकाभिर्वेष्टयेत्
शिरमायया क्रींकाराभिधया वाग्भ्रान्नीयांत्तन्निरोधयेत् क्रोमित्यंकुशबीजेन नादसंमिलितेन त्रिणा ततो हिर्वेष्टयेत्सम्यक् कुं कुठवे
ष्टभिः पुनः प्राक्रोकूर्मषट्कं शरहर्णावगालावामतनान्तथा गर्भस्तंभं गते निस्तंभं लिखितावगाढमागमेन पाषाणे च सप्तपिनात तत्रे
वींप्रष्टजयेत् अवश्यं जायते स्तंभो गतेन गर्भस्य वामतना विवादे यंत्रमालिख्य भूर्ष्णैतैरेव च त्वचिभिः कुंभकारस्य चक्रांभ्रमन्त्रीविप
रीतगां मृत्तिकां समुपादाय वृषभं कारयेत्तथा यंत्रं तदुदरे न्यस्य तारकेण विलिप्य च तत्राश्यां विनिःक्षिप्य पीतरज्जं निजेगृ
हे अर्च्चयित्वा च तत्काले नित्यं पीतोपचारकैः दृढं स्तंभयेदेवमथवा चस्यतेरपि यन्नादिकविवादेपि वादिनो बंधयेत्स्व
वे ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि सर्वयंत्रप्रसाधकं शिलातल हरिद्राभिर्मे विमत्रमसमन्विते ॥ निजरक्तपटे लिखे

त् साध्यनामवषट्युक्तं कुंभकेनववायुना गतेर्ध्याविस्तयासामैः सैन्यस्यास्यादिकस्यैव स्तंभनं जायते वश्यं साधकस्यनवान्यथा ॥
अथान्यं संप्रवक्ष्यामि पुष्टस्तंभकरं परं शिलातालं हरिद्राभिः करपत्रद्वये लिखेत् कोकिलाक्षस्य लेखन्यास्तंभने विपुनामव
त्रिष्टकारैः समावेष्ट्य तद्बाह्ये पार्थिवं पुरं वज्राष्टकयुतं कृत्वा मायाबीजेन वेष्टयेत् त्रिधा चांकुशबीजेन वेष्टयेत्संपुटं दयाः
कंटकैर्वन्धयित्वा च वल्मीके स्थापयेत्ततः पाषाणैसंस्मगारुर्ध्यं तत्रपुष्टं समारभेत् गतिवाग्रसनास्तंभः शत्रूणां तत्र जायते
वश्यश्च जायते शत्रुर्बीटोचनथाजयः ॥ अथातो जलदिव्यस्य स्तंभनं वक्ष्यतेधुना लिखेद्विषरक्ताभ्यां यंत्रं कृत्वाकर्परे वि
ग्याविदर्भितं नाम जलमध्ये विनिःक्षिपेत् सिक्थवकेन समवेष्ट्य दिव्यस्तंभनमुत्तमं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मारणं यंत्रमुत्तमं
लिखेद्विषरक्ताभ्यां कर्पटे तु श्मशानजे विदर्भितं शत्रुनाम वगलामन्त्रनाखिलं श्मशानमृत्तिकाभस्य रचितायां तु पुत्तली
नस्या हृदि विनिःक्षिप्य विधांस्त्वानतो हृदं षड्भिः शटरोमवार्णी कंटकांस्तत्र कीलयेत् प्रतिमाटुत्तराशत्रो र्जायते तीव्रवेदना
सर्वांगेमीयते विज्ञेन वाव्ययस्यकस्य चित् ॥ अथात उग्रताराया संग्रामजयदं स्मृणु लज्जास्त्रीकवचं चास्त्रैतारः पंचार्णकैः पुटं
साध्यनामलिखेन्मध्ये षट्कोणास्ततमुर्जके लाक्षारसेन तद्बहस्सरैरावेष्टयेत्ततः वहिरष्टदलं कृत्वा कवर्गापष्टकं टले वेष्टि
तं पीतवस्त्रेण जतुनापरिवेष्टयेत् वध्नीयात्पीतसूत्रेण पश्चात्कंठभूषणं स्त्रीणां वामभुजे वद्धं नराणां दक्षिणे भुजे
वंध्यापि लभते पुत्रं निर्द्धनो धनवान्भवेत् इयं रक्षा पुरा वद्धा रक्तार्थं गौतमादिभिः कौन्तेयं पार्थिवैरन्यैः संग्रामजयकांक्षिभिः

मे॰ इतिनीलसरस्वत्यायंत्रमेतदुदीरितं ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामिवाराह्यंत्रमद्भुतं विलिख्यतारेसाध्याख्यंग्लौंवीजेनप्रवेष्टयेत्
तं॰ ठकारेणवसंवेष्ट्यभूपुरंपरितालिखेत् अष्टवज्रान्वितंवज्रप्रान्तेप्रणवमालिखेत् वज्रमध्येसाध्यनामलिखेत्कर्मसमन्वितं
५३७ पुरावीजेनसंवेष्ट्यभूपुरंमूलविद्यया ॐऐंग्लौंऐंनमःप्रोक्तानन्तेभगवतीतिच वार्त्तालिवाराहिवराहमुखिवाग्भवं
ग्लौंऐंअंधेअंधिनीतितिनमोरुंधेचरुंधिनी नमोजंभेजंभिनीतितिनमोमोहेतिमोहिनीस्तंभेस्तंभिनीतितिनमःपुंग्लौंववाग्भवं
सर्वदुष्टप्रदुष्टानांसर्वेषांसर्ववाक्स्वरेत् चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तंभंकुरुद्वयं शीघ्रंवश्यंकुरुकुरुऐंग्लौंऐंठठत्तद्वयं
हुंफट्स्वाहेतिमूलाख्याविद्यावेदेणवर्णिका वहिर्वृत्तत्रयंकृत्वाक्रौंवीजेनाद्यवीथिकां पकारेणद्वितीयांतुवीथिकांपरिवेष्टये
त् एतद्यंत्रंसमालेख्यरक्तैकौलालपुरवर्परे कृष्णपक्षेसमभ्यर्च्यनिःक्षिपेत्पयसिवेश्मनः रिपुमुच्चाटयत्कीलंक्षिप्तंवर्षशतान्य
पि वाटिकेमंत्रमालिख्यवाटयेत्समरान्तरे कृत्वातद्वसंत्रस्तापलायन्तेविरोधिनः ॥ अथवैतन्मताकासंयुध्यतोवैरिभिःसह
पतत्स्वहिषसर्वेपलायन्तेनसंशयः पाषाणेलिखितंराज्ञापातपृष्ठेषुनिःक्षिपेत् संसृजितमयोवक्रेवावस्तंभयतेद्विषां
तापकार्याणिनिदितंजलेदोषप्रदंभवेत् साध्यदन्तनखागर्भसंशत्रूणांडःखदायकं ॥ अथातस्संप्रवाराहयंत्रंवदेवमद्भुतं
कृत्वात्रिकोणंषट्कोणंषोडशारंवसुच्छदं दशारद्वितयंपंचदशारंभूपुरद्वयं त्रिकोणेकामवीजंसंवाग्भवंसमपगालिखे
त् षट्कोणेसर्वतोऐंश्रांश्रींक्रोंहूंकंमालिखेत् लिखेत्षोडशपत्रेतुप्रोक्तउच्चाटभीत्रया उच्चाटनेसंरीवापिशोषिणींशोषणेस्वरीं

मारणींमारणेश्वरींचभीषणींभीषणेश्वरीं त्रासिनींत्रासिनीश्वरींचकंपिनींकंपिनीश्वरीं आज्ञाविवर्त्तिनींपश्चादाज्ञाविवर्त्तिनीश्वरीं
वस्तुजातेश्वरींचायसर्वसंपादिनीश्वरीं वाराहादिकान्त्वष्टदलेभैरवीसंपुतान्यसेत दक्षिणेविन्यसेन्मन्त्रबीजंषड्बीन्दिगीश्वरी
लेंरमेंदंततनोवैयंसेंहंश्रींह्रींमितिक्रमात द्वितीयेदशपत्रेतुवज्रादीन्याधुधानिच तिथिपत्रेतुवाराणांमूलमंत्रंसमालिखे
त ॐह्रींनमस्सर्वाराहिद्रौरेसकन्नविसर्गयुक् ठद्वयंवह्निजायान्तोमंत्रःपंचदशाक्षरः पत्रेपत्रेपुनःसमस्तमायन्त्रयौःप्रवेष्टये
त भूपुरस्यचतुःकोणेषुवज्रंषट्पिवंलिखेत भूर्जादौयंत्रमालिख्यजपसंपातसाधिते बाहौदैविधृतंयंत्रंध्यानाल्लोकोकीर्त्तिपते
सुवं वहुनाकिमिहोक्तेनवाराहींह्रींप्रयच्छति॥ अथवक्ष्येमातृकायाःयंत्रंरत्नाकरंपरं मकारमध्येविलिखेत्सकारंसाध्यसंयु
तं तद्वाह्येष्टदलेपद्मंकेशरेषुस्वरान्लिखेत षरीर्वयुक्तकारेणवहिस्तद्वेष्टयेत्पुनः रोचनाकुंकुमाभ्यांतुभूर्जपत्रेलिखेदि
दं रत्नाभवतियैरेतद्धृतंस्वर्णादिवेष्टितं ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामितारायंत्रंतुसिद्धिदं भूर्जपत्रेलिखेद्यंत्रंमरक्तकरसेनतु
षट्कोणमध्येॐह्रींस्त्रींहूंफट्वर्णान्साध्यकान तद्वहिश्चाष्टपत्रस्यकेशरेषुदिशाःस्वरान पत्रेषुकायषट्वर्गान्वहिर्भूपुरमालि
खेत पीताम्बरेणसंवेष्ट्यवध्नीयात्सदस्तत्रतः शिशूनांकंठतोवद्धेरक्षाकृद्धुतभीतितः वामवाहौतुनारीणांपुत्रंगतिप्रदंतुकु
तं दत्तवाहोन्तर्णांवद्धंनिर्द्दनानांधनप्रदं ज्ञानदंज्ञानभीतूणांराज्ञांतुविविजयप्रदं ॥ अथातोभुवनेश्वर्याविशेषकृद्यंत्रमुच्य
ते चतुरस्रद्वयेनैवकुर्यादष्टदलेवुधः साध्यनामयुतांमायांलिखेन्मंत्रपुनस्ततन वेष्टयेत्स्वरसेनैवतत्कोणेषुवंलिखेत

मे॰ चतुरस्रस्य भूर्ज्जे तु रोचनाकेसरेण च जातीकाष्ठस्य लेखन्या वेष्टयेत्कुङ्कुमरसं मतं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि यन्त्रं मृत्युंजयाभिधं
तं॰ अष्टपत्रे लिखेत्पद्मं कर्णिकायां समालिखेत् ॐ जं तत्र साध्यनाम सम्पुटाकारेण विदर्भितं विदर्भः सत्तनिर्द्दिष्टो लिखेत्तेषां द्वयान्त्र
५५ ५३८ रे जं ॐ अन्ते पुनर्ल्लिखेत् तद्योलेसमालिखेत् साध्यनाम तत्र मध्ये केसरेषु द्विशः स्वरान् ॐ जं स इति बीजेन स्वरहंसौ संपुटं लिखे
त् स्वनामाष्टस्य पत्रेषु दलाग्रेष्वष्टवर्णकान् कादिकान्विलिखेद्बाह्ये भूपुरेण च वेष्टितं ह्रौं यो विलिखेत्तस्मै लं लोहं सोलिखेद्
438 टे भूर्जपत्रे ष्टगन्धेन धारयेद्यो ऽस्य वेष्टितं विषज्वरशिरःशिरोरोगनाशनं श्रीजयप्रदं कान्तिपुष्टिप्रदं वश्यं सर्वकामार्थसाधनं
अपमृत्युभयं तस्य दुर्मृत्युश्च न जायते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सौरं यन्त्रोत्तमं स्मरः चतुःपत्रस्य पद्मस्य कर्णिकायां समालिखे
त् समाध्यं प्रणवं ॐ ह्रीं हंसः पत्रेषु संलिखेत् एकैकमक्षरं तस्य बाह्ये ष्टदलमालिखेत् ॐ घृणिः सूर्य आदित्याय वर्णैकैकं दले दले
वृत्तद्वयं ततो बाह्ये मध्यवीथ्यां समालिखेत् सविन्दुमातृकावर्णान् बहिर्भूपुरं लिखेत् भूपुरस्य चतुःकोणे ॐ ह्रीं ह्रीं सः समालिखे
त् सौरयन्त्रमिदं नृणां सर्वामयविनाशनं तेजःप्रतापसौभाग्यपुत्रायुःकीर्तिवर्द्धनं धनधान्यप्रदं वश्यं सर्वरक्षाकरं परं इदं
यन्त्रं करे स्थवा जले स्नानं समाचरेत् रसाहाज्वरनाशः स्यान्मूषरोगस्त्रमासतः कुष्ठं षण्मासतो याति शीतलादिर्न जायते ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि ज्वरशान्तिकरं परं अथः कोणं लिखेदादौ त्रिकोणं भूर्ज्जपत्रके रकषमरयापुनः श्रीकारेण सविन्दुना
श्रीकारपादे त्रकारस्तु टचिन्तामणिस्त्वयं अस्य मध्ये साध्यनाम लिखेत् बाह्यतः पुनः ऊर्ध्वकोणे त्रिकोणं तु लिखेत् वेष्टयेत्पुनः

अष्टवर्णेन मंत्रेण संस्रवेन्निवसः पुनः स्रावयेत्त्रिपुनः सप्तमंत्रोष्टार्णः प्रकीर्त्तितः एषएवभवेद्दत्ताविषज्वरेविनाशने वा
नर्थिकादिविषमज्वरनाशकरः परं ॥ अथातश्चक्रनक्रक्लायायंत्रंसर्पनिवारणं षट्कोणंविलिखेन्नस्यमध्यएर्ब्वादितःक्रमा
त् नामंचक्रनक्रक्लेचस्वाहासमादरोमत्रः मध्यएर्बक्रमेणैवलेख्यमैकैकमक्षरं अस्तरेलिखितंगेहेपूजितंपन्नगान्भयान्
निष्काशयेच्छतंदेहेनाशयेद्विविधंविषं ॥ अथातसंप्रवक्ष्यामियत्रंशत्रुभयापहं ॐह्रींचमेरवलेस्वाहासमार्णोमन्त्रमंतः
लिखेन्मानवत्रषट्कोणेशत्रुसर्वनिवारणः सम्पद्भवतिष्टतोगेहेकलहादिनजायते ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिडाकिन्यादिनिवा
रकं लिखेन्मध्येममाभीष्टंपनसाभिमवंलिखेत् नाम्त्रयंत्रयंवोर्द्धाधरयोपार्श्वयोर्लिखेत् मायात्रयंत्रयन्नस्यसंमवंचनद्
र्हतः चतरस्त्रत्रयंकुर्यान्प्रतिलोममवंलिखेत् नसोर्हदतिणाशादौचनरस्त्रनरसंज्ञान् चतरस्त्रत्रयंकुर्यान्निर्हृदंमेलये
त्पुनः लेखाहयेकोणेषुदक्षणेनेतद्विधानवत् यंत्रस्याभिमवंलेखंह्रींकाराणांहयंहयं चतर्द्दिक्षयतद्वाह्येचतरस्त्रत्रयंच
रेत् प्रतिलोमंलिखकूटंनम्नलग्रेदिगष्टके जरवाईनाटविंडप्रक्राकूटमष्टौदितं हंडीमध्येवटिकयालिखितानापयेन्
टा पात्रेमवापलायन्तेशाकिन्यानात्रसंशयः उद्धृत्यलेममालिख्यविपरीतमवेनच कुर्ट्येन्मुखरैनैवंभग्नेशाकिनीभवे
त् यंत्रंश्रीखण्डकर्पूरैरालिख्यतालयेत्पुनः पिबेद्दिनत्रयंतोयंचतुर्थेदिवसेपुनः नारीगर्भप्रसटद्गातिभोगकालेजपंचरे
त् यंत्रंसंस्थितवर्णानांयंत्रलेखक्रमेणतु ॥ अथातसंप्रवक्ष्यामिगर्भस्तंभकरंपरं समंत्रंत्रिपुरायंत्रंपंचपंचालयोर्लिखेत्

मे॰
तं॰
५३९

तिर्य्यग्रेखं काष्टकास्तु जायन्ते तत्र षोडश कुर्यात् दलानि चत्वारि कोष्ठे हुं ईं च तथा तले उर्द्ध्वकोष्ठचतुष्के तु ष्के तु हूँ हूँ हूँ हूँ समालिखे
त् अधः कोष्ठचतुष्के तु हूंकारं प्राङ्मुखं लिखेत् अन्येषामामामं खं लेख्यं हूंकारं याम्यसौम्ययोः षष्ठसप्तमयोर्ल्लेख्यं साध्यनामदलं ह
यं रवेतिदशमे लेख्यं पुनरेकादशेन तथा कस्तूरीरोचनाचन्द्रकेशरैर्भूर्जपत्रके लिखेद्रूपन्ततो दत्वा कण्ठे यन्त्रन्तु धारये
त् ऐं क्लीं श्रीं समस्तार्थ्यत्रिपुरायै नमो वदेत् गर्भस्तम्भपुरगं च शाकिनीदोषमित्यपि हिंस्रं च पाग्निग्रहाणां कुत्रिवर्णामतर्म
तः एकविंशतिसूत्राणां रक्तानां दोरकं चरेत् चतुर्दशमितान्ग्रन्थीन्मंत्रीणानेन वेष्टयेत् मंत्रयेत्सप्तवारं च ष्टपोदे योगुरोस्तथा
स्त्रीकण्ठे न च बध्नीयाद्गर्भरक्षाकरं परं हरेच्च शाकिनीदोषं दशमे मासि मोचयेत् सयंत्रदोरकत्वमत्याः प्रसवो जायते ध्रुवं
नोयामिनाचेत्रिपुरायंत्रे रत्नसहस्रकं तदा जपेन्मदनानुभूपसिद्धोमन भवेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि वाराहयंत्रमद्भुतं
अष्टौ षट्कोणमालिख्य तन्मध्ये प्रणवं लिखेत् प्रणवाभ्यन्तरे हुं च हूं मध्ये साध्यनामकं सहस्रारहुं फडिति कोणेष्वेकैकमक्षरं
श्रौं विस्फुलिंगज्वालेति पदानाम ततो वदेत् चक्राय स्वाहा हो हेति पदं तदा षण्मंत्रसंभवः षट्कोणसंधिषु च ते लेख्यास्तद्बहिरालि
खेत् चतुर्दलं तत्कमलं हिहि वर्णान्दलेदले ततो नानारायणायेति नारायणाष्टाक्षरमात्र केशरेषु लिखित्वा यपत्रमध्ये ततो लि
खेत् नारोनमो भगवते वेतिचाय दले लिखेत् वराहरूपाय भूर्भुवः संलिखेद्बहिः तीयके स्वःस्वः पतये भूपतिवृतीये हि लिखे
द्दले नं मेदिहिदाप यस्वाहा हो लेख्यन्तु चतुर्थके नहाश्रेष्ठदलेकृनाकेशरे हन्त्र सः स्वाहा दलमध्ये पुनाप्रोक्त वाराहार्णोक्तनाद

रे प्रत्येकं विलिखेद्रक्तपत्रे वदरपंचकं तद्बहिः षोडशे दले कादिसान्तान्विशो लिखेत् केशरेषु दलस्यान्तर्वराहार्णो द्वयं द्व
यं अधुनास्तस्यान्त्यपत्रे त्रयं तस्य वहिश्चरेत् वृत्तानां पंचकं तत्र वृत्तस्तो वीथयो मताः साध्याद्रेणपुटितमन्त्रवीथ्यां प्रथमे लिखे
त् साध्याद्रेणपुटितग्लौंबीजेन द्वितीयकं साध्यद्रेणपुटितहूंबीजेन तृतीयकं अत्रोक्तकोलमंत्रेण साध्यस्याख्याविदर्भि
ता तया संवेष्टयेत्तन्तु पूर्वान्तिदग्रे मध्ये लिखेत् लिखेत्तस्य वत्तषट्कोणे ग्लौं साध्याख्याविदर्भितं वत्तरस्याद्बहिः कुर्यादष्टदलं त्रिभू
लकान् हें ग्लौं तेषु लिखेदेतद्यंत्रं वाराहमद्भुतं लाक्षाकुंकुमागुरुकस्तूरीरोचनाकुंकुमं हितं गोमयस्याम्भसा पिष्टं लेखनद्रव्यमीरितः
लेखनी कनकोद्भूता यंत्रस्य फलमुच्यते स्वर्णपत्रे लिखित्वा बिभ्रीराजते राज्यमाप्नुते ग्राममाप्तिर्भवेत्ताम्रपत्रे तु मरुद्दले सुखे भू
फलं दौमपट्टे स्याभूर्जे संसारमान्यता साधुजमभिदं यंत्रं स्नपानेनाभिषेचितं जन्मवन्ध्याविनाशाय पर्यन्तकुम्भे त्वाखिलेष्टदं
स्यात्पातालकोलरूपं साध्यदेशे प्रवेशयेत् यंत्रं वराहमावाह्य तत्रांगानि प्रपूजयेत् इति मन्त्रः शुद्धरोगैर्जयते नात्र संशयः ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि पृथिवीयंत्रमद्भुतं अष्टकोणं वाष्टदलकर्णिकायां समालिखेत् समाध्यं प्रणवं तस्य मध्यकोणाष्टके च हूं
ॐ ह्रीं ग्लौं पूर्वपत्रे च नमो भेतिवृत्ताशने गवन्यै दक्षिणदले धरण्यै दलपश्चिमे धरणी पश्चिमे लेख्यं धरेये हि समीरणे रे स्वा
हेति दक्षसमालेख्यं ग्लौं ह्रीं मो मी शापपत्रके वृत्तत्रयं ततस्तस्य तत्र वीथिद्वयं भवेत् तत्राद्यवीथ्यां प्रणवं नमो भगवते वरा ह
रूपाय भूर्भुवःस्वः पतये च भूपति त्वं मे देहि दापय स्वाहेति देवमितार्णकान् परवीथ्यां मातृकार्णान्ततो भूपुरमालि

मे॰ लिखेत् गन्धाद्यैः स्थापितं हेमपात्रादेर्वह्निविकारकं वाहीहतं जगद्वश्यं सर्पादिः स्त्रवमेयते ॥ अथ यंत्रं त्रानृसिंहं प्रवक्ष्ये सर्वकामदं
तं॰ अष्टौ षट्कोणमालिख्य तन्मध्ये प्रणवोदरे समाध्यं क्षौं समालिख्य कोणषट्के तु रेफकं सहस्रारं फडिति वहिर्वृत्तद्वयं च
१८७ ५५० वेत् तदन्तरालवीथ्यान्तु मायावीजेन वेष्टयेत् तद्वहिर्दशदलं तत्र चैकैकमक्षरं तारेण नमो भगवते वासुदेवाय तद्व
हिः वृत्तद्वयान्तराले तु मायावीजैः प्रवेष्टयेत् तद्वहिः षोडशदले विलिख्य षोडशाक्षरान् सविंदुं मायया प्रान्तवद्वेष्टयेदथ
५५० तद्वहिः द्वात्रिंशत्पत्रके लेख्यं श्लोकमेकैकमक्षरं उग्रवीरं महाविष्णुं ज्वलन्तं सर्वतोमुखं नृसिंहं भीषणं भद्रं मृत्युमृत्युं न
मामहं वहिर्वृत्तत्रयं कृत्वा वेष्टयेद्धलयादिमं अग्रिमग्रन्तु प्राग्भागे ककारादींस्तु बिंदुकान् रकारादीन्दक्षभागे लिखेद्बुद्धिमि
तान्व्रत नादीनाश्चाष्टादशैव सहेषोबोदरकृत्यालिखेत् कर्णयुग्मस्तत हाद्येत योर्ल्लेखं समालिखेत् एतन्मध्ये स्थापितं यंत्रं होमाष्टजाज
पाटिकैः रुगाधिहृद्यस्त्रवर्म्मा वतवर्गफलप्रदं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सर्वबाधाविनाशकं प्राक्पत्रद्वन्द्वलेखाश्च पंचसप्तद्वैति
णोन्नरः द्वात्रिंशन्मिता एवं जायन्ते कोष्ठकानि तु तस्याग्रिमगता रेखाः फणाकाराश्च वर्द्धयेत् पुच्छाकारास्तथा रेखाश्चतुर्थान्त्र व
ह्यपंचवेत् फणास्थले लेख्यं ठौं वीजं कोष्ठश्लोकमनुष्टुभं साध्यनाम लिखेत्तुच्छे सिद्धं संपातहोमतः समस्तरोगभूतादिक्षुद्रापीडाप
हारकं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि तद्द्रोगविनाशनं अष्टपत्रे कर्णिकायां साध्याख्या कर्म संयुतं ठौं वीजं विलिखेत्तुतः चतुरश्र
केशवर्णान् तदष्टयंत्रकस्य तु भूर्जपत्रेष्टमन्त्रेणादीपान्तादिस्थमाचिंतं यंत्रं तद्धारणप्रवं सर्वरक्षापरंपरं ॥ अथातः संप्र

वक्ष्यामि महारोगहरं विदं वेष्टं भूपुरयुग्मेन कोणेषु ह्रौं समालिखेत् एतद्यंत्रयुतं सम्यक् मंगले लक्षणान्विते रम्ये नवप
टे कृत्वा कलशान्स्थापयेत्ततः एतन्मंत्रानौषधीनां क्वाथेन परिपूरयेत् वस्त्रयुग्मसमायुक्तान्नानावाद्यैर्हरिं विभुं संपूजये
त्तुन्नाद्यैः शान्तिकार्यमनोरमे पूर्वोदितेन्द्रादीन्यजेन्मंत्री समाहितः अष्टाधिकं ततो मंत्रं सहस्रं प्रजपेत्सुधीः एवं जले
स्नापितैस्तैर्नरं मंत्री विरुद्धरव अभिषिंचन्मन्त्रयुक्तो टवर्णं मन्त्रिवर्जने ग्रहाभिचारभूतादिभयज्वरव्रणान्वितं तत्क्षणात् भोजये
द्देवतावुध्याभृटेवी स्तोषयेदपि प्राणप्रदात्रे ग्रवैविघ्नशापद्यविवर्जितः स्वकार्याध्यायीनमारेण प्रदद्याद्दक्षिणां ततः सैवेहि
कीलभेन्निहिंपरत्रापि च मोदते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि नृसिंहयंत्रमद्भुतं कट्कोणकर्णिकामध्ये हुं ल्रूं वां माध्यसंयुतं आभद्री
ह्रौं क्ष्रौं हुं फडिति षट्सु कोणेषु षट्सु लिखेत् बहिरष्टदलं कृत्वा स्वरद्वंद्वं लिखेत्ततः केसरेष्वथ पत्रेषु चवर्णान्समालिखेत् नृसिंहा
नुष्टुभमंत्रार्बहिर्वृत्तं हंयबवेन नहीयंत्रा मातृकावर्णैर्बहिर्भूपुरमालिखेत् लिखेच्चिन्तामणिः कूटः कोणेषु प्राग्विदीरितं भूर्जे
पत्रे लिखेदेतद्धारयेच्च शिरसा हरेत् विषरोगादिपुंक्तिगोभूतग्रहभयादिकं कटगर्भेणान्सिंहस्य यंत्रं संप्रोच्यते पुना सर्वरोग
प्रशमनं सर्वशत्रुविनाशनं त्रिकोणान्तस्तु षट्कोणं तन्मध्ये वटिरदलं तत्कर्णिकायां प्रणवं तन्मध्ये चात्मकं हनं ततो नवद
लेलेखेद् मंत्रवर्णाद्वयं द्वयं एकं वर्णं तु दशमं सहस्रारे च संवदेत् वट्टे ज्वालावन्ति नेव ह्रौं बीजं च हनद्वयं हुंफट्स्वाहेति षट्
कोणे ह्रौं बीजं तु समालिखेत् हुंफट्स्वाहा त्रिकोणस्य कोणेषु च पटत्रयं जपं संपातमंत्र सिद्धं रक्ताकृरोगहत् ॥ अथातः सं

मे० प्रवक्ष्यामि यंत्रं श्रीपुत्रमित्रदं दधिवामनदेवस्य वैदिकानां विशेषतः कुर्यान्मध्यकुसमष्टशाटदलं पद्मं मनोहरं साध्याख्यं प्रणवे
तं० मध्ये स्वरषोडशावेष्टितं द्विद्विवर्णान्केशरेषु कालिकान्तविहीनतान् दलेष्वेकैकशो वर्णान्क्रमेण विलिखेन्नमः विष्णवे स्वरा
४४९ पतये महाबलाय स्वाहेति च ततो हूंत्रं प्रणवाभ्यां च संपुटं श्रीबीजाभ्यां पुराकारकृताभ्यां मध्यगान्ततान् भूर्जे गोरो
चनाद्येन लिखितं श्रीपदाप्रदं ॥ अथान्यं वक्ष्यते यंत्रं वामनस्येष्टदायकं कृत्वा चाष्टदलं पद्मं तन्मध्ये साध्यसंयुतं विलिख्य प्र
णवं तस्य केशरेषु क्रमाद्ध्रुवं नमो नारायणायेति लिखेदेकैकमक्षरं दलेष्वथ पंचलेख्यं वर्णांस्तथान्निमं ॐ नमो वि
ष्णवे भूपान्तरान्तपतये महाबलाय वह्निरहिणीति वर्णाः मतो मन्त्रः स्वसत्त्वयन्त ततस्कुर्यात् दन्तवीथ्यास्तु वेष्टयेत् तारेण नमो
भगवते वासुदेवाय वर्णकैः बाह्यवीथ्यां मातृकाभिरिति यंत्रं प्रकीर्तितं ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि रामयंत्रं महाद्भुतं आदौ वि
लिख्य षट्कोणं तन्मध्ये बीजमालिखेत् रामेति दस्य जठरे तले साध्यमालिखेत् साधकाख्यान्तहृदन्तकर्म्ममध्ये समालिखेत् पा
र्श्वयोस्त्रक्रियाले ख्यारेफकर्णान्तरे लिखेत् श्रीबीजं चद्यमकले प्रणवाभ्यां तु संपुटेत् ऊर्ध्वपंक्तिस्वमात्वाभ्यन्तषट्कोणेषु रामं तु लिखेत्
षट्कोणपार्श्वयोर्म्मायाबीजे वाग्रवमन्मथं षट्कोणेषु बहुबीजं तन्मर्वं वेष्टयेत्ततः वाग्भवेन वहिः पद्ममष्टपत्रं सकेशरं केश
रेषु स्वरावर्णान्यत्रेषु विलिखेत्क्रमात् पत्राग्रेषु लिखेन्मालामंत्रवर्णान्क्रमस्थितान् पंचाशान्तदलेलेख्यमालामंत्रोयकथ्यते
तारो नमो भगवते रुन्नःस्याद्वत्त्वनन्दनः रक्षोघ्नविसदायेति मधुरेतिपदन्ततः प्रसन्नवदनायेति ततस्त्वामिततेजसे बला

येतिवरामायविस्मवेनमउन्पयं समवनाविंशद्वर्णोमालामंत्रउदाहृतो तद्वाद्यष्टदलेपद्मेश्रीबीजंकेशराष्टके यंत्रमा

ध्येलिखेदष्टवर्णानादौध्रुवंलिखेत नमोनारायणायेतितद्वाह्येऽर्कदलेलिखेत तत्केशरेषुमात्राणीस्वरस्वरतरोलिखेत् ग्रका

रादिककारान्तान्दोपत्रेषुसप्तकं पत्रमध्येवामदेवद्वादशान्तरवर्णकान् तारोनमोभगवतेवासुदेवायसस्मृतः तद्बा

ह्ये षोडशदलेमायांवत्पकेशरे तारोनमोभगवतेरामचन्द्रायहुंफट् नमःप्रत्येकवर्णानुदलमध्येसमालिखेत हें से

भैविंतिंसुंगंजौंधुंजंविलिखपरान्क्रया ग्रंपंस्तंइतिबीजानितद्वाह्येरदपत्रकं प्रत्येकंपत्रमूलेषुह्रींश्रींक्लींविलिखेद्बुधः दल

मध्यभागेषुरामान्तष्टमवर्णकान् रामभद्रमहेष्वासरघुवीरनृपोत्तम दशास्यान्तकमांरक्षदेहिदापयमेश्रियं दलान्त

रालेसंलेखोन्नसिंहानुष्टुभोमनुः उग्रंवीरंमहाविष्णुंज्वलन्तंसर्वतोमुखं नृसिंहंभीषणंभद्रंमृत्युमृत्युंनमाम्यहं पत्राग्रे

षुवमंत्रज्ञोवषडित्येतरह्वयं वषडित्येतरह्वयं वहिर्भूपुरमालिख्यवज्राष्टकविवर्जितं लौंबीजंचचतुर्दिक्षुहुंबीजं

वविदिक्षुच एवंलिखेद्रामयंत्रंसर्वयंत्रोत्तमोत्तमं साधितंजपपूजाभ्यांहोमसंपातमेवतः एतंशिरसिवाहौवावाधुरा

रोगपदत्राणं रक्षाकरंमहेशानिमहदैश्वर्यवर्द्धनं एवंध्यानामपिनारीणांपुत्रदंसुखदंपरं भुक्तिमुक्तिप्रदंचैवगोप

नीयंप्रयत्नतः ॥ अथान्यंसंप्रवक्ष्यामिरामभद्रस्ययंत्रकं आदौविलिख्यषट्कोणंतन्मध्येबीजमालिखेत साध्यकाख्यान्तहृद्धे

न्नकर्ममध्येसमालिखेत पार्श्वयोश्चक्रियालेख्यारेफकर्णान्तरेलिखेत श्रीबीजंतत्ररामायनमावर्णाः प्रवेष्टयेत तद्बाह्येहृज्ज्ञा

मे॰ नकीतिवल्लभायाश्चिरोहिनी पत्रैर्वर्णैस्त्रटशामिर्वेष्टयेत्कोणषट्के षड्दीर्घान्तमारयुतं रांबीजन्तु समालिखेत् ह्रीं श्रीमिति च
तं॰ कोणाग्रे कोणपार्श्वेषु हूं लिखेत् वह्निरष्टदले कुर्यात्केशरे हंसः स्वरान् दलेषु पूर्वयंत्रोक्तमालामन्त्रार्णकान्लिखेत् वहिर्द्वन्द्व
५५२ याद्वस्य वीथ्याकार्यैः प्रवेष्टयेत् सविंदुकैस्त्रुतदाहोमपुरैस्त्र्याद्दिशास्वथ हुं कोणेषु जपाहोमात्साधितं यंत्रमुत्तमम् सर्वेष्टफल
दं मोहनदायकं श्रीकरं परं षट्कोणमर्घ्यप्रणवं प्रागवन्माध्यादिकं लिखेत् मलाणीस्वट्कोणेषु ह्रीं वेपुग्रां संधिषु स्ववामपा
र्श्वे कोणस्य शक्तिबीजं समालिखेत् दक्षिणे कामबीजं च वहिरष्टदलं लिखेत् हिणः स्वरान्तेकशारेषु मालामंत्रं च पूर्ववत् दलम
ध्ये लिखेन्नस्य वहिर्द्वन्द्वमयं यंत्रं वरेत् प्राग्यंत्रोक्तटणार्णैर्नवान्तवीथ्यां प्रवेष्टयेत् कादिलान्तैर्वहिर्वीथ्यां तद्वहिर्भूपुरं वरेत् दिशास्व
स्त्रां हूं विदिक्षु यंत्रसाहिभवप्रदं कंकीर्तिलक्ष्मीविजयप्रदं नाम यंत्रं नमेणपः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि यंत्रं गोपालदैवतं षट्कोणान्त
र्लिखेत्कामं साध्याकर्मसंयुतं नारीनमस्त्रकुस्मायलिखेद्वर्णैस्त्रषट्कले वैसटणटले वा ऐन किं जलेषु संलिखेत् द्विशोवर्णा
न्देन्दामोदरोनिगडकेटक वासुदेवायकववेफ्युग्मान्तोनवादरः गोपीजनवल्लभाय स्वाहेत्येकैकन्तु पत्रके कोणेषु मदना
ज्ञान्तं भूपुरं हरचयेत्ततः शोवनानि लिखितं ऐन स्मकुसृणी शलाकया हेमपट्टे विधानेन गुलिकीकृत्य पूजितं समाकुसैपा
नतं सिद्धं टणार्णैनाभिमंत्रितं गोपालयंत्रमेतद्धि पुण्यवद्भिः करे धृतं त्रैलोक्यवशकर्माद्यैः समर्थं चाति गोपितं कीर्त्यादिवर्द्ध
नं राज्यपुत्रपौत्रधनप्रदं कान्तिरत्नाकरं नृणां सर्वसौभाग्यदायकं अपस्मारमपत्रं पामोहमर्क्कीज्वरादिभिः रातसोन्माद

भूतादिदोषैःपीडितानांचमस्तके पत्रयंत्रंस्मरेन्मंत्रंजपेन्नस्पृशन्तिनतास्तान् ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिकृष्णयंत्रंमहाद्भुतं आदौवृत्तं
समालिख्यतन्मध्येग्लौंसमालिखेत् बीजमध्येसाध्यनामबहिःषट्कोणमालिखेत् तारेणनमःकृष्णायदलेष्वेकैकमक्षरं दलसंधौ
लिखेन्मंत्रान्नाग्नेयीतःक्रमादिमान् आचक्रायतथास्वाहाप्रथमोयंषडक्षरः विचक्रायतथास्वाहाद्वितीयोपिषडक्षरः विचक्राय
तथास्वाहाद्वितीयोपिषडक्षरः त्रैलोक्यरक्षणचक्रायस्वाहान्तोभवात्तरः कामबीजेनषष्ठीनद्वयंयिमेवंप्रपूरयेत् तद्बाह्ये
दलंप्रथमेनतत्रवर्णानिमाल्लिखेत् क्लींकृष्णायगोविंदायतद्बाह्येष्टदलेलिखेत् तारेणनमःकृष्णायदेवकीतिपदंततः पुत्रायहूंफ
ट्स्वाहेतिलिखेत्षोडशपत्रके तद्बाह्येष्टादशदलेतत्रवर्णानिमाल्लिखेत् क्लींकृष्णायपदंप्रोक्ता गोविंदायपदंवदेत् गोपीजन
वल्लभेतियस्वाहाष्टत्रिवर्णकः तद्बाह्येजिनपत्रेतकृष्णायपत्रिवर्णकान् तद्बाह्येवृत्तयुग्मांतर्वीथ्यांकामेनवेष्टयेत् दामोदरा
यविद्महेवासुदेवायधीमहि तन्नःकृष्णप्रचोदयात् तद्बाह्येदन्तपत्रेतगोपालाख्युभंलिखेत् ग्लौंक्लींनमोभगवतेनन्दपुत्राय
बालकः वपुषेश्यामलायेतिगोपीजनपदंवदेत् वल्लभायाग्निजायान्तेमंत्रोयंरदवर्णकः वेदवृत्तानितद्बाह्येतत्रवीथ्यांत्रयं
भवेत् पिण्डगोपालमंत्रस्तुग्लौंतेनतांप्रवेष्टयेत् द्वितीयांमातृकावर्णैःरांक्रौंभ्यान्वतृतीयकां यंत्रराजमिदंख्यातंसर्वविश्ववि
मोहनं धर्मकामार्थफलदंशत्रुदस्युनिवारणं कीर्तिकान्तिधनारोग्यरक्षाश्रीविजयप्रदं पुत्रपौत्रप्रदंलोकेभूतवेतालना
शनं लिखितंभूर्जपत्रादौपूजितन्चाभिमंत्रितं धारितंसर्वकामानांहृदितंनात्रसंशयः अभक्तायनदातव्यंनदेयंब्राह्मणा

मे॰ मादिकं तं तनमोऽस्ये दनितागमात वाग्बीजपूर्वकं जप्त्वा वाक्सिद्धिमवाप्नुयात् हंकारपूर्वकं जप्त्वा सम्मरे वीजयी भवेत् ताः
तं॰ पूर्वप्रजप्त्वा तं तु तं प्राप्नोति वांछितं वालपूर्वं वसं जप्त्वैवं मः कस्पपद्वेन सर्वेषामेव कन्दस्तम्भायचेताः टोम्नतिः हरि
५॰ ५५३ हिषे ॥ अथान्यत्कृस्मप्येत्रस्त्र सर्वोपद्रवनाशनं लिखेत्ससाध्यं ग्लौंबीजेन तत्त्वमस्य कल्पवेष्टयेत् अष्टादशार्णमंत्रेणषट्कोणं वत
हिर्हितः कोणेषु विलिखेद्वर्णान्बउदत रमनोस्तथा तद्वाह्ये दिग्दले कृत्वा दशवर्णान्क्रमाल्लिखेत् गोपीजनवल्लभाय स्वाहा मंत्रोऽर
णातरः वृत्तद्वयान्तर्वीथ्यान्तकामवीजेन वेष्टयेत् तद्बहिः षोडशदले केशरेषु स्वरान्लिखेत् दलेषु षोडशार्णस्य वर्णान्याम
त्र्यालिखेत् द्वात्रिंशत्कदले वाण्यकादिशान्तान्स्ववर्णकान तत्केशरेषु चालिख्य दलमध्येषु वै पूर्ववत् द्वात्रिंशदर्णमंत्रमालिखेदर्णा
न्ततो वहिः वृत्तद्वयान्तवीथ्यामाक्रौं बीजाभ्यां प्रवेष्टयेत् चतुरस्रेणाथ तद्बाह्ये छास्त्रमालिखेत् अष्टार्णेकैकवर्णान्तु ॱॱॱॱ मेत
न्महदुर्लभं चौरमारीभयहरं चतुर्वर्गफलप्रदं ॥ अथान्यत्सम्प्रवक्ष्यामि हनुमद्यंत्रमद्भुतं पद्ममष्टदलं कृत्वा कर्णिकायां स
मालिखेत् ससाध्यं प्रणवं त्वस्य केशरेषु दिशास्वरान् दलेषु विलिखेद्वर्णान्मंत्रस्यास्य वतस्त्रतः नमो भगवते हनुमते वीरादिरु
कृमि खगपते गारुडपद्रवाननाशय पदं वदेत् हुं फट् स्वाहा द्वारवर्णो ये वहिर्वृत्तद्वयं चरेत् तदन्तरालवीथ्यान्तु कोटिताला
लिखेत्क्रमात् वृत्तद्वयं बहिः कृत्वा तत्र मालामनुं लिखेत् नमो भगवते प्रोच्य वदेद्धनवते ततः पवनात्मजायवदे द्वायवप्राणसं
वदेत् सपापलक्ष्मणेत्युक्त्वा दारात्रसीतापदं वदेत् दुःखविनाशनायेति रावणेति पदं ततः दर्पन्नायनि सर्वेति दे॰नोडशवि

नाशनः रिपुचोरव्याघ्रपटं वराहेकृमिवोच्चरेत् पतंगादिदुष्टसत्वविनाशनपटं वटेत् ॐ नो हूं फट्नमः स्वाहा द्वाग्रीनव्याग्रो मन्त्र
मंतः तदहिस्त्रनरस्त्वेवयंत्रमेतद्विलेखयेत् भूर्जे नामेयवावस्त्रेभित्तौ पट्टे शिलातले कपाले वायसे लेख्यं रोचनानाभिके
शरैः रक्तकुंकुमपीडाहज्जयकुंदारभीतिहृत् बालग्रहान्वरीन्व्याघ्रभयापंक्रमतोहरेत् ॥ अथातो दक्षिणामूर्तेर्यंत्रं वच्म
कृते कुर्यादष्टदलं पद्मं कर्णिकायांसमालिखेत् मध्येमेविलिखेन्मध्ये मन्त्रमेधां प्रयेतिच कसाहेस्त्रमेपत्रे हृन्नयोरन्तराततः
तः वीथ्यां कादिकवर्णांश्चतद्वाह्ये भूपुरं लिखेत् चतुष्कोणेचतुर्थस्यवर्गस्यप्रथमाक्षरं चतुर्थं वहितीयं वतृतीयं वह्नि
कोणतः लिखित्वैवाष्टगन्धेन भूर्जे धार्यं सदाबाले पुत्रपौत्रपतूणामायुश्रीविजयप्रदं कुल्यापस्मारभूतादिनाशनं सर्वका
मदं ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि यंत्रं मृत्युंजयाभिधं लिखेदष्टदलं पद्मं कर्णिकायां लिखेद्ध्रुवं तस्यागर्भे साध्यनाम दिग्दलेषु वज्रं
लिखेत् विदिक्पत्रेषु सोलेख्यावहिर्भूपुरमालिखेत् वंकारतत्त्ववतर्दिक्षु ठकारं विदिशास्वपि यंत्रे मृत्युंजयस्येदं जपहोमादिसा
धितं स्वर्णमूर्ध्नि धवाकण्ठे वाहौ कट्यां प्रकोष्ठके ग्रहरोगविषादीनां नाशनं मृत्युभंजनं कीर्त्तिवार्दिंदिराकान्तिपुत्रदं नात्र
संशयः यतयः स्वजयेनित्यमपमृत्युर्विनश्यति ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि यंत्रं वाटुकभैरवं आलिख्याष्टदलं पद्मं कर्णिकायां
समालिखेत् श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं वाष्टदले दिग्दलेष्वन्यासमालिखेत् वटुकायेत्यवहिर्वहिः षोडशपत्रके आपदुद्धारणायेति दिक्षुकुरुवटु
कायट्टी लेख्यपकैकवर्णायं वहिः षोडशपत्रके लिखेत्स्वरांश्चतद्वाह्ये द्वात्रिंशद्दलकं लिखेत् ककारादिक्षकारान्तान्वहिः भ

मे॰ पुरमालिखित् जयदंस्तुः खड्गं च ग्रथम्ष्टुदारिद्र्यनाशने श्रीपदं दुरितवाधिपदुष्टग्रहनिकृन्तने ॥ इति श्रीमहामायामयामहाका
तं॰ लाद्यमते मेरुतन्त्रे शिवप्रणीते दैवतयंत्रकथनं नाम त्रयस्त्रिंशः प्रकाशः ॥ श्रीदेव्युवाच मूलेकादशरुद्रस्य मंत्रान्द्वमतो
५५ ५५५ मम शतसानि हतायेन नवन्तो लब्धवराअपि श्रीशिव उवाच वदामि नव देवेशि मंत्रान्हनुमतस्तव हे वानर्युगानामाकलंमे
ध्यिनां सिद्धिदायकान् नवाद्यैकथयिष्यामि मालामंत्रं महाफलं तारं च वाग्भवं लक्ष्मी ह्रां ह्रीं हूं च समुद्धरेत् आयत्नाकृतिवद्या
यैर्विंदुरुद्रस्वरान्वितैः हनुमतस्तापकूटमेतन्मापकउद्धरेत् प्रकुन्माकृतिवर्णाविंदुरुद्रस्वरान्वितः द्वितीयकूटमेतत्स्मा
५५४ दायन्तकतवर्णकाः विसर्गेनुस्वरोपेतास्तृतीयं कूटमुच्यते आयन्नमिद्वाकृत्याद्विवर्णैरीशस्वरान्वितैः मावस्मारे स्वर्यर्णकू
टं स्यापयः सोपं च ममतं तारोनमो हनुमते महाकूटेति पराक्रमः आक्रान्तदिग्मण्डलयशोवितानधवलितीकृतजगत्त्रितय
वज्रदेहज्वलेति च दग्निसूर्यानिकोटीति समप्रभतनूरुह रुद्रावतार लंकेति पुरीदहन संवदेत् उदधिलंघनदशा
ग्रीवाग्रावशिरःकृन्तो नकसीनाशमनेति वदेद्वायुसुतेति च अंजनीगर्भसंभूते श्रीरामलक्ष्मणावदेत् नंदकरकपिसैन्य
प्राकारेति ततो वदेत् सुग्रीवसाह्यकारेति नेति वालिनिवर्हण कारणाद्रोणपर्वेतितोत्पाटन पदं वदेत् अशोकवनवीध्य
ध्वादारणेति वदेत्पदं अक्षकुमारकच्छेदनवनेति पदं ततः रत्नाकरसमहेति विधंऊनपदं वदेत् ब्रह्मास्त्रेति ब्रह्मशक्ति
ग्रसनोल्काचलक्ष्मण शक्तिभेदनिवारेति ततो विशल्यौषधीति च समानयनवालोरिनवदेत्त्राणप्रमाउल ग्रसनोन्नामेवनादहे

सर्वविघ्नं सनेतिच इन्द्रजिद्दर्पकारेतिनेतिश्रीतेनिरन्तकः राक्षसीसंघवीन्युक्त्वाद्वारणेतिवदेत्परं कुम्भकर्णादिवधपरायण
श्रीपदं वदेत् रामभक्तितत्परेत्युक्त्वा वदेत्तत्परपदं ततः समुद्रव्योमपदं तोऽडुमलंघनसं वदेत् महासामर्थ्येतिमहाते
जः पुंजविराजमान स्वामिवचनेत्युक्त्वा संपादितार्जुनेतिच संयुगेतिमहायेतिकुमारब्रह्मचावदेत् दिनोभीरपदांते तु शब्दो
दयपदं वदेत् दक्षिणाशेतिमार्तण्डमेरुपर्वतपीठिका र्चनेतिसकलेत्युक्त्वा मंत्रागमपदं तो वदेत् माचार्यमम सर्वग्रह
विनाशन सर्वच्व रोच्चाटन सर्वैतिवदेत् विषनाशनः सर्वापेतिपदान्ते तु निवारणपदं वदेत् सर्वदुःखपदान्ते च नि
वर्हणपदं तथा सर्वव्याघ्रादिपषटनो वदेद्भयनिवारण सर्वशत्रुच्छेदनेतिवदेत् मम परस्य च त्रिभुवनिपदान्ते तु नपुं
स्त्रीतिपदं वदेत् नपुंसकात्मकं सर्वजीवनातं वदेत्ततः वशपदयमामाष्यममाज्ञाकारकं वदेत् संपादयेद्वयं नानाम
ध्येयान्ततो वदेत् सर्वान्नराजेस्समंप्राप्यपरिवारान्ममेतिच सेवकान्कुरुयुग्मं च सर्वशास्त्रास्त्रसं वदेत् विषानि विध्वंसयेति
द्विहवाहेत्रपं वदेत् हाहाहापहिपहीतिप्रागुक्तोक्तटपं वदेत् विलोमेन वदेत्सर्वचूर्णनयुगं पर वेलानिपरसेत्यानि तोभ
यद्धितयं मम सर्वकार्यजातानिति साधयद्वितयं वदेत् सर्वदुष्टदुर्जनेति मुखानि कीलयद्वयं यत्रपं हाव्रपं त्रीहूंफ
ट्पं वह्नि तो हिनी मालामंत्रोहनमतो नागनागशताक्षरः मुनिरस्येश्वरश्छन्दोनुष्टुब्बीजनीसनः तारेणनमोभगवतेचा
जनेयाय हन्मवं तारेणनमो भगवते रामदूतयनेत्रकं वर्मास्त्रनिवारणायनवउक्त्वा मन्त्रकः स्फटिकाभं स्वर्णकान्तिं

मे॰ द्विभुजं च कृताञ्जलिं कुण्डलद्वयसंशोभिमुखांभोजं स्मरन्मुहुः पूर्णानैवेद्यसेवपीठे शैवे वा वाह्मतिं विना अयुतं च पुरश्चर्या
तं॰ ग्रामस्याग्रे शिवस्य वा हुतहोमः सहस्रं स्यात्तर्पणादिततश्चरेत् जितेन्द्रियश्च नक्ताशी हनुमद्ध्यानतत्परः दृढरोगान्निहृत्य
५२ ४४५ र्थे मष्टोत्तरशतं जपेत् एककाले त्रिदिनान्तेषां नाशो भूतादिकस्य च महारोगादिनाशार्थं मष्टोत्तरसहस्रकं समाहं नियताहा
री जपेत्त्रिशिचरात्मसाः ग्रहाद्यश्च नश्यन्ति तथा सर्वाभिचारकाः जपामिकांतीन्त्ययुतं जपेत्त्रिशिपताशनः ध्यायन्तयात्मदे
445 नारं दुर्जयात्मजयद्भणे समकरामसुग्रीवसंधातारं स्मरेन्सुधीः अयुतेन च विक्किन्नां संपिमाप्नोत्यसंशयं लंकायादाहकं
ध्यायन्नयुतमंजसा शत्रुराष्ट्रे दहेदेव डग्धावाग्निपिंसिस्पते यस्तु गेहे हनुमन्तं सर्वदैव प्रपूजयेत् दीर्घमायुस्तथा
लक्ष्मीं सर्वत्र जयमाप्नुयात् ॥ अथास्यान्यं प्रवक्ष्यामि द्वादशार्णं महामनुं हौं बीजं समायुक्तं वार्यं पूर्वो क्रं कूटपंचकं हनुमते न
मो मंत्रो रामचन्द्रेण निर्मितः जगती कन्दउद्दिष्टं हनुमान्देवता मतः वीजन्तु पंचमं कूटं शक्तिराद्यन्तु कूटकं षड्बीजैः प्रथमे
न्यासः षडंगोस्य प्रकीर्तितः मूर्द्धि नि भाले दृशो रास्ये कण्ठे बाहोस्तथा हृदि कुक्षौ नाभौ ध्वजे जान्वोः पादयोर्न्यसेन्वर्णकान् मूर्द्धिभा
ले मुखे हृत्के नाभावूर्वोश्च जंघयोः पादयोर्विन्यसेन्मंत्रं षड्बीजानि पदद्वयं बालार्काभं त्रिभुवनक्षोभकं सर्वशात्मान नाटतैव त्रम
यन्तं सुग्रीवादिकसेविते सुन्दरं रामचरणध्यानं ध्यायेत्समीरजं यजेदष्टदलेपद्मे केशरेष्वंगपूजनं रामभक्तो महातेजाः
कपिराजो महाबलः द्रोणाद्रिहारको मेरुपीठिकार्चनकारकः दक्षिणाशाभास्करश्च सर्वविघ्ननिवारकः एवंपत्रेषु नामा

निरुजयेज्ज्वरलाग्रतः सुग्रीवमंगदं नीलं जाम्बवन्तं तथानलं हरेणांहिविटं चैद्रं भगुरेदिक्पतीनपि नद्यालेवनरश्चाणि जपे
टङ्कसहस्रकं द्वाविंशतिब्रह्मचारिविप्रांस्तं भोजयेत्ततः एवंकृते महाभूतविषचौराद्युपद्रवाः नश्यन्ति तत्क्षणमात्रेण वि
द्वेषिग्रहदानवाः सुश्वेतान्नरणंतेवारि मंत्रितं विषनाशनं रात्रौ नवशतं मंत्रं जपेद्दशदिनावधि योनरः तस्य नश्यन्ति राज
शत्रुभयभीतयः अभिवाद्यभूतोप्यज्वरे तन्मंत्रमंत्रितैः भस्मभिस्सलिलैर्वापि ताडयेज्ज्वरिणं कृपा दिनत्रयाज्ज्वरान्मुक्तस्स
र्वेसंतभूतेनरः तन्मंत्रितौषधं जप्त्वा नीरोगो जायते ध्रुवं तन्मंत्रितं पयः पिबेद्यो हुंगाकं तन्मंत्रं जपेत् तज्जप्तभस्मसलिलिप्तांगः श
स्त्रसंघैर्नबाध्यते शस्त्रदत्तेव्रणेशोफोलूतास्फोटेपि भस्मना त्रिमिश्रितेन संस्पृशेत्रिदिनाघातिशुद्धतां लूर्णीत्तमयया रम्भा
जपेत्सर्षपीट्यावधि कीलकं भस्मवादाय समाह्वावधिसंयुते निखनेद्भस्मकीलौतद्विषघोहार्पलदितः विद्वेषमियस्त्राम्पत्रा
पलायनेनयेरिवान् अभिमंत्रितभस्मास्तु देवं वन्रतसंयुते व्याघ्रादियोजितयस्मैदीयते समतदासवत् कृतशयनवीतेन
भवन्ति विविधा व्रणाः श्मशानदिक्कुशमूलेन भूतांकुशान्तरोगिणं श्मगृहमात्रां प्रतिमां प्रविधाय हनूमतः प्राणसंस्थापनं कृत्वा
सिन्दूरैः परिपूज्य च गृहस्याभिमुखीद्वारे निखनेन्मंत्रमुच्चरन् भूताभिचारचौराग्निविषरोगनृपोद्भवाः संजायन्ते गृहे तस्मि
न्न कदाचिदुपद्रवाः प्रेतोहयनश्चत्रायैरेयतेग्रहं हविर् निशिश्मशानभूमिस्थो मन्त्रयामनापि वा शत्रोः प्रतिकृतिं कृ
त्वा हृदि नाम समालिखेत् कृतप्राणप्रतिष्ठां तामिषीकैः स्वैर्मंत्रं जपेत् मंत्रान्ते प्रोच्चरेच्छत्रो नाममच्छिंधि च भिंधि च पातयेति च

५३ मे॰ तस्मानेत्यैरोहंनिपीड्य च पाणौस्तले प्रपीड्यार्थेन्यकामांसहहनं प्रजेत् एवं समष्टितं कुर्वन्न्यासकृत्त्रसंशयः अर्द्धचंद्राकृतौ
तं॰ कुण्डे स्थण्डिले वाहुतं चरेत् मुक्तकेशः श्मशानस्थो वल्लणै राजिकायुतैः उन्मत्तफलपुष्पैश्च नखरोमविषैरपि काककौशिकगृ
४४८ ह्रानां पक्षैः श्लेष्मान्तकात्मजैः समिद्भिः प्रविशन्ते दक्षिणाशामुखो निशि सप्तसप्ताणि कुर्वन्मारयेद्रिपुसंहतं शतषट्कं जपेद्रा
त्रौ श्मशाने दिवसत्रयं ततो वेतालउत्थाय वदेद्भाविशुभाशुभं उदितं कुरुते सर्वं किंकरीभूय मंत्रिणः हनुमन्मंत्रितं भस्म
440 लोविलिखित्तुरोमत्तं साध्यनामद्वितीयांते विमोचय विमोचय तत्सर्वं मार्जयेद्वामहस्तेनाथ पुनर्लिखेत् एवमष्टोत्तरशतं
लिखित्वा मार्जयेत् पुनः एवं कृते पराधीनो मुच्यते निगडान्तणात् एवं विद्वेषणादीनि न कुर्यात् पल्लवं लिखेत् वशार्थे सर्षपैर्होमो
विद्वेषकरवीरजे कुसुमैर्हिप्यकाष्ठैर्वाजारके मृगरिचैरपि जेरेडुर्वीगुडुचिभिर्द्दभ्रादीरेणवाहुतेः शूले होमः कुवेरोद्दे
रण्डसमिधाथवा तैलोक्ताभिश्च निर्गुण्डीसमिभिर्वा समावेत् सौभाग्यं चन्नेश्चानुरोचनेलालवंगकैः मृगांघिपुष्पैर्वस्त्राणेन
न्नहानौ स्त्यायये तत्पादरजमाराजीलवणाक्तेन मस्तवे किंबहूक्तैर्विषव्यापाशानो मोहे च मारणे विवादे स्तंभनकृते भ
तभीतौ च संकटे वशपुच्छदतनोदृश्यो वंधमोक्ष महाबले मंत्रोयं साधितोरच्यात् सिद्धिं न गां ध्रुवं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि
मालामंत्रानुपासितं नवग्रहैर्हनुमतोद्भुतसिद्धिविधायकान् तेषां स्फाटिकं न्यासं षडङ्गं पूजनं तथा प्रयोगाश्चापरिजेयाः स्मा
पकैर्हाटशार्णवत् ॥ तत्रादौ संप्रवक्ष्यामि भास्करोपासितं मनं एवं वोक्तमालामंत्रस्य वीजान्येकादशोत्तरं नवानामपि मंत्राणाम्

टौजानन्तदेवता: वटेशमोहन्नमनेवटेशमपरस्यच तयकृष्टगणमारसाटोरकेनितनज्वर एकाह्निकद्व्याह्निकेति।
त्र्याह्निकेतिचतुर्थिकः सन्ततज्वरशान्तीतिपातिकज्वरमूलवटेत नजेरतिचमंत्रेतिज्वरस्फूलभगांधर सूत्रकृष्ककपालेतिव
टेश्कूलपटंततः कर्णशूलेत्यदितिशूलेवटेटहृदुरश्शूलच हस्तशूलेतिपादेतिशूलादीन्सर्वेवोश्वरेत व्यापीतणोनविभि
धिहिकिन्पिहीसनाशय छिचानिकृत्तपदेयाक्केटयहिसभेदय महावीरपटंतारेहन्नमन्त्राहृदयंवटेत हूंहूंह्येह्येवटेटंद्रींद्रीं।
हूंहूंफट्स्वाहारोगहिनी भूतगत्मामिताणायंप्रोक्तरोगविनाशनः॥अथातसंप्रवक्ष्यामिवन्दुणापामितंमनं वटेशमोहन्नमेत
रातेसतिकुलेतिच दानवानहारशार्कयोटिज्वरप्रमेतिच नंतनूहंभीमनादवटेश्वमपरस्यच दुष्टदुर्जनमहापवटे
कारकवाटिवि: वादिद्वेषकारकेतिकार्य्यभंजकमंवटेत क्रूरप्रकृतिकेतुक्कामहृदपदमुश्वरेत कोपावेशकहनंते
कामुकादीन्समश्वरेत हर्षेतिसमीपस्थान्ततोभूतभवीतिच षाहन्नमानान्त्रंसीनप्रेमकान्पदमुश्वरेत वातवर्णान्तणोने
तिसवरंहनयुग्मकं दहसंहारयहिर्हिर्हिमोहयपटंवटेत ममयहिद्वेषयहिर्वटेन्मार्जारमूकावकः वनस्यःपदमश्वा
योप्राणैर्हेधावियोजयेत हिर्हिधंसयहिल्लिहिर्हिर्हिर्मूकपराजयत वपयोहिर्जभेयेहिःपातयेद्दिर्ममेतिच परस्यचपादतला
क्रमिताकुरुयुग्मकं दासीभूतांवटेहेथामंपादयत्रिधात्रिधा ह्रांह्रूंत्रिपाघेफट्स्वाहावटेशभजवर्णकः मंत्रोक्तकार्य्यकृ
न्मंत्रेस्समस्ताविविनाशनः॥अथातसंप्रवक्ष्यामिमंगलोपामितंमनं वटेशमोहन्नमनेमहाबलपराक्रमः ममपरस्यभूतवटेश्व

मे· तपिचाशाचशाकिनीडाकिनीपदमन्त्रार्थ्यकिनीयतिणीपटानणीष्ट तनामारीमहामारीकृत्यायदेतिरातम वदेद्भैरवदे
तं· तालग्रहेतित्रयस्तरातमाः दिकजातक्रूरवेयान्तणेनहनग्रमकं भंजयद्वितयंप्रोच्यवदेद्देधानिरामय दैयावारयवंपद्वितंद
७४ ५५७ मृदरहयंहयं धवद्देयामोचयेद्विर्म्मामेनंचपदंवदेत रतरतमहामामाहेसवमद्रावतारहा हाहाहूंहूंत्रिपाद्योफट्स्वाहा
त्वन्नपवर्णकाः ॥ अथातसंप्रवक्ष्यामित्रुपेनोपासितंमन्त्रं नमोहनमतेप्रोच्यत्रैलोक्याक्रमणेतिच पराक्रमश्रीरामेतिभक्तम
५४७ मपरस्यच सर्वशत्रुन्त्वतवर्णसंभवानितिवोद्ववेत पुंस्त्रीनपुंसकान्भूतमविषाद्दन्नमावदेत नान्नूरसरसमीपस्यान्नाना
नामपदंवदेत येयान्नानासंकरजातिजातिततोवदेत कलत्रपुत्रमित्रेतिभृत्यवंधुसहृत्पदं समेतान्नमशक्तीतिसमेता
न्यनदावदेत न्याधिसेपत्नीतिपुतानराजराजेत्रिपुत्रेस वकान्मंत्रीसचिवसखीनक्रान्यत्निकान्तणे वदेद्ववरयापवद्दिनावधि
पदंवदेत नानोपायैर्म्मारयद्विः शस्त्रैःछेदयछेदय भूतसंघेस्सहेन्दुक्त्वावदेद्ध्तपभदय क्रुद्देतिचेतमाप्राव्याग्रग्रिना
ज्वालयद्दयं दाहयद्वितयंप्रोच्यवदेदेतक्कुमारवत पादतलाक्रमणेनशिलातलेततंवदेत ह्यात्रोटयघातयद्विहिर्वध
यपदंवदेत भूतसंघेसहेन्दुक्त्वाभदयद्वितयंवदेत क्रुद्दचेतसेतिपदंतवैर्द्देधाविदारय देशादस्मादितिप्रोच्यवदेडत्रा
टयद्दयं द्विर्ध्वंसयत्रासयद्विवदेत्यस्याद्वयात्तरात विसंज्ञान्संयउन्त्रार्थ्यद्देयाकुरुपदंवदेत भस्मीभूतान्तोद्देयावदेडद्दाल
येतिच भक्तजनवत्सलेतिसीतार्केशोकापहारकः सर्वत्रमांवदेदेनंचकारंरतरतहा हाहाहूंत्रिपाद्योफट्स्वाहान्तो

मन्त्रोदितः वेदपंक्त्यात्रिवर्णोयंसर्वाभीष्टप्रदायकः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिगरुडोपासितंमन्त्रं नमोहनुमतेप्रोच्यवदेत्
त्ममपरस्यच महाभयानिसर्वाणिव्याघ्रतस्करसंवदेत् ज्वालाग्निविषजंरोगंतिमस्थावरसहेतिच उक्त्वात्रिमोपविषमंहासंग्रा
मारसंवदेत् दुग्धवाटीतिविवादेतिप्रश्नाम्नादिपदंवदेत् कानिसंहरयुग्मंचहिर्विनाशयविग्रसं छिद्रासयत्रोटयद्विर्भजय
स्तंभयद्विधा कुण्ठयत्रोटयद्विर्हिर्वानरत्त्वमसंवदेत् महावीरमामेनंचरत्तरद्वित्रियाद्वित्रिया ह्रांहूंह्रेंत्रिस्फट्स्वाहाषड्विंश
द्वर्णकोमन्त्रः सर्वपीडासरोगामान्यकृत्ज्ञाप्यप्रदायकः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिशुक्रेणाराधितंमन्त्रं तारोनमस्त्रहनुमनवदेत्स
र्वग्रहानिति भूतेतिभविष्यदितिवर्त्तमानानपदंवदेत् दूरस्थांचसमीपस्थान्सर्वकालंवदेत्पदं उच्चाटयद्वयंप्रोच्यपरेतिच
पलानिच क्षोभयद्वितयंसर्वकार्याणिसाधयद्विधा ह्रांह्रींहूंहैंत्रयंफट्स्वाहान्तोष्टप्रीतिवर्णकः महाबलकरश्चायमपमृ
त्युविनाशकः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिशनिनाराधितंमन्त्रं परकृतयंत्रमंत्रपराहंकारसंवदेत् भूतप्रेतपिशाचेतिसर्वज्वरप
रेतिच दृष्टिसर्वदुर्जनचेटककरणंसंवदेत् विद्यासर्पाग्निरितिपदंभयानिद्विर्निवारय वंधवंधपचद्वेयाईलभुविलुञ्च
वदेत् छिन्धिहयंकीलयद्विस्तनस्सर्वपदंवदेत् कुयंत्राणिसर्वदुष्टवाचंहूंफट्ह्रांगणं पञ्चिवर्णोमन्त्रयंसर्वापन्नि।
वारकः सर्वग्रहकृतांपीडांविनाहन्त्यात्रसंशयः ॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिराहुणोपासितंमन्त्रं नमोभगवतेप्रोच्यवदेद्धनु
मतेपदं पवनात्मजेतिदेन्नरावणप्राणसंवदेत् समायलक्ष्मणादात्रेमीताडुःखविनाशनः ॐन्नोरावणदर्पघ्नोदेन्नस

मे· वीपटं वदेत् दुष्टविनाशनायेति रिपुवीरपटं वदेत् व्याघ्रवराहकुम्भनेपतेगाएटं वदेत् दुष्टसत्वविनाशेतिनाय हूँ फट्
तं· द्ध्नेगणा त्रिनवत्युत्तरो मंत्रो लक्ष्मीविद्याजयप्रदः विशेषतो पस्मृत्योघ्ननाशको रामवल्लभः ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि केतन्त्रे
५५८ पासितं मन्त्रं नमो भगवते प्रोच्यवदेद्धनुमते पदं ॥ वीरविष्णुकृमिखगपते गायुपसं वदेत् इवात्राशाय हूं फट् स्वाहा द्वाविंश
दर्णकः रामचंद्रोस्य निःश्रेषां गायात्रकन्दः प्रकीर्त्तितं महावीरो त्र हनुमान्देवश्च प्रकीर्त्तितः नवमं कूटमस्थि हिंसं वीजं शक्ति
स्तथाष्टमं पकारवाकूटसर्वं नामन्यासमन्तत्स्मरेत् देन्नथात्रामनथाङ्गुः ध्याटिके चापिषडङ्गकं हनुमान्रामहृतस्य लक्ष्म
णप्राणदायकः अंजनीसूनरितिसीताशोकविनाशनः नेत्रान्तमेवं कृत्वा तल्लेका प्रासाद भंजनः कुर्य्यात्मांसमस्तकान्तं न्यसेत
हन्मवीजकं मणिवंधेन्यसेत्तद्धन्सर्वभयविनाशनं ब्रह्मास्त्रशक्तिवारणोमस्तकाद्व णावधि तथाकरतले कुर्य्याटह्वेने
नप्रकल्पयेत् ध्यानं पूजाप्रस्यर्थी विजेयाद्वादशार्णवत् मल्लवटं वेवा वार्य्यनिस्यमुद्रान्तं वंधयेत् कामेन्तनाल चटं खमद्रा
वंधेमनस्मृतः अर्कार्थमयमारयावत्स्पोटयो भवेत् तावन्मंत्रं जपेद्रात्रौ कार्य्यमस्तिणमंत्रवित् सोमाहज्जायते साध्यप्रस्मा
धेमणुलाञ्छवेत् रात्रौ रात्रौ जपेन्मंत्रं षट्शतं वासतन्त्रेय दशवासरपर्य्यन्तं राजशत्रुभयं हरेत् अष्टोत्तरसेमंत्रं दशवारं
जपेद्बुधः तेनापि मन्त्रितं दत्तं सर्वसफलतां व्रजेत् भस्माभिमन्त्रितं यस्य देहे चन्दनमिश्रितं चर्च्चितं पेयवाघाटियाजि
नेयत्रदापि तं सवर्णोजायते नूनं प्राणैरपि यनैरपि टासनायाति देवोपि मन्त्रषोगुव का कथा क्रूरसत्वानि सर्वाणि वश

येऽस्मिन्नाववतु प्रकारेण महावीराञ्जरिताः शान्तिं तामिपात् दिव्यस्थाने च कर्णं वं निःशान्तिस्त्रुहताशनः भवत्येव न संदेहो
लोहतैलेषु संस्थितः अस्मात्तु मंत्रितं रात्रौ महाह्वानविकं त्वेतु दिनत्रयं न्तनस्त्रैव नन्दिपेन्त्रनिमास्तु च यासमासं च स्थूलास्
लघुष्यपि विशेषतः मंत्रप्रभावात्स्खलनं भवत्येव न संशयः वंधमुक्तो जपेमंत्रं रात्रौ रात्रौ च निर्भयः द्वादशार्णप्रयोगोऽस्त्र
निखिलान्न कारयेत् विशेषहवनं चात्र वदाम्यनेककृशानप्रयोमं सम्भवेनेत्युपवासमाषान्यग्रोधस्य फलानि च शाल्मलीकुसुमं ताले
हरिद्रामलकीफले मधुरत्रयसंयुक्तं यथालाभं तु होमयेत् उच्चाटार्थं निशि हुनेत् श्लेष्मान्तकविभीतकान् अष्टोत्तरशतं रात्रौ
मण्डलाद्रुत्रासिध्यति वश्यार्थं होमयेद्रात्रौ मधुकानि च गुग्गुलं विद्वेषे कटुतैलेन संयुक्तं हिंगु होमयेत् पंचाप्येत्रीविकेलं
चितभिः कदलीफलैः सर्वसंतोषकृद्धोमो मधुरत्रितयान्वितैः सौभाग्यार्थं तु काश्मीरकस्तूरीसकुसुमवीरणैः पद्मागुरुतैलैस्सर्वी
सीजातीपत्रपल्लवैर्दलैः मारणे हुनेन्मारणे तु लवणं कटुतैलयुक्तं धत्तूरफलपुष्पाणि समिधो मोहने स्मृताः ॥ अथातः संप्रवक्ष्या
मि पंचकूटात्मकं मतं प्राग्हुतानि कूटानि पंच तान्येव मंत्रकः हनुमान्रामदूतश्च लक्ष्मणप्राणदायकः ततोऽञ्जनीसुतः प्रोक्त
सीताशोकविनाशनः ततः षष्ठः परिज्ञेयो लंकाप्रासादभंजनः उक्तान्येतानि नामानि कूटस्थानि च यानि मे पंचकूटानि कं चैतेष
ड्गमनवः स्मृताः ध्यानपूजादिकं सर्वं विज्ञेयं द्वादशार्णवत् ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि मंत्रं रुद्रैरुपासितं नवग्रहादिमंत्राणां वी
जानैकादशैव तत् सप्त मंत्रो रुद्रैः प्राक् महायार्थमुपासितः तध्यानपूजान्यासादि विज्ञेयं द्वादशार्णवत् ॥ अथान्यत्संप्रवक्ष्या

मे॰ मिमंत्रमष्टादशाक्षरं नमो भगवते प्रोच्याञ्जनेयाय संवदेत् महाबलाय स्वाहेति मनुरिष्टाक्षरः स्मृतः छन्दोनुष्टुब्देवतात
तं॰ हनुमान्स्वबीजकं स्वाहाशक्तिस्त्वञ्जनेयो रुद्रमूर्त्तिर्महान्स्मृतः अग्निगर्भो रामदूतो बलस्त्वविविवारकः श्रेणैर्डेन्तै षडङ्गानि
५५५ नयाङ्गुष्ठादिकन्यसेत् तप्तकाञ्चनसंकाशं हृदये विहिताञ्जलिं किरीटिनं कुण्डलिनं ध्यायेद्वानरनायकं वैष्णवे पूजयेत्पीठे
द्वादशार्णाक्षवर्त्मना अयुतं प्रजपेन्मंत्रं दशांशं जुहुयात्तिलैः विप्रसंतर्पणाद्यन्तु प्राग्वत्सिद्धो भवेन्मनुः जितेन्द्रियो नक्तभो
जी प्रत्येकं साष्टकं शतं जपित्वा दुष्टरोगेभ्यो मुच्यते द्विसप्तयात् भूतप्रेतपिशाचापि नाशयेदेवं समाचरेत् महारोगनिवृत्त्यै त
सहस्रं त्रिदिनं जपेत् यतात्मनो घृतं नित्यं जपन्ध्यायन्कपीश्वरं राजसेवापि विनिघ्नन्तमविराज्जायते द्विषः सुग्रीवेण समं रामं
संदधानं स्मरन्कपिं प्रजप्यायुतमात्रन्तु संधिं कुर्याद्विरुद्धयोः लंकादहनं तं ध्यायन्घृतं प्रजपेन्मनुं शत्रूणां प्रदहेद्ग्रामा
न्विनादेन साधकः प्रयाने समये ध्यायन्न्वमंतं मनुं जपेत् योजानि सोऽविरात्सेष्टं साधयित्वा गृहं व्रजेत् यः कपीशं सदा गेहे
पूजयेज्जपतत्परः आयुर्लक्ष्मीप्रवर्द्धनेतस्यानश्यन्त्युपद्रवाः शार्दूलतस्करादिभ्यो रक्षन्मनुरयं स्मृतः प्रस्वापकाले वीरभो
दुष्टस्वप्नादपि ध्रुवं पुक्काकारे स्मरमनेलेखन्याकोकिलोत्थया अष्टगन्धैर्लिखेद्रूपं कपिराजस्य सुन्दरं तन्मध्ये ष्टादशार्णान्तु
शत्रूणामयुतं लिखेत् तेन मंत्राभिजप्तेन शिरोमध्येन भूमिपः जयत्परिगणं सर्वं दृष्टमात्रादेवनिश्चितं यद्वाजिगीषुर्नृपतिः
पूर्वोक्तं लेखयेद्ध्वजे ध्वजमादाय योपरागे संस्पर्शान्मोदतणावधि मांत्रिकान्नापयेत्साष्टशतेन हुतं चरेत् सर्षपैस्तिलसंमिश्रै

संस्कृते हव्यवाहनः गंजसंतनधजे रक्षापलायेन्तेरयोविरात् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि मंत्रं श्रीहादिवारणं योयो हनुमन्नफल
फलफलितेति पदं वदेत् चगचगित आप्रोच्य स्वरावपरुद्दावदेत् हान्तो जिनमिता र्णो यं मन्याटेर्द्वादशार्णवत् श्रीहनुमत्को हूं रे
स्वाध्यं नागवल्लीदले शुभे तद्रूपरहनुगुणितं वस्त्रमाच्छादयेत्ततः वंशजं सकलं तस्यापरिमुच्य कपिस्मरन् आरण्यप्रस्तरे
न्यत्रैव वृक्षोपरि स्थापयेत् वदरीतरुसंभूतां मंत्रेणानेन सप्तशः तपामंतां डये द्वेश सकलं जठरस्थितं सप्तसंस्कृतः श्रीहरा
गोनप्रणश्येवन्दणां तणात् यदि वृक्षावेवमेव तत्पार्श्वे समावशेत् ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मंत्रमष्टादशाक्षरं परं षट्दीर्घयुक्ता हस्त्रे
त्वाप्रणवेणवसंपुटा अष्टार्णो यं हनुमतो मंत्रराज प्रकीर्त्तितः षट्दीर्घयुक्तवीजेन षडंगविधिरीरितः ध्यानपूजाजपा
घन्नसर्वं स्याद्द्वादशार्णवत् एतत्प्रभावाज्जयति माधिव्याधिविवर्जितः ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि मालामंत्रं वदेध्रुवं वज्रकायवज्रत
ण्डवदेत्कपिलपिंगलः ऊर्ध्वकेशमहावर्तिलरक्तमुखवकीर्त्तयेत् तडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रोत्कटकहद्वयं करालिनेमहा
प्रोच्यारूढप्रतिवहावदेत् हिलंकेसरवेत्सुठाधापमहावदेत्परं मत्तवंधमहाशैलप्रवाहगगनेचर एह्येहि भगवन्प्रो
च्यमहावलपराक्रम भैरवज्ञापयप्रोच्य एह्येहीति पदं वदेत् महारौद्रपदं प्रोच्यादीर्घपुच्छेन वेष्टयेत् वैरिणां भंजयेद्धंद्व
हूं फड्वाणार्क्कवर्णावान् मन्याधर्व्वाप्रधाणादि सर्वं सूर्याणोवमतं एवमाराधनं प्रोक्तं रुद्रसैकादशास्यत अतः परं कस्यटेवि
श्रोतमिकस्यपासने २८५ ॥ इति श्रीमाहामायामहाकालानुमते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते हनुमंत्रकथनं नाम चतस्त्रिंशः प्रका

मे॰ काम्याः॥ श्रीदेव्युवाच मत्त्रकंणमम्हृतः कार्त्तवीर्यार्जुनो नृपः इति त्वया पुरा प्रोक्तं तस्य मंत्रान्ब्रवीहि मे ॥ श्रीशिव उवाच ॥
तं॰ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सर्वमंत्रेषु गोपितान् पंचाम्नायगतान्मंत्रानर्जुनस्य ब्रवीमि ते धर्म्मपादाग्रभेदेन देव्याम्नायाः प्रकीर्त्ति
४५० ताः धर्मादीनां पादभेदान्देवि तुल्यं ब्रवीम्यहं लोकानित्यस्त्वेकपादः शास्त्रानिंघाद्विपाद्भवेत् त्रिपाद्द्योरनिंघस्तु भक्तिश्रद्धावि
450 तःपरः यत्किंचिदेकपादोर्थो दायप्राप्तो भवेद्विपात् त्रिपाद्वोक्तमार्गेण पूर्णाः कष्टेश्च तेन च यत्रकुत्रापि पादस्याद्देहसीमा स्तु जा
यते कुलांगनास्तु पादेन त्वेकस्मन्यावतः परः सालोक्यमेकपान्मोक्तः सामीप्यं तु द्विपान्मतं सारूप्यं पादहीनं स्यान्मात्सायुज्यं पू
र्णमुच्यते पदां कैवल्यरूपानां लतणां वप्फलं शृणु यमैश्च नियमैर्युक्तः पूर्णो धर्मस्तु केवलः सिद्धा भवन्ति येनैव तस्य धर्मे च परेत्र
यः अकृत्वा परसन्तापमगत्वा खलमन्दिरं स्वधर्मेणार्जितं द्रव्यं केवलं तत्र साधनं यथोक्तवाले वंशार्थे पूर्णकामेन कामि
नी कामयानो नैव यस्य कामः केवलस्ततः ब्रह्मवर्णाधिकोक्तेशो त्रयाणां साधकः स्मृतः देहाभिमाननाशेन लिंगदेहविना
शनं तेन कालस्वरूपं तत्तत्केवलं प्रकीर्त्तितं उत्तरेणाथ पूर्वेण पश्चिमेन यथाक्रमं उर्द्धेन दक्षिणेनापि वैकल्पिकाविलाः क्र
मात् सिद्ध्यन्ति केवलश्चैवं पंचाम्नायैर्तृषादयः तथैकरेशूद्राद्याविप्रान्ताश्चाधिकारिणः यथोक्ताम्नायसेवातो लभन्ते तन्निरंप
दं हीनमेवात्तमान्तो रासभारोहणं यथा ॥ अथैतं संप्रवक्ष्यामि विंशन्मंत्रान्स्तु दक्षिणे आम्नाये यत्साधकानां क्लेशादिहसि
द्धयः द्वाविंशन्तुर्यौंतारायैः दत्त वामे मतर्थकौ चतुर्दशसरोपतो शेषाम्नायेषु तन्नवेत् विंडुपक्षेत्रायवीजं वत्तर्थस्वरसंपु

ते पंचत्रिंशदक्षर्यो विंद्राध्यौ द्वितीयं बीजमुच्यते कामबीजं तृतीयं स्याद्द्वादशार्णं चतुर्थकौ षष्ठस्वरेनुसंयुक्तो चतुर्थं बीजमु
च्यते पाशो लज्जो कुशो लक्ष्मी कवचास्त्रमिदं भवेत् बीजानां दशकं ऊंनतः कार्त्तवीर्यार्जुनो नमः एकोनविंशत्यर्णोयं दत्तात्रेयोऽ
नि:स्मृतः छन्दोनुष्टुप्कार्त्तवीर्यार्जुनो देवः प्रकीर्त्तितः फ्रोंवामिति स्याद्धृदयं ह्रींश्रीमिति शिरः स्मृते जंह्रूं शिखा समाख्याता क्लैं
श्रैं कवचमीरितं हुंफट् त्वस्त्रं समाख्यातं शेषेण व्यापकं चरेत् हृदये जठरे नाभौ जठरे वक्त्रे जने क्रमात् दक्षपादे वामपादे सक्थि विजान
निजंघयोः विन्यसेद्बीजदशकं प्रणवद्वयमध्यगं नासापानवशिष्टार्णान्मस्तके च ललाटके भ्रुवोः श्रुत्योस्तथैवाक्ष्णोर्नसिवक्त्रे
गलेंशयोः सर्वमंत्रेण सर्वाङ्गे व्यापकं त्वनतस्त्रेण प्रभाकरुचिः स्वर्णकण्ठमालाविराजितः धौतारक्ताम्बुकस्मीषीनानाकलावि
भूषितः सहस्रार्द्धभुजैर्बाणान्सहस्रार्द्धैर्दधृषिव दधत्रेकारणाङ्गेस्त्रं त्रासिताखिलदुर्जनः समस्तवाणासनानां कृष्णसमद्वीपपरा
पतिः भूणामकुटाघृष्टपादपद्मोग्निलोचनः स्थूलकायोतिभीमश्च रक्तसोभक्तिवत्सलः वैसवेत्तु यजेत्पीठे पद्ममष्टदलं वरे
त सम्पाङ्गमूर्त्तयः पंचकर्णिकायां प्रपूजयेत् अग्नीशासुरवायव्यकोणेषु हृदयादिकाः अग्रेष्टचापि चतुर्दिक्षु पंचतास्फाटिकोज्व
लाः खड्गचर्मधरा वीरास्सर्वाभरणभूषिताः बाणचापधरा रक्ता शुकाभा ~ चतुर्भुजा चोरमार्थ्यविमर्दादिपदानामन्वितो मद
विभंजनायेतिपदमक्षाक्षस्यादिशादले विदिक्षु डष्टंडःस्वान्तेड विनामयपोस्तया मदादिकपदं प्राग्वदष्टावपरिपूजये
त दिक्षु शक्तयः पूज्याः पद्माग्रे स्फटिकोज्वलाः हेमङ्कीवशङ्करी ग्रीकरी वपशस्करी आपुस्करीत्याप्रत्ताविषाकार्योध

ने॰ नेकरी तद्वहिर्भूपुरे स्युर्याः लोकपालास्सहेतयः चतुर्लक्षं जपेन्मंत्रं होमः कार्यो पयोन्धसा तिलाज्यतन्दुलैर्वापि पुरश्चर्या समीरित
तं॰ टे तर्पणादितत्कुर्यान्मंत्रसिद्धिः प्रजायते ततः प्रयोगान्कुर्वीत स्वगुणेनानयुनेश्वरी ॥ अथातोष्टदिग्णेमार्गे वक्ष्येनेकाम
५५८ प्रजते शुद्धभूमावष्टगन्धैर्लिखेद्यन्नडव्याते लिखेद्दशाष्टदलपद्मं कर्णिकायां समालिखेत् प्रोंक्रींमोमैव्यपत्रेष्ठ प्रणवाद्यानि
संलिखेत् मंत्रस्य नववीजानि ततः पत्रान्तरेषु च फडाद्यष्टशवर्णाश्च मंत्रस्यैव समालिखेत् शषसहांस्वरांश्चापि केशरेषु वि
प्रोलिखेत् वेष्टयेत्कादिभिर्वर्णैः शषसहविवर्जितैः तद्वाह्ये चतुरस्रं तु वेष्टयेद्भूतवर्णकैः कामनाभेदतस्तानि वाय्वग्निताल
नेनभः पंचह्रस्वाः पंचदीर्घाः पकाराद्याश्च पंच च पंचवर्गाः पंचयाद्याः षतराश्च सहाः क्रमात् स्तंभने पार्थिवैर्वाप्यैः शान्तौ वश्ये
चतेजसैः उच्चाटने वायवीयैर्विद्वेषे चापि नाभसैः मारणे तैजसैः शान्तौ वाप्यैः पुष्टौ च पार्थिवैः अस्मिन्यंत्रे तोयपूर्णं घटमभ्यर्च्य प्र
पूजयेत् कुंभस्थं जपेन्मंत्रं सहस्रं तेन सेचयेत् सम्यक्कुसाध्यं तदा स स्यात्पुत्रवान् रोगवर्जितः यशस्वी दीर्घजीवी च सकलत्रो
न्नुरंजकः वाक्सिद्धश्चापि तेजस्वी प्रतापी विजितेन्द्रियः शत्रूपद्रवमापन्नो ग्रामे वा मण्डले पुरे संस्थापयेदिदं यंत्रमरिभीतिनि
वृत्तये ॥ अथ वक्ष्ये वामगानां पंचभेदं शृणुष्व तत् लिखेदष्टदलं पद्मं समसाध्यं प्रोच मध्यतः योंयंमाद्यनयोलं समालिखेत्पत्रेषु
चक्रमात् मंत्रवीजाष्टकं वान्ते दले लेख्यं पुनश्च वेत् पत्रान्तरेषु षवर्णानन्तेवर्णद्वयं लिखेत् द्विशः स्वरां केशरेषु द्विशो वामाणि
समन्वितान् हृत्रद्वयं च तद्वाह्ये नयोर्वीप्यान्वकादिकान् उष्मांतांश्चतुरस्रं तु वज्राष्टकसमन्वितं तद्वाह्ये विलिखेत्पश्चात्सर्ववद्भूत

वर्णिकान् उच्चाट्यते विभीतस्य समिद्भिः खदिरस्य च जवैर्हुतैः श्रियःप्राप्तिस्तिलै राज्यै रयदलयः तिलतन्डुलसिद्धार्थ्यलाजैर्व
श्यो नृपो भवेत् अपामार्गार्क्कदूर्वाणां होमो लक्ष्मीप्रदोयनत् स्त्रीवश्यकरप्रियं रत्नोत्पगुलो भूतिप्रांतिदः अश्वत्थोडुम्बरप्लक्ष
टविल्वसमुद्भवाः समिधो लभते हुत्वा उत्त्राणाय तु हेनेस्तवं सर्षपकंड्वकसिद्धार्थैपत्रूरस्य फलानि च हुत्वा लवणमिश्राणि वैरना
शः प्रजायते रोचना गोमयैस्तंभो मन्त्राप्तिप्राभिर्भवेत् ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि कार्त्तवीर्य्यमनोर्भिदः एकोनविंशदर्णोयं तारादिर्द्वि
खवर्णकः कन्दर्षिन्यासपूजादि सर्वं पूर्ववदीरितं द्वितीयोयं भेद उक्तो भजतामिष्टदायकः कार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनायेति नमोन्तं
नवाक्षरं फ्रोंपूर्वं को दशार्णोयं विराट्छन्द उदीरितं सर्वार्थसिद्धये वास्य नियोगो न्यस्तु पूर्ववत् न्यासपूजादिकं सर्वं भेदोयं तृत्
तीयकः फ्रों श्रीं पूर्वो नवार्णस्तु भवेदेकादशाक्षरः प्राग्वन्न्यासादिकं सर्वं कन्दस्त्रिष्टुभमुच्यते नियोगः स्तंभनाथास्य वैरिणां च
महारिणां प्राग्वत्पूजाप्रयोगादि तुर्यो भेदो निरूपितः फ्रों क्लीं पूर्वो नवार्णस्तु भवेदेकादशाक्षरः नरनारीनृपाणां च मोहयति
योजने मुनिश्छन्दो मन्त्रं प्राग्वत्प्रयोगांश्चापि साधयेत् पञ्चमः पञ्चमो भेदो मंत्रस्य परिकीर्त्तितः फ्रों भ्रूं पूर्वो नवार्णस्तु षष्ठो भेद
श्च पूर्ववत् न्यासादि भ्रमणोच्चाटद्वेषमारणकर्मकृत् फ्रौं ह्रीं मंत्रे नवार्णस्तु भेदः सप्तमको भवेत् वश्यपापहृदयं मोहे स्तंभं च न
नेसदा फ्रों मों नवाक्षरश्चेति ह्यष्टमोच्चाटादि पूर्ववत् आकर्षणाय वैरिणां नियोगः परिकीर्त्तितः फ्रों क्रों नवार्णो नवमो भेदः पू
जादि पूर्ववत् आकुलं भगति स्तंभे नियोगः परिकीर्त्तितः फ्रों श्रीं वाक्षरश्चेति दशमो भेद उच्यते त्रिष्टुप्छन्दो उन्यदखिलमुक्तविश

मे॰ तिवद्भवेत् फ्रैंवाग्बीजंनवार्णाश्चभेदएकादशाःस्मृताः हूंफट्नवार्णइतिवह्नादशार्णाह्रींदिपूर्ववत् तृतीयभेदस्ताराद्योमंत्रएकादशा
तं॰ क्षरः त्रयोदशस्तुभेदोऽयंसर्वंपूर्ववदीरितं एवंभेदाश्चतुर्थ्यायामष्टप्रणवपूर्विकाः द्वादशाद्यामष्टमंत्राजगतीछन्दसो
५५२ मताः प्राग्वन्मुन्यादिकंसर्वंप्रयोगाःपूर्ववन्मताः दत्तिणाम्नायगाश्चैतेविंशन्मंत्राःप्रकीर्त्तिताः॥ अथातःषोडशमतंतुहीना
यफलप्रदान् पूर्वोक्तैकादशोभेदोद्वादशाःप्रणवादिकः जगतीछन्दसोमंत्रोप्रोक्तौद्वौद्वादशाक्षरौ तेषांमुन्यादिकंन्यासादिकं
सर्वंतुपूर्ववत् फ्रींफ्रींक्रोंनवाक्षरंक्रोञ्चमंत्रोऽयंद्वादशाक्षरः मुन्यादिपूर्ववत्ज्ञेयंनियोगतस्तंभनेमतः षड्दीर्घान्वितफ्रोंबीजंप्रोक्तम
स्यषडङ्गके उंह्रींम्नायेतृतीयोऽयंमंत्रैमोपरिकीर्त्तितः हूंफ्रोंनवाक्षरःफट्मंत्रोऽयंद्वादशाक्षरः मुनिन्यासादिकंप्राग्वच्चतुर्थोकी
र्त्तितोमनुः उन्मत्तीकरणेस्तंभेमोहनेविनियोजनं मूर्द्धस्फोटायवैराणांप्रयोक्तव्योविशेषतः फ्रोंश्रींसंपुटितंकुर्यान्नवार्णंमत
पंचमं त्रयोदशाक्षरोमंत्रेछन्दोतिजगतीमतं अन्यत्सर्वंपूर्ववत्स्यात्पुरश्चरणतोयदा सिद्धोजपोवर्षमेकंसहस्रंसकुवेव
तः नवर्णस्यपूर्वेन्तुवाग्भवेरिचोच्यते एकविंशतिवर्णोऽयंषष्ठोमंत्रःप्रकीर्त्तितः प्रकृतिछन्दउद्दिष्टमन्यद्दिंशा
र्णवन्मतं पुरश्चरणंसंसिद्धंलक्षंजप्यामहाकविः एकोनविंशत्यर्णस्तुवाग्भवादिस्तुसप्तमः मंत्रःप्रोक्तोस्यमुन्यादिप्रयोगान्नव
पूर्ववत् ॐनमःकार्त्तवीर्यार्जुनायवर्मास्त्रठद्वयं चतुर्दशार्णोमंत्रोयमष्टमःपरिकीर्त्तितः अनेनसप्तनेत्रादिवर्णैरस्यांगपं
चकं एकोनविंशदर्णस्यमुन्याद्यमखिलंमतं नारोनमोभगवतेकार्त्तवीर्यार्जुनायच हूंफट्स्वाहेतिनवमोमंत्रोद्वादश

वर्णवान् त्रिवेदसमग्रमादिवर्णैः पंचागमच्यते मन्वादिकं प्रयोगान्तं सर्वं पूर्ववदीरितं नमो भगवते श्रीकार्त्तवीर्य्यार्ज्ज
नाय च सर्वदुष्टान्तकायेतितपोबलपराक्रमः परिपालितसप्तद्वीपाय सर्वपदं वदेत् राजन्यचूडामणये महामान्त्रिम
तेनततः सहस्रबाहवे हूं फट् हृन्नमोयं प्रकीर्त्तितः त्रिषष्टिवर्णो मन्वादि प्राक्क्रमेकोनविंशवत् हृदयं तु समाख्यातं राजन्ये चक्र
वर्त्तिने शिरोवीराय संप्रोक्तं शिखा शूराय सम्मता कवचं त्ववदेन्माहिष्मतीपतये ऽत्रपि देवाम्बुपरिलुप्ताय वदेन्नेत्र
यं पुनः ॥९९॥ कारागेहे प्रबाधितदशास्याय समीरयेत् सिवामानं युवतिभिः क्रीडन्तं नर्म्मदाजले हस्तैर्जलौघं रुन्धन्तं ध्याये
न्मत्तं नृपोत्तमं अयुतं प्रजपेन्मंत्रं होमपूजादि पूर्ववत् ॥ अथान्यद्वक्ष्यते ध्यानं राज्यैश्वर्य्यप्रसिद्धये माहिष्मत्यां मंत्रिमध्ये समा
सीनमलंकृतं नानारत्नाभरणैः सिंहासनगतं सदा बाहुभिः शरचापानिरर्म्मासिप्रासतोमरान् भुशुण्डीपाशमूशलादी
न्दधदंतं प्रसन्नकं पररक्ते वोर राजभये ध्यानमुदीरितं ॥ अथान्यद्वक्ष्यते ध्यानं सर्वरक्षाकरं परं त्रैलोक्यभीषणं ध्यायेद्रथता
स्वरथस्थितं गर्ज्जन्तं तर्ज्जयन्तं च मध्याह्नार्क्कसमं विभुं दोर्द्दण्डमण्डलैरस्त्राण्यादिप्तं च्चातीव्रगं नानायुधधरैर्युक्तं रथि
भिश्च पदातिभिः गजाश्वैरश्ववाहैः कुण्डलद्योतितास्यकं ध्यानैवं प्राङ्मुखो जप्त्वा सहस्रं नाशयेद्दुरं आहवे शत्रुवातं जि
त्वा सर्वमेधते अयमेव तताराद्यन्तः षट्त्रिंशार्णको मनुः पक्षादशासमाख्यातो ध्यानपूजादि पूर्ववत् ॥ यंत्रमस्य प्रवक्ष्यामि
सर्वकामार्थसिद्धये आदौ चतुर्द्दलं पद्मं मध्याष्टिरदपत्रकं नद्वाह्ये वेददलकर्णिकायां समालिखेत् फ्रौं बीजमथ पत्रेषु प्रण

मे॰ तं॰ ५५३ 453

नाः

वंसाध्यनामच कार्त्तवीर्यार्जुनंनमश्चान्तेनतद्बाह्येष्टदलेलिखेत् एकोनविंशत्यर्णमन्त्रं फ्रौंनमोऽर्हिंर्णीकान् लिखेत्प्रतिदलंद्वौद्वौव
र्णौविंदुसमन्वितौ तद्बहिःषोडशदलेकामवीजंसमालिखेत् द्वात्रिंद्दलकेवर्णमाणान्वष्टुभमालिखेत् वहिस्तस्यप्रकुर्वीततनतो
वृत्तचतुष्टये तदाद्यवीथ्यांविलिखेत्ततःषष्ट्यर्णकंमन्त्रं द्वितीयायांतकारादिककारान्तान्विलोमतः तृतीयायांककारादित
कारान्तान्क्रमेणच ततोवीजानिविलिखेदाभ्यन्तरचतुर्द्दले क्रूंस्त्रूंप्रूंभ्रूंक्रमेणैवतद्बाह्येष्टदलेपुनः त्रूंक्रूंज्नूंफ्रूंतथाद्रूंव्रूंड्रूंफ्रूं
षोडशपत्रके पवनपयशोश्यानिचर्त्त्वीवीजानिषोडश पुनरत्रदलेकादिहान्तवीजानिसंलिखेत् अष्टाविंशतिसंख्यानिपु
नःकादिचतुष्टयं कार्त्तवीर्यस्वरूपंविलिखेत्तद्बाह्येभूतमण्डलं दिशाहून्यालिखेन्नस्यवीथ्यांभूतार्णकानलिन् कार्त्तवीर्यार्जुनस्यैतद्यं
त्रंकोऽपिनवेत्यलं अहंजानामिविस्पष्टंतज्ञातेयोऽपितद्गुरुः स्वर्णपत्रेस्थितंयंत्रमेतत्सर्वार्थदंभवेत् राजतेराज्यलाभायताम्रे
रत्नाकरंभवेत् फलकेगृहरक्षाकृतवस्त्रेरक्षत्ववालाकान् भित्तौतग्रामरक्षाकृत्सर्वंवशायभूर्जके कारस्कस्यफलकेरोगना
शायसंलिखेत् चतुर्थ्यांडोगनाशायलिखेद्दीर्घंकतोऽद्भवेत् अतजेकलिनाशायसमस्तिस्तैशिलातले शारावेलिखितंयंत्रंलो
कस्याभवेद्ध्रुवं पताकायांध्वजेवापिजयदंनात्रसंशयः चन्दनागुरुकर्पूरनोचनाभृगुणीरकैः लाक्षामृगमदाद्यैश्चलिखे
द्दृष्टणादिकर्मसु लिखेद्दष्टविषैश्चापिमारणादिककर्मसु अष्टगंधेनविलिखेत्कान्तिपुष्ट्यादिकर्मसु तद्यंत्रकलशामेकाहृत्या
पुत्रप्रसूयते राजाभिर्कोऽपिभवतिपैर्य्यमौर्य्यादिसंयुतं कार्त्तवीर्यार्जुनोनामराजाबाहुसहस्रवान् तस्यसंस्मरणादेवहृतंनष्टं

वलभ्यते द्वात्रिंशदर्णो मंत्रोयं छन्दोनुष्टुप्प्रवर्द्धवत् मन्वादिकं च पंचाङ्गं पादैः सर्वेण कीर्त्तितं गर्जन्तं नगैः स्सप्तपत्निसंयैस्स
माहृतं महागजसमारूढं मदाघूर्णितलोचनैः पाशाङ्कुशौ धनुश्चापं दधन्तं भीषणाकृतिं चापमानमरातीणां वधार्थं
स्मरेद्रूपं वनेमहाघोरभयेगजयुद्धेनिशागमे पूर्वं ध्यात्वायुतं जप्त्वा भयान्येतानि शान्तरे सहस्रहस्तैः प्रमानितदधन्त्रं
संस्थितं सप्तसत्त्वं मणिगणालंकृतं दीप्ततेजसं योगनिष्ठं स्मरेद्रूपं स्वर्णाप्रयोगसमस्तये श्रावुर्द्धै रोगशान्त्यै द्वादशा
यं प्रकीर्त्तितः कार्त्तवीर्याय विद्महे सहस्रकराय धीमहि तन्नोर्ज्जुनः प्रचोदयात् कार्त्तवीर्यस्य गायत्री प्रोक्ता वै षात्रयोदशी
प्राग्वन्मन्वादिकं छन्दो गायत्रं सर्वबहुतिः सर्वमंत्रप्रयोगेषु जपमेवैषा हितार्थिना गायत्रीजपमात्रेण मंत्रवीर्यप्रवर्द्धि
नी मंत्रस्यास्य जपादि विनष्टस्वावलभ्यते हताश्चोराभविष्यन्ति नष्टद्रव्यं च सिद्ध्यति तारोनमो भगवते कार्त्तवीर्यार्जुनाय
महाबलाय सर्वैतिडेन्तोदुष्टविनाशनः हुंफट्स्वाहारव्यार्णोयं प्रोक्तोमंत्रश्चतुर्दश मन्वादिकं प्राग्वदेवछन्दोनुष्टुबुदाहृ
तं सप्तसप्तेषु नवभिश्चतुर्भिश्चात्रपंचकं श्रावष्टुभं जपेद्रात्रौ नपः स्वाध्यायतत्परः तिष्ठन्प्रत्यङ्मुखोनित्यंशतमष्टात्रवंस्र
राः मण्डलान्नीयतेचोरोविकलाङ्गोथवाभवेत् यस्यांदिशिभयंतस्याः सम्मोनिशिसंजपेत् श्रवश्यंभयनाशःस्यादेकविंशतिभिर्द्दि
नैः पत्रार्थेनपर्णेक्कुर्य्यादनेनसलिलैश्शुभैः कुर्नेत्त्वपूर्वसंप्रोक्तद्रव्यैस्तत्कार्य्यसिद्धये तारोनमोभगवतेनतनः श्रीपदमत्त्ववेत
कार्त्तवीर्य्यार्जुनायेतिहैहयेतिपदन्ततः नाथायपश्चीकार्त्तवीर्य्यार्जुनेतिचसहस्रतः करमदर्पामर्वैतिडष्टान्तकपदात्पठ

मे॰ त् सर्वशिरोरुहपटसर्वतउद्धेपदं आगन्तुकामान्प्रवदेत्सहस्रविनत्कंपकान् वीरसम्राहान्सकरसहस्रैस्त्रनिवारय
तं॰ हंपशुपाशसहस्रैर्बंधयेतिततोङ्कुशः सहस्रैराकर्षयसर्वापोह्नतपदात्ततः वदेद्वाणसहस्रैस्त्रभिन्धिभिन्धीतिसंव
४५ ४५४ देत् सहस्रतोड्नतखड्गेतिसहस्रैः छिन्धियुग्मकं सहस्रतोड्नतमुशलसहस्रैर्मर्दयद्वयं सर्वांखोड्नतनादेतिसहस्रैर्भीषयद्वयं
सहस्रतोड्नतचक्रेतिसहस्रैर्हिनिकृन्तयः परकृत्यांत्रासवयद्विसतस्त्राकर्षयद्वयं भ्रामयद्विर्मोहयद्विरुद्धासयद्युगंवदे
454 त् उन्मादयद्वयंहेयातापयद्विर्विनाशय हेधाविधारस्तंभयद्वयंजृंभयद्वयं मारयद्वितयंप्रोच्यावशंकुरुवशंकुरु उ
च्चाटयोच्चाटयेतिविनाशयविनाशय दत्तात्रेयश्रीपदान्तेपादप्रियतमेतिच श्रीकार्त्तवीर्यार्जुनेतिसर्वगात्रोदयेर्वदे
त् आगन्तुकामान्प्रवदेत्सहस्रविलंपकान् वीरसम्राहान्ससाक्षुवदेडुन्मूलयद्वयं हुंफट्स्वाहेतिमंत्रोयंबाणाग्न्यनलव
र्णवान् प्रोक्तःपंचदशश्छन्दोगायत्र्यन्यत्पूर्ववत् दत्तात्रयप्रियतमेदेऽन्येहृदिविन्यसेत् माहिष्मतीतिनाथायशिरोमंत्रोनगाद्
रः रेवतीचजलक्रीडासक्तायेतिशिखामता हैहयाधिपतिदेऽन्तकवचंपरिकीर्त्तितः सहस्रबाहवेस्वाहादेवंपंचागमीरि
ते उदग्रबाणानचापानिदधन्तंसूर्यसंनिभं प्रहरंतंत्रग्राणंधनुर्ध्यानिस्वनैःसथा कार्त्तवीर्य्यंन्यंध्यायेद्रणशोभितकु
णलं एवंध्यात्वासमभ्यर्च्यसर्वकर्माणिसाधयेत् त्रिसहस्रंजपःप्रोक्तःशेषंपूर्ववदाचरेत् दत्तोन्नरैःप्रतिशतेरेतान्यस्त्राणिसंद
धत् चक्रेभवङ्कमुशलकुठारान्याशमेवच पाशवर्मधनुःशंखान्मध्यभास्करसन्निभं वेलाघ्नमहणांवीरंतारमानङ्कसंस्थि

ते रक्ताम्बरैरक्तनेत्रैर्ध्यात्वैवं प्रजपेन्मनुं निशीथे षष्ठोत्तरशतेन रुद्रव्याप्तिसिद्धये जपेत्त्रिंशत्कपाटेन षण्मासान् ष्टयुक्तश
तं संप्रार्थ्य मंत्रिणां वीराः प्रयत्नेनोविलंघनं वीरैर्हतपशून्मंत्री यदा नेन सममिकृति जपेत् षष्ठोत्तरशतं ध्यायेद्देवेन्द्रपासिता
न् कंठे समण्डकुंभसर्वपशूनग्रहामि सुरवेमागतान् ध्यात्वैवं हाटकाहेनताष्टाध्यायान्नि विमोचिताः वीरैर्हतनवग्रासादिनके षंहो
मयेत्त्रिंशि हतं प्रकाशयेत् भीतैः श्रीरैर्फटितिनान्यथा वाणान्विशपयेद्गतेत्पन्नघाघ्यानतत्परः दशादिनजपेन्मंत्रराड्देवत
णं भवेत् मंत्रेणापरिजमानि पार्थिवानि रजांसि च तिष्ठान्निमंत्रिणामत्र तत्र वश्यो भवेत्त्रिंशि फ्रौंमित्येकाक्षरो मंत्रः कार्तवीर्य
स्य षोडशाः मुनिमुजादिकं प्राग्वल्लुतमेकं च रक्तुया षड्दीर्घयुक्तेनानेन षडंगविधिरीरितः प्राग्वत्स्यो गाइत्येवमूर्ध्वाम्नायः प्रकी
र्त्तितः पश्चिमाम्नायमंत्रास्ते प्रोक्ताः स्वारस्वभाषया अष्टोत्तरशतान्यष्टौ तिथ्ययेषां संसाधनात् कलौ पंचखानाससमीनवसाहामहाव
लाः हिंदुधर्म्मप्रलोप्तारो जायंते चक्रवर्त्तिनः पूर्वाम्नायेन शतं षडशीतिः प्रकीर्त्तिताः फिरंगभाषयमंत्रास्तेषां संसाधनाद्दु
वि अधिपा मनुष्याणां च संग्रामेष्वपराजिताः इंग्रेजा नवषट्पंचलंडजाश्चापिभाविताः विपाकोदितनिर्दर्शिनः पंचप्रोक्तास्तया
मया नद्दीजसर्वासर्वापिमनवो वाममिहिताः दक्षिणाचारफलदः कार्तवीर्यार्जुनोन्नृपः वामाचारेण शूद्राणामिहलोके फलप्र
दः नवामिनोहितार्थं तु कार्तवीर्यं प्रयोजयेत् सप्तजन्मसुदारिद्र्यं पैशाच्यं प्राप्नुयाद्द्विजः ॥ अथ येनेन्द्रध्रुवन्दवद्दीपदानमहीदि
तः अष्टधा दक्षिणमार्गे वाममार्गे च तत्र विधि ईशादिषड्ढूवैणां वदीपादेयो द्विजन्मभिः वामाचाररतैः शूद्रैः शेषमासेषु दीय

मे॰ ते अविक्रायां द्विजैर्देयो रिक्तायां वापि वामिभिः विनाशाह्निकजौ विप्रैस्तयोर्देयस्तु वामिभिः शिरदि प्रविशार्थस्तु हस्तातीन्द्रुतो द्वि
तं॰ जैः तीक्ष्णाग्रैर्वामिभिर्देयो दीपः कामो महोत्सवः व्यतीपाते वैधृतौ वक्त्रे ह्रीं प्रीतिवत्सरे ये स्वकर्मदिने ये हर्षे दीपदानं ह्ययोरपि
४५५ शिरेषु विष्टो वामानामितरेषु द्विजन्मनां निष्णार्थं त्रिभागेन विप्रैर्मध्येन वामिभिः मन्वादौ च युगादौ च ग्रहणे होदये तथा
महापाते च शुक्ले च सप्तम्यामर्द्धरात्रके द्विजानां शुभदो दीपो वामिनामथ कथ्यते त्रिपुष्करे त्रिरात्रीनां जन्माहे शुक्लसंगमे
उपोष्य पूर्वदिवसे ब्रह्मचारी शुचीतको प्रातः स्नात्वा मन्त्रिकाद्यैः कृतनित्यक्रियस्ततः यथोक्तभूमिं प्रोक्षेत द्रव्येणैवोपलेपये
त् प्रोक्तद्रव्येण विलिखेत्त्र्यंत्रं सुशोभनं षट्कोणकर्णिकायां तु कामवीजं समालिखेत् पत्रषट्के भुवं फों वीं ग्रं ग्रां द्रीं च समा
लिखेत् क्लैं श्रीं हूं फट् तदुर्द्दिस्तु तत्स्वाहां समालिखेत् त्रिकोणत्रयहिः कुर्यात्तद्भुजेषु त्रयं त्रयं वर्णानां विलिखेत्तस्य वकारं परं
तथा वीर्याज्ञनाय हृदयं नव वर्णाः समीरिताः अस्मिन्यन्त्रे यथोक्तानि दद्याद्दीपभाजनं वतमाणां शलाकाश्च सूत्राग्रं स्थूल
मूलकं विमत्रे दक्षिणभागे पात्रमध्ये कृताग्रकं पात्राद्दक्षिणदिग्देशे मन्त्राङ्गुलवत्सरे ये अथोऽग्राद्दक्षिणपादनिखनेत्कर्णिकाग्रु
भां दीपं प्रज्वालयेत्तत्र गणेशं सम्पूज्य पूर्वकं दीपात्पूर्वत्र दिग्भागे सर्वतोभद्रमण्डले तण्डुलाष्टदले वापि विधिवत्स्थापयेद्घटं
तत्रावाह्य च पाथी प्रोत्पूजयेत्पूर्ववत्त्रिशि यत्प्रोक्तं द्विजातीनां वामिभिर्वामभागके देयाशलाकाकुरी च यत्र त्रातिशिमभा
संपूजयेत्तु रूपं जलात्ततिलान्हस्ते गृहीत्वा मंत्रमुच्चरन् ध्यायेद्देवं दिपेन्नोयं दीपदानमितीरितं ॥ अथ मंत्रं प्रवक्ष्यामि तारेण

ग्रेत्रपं वषट् कार्त्तवीर्यार्ज्जुनायेति वदेत् माहिष्मतीपदं नाथायेति सहस्रेति बाहवे पदमुच्चरेत् सहस्रक्रतुशब्दान्ते दीक्षि
तायपदं वदेत् दत्तात्रेयप्रियायेति आत्रेयाय वदेत्ततः अनसूयागर्भरत्नाय कृत्वा प्रवदेत्ततः इमं दीपं गृहाणेति अमुकं र
क्ष रक्ष दुष्टान्नाशय पूजय मे हि: पोटय हि स्वपानय शत्रून् जहि हि यं मायां तारं फों क्लीं हुं तां गतो अनेन दीपवर्य्येण पश्चिमा
भिमुखेन च अमुकं रक्ष इत्युक्त्वा अमुकेति वदेत् प्रथा ताप ह्रीं ह्रीं त्रपां तारं क्लीं ज्रीं स्वाहा सविन्दुकान् वदेद्वर्णान्तकाराद्दीर्घ
तारं हुं तां गतो दीपदानमनुमन्त्रोयं नेत्रवाणाणयरालरः दत्तात्रेयो मुनिः छन्दोमितं देवोर्ज्जुनः स्मृतः ज्रीं बीजेन षडङ्गानि दीर्घ
षट्कयुजा चरेत् वदेद्वर्णान्तकाराद्दीर्घयतारं हुं तां गतो दीपदानमनुमन्त्रोयं नेत्रवाणाणयरालरः ध्यात्वा देवं मन्त्रमेतन्मष्टोत्त
रसहस्रकं जपेन्मारं तथा पाशं रमां फीं क्रीं टहां गतो श्रीकृष्णाम्बुजतल्पार मन्त्रः प्रोक्तो नवाक्षरः प्राग्वन्न्यासादि देवता गो कलौ
तुष्टुपमीरितं यावद्दिनं भवेद्दीपस्तावन्मूलं जपं चरेत् कार्य्ये पञ्चविधं ज्ञेयं असाध्यं याप्यमेव च कृच्छ्रसाध्यं च साध्यं च सुसा
ध्यं तत्सुलक्षणे दुष्टग्रहे हरकार्य्ये सबले विघ्नकर्त्तरि असहायेत्वसाध्यं स्यात्कार्य्यमेकादिवीक्षते याप्यादिकं भवेत्कार्य्यं सु
साध्यं वेत्ति किंचन असाध्यकार्य्ये सहस्रपलानामयुतं भवेत् पलानां पञ्चशताच पात्रं कुर्य्यात्सुशोभनं पंचागस्त्रत्रिसप्ततावत्त
येन वनवत वतविंशत्पलात्र त्रशालाकारशलेगुला विंशद्वलमितं तत्र वनरस्वन भूरहे जाप्यकार्य्ये भवेत्स्वेहे स्त्री
सहस्रपलानि तु सपादद्रामानेन पलानां पात्रमभ्याने वर्त्तयः सप्त सूत्राणि वनारिं शात्प्रमाणि च शालाकाः षोडशपलाकर्त्त

मे॰ व्याहस्तसम्मिता सार्द्धहस्तं भवेद्गेहे निर्वातं दीपदानके कुङ्कुमाद्यैर्भवेल्लेखः पलानां द्विसहस्रकं वाणरुद्रपलं पात्रं वर्त्तय
तं॰ स्तत्र पञ्चत त्रिंशत्सूत्राः प्रकर्त्तव्याः शलाका षोडशाङ्गुला द्विपलात्तत्र भूगेहे कलाष्टकविनिर्मितं साहकार्य्ये त्विह उत्कृष्टः प
९३ ४५८ लानां तु सहस्रकं पात्रं दानपलं प्रोक्तं तिस्रो वर्त्तय ईरिताः विंशत्सूत्रो शलाकात्र पले काषोडशाङ्गुला समाध्यकार्य्येष्व हस्तप
लानां शतमात्रकं द्विपञ्चाशत्पलमितं पात्रेत्र त्वेकवर्त्तिका थिसूत्रा गृहे तत्र यथेक्कं षोडशाङ्गुला शलाका कार्य्य रूपेणात्र
456 नैवामानमावरेत पंचसप्ततिहस्तेन पात्रं षष्टिपलं मतं [illegible] षड़्गुला शलाकास्या कृत्वा यो त्रिंशता मता पलाहूतं हुतं नैव पात्रे
न त्रिपलोनितं वर्त्तितं तिथिसूत्रो ना शलाका न कृते मिता दशहूतं गृहे त्वेव कार्त्तवीर्यं प्रयोजयेत् अथ द्वादश कार्य्याणि
वक्ष्ये तत्र क्रमेण च रसायनससिध्यर्थं प्राप्ते राज्यान्तरस्य वा स्पर्शादिमणिलाभार्थं प्राप्नुयेवा महानिधेः पात्रं स्वर्णस्य निर्दिष्टं श
लाकापि सुवर्णजा कुसुम्भरक्तसूत्राणां वर्त्तिस्तत्र प्रकीर्त्तिता कपिलागोमयरसः प्रोक्तोयं त्रसलेखने वाराणसी वारेवायास्तीरे
स्थानं प्रकीर्त्तितं दीपपात्रे लिखेद्यंत्रं विसर्गो पाष्टकेन च कपिलागोहुतं दीपः प्रथमोयं प्रकीर्त्तितं जगद्वश्याय रौप्यस्य पात्रं व
र्त्तिस्सिता भवेत् दीपः प्रन्यड्भवः स्थापः कार्त्तवीर्यस्य वाष्टकं कार्य्ये वश्यसिता यो गोर्व्विलिखेन्नाम याम्बुना पात्रमध्ये न काशमीर रोच
नाचन्दनैर्ल्लिखेत् पूर्वस्थाने यवा यत्र नदीसंगमवेश्मनि आरामस्थगृहे वापि द्वितीयो यं प्रकीर्त्तितः विवादे विजयार्थं तु पात्रं गो
मयचूर्णजं मांजिष्ठरक्तसूत्रस्य वर्त्ति गोमयु नीरकैः लिखेद्यंत्रं पात्रमध्ये कुचन्दनस्य चन्दनैः नगादीनां शीर्षगेहे तृतीयो

यंत्रकीर्त्तितः नष्टद्रव्यागमे येषुत्राप्रेस्याप्रेषनहेतवे ताम्रे कुर्याद्दीपदानं गोघृतेन स्वमन्दिरे अन्ते सूत्रं शलाकाष्टिप्रमि
तांयंत्रकल्लिखेत् भूमौ गोमयतोयेन पात्रे शात्रिकरोचनैः अवन्ते नाम्नपात्रंस्याद्दीपःस्यान्नश्रिमामवः सूत्रं श्वेतं घृतंगव्यं शलाका
षोडशाङ्गुला गेहंस्वकीयं यंत्रमालिख्य गोमयेन च पात्रे हृगंधेस्त्रप्रोक्तो दीपोयं वतरीयकः भूनादिह्रिकरणोपात्रंरवेव
रकंभवेत् नीलावर्त्तीःतत्रतैलंभवेत्कुण्डवमस्मितं गेहद्वारेमुखे दीपःनशलाकास्पृशेत्तत्र यावज्जलति दीपोसौ तावत्त्र
स्मैप्रदर्शयेत् ततःपलायते भूतो निजरूपापिस्तनन्दणात् सोपथिको पदवीतितं कुर्यात्स्वविम्बवाते तस्मिन् गते तु मंत्रेणाकर्षयेद्
कवबंधनं शुभेहिधारणायं यंत्रं दघ्याद्देषस्तु यंवच शान्तिके पुष्टिके दीपो मनु पात्रे प्रशस्यते वर्त्तिः पीता ताम्रमयी शलाको
दशमसत यंत्रह्रषसंसकृता शान्त्वावा यंमा हिषं पुष्टौ गोर्दीपमानेतु वन्दनेरेतिषट्कः दीपस्तु रोगनाशाय पात्रे पित्त
लसंभवे कस्तूर्या विलिखेद्यंत्रं शलाकापि च वरीतिजा मातृमन्त्रं स्थापयेत्तत्र रोगिणां कवचं पठेत् मार्जयेत्कुशैस्सप्तदिनं सप्त
मकस्तयं मात्रमात्रे पीतसूत्रे तैलं तिलानां संशालिकिका निशाद्भिर्भवाप्तं भेमुखो देहमस्तयं ॥ अथातस्संप्रवक्ष्यामि वामे दीप
वतष्टयं पत्तूरतैलमयं वा पात्रं नरकपालजं वायव्याभिमुखो दीपः शलाकास्त्रास्थिसंभवा देयःश्मशाने वोन्मत्तस्साध्यस्या
त्रवस्तयं लोहपात्रे शून्यगेहे वशायाद्दक्षिणामुखः यंत्रं कारपुरीषेण श्मशानाङ्गारकेन च पात्रमध्ये शलाका तु शालसाकुस्स
सूत्रकं भूलेपःकालसकृता मारणेदशमस्तयं विद्वेषार्थे कांस्यपात्रे स्नेहो विद्वेषियोनिजः वर्त्तिश्च कर्तु रोगेहं शून्यमेकादश

मे· स्मृतं उच्चाटने मन्त्रपस्यान्तैलेन तत्र तु सार्षपं प्रकुर्षाच्छिशलाकावद्दीपोयं द्वादशाः स्मृतः नित्यदीपे वह्निपलं पात्रमाज्यं स्मृतं
तं· पले वेदाङ्गुलाशलाकाव सकार्याः पश्चिमामुखः एवमेव प्रकुर्वीत दीपं शाकुनमण्यथ वदान्ते तस्य विद्वान्नियतो ज्ञानं त्रि
५७ ५५७ कालजं दीपप्रबोधकालेन तु वर्जयेद्दृश्मां गिरं विप्रादीनां तु पंचाशन्मर्यादानां निरीक्षणं तस्मिन्नवसरे कार्यसिध्यै भवति ना
न्यथा शूद्रादीनां तु पंचाशन्मर्यादानां निरीक्षणं अनियत्ता कार्यसिद्धिं कुर्यान्यत्राणि विलेखतः भारद्वाजादि पंचाशन्मर्यादानान्त
457 दर्शने व्यन्तले सति कार्यस्य नैव सिद्धिः प्रजायते कृते दीपे यदा पात्रं भग्नं दृश्येत दैवतः पलाद्वांकुत दाग के यजमानाय
मालयं वत्यन्तरं यदा कुर्यात् कार्यसिध्यै हि लेखतः नेत्रहीनो भवेत् कर्त्ता तस्मिन् दीपान्तरे कृते अङ्गविमर्शनेनापि दीपनाशे तु वै
रभीः श्वामार्जारादि संस्पर्शे भवेद्भूपतितो भयं पात्रारंभव सपलैः कृतो दीपो विलेखदः परां पंचविंशत्या दीपोदयोर्थसिद्ध
ये पंचाशता चोरशान्त्यै शत्रुवशाय वेषाते पराजयश्च शत्रूणां पंचसप्ततिभिर्भवेत् शतेन शत्रूणां पंचसप्ततिभिर्भवेत्
शतेन शत्रुनाशः स्यात्सहस्रेणाखिलाक्रियाः तस्माद्दीपं दत्तणीयः प्रयत्नेनान्तरायतः आसमाप्तेः प्रकुर्वीत ब्रह्मचर्यं न्वम
प्रायं स्त्रीशूद्रपतितादीनां संभाषमपि वर्जयेत् जपेत्सहस्रं प्रत्येकं मंत्रराजं नवावरं स्तोत्रपाठं प्रतिदिनं निशीथिन्यां वि
शेषतः एकपादेन दीपाग्रे स्थितो यो मंत्रनायकं सहस्रं प्रजपेद्रात्रौ सोभिष्टं तु प्रमाप्नुयात् समाप्त्यो शोभने घसे भोज्य हि ज
पुंगवान् कुमारकेन कर्त्तारमभिषिंचेन्मन्त्रं स्मरन् कर्त्ताचदक्षिणां दद्यात्स्वफलो तोषहेतवे पलानां तु दशांशेन सुवर्णं वास

मे॰ णभोजनं विप्रान्विशेषेण मध्यस्थाक्तं तोशेनापरं स्मृतं इति भो कथितं देवादीपदानं महोदितः अतः परं किं वक्तव्यं तन्मुक्त
तं॰ तमहेश्वरमाः ॥ इति श्रीमहामायामहाकालानुमते मेरुतंत्रे शिवप्रणीते कार्तवीर्यमंत्रकथनं नाम पंचत्रिंशः प्रकाशः
५५८ ॥ मेरौ शिवप्रणीतेस्मिन्मेरुणा प्रकटीकृते मेरुभूते वतंत्राणां मंत्रे हेशामन्त्रनिर्णयः बोधयुद्ददिन ॥ शुभमस्तु
ईश्वरीप्रीतिरस्तु ॥ शुभम् ॥ :: ॥ :: ॥

पूर्वाक्तोपवमस्यायाः षडंगं ध्यानमथ्याने सिन्दूरकान्तिममिताभरणां त्रिणेत्रां विद्याः त्स्हूत्रमृगपोतवरान्दधानां पार्श्वस्थितां भगवतीमपि कांचनाभां ध्यायेत्कराजधृतपुस्तकवर्णमालां न्यासान्कुर्यादिति प्रोक्तः स्थितिम`` सविस्तरः वदेकलामातृकायाः न्यासं तस्यात्र्युषिस्मृतः प्रजापतिश्च गायत्री छन्दश्चास्यास्तु देवता सरस्वती मातृकाया विनियोगोऽभीष्टतुष्टये नारेः षडंगं कुर्वीत ह्रस्वदीर्घैः नरस्थितैः हस्तैः पद्मरथांगगुणमथ हरिणां पुस्तकं वर्णमालां टंकं शुभ्रं कपालं दरममृतलसद्धेमकुंभं वहंतीं मुक्ताविद्युत्पयोदस्फटिकमनिजपाबंधुरैः पंचवक्त्रैः त्र्यक्षैर्वक्षोजनम्रां ॥

2

I

सूचीपत्र मेरुतंत्र पत्रे·

ध्याय·

प्रथमाध्याय